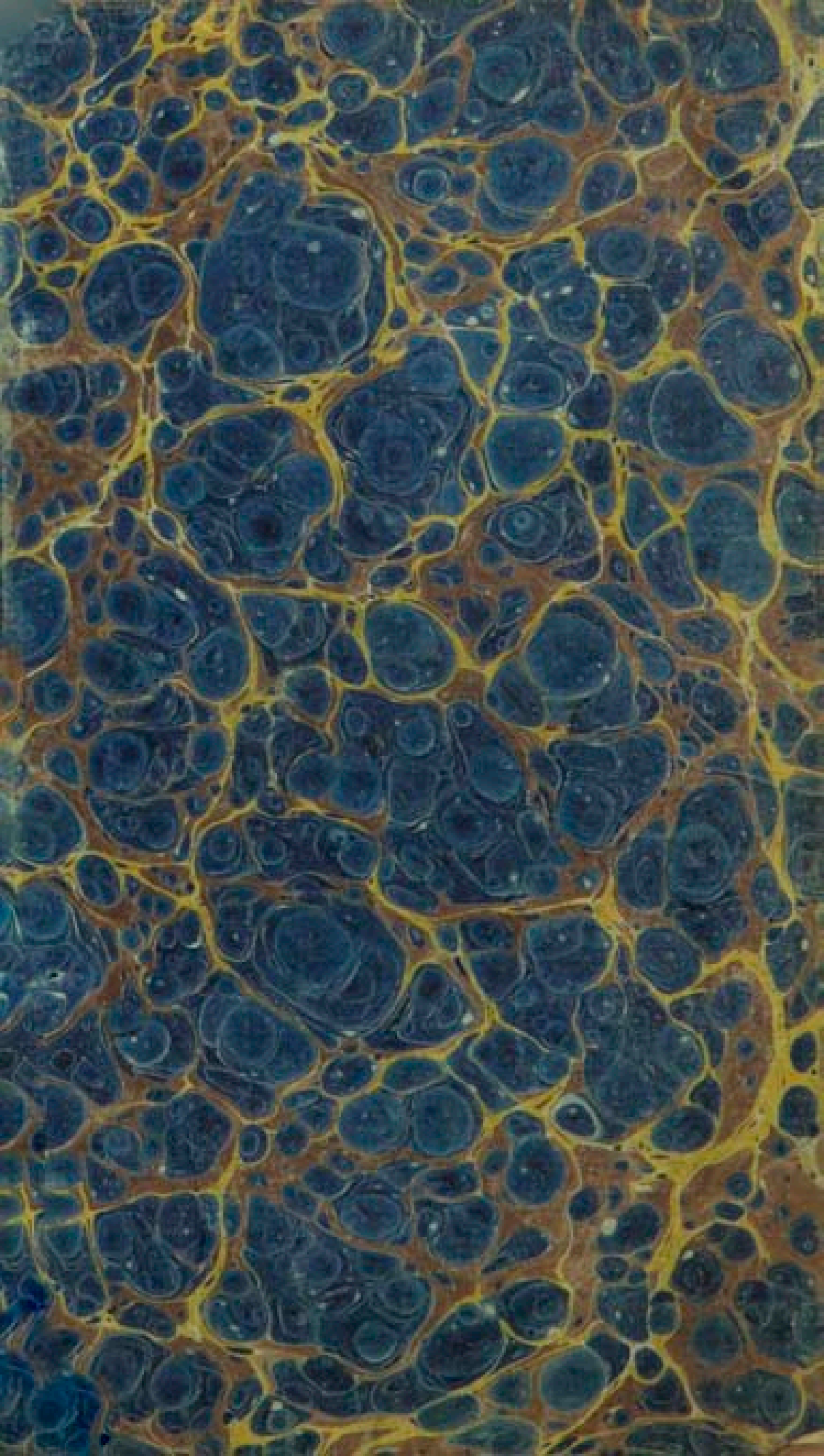

ՖԱՄԲԼՅԵՆԱՐԻ

ՄԱՐԹՈՎՄԱԼԻՔ

130-4.h.
85-62

20-2013

№ 33
130

ՖԱՍԱԼՖԵԱՐՒ

ՄԱՐԹՈՒՊԱԼԻՐ

ՍԻՔԻՄ ՎԻ ԼԱԹԻՆԻ ՍՈՒՐԻԹԻ ԻՒԻ
ԷՏԻ Գ ԻՒ ԷՐՓԵՆԱՆ ԹԱԼԻՄԻ ԶԸՄՆԸՆՏԱ

ՃՈՒԶԻՓ-ԱՆԹՕՆԻՕ ԳՕՄԹԱՆԹԻՆԻ

ՆԱՄ ՄԻՔԻՏԷՐՐԻ ԵԼԻՄԻՆ

Ի ԹՈՒԼԵՆՆԱՑԱ ՔԻ՛ԼԻՑԻ ՎԻ ՕՆ ԻՓԻՆՃԻ ՏԻՃ՛Ա

ՎԻՆԻՏՒՓ ՃԷՀՐԻՆՏԻ ՊԱՍՄԱՆ ԷԹՏԻՐՏԻՑԻ

ՓԻԹԱՊՏԻՆ

ԸՍԹԱՄՊՕԼՑԱՑ ՏԱՆԻՄՈՒՐԴԱ ՊԱԶՄ ԹԻՐՃԻՄԱՆԸ

ՊԱՐՕՆ ՅՈՀԱՆՆԻՍ ԵՐԻՄԵԱՆ

ԻՀՊՈՒ ԼԻՍԱՆՆԸ ԹԻՒՐՔԻՑԻ

ԹԻՐՃԻՄԻՆ ԷՑԼԻՄԻՀ ՏԻՐ

ԻՓԻՆՃԻ ՃԻԼՑ

1919

ՎԻՆԻՏԻՓ ՃԷՀՐԻՆՏԻ
Ս. ՂԱԶԱՐ ՄԱՆԱՍԹԱՐԻՆՑԱ ՊԱՍՄԱՆ

1837

№ 38

ՀԱՅԿ. ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՓՐԿԱԴԱՐԱՆ
Գ. ՀՈՒՆՔ-ССР Ա.

ԳԱՆԱՐԱՆ
Ա. ՊՈԼՈՅԻ
1919

ՖԱՆԱԼԱՖԵԱՐՒ

ՄԱՐԹՈՒՊԱԼՆ

70

ՄԻՒՐԱԻԼԷՐ

Ազիզիմ,

Տիւնեանը պուէնձա էտէպզէյինի կէօր ակ թըռնա ակրան. նիձէ թըռնայըմ. թէհամ միւլ օլուռսուր շէյ մի ակը. խաթըրըն իչին ալլ կէօյլէմէյիմ, յոքին գալէմիմի գըրսամամ. էօվգեմի մուրքքեսոնէն ալըրըմ, խուսուսա ոչնին կիսպի ակը ասլամա՝ ախռնէսյը խոթաղ էանէն քէօթիւլիւքլէրի, գալան Ձիզմի գաղասաշ մուհասապէթինի, քէօքսէն գալըրսան պէտխուչլարը նազար, ամէչիմի տէօքերիմ: Էյէր պուռնու սա էթմէ ակրան, զէհրիմ իչէրիսոռ գալըր չիչէրիմ, ապըռէթ ակը կիւն փաթըլըրըմ. ոչն ակ պէնիմ կիսպի ակը ասլամասը օ-լուրսուն:

Պու ուէ՛ա սանա թաղէ թաղէ սկը ֆասըլ նագլ էտէյիմ ուէ, պագ պու գասար կիւրիւլ թիւ էթախիմ հագդըմ եօգ մու։ Սէմթիմիզ ուէ սկը սասամ վար, չօգլար պուննու ոը ուէյն պէլլիլէմիշ իսի. թավըրնը կեօրէն՝ կերչէք ոը սուր ուէր։ Կիւիմ գուշամ սկըմիզ. էպէն զաման րուպալարը կիւէր. վիճուսունա ուէրի իլէ քէմիքաէն զայրը շէյ գալմամըշ. եիւզիւ եէրաէ, հէր քեսէ խօշ մուամէլէ էտէր, կիւլէր եիւզ կեօսթէրիր. հէր քեսի մէհՀ էտէր. գարաշ մուհապպէթինէ գարշը սկը շէյ կեօրսէ, թաթլըլըղլա նասիհաթ էտէր. սկը քիւֆր ի-շինսէ, գըզար, սարըլըր. սկը յայըգալը սէօհպէթ օլսա, եիւզիւնիւ չէվիրիր. հէր քեսին գապահաթինէ եիւրէք ածըր կեօսթէրիր։ Գինանինին եազըլմասըդը եզբայրութի եօգ. քիլիսէլէրաէն սիշարը չըգմազ. Ճէմիյէթլէրաէն գաչար. հիչ սկը քարոզան կերի գալմազ. հէր թաֆօրսա պուլունուր։

Ամթմըշ պէշ եաշընա վարմըշ, սիւնէա սար վէրմէմիշ, էվինաէ սկը մուբասար գօճա գարը վար, հիզմէթինէ էտէր. նէսիյի եէմէք՝ էօլմէյէճէք գասար. վէ Ֆուգարայէ պօլ պօլ սասագա սաղըսըր։

Պագ, պու հէրիֆին նէ չիչէք օլսուղու նա-սըլ մէյսանա չըգար։ Գինան սկը թավանէնին միւթէվէլլիսի իսի, վէ սկը իմարէթաէ ուէ Ֆուգարայէ սասագա սաղըթմազա մէմուր ուսուս։ Պու կիւն ալըը կիւն օլսու, սապահլայն գափուսունա սկը կենճ գարը կելիր, գափուսու չալար. երլերդը գարը Հուգարսան՝ նէ իս-

Թէբայն ակչ ասյար. ասյանա ակօյչէ աշաղա կել
այն, ակօյչէգՃէյիմ վար ակբ: ՆբլլբգՃը վէն-
չէրէչի գաֆյար, այր ասՃա կեօրիւնՃէզ. գայը
աշաղաս ակբլէր՝ կելէն կիսէն եօգ-գաֆուչու
Թէբբար Թէբբար չայար չայբրբր, ակս վէրէն
եօգ. էօվքի ալնաչն ասգագ օրմասրնաս հայդբր-
մաղա ադաչյար "Պրկ ասլանաբրբՃը քեօֆկբ, էն
աշաղա. էվկի եբգաշն, ա չբՃիբմ. մալկի վէր
տէ ակնէն եիւգկիւնիւ չէյմանբյար կեօրսիւն. էն
աշաղա ,, ակչ հայդբրբր ատւրար: Կեչէն ակօ-
նէն նէ ակբօ ակչ ակչրինէ ատւրատւբար. գայը
ակչրՃինչէրէ ակօնաիւ "Ա՛ատկյար, ակն ակր
ատւբ գարբգբմ, ադա վինչիա՛ էվկի ատատնար.
կեչէր կիսէր, կեսՃ ատատգա խաԹէր, կեսՃ
Ֆուգադա գայբչյար իչնն էսքն բուսգա խաԹէր.
ակր կիսն ակ խայՃչյբգբմ ադաչյունՃատբ, ադա
կիսն սբգբնաբմ վար ակՃիշ օչտաւմ. ադա-
նա ակօնաիւ. ակնէն կիսկն ակր ատատ նինչն
սբգբնաբը չէքմէչիչիմիշ. ակն ակր քեատիչ խա-
Թաւն ատն. կերչն եաչտա կենՃ ակն, յսքնն
Թէբբար ակսնէսայէ կիսմէչէ Ֆինբրնն օչնատբգ-
տան ասկյա, օ խաչէրինտէքն բբգգչար նօՃֆինչէ
ակր. օ մայ Ֆատգա օչճուշ ասյբրբր. հէմ Նգա-
հբն էմրինէ գարբչը ակբ, հէմ ակն սբգբնաբը չէ-
քերսնն. օ մայէբրն վարտա էԹտէն, հէմ ակնէն
մատչնատՃատար օչտւրգտաֆտաՃ կեչինիրսնն, հէմ
Ֆուգադատչէ խաԹէտչէն գատատ ատատգա վէրէ
ակնէյսնն, Նգատֆա մատգագտւյ չէյ էնՃմիշ օչտւբ-
տատն տէչէրէչը, ԹատԹբչնա ԹատԹբչնատնագբմա
կիսրտ, օչ գատատ տէօյչէտ քն, ակնէն գտնտբր-
տը: Պէն տէ գագգայչրմ տատԹտբյայչրմ տէչինՃէ,

կեթիր պանա վէր , պէնիմ տօսթլարըմ վար, հէմ տէյէր պահասըլա սաթտըրըրըմ , հէմ ագճէյի ֆուգարա սանըրղընաա իշլէթիրիմ տէ. տի. պէն տէ շաշդըն գարը՝ գավըլտըմ , վար օլան ինճիմի պուննճուղուտմու թէսլիմ էթտիմ . ալթը այ տըր փարասընը ատրտրըմ , պէնի պին եալան ըլա ալտատըր ձէվապ վէրմէդ . համթա իքի այ տըր քնօփէյին եիւզիւնիւ կէօրտիւյիւմ էօգ , պէնատէն գաչընըր կիղէր ,, տէտի :

Տինէյէնէր՝ վէրտիին ըրզդար նաւրէ ըտը , նէ պահատա չէյէր իտի տէյի ատրունճա , պիր չիֆթ պիչէղիք շու եափուատա , պիր կէրտանըդ պու եափուատա . պիր չիֆթ չէյէ քիւվէ , իւչ ատէտա չէօյէ եիւզիւք . տէօրթ տըրա ինճի կէր. տանըդ , շու գատար մըգազ տէր իքին . հէրիֆ գափույու աչտը " Պրէ կիտի ուԹանմազ տրլան. մազ , էտէպսիզ չիրկէթ , սէն պանա նէ՞ վագըթ տայ վէրտին : Ա՛տատըր պէնի նաւրէ պիչիրտի. նիզ . պէն քիմի՞ն մալինի տօլանտըրմըշտըմ , քի. մի՞ն հագդընը եէմիշիմ ,, տէյէրէք , ալտըն՝ ալ. մատրմ տէյի տիչէչիզ տուրուդքին , գարդը տինէյէնէրին պիրի՝ էվէ տէյիրմիշ , պիր տէ փարմաղընա պիր կէրտանըդ Թագմըշ , գատըն կէրտանըդըղըն շու մու տուր տէյի կիԹիրտի վէր. տի : Ըրտըղ էտէպսիզ հէրիֆ , տրտրըմ մէյ. տանա ջրգտը տէյի եէրէ կէչէճէյինէ , կէօր. տիւն միւ կէրտանըդըղըն քիմսէն ջրգտը տէյէ. րէք՝ գարդա սիԹէմ էթմէյէ պաշլայընճա , կէր. տանըդը կիԹիրէն եիւզիւնէ պիր գավճէ պիչէ եամայըպ , ա՛ ուԹանմազ արլանմազ , ա՛ Ալլահ. տան գօրգմազ , էլին տմպարընտաքի եէմ իչէ

գամբռնուն կիւվէրձինին՝ մի այարտաձագ օրն ուչիկ գալապալըզա ուչմախ,, համամ եանմըշ որդ ամանամկար, պայն սէօյլէյիմ եխբէյիմ ասու աուեր Պու հէրիֆ էվ յասլարըմա քրիստոնէական վարգապետուհի էօյրէթմէք վէսվէսի իչէ էվիմէ կէլիր կիտէր իսի, էհլիմ կնօզ սիքմիշ, այարիմ մագա չալըշըր ըմըշ, նիհայէթ պու կերտանըզը կէթիչիպ հէսիյնէ էտինձէ, պիր թագրիպ այագընը էվուն քնատիմ. հայա կերտանըզըն սահիպնին ապուրտար,, ուէտ: Օ ևինէ էօթէուն ,,Չայա, եալան որը, գապու էթմէմ,,ուչի հայգըրտըզը եէրտ, գալապալըզըն արատընտան պիր ֆագըր գարըձըզ ,,Գապու էչէ, գապու էչէ, մանի ուչիչ, սիֆթահը ուչիչ որ. պէնիմ ուէ գըզըմը այարտաձագ քիւչիանին՝ սէն ուչիչ միսին. քնօփէքչիյինէ րիզա վէրմէյինձէ, պու գատար սէնէչիք մուայնէն աստագամը քնաթիրին, ուէօրթ ատանէ էքսիք էթէք էվ յասըլա եխպիւմ խանթխանէ գալարամ,, ուէտ:

Օնըար պու գապահաթըարը եխպիւնէ վարտուգձա, պու կնօզչիրինի կնօյէ չէվիրիր, իսահի եա՛ բապպի, ատնա վիչքիշ օլտուն. պայնա ատար քերէմ էչէ. պու ինթինիյալար հէվքինան էքսիքչիյիմ սիր, գապահաթիմ օմայարագ, պու ինթինիյալարա իզին վէրտիյինի կիւնահլարըմին ձէզատը որը ուչի, կնօզ եաշը ուէօքչիրէք Ալլահա վիչքիշ ատնայրտը: Նպին պու ձիւմ լէ իչէ էանաֆտէն օլանըարը. սէնատաթէ աշնա օլանըարը ինանատրատատար: Պագը ատաթըարը իսաթէ կէլիպ, ըրզգըն ատհիպի գարըձա՝ վար պիզ սէնէն իչինի սինթիրիրիզ ուչի նօզ վէրտիչէր. հէ-

ընդի սե էվինե սօդուտ, գաւիսյու գաֆատը-
լար։

Զու հէվատես անի վահիտսե ալէմ նէչը օ-
լուտ, խալդըն սիլինե սիւշախ-քէչի, ալ սանա
պու միսիլ լի մու-բատար մատսէլբրին սիւ-բլիսիս
նագլ օլուննատա պաշլատը, ագշամա վարմատը,
պու հէրինֆին էվրմի գատար սէօյլե ըրզըշըլգե-
լատը աշքիսը օլսու։ Էմտիկի եատսամազըգե-
լար էօյլե Թանըմանայա սինամի քի, մէմլէքեթի
ալէմ իւսնե էմտի։

Ինքին պու սօֆու սինատըն էմտիկի միս-
Հինտիլար սալմա պուղլար սէյիլ սիր։ Թամ
խանէնին սահիպլէրի պու հէվատիպլէրի ինհի-
սինքէչի, սէֆիմէրլէրին հիսատընը կէօրմէք խա-
թէտիլէր, վէ կէլէչի իլսատըն նօգսանընամա, օ-
լսուն մատսաֆըն գիյատէսինատէն հէյլէպատգըգ-
ըլար չալըշըգը՝ պու կիւնքի հիսատսատէք, սիր
գօշ սինի գուրտուշա պաշլադ օլսույօր։ Սատա-
գա սատըլմազտա մէ՛մուր օլսուգու խմարէթատ
սէֆիմէր նօգլայօրլար, սէֆիմէրինատ խազար-
ղը Ֆուգարա խսիմէրի՝ չօղու խալան, Հիսմի
էօգ։ Հիսմի օլանլարըն քիմի խազարլըներն Թիւ-
Թէնիս ալըյօր, քիմի սահա էգսէք։ վէ նինչ
գարըշար պուղնուն քէօփէքլերինէ սույմատըգ խ-
չինս, սիր ագնէ սատըգը էօգ, պաղըշար սատ պու-
նուն ուր նինչէմինէ րնդա վէրսէքլէրինէ սէսէլ,
յայըգ կէօրմէսէյն Ֆուգարաներն հադգընա սա
նախչ օլմուշտու։

Թամամանէնին իշհինէ հիզմէթհինէ, հադ-
լարըներ քիսէր, էզկինէմ էսէր խմշ։ վէրսէյն
փատայը՝ սանատըգատա փուտս էօգ, պուղնս սա

քեաչմանէն վերկյօրում ածյի, հագըրդրինը փուշ պուշուգ էտէր, ֆագըրըտրը ինչէտիր իմիշ. օնտան սօկրա ատնտըգտա ՀԷմ օլան փարայը՝ էլ փարատը տըր ածյի, օնա պուռնա ֆանիշ իլէ վերիր. ագՀէ տըրըպ վերմէտէ, էքսիք ագՀէ գուլ լանտըրընա գանտանաթ էթմէզ. էլ չափուքըտ զուչլա չարփմադա տա մէհարէթի վար ըմըշ. վէ հիսաապտրընտա էքսէրսնա գալէմ սէհվ օլուր ուտուշ:

Խմոի պու գըտատՀըգ նագըմանէն սօնրա, պէօյլէ ամնսիզնիքըէրէ քիմ օլա տա տատը էտէ: Սը ամնիմիզի՝ պէօյլէ եարատտազըգտըր, պէօյլէ մուրատտը էտէպսիզնիքըէրէ փէրտէ էթմէք կիտի տըշտագըդ օլա պիլիր մի: Ֆուգարանըն կէչինէՀէք մէտտըր մատաշընը զատթ էտիպ, քէնտի մուրատտ մէզտգընտա թէկէֆ էթմէք կիտի՝ ամնսիզնիք օլմըր մու: Սատատըտը վերինին նէյ էէթինէ գարշը՝ մուսթահտգ օլան պի կիւնահ Ֆուգարանըն ատգընտան տրըպ՝ Ալլահըն էմրինէ գարշը եաշայանտարը պէսէմէք՝ զուրում քէտրըգ սէյիլ մի:

Պէօյլէ եարատտազտարը տէմին կէօզիս էօնիւնտէ տատ տատ տթէչէ եագատտըտ. եինէ քեաֆի սէյիլ սիր: Տինիմիզին նը չէյլէրինի՝ քէնտի մէքրուՀ պէտիուչլարընտա գուլլանման ատատա՝ Հէր նէ էթտէլէր տատ տըր: Իչինին կիւնահլիքէինին հագըրընը իսթիյ էտիպ, Ֆուգարանըն նաֆագատընը քեսիպ, քէնտի մուրատտ նէֆսինի պէտլէմէք. վէ գարատաշ մուՀատպէէթի չէօկմէթի իլէ, ատսթըտգ եիւզիւնտէն էվէրէ այատ ոսգատտ, պի կիւնահ կիւվէրճինէլէրինի այատթ

մագ՝ նէ աէրէձէտ ալլադըդ ոըր :

Էյ ասսԹուամ, ամաղա ախունեատաէ պուննուն կիպի պիր ալլագ առհա վաՓր մը : Հայ հայ, առհա նէլէր նէլէր վար քի, ոինի իմանը էլինէ ալաԹ էԹմիշ, էԹմէտիկի ոինախզվիք գալմայօր : Ինաան զախՓ ախը, կիւնահա ախուշախկինէ ԹաամՃիւալ էԹմէմ. յագին ոինի չիւրիւԹմէք իչին՝ ասՓուլուդ Թասալամագ, պիր շէյԹանլըդ ոըր քի, ձէհէննէմին շէյԹանլարը պիլէ ախուշինմիւշ առկիլ :

Նիչէլէր վար քի, ձանլարըն հարէլէրինէ ԹիմաՐ էԹմէք վէախլէսի իլէ զէհիրլէր հուԹառուրաբ : Ձանըմը սէլամէԹ չըգարմադա պիր գլաղուզ՝ մէլէք կիպի կէլիր, օյուսա պաշը էօրԹիւլիւ շէյԹան ոըր . պանա հուդարը ասղրու չըդ ոէախկի էէրաէ, գադալար կիրտասադա ախուշիւրիւր :

Պէօյլէ հէրիՓլէրին ոինի մէզհէպի օլուր մուզէրրէ գառար ոինլէրի օլսա, Ալլահ էմրի պիլ սէլէր, օլ էմրի հաէն Ալլահ, քէնաի ձանլարը-նը Թէնիլէրինի հարատան, էօմիւրլէրինի վարլըգլարընը վէ օլանձա էյլիքլէրինի վէրէն՝ սահիպ գուարէԹ օլսուդունու պիլսէլէր, քէնաի քէրէմլէրին՝ քէնաի էՓինէ գարշը գուլանրսադ աա, պէօյլէ նամքէօր օլմադըգտ. Ալլահըն պիլիյիքլիյինինու Թանրտաալտ, ինաանըն հիչ էյինի պիլսէլէր, Ալլահ ազիմ-իւշ-շան հազրէԹլէրի՝ ինաանը նէ գառար սէվմիյինի ախուշինաէլէր, պու կէուռնէ Ալլահա գուլուդ կէօսԹէրիպ աէ, սէվախի ձանլարա խոյանէԹ էԹմէգլէր :

Ֆուգարա փարասընը, քիչիսէ մալինի, քէն

տէր ուսումնարանին գուլանան միութիւնը. վէ պէչքի ֆէնտ հօլարա պիչէ գուլանանլար այլ մը տըր սանըրլարն: Ջահիրտէ կէօրիւնէն հալ լէրինէ պագարլար, որս հիմնէթլէրէ միանսիա առանձին տըր սանըրլար. կէրէկ մասրաֆ կէօրմէքտէ՝ տօղրա, կէրէկ սատագա տադրմագա՝ հագդը իսդըրը պիլմի տատմ տըր տէյի, որս տօֆիւլարըր պէջրլէ հիմնէթլէրէ մէմուր է տէրլէր. լազըմ տօղրուլուգ գոյմալէրինտէ օր ռասրդընտան. Թասլատըգլարը ծրլուգ՝ հէմեն իչ ի՛սդէրինին չէրչիւքլիւնիւ էօրմէձէք՝ պիր իւսդի գաֆէտանը տըր. վէ խադդըն կէօզլիւնիւ պոյատագ իչին տիր. օ ձրլուգ էօրմէխսիյլէ էլ լէրինէ կէչէն էմանէթմի քէսէրլէր, տօղրարլար, ձէպլէրինէ գօրլար. նէ հադ պագարլար, նէ ինսանֆ. նէ իսդրդլըգը ֆիրդ կատրլէր, նէ իսդրդպրդը. հէմեն քինտի իչէրինէ եարատըլընա կէօրէ տադրմըրլար:

Օնսան տօկտա պադը միձիգաթլար օլսա քի, ինսանըն ադլը կրմագ. շու տատմ ինֆլասե չըգմըշ ըտը, քինահչի տուրմէմէն խադատմէ վէրտի. խադատմինէ պագարլար, պիր թէվկիլէ մէմուր կէմոիլէր, պիր ատ պագարըն՝ էվ վէրդիրմատէն զիյատե տիւնեատըգ վէյսա էմոի. պրճ նասըլ օլսուր:

Հիսադը գօլայ տըր. քիչինին մէրհամէմի՝ քինահ նէֆսինատէն պաչլար. պէն տա ֆիգրը տա, իհմադը խալճիսա քինահմէ եաէյիմ: Ֆատգատա սէֆիլլիքատ ինձէյօր. քիչիսէնէն մասրաֆը վար, տօրձու վար, ադամտըգը ադամտըգըն իսթէյօր. որս վիտադը վէրմէնէլէր՝ ընձատա տա-

ղբեաալն ակլի վերխօր : Ե՛ վազիֆէմ . փատա-
նըն պանա սա յուզումա վար : Սաագա ակլի
կելէն սախր էշտալը փատա էբրինէ իշձիլէրէ
սաղըլմըր : Էլայէմաէ քինան կիսի սախր Ի՛հլ
ըրզա էլ Թուլմադ՝ քիւչի՛ք սէվսա մը սըր :
Հայ հայ . պէօյլէ հարամհօրլուգլարըն , պէօյլէ
միւրանկիք միւձիզաթլարընն սիւրիւնէլի
օլույօր :

Պէօյլէ ոը խըրտըզլարա յողըմ օլան սէրմայէ՛
քեամիլ գրյաֆէնէ , վէ սուրնէձէն խպասէնէ սիր-
պաուընտը ըլա՝ իչ էիւզէրինի Թէֆթիշ էմմէյ-
էն մէրհամէնէ սահիպլէրինին կեօզիւնիւ պաղ-
լայըպ , Թիզկեահլարընա վարա պրոգրէսըրլար-
ընաան սօնրա վարայը գապուլլանըպ , մէզապ-
լարընա կեօրէ գուրտունմաներն եօլունա կիւզէլ
պիլիրլէր : Պու վէջհ իլէ , հօլահլըգլէրի զաման
սանտըգլարը սօղու չըգարտա , պու գարար մա-
լի նահըլ սէրհէքհիլմիշ ակլի , խայլ Թաապձիւպ
էտէր . յողրին սիւնեա ընու էյի առամ պէզլիկ-
միշ , Ֆէնա շէյ սիւշիւնէմէզ , հիսապկիյինէ վէ-
րիր , Ֆէնա եաշամասըզընա վէրիր . կեօյա վա-
րատա կեօզիւ օլմադ՝ պու իքի շէյսէն պէզլի
օլուր կիսի :

Էյի զավալը . պէօյլէ սօֆուլարըն մալ սէրհէք-
Թիրմէհի՝ քինան մալինուէն սաագա վէրիր ա-
ամ օլմադընա խպասէ սըր : Էյի եաշայան
առամըն գալպինուհ մէրհամէհ վէ գարտաշ մա-
հապկէհի օլուր . գարտաշընը սէվէն ադըյան
առամ՝ Թաշ Էիւրէքլի օլմադ . էլին շէքմէյի
սըգընմըշա պադարտա , ապյանտադ , էլպէկ
եարտըմընա սայ էտէր : Սաագա տէսկինն ի-

ան՝ պիր տիպիկ քիչ տիր քի, սէն տօլատուր-
տուգնա՝ ո պօշանըր։ Պիր մէրհամէթ սահիպ
աւտամ՝ ամանըդ տօլտուրմազ։

Ա՜հ, ո չէլեմանըն մադարատը տօֆուլարըն՝
նապըր եօղլանտա, ո ձրլուգ մայմունլարը թա-
փալէրին՝ պիր քէրըկ հիւսապը բիւչիկթ օլուն-
ա, ֆուգարայէ նէ զաթըրլար նէ գուլուճքար,
նէ հադամ նէ հայֆէլար զուհուր էտէր. հէր
պիրինին ևիւրէյինտէ ո ձր թըրնագլարընըզա աչ-
արդլարը եարալար՝ նամըզ տէրինտէն իչէր։ Օն-
լարտան ագան գան ըզա՝ գօնշուներս էվի նա-
գըչանըր։

Պիր ադսիզ հալ արը քի, ֆուգարայէ սատա-
գա տաղըմտաղա մէմուր օլանլարըն գուլան-
արդը՝ կէրէք հիւսապչըկ, կէրէք ձէօմէրտչիկ
պիրէր խայրըդը վէսիկէլէրի օլուր։ Պիրի՝ եազըգ
արը, կէնձլէրի վար, զաֆիլ չէլեմանա ուչմասըն
ակչի պօղ պօղ վէրիրլէր. օպիրի՝ ձահիլ տիր, ի-
տաւրէսի եօգ, էլինտէ օլմասըն քի, չաղըշմաղա
մէձպուր օլսուն. էլինտէ փարա պուլունուր-
սա, ֆիկնա օլուր տէրի՝ պիչաղէնին գըտմէթինի
վէրմէյէ գըզգանըրլար։ Օնուն՝ զէնկին ապրա-
պատը վար, գօ օնլար պագարըն. օպիրի՝ տիլէն-
ձի տիր, սատապա վէրէն չօգ օլուր. սահա օ-
պիրինին էվկատըդը վար, պագմաղա պօրձլու-
տուրլար։ Պէօյլէ պէօյլէ էմտիքլէրի կնահ իտա-
տիտիք՝ կնահ ձէօմէրտչիկ պիրէր վէսիկէ պու-
լուրլար։

Վէ պուրը եաչընը ալմըշ սատմըշտա պագար-
արն, վէրիրէն սատագա՝ լչագաթմըշլարընտան զիչ-
տէ տիր. օնուն սա պիր սէոէկի վար. քիմ

պիտի, կը ջանայ զանազան վէպ ալ բան գալ, նոյ հիմնադրելու պատրաստուշ, ու սա հիմնադրելին պէտք ալ :

Գնացին կը լմնան, կերակ քնանան, վէ կերակ Թուգաթանը մալին զատի էախտ, նէ մէկ ալ նոյն հագ ալ պէտքերի վրայ. հիմ քանի տարի ատեն Թագը օր պիտի. քոյն քնալ ատկընդրուա սայմագ կիսի գոյոյ չէր օրանագ. Թագը գըղարդի վար, Թագը նէկնելիմ վար, Թուգաթա ապրատամ վար, ընդրա նէմիշտ. ընդայ օրատգարը հոյնե Թուգաթա արդան անի պիտի, պին ալ պատխայր առնի էմ, առնարգան պիտ հիտե չըգարմանըմ : Էյի ալ պիտ. խոյանիմե գուրատրամ Թուգարոյ պատրաստագ էյին, ամայ Թուգաթանը գըմէմինի քնալիմ : Թուգաթա՝ նիզնիանին առյուռնու առնուն ատրոշ, գափուռնու չայար, պին առագայր առնարգա խաթի էմ ալիմ, Ձէվապ պիտ վէրմէ :

Նէ՞ գարարը վար. առնարգան, քնանանին վա րատ չօգ առ, առագա առրնայրագ. կէրյօր. ընդայ պէնալն զէնգին տիր. պէնի պատրաստ ո Թուգաթան առագայ՝ քնար օրատգարը պիտի էր, գանա պէշ ան վարա մէնՔատե օրատն ալ էյ օմուրմուրար : Պէտ առրմանըմ. ընդար անին խրտրտրագ էմ պիտէձէյինէ՝ ապրատար էամըր. յարին էագանը Թուրմատար, էգագէմ ալ անի Թէքտիր էմէրէր. էօգ, էյէր խոմագ էախտ ապրատգարատա, պէն խրտրտր, ընդար էա Թագ տըր. գնա ընդն օրատը քնար Թիգնէա հը ալիյ տիր, առագէմ մէնէախ տիր. ընդա

եւեզ պին քիշինին հադդը վար . օ եէրին ասլ ասխալ՝ ասլ Ալլահ քենամ սիր . ակնե օրայա օմուրտանլարդն սրտմասլդը , վե արայդա պուլանասլդը էտամէլերի՝ մալ ասխալ մուհասէպե ակֆէմէրինե գայա էտէյօր . հիսապ կիւնիւ կելիւռ , սիր սիր Ձէվապդնը վէրէձէքսինե . օնա ասա հնդէ պուլուրսուզ , գալէմ սէհվ էտէրիմ զանն էմմէ :

Պունդան կէօրմէն էրդողդրմ եաղմրրասլդ կիւնահլար սլդր . յոքսին եինէ սէօյլէրիմ , սէօյլէ ասամէլդրն սինի մէզհէպե օլմասլդ . գիրա գէլրէկ գասար սինի օլան ասամ՝ սինինն պաղը նինջանէլէրինի՝ սինի չիւրիւմէմէք եօլունա գուլլանմասլդ : Քէնդե եվինի ֆուգարասլդը մահրում էտէն ասամ՝ Քէնան նի՞ձէ մէրհամէմ ուսա սիրդր : Յոք երանէլինին ասախլե կիւրե .. ՍՀ կեօզիւե միւրսէլդր՝ հարամ եէրսէ , խամխան նէ սիր ,, (իէ . 8 :)

Պէնիմ պու սէօյլէսիդլէրիմ , ամանդամ , հէմ աեհասլանա մէգնի սիր . գիրա Ն.ֆէնան-միզ ասն շէրիաթը խոպէր վէրսիյինսե , կիւնահքենարդսլա էտէձէյի պաշդը Թանդիր՝ մէրհամէմսիզ օրտոդէսլդը սլդր սէր . սիրդ քենամ զամին նի կեօսէմէրսէ , ասանա մէրհամէմ էմմէհանինդ սէյձէձք . օնսան անկամդրդդ գի , ֆուգարայե էմանխիսիդի՝ քենամյե օրմուշ կիսրե սայար . գիրա ասնդրա Թաֆխիլ էտէր , սալնէդրե սէանիւա , գարընասլդրդմ օլան ֆուգարայե էմանխինինդ էդդէրդի հէմ պանա էմանինդ սէսախէտնե ասնդրա , կիւնահքեարդսլա սէօնիւա՝ ֆուգարայե էմմէսխինինդ մէրհամէմի՝ պէնտեն սիրդ էմ-

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ՀԱՅԿ-ՐՈՒ

ունիլ ակի, Թաղիր Հաէձէլինի փիշին խապէր վէրիր. (Մաոթ. իե. 45։)

Ղէթիձէի քէլամ, պու Թասխլէրին էմանի միւրախիլնք՝ հէր տաիմ էարամազլարըն ելուշնե նիշն փէրտէխ տիր. պու վէրտէնին ալմընտա, տահմա տուննէտալը ալտաթմըշլար, էմմէկլէրի ալչագըդ գալմամըշ։ Էյէր կէլիսէ կէչէն հէրե տիկոտուդ Թէվարիխլէրինի տէ նագլ էմանէմ, նիչէ նիչէ գուդրու փոսթու ալմընտա գուրտ էիւրէքլի հէրէտիկոտապէտլէր զուհուր Հաիսէ, տուննէտալը ալմ իւտթ էմմիշ տիր։

Ընձագ պէլքի պուննլարըն պազըսը՝ պու էմանի զուլումլարը, վէ եէտիի հարամլարը Հաոէմէք իչին, չալտըղը ադձէլէր իլէ՝ Հօլափքաէն սօկրա խայրաթլար Հափտագ նիչէ էմինտէ օլա։ Պիր տէֆ՚ա պիր ալմուն պատտասը մուսամէլէձիէն տունլէտիմ. իտքին նէ՞ մուսամէլէձի, խըրզըղն էլի պայրագլըսը. պիր վէրիր, օն ալըր Թադրմուան ըտը. Հօլափչիւմ զէման մալխմուէն մատրաֆ էտիպ, պու էվիմի պիր մանտալըր Հափուձալըմ տէտի։ Պաղ չու խայրաթա. Հարամ գազանըմըզ մալի՝ զէվգինի չըգարտամազ օլտուգտան սօկրա, խայրաթա Համըրմանըն ֆալաէտի նէ։ Ալլահա գուրպան տունմազա՝ գուրպանլըղը չալմալըմըզ. Հօյլէ գօգմուշ գուրպան օլմըր մու. հիչ ֆուգարա գանընա պուլանմըշ գուրպան՝ Ալլահա մագպուլ օլմըր մու։

Նիհայէթտէ պու տաոմըն Հօլիւմիւ տէ Հաշտըղը կիպի օլտու. տաղըղնտա Թափընտըղը մալի՝ Հօլիւղբէնտէ էլտէն չրգարտամտաը. օ խըր-

սրգլըղ ըլա գազանըզը հարամ մալե, թէօվ պէսի իլէ պէրապէր վարխըէվինէ միրաս ալագը: Սբ քիթապալարտա եազըլըզը կիսի, էյլէ առամլարա էյլէ օլուր.'' Էվյաալտը սէֆիլվեքան իփրանըզը ,, (Յոբ. Ե. 10 :)

Պէն ադա նըզտագ մայմունլարընը կէօրտիւյիւմէ, մէզհէպսիզ օլտուգլարընը անկլարըմ : Պագ ուէօղիւմ հագ մը, ուէյիլ մի : Ցինի օլան առամ՝ Հագ թասյա քիշինին գալպինի ան Ֆիքրինի ան կէօրտիւյիւնէ ինանըզը . վէ պիլիր քի , ինանըզն հէմ գալպինի խաթէր , հէմ Ֆիքրինի . վէ պիլիր քի , քիշինին գալպինտա փիւշմանլըգ օլմազը, վէ Ֆիքրի ան օ գալպագէքի փիւշմանլըգտա ուչդուն օլմազը : Պունլարընն հէփսին ան էրտուն օլուր . գալպագըզը արտընտա պիլէ պիր ա առամ՝ քինան առյնայարագ էտէ պիլիր . զիրա կիւնահտան իքրահ՝ մուբարաա արը , ոիշմարտան կէօսթէրմէտ ուէյիլ տիր . Ֆագաթ քիշի առէլէրինի օ մուբարաա ուչդուրմագ իչթիթա էտէր :

Պունտան մ՛անա , թէօվհէյէ կէլէն առամ՝ թէօվհէքթարըզը էտէձէքտ , տուրէթա կէօսթէրմէյէ միւհթաճ ուէյիլ . զիրա թէօվհէսինի Ալլահ կէօրէձէք տիր , խալգըն կէօրմէսի գայտը ուէյիլ : Պունտան զըտտը , միւթաքիլիք էտէն առամըն գայտ ու Ճահիթ՝ խալգա կէօսթէրմէք տիր . գալպինի խալահ էմմէյի ուիւշիւնմէզ պիլէ , Ֆագաթ խալգա էյլէ կէօրիւնմէք խաթէր : Էյլէ խոչ օնուն մէրամը՝ Ալլահըն կէօրտիւյիւ շէյի էմմէք ուէյիլ ինանալարըն կէօրէձէյի շէյի էմմէք տիր : Իլմէ առնա տինի մէզհէպի օլմասըզը նա խալաթ քի , Ալլահը հիչ սայմասագ տըր :

Ի՞նչպէսեան պիտի առաջ վար լար, էօլէն պիտի գայ անոնք օլսուս. պուս ալինասրլըգ Թագ-լաւէրլինին պուս առաջ հէր ալեբրլեսնինիս զա-հիլտան էասխըրտը. պաղըրնաս էաշատրլը էամ-բիս ասլան. կէրդի էաշըրը պլմըշ առաջ լար, առնա հէր ալշադրլըգ իւզէրինառ Թէգմիշ խոն: Ա՞խրամըլըյինին պիտի էօրնէյինին ակօրէյիմ, պա-դրաշրը ծնաան անկա. Ֆուգարոյէ աշխէտարառ առաձ ուբա առաջա վէրիր. կիզլառ պիտի ա-ուձ աչրալ էանըրնա վարաս, չէյմանըրը կէօլ-միւշ կիտի տէյնէյիլ գօվուրտուսունու կէօզիւմ լէ կէօրմիւշիւմ: Գարտաշ մուհասապէթի պէգյ-լէ՞ մի օլուր. պէզիմ խոն պինիմիզին Թէմէլի գարտաշ մուհասապէթի ա՞նր. գարտաշ մուհա-սապէթի օլմայանին պինի օլսուն:

Էյ ասաԹուս, հէր նասրլ օլուրսա օլսուն, պիզ միւրամըլէքսէն կէրի ատրալըմ: Սանա իսա-ձ ամրլ Սէնէքա Ֆիլիէսօֆուն նասիհաթընը ակօրէյիմ. " Սանա Թէնպիհիմ պուս օլսուն, ան-լարըն զահիրսէ կէօսԹէրիյինէ հէվէս էմասէլէ-րի Թամամ սադմա, ան առան հիչ պիր Ֆայտա չըգմազ. ան քինան Թամըրնա սադ. քինան հաշամաներն Թոպրընա սադ քի, պէյնինէլէձէք օլսուն. օ ադըմ ասֆուլուգտան, օ ատըրնըգ ադալտան, օ Թոպրը կէզմէքտէն, վէ պունա քէզաչէք Թամըրլատան կէրի տուր": Սոնրայ վադար տահմա էալան պիր, ատրուլուգ նիշա-նէսի օլմազ:

Էֆէնտիմիզին վէրտիյի նասիհաթը ԹուԹա-լըմ. "Միւրամըզ կիտի օլման", տէյի Թէնպիհ էտէր. (Մաթ. չ. 5:) Օ ադըդատրընաս, պլյա-

ՓԷԹԼԷՐՆԱԿ ՎԷ ԹԱՎԸՂԱՐԸՆԱԱ ՈՐԸՏՔ ԹԱԱ-ԼՅՈՐԱՔ , ՈՎՆԷՔ ԳԱԱՆ ԷԱՔՆ ԱՌԱՄՂԱՌԱՆ , ԳԱՐԱՏՅՔՆԱ ԽՂՅԱՆԷԹ ԷԱՔՆ ՔԻՒԼԱՆԻԼԷՐԱՔՆ ՔԷՆԱԻՄԻՂԼ ԱՈՂՔՆԱԼՐՄ :

ՊՅՆՈՒ ԷՂՐԻ , ԿԷՕՂԼԻ ԵԷՐԱՔ , ԿԷՕՔՍԻՆԼԻ ՄԷՕՅԻԱՔ՝ ԵԷՂԼԷՂԻ ԷՕՓԱՔՔ , ԽՈՐԱՆ ՅՅՈՂՂՂՔՆ-ԱԱ ԷԼ ԳԱՈՒՀՈՒՐՈՒԱՔ ԱՀ ԷԹԱՔՔ, ՀԷՓ ԷՂԼՔՂԻՔ ՈՒՐ. ՎԼՀՈՒԱՈՒՆՈՒ ՈՒՐ ԱՂ ԷՅՆԱՔ ՈՕՂՈՒԼՄՈՔ-ԱԱՆ ՂԱՅՂԼ ՈՒՐ ՓԱՀՔԷԹ ԷՕՔ . ՊՈՒՆԼԱՐ ԳԱՅՂ-ԱՔ ՆԷԱԱՔԷԹ ՕԼՄԱՔ ՄԷՅԼ , ՀԱԹԹԱ ՎԻՔ ՔԷՕ-ԹԻՒ ՀԷՅԱՆՂՈՔԼԱՐ ԳՈՒՐԱՈՒՔՈՒ ԼԷՐԱՔ ՈՒԼԼԷ ՕՂՈՒՐ :

ՊԷՆԻՄ ՈՐՈ ԳԱԱԱՐ ՀԱՐԱՐԼԷԹԼԻ ԷԱՂԼՂԼԸ-ՄԱ՝ ՈՎՆԻԼ ՈՅՂՂԱՂԱԱ ՈՒԼՂԱԱՔՐ · ՎԷ ԷՅԷՐ ՈՐՈ ԽՈՐՈՐԱԱՈՒ ՈՒԼԻՄԻ ԹՈՒԼԱՄՈՔ ԽՈԼԷՐՔՆ , ԱՔ-ՐԻ ՈՂՈՔ ԳՂԷՄԻՄ ԽՂԼԷՈՒՆ ՔԻ , ՀԷՄ ԱՎՆԻՆԼԷ ՊԷՐԱՔԷՐՃԷ ՂԷՄԱՆԷՄԻՂՆ ՈՕՂՈՒԳԼՈՒՂՈՒՆԱԱՆ ԽՈՅԱ ՎԷ ԽՂՂԱՀ ԷԱԷԼԻՄ , ՀԷՄ ԷՕՓԻՒՄ ՕԼԱՈՒԳ-ՃԱ , ԱՎՆԻՆ ԱԱՈՂԳ ԱՕՍԹՈՒՆ ՕԼԱՃԱՈՂՂՐ ԹԱԳ-ՐԻՒ ՎԷ ԼԹԷՔԼԻԳ ԷԱՎ ՈՒԼԼԷՅԻՄ :

71

ՓԵՆԱՄԻԼ ԳԱՐԸ

Գաւաղն ,

Պէն խնձկար ըմ հա՞. պու յադըրալնա փէք կիւձիւմ կելմի : Եաղարդըմ բապլմասըզ թէավհալէբաէ , սիզին սըրտարընըզը աշխատար էթ- տիկիմ իչին , պազը գաւաղնձա պէտհույտարընըզը մէտհ էթմէտիկիմ իչին , վէ պազը բապլմասըզ չէյէբինիզէ էօզը էթմէտիկիմ իչին , պանա՝ սէն խնձկար սըն , էյի պիլիրսին քեամիլ գարը նա- սըլ օլուր սէյի հազմըշըն :

Եա սէն պէնի կէօրտիւյիւն էօփ , խնձկար օլտուղումու նէտէն պիլմէյօրսուն : Պէն նասըլ ա- սամ՝ օլտուղումու շիմոի անկլասըմ . պէս պէլլի ձէմկեէթվէրինիզին պէն էյլէնձէյի օլմուշում . զահիր՝ պիր մաձուհ հէրիֆ իմ , այագտա տու- բաձագ հալիմ գալմամըշ . օթուրտուղում նէր- տէ՝ չէքիրկէ կիսալ սըչըրայանլարըն աթըմընը էօլ չէյօրում սէյի , պէնի զէմմ էտէյօրսուն- ուղ : Ջամաըլը խնձկար՝ տէր պիրի , գըչը իւաձիւնէ օթուրա գալմըշ , արթըգ աղաձտան մէյվէ գօ- փարմաղա՝ էլի եէմիշմէյօր , գօփարըղ էէյէ պի- լէնէբիլին պաձագլարընը ըտըրըյօր : Գարըլարա նինձին ֆէնա սէօյլէր պիլմիսին տէր օպիրի . էա

առյը սադալը աղարմըշ. աղգընաս տիշ գալմա-
մըշ, վիւձուատս ալիկ, աչրխի պուբուշուգ,
ևխալիւնէ պագան պուլամայօր, օ տա էօվքե-
սինի տիլի իչէ ալըյօր ուէր: Պիրի տահա աճօ-
նէր, քեան կիսալ՝ նէմիշէմախի ձիչէրէ գօգ-
մուշ ուէյօր ուէր: Էօմէգաչն ալիրի տահա՝ էա
նէ զանն էուէյօրտուն ուգ, գարըլըրտան պիր
ուանձալը օլաս, հիշ սիմէմ ուէյչէր. կիւձէն-
սիրիր մի. նէ միւմքին: Պագանչըզնա, ուէր
պիր խաճուն տահա՝ հէսի եէրլի եէրինձէ պի-
լյօր. պէս պէլլի կենձիլքան ճարսկան չըրա-
զալմըշ, իչինաչն չըգմըշ կիսալ ուէյչէյօր. շիման
ճարսկաչն գօվուրմուշ, եխրէչիւնի պուձուն-
լա տօուտուչյօր:

Ընտան ուձրա պանա խամիչյար ուէտչինէ
պչէնտանըլ տարըլմայրմ: Ամնա ուէչէձէքսին քի,
էրքիքլէրէ խամիչյար խամի՝ գարըլալը կիսալ ու-
մանանճագ շէյ ուէչիլ. համիմա էրքիքլէրէ խա-
միչյար ուէմէք՝ քեամիլ ուէմէք տիր: Էօյլէ ուէչիլ
գանարն, ուէնին ճրտանրն պէնի զէվգլէնմէք տիր:
Պիլիրմիսին խամիչյար ուէտչինէ նիչին կիւձէնի-
րիմ. տիւնէատաէ քեօմիւ տատիմլէքտաչն էլ շէքմիշ՝
խամիչյարլըրտան զօյրը էօգ տուր, զիրա չօղլա-
րը՝ զօր ուլա տիւնէտայը էլլէրինտաչն շէքէր ալըր.
պէն խաչ՝ տահա կէրչէք խամիչյար օլմատըղըմ-
տան, պէտիւչ գանիմանը արգանտան տահա
տիւշմիւշ ուէչիլ ուէմէք խամիչէրսին. օնուն իչին
կիւձէնիրիմ, խուլատա էօյլէ կիւձիւմէ կէլյօր
քի, ևխրէչիմի ատու ճմատգ իչին, պէն ուէ տանա
գօճա գարը ուէր խամ տանմա, տարըլըրտան ուէչի
գօրգարըմ. հէտան ագըրտա կէլյօր քի, շուն-

ասան սիրտ մինդիրէ սիներէյիմ, կիւլիստ քինամիմի սունա կէօսթէրէյիմ քի, եաշտա թաղէ օլսուդումու անկլայսըն: Խոմի՝ իսթիխսա խիմիքյար օլմասըդըմը սիրէ, վէ էյի սիրէ. զիրա խիմիքյար օլմասըդըմը նէ գասար էյի սիկիրտէն, եազաճաղըմ Ն էվվալա սա օ գասար էյի սըդգաճի եւ սէրսին. էօյսա եազըդըլըրսա ադըն նազար ըլա պադար, սիրտ մէյլէ չըգարամազըն: Հոգդը զաթի սէ էօյլէ սիրտ ա. սիրտ խիմիքյարըն միւյահազաղսըդ սէրտ գանըդըդ հարարէթինէ միւնասիպէթ արմազ. գար կիտի ազարմըդ սազ լարըն ալմընսան՝ նէչաճ էսէն ֆիքիրէդ՝ եւ սիթաճ սօւագ օլուր սէյլ. փիշինէ գուրսաւգ լայն, սէօյլէսէյի յազդըրսաս նէ՞ խիմիքյար գաղդը. կինէնձիք հարարէթինի սէօնսիւմէյէ նէ գաւվէթի գաղդը:

Խոմի սաս սէս խուշդուսա գարդը սէօյլէսէյիմ եասէդդը՝ նազդ ասասման չըգմըշ օլսուդումու անկլամազ խոմէդսէն, սիրտ քի սէն սիրտ օրիճա եաշդը ասամ ըմ. վէ վիճդուսաւմուն գաւվէթի նի ազարսան, սէդդի սէթիգանըդըդսա օլանսան չօգ էքսիք սէյլ սիրտ. վէ էրմի եաշդնսա խրէն սիրէ՝ օլան շինդիյիմէ շէրէմէթիմէ նէհասէթ, էն նէ պաս ֆիքիրսաճ խոմ: Պէն սէ պադը սէյրէ սէյրսնա հէվէս էմմիշ իմ. յազին սասմանըմ գըզաճաղինը ապդըմ քէսինէ, սասմանըդսան սա զազ գաչըրմըշըմ: Գէզաղիք իչէրիսինէ քիւքրա մասէնի օլսուդումու անկլասդսան սօյրա, զայֆիլ իճուճուշմայըմ սէյլ, հավասդնսա սիճէշ օլան էչդիդէ այսդ պասմամըշըմ: Յազին պաճաղա հէվ սէնիմ հիճնէրինէ միսիր. հաչա.

գայիքիլքատ սիզե էլ Թուլեան Թանկըլըն քեքե-
միլե օլմուշ տուր :

Վէ էյէր պու սէօյլէյէճէյիմ սաչմալարը քին-
մինե սիզի էլլէնմէ կոխպ , Քիչիլմին՝ իւմմիւմե
կիւլմէք իստի իսե , ինշա Ալլահ պու սոպամէմ-
սէն սէզլա , կէնտիլէք սէմէլինի սօուԹմազա ,
Գաֆ տաղընտա էսէն գալա էէլ բիւլկեարը կի-
սիի սօուգ սուսամ օլմուշլուղուն միւ յահտա էսէր-
սէն , Նէյնէքիմին Մէհտիէ էսէքսին . իսնոի կե-
լէլիմ սէնին էմանիլի տուսալէրին Ձէվապընա :

Տօղրուսու , շաե պանա իսնիքյար սէսիյինէ
օլ գաստար էօվքելէնտիմ քի , հիչ Ձէվապ վէրմէ-
մէլի իտիմ . յապին պիր էյիսի , էօվքեմ չօգ սիւր-
մէզ , չաբուք կէլէր . խաուսու քի , պաստա
սէնին էմրինի ինձա էմմէք վար : Ալ եա-
վույում . սէէքի սէօյլէյէճէքլէյիմ սէնին մէշ
լեսիինէ ույղուն ատմա , այնըդ պանա ինհինիա
էմանիլի իսնիքյարլըղընըն սէօհպէմինի էտէճէք
սէյիլ իտի , գալըպտըրըն քեսամիլլիսինի սէօյլէյէ-
Ձէյիմ , ինշա Ալլահ սէվի սէվի ամինլէրսին :

Շիմտի սէն զաման էտէճէքսին քի , սանա գալը-
նըն քեսամիլի նասըլ օլսուդունա անլամմազա ,
պիր մուֆասսալ վազ , եախսա էօղլում Ձինա քի-
մատ էտադաճաղըմ . խայր , էօղլէ սէյիլ-էքե յա-
գլամայընա անլատըրըմ . ,,Քեսամիլ գալը՝ պօղճու-
նու խնձրա էտէն գալը սըզը,, : Պաղ խանի սէնին
պու էմրինի խնձրա էմմէք՝ նէ գաստար զահմէմ-
սէզ շէյ սիզ : Գալըպ քի սէն քեսամիլ մի սին ,
սէյիլ մի սին՝ անլատմադ խանէրսէն , Քիչիլինի պիր
էյի թէֆիմիչ էյլէ , ամէլէրինի վէզիր էյլէ քի ,
պօղճունա ույղուն մու տուր . օնսոն անլատա

պիտի ըսեն քեզի, Թուխտուզուն եօլ քեամիլլիք մի ունիր մի :

Շիմդի սէն ունէիքդին քի, գարըլտըդըն հէվիսի պօրճումա էտէյօրում զանն էտէր, յաքին չօղուն՝ խոլգ տէլի նազարըդըա պուգայօր. շէջէլէքի «Քեամիլ գարը» շէօհրեմինէ նահիլ օլանլար՝ փէք ազ ուղը : Պէլի. յաքին պուռնու ունկատաղ՝ պիր կիւճ շէյ ունիլ ուիս : Էյէր գարըլար քենտի ամէլլէրինի տօղրու կէօղ իւլէ վէզն էմունէլէր, Թագսիրաթլարընը պուլուրլար. յաքին պէլայէ պագ քի, հէր պիրի՝ պօրճու օլան շէյի՝ հէվայի նէֆսի իլէ վէզն էտէր. միւսաֆիրլա օլուգլարը պէտիուրլարա աչըգ ուղրլար : Վէ չիւնքի հէվիսի՝ քենտի լեյագաթլընը շէհրէմինինէն կիւզէլլէնմէք սանըր, հէր նէ գառար չիլքինուտ օլսա, եինէ իւզէրինատ հէր նէյի ունիլ իտի տէ, պագը կիւզէլ շէյ պուլտուդունատան, ամէլլէրինի տէ, նա պօրճլարընա մուհթաճլըգ սայարլար, նա էթտիքլէրի Թագսիրաթ՝ կիւզէլլիքլէրի նահլիքլիքլէրի հիւքմէմինէ՝ էօզը կէօթիւրիւր, աֆվ օլսունուր էքսիքլիքլէր պիր գլսա էտէրլէր :

Էյլէ օլտուգտան սօնրա պիր գարըտա քեամիլլիք վէյլ մը եօխ մուհնիլ անլատընը. եահօտ պիր գարը քենտի էքսիքլիքլէրի արատընտա, քենտինէֆսինէ օլան մուհասապէմինէ նէտիճէմ պէն կէրչէք քեամիլ միսիմ ունէէն անլատընը : Պանա օտուրտուտն, գուարդն, սանա պիր սահնհ ունիլ Սուլտան իսմաուլնու վէրէ պիլիրսիմ. «Քեամիլ գարը էվինի եափար,տէր.(Առակ.ժբ:)

Ընձաղ էվինի եափար ունէյի՝ Թաչընը Թօփրաղընը Թաշըր, պիվաղընը էօրէր ունէյէ ունիլ

ակր . էվ ուէմէաէն մէրամ՝ էվլէն պլինասը ուէյիլ ,
էօլու էրքէանը ապր . էվ , էանի , այայ ուէմէք
խաթէր : Պէլիրիմ , պաղը պօրձլարընը էէրի իլէ ու-
նուսան գարըշար պիլէ , էվլասլար էվէրմէյինէ ,
էվ եափայօրուզ , պօրձումուզու իձրա էուէյօ-
րուզ սանըրլար . օյուսա էվ եափմազ՝ էվլասա
լարընը էէրլէշտիրիյոր , օձաղընը մանուր էր
ուէյիլ ակր . պու մասատ պաղը քէրի-
րըն էլինուէ օլմասըղընուսան մնասա
մայան գարըշար սա էվէրինի է
լու սուրշար : Էօյլէ իսէ քի
հէր հայվանըն էաէ պիլնա
ուէ օլմայան շէյուէ ուէյի
սա , էվ եափմազ յա
մա կնօրէ թափրիք
պիր էյի անլասը
սուրշունու ան
Հէր էվ , է
պարէթ պիլ
պիլի պիր
սա , էվ եա
էօրէձէք օ
իսաթէ գօ
ման ոլ է
էիւքանէլի
պիրլիքաէ
Վէ չիս
լըն իթիթի
պինին պիր
իչին գարը
վար ըսա սա

շէին զոր ուզա էմանիմէք. Ալլահըն պու մի-
էմիւլիք էմէնալիհինի իչրա էմմէք մի որ-
պու միւէմիւլիք ակիլ, էմէճաուզուգ տուր.
վէ էօյլէ միւշքիլ շէյ ոլր գի, Փոգըր ասամ
մէշրուվինէ զրտա, մասլահաթընա ույմազ, վէ
ադլէ մու խալխի իշտէ ալիլ, եա գոլընընն խաթ-
րընը էրգմազա եխուրէյլի ատյանմազ, եա եօգ
ակսէ էվինին ակրվնի պօզուլուր, չար նահար
խաթրընը խօշ էմմէյէ մէճպուր օլուր:

Պէյլէ միւէմիւլիւյէ սէօզ օլմըր ու: Գօճա-
սընըն զասուն էտտահիրընը պուլուպ, ատյանա-
մայաճազը սիլահ ըլա իւզէրինէ վարմազ. զէն-
ջիրէն գամի քեսաթէրընը իլէ պաղլայըպ՝ մէճ-
պուր էմմէք, ծնասան սանդրա քէնտի բաղի օլ-
ասա, գալընըն գապահաթը նէ, գարը քէնտի
հիւքմիւնատ ակսիլ մի ակսի էօզիւր պուլմազ՝
էյի միւէմիւլիւք ակիլ մի: Բաղի օլուր, եա-
հասան վար ըսա, եօգ ակսին: Գալը քէնտի
հիւքմիւնատ ոլր: Տօզուսուս, կիւզէլ հիւքիւմ-
ատնէ սանդրըմ գօճասը ատը հիւքիւմ ատիրնուս.
զէրա քէնտի խամէսինի կիւսի էատնէք եէրատ,
գալընըն խամէսինի կիւսի էմմէյէ մէճպուր օ-
ղուշօր: Նէ եափսըն Փոգըր գալընըսընն ակքըն-
նէ ատյանմազ՝ հէր եէրինին խարճը ակիլ. վէ
գարը պիր քէրրի վարմազա ոօլատըգայն. գօ-
ճասը պրիճգ քէնտինի հիչ սայըն: Կէօրմիշ
միւ հիւքմիւ, անդրատն մը իմասը:

Տահա տուր, տահա տուր. օ պէյնի զէմմ է-
ուէն գատընձըգլար. Ալլահըն պու էմանիհի-
նէ պազ տահա նատրէ իչրա էտէյօրլար: Օ կիւն-
նիւ գուշանըպ տօնանմազտըր, ջ քէնտինի խալչա

20—2013

Ա Ի Ա Ն
Ազգ
Публичная Библиотека

կեսօրեթիպ պէյենաիրմէյէ օլան գայրեթլէր, գօճալարընա իճաաթ էթմէք իչին մի ակը, էօգաա պաճաղըմը ըսըրսըն ատէյ, գուտուզ քեօփէք արատագ իչին մի ակը: Միւմքին մի քի, պէօյլէ գարըլար քեամիլ օլա:

Ջարիֆլէյէ սէվսա վէրէն գարը՝ էվինի եա-վաշաղ, եափամասըզընաան մնաա, էվինի կեօզ-ատն պրագըպ, զարիֆլէք էթմէյէ՝ ակը եանաան լեվէնի էթաչկի վագթ, ակը եանաան խարաֆ էթաչկի ագՀ՝ էվինի եըգար, խարապ էաէր: Գօ օնըլար ագըլարընա կեօրէ էօզը արասընլար: Օ էթաչկըէրի սէֆիհլիքլէրէ՝ կիւնէշ հէր ա-զուագ պաթարագՀա՝ եէնիաէն էէնիյէ իՀաա էթ-աչկըէրի մօտալարա Հագ սէպէպ պուլաշաղ-լար. մէյէր մէրամըմըզ՝ քէնաիմիզի խարգա կեօ-լեթմէք ակը, եափօա պէր պէրիմիզին սէվիլիյէ-նէ քեօր քեօրիւնէ ույգագ ըսը սէյի՝ իգրար է-սէվէր:

Սոզօմեն իմաասուն քիթաապընըն պէր եէրին-սէ տա Ֆա, գարընըն քեամիլլիյի՝ էվինին խաարէ-սինէ մուգայեէտ օլմագաա ըսը սէր քի, օ տա էվինի եափմագ սէմէք ակը: Հիչ քէնաիյի պէօյ-լէ չօՃուգ օյունՃագլարընա վէրէն գարը՝ էվի-նին խաարէսինէ պագաՃագ վագթ պուլա պէ-լէր մի:

ՊուՆլարտան մնաա, սանա սօրապըմ գաապն, գուման ըլա էվ եափըլըր մը. գուման՝ պէր կէր-տաագ ըսը քի, նիչէ պէն եափըլմըշ էվլէրի թէ-մէլլէրի իլէ ՀուԹմուշ տուր: Կէրչի չօղու էյ-լէնՃէ տէյի օյնար, յաքին պէր ազը տա քէն-սիլէրէ իշ էտինմիշ. քիչի պօրՃունաա իՃրա էթ-

Ա. ԴԱՎԹՅԱՆ

մէք՝ պէօյլէ մի օլուր : Պէօյլէ գաղըլար էվ եափա սըլըր մը . ապուշլար էվ եափմադ ուչին , էվ եըք-մադ ուղը : Պէօյլէ գաղըլարա քեամիլ ասընըր մի. քեամիլ ուչին , չըղըն ասմէլի :

Էյէր էվ եափմադ՝ էվինին խարխափնէ պագ-մադ ըստա , քենան նէրսինի ծուռմադան էվյատ-լարըն Թէրսլիկնէմինէ մուգայնէտա օլմադ ըստա , աչըն աչըն մասրափ էաչն գաղը , պաշընը սըդըղ էվինուէ օմուրընըյան գաղը . էվ եափմադ : Էվ եափան ատամ՝ էվինէ կիրչնի չըդանը սիլմէլի , հէր խարաֆըն մասրափըն էօնիւնու ալմալը , էվ-նին նիզամընա մուգայնէտա օլմադը , քեամիլ նա-սիհաթէնը իլէ՝ էյի խարխափըը իլէ էվյատլարընը Ալլահ հօշունաս էյի Թէրսլիկ էմմէլի :

Էվ խարխափ , էվյատ Թէրսլիկափ . իչի հիզ-մէթի ուղը քի , սիլի էվափ սըդընընը չէքիլմէմէյէ , օսիլի Ալլահա մադ պուլ մէյվէնը էնէհիլիկնա օձադընը չէնէմէմէյէ էլչէմ պօրձլար ասը . սի-րինի իչմայ էմմէք՝ էվին Թէմէլին ափօքմէք ուղը . օսիլինի մուգայնէտա օլմադադ՝ սիլը ապայ էաչա-սիլչէր օձադը փիյատա էափա , սիւրիւ սիւրիւ էվ-յատլարը՝ սիլի սիլը ապայ ապայ օրտա ՀէՀինէմ ամէէ-չինէ տօղուս Թէքնըլմէնմէյէ էօլ աչմադ ասը :

Պէն ասմէմ քի , գադը՝ խարխ էտէյիմ ափի , Ձինճիլէք էմասին , միւարիֆ իչէն խասխա օլուռ , էօչչիւ օրուն սիլմէսին : Էյնէ . պուս սիլը ուձադան սիլը ուձադ սիւչմէք օլուր : Խարխ էտէյիմ ափի՝ քենանչի մահրում էմմէք յազըմ ուչին , մէրհա-մէթի էլսէն գօնադ Ձախղ ուչին , Ֆադաթի խա-րաֆատան ապդընմադը : Խարխ էտէյիմ ափի՝ հիզ-մէթքարլարըն պօղազընը էյի պադմադադ ,

Անվան Библиотека

պիւրքլիւյիւնէ նուֆուզունա կիւվէնիսի՝ իշ-
ձինին հադգընը քնամէք, ֆուգարաանն սա-
ահագայը գըզգանմագ, էվի գոմ իւսթիւնաէ
եաիըզ, էլակէթաէ պիր կիւն էրդըլաճաղընա
սէպէպ օլմագ սըր:

Էվլաալարըն թէրպիյէսինէ սէ պէօյլէ անկ-
լա. էրքէք էվլաա անաալընըն էլի ալթընաա օլա
պիլմէյի գաաալը, վէ գըզ էվլաա պիր թարաֆա
էէրկէշինէյէ գաաալը, այըգլը էրլըգլը աահամ
էվինէ պրագմագ, պօրձունու էթմէք սէյիլ,
քէնաի պօրձունու էլլէրի էթմիրմէք սիր: Վէ
քէնաիմիզէ թէնալիմ օլան էմրի, ախէրէ իձրա
էթմիրմէք՝ պօրձումուզու էաա էթմէք օլմաալը-
ղը կիպի. էվլաալարընըն թէրպիյէսինի սէ էլէ
հավալէ էթմէք՝ պօրձունու էաա էթմէք սէյիլ
սիր: Պիլիրսիմ, էրքէքլէրէ սէնաաթի էօյրէթ-
մէք՝ գարըլարըն իչի սէյիլ. յաքին թէրպիյէսինէ
մուգայիէտ օլուագ, թուԹաուզու էօլա սրգ-
գաթ էթմէք, գաապահաթընը կէօրիւբաէ թէք-
սիր վէ թէմախ էթմէք՝ քէնաի պօրձու տուր:
Վէ գըզլարա յաղըմ օլան՝ էվ գաապնըղը սըր,
օնուն տա էօլուննու էօյրէթմէք՝ անաալարըն պօր-
ձու տուր. պիր գըզ՝ էվ գաապնըղը էօյրէնմէյէ՝
անաապնաան ղայրը ուսթայէ միւհթաձ սէյիլ
սիր:

Ընձագ թէրպիյէնին էյիսի իսրէթ իչէ օլուր:
Պիր էվին գաապընը կիսիմէ գուշայա, զէվգէ սէ-
ֆայէ մաիլ օլուր, սինի զահիրաէ գուլաանըր,
պաթընընաա հէվաճի նէֆսէ ույարսա, օ էվին
առամլարը՝ հէր նէ էթաէք զարարը էօգ սէյի,
քէնաիլէրինի օլտուռ օլասըյա քէօթիւլիւյէ վու-

լուրլար. պաշ օլան քէնարկի զաղԹը ԹուԹաը-
սա, այագտաբլըէր ոէ՝ հիչ օլմազսա՝ քէնարկի-
զի պէյէնմէյէճէմ ոէյի, կէօսԹէրմէկի իսրէԹէ
ուչմազա պազարլար: Պիր էվին գէլդուզու՝ է-
վին պիւյիւչիւ ոուբ. պիւյիւք՝ այաղընը նէրկէյ
պասարսա, քիւչիւքէըր ոէ օրայա պասար:

Խանի քէամիլ շէօհրէԹինէ նաիլ օլաճագ
գարընըն էզգէմ պօրճու օլան՝ էվ էաիմագ
յաֆըզընըն մանասընը անկլատըգտան սօնրա, իճ-
րասը կիւճ պիր շէյ ոիր սանմա:

Պիլիրիմ, պէնիմ պու նասիհաԹլէրիմ հէր նէ
գասար ագիլանէ իսէ ոէ, տրմազընը ոիւնէնա
յօգմալարընա ալըշարըմըշ գասընըլարըն միոէսինի
պուլանորըը. վէ սանըրըմ քի, պու միւյահա-
զալարըմը՝ օ մօսա մէրագլըսը գասընըլարա նագլ
էԹոէն, ոնըլար պանա ոէնին կիպի իսԹիյար ոէ-
մէղլէր, տահա պազդա շէօհրէԹլէր վէրիրլէր: Օ՝
ոէօյլէսինի պիլմէզ՝ քիչի զասէ գարըսը՝ քէն-
ոի վիճՃուտունա մուգայիէտա օլմազը. էվոէ
գաիանըզ օԹուրմագ՝ սասմը մէրագլը էասէր,
վիճՃուտունու պօզար, րէննկինի սօլտուրուր.
օյուն էլլէնՃէ ոէսինի՝ ինսան իչին ոիր, հալի
խօչ օլան զէվգինի չըգարմազա, քիմ չըգարա-
Ճագ. պիր սասմըն մալի՝ գայդըտան սըգընԹը-
տան գուրԹուլմագ իչին ոիր: ՆիհայէԹ պու
նասիհաԹլարը վէրէն խալըԹ էԹմիշ. հայվան
տրը, ինսան ոիւճանը տրը ոէյէՃէքլէր:

Պէն պուննարը հէպ պիլիրիմ. յագին ոնլար՝
խալըԹ էԹմիշ ոէմէյլէ, պէնիմ ոէօյլէոիքլէրիմ
էասան օլմազ: Փէննահլէրինէ պիր ոօրսանա,
պուննան զայրը վէրմէՃէք մանասարը վար մը:

Պուռնալարըն հալինի պէն ախչէկիմ. քեամիլլեկ սալթ հէվէսլէրի օլմամագ ակիլ, քեամիլ գարը նասըլ օլուր ակի, անինին գասար սօրմագ պիլէ խաթէմէզլէր. հաթթա գալպլէրինին բահաթընը պօշմայարագ՝ պիլակլէրի եօլա կիթմէք իչին, նէ օլսուղունու սուչմագսան պիլէ գաչընըլար. ԹուԹսուգլարը եօլա օլ գասար Թափընմըշլար քի, զաֆիլ նասիհաթ օլուպ ախօնմէք իգԹիչա էաէր ակի, պէօյլէ պիր նասիհաթ իչինաէլէր, գուլագլարընը գափարլար, էլլէրինէ պիր քիԹապ ալմազլար քի, շայէա իչինաէ այնէմիզլի կեօրիւրիւզ ակի։

Պու էվ եափմագ իւֆզընա վէրմէյիմ մանաէլէրի՝ անինին ագլըն եաթըպ սա, պէլքի հէր քեօշէպի իլէ իձրա էԹմէք կիւձ ակուր ակերսէն, ալսանըրսըն գասըն. չօգ քիսար գասընըպար վար քի, պօրձլարը օլսան հիզմէԹլէրինին հէսիխինէ եէԹիչչօրլար. վայ հալայըպը, էյէր պու գասընըդըպսա ախունեայէ ըչըգ վէրէձէք պէօյլէ իրի պօյ եըլըրըպլար պուլունմասայըպը։ Ճանընն սըգըլմազսա՝ պու Ձէվապըն՝ պիր պիլակիմ վէ հայրան օլսուղում քեամիլ գասընըն նագլի իլէ Թէքմիլեաէյիմ։

Պու պիր քիսար գըղըլար. Ճահիլլիքաէ պաղը քեօԹիս խարէԹլէր կեօրիպ, ֆիքրի պուլանմադա պաշլար. անսար պիր քեամիլ խաԹուն, նասիհաթ էաէ էաէ՝ գըղ ագըպէԹ խպա էաէր, քենախի Թէրպիկէյէ գօր. վէ տասսպ, վէ նասիհաթ քիԹապլարը օգուեա օգուեա՝ շէյԹան իղվալէրինէ գարշը գօյաձագ գասար գալպինէ գուվվէԹ քեսպ էաէր։

Պու գըղ ախնեայէ կիրիր. պաղը գարըլար, վէ հաթթա գօճասը ալըէ՝ պիր ող ախարը չըգ աէյի թէքլիֆ էթմիքճէ. եա էլինաէ պիր պի-թիկէճէք իչի օլսուր, եա օ կիւն քէյֆի օլմազ-չօգ աէֆ՚ա գօճասը՝ պիր էէրէ կէզմէյէ կիթ աէ-աէ, պու կիւն պէնիմ ճանըմ խաթէմէյօր, սէն կիթ աէյի էօզը էաէր. գօճասը աա էալըն՚ըզ ճանը սըգըլմասըն աէյի՝ պիրէսինճէ գալըրսը։ Էվաէ գօճասըն՚ըն խաթըը խօշ օլսուն աէյի թէ-միզ կէյինիրսա, յաքին էօամալըզ էթմէզսէ, կիւ-նիւնիւ այնանըն գարշըսընսա կէչիրմէզսէ. քի-լսէյէ փիէք քէամիլ գըյաֆէթլէ կիաէր, Ալահ-տան զայըը չէյէ պագմազսըզ. հիզմէթքէարլարա թամամլըզ ըլա աէօյլէր, յաքին թէքլիֆսիզլիք էթմիրմէզ իսի. վէ հիզմէթլէրինի կէօամէրէ-ճէք յագըրսըսան զկյսաէ շէյ աէօյլէմէզսի. կէօ-զիւ տաիմա իւզէրլէրինաէ, պիրինի պիր ֆէնա իչաէ կէօրսէ, գօճասընա խաապէր վէրիր. էյէր նասիհաթ գապու յէթմէզսէ, ՚օլ վէրտիրիր իսի. պէօլէմէլէրէ աղըընը էօրմաղա հաճէթ աէյիլ, խարէթի իլէ խաարէ էաէ՚րսի։

Էվլաա սահիսի օլսու, հէր բահաթը էէրին-աէ իքէն, վէ հէր էվլասը օլսուգճա՝ սիւթ ա-նասը վար իքէն, չօճուգլարընը քէնաէ պէալէ-մէլի իսի, սիւթ անայա քիրլիէէրի էայգաթ-սըրը, ֆագաթ կէճէ քէնաիյէ էարտըմ էթ-տիրիր իսի։ Ջանն էթմէ քի պու գաասը հիզ-մէթ՝ եա վիճուատունու էթտէն տիւչիւրտիւ, եա բէնկինի տօլատուրտու. խայը, ֆագըը՝ եաշ-աա կենճ էօլտիւ, վէ ատն կիւնիւնէաէք կիւզէլ լնյի պօզուլմասը։

Ջօճուգլարընը եանընաան այըրմագ. տահա ոխլէրի աչըմաան՝ գըսաաճըգ տուալար էզպէր. լէոխը, պաակերըէրին վէ խուաուա խաչէրուԹիւ. նուն մանաալընը սէօյլէր. վէ խաաուէԹ էօյրէախը. վէլ–հասըլ պաշը գայրէԹի՝ ջօճուգլարա Ալլահ քիմ օլաուղաունու անլաԹմագ ըոը. եէրի կէօյ. իւ, ինաանլարը հայվանլարը, օԹլարը վէ հեր շէյի եարաաան օլաուղաունու ֆիքիրըէրինէ սինաիրիգ իսի: Կէօյէ պաղարըը, կիւնէշի, այը, եըլըզ. լարը կէօաԹէրիպ, կիւզէլլիքլէրինի, նիզամ. լընը Թարիֆ էաէր. օԹլարըն պինԹմէսինի, չիչէք. լէրին աչըմաալընը, ինաանլարըն հայվանլարըն եաշամաալընը սէօյլէր. Ալլահըն հիքմէԹինի՝ գուարէԹինի անլաաըը. Ալլահ հեր եէրաէ տիր, օ պիգի կէօրիւր ամմա, պիզ օնու չիմոի կէօրէ. մէյիգ. կէօրէ պիգիր օլաագ, հիքմէԹի պէօյլէ պիչիրիք օլմազ աէյէրէք, եիւրէքլէրինէ Ալլահ գօրգուաու վէրմէյէ չալըշը. չիմչէք, եըլըըըմ, կէօք կիւրիւլԹիւաիւ օլաա, պունլար Ալլահընի գուարէԹինաէն օլուր աէյի գօրգու վէրիր խոի:

Ցիւնեաանըն հէր շէյի պօշ տուր աէյի եիւրէք. լէրինն ասուաուր, ՀինանէԹինն աէֆալէրինի պը. ղուլէյէՀէք իւմիտլէր աէօյլէր: ՆիհայէԹ ջօ. ճուգլարըն ֆիքրի աչըլըգճա, քենոի ոէ աէրալէրինի պրԹըըը, Ալլահըն Թէմպիհլէրինի Թարիֆ էաէր, աւէ ասուրանը սէօյլէր. շէօյլէքի, օն եաչընաա գըզը՝ կէրէք Ալլահը, կէրէք քենոի նէֆսինի Թանըըգ, էյի եաչամագ հագգընաա, պիր գաչ տանէ գըրգաը եաչընաա գալը. լարտան զիյատէ շէյ պիլիգոի:

Նէ կիւզէլ շէյ խոի. խուչ տանէ չօճուգ՝ եէի

էրքիք՝ պիր գըզ, իւչիւ ահ պիր պիրինահն էահէ-
լի, Թէրպխէլի, աղբր պաշլը. կէօրինլէր հայ-
բան օլմըրաու: Պու խաԹունուն աղբնաան
գաչ ահ՝ա իչինմիչիմ. էվլաալարըմըզըն ֆինա
օլաուզունա սէպէպ՝ Թէրպխէլէրինի այլըգը
էրլըգը աաամլարա պրագալըղմըզ աղբ. Թէր-
պխէ պաունուն իչին զայպ օլաչօր. ընլարըն քէն-
ահ Թէրպխէլէրի էքսիք օլաուզունաան, հէր նէ
գաաաթ ճահա էՌահլէր. չըրագլարընա պիր էյի
Թէրպխէ վէրէմէզլէր տէր խոխ: Վէ չիւնքի ու-
Թալարըն հիւնէրի՝ աահԹ իւզրէ տէրա վէրմէք
պիր, օ տա օնաան էօՌէհինէ գարըչալրմազ,
պագըրընը քէնահ պագպ՛աթը: Գըզընա պաշգա
ուահճա ԹաւԹմաաը, հէր շէյի քէնահ էօյրէՌահ:

Թանկըզ տա ծնա քէնահ քէաամիլլհինէ կէօ-
րէ վէրահ: Քէնահ էօլիւպ՝ չօճուգլար էօքսիւզ
գալարգտա, պաապալարը պու ԹէրԹիխ իւզրէ
պիւյիւտիւպ, հայա ալէմէ խպրհԹ էվլաալար
աղբ:

Էվ էաամահգ, պօրճունու իճրա էՌմէք, քէա-
միլ գարը օլմագ տէյի, պաունա աէրլէր ահնըրըմ:
Պիլմէմ քի, ահն վէ ահնին Թաւաֆիլըլարըն՝ պու
ֆիքիրահ՛ մի պինիզ. անճագ պիլլիրիմ քի, քէա-
միլլիք իւնվանըընա նահլ օլմագա՝ պունաան զայ-
րը Թաւիզ էօգ:

Սագըն, օ գարը նը ուամուշ, օնուն էՌահինի
հէր քէս էահմէզ տէմէ. զիրա կիւճէնմէզահն,
պէն ահ աէրիմ քի, հէր քէս խաՌէմէզ, օնուն
իչին էահմէզ. խաՌէյհն էահ պիլլը: Հէլէ չօգ
շաշգըն ըմ. շաշգըն ըմ, սէրահէմ իմ, հէր նէ խա-
Թէրահն սէօյլէ. սէն պանա իհաՌիյար տէյի չըլ-

թագ առալը, պէն հարարէթի սառչառութառամ, պիր առհա կիւձէնամէյէ եէմին էթմիմ։ Լա-քին առւր քի սանա պիր շէյ սօրայըմ. յապըրաը անկլայամըմ։ Սէօզլէմ աէնին իչին աէյիլ, անձագ շաւ ախունեանըն փիչինէ ախուշէն գարըլարը սօրա-րըմ. էվլէրինէ նիշին հէվէսլէրի եօգ. վագիթ-լէրինի նիշին պօշա կէչիրիլմէր. փարայը նիշին աէլիձէ շէյլէրէ թէլէֆ էառէրլէր. խուլասա նիշ-չին շաւ եաշառըգլարը կիսի եաշարլար. էօյլէ խոթէրլէր, օնուն իչին։ Էօյլէ իսէ զայրը թարզ եաշամագ խոթէմէզլէր, օնուն իչին էօյլէ եա-շարլար։ Սէն խոթէրսէն՝ էինէ եօգ աէ։

Եօգսա, Ալլահ պիլէ՝ օրմագ շէյլէր մի էմր էթմիշ. օնու աէօյլէյէն ալինսիզ պիր։ Լաքին մէ-րամ նէ պիր պիլմիմիսին. պօրձլարըմըզըն էառա-սընը՝ նէֆսլէրիմիզին իձրաաթնա ուչառմագ խո-թէրիզ։ Հայ հայ. պիր գարը հէմ եօսմա օրմագ, հէմ քեամիլ օրմագ, նէ էյի շէյ օլմ. րառս աէյի հէվսինին ֆիքրինառէն կէչէր. յապին օ քիւֆրի գուլագլարընառան չըգարարընարար. հէմ ախունեա-նըն զէվգի, հէմ ձէննէթին սէֆառ. խբխի պիր էէրառ օրմագ. եա ախունեանըն ձէննէթինառէն էլ չէքմէլի, եա ախրէթին ձէննէթինառէն վազ կէլմէլի։

Ընձագ պիլսէն քի, պիր քեամիլ գարը պու-ախունեառա աէ նէ գառար ֆէրահ էառէր. քեա-միլլիք աէսինի՝ գուլլանանըն գալմինէ նէ գա-ռար սէֆա վէրիր անլառան. պու ախունեանըն ֆըրթընա չալգանթըլարընառա, էօռ իւլէ այար-լանմըշ՝ աէվառըզ սէֆառարընա պէնգէր էէրի օրմառագընա, սէնին աէ ագլըն չէհառէթ էառէր։

Պու պապակ չօգ խապաթլար սէօյլէյէ պիլիրիմ. յաքին հիչ պիրի օլմասա, պու տիւնեանըն փիշինէ տիւշէն գարըլար գօճայընձա, քէնտիլէր ալէմին կեօզիւնտէն տիւշմիւշ, հէր քէս կենձ էրէ էքրամ էթտիխինի կեօրտիւքճէ, եխըրէքլէրինտէն նէ գանլար կիտէր. եահօտ կենձլիքլէրինի էօյլէ տէլիլիքտէ կեչիրտիքլէրինէ, քէնտիլէրինի նահըլ եէրլէր, սէն օնա պագ: Պունա գարշը, քեամիլ գարը՝ նէ գոտար գօճասա, էլ տէն այագտան տիւշտէ, էթրաֆընա պագարդճա՝ թէսէլլա պուլուր. էվլատլարընա թօրունլարընա պագարդճա, ալվիհիր. Ֆէրահ էտէր. վէ կեչիրտիխի էօմրիւ տիւշիւնտիւքճէ, գայըն-նին բահաթը քէնտիչէ ՀէննԷթ օլուր: Էօթէչէ տէ չայըրըլարգայն, պիրի էթտիխի տէլիլիքլէրին հիտտայընը վէրմէյէ կիտէր, օպիրի քեամիլլիխինին էօտիւլիւնիւ ալմադա:

Հէլէ պիթիրտիմ գասըն. վէ փէք էյի պիլիրիմ քի, պունտան սօնրա պանա իհթիյար տէ-մէզլին, որրտըր տէյէճէքսին. վէ տանա պու գոտար պաշ ալըրտը էթտիխիմ իչին, քեամիլ գա-րը նահըլ օլուր տէյի ատրտուղունա պէչքի փիւշ-ման պիլէ օլմուշտուն. անճագ սէն հէր նէ իս-թէրսէն տէօյլէ. պէն նէ սէնին էմրինի իճրա էթտիխիմէ փիւշման օլուրում, նէ հադդը իշ-հար էթտիխիմէ. իլլա հէր վէճհ իլէ սէնին տա-տրտ պէնտէն օլտուղումա իհթիյար էտէրիմ:

72

ՏԷՐՏ ՎԻ ՄԻՇԱԳԴԱԹ

Աղիզ գալընաաչըմ ,

Վէչքի չու ֆագըր բուհպան հալիմակ , ակնին ակրանիկ ակրման օլա պիլէյիմ : Օն ակ նէ տիր ակնի կէօրմէյէլի . պու օն ակնէնին զար֊ ֆընաա չէքախին ակրալէրկ մուսիպէթլէրկ , ևխրէյիմակ ատչատուզում գարտաչ ածըր գա֊ տար՝ էլիմակն կէլէչխի տէ , եարէլէրինկ մէլ հէմ օլայըրմ : Պէն ակքիզ ակնկ Մալաթար ա֊ տատընաա սըդընթը չէքախքակն ասնդրա , Եվռօ֊ փայա սէլամէթ ավակէթիմ խապէրի իլէ ակնի ակվինախիրիմ , պէն տէ ակնին վէ էվչատլարը֊ նըն սահհաթ խապէրի իլէ թէսէլլա օլուրում իւմիտինակ իքէն , ակնակն պիր թադըմ մուսի֊ պէթ խապէրի ալարմ քի , ևխրէյիմի տատլատը :

Պէնիմ պու հալիմակ ակնին ակրանիկ տէվա օլաճագ խնատարմ էօգ , անճագ սանա գար֊ տաչնա պիր նասիհաթըմ վար . էյէր կէօնիւլ ազատլընը ազատլըմագ խոթէրսէն , վէ ակրալէրի֊ նի խաֆիֆլէթմէք խոթէրսէն , սապր էլլէ , ակր֊ մինի սապր ըլա չէք . վէ էյէր սապրը էլսէն գօմաղան , պու ակրալէրինին արտաընաա ևխ֊ րէյինկ թէսէլլա պուլուր , Ֆէրահ պիլէ էտէր֊

աին , վէ կեօնաէրէն Ալլահա շիւքիւրլէր էտէր-
սին :

Էվվէլա մէքթուպունուն իգթիզասընա կեօ-
րէ՝ ան պիր շէյտէ գուառար էտէյօրսուն . եանի ,
պու ան ինսանլարըն պիր կէշիտ էօլու օլ
սուդունու , վէ էյէր անինմիչ վար ըսա՝ պու
ան ինսանսա ան պիր էպէտի էօմր օլսուդու-
նու , հիչ միւյահազա էթմէյօրսուն . պինդիմ ,
պու թէն տախմա ըսահաթլըդ արար , ան ըս
ըսահաթըդ օլաճագ շէյտէն՝ էլինտէն կէլմիչի
գաատար գաչընըր . յաքին պունլար հէփ քենտի-
միզէ օլան մուհտապէթին օյունլարը սըր քի ,
իւզէրիմիզէ կէլէն տէրտլէրի տահա պիյատէ պա-
սար աղըրլասըր :

Իչթէ սանա խապաթը . մուրատըմըզըն ինճա-
սը պինդիմ էլիմիզտէ օլսա , սէֆայը արզու էյիպ՝
ձէֆատէն գաչընտըղըմըզա՝ պիր աղ հադգըմըզ
օլա պինդիսի . յաքին տէրա տէտիչին շէյտէն գա-
չըպ գուրթուլաճագ տատամ քիմ : Հէլէ շիմ-
ակինք մուգատաէրին սէօհպէթինի էթմէյիմ .
կէրչի հէր շէյին պաշը օ տուր տանա , տէրա պէ-
լա տէտիչին՝ էքսէրիյէտա էլ սէպէպի իլէ կէլիր .
ծնու սէօյլէչէլիմ : Պիրի տավայէ գալդար , սէնի
սոյար սոյտալար . պիր պօրձլուն միւֆլիս օլուր ,
ալաճաղըն պաթար . սէօզէ կէլմէդ գարըն՝ նա-
գըսըղըյա սէնի թաձիզ էտէր , սէֆինձկի իլէ
մալինի շիւրիւսիւր . օղլուն չալար չարփար , գու-
մարա վէրիր , ֆէնա էօլտա կէզէր . հիզմէթքա-
րըն խըրսըզ օլուր , էվինի պօշատըր , պիր էմ-
սալին , եա պիւյիւյինն ըրզընա կէչէր , խաթըր-
նը էրգար . վէ պունա քէզալիք պաշընա եխուշ

պին տէրա կելիր քի . հէվ էլին մուրատչլա օ-
լուր : Էյլէ խա պունլարտան գուրթուլմագ
աչնին էլինաէ տէյիլ սիր :

Գիչի քենաի խատրէհլանի իլէ , թէրթիպ-
սիզլանի իլէ էօինաչի պէլաչարը անմամ : Գու-
մարա սիւչէր , սէֆիհլիք՝ քիւլհանիլիք էաէր .
հատտունաէն աշըրը տարաթ էաէր . էուլարը-
նը սէֆիհ գարըսընըն էլինէ վէրիր . էվլատընը
քենաի պաշընա պրագըր . պունլար փիշին տգ-
ճէ իլէ տաթըն ալընան պէլաչէր սիր . պէյլէլէ-
րէ՝ քենաի տիւչէն աղլամադ տէրիմ :

Պունլարտան մանտա , ինսանճա պաշըմըզա
կելին տէրա միհնէթի տէախիմիզ պէլաչէր՝ էլ տէ-
պէպի իլէ օլուչյօրսա , վէ պիզատքի բահաթլըզ
ապզուտու՝ պիզի իսէլսա էաէմէյիզ , արզուտու-
զա նիսպէթ՝ տախմա օլուչյօրսա , պու արզուչյու-
լա ճանըմըզը թէփէլէմէք տէլիլիք սիր : Վէ չիւն-
քի տիւնէտանըն հէր շէյի տուրմայըդ թէպիլ
օլմագտա օլտուդունու , վէ հէր շէյտէ կյի վէ
քեօթիւ գարըշըդ օլտուդունու՝ տահիհ պիլմէք-
տէն տնկրա , վէ հէր օլան շէյի խայըրլը էթմէք՝
պիզիմ էլիմիզտէ օլմատըգտան տնկրա . հէր կե-
լէնէ խոչ կելմին տէյիպ՝ պի գայտ օլմագ , վէ
հաթթա Սէննէքա Փէյղէաֆտուն նատիհաթը
իւզրէ՝ կելէճէյէ փիշինճէ հազըր օլուպ , գա-
պուլ էթմէք՝ ապդուլլըդ սըր :

Իշթէ տանա սիֆթահ պիր իշտճ քի , կելչի
ինսան ապդյըլա պուլունմուչ շէյ սիր , յոքթուր
Փէյէյին պիլէէլէրինի էրմիշտըր : Պիզ պու հագ-
քըտմէ տիւչինտէք , իշտճ օլուրսուզ վէ նի-
շին տիւնէտանըն հէր շէյի տուրմայըդ թէպիլ

օրուր. կիւրէղի նիչին ալքէնոսիզ օրմազ ակչի ազ
լաշալըղմըզա, պիզ ակ կիւրէրիզ. զնրա ծնլարըն
էաղաալըղըզ էօյէ ակր: Տիւնեաակն էչի շէչ ու-
մուլմազ, զնրա ալունեա կէօզ էաշը ակրէսի ակր-
վէ էօյէ օրաուզդունու՝ պիզ ակ հէր կիւն իզրայր
էակէօրուզ: Տիւնեաակ վազը օլան շէյլէր՝ ին-
սանըարըն մուբաալյա օլուչօր. ազու ինսանըա-
ըրըն հէր պիրի՝ պիրէր մէշրեպակ, հէր պիրի
պիրէր ազբըաա. Ֆէնաա շէչ էակէնէրը վար, էչի
էակէօրուա՛ ակչի աուբուր. պիրինէ հազ կէօրիւ-
նէն շէչի՝ օպիրի նահազ ազը սանըր: Իշմէ ակուն-
էանըն աուբմայըղալ Թէպակէ օլմասընաա սէպէպ
պունըար ազը. վէ պունըարը վիւլահազա էմ-
մէչիզ, ազու ակունեաանըն ակչյէ գաասըղալը
Ֆըրթընաասընաա լիսանըզդ ազայան ակիսանէ՝
քէնաի կէօնիւլ ազաագընը արթըղըր:

Պուրչյաակր ինսանձաա սէօյլեակ. յազըն
ազու մաաակէնին անըլ Թարիզի ազու ակչիլ ակր:
Ե՞խոի կիւրէք քի, հիզմէթ էմակչիմիզ սինէ
միւնասիպէԹին՝ մէզչէպձէ սէօյլէչիմ: Սէն
ակունեաակ ակր ազ սաաա կէօրիւրսիւն, էզ
Ձիւմլէ ակրչիւքլէրաակ, զէնկինլէրաակ. սանըրսըն
քի, ինգալըզէրի քէմալյակ՝ ազսիթլը սաաակար
ազը, հիչ ակր ակրալէրի էօգ, ակունեանըն հէր
զէվգինի ազյա ազյա չըզարըղյօրլար. օյուսա չօ-
ղունաէն նէ՞ ակրալէրի, նէ՞ սըզընԹըլըզը վար
քի, եիւզաէն կէօրիւնմէզ. վէ օնլարըն ակրաակ
էօյլէ ազըր օլուր քի, էուԹգունաուգձաա ազա-
սար. վիւք էչի սիկիլիմ քի, ազլ ըլա վէզն է-
ակնէչէրին կէօզիւնէ՝ հիչ ակր հաաէա էակձէք
չէչէրի էօգ աուր:

Աստուածաշունչը կ՚ըսէ. "Օղուլ, սիրելիներ, մի՛ սիրէք աշխարհը եւ աշխարհի մէջ եղողները" (Ղուկ. Ժէ. 25.) ու էրկուքս իրարմէ զատուելէն առաջ խնդրեցինք Աստուծմէ, ու բանալով Աստուածաշունչը՝ կարդացինք առաքեալին գրածը. եթէ մարդ կ՚ուզէ առաքեալին հետեւիլ՝ պէտք է ամէն բան թողու, ազգը, հայրն ու մայրը: Ինքնասիրութիւնը վարանեցուցիչները կ՚ուզեն, որ մարդ ունենայ ազգ մը, հայրենիք մը, ունենալ նաեւ բանալը իրենց ձայնին առաջ՝ Աստուածաշունչը ուշադրութեամբ կարդալու պահանջը, որ մեզ բանալ հանձնարարէ ամէն բան:

Ես չուզեցի ինձմէ ալիքներ առնել, որովհետեւ մեր ուշադրութիւնը ուրիշներու, աշխարհիս հաճոյանալու վրայ, Աստուծոյ ներողութիւնը չէր կրնար ունենալ: Պիտի ըսէք, թէ ինչո՞ւ մեր ազգի մէջ մնացինք: Որովհետեւ մեր ազգին մէջ կրնայինք աշխատիլ, ազգին հոգեւոր կեանքին համար, ինչպէս որ ըրինք: Ազգին հոգեւոր կեանքը ամէն բանէ առաջ կը գտնուի, ազգին ապրելու պայմանները երկրորդական են: Ազգը ապրելու համար՝ նախ հոգեւոր կեանքը պէտք է ապրի:

Մեր սիրելիները ամէն կողմէ մեզ կը հրաւիրէին, որ գանք իրենց մօտ, բայց մենք չուզեցինք, որովհետեւ մեր ազգին մէջ կրնայինք աշխատիլ, ազգին հոգեւոր կեանքին համար, ինչպէս որ ըրինք: Ազգին հոգեւոր կեանքը ամէն բանէ առաջ կը գտնուի, ազգին ապրելու պայմանները երկրորդական են: Ազգը ապրելու համար՝ նախ հոգեւոր կեանքը պէտք է ապրի:

ՀՅԿՐ ՀՀԲՒԼՀՆ ՖԿԼՍՔԿԹԼԿՐ՝ ԱՒՍՂ ՆԼՍՀՐՆ Կ-
ԼԹՀՅԻՆԱՀՆ ՍՅՐՐՄՍՅՐՍՂ, Օ Կ ԿՍՊԿՈՒ ՈԿՎԿԿԹԿ ՆԱ-
ԼԿ ԿՈԿՃՀՔԱԿ, ՈՒՒՆՆԱ ՈԿՎԿԿԹԻՆԿ ՍՂՉՂՒԼԿՅ-
ԼՍՂ ՈԿ, ՔՆՆՍԿՒՄՒՂՆ ԼԹԿՀՂԼՔՆՅԿ ԳՕՍՃՆՐՆՆ ՍՍԼՐ
ՆԿ։

ՍՍԳՐՆ ՍՃՆՆՍ ՈՀՒՄԿ ՔՒ, ՔԻՂՒ ՂԿՆԿԻՆՂԼՔՍՍԿ ՈԿ ՀԼՍՀ ՐՂՍ ՍԿԲՍՍՍԿՐ ՕՂՍ ՍԻՂՒՐ ՍԿՂԻ. ՂԻՐՍ ՕՂՍ ՍԻՂԼՀՃԿՅԻՆԿ ԻՆՔԿՍՍՐ ԿԼԹՄԿՄ, ՅՍՔԻՆ Օ Ը ԳՍ-ՍՍՐ ԿՒՍՃ ՀՂՒ ՈԻՒՐ ՔՒ, Օ ՀՂՓՍՔՍՍՆ ՍՍՅՍՍՐՂՄ. ՄՀՅ-ԿՐ ԷՖԿՆՍԻՒՄՒՂԻՆ "ԳՍՅՂՍՂ ՖՍՍՔՐՐ,, ՍԿՍԻՂԻ ՂԿՆԿԻՆՂԼՔՍՍԿՆ ՕՂՍ. ՂԻՐՍ ՃՆՐՍՐՐՆ ԿԿՐՐՂԻ ՓՍՂԿ ՎՍՐ. ՀԿՐ ԲՍԿՍՍԿՐ ԿԿՐՐՆՍՍԿ ՈԻՐ, ՅՍՔԻՆ ԿԿՕՔ-ԼԿՐՐՆՍՍԿ ՈԿՅԻԼ, ԿՕՔ ՍՍՒՐ ԿԻՍՂ ՍՍԿԲՍՍՐՂՐՍՐ. ՎԿ ՄԻՍՀԼԹՍՃ Օ ՀՍՍՂՍՐՍՍ ՍԿՎԿ ՍԿՎԿ ՍՍՍՂՐՍՐՂՐՍՐ ։ ՆՃՃՍՔ ՍԿՕՂԼԿԼԿՂԻ ՍՍՅՍՍՆՍՍ ՍՍԻՐ, ՍՍՔ ՔՍՂՅ ԼՂՔՍՍՐ ՍՍԻՂՐՍՐՂ։

ԼՍՔԻՆ ՔՍՅՂՐՐՐ Օ ՀՍՍՍ ՍՍՍՍՐ՝ ՔԿՆՍՄԻՒ ՍԿ-ՖՅՍՍ ՎԿԲԿՄԿՂ. ՎԿ ՀՍԼԹԼԹՍ ՔԿՆՍՄԻՒ ՍԿՕՅԿՆ ԼՂԻ ԿՕՓՄՄԿՂ ՀՍՍՂՐՐՐ. ՂԻՐՍ ՍԻՐ ՍՍՍՍՐ ՔԿՆ-ՍՄԻՒ ՆԿ ՔՍՍՍՍՐ ՍՂՍՐՐՐՐ Օ ՀՍՍՍ, ՍԻՐ ՍԿՐՍՂ ՍԻԿՀՍՄՓՐՐՆ ՍՔՂՐՆՐ ՀՍՍՂՐՐՐ ՕՂՍՍՍ ՍՍՂՐՐՐՐՍՍՆ ՍՕՆՐՍ, ՀԿՐ ԿԿՂԿՆ ԲՍՆՂՐՐՍՍՆ Օ ՀՍՍՍՂՍՀՆ ՍԻՂԻՐ, ԲՍՆՂՐ ։

Մ ՍՍՍՍՍ ՔԻ ՍԻՀՆԿՍՆՂՆ ՍԿՄՒ ՍԿՎԿԿԹԻ ՖԿՔ-ՐԻՄԻՂԼ ՍՍՍՂՐՍՐՐՐ, ՎԿ ԿՆ ԿՐՂԿՄ ՄՍՍՂՍՀՍՍ-ԼԹՐՐՂՐ ԲՍՍԼԹՐՍՍՆ ՀՐԳՍՍՍՍՐՐՐ, ՍԿՕՂԿ ՍԿ-ՄՒՆ ՈԿՎԿԿԹԻՆ ՆԿՍԻՆՂ՝ ՍՍՐՂՍ ՀԿՔՄԿՂԼ. ՎԿ ՖԿ-ՏՅՔԿԹ ՍԿՍԻՅԻՄԻՂ ՍԿՐԿՆՃՍՍՂՍՍՐ՝ ՍԻՂԼ ՍՂՍՀ ԿՕՂՍՆՍ ԳՕՅՕՐՍՍ, ՆԻՀՆԿՆ ՀԿՔՍՅԿԿԥ ԿԼԹՄԿՂԼՅԻՂ։ ՍՄՆՍ ՍԿՅԿՃԿՔՍԿՆ-ՔԿ, ԻՆՍՍՆ ԹՕՓՐՍՊՍՍՆ ԿՍ-ՓՐՂՐՂՐ, ՍՃՐ ՍՍՂՅՍՐ, ԿԻՂՃԻՆՍԿ ԿԿՂԻՐ. ՎԿ

խուսուսա էհլի այալ սահիպի՝ պի կիւնահ էվ յատլարընըն՝ պիլէսինէք չէքմէյինի կէօրիւրսէ, էիւրէյինին ամըսը արթար։ Իլկէթաէ կիւնէ կէլմէսէ, էիւրէք ամըմասա, մէշագդաթի սէնին մի։ Կինամէյիմիզ էօլսաս ույգուլայա տալմայալըմ, մինդիլ ալալըմ տէյի, Հագ Թաալա պիզի օ տէրտ. լէր իլէ տուրմայըպ պիւրթէր. էլկէթաէ ամընըն տույմալըդզ։

Լաքին պիզ հայվան կիպի պուռնլարընն ամընը. նա պագմամալըդզ. Դաւիթ մարգարէնին տէ. սէյի կիպի օնլարընն ագը էօգ, յաքին պիզ տիւշինմէյինիզ քի պու տէրալէր, պու միհնէթլէր իլէթի՝ Ճանըմըզա մուաֆէձ տիր. Թապիպի մուԹլագ՝ օնլարը պիզէ էա միւպԹէլա օլսու. զումուզ իլէթլէրտէն խէլսա էԹմէք իչին կէօն. տէրիր, եահսո բահաթլըդ արսաընտա գօլայ ուզայաձաղըմըզը՝ պիլսին մարտալարը գալըդ. լամագ իչին վէրիր։ Դաւիթ մարգարէյէ պագ. սանա. քէնտի հագգընա "Տիքէն պաԹընձա, գառավէԹէ տալտըմ,, տէր. (Սաղ. լա։)

Ինսանա Ճահիզ օլան՝ չէքմէյի մէշագդաթը ֆիքրի իլէ խաֆիֆլէԹմէք տիր. չիւնքի չէքիլէն մէշագդաթլարըն կէօնիւլ ազտալը ֆիքիրտէն կէլիր, վիւճուտումուզուն չէքմէյի սըգընԹըլը՝ պիր էյլիք տիր տէյի ագլըմըզա գօրսագ, տէր. տիմիզ խաֆիֆլէնիր։

Սէն խոԹէրտէն՝ պօշ լաֆըրտը տըր տէ, պագ պէն տէ սանա տիւնեանըն ֆէյզաԹլէրի՝ էյլիք օլսուլուդնու խսպաԹ էտէ պիլիրսինիմ։ ԽաԹի. տա՝ պու ֆէյզաԹլէրը քիմատ՝ն կէտիր. խբինդ՝ պու ֆէյզաԹլէրի կէօնտէրէն նինչին կէօնտէ.

ըսկ. Իւչիւնճիւ՝ պու ֆէլաքէթլէրտէն քիշիկ նէ խայրլար օլուր:

Էվվելա՝ Հագ Թաալա ախիւնեայը եարատըպ, հեր շէյին նիզամընա՝ խաարէսինէ մուգայեէտ օլտուգտան սօնրա, եարաթմըշը մախլուգաթըն պաղըմընը ուշուտուր ակլէ պիլմիսին: Եօգ. զնրա Յն Էֆէնտիմիզին պու յուքտուզունա կէօրէ՝ սաչլարըմըզըն հեր թէլի սայըլը սըր. եանի Ալլահ ազիմ-իւշ-շան հազրէթլէրի պիր գըլըմըզա վարընճա մուգայեէտ պիր ակմէք խաթէր: Էյլէ խաե պիզի հեր նէ կելսէ Ալլահտան կելիր: կերէք սանա, կերէք սախլըէրմ. Ալլահ մուգայեէտ օլմասըզը իչին, գազա կելմյօր տէյի՝ ֆիքրինտէն կեչմէյի վա՛ր մը. եախօտ Ալլահ պու պէլաըրը սէպէպսիզ կէօնտէրմյօր տէյէ պիլմիսին. մուգայեէտ օլմասըզը իչին, նահագ եէրէ կէօնտէրմյօր տէյէմէզսին, զնրա քիւֆիր հէմզը օլուրսուն. սէպէպսիզ տէ տէյէմէզսին, զնրա Ալլահ ալէմին փէտաէրի պիր, վէ պիր տէ քէնտիսի փէտաէր պիլմէմիզի խաթէր:

Պու տուրլէտէ պաշըմըզա կելէն ֆէլաքէթլէր գազա տէյիլ, ալէմին սահիպի վէ եարատըճըսը՝ սահիպ գատէր կէօնտէրմյօր. ինսանլարըն ձիւմլէսինի թիլմիլ մուհասապէյի իլէ էվլյաա կիսի սէվէն փէտաէրին էլինտէն չըգայօր: Էյլէ օլտուգտան սօնրա էյլիք օլտուզունա նա՛սըլ շիւգհէ էտէ պիլիրսիզ: Ինսանճա ֆէնա սըր, յոքսն Ալլահճա տէվլէթ պիր. քէնտի տիւշմէնլիսինտէ էօլէնլէրտէն զայրըսընա զազագ էտմէյէն փէտաէրին՝ սահիհ մուհասապէյի նիչանէլէրի պիր. հաթթա պու տիւնեատէ սէվտիկի

առաքելարան զայրըսընա ազապ չէքմէրմէզ։ Պէր պէլա՝ Ալլահըն էլինտէն չըդըրդաան ասըբա, պէլա տէյիլ ոխր, Թաղխանընը տէյիլը խայր օլուր. զէրա եա օլան Թադխրանըլարըմըզը տէֆ էտէր, եա օլաճագլարը գարշըլար։

Կէլէլիմ էքինճի խուսուսա. Հադ Թաալա պիզէ տէրսի՝ եա Թադխրանըլարըմըզը տէֆ էմմէք իչին, եա օլաճագլարը գարշըլանագ իչին կէօնտէրիյօրսա, վիճուսուսումուզա նէ գառար կիւճ կէլսէ, էվինէ էյիլիք օլսուդունու Թանը-մալըդըզ։ Չէքիլէն ֆէլաքէԹէ՝ ասունէա տիլին-ճէ՝ գաղա տըր տէրլէր, յաքին պիզ էօյլէ օլմա-սըզընը ինանմալըդըզ։ Ալլահտան կէլտիրինի պիլ-տիքտէն սօնկրա, Ալլահ պիզտէն էիւզ չէվիրմէք տէյիլ տիր, իլլա հալիմիզէ պի գայրա օլամասը-ղընտան պաշգա, ԹԷ՝տիպ վէ Թէքտիր էմտիխի՝ սէվտիխի առամ տըր տէյլ, քէնտի խասիէր վէր-միշ. օնտան սօնկրա կէօնտէրտիխի տէրսա մէշագ-գաԹ՝ քէնտի խայրըմըզ իչին օլսուդու ինքիաղ օլունմա՞ր մու։ Էօյլէ խաչ ֆէլաքէԹ տէտիխին պէլա տէյիլ, էյիլիք տիր։

Իչինճի խուսուսա, ֆէլաքէԹին օլ գա-տար ֆահտէսի վար քի, ասունէանըն իգպալին-սէ հէր նէ գառար պրասագ, պուլամայըդ։ Տիւն-էանըն պօզուգլուդունա պագաանա. ասունէա-սէ պու գառար քէօմիւլմիւք օլույօրսա, ֆէլա-քէԹ չէքին զամհէտէլէրսէ՞ն մի զուհուր էտէյ-օր. տէրսի գառավէԹի օլան առամըն՝ նէ զիվ-դէ սէֆայէ պագաճագ վագԹի վար, նէ տիւն-էանըն պէտիսուլարընա. յաքին էլի կէնիշ օ-լուպ, բահաԹլըդ տէյի չալդանԹըտա էիւզէն

առաջ՝ պօրձուննու գօլայ ուննուտույօր, հէվան նէֆիսինէ էսիր օլույօր։

Կէօրաֆւն միւ ֆէլաքէթին խայրընը. ինսանը Ալլահա եագլաշըրըր, վէ տէվէթի րահաթը եէրինաէ օլանլարըն էքսէրինին պաթըրը պէտխույլարտան ուզագ թուրթար։

Պէն սէնի պիր քեամիլ առաջ պէլլիլէմիշիմ. պու գառտալ յապըրտան սօնրա նէ տէրսին, սիւնեաաէ սէն տէրսեիզ առաջ օլուպ տա, սիւնեայը թուրթուշ պիր ալայ պէտխույլար՝ Ալլահըն խամինաէն գայրը չէյինի պիլմէզ, օնու տա քիւֆր իչին, եէմին իչին, անա իչին վէ էթտիքլէրի ալչագլըգլարա շահիտ թուրթագ իչին պէլլիլէմիշ հէրիֆլէրե պէնզէմէք խաթէր մի խաին։

Պէօյլե տէվէթէ իգտալէ մալիք օլմադտան ըսա, սըգընթը չէքմէք տահա էյի տէյիլ մի։ Սըգընթը չէքեն առաջլարըն աղըզընտա եզպեր պիր, աթէչտէն կէօմլէք պիր կեչիլմէզ, տէմիրտէն լէպլեպի պիր չեյնէնմէզ տէրլեր. եալան սըր. զիրա Ալլահ՝ գարը՝ տաղընա կէօրէ վէրիր. Պօյուս առաքեալ տէր քի, հառտիմիզտէն վեյատե եիւք ալճընա կիրմեյէ՝ Ալլահըն բիզա սը էօգ առուր։ Անճագ տէրալէրիմիզի աղըրլատան նէ տիր, պիլմիյորսունուզ. առաղըմըզ օլմառը ղը Ալլահըն գառէրինէ բիզա վէրմէսեյիմիզ տիր քի, տէրահիմիզի աղըրլառըր. եօգառա մուրառըմըզը Ալլահըն մուրառընա ույտուրուպ, Ալլահ ֆէնտա շեյ եափմազ, պիզէ հէր կեօնտէրսեյի՝ խայրըմըզ իչին օլտուղունա իմիդտատ էթտէք, էյլե պիր մուհատիպէճլի վէտէրին գառէրինէ

գալսիմիզսե պիր բիզա ոօզար քի, սէրոլէրի-
միզի խաֆինֆլէսիր, պիզի մէարուր էսէր։

Ամնա պիր նասիհաթ սահա վէրէյիմ. չէ-
քիլէն մէշադաթլար արասընսա, եահուսի-
լէրին չէօլսէ էթսէյի կիսի, Մըսըրսահբ էէսխ-
ին էթի ոօզանը խաթըրընա կէթիրմէ. արսը-
նա պագըզ սա, էյի կէչիրսէյին կիշնէրի սիւ-
շիշնմէ. զիրա էյէր սինին վար ըսա, օ հալինին
ֆէնա օլսուզսունու Թանըմալըսըն, վէ օնլարըն
ֆէնա օլսուզսունա խապաթ՝ Ալահըն չէքիպ է-
լինսէն ալըրըզ սըզ։

Քէզալիք էօնիւնէ պագըզ սա. իլէրսէ պու-
լունանլարըն հալինէ հէվէս էթմէ. զիրա օ սէ-
նին աղըզնա օրղաճագ յօգմա սէյիլ սիր. վէ
պէնի սէ նինին օնլար կիսի էթմէմիշ սէյի, գա-
սէր սահիպինէ սիթէմ էթմէք օլուր։ Սօլու-
նա սէօն, սօլունա. սէնսէն աշաղալսա պագ-
վէ սէրսին նէ գասար սազըզ օլսա, սէնսէն
պէթէրլէրինի պուլուրսուն. էօյլէլէրէ պագար-
սան, սէնին սէրսին խաֆինֆ օլսուզսունու անկ-
լար, սահա պէթէր օլմասըղընա շիւքր էսէր-
սին։ Յոբ երսունէրի գասար սէրսլի օլմայսաըն,
պու Ճիւմլէ իլէ «Կիշնահբեսար ըմ... յաքին
մուսթահաճագ օլսուզսում գասար Ճէզա կէօրմէ-
սիմ,, սէր խոլ. (Յոբ. իգ. 27։)

Ընձագ զամընղ օլ սէմէմ. պագըլար հէր
չէյէ պիգայա, հէր նէ օլսա՝ վաղինֆէլէրի սէյ-
իլ. ծնլար կիսի օլմա. զիրա սէրսա մէշադաթ
սէսխինէ՝ սուլյասան սէվապը օլուր, էօգսա նէ
էթսխինի սասըրըն միւքեսաֆաթը գալըր, նէ
գասէրէ վէրսխինի բիզանըն էՃրի. հէվիսինի

ղայյ էաէբսին : Տէբոի մէշագգաթը աուչուպ , աձըսըն չէքմէլի . յաքին Յոբ էբանէլի կիսի էթ-մէլի . ,,Ալլահ վէրսի , Ալլահ ալսը , Ալլահ նա-սըլ խոթէան խաՙ՝ էօյլէ օլսուս . խամի չէրիֆի մուպարէք օլսուն ,, ատը խոի . (ձ . 21 :)

Տէրսլէը , սըգընթըլար , ֆէլաքէթլէր , Ալ-լահ պիզի քէնաՙյէ խոթէանխինէ պէշարէթլէր տիր . Հագ թաալա ծնլար ըլա պիզի քէնաՙյէ էագլաշըրըր . վէ պու տիւնէա սիւրկիւնիւն-տէն ածկրա քէնաՙի դուձաղընա կէօթիւրիւր : Պուննճա տրլար ձէննէթի էաինմէյէ պու գաատար սըգընթըլար չէքմիշլէր խաՙ , հաթթա տրլարըն տրու էֆէնաՙիմիզ պիլէՙ՝ սիրկէթքաէն ածկրա , էմմաուս գալաարնա կիսէրքէն . Քՙ քէնաՙի տէվէթինէ վարմաղա՝ խաչ չէքմէք իգթիզա էաէրսի տէյի , շայիրալէրինէ սէօյլէմիշ խաՙ , պիզ քի կիւնահտան խալն տէյիլ իզ , տիւնէա սըգընթըլարընա պու գաատար ձանըմըզ սըգըլ-մագ այրպ տէյիլ մի : Գնչ գարտաշ կէլ . պիզ տէ սաղ էանտաքի խըրսըզ կիսի , էթախխիմիզի պու-էտուք տէյի իգրար էտիպ , օ մէրճամէթ սահի-պինէ շիւքր էտէլիմ քի , պիզէ պօրձումուզու պու տիւնէատաՙ էօտէախյօր :

Ձօգլար վար քի , Ալլահըն զաղապընա մուս-թահագ օլսուդլարընը ուհնու թմուշլար տա , կէ-ձէ կիւնահուզ թանկրընը տուպյըլա թաձիզ էտէր-լէր . տէրտի պուշըմըզտան տէֆ էյլէ տէյի նէխ-էթլէր , զկյարէթլէր էտէրլէր . Ջերմեուանդ քիմէլէրէ տուալար ըսանարլարըլար . սագըն սէն տէ ծնլար կիսի օլմա , զիրա պու հէմ Ալլահը թաձիզ էթմէք տիր , հէմ տիւնէալըզընա պագ-

մայօրսուն տէյի , ալեթէմ էթմէք ալը : Ալլահ պիզիմ փէղեբիմիզ ալը , պիզէ լայըմ օլանը՝ պիզ տէն էյի պիլիր : Ալլահտան սաղըրլար ալէ , վէ չէքմեյին մէշագաթլարը՝ կիւնահլարընա պէտէլ՝ աշգ ըլա փիշքիշ սուն : Փէք սըգըլըրսան՝ էֆէնտիմիզ կիսի սէօյլէ , "Էյէր միւմքին իսէ , պու գաոէհլի պէնտէն չէվիր . անճագ նէ նէ պէնիմ տէյիլ՝ աէնին մուբասըն օլսուն ,, տի . (Մաոթ. իվ. 39։)

Ախըր քէլամ , պագ Հագ Թաալա Դաւիթ մարգարէնին ողգ ըլա տէրալի սաոամա նէ վաո էտէր . իպթիսա "Էյէր սըգընթըրնտա պիլէյնիզ իմ ,, տէր . օ նէ թէսէլլա տըր պիր տէրալէ քի , Ալլահ տահմա պիլէյնիզ օլուպ , քէնտիլի պրագմայաճաղընը պիլիր : Եբինէն , "Գուրթաըլըրըմ ,, տէր : Իւլիւնէիւ , "Վէ միւշէրրէֆ էտէրիմ ,, տէյի վաո էտէր։ (Պաղ. ջ։)

Էյ պիրաոէր , էյէր պու յագըրտըլըրըմ տէնի թէսէլլա էթմէզսէ , տէրտինէ տէվա օլաճագ՝ պիզիմ պուհտաոան էյի իլաճըմ էօգ . յաքին ագլըն վար ըսա , եարէլէրինէ պուհտաոան զայը եարտար մէյհէմ արտմաղըրն . զիրա պու պիր եինք տիւր քի , խաթէր խաթէմէզ գալտըրաճագսըն : Ձիւնքի հալինի տիւզմէք , տէրտաէն գուրթուլմագ , սէնին էլինտէ տէյիլ խսէ , օմուզլաըրնը պիլքիպ՝ էպէտի հէքիմին քէրէմ էթտիկի մուաղէձէյի՝ զէհիրէ թէպտիլ էտէձէյինէ , պուհ լար փէտէրուլլահըն թէրպիյէտի տիր տէյի գաոէրէ բիպա վէրտէն , էն տար վագթինտէ Ալլահ պիլէնձէ օլուպ , իմտաոա էտէձէյինէ խթիգաո էթտէն , վէ չէքմեյին մէշագ գաթլարա պէտէլ

էպէտի իւձրէթ վէրէձէյինէ իւմիտ էթմէն, տահա էյի օլմազ մը։

Տէրտէն խէլաս օլմագ ալնին էլինտէ օլմա-ծըգտան ոճկրա, էտ ատպր էտիպ՝ միւքեաֆիա-թընա պէգլէմէլիսին, էտ քէնտինի թէփէէյիպ՝ հէմ պուննտա, հէմ ախրէթտէ Ալլահըն զաղա-պընը պաշընա թօփլամալըսըն։ Պագ տա հան-կիսի իչինէ էլ վէրիրսէ, օնու էյլէ։ Ընձագ ու-մարըմ քի, պու նասիհաթլարըմը դարտաշ մու-հաթպէթի նազարըյլա պագար, պունտան ոճկ-րա կէլէն տէրտէ մէշագգաթա բիզա վէրիրսին. վէ կէլմիյի վուննարա պագար, էտէձէյի խայրը տիւշինիւբ, կէօնիւլ հօշլուղուլա գապուլ է-տէրսին։

Պէնիմ սանա էտարըմ էտէձէք՝ պունտան էյի ագձէմ էօգ. անձագ մէհէնկէ վուրուլ-սան, ալթունտան կիւմիւշտէն խալիս, վէ գը-մէթի՝ ձէվահիրտէն տէ գիյատէ օլտուղունու անկլար, պէնիմ տէ սանա նէ՛ տէրէձէտէ մու-հաթպէթիմ օլտուղունու տույարըն։

73

ՓԻՐՈՒՄԱՑԻՏԷՆ ԻԼԻՐԻԿԵԼԷՆԼԻՐԻՆ ՀԱԳԳԸՆՏԱ ՕԼԱՆ ՍՈՒԻ ԳԸՅԱՍ

Տօսթուա՛,

Ո՛վ աՀաիսկ առաա՛ սըն սէն. պաղը ֆէ-
լէք միւսաատէսի իլէ իլէրի կէլմիշ, վէ պաղը
աա պէնաէն ալա մէրթէպէյէ էրմիշ՝ ֆիւրու-
մայէտէն կէլմէ առաամլար ըլա գօնուշմաղա,
Ճանըմ սըգըլըր տէսլինին սէպէպսիննի՝ պանա
անկլատընՃայատէք չօգ զահմէթ չէքմիշսին: Պու
գառաար սըգընթըյա մուՃիպ նէ՞ իսի: Պէնիմ աա-
նա իլմի էտէպ հագգընտա էաղըրլըմ միւլահա-
զալարտան մէրամըմ՝ թաապհաթտէն թաապհաթէ,
մէշրէպտէն մէշրէպէ ֆարդ էօգ ատմէք տէկիլ
իսի. իլլա տօղմագտան տօղմաղա ֆարդ վար
ատմէք՝ ահմագըգ տըր ատմէք իսթէհիմ: Ջէ-
մանէտէ միրաս կիսլի օլմուշ. քիսադրտան տօ-
ղանըն պիլէսինՃէ պիր քիսիր տօղայօր: Պէնիմ
մէրամըմ՝ օ քիսդրին թօխտուտունու սէնին գալ-
պինտէ դըրըպ, քիսադր օլանըն ադըլ նիշանէսի՝
ալչագ կէօնիւլլիւլիւք օլտուդունու, վէ ինսա-
նա՝ ինսան նազարըյլա պագմագ օլտուդունու
անկլաթմադա Ճահտ էթմիշ իսիմ:

Եօգսա օ ֆիւրուսմայէաէն կէլիպ, ֆէլէք միւ-
սաուէսի իլէ մէրթէպէյէ էրէն՝ բիւ թպէսինէ
եադըշանը պիլմէզ հէրիֆլէրին էշէքձէ մէդէ-
պինէ թէհամիւլ էյլէ, եախօսա օնլարա ույ սէ-
մէք՝ խաթըրմաան պիլէ կէջմիշ սէյիլ պիր։

Պաղը պայաղը աուսամ՝ հարամաան հալալ-
սան սէօյլի փարա արթըրըպ իլէրի կէլիրսէ,
քիսպըլըգ՝ պիւյիւքլիւք սէֆիհլիսինէ օլսուր
դըյաուըլա, կէօրմէք խաթէմէյինէրէ ձէպէ կէօս-
թէրմէք իչին, զարիֆ բուպալար, ալթուն կիւ-
միւշ թադըմլար, աղըր տէօշէմէլէր, ինձիլէր,
ձէվահիրլէր տէօքեր տէ, պադաըգձա թաուղ
գուշու կիպի գապարըը։ Պուննար էյի չէյ պիր
սէյէն քիմ. քիմ սէր քի, պիր է՛հլի ըրզ աուսամ
օնլարա պէնզէմէյն, օնլար կիպի էթմէյն. հայվան-
ձա պիր քիպիր պիր օ քի, ինսանըն զահիրսէ
կէօրիւնէյնսէն զայըը պադաճագ չէյի էօզ գը-
սա էաէնէլէրէ մահաուս տուր. պէօյլէ աուսամ
քէնարկի պիր ալ էէրինէ գօր, սաղըրսընըն
փարլադըրընա պագար, պաշընըն թուԹուշու-
նա պագար, քիշնէմէյինսէն խօշլանըը, իւզէ-
րինսէքի բահաթա՝ թադըմա սէվինիր։

Օպիրի սէրէձէյն ալթաձըշ, խալդ պէնի
ալիձէնսագ աղա սանընըն սէյի, օթուրուպ գալդ-
սըղը էէրսէ՝ սէօյլէյիպ էօյիւնմէք իչին, պիր
քիմսէյէ պիր հէսկիէ, պիր էյլիք էթմէյի՝ պիւյ-
իւքլիւք սայար, էյլիք էթակի աուսամը ուԹան-
սըրըր։ Պէն պէօյլէ էշէքլէյէ էֆէնսիլիք պիր
սէքմէյիմ. հաթթա պու պիր ալշադըգ տըք
քի, էյլէյին սէվապընը զայպ էթակիրիր. վէ շան
վէ իթխալար գազանսըրաձադը էէրսէ, քիշիի

բէզիլ ու բուսավոյ էտէր, եմիսպարտան ափս. շիւրիւք։

Պէրի աշաղարտա եիւքսէլիսք, եէրտէ գալան. լարա քիալր իլէ պագար, ոէնգսիզլիք էտէր, էտէսպիզլսի չէլէպլիք սայար. ափունեալըգտա կերի գալանլարը՝ ասզուշտա լիյագաթտա քին. ոխտէն ալայրտա ասխի, խորլայրպ խըրփալամայը պէրիւքլիւք սայար. ալիմլէրկ, ըրզ էհլինէ եիւզ վէրմէմէյի՝ թաապհաթ սահիպլսի ատտո էտէր։ Պէօյլէ ալչագլարը սանա մհահ էտէն քիմ. հաթթա պունլար թաապհաթ սահիպլինին էքրա. հը օլաճագ շէյլէր տիր։

Հայ հայ. պէօյլէ պուլանըգ փունարլարտան չըգան սու՝ հէր նէ եիւքսէքլսէ չըգտա, չիրքինի չամուրունու պիլէսինՀէ կեօթիւրիւր. զաթին. սէ չիրքի օլան ալչագ թաապհաթ՝ եիւքսէք մէր. թէպէլէրտէ, նէ՝ մէշրեպ փաքլսի իգթիզա էթ. տիսինի պիլէմէզ։ Զաթի թէրպհէլէրի խօրեաթ օլանլարը սէօյլէմէմ. միտալ, վարմադլարըլա պուրնունու գարըշթըրմագ, պուրնունու եէրէ սիւրքիւրմէք. չաթըր չաթըր կենիրմէք. ՃէմՀ. էէթ արտաբնտա շահաթայրա կենզինի պօզա. զընը այրթլամագ. հայվան կիսի գաշընմագ. իրի իրի էսնէմէք. վէ պուննուն կիսի. վէ պուննան պէթէր թէրպհէսիզլիքլէրինի ուննուտամայանըլը սէօյլէմէմ։ Լաքին օ էզլիք պիւզլիք սահաթ չէլէպլիքլէր իլէ. էվվէլքի խօրեաթլըգլարընը էօրթմէյէ՝ ույար ույմազ թագլտա էտէնլէրի սէօյլէրիմ։

Ընշանըն պզնզ խամինէ հէր յագըրտըտա եէ. մին էթմէք, քիւֆր էտսա՝ իրի իրի սէօյիւպ

սայրալ պէտ զէպան օլմագ՝ պիւյիւքլիւք սիւր սանըրլար. Եալանըն, միւսահէնէնին առընա վօլվէթգա գօմուշլար. իքի եիւզիւվլուք՝ իշկիւ զարլըգ տըր սանըրլար. հիզմէթքեարլարը իսըվտալագ. սէրթ սէօյլէմէք քիպարլըգ տըր. էլինը ըրզընը էվլյատընը այարլամագ թասխուի ատհիպլիկի սիր գլյաս էտէրլէր. միւքելլէֆի զնյաֆէվէվլէր էմմէք՝ ալէհինատլըգ տըր. քէնտիսինն աշատալարը գօրգումէմագ, սէօյմէք, թէքսիր էմմէք՝ նիւֆուզ գուվվէթի սիր. ալատհագլընըն հադգընը քէսմէք՝ խատրէ սիր սէրլէր: Պուընլարա գարշըլըգ՝ քէնտիսինէն աշատալարա իլմիֆամի էմմէք միւրթէքիպլիք սիր. սիր ատամընն գապահաթընը աֆվ էմմէք, քէնտի սէրէհէսինի սիլմէմէք սիր. Ճանընա մուգայէտա օլմագ՝ մայտանօզ տալարագ տըր սէրլէր:

Էյէր սիր ազ իլմէ հիզմէթ էմմիշ ատամ ըսալար, օգուտատգարը իլիմ՝ թէրպիյէգի ատամ կիսի, մէշրէպլէրինի թատհին վէ թամթհիր էտէհէյինէ, ատհա թէքրա, ատհա խօրեաթ, ատհա ֆօտուլ էտէր. հէր հանկի մէշհուր ալիմին քիթապը էլինէ կէչտէ, սիրէր սէհհանէ պուրլուք. պուընու եազան էշէք սիր տէյի, իմալէրի լիսան էտէր. հէր մատաէյի քէնտի ադէյլա ֆիալ էմմէք խսթէր:

Պէօյլէ իսօրեաթլըգլարա էօզը էթտիյիմի՝ մէք թուպուտան հանկի յագըլտըգընատան ալտըն. սէն պու գատար շաշգընը մէյլտըմ: Եա սէն պէնի սիլմէդի միսին քի, պու սէհտույլտը՝ սիր քիշի զատէտէ կէօրտիմ, էթտիյի հադալէնիք տիր տէյի Ճանըմ ադըլըր, իքտահ էտէրիմ: Քիշի զատէ-

աէ էքրահ էթռէխիմ շէյի՝ սօկրատան կէօրմիշ առաճաս նինչին պէյհնէհէյիմ։

Սէն յագըլըսըմը անլայանմամըշըմ ասլթում. հերչէք փէս փայէ առաճլարըն էքսիլինաէ պու էազըըղըմ գապահաթլար պուլսունուր. յաքին պուռնըտան մնռա պիր գապահաթ առհա վար քի, զաթի քենահլէքաէ էօգ, քիչի զաաէաէն էօտիւնմ ալըրլար. էանի, պույարը առաճլարա պէյհնամէզլէր՝ իրրահ էաէրլէր։ Պէնիմ մէրամըմ՝ առնա պուռնու անլաթմայըրսը։

Վէ չիւնքի պու սէօզիւմիւ անլաճաղ կիսի տուրույօրաուն, պիր աղ առհա ալըդ սէօյլէյիմ։ Վէ էաշըմ սէնաէն զիյաաէ օլմազլա, սէնաէն պիր լքի կէօրմէքք զիյաաէ էաքիթմիշիմ. էյ. էէր Ճանըն սըզըրմազսա, սէնինլէ ուզուննճա պիր թաֆիսիլէ կիսէյիմ. զիրա պիւյիւքլիւք առլթաննաի իչինաէ սօզան քիմսէլէրաէ, պու իլէթ թաապհաթ կիսի օլմուշ, պուռնու հէր քէսին գալմինաէն չէքիսի չըդարմադ՝ պիր էլղէմ մաալահաթ արը առնըրըմ։

Չիւնքի նէ պույարը առաճըն սօզուշունաա իսլգըն կէօզիւնաէն սիւշէճքք պիր էքսիքլիք պիր գապահաթ վար, նէ քիպարտան սօզանըն զաթինաէ՝ իթիպար օլունաճադ՝ պիր զիյաաէ լյագաթ վար. Ֆապահաթ պուռնըարը էաֆան՝ քենան զիւ՝միւ Ֆաահահիմիշ պիր քի, Ֆապըրըգ-աա սօզան առաճ պաշգա օլուր, փուփըա շիլ-թէլէր իչինաէ սօզան պաշգա օլուր աէչի գուր-մուշուզ։ Վէ չիւնքի Ֆապըր առաճ զէնկինաէն պիր սահաթ հիճաթ փէյաա էաէր, իսաթըրնը կէօզէահր. ծնա գարըրըգ, զէնկին առաճ՝ Ֆաս-

պատայա գործը, հագիը օրհնյատագ՝ պիր իմի-
պատրգրեգ թագընը. սանդրսըն քի, տօղան ա-
տամ՝ չամուրտան եամբրմեշ պիր հայվան տու-
բէթի տիր, եըլտըզը եիւքսակ օլանըն նաղտրընա
պիրէ իշլեգ տէյիլ:

Կեօրտիւն միւ ֆէեատըն թէմէլինի. ինսան-
լարը նէ թէյն կեօրէյլէ պագտրըգ քի, հէֆթիմէգ
պիր օրտուզտանտըգտա կեօրէչիմ, նէ թէրպիյէ
նաղտրէյտա պագտրըգ քի. քիշինին իմթիհանրընը
արթըրըպ էքսիլտէնէք գաֆիտան՝ թէրպիյէ օ-
տուզտանտա անկըյտըմ: Ձուլ չափտաթ իշինտէ
տօղան սէֆիլին գապահաթը նէ տիր. սէն տայ
սէվտիթ իշինտէ տօղմուշ ուտան, սէնինին կնյա-
գանըն նէ տիր: Էօյլէ խաե պիր գուվնպէ իշին-
տէ տօղան տատ՝ մէշրութպէ նէ գատար փուք
օլտա, պէտ խուտատան նէ գատար նքրտահ էթտէ,
իզդիթէ վը ֆազիլէթէ նէ գատար Ճահա էթ-
տէ, քինտի հիւնէրի իլէ պիր մէրթէպէյէ տէ
նտիր օլտա. ֆագրը պատատան տօղմագ՝ պտա
գատար պիւյուք ըհզազիթի մի տիր քի, պէօյլէ
եիւզ չէվրիլմէ նքրտահ օլտընտուն: ֆագրտատան
տօղմագ գապահաթ տըր, թէմիզլէնմէգ պիր էշ-
քի տիր հա՛. պտա նէ՞ րատըթատըգտը տըր:

Տիւնեատէ ձո Նֆինտիմիզտէն միւ՛թէպէր ա-
տամ կելմէշ տէյիլ տիր. պտա ձիւմլէ իլէ պիր ա-
խտր իշինտէ՞ մի տօղմատը. չուքա չափտատա՞ մը
տօղանմատը. տատ սէօյլէնմէյէ պագչատըգտը վա-
գըթ՝ տատըգտ իշինտէ մի տէյիլ խտի. տիւնեատէ
ծնտան սէֆիլ տատ եօղ ուտու. էօյլէ նքրէն ա-
լէմին նքրտահընը իմթիհանրընը էտինտի: Էօյլէ
խտ ֆագրը տօղմանըն իմթիհանէ զատարը եօղ:

Էյրէթի զինէթլէր, պօշաալթանաթլար իչին-
ա՛ տօղմայանը՝ առաւմ եէրինէ գօնմադ, քիպ-
րին խայալաթի տիր, Ֆօսուլլուգ էսէրի տիր:
Էյէր գանըմ՝ էձառաըմ ատրսէն, գանըն հէր
քեսին գանը կիպի տիր, վէ Ձէտաին էձառաըն՝
հայա տիւնեանըն էն քիւլհանխանինին վարաձա-
ղը ջիւրիւքլիւք գուչուսունաա գօգուպ եաթը-
օր: Էյրէ իսկ պուննուլա Ֆարդ օլմազ. էն
այա քիպար՝ էն էանա տիչինձի իլէ պէս պէրա-
պէր տիր: Ազըլարընը ատրսէն, եա էյի՝ եա
քեօթիւ ամէլէրի իլէ էանինախլէրի սէվապը
ղազանը՝ Ֆուգարա տա օնլար գաատար էան-
միշ. վէ Ալահ սագլայա, պէլքի օնլար Ձէչէն-
նէմ աթէչլէրինաէ էանըդ տաւրուչօր, պէչէն-
մէսինին Ֆուգարանըն նիչէ պինի էպէտի աէվ
լէթէ նաիլ օլմուշ:

Տիւնեատաէ էանինախլէրի իզդէթի ատրսէն, ան-
լար քենաի հիւնէրլէրի իլէ քենաիլէրինէ էան-
միշլէր, ատնա հիչ տիր շէյ եօգ. Ֆագաթ սէն
ա՛ Ֆինիլինի օնլարըն Ֆինիլինէ ուչաուրմադ տա-
վաարընը ատնա միրաս պրագմըշլար: Վէ էյէր սէն
օնլարա պէնզէմէզ Ֆէնա օլուրսան, օնլարըն էյ-
լիյի՝ սէնի խալդըն իքրահընաանգուրթ արամազ
սէն պիր Թէրպիչէսիզ, պէտաուչ, հարամազ օլ-
սան, վաահիշահըն զազապընա մուսիմահազ օլ-
սան, էմաալին սէնաէն էհուշ չէվիրսէ, սէնաէն
աչաղալար սէնաէն իքրահ էթաէ, էձառաընըն
լիյագաթը՝ սէնին հագդընա հիչ օլուր:

Պու գաատար լազըմարսան ասկրա քիշիյի տուն-
եատէ միւԹէպէր էաէն՝ քենաի էյի ամէլէ-
րինաէն զայրը շէյ օլմաարըզընա սէնին ա՛ ապլըն

եաթըր մը. պուննաան սոկրա խալըքն իթխա-
րը ֆէլէյին միւսաապահինէ պաղը օլմայրպ, քի-
շինին քինոի լկյագաթըննաան օլտուղունու ին-
քեար էթմէ :

Խմոի քիշիզաանէնին չէրէֆի՝ եալընըզ քինոի
մէչրէպինին փոքլխինաէն հասըլ օլույօրսա, պայ-
աղը աապահրն աա չէրէֆի իթխապարը նիչին մէշ-
րէպինաէն պահս օլունմասըն : Ինձի ոէախյին
զաթի սէաէֆաէն չըգար. յոքին պաղը քերրէ
սէաէֆ չըգմայան սէնիզլէբաէ զուհուր էթոխյի
կիպի, պաղը միսէաապան, խոթրխոէաապան. վէ
սախր գապուգլարապան չըգարսա, չիւրիւք ոիւր,
եալանձը ապը սէյի սաթմալը մը. հաթթա օն-
լարըն աա ձինոի Հինոխոթաան ինձիոի կիպի ախր-
բէնկի պէյազ, սէվրի էուվալագ. Հինոխոթաան
ինձիոինէ պէնզէոիքաէն սոկրա, չօգ կէօրմիւ-
շիւմ քի, հիչ ֆարգ էթմէզլէր, Հինոաէն վէ
պաղը թօփրագ ալթընապան չըգանլարա գա-
թարլար :

Ինապանըն աա իթխապարընը՝ պու վէզինէ իլէ օլ-
սուն՝ վէզին էթմէզլի սէյի՞լ մի. հէյլ պու պապ-
սէ էթոխյիմիզ չօգ նահագ չէյ ախր : Պիր սաաամ
պէոխուշ օլուր, մալինի՝ բիւթպէոինի ֆէնայէ
գուլապընը, խալդա քէսէրի օլուր, պէա սամլ
իչինաէ էապարսա, հէր քէս նիւզ չէվիրիր, քիմ-
սէ նիւզնինէ պագմազ. այնիհի գամպուր գում-
պուր՝ բէնկի ֆէնա սիր Հինոխապան ինձիոի
կիպի, քիմսէ իթխապար էթմէզ. էա փէս փայէ
սօզան սաապամ՝ հէր ֆազլէլէթի էէրինէ օլուր,
իլմէ՝ թէրպիչէյէ հէվէսի օլուր, այնա մէրթէ-
պէլէրէ էրէրսէ, ալթուն, ձէվահիր իչինէ սօզ

մուշ առաւմ գաւառ իմիսպոլը նիշխին օլմամալըդ-
ըմըշ։

Հաթթա էյլէլէր նահիյաթաէն օլտուղունա-
տան՝ չօգ զիյաւէ իմիսպոլէ լայըգ ոլը։ Ֆիլ-
վագը պաղը պաթագ կէօլլէրտէ, պաղը պէտ
գաւուշդլար պուլունուր, իչինէն նաահիւէ ին-
ճիլէր չըգարաս, Թաաճճիւպ էտէրիզ։ Խօրհաթ
անաւան պաւպաւան ոօղուպ, քինախ Թէրպիչէ-
սի իլէ էն ալա Ֆաղիլէթ աահիպինէ պէնզէմէյէ
զայրէթ էտէն օլուրսա, նիշխին իմիսպոլ էթմէ-
մէլիսիզ։

Ամմա Ֆիւրուամայէտէն կելիպ, էա Ֆէլէք
միւսաաաէմ իլէ, էա քինախ հիւնէրի իլէ պալա
մէրթէպէյէ նախլ օլմուշ առաւմ՝ զաթինտէ օլան
խօրհաթլըղը պլագըպ, Թէրպիչէլի առաւմ կիպի,
պիր Թաթլըլըգ փէյսա էթմէք, մալէ իզդէթէ
դաիրըլմայըպ՝ կէրիտէ դալանլարա դարընաաշ
նազարլըլա պագմագ, փէք նահիր շէյ ոլը, զի-
րա ասկրաւան կէօրէնէլէր եիւքսէքլէրէ ալըշըգ
օլմաալըզընաան, էքսէրիչէա պաշ ասլանմաալընա,
կէոշ գարարթըալընա միւպթէլա օլուր։ Պէլի,
էյլէ ոլը։ Հաթթա Թաապհաթ աահիպի առաւմ՝
պէյլէ ալչագ մէշրէպլիլէրտէն իքրահ էտէր-
օնու առպիլիրիմ։ Անճագ չամուր իչինէն չըգ-
մըշ պիր ճէվհէր, զաթինտէ օլան չիլքի փագ-
լէչիպ, նէֆհինի Թէրպիչէ էթմիշ օլտուգաան
ասկրա, ասղուշու էանա օլտուղունու՝ քինախչէ
նէ՞ հադդ ըլա գաւպահաթ առա էտէրիզ, ալա
ասղմագ քինախ էլինտէ մի իսի։

Իշթէ Ֆիւրուամայէտէն կելէն առամչարաա
պու պիր պիւչիւք էքսէքլիք ոլը, իսքին առլը քին-

ոի էօզլէրինաէ էօգ, պիզիմ քիպրիմիզաէն զուրուտուզուան ալըրլար: Ինսան գլսոը՝ մէշրէպինաէն ֆարգ օլուր աէյի, հէր զաման սէօյլէրիզ, անսան սօնրա մէշրէպին էյիսինի պիր պայաղը առամոա կէօրսէք, սօղառուզու ըիւթաէյէ պադարըզ, մէշրէպինի իշ էէրինէ գօմայըզ:

Սանըրըզ քի սիւնէանըն հէր շէյի՝ պիր էօլուա թահմին օլուննուր. էանի, չուգուր էէրաէ պիթէն օթուն մէյվէնին՝ գուվվէթի լէզզէթի պայըրսա պիթէնաէն աշաղա օլուր. թէսիէ էէրաէ պիթէն ասհա գուվվէթլի, ասհա լէզզէթլի օլուր. կէրչէք պու պիր թահմին սիր քի, չօղլուգ էանըրմայ, զիրա պու ֆարգ՝ քէօքիւն սօյուննան վէ պէսլէնաէկի զիսաասան հասըլ օլուր:

Սանըրլար քի, ինսանըր սա պու ուսուլ իլէ թահմին էթմէլի: Վաղ՝ա էյէր թէնինի թահմին էթմէք իսէ, էլպէթաէ փիլիճ էթի իլէ, ավ գուշլարըյլա պէսլէնէն ասաաըն թէնի՝ քիւֆլէնմիշ սկսահ էքմէք կէմիրէնաէն նաղլաք օլուր. յաքին քիշինին մէշրէպինի իթիպարընը՝ ֆարգ էթմէնին էօլուա պո՞ա մու. էթին սէրթինի էքմշաղընը ֆարգ էթմէք՝ հայվան էթի հադգընսա սըր. էօգաա սօղուշու այա օլանըն՝ մէշրէպի տէ այա օլուր աէմէք՝ պիր իսսոիս սըր. վէ խիլաֆ օլսուզունա օլ գասաար չօղ իսպաթլար կէօրիւլմիշ տիւր քի, պու գլյաս պօշա չըգմըշ սըր: Հաթթա նէ էիւքսէքլէրաէ չիլէնմիշ նաղլաք ֆիսանլար վար քի, չիչէյի ֆըչդը գօգար, մէյվէսի էօա կիսի աձը օլուր. էանի, նէ ալթուն պէշիքլէր իչինաէ պիւյումիւշ չէլէպիլէր վար քի,

գայգալէրի Թաշտան փէք, միզաձէրի Թօփրագ-
ատան ալշագ օլուլօր։

Հայ հայ. էյէր ինսանլարըն հէփսինին Թէր-
պէյէսի պիր օլսա, զարիպ եէյիտ գըսմընա սա
Ֆաղիլէթ Թարիգի մէշգ օլունսա, նիչէ էյի Թօ-
խուտլարը՝ չալը տիքէն պասըպ պօզմազ, վէ եա-
պանի եէրլէրտէ պիլիճէն ադաձլարտա՝ նիչէ լէ-
զիզ մէյվէլէր վէրճէնի պուլունուր։ Էյնէկ մէյլէ-
լի պուննձա զարիպ եէյիտ էվլատլարընա՝ պիր
Թօշ կեօսԹէրճէն օլսա, էլլէրինտէն ԹուԹուպ,
իտտատա էտէն օլսա, Թէրպէյէնին չօգ հիքմէթի-
նի կեօրճուրտուք. վէ իլմէ Թէրպէյէյէ գուլսան-
մադ իչէն, Ֆէլէքին վէրտիյի Թարիգէրի՝ եիւզ
դարատըլա պօշա կեչիրճէն չէլէպի միզաձլըլարը՝
նիչէ ուԹանադրանլար օլուրտաւ։

Ձօգ Ֆուգարա էվլատլարը կեօրմիւշիւմ
քի, զաԹի էտէպլի, ալշագ կեօնիւլլիւ, հալինին
շիւքրիւնիւ պիլիր, պազը չէյլէր ատըյլէր քի,
քէնտի քէնտիյէ հիչ իհթիյաջը եօք, քէնտի
նէֆսինի հիչ եէրինէ գօյմուշ. պուննան մանա
քէնտի հալինէ գուտարէԹինէ դաստար իլմի քի-
Թապլարը օգուդուպ, ձէվապ ալըպ վէրմէտէ՝
էյլէ բապըԹապլըլարը կեօրմիւշիւմ քի, քիչի
հայրան օլուր։

Հէլէ պիր ատլի դանըը կեօրտիւմ, հիքմէԹ-
քէտարլըդ ըլա կեչինիլմտի. պիր ադ օգուդուպ
էտաղմադ էյրէնմիշ, էլինտէ պիր իքի քիԹապ
վար, ընլարը օգուդմադըդա, հէր մասապլի էյլէ
ատրին տիւշինիւբ՝ ԹէֆԹիչ էտէր խոխ քի,
Թապաձիւպ էտէճէք շէյ խոխ։ Ի՛լմի հիքմէԹ
օգուդուշ մու ատլի՝ պիր կիշի սուսալ էԹտիմ,

ნიფ ოჭოს: ჩჲ ჰჲრ ჯჲოჭჲნ ქჲოთოჭ, ჱქოთოჩჲს ფოჯოს ოჩჲრ ფჱიჲფფჲრქჲფ, ოჭჲოფ ჱჱონჱჱიჱ ჱიქჲ ოჯჲფჱჲრფოს ქჲ, ჰოყრფონ ოჲჱიჲრფოიჱ: ფოჱ ონ ჱჯ-ოს ჱოჯქჲნფოო ოჩჲრ ჯონნიფ, ფოფქჲ ოფოფოჯჲჲ ფოჱჲრჱიჲფოჱ ქჲ, ოჩჲნ ფოჱ ჯოფქჲფოო ჭოიქჲნო ვოფოფონოჭ: ჲქჲჩოო ჭჲჯ, ი ქოფონ ვოფქჲქოჩ ოჲოფყოს, ფოჱ ჯონნიჱო ჭჲ ქოჱჲფოფ, ჩჲქჲ ჭჲოყჲს ჯჲჯჲრჩოჱ, ჩჩ ფოფოჩოფოჯნ ოჩჲრ ჩოჱ-ჲჱქ ოჲჱიჲრფოიჱ:

ფჱოყჲჱჲჱ' ქჩოფო ფოიქოჱჯ ოჯჩჲჱჲ ჩოჯ ოჯ, ნოიჩჲრფოიჱ ქჩოფო ჱოფოფორჲქქჲ ჯოიჱოფ ოჲრ ქჲ, ჩოოოიჱფორჲს ფოო ჩქჲჩოფოჩოო ყოფჲჱ ოჲრ-ფოფ: ფოჱიჱფორჲს ფოფქჲ ფქჲჩოფოჩოო ჱოიქჲ ოჲჱჲრფ ოჩჲრ ჩჲჩოიჱფოჱ ოჯჲჱჲ ოჩჲ ჩჲჱჲრ ჱჱჲჱჲ ოჯ, ჱჩოო ჩოჱოჱჲჱიჱ ოჩჲ ჩჲჱჲრ ჱჱჲჱჲ ოჯჲჱჲ ჩჲჱჲრ ჱჱჲჱჲ ოჯ ოჩჲ ჩჲჱჲრ ჱჱჲჱჲ ოჯ. ჯოიჱჲფ ფოო ჩჲჱჲრ ჱჱჲჱჲ ოჯ ოჩჲ ჩჲჱჲრ ჱჱჲჱჲ ოჯ. ჩჲჱჲრ ჱჱჲჱჲ ოჯ ოჩჲ

Սեռնեքա ֆիլէսօֆուն տէօխի կիսի, հէփիմի-
զին սալը իսլէխառաը պիր օլառաղունու տիւշիւն-
մէք, խօշ թառափաթ վէ խայր ամէլ սահիպինաէն
ղայրը քիսպաղ օլմառըղընա՝ պիզիմ տէ ագլըմըզ
շէհառէթ էառը։ Վէ պէօյլէ պիր, զիրա տիւն-
էառտէ գարտաշ մուհապէթի գալմառը, ինսան-
լարըն հէփիսի պիր խառուրատան էառիրլմըշ օլ-
առուղունու, հէփիմիզ Ալլահը սէվմէյէ գառըր,
րահմէթինէ նառիլ օլմաղա գառիլ, վէ տիւնեա-
նըն հէր տէրտինէ, հէր պէլառընա, հէփիմիզ
պիր հալտէ միւպէթէլա օլառուղումուզու տիւ-
շիւնմէյօրուզ։ Հէման էթրաֆընըզտա փար-
լայան տիւնեա պիսիւքլիսի կիօզլէրիմիզի գա-
մաշառըրմըշ, պիր կիւն հէփիմիզի պիր տէրէճէյէ
կէթիրէճէք՝ նէթիճէյի տիւշիւնառիյիմիզ էօգ։
Ջահիրատ կէօրիւնէն զիննէթ հադըընառա, հէր
պիրիմիզին տօղուշու պիրէր տիւրլիս տիւր,
յաքին էօլմէտէ հէփիմիզ պիր իշ։ պիսիյիսիմիզ
տէ տօյունուր ջըվլադ կիսէր, քիւչիյիմիզ
տէ։

Քիչի ագլընը պէօյլէ գուլլանմադըղա ջօգ գուվ-
վէթ կէրէք։ զիրա սիւռա իւչ էմիա՝ թէրպիյէմիզ
իլէ սինառիրառիմիզ պու սուճի գլյաը՝ սալթ
թէրք էթմէյիլէ պիթմէզ։ օ պիլէմիզձէ գօճամըշ,
գանըմըզա գարըշմըշ, եիւրէյիմիզտէ եուվա եառի-
մըշ, խայալիմիզտէ քեօքլէնմիշ, խուլյառա պի-
զիմ իլէ պիր օլմուշ Ֆիքրի Ֆառսիտէ, թէօվֆէ
էտիա ունուԹմամըշըզ։ Կիւճ չէյ տիր։ կիւճ չէյ
տիր ամմա, պիր քիչիզառտէ առառ՝ պիր սուճ
գլյաա իլէ ճէնքլէչիա եէնէմէտիքառէն ոճկրա, ի-
թիպարէ յայըգ օլաճագ՝ նէ՞ սէվապը օլա պիլիր։

Ադլըմըզ պիր շէյին հադդ օլսուդունա եաթ-
ըդաան ասկըա, կեօնլիմիզէ հէր նէ գաատար
ղըտա ըսա աա, սինէմէյիպ ադլէ ույմալըզը:
Պու խուսուսաա կեօնլիմիզիս եէնմէք՝ նաֆի-
լէ շէյ պիր զաննէ էթմէ. նաֆիլէ օլմաաըղընաան
մնաա, պիւյիւք շէյ պիր. հաթթա նէ գաատար
պիր ՀԷսիմ ֆիւթուհաթ ըսա, օղ գաատար սա
էղէմ մաալահաթ ըդը. զիրա օնունլա Ալլահըն
էն պիւյիւք թէնպիհի օլան՝ Ալլահ մուհաապէ-
թի իլէ գարտաշ մուհաապէթինի իձրա էթմիշ
օլուրուզ:

Պունլար հէմ վահիզ յադըրտըլըրը ըդը. էյ-
լէ տէյիլ մի: Եօգ ատսթում, եօգ. վահիզ նադը-
ըդըլըրը տէյիլ, քենաթի պիլիր քէամիլ ատամ
նասիհաթը ըդը: Հադ յադըրտը քիւրահատ տէ
սէօյլէնաէ հադ ըդը, գալըրըմ իւզէրինատ տէ
սէօյլէնաէ. հէր նէրէատ իշիտիւսէք, գուլաղմը-
զա կիրսին:

Ինչա Ալլահ պէնիմ տէ պու հադ սէօզլէրիմ
սէնին գալպինէ թէսիր վէ իրշատ օլուպ, պու
ֆիքրի ֆատիհլէրի թէլք էաէրսին: Վէ պուն-
ատան պէօյլէ վէա փայէատէն կէլմէ պիր թէրպիյէ-
լի ատամ կէօրիւրսէն, պուլունմադ ՀԷվհէր նա-
զարըզլա պագ: Վէ ահիշին քի սէնատէքի քիպար-
լըդ ֆէլէք վէրկիսի ատը, օնատաքի Ալլահ վէրկի-
սի. սէն քիպարլըդը մուֆԹ պուլմուշտուն, սէ-
նին հիչ պիր հիւնէրին եօգ. յադին օ զահմէթ
չէքմիշ, աննընըն թէրի իլէ էաինմիշ. թէր-
պիյէլի եաշամադ՝ սանա պօրՀ տուր, յադին օ
իրատէթի իլէ պօյնունա ալմըշ:

Վէ իլա զաթինատ օլան իսրէաթլըդը պրագ-

մամբ՝ պիր էտէպսիզ վէ միւթէքէպպիրէ բասթ կէլիրսէն, գուսուրունա գալմա, լոքին վէք եապընըգ սա վէյսա էթմէ. զիրա պիր թէր-պիչէլի թասվիռէ սահիպի սաամ՝ քէնաիչի պէօյլէ հայվան մէչիէպլիէրտէն սագընմալը տըր: Պէօյլէ սաամլար քէնտի զաթի մէրթէպէ-լէրինաէ գալսա, չօգ էյի օիր. զիրա ըսըրզան եափրաղը՝ չալը չըրփը արասընսա պիթէր. թէ-նի նազիք օլան սաամ՝ եապանի օթ իչինէ էլ ուզաթմամալը. վէ ըսըրզան եափրաղը օիքենինի պրագմաթըգաան ոնկրա, չիչէք թարլասընսա պիթմէք Ճախը աէյիլ օիր: Պէօյլէ սաամլարըն էթանչի ալճուն լէյէն իչինէ չիրքէֆ տօլասուր-մագա պէնզէր. եխթիսէք եէրէ չըգրըպ տա, վիս-Ճուսունուն սագաթլըլընը իսալդա կէօսթէրմէք կիսի օիր:

Պագը, սէնինն սաորգ վէ սահիհ տօսթուն օլսուդուման՝ իշտու միւնահազալարըմ իսաթա օլսուն:

74

ՐՐՉ

ՊԷՆԻՄ ԱՂԻՂԻՄ,

Ի՞ՆՉ պաղ ըրչ՝նէ օլսուզուն՝ ֆասլ էթ՝մէք՝ սու գաստր գօլմ՝ չէյ մի սիր սանալն։ Պու զէվզէ։ Պու մասատ՝նին իւզէրինէ սէն պահսէ կիչիր շաշըրըսըն. ծնսան սօնրա պու մասատ՝էյ սանի՝ քէնտի քիչէրինսէ պուլսան՝ սըզըն զահիրէյի՝ պէնիմ տանպօրտա սուսը՝սըն. պէն քի՞մ իտ տանըյօրսուն. էսքի զաման վուէթփէրէսմէզլիքինին կնօզ աչըձը րէմմալըսըն՝ սան՝ն մըզըտ. զայա պիլմ՝էզլիքինին պիրի միյիտ։ Տօսթում, սու պուպսէ սէն սէօյլէյէձէք չէյ պուլսանյօրսան, պէն հիչ պուլսամատ. զիրա սիւրէկլու մանսապ օլսան չէյին, վէ հէր քէսին պիրէր սիւրէկլու անկլատըզը չէյին, սահիհ թարիֆէ՝նի էթմէք՝ մուհտաչ գասիքլինսէն սէ սէյիլ խսէ, վէնք մի՝չքիլ չէյ սիր։

Ընձաղ սէօհպէթի սօսուզ սիւչիւրմէմէք իչին՝ պիրի ազ հէձէլէյիտ պաղայըտ, պիրի իչէ եարար չէյ պուլա պիլմ՝իյիտ։ Պաղըդձը գըսմընըն էթսինի կիսի՝ գայըզը սօնսատայըտ. թու՝թաձաղըտըզ պաղըդ իրի մի, ու ֆսաղ սը, թու՝թա պիլէձէքմ՝սինիզ, թու՝թամ՝յսաձաղմըզը՝ մէ՝

վէքքիւլ-այ-Ալլահ գալըտան էնկինէ չըգալըմ։

Ըրդ նէ օլտուղունու ֆաալ էթմէք իչին, պա-
գալըմ խալդ կերէք ըրդը, կերէք զըտաը օլան
բէզալէթի նամըլ անկլար։ Կէօր իմտի, գալըտան
այրըլըրգըսըն այ թուԹուլտու, գարանըրգտա
գալըրգ։ Պէն պիր ատամը ըրդ էհլի տիր ա-
րիմ, օպիրի չըգար՝ էօգ, պիր բէզիլ հէրիֆ տիր
տէր։ Էյէր հէր քէսին ըրդընը քէնտիյէ ատա-
ճադ օլտագ, հիչ չըգաճադ եօլ պուլտայըրդ։
Պիր ատամ բուտ մու, նէմիչէլի մի, իթալեան
մը, ֆրանչալը մը, անգլտադ իգիլիզա էթտէ,
Թատհիհի միւէքքին տիր։ զիրա հէր քէս տօղտու-
զու վիլայէթի տօղրու տօղրույա խատպէր վէրիր։
տամմա ըրդ հադգընտա, հէր քիմէ ատրատան
տար, հէփիսի ըրդ էհլիյիմ տէր։ Էյէր հէփիսի
ալԹուն ուտա, պադըրը նատըլ պուլտալը։ Պու
տուբէթտէ հէփիսի ըրդ էհլի խտէ, ըրդ տէտիյին
պիր խայալ տըր, վէ յաղըմըրդ չէյ տիր։ Ըրդ տէ-
տիյին հէր քէսին կիյինտիյի գաֆԹան օլտուգ-
տան տօնրա, իթիպար էթմէք՝ նաֆիլէ տիր, վէ
իթիպար էտէճէք չէյ օլմատըգտան տօնրա,
Թաֆսիլինէ վիհին սարֆ էթմէք պօշ տուր։

Կէչիմի խապարընա պադալըմ։ Ըրդ տէ-
տիյին հէմ ալատա վար, հէմ էվտաԹտա, հէմ
էտնատա։ Պիւյիւքլէրտէ՝ փատիշահընա տատա-
գաթ էտէն, միլլէթինի սէվէն, ըրդ էհլի տիր։
էտնա օլանլարա էյլիք էտէն, ֆուգարայէ էլ
ԹուԹան, հէր քէսին հադգընը հադ էտէն,
հէր քէս իլէ խօշ կէչինէն, տինին գավլ Թու-
Թան, ըրդ էհլի տիր։ Ղալին սալԹ պու տէյիլ-
փատիշահընա խըյանէթ էտէն, էլէ զարար վէ-

ընէն, կիւռնիւ եէթամէյենլէրի այագ ալթընա ա-
լան, ֆուգարայը խօրլայան, էլինն հագդընը խա-
թալ էտէն, խալդըն ըրզընա սօլաշան, ախլինի
փիս թուխան, պէտզէպան՝ քիւֆիւրպազ
օլան, ոխնի ինսանըն օլմայան, Ալլահը պիլսինը
պիլմէյէն, պու սա ըրզէհլի ոխը: Էօյլէ ոէյիլ
մի: Պունլարընն հէվինի ըրզ տասլասը էտէր. ըր-
զը ուղուրսուզա գանընը սէօքէր:

Պիր հաքիմ՝ հագ վէզնէսինին պիր կէօզիւնէ
հագդը գօր, օպիր կէօզիւնէ կէլէն րէձայը րուշ-
վէթի գօր. տասլայը ծնունըա ֆասլ էտիպ, հէմ
հագդը խալաթ էտէր, հէմ քէնտի Ձանընը գա-
րտալար. էինէ պէն ըրզ էհլիյիմ ոէր: Էօթէ
էանուա խաթընը կէօնիւլ պագմայընպ, ապ ընընն
քէսանյի հագդը՝ ասղրու ֆասլ էտէն հաքիմ
ոէ՝ պէն ըրզ էհլիյիմ ոէր:

Չէքիմէյէր ոէ այագ թէգինի արթըրմագ իչին՝
էլինէ կէչէն պիր պօշ խասաթէլկի, վէ թանը-
ճատըզը իլլէթի, թէհլիքէլի պիր ոէյի, պիր պիչ-
խընք իչ կէօսթէրիպ, էձզաձընըա սէօզ պիրլէյի,
պահատը իլաձլար ոըր ոէյէրէք, տիւրլիւ թէր-
թիպլէր էտիրպ, խասթանընն վիւճուտուն խա-
րատ էտէն հէքիմ ոէ էհլի ըրզ ըմ ոէր խաս-
թայը ինսանի ըլա պագրպ, թասլիսաթէ ատնդու-
լէթէլ էտարտըմ էտէրէք, պիր կիւն էվվէլ էա-
թադանն գալտըրան հէքիմ ոէ էհլի ըրզ ըմ
ոէր:

Պիր քիւչիւք սիվրիձինի էապա էապա գօձա
պիր մանթիա էտիպ, իչէրուէ ատհա մանձարա
վար ոէյի՝ էարայը էարըպ էըրթըպ՝ իչ աչան
Ձէրտահ, օ սա ըրզ էհլիլիք թասլար:

Ձարտուտա պիր մալի զաղԹ էոխ, խսԹէ-
ակ ի ֆիկէ՝ պիր էլաէն սաԹմագիչին, մալի պա-
հայա չըգարան պաղըրկէան, օ տա ըրզ էհլի
տիր։ Էլին ալըշըգ մէչԹէբխանիի այարտան տա
ըրզ էհլի տիր։ Մալին էյիսինի էօրնէք կէօսԹէ-
բիա, ֆէնաըրը սաԹան, մէչԹէբի փաղայը
փիչին վէրէմէյօր ակէյ՝ պիրինէ պիր տահա Թէ-
բագը էտէն տիւքքեանՃը տա ըրզ էհլի տիր։
Ջիշարտան ալը վէրտիկի մալին պահասընա՝ իւս-
ԹԷ գէյուպ, պու պահայա տըր տէյի՝ եէմին է-
տէն խամինՃի, պէն տէ ըրզ էհլիյիմ տէր։

Թէրաղիտէ էքսիք տիրհէմ գուլլանան, Թէ-
բաղինին գանԹարըն տիրինի ԹուԹան, արշըն-
տա էնտաղէտէ վարմադ գաչըրան, վէ պու-
նուն կիպի՝ ալէմին պիլմէյի՝ էլ չափուքլուղու
էտէն, էհլի ըրզ տէյիլ մի։ Մալին էիւղիւնիւ
պէյտան, տիշարտան գօգու վէրէն, մալ պանա
շու պահայա տըր տէյի՝ պիրինէ եարըմ տահա
գաԹըպ եէմին էտէն, ըրզ էհլի տէյիլ մի. մէչ-
ԹԷրէյի տարտա պուլուպ, տիւքքեան տիւմ-
րինէիւնիւ էյի պահասընա վէրէն, մալինի
տաԹըպա չըգարան պի չարխ տէբտիմէնտի՝ զա-
պուն պօղուպ, մէզատաէ պիրէ մալինի էօգ պա-
հասընա գափատան հէրհէՃինին՝ ըրզտա նա-
մուտա նէ՞ գուտուրու վար։

Խմի պուննըտ պէյրէ օլտուգտան սօնրա,
ըրզ նէ օլտուղունու՝ պէն տանա նատըլ Թարիֆ
էտէյիմ։ Պու պիր մալ քի, գալտըրըմ իւղէրինի-
աէ գուգլա տահան օյնատանըտ պիրէ տահիպ
օլտյօր։ Պիրիմ պիրտահիպտէ՝ քէօԹիւլիւք է-
տէն՝ ըրզընը զայպ հաՃէյիքէն, խայր, հաԹ-

Եթա չօղու քեօմիւրլիւք էտէյօրսա, ըլըմըզ սապ-
ըստակ իչին էտէյօրում ատէյօր: Թէլափսըզը,
միւզէվվիրլէր պիլէ՝ ըրզ սուվասը էտէր:

Փիսպարըն պիրի պօրձունու վէրմէյօր, ալա-
ձադըրըն ալըսմայօր, եափրօտ ձէպր իլէ, գահր
ըլա էլի բաինէաար էտէյօր. պէն ըրզըմը պյա-
նէթ իչին էտէյօրում ատր: Պիրի էօտիւնճ ապ-
ձէ ալըր, ալըզըրնը վէրմէզ, նէ էսփայըմ՝ ըր-
զըմա ափուչէնի էթմէկչիյիմ. փարայը պօրձա վէ-
րիրսէմ, սանա նէ՞ գալըր ատր: Օպիրի սէօյէր,
սայար, ատէյէր, ատէյսիւրիւր, Հայվան կիպի
էօվքէսինի զաաթ էտէմէզ. ըրզըմը թէքմիլ էթ-
մէյինչէ, միգտար պիլսիրմէյիյիմ ատր: Հասըլը
քէլամ քիմի պիր եիւզսէն, քիմի օպիր եիւզ-
սէն՝ Հազրա ինսաֆտա գարշը զուրում էտէր,
գահր էտէր, էլի սոյար սոյմայար, տէրիսին իւզէր,
ըրզընա կիչչէր, Հէմի ըրզընը սկյանէթ իչին ատր:
Ադրանընտան աչադա օլմադ, էմմալինտէն աչա-
զա կիչինմէք, ըրզա քիտէր ատր. նէ էսփայըմ
յադրմ օլանը սիչէնմէք ըրզըմընզա սիւչմէզ տէյ-
բէք, օ կիւղէյիմ ըրզ կիւլիւնիւ սապատադ
իչին, ադաղանն չալադրյար, ոյտանն չարփադրյար,
ըրզյարընը թէքմիլ էտէրլէր: Ցահա նէ սէօյէյ-
իմ, ձէլլադադրա վարընձա՝ ըրզ խոսխասը է-
տէյօր:

Գադրըսը՝ ոօտադարտա գուսուր էսիպ, էլ
լէրտէն կէրի գալմամադ իչին, էանաֆտա պօրձ
էտէմէզսէ, սիւնդի էսփադրյադրը բուսպայը
պուս կիւն էքսիյինէ սաթար, ըրզընը թէքմիլ է-
տէր: Օնա սա էլի վարմադրա, գօձասընըն ձէ-
պինէ սանադրընա էլ ուզսադը, նէ էսփայըմ,

սալե պէնիմ ըրդըմ տէյիլա , աղամըն տա շա-
նը տըր տէյերէք , հէմ քէնաի ըրդընը թէքմիլ
էտէր , հէմ գօճաընըն ըրդընը սկսանէթ էտէր ։
Տահա նէ խոթէրսին . պաշը աչըդ ֆահիշէլէր
պիլէ պէնիմ ըրդըմ նամուստում վար տէր ։

Խոճի ըրդ լաֆընընն մանաընընը պուռնըտան
անկայա պիլիրսէն , նէ ալա . էօգտա պանա սօ-
ըարան , պէն պիր եաշ էշէք տէրիսինէ պէնդէ-
տիրիմ , նէ եանա չէքէրսէն , օ եանա կիտէր .
եահօտ պիր եօղուրմուշ խամուր կիսի՝ նէ
գալըպա գօրան , օ պիչիմի ալըր . զիրա ըրդ տէ-
տիքլէրի՝ հէր քեսին քենաի իչինէ ույան ալըր ։

Պաղըլար՝ ըրդը գարըսընըն քեամիլխինաէ
սայար . պաղըլար՝ ֆագաթ սըրրընը աչքեար
էթմէմէսինաէ սայար . քիմի քենաիչէ զօր ու-
լա էքրամ էթօխրմէքաէ սայար . քիմի կիչիմաէ
գուշամտա , ինձիաէ պուռնճուգտա , աղըր թա-
գըմլարտա սայար ։ Ամմա պուռնլարըն փարտասը
վէրիլմիշ մի , վէրիլէճէք գուարէթ , վէրիլէ-
ճէք նիչանէթ վար մը . օնլար լազըմ տէյիլ ։ Պա-
ղըլար տա ըրդը՝ մի-քելլէֆի գօնտագլար , աղըր
տէօչէմէլէր եափմագտա սայար . լոքին ամէլէ՝
տէօքտիւիւ թէրին իւճրէթինի ալամայըգ , գօ-
նաղըն նապըչընը՝ հէր կիւն կէօզ եաշ լայըգ թա-
զէլէր խոշ , օնլար գայտ տէյիլ ։ Քիմի տէ ըրդ
տէսիչինի աթլարտա , գայըգլարտա , հիզմէթ-
քեարլարըն չօգլուղունտա . վէ պուռնուն կիսի
սալթանաթի թագլամըգրինաէ սայար ։

Պաղըսընըն ըրդը՝ պըչաղընըն պուրնունտա
աըր . հէր քիմինէ նիզալէչաէ , պըչաղընը կէօս-
թէրիր ։ Պաղըսընըն սաղ չալմագտա . պաղըսը-

ՆԸՆ ԼԻՒԼԸԼ օգուտմագտա , բադա օյնամագտա , մուգալմտիլ էմմէքտէ . պազըլընըն ատքտէ տօլաագտա , էլ շամտուգլուղունտա քի , ախէրտէ օլտա՝ խըրտըզլըդ ոըր տէր :

Խուլտա պու խուտուտա խալգըն իչի գա-տը օլ գատտր չօգ ատւըլու տւէր քի , շու գա-տտա օլտն չօգ տուր . պէն տէ օնլարըն իչինէ ուլայըմ տէյճէք ւօգ :

Պիր քնտմիլ տատմ պուննըտա պագընձա , ըրզ տէտխիմիզ չէյ՝ պէօյլէ պօշ , պէօյլէ այըպ-ը չէյլէրտէ ատյմագ , հէմ քնտան նէֆխտիմիզ օլտն աշգրն էտէրլ տէր տէր : Էօյլէ խսէ հէր քէ-սին քնտան հագգընտա՝ ըրզ լաֆզընա վէրտխի մտնտյէ պագընձա , ըրզրն նէ օլտուտւրս անկլաշըլ-մագ միւմքին օլմտը : Շխտմի պագալըմ էլին հագգընա վէրտիլէն մտնտտան՝ պիր չէյ անկլայտ պիլտիմխտիզ . պագալըմ է՛նլ ըրզ տէտթէքէլլի տ-տտմլարըն ըրզրնը՝ նէտտէ ատյտրլար :

Իչմէ եինէ յագըլտը աղզրմտա գալտը : Նէ պիլէյիմ ա տուլտանըմ . քիմի՛ էմրտաֆը տտի-րէլի տատտը , ըրզ է՛նլ տէր տէր . քիմի աղըլ ըրզգը բուտպտը օլտնը տէր . քիմի՛ է՛օրֆ իւլէ խալգը գօրգուտտանը ըրզ է՛նլ ատյտր . քիմի պէտ խուչ օլտնը , գիւտ մէչքէպլէրի ուչրտուն կէլիր . քիմի վտրտտը օլտնտ իմխտար էտէր , քիմի է՛օ-տիւնճ վտտտ վէրինէ . պիրի չինկէտանէնին չօ-ճուղունտ իմխտար էտէր , էլի շէյ օգուր տէյի . օպիրի բտգտ օլտնընտ պէչինիր : Գատրնըն ըրզ է՛նլինլինի՛ քիմի կիւզէլլինէ վէրիր , քիմի շէ-րէմխիմինէ վէրիր , քիմի տէ խտաթըր չինտտլըգը-նտ : Տտհտտը վտր . պիրի պու կիւն պիրինտհն

եա ուամաճաղը վար, եա ալը նահագ իշինէ գուլանաճագ, եա ագճէսինի թուլթաճագ ըրզ էհլի ալը աէր. եարըն մէրամը իճրա օլմա. սըգլայն, նէ ըրզը գալըը նէ նամուսու. պու կիւն է՛հլի ըրզլարըն աէրչէշմէսի աէյի մէհա էթ. սխի՝ եարըն ալը սաըլաճագ օլուր: Օ պաղըրկեան ալաճաղընը խոթէմէսիքճէ, է՛հլի ըրզ, քեամիլ փէք միւթէպէը պաղըրկեան սըր. շու առաամ քիմ ալը աէյի սօրան, ըմնու, ալը է՛հլի ըրզ պաղըրկեան սըր, չօգ իթիբար սահիպի ալը աէյի ձէվապ վէրիր. ալը սէ պու էհլի ըրզ պաղըրկեան ալաճաղընը խոթէյէ կէօրմիւն, օ առաթ էվուզէն ալ չէր, էշէք ալը հայվան սըր. պաղըրկեան աէյիլ, հաթթա մանգալէ համմալը պիլէ օլամազ:

Շիմալ պունլարըն ձէմիւէն նէ՞ անլատըր. ըրզ աէսիքլէրի պիր խայալի շէյ օլաս զուռնաան զայըը մանա չըգմայօր: Մալքէզ Մուֆիէի նամ ալիմին աէսիլ կիսալ, ըրզ հադգընաա՝ օթուզաան զնյաաէ ալիմ առամլարըն հազարըը նէյէ եարաաը քի, հէր պիրի պիրէր դըյաաաա սըր, պէյնէլմինաէ իթիթիֆագ եօգ: Պու խուսուսաա ինսանլարըն հէր պիրի՝ պիրէր զիւխամէ օլաս զաան ուկրա, պունլարըն պու գաաար զինհին սարի էսիպ եօրուլաս գլարը՝ նաֆիլէ զահմէթ աէյիլ մի:

Եա պունձա ալիմ առամլար աթաբդլարը հէրի վազամանըշլար ըսա, պէնիմ կիսալ պիր ձահիլ՝ իշէ եարայաձագ նէ աէօյլէյէ պիլիրիմ: Պու ձիւմլէ իշէ սանա առչմա գարա պիր գաչ լաղըրաը սէօյլէյիմ, սոնա հէվսինաէն էվվէլ

պէր միւլահազամ վար էաէձէք։ Կէրէք գալը կէրէք էլքէք, ըրդա պէր աէրկձէաէ իմխալա-լարը վար քի, ուրնեաաէ քիշկէ ծնաան պէյ-իւք իաալինէ օլամազ. քիշինին ըրդը՝ գանը պա-հասը պըր աէրլէր աէ, ըրդա քեաէր էաէձէք ամէլլէրանէն կէրէկ աուբմազլար. պուճ նէ հայ պըր։

Ծնաէն աա ապը վար։ Իալխաա պագալըմ, իալդ ըրդ աէրսէ նէ անլար։ Սանըրըմ ըրդ աէ-մէքաէն մանա՝ էլ ինսինաէ օլան իրիպաըը՝ չոը չէօհրէնի անլար. զէրա պէշարաան օլան իքրամ, իմէվազա, վէ բիւմէկ պագմադ, իմխալար էմմէք աէյկ. պէյլուք եէրինէ գօմագ պըր. հէր քեսին բիւմպէսինէ յազըմ կէլլէն մաալի-լէք իքրամը պըր քի. ալէմին պէլասկի շէյ պէր։ Էօյլէ իսէ հէր քեսին քէնաի շանընա շէօհրէ-լինէ յազըգ օլան իմխալար՝ պուա աէյկ պէր։

Նա շինդի ըրդ աէօկիմիզ՝ պուա գաաար պէյլուք շէյ իսէ, քիշինին շանընա շէօհրէմինէ իմխալարընա զիւլ օլաձագ Ֆէնէրաէ պուլունան աաար՝ նէնէ էնդի ըրդ օլա պէլէր։ Ընյանըլըգ օլան եէրաէ ըրդգ վար, գարաանըգգաա աա օլա պէլէր մի։ Էյէր պէր գարա ճաշ փարչաալը աա ձէվհէր իսէ, ձէվհէր աէմէաէն՝ էլնաա անլա-շէլմաանալը։

Իշճէ սանա իալխաաաան աէօկիմ պուլյու-աա քի, ըրդ աէօկին շէյն՝ հէր քեսին ագլը-նա կէօրէ, հէր նէ էանա շէքսէն շէքճէլէր, հէր նէ գալըգաա աէօքսէն աէօքիւճիւր, հէր քեսին իշինին էարայաձագընա ուլար։ Էօյլէ օլաուգ-աան սօնրա, էրքէքլէրին աէ՝ գարըլարըն աա

տիւրլիս գլխաւորները պէր Թարաճ էաէլիմ աէ, պագալըմ շու գարանլըգ եէրաէ. ագըլ պիզէ պիր էօլ կէօսԹէրէ պիլիր մի :

Պէնիմ գլխասըմ՝ ըրզ նէ օլաուղունու անկլամասա եանկըշլըգ էօգ, եանկըշլըգ՝ ըրզը էախնիպ, յայըզը իւզրէ սագլամագաս տըր : Կէրչէք ըրզ աէախին՝ հէր պիրիմիզին՝ էլին ինանինաէ օլան ԼԹԼխալարըմըզ շանըմըզ շէօհրէԹիմիզ անկաշըլըր . յաքին զիւլ օլաճագ քէօԹիւ ֆիլիւտէ աէ պուլաունուբսագ , եւինէ էլ պիզէ՝ ԼԹԼխալարէ յայըզ ամէլիէբսէ օլաուղուամուզ գասաար ԼԹԼխալար էԹախին աէմէք՝ խաԹաս տըր: Ըրզ աէախին՝ պիր Թէմիզ բուսաս տըր . յաքին խալըգ օնու պիր քիրլի սասամըն ալդասընուսա կէօրԼուբսէ , Թէմիզ պիր աէախն մի : Հագ նահագ սայմայարագ՝ քէնախ չըգարընաս պագըպ , եւինէ պէն ըրզ էհլիխիմ աէմէք՝ խալըգը շաշգըն էէրինէ գօմագ տըր: Պիր սասամըն էաշամասը նէ գասար ըրպըճայըսա՝ եւինէ քէնախի ԼԹԼխալարէ յայըզ գլխաս էԹմէք՝ քէնախ քէնախի ալսաԹմագ տըր:

Պէլի . կէրէք էրքէք , կէրէք գալը . քէն աի ըրպըճա էաշասըրընը պիլսիքաէն ասկրա , պէն ըրզ էհլիխիմ աէմէյէ չօգ եիւղ սուրսաԹ խաԹէր : Ըրզ էհլի ագամ . ըրզ էհլի գարըճաք. Եա ն–խաԹէրսին . հէր քես քէնախ այրսրընը մէյսանաք մը չըգարսըն : Պիրի՝ պէլի , պէն միրի մալինի չալայօրսուք աէսին . պիրի՝ պէն խալըգըն սէրիսին իւզէյօրսուք սէսին . օպիրի՝ պէն խալըգըն կէօզինիւ աչայօրսուք սէսին . սասա օպիրի՝ պէն էվէ կիրէնի չըգանը սօրսագ , իչիմէ պէօյլէսի էլվէրիր սէսին . պէօյլէ մի խաԹէրսին :

Գարեջարաց օլաուն, էրքիքքէրտակ օլաուն, վիճ-
Ճուալարընաց օլան այրակը՝ սախմա էօրէմէկէ
չալըշըրըար. միասյ, պիր թօփալ ատամ ևէ-
սիւքիւ ևէրտէ՝ օլտուգնա ազ ագասյրմ տէկի
պագար. վէ քնզալիք սախր սագաճլար. պա-
զըլար վիճՃուաց էքսիք օլմայանը պիլէ ար-
թըրմադա պագարլար. պօյալը պլըդլար, պօյալը
սագալար, էյրէմէի պիչիքը, եօլուննուշ ևիւզ-
լէր, պօյալը սաչլար, էյրէմէի փէրչէմլէր, գը-
զըՃալը ևիւզլէր, բաաբդը գաշլար. պիւրմէլի
կնօզլէր, գընալը փարմագլար, վէ պուննա քնզա-
լիք՝ քիմի սըր էօրէնիւսիւ, քիմի շէյնան նը-
վաղը:

Խանի դէր քնս վիճՃուաուննաց օլան թագան-
լաճը՝ քննան գապագնաճը եօղլքէն, էյինէ թագ-
պէրար սըր տէկի էօրէմէկէ չալըշտըգտան սօղ-
բա, մէշրնպլէրնաէքի թագպէրտաճլարը էօրէմ-
մէկէ՝ դիչ չալըշմազտար մը: Ընգագ, եագտաճագ
էտէպտիզ օլտուգլարընը պիլդրէր, գնմմէճէրէրի
խաագէր վէրէր. յագին էճագքէրէրի էտէպտիզնէի
աշքնաց էճագէր, նա Ճէզաագն չէքնրիզ, նա
խալգըն ևիւզնաճէն պիւչէրիզ տէկի գօրգագ-
լար:

Օնաճն իչին նճխագտաան պիւչմէկէնճ տէկի,
ըրգ ևնվրէնի էտէն գօմագտար. վէ պուննագրն
նէ ըրգըրգ օլտուգնաու խագգ պիլնրքէն, քնն-
պիլէր էյինէ թագտագրգտարը ըրգ ևնվրէնիք խնաա-
Ղնյտա, քննագմիգն նա խագգա պիլտագմէկիզ,
նա պիտակէր տէ չիւագնէ նճագիրիրիզ տէկի,
կնօգնիւքէրնի ագրնաըրըտար. եագտաօ էյին կնօ-
գնիւնէ նէր նէ գաատար ֆինա տա կնօգնիւքիւյօր-

լարտա , քենոմ զիմմէթէբինաէ՝ խալգըն Թախ-
մինի գաատար Ֆէնա օլմաղըգլարընը անլատըպ,
տիւնեանըն կեօզիւնիւ պէյամագ խոթէրլէր :

Շխմաի ագըլմ քեատի քի, պու լագըրտըլաղ
ըլա ըրզ նէ օլտուղունու՝ ազար ազար անլայա
պիլէձէյիզ. վէ ըրդ էֆէպէն հաւըզ օլ-ր տէյ
էլլէրին տէ Թագսիրաթինատէն Ֆատլ էատ պիլի-
րիզ : Վէ Ֆիլ-վագը էատպ տէմիքլէրի՝ մէշրեպ
Ֆաղիլէթի խտ, ըրզ էհլի ատամ՝ Ֆաղիլէթի
իչէատէն տիր, մէշրեպի խոշ՝ վէ պէհտուչան
ագրնան տըր : Վագ'ա քիչի տիւնեատ էյի
ամլտէն զայըր նէ իլէ չան խոթխտար էտինէ պի-
լիր . պիւյիւչիւն տէ, քիւչիւչիւն տէ , զէննկինին
տէ՝ Ֆագըրըն տա խոթխտար գազանմատը՝ պու-
նունլա օլուր :

Վէ էյէր ըրզ էատպտէն հատըլ օլույօրտա ,
խոթխտարէ յայըգ՝ էատպտէն զայըր չէյ եօգ : Խո-
թէրսէն՝ պուննու ատնա Թահգիգ էթմէք իչին
Ֆէյլէսոֆլարըն հէվեսի խոթխիֆագէն, Զիչէրո-
նուն տէմսի կիպի "Ըրզ՝ Ֆաղիլէթին իւՀրէթի
տիր,, տէմիքլէրինի խտպտ էատյիմ : Պէլի ,
պիր ատամ էհլի ըրզ օլմազա՝ էհլի էատպ օլ-
մազը , տալհ ատամ օլմազը. վէլ-հատըլ Ա ըտ-
հըն էմրինի՝ պիլտ գուտուր իՀրա էատր ատամ
օլմազը :

Ամմա տէյէձէքսին քի , հաթթա տիւնեատ
Թատաը օլմայատագ՝ լէքսիզ Ֆաղիլէթ իչէյէն
ատամ՝ հէվեսինատէն խոթխտարազ օլուր : Էյլէ
տիր . յաքին պիր ատամը էատպլի էտէն՝ էլլին խ-
Թխտարը տէյիլ տիր . էլլին խոթխտարը տախտա տա-
հիհ տէյիլ քի . քիչինին ըրզը խոթխտարտէն պահ-

օրհնաւէն. էլին իմիսպէրը էքսիք օլմայդա, էչլի էտէպին ըղըշնա քնաէր օլմազ. իլգա շուն-
սան ֆարզ օլունուր քի, իմիսպարէ յայըգ օ-
լան առամ՝ էչլի էտէպ օլաուղրա իչլին, իմի-
սպար սավաղ էմմէզ. վէ իմիսպար սավաղը
էտէն առամ՝ էչլի էտէպ օլամազ, զիրա էմ-
սէկի տավա՝ Թամաղնուան հաղը օլուր. Թամա
ըսա պիր իլէմ տիր քի, քիշիի էտէպին այ-
ըղըր:

Պազը պիւյիւք առամլար վար քի, ալէմ
Թամըղը տիլ՝ կիւլէր եիւզ կէօսթէրիր, հէր քե-
սին իչինէ պուլունուր, առառազաղը պօլ, էյլիք
մէրհամէմ առհիպի. նէմիհէնի քիլամ պիր քի-
շի զաէ առամը միւ՝մէպէր էտէձէք՝ հէր ֆիա-
զիլէմ իւզէրինէ Թէքմիլ օլուրսա, գարանըղգ
կէձէտ փարըլայան էղըլըզ կիպի կէօզէ կէօրիւ-
նիւր: Կէրչի պիր քիշի զաէ առամ՝ պուղլարը
էմմէյէ, պօրձունաան զիյաէ շէյ էմմէշ օլ-
մազ. յապին զէմանէնին մառալարը՝հէր շէյի Թէքը-
սինէ չէվիրմիշ օլաուղրունաան, քէնտիչէր տիւն-
էա էիւզիւնէէ նասիհաթաէն օլուռ, ալէմին
մատհինէ իմիսպարընա նասիղ օլուրսուր:

Ընձագ օ գալ անղըգաա փարըլայան էղըլըզ-
լարըն էօնիւնէ ուէ պազը քէրրէ Թամա՝ պուղ-
լուաու կէղիր, ընլարը առա քէօրչէր. զիրա անղը
նիչէէմէչէրի էյլիք էմմէք ուէչիլ, էլէ հարայըգ՝
պօրձունու էմմէք ուէչիլ, իչգա կէօզլէրի՝ խալ-
գըն սիլինէէ Թէվհիտու պուրճաղ շանաա
չէօհրէմաէ սիր. վէ անղը մէրամլարը՝ իմիսպա-
րէ յայըգ՝ էտէպ իձրաղընաա ուէչիլ, իչգա իմի-
սպար էտինմէք Թամաղընաա սղր:

Եթե Ալչէբօն ալիմ՝ պիր եէրտէ տահա, ըրդ խուսուսունա նէ գառար ագըլ էօրտուդունու աէօյլէը. սօհպէթինի իպթիտա էտէպլի առամ տան պաշլար, սօկրա առտան թէնզիլ էտէր. "կէրչէք պէն իպթիտա իթիպարէ յայըգ օլմադա, սօկրա քենտիմ իթիպար էթտիրմէյէ չօգ չալըշալըմ. յոքին պու ձիւմլէ իլէ, չօղունուն իպթիտա էտինտիյի իթիպարը՝ պէն էն սօնուն տա էտինտիմ,, տէր: Ինսանտա իլէթ օլան պու էն սօնունտաքի տիր քի, իբինձիտէ աէօյլէ տիյի՝ իթիպար էտինէյիմ հըրսը տըր. հըրս, Թանըն տէտիքլէրի չէյ՝ պիր Թագսիրաթ տըր քի, իթիպարէ յայըգ օլմաձադ քիմսէնին էօնիւնէ փէրտէ օլուպ, մէյտանտա՝ պիւյիւքլիւք արար՝ պիր միւրթէքէպիր քիմսէ գալըր:

Իմտի պու սօհպէթլէրտէն սանա տա Նասիհաթ օլսուն, պանա տա քի, ըրդը իթիպարը տրտանայալըմ, իլլա յայըգ օլմադա ձահտ էտէլիմ: Ֆիլ-վագը իթիպարէ յայըգ՝ Քա Ի֊ֆէնտիմիզ տէն զիյատէ քիմ կէլմիշ. պու ձիւմլէ իլէ օնտան զիյատէ րէզալէթլէ քիմ իսրփալանմըշ: Էյլէ օլտուգտան սօկրա, ըրդ իթիպար տէտիքլէրի պիր քիպիր տիր, վէ Ֆագաթ Ֆաղիլէթէ իձրիէթ օլաձադ իբէն, խալգ հէվսի նէֆսէ տայանթ էթմիշ: Քէտմայ մէրթէպէ իթիպար՝ Ալ լահա մահտուա տուր, զիրա Ալլահ Թիւքենմէզ Ֆաղիլէթէ վէ քեմալիյէթէ տիր: Իթիպար ձրլա րա ձահիզ տիր. զիրա Ֆաղիլէթէ տահիպլէրի տիր լէր: Պու տիւնեատէ տէ, էտէպ իւզրէ նաչայանլարա յայըգ տըր, զիրա էտէպ տէտիքլէրի՝ քեմալիյէթէթ պէչարէթ տիր: Պունա պինաէն

քանալ մըթնէպէ իմիտար՝ Ալլահա նէ ուպէպ իչէ վաճիպ իսէ , օղ ուպէպ իչէ ու Ալլահըն էմրինի իձրա էտինէլէրէ ճափղ ուիր : Վէ էյէր պու իմիտարը՝ յապըդ օլան էտինէմէյիպ , հաճ թա խալդ ընու ուէտոսդ օլանըպա վէրիրսէ , խալդըն թագսիրանը տըր , էհլի էտէպին կիւ ձիւնէ կելմէսին . զիրա ըրդ իմիտար ուէտիք էլէր՝ ֆաղիլէթին իւ ձրէթի ուիր : Վէ իլա յապըդ օլմայարագ՝ ըրդ իմիտար թասլայան ասաներն ըրդը իմիտարը՝ ծճագ թիւթիւնիւ ուիւր : Էօյլէլէրին ըրդը իմիտարը պուլունմայրսա կենդէր սէր ասլը քիմսէլըր :

Խանի կիչ ասանուտ , պիղ պիր չէյ էտէլիմ , ըրդ նէ օլսուդունու ապայրագ , իմիտարսա թա նան՝ էտէձէյիմիզէ , էյի ամէլէր իլէ իմիտարէ յապըդ օլմադա չալըշալըմ . զիրա իմիտարէ յապըդ օլմագ կիւսէ ասիհ իմիտար օլսունագ : Էօյլէ օլսուդանան սոնրա՝ իմիտար պիղանէն օլմալը պիղ ըրդը էտէպլի հաշայալըմ քի . ըրդա իմիտարա յապըդ օլալըմ : Գօ ըրդ ասվասը էտէնէլէր՝ ասվալարընան գալմասընալար . ընդայր հէր նէ հանա ակընէլէր , էտինմէյէլի ըրդ իմիտար՝ պիր ասիհէ վագար ուըր : Ֆագաճի պէնիմ ասանա օլան ասալտուդում՝ ասիհ ասասագան ուըր :

75

Է՛ՀԼԻ ԸՐԶԸՆ ՁԻՔՏԻՑԻ ԿԵՕՆԻԻԼ. ԱԶԱՊԸ

ՊԷՆԻՄ ԷՖԷՆԱԻՄ,

Հէլէ սէլամէթ մէմլէքէթիմէ վասըլ օլտում, յաքին վէհաէրիմին իհթիյարըդը սէպէպի իլէ, պիր ան էվվէլ վարմամ իգթիզա էթմէկինաէն, օլ Թարաֆա ուղրայամասըմ քի, սէնինլէ կէօրիւշէյիմ. վէ կէզմէյիմ մէմլէքէթլէրաէ, էյի ֆէնա կէօրտիւյիւմ շէյլէրի սանա նագիլ էաէյիմ: Ինշա Ալլահ պիր կիւն կէօրիւշմէք դըսմէթ օլուրսա, հէփսինի լիսանէն նագլ էաէյիմ:

Անճագ պու կիւնլիւք սանա պիր միւյահաղամ վար էազաճագ: Պէն՝ հէր մէմլէքէթին պինասը շէքլի՝ պաշգա օլտուղու կիպի, աաէթլէրինի սէ պաշգա օլուր սանըրսըմ. էանի, կէշինմէք, գօնուշմագ աաէթլէրի սէյիլ, օ խուսուսսա հէր մէմլէքէթին պիր այը Թիւրէսի վար, օնու պիլիրսիմ. վէ պիզ հէր նէ գասսար միլլէթի ախէրէ պէնզէյէլիմ աէյի չալըշըպ՝ էօրնէք ալըյօրսագ, եինէ չօգ սէֆ'ա էթմէկիմիզ պիր մասգարա Թագլսա օլուրյօր:

Լաքին պէնիմ սէօյլէմէկիմ օ սէյիլ. իլլա նէֆսլէրիմիզէ ասիր՝ մէշրէպիմիզ հադդընսա օլան

առէթէլէրի ակրիմ։ Պէն զանն էտէրսիմ քի, քիւվվանիլիք, էառապիզլիք, խայրընլըգ, զալըմլըգ, սէօզիւնառէ տուրմամագ, առամ ալտամամագ, սալմ պիզոէ վար. օյուսա հէր հէրին առամը էօյլէ իմիշ. կէօրտիւմ, շաշըրտմ։ Էչ՛հլի ըզգ առամ՝ հէր հէրտէ կէօձիւլ ալտալը չէքէյօր. Ֆագամ պախլըրնա՝ քիւնահ կիսալ պիր էհլի ըզգ բաալ կէմիլէ պիլէյօրսա, ծուռնալա թէսէլլի օլըյօր։

Միսալ, նիքահ ակամքէրի չէյի՝ Հագ թաալյա՝ պիր չէօզիւլմէզ պագ օլսուն ակլի իձառա էմմիշ իլքէն, զէմանէմիզտէ խալգա պիր սէրպէսթիկ հէմ այրըթը օլմուշ. ագլը իշանը օլան առամ՝ նիքահ վէսիլէսի իլէ օլան չէյլերի կէօրիւդ, Ճանը սըգըլմասըն մը։

Տիւն առախմիզ ագր՝ ինսանը Ալլահա հագլաշըրմանըն պիլմէձիք եօլտա իլքէն, ամմի մէզհէպ քիմի հիչ սայմագ, քիմի այագ ալմընա ալըր, քիմի զէվգէնիր, քիմի խալգը ալտամամագ իչին միւբահիլիկ իլէ ըհդիլ էտէր, քիմի ոէ իչինէ հագրայաձագ մանայը վէրիր. էհլի ըզգ առամ պուռլարը կէօրիւրսէ, Ճանը սըգըլմասըն մը։

Պէն զանն էտէրսիմ քի, մէմլէքէթի առիչ մէյ իլէ, ինսանլարը պիր պիրինէ պաղլայաձագ էմնիյէթլի պաղլընը՝ առհա հիլէոիզ կէօրէձէյիմ. օյուսա՝ կէօրտիւմ անլատըմ քի, էլինն առօլիւնէ էձինիյէթլի էտէր՝ պիր էհլի ըզգ առամ պուռլուն՝ ենանձիյա զէվգ օլույօր, էմտիխ էձինիյէթլի գուրտան կիսէյօր։

Հիչ օլմազսա՝ պագլի պիրիկ առամլար օլսուն՝ առօզէրինէ սապլի գառէմ օլմագ Ճահիլ իլքէն,

Նիչէ՝ ասէ՞ա ևա վէրտիքլէրի սէօզսէ տուր-
մայըպ, ևա վասլէրինէ գարշը հարէքէթ էթմիք-
լէրինի կէօրտիւմ, Ճանըմ սըգըլսը. խուսուսա
քէնտիլէրտէն աշաղա պիր քիմսէ իլէ մասլա-
հաթ կէօրտիւքլէրինտէ: Սէն նէ՞ եափա պիլիր-
սին. տիլինի սըգըպ տուրմագտան զսյրը չարէն
եօգ:

Տահա պէթէրի վար. պիրի սէնին մասլահա-
թընը տէրիւհտէ էտէր, մասլահաթ սէնին տէյիլ
պէնիմ տիր տէյի՝ սէնի ինանտըրըր. պիր տէ
մասլահաթի գափդափիլ թէրս քէվՃէ օլուր,
օ սէնտէն զիյատէ տէօյիւնիւր, էօզիւրլէր էտէր,
վէսիլէլէր պուլուր. իգթիզա էտէրսէ, ախէրին
իւսթիւնէ ալթար. արտընը չօգ կէչմէզ՝ անկըտընը
քի, օ տիլ իլէ սանա արդա օլսն ստամ՝ ախէրի
իչին չալըշըր ըմըշ: Չարէ՞ն նէ. կէօրիւպ տէ թընը-
մասլըսըն: կէօնիւլ ազսադը տէյիլ մի պու:

Սայըսըզ քիւվհանիլէր, ալչագ հէրիֆլէր,
պիրթր հիւնէր իլէ, հէր պիրի պիրթր է-
ֆէնտինին գանստայըմա ուչսր. էօթէ էանտա
նիչէ ըրզ էհլիլէր գահր ու պէրա իչինտէ պօղու-
լուր: Պիր էհլի ըրզ ստամ՝ պուհնըտա նաՃըլ թէ-
համիւլ էթմին:

Պիր էհլի ըրզ ստամը զէմմ էտէրլէր, իֆթիրա
էտէրլէր, սաըրը գըրսարլար, իչտէն՝ հէրէ թահ-
գիգ էտէյիմ տէմէլի տէյիլ մի. խայր. նէ գա-
տար քէսմիլ ստամ օլսա, իլէ իչթիմախինէ գա-
փըլըր: Պիր սէվապ սահիպի տէօնտէ՝ իֆթիրա
սըր տէյի գապահաթսըզ չըգարսըմ տէսէ,
պաչա չըգամասըղընտան պաչգա, քէնտի գա-
պահաթը օլուր: Եա նէ եափմալը. աղղընը

գոմեշյայ առուքանը. հագ՝ առալէթ նէ չէքը-
ակ չէքային։

Պէր պիչիւք առաջին էօնէնէտակ էա իլիմ,
էա թէվարիխ, էա պիր զայըը մարիֆէթէ ատհա-
թիւ աչըըը. ադա լազըմայա գարըշըը, ուչար
ուչմադ՝ ազըզնա կէլէնի պիշարը վէրիր. հատ-
ման վար ըսա՝ պիրի լազըմըսընը գարշըլասըն.
նէ գառար ուսուլ ուչա սէօյլէսէ, էյէր ադըս-
ման ադըսայա էշէք օլին ակ ակմէզլէրակ, ըս-
ուիզ իլէ օլսուն անկլասըլըր։ Էա նէ եափմալը.
իսանըը էլիմէլի, ազայա գարշը սէօյլէմիմէլի.
վէ հաթիա ասմադլըլընա ափէրիմ ակմէլի։

Կէզիպ եիւրիւսիւյիւմ էյէրլէրակ պէօյլէ պէօյ-
լէ չօգ շէյ կէօրմիւմ, չօգ շէյ իշիթմիմ. անկա-
ադըմ քի, հագ՝ էակ, էմնիյէթէ, քրիսթիյան-
լարսան զիյատէ՝ պէյնէմէմլիխիմիզ միլլէթլէրակ
վար ակըլլարակ, եաշան ակիլ իմիշ։

Պիշակ պիր ատամ պիր ազ Ճանընա մու-
գայիրա օլսա. էյի եաշամագ այըպ-ադը կիմի,
իսանլարան էիւզիւնէ ատգլամազը, էօգսա է-
ակսիկլէրին մասգարատը օլուր։ Գինակի հային-
ակ պիր ատամ իսանլագ պանա միւրան տիր, ա-
ֆուլաագ Թասլար տէյիպ, իւաթիւամ կիւլմէսին
ակյի, էիւզիւնէ ատգլամագ՝ ամզ ադգընթը մը
ադը։ Վէ պու ակսիկ իլէ փէք չօգ տէֆ՛ա է՛նլի
էակ ատամլար ապայանամայըպ, ուԹանմագ
պէկասըյա, օ շէյԹան փէյրէվէրինէ ապայըպ։
Պիր զաման էյիլէրին իսպէթի՝ քէօփիւլէրի իր-
շատա էակր իմիշ, շիմակ քէօփիւլէրին մէզագը
ԹիւրաՀամը՝ էյիլէրի քէօփիւ էակէօր։

Տին ակաիյին զէմանէակ պիր ատէթ տիր. քի-

լեսէյէ կիսէրլէր, յաքին չօղու մայմուն կիսի զայ-
բըլարըն էթախլինի էթմէք իչին կիսէր. էթախլին
նէ ակր ակչի սօրսան, խասլերի էօգ. խասլերի էօգ,
զիրա Ալլահըն խաթըրնը ինձլիթմէք օլսուդունու
աէօյլէմէք խաթէմէզ. օնուն իչին խասլերի էօգ:
Օլ հէյսէթլի խորհուրդուն էօնիւնաէ սօգագ-
սա սուրսուր կիսի սուրսուդ, օ ալէմի եարսան
թանկրընըն հուզուրունսա՝ պիլա թէքլիֆ սէօյ-
լէշիրլէր, կիւլիւշիւրլէր, տիղլէրինի գաթ էթ-
մէյէ պիլէ իրթիքեասլարը էօգ. սալթ քէնարիէ-
բինի խալգա կէօսթէրմէյէ սուրսուրլար: Նէյչ
էանա Ֆուգարա քիմսէլէր՝ եիւզիւ էէրաէ խաս-
աէթ էսէր սէ, քիչի զաաէ սաաղլար թէք-
լիֆսիզ կիրիպ. պիր քէրրէ պաշլարընը պիլէ էյ-
ռէզլէր, վէ չօգ սաաղ էվլատլարը՝ էօյլէլէրէ
պագա պագա զոր ուլա էաէպսիզ օլուրլար:

Ձօգլար սա վար քի, կէօրիւրսէն խպաաէթ-
քէար սաաղ սանըրսըն. յաքին չարսուսա էթ-
սիքլէրի քիլիսէոէքինաէն նէ գաաար ուզագ
սըր. քիլիսէաէ իքէն, Ալլահըն էվինաէ սիրլէր.
սիշարը չըգարգըչըն շէյթանըն էվինէ կիրիրլէր:
Պաղըլար հէր կիւն եիւզիւ էէրաէ պաաարագ
կէօրիւպ, սուա քիթաղլարը՝ թէսպիհլէր էլ-
լէրինաէն սիւշմէզ. յաքին պուննարա սա կիւվէ-
նէ պիլինմիսին. պու պիր շէյ սիր քի, Ֆէննա էօլ-
սա կէզինլէր սէ էսէր, գումարթապազլար, քիւ-
Ֆիւրպազլար, եէմին էսէնլէր, մուսամէլէճիլէր,
հէրկէճիլէր, էլէ զուլմ էսէնլէր, զաար էսէն-
լէր, թէլպիսլէր, հարամիսօլլար, քէնարի մէնՖա-
աէթլարը իչին սինի էլլէրինէ այնէթ էսիպ՝ էլլ
սէքքէ կէթիրէնլէր, հաա էթմէմէք Ֆէքրի իլէ

պօրձ էաէնլէր, էլին հագգընը քեսէնլէր, ֆիու-
գարայը այսպ ալեքնա ալանլար, նիհայէթ եա
պիր եխ զաէն, եա օպիր եխ զաէն Ալլահըն էմրի-
նի պասլա՝ էլէ զարար վէրէնլէրին ջօղու տա
պէօյլէ էտէր: Ի՛նչի ըրզ տատամ պուռնլարը կեօ-
րիւպ տէ թէննամալը. ազ սրգընթը՞ մը տըր
պու:

Պէօյլէ շէյլէր աինսիզլէրին արասընտա օլաա,
թաատՃիւպ էտէՃէք շէյ սէյիլ. լաքին ծնլարըն
ջօղունտան ինտանՃա պիր տատագաթ օլուչօր
քի, հէր քնա րահաթընտա եաշայօրտա, քրիսթի-
ան պէյնինտէ՝ մէչրէպլէրինի թէրպիյէ էթմէյէ
պուռնՃա թարխդ, պու գաատար գօլայլըգ վար
իքէն, կիւնահ պու գաատար քեօքլէնսին, հիչլէ՝
եաբան պու գաատար մէչտան ալըրն: Ալլահըն յու-
ֆա քէրէմի իլէ կիւնահտան իքրահ էտէն ա-
տատամ՝ պուռնլար ազ կեօռնիւլ ազատը՞ մը տըր:
Պու պիր էօմիւր ոիւր քի տաքի գօրգուչուլար,
վէռվէռէ իլէ կէչիրմէլի: Խափռնեօղուն պիրի քէն-
տի վագթինին հագգընա տէր քի, պիր զաման
պիր պիւթիւն միլլէթ իլէ իչ կեօրմէյէ իգթիճա
էտէն կեօզ աչըգլըղընտան զիյատէ, չիմոի պիր
տատամ ըլա իչ կեօրմէտէ իչթիչաթ, վէ կեօզ ա-
չըգլըղը յաղըմ տըր տէր. պէն տէ պու վագթիմի-
զին հագգընա տէրիմ քի, ալեռունու՝ պագըրտան
թուՃատան ֆարգ էթմէյէ, նէ պասխրէթ եէթիչ-
շիր, նէ կեօզ աչըգլըղը:

Պու մուսախէպէլէրի արթըրմաղա սէպէպ նէ
տիր պիլնըմիսին. պիր զաման պէտիույ տատամլար
պաչլարը էօրթիւլիւ կեզէրտի, չիմոի անլարը
աչըգ, սէրպէստ կեզէյօրլար, սէպէպի օ տուր:

Ճահիլներն պաշտան չըգարըպ, քենոճ կիպիլ-
րին սիւրիւսիւնիւ ալթըրպօրլար. Ֆաղիլէթին
վէք աղ սըղնաճագ եէրի գալմըշ. սիւնեա
կիմոկքճէ խարտալ օղնաաա տըր: Էյիլիք, Ֆա-
ղիլէթ պիր եէրաէ կիօրիւնէճէք օլաա, մաագա-
բայա ալըրլար, իւանթիւնէ կիւլէրլէր. Հանթա
խալգ աարնը պիլէ շաշըրարն, Ֆաղիլէթ աահիպի
նաարլ օլտու ղուռնու պիլմէսին աէյի, նէրէաէ պիր
ալշագ, եարատաղ, հիլէպաղ, հարամսօր վար
բաա, աարնա իշ էրի իշկիւզար գօռուշլար. պիր
աղ տաշա պէօյլէ կիաէրաէ, խըրսըզլար, քեսի-
ճիլէր աէ, քեօթիւ գալըշար տաա Ֆաղիլէթ աա
հիպի օլուրլար:

Խայալ էլլէ, պիր քերրէ իւշ անէէյէ եադրն եօլ
ճուշուղուռմաա, հիշ պիր վիլայէթաէ, զահիրաէն
օլտուն՝ ալինտալրըգ կեօրմէզսէմ, ըրզ, էաէպ,
էմնիյէթէթ, սատագաթ տէաիքլէրրի Ֆաղիլէթ-
լէրի պուլմազտամ, պէնիմ հալիմնիճէ օլուր:
Ֆագաթ քենար եէրըլէրաէ, էաէպսիզլիք օ գա-
տար աէրպէսթի տէյիլ պիր. յաքին օնլարտաա տաա
Ֆօտուլտուգ, ահմադլըգ, վէ պէքրիլիք վար:

Ցիւնեանըն պէօյլէ պօզուգլուղունա՝ պէ-
նիմ կիպի ճանը սըգըլըր պիր տտաամ՝ ալիւն-
եայըլա գօնուշուտ տա՝ հէր կեօրիւշիւյիւ ա-
տատման՝ ամատպա պէնի ալտաատաճագ մը, ա-
ճապա պանա պիր տուզակ մը գուրայօր. ամա-
պա պիր խայընլըգ մը էաէճէք. պէնի պաշտան
մը չըգարտաճագ, ալինաէն մի այարտաճագ աէյի,
հէր սաաթ գօրգու վէսվէսէ իչինաէ օլուրտա,
էօյլէ եաշամագտան ըտա, վարըտ պիր մաղարայա
գաֆիանըտ օճուրմագ տտահա էյի տէյիլ մի:

Խնամքն կիւՀինէ կելէն շատ աւելի քի, որ առատ ըլա կերթիւրնան, որ գալ այ առ պիէնէնէ գօնուշուրսուն, իշխէ պուն որ մագալ առատ ըլլ, անկասրտ ունի առաւելքեն, որ ան պագարտքն քի, գուզու վռսնէ ալէքնա առ որ էտրատագ գուրա չգիտր: Որ երկիրնէ Ձանավար ըլա օհուրուտագ գալգնագ չօգ գօլայ ըլլ. գիրա օնլաչքն Թապիսանէինն անկասրտագ պուն գատար Թէֆթիֆէ միւհնաձ ունի:

Ամմա ունենատ ոզրու առատ, Ֆաղիկէնէ առհնակ առատ պուրնանտագ գապիլ մի ունէ-Ձէքան. պուրնուր. պուրնուր առնա, օն-լար այրձա պիր քիւչիւք ունենա ըլլր. պուն պիւչիւք ունենանքն ասիատալրքնատն այրը ըլլր. իսագ ըլա Ֆագամ մատահանէլարքնա Իգ-Թիզա էհտիյէ գատար գօնուշուրլար. վէ պա-զը քերէկ գալատալրքա կիւմէյէ մէՁապուր օլուր-լուրա, քինտիմիզն զէվգէնտիմէյէլիմ ունի, քէտմիէլիք կէտահէրմէզսէ ատ, օսիրէլրատ ա-ատէն օլան գայակէնէրքն էտէպահզէրքէրն գա-րըշմագ: Ղէ ատրտին. պուՆլար քիշիյէ կէտնիւ ազատը ատիՊ մի:

Պուրատա պազը առապա՝ էտալքնէզ պայրնա ջէգէպ կէզահյիմատէ, էհտիյէմ միւլահազատար պուՆլար ըլլր. վէ օ գատար զամանն՝ օ գատար էտուհնուրձագքը պատրնատա կէզիպ ատ պուրլաշ-մատրգրմա, չօգ ատՔ'ա Թոնկրգրա շնուքր էտէ-րիմ:

Վէ չնուՔքն չօՃուգրտգատան ատէրի՝ ազրլատրը-մէզքն ուչրտան օլմատչրտ ատչնիմիզատ մուհատ-ատէմ վար, ատչատՀրմատա էհտիյէմ քէատա՝ ատնի

ոէ հիսաէտար էաէյիմ ոէյի, իշտու մէքթուպու եաղըպ, ինշա Ալլահ սէն եվինէ էվվէլքի մէշրէպ ոէ գաղըշըն իւմիտի իլէ կեօնաէրսիմ: Էյէ պէնի սօյարսան, էլ–համտու լիլլահի թաալա պէօյլէ պիր չալըշանըգըր՝ պիվէֆա աէրէաոէ պէն ոէ փուաուլամը զայպ էթմէմէյէ ձահա էթմիշիմ. հիչ շիուպհէ էթմէ, պէն եվինէ սէնին էվվէլքի սաաղը սօսթուն ում:

76

ԻՍԹԻԽԱՐԱՃ

Պէնիմ ազիզիմ,

Սէն ոէ մի խոթխիարաճա իման կեթիրիյօրսուն: Պէն սէնի պու գաուար ապըղըզ պիլմեզ իտիմ: Պազը գարըշար, պազը պայազը աուամլար, եանի աչմազ ձահիլլէր, պու մարիֆէթ իլէ խալդը թուութզուրնա կեթիրէն հօգգապազլարըն՝ ճազիյէ բուգդամ ըլա կեօսթէրտիկի իլմինաէն, սէօյլէտիկի թէճնիս յապըրսըլարսան, պիր մէնֆաաթ՝ պիր սօզու շէյ պու լուղուզ ոէյի ինանըրլարաա, թաաճճուպ էթմէմ. զիրա էօյլէ աուամլար զայպ պիլմէք վէ կեվէճէք շէյի ոուչմազ իլմինի Հազ թաալա քենոէյէ սազլամըշ օլսուզուն: Ճա պիլմէզ, ճա պիլմէք խոթխէզ ոէ, ոիճնէաոէ կեվէճէյի օլաճաղը ոուչա-

Ճագ պէր մարիքէմ . պէր խլիմ վար գլայա էտէրլէր :

Աղքին խլմէ հիզմէթ էթմիշ պէր առամ՝ ագըընաա մէշրուպինաէ գուսուրա օրմայըպ առ , էվվէլքի էօյրէնախքէրինի խաթէր էթմէք խլին , բէմնայըղա հէվէս էթմէք՝ չօգ ադամպ շէյ պէր . կիւչ կիւչ պայըղըյօրում : Պիլիրիմ , ալն պինի պէօյլէ նիւզիւմէ գարշը զէվգէնմէք՝ խաթըրըմը ապամանագ պըր ակէձէքսին . յաքին կիւձինմէ . պա մէքթուպումա ծգուսուղունա , պին միւյահազասըղ առամ ըմըշըմ ակէյ քինանին առ կիւլէրսին :

Օ խասէր վէրսէյին հէմշէրիմիզ պագըձըյա կէօրիւշէ պիլիրիմ . վէ պէլքի պիր ազ հէսէյէհ վար էթմէմ , կիւլէձէք օյադագ շէյի , օ բագգամ հիսապըյա հիշէրսէյին պուլուպ չըգարտըղը՝ ազիմ խլմին գանունդարընը՝ առնա պըր վէրիպ , ալնի պա անկարշըմագ պըրրա վագըփ էտէրսիմ : Աղքին օնու էթմէմէյն էվվէլ , պա խլմին պօշ պիր գալէմ օյունու օլաուղունու . վէ էապան շէյ օլաուղունու խասէր վէրմէք՝ առաքլուգ պօրձու առւր . առնա խալիսա օ պօրձունու էտա էտէյիմ . պա օյունառն պիր շէյ չըգմագ միւմքին օլմայըղընը անկարայըմ . վէ էյէր պա հիզմէթիմ ալնի գանարըրըպ , խլինէ էապա մազաա պիլէ , ինշա Ալլահ պիր ադամլուգ նիշանէպի տէր ակէյ մագպուլուն օլուր :

Խաթխուդա ակոսիքէրի՝ հագի զամանըն էտա հուսուքէրինակն չըգմըշ պըր . էապուսիլէր պուննու իձաա էթակիքէրինին ապը՝ քիմապալարընապա պագը անկարշըմագ պըր մաապէրի անկամագ

իչին , եահօա պաղը մանա կէօթխւրխւր թէմ-
սիլէրինէ մանա վէրէ պիլմէք իչին խոխ : Պու
իձաա էթախլէրի թարին՝ հադ թաալանըն ։
քինթապլաա եազըլըսըղը նիչէէթի անկլաա
պիլը մի խոխ , անկլաամմազ մշլըղը , վէ ։ թէմ-
սիլէրին մանաալնը վէրմէքաէ՝ թա ։ զաման-
աան՝ պու իլմի էյիչէ մի գուլլանըլըղլար ըղը ,
ֆէնայէ մի գուլլանըլըղլար ըղը , պիզիմ պու պահ-
սըղզաան խարըձ մաաաէլէր ախը : վէ հաթթա
։ զամանըն եահէուաիլէրինին պէյնինաէ , վէ հա-
յա չիմոիքիլէրաէ պիլէ , քէնոխ միլլէթլէրինէ
մահաաա օլան պու գարխա իլմին հիւնէրի՝ եա-
զըլան եազըլարըն եէրինէ աէյիշմէք , եահօա
պիր եազըղը գալաըղըգ եէրինէ օնա պիր պէն-
զէրինի գօմագաան գայղը չէյ աէյիլ խոխ :

Կէրչի պիզիմ աէ խաթխխարաձ եաէնէլէր , ֆայ-
պագանըգար , գայղ պիլէնլէր՝ մարիֆէթլէրինի
եահէուաիլէրաէն աըղըշար , վէ պիզաէ պուէնաա
աիւրլիւաիւ վար : յաքին պէնիմ աէօյլէյճէյիմ ։
աէյիլ : ճահիլլիքաէ պէնիմ աէնաէն գիյաաէ հէ-
վէխիմ վար ըղը , վէ պիր գաչ աիւրլիւաիւնիւ էօյ-
ըէնաիմ . յաքին չօգ թէճրիւպէլէրաէն ասկա
անկլաագիմ , ագլըմ եաթաղ քի , պու աէնաաթ
(էյէր աէնաաթ աէնէճէք եէրի վար ըաա) թէճ-
նիաաէն , եաղանաան խպարէթի ախը : Ջանն է-
աէրաիմ քի , գաֆուաուէնու պիլաիքաէն ասկրա ,
հէր սուալին ձէվապը քէնաիաէն չըգար , վէ
էօյլէ պիր գանուն սուր քի , եարաաըլըշաա
թանկըղ էօյլէ գուրմուշ , հէր չէյ պիր պիրինէ
ձէվապ վէրիր սանըրսըմ :

Պու գյաա ըղը կէլէճէյի օլաձաղը պիլմէք

սէվասաընաա , հէվէսիմ կիթաիքձէ արիըպ , պուլամաուղըմ շէյն՝ եա ամէմիլիսիմէ վէրիր-սիմ , եա հիսաապաա եանըլմըշըմ աէր , մուհամ-գա եալան շէյ օլաուղունու միւլահազա էհ-մէզսիմ :

Ինէն սօկրա քինաիմ քինաիմէ սիւշիւն-մէյէ պաշլաուրմ . զայալը պիլմէք , օլամաղը կէօրմէք . Ալլահա մահսուս պիր հիքմէթ իքէն , ինսան էվլաապը նիձէ էտինէ պիլսյօր . ինսանա պու իլմի քիմ էօյրէթմիշ . վէ պիֆթահ էօյրէ-նէն քիմ օլմուշ . էյէր պու իլիմ սահիհ իսէ , ինսանտան օլամազ . եա ատղրու Ալլահտան կիչ-միշ պիր , եախօտ շէյթան իլգասը տըր . էյէր Ալ-լահտան ըսա , Ալլահ քիմէ պէյան էթմիշ . հօգ , էյէր շէյթանտան ըսա , շէյթանըն էօյրէթտիկի նիձէ սահիհ օլա պիլիր , խուսուսա կիչէձէք շէյ հագդընաա աէյի՝ միւլահազա էթմէյէ պաշլա-մըմ :

Պուննան մնատա , էյէր պու իլիմ սահիհ իսէ , պաշգա իլմ օգուտսուզ նաֆիլէ պիր , զիրա պու-նունըլա նէ կիթզի , նէ մուզլուզ շէյ օլսա անլա-շըլըյօր : Ինչին հագ թաալա պու գըսսա ազ-լըմըզտան քինիմ էթտիկի սըրլարը անլատմազա , ինսանլար պու թարիգի նասիհ պուլմուշլար : Պուննան գաթի նազար , պու իլիմ՝ խաթէր ին-սան պուլուշու օլսուն , խաթէր Ալլահ իչհամը , խաթէր շէյթան իլգասը , թարիգի նիզամը՝ պիր սիւրիւս օլմազը աչիք մի . օյուսա օլ գաւսար սիւրիւս նիզամը , սիւրիւս գանուռլարը վար քի , կիւնիւմտէ իքի սաաթ կէօրմէսիմ քի պիր գա-նուն գուրլանա :

Քիմի հազըլըա եափար, քիմի բադգամ ըլա, քիմի էյձէա հիսապլըա. քիմի բադգամը եազըը պիր պիրինին ալըճնա դօր, քիմի պիր պըսաա եազար. քիմի աէյիրմի եափար, քիմի իչ քէօչէ. քիմի պիր Թադըմ եազար, օնաան էօԹէչէ ալըր, պիր Թադըմ ատՀա եազար, քիմի նին գափուաճ ալՃըը ալը, քիմինին ոօն բադգամը, քիմինին օրԹա բադգամը. քիմի պիր ախլաէն եափար, քիմի օպիր ախլաէն, խուլաաա, հիչ պիրի օպիրինէ պէնզէմէզ:

ՆինայէԹ ագըմ եաԹար քի պու պիր օյուն ատը, եափան ատամ խաԹէախչի կիտի էափայօր, խաԹէախչի մանայը վէրիյօր. յապին պու հօգգապազըըա ինանըպ ատա, օ ԹէձՃինա Ճէվապլըըատան մանա չըգարան ատամլարա շաշարըմ:

ԽաԹիխրատՃըն պազը միւՃիզաԹէրինի նագլ էափըըը. Ֆիլան չէյի՝ շու գատար զաման իչէրի խապէը վէրտի ափըըը. ինանմա. գիրա խապգըն զէվգինի չըգարմազա հէվէպլի՝ պազը վէլէսիՃնալար վար, օ չէյ օլտուգատան ՃՃրա, բէմմալըն ափօյէափինի՝ օլան չէյէ ուչատուրըլար ատա ափօյէրըէը:

ՆէԹինՃի քէլամ խաԹիխրատՃ ափախըէրի ատըըը ուատուլու հօգգապազըգ ատը. վէ ինանալարըն չաչգընըըը ատը: Պի այնինի քիպարատան պիրինին՝ էվինաէ պիր պիհիրպազը վար ըտը, օնա ատրմայընՃա՝ պիր ատԹըմ ալմազար. էէմէք մի էէյէՃէք, ուչգուչա մը եաԹատՃագ, հէր նէ էափէՃէքսէ՝ օնա ատրմալըյար. պիրմէմ քի էՃէլ ափօչէյինէ ափ եաԹատյատա, էօլէՃէյինի գալաՃազրը տա ատրտափուչատա, եախատ

էօլեւրսէմ ձանըմ ձէննէթէ մի կիտէձէք , ձէ-
հէննէմէ մի կիտէձէք ուէյի ասրաուսու . օ գա-
տար պիլիրիմ քի էօլեւնձէյէաէք արտգընը պօզ-
մասը , քէնաէյի պու հօգգատպազա ինանմըշըտը :
Վէ էօլսեւյիւ զաման հիզմէթինէ պէտէլ՝ օվ
գատար ուեւնեալըգ պրագտը քի , հէրկի հօգ-
գատպազ իքէն , պաշը պաշընա պիր ադա օլսու :
Տիւնեատէ պէօյլէ շաշգընըգ օլմըր մու :

Խաթխրատճուէն չըգան ձէվատալար՝ թըպգը
փու թփէրէսէթ իսամլարընըն փու թլարտան ալըպ
վէրտիկի ձէվատալար կիսի թէճնիս օլտուղուն-
տան , խալգ պուննու պիր անկաշըլմազ սըր սըր
սանըը . վէ պու մարիֆէթէ փէք ազ ատամ աշ-
նա օլտուղունտան , ինսան հիւնէրի ուէյիլ , պիր
հիքմէթ տիր սանըրըտը : Վ ագ՛ա պու տաշմա շէյ՝
սահիհ օտա պիտուէ , ինսան մարիֆէթի օլտուղու-
նա պիր պէշարէթ օլմատըգընտան , հիքմէթէ
վէրիլմիյէ յայըգ սըր : Լաքին հէփ հալանտան
խապարէթ , հափան հօգգատպազտար՝ սէնատաթի
շէօհրէթատէն ափուշիւրմէյէլիմ ուէյի , գուրտուգ-
լարը՝ հիլէատէն նաշի պիր ակ օլտուղունտան ,
պուննարտա խման կէթիրէնլէրի թատճիւպ էթ-
մէլի քի , պու պիր հալան շէյ մի տիր , էօգտա
շէյթանի մի տիր , հիչ ափուշիւնմէդիէր ատ , շաշ-
գըն կիսի թուրթգունա կէլիրլէր :

Պու խուսուտտա պիր ինի քէշիտէն տինլէ-
տիմ քի պիր սըրտարը վար ըմըշ , ատրատճագլարը
մատատէյի քէտգըտտա հազարլար ըմըշ , ատնկրա պիր
գաչ բադգամ ըլտա իշարէթ հատրլէր . իշարէթ
էթտիքլէրէն քէնտիլէրինատէն շըգտարտար , պիր թա-
գըմ բադգամ հազարտար , հազարգլարը նէ օլ-

առաջնու քննախիչը ահ պիտիէզ. ասկրա պու եաղալգլարը բագդատուան՝ ազատագլարը չէյին ձեվապընը պուլուրլար ըմըշ: Կեչմիշ չէյին ձեվապընը՝ ասնատոզուա պուլուրլար ըմըշ, վէ կելէձէք չէյէ՝ մանապը թէձենիս սէօյլէրլէր իմիշ ինանըրըմ. զիրա էյեր տէտիքլէրին կիպի իսէ, պէօյլէ չէյլէրտե չէյթան էթէքլէրինի թօփլոր ինսանըն գալպինէ կէրիր: Ընձագ չի՛նքի պու թարիզ սիհրի գուրլանանլարտա պիլէ՝ թէօվպէյէ կելիչէր վար, էօյլէ օլտուգտան ասկրա՝ նէ ահ նին հէվէս էտէձէյին չէյ տիր, նէ աիսէրին:

Նիհայէթ իսթիխրաձ վէ բէտմնալըդ տէտիյին՝ եազը բագդամ օյունու տուր, եալան եանկըշ պիր ձեվապ վէրիր. էյեր բաաթ կելիրսէ ահ, ազազը առաամ թէվէքքիլի պիր չէյ սէօյլէյիպ, քննախիչինաէն բաաթ կելմէյէ պէնզէր. նօգտա գարըշ պուրուշ անլաշըլմազ պիր չէյթան ձիէտաը տը տըր: Էօյլէ օլտուգտան ասկրա, պիր տուրէթտէ, պէն հէրմէթ նէվինաէն պիր տըրրա մալիք՝ թէքլէրտէն իմ տէյի. խալգը ալտանմազ իչին վագթինի թէլէֆ էթմէք՝ պիր քետխուդա տատա եապըլըր չէյ տէյիլ. օպիր տուրկէթտէ, պու տըրրա մալիք օլտուդու կէրչէյ իսէ, եարատանըն պիպտէն քէնտի էթտիկի՝ օլաձազը կելէձէյի պիրմէք սէվտասը իչին, Թանկրընը պրատըպ տա, չէյթանա տըրընմազ՝ տահա զիյատէ խբրահ էտէձէք չէյ տիր:

Օլմադըշ չէյի՝ իլէրիսինաէն պիրմէք սէվտասը՝ պիրզէ նէտէն կելիր տէյի, չօգ տէ՛ի՞ տուշնիմիշիմ. վէ զանն էտէրիմ քի, պու սէվտա՝ էվվէլտա ձանըմընըն էօլմէզ օլտուդունա պիր տահիդ

խոպան տըր. զիրա ինսան՝ զէմանէ պէտ մէղհէպ
լէրինին սէտնէ կիտի սալը Թէն օլսա. Թէնէ
մահսուս օլան շէյսէն խարճ տրղուսու օլմազ:
Յանլըա պագարըմ քի. Էտրսան Ալլահ պու
տրղույու տիզէ պօշ Էրէ վէրմէշ սէյլէ. յոքին
տիզ Ֆէնայէ գուլլանըյօրսուզ. պունու սա այ
նիհի նէֆսլէրիմիզի՝ ագլըմըզը գուլլանմազլըմըզ
կիտի. գուլլանըյօրսուզ. պէն զանն էտէրիմ քի.
Հոգ Թասալա պու տրղույու վէրմէյի՝ քինսէյի
Թանըմազա. վէ պու սիւնսսէ նէֆսլէրիմիզի
էէնիպ. շէքսէյիմիզ մէշագդաթլարա՝ էօԹէ
սիւնսսէ նէ միւքաֆաԹա Թէսարիք էԹմէշ.
ընըլըը տիլմէյէ գուլլանալըմ սէյի տիր:

Պիզ խէ՝ պոգ նէ սէյլէր խզ քի. պու Ֆա-
նի սիւնսսէյն ասլըա պաշլըըզա կէլէճէյի տիլ-
մէք սէվապսըը գօռուշուզ սա. տիզէ հիչ յա-
զըմ օլմայաճագ շէյլէրի. վէ յազըմ ըսա սա.
նիհի պու Ֆանի սիւնսսէ իչին օլան շէյլէրի տիլ-
մէք սէվապնա սիւշմիւշլիւզ: Վէզիր քիմ օլա-
ճագ. պէնիմ նէ վազիֆէմ, սէնին նէ վազի-
Ֆէն, օտլրինին նէ վազիֆէսի. օլտուգտան սոն-
րա էլտէմէկ տուշսուզ: Էքի փադիշահըն սէ-
Ֆէրի վար. հանկիսի հանկիսինին նէնէճէք, տի-
զիմ նէ ուսուլումուզ. տիր Ֆաիճէ իւմիտիմիզ,
տիր զաթըր գօրդուսմուզ օլսա տիլէ, հէվասխա-
լէր կէլտիքտէն սոնրա, քէսալըմըզը զաթըրըմը-
զը սիլտըրըզ: Շու սապսըմը գազանըճագ մըլըմ
սէյի, փէյղին ապամանըը՞ն սալը նէ. էյէր հագդըմ
վար ըսա, էյէր հագիմ հաթադ էէմէզ՝ Թէլաֆա-
լէրէ գուլագ սամազսա, գազանըրըմ. գազա-
նաճագըմը փէյղին տուշսադաս, էլիմէ նէ կէրէք:

Քնզալիք օլաճագ, օլմայաճագ հէր պիր շէյի ի-
լէրի տուլմագտան նէ չըգար։

Կէլ տօսթում, կէլ. օլաճագ շէյի իլէրիսին-
տէն տուլմագ սէվտասընը՝ պիզէ յազըմ օլաճագ
շէյէ գուրլանալըմ։ Էֆէնտիմիզին պուլյուրտու-
ղունու խաթըրտան չըգարմայալըմ. պիզէ յա-
զըմ օլան շէյին հագգընտա Եյէօշ ուչուրի-
մ, տէվէթին կէլսին տէր. վէ տիւնէտա շէյէ-
րի հագգընտա Եշէյն յոխ մ. տէնին մուրա-
սըն օլսուն տէր։

Պիզ պիւ իլմէ հիզմէթ էտէլիմ տէ, գօ ի-
թիխրաճ իլմինի՝ պիր էյի շէյ պուլուրուզ գը-
մա էտէն շաշգընալար մէշգ էթմէյին։ Օ իտի-
խրաճ. իսմէլ, սինիր, նիւճում, ֆալ, վէ զայրը իտի-
լէր իլէ հօգգաստալըգ տօսթանլարընն չօղու՝ բա-
գամ հիսսալարընը պիզէ պիլմէզլէր, հէման ա-
գըլտընա կէլէնի քեսալըտա գարտալտըլար. էվ
լէրինէ տիւշէն թօյլարըն թիւյիւնիւ եօլտըլար։
Նիչէ հօփհալար վար քի. կիւնէշէյն նուրտունու
ինքեար էթմէյէ իրթիքեատ էտէր տէ, պու ցյ-
ունատա հօգգաստալըգ վար տէմէզլէր. վէ ու-
ղուրունա ագձէլէրինի թէլէֆ էթտիքտէն սօնգ-
րա, օ մանատըղ թէձննա ձէվատլարտան՝ մանա
չըգարմազա վագըթլարընը տա զայ էտէրլէր.
շաշգըն հօփհալար, հէր տէֆ՝ա թուրթուրնա
կէլնրլէր, եալան օլտուղունու կէօրնրլէր, պու
ձիւմլէ իլէ պիր տէվատ սահիպի տէօնտէ՝ պուն-
լար եալան տըր, օլաճագ շէյի Ալլահտան զայ-
րըտը պիլմէզ տէյի՝ օ ձօշգուն ագըլտարընը գան-
արընտագ իտթէտ, տինսիզ միւհիւտիւ նատարէյ-
լա պագտալար։ Հայ հայ. տիւնէտանըն տէլնրլէր
տէֆթէրինտէ՝ գօ պու տա պուլտունուն։

Պազը քերբէ խալգըն սէյլէախլինէ պագմա-
լըըզ· պալը շէյէ սըըլ եագըշան խամի պուլուր
սէյլէր : Պագսանա· պիր հելէպազըն հելէսի-
նէ , պիր թէլախին թէզվիրաթընա , պիր սըմա-
րըն սէգբինէ , վէ էլ ալթընան սէօնէն սօլա-
պա սիւզէնէ , վէլ-հասըլ հէր սիւրլիւ կէօզ ա-
ջըձըլըղա՝ սիհիրպազլըդ , կէօզ պազըձըլըդ սէր-
լէր : Էյլէ իսէ սիհիր ֆալ իսթիխրաձ , սէսիգ-
լէրի՝ կէօզ ացըձըլըդ օլըր :

Խալգըն պու սէլիլէյէ թէլէֆ էթախի ապ-
ձէսէն վագըթանա մնաա , պիր սէ սիւշէ ի-
նանըպ թասիր էթախըմէգ սէվասը կիսի , ձիզ-
վիձէ սին զախֆլիյէ սէ զուհուր էսէր . զիրա
պիր սասամ զայըր պիլէ պիլլիր սէյի ինանմագ ,
Ալլահ քէնահ պէյան էթմէսէն՝ պիր սասամ
գասէրինին սէֆթէրինի օգուրա պիլլիր սէմէգ
սիր . վէ Ալլահըն ինանանան քէթմ էթախի էս-
բարը՝ պուլուպ աշկիսար էսէ պիլլիր սէյի ինան-
մագ օլըր :

Կէրչի պէնիմ պու սէյլէսիգլէրիմ՝ սէնինն
պէնսէն պէգլէախին ձէվապըն խլսաֆը օլըր ,
յոգին պէնիմ սէ սանա սիհիրպազլըդ էթմէյէ-
ձէյիմէ խապաթ , վէ հաթթա պէնիմ կիսի պիր
սօսթուն սասագաթընա յայըգ մուհապպէթ՝
իշթէ պու եազաըղըմ կիսի օլուր :

77

ՀԱԼԻՆՏԷՆ ԽՕՇՆՈՒՏ ԱՏԱՄ

Ազիզիմ,

Լսկեթաէ՝ պէն հալինաէն խօշնուտա ում աէախիմ՝ ատնա ադախով կէօրիւնիւր. սալթ սա. նա աէյիվ, չօգ առատա ադախով կէօրիւնիւր: Ո ալիմիւք թաալայան չէլէպկի կէօրուշն ա. քին. ակ ահմագլըղը ակնախղկի էէթիշմէյօր, իլմի իլահիկ աէ գարըշըյօր. մէյէր իլմի իլահիտէ՝ Ա է լահ քիմնէնին խօշնուտա օլմասընը խոթէմէզ ակր իմիշ: Պու յապըրտըգըա պէնիմ աէօղուշիւ սալթ պօշ չըգարմագ աէյիվ, պանա պիր աէ ակնինի պիլմէզլիք հիւքըմէտէնէք. ցյուտա՝ քինախ աէօյ. լէսկի հէր վէտհ իլէ ակնախղիք օլտուղունու պիվ մէյօր. զիրա էվվէլա իլմի իլահիտէ պէօյլէ սալմա յապըրտը էօգ. իքինճի՝ սուրբ քիթապլարընը պին էէրինաէ էաղըրտը վար քի, հէր քես Ալլահընն վէրտիկ գըամէթէ գանատի էթմէն, հալինաէն խօշնուտա օլսուն ակր: Պու պատպէ սանա ձծա. շունչատան չօգ խապաթլար կէթիրէ պիրիվիմ. յապին օնլարընն հէվիսի սուրտուն, սալթ Նֆէնատիմիզին սրգճա սրգճա էթտիկի թէնախէ էլ վէրիր. պի. զէ՝ «Գայա էթմէն, էլէմ չէքմէն», աէտիկի՝ հա. լինիզաէն խօշնուտա օլսուն աէմէք աէյիվ մի:

Պոգ, ինաան գըամը նէ գաատր ան կէօգլա ախը քի, պու չէլէպի, վէ պուննան կիպի ատ հա նիչէլէր, ինաան՝ օլտուղու համը գանատա էմմէգ ատմէ լէր ատ, Ալլահ ինաանըն ախնէնա էխտիհնատէ խօշնուտա օլմատընը խաթէմէգ ակը գուրմուչտու. ցուտա Ալլահ հէր գիսին խօշնուտա օլմատընը խաթէր: Պու խիհիգատ ըլա վարա վարա աէտատանիլէլին եազըլը աէտատանա ըլտա ակը էնին աէտատան ինհատ օլուչօր:

Կերչի ակն ախնէնա լիսանինձէ չօգ ակրա չէքէչօրա՛, լաքին խօշնուտլուղում նէատն օլուչօր, սանա օննա անկատացըմ: Պինիմ խօշնուտլուղում ևքի չէյատն նատի տիր. էվվէլա խօշնուտա օլմագ պօրձուտ տուր, չիննքի Ալլահ խօշնուտա օլմատընը խաթէր, ագըլմատա էօյլէ կէօսթէրիր. ևքինձի՝ ախնէնատընը հիչ պիր շէյինատ կէօգլուտ էօգ. պիրա պու ֆանի ախնէնատ էօլմէյէձէք ձանա յոյուգ՝ պիր շէյ պուլատայօրտա:

Պիլիրիմ քի, հագ թատյա ախնէնատ էն պինակին առատա նատլ պատաղըգ-էտէյօրտա, պանա տա էօյլէ էատը. ախնէնատէքի առատլըրըն հէփսինի նէ գաատր սէվէրտէ, պինի ատ ո գաատր սէվէր. պայրըլտըրը պիյատէ սէվէյօր ատմէք՝ հագ մուհատապէթինատն շուպհէ էթմէք տիր: Պիլիրիմ քի, ախնէնատընը հէր շէյինին առհատի Ալլահ ատը. վէ հէր պիր շէյինի քինատի խզպինթինի արթըրմատա՝ նատլ միտնատխտ իսէ, էօյլէ թատգիմ էատը: Պու խատատատա Համիտա պինէ փուխփէրատթէյի ինէ՝ պէօյլէ չէհատէթ էատը:

Պուննու պէօյլէ առհի պիլտիքատն ատկրա,

պու աղիմ գուտրէթաէն, պու աղիմ հիքմէթաէն վէ մուհաթապէթաէն կելէնէ նիշին խոշ նուա օլմայաճաղըմ. պաննա տահա զիյատէ չեյ յաղըմ օլտուղունու պիլսէ, վէրէմէզ մի. վէրէ պիլսիքտաէն սոնրա՝ նիշին վէրմէք խաթէմէզ տէյ. իմ. պիլմէզ տէ մի վէրմէզ. էօթ. սէվմէզ տէ մի վէրմէզ. օ տա էօթ. եա նէ՞ տիր. յաղըմ օլմասը ղընը պիլիր, օնուն իչին վէրմէզ. էօյլէ օլտուղ. տան սոնրա զիյատէ խաթէմէք տէլիլիք տէյիլ մի. հաթթա տինտիզլիք տիր: Սէն խաթէրտէն՝ պու տէօյլէտիյին թիւրահաթ տըր տէ. պէն ինէ տինտիզլիք տիր տէրիմ. զիրա գատէր—ուլլահ գարշը կիմսէք տիր: Շոս խալթիատքի տէօյլէ. տիքլէրիմի ինքեար էտէմէտիքտաէն սոնրա, Ալլահ ըն պիրէ գրամէյ էթտիկինտաէն զիյատէտինի խաթէյիպ սուղուլէմէք՝ Ալլահտա հիւքմ օլմասըն տէմէք տիր. Ալլահըն էլինտաէն հիւքմ ատասընը ալըպ, թախթի էպէտխինտաէ քէնտիմիզ օթուրմագ խատխատը տըր:

Ամմա տէյէճէքսին քի, մէրամ՝ զօր ուլա պմագ տէյիլ. Ալլահա քէնտի մուրատընա գարշը չէյ էթմէյէ՝ ճէպր էթմէք տէյիլ. Ֆագաթ պու տէտխին կէօնիւլ խօշնուտուղուտա օլա պիլիր մի տէյի սօյատըմ տէյէճէքսին: Պէն տէ տէրիմ քի, խօշնուտա օլմալը՞մըզ, սըմանալըմըզ. խօշնուտա օլմալըըստագ, սիլմիզլի զաալի էտիպ՝ էմինտաէն, քիւֆիւրտաէն տագը՞ տըղը՞մըզ կիսի, վէ նէֆսիմիզի զաալի էտիպ, աստա էօլտիւրմէք տէն, խըրսըզլըգ էթմէտաէն, քէնտիմիզի թութտուղումուզ կիսի, գրամէթիմիզէ տէ կիւճէնմէյէ՝ կէօնիւլ խօշտուղումըլա եաշայա պիլիրիզ:

Պոռ կեանքը խօշտոզոռ՝ ինչրա օրմոզ չէյ ակը առնամ. Ալլահ առնա՝ ակը եխտիարէք թէփէռէն քէնարին աշաղը ամանոզ կիսի կիռճ չէյ թէն-պին էմմէզ. ակը ոռ ակը ախվախինէյին ըսըրմասընա՝ առլան առաչյօր կիսի եայլարա էմ-մէյէլիմ: Ալլահըն հէր էմրի թանըը ոլը. մուխ-լիս ակիզ՝ էյէր ադոզ ըլա ինչրա էռէ ակիլտոռէք. զիրա Ալլահըն էմրինի ոէվէ ոէվէ ինչրա էմմէռէ օլան ֆէրահ՝ կիռնահ չալգանըթըոը իչինոռէ պոռ-լուռնուր չէյ ոէյիլ ակը:

Ալլահ՝ պանա վէրակի գըամըթէ խօշտոռ օրմանը խանէռակիքոռէն ոօնդրա, պէնիմ նինչին կիռ-ճիմէ կիռլսին. էթոռակի վառէլտոռէն շիռապհէ էթոռակիմի իչին մը. էռ վառինոռէ գոռուռ էմ-մէյէՀէյինի տահնի ակիլիրիմ, նանոզը շիռապհէ է-ոէյիմ: Տիռնէռոռէ չօզ չէյէ մալիք օրմանֆ իչին մի կիռՀէնէյիմ. մալիք օրմանըն նէ՞ ֆահիռէսի վար քի, գոչ այ, գոչ կիռն զէվգինի չըգարա-Հադըմը ակիլմէմ: Օղուռմա ուշաղըմա ակիռնէռա-լըգ ադոզանֆ իչին մի. նինչին. Թանդրինըն ակիռ-շիռնէՀէյի չէյի՝ ակը՞ն մի իչմիչամ էռէյիմ: Ալ-լահ էլլէրէ օչոռզոռ գոռոզը՝ պէնիմ ոէ էվկոռ-լուրըմըն վիէռէրի ոէյի՞լ մի. ո իռզէրիմէ ֆահիզ օլ մայոռ չէյի՝ պէնինինչին եխտիչէնէյիմ. Ալլահ պա-նա՝ քէնարինի ակիռշիռնէմ ոէյօր, պէն ընըոր իչին նէյի՞ էլէմ չէքէյիմ: Համիմա ակիռնէռըգ ադոզըր-ռամ, գօրգուրըմ ակիռնէռանըն վինչինէ ակիռշիռա ոէ, մալի ֆինոյէ գոռչանմայոռոր. ադոզ-ռոզըմ մալէ կիռվինիռ, գոռոռոր, զոռլուռքէռոր, ակինոռիզ, էռէպակիզ օրմայոռոր: Եչգ եչգ. գօ ընըոր ռա եօրուչոռան, թէրչէռին, գըամըթէչէ-

բնեի գառեր–ուլահատան պէքլէսին, վէ ազագ նատէ էթմէյի էօյրէնսին։

Պէլքի ատրսին քի, ատրատէն գաչմագ արզուսու պիլէմիզձէ տօղար. հէր քէս բահաթ եալամագ իչին, հալինի տահա այնա էթմէյէ պագար, ծնուն իչին պու ատախին խօշնուտլուգ միամքին ատիլ։ Պէն տէ տանա հագ օլսադագ պէր ձէվապ վէրէյիմ. էվվէլա տէյէլիմ քի, ատրա տատախիմիզ չէյ ֆիլ–վագը ատրա օլա, պէն քատր էթմէյէ էլիմ նէ՞ կիրիր։ Էօյլէ խատ տահա այնա օլմագ սրզուսու, կէլէձէք ատրաի գարշըլամագ սէվտասը՝ տէլիլիք տիր։ Էքին ձի՝ ատրա տատախիմիզ՝ քէնատի ատրա տէյիլ տիր, պիզիմ ինսանիմիզատէ ատրա օլուր։ Իւչինձիս՝ տիւն եանըն հէր բահաթլըդը քիչիկ աղըրլըգ տըր, տուզագ տըր, այագ պագը տըր. զիրա նէ գատար զամանը զէվգինի չըգարատձաղըմը պիլմէտիկիմ տէն մանաս, պու տիւնէատատէ կիսէձէյիմ եօլա էնէք օլուր, վէ տիւնէատատէն ախրէթէ կէչէձէյիմ կէչիսատէ զահմէթ վէրիր։

Խամի էվվէլքի մատատէյէ պագալըմ։ Պու պիզիմ ատրա՝ բահաթլըդ տատախիմիզ չէյլէր պիզիմ էլիմիզատ՞ մի տիր. էյէր պիզիմ էլիմիզատ նատ, բահաթլըդա չալըշըպ՝ ատրատէն գաչմագա տէօզիւմ էօգ. օ զամանը պիզիմ խաթէմիմիզ իլէ պիթախքատէն սօնրա, էինէ քէատր էթմէք վէ քէնատիմիզ սըդընըթը վէրմէք նատֆիլէ տիր. ատրատէն գաչար գուրթուլուրուս, բահաթլըդ խաթէր բահաթ օլուրուս։ Եօգ. էյէր էլիմիզատ տէյիլ խատ, էա պիզիմ գատար պիր գուարէթ սահիպինին էլինատ օլմալը. օ զամանը՝ հայ

հայ, տէրտէրն գուրթուրտուպ, բահանայդ է-
աինմէք իչին ձէնգէչիրիմ, ո զաման էօղլուր
կեօթիւրիւր եէրի վար: Եախօտ պիզէն չօգ
զիատէ պիր գուարէթ տահիպինին էլինտէ օլ-
մայը. ո տուրէթտէ հէր նէ գաատար չալըշտագ՝ նա-
ֆիլէ պիր. տահիչ եէնիչէձէյիմիզ եէրտէ՝ ձէննէկ
տուրուպ տէօյուշմէք տէլիլէք պիր:

Հէր քեսին գըտէթի պիր էէնիլմէզ գուա-
րէթտէն կէլտիյինի պիլտիքտէն ոօկրա, տէր-
տին էօնիւնիւ ալըրըմ, հալիմի բահանի է տէրիմ
տէմէք՝ շու տաղա պիր թէփմէ վուրուր ելդա-
րըմ տէմէք կիսի՝ պիր խօրեանի պահատրըլըգ
տըր: Մալ, միւլք, զէննկինլիք, բահանըդ,
տիւնեա խազինէսի, հէփ պէնիմ օլտուն, յաքին
ֆէլէք սիլէհտինի՞ նէ տէյէլիմ. տիւշմէն շէրրի,
եանդըն, զարար, խըրտըզ, վէ պուննուն կիսի պէն
տիւրլիւ գազալար վար քի, Յոր երանէլի կիսի
պիր մայտար տատամը ան վահիտտէ տիլէնճի
գըրաֆէլինէ գօտու. Ալլահ նէյի՞ գաատը տէյ-
իլ. պիր խաթէմէտի յաղըմ:

Տահատը վար. էհլիմին տէֆինէլէյինտէն, էվ
յաապրըն քիւլհանիլէյինտէն, ապրանըմըն տիւ շ
մանըզընտան, պիւյիւքիւմիւն տէքպաղըզըն-
տան, պիր տօսթտուն խալանէթինտէն, էմին օլա
պիլմիյիմ. պիր գազայէ ուզտար տագտան օլու-
բուտ, կեօզիւտ քեօր օլուր, գուրտաղտ տաղըր
օլուր, էլիտ այաղտա թուրթմազ օլուր, տգլըմը
շաշըրըրտա, վէ պուննուն կիսի՝ թէն աղըրտը,
եիւրէք ատըրտը օլատնագ պիր տիւրլիւ տէրա պէ-
լա վար, օնըգտատան տագընա պիլմիյիմ. ո զա-
ման պուս գաատար մէշագդաթ չէքիտ, էտինտէյիմ

Государственная библиотека

բահաթլըգ նէրէաէ գալըր . օ չէքտիւիմ սըդն-
թըլար , աէօքտիւիւմ թէրլէր նէմէ եարտըչ օ-
լուր : Էօյլէ իսէ բահաթ եաշամագ իչին մալ ար-
թըրմագ աէվտասը պօշ չէյ ալր աէրսէմ , պիր
մէրագ խոյալի աէյիլ ալր . հաթթա աւէտա-
բանըն աէօզիւ ալուր . ախունեանըն մալի՝ պիչի
աէրտաէն դուրթարըգ բահաթ էթախլէմէզ :

Խաթէտիյիմ մուրտաէ՝ պէնի էրտիւմէյէձէք
չէյի արզուլէմէք շաշգընըգ աէյիլ մի : Պիր ա-
տամ աէֆինէ պուլմագ աէվտասըյլա թօփրա-
ղը գազըտա , կէրչի պուլմասը ապլէ էտպըն չէյ
աէյիլ ատմա . պէլքի բահաթ կէթիրիր աէյի էօզ
օլունա պիլիր . յապին մալ ձէմ էտէյիմ , էլիմ
տահա կէնիչ օլսուն , աէրտիմ օլմասըն , բահաթ
օլայըմ աէյի էօրուլուպ աէվինմէք՝ աէնիչլին
սույունու պիր քիւչիւք չուգուրտա սըղըրմագ
աէլիլիյինէ պէնզէր :

Տահա էյիսինի խաթէրմիսին . պու բահաթլըգ
արամագ աէվտասը՝ սըղտընըն սուսուզլուղու
կիպի ալր . իչինքձէ իչէձէյի կէլիր : ,,Պիր ա-
տամնէ գատար չօզա մալիք իսէ , օ գատար զիյա-
տ աէ արզուտու օլուր ,, տէր Սէննէքա Ֆէյլէսօֆ .
ծնտան սօնրա տէօնէր ,,Ազուտու օլանըն կէօզիս
նիս տիւննէտա տօյուրմագ . արզու էտէն ատամ
հէր չէյէ մալիք օլսուգտան սօնրա՛ , էինէ տահա
խաթէր ,, տէր : Պու չէքիլէն մէշագդաթըն մէյ-
վէսի օլաձագ բահաթլըգը՝ էտինէմէյէձէյիմի
տահիհ պիլտիկտաէն սօնրա , էինէ չալըշըպ , էօ
բուլուպ , էլէ կէթիրմէք արզուտունտա օլսատ ,
վէ պու աէպէտ իլէ կէօնլիւմիւն արզուտու՝ կիթ-
մէքձէ արթմագ պէլտասընտա տիւշէտ , պէլտա-

ըրեն սկէսաքեռա օ զամանն ուղղութեամբ. իշխէ օ զամանն պաշտօնա սկիր փիւռքիւլլու եռուլոր էք-սէք օրինութու։

Ճանըկը սէվէրսէն. մալէ սէվէթէ մալէնք օլուպ ատա, հալկէրինսէն խօշնուա, վէ սկիր ազ չէյ ատմա ատղուլամէյէն՝ գայշ քիչի թանըրըմն. սանըրըմ վէնք ազ. հէլէ սկէն ատմա քիմսէյի կէօրմէմիմ քի, հալկսէն խօշնուա ուսմսէսին, Ֆրագամ Ալլահըն յուրէքիւլլա սիւնէնա մալինսէ կէօզու օրնայան սկիր գայշ քիչի՝ օնլարա ատա սէսիչիմ կիսի՝ վէնք ազ սըր, ատագըրնըն չօղուռ՝ օլսուգնա ատմա օլսուն սէրլէր։

Իմամ սկէն սէլի մէյիմ. պու իլէթէն իսէթնագա մարսըրնա սկէնզէր օլսուդունու սկիլսիք-սէն սօնրա. հիչ սիւչրմէյիմ։ Էվվէլա, սրդու էթմէյիլէ էլէ կինմէզ, էլէ կինմէսիքձէ, չօգ սէֆ՚ա սրդու սէրտի թէմէլլէշիր կիմմէզ։ Ինքին-ձի, սկիլսրիմ քի սկրինի էտինսէմ, խօշնուա օլսձաղլամ կէրակ, սկինինի ատմա սրդուլէյ-ձէյիմ, էվինսէն եվինէյէ սէրսիմ օլսձաղ. զիրա Հազ թասայա քինսի թասդիր էթմէյի գրամէ-թէ գանսաթ էթմէյինէլէր՝ պուռնու զազաղ սէյի վէրմիշ սիր։

Կէլէլիմ ինձինձի մասսուկէ. սիւնէսաթ սկէ-զիմ սէրա սէսէյիմիզ չէյ՝ քինսի սէրա սէյ-նէ սիր, սկիզիմ ինսանիզաթ սէրա օլուր սէսի իսիմ։ Պու սէօզիւմէ՝ սկէն ազլընը չէլալրամըշըն սէյէձէքսին։ Նագին պու սէօզիւմիւն անլաշըլ-մասըզը նէսէն սիր սկինձիսին. յադըրսը Հազ օլմասըզընսան սէյէ, նէյա սիւնէսանըն լիսանը՝ Հազ լիսանընա ուչմասըզընսան սրդ։ Տիւնէա

վասնընտա ֆէնա սէտկիմիզ չէյ՝ հագ սիլինէ էյի սէմէք սիր. պուննուն իչին սիւնէանըն էյի սէտկի չէյ՝ սալթ սուրէթէն էյի սիր. սմմա անկլաշըլմազ. սալթ սիւնէա առամը օլան՝ էլ պէթաէ անկլայամազ. լաքին առաքսալլար էյի անկլամըշլար ըսը. զիրա "Յեուն ուղուրունա բէ. զալէթ չէքմէյէ յայըդ օլսուդլարը իչին, սինսիզ լէրին սիվանընսան՝ սէվինէրէք չըդարլար ըսը» (Գործ. Ե. 41։) Նէչին սիկիրմիսին. սաէսապանը՝ ինձրա էթմէք իչին սինլէմիշլէր խոխ, օնուն ի. չին. շիմանքի քրիսթիանլարընդ ըսա, սաէսապանը օգուսմասըդլարընսան պաշգա, պասարագսա օգուննուսուդու զաման պիլէ սինլէմէք խոթէմէղիր։

Նինէ. Էֆէնսիմիզին "Մուխլուս Ֆուգարայա, մուխլուս ալլայանլարա. մուխլուս ամէլարա սուսուզարա. խալդ սիզի գօվալայդը՝ պէլա օգուսուգճա մուխլուս սիզէ,, սէտկին՝ պիր թէմսիլմիյոխ, եօգսա զարալի մէսէլ մի խոխ. պուննլարըն հէր պիրի ուբէդուէթնուն սըդըը կիսի, սինսիմիզին սահր մասուսէէրի կիսի, հագ քելամէսը սըդ։ Նաքին հայ պու քի. պիզ սաէսապանըն իչիմիզէ եարայամազ փոդչալարընա ինանըդըդ։ Օնուն. լա պիթմէդ սօսթուսմ. օնուննա պիթմէդ, պիւթիւնէ ինանմազը. առաքսալլար, մարթիրոսլար, վէ օսիր ուբլար կիսի, վէ Էֆէնսիմիզ կէլ մէսէն՝ Յոբ երանէլինին ինանադըդ կիսի ինանմազը. "Մուխլուս Ալլահըն թէսիսի էթմէյի սասան,, (Յոբ. Ե. 17։)

Էյլէ սիր սիմա, քիչի ուր օլմազա միւհթաճ։ Պագ սէյլէսէյի յապըդըգըս. եա սէն, վէ Ձիւմ

լէ քրիստիանըար ու օլմադա պօրձու ակլիլմի. ֆայ հայ. ակն Աղասըն էմրինէ, աւետարանա միւթիւ օլմադա պօրձու ակլիլմիսին. պէլ. Նա ու օլանըարըն պունտան զայըը նէ պօրձու վար. Աղասըն էմրինի սըտգ ըլա իձրա էթմէք՝ հէվիմիզին պօրձու աուզ. էօյլէ խսէ, հէվիմիզ ու օլմադա պօրձըյուզ:

Ամմա պիզոէ զահիլլիք վար: Էօյլէ սէր. ինանըն զահիլլիսին պէն քէնտիսանէն պիլիրիմ. պէնիմ ատակիմ օ ակլիլ: Պէն սանա պօրձուաու զու ակօյլէյօրում. պօրձուամուզ օլսուղուանու պիլտիքտէն օնդրա, իձրատընա հէր վէձ՝ իլլէ ձահա էթմէլիսիզ. վէ պու պատաէ պու տիւնէանըն ֆէնատլըզը. զամինաէ ֆէնա ակլիլ, պիզիմ ինսանիզաէ ֆէնա սըզ ակլի ինանմատլըզ:

Կէրչի պու աէօհպէթին՝ պիզիմ մատաէյէ միւնաասիպէթի եօք. ֆագամ ակնին օ մէտտէ էաէյիմ ատակին մատլահամ հագդընատա պիլէ՝ եօրուղուզ, թէրէյիխ, քէնտինի թէֆիէլէմէն նաֆիլէ օլսուղունու անլաթմագ իչին աէօյէյօրում. իլլա հէր մատլահամը օլսուղու համին նազարըյլա պագատան, բահամ էաէրսին:

Իչիձինձիւ ձէվապըմա սա ձանըն սըդըլմագ կէրէք: Տիւնէա եհթիճատ բահամըտը արթըրմադա գայըը էթմէմ, քէնտիմ սըդընիը վէրմէմ, ծնուն իչին համլամէն հօշնուա ում, բահամ էաշարըմ ատակիմ: Պագ շու ֆէյզհօֆլուգ թատլամադա. տիւնէանըն բահամընա ապըրըգ, տուզագ, այագ պադը ատմէնին միւնաասիպէթի վար մը ատյէձէքսին. բահամըզը հայ-

վանելար պիւէ հալէբինէ կէօրէ ար արլար։

Տուր, տարրլա. պէն սանա՝ փիլիճ էթիմ պուդ տա ատը սօզան եէ ատմէմ. նէյիխա թա. սընն վար իքէն, փէյնիր էքմէյէ գանատի էլէ ատմէմ։ պէնիմ ատոյիմ՝ նէ կէլէճէք շէյի գայ ըը էատըրիմ, նէ զիյատէմ օլսուն ատչի արըա չէքէրիմ։ Ընֆէնատիմիզ Քրդ կիւնատէլիք էքմէյինի իսթէ ատչի էօյրէթմիշ. պէն սէ օնու իսթէրիմ, պիր կիւն սէ էքսիլմիսի էօտ. զիրա պիզ հէր շէյսէն էվվէլ քէնտի ատչէթինի արզուլէյինճէ հինչ պիր շէյսիզ էքսիլմէզ. միւհիմատ օլսուզա. նուզա պիլէն թամըրը՝ հէփսինի վէրիր ատչի վատ էթմիքսէն սօնրա, ատօզիւնատէն ատօնմէզ։

Կէլէն էքմէք խատ ըսա, խատ եէրիմ. պիր ազ էամըր խէ, էամըրէ գանատի էատըրիմ. պիյահ ըսա՝ պիյահ եէրիմ. անճագ պիր կիւնատ հէմ պէյազ, հէմ պիյահ էքմէյիմ օլսուզսա, էլ պէթատ պիյահը պուդըը, պէյազընը եէրիմ։

Ղապին տարընքի էքմէյիմ, վէ կէլէճէք պայընը էքմէյին նատըլ օլատաղընը պիլմէմ. էլլէ պօլ պօլ եէյիսի իչիսի, պիր եանատան սա արթըմատա չալըշըօր ատչի, պէն գըսագանայընմ մը. պէն սէ ատոլատը սըրա վատայըմ, ծնլատա եէթիչէյիմ ատչի քէնատիմի թէփէլէյիմ մի. խայալիմէ պիլէ կէլմէզ։ Ծնլատըն եէտախի էքմէք քէնատ գըսաէթէրի տիր. ատմա հայատ մը, հատատ մը, պէնիմ պիլէճէյիմ շէյ ատչիլ։ Պէնիմ եէտախիմ էքմէք սէ պէնիմ գըսաէթիմ տիր։ Ծնլաըրըն չօգ վար, եիւնէ սէ տարրլատ. պէնիմ փէէք ազ վար, յապին հինչ էքսիլիմ էօտ, զիրա հատաէ էթմէմ.» Ընէթը օլան շէյ՝ ազ ատչիլ տիր.» տէր Սիմեաքա Ֆիլչէսօֆ։

Խոսի քննոսի ասհպէթիմիզէ կէլէլիմ : Պոգ քիսիսէնէանէն բսհոմէք սղբրէզդ սրը , ասուզոգ սրը , այոգ պոզը սրը ակոսկիմ՝ անին Թախ-մին էմոսկինգոսոսը ասհմոգ յոգբրոսրսը մը սրը. էվվէլա չօգ շէյ օլան էէբոսէ՝ գայրը սա , Թէհ-լիքէ ան չօգ օլասուզուն՝ անն ան ինքէսը էմ-մէզմին . պէնիմ կիւնոսէ յոզըմ օլան քիֆայիքը նէֆոսիմ իլէ կէօրսիւյիւմ բսհոմէք՝ չօգ շէյէ մոլիք օլան ասոմ կէօրէմէզ : Ինչին՝ չօգ շէյէ մոլիգ օլմոգ՝ հէմ սրմէքրէզ հէմ ասիսնա է-լինոսէ օլմոգ անվոսոլսրընը սա պէրսոպէր կիւ-Թիւրը . Դոսիմ մորդսրէնին ասոսկի կիսոլ " Ջէննկինէէր հէմ ան սրը , հէմ միւհէմոս սրը ,, (Սոզմ . լէ . 11 :) Պոսնու սիր մորդսրէ անօյ-լէ միշ օլմոսա , ծնու սա պէնիմ Թէքա մէշկէ-պիմ վէլիկ խոին :

Շու բոսի կէլիշէ պոգ քի , մորդսրէնին պու անօգիւնիւ՝ Սննէքա ֆէյլէսոֆ Թոսգիր էմոմէք խոՆէմիշ սոնըրսրն . զիրա " Ֆոգրը՝ էք-մէյ սզ օլան սէյիլ սիր , սրզուսու չօգ օլան սրը ,, ակր : Ընջրզ ըլա խոմէկոսոզ Ֆոգրրէգ-սոն օլուր . էօյլէ խոսէ մորդսրէնին զէննկինէէր հէմ սոզ սրը , հէմ միւհէմոզ սրը սէոսկինէ կէօրէ՝ զէննկինէէր Ֆոգրը սրը . հէմ զէննկին , հէմ Ֆոգրը , խքիսի սիր էէբոսէ նոսորէ օլա սի-լիր . սրզուսու չօգ օլան՝ Ֆոգրը օլսուզու խյին օլուր :

Խոսի Ֆոգրը օլմոգ խյին մոյ սրզուլէմէք՝ շոշգընրգ սէյիլմէ : Պու պոպոսէ Խրէմիա մոր-գոսրէնին սէշյէսոսի սոսհոա զկյոսէ սիր.. Մոսի սիրիքէմիրիր . . . . հիւնէէրինին էօյլէսինոսէ հէմ-

սինի պրագըր . վէ սօնու ահմագ չըգար ,, ակր . (ԺԷ . 11 :) Էօյլէ ամնա , պու յագըրարնըն պիր ուր մանասը օլմագ կերէք : Հայ հայ . մանասը նէ պիր պիլէրճիսին . քիչի էօնեակի չէյէ նիւ . րէք եափըշըրըպ , օ գառար հէվէս իլէ սագ . լատըգտան սօկրա , պրագըպ այրըլմազա օ գա . տար ահը տուչար քի , ագըպէթ ագլընա խըճ . ֆէթ կելիր : Պիր առատ բահաթլըգ իչինէ կեօ . ճուլմուշ , մալինի արթըրմագտան զայրի ուշուն . ձէակ եօգ , պունլարըն զէվգինի չըգարահաձըմ առակի եէրառէ , պիր ահ էօթէառէն չազըրըրլար . չարէակ եօգ , հէվիհալինի պրագըպ կիլմէլի . վայ , օ նէ կիւճ առըտ պիր , օ նէ եիւրէք ահըտը ուր . պիր առատ չըլտըրմազ տա նէ օլուր : Պրագա . ճազը չէյլէրէ նիզամ վէրմէյի մի ուշունակուն . պիր պիլմէակի վըլայէթէ կիտէյօր , պիլէսինէ պօրճատան զայրի թէառրիքի եօգ , էօմրիւնակ պօրճուննու խաթըրնա կէթիրմէմիշ . օնուն գօր . գուսունու մու ուշունակուն . օ արատա նէ ալ թուն կիւմիւշ իչինէ եարար . նէ ըզդ , նէ բա . հաթլըգ . պունլարըն հիչ պիրինին ,, Ինթիգամ կիւնիւնէ ֆահուէակ եօգ ,, (Ատակ . Ժա . 9 .) չըլտըրաճագ չէյ սէյիլ մի :

Գարատաշ . ֆոգըրըլըզըմտա խօշնուտա եաչամագ պէնիմ իչիմէ հէվակնատէն զկյատէ եարայօր . զ . բա ,, Կեօնիւլ խօշլուզու օլտուզու եէրառէ ֆա . գըրըզդ օլմազ ,, վարըպ տա ալէմին ագըլ տէօ . քեձէյի ատատա , պէն քենտիմի չըլտըրմագ թէհլիքէսինէ գօյամամ : Գրիսթիյանլըգտան պէ խատէր քեօր Սննեբա՝ պու պատատ ֆէյլէ . սօֆլուգտան զկյատէ աւետատրանիչլիք էտէր .

"Քենաինի իպիխաա էօլիւմ գօրդուսունաան գուրթար ..... սօկրա Ֆաղըլըդ գօրդուսունաան,, տէր:

Հէվէ գուզում. շու քիպարըն ալի նազիր սայրարը, Թավլասընըն ալճարը, բուղասընըն ղարիֆլխի, ակօշէմէսինին՝ Թագըմարընըն աղըրըզը, պուննաա իրաաը, հիզմէթքեարլարը, մալի սըփահալըզը, խուլասա պիւթիւն ակմի ակվէթի սալճանաթը նէսինէ՞ եարար. իսանիւնէ պագըպ ակվինմէքտէն զայըը պիր իշինէ եաբար մը. էօմրիւնիւ կիւնիւնիւ օնուննըա կէչիրիր, կէլէճէք էօմրիւնիւ ուիւշիւնէճէք վագթի գալմազ:

Շու գարընըն րըզդը, էլմասը, քիւֆէսի կէրսանընըզը, պիլէզնի, զարիֆ իշլէմէլէրի, վէ պուննուն կիպի այըն օյուն շէյլէրի նէսինէ՞ եարար. ապզընը Ֆիքրինի օնլարա վէրիր, պիւթիւն վագթինի օնլար ըլա կէչիրիր. օ օյունճագլարըն փասրըլըսը կէօզլէրինի գամաշթըրըր, պու ուիւնեաաէն էօթէսինի կէօրէմէզ:

Օ պազըրկեանընն պիւյիւք ուօլսաղը, հէր Թաբաֆտաա էլի օլմասը, կէմիլէրի՝ մաղաղէլէրի՝ ուօլու սանսոըդլարը, նէսինէ՞ եարար. վագթինի զայղ էախղ, ախրէթինի ուիւշիւնմէմէյէ, վէ էճէլինն կէլիղ պիր նէֆէս իլէ զարդ էսէճէյի մալի արթըրմաղա եարար:

Կէլիմանի կէօզիւ ուօյմազ աստամընն արթըրաըղը մալ՝ այագ պաղը սըր ակմէ. ապզէ մալնէք ինսանընն կէօզիւնիւ պաղլար, ուօղուս էօլմասն չրգարըր, կէօնլիւնիւ պու Ֆանի տիւնեայէ եափըշթըրըր՝ տուզագ սըր ակմէ. օ տար

կեչիսի կեչէրքեն, քիչկի էպէտի չուգուրա ախուչխուր՝ աղբըրըդ տըր ակմէ :

Պէն հալմանէն խօշնուա օլաուղումա օպէր սէպէպիմ սէ պու տուր. կերէք էրքէք, կերէք գալը ախնիա շէյլէրինէ պու գառար իմիթալ էտիպ սէ, նինէ էիւք ալճընա կիրէ պիչխօղ-լար, անկլայամամ. պաշլարընը սէրսէ ուղրա-տըպ, ղայրը շէյ ախուչխնմէղէր : Պիզիմ մէլեխք Թաղիսմինակ Ճանըմըզ վար մը, հօգաա սալճ հայվանմըզը. էյէր հայվան ըսապ, հայվանլար սալճ յազըմ օլանա գանսաալ էտէր, զիյսոսէ շէյ արամազ. պիզ նինչին օնըրա պէնզէմէյիպ սէ, ելըրըպ էիւքլէնմէք գայարնաա օլուչօրուզ. էօգ, էյէր պիր էօլմէզ Ճանըմըզ վար սէյի ինա-նըրսաղ, հալմա օնսան ղայրը շէյիմիզ էօգ, գարը՝ էրքէք սէպիչիմիզ սալճ Ճանսան խպա-րէթ օլսուղունու պիլիրսէք, վէ Թէնիմիզ՝ պու կեչիսի կեչմէյէ՝ ֆագալ պիր պինէք օլսու-ղունու պիլիրսէք, նինչին պիր սուՃ արփայա գանսալ էմմէյիպ սէ, սոլլ ինսան օլանըն իչինէ եարամայաՃաղ շէյլէրին փիչինէ ախ-չիւպ, կենՃէ կիւնահուզ էօրուլուպ Թէրէչօ-րուզ :

Իլճի եա Բաղդի : Պէն՝ սէչօրսամ, սոլլ քէնսիմի անկլամայօրմուչում. պէն սէպիչիմ՝ սոլլ քէնսի Ճանըմ սէչիրմի : Պիր Թախթ սէ-մէսէն մէրսամ՝ Թախթըն քէրէսթէպ, սէօչէ-մէսի սէչիրա. Թախթսաա օֆուրան հիւքիւմ սահիպի փասիլսահը անկլարըզ : Եա պէն պիր էօլ-մէզ Ճան ըմ. պու հայվանսա գօնմուչ ուսամ, օնու իսարէթ էտիպ, հայվանի նէֆիսէրինի զապթ

ելեմէյ իչին գօնմուշտուր. վէ պու ոխունեա քենդու վաղտընըմ օլմատըգտան ոնկրա, իչինտէքի շէյլէր նէ միւնասիպէթիմ վար : պէն սատէ բուհ ոէյլիմիյիմ : Հագ վէ ոօյլու եօղ օլան էֆէնտիմիզ " Ալահըն ոէվէթինի պրայընը ,, ոէյի՝ պանա թուխտաձաղըմ եօղտու կէօռելէթիպ " ծնգալըն հէվիսի սիզէ զկյատէսի իչէ վէրմէզ ,, ոէյի՝ յաղըմ օլանըմ էքսիկիյէձէյինի վատ ելեոխքանէն ոօյլու, թաղխանիսինէն խաբըձ ոխունեա չէյլէրինին եխքիա ալէքնա նինչին կիրէյիմ :

պէն Ալահտաա էոէհտի ոէվէթե մանիք օլմատ իչին՝ եարատըլմըշ զաթ օլդըմ ատա, քենտի զաթիմէ նէսոպէյէն՝ հէմ էտնա, հէմ էլինտէ գաբմայտաձադ Ֆանի չէյլէրի, պու գատար հըրսըզա պրատաղա թէնէզզիւլ էտէրիմիյիմ. իչտա քի չալըշըպ ձէմ էլեոխքանէն ոօյլու, զէվգինի քիմ չըգարտաձաղընը սիլիմէ " Մալ ձէմ էտէր, վէ քիմին իչին եըզարըլընը սիլիմէզ ,, ոէր Դաւիթ մաղգաթէ . (Սաղ . լը . 7 .) պանա յաղըմ օլան էքսիկիզ , ոսմանօօմ , էքսիկիզ . արթըղընը՝ խաթէյէն ագատըն : Ա էլեմի խոտէ էտէն յաղըմ օ ղանը սիկէր . սէն ոիչինէթտաէմ . Ինչիմսայ քի էտանըրամ : Գու կիւն պանա գրամէթիմի ազ էօչ ղատա , յաղըմ օլանը ագուրտուշ ոէրիմ . եա ղրն ոսհա ազ եօղատա , պուռնուն զկյատէսի յաղըմ ոէյիչ իչիչ ոէր տուրտուրամ :

Ա ուղուռնուն զկյատէ օլան չէյլէրին՝ ազ ղանը զրն այա մէրհէոէհի իչէ հիչ սկիր միւնասիպէթի եօք : Վէ պու հագ մատոէյի պոզը փուռթինէրհէոէչէր՝ թաղխանէին խոտաչի իչէ Ֆէհմ է

ան պիշիշէր ան , պիշ Ալահըն յոլթիւյա , ինին գուվվէթի իչէ նիհէ անլամայօրուշ , թա աձիւպ կաէձէք չէյ ալը : Սէննէքանըն աէօյ էախինի ինիչէ , պագ պիր քրիսթիյան առամ ախչինիւպ աէօյէյէ պիչիր մի ... Ալթուն , կիւ միւշ , ձէվահիր , ախունա թարթըլը ալը . գալ պի ասղուս օլան , վէ թապիաթի խաթըրա կէ թիրէն առամ՝ պունլարա կէօնիւլ վէրէմէշ , ան : Լաքին Սէննէքա մալ իչինաէ զարգ օլմուշ ուառս , ծնուն իչին պօլ պօլ աէօյէր իսկ ան մէ . զիրա պու աէօզիս էազարըը զաման՝ էչինաէ պիր փարասը էօղ ուառս , ֆագըր վէ թագսիր՝ գօր սիգա առասընա սիւրիւլմիւյիս զաման , անասը Ինվիայը թէսէլա էթմէք իչին՝ կէօնաէրտիկի մէքթուպատա էազմըշ ալը :

Նիհայէթ շու յաղըմ օլանա գանառաթ էթ մէյիպ ան , էրզուրա չալըշան փառմըր նէ գա զանըրըր : Խաթըրմա պիր մէնգըպէ կէլտի , նագլ էաէյիմ ան , պագ քի պու պապաէ պիր ֆագըրըն չօձուզու՝ պիր պիւյիւք փառիշահան նէ գառար զնյառէ չէյ պիչիր իմիշ : Ֆրանչա փառիշահը պիրինձի ֆրանչիսկա՝ առիմա պօշ վագթինաէ թէպոիկ գըյաֆէթ իչէ առայըն ի չինաէ քէննի առիրէսինաէն ուզագ ևէրըչրի առլաշըրար . պիր կիւն կէզէ կէզէ մուհապա զա վարըր քի , պիր քիւչիւք չօձուգ վար , մուհապաղըն էն էանա հիզմէթչէրինի էաէյօր : Փառիշահըն մէչրէպի հէր քինէ կիւչէր ևիւղ կէօսթէրմէյիսի . չօձուգա եագլաշըր , ան էն նէ բէչինին առչի ասրար . չօձուգ՝ կառագօնէառըրմ առը . փառիշահ՝ պունառա նէ եափարսըն առը :

Ուշագ՝ փաստիշան օլսուզունու պիլմէզ, փաստիշան հիզմէթ էտէրիմ ակր. փաստիշան ակօնէր՝ պուննատա նէ գազանըրընըն ոէյի սօրար. փաստիշան նէ գազանըրտա, պէն ակ օնու գազանըրըմ ակր. թէքրար ակօնէր՝ փաստիշան նէ գազանըր պիլիրմիսին ակր. ուշագ՝ պէյի, պիլիրիմ, պէն նէ գազանըրտամ՝ փաստիշան ատ օնու գազանըր, պիր յօգտայըրտա պիր խըրդա ոէյի ձէվապ վէրիր։ Պու հագ ձէվապը ուշագ պէօյէ թէքիր իլէ սէօյէմէյինէ՝ փաստիշան հայրան օլսուր. վէ պու զաթի ֆէյլէսօֆ ասդմուշ ուշաղը մուհաթապտան չըգարտըդ, թէրպիյէ էտմիրիր, վէ քէնան ապէրնա յոլըդ հիզմէթլէրիդ թայէին էտէր։

Պաղ պիզիմ ապըրմըզտա պիր քէրրէ. էլիմիզ ակ օլանա՝ պիզիմ ոէրիդ. Ձինէրտն ուտա, ապըրտան զայըդ ոէյիյի եօդ իքէն "Էէր էլոէ օլանա՝ պէնիմ պիր ոէմէյի ոէյիյիք սայար. "Էէր քէսին քէնոսինին օլան՝ գուրբանըդը չէյ պիր" ոէր։ Չաղդը զաթինակ էօյէ ոէյիյ մի. պէն սայի ինթիյաձըմա յազըմ օլանը գուրբանտա պիլիյօրում, էօյէ իսկ զիյաոէմի պէնիմ ոէյիյ պիր։ Վէ եինէ ոէօնէր։ Ալընըր, չալընըր, գավըրըր, չէյլէրին հիչ պիրի պէնիմ ոէյիյ պիր" ոէր։

Պիզիմ ոիւնէտտոէ գազանձըմըզ՝ պիր խըր գայըրտա, պիր յօգմա ապր. ապագըրը պիզիմ ոէյիյ պիր։ Միւհթաձ օլսուզուումուզ սայի պու սուր։ Ակթըրըդ եըրմանըն յազըմ օլանա նէ ֆախուէմ վար։ Ալիուն թաս ըրտա սու իչէնին, կիւմիւշ սանան ըրտա եէմէք եէյէնին, պէնտէն

ղեյաաէ նէսի վար. եօգաա աուլյու ալեծուն մաշ բուփայըլա, եա պիր գըմէթլի գաագ ըլա իչմէզ աէմ, աուաուզլուզլուամու գանաըրամանզմըրմ: Փէքլիք, սիլլիւն, պըլաըրձըն էեթի եէմէզսէմ, գ արնըմ ասյմանզ մը. չալլար, չէեաւրիչէր, թէլլի գուամաշլար կկյմէզսէմ, արգաամ ըսընմանզ մը: Գ օ պուենլարը օլանլար գուլլանարն. էօեթէ եան_ աա նիչէ Փուգարա քիւ Փլիւ էքմէյէ գանաամեթ է եմիշ, եալըն այագ, սըրեը չըպլագ, ասուգ_ ան սըձագաան վիւձուաուենու հըՓզ էաէմէյօր: Հէլէ պէն պու Փագըրըզգ աէսիքչէրի հալիմանէն չըգմազա հիչ գայզը էեմէմ. թաալիաեթին միւհ_ թաձ օլաուզուենա գանաամեթ էեսիքաանէն ասկրա, նէ Փագըրըզգ աուչյարըմ, նէ Փագըրըզգ ան գօրգարըմ. պիր ալիմին աէաէչյի կկալի" թա_ պիաեթէ կկօրէ կկչինկյօրան, Փագըր աէչյէ_ սէն. եւ՛գ, էչյէր զաննէ կկօրէ կկչինէձէքսէն, զէննկին օլամազըն,,:

Ամմա աէ քի, ասուենաանըն շէչյէրինի Ալլահ ինան իչյին եարաեմըշ, պիզ նիչյին զէվգինի չը_ գարմայալըմ: Գէլի, Ալլահ հէսիսինի պիզիմ իչյին եարաեմըշ, յաքին ասլեթ օնլարը ասուչյենէ_ լամ աէչյէ եարաեմամըշ. հէր գայզընըզ օնլարը ատամագաա օլսուն աէչյի, հիչ պիր քիեթասյա եազըլըրըն ատու լամազըն. համեթա օնլարըն վիւ_ չինէ ասուչյմէն քի, եօլսուենուզաան կկըսի գալմայա_ սընըզ աէչյի թէնաիհ էեմիշ կկըչյէք. ասուենաա_ շէչյէրինի Ալլահ՝ զէվգինի չըգարալըմ աէչյի եարաեմըշ, յաքին պիր գաչ քիշի զէվգինի չը_ գարալըն, գուաուրու ուզագաան աէչյը էեմէյն աէչյի աէչյէ. իլլա ասմուէմն հէսիսէինին իչյինէ

Եարասըն ունչի Եարամիջը . պու կիւն պանա յազըմ օլան կելտիգաչն ասկրա , պէն նիչին գա-նաալի էմմէյիմ . հէր քես քինան հիսաէսինի ալաճագ օլուգաան ասկրա , պէն յազըմ օլան-ման զկյատէսինի ալլտ գափամասըղըմը , էլլէ-րին գըսամէմինի զաալի էմմիշ օլուգում :

Վագ'ա պէնանչն աշագալատա պագարըմ , գըսամէմէլէրինանչն մանդում՝ նինչ սէֆիլլէր , Ֆագըրլըգ իչինաչ ինչէսիգլէրին կեօրիւսէմ , պէն հալիմ նիճէչ չիւգը էմմէյիմ : Ամմա սէ քի , պու սա էլինաչ գալամճագ մը , օնու սա պիլմէզսին . նինչին պիլմէյիմ . սիւնեաաչ գա-սէր ուլլահըն Թէսալիրինանչն սահիհ չէյ մի վեր-գասէրին սայէսինչ սըղընան սաամ՝ էլպէմ-սէ էմին օլուգ էլհամդսէն սաֆա նէ կելիր . պէն սէչի մէյիմ քի , սիւնեա սըղուսաունան գանա-սընա եարդըմայըմ . չիմոկչսակ քիմի՞ սայուգ-մուշ , քիմի՞ գանատըմըշ քի , պէնին գանատըսըն : Տուրսուղու եէրանչն էուգարը պագան՝ էուգ-գարսա՝ սիւնեա Թասալիրինճէ պիւյիւք սէֆիք-լէրի չէյլէր կեօրիւր , չունա էէմիչէյիմ սէյի չալըշըր , օնա էէմիչիր , կեօրիւնէ սահա նիւք սէքլէրի կեօրիւնիւր , կեօզ պագարագնա՝ էէնի չէյ կեօրիւր , կեօրսիւգճէ սրղուսա սրԹար . Նինայէմ օ հէվիսիճի պիր գըյաՃէԹսէ կեօ-Թիւրէճէք Ճասը կելիր , պիր Թէվսէ վուրուր , Թէվսէ իսանիւնէ սիքիլլիրիզ . սրղու սա եէրին-սէ գալըր , պիւյիւքճիւք սէ :

Խոսի պու Թէվսիչէյ նէչիզ սէվիլսիքսէն սանդում , էլհամդսէքի մալին միլքին պիզէնճ Քաֆ-սէսի օլուր . օ սայսաղ արղու էլհամդսէն նէ՞ մէյ

վէ չըգարմըշ օլուրուզ։ Ամմա կերիտէ էվլատ ուշադ պրագըօրսուն. փէք էյի ամմա, շու կի. ատէնէյիմիզ եօլա յապըմ օլաճագ՝ նէ՞ կեօթիւրէ պիլեյօրուզ պիլէմիզնէ. ատվէնթ, պիւյիւքլիւք ադվատալարը, էյլէ՞ մի. գարտաշ, էօթէտէ օնլար փարա էթմէզ. ծնաա էյլիք, խայր ամէ ադվատալարը խոթէրլէր. պիւնէա մալի էտինմէյէ ձան էգիպ թէփէլէնոխիմիզ գատար՝ ադվատա, խայր ամէլ էօրուլմալըյըզ։

Ամմա էվլատլար՝ պիւնէա էիւգիւնատ էպէ. ալ գալաճագ տէյիլլէր ա. օնլարըն տա ասնու պիզիմ կիպի օլաճագ. օնլար պու եօլճուլուղուրահաթ էթանինլէր տէյի, պէն թէատրիքալիզ պուլունուպ տա, վաթանըմտան նիյին մահրում օլըյըմ։ Եա օնլարըն ադլամէթինէ՝ ֆագըրլըգ իգթիզա էթանէյինի թանկրը պիլեյօրսա, պիզ թանկրընըն էլէրինի պաղլայըպ, քէնանէյէ նայպէթ՝ էվլատլարըմըզը ձէհէննեմ՞ մի աթաըմ։ Հէլէ կելէճէյի պիւշիւնմէք՝ թանկրըլըգ խատիա. ը տըր. զնրա կելէճէյի՝ թանկրը քէնանէյէ ադլամագ տըր. ինսան էվլատը քէնանի քիպրի իլէ հափտըզը՝ պուննա պինադը թէրթիպլէրին եուք օլմասը, հէվի պուննուն իչին ակը։ Պէն էվլատլարըմա ակը միրաս պրագայըմ քի, ասլա ֆագըր օլմասընլար. օնլարա միրաս՝ Ալլահ գօրգուսու տուր։ "Ալլահտան գօրգանա ֆագըրլըգ օլմազ,, (Սադ. լԷ. 10)։

Պէն պիլիրիմ՝ ադն չիմսի ֆիքրինատէն նէ ադվէլէրսին. հէլէ շունա պիր քերրէ. պանա հալինտէն հօշնուտլուգ սաթաճագ, օյուսա ադնաաթինատ իլէրի կելմէյէ չալըշըր. էլինէ պիր իշ

ախշիկ, եթե ինչ ասելը. համնատն խոշ-
նուտ օլաս, պիպայս օլուրսուս: Ես նիմեր-
ան սուլթանըմ. արմատ ադաճըն ալթընտա
եամըշ աս, արմատան ասիը եուգարը ադ-
զընա ախշիկն ակի մի պէքլէյիմ. պէն ան
հազրէթի Ադէմին վարխլերինան ակիլլիյիմ.
էքմէյիմի Ադընըզըն թէրի ինչ գազանաճաղ ակը-
լիյիմ: Հայ հայ. էքմէյիմի ապարըմ քի, եա-
րը եօլաս գալմայըմ. վէ պուլսուրսամ էքմէք՝
քէնան գըամէթիմ ակը, պէրէքեամ վէրսին
ակը ալըրըմ: Ադաճ էքմէյիմ եօլաս ասողըզը,
եախսա խըրսըզա չալսըզըսամ, քէնանիմ ակըս
էթմէմ. զիրա պիլիյիմ քի, վէքիլնարձըմ մա-
գայէա ակը, զարըզը ներսէն էնիչ կէօնտէրիր:

Նազըմ օլանը գազանտաղա չալըշմագտան՝
համնատն խոշնուտ օլմատագ անդարըզմազ: Նա-
քին արթըրըպ, զէվգ ակիա իչինտէ եիւզիէք
իչին թէփէլէնտիքտան՝ յազըմ օլանա գանատաճ
էթմէյիպ, կէօզիս ասչմատագ չըգար: Հէփիմիզ
եօլճուսուզ կիտէյօրուզ. անճագ տիւզ օլանա
կիտէն, հէմ բահաճ կիտէր, հէմ մէնզիլ ալըր.
տողարըն թէփէսինէ չըգան՝ եիւքսէլիր տամա,
մէնզիլ ալամագ. զիրա եօլտան ակշամըր չըգար:
Նաքին ակն ալչագլարա գանատաճ էտէրիմ ակի,
չէօզիւպ օթուրմազը ակիլ համ ա. պէն ան եիւ-
րիւմէյիմ:

Նաքին ակը խայըրը գըամէթ աչըլաս, սուչս
ասօղ ակը վուռնար ադաչը պուլսան, խամէր մի խ-
տէն: Հայ հայ. նիչին խամէմէյիմ. օ աս ակէ-
մին գըամէթինի վէրէն Թանկրընըն քեսէմի ակը-
լիյ մի. նէ տէր տա խամէմէմ: Խամէրիմ տամա,

ծնու խոհեմեան՝ հալիմեան խօշնուա-
ուզուգ չըգմագ. կելիրսե՝ գասգուլ էաէրիմ, կելմեզե՝
պէնիմ իչին սէյիլ սիր սէրիմ. պէնիմ իչին օլ
մայան չէյե՝ նիչին ինէհաիւֆ էաէյիմ:

Հալինեան խօշնուա օլմագ պու սէյիլ մի.
հաթիա Ալիչերծնուն գավլինձէ՝ զէնկինելիք պու
տուր՝ ինչ պիւյիւք, էն սահիհ զէնկինելիք՝ օլ-
նընա գանսաթ էթմէք սիր. սէր: Ա՜հ, շա-
մէքթուպումա էազընան հագ սէօզլէր անկլաշըլ-
սա, էմինմէք թամաընըն մազարրաթը՝ սիւնեա-
սէ նէ գասագ էքսիք օլմըրսա: Կերէք գարը-
լար, կերէք էրքէքլէր, պու ֆանի սիւնեանընն
չէյլէրինէ. եսա եապանձը նազարլըյըմ՝ ուզագ-
սան պագարլըյըրը: Կիւզել սամնա, հասաթի
վար ըսա՝ յազըրագըը տօղրու սէօյլէ, սէվի սէյ
սէնի թիմարխանէյէ պաղլարըմ:

Նիհայէթսէ նէ օլսըն պիլմիրմիսին. օ հըրս ըլա-
ս սէվմայըլա, պու սիւնեասէ, կէօրիւլիւսդ է-
սինիլմէյէձէք սէվլէթին կէօլկէսինէ գուրսան
օլսուգ, հէմ պու սիւնեանընն սահիհ բահաթի-
նի չայբըրըլար, հէմ էարասըլըշըրընա սէօյլէգ
օլան՝ ախրէթին սէվլէթինի իմիրիրլէր:

Ախըր քելամ, սէնին մէքթուպունուն իգ-
լիզ-
զասընա կէօրէ՝ պէն հալիմեն խօշնուա ում
սէմիյիմ, սանա սու աձախագ կէօրիւնմիւշ: Ջան-
նի զալիպիմ՝ սէն սէ օ կէօզիս պիւյիւքսէ օլան-
լարսան օլմագ կերէքսին: Պէն սէ պու հագլա-
րըմը եազըրըմ ըսա. քենսիմէ հագ վերմէքսէն
զկյասէ՝ սէնին կէօզլէրինի պիր ազ աշաղալագա
էնսիրթմէք իչին սիր. էյէր սէն իլգամ օլմազ-
սան. զարարը սանա: Հիչ օլմազսա՝ պաբի սա-

նա գայլատէն ուսմ, վէ առուգամէքնար օշ առուշումուս անկլիսլն ա։

78

ՀԷՐ ՇԷՑՏԷՆ ՉԻՑԱՏԻ ՄԱԼԻ ԻԹԻՊԱՐ ԷԹՄԷԿ

պէնիմ ազիզիմ,

Սէն պանա աֆեմ սէօյլէսէՀէքսին։ պէն շուբայա կէլէլի տահա իլկի այ օլսուս. նէ զաման էսէրսին. ալէմին իմթիսալլանա նախշ օլսուս, խալք պէնի պիր գըմէթլի շէյ կիսի՛ էլէ ւսմէխն. ա՛ մի Թուխայօր սանըրսըն. կէնգսէն էնմիշ պիր նասխոտ շէյ կիսի՛ պէնի էլսէն էլէ՞ մի կէզ. սիրկայօրլար. սուլը՞ նէ. պուս իքրահիմլարը պանա նէ չին էսէՀէքլէր իմիշ. Ֆիւրուսայէսէն կէլմէ սէյիլ իմ. պիր ազ Թէրպիյէ օլմուշուս, իլմէ պիր ազ աշնալըղըմ վար, ծնուՀն իչին մի։ պէլլի սուլ Թանըմ, Թասսուս, պուս շէօնրէմէլէրէ իմիսպար ուսմաՀազ սէվիր սիր քի. արտահա կիմանին։ Ալիմ սին, Հալիմ սին, քիսպար զահէ սին սէյի, խալք պուս էմէքլէրիմէ նամազ գըլաՀազ. էօյլէ՞ մի սանըրսըն։

ՏօսԹուս, սիւնեանըն պուս Թարաֆը սա օ_ պիրլէրէ պէնզէր. էյէր քիչինին կէրէք զաթին_ սէ, կէրէք Թէրպիյէսինսէ, օլսան Հիւնէրսէն

ղեյաուէ՝ մալինէ ենթիպար էթմէք՝ ասլը պիզիմ վիլայէթաէ ակը սանըրսան, եանըլըրսըն։ Տմա. Թուա, պու պիր իլչէթ ակը քի, Ընուսմաչին վի. լայէթինաէն մաուա, ախունեանըն հէր Թարա. ֆընա եայըլմըշ։ Իմ իլչէ իլչերի կէլմէք՝ ֆագաթ Ընուսմաչինէ մախսուս տուր։ Տիւնեանըն եխ. զիւնիւ մուրսաար շէհվէթ խույուլա, Թամա աուսմանը գաապլամըշ. պու նէքի իլչէթին՝ զէմա. նէմիզաէ մէյսան ալմասը կիւզի՝ հիչ պիր ուէվը. սէ օլմուշ սէյիլ ակը։

Խապէրին օլսուն քի, պու վիլայէթաէ սէ սաիր եէրլէր կիւզի՝ իլք էքրամ փարայա սըր. զէննկին օլան, փարասը օլան, պիւյիւքլէրին աօա. Թու տուր, քիսապըն ուրու գապընսաշը սըր, աշաղա Թապմընն Թանկրընսը սըր։ Խանի պուննուն պէօյլէ օլսուդունու, վէ պու պուլաշընդ իլչէ. Թին պուննա սա իշչեակիննի սանա խապաթ է. ակը, փարասը օլմայան առաա՝ էքրամ իւմիսին. սէ օլմայաճաղընը անկլաթմադ իչին, սանա պու ֆասըլքեակի մէքԹուպունա վասֆ էտէյիմ, պիր ազ եխրէյիմի սօուսայըմ։

Պուրասա պիր ազ սէվսան սիւրէր առաամըշ վար. քիմի սէվսէթ, քիմի րիճալ հիզմէթին. սէ, քիմի Ճանը իչին Թէվկիլէթաէ, քիմի սօսի խաԹընը իչին մուաամէլէՃիլիքաէ. հէր պիրի պի. րէր եիւզաէն, պազը հայուշ, պազը հարամ, սիւնեաըդ պիրիքաակիմիշլէր. սիւնեաըդը սիւզ սիւքլէյն, միւքիլլէֆ սարայլար՝ եա սաԹընն ա. ըրըսը, եա եէնիսաէն եասիսարըսը, զարիֆ սէօ. չէմէլէր, աղըր Թապընշը, սիւրիւյէ հիզմէթ. քէարըսը, ասԹըսը, գայըգըսը փէյսա էտէյօր.

լար. կեօյա պուռնալը ըլա եվվելքի հալէբինի գաֆաալով, զամի ասղուշտրնը զայպ կոչյալը, ալթընգ օ առամլար ակյիլէր:

Պու խայալով ֆիկիրլէրինէ կօրէ պինէր քի, եվվելքի հալէբինի ախտի ախաղ ուռուռուպ, քինախլէրինէ պիր ախուշ կիսի կէլյօր: Ցիլէրինի ուֆքադ յապըտըյըմ քիրլէմէյէ իրթիքաատ էմմէյէր. աղըզտրնա՝ հէվի իրի յօգմալով, էֆատտրնը անտըղը վագըմ՝ շէօհրէմ վէրէրէք սէօյլէրէր. շէօյլէ քի սիսիլէլէրինէ պիր քիպար զատէնը թադըպ, ասղուշտրնա օրմանի շէրէֆի վէրմէք իչին, գուրտուպտարը էրկէմի պուլունգընուք սուրմէյինէ կօրէ ալըշտրար քի, ադըպէմ խալգա սաֆարդարը ասիմէ քիսալը. լըգա քինախլէր ան ինանըր կիսի օլաւըրար:

Նաքին պէօյլէ առամլար՝ մէշրիսի սէվտրը առա քիսալա պէնգէմէլի: Հայ հայ. ծնուն ի-չին աշաղա թադըմա թէնէկզիւլ էմմէյէր, ծնլտրը կիւսրէ մանթարը կիսի՝ այսպ ալթընա ալըշգտրընուան պաշգա, քինախ ադրապտարը-րընդն պիրէ՝ աշաղտա գաղանտրյըտա գօնու շմարտա իրթիքաատ էմմէյէր, թանըմագ կիսի տուբուրար. վէ օլան պիսիկլէնգէրինէ քէսէր կէլմէսին ան՝ իսաթըտրնա պիրէ կէմիյէ գօյդարար: Էյէր պիր էլ թուքաուպ գալտրը-տրգտրը առա վար ըտա, մէրհամէթինտէն ան՝ իչ պոր. ծնուն ան՝ֆիկիրլի՝ քինախինէն խալգա սաֆ-ալթը պիսիկլէնգյու եալան չըգարտրպ առա, զա-լէի ասղուշտնուն՝ քինախ ադրապտարա չալըշտը-ղը էէրսէ, օպիրի պէյլի էմմէսին ան՝ պոր:

Վ ադա վադա կէօզլէրի ան՝ օնէներ, աշաղա պա-

գամազ օլուրլար. էնքի տօսթլարը Թանըմազ օլուրլար: Պիւյիւք օլմայան, քիւչար օլմայան պիրլէրինէ գօնուշմազ ակյիլ, էթէքլէրինի պիրլէ էօփէմէզ: Պայազը խալդա ապուզու չէկ. րէ իլիմ սահիպլէրի ինանըէրինաէ առամանա սայըլմազ. խուլասա պիրլէրինէ սէրպէսթ կէօ. րիւշէնէք առամ՝ պիւյիւք օլմալը: Հայ հայ. զաթի պիւյիւք վէ զէնկին տօղուպ, քիւչարանէ Թէրպիյէ օլան ըլա, Ֆիւրուսայէտէն կէլիպ գազարա մալ սահիպի օլան Թէրպիյէսիզ ջե. Թաղըն՝ պէօյլէ Ֆարդը օլուր:

Թէրպիյէնին Թօխուսու՝ պիր մահՃուպ եիւ. րէյէ էքիլիպ, Թա էվվէլինաէն Թիմար օլուն. սա, վէ տօղուշունսան պէրի կէօզիւ մալէ ալը. շըգ օլուրսա, ագՃէյի իշ եէրինէ գօմազ: Լա. քին զաթի մէշրէպի ալշագ, ինսանՃա Թէրպիյէ կէօրմէմիշ տառամ՝ մալի կէօրսիւքլէյէն, տիւնէա. տէ տէվլէթ պուս տուր սանըր, կէօզիւնաէ ալ Թուրնուն վարըլմըսընսան զայըը շէյ կէօրէ. Ճէք նուր գալմազ:

Պէօյլէ Ֆիւրուսայէտէն կէլիպ, հարամ՝ հա. յալ էտինիլմիշ մալ գուվվէթի իլէ, էվվէլքի տէ. րէՃէինի աչըրան առամըն գուրդունըզուզունա՝ պիր էօզը օլունա պիլմը. էառնի, պիր պիւյիւք իօգմա պիր քիւչիւք միսէտ, էլալէթաէ շիշ. քինէք փէյսա էԹախինաէն պաշգա, պիւյիւք. էը իլէ գօնուշմազ, քիւչար մէՃլիսինէ կիրմէք Թագրիպի իլէ, Ֆէէք սայէսինաէ իլէրի կէլէն առամըն կէօզիւ գամաչըր, էվվէլքի մէքէանը. նը սէչէմէզ օլուր. զանն էտէր քի քէնալ տէ հէր շէյտէ, օքէնալի իլէ գօնուշանըլարա պէնզէր

Ֆիլ-վաքը պիր առամ մալ առհիպի օլտուք-
լայն, այլա առնա բիւմպէլի քիպարը առամլար՝
հէվ առամլաշըրլար աշնալըք վիչտա էտէրլէր,
գոնուշմադա պաշլարլար. վէ պիր թէրպիչէլի
առամըն պիր ազ գլյաֆիչէմի պօզուք առուր տէյի՝
սէլամ վէրմէյէ իլթիքատ էմմէյէն աղալար,
օպիրի պիր չըմադըն չինկէանէնին էվիտար պի-
լէ օլա, մալի վայր մը, սալմանամա էտէ պիլմէօք
մու. չըմադլըղըն, չինկէանէլէյին հիչ պիր զա-
րարը էօք, հէմ գօնուշուրլար, հէմ էադըն ահ-
պաղ օլուրլար:

Պու միսիլի առամլար՝ ֆիւրուռմայէտէն կէլ-
մէ օլուպ, թէրպիչէլէրի օլմամադ ըլա, զէնկին-
լիքէրինէ կիւվէնիպ, սէրհօշ կիւլի՝ պադը միւ-
նասիպէթսիզ շէյլէր էտէրլէր քի, նադիք միզաճ
օլան առամ չէքմէզ. պու ձիւմլէ իլէ չօք ա-
ղալարըն վազիֆէսի ակչիլ, թէհամիւլ էտէր-
լէր:

Վադ՛ա պէն մալի շարտադա պէնզէտիրիմ. շա-
րտադը չօք իչմէյէ ալըշըք օլան՝ նէ գադար իչէ
քէյֆ օլմադ ամմա, պաշընա վուրուր. հաճ-
թա չօք իչմէյէ ալըշան առամ՝ պէչէքտէն պի-
լէ իչմէյէ ալըշըք օլա, նէյնէ ադըք թամ գալ-
մադ միւմքին ակչիլ: Լադին առ իչմէյէ ալըշմըշ
առամ՝ քէնադիյէ շարտադա վուրուր օրամադըզ ի-
չէրսէ, հէմ կէօզիւ ակօնէր, հէմ պադը ռօլա-
նըր, հէմ ադլընը շաշըրըր, իլադէթ էվինտէն
կիլտէր. հայվան կիլտի հէր նէ բուռավայըք տէ-
սէն էտէր: Բուռադր էյլէ տէ պայգ, մալին տէ
ֆադիվէթի պէօյլէ տէյիլ մի:

Իմտի պու առըզատէլէրին պիր ազ՝ պէօյլէ

ասկրատան կեօղմէ՝ մալ սերխօշլարընըն բասը-
թասըղլըղընա, նամըլ թէհամիւլ էտէրլէր ուէյ
սօրատան, պէն իչի սէպէպ պուլուրում. եա
մալին փարըլթըսըլա կեօղլէրինի գամաշըրըզ,
ադըլ վէզնէսինի շաշըրըրլար, վէ քիշիսէ կեօղ
կեօրիւնէնէք՝ մէշրէպին փարլադըղը օլաճաղընը
ունուտուրլար, եահօտ օ խթիպար էթանիքլէրի
հէրիֆլէրին մալինտէն պիր ուամանադլարը օլուր

Էվվէլքի սէպէպ՝ պիր ադըլըղլըգ ոլը քի-
քամիլ օլան առամա զիւլլիւ վար. զերա քի-
շիյէ հէր միւլահազայը թէրք էթանրիր, հայվան
կիսի էալընըղ կեօղիւնիւն կեօրահիյիւ չէյէ
մանիլ էթանրիր: Էյլէ առամ հէր չէյի զահի-
րինտէն պահա էտէր, իչ խիւզիւնիւ վէզն էթ-
մէզ: Պազը քէամիլ առամ վար քի, օլան մալի՝
ազ չօգ՝ ասլա կեօղիւնտէ ուէյիլ սիր. քենափ
մալինի՝ գըչ կիւնիւ վիւճուտունու գըզարըրմա-
ղա գուլլանըլըր սէթէյին նազարըյլա պագար,
վէ էլինքինէ հիչ խթիպար էթմէզ: Քէամիլ ա-
առամ քիշինին մէշրէպինէ պագար. զերա ինսա-
նը էյի ֆիէնա կեօռթէրէնէք՝ ֆէզէյին վէրտիկ
մալ ուէյիլ. իլլա մէշրէպինին էյիլիյի քեօթիւ-
լեյիւ սիւր:

Լագին քէամիլ ուէյէնէք առամլարըն սայըր
օլ գառար ազ ոլը քի, տիւնեառտէ ինսանլարըն
չօգլուղունտան հիտատ կեօրէնէք օլուրսագ,
զէմանէտէ պիր իսօչ մէշրէպ առամտան ըսա՝ ալ-
թուն էիւքլիւ պիր էշէյէ տահա զիյատէ խթի-
պար վար ուէմէզլի:

Էքինճի սէպէպտէ պագարտագ, պու մալ էշէք-
լէրինէ չօգ ադալարըն խթիպար էթանիր՝ եա պիր

հէսկեկ Թամամըլըա տըր, եա էօսիւնճ ադձէ ԹուԹուպ, էՓինամամ սուլԹանըմ ըլա էօսէշ մէք իւմիսի իլէ տիր: Ջէմանէսէկ փարայը՝ ԹուԹմանըն սա էօլու պու տուր, էօսէմինին սէ: Պունուն իչին տիր քի, փարասը օլանըն հէր բիձասը գապուլ օլունուր. հէր մէրսիմը՝ նահագ ըսա պիլէ՝ իձրա օլուր, վէ յայըգ օլանլար մահրում գալըր. գիրա պազը պիչիւք ամամիար ատմըլուգլարընը նուՓուզլարընը՝ նուգոտա ադձէ իլէ սամամպա իչԹիքհասլ էտէրլէր, հիչ սոգընմազըր: ՖազիլէԹին իւձրէԹինի, լչապամընը յայըգ օլոուրա քէրէմէՀէրէ, վէ հագ սասլԹին մէչվէսինի, ալԹունա կիւմիւշէ գափտըրըրլար:

Զուսազըտաւն նագլ էմամչի՝ խափարԹա գրալը Ալկամինէս պու խուսուսա էչի պիլիր իմիշ. մէսնինալըլարընը հէսկեէսինի նիչին գապուլ էմամէսին սէչի ատմուշնուրա "Հէսկեէչի ալամ՝ հագգը իձրա էսէմէմ, ընուն իչին գապուլ էմամէսիմ,, սէմիշ: Վագ'ա րէձաձընըն հէսկեէսինի ալրագ սա, ատրու իշ կէօրիւալ, գալմինի քիրէէմամէք միւմքին սէչիլ:

Հէլէ ատմուա, սէն պու վիլայէԹի օպիրէրէ պէնգէմէզ զանն էմամ. պուրայա էՃՆէպհէսէն պիր միսաֆիր կէլիրսէ, քիմին օղրու սուր սէմէղէր. ալիմ մի, Ճահիլ մի ատմազըսը, փարասը վէյա մը՝ ընու ատարլար: Ընուվէնագ չոխրին սէտչի կիսի "Օսամի խուսընը ատմըլար. գանչ հիզմէԹքէսը պէտէր. նէ գասար էէրէկ մալիք տիր. չըգան Թամամը պէչ մու, տիւրքիւսու չօգ մու. վէ մէչիէպհնէ տահիր օլան՝ էն ատն սուալ տըր,, սէր:

Ջէվգ շուննաա տըր քի, պիր առամ ապըլէր-
մէզ պիր միւձիղէթ իլէ իլէրի կիլոխքէյն, ո
առաթ քիպար օլուր. հէմ իլմէ աշնա, հէմ ֆա-
ղիլէթ առիխալ, ախուեանըն էյլիքլէրի հէփ իւ-
ղէրինէ եազար: Թէձրիւպէսինի խաթէրմիսին,
պիր զէնկին առամա պագ, էձառտընը մէտ է-
տէր, պապասընըն տէտէսինին պիւյիւք առամ-
լար օլտուղունու սէօյլէր. հէր տինլէյէն ինա-
նըր, վէ պիր ազ տա չէրէֆ վէրիր: Օնա գարշը
պիր քիչի զառէ՝ յաքին փարասը եօգ, կէչմիշէ-
րինի նագէ էտիպ, քէնոտ տէ օնլարըն խօշմէչ
ըէտինտէ օլտուղունու կէօսթէրսէ, խալդա
քէնոտնի զէվզէնտիրիր, ալէմէ կիւլիւնճ օլուր
Նիչին. եա պիր առամ փարասը գառար քիպար
օլուր, օնուն իչին: Եինէ Եուվէնալ սէօյլէր
«Քիչինին առնարըղընտա օլան Նուգուտու գա-
տար՝ նէֆսպարը օլուր»:

Պիր զէնկին առամ՝ իչինտէն խառէրտար օլ-
մագ տէյնէ, իլչին խամինի մանտարընը պիրէ պիր-
մէզ իչէն, հէր մատտէյէ տիլ ատթար, պին գա-
տար Թուրահաթ սէօյլէր ուԹանմագ. էթրա-
ֆընտաքի միւտահէնէձիլէր՝ պիր այէթի քէրի-
մէ սէօյլէմիշ կիպի, մանշ-Ալլահ տէրլէր: Քէն-
տի՝ իլմէ օգուտուշ օլմատըղընը պիլէր, յաքին
պուդնլարըն աֆէրիմինտէն գալպինտէ էօյլէ գու-
րար քի, օգուտաման՝ օգուտուշ օլմանըն սըրրը՝
մալ պիրիչաիրմէչ տիր: Օնուն զըտտը՝ իլմէ հիզ-
մէթ էթմիշ պիր առամ, զիյարա օլտուգտան
սօնրա, քէնտիմի Թանըտտայըմ, նէֆսպար էտի-
նէյիմ տէյի, հէր նէ գառար էտէպ իւ էրքէտան
ըլա տավրանաձագ օլտա, եինէ չարխ եօգ, իւս-

թիւնէ կիւլէրլէր. իլա քի պիր զինակինին էշէք-լիքլէրինէ զրա սէօյլէյէճէք օլսա: Շաշգըն խալը զանն էտէր քի, ապէնկի օլմայան առաջըն հինչ պիր էյի շէյի օլմասըդ:

Պիր մալտար առամ քէնտի մէրտիվէնլէրինին էօյիւնտիւն. Ֆարսգա պիր Ֆռանգը առամը սէօյտիւրմիւշ, սէօյտիւրմիւշ, Թէքտիր էթմէրմիշ, միգտատընը պիլմէրմիշ, պիր գապտահճը առամը Թէքտիր էթմիշ. պիր պիչտուէնին հադդընտան կէլմիշ. չօգ մասրաֆ էտէր խոշ. Մըսըրլը ահմէտը, ապրը էվ Թապլըը, վէ պուննա քէզալըք պէտտուշ վէ տէվլիվէ նիշանէլէրլի, վէ Քիպիր էտէրլէրլի վար ըմըշ. հէր իշիտէն աֆէ-րիմ տէր. չօգ նատիուզ, չօգ պիչիրվէնիվ տէյի մէտհինի ապրա չըգարըրլար: Լագին պիր առամ պէտտէվէ օլմաղադ շէյտէն կէրի տուրուբ, խահ-րընա տօգանտանա աֆվ էտէր, տիւշմինինէ էյլիք էտէր, մադատուրա էլ Թուվաբ, գապա-սրզա սրգա օլուր, էլին գուտուրտունա գալմադ, բուշվէվ էէմէզ, խալյատա հէր Ֆռանգիէթին իճ-բարընտա կէզէր առամտան մը սրր. վարտատը օլմատրդը քէնտինէ գապահճա սրր. սէրսէմ սիր. շաշգըն սրր, էշէք սիր, սօֆուլուգ Թատ-լար մուրտան սիրու Եինէ Եուվէնտըն սէօզիւ սիւր. "Էվէրինին տարըրդը Ֆռանգիէթէրինէ մանիր օ-լան քիմսէլէր՝ պաճադտան գօլայ չըգամազ" ատր:

Խուլտանի քելամ, զինակին տէմիրէյն, հէվան իչինտէ սիր. օլ գառար քի, վէնք կ'ալ ըրդ գա-տընտարըն ձէմիյէթէթինէ պիլէ, պաղը առը աճայ-լէնտիշ գարըլտար, ըրդդը լուպատը տիւշկիւն օլ

աուգտան սնկրա կկրիրլէր. հիչ ալիր պէս եօգ։ Ամմա պուննուն էթախկի մասրաֆ նէ իլէ օլույօր. ծնու սօրան ապայան եօգ։ Պուննան անկլամալը սըն քի, փարանըն էօրթմէյէձէյի պըլսպ եօգ։

Վէ էյէր փարա նէ եափար, զէննկինլիք նէ իչէ եարար տէրսէն, հէփսինի սէօյլէմէյէ ուրթանըրըմ. անձագ շու գաատար սէօյլէյիմ քի. փիք միւհիմ գափալը գափուլարը աչար, աօսթու աօսթուան, գարտաչը գարտաչուան, էվլատը անատան պապատան պըլըրը. հագգը ինսաֆը ուննուրթաուրուր. զուլմու իլգյանէթի իրթիքեապ էթախրիր. վէ փիք քեամիլ աատամլարը պիլէ սինաէն իմանտան չըգարըր. վէ քիչինին եիւզիւննիւն փէրաէսինի եըրթար, ուրթանմայը գալարըր։

Փէք թաաճճիւպ էթախկիմ շէյ ալիր քի, պազը նադիք միզաճ գաատընլար՝ պիր ճիւչի շէյաէն ալընըրլար, թիթախինիրլէր, կիւճէնիրլէր. վէ պիր աատամ նէ գաատար քեամիլ օլսա, նէ գաատար թէրպիյէլի օլսա, գըյաֆէթի պօզուճագ ալ աուգլայն՝ աէմիրլէրինէ ուղրաթմագա իրթիքեապ էթմէղէր աէ, պու ֆէլէք միւսաատաէսի իլէ իլէրի կելմիչ թէրպիյէսիզ զէննկինլէրին եիւզինէ կիւլէրլէր, հէր էաէպսիզլիքլէրինէ թէհամմիւլ էաէրլէր։

Պու պապաէ Մէննանթրա չախրին աէօզիւ փէք ույղուն կելիր. "Մալ քէնաֆքէօր տիւր, եիւզինէ պագանըն տա կիօզիւննիւ քէօրլէր" աէր։ Սահիպինին կէօզիւննիւ քէօրլէր, պիրա քէնաֆի փարասը օլմայանտան պուր պիր ճինս սանըր, զէննկինլիք քիչինին կերէք ագլընըն, կերէք վիւ-

Հուսուներն, հէր այդ[illegible] էօրհէր սանըդ · ըրդ, Էահէպ, Ալլահ էրհի այդ[illegible]ա մէճպուր ակիլ դըյաս Էահէր · կնչէնի ուռնուսուր, կնկէհէյի սիւշիւնմէդ, աշաղտա օլանլարը հիչ կնօրմէդ :

Ենէզիւնէ պագանըն տա կնօգիւնիւ քնօրլէր, զիրա օ ալհուռնա կիւմիւշիւ Թագընանըն իչ էիւզիւնաէրի սագամըդլարը կնօրմէպիլինաէն պաշգա, քինամի պօրձու օլանը սիլէ կնօրմէդ · փարայա պագտըդլայն, կնօգիւնէ նէ լիյագամի կնօրիւնիւր, նէ քինամի զիմմէթի, նէ էլէն հագդը, նէ տօսի, նէ ագրապա հուգուգու : Չիմ ան օ էաքի բոմանըդլարըն վագթի ակիլ ակր քի, հագդը չէրիսինը պաամանան բտա, Փագըր էաշանադը տահա էլի այդըմլագ : Կնէթիհէի քէլամ, զինկին օլուպ տա կնօգիւ քնօր օլմայան առամ՝ ակր պուլունմազ ինձի տանէսի ակր, պահա նէթիհմէդ ակր ձէվհէր ակր, կնօր հիւզինամ ակր փարագ եըլմազ տըր :

Պու պէօյլէ օլտուգտան սօնրա, ակր քնամիլ առամըն գյաՓէթի սիւզկիւն օլմատըգ Ձա՝ իթհիսար պուլմազ · կնըչն առամը առամտան Փարգ էաէր՝ քիչինին մէչգէպինէ իթհիսար էաէր՝ քնամիլ առամլար վար, յոքին քիչինին մէչգէսի ակր պագչա անկաչըգմատըգնատան, ակր էյնամ պէրատկը օթուրուպ գալմազա միհմաձ տըր : Գնամիլ օլան առամ՝ քիչինին սիչարտան կնօրիւնէն գյաՓէթինի, Սննէքանըն տէտիչի կիսի, պըչաղըն գընը նագատըգըլա պագար, պըչաղըն էյնկինինէ Փէնատըգընա՝ գընը միհնատիպէթի օլմատըգնը սիլիկր : Լոքին պու գատար գալատատըգըն իչինատ ակր գաչ

էնսի փարգ էթմէք կիւճլեյիւնտէն մնաա, խալգըն իթիպար էթմէմէսինէ պագմայըպ, կեօղլիւնիւն քեաւխի աւտամ ըլա եադընըզդ փէյտա էթմէնին գօլայընը արամալը: Վէ տէլիլէրին սայըսը ուալու լարտան չօգ օլաուղունտան, քեաֆիլ օլան՝ պիր աւտամը սիւղիւպ, խալգըն գըյտըղ խիլաֆ տըր. պէն հադգը պուլայըմ տէյի, ադըլ տէօքիւնճէյէ գաւտար, տէլիլէրին սիւրիւսիւ՝ քենտիյի տէ սիւրէր կեօթիւրիւր:

Շիմտի տիւշիւն պիր քէրէ, պիր Էհլի ըղ աւտամ՝ պիր քեաֆիլ աւտամըն իթիպարընը էտինմէք՝ նէ միւշքիլ շէյ տիր. օնուն էյիսի, Ֆազիլէթ՝ քենտի հալինտէն քենտի խօշնուտա օլսուն, Ֆազիլէթ սահիպի՝ էլլին գապահաթընա միւաահէնէ էտիպ, աֆէրիմ տէյէճէյինէ, խալգըն տէլիլիյինի ուզագտան սէյր էթտին կիւլտիւն. պուս գօճա տիւնեաւտ տէօնէն Ֆաարլըտըրա պագըն տա, ղէվգինի չըգարըն: Ձօթէ էանտա ադմաղըն քիպրինտէն միւնահազասըղլըղընտան ղուհուր էտէն իխթիլալի հիչ գայա էթմէտին:

Քեաֆիլ աւտամա յապըմ օլան՝ Սէննէքանըն տէտիյի տիր. խալգըն՝ չօգ մալ պիրիքտիրմիշ տէյի մուԹլու տէտիյի աւտամ՝ մուԹլու տէյիլ տիր. մուԹլու օ տուր քի, մալի պիւյիքլիյիւ գալմինտէ օլուր, խալգըն իթիպար էթտիյի շէյտէ կէօզիւ օլմազ. քենտի հալինի քիմտէ իլէ տէյիշ էթմէզ. ինսանըն ինսանլըղընա իթիպար էտէր, վէ օլան Ֆազիլէթինէ պագար:

Պուն լարը տիւշիւնտիւքտէ, պէն գալսիմի բահաթ էտէյօրում. վէ նէ պէն իլէրի կէլիյ՝ խալգըն մէտինի արարըմ, նէ խալգ աա պանա՝

ο ակնին ահագին ինիսպարը էտէյօր :

Ինօնէ եանաա պէն խալգըն ատըլըյինատէն էօյլէ զէվգ չըգարըգ կիւլէյօրուա քի , զէվգիմի ախնեանըն փօհփօհուննա ատէյըմէտ : Պագա-րըմ սիր ալայ քեօրլէր՝ ըշըգ շուննաա տըր ատէյ-րէք կիմանքձէ գարանըշըգա կիւրէրէր : Ֆիլան ա-ատամ պիւյուք ատամ տըր . նինչին . աղըր բուա-պալար կիչէր , գափուատննաա պիր գաչ ուշաղը վար , Թավշանննաա պիր գաչ հայվանը վար . ան-Ֆահանա չօգ վարա խարճ էտէր : Ամմա էմ-մէհմէտ բուավալըգ գալմայօր , նէ սին պիլիր , նէ ինսանֆ սայար . մանի ատյէլ . պիւյուք ատամ տըր : Օպէրինի ալէմ ալգըշլայօր . բէհասը միւ-բաձաանըը օլանլար էմրաֆընը գուշանմէրէ , հէր նէրէյէ վարսա , իսանի պարա օմուրտաօյօր-լար . էլայէմատ մէյսանը փսաք տըր , սալմանանի էտէյօր , պիւյուք ատամ տըր : Ամմա ալտըրընը վէրմէյօր , Ֆուգարալըը խըրփալայօր , Հարամ հալալ պագմայօր : Մանի ատյէլ . էմանէհ հէր նէ գատար պիւյուք օլսա , քեօրլէրին կէօզլէնէ կէօրմէնմէզ : Գուննարսա պէն կիւլմէյիմ մի . ան-վէ շանըը օլմուշ , էշէք սիվրհատար ատոլքէրի պաս տուր : Պալըգլար հավատա ուշար , գուշ-լար աէնինին տէալինատ էնէուդէր կիսի , ատամը չինֆէ գօշմուշլար , էշէյի գօչուլա օմուրմա-մուշլար . կիւլէնէք շէյլէր ատյէլ մի : Հագդը Թանըյան ատամ քենանհի զատլէ էտէմէզ , զօր ուլա կիւրէր :

Կէրչէք քեամիլ օլան ատամա պուննլար աղ-լայաճագ շէյլէր սիր , յոլքին քեամիլլէրին կէօզ էաչը՝ ատյէլէրի կիւրմէնէ տուր , զիրա ծնլարըն

աէլիլեայ Թիմար գասպու լէմէզ։ Պէն ան վարը՝ անլարա գարըշաճաղըմա, ուզագտան պագար կիւլէրիմ։

Պու Թավըրտան պէնիմ հիչ ալիր քեալըմ եօգ մու սանըրսըն. Հայ հայ. պէն ո աէլիլէրին իւս. Թիւնէ կիւլսիւքճէ, պէն չըլըղմամ. պունտան զկյատէ քեաւր մը իսԹէրիմ։

Սէն պէնի իսԹըրտան չըգարմա սա սահիհ ալը քի, զահիրտէ կէօրիւնէն չէյէ վէրիլէն սէվ սա հագդընտա՝ տիւնէանըն հէր Թարաֆը պիր տիր։ Էօյլէ օլտուգտան սօնրա, մալէ հէր չէյտէն զկյատէ իմԹիհար օլունմազ իգԹիզա էտէր։ Կէրչէք պու իմԹիհար՝ ադլը Թամ օլան առատա էտդըշմազ, յոքին ինսանը հայվանատան Ֆարգ էտիպ, իմԹիհարէ յայըգ էտէճէք քէնտի մէջբէպի օլտուղունու՝ պիլէնլէր ազ օլտու զունտան, խալգ շաշգըն կիպի մալին վարըլԹըգընա գափըլըպ, հէր քես քէնտի գանմազ սէվտասընը գանտըրտաճագ չէյէ պագար։

Խոտի պէնիմ հագդընա սէնին գըյասըն եանլըշ օլտուղունու՝ իշտու մուՖտասազ խուլտունամէմտէն անկա։

79

ՀԻՓՍԻ ՈՒՍԼՈՒ, ՀԻՓՍԻ ՏԷԼԻ

Ազիզիմ,

Ա՛ննի ալէն նահըլ աճըմայըմ. անոնց կխալէ պիր քիչի զաուէյէ՝ օ գառտալ առաուըն արաբըն-առա՝ տէլի ատանն. էլպէթաէ էօվքէյէ չըգալ-արն. յաքին նէ եափաճագալըն, ինձիւգամ մը ալաճագալըն. Հայա, անդ պուհնու էձիտիրէյէն, խառմին մէյտան պուլուր, առնա տէլի տէսակի Հագ օլաուդուհնա՝ տէլի պրագմազ՝ Հէփսինի շահիտ կէձիրիր: Պիլիրիմ, սաֆրամ գառտարտը, գանըմ գըլալը, էլպէթաէ Եիւրէյիմի սօուձմալըմ տէյէձէքսին: Եօգ. չիւնքի պէնտէն նահսհաձ խալէմիշսին, սէօզիւնտէն չըգմամ տէմիշսին, տինլէ խոսի սէօզիւմիւ: Պէն էօյլէ ինաաֆըզ առամ տէյիլ իմ քի, անոնց էլլէրինի պաղալըմ առ, Հագգըն օլաուդու էէրտէ՝ Հագգընը արտնա տէյիմ: Ընձագ ինսան գըսմըլա իշ կէօրմէք նահըլ օլուր՝ օնու անլառայըմ:

Խալի խառ շուհնան պաչխայալըմ: Ինչ տէրսին անոնց խառմին տէլի մի տիր, ուսլու մու առուր: Ջէնձիր իլէ պաղանաձագ տէլի տիր տէրսին. վէ Հիչ պիր խոպաձըն օլմառա, պու առնա էձտէյի էտէպսիզլիք էլ վէրիր. զիրա պիր քիչի

զատէ առաւմ՝ քենախ կիսի պիր առաւմ էվլո-
սընըն՝ Ճէմիյէէթ արասընտա ըրզընա կիչմէք
ագըըըըգ տէյիլ սիր։ Պու սուրէթատ իքինիչ
տէ հադըշ օլուչօրտաուընուզ. օ սէնի տէլի եէրի
նէ գօմուշ, սէն օնու. ամմա չօգ ֆարզ վոր
տէյէՃէքսին։ Խայր. հիչ ֆարզը եօգ։ Սէն եա-
պանա տէյլէչօրտուն տէ պանա։ Ճանըընը սէվէր
սէն տարըլմա. պէն տէ տանա՝ սէն եապանա
տէյլէչօրտուն տէրիմ։ Նէլ, քիթապըն օպիր
եիւզիւնիւ չէվիրէլիմ. սէն քենախին ուսըլ-
ագըըը սայմայօրմուսուն. Հայ հայ։ Նէ տէր-
սին. խասմին քենախի տէլի եէրինէ մի գօմուշ.
օ տա քենախի ուսըլ ագըըը սայար. էօյլէ
խտ մաալահաթ ֆիքիրլէրին ույդունտուզու-
զունտա տըր։ Վէ չիւնքի ինսանըն ֆիքրի կիսի
եանըըը շէյ օլամազ, իհթիմալ քի օնտան գէչ-
տէ՝ սէնին ֆիքրին եանըըշ օլա։

Ամմա պու պատտէ եանըըշ օլամազ տէմէ-
զիրա հէր քեսին քենախ նէֆսինէ օլան մու-
հաթապէթի՝ պիր սիհիր տիր քի, հէմ պիր պիրի-
միզի ֆէնա գէյտա էտէր, քենախիմիզի էյի պէլ-
լիէրիզ։ Իլա պու պատտէ հէր շէյտէ տէ տէյ-
լի խտ, պազը շէյտէ քենախիմիզի ուսըլու գէյտա
էտէր, էլլէրի տէլի տիր տանըրըզ. շէօյլէ քի
հէր քես քենախ ագըընճա՝ պէն ուսըլույում,
էլլէր տէլի տիր տէր։

Խմմի պու ֆիքիր պիզէ թտապահաթտէն կիչլիյօր-
տա, խտսմին քենախի զատէ էտէմէյիտ, ֆիք-
րինի տօղրու տէյլէտիյինէ կիւՃէնմէ. իլա խտն-
որզ առաւմ տըր տէ. զիրա խտնը ֆիքրատէթի
օլան առաւմ՝ էլլէրի տէլի պէլլիէտիյինի տչ-

քեաթ էթմէզ Պուհաան գաթիլ նաչար, օ ատամ աէնին ըրըճնա կէչմէք աէյիլ, համիմա հադդըմ վար, ատրուաունու աէօյլէյօրում աէյի սէօյլէ-միշ ոիր. նիձէ քի սէն օնա ատլի ատմէյիլէ՝ ատրուս սէօյլէյօրում սանըյօրսուն:

Պու սէօհպէթսէն շու անկլաչըլըր քի, ինսան-լարըն հէփսի ուսլու տուր, հէփսի սէլի ոիր: Իչլին ինսինսէ հէփսի սէլի ոիր, քէնսի ինսին-սէ հէր քես ուսլու տուր:

Պու յագըրսըր պօշ տուր սէյէմէզսին. զիրա ոիր ատամ հէր նէ դատար բահրիմատըզ իշսէ պուլունսա տա, էթմէյինի ալէմ սէլիլիք սայ-սա, ոիր քերրէ սէ էսէնէ ատր. հադ նահադ սէպէպլէր սէօյլէր, սէլիլիք օլմահըրնատան մա-տա, ադըլըլըրըն տա փէք քէմալ մէրթէպէսի ոիր սէյի տուրուր:

Մինահ, էլի փէք խահիսին ոիրինի կէօրմէն էօնինէ կէթիր. կէձէ կիւնահուզ վիձուատունա բահաթ վէրմէզ, պօղազըն նահադ ատրնա վա-րընձա քեսէր. ոիր փարա խարճ էսէձէք օլսա՝ ձիհէրինսէն գօփարօնա տա գանատաթ էթմէզ ատնարգլարըմը նինչին ատրուբահայօրում, խալ-գըն սէրխինի նինչին խաթէմիյիմ կիոիլ իզէմէյ-օրում սէյի աղլար: Սէն էօյլէ տատմը կէօր-սէն, սէլի ոիր սէրսին. զիրա մահ սէսէկին՝ զէվգինի չըգարըզ՝ էլէ տաղրիմատ իչլին օլմուշ տուր. ոիր տատմին մահի օլուպ տա, զէվգինի չըգարմատան ապրադըզ կիթմէք կիոիլ ոիւչ-սէ սէլիլիք օլամազ: Հաթիմա թանկրը օ մահի օնա վէրմիշ խան, իչէսիոիզ էպէսի սէվգէթ էսինսին սէյի վէրմիշ սէսէն, օ վարըզ սխրէթին նէքսէ-

թինի սաթըն ալըօր։ "Տէլկի ուսըցու ֆարց էթմէք խաթէրիմին տէր Սէնէքա ֆէյլէսոֆ էլինաէքի մալի գուլլանըլըը թարզա պագ. ուա լունուն էլինաէ մալ էախր տիր, տէլինին էլինաէ սահիպինի էսիր էաէր ,, ։

Հէլէ պիր քէրրէ օ աձ կէօզլուլէրէ տէ ոօր. տէլիլիք օլմասըղընաան մանաա, կէրէք քէնոի իչին, կէրէք էվլատլարը իչին, կէլէձէյի տիշինիւա՝ թէսաարիքաէ պուլունմագ՝ փէք ապըլըղ ապը տէյի, պին ախպէպ իլէ քէնոի ապըլը օլսուզունու խապաթ էթմէք գայըրնաա օլուր, քէնոյի ապըլըը էէրինէ գօր սա, պէօյլէ էթմէյինլէրի հէվ տէլի տիր տէր։

Սէն օնա՝ էթոէյին խայրնըղը տըր, քէնոին քէնոինէ ձէլլաա օլմուշաուն տէյէ կէօր. օ էինէ տէր քի, տիւնէաաէ չօգ ապձէոի օլմագ կիպի, կիւնաէն կիւնէ մալ տրթըրմագ կիպի, տէվլէթ օլամագ. զիրա քիչինին էլինաէ՝ ֆապըրը ղը գարշըլար պիր գավի գալգան տըր տէր։ Սէն էինէ տէ քի, տէն մալ պիրիքտիրմէք թամամլը կիրչէքտէն ֆապըր կիպի քէնոինի թէփէլէյուսուն. հէր նէ գաաար մալին օլսա, էինէ ֆապըր սըն. օ էինէ խաքէաթ օլմագ, ապձէոինի պօշ չէյէ թէլէֆ էաէն տէլի տիր տէր։

Պիր գուլարտագա պագ. շիքր Ալլահա, պու տէվատաան տէն տէ ուզագ սըն, պէն տէպիզ օնա տէլի տիր տէրիզ. զիրա կէրէք քէնոիմիզի բահաթ էաշաաձագ, կէրէք գարտաշըմըզըն պիր մուզահիգտաընա պուլունաձագ ապձէյի՝ կէօթիւրիւտ պիր տագիգտանըն իչինաէ տ. թէչէ աթմագ, ազ տէլիլիք տէյիլ տիր։ Վար գօ.

մարտագրքն պիտի ուր, պատճառն քանզի այդ վերջ ժամագ ազգասիրտ՝ ազ վարձին իմանալ սխալանք սրտիդ սխալմունք սիր. էրկրէ խոսք, ազգ ազգ պիտի ազգիս սրտ ունի: Պիր ան Սենքա ալիմին ախակի կիսվ։ Պիր ազ վարդիմ զարբիշմակքան ուզա, թէրսինէ ախմախութ թիւրիս էհիւսիս ասլուտրա, նէ ազգ գալդր, նէ ֆիկրի. զիրա զանֆիլ պիր էնին կիսօրտիւրս շէյտան՝ քէնտիկի շաշմամագ՝ մալէ կիւվինէն ունէլ էրկէ մահտաս տուր ,, ասէր:

Էրկին պատճարդին հիշ պիտի յադիմ ասիկ: Կնէ պիտի ինտանդարդին ալխատվիկ տամէնին թէֆթիշ էտէլիմ: Հէր քէս պէտիմ ՝էթտիկիմ ազգասիրտ տէր ասէր, քէնտի կիսվի էմտիկինէն ունէլ էրկինէ գօր: Ընտամ վոր քի, գլոյֆէմ տիւզինինտե զարնֆիվիք էտէնէ ունէլ էրկինէ գօր, զիրա կիկիտանէն մէրտամ՝ վիւճուտտունու անձագ էտէպ իւզրէ էօրթիւնտիք տիր ասէր. օնա գարդը զարնֆիվիք էտինէրէ՝ տիւզինտիդ տատէ կիկինէնէրէ ունէլ տիր ասէր. զիրա խարդա կիւվէնձ օլմատագ էյնի՝ տատէթ ուչմալդրմէրդ:

Օլանդնա գանտամի էտիպ, քինֆաֆի նէֆա կէչինէն ատամ՝ պօրձատն չէքինտիկիպ, միւսէյէնէպանէ մատրաֆ էտէնէ՝ ունէլ տիր ասէր. օ տատ՝ էլ քէսէմինտէն ատլատտամի էթտիք տիր ունվէնթ տիր, էթտիկէն ունէլ տիր ասէր:

Գէնտի հարինտէ մաղդամ ատամ՝ գաւզա ատուչանդատա ունէլ ասէր. տիրինէն ընդընա կիչտիք, տարինէն խօրթատագ, կիտահ տիրի էրէ, կիտահ տիրի էրէ հայվան կիսի ատալաշտագ, էրէն գուատուրտնա գալմագ, էրէ զէտմ էթտիք, նիհայէթ

ալէմ իւէ քիմ քիշի օլմադ , տէվիլիք տիր տէր Օնա գարշըլըգ , պիւյիւքլիւք խտախտընտա . լան առաւմ՝ խտլգըն կէօզլէնիւ էլըտրմադ հէր քէսէ միգտար պիլակրմէք , էլին գոնըլը էմէք՝ ապըռըլըգ տըր , մադըմ միւսյըմ օլմադ տէվիլիք տիր տէր :

Պաղըտար կէչինէձէյի վար իքէն , վադթին իչէ եատաթմադը ապըռըլըգ սայար , վէ Սողոմոն իմաատուն տէսկի կիսի՝՝ վադթինի պօշ կէչիրէն իֆրատ տէրի տիր,, տէր (Առակ . ԺԲ . 11) Օնուն զըտաը՝ վադթիէրինի պօշ ավարէ կէչիրէնլէր՝ վիճաատուն եօրմադ՝ տէվիլիք տիր տէրլէր . ադալըգ , քիպարլըգ , ապըռըլըգ , զէվգ սէֆտա էթմէք տիր , եէյինպ իչիպ , եատըպ ույումադ տըր , տիւշունճէկտի օլմամադ , եատսա կէօնլիւնիւն հէր իտթէտիկինի իճրա էթմէք տիր տէրլէր :

Պաղըտար Ալլահըն էմրի իւզրէ եաշամադը ապըռըլըգ սայարլար . ՝՝Տէվիլիր էտէպի զէվգէնիր ,,(Առակ . ԺԷ . 5 .) Ֆէհվասընճա , Ալլահըն էմրինի զէվգէնէնլէրի տէրի եէրինէ գօրըլար : Չսաթըլ բատըրթատը եաշայանլար առ, էսէր կիսի զինճիրպէնա եաշամադ՝ տէվիլիք տիր տէրլէր :

Առամ վար քի , ՃէհաննԷմն չըգմադ իչին օգուրսուզ իլիմ էօրէնմէյի ապըռըլըգ սայար . զնրա ՝՝Կերէք իլիմ , կերէք եատպ՝ տէվիլիրին կիւճինէ կէլիր ,, տէր Սողոմոն իմաատուն (Առակ . ը . 7) : Օնուն զըտաը՝ օգուտմադսան խօշ լանմայան ահմադլար՝ հայվանլարտան զիյատ չէյ էօրէնմէյէ ապըռ եօրմադ՝ տէվիլիք տիր տէրլէր :

Պէրի՝ կիւնահա ախուշախբահէն ասկրա, պէր առամէն հիւզիւ կիւլմէք՝ ահէլիէք ախր ահր. վէ Սողոմոն իմաստունաան խոպան կհ թիւրիր. "Տէ. էլ առամ էտրահմպէլդը զէվգ կիսի էտէր., ահր (Առակ. Ժ. 23.) պու Ձիւմլէ իլէ ո կիւնահ. քէտրչար՝ հիւզիւ էէրուէ օլանէտրա ահէլի ահրէր:

Պէրի ահր քի, կիւզէլ գարդը ալան ահէլի ախր, զիրա կիւզէլլի՝ հէվգի սէվէր. օպիրի ահր քի, չիրքին գարդը ալան ահէլի ախր, զիրա չիրքինի քէնարի ալիէ սէվէմէզ:

Պէրի՝ էվէնմէք ահէլիէք ախր ահր. օպիրի՝ էվէնմէմէք ահէլիէք ախր ահր. ո տա պիր սէակէպ պուլտր, պու տա:

Պէն ահրիմ քի, կէօնլիէնիւ էէնմէք, նէքսիինին չարչանթըլարընը զամի էթմէք՝ ապըէլըլդ արր. էօթէտէն պիր ախէրի ահօնէր, համթա քէնտի իրատէթի իլէ էլինի այարընը պուզլայրպ, ախէնէտնդն սէքիտալտան քէնտիի մահրտւմ էթմէք՝ ահէլիէք ախր ահր:

Պահնլարընը որրասընտա տահա հիւզ սինն էօրնէք սէյրէյէ սիկլիրիմ, յոքին պու գատար պուշ ապրտը էլ վէրիր: Նէթիճէնէ քէլտմ, հնտան լայրն հիչ պիր Ֆիլիլի էօգ քի, էտէնդէր ապըէլըլդ սայտասրն, վէ կէօրէնդէր ահէլիէք ախր ահմէսին:

Սէյրէտիիմ յոգըրտրընն իսպանիրնը էտէ պիլիյօրտուդ: Գէնտի հնտինտտ հէր քէս ապըէլը արր, էլինն հնտինտտ քիմի պիր հիւզտէն, քիմի օպիր հիւզտէն հէվգիտի ահէլի ախր:

Չիչէքօնտւն հապգը էօգ մտւ քի "Գէնտի էք

սիքլեյինի ուշուտուպ, էլինքինի կեօրմէք տէլ էէրէ մախսուս տուր ,, տէմիշ : Քենտի զաթիի զէ օլան մուհտապէթ՝ կեօզէէրիմիզի էյլէ պալ լամըշ քի , էն կեօզէ կեօրիւնիւբ էքսիքլիքլէրի միզի պիլէ կեօրէմէյօրուզ . վէ էլլէրին գապաճա թինի թանըյաճագ , վէ հաթիա գապաճաթ օլմասըղը եէրտէ պիլէ՝ գապաճաթ պուլաճագ ագըմըզ օլույօր տա , քենտի գապաճաթլըղ մըղը կեօրէճէք պասիրէթիմիզ պուլունմայօր :

Ընչերօնուն գավրինճէ , պու պիր տէլիլիք է. սէրի պիր . վէ չիւնքի պու իլլէթ՝ ազ ջօգ հէվի միզտէ պուլունույօր , էյլէ իսէ , ազ ջօգ՝ հէ. վիմիզ տէլիմիզ :

Էյլէ օլտուգտան սոնկրա , պիզ էլլէրի տէլի եէրինէ գօյօրուզ , էլլէր պիզէ տէլի տէրտէ, պիզ նինչին կիւճէնէլիմ: Ամմա օնուն տէլիլիքինին էօ. զիւր կեօթիւրիւբ եէրի էօգ . օ տա տէնինքինէ էյլէ տէյլեր : Ամմա օ՝ ֆիկըրինտէքի օլանը՝ լի. սանինէ ալմամալըյօր . օնուն լհսանէ ալօրղընը տէլիլիք սայօրգտան սոնկրա, տէյլէտիքինէ կիւճէ. նիրսէն , սէն տէլի սին . տէլինինի տէօզիւ գալէմի կէլմէզ քի , կիւճէնտիքինէ հագգըն օլսուն :

Եա խալգ պէնի կեօրչէքտէն տէլի եէրինէ գօ. տա : Եա խալգ սէնի չիմտիկէտէք տէլի մի պէլ լիլէմիշ խտի , ուսլյու մու . էյէր տէլի պէլլիլէմիշ իտի իսէ , խտամինին տէյլէտիքի՝ խալգըն ասլըն. տան պէրի պիլտիքի չէյ տիր , օնուն էհէտտիղլիքինտէն՝ խալգ պիր զիյտտէ չէյ էյրէնմէտի : Եօգ , էյէր ուսլյու պէլլիլէմիշ խտի իսէ , տէլիլիքինէ սէն պիլէ չէհտտէթ էթտիքինն տտտմըն յտգըլ. տըսընտան՝ տանա հիչ պիր քետէր օլմազ : Կեօր.

անձն միւ ինքիգամէն վիչք էյնակ նամալ օլուր. անչ ինչքաալինկ պէլկ էքմէկիով, օնուն յոգլըր. ապալնա ՀէվաԹ վէրմէկիլէ, անչ օնու ակլի նէրինէ գօմուշ օլուրսուն։

Ինան պիլսաուէր. ակունատակ ինչքաալ էքմէկ-էՀէչք պիր շէյիմիզ վար ըսա, էլինն պիզէ ակլի ակաչկի ակը. զիրա ակլիլիչք պիզէ միրաս օլմուշ սուր. չօգ շէյի՝ վիչք ագըլըրլըգ ապր ակի էակէ-օրուզ, օյուսա ակլիլիքակէն զապր շէյ ակիկ. վէ քինակիմիզն վիչք ագըլըր սանապղըմըզ իշակ՝ Հէվ-ակինակէն գկյաակ ակլիլիչք էակէյօրուզ։ Տէլիլէրին սաէքի ակը, քինակ Հէվակինակէն ակլի նքնէն, պէնակէն ագըլըր էօգ ակչի խաակա էակը. "Տէլի սուամ՝ Թակէմաուզու էօքու ասղուս սանըզ,,. (Ղաակ. ԺԲ. 15.) ագըլըր օլան՝ակլիլիչք էքմէկ-իմ ակչի գօրգար։

Շուկնա պիր էյի ապգգաՀ էյլէ. զիրա պուս վիչք պէՀնա պիր մաուակ ակը. քինակ Հէվակ նէՀքինէ ուչան, էաակ, Ալլահըն էմրինի սայ-մայան սուամ՝ ագըլըզ ապր ակը Մուհամմէ խնաս-սուն, (Ղաակ. ԽԲ. 26.) օնլար ըսա, Ալլահըն էմրի իւզրէ էաչայլագ, զակինչ ինչուսլնուա գու-սուր էքմէկէվիմ ակչի գօրգանլագըր՝ ակլի ակը ակրլէր։ Նաքին ասնուկնուա քինակ ակլիլիլէրին-նէ, վէ օնլարըն ագըլըր օլսուզուկնու, քինակիչէր ինգրար էակըլէր ,,Պիզ օնլարը ակլի նէրինէ գօ-մուշ ուսուգ, ակլի պիզ խիչ ինչ. պիզ օնլարը բէզիլ օլաՀագլար սանըրսուգ, օնլար ըսա Ալլա-Հըն էվ յասլասլը սըրսալնա կիրսինէր, սալՀէ-լինն ակվէքինէ նակչ օլսուլար,, (Խաաա. Ե. 45.) ակչՀէքլէր։

Ինչ–վագը ասել տէլիլիք նէ տիր տէյն պէ չօգ արաշտրարմ . զիրա տիւնեա մաալահաթ լարընաա՝ իչինի պիլմէյէն սաատա՝ տէլի տէմէ ճախ տէյել . չիւնքի ազ չօգ՝ նէ գաապար եաշ սա , տէրստէն միհնէթտէն խպարէթ՝ տէօր կիւնլիւք էօմրիւն մաալահաթլարընը պիլմէմէ մէն , տիւշիւնմէմէքտէն տէլիլիք խպէթիզա էթ մէզ : Ադը օլմայան պիր տէրսիմէնտէ տէլի տէ մէք՝ հիչ ճախ տէյել . էօյլէլէրէ ագըլըզ ան նիր . ծնլարըն էթտիյի՝ քէնտիլէրէ գաապահաթ տէյել տիր . անճագ Սոլոման իմտատունուն սէ զիւնէ կէօրէ՝ Տէլի տէտիքլէրի՝ քէնտի քէնտիյի զարար վէրմէն տիր ,, (Ղուռ . ա . 22 :)

Էօյլէ իսկ , ասել տէլի՝ եաչատըզը էօմիւր պիր կիւն փիւշման օլաճաղընը պիլիյոր ինանըր սա , եվնէ թահվընը տէյիշմէյէն տիր . ասըլ տէ լիլիք պու սուր : Վէ չիւնքի պու տէլիլիյի՝ ազ չօգ՝ հէփսիմիզ էտէյօրուզ . ճանի , ահրա փիւշ ման օլաճաղըմըզ վէ ևքրահ էտէճէյիմիզ կիւնա հը՝ պիլէ պիլէ իչէյօրուզ իչէտիյիմիզ կիւնահ լարա կէօրէ՝ ազ չօգ հէփսիմիզտէ տէլիլիք վար :

Էօյլէ օլսուդսան ահրա , պիրէ տէլի տէյինէ նիչին տարըլալըմ . պիրի սանա կիւնահքեար տէտ տարըլըմըրըն . խայր . զիրա կիւնահքեար օլսուդունու պիլիրսին . էօյլէ իսկ , էուդարսան պէրի եաղըրըմ՝ չէյլէրէ պագ սա , տէլի տէմէք՝ կիւնահքեար տէմէք տիր տէ . հիչ կիւճիւնէ կէլմէզ :

Էյ տօսթում , էլէրին պիրի տէլի էէրինէ գօսուդունա ինֆաալ էտէճէյիմիզէ , կէրչէքսէն տէլի օլմամալա՝ ինսանլարըն գայրա էթմէմէյէ

ուէլիկէ ուրշմէնէկ ճառա էսէլիմ : Պէս ազ առամ՝ ախռնեա իշէրինե քենառկէրինին զա-
հլուտէ ծուխտագլարը ծամբա պատրաստա ա ,
քենառ քենառկէրինի ուռլա ագըլը կէլինէ
գամուշար , վէ էլչեր ոէ էօյլէ պէկլիկէմիշ . պէր
ոէ պաճըլայընը ծէֆիմիշ էսէլիմ . այճառա
ընդառան ոա ուէլիսի պուրնա պիկեր մի :

Հադիգաճ նիչէ առամլար՝ ախռնեա մաղա-
հաճլայընա կէօզկերի էօյլէ այըդ օլուր քի .
կէրէկէ ուռլա ագըլը պըր առնըպըն . օյուսա
չիրք իչինառէ ոօղուլուչար . առկճ ախռնեա իշկէ-
րինառէ , ախռնեա մաղահաճլարընա կէօզնե ա-
չըդ պըր . էն էլչիկ մաղահաճընա քէօր օլան
առամ՝ հէվռինառկէն ուէլի պիր : Ոչ առճախդ չէչ
պիր . պիր մաղահաճը անկառառդ գուլաղը ուէ-
լիկը , պըչաճըդ պուրա չըգարմառդա էէլիկը , օլա-
ճառդը գարշըլառմառդա կէօզնե այըդ . ծնառան սօկ-
ըա , պառ ախռնեառկէն էօլէէնինի՝ նէ կէօրէճէկ
կէօզնե վար , նէ իչիռէճէկ գուլաղը վար , նէ
ախռչիռնէճէկ ֆինըառկիի վար : Պէօյլէ առամ-
լարա՝ ճառընն չէքերուկ՝ ագըլը ոէ :

Պէզն ախրկէմ էօլառնա գօյառճագ ֆիլիմկէն
զայըդ ագըլըլըդ էօզ իքէն , չօք առճախդ չէչ պիր
քի , առկլայառը վիկ ազ : Պիր ախլառճը կէօրուկ ,
էօլառ իւառկիռնառկ լուսի կէլուկի իառնառա գօ-
նառգառա , այլարճա էրլարճա օյառնըը էառկըը՝
էօլառնա կիռկճէգառկ , պէօյլէ ուէլի օլառազ ոէ-
րէզ : Օնառան առկրա , ախրկէճէկ ուօղրա էօլճառ
օլառազրառնա պիկէն առառմը՝ ախռնեա օյառնճագ-
լարընա օյառնառրղընը կէօրիւրուկ . ագըլը՝ ոը
ուէկէմիմ : Պիր քէառը , պիր էառինիկճէկ չէկ ,

ևա պէր զայրը իշէ եարայաձագ մասլահաթը, ածկրա փիւշման օլուրում վէսվէսէի իշէ՝ պէր առամ վազ կելիսլ, էլ չէքմիյինի կէօրսէք, տէլի տէր տէրիզ. էօթէ եանտա Ալլահըն էմրինի պատարգլարընա փիւշման օլուսլ, կէօզլէրինաէն եաշ եէրինէ գան ագրառաձագլարընը պէրը ի քէն, եինէ թուխտուգլարը էօլսան տէօնմէյէն լէրէ՝ ագրըլը՛ մը տէյէլիմ։

Էօյլէ իսէ, խալխտա մարէ ուսլուլուգ ագրըլըգ նէ օլտուղունու անկլայալըմ առա, կէրչէք ուսլու օլմազա սայ էտէլիմ, գօ խալգ պիրչ տէլի տէսին. կիւն օլուր քի, օ տէլիլէրին պէր քէրէկ կէօրիս աչըլըր, քէնտի չըխըն օլտուգլարընը կէօրիւրլէր։ Ախշին եատըգ քի, օնտան ածկրա, նէ ագրըլըձա եաչայաձագ վագըթլարը օլուր, նէ կէչէն տէլիլիքլէրինէ թիմար էտէճէք չարէլէրի։

Խանի տէլիլիք ուսլուլուգ Խադգընտա, ինսանլարըն գըյասը՝ նէ գառար խիլաֆ օլտուղունու, վէ պու սահիհ ուսլուլուղու՝ քէնտիմէ արզուլէտիյիմ գառար՝ սանա առա արզուլէտիյիմի, պու մէքթուպտուման անկլար, ինչա Ալլահ ահնին առարգ տօսթուն օլտուղումու իգրար վէ խապար գայրընտա օլտուղումա չիսպէտ էթմէզլին։

80

ՄԱՍԳ-ԱՐԱ

ՊԷՆԻՄ ԷՖԷՆԱՒՄ,

Պատնաան ագահէմ պանա եազտըղըն մէքթուպ-
ատն էֆրատի խօշանատմ: Կերէք եօլճուղա-
ղունատա, կերէք օղ թարաֆտա եէտի այ իգա-
մէթինատ կեօղախչին շէյխէրի՝ թաֆախչէն եազ-
մըշ ըտըն. վէ չիման կերի ախանմէյէ թէտարիք
կեօրնյօղատմուշատն: Էյէր պէնի սօղատան,
միլլէթին պազը մասահմաթլարընատան մնատա,
իչտիղ կիւճնէղ պու վիլայէթատ օթաւրմուշտա-
Ճանըմ աղբէրլէյօր. պիր ազ օղուշատ եազմաղ-
ըյա, պազը տա տօսթլարըմա կեօրնէրէք վազ-
թիմի կեչիրիյօրտա: Ընճագ սէնին մէքթուպու-
նու օղուտատա չօգ զէվք ըրգարտըմ, պիր ազ
տա պու մէքթուպու եազտըղըն սէնինկէ սէօյ-
լէմէյի կիպի էյլէնատիմ:

Պու մէքթուպուտանէ եազտամ քի. տիւնեա-
նըն բատըթատըղընը, վէ խալգըն պօշ էյլէն-
ճէլէրինի Ֆատ էմտիխիմիզէ միւնասիպէթի օ-
ատուն ատ, պիղ այնէ իչինատ կեօրնւր կիպի
պագըպ, կերէք օլան թագսիրատլարընըզը խա-
լաչ էմմէք իչին, կերէք խալգըն սէչելիմինէ

ապրելով ուրմանագ էին, որոնց նասխաթ ու տուն չէր սիրելիանում։

Հիւլէ սիրելիէ սիրելիանէ՝ պագ նէյէ գարագ վէրսիմ։ Օլ Թարաֆաա մասդարանըն պու գառար իշլիխար օլմասը սանա աճախագ կէօրիւնիւյօր. վագ՚ա հադգըն վար. զիրա հէր տաէ-ֆին էյի քիօմիւ սիրը սէպէպի պուլունուբ յագին պուննա հիչ սիրը սէպէպ պուլամամ. մէյէ պօրձլու՝ ալաճագլըտան եիւզիւնիւ սագլամագ իչին, եախօտ ինսան պէյնինտէն Թարա օլմուչ տատամ եիւզիւնէ չըգմազա եիւզիւ տուրսըն օլ մայանըն եիւզիւնիւ էօրթմէք իչին օլա։

Նաքին սիրը չէյ՝ խոթէր էյի, խոթէր ֆիննա, տաէթ ծլտուգլայն, Թըննայըպ քէնտի հէվաըննա պրագմազը. էօգտա պինդէրմէ պին ճանա՝ պու չէյ ֆիննա տըր, վէ հաթթա տէլիլիք սիրը տէյի նամըչ անկլատաճագտըն։ Հագիգաթ պուն-ճա տայլըզ գարը վէ էլբէք՝ սիրը սիրինաէն ֆարգ օլտուն տէյի, Հագ Թաալա հազրէթլէրի՝ ագըլտար էրմէզ հիքմէթի իլէ, հէր սիրինի սիրէր սուրէթ իլէ էօրթմէք ագըտաբըգ տէյիլ տիր։

Տէրլէր քի, պու մասդարա սուրէթինի՝ Օսմանօօ Ղէրան վուտիչահէն գարըտը փօտիէա. եիւզիւնիւ կիւնէչտէն բիւգիւատաան հըֆըզ էթմէք իչին իճատ էթմիչ։ Պիր էյէտտուան սօնրա, քի-զարը գարըտարը տա գուլտունտագա պաշլատըլար. այ-էլ-ի ուտուս դըզլար պագը մահալլէբաէ՝ օլտուր օլմագ տատամա կէօրիւնմէմէք իչին, եիւզէրինի սուրէթ իլէ էօրթէրէէր իմիչ։ Նիհայէթ ան ալիըննը տէվրին սօնտատընտա հէր քաս՝ էթ

քեանմի մասգարտալըգլալը էլին, գուլլանմամա պաշլամըշ. ատա հիսապատա՝ զէվգիյաթէ ատէթ օլալը էքի եուզ ակնէ օլմուշ:

Ըհանի արթըգ օ թարաֆտա՝ հէր վազըթա պուլուշտուրմուշլար. վէ խոպգ եիւզլունէ ատըրէթ կէնէնին իւզերինէ կիւլէնճքլէր էքին, ատըրէթլէրէ կէզինի մասգարա էտէյօրլար: Հէլէ էքի կիւնիս օլմայանլար էտէրլէրտէ, Ֆէպիհա, էվէսին ակէլիմ. յաքին վէնք էղէմ մասլահաթլարը օլանլար՝ իշ կէօրմէյէ կիմսանըլմըյըր զամանն, եիւզլէրի աշըգ մասգարտասըդ օլմազ, պուննա՞նէ ակըսին:

Էյ ասլանըմ, մասգարանըն նէլէրէ Ֆահիսէսի վար, անն ատա պիլմէզսին. պէնիմ եաշըմ անանէն չօգ ատըր, չօգ շէյ կէօրմիւմ, չօգ շէյ անլատըմ: Հէվսինին եիւզիւ էօրթիւլիւ, էօմիւրլէրինտէ պիր պիրլէրինի թանըմայան ատամլար՝ խոպգ ագրատա օլտուրլար, քիմսէ սէս զանն էմմէդ: Օղլունա ուշաղընա էյի խպրէթ վէրմէնէք էվ պարտ ատհիպլէրի. էլլէրէ էյի նասիհաթ էտէնէք ատամլար, քէօրթիւլիւյիւ քիմսէ կէօրմէսէն էտէրլէր, քիմսէյէ քէօրթիւ խպրէթ վէրմէզլէր: Պուննար աղ շէյ մի պիր. էսքի ատամլար պէօյլէ պիր կիւզել գօլայլըգ պուլա պիլմիշլէր մի:

Տահատը վար. պաղը ատը պէլլիսիզ ատամլար պիւյիւքլիւք էթմէք իսթէրլէր, եիւզլէրինէ պիրէր ատուրէթ կէչիրմէքլէյին՝ հէր պիրի պիրէր պաղա օլուր. գալապալըգա կիրիր, օ գզատֆէթ իլէ քէնտինի պիր շէյ սանըր, ծուռ պուննա գագալար գագըշտըրըր, քիմինէ էշէք, քիմինէ օր-

ղըր առը կե չէր: Նիչէ զարիպ էխիալէր՝ օղու նու ուշաղընը էխզիս իս սեթիւնէ պրադըր, թէ միզ գըսաֆէթ իլէ մադարայա չըգըրմ ասէ չօճուգլարըն նաֆագասընը քիրայա հարճ է. առը: Կերչի պուռլար ասէվիք ակը, յաքին մադարա բուխաճ վէրիր: Վէ սահա նէվէրգուխաճ վէրիր քի, պէն լիսանէ ալմամ:

Յաքին օ վիլայէթտէ մադարա պու գառար իշթիհար օլտուղունա նիչին թառաճիլա էտէյօրսուն. մադարանըն իճառը՝ խալգ գըսաֆէթի թէպաթէ էտիպ, քիմ օլտուգլարը պէլլի օլմամագ իչին ասիրի մի. ծնուն իչին օլտուգան սօկրա, զէմանէտէ ալէմ մադարայա չըգմըշըր. վէ խալգըն էխզիս էօրթիւվիս տէ ասիրէ իսէ, էլլէրէ օվ գառար թանըվմագ օլմուշ չարչի, մադարատան հիչ ֆարգլարը էօգ: Պու յագըրտըմա շաշարընը, լաքին էօյլէ ակը:

Պիր էանաֆընը, պիր պաղըրկէանընը էանընա վար. էխզիւնէ պադարընը, պիր քէամիլ առամ տիվինէ պադարընը, հելէյի էալանը գադուլ էթմէզ. տիվի տէ տօղրու, գալպի տէ տօղրու, պիր Ի՛հվի ըրզ առամ. նէ քինահէն մալ ալտճագ օլսան ահնի ալտառը, նէ էլի իլէ մալ առթառճագ օլսան հէրկէս էառը, նէ էթտիրիր. վէլ-հասըլ տիվինէ գափըլըր, քրիսթիյան զանն էառըրսըն, ցյուառա էխզիւնէ մադարա կիչիրմիշ, գալպի հահուտի ակը:

Պիր քիշիգառէ առամ՝ ահնահէն էօտիւնճ ագճէ խաթէր, հէր քէտէ սըրրըմը վէրէմէմ, պիլիրիմ ահնահէն սըր չըգմագ, ինչա Ալլահ էառառընը կեճիքտիրմէմ տէյէրէք, օվ գառար մէհտու-

նկնէմ կեօսմէրիր քի, սըրրընը սանա աչըը-
ղընա՝ մէՀտուր օլուր վէրիյորին. ակը ոէ պյլար
կէչէր, եըլար կէչէր, էտտընըն ասՀպէմի օլ-
մազ: Իչք կիւնէչէրի՝ պուռ կիւն, եարըն վէրիյիմ
աէր. ակը ազ կէչէր, կիւՀպէչա ակը աէլամ վէ-
րիր. ակը ազ ատԾա կէչմէչէյին, աէնի հիչ թա-
նըմազ: Էչպէմտէ՝ իչէրիտի եիւզիւնտէ մատգա-
րա վար ըտը, աէն օնուռ թամըչյամտընը, ակը
ատամ զանն էմտիր, օ ատա չիմտի սէնի թանը-
մազ: Պաչըմա կէչտի ոէ օնուռն ակիչիյիմ:

Պոգարընը ակը ատամ հէր իչիտէն իտապէր
վէրիր, հէր իչինի միՀնատիպէմինէ կեօրէ իտիմ-
լէրինի, թոպլուչէրինի ակիչը, իչտէ օգուռտապա
տակը՝ հէր ասՀպէմէ սէրպէստ կիւրիր. աէնօնուռ
ակը ալիմ օգուռտուչ տանըրընը. չապնը քէնտինի
ակը մատտէ պուչ, Ճէվապընը սոր, պոգ նէ բա-
պլթատըգ չէկէր սէօյլէր. կեօրտիւն մի քի, սէն
օնուռ թամըչյամտընըզընը: Օնուռն պուռնուռն ակը
գաչ փարչա չէյ չատըչ. ակը ակիրինէ էչլէմիչ,
օնունըա մատգարայա չըգմըչ. սէն օնուռն այնէ-
Ճի օլտուղունու ակիչէմէմիչտին:

Պոգարընը ակիտին քիչիսէտէ օթուրտուռչ
եիւզիւնէ եէրտէ տուռա էտէր, քիչիսէտէն չըգար-
քընը տազա սօլա տատագա տապըտըր, տուռա է-
տին. Ընչոհ պուռնա քէտար այըգլըտը վէրտին
քի, պէն տէ սիզէ իհտիյաչ էտէ ակիչիյիմ տէյի
տուռա ըտմադըտը: Սէն կեօրտիւրտէն՝ չուռ նէ Ֆիւ-
գարընը սէվիր միՀնատէմ տահիտի ատամ ակը
տէրտին. իտիթէտի կիւն անլատտըն քի, մուտաՀ-
լէՃինին էչի պայրատգըտընըզ. իտապէտէ տուրէ-
թի ակիճնատա՝ էչին գոնընը իչիչինի էմէր ակը

զալիմ իմիշ: Ընտան ասկրա, էհախիմ Տարան Ալահ պէրէքէթ վէրսին տէյի, խալդա տուա ըսմարլայօր:

Պիրինէ պադարսըն՝ արդասընտա սամոզ քիւրը, պէլինտէ շալ գուշագ, պաշընտա իշ էիւզ զուրուշտուգ, էալատա՝ մնագօվ տէրիսի գալփագ, նէ զէննկին տատամ տըր տէրսին: Ջէնկին մի. ընլար հէվ պօրճուլա տըր քի, վէրմէյէ էա կէօնլիւ էօգ, էա գուտրէմի: Օպիր էանագի փորչատը՝ կիւնտէ գազանըգ, կիւնտէ էէր տատամ չիմարի գաֆիտան կկոմիշ, շալ գուշագ գուշանմըշըտա, քէնտինին մի տիր տանըրսըն. մատարտայա չըգմագ իչին, էա էյրէմի ալմըշ, էա պօրճուլա էտինմիշ: Պիրի տէնի գուճագլար, տէվէր, էիւզլիւնէ կիւլէր, կէրէք տէնին էօնիւնտէ, կէրէք էլին էօնիւնտէ տէնի մէօհ էտէր ալգըշլարտա, կէրչէքտէն տօմի մուտ տանըրսըն. հայա. տագըն քէնտինի. տօսմլուգ գյոֆէմինէ կկոմիշ, արտընտան տէնի զէմմ էտէր, գուչունտա գազըր:

Պիրի տուչար քի, տէնին պիր տրգընմըրը մատլահամըն վար, կէլիր արտյա կկիրիր, իչինի խաթէտինտէն էչի պիմիրկիմ տէչի էօնիւնէ գաչար. օյուտա խատմինին մատաֆըրտը տըր. էիզինէ գանճըգլըգ տուրէմի կկոմիշ, մատլահամընը մէրա քէտչէ էտէր: Պիրինին ըրզընտա տիւչէր՝ տման տէրսին, մատլահամընը իմիխտատ էտէր. տէնին հէր հալինէ վագըֆ օլտուգտան տօկրա, էլ ալմընտան խատմինի ֆիմիչէր, տատվայը օնա գազանտարըր:

Խուլտա՝ չիմի տշ, քիմի չօգ, հէր քէսին

ենթանան էրկեթի սուրկեթ վար. եվզիս աչըգ առամ փէք ազ ոչը. իշինին իգեմ իղատընա կեօրէ գըլաֆկեթ թէպտիլ էտնպ ատ, քինամ զամինամ օլմայան սուրկեթի թուգընմայան փէք ազ ոչը:

Գարըլտըրն մասգարասընը ուէրանէն, ախըլնանս փէք չօգ առաբ: Շու կելէն գարընըն թավըրընա գըլաֆկեթինէ պագ, պիր պիչկիւք առամ գարըսը ոչը սանըրսըն. օյուսա կա պիր պաշգալը գարըսը ոչը, կա պիր հաֆթաչըգնը գարըսը ոչը, մասգարայա չըգմըշ. կա պու մասրաֆ նէրէք աէն օլուր, օնու առ գօնամընա սօր: Շու օպիրլէրէ պագ. իքինի պիր պիրինի կեօրտնիքըէն, սարըլըրտար էօպիրշիւրըէր, իքինինին արատընառ սահին մուհապպեթ վար սանըրսըն. կալան ոչը, ինանմա. իքինինին ատ եվզիննամ էդրկեթի սուրկեթ վար. կեթանիքէրի եվզէ կիւրնիամիւրնիք ախըր. թէհրիւպէսինի խամէրմահին. պիրինի կիզլիամ օպիրինէ սօր, կառատա պիրինին էօնիւնատ պիրինի մէտահ էյլէ, պագ նէ տինէրսին. պիր պիրինին իփինի չէքըրէր:

Պագ շու գարընըն գօնամընա օլան մուհապպեթի՝ ալէմ խարկեթ օլամագ շէյ տիր. հէք սէօզիս ինգրա օլառան, հէր բահաթը եդրինամ օլառան աչյի, պիւթիհան կիւն էօնիւնատն արտընառան սօյաշըր: Կալան ոչը. օ սուրկեթինի իչ եվզիննամ պաշգա մէրամ վար. կա կեօզիւնէ քիւլ իւֆիւրիամ, կա եվզիննէ կիւրնիաք պիր շէյ թուհառագ. հէրէ պիր քերէ գօնամը պիր խամէպինէ եօգ աէսին, պագ նամըշ քեան կիսի թըրնագլարընը կեօսթէրիր, պէրքի թըրմալար պինէ:

պէն տահա նիչէկտէք սէօյլէյիմ. պիր ալ տա սէն կէօրմէնիւ աչ տա, միւնէտտէկ օլան թէպսիլ գլյաֆիկեթ մատարտալտա պագ: Չէ. մանէնեն գօնուշմասը՝ իքի եիւզ լիւրլիւք միւր. էլի ալտատըպ, մէրամընը իչքա էթմէյէ՝ հեր քէս զաթինաէ օլմայան սուրէթի թադընըը, վէ իգթիզա էթտիքէէ՝ թադընտըրը սուրէթի ակ թէպսիլ էտէր: Շու ադամխպ տիր քի, պու թէպսիլտաթը պիրէ մատարայա չըգարմըշլար, տաընա փօլիթիկա սէյօրլար: Վէ նիտէ քի մատարա սուրէթի կիչէն տաուրն եիւրիւնիւ կէօրմէզսին, քիմ օլտուղուն թանըյամազըն, էօյլէ տէ գալպինէ սուրէթ կէչիրէնին՝ կիրլի եիւրիւնիւ կէօրիւպսիւն տիմա, կէօրտիւյիւն տա. հիչ օ տաամ մը տըր՝ սէյիլ մի սիր, պիլէմէզ սին: Նէթիճէի քէլամ, զէմանէտէ կէօրիւնէն սուրէթի՝ զաթի մի, էյրէթի մի, պէլլի օլմայան տաամ ըլա գօնուշմագտան ըտա, ալչագլըղընը աչիքտար կէօսթէրիրէն տաամ ըլա գօնուշմագ՝ չօգ էյի սիր:

Իչպու մէքթուպտուտա, տալըգ վէրտիչին թա. րաֆտա կէօնտէրիյօրում քի, օնտան սէնին էլինէ սէյսին: Էյէր եօլա չըգմըշ ըտան, Ալլահ սէ. լամէթ վէրսին: Վէ հեր նէրէտէ իսէն, պէնի խոթրընտան չըգարմա, վէ պէնի հիչլէմիզ մատ գալտասըզ վէ թէպսիլ օլմազ տաալըգ տօսթտուն պիլ:

81

ՏԻՆԵՆ ՎԻ ԱԽՐԻԹ

Էյ ազիզ,

Չէլէ գափուները չալա չալա՝ կիւճայէլա փէնճէրէնի ալտրտըմ։ Ամնա պիր մէքթուպ եազտըրմադըմ՝ մէյէր պէն իւչինիւ եազմայըմըզ։ Պուներուն սօնրա պէն սէնին մէքթուպլարընը նուսխա կիպի սագլայըմ, զիրա էլինէն ակյմէ րէճայըլա չըգմայօր։ պէն սէնի ախրէմէ կէօչմիւշ սանադըմ ուս՝ Ճանընա առա էմմէյէ առըճայօրսուն։ Չէլէ չիւքր Ալլահա, ուշա սադ ըսընըզըն, պէնի պիր Ի Խուց Խըբաէթէն գուրթարադըն։

Հադգըն վար, սէմմիմիզին ուզադըլըճնա կէօրէ, մէքթուպլարընըզ սէյրէք օլուր ումմա, մուհափէմիզին իճրասը իչին, ուզուն օլմալը սէմիչին։ Իչմէ պէնիմ եազտըղըմ մէքթուպլար։ ալտ քի սէնին պու նասիհաթընը պէն էյի իճրա էտէյօրսուն։ Ալբին պէնիմ կիպի պիր ասլթա՝ եազմադա վագթիմ էօք սէուիյին՝ պօշ յերէ ատը։ ամմա սէն եանընմադա սէյլըմին, վագթիմ վար մը էօք մու՝ նէտէն պիլիյօրսուն սէրանէն, վագթին ազ օլմադըղընը՝ սէն տնկլա։ ըյօրսուն։

Վաղթիմի վէ գալպինի ախպեր. թիմէ պէօլմուշեամ ըլա ախպեր՝ ան տէյիլ միսին. էօյլէ օլսուգաան սօկրա, ախպերանըն էն յաթիֆ իշէրինին պիրի՝ ասլը ուլա գօնուշուսուզ սէօյլէմէք ախը. էօյլէ խափ, ախպերայէ չըգարտըղը վաղթին իչինաէ, պիրը ասլթա ձէվապ վէրմէձէք զամանըն վար։

Լաքին իշ օնաա տէյիլ. սաապ էյլէ, սանա չու գալպին իլէ վաղթինի պէօլմուշինիւ թէֆթիչ էտէյիմ. պու մէքթուպում սաա պու մասաձէնին իւզէրինէ օլսուն։ Ան պիրիսին քի, պէն պիր ասլզու սէօյլէր սաամ՝ ըմ, վէ անին սէվինէր. սէն իմ. անին սէվմէմ՝ իչյաա գայըրնաա օլմամ։ Ճինքի անինին մէքթուպլարընաան մահ. լում օլսուդում սէպէպ օլան՝ ախպերա մալա. հաթլարընը կաղայօրսուն, վէ արայա պիր ազ սաա ախպեր մալահաթլարը գաթայօրսուն, սուր քի, սանա պու մասաէյի հէր քեօշէի իլէ թէֆթիչ էտէյիմ։

Լուֆթ էյլէ, պու վաղթինի գալպինի ախպերայըլա ախպերէմ պէօլմէք նէ աէմմէք ախը. պիր պիր թիւն փարչայը՝ փարաձամաաան նասըլ պէօլէրսին. հէլէ պու օլսուր շէյ տէյիլ։ Ան նապ պիրիր սաամ՝ ըն. Ճանընը սէվէրսէն, չու ախպերայըլա ախպերէմին հալինի պիր կիւզէլձէ թէֆթիչ էտէյիմ, ալագալըմ իքնսինի պիր եէրէ կէթիրէ պիլիրսիմիմ։

Ընձագ պէն մասաէյի թուրթուպ սուրուպ սաա, պաշընը ալըսալըրըմ տէյի գօրդում. կիրչի նալթիսաար՝ պէնիմ մէրագի մէշրէպիմին հարայէրէթ պիր, եախսա սանա խօճալըգ սաթմագ իս-

ախատը տըր զանն Էաէձէքսին. յաքին ասնուհատա
սէնն ան անկատըսըն քի, պու հարսարէթի պանան
սալթ հագագը սէվոյխնանէն կէլթիչ, վէ սանա
օլան տօսթլուղուտա սիր խատաթ օլտուղունու
խգրատր Էաէքսին: Պուհատա պէհիմ սանա անկատ-
տաձաղիմ շու օլամագ քի, տօղրուսունու տրտ-
տագ, պիղիմ ախրէթ մատաֆաթլարընատան զայ-
րը իշիմիզ օլմատըգը:

Պէ վայր էյ շաչգըն, էօյլէ սիր, տօղրու սէօյ-
լէյէնին թէվֆիխի տէրէք օլտուր. սիր տատըն
Էանկըշընը կէօսթէրէն՝ շաչգըն օլտուր. նիձէ.
պիւն Էօմրիտիւղիւ սիզ իւսթիւնատ տուտատա,
խատաթէթաձ մի կէյիրէձէյիզ, կէձէ կիւնտուզ
տուտա քիթապլարը օգուտատաձ մի կէյիրէձէյ-
իզ տէյէձէքսին: Խայր. պուհատա իսթիխարտատա
Էաէրլէր իսի տանա, տանատաթըրտատա գափանատն
տատաթար Էաէրսի. օ զաման սիրէ՝ ախէհէյէ
գաղըշըրձ՝ իշ կիւձ տատհայէքի էթմէզ իսի: Էա
նիհաթէրսին տէյէձէքսին, ախէհէյը թէքսինէ
մի չէվիրէյիմ. չինանքի տանատաթըտա գափանատն-
լար՝ խատաթէթի թէրք էթմիչէր, կէզիտ թօզմա-
զա, վարտա էրզրումա, վէ պուհատն կիւտի ախէհ-
էտա մատրահաթլարընա ախուշմուչէր, օնլարընն
էէրինէ ախէհէտա տատաթարը քինահլէրինի տտա-
պա խատաթէթ մի վէրսին. էօյլէ մի: Էա էվինի
պէտրէմէք տէ՝ Ռուստընն էտրի իւզրէ՝ էվ պիւյիւ-
իւ օլանլարընն պօրձուա տուր, օնո քիմ էթտին:
Ինէր վատախշահլար խատաթէթտէն զայրը չէյ էթ-
մէզտէ. չէրիտթ, թիճարէթ նէրէյատ գաղըր, բայ-
տընըն բահաթի նիձէ օլուր:

Սէօյլէ, սէօյլէ, տանի տէյիլ. սէնդէն թէտ-

պիրին եէր պուլսա, ախունեա ալէթ իւսթ ըլա-
ակ . նէ սէնսաթ գալըր , նէ մէհքեմէ գալը-
էվլէր , օձագլար ակ՛վրի ակօնէ կէլիր , ախունեա
պիւթիւն էրդըլըր : Նի՛նայէթ սէն չըլարըմըզը
ակ պիթմէյին :

Լաքին էօյլէ սէյիլ . հէման մէրսէվէնին իչ
գաակէմէյինէ այագ պասարըմ սէյի , էվին հը
ուձուունու պուձաղընը կէօթիւմ սանամա : Էվ
վէլա ախունեանըն ախունեաձա մասլահաթլարը.
նը՝ ախունեանըն Ալահձա մասլահաթլարընաա
Ֆարգ էյլէ . պիրի սալթ ախունեայէ միւթաալլիգ
ակր , օպիրի ախրէթէ: Պուունու Ֆարգ էթմէյի-
միզսէն ակր քի , ախունեաակ պու գաասար իսթի-
յոլ զուհուր էակէյօր . վիրա ախրէթ իչլէրի ալը
ալը սանըրըզ . վէ կէօզլէմիւզիս գօրգաւտուր,
վարա վարա պիւսպիւթիւն թէրք էակըրիզ . վէ ին-
րա էակրսէք պիրէ . եւինէ ախունեա Ֆիքրի իչ
ակր . էթմէյիմիզ էա միւսաիլիք ակր , էա ախուն-
էէվի իչէ գարըշըգ :

Շուունու անլամալըրըզ քի , ախրէթ մասլա-
հաթը սէմէյիմիզ՝ կէրէք Ալահա , կէրէք գար-
ատաշլարըմըզա , Ալահըն էմրի իւզրէ օլան պօղ-
ըրըրզը իձրա էթմէք ակր . վէ հէր քիսին պու-
լունաուզու հալի Ֆարգ էակոպ , պիրիսինին էակ-
ձէյի հիզմէթի՝ հէր քեսէ պօղձ էթմէմէլի . վի-
րա ախրէթ հիզմէթի՝ հէր քեսին քենոի իւզէ-
րինէ պիրիլիմիզ ակր գաֆթան ալը , հէր քեսքին
ախունէքին կէնէպ , օպիրլէրինի էրսպասինէ պրոգ-
մալը : Քիմսէնին հալի՝ քիմսէյէ պէնզէմէզ.
հէր պիրիմիզին պօղձու՝ պիրէր ախուրլիս ակր.
օլ սեպէպսէն ախրէթ հիզմէթինի՝ հէր պիրիմիզ

պիրէր ևիւզանէն էտա էմմէլիմիզ։

Ըխմախ պէնիմ պուս սէօզիւմիւն՝ ամին մատ-
ռէլէրինաէ հէր պիրիմիզ պիրէր ևիւզանէն հիզ-
մէթի էմմէլիմիզ անլայըպ ատա, պաղնա հէրհան-
կա սուն սէյհէնքսին. հէրհանկա սէն սին,
էյէր պուս սէօզիւմ պէօյլէ թէքա մանա վէրիր-
սէն։ Ցին պաշդա շէյ սիր. սին հիզմէթի, ախ-
րէթի մասահաթը պաշդա շէյ սիր։ Ցին պիր սիր.
սին՝ հէվիմիզի պիրլէշսիրիր, պիզի սինսիզէր-
սէն, փուլփիլտաճլէրսէն Ֆադդ էտէր՝ պիր
նիշանէ սիր։ Լաքին ախրէթի հիզմէթի՝ կէրէք
ևիւզաէն, կէրէք սէրսէնսէն պիր խաստէթի
սիր, ծնուճլա Ալլահա սէջտէ վէ հիզմէթի էտէ-
րիզ։ Վէ չիւնքի պուս խաստէթի սամլէրի հէր
քէսսէ պիր սիւրլիւ օլմազ, սինիմիզին պիրլէյն
նիշանէլէրի օլան Ալլահըն թէնապիհ էմռիւն
պօրձլարսան մառուտ, հէր քէսին քէնտի հալի-
նէ կէօրէ օլսուն։

Ըտունա պիլմէլիյիզ քի, պիզիմ հէր Ֆիրկամիզ
հէր նէ գաստը պօշ շէյ կէօրմէյէսէ սէ, ևինէ
ախրէթի հիզմէթի սիր. պէրա ո Ֆիրկէր հէր պի-
րիմիզին հալինէ թաղդիր օլունմուշ հիզմէթլէր
սիր քի, ինձասընա պօրձլույուզ։ Էյլէ օլսուզ-
սան սօնրա, ինշա Ալլահ սէն սէլլասըն քի,
ախրէթի հիզմէթինէ սէնէա մասահաթլարը,
եանի, սէնէա նիյէթի իլէ օլան մասահաթլար
կիրմէմէլի։

Իմամ կէլ պադդայըմ, սէն քէնտինի նասըլ
պէօլէր սէ, Ֆիրքընին նըսֆընը սէնէսայէ նըս-
Ֆընը ախրէթէ վէրիլտիսին։ Պիլիրսիմ, սէյհէնքսին
քի, սէնին սէօզիւնէ կէօրէ՝ պէնիմ սէ էմռիյէ

ախրէթ հիզմէթի տիր . պէն տէ էվլիմին խոպ
սինէ չալըշըյօրում , ծնուննա պօրձում էտա
տէյօրում :

Հէյ տօսթում , սէնին մէրամըն պէնի զէվ
լէնմէք տիր . յաքին պէնի տէյիլ քէնտինի զէվ
լէնէյօրսուն . վայ հալինէ , էյէր ամէլէրինի ախ
րէթ հիզմէթի տէյէձէք գատար փոք գանն է
տէյօրսան : Սանա տօղրուսունու տէօյլէյիմ գ
գօրդարըմ քի , օ սէնին ախրէթ հիզմէթի գան
էթախին ամէլէր՝ տալթ տիւնեա հիզմէթի օլու
տա , վագթիմի տիւնեամ ըլա ախրէթիմէ պէօ
միւշիւմ տէտախին էէրտէ , հէր էթախին տիւնեա
լչին օլուպ , ախրէթին լչին հէչ տիր չէյ էթմէզ
օլմայաըն :

Սէօյլէտիխիմ շաշդընըզդ տէյիլ մի . պու գա
տար պատարագլար , պու գատար վազլար լչի
ակյօրսուն , պունձա տուտալար էտէյօրսուն , թէս
պիհլէր չէվիրյօրսուն , հէր կիւն քէլիտէյէ կի
տէյօրսուն , խատթէլէրէ զկյարէթ էտէյօրսուն ,
վէ պունլար կիսկի նիչէ խայր ամէլէր լչէյօրսուն
պունլար ախրէթ հիզմէթլէրի տէյիլ մի : Պէլի ,
էօյլէ տիր . յաքին պիր քիւչիւք էքսիքլիք վար
պունլար հէմ խայր ամէլ տիր , անձագ Պօղո
սուսքեալըն տէտախի կիսկի՝ հէմիխի էօլիւ տիր ,
Ճանլարը էօգ . Ալլահ մուհաթապէթի էքսիք տիր :

Պէլի , պու խայր ամէլէրի էտէրսին , յաքին տի
րէթ հիզմէթի՝ Ալլահա հէմ էիւզտէն , հէմ տէ
բուննտէն խատաէթ օլմալը տէմէտիմի . պու տամէ
լէր՝ էիւզտէն օլան խատաէթլէր տիր . յաքին Ճանը
էօգ . Ճանը տէբուննտէն օլաձագ խատաէթ տիր ,
սէնատ օ էօգ . պատարագ կէօրիւրսէն , տուա է

աէրսին, յաքին ագլըն Ֆիքրին նէրկէլէտակ կնգէր։ Ֆիլչի տախտա կէօզլէնիւն կէօրախությունէ շէյէ մէյիլ ըլի օլմազլա, տիւնէտատէ օլան մասլահաթլարընը՝ տխրէթ մասլահաթլարընատան այրը ապան առատ՝ կէօզլէնիւն կէօրախությունէ շէյատէն, թէնկի իլէ պիր ազ այրըլսա պիլէ, Ֆիքրի իլէ այրըլամազ։ Թէ նին իլէ Ալլահըն հուզուրունտա սըն, տիլին իլէ առաալէր սէնաալէր մընըլատանըրսըն. յաքին Ֆիքրին իլէ Ֆիլան մասլահաթը նատըլ պաշա վարտըրա պիլիրիմ. գօնշուտու նէ վէճ իլէ սըզըշթըրըպ, իթթիհատլիտաէքի ևէրի՝ ուչղուն պահայա էլինատէն ալա պիլիրիմ. Ֆիլան առատ՝ շու մասլահաթա կիւնահ սըր աէյի կիմէյօր, նէ սէօյլէյիմ առ ագլընը գանատրատըմ. էօթէքի՝ հատտինի պիլմէտի, նատըլ էաէյիմ առ միգատրը նը պիլտիրէյիմ. շու ագճէյի նատըլ իշլէտէյիմ. շու քետրը նատըլ գափատատըմ. շունուն աղզընատաքի յօգմայը նատըլ գափատըմ. տիւշինատույիւն հէմ պէօյլէ էյլէր տիր։

Յաքին տահա պէթէրլէրինի էաէնլէր վար. Ալլահա սէճառ էմմէք իչին քիչնսէյէ կիտէրլէր, յաքին ատըլ մէրամլարը քէնտիլէրինի խոշդա կէօսթէրմէք տիր։ Վազ տինլէմէյէ օթուրուրսար, պիլմէմ գուլագլարը վահշտէ մի տիր, էօգատա կէօզլէրի իլէ պէրապէր էօթէտէ պէրիտէ մի տիր. էօնլէրինատ պու գատար նը պատիէրըլէրի վար. ընլար արատատաքի պատիէրքլէրէ պագտար, էօնատքիլէրի կէօրմէզլէր պիլէ։ Պէն Ֆէնատըգ սըր տէյի տէմէմ, յաքին թահսինընատան էյի շէյ չըգմազ զանն էտէրիմ։

Տէ խանի տուլթանըմ, տխրէթ հիմմէթլէրի տէ-

ակին պուճուր մը որը : Տուր , տուր , տասնա
վար . պատարագ կեցրի ըլլէր , յաքին քահանայ լա
գըտըլլալը եուվարլայլայ եուվարլայլայ , պիրի
պիրի արտը որա եուխմազաս , Ճանըարընա սըզ
լէթ կելլը . քէնտիլէր առուս էտէրլէր , յաքի
էօյլէ էվլէնլէրլէր քի , նէ սէօյլէմէյլէրինի քէն
տիլէր սէ պիրլմէզ . տիղլէրի նատըրլանըր սէյի
տիզ չէօքմէյէ գօրդարլար . էս այագաս առ
բուրլար , էս պիր էտդըշըդըզնա չէօմէլիրլէր .
խաչ սէյի եխուզլէրինէ սինէք գօվար կիսի՝ պիր
իշարէթ էտէրլէր . էանընատաքիլէր իրէ մասլահաթ
ասկպէթինէ թուխունուրլար , սէօյլէշիրլէր ,
կիւլուշիւրլէր , պէլքի սէօյլէշմէքլէրի՝ չէյնան
մասլահաթը որը : Նիհայէթ Ալլահըն իանէսինէ
վարըպ , տուա էթմէսէն մէրամ՝ Ալլահը զէվգ
լէնմէք տիր :

Իմամ պուճլար եխուզէն վէ սէրուճաէն սէճ
սէ՛ էթմէք մի տիր , էօգաս սաղսան սաղա Ալ
լահը սայմամագ մը որը :

Պիր սէ սէյիմ քի . սէն օնլարսան սէյիլ սին
եխուզինէ իրի իրի իսաչար չըգարըրսըն , պատկլը
լէրին հէվսինի էօվէրսին , կէօքսիւնիւ սէօյլը ,
եէրէ գաչանըը , եխուզիւնիւ եէրլէրէ սիւրէրսին .
փէք էյի ամմա , ապլըն Ֆիքրին սիւնէտա օյունլա
րընաս օլտուգսան ոսկրա , տուս իպտաէթ մաս
գարալըգլարը նէյի՛ եարար . պուճլար՝ քէնտիմիզի
իսալդա կէօսթէրէլիմ սէյի՝ սաէթ օմրուշ թագ
վա օյունլարը որը : Պու օյուն պիթէր , քիչիսէ
սէն սիշարը չըգարլար , մասլահաթա պաշլար
լար , գարտաշ մուհապպէթի էօգ . ասկպէթէ
կիրիրլէր , ըրզնամուս պագան էօգ . սիրլէրինի

հայման կիսվի չինք խչնամե շուշտուլար, վե ևա-
լար սասե էվվել սեձամե էթախքէչի թանկլընը
էմչինի խսեթլընը այագ սլեթընա սլըլար։

Պու պէշլէ քիլիսեմե որ, սիշատսա չէյեման
օլմազ նէսէ՞ն հասլ օլուլար. սախէթ հիզմէթի
սէսախքէչիլիմիզի՝ հէվի պէշլէ թապլսա օյունու-
նա չէվիրախլիմիզամէն օլուր. քիլիսէչէ կիլոսխե-
միզ զաման, մէյսան օյունունա չըզար կիսի՝ սի-
րէր էլլեթի գըյաֆէթէ կիսիրիզ. սիշարը չէփ-
տլզայն, եիննէ քննախ անալ լուսպամըզը կիս-
էրիզ։

Էյի քի սէօզիմիզ մէյսան օյունունա կէչ
սի. կէչ սիլէմէ շու մէյսանը կէզէլիմ, սանա
պիր գաչ հիսաբ սլընաճագ քիսնէչէր կէօսթէ-
րէյիմ։ Պազը ոճախսա չէյլէր կէօրիւրիւմ քի,
սարթի կէօզ իլէ պագլսա կէչէմէմ, սիլէ վուրսաչ
վէզն էթմէչէյիմ։

Շու օճագդասէչէ պագ, էննալինին էթ-
սէյէ կապամագլըզլարսան իքրահ էսէր. քի-
լիսէ իչինէ էթախքէչի թաւլը սարթանաթը
չէքեմէզ. քննախ քիլիսէչէ կիրսախքէչէն, եիւզիւ
եէլսաբ, քիսնէ իլէ սէօյլէշմէզ. քիսնէնինի էիս-
զիճնէ պագմագ, պիր գաչ պաապլսագ կէօրիւր,
չօգ սուա էսէր, քիթապլար չէվիրէր. օնսան
չըզար չարսուչա վարըր, սոյ պազար էսէր, քի-
միրի էօլիւ պահարնա սլըր՝ Ֆապլր պազըրկեա-
նէն Ջիչէրինի գօխարըր, քիմինի սէֆթէչէ եազ
սլըրըր, էապարընը Ալլահ միչէսէր էլլէչ։ Օն-
սան մէնքեմէչէ վարըր, կիւճիւ եէթմէզ պիր
Ֆապլրը չէրե սաիճի էսէր. էա պիր գաչ զու-
րուչ արահագը վար, օնու իսթէր, էա պիր սաա-

տէտէն հայֆը վար, ինձիգ աւրաձագ. ամ
հադդը էօղ ուռուշ, փարասը վար ա, հոպի
էանընաա նուֆուզու վար ա. պիր թէլեֆո
րիֆէթի իչէ հիչէյի չէրխէ ուչտուրուր, հո
դընաան կէլիր: Էյ՛. տահա նէչէրիմ վար ա
չէյէձէք ամմա, պուռ գատարը էլ վէրիր, օպի
նէ պադալըմ:

Պու աստամ հէր կիւն քիչիսէտէ. վէ ղոչը
լար կիսի էարըմ պատարադ կէօրիւտ չըգմա
սատադա էլինաէն էքսիք տէյիչ. խայր ամէրտ
գաչմազ. հաճիա պիր միւչէվվէհ տավան վա
րսա, էանընա վար, պադ նատըչ սըղանըր սիչո
չանըր. վէ էյէր սէն վարմազսան, օ կիչիր սէն
պուռլուր. ամմա սէնին տավան նահադ ըմըչ, մա
նի տէյիչ. հադ էճմէնին էօչուենու՝ օ պուռլուր:
Պունչալըն պիր մարիֆէթի տահա վար. կիչիր
սէնին մաչահաճընա սըղանըր, վարըր խտամի
նէ տէ էօչ էօչրէտիր. հիչ պիր չէյ էատիմազ
սա, տավայը միւչէվվէհ էտիպ՝ տուչհա էաճը
ըրտ, հադչըյը հադտըզ չըգ տրամազ մը: Իգճի
զա էտէրսէ չէհատէճ տէ էտէր, նէմին տէ է
տէր:

Շու պազըրկեանա պադ. խպատէճ իչէ հէր
կիւն քիչիսէյէ կիտէր, պօչ պօչ սատադա տաղը
ըրը, ֆուգարայէ խճատատէտէր, խատճէչէրի պա
գար, հէր խայըրըր իշտէ էլի վար: Պիր տէ տիւ
քէանընաա մաղազէսինէ վար. պադ նէ չիւրիւք
մալէրի՝ տաղա գաճմըշ, տազ տէյի տաճար. նէ
էալանչար սէօյչէր. նէ էէմինչէր էտէր. տաճտը
ղը մալին գըտաֆէթինի ճէպտիչ էտիպ, աչրըր
պահայըշա, ֆէնտայը էյի էէրինէ վէրիր, ալաճա

ղը եէրանէն թէմիզ ագձէ ալըպ, սէր ադաղ թէպ-
սիչ, վէ վէրէձէյի եէրէ էքսիք ագձէ վէրիր.
վէզնէսինաճ չինփէճ սիւհէմ, սանաղըզնաս չիւ-
րիւք ագձէ, ալաճադըյա էզկնէճէ էճմէյի քնար
սայար:

Շու գարըյա պագ. քիչիսէաճ էքի սաաթ օ-
թուրուր, պիրինի խոսովանաճայրըն գուլաղը-
նա ֆիսիկաէմճաճ կէչիրիր. օ պիրինի աէ սուա
էճմէքթաճ. կէրէյի քիչիսէյէ կիճմանիքաճ, օպիրէնը
կիսալ եւուզնա կնօզնա աչըգ ակյիչ սամա, էվաճ
հէմ եւուզնա աչըգ՝ հէմ սիչի. նէ գօձասընա իճա-
աճը վար, նէ էվինէ արդգաճը, նէ էվյաա թէր-
պիկնէսինէ պագար, նէ էչինէ պիր իչ ալըր. պիս-
ճիւն կիւն եա այնէնինի գարշըսընաա քնանչէ
սիւզնէն վէրիր, եա պիրի օպիրի իչէ պօշգօզուղըգ
ղայակճի էաէր. հիզմէճքէաղըսըր եագար գա-
ուրուր. պիր եամանաճ իսպաչի, պիր եամանաճ
սիրիչքսանիզնէ, էվինէ ալճընը իւանիւնէ կէճիրիր:

Հէչ պէն աէ չօգ շաշգընը ըմ. սուչաա ամէ-
շի պիր իսամուր էաչձէգ կիսալ, պիր պիրինէ զըա
սիւնեա հիզմէճի իչէ ախրէճ հիզմէճինի՝ պիր
պիրինէ ուչաուրմաղա չաղըշանըսըրն սէչիչիգը-
րինի սայա սայա՝ կէօչա սաչըրնը մը պուլաճա-
ղըմ:

Նէ սանըսըն, էօչէ սուսուղար սիրէճ նէ օչ
սուղուճաս պիչիրիչը մի: Օնըղար սանըրըղար քի,
վագիճէչերինին պիր ագընը, եիւրէքչերինին պիր
փարչասընը, ամէչերինին պիր գաչընը Ալաճա
վէրսանիքչէն, էն պիւչիւք կիեանահղաչը պիչէ սէ-
վաղ օչուր. վէ քիչիսէսէն սիշաչը, սիսնեա
ուամուրղաչընա՝ Ալաճ գարըշմաղ սանըրղար: Փօ

նէ կիւզէլ: Պուհուն իչին ալը քի, ախիրեա հիչ մէթլէբի ախրէթէ եարայաճաղ իքէն, ախրէթ հիչմէթլէրի ախիրեալըղա թէպիլ օլուր:

Ջէվգ շու տուր քի, պէյլէ առամլար քէնտիլէրինի կէրչէքտէն էյի առամ էէրինէ գօմուշ լար տա, ախեր էիւզէն՝ քէնտիլէր կիպի էտ-չայանլարա պէյէնմէզլէր: Միսալ սէօյլէմիյիմ պաղըրգեանա օպիր թէլպիսի սօր. քիլիսէտէ պիր ախրլիւ, տիշարտա պիր ախրլիւ նամըլ էտէ պիլիր ատէյի շաշար. պաղըրգեանը տա թէլ պիսէ սօր, օ տա օնա շաշար:

Պուհնատան անկլա քի, պու եարը ախիրեա՝ եարը ախրէթ օլանլար՝ իքիսինի պիր էէրէ կէթիրիպ, հէմ Ալլահըն խաթըրընը խոշ էտէրիզ, հէմ քէնտի մէզադըմըզը իչրա էտէրիզ տանըրլար: Տահա աշիքտար սէօյլէյիմ մի. վէրախիմիզ փարչայա՝ Ալլահ գանատաթ էթսին, վէ գանատաթ էթմէյէ մէճպուր տուր տէրլէր. մէճպուր տուր տէմէզլէրսէ տէ, քէնտի հիսաէսինի ալըրլար տա, պիզէ գալանա կէօզ ախմէհսին տէրլէր:

Տէօն պուհնարա պիր քիրրէ տէ քի, շու ախրէթ հիչմէթի թագլիտլէրինի վազ կէլին տէ, քէնտինինի իչին էթախիհիզի Ալլահա վէրին. տանա տէօնէրլէր պիր եանսան՝ սէն հէրէտիկտա տուն, զիրա խայր տամըլտէն վազ կէլին տէյօրտուն տէրլէր. օպիր եանսան՝ հէր քէտա քէնտի սէնտատթի-նի իչէյիպ, էքմէյինի չըգարմագ՝ Ալլահըն էմրի տիր տէրլէր: Պարի հադգա ինսանըգա, գարտաշ մուհամադպէթինէ գարշը օլմայարագ տէսէլէր, ադըլարը պուշտարընտայըմըշ տէրսին:

Նաքին օ վէնք կիւճ չէյ. հաթթա պագ նէ

ակրկէր : Պէնիմ գլխատէմ՝ պուղտայրընէքի հէվ-
սինաէն չարխի պուլանմազ խատմէլէք սիր .
պիրա քնամիլէրինի էյլէ էլիլէր եէրինէ գօմուշ-
լար , սկահը պէյազը պիր պիլինէ գուրչմըլըմա-
ղա էյլէ ալշմըշլար քի , ալլահ գլուխլա կիւնահ
պիլէ իշլէսէլէր՝ զարարը եօգ ամընըլար :

Ձօգ կիւլէձէք շէյ սիր . Ալլահ էմմէյէ քի ,
պիր կիւն առաջարընաան կնրի գալտալար , ա-
ռէթի էմամիլէրի առաջարընէ պիլինի էքսիք է-
առէլէր . պիր պիւյիւք կիւնահ իշլէմիշ օլուբ-
լար : Ամմա մասլահաթի պուսընաա՝ կիւնահ պիւն
քնրրէ հապտը ինսաֆը ամլամըշլար , գարտաշ
մահապէլինի պասմըշլար , ծնա պուգըլմազ :

Փէք էյի ամմա , ալըշ վէրիշէ կիւմէլի , ալմա-
լը , սաթմալը , մասլահաթա գարըշմալը , տավայէ
նիզբէյէ թահթունմալը , չալըշմալը , առվինմէլի ,
թահսիլ էմմէլի , իլմիհալ էմմէլի . պուղտայը
էմմէյինձէ , քնշի նանըլ կիւչինիր . էվինի նանըլ
իտարէ էառէր . պուղտայը հէվ սիւնէա մասլահաթ-
լարը ալը , նանըլ էառիպ առ սիրիմէ ուչուր-
մալը :

Տինլէրանէն օնու աա աէօյլէյիմ . պուգ ձէվա-
պընա գատընմըշըմ՝ ածաթաա . պուղտայրըն հէվ-
սինի էմմէլի , իսլինի քնամի ուսուլտուսուզ տուր
կիտի էմմէլի առիլ , իլլա եէրինի կիւչինէն սահ-
պինէ վաձիպ օլան հիմմէմի սիր առի էմմէլի : Ի-
լինառ օլան շէյ՝ պինիմ առիլ . Ալլահըն ալը առի
ֆիքրինէ գօրսան , անն մալ սահիպի օլմայըպ ,
մալ սահիպինէ հիւսապ վէրէձէք հիմմէթլի ա
օլուսպունա անկարընըն : Էօյլէ էառէրանէն , սիւնէ-
նա մասլահաթլարը՝ անինի քնամի ուսուլտուն

ակյալ, իլա սէնի ο մասլահաթլարըն պայընա թայեին էտէնին ուամուրու օլսուղուընա ապլըն էաթըը։

Պու իչէ պէնի Ալլահ թայեին էթմիշ ակի ուրչիւնիւրսէն, մասլահաթ Ալլահըն օլսուղու նու անլարսըն. վէ Ալլահա հէր էթախխիլ հիզմէթ՝ ախրէթէ միւթաալլիգ օլսուգլայն, հէր մասլահաթլըրըզ ախրէթ հիզմէթի օլսուր։

Տիւնիէրի, ախվարընըը, փասուձնուլու, բէնձ պէրի, վէ հէր քեսի, պուլունսուղու սէնսաթէ՝ Ալլահ թայեին էթմիշ. հէր քես՝ Ալլահ պէնի քենաի հիզմէթի իչին պու իչէ գօնուշ ակյակ. հիզմէթինաէ գուսուր էթմէզսէ, սիւթիւն էօրլիւնաէ ախրէթի իչին չալըշմըշ օլսուր։

Էյ. Ալլահ վէրսէ, պու ֆիագըրլար չէքմէքլէրի զահմէթի՝ Ալլահ հիզմէթի ակր ակյի չէքէլէր. զկսա նիչէ ազալար, նիչէ չէլէպկլէր էլլէրինաէ օլան ուամուրու՝ հէփ քենաի մասլահաթլարը սրը. Ալլահ ըլա հիչ սկր միւնասիպէթի էօգ ակյի տուրսուրլար։

Տիւնէա մասլահաթլարընը Ալլահըն էմրինաէն խարըճ ապմամալը. հաթթա հէփսի քենի էմրի սկր ակյի չալըշմալը։ Էօյլէ էաէրսէք՝ նէ գազանըրզ պիլիրմիսին. Ալլահա հիզմէթ էտէյօրուզ ակյի ուրչիւնաէքճէ, թագսիրաթըրըզը կէօրիւր, կիւնահսան ապգընըրզ։ Պիր հիզմէթքեար՝ ազասընըն տուչյաճազընը պիլսէ, հեչ խըյանէթ էտէր միւչրին ծուն ազասը աա քենաի կիպի ինսան սրը, տուչյանչյաճազը չէչլերէ ճէսարէթ էտէր, էլ ուզսաըը, պիր գալէմ իլէ՝ պիր եալան ըլա կէօրիւնէ քիւչիւֆիւ

բիւր: Լաքին ինսանըն իչի Ալահ ըլա ոըր. էն քիշիւք Թագուրամըշըզը պիլիր, հէքիմներին հիսապընը իսմէյով, յապրընը վէրմէք օլսա-ղունու ուիւչիւնիւրսե, հիչ ոիր հիչլէ էուէմէզ:

Պուղսան մնուա պիր սսամ էլինուէ օլան շէյի՝ քէնուինին ուէյիլ, Ալահըն ոըր ուէյի սուրուր-սա, վիչք գօլայ կէուինիլ վէրիմէզ, Թապխանին իգիիզսուզ ոըր: Պու սէպէպ իչէ հարամ հալալ պագմայըզ, արԹըրմագ Թամաընսա օլամազ: Օնսան ուէյրս, Ալահըն ոըր ուէյի մուգայէէս օլուր, գու մարա, սէյհահաԹա, ֆինա եօլարս Թէչէֆֆի էմմէզ. անձագ սահիպինին մուբասար իւզրէ՝ էէրլի էէրինէ Թէվֆի էուէր:

Գիչի քէնուի մալի օլմայան շէյուէ, քէնուինին սայմասըզը շէյուէ նէ՞ կէօզիս օլա պիլիր. էլինուէ էմանէԹի ուիր կէօզէուիս. յապրին գասուլանայըմ սէվսաուրնսա օլմազ. էլինուէն իմէէրուէ ուէ ամըր-ոը նէ գասար օլուր. ուիւչիւնիւր քի, սահիպի Ալահ ոըր, քէնուի իսմէէսիչի կիուի հէմ ոըր, հէմ վէրիր. քէնուի իզզէՊինէ իգիիզսա էմանիչի կիուի գուլանըր: Ազիզ Յուր էրսանէլիէ պագսա-նա. "Ալահ վէրսի, Ալահ ոըր. Ալահ նասըԹ իսմէէսի իսէ. էօյլէ օլսուն. իսմի շէրիֆի մուհ ապրէք օլսուն,, ակր. (ա. 21 :)

Կէօրմիյէն միւ. ուիւնէսա հիզմէՊինի ասիւէմ հիզմէՊինէ Թէպսիլ էմամէք՝ նէ գասար գօլայ շէյ ուիր: Պուղնա գարշըրուգ, էկի հիզմէՊի ուիր ալիրնուէն այրըսագ իսմէէսինին՝ սապ նէ գա-սար կիուէ շէյ ուիր. ուիւնէսանըն փիչինէ ուիւչիւն, էանի, քէնուիչի ուիւնէսանըն ապրուսյէգընսա աղուսան, ասիւէմինէ սօզսուս հիզմէՊի էսէ-

Публичная библиотека

մէջ. ինքնինին Թաւրը վէ նիշանը պիր պիրինէ վէհք զըա տըր։

Տիւնեա տէր քի, շու մալ սէնին տիր, ար. Թըրմաղա պադ. շու տաւայը Թուէ, նահագ ըսա տա մանի տէյիլ, պէլքի հաքիմի ուչատուբա. Ձադ պիր տօսԹ պուլուրսուն. հադըյը հադըզ չըգար. ալաճադըյը ալտաԹ, Թէքսիր էյլէ. շու մալ սէնին տիր, զէվգինի չըգար, եվէ, իչ, մէզաղընը ինճա էյլէ, ֆուգարայէ եվուզ վէրմէ տէր։ Ինօնէ էանտան ախրէԹ պուճլարընն զըտաըր աէօյլէր։

Հայ հայ. Ալլահընն պուճլարտա բիզատը էօգ, պէն պիլիրիմ։ ԻնվէնԹ տուվԹանըմ, պիլիրսին. պիլիրսինն տամմա, տիւնեա մահալահԹլարընը ախրէնԹաէն այրը պագարսան, քէնտինի էմանէթ քեար տէյիլ՝ մալ տահիպի տայտուսան, վարա վարա տիւնեանընն սէօզիւնէ ուչարընն։ Քէնտինէ օլան մուհապէթինն հէր շէյտէ հադ վէրիր, սէնի ինսանըրըդ. տօնուշտա նէ օլուր. սէնի հիտտադ վէրմէյէ չաղըրըրլարտա, պիր ֆադըր հիզմէԹքեար օլտուղունու անլարընն, հիզմէԹինտէ գուտուր էԹմիշսին, կէրէք ալմատա կէրէք վէրմէտէ, պին գատար խըյանէԹ էԹմիշ օլտուղունու կէօրիւրսիւն։

ՏօսԹում, տիւնեա էտալանընը տըր. չօգ շէյ վատա էտէր, յաքին քէնտի հիզմէԹինտէ օլանըրը պիլէ տօյուրտաճադ շէյի էօգ. քիշիյի նէ խայալ կիտի կէօսԹէրմէյի մալ գանատըրըդ, նէ տահիպդ Թուզտուզ աէֆտալարը խոչանըրըդ։ Տիւնեատէ նէ գատար պիւյիւքլիւք, մալ, զէվգ, աէֆտա օլա պիլիրտէ, կէօզիւն էօնիւնէ կէԹիր.

Էջէ պիր կիւզել կիւլլմաեն եէրսէ Ֆէրահ է-
ակձէք կիւլէր, չիչէքլէր նէ գաւսար չօգ օլսա,
արաստա Թասպանըն Թօփուզունա պաԹաճագ
հիչ տիքէն պուլունմամագ միւմքին ուէյլ: Տօ-
Թում, տիւնեա գաակհինին քենարընտա պալ
պուլաշըղը վար. յոքին իչինաէքի պիր ադը էօ-
տիւր քի, իչտիքձէ քեօփիւրիւլսիւն, սուսուղ-
լուզուն պԹար:

ԱխրէԹ հիզմէԹի իսէ Էջէ ԹաԹը ոլր,
գանարըղը Ֆէրահ վէրիր քի, զայըը շէյ իվէ է-
տինմէք միւմքին ուէյլ. պիր ԹաԹը պէնաէլիք
տիր քի, հէր քեսի գափու եօլտաշը նաղարչըլա
պագոլըղը. հէմ գարտաշ մուհաապէԹինի իճ-
րա էԹմէյիր, հէմ Ալլահ մուհաապէԹինի
տիւնեա շէյլէրինէ պիղի պէգայա էԹմէյիր. վէ
սահիպի օլան Ֆէնաէմիղէ իԹաաԹ, վէ գարտա-
շըմըզա սաապամ էԹմէյիքէ գուլանարըղը:

Պէյլէ եաշամտան պիր Ֆախունէ սօհա օ-
լուր. ախրէԹէ սօղրու եօլա չըգարըղըն վազըԹ.
Ալահըն սանա իհսան էԹմէյի հիզմէԹլէրէ պիլա
գուսուր էտա էԹմէյինի Ֆէրահընտան ումա-
տիւնեա շէյլէրինի քենա ի մանլէրի կիպի պագան-
լարա օլան սանատա օլմագ. տիւնեա շէյլէրինի
պրագմատա կիւձիւնէ կէլմէզ, եէրէքէ աճըղը
սուչմագըղըն: ՖէյԹէլմ քի ընէլարըն սա պրագա-
ճագլարը վագըԹ, պէրաբարը պաշլարընա կէչ-
յոքին սօհա էվվէԹ կէօզէրինի այըպ, անլատմա-
պըլարընա՝ ախաապա նէ գաապար վիւճուդուն օլուպ
ադըպաճագլար: Պու չարէսիզ այրըղըպ՝ ուէյմէսէ
ադը սուչմամագ, կիւձէ կէլմէմէք, միւմքին
ուէյլ:

Վէ օ զաման տուլտուղու ամէր՝ պրագմազա մէձպուր օլտուղու տիւնեայէ գափըլըղը օլ. ձագ. վէ հագգը ինսաֆը պասըպ, մալի ֆէնայէ դուլլանըղը օլաձագ :

Իչթէ սանա պիր վախզիւք էթմիմ քի, օ գա. տար օլուր. ամմա սէն տինլէմէյիպ զէվգլէնէ. ձէյիմիչին. իթիմաա էյլէ փիւչման օլուրսուն: Տուալար, իպատէթլէր, չօգ տէֆ'ա տիւնեա մասլահաթլարը իչին թէսպիհ չէվիրմէլէր եէ. թիչմէզ : Պունլար էյի չէյլէր տիր. լաքին պու. նունպա պիթմէզ. կէրէք տուալարըմըզ, կէրէք իպատէթլէրիմիզ, սալի Ալլահա հիզմէթ էթմէք նիյէթիի իլէ օլմալը. եօղսա տիւնեա ուղու. բունա, եախսա ֆիքրիմիզ տիւնեա ումուրլա. րընսա, վէ պէլքի կիւնահլը իչլէրսէ լքէն, էթ. տիյիմիզ իպատէթլէր ձանպզ էօլիւ տիւր : վէ էյէր պու սուրէթէն իպատէթլէրի՝ պիթիրիր պիթիրմէզ՝ չըգըպ սա, օ ակձաէ էթտիյիմիզ թանկրը կէօրմէզ կիպի, եախսա սալի իպատէթ վագթի քէնտիյէ գուլ ուզ, օնսան սօնրա պիրչ գարըշմազ կիպի. պէյէնտիյիմիզ բուավայլըղը է. տէրսէք, սահա ֆէնա : Իսթէր իսթէմէզ՝ հէր սահմ քէնտի գուլլարըղըզ: վէ էյէր պու տիւնեա. տէ հագիգաթլը հիզմէթքեար կիպի՝ հիզմէթինի մուհապպէթլէ կէօրմէզսէք, օպիր տիւնեաստ չազապընա մուսթահագ օլուպ, եսիր կիպի՝ չը ուրա հիզմէթ էտէձէք օլուրուզ :

Պագը, պու սօհպէթլէր պէնիմ ազըզմա հէր նէ գատար եագըշմազ տէրսէն, եինէ սէնի սէ. վէր, սէնին էյլիյինի իսթէր՝ պիր սօսթ գալսէն. սէն չըգայօր տէյի, սանա օլան սատագաթըմ

խոպոմը էլնի, սէն ան մուհաղպէթ իլէ գա-
պուլ էթմէլիսին։

82

ՀԱՒԱՏ ԷԹՄԷՔ

Ը՛ սուլթանըմ,

Պու գաւսար էօվքե նէյէ յազըմ։ Պէն ան-
նէն ֆէքրինէ անլայտամայօրում, օ սէնի կիւ-
չէնտիմիշ, սէն հալալ էյլէ ան՛ի ւէչմա
էթտիմ. սէն պանա հէմ քիւսիւմ էօգ ան՛ը-
սէն, հէմ օ գաւսար էօվքե իլէ սէօյլէյօրսուն
քի, էլինէ կէչմէ՛ ֆաղըրը սիր գաշըդ սու-
յուն իչինան պօզմաճադըն։ Պիլմիմ. սիլին իլէ գա-
լէմէն նէյնէ օլույօր քի, գալպինէ սէօյլէ զըսա
օլույօր, ագըլմ նէմէիշիդ։ Մէրսանըն՝ նա սէ-
նիմ կէօզիւմիւ պօյանագ տըր, նա քինանէն
քինանինի ալատամագ. շու նքիսէն խալի սէյնէ։

Ղէ պէնիմ էյլէն սէօյլէրիմ, նէ պու ֆաղըր
էյլէն. ֆաղամ սէնէն էյէրինաէ սիր կիզլի զէ-
հիր վար, սէնի զէհիրէյօր, սէն սույմայօրսուն.
օ զէհիրի քէսուիրմէյէ՛ սանա սիր վարլա վան
զէհիր վէրէյիմ։

Ընէյլէրիմ՝ աֆվ էթմէք, հալալ էթմէք նէ
օլսուղունու, վէ նէ գաւսար պօրճ օլսուղու-
նու՝ սէն պիլմէյօրսուն։ Հալալ էթմէք՝ էքսիք-

լնի գապահաթը էոյլէ պաղըչամագ ոըր քի, պիր տախի խաթըրա կէթիրմէմէլի : Տիւ իլէ պաղըչաըմ տէյիպ տէ , եիւրէքատ քիւսիւ զաթազ սադլամագ՝ պաղըչամագ տէյիլ տիր , եաղան սէօյլէմէք տիր : Հալալ օլսուն տէյիպ տէ, պիլէհինձէ սէօյլէշմէմէք , տօսթլաշմամագ , էյլինէ տայ էթմէմէք , եաւանձըլըգ ոըր . զիրա գալպակ պաշգա , տիլի պաշգա օլմագ ոըր . հաթթա հիչլէքե ոըլըգ ոըր . զիրա գալպակ օլմայոնը՝ եիւզուէն կեօսթէրմէք խաթէր :

Հալալ էթմէք իքի շէյսէն իպարէթ տիր . պիրի քիւսէնէ տախը , օպիրի քիւտիւրէնէ տախը տիր : Փիւտիւրէնի քենտի հալինէ պրագըպ տալը էթտիկի գապահաթին ձէզասընը չէքմէմէյիլէ հալալըգ թէքմիլ օլմագ . հալալըգ թէքմիլ օլմագ իչին , քիւսէն տատամ խաթըրընը եըգանըն գապահաթինի՝ եէրի իլէ եիւրէյին-սէն չըգարմալը . վէ եիւրէյի տէ տիլինէ ույմալը քի , թէքմիլէն հալալըգ օլսուն : Ձօղուվար քի , եիւզուէն՝ տիւշմէնի իլէ պարըշըր տա , արա արատան փիչինէ տիւշէր, էթմէտիկի տիւշմէնլիք գալմագ . էոյլէ տատմըարա պիզ գանձըգ տէրիզ . պու գանձըգլըգ նատըլ օլսուր . աղրըտա պալ, գալպինատ տէթէշ օլմայլա օլսուր :

Խանի պու գանձըգլըղը էթմէյիպ , եիւրէքատէն հալալ էթմիշ օլմագա՝ էօվքեսինի եէնիպ , գալպինի էոյլէ թէպքին էթմէլի քի , եիւրէյինատ տէ հիչ պիր քին քիւսիւ գալմամալը :

Պէն սանա պու մուգատտէմէյի եազմատան մէրամ՝ սէնինի եիւրէքատէն հալալ էթմիշ օլմաըրըղընը անլատըղըմը պիլտիրմէք տիր : Պու մի-

լաչափալարը էակէօրսաւ, խաւամինին խոհերը կ-
չին ակիլ. զերա ակն հայալ էհոտիմ ակոսիքսակն
օձկրա, պէն ակնին ակօգիւնէ ինանըրըմ: Պէնիմ
ձերսամըմ՝ անձագ սանա պիր հիզմէթ սիր, ակն
հագգա սապալէթէ գարըշը գապահաճըը օլսա-
զունաւ անկատաձագըմ: Պէնին կիսի շօգլար
վար քի, կիւձէնակիքէրի սապանան ինհիգամ
ալմազ եուհգունուրլատաս, սանըրլար քի պիր
պիւչիւք մերսիկ էհմիշէր. հիչ ակամզէր քի
ապէմյէէհ, իլհիֆամ, վէ հէրահհիւմ էհ-
մէյէ ոէ պօրձլու տուրլար. ծնլարը էհմէտիք-
լէրինակն մնաս, գալալէրինակ պիր կիզի գա-
րազաս ակիլ խոէ, պիր պիւրուսէհ օլսուն
ապգլարլար: Պու տուրհէամէ ակնին ֆահհակն ի-
չին, ակնին շանըն իչին, ակնի իրչաս էահպ. կեր-
չէքսէն աֆվ էհամիրմէզակմ, սանա սօսհլու-
զում սօսհլուգ ակիլ պիր:

Փիւսիւմ էօգ ատմա, պիլէմինձէ կիօրիւշ-
մէմ. զարադըմ էօգ ատմա, կիօրսիւքձէ իչէ-
րիմ պիլմէմ նէ օլուր ակմէք՝ֆվ էհմէք ակէյ-
իլ սիր, ֆադահ ալահազըն ինհիգամը զահի
էհմէք սիր. հէնինի զահի էահպ. ադըն կինէ
ինհիգատաս օլնագ սըր. նէհիձէկ քէլահ,
պուհլար եարը պուշուգ հայալ էհմէք սիր:

Փէնահիմ զահի էահպ, ինհիգամ ալմա-
սըգատան սօկրա, պիլէմինձէ եիւզունէն պարըշ-
սըգատան սօկրա, էհոտիի շէյլէրի ակ ուհուատայ-
լըմ, ֆիքրինակն ակ չըգարսյըմ. եա պէն ապահձ
քիւհիչիկ միչյեւմ, ճանհամայ մշըմ. պիր ա-
ատահ ինատան օլնահագը, պիր շէյ տուչմահագը քի,
պուհնաւ էահ պիլմին. պէն ինատանլըղըմը ատա ու-

նուիրեալը՝ պահա քիմ պօրձ գօմուշ տէյ-
ձէքսին :

Եա չնչեքն պարբշմըշ տէյիլ իսէն , նիչին պա-
րըշըդըդ կնօսթէրկնօրաուն . էթախին եալան
ձրըդ տէյի՞լ մի . իքն եխուզնուլնուք տէյի՞լ մի
Ըրոզը էտէպն օլան առամա՝ պու էտգըշըր չէ
տէյիլ . էօյլէ իսէ , հալալ օլսուն տէտախին՝ պա-
մա գալըպ պիր լտգըրսը սըր քի , խատինի է-
մին էտէյօր սունա , սէնին եխուրէյինի էնտիրմէյ-
օր : Պու սուրէթտէ , հալալ էթախին՝ խատինին
հադգընա սըր , սէնին հադգընա տէյիլ : Ֆը-
դընա վարձնօրմուսուն քի , սէն պուննունլա խա-
մինի պրապըպ , քէնտին քէնտինի խըրփալայը-
սուն :

Պէնիմ սանա ինսան օլ տէտախիմ եէրտէ ,
սէն տէօնիւպ՝ ինսանլըղըմը սա ուննուրմազա
պահա քիմ պօրձ գօմուշ տէյօրսուն : Պէլի ,
քէնտի ինսանլըղըն պօրձ գօմուշ , Ալլահ թէն-
պիհ էթմիշ :

Քէնտի ինսանլըղըն սանա նէ՞ տէյլէր : Ին-
սանլըդ հադգընաա հէվիմիշ պիր իշ . կերչի հէր
պիրիմիշ պիրէր այրը վիճաա ուշ . լտքին թա-
պահթին հիւքմիւնէ կնօրէ՝ հէվիմիշ պիր պի-
րիմիշի պիր թէն կնպի պադմալըլըշ տէմի՞շ մի :
Պունա պինաէն հէր քնս քինախի օ եէբիւն թէ-
նին պիր ազասը եէրինէ գօյուպ , հէր քնս քէն-
տի ազալարընը տէվտխի կնպի. ինսանլարընը՝ հէվ-
սինի տէվմէյէ պօրձլու սուբ :

Պու տէօզիմիւն սանա խապահընը էտէյիմ
տէ , պագ ինքեար էտէ պիրիմիսին : Պիր սաա-
մը ձրմագ՝ ինսանա նէտէն կերիր պիր եարալը

առաջ կեօրիւրիւմ. զանվաղը, նէ գառար ա-
ձըրըմ: Պիրի ուչա ուրշիւշ պօզուլուչօր, ձան
գուրթարան էօգ մու ուէյի հայդըրըր, գուր-
թարմադա չալըշըրըմ: Պիրի պիր եիւքսէք նէր-
ուէն ուրշէյօր. վայ, վայ, ուրշէյօր ուէյի թիւյէ-
լիմիզ գալդար, քիմինին ադը ուօլանըր, քիմի-
նէ պայդընըդ կելիր: Պիրինի հէնուզ էօլմէր-
միշէմ, գանըմըր ադայօր, կէօրուշիւրիւզէ
եիւրէյիմիզ ուէօնէր: Պիրինի ուէշիւդ թէփէլէյ-
օրըմ, օ առաթ եան չըգարըդ, կիւձիւմիզ նէ-
թիչիրուէ, գուրթարմադա ադագարըդ:

Հաթիճա պիր առամը կէօրմէուէն՝ պիր չէք-
ուէյի ուէրուին նադիրնի իչիուիրուէք, եիւրէյիմիզ
ադըր: Պիր գառը՝ էվիյաըրը պօզուլուշ. վայ զա-
վալը չօձուգ ուէյի ադըրըդ: Պիր հարամի՝ պիր
էօլձու էօլուէրմիւշ. վայ վայ ուէր ադըրըն
չէքիրիդ:

Տօհասը վար. պիր գաթէ օլաձագ առամ՝
նէ գառար չօգ եարամազլըգ էմէմիշ օլսա, նէ-
նէ գաթէ օլմազա կիուէչըքնէն, կէօրէն ադըր:
Պիրինի առայօրլար, կէօրէնէր՝ առան, առան,
վէչ եուգարը չէքմէնէնէր ուէյի եիւրէքլէրի
թէմէիրէր. պիր ուէ առլանարըգըն կէօրուրքլէյն,
հէր քեսին վիւձուուի առարըլըր: Պիրինին պաշը-
նը քեուէյօրլար. Ձէլլաա պիր պըչագաա քեուէ-
մէզուէ, Ֆագըրա էգիչնէէմ էուէյօր ուէյի, կէօրէն-
լէր Ձէլլաաըն էլինէ ուէօյէր:

Ընարտ ըսա պու Ձէզայէ մուսաթաֆագ օլմուշ-
լար. պէլի. հագ չէրիսթ իւզրէ՝ գաթիրլէրինի
հէր քես խաթէր, յաքին եինէ թապսաթիմիզ ա-
ձըր, էգիչնէէմ վէրիլմէսինի խաթէմիզիզ. գաթիլ
օլաա ուա առէյաաաարտար ուէրիզ:

Նիհայէթ էլլին ամբողջը օր գառաւ չէքիլիլ քի, պիղէ օրուչօր կիսկի՝ հէմաէրա օրուրուզ թա. պհաթաէ հէվիմիզ պիր թէն, պիր վիճուա օրուրուզմուզա՝ պուննար խապաթ ակիլ մի: Ցէմէ քի պուղը առաւ վար, վէ էքսէրի քիպար գրամընաս, էանանըն չէքսիլինի ամբողջողը. տան մնաս. գապկինն պուրսա, գանդըլա քին. տի գարնընը տօյուրուր: Պէօյլէլէր ինսանտան տայըլմազ, ծնլարըն իչէրիսինաէքի եիւրէյի՝ քի. սիրլէրի Թաշ էթմիշ, ինսանլըգտան էլ չէքմիշ լէր: Օնլար քենտիլէրինի պաշգա պիր Ձինս տայարլար, օպիրլէր հայվան պըր տանըրլար. յուսա հայվան քենտիլէր պիր:

Խոսի էյէր Թապհաթաէ ինսանլարըն հէվիսի պիր թէն իսէ, էլլին շու իչի կէօրմէյօր ակի, սէն էլլինէ տարըլըմըրսըն. այաղըմ գայար տա ախշամ ակի, այաղընա տարըլըմըրսըն. շու իչմի անկլայտմայօրում, շու չէյի խապթըմտա Թուհաթտայօրում ակի, պաշընա էօվքէլէնիմիսին. խայըր, ապալարընըն պու Թագսիրհաթլարընա ինֆհատալ էթմէզսին պիլիրիմ. էօյլէ օրուգտան ասկրա, պու էէքիւն վիճուատուն պիր ապալընա տարըլըգ քիսախ, զարազ էթմէնին տալընէ: Պիր տէրսինի կէօրիւյօրտան, սէն տէ հէմ տէրա օրույօրտուն, սէնին թէնինին վարչտալ օրտուզունու՝ սէն պրայնատան անկլայօրտուն, օնտան ասկրա Թապհաթինին հատաէսինէ գարշը՝ հարարէթլէնիր, խատմինէ քին էտէր, տէօյմէք խաթէրսին, տէօյմէք խաթէրսին, վիճուատուն գալտըրմազա գատա էտէրսին:

Սենէքա ֆէյլէսոֆ՝ ինսանլար պէյնինտէ օրա-

Ձագ իմիմիֆագ խուսուսունտա օլան զարաղա գարշը սէօյլէմեյի էէրտէ, կէրչի նալընըզ հէմշէհրի օլանլար հագգընտա սէօյլէր. յաքին ո փուխփիէրէսէթ խոխ, քէնտի վագթինին շէրիա-թինի էօյրէնմիշ խոխ, ո վագըթ հէր միլլէթի պի-րէր այրը վիւճուտա սայապլար ըսը, միլլէթի ա-խէրտէն օլանը՝ սիւշմէն նազարըլմա պագարլար ըսը: Պու ձիւմլէ իլէ պու հագ մատաէյի՝ Սէննե-քա սալիթ զամինտէ օլան ադէ ըլա անկլամըշ, վաման հագգընա սէօյլէր. յաքին պէն ալէմին հագգընա սէօյլէրիմ." Պիր շէյին էէքիւնի միւ-թէպէր օլուրտա, փարչալարը տա միւթէպէր օլուր. էօյլէ խոխ ինտան տա ինտանտա միւթէպէր օլմալը, պիր պիրինին խաթըրընը սայմալը. հիչ քիշինին կէօզիւ էլինէ, էլի այագընտա զարար վէրիր մի. ազալար պէյնինտէ իմիմիֆագ օլմա-լը, զիրա պիր պիրինէ եարարլի էմմէք՝ հէփսի-նին պօրճու տուր. էօյլէ տէ ինտանլար պիր պի-րինին էախրկեմէլի տիր, զիրա հէփ պիր պիրիմիզ իչին տօզմուշուզ,, . վէ պագ ասնուտու նասըլ պաղլար. ,, Պիր պիրիմիզի սէվիպ, պիր պիրիմի-զի կէօզէթմէյինէ, միլլէթիմիզ սէլամէթ պու-լամազ,, տէր:

Պէնիմ խաթըրիմը էրդան՝ իւէթպէտէ պէն-տէն աշաղա ուրը, պէն քէնտի ադրանըմ նա-զարըլմա պագմազտա պօրճլու տէյիլիմ տէմէ. զիրա ինտանը ինտանտան ֆարդ էմմէք՝ ինտան-ձա տէյիլ տիր: Պիզիմ թէնիմիզ պիր տիր, պա-զը վագը օլան ֆէզլէք օյունըտըր, պիւյիւքլէրի ատամ էտիպ, քիւչիւքլէրի հայվան էմմէզ. քիւչիւքլէր տէ, փէք էտնա ատամլար տա օ եէ-

քեւնիւն ազալարը տը. լաքին ծնլար ուփա
տը, պիւյիւքլէր ալա ազալար տը. միսալ, ակ
լէթ՝ պաշ տը, վէ տահա աշալալար՝ աշալա
ազալար տը. պուննար օլմասըդհա, էքիւ
վիւճուս սագաթ օլուր:

Ինսան գըսմընա չօգ պիւյիւք րէզալէթ տէր
քի, հէր հայվան քենսի ձինսինի սէվէր. ֆա
բազա պիր քիսպարըն ֆինսուս՝ արըմա փիւքիւ
լէր իլէ ուօնանմըշ էքեն, պիր քիօյլիւ քիօփէ
իլէ ալըշըպ գօգլաշմազա իրթիքսատ էտէր ակ,
ինսան գըսմը փէսմէքքի իւզէրինսէ եաթան ա
տամը՝ իչէմէ մագաթ իւամիւնսէ օթուրանսան
աշալա սայար:

Մէանէտին էուգարըլըրընա աշալալըրընա
սէօվիւմ էօգ, զիրա քիշիյէ տէ պիզ յազըմ,
այագ յազըմ. լաքին պուննարըն պէյինինսէ պիր պի
րինէ պէյէնմէմէք, պիր պիրինսէն էքրահ էթմէք
կիսէ, ֆէզէյին միւսաաատէսի օլմայան սատը
իրը փալամագ՝ ինսանէյէէթ տէյիլ սիր:

Նէթիճէի քելամ. թաակսաթին հիւքմիւ իւզ
րէ՝ ինսանլարըն հէփսի պիր թէն տիր, հէփսի
սի պիր վիւճուսուն ազալարը կիսէ՝ պիր պի
րինէ սէվիպ, պիր պիրինէ պուլունմազը տըրըլար:
Վէ ազամըզըն պիրի էա գայար, էա հիզմէթին
տէ էանըլըրսա, սարըլըպ կիւճէնմէսինիզ կի
սէ, էլէյհին տէ թագսիրաթընա գալմայըպ,
գաապահաթլարընը ալվ էթմէլիսիզ:

Պիրիմ, պիր ազանըն գայրպ՝ էանըլմասը
ըրա, պիր սատըն պիրէ պիրէ էթտիյի գաապա
հաթսա չօգ ֆարգ վար տէյէճէքսին. էօյլէ
տիր. լաքին ազալարըմըզըսա սա զաթի ֆէնա

չէլէը վար. յաքին սապր էտէր չէքէրիզ: Էլ-
միզ, այաղըմըզ, կէօզիւմիւզ, պուրնումուզ չօգ
ֆէնա չէլէը եափար. պու ձիւմլէ իլէ եայգա-
րըզ, սիլէրիզ, թէմիզլէրիզ, այաղմըզ գօգա
պիլէ ինֆաալ էթմէյիզ:

Ն.էֆալէրիմիզ պու եէքիւն թապխանէյին չիրք-
լէրի ակը, ծնաուզ առամ օլմազ. թապխանէ խա-
թէր քի, սապր էաէլիմ, վէ գարտաշնա թէր-
պիյէ էաէլիմ. սէն այաղըն գօգայօր ոէյի, պալ
թայը վուրուր քեսէրմիսին. էօյլէ խոէ, պիր
առառին սէնին մէշրէպինէ զըտ թապխրայմը
վար ոէյի, ապրըլըզ, ոէօյիւպ, իքրահ էթմէք
նէ օլուռ: Սէն քենոի թապխրանէլարընը օվ
գառար ոէվէրսին քի, կէօզիւնէ կէօրիւնմէզ,
թանըմազըն. վէ խաթէրսին քի, էլլէր ոէ թէ-
համմիւլ էթսին, սէնին էօզը էթոիյին կիպի էվ-
լէր ոէ էօզը էթսին, գուռառա պագմազըն.
եա սէն նիչին էվին գուռառընա կիւՃէնէրսին.
սէն ոէ էլլէրէ էօյլէ էթոէնէ:

Սէնին խաթընը ինՃիոէն՝ բիւթոպէոէ սէն-
սէն աշազա տըր. սէնին այաղըն ոա պաշընոաոա
աշազա տըր: Օ սէնին բիւթոպէնէ բիայէթ էթ-
մէլի. պէլի. յաքին աշազա օլմնա պագմազընը-
զըն քի, թէրպիչէոի ոէ նէ գառար աշազա տըր.
բիայէթ էթմէյէ նէ գառար էօյրէնմիշ: Պէլքի
սէնին կիւՃէնոիյին շէյի՝ օ շէյ եէրինէ պիլէ գօ-
մազ, գօռա ոա պօշ պիր շէյ պիր ոէր: Խոռի օ-
նուն թէրպիչէոիզլիկի՝ իշլէոիյի գառագհաթինկե օ-
զինէ զէրրէ գառար կէօռթէրմէյօր. սէնին գա-
զառ պիւրպինին. պիւյիւքլիւք խուրոէպինին՝
գառագհաթի վէք իրի կէօռթէրէյօր. կէլ պուն-

լարքն ևքխինի ան արտաան գալարը, սաան կեօզ իւլէ պագ, կեօր քի օրթաաա պիր շէյ գա-
լմըմը։

Ես պէնիմ բիւթպէմ, պէնիմ քիշիզաան-
լիմ նէրէան գալը։ Պօշ լաֆըրսը. քիշիզա-
անլիք՝ էլլէրէ ֆէնալըգ էթմէք անյիլ սիր, քէն-
անկի կիւձէնախլէնի թէքսիր էթմէք անյիլ սիր.
քիշիզաանլիք՝ նէֆսլէրինի եէնիպ, մէրալիք
էթմէք սիր։ Պիզ հայվան մէշրէպինաէն նէ գա-
ատր ուզագ օլուրսաղ, օդաատր քիշիզաան օ-
լուրուզ։ Իլա էօվքիմիզ ույուպ, հայվան կի-
պի գուտուրուրսաղ, հայվանատն պէթէր օ-
լուրուզ։ Հայվանըն ինսան կիսի ադը էօդ քի,
քէնանինի զապի էան. հայվանըն գապահաթը՝
գապահաթատն այրըմազ. յոքին ինսան քէն-
ան նէֆսինի զապի էթմէմէք՝ պիւյիւք գապա-
հաթ սըր։

Ես էյէր կիւձէնախլի ատամա՝ քիշի զապի օ-
լան ատամ հայալ էթմէզան, քիմսէր հայալ էթ-
սին։ կիւձէնախլի ատամա հայալ էթմէք՝ անրլ
քիսապարլըղըն նիշանէսի սիր. զիրա նէֆսինի էն-
մէյէ գատըր օլատուղունու խապաթ էտէր. վէ
քէնանկի խօրլամագ խաթէյէն ատամը պիրէ ու-
թանաըրսը. „ Ինթիզամըն փէք ալատը հայալ
էթմէք սիր „ տէր փէղթարդա չսիր։

Օնատն մնատա ափուշէնինի սէվմէյի՝ Նֆէնափ-
միզ պու գատար գավի թէնապհ էթմիշ խան,
նէյէ պինա էթմիշ. էինէ պու թապխաթ գա-
նուշնա։ Ալան ինսանլարըն հէվխինի սիր
պիրսր. ոնուն իշին սիր վիձուատն ազալարը՝
սիր պիրինի սէվսպ, սիր պիրինին էքսիքլէնինէ

գալմասըզը կիսալ, խոմէր քի ինսանըզար սա, հէվ սիզը սիրէրինի սէվինի, սիզը սիրինին էք-սիքլինինէ գալմասըն։

Պու Թէնալին սալի Ալլահըն էմրի օլսա, էլ սէհաճ ինճսասա գուսուր օլսունամայը. զիրա էյլէ սիզը գուսուրլի սահիպինին էմրինէ գարշը գամագ՝ սիւյլուք էսէսսիզլիք սիզ. իսքին չիւնքի Ալլահ հիչ սիզը էմրինի քինահ մուսուլմանգիլ գուսուրլինէ սինա էմմիշ սէյիլ. հէվսինի սագլէ սինա էմմիշ. սիւշմէնիմիզէ հայալ էմմէք խուսուսունու սա էյլէ Թէնալին էմմիշ. վէ Թէնալին էմսինի հայալըզագ սալի էխուզէն օլ մասալըզընը անլասըմագ իչին, սէչինէն Թէնալին-սէ ինանըգամը էսագ էմսինսէն մանա, սիւշմէնիմիզի սէվսագ, սիւշմէնիմիզէ էյլէք էմմէմիզի էսի էմմիշ։ Հայալ էմմէնին խոսալը սու սուր. զիրա սիզը սասմա՝ մուհասապէմ իչէ զորագ՝ սիզը էխուրէքսէ խիմիզագ էսէմէզ։

Վագ՞ա պու Թէնալինին իճրասընը՝ սիզէ օլ գասար իհմիսմամ վէ Թէքիա իչէ զամարլասըզ սըր քի, քինահ լէքսիսէզ սի կիւնահ օլսագ, էյլէ րէզալէմէզ գամէ օլսունլարքին, Հան շէքիշ սինի էրսէ, սիզէ խոշրէմ օլսուն սէյի, քինսինէ էյլէ զալըմանէ սիսասէմ էսէնլէր իչին սուա էմսինսինսէն մանա, սիզէ սէ սիզ սուա Թասիզի էյլէմագ քի, էյէր սիւշմէնլէրիմիզէ հայալ էմմէզսէք, քինահ սուսունզըզսա՝ Ալլահ-հըն զագասընը իւզէրիմիզէ սագլէմ էսէրսիզ։ "Սիզ սօրճլու լորըմըզա հայալ էմսինիմիզ կիլսին" սէն սէ սիզէ սօրճլատըմըզը հայալ էյլէ ..

Իմիսսա էյլէ սաւլամանըմ. սէն սու սուայը

տիւշխանաիւքձէ, սին գարատաշլարը արատընաա՝ սկսի սկը կիւձինէձէք չէյ էթմիշ տէյի, օպկի զարաղ սապլամագ տէյիլ, քիւահիւնիւն կեօլկէ-սինի սկիլէ նասըլ ԹուրԹա սկիլը շաշարըմ. գարատաշընըն Թադիրաթընը ափվ էթմէյէն ատամ՝ Ալլահըն ափվ էտէձէյինի էթմէյէձէյինի հիչ գայա էթմէզ տէմէլի: "Նա բաագալի. պէն էլչի նասըլ հալալ էտէյօրսամ՝ սէն տէ պանա էօյլէ հալալ էյլէ: Պէն տիւշմէնիմի խարաագ էտիպ, ինԹիգամ ալըյօրսամ, իչի տիզ իւաԹիւնաէ էլչ էրիմի սանա գալտըրմըչ նիյագ էտէրիմ՝ սէն տէ պէնաէն էօյլէ ինԹիգամ ալ: Պէն խաԹըրըմը եըգանսան՝ խըշմ ըլա էօվքեմի ալըյօրսամ, սէն տէ պիւԹիւն զաղագլընըն ալԹէշինի պաշըմա եաղտըր: Պէն էօվքեմի զաագԹ էտէյօրսամ, յագին գալտիմաէն քինի չըգարմայօրսամ, սէն տէ պու տիւնեաաէ պէնի գաղալտըսան ագլա, օպկի տիւնեաաէ զաղագլընըա ԹէքՓիր էյլէ: Պէնիմ տիւշմէնիմձէ քիւահիւմ եօգ. յագին պիլէմինձէ գօնուշմամ. սէն տէ պէնի հուզուրսուզսան մահրում էյլէ..:

Տիւշմէնլէրիմիզի ակվմէյէրէք հայր ձէր սէօյլէտիքձէ, տուամըզըն մէՓհումու պու օլուր, զայըը չէյ օլամագ: Պու ձիւմլէ իլէ պյլար, էրլար, վէ պաղը քէրրէ էօլիւնձէյէտէք պէօյլէ կիտէրիզ: Պէօյլէ եաշայըպ, պէօյլէ տուա էտէն ատամ՝ քէնաի սէօյլէտիի յագըրսընը, վէ քիմէ սէօյլէտիինի տիւշիւնմէտիի կիպի. Ալլահ տա սէօյլէտիի տուայա գուրագ ատամագ, վէ բէձա էԹտիի մատտէի անլատագ գըյասընտա օլմալը. էօգտա Ալլահ տաղըր օլմալը, տուչմագ օլմալը

քի , Էմբինի պէշլէ այագ ալթընա ալըպ , քենաւնի եիւզիւնէ գարշը զէվկէնէնէրի աապ էաէ :

Ֆէլ–վագը ալը պէրինին գանընա էքմէք ատղրայան իչի աապ՝ ալն գարաշը նայրէ օլա պիլիր : "Սիզ պիր պէրինիզի աէվէրաէնիզ , պէնիմ շայիրալէրիմ օլտուղունուզու՝ հէր քէս ծնաան Թանըր ,, ակլի՝ գաճի մուհապպէթի Թէնպիհ էաէն Ալլահը՝ եիւրէյինէ ալմագ իչին , քիւսիւաիւ օլան առաաչար՝ անզանա նայրէ եապըշա պիլիր . քիւսիւաիւ՝ իսԹէր ալն գարաշընա օլմուշ , իսԹէր Թօփրագ գարաշընա :

Պէ ակ իսնի , պուընչար առապէ ալչարա աէօյլէնմիշ աէօզլէր ալը , քեմալիյէէիմ Թալիպ օլանլար հապգընա տըր : Պէլի . իսքին պաճա ապտարաան , քրիսԹիյան ըմ ակչէն առաա՝ գէն շայիրալը օլմալը . եօգսա ալունանընն վիչինէ ալուչէնէ , չէչԹաընն ատղը ալրա կիաէնէ , քրիսԹիյան աէաէլէր , պիր ադմայիպ աէչրան օլուր : Ծնաան մա՝ առ քեմալիյէէիմ Թալիպ օլմագ՝ հէր քրիսԹիյանընն պօրձու առուր առնըրըմ . զիրա քեմալիյէէիմ աէաչինի՝ անձագ Ալլահընն էմրինի Թէքմիլէչն իձրա էլմէք ՚ալը քի , հէր քէսէ պօրձ առուր :

ՂէԹիձէի քէլամ , քինի զարաղը օլան խաալի իչէ պիրլիքաէ ձէննէէիմ վարաճագ . ձէննէէիմ պիր պարըչըգլըգ եէրի պիր քի , անձագ պարըչըգը օլանլար կիրիր . ծնաա գուրա ուչա գօյուն պէրապէր օլաճագ : Գինաիւ , աիւչմէնլիք , զարաղ , ձէնէննէէմաէքի ձանըարա մախտաւս առուր . օնլարընն ծնաա չէքէձէք սկսաէԹինն պիրի՝ պէր

պէրինին էմինի չինէմէք ոիր։ Հայ հայ. ին-
սանլարըն քինի քիւսիւսիւ ՃէննէԷմէ կիրէ պիւ-
սէ, նէ սէֆալի եէր օլուրսուս. օ էպէսի մուԹ-
լուլուղուն միւհքեմ ԹէմԷլի օլան մուհապէԹ
նէրէսէ գալըրսը։

Էօյլէ ոիր ամմա, պու Թէննաիհ սէ վիէք սէրԹ
ոիր։ ՍէրԹ մի. սէրԹ սէննին պաշըն ոըր քի,
սէննի էօգաան վար էսէննին, սէննի հալա քերիմ
լէր իլէ պէսալէյնին էմրինէ, կէօքսիւնիւ կէրէ
կէրէ գարշը կէվլյօրսուն. էօգաա մուհապէԹ
Թէննաիհ էսէն էմրէ՝ սէրԹ մի սէրսին։ ՍէրԹ
վէ եաման օլմուրսուս, էյէր էմմալինի գըր կիչիր
սէյէյսի. պույուսա սէվսէյի Թէննաիհ էսէյօր։

Ամմա պու Թէննաիհի պաասան՝ իսԹիհսա իսու-
միմ օլսուս. իսԹիհսա օ պէննիմ ըրզըմը էրդոը։
Փէք էյի. նէ՞ սէմէք իսոԹէրսին. պու Թէննաիհ
սէննի՞ն մի, Ալլահըն մը. Ալլահ Թէննաիհ էԹ-
միշ, պրագ քի ՃէզասըՆը սա Ալլահ կէօրսիւն.
օ սաամըն իսԹիհնէ սէննին նէ՞ հիւքմիւն վար.
օ սաամ սէննին մալինի չալըՆը օլսա, գաԹլինի
սէ՞ն մի հիւքմ էսէրսին. հայըր. Ալլահ վէքիլ
լէրի հաքիմէ զասիԹէ սիւչէրսին. զնրա գա-
պահաԹլըլը Թէքսիր էԹմէք՝ սանա իհսալէ օլմուն-
մուշ սէյիլ։ Էօյլէ օլսուգսան ոօնրա, քիմսէ-
նին իսոԹլըՆը ինՃիԹմէմէք Թէննաիհինի պաաս-
նը՝ սէ՞ն նիչին Թէքսիր էսէՃէքսին.՝՝ ՆԹիգամ
պէննիմ ոիր, հէր քեսին իայլըղընը պէն վէրի-
րիմ,, սէր Ալլահ. (Հսոմմ. ժը. 19.) Ալլահ
քէնոմիկ սագլասըղը մասլահաԹա՝ սէն նէ՞ Ճէ-
սարէԹլէ էլ ուզասըրսըն. Պիր փսահիշահըն
հիւքմիւնէ գարըշմագ՝ փսահիշահա գարշը գա-

պահանջ ըսա, Ալլահըն հիւքմիւնէ գայրըմագ՝ զազապընը իւզէրինէ տավէթ էթմէք ոէյիլ մի։

Պէր առամ կիւնահքեար օլուպ, Ալլահըն մէրհամէթինէ միւհթաճ օլտուղունու այլուոէք. ոէն ասկըա, վէ քինահ՝ էլինն թապախտաթընը աֆվ էթմէոիքճէ, մէրհամէթ պուլտուայնաճաղընը այլուոէքտոէն ասկըա, էինէ գայտաղընըն գապահանթինի՝ Ռանտան աֆվ էթմիմէք՝ ապէ սըզար չէյ ոէյիլ ոիր։ Պէօյէ առամլարըն հալն իքի չէյոէն խալուէթ ոիր. նա Ալլահ քինահլէրի միւհթաճ ոըր, խանթըլարը իլին էպէտո թէնապիհլէրինի պօզար իթիգատընտա տըրլար, եոէտա քինահ Ռանդարընըն էպէտ-էլ-ապատ զայ օլաճաղընը՝ իշ եէրինէ գօմադըար։

Պէօյէ առամլար ոէ էրդուդութինա ինանըրլար, իքինճի անէնն թէն ալտըղընա ինանըրլար, վէ ոինիմիզնին էն կիչի տըրլարընա՝ ապրլար էրմէզ չէյ լաեն, նէֆհոէրինէ ոօգանընը մատաէլէր ոէյիլ ոիր, հէֆտինէ իման կէթիրլէր. յաքին ոիզ էլլէրէ նէ գատար աֆվ էտէրսէք, Ալլահ ատ ոիզէ օ գատար աֆվ էտէր մատաէլի՝ գոֆթարընտա ոէլիք պուլմազ քի ոէյինէրինէ կիրէ։ Ալլահընը զազապլարտա, պուա մատաէյէ ինանմայընտատա՝ օոիր մատաէլէրի ինքատ էտինէլէրտէն էքսիք ոէյիլ ոիր։

Տօնթուտ, Ալլահ էվլյատարընը նիշանէտի էալընտըզ մուհաֆազէթ ոիր. զիրա Ալլահ քինահ ոիր թիւքինմէզ մուհաֆազէթ ոիր. ոիւշմէ նինէ տալթ զորտուղ օլան ոէյիլ, ոիւշմինինի ոէվմէյէն տահի պուա էվլյատըղ ինքատ էտէր. վէ Ալլահընը հիւքմիւնիւ էլինտէն պըտար իս-

թէբ : Ալլահ ինսանլարըն հէվսինի էվլյատա կիսմ սէվմէբ , վէ հէվսի պանա պապա չողբրսըն սէր պիր պիրինի սէվմէյէն աստաղլար՝ Ալլահըն պա պապլըղընը ինքեաը էտէբ : Ալլահը սէվիպ , ինսանլարա ախըշմէն օլմադ , եահսօտ ինսանլարը սէվմէմէք , նքիսի պիր եէրտէ օլսմազ : Եօդ . Ալլահա ախըշմէն օլ . պու նողբրսը խաթրընա կէլնրսե թիթիրէմէզլիսին . պունսան սա գօրդուպ թիթիրէմէզսէն , սէնսէն արթըդ նէ ուսուլա պիլիր : Մէրհամէթ հա՛ , ա՛ղ իսմի ա՛ղ էլէ մէրհամէթ էթմէյէնէ , պէն էլէ նասըլ էսէրէմ , սէն սէ պանա էօյլէ էյլէ սէյի , կէճէ կիւնահուզ նէյազ էտէնէ , մէրհամէթ հա՛ :

Շիմսի սէն ֆիքրինտէն նէ՛ սէօյլէրսին . խաթրըմը եըդանա հալալ էթմէք , փէք էյի . քիւսիւ թուրմամադ , փէք էյի . քէմլիք խաթէմէմէք , փէք էյի . էյլիք էթմէք , օնա սա փէք էյի . օ պէնիմ ախըշմէնիմ իքէն , պէն օնա էյլիք էտէյիմ . յաքին պէն օնուն ալչադըղընը , գալալինին քիօթիւլիւյիւնիւ , պիր գաչ սէֆ՛ա թէճրիպսէ էթմիշ իքէն , եինէ ասսէ նաղարըյլա պադըպ , քէնսիմի ինսանըպ սա , օնուն էտէպսիզլիկինին մասդարսաը , եահսօտ կիտէր կէլիր ադընըն էյլէնճէսի օլմազա , հանկի քիթսադ թէնսիհ էտէր : Պիր եըլան պէնի պիր քերրէ սօգսուգսան սօկրա , պիր սէ սահա քէնսիմի սադը նամայըմ րը . հէր բաան կէլսինճէ թէհլիքէյէ կիրէյիմ մի : Ֆիքրինտէն կնչէն պու սէյլէմի :

Էվվէլա՛ պու պիր պահա գալըպ յադըրսը սըր , պիզիմ պու մասսէմիզէ միւնասիպէթի էօդ : Պէնիմ սէնսէն մաթլուպում՝ Էֆէնտիմ-

զին էմինին իշխասը տըր. խաթըմը ինձիանէ հալալ էլէ, ուրշմինինի սէվ, սանա քէմլիք էանէնէ՝ սէն էլլիք էլէ։

Սանկա նէսրէնի սիր էյի թէֆթիշ էլէ. պու քէնտինի ասպընտագ իհթիամըը վէսիլէսի լէ, գալպինտէ սիր թասփամ զատէյէթի օլ մասըն։ Ըօգաա Նֆէնամ միզին՝ սիզէ քէմլիք էոէնէլէրէ հալալ էանդ, սէվդա, էլլիք էթմէք Թէնափհլէրինէ գարշը կէլմէսիքաէն սընդրա, գալ սինին չիւրիւքլիչինէ սիր գաչ սէֆ'ա թէձրիպէ էթմախին աստամա՝ էճիյէթ էլէ, սանա սիր գաչ սէֆ'ա գանձըգլըգ էթմիշ աստընըն գուձաղընա վար սէմէմ. վիրա օ զաման տա Ալլահըն էմր էթմախի մուհաֆազէթ գարշը էթմիշ օլսըրսաուն. չիւնքի մուհաֆազէթ սէմախին՝ իսլիհտա քիշինին քէնտի նէֆսինէն պաշլար։ Նտքին էինէ սէօյլէրիմ, սէնին պու տավան սէօյլէ սէյիլ սիր։

Նէմիձիի մէրսէմ, էյէր պէնիմ սանա տօսթ օլմամը իսթէրսէն, խաթըմը էըգանա հալալ էլլէ, վէ եհտիէաէն սէվ։

83

ԱՃԱՒՊ ՎԱՍՒՑԵՒԹԼԻՒ, ՎՒ ՏԱՐԱԹԼՔ ՄԻՑԵՒԹԼԻՒ.

Ազիզիմ,

Իալգ պիր զաման էձէլտէն գօրգալ ըմըշ. չիմսի պիր ազ ձէաարէթլի եխիալէր՝ էձէլի կեօզլիւնէ եէախրմիշ, գօրգմայօրլար: Սէննէքա ֆէյլէաֆ ուլա պէրապէր "Էձէլտէն գօրգմագ ա-գըլըզըգ ոլըր", ակյէնըլէր փէք չօզալըյօր: Սէնին եինէ մէրամըն յաթխֆէ ակըապէնի կիւլտիւքմէք իչին աեօյլէյօրսուն, եախօա ագըզնա խըֆֆէթ կէթիրմիշսին ակյէձէքսին. զիրա կէրչի ինսանլարըն չօզու՝ էձէլի խաթըրա պիրլէ կէթիրմէզ. Հաթթա խաթըրնա կէթիրէձէք պիր շէյ կեօրսէ, եիւզիւնիւ էօթէյէ չէվիրիր նքէն, եինէ օ մուրսաար չէհրէսինի կէօրսիւքլէյն, հէվսինին էլի այսոզը թիթիրէմէյէ պաշլար: Հիչ էձէլտէն գօրգմամագ օլմուր մու սէրսին:

Տմւր, յագըրսոր անկայալըմ. պէն սանա հէվիսի սէմէյօրում, պիր ազ սաամ կէօզլիւնէ եէախրմիշ՝ էձէլտէն գօրգմայօր սէսիմ: Պայրի սէնի մէրագսան գուրթարսայըմ: Պու սաամլար էօլմէյիպ, սոսիմա եաշամանըն եօլունու պուլմուշլար: Պու յագըրսոըմ էվվէլքինսէն այ-

գըլըը · խայը · ծնլարըն էթանչի կերչէքտէն Ալ-
լահըն թագավր էթանչի էօմիւրտէն զկյատէ ա-
շամագ տէյիլ, անձագ ագըլտարընձա՝ էօլմիւք-
ատն ատկրա, եվնէ եաշամայը գուրմուշար աս,
էօլմէք քինամիչէրէ թամըը կևվյօր:

Պու հէփսինատն զկյատէ բաագրթատըզ ատր
ատչէձէքսին. զկրա էօլմիւքատն ատկրա էվնէ
եաշամագ նատըը օլուր, ծնա ագըրն էլմէզ: Ն-
ձագ պու տահիչ պէօյլէ օլուր տանտա. Ֆագամ
պու պիր ագըը էքսիչըլսի պիր քի, էօլմիւքատն
ատկրա, էձէլէ նիսպէթ՝ էվնէ եաշար, էձէլ
ատն ինթիգամ ալըրըզ ատչի գուրմուշար: Պէն
ատօյլէյիմ ատ, ատն պագ պէչէնիրմիչին. վէ
պուռնատա ատկրա էձէլսին մաահիսպէթլէրինի՝ խալ-
գա տիւշինատիւրմէնին՝ պագ չարէսի վատր մը:

Պուռնատա պու կիւնլէրտէ պիր զինկին պագըը-
կէտնըն վասկէմի օգուռնատա: Պու աատսըն
էրքէք էվյատը էօգ, իւչ գըզը վար ըմըշ էվի,
իւչնիւնիւն ատ էրքէք էվյատըրը վար: Պուռնա-
րա միրատընը պէօյլէ վասկէմի էաէր: Գինամի
էօլմիւքատ՝ եատ ձայնատար պատարագ ատօյլէ-
սին, ծնատն ատկրա պու էրքէք թօրունըրընն
հէփսինին իսմինի պիրէր քնագրատա եաղրագ,
սկիհին իչինէ գօտուն, վէ ձէմատաթըն կէօգիւ
էօնիւնատ պիր էչի գատրշըրատրգատան ատկրա,
գօրունատ սիրատչինէատէ պըգայրագ, քնագրատըն
պիրինի ջըգ ատրըն. պատիթընա հէր հանկիսինին
իսմի ջըգատրատա, պիւթիւն մալինէ վարիա օ օլ
ատուն, օպիրչէրէ ագրատատգատան գայրը շէչ գալ
մատըն: Ծնատն ատկրա պու վարիա քինամի ատը-
նը, մահիյատընը պրատգրագ, ատաէսինին ատը, վէ

մախլասլյա սէօյլէնսին։ Պէօյլէձէ վարխին խա.
մի՝ կնուկք տէֆթէրլինսէ պիր տիւրլիւ եազը.
լը, քէնսի պիր զայրը տիւրլիւ անըլըր ։ Պէյ
շիմախյէտէք քէնսի խամինէ պիր ազ սէնէտլէր
էթմիշ. ինձրա էտէձէք պիր ազ շարթլարը վը
ըսա տա, սիւնէտաւէ՝ քէնսի խամինսէ աման
գալմայօր, պադալըմ պուննլարը քիմ ինձրա
էտէր ։

Կէօրսիւն միւ. վասխյէէթ էտէն էօլմիւշ ի.
քէն, աման հայա նամըլ եաշայօր. վասխյէէթի է.
սէնին մէրամը՝ քէնսի էօլսիւքսէն սօնրա, աման
նը եաշաամըպ, էձէլի զէվզէնմէք պիր ։

Լաքին էթմէյի սէք՝ պուննունլա պիթմէյօր ։
Պու վարխսէն սօնրա, միրասը էվլյասխյէէթ
իւզրէ պիւյիւքսէն պիւյիւյէ կէչէձէք. վէ էյէր
պու իլք վարխին էլքնք էվլյասը օլմազսա, օ.
պիր զըլարըն էլքնք էվլյասլարընա՝ էվվէլքի
կիպի գուրսա պրոգրէսսէդ ։ Վէ քէզալնք օն.
սան սօնրա օլանլարա, սիւնէտաւէք
միրաս պէօյլէ ինթիզալ էտէձէք ։ Վէ հէվի.
սի պուննուն քէնսի խամինի մախլասընը գուլան.
մադ շարթընը ինձրա էտէձէք ։

Նէ սէրսին. էձէլի զէվզէնմէք սէյի՞լ մի պու։
Էձէլ զանն էտէր քի, պէն Բարթուղիմէոս Գա.
լատասէանը սիւնէտաւէն գալարըմամ սէյի. օ.
ուսա քէնսիկ նիսպէթ՝ հայա սիւնէտաւէ կի.
զիսպ նիւրիւյօր. արսաը պիր ազ կէչէր, էյինէ
կէլիր էօլսիւրսէ, էյինէ սէրքն կէլիր, օ էյինէ
եաշար տուրուր ։ Պու աման պուննան պաշ.
գա տահա թէննպիհլէրի վար ։ Միրասը էէյէն
աման՝ հէր սէնէ միրասը զաոլթ էթմէյի կիս.

նիւ խաթըրա կէթիրմէք իչին՝ պիր զինէթլի ձայնաւոր պատարագ էթմէրսէ, վէյախէթին պիւյիւքլէրինէ պիր այա զկյաֆէթ, վէ սազլար ըլա, օյունլար ըլա ՃէսիմՃէնլիքլէր էթմէլի՛քի, միւսաը եէյէնին էիւզիւնաէ՝ պուդանըն խամի եաշատըլընաան մանա, ալինէնապլըղը սա էպէտէն եաս օլսուն։

Հէլէ եափիսոպոս պէօյլէ շէյ էթմէմ տէյի յապըլըպ տիքտի, յոխ ին վասիյէթաէ՝ եափիսոպոս էթմէմէխի հալտէ, իքի մանասըը խամի գօնուշ, օնլարըն պիրի էթմէյին տէյի ըսմարլապլամըշ ըսու Պու մանասըըրն պիրի՝ կէրէք գուրա կիւնիւն՝ կէրէք սէնէ պաշըսը պատարագլարընն սասագասը զոյ օլմասըն տէյի, թէքլիֆի գապուլ էթմէ։

Տէ խոսի պագայըմ, պու սասամ պիզիմ Ֆապըլքեսրլըղը՛ըզա յապըգ պիր զաթ տէյիլ մի։ Հէլէ շիմտիլիք՝ օ միւսա ինթիխապլի իչին ինճաս էթմէյի մասագարապլըղը պէրթարաֆ էտէլիմ, պու եափըսըղը թէրթիպ՝ մու գասսաէրի խաթայ էթմէյէ պիր քիպիր տիր քի, Ֆիշ պիր շէյ գապաս տէյիլ։

Հագ թաալա ինսանլար էօլսիւն տէյի էմր էթմիշ։ ԷօլէՃէյինի խաթըրընա կէթիրմէք՝ ապլը օլան սասամա էյի եաշամագ նասիհաթի օլուր, վէ պիր սասամ նէ գասար սիւչիւնմէզ օլսա, օ գօլգուՃՃ սասթա եափլաշըրգըսըն, պիր քէրըթ քինահկէ կելիր։ Ինսանըն քիպրինէ պագ քի, օ գօլգուչու Ֆիքրինաէն չըգարըպ, քինահ էօլ սիւքաէն ոճկրա, մալի իլէ սասրնը եաշամմանըն տէքքինի պուլմուշ։ Պէօյլէ սասամլար՝ պիզ էօլ

ախքաէն սօկրա սաբմըզ էաշայաձագ, ոիւնեա աէ էինէ աէօյլէնէձէյիզ աէյէ, էօլմէյիզ գըսա էաէրլէր։

Պուհաան սօկրա, ինսանլար Ալլահա աէօնիւպ, կիւնահլարըն աֆվընը սիլէմէյէ մէձպուր օլսունլար աէյէ. Ալլահըն սահա նէ՞ էաէձէք շէյէ գալըը. քէնահ մէրհամէթինին էաէրէ սիր. էձէլաէն էվվէլ պիր սաղըր իսահէթլիք կէօնահէրիր քի, օ գօրգունճ սահաթի քիշիյէ իսապէր վերմին սէ, էյէր սաղ լքէն մուհասապէթէն էյի էաշամըշ աէյիլ իսէ, պաքի օ արահա՝ կէշմիշ թագսիրահլարընա՝ գօրգուսունահան փիւշման օլսուն աէյէ։ Լաքին պուս սա նահֆիլէ. էա նէ էաֆմահը. հէմահ զահֆիլ էօլիւմլէր կէօնահէրմէլի, սինահնը սաֆ անսըզ էօլահիւրմէլի քի, պուս ֆօսուլլարըն քիսըրի էնահին, միգահարլարընը պիլսինլէր։

'նէ աէրահին սօսթում, պուս ապրլահա աէլիլէր ահրէթի ոիւշիւնիւրլէր մի։ Օ'յուսու էքսիք ահրէթի ոիւշիւնահլէր, ոիւնէահաէ շահն շէօհրէթի պրօգահաէա ոիւշիւնէձէք վազըհլարը օլմահ։ Պիր սուսահ պուս ոիւնէահաէին չըգըպ, պիր պիլմէահի էէրէ վարահձագընը ոիւշիւնիւրսէ, օ էէրին շէրհահի հինսան ապլայա կէօրիւլմէզ, օրահա սահալար վէք ապգահի թէֆթիշ օլունուր աէյի ոիւշիւնիւրսէ, էօմրիւնիւն հէր սահգիգահընըն՝ ձէվապընը պիր պիր վէրէձէք օլսուղու ապլընա կէլիրսէ, վէ օ էէրահէ մէրհամէթի օլմայըպ, սահալէթի իձրա օլունահձագընը ֆիքրինէ կէթիրիպ, գօյնունուսաքի պօրձ ոէֆհէէրի էսահէլէրինէ պահագրսա, հանահ

գալըր սիւնեաւէ շան չէօհրէթ պլուգմագ գայ-
զըը. եվ այողը Թիմիրկէմիչ չըգաը, էձել Թէ-
լի տէօքէը:

Պէն ատընըմ՝ էօլիւչէրինի ասլմանամէլա
գալըըլըման առամլար առա պու պըլտա տըր-
լար: Փառիշահ էօլիւչէրինի ասլմանամէլա գալ-
մըըըլտըա, սէօգիւտ եօգ, պիրա ընչտըա վա-
ձինգ օլան Թըրատը՝ էօլմիւքտէն առկրա առա խալը
Ֆիքրինտէն չըգտըմտըըն տէյի, վըյնտի խալէֆի
պու գինիէլի էմմէք ձահիզ տիր. վէ խալը՝ սէ-
լէֆինէ օլան Թըրատը կէօրմիւքտէ, խալէֆինէ
գիյտտէ խատուսխնէլի վէյտա էտէը:

Նաքին տիր պայտը առամ Հապգընտա՝ պէօյ-
լէ սէվգիլիձէ տիր սէպէպ օլմատըգտան ատընրա,
կէօգիւ ըշըգ կէօրմէզ տիր գուրու Թօփրտագ
գիտրշտընտա՝ ատըտըգ մուսլար էտադմագ, տիլլ
սէօյլէմէզ՝ գուլտը իչինմէզ տիր քիւնիչէ՝
մուսլտագա կիւզել սէտլի տիրտայուլար ատամագ.
վէ օ ատընտուշ լէշի ապրը բուտաչար ըլա տօնա-
տրտա եամըըմագ, վէ քէնտի Թօփրտայընն տիտի-
նէ կիրմիշ իքէն՝ իւզէրինէ եիւքսէք Թիւրպէլէր
վատկնէլի էմմէք, հէմ Ֆօտուլտուգ պէշատիմ-
լէրի տէկնը մի. քէնտի հինտէն սէ պէԹէր օլ
մուշ իքէն, եինէ պիւյիւքլիւք իտտիատը էտէր:
Հինտէն պէԹէր տէհտի՞ խէ, եատը՞ն մը ատը.
պարի հինտէն՝ հինչ պիր Ֆէնտա չէյի եօգ. լէշէն
պիր պէտ գօգուտտա օլտուր քի, քիշինին կէնտի
Թըգտանըը. հինչ օլտա տահտա էյի տէյիլ մի:

Ծնտան տէկրա հէր սէնէ ձան ատը էտիպ էմ-
տիրմէնլէրմէ՞նէ տէրտին. մէզարլըտանտէ ապրտա-
բտագ կիտէրլէր, տէօնիւշտէ նէ ապրատըգլարընը

պիլիրլէր , նէ կիւլմիւքլէրինի : Ամմա օնունը
Ֆուգարանըն գարնընը ասյուրտուրլար , Ֆուգա-
րա՝ էօլէնին ճանընա առա էաէր : Եալան ոզը :
Պէլքի պիր զաման էօյլէ իմիշ , լաքին շիմի՝ էվ
վէլա Ֆուգարանըն գարնը ասյմազ , պէլքի մի-
աէսի պօզուլուր . պիր ազ հօվարտայէ ասյում-
լուգ օլուր , օլան մասրաֆ Թէվէֆ օլուր : Էթ-
մէքլէրի առայը սէբէպէն , շարտակ բագը քէյֆի
իլէ Ա֊ո֊ո֊ֆ ուղրի հա֊գ֊յ֊ն . " Ալլահ բար-
մէթ էյլէյէ ճանընա ,, աէմէյլէ , էօլէնին ճա-
նընա նէ գասար բահմէթ օլա պիլիր , սէն մի-
յահազա էյլէ : Էթմէքլէրի խայը՝ իւրքիւթմէք-
լէրի գուրպաղըյը աէյմէզ : Օ մասրաֆը էյ-
լէ Թէվէֆ էաճէքլէրինէ , նիչէ կերչէքսէն
աճ , եիւզլէրի ասվարէ եաԹմըշ խասԹալար՝
ալիլլէր վար , պիր գաշըդ ըսըճագ չօրպայա Ֆա-
սէա չէքէր՝ Թաալլաանէլէրաէ պուճճա սահիպ-
սինէ Ֆագըրլար վար , օնլարը ասյուրտալար , օն-
լարը սէվինսիրսէլէր , սահա մագսուճ օլուրա .
բահմէթի օնլար օգուսմասան , սահիպլի մերճա-
մէթ էաէր ա : Լաքին մերամ օ աէյիլ . նէ էօ-
լէնն սաղլըղընսա սիրէԹինի սիւչինմիւչ , նէ
արտսա գալանլար՝ էօլէնին ճանընը սիւչինիւբ-
լէր . մերամ՝ պիւյիւքլիւք էԹմէք , չու գասար
առսան էքմէք էէսիրկօրում աէյի խալդա խան-
վան կեօսԹէրմէք պիր : Էլ ալԹընսան սոսա-
գա սաղտսաճագ օլսա , քիմսէ սույմազ , քիպ-
րինի գանարտսամազ , մերամը խճրա օլմազ :

Պէն զանն էաէրիմ , պու միսիլի առսամլար՝
օ գօրգունճ կեչիսի հիչ խաԹըրլարընա կեԹիր-
մէզլէր . զիրա պագ նէսէն պահա էաէրլմ . պիր

առաջին պարբերության մէջ ակրա օլուրսա, սա իր մասնահամբերությունը հետ ունեցաւ, ինչպէս և առէնք չէյտէն գալար, գացավէթէ տիւշէր, օ ակրաինին գայդըսընաա օլուր։ Տիւնեացա պարբերության մէջ ակրան օլան առաջ՝ առջնը ջանըը վարիալէրինին հետգիւնուէ, տիւնեա առաջուգ-ձա եաչամիմաք, էօլիւսիւնիւ զինէթ իլէ գալ-ապրիմաք, ձան աչլարը էթմէրիմ, խալգա ան-ձա էթմէրիմէք մի տիւշիւնիւր։

Եա տիւնեացա պէր ակրան օլան առաջին տգլը ինքրի քենան ակրաինուէն օլուր, պէօյլէ չէյլէր տիւշինմէզսէ, զահիր պուհլարա տգլը էօրան առաջին՝ հիչ պէր զայրը տիւշիւնէճէք չէյի էօգ. ընլարին պուհուան էլզէմ մասլահա-թը էօգ ակրիմ։ Պէօյլէ առամլար՝ օ գօրդունճ կէչիտի, վէ էօթէ տիւնեացէ գայդըսընաա չը-գաճագ էպէտի գըսմէթի, հիչ խամըրլարընա կէթիրմէգ ակմէզլիսին։

Վահ, վահ, պու տիւնեացէ թէմիզլէտիք գըյաա էթմէյիմիզ հետապին՝ էօթէ տիւնեացէ խուլյասաը նասըլ գայա օլտուրտունու պէրմէյէ-րէք չըգըպ կիթմէմիզ՝ վէրէք պէրյինք տիւր։ Պու ֆիքրիմէ էօլէն առամլար՝ էլտէթմէ ուր տէյիլ-զիյա ուրլար առէառպանը էյի անլատըլար, քէն-տի թառափտանըրինէ մանա վէրմէզլէր։ Պու տիւնեացէն մուրի պիզտէ էմտնէթ տիր, առհիպի Ալլահ օլտուրտունու պիլմիշլէր, վէ էօլտիւքտէն սօնրա վատ էթմէյի տէվէթէթ էյմէյէ, տիւնեա-տէ էօմրիւմիւզիւ՝ քենան հիսմէթինուէ կէչիր-մէք խգթիմզա էթմէյին անլատըլար։ Սէյատաա պէր ուր ատուլտաղըն քի, էօլտիւքտէն սօնրա

մալինի վարխոլելէ, մէշտուվէլէրէ, էօլիսին կէօմմէյէ, ալայըը մէզարըար եսուխմադա, Ճան աչը տաղըվմադա վասխկէվէ էվմիշ օլա. վար ըսա տա Ֆուգարայէ ատատադա տաղըվմագ ի. չին ախը:

Պու ատամլար ոը տէյիլլէր խոէ, կիւնահքեար սըրըար: Ես էՃէլ մաղահաթը, վէ էՃէլին ա. ոը սրրա կևլէՃէք չէյլէր, օլ գատար աղըր տէրա. լէր ախը քի, ոըլար պիլէ տիւնեատէն էլ չէք. միշ, էօժիւրլէրինի փէրհիզատ էգիսէվէտ կև. չիմիշ իքեն, օ տար ատաթա վարտըգլարընատ գօրդուպ թիվիխրէմիշլէր խոէ, պու ատամլար նէ էՃէլի տիւշիւնիւբ, նէ արտը սրրա օլաՃաղը տէ՞մէյիմ մի:

Եմպ, էյէր տիւշիւնիւյօրլար տա, ոըլարա կև. լէն գօրդու կիսի՝ քինոի եիւրէքլէրինէ գօրդու կևլմէյօր, պաշլարընատ՝ էօլտիւքտէն սօնրա է. տէՃէքլէրի թաֆրալարը թէրվիսպ էատէՃէք ա. գէլ գալըյօրտա, իրի չէյտէն խոտարէվ ախը տէ. մէլի. էա ոըլարըն ագլը էօղ ումուշ, էա պուն. լար զէնՃիր իլէ պաղլանատՃագ տէլիլէր ախը:

Պէօյլէ ատամլար պիր գատահաթլա հոքիմ հուզուրունա վարտարար, հաքիմին հիւքմ էտէ. Ճէլի տատա՝ գատահաթըզ իքեն պիլէ, տՃատա նէ հիւքմ էատՃէք տէյի, եիւրէքլէրի քիւ. թիւրտէր. էա գատահաթլէրի օրուպ տա՝ գաթ. լէ մուտաթահագ օլտարար, էլլէրի այագլարը նա. տրլ թիվիխրէր. տՃատատա օ արտատա տա էՃէլէ նիսպէթ՝ տարընը տիւնեատէ էպէտէն տէօյլէթ. մէք գայըտրընը տիւշիւնէՃէք եիւրէքլէրի օլուր մու: Հայ հայ. օ տատաթատա նէ աղտայրտ տրգտա.

մալար, ակօյնեինեաց չբրիքնամալար, նէ գօրգունձ խայտալէր՝ ապլքնը Ֆիբրինի զապէ էտիպ, վեռ Ճռաչարը սաղ հոյսամաե իքեն, պիր յօգմանէ մէք եէմէյէ պիրէ կնօնիւլէրի չէքմէզ։ Նիյին, պու Ֆանի ախունեաաէն չբպաձապլար, օնուն իչին։ Ճանքնը էպէպի ախունեայէ կեօմիւրմէյէ եիւղ պիրն թարիզի վար իքեն, օնուն չարկինէ պադմադ, պու ախունեաաէն չբգաձապքնը թէլար էաէր,

Պուն՚ելարքն պիրինէ՝ օ թէլար արսաքնաա՝ պիրի վարաա ակոե քի, գօրգմա, գալք մալինի եէրլէչմիկ, էվյատիլէմէ իւզրէ մէչուրմէչլէր թէրթիպ էյլէ, սաքնը չէօհրէչմինի վարիսինէ պրոպ քի, ախունեա սուրաու գՃա՝ սաքն եաչաաքն, պիր մէզար, եախօա պիր թիւրքէ քամարլա ակչի նաասնհաթ էմաէ, ակօյչէչնի չէյնամնա ալարքնաք մը, Հէրինի Ճանքյա ուզարաշյօր, պուն՚ելարքն ոիւ չիւնէՃէք վադքի մը։

Ւչյլէ իսկ, մուսաա քի ախրէմ գօրգուաա պուն՚ելարքը ախունեա ակվասլարքնաան վար կեչիրէմէյօր, պէս ապէլի ախրէմ գայդարը հիչ կեօզլէրինէ կեօրնեմէյօր։ Ցիւնեա էօլիւմիւ՝ պուն՚ելարա հէր չէյսէն էլլէրինի չէքախրյօր, Ալլահըն հագ չէրնաիշը քիսվերէրինի ունուԹաուրաքայօր, էօյլէ իսկ, նա Ալլահըն զազադը օլաՃադնա ինհիգադլարը եօգ, նա վար քաա սա այմադլար, նախօա ադքլարը էքսիք ախր։

Յօք երանէլի պիր նր սաաա քարդ, պու Ձիւմլէ իչ իչէ, "Ինսան ինսանա նասիհ զազադ էսէքսե, Ալլահ սա պանա էօյլէ զազադ էմանիե,, ակչի արզուլէր իսկ (ԺՇ. 22.) զիրա փէք էյլ պիրէր

ան քի, Աստուած պատրաստ էտէրսէ, ինսան կիսա
սալը թէնի գանձ էթմէդ, ամանը սա էպէս
անէչէ աթար։ Յոր էրանելի պէյտուրլա Աս
լանըն շէրիաթընսան գօրգուսը, "Ցավամը կիսո
մէյէ կելիրսէ, պէնն նէ՞ էտփայըմ. պէնսէն ձէ
վապ իսթէրսէ, նէ՞ ձէվապ վէրէյիմ,, անչի ֆի
ղան էտէրսի. (ղա. ։ հ։)

Պու ֆանի ուԻնեանըն պիւյիւքլիւյիւնիւ՝ ի
թէը իսթէդ պրագաձագլար իքեն, եինէ պու
գատար սէվտա վէրիպ. եիւրէք էտիրդիթըմա
տան մէրամ նէ անը անկլայամամ։ Պու սոսա
լոլ՝ ինսանլարըն շէրիաթըլա Աստանըն շէրիա
թը պրասընտա նէ ֆարդ օլտուղունու անկլա
մալար. վէ քինոի նուԹդու իւզրէ՝ սայըրլըղն
պիր թէլինէ վարընձա մուգայիէտ օլտուղու
նու տիւշինտուէր, "պէն հէմ հաքիմ իմ, հէմ
շահիտ իմ,, (Ներմ. իմ. 23.) անչէն հաքիմին
թէֆթիշի՝ նէ տէրէձէսէ սրդը օլաձաղընտա ա
դըլսըրը էտիլը։

Պիր սոսա տէֆ՚ա տէֆ՚ա իսթէրընը ինձիթ
տէչի հաքիմին հուզուրունա վարըպ, էմրինի հէր
պիր այագ ալընտա ալտըղընըն պիր պիր ձէվա
պընը վէրէձէք օլտուղունու՝ տիւշինիւր տէ
գօրմազ թինթիրէմէզսէ, վէ պուննլարը տիւշի
նիւպ, Թասաուրտան՝ տիւնեանըն պէօյլէ իսայա
լի պիւյիւքլիւքլէրինտէն էլ չէքմէզսէ, էտա ապ
լընը չըլըրըմըշ սըր, էտա Աստանըն էօրֆլիւ շէ
րիաթընտա՝ սաղ իքեն պիգոյտա օլտուղու կիպի,
էօլիւրքեն տէ եինէ ինսան էտիպ, հաձէթսիզ
օլտուղունտա իսպաթ սըր։

Հէլէ պէնի ասլտսան, էյէր Հագ Թաալա

յուշիկ ոտնաձայնով գալով մտնում էր, ինչպես Աստված պիտի իմանար իմ մեղքերս։ Պին էտլուկ-քարին նստում էր, լեշի մի մեծ շալակ տալիս, մեծ քայլերով գնում էր, ես վազիկ։ Կարծես չոր մուկ լիներ ետևից, պատրաստ ինձ ճանկելու։ Գոգմուշ լեշի մի զարկը չուգուրտանա էնոխքանին տնկում էր, իմ գանգիս գալիս մեծ գոչյար ընկնում։ Պատահում էր մի ճախիկի օրն էր։ Գո մի չուվալա գտնում էր, մեծ մեծ թռվրտալա կեռանիներ, մեծ էր չուգուրտ ոսկորներ, մեծ էին։ Ես վազիկ։ Մեծ մեծ գորանները կեռանիներ լեշի, սիներքերդ մի կեռմեր։

Մի մարդիկ ինձ ասում՝ մշհուր ալի-մին վախենալինի օգուտում։ Ու տասը հոգի կերեք պատրաստ էին մորթելու քիմատալու, մի կերեք հալա էլ հազրատը, ես իմ, ես ապրի մարդը օգուտ պռնա չէ հասնում էտեր։ Վախենալինես էօրեսնելու կեռանիք հագցրնա մի գաչյագը-տրատան ասում էր։ "Թենիմ մի գոգմուշ լեշ ա մի, ամեչ էնա մեծ օղուր։ յաքին տօղտուզում ունին տաղերին պտրը օտուղու չին,, մի ազ չէյ տահա ուշյէսնքան ասում, "Էօրեսմիս կեռանիչ գայրը մատրաք իմ էմ, գիագամ մի գօրտա՝ մենիմ իչին գօտուն-լար, կնձէ գտնանցընա մի համմալ արգա-սնա վերսնէր, մի Քահանա՝ էլնաղ մի խաչ, վե մի մուտ,, մզարտա էօյլէ կեռմերը-սնէր ուչի մենաղ էտեր։

Կեռտնէն մի, քենակի պիլէն տասը ապ-լը՝ ու միմեքեպակերէր նատը ույտազ Ու-

լար հեվ ախնեալըգ ալը, ախնեաակն զայը շէյ ախշիւնմէզլեր. վէ պէլքի պա՛ ախնեաակ պրագալըգլարը ֆօաուլըա՛գ էսէրլէրինին՝ օպէր ախնեաակ ակ ֆախակսի օլա՛ր զանն էսէրլէր: Տիւնեա ա՛ուբաա՛ուգ՛ա՝ չանընը օճաղընը պէօյլէ սալթանաթլար ըլա եաշաթմագ իստիասընաան մէրամ՝ էձէլի զէվգլէնմէք ակը: Քիֆ ախնեաակ սալընը պէօյլէ մաագալալըգլար ըլա եաշաաճաղընա, ախնեայէ ֆախակսի օլաճագ իլմէ սաիր էսէրլէր, ֆա՛ուգարայէ սաաագալար, վէ սաիր խայը սէլլէր պրագաա, սաՀա էյի օլմա՛ղ ալը: Էձլէ պէնիմ գլսաա ագլըմա կէօրէ պէօյլէ ակը:

Պէն էօլախ՛բաէն ա՛օկլա սաղմ սէօյլէնիր ի՛միշ, նէ վազիֆէմ. Ալլահ սագլայա, ճանըմ զայ օլմա՛ղ ուաա, օ թաշլար, թիւրպէլէր, սաթրաթլար, սէօրթ սէրիսօղան բահմէթ օգուամաը, պէնի ճէննէթէ կէօթիւրմէ միս: Ե՛օգ, էյէր ինչա Ալլահ ճէննէթէ նաիլ օլմա՛ղ ուաամ, պա՛ս մաագալալըգլար իզղէթիմի մէսէրլէթիմի՞ մի արթըրըր:

Եազ՛ըգ, հազ՛ըգ. էօթէսէ ակը էպէսի բահաթ մէքսան վէյսա էթմէք գայրըսընը գօմա՛ղ ուազաա, պա՛ս բաա՛ա էպէսիլէք սէվաագնա ախնեաակ ա՛ուբաա՛ուգ՛ա՝ սա՛ս իլէ սէվաայըաա ակը պէրինէ նէ գաաար զըա ալը: Քյնաէն ագալը սըրա կիթմէյէ՝ սաաաքէալըարըն էթոկսի կնակ՝ ապտրաան վաղ կէչմէլի. (Մաա. ի. 20:)

Էֆէնաիմիզնն թաղնմի ակը, հահուաիլէրէ թաղնը էաէ՛րքէն "Սիզ նա՛ալ իթիգաա էաէ պէլսինիզ գէ՛, իզղէթի ակը պէրինիզաէն կէօ-

ընչեցուածոյ, վէ սալի Աստուած կերէձէք իզէլիի պրատլըզընըզ ետը ,, ուէր (Ծոհ . Ե . 44:) Աման պէզ իչիմիի ան խոթէրիզ . ըսըին իչիսի պէր պէրինէ զըսա օլսուզուծու պէլէն թանրը՝ թէչրար ուէծնէր ,,Դւմսըզ լիճիգաս էտէ պէլիրսինիզ ,, ուէյի ոսրար :

Պու միսիլի առամըսրա՝ ուօսիուտ , Ձր ան-առանդը ուէօզիւնէ կեօզէ՝ հիչ պէր շէյէ ինան-մազսար ուէմէլի : Ինանըրըսար , ինանըրըսար ամմա , շէյճանդը ինանաբազը կիսի ինանըրըսար . հէր շէյէ ինանըրըսար ամմա , ինանաբազլարդընդը քինսիչէրէ Ֆայուէսի ետը . զիրա կեօրսիւքսուէն ուդրա ինա-նաձագլար :

Ֆիլ-հագիգա ախրէմէ ինանան առամ՝ էօչ ուիւքսուէն ուդրա պաշընա կելէձէյի ուիւշիւնիւր , վէ պու ուիւշիւնձէ՝ օչ գառար պիւյիւք ուիւր քի , զարը շէյ ուիւշիւնձէյէ վազըմ գալմազ : Էօչմէ իսէ պու ուիւնեառանդը քինսի չըգարըգառան ուդրա , շանդը օձաղընը ուիւնեառ է ամմու վէ էպէսի պրատմազ գայըրընըսա օլսուն առամ՝ առհի վէ առհի ախրէմէ ինանմազ . նախտա աւեառանդը , Աստուծ էմրինի , մառալ ուէյի ուինէր , վէ ձէնձէմինառ Աստուծ պիզէ պիրէր ամա զէյէնէն թառսի վէրիրսէ , քինսի շանդը շէօհ-րէմի արթար առընըրար :

Գա ընդար պու ագըլ ըրա զէվգէրինէ պագ-ընդար . պէն Դաւիթ մարգարէնին ուէօզիւնէ պաղըանըրըմ . ,,Պուրնըմա օ առառա քի իւմիսի թանրընդը իսանիառ ակր . վէ պօշ հէվսի ուէլի-լէքէրէ ագըլ վէրմիշ ուէյիլ ակր ,, (Պզմ . ըճ . 5 :)

Կիլ առամազ , պիզ պու ուէլիկիքէրսանէն կե-

ըի տուրալըմ. վէ պու ախնեատէ արտըմըշ դալաճագ չէյլէր՝ հեփ պոշ օլտուղունու փո չիւնէլիմ ատ, սահին իլղէթ, սահին չէօհրէ արայալըմ։

Խոսի ինսանլարըն պէյլէ ագըլըըզլըգլարըն զէրինէ՝ պէն ատ ախնաէն պիր Թուհաֆ չէյ պէքլէրիմ քի, օլան Թագսիրաթլարըմըզը պիրեր պիրեր Թահսին էտիպ, պու աղիմ էօլճու լուգատա՝ այտպ պարը օլաճագ չէյլէրտէն իսէ օլալըմ։ Վէ պէն քէնտի Թարաֆըմտան պոշ տուրտամ, սանա օլան տօսԹլուղումու իսպաթ էտէճէք մաատէլէր արատմատայրմ։

84

ՀԻՄՄԷԹ ԳՈՒՎՎԱԽԹԻ ԻԼԷ ԿԵԼԷՆ ԻԳՊԱԼ

Ազիզ Թէյզէ զաատէմ,

Ա՛ծըրըմ ախնի, յաքին ախն տահա ոխունեայը անկլամամըշըն. զէմանէտ Ֆէլէյին էօզ էվ յատալարը՝ ալչագ տատամլար, Ճահիլլէր վէ ահմագ-լար տըր. Էհլի ըրզ, ՖաղիլէԹ տահիալէրի՝ էօյէ էվյատալարը տըր. զէմանէտ տէյօրուտ. զէմանէտ տէյիլ. ոխունէա գուրուլալը պէօյլէ իմիշ։ ՀաթԹա Եունանիլէրտէ մէշհուր ալիմ Լուկիանոս քէնտի եալան վուԹլարընտան զայըը Թանկ-

ը թանըմազ լքէն, էյիլէրին պախթալըզըղնա ա ագարագ, քեօթիլէրին պախթընա պագըզ, ֆ ուխլարա սա ինանմազ օլսուս:

Պու սանա իչ ութ'ա ոլս օլուչօր. ութնին օլա-ճագ գլամխի՝ էօյլէ շաշգընըլսա, վէ թէսքինէ-սի ալօզուգ հէրիֆլէրէ վէրխօրլար. վէ էյէր սապը էաէրսէն, ան սահա, նիրմի սահա էաէրլէր: Նոքին էյէր պանա սօրսարսան, պուռնլար պէօյլէ օլմազը. վէ զէմանէնին պախթը նէ թարիգ իլէ էլէ կէլախինի էօրէնիրսէն, աէն ոչ պէնիմլէ պէրաապէր՝ էհլի ըրղըն ոլսուլէյէձէք շէյի ութիլ իմիշ աէրսին:

Էպի սաամլար՝ ֆէլէկի քնօր ոխը, ագըլ-ոլզ ոլը, ութանէք ոխը ուխմիշէր խոխ. շիմխէ սաամլար սա էոքիլէր էօյլէ ութիշ ութի, հիչ ագըլա վնըսմասան՝ անլար սա էօյլէ ոխը ությօր-լար: Պէնիմ գլսաս ագըլմա կնօրէ՝ պու խանգա-լար խիլաֆ ոլը, գիրա ֆէլէկ քնօր ութիլ ոխը. մաաամ քի քնրէմինէ նախլ օլմազա թարիխ օլա-նըն հէսախնէսինի կնօրնյօր, ըհձա էսէնին հիս-գինու կնօրնյօր: Ագըլսըզ ութիլ. գիրա խոչքի փոյինէ կէլէն խաղաստինէմ հիսրիսոխքձէ, վէրինէ էար օլսույօր, կէօզսէն պրագմայօր:

Էօյլէ օլսաագսան ոօնրա, ութն քինամի շաշգընըլ-գընա էան. ութն ֆէլէկի խաղնաա չագմանըն էօլսա-նու սիլմէսիքսէն ոօնրա, կէօզնինէ կնրէմէգնին: ֆէլէկի քինամինէ էար էթմէք՝ սիրի կնուձ շէյ սիր սաննա. Սինէքսանըն վէրսին նասիհաթը սիլ-ութն էլ վէրիր. էանի, ֆէլէկին էլէրինի թանը-մալը: Ֆնամիլ սաամ՝ սիսյիքլէրին էթսին զուլմա սապը էթսին ութի էթսին նասիհաթ-

աա , քեամիլ օլան առաւմ՝ ֆէլէյին զուլմունա նիձէ թէհամմիւլ էաէրսէ , գուարէթ առիպ. լէրինին տէ զուլմունա էօյլէ թէհամմիւլ էթմէ. լի , զիրա ծնլար ֆէլէյին էլլէրի տիր տէր :

Սննէքաներն պուռնասխանթի վէք պօշ չէյ տէյ. իլ տիր . զիրա պախթերն նէ եիւզաէն իշլէտիյինի էօյրէտիր : Էօյլէ օլսուդաշն ասկրա , պախթա թամաը օլան առաւմ՝ ֆէլէյին էլլէրինէ մուրա. ձաաթ էտիպ , առէձունու աչարըմալը քի , հէմ քէնան վէրտիյի իւպուտիյէթի ալտըսըն , հէմ թաքիպ օլսուդու քերէմլէրի էլինտէն ատօքտիւ. սիւն :

Լաքին Սննէքաներն ատօղլունէ կէօրէ՝ ֆէլէյին գօլլարը վէք ուզուն տէյիլ իմիշ , եապընա վա. րանլարա կիւճ իւլէ էէթիչէ պիլմյօր : Անձագ պու. թապիր՝ պիր թէշպիհ տիր , պուննուն մա. նասընը անլամալը : Ֆէլէյէ եապըն վարմագ տէ. մէք՝ ֆէլէյին գօլլունաան օլմագ տէմէք տիր. մէրէտինէ ուչմագ , նէֆիլէրինի պէտլէմէք , ար. զուլէրինի գանտարմագ տէմէք տիր :

Վէ էլլէրինի օգշամագ իպթիդա էտէրսէ , գա. ուգ սալլայըպ միւտահէնէ էթմէլի . քէնան կ. շէք խսէ տէ , իլմինի արշա չըգարմալը . ատօղու ատօհպէթի՝ հէր նէ գառսար բուպըթասըզ ըսա տա , պու նէ առճախպ պուլուշ տուր տէյի հայ. րան օլմալը . հէր էթախի էտէպիզիյի եարատմագ. լըզը մէտ էտիպ , ֆազիլէթ տիր տէմէլի . վէ վէք տիքիչ թուրթմագ չէյ խսէ , զարարլըզ չէյ տիր , կիւնահը էօգ տուր տէյիպ կէչմէլի :

Պու էլլէր գուրումուշ սէրթլէշմիշ խսէ , հէ. տիյէ իլէ եաղլայըպ կըմշաթմալը քի , առէձ.

լարը ալբալբն. վէ շուռնա ալբգաթ էմմէլի քի, սահլէր քէնաիսէն էվվէլ եաղլամըշ լսա, քէնաիսի եաղը սահա պօլ վուլսաա, ագըլմըշը քէնաի թաստիքնա չէվիրմէլի:

Վէ էյէր էլլէրինէ սէն եագլաշամադսան, եագլաշա պիլմէնլէրէ եանաշ. պաղը զէվզէրինէ փէրէվօլսաբ՝ չանագ եալայըմըլալը վար, օ էլ էրսի՝ եա քէնաի եաղլըա, եա էլին եագլալա եաղլամադա թայնին սիրլէր. էլլէրէ էէմիշէմէլէն, ընլսլա եանաշ:

Վագ՛ա ֆէլէկին քէրճմլէրինէ սաղլսան էլ էրսի՝ պուա պիւլիւգլէր իսէ, ընլարը էլէ ալմադա՝ եա միւսահէնէմիլիք էմմէլի, եա էմրաֆըն-սան պիր թուրթադունու պուլսաա թուրթուլմալը, եա պիր սէվմէյի սասսա խուլսա չադմալը:

Իմոի ֆէլէկին էլլէրինէ անկլասըն, վէ միւնա-սիպէմ փէկսա էմմէնին եօլունու էօյրէնսին. պուընսան սօնրա ֆէլէք նիչին վէրմէլէրինի պէօյլէ թէրթիպսիզ սաղլսըշ սէյի թաստիքնա էմմէզսին:

Պիլիրսիմ, ըշդը նասիհաա օլսն սասաի՝ պուա եօլսաա իրթիքաա էմմէզ սէյէմէքսին. իրթիքաա էմմէզսէն, ֆէլէք պանա նիչին խօշ պագայօր սէյի շիքայէթ էմմէ: Պէն սէ պիլմիրսիմ, ընագաթը օլսն սասաի՝ քէնաի շանը շէօնրէմի իլէ իգաալէ նասիհ օլմադա պագար, պէօյլէ շիրքին թարիգէլուսէն իքրահ եաէր:

Պուընսէն իչին սիր քի, շօգ սէֆի՛ա ֆաղիլէթի սահիպի սասաշսըշ կիրի գալըշ սա, նէրէտէ պիր աչլագ, եարադանըգ, հօվարսա վար լսա, նէրէտէ

պիր ըրոզ, էաէպսիզ, քիւլհանի, եահօտ է. շէք կիսի հէրիֆլէր վար ըսա, օնլար իլէրի կէ. լիր: Աղընը պիլմէյէն՝ ֆէլէյին իչի պիր տէր, խայր. հէր շէյին պիր սէպէպի վար:

Պիր առամը կէօրիւրսիւն քի զառատ, զու. լումքնար, հարամիօր տուր. պու ձիւմլէ իլէ գուլանըըյօր. էլպէթաէ եէմկի հարամտա՝ իչէ գուլանանըն հիսէպի վար: Պիր առամ իրը. ըզ տըր, խամինձի պիր, եալան սէօյլէր. պու ձիւմլէ իլէ աղասը իչինէ գուլանըը, իլէրի չէք. մէյէ պագտը. էլպէթաէ պիր մէձպուրիյէթի վար տըր:

Գաթլի կէչմիշ պիր եարատսաղ՝ նինձէ ձէլլատ էլինէ սիւչմէյօր տէյի, խալգ թառաձիւպ է. տէր. օնու ձէլլատ էլինտէն գուրթարան էլլէր՝ նէ գօգուլու եաղլար ըլա եաղլանմըշ օլտուղուն պիլսէլէր, քիմսէ թառաձիւպ էթմէզ:

Պիր էհլի մարիֆէթ՝ պիր եէրէ ինթխասլ է. տէր, պէշ ան վարսա սէպէպլէնէձէյիքէն, օնու չը. գարըրլար, եէրինէ պիր էշէյինի գօրլար. օնուն տէքքինի պիլէն՝ անլար քի նէ իլէ օլմուշ:

Պիր առամըն գըզը՝ քէնտի հալինտէ պիր էհ. լի ըրզ առամ խոթէր. օնա վէրմէզլէր, էօթէ եանտա պիր ըղըրըզ էէպսիզ հէրիֆէ վէրիրլէր, սէպէպի նէ սիր. էվվէլքի խոթէյէն օյաձնուն գաֆուսաունու պիլմէմիշ, քէնտիյէ կիւվէնմիշ. սօնրադըն՝ ֆէլէյին էլինէ սարըլմըշ պախթը իչէ. միշ: Պիր եէյտա էվվէնէձէք, պիր հայլայ սիւա էմմիշ գըզա պէյէնիր. յադըն էօթէ եանտա ֆէ. լէյին էլլէրինի եաղլայանլար վար, օ գըզըն գըս. մէթինի էլինտէն գայըրըրլար, եէրինէ՝ գըամէթ

պու տուր ակչէրէք, պէլքի ուշայընը պէյնէ-
մէյէնէյի գըզը պաշընա չըգարըըլար :

Պունուն կիսի նինչ նինչ զարախպանէն չէյլէր օլուր քի, խալդ պախմա վէրիր, Քէլէյին օյուն-
լարը տըր ակը. ապը էօգ. հէվ հիմմէթ քէրա-
մէթլէրի սիր քի, Քաղրէթինի՝ Քէլէյին էլլէ-
րինէ սարըլան կէօրիւր :

Ըէօյլէ քի գուարէթ վէ նու Քուզ սահիպ-
լէրինին գուվվէթի՝ Թաղիանաէն խարըձ սիր
չէյ սիր, գուրտլարը գէյուն էաէր, սալանը գու-
զու էաէր, Թէլքէնի գադուն: Տահա էյիսինի խա-
Թէրսիսին. պու հիմմէթ զօրուլու չէյլանա-
լար մէլահքէնինին էէրինէ կէչէր, եարամազլար
էյի առամ օլուր, իրըարզլար էվինա օլուր, էշէք-
լէր իւլէնա փօսԹուննա չըգար :

Պու խուսուսա սանա սիր չէյ նագլ էաէլ-
իմ քի հայա պանա սէրա օլմուշ տուր: Պիր սէ-
Քի՛ա սիր վիլայէԹաէ խարանձա քիԹապլարը
Թասին էլմէկ իգիլիզա էլմէշ խոի. Տահու-
սիլէրինի սիւյիւքլէրի՝ մէմլէկէԹաէ պուննա սա-
կը մասլահաԹլարա մէմուր օլան քիսիկի՝ պու
մասլահաԹը իՀտաէ էաիպ, վիլայէԹինի իչինաէ
էյի խարանձա սիկիր. վէ քէնարլիկէԹի սամէկ
մայուս սիր առամ վար, մասլահաԹըն օնա իհա-
լէ օլունմասընը րիձա էաէրլէր: ՊասլահաԹա
մէմուր օլան քիսիկ՝ հիզմէԹինի ուձունա իքի
էիւլ ալմաձն օլտուրտունու սիկիր, օ էհլի վու-
գուՀու սրտպրտ սա, քինոի սիր Տահիլ մահ-
մինին հիզմէԹլէնոիսիմէք իչին, օնու Թայէին
էաէր: Տահուսիլէրինսիւյիւքլէրի Թասձիւլ
էաէրլէր. էՀինոիսի, պու առամ խարանձա սիր-

լիր մի ակի սուալ էաէրլէր. պուՆլարա ասօՆէր՝ պիլմէզսէ էյլէՆիլր ակի ՀէվապվէրիրՀ ՓէՆ. ակ պիլակիՆի ակ պուՆասան անկըա քի, իպրան. Ճա ակիլի՝ օՆ պէշ կիւՆաէ էյլէՆիլիլր զաՆՆէաէր. եախօա առաքէալար օգուՀմասան «Պիր գալ ակիւրլիւ ակիլ», սէյլէակիրլէրի կիակի՝ Հոգին պրա պիր միւՆիզաթ ատհա էթակիրմէկի գուբար:

Պէյլէ ակիր գարասաշ. լէյագաթատա շիմակի Նուր գալմամըշ. հիմմէթ օլմասըգՃա՝ լէյագաթ իւՀ լէթինի պուլամազ. օՆաւն իչինի ակիր քի լէյագաթը օլան ատամ՝ գալյոշլըգ էթմէակէՀ, կէրի գալըը:

Պիլինէն պիր քիպարատան պիր մուրաՃաաթը վար ըոը. մաալահաթ պաշա վարմազ ակի վէվէակ էթակի էէրսէ, օ քիպար աէօՆէր՝ գօրգ. մա, մաալահաթըն էլակէթաէ պիթէր աէր. պուՃագըր ատամ աէօՆէր՝ էՃէՆաիմ պիթմէզ, վէ պիթմէկէՃիրինէ պէշ պին զուրուշ պահա էտէրիմ աէր: Քիպար՝ պէշ պինի իչիմինՃէ, պահըը գապուլ էաէր, իրթէսի կիւՆ իչինի պիթիրիր: Մաալահաթ ատհիպի պէշ պինի զայոլ էտէր ամմա, օյուՆուս գազանըր. էկէր պէշ պինի պահա էթմէակ, մաալահաթը պիթմէկէՃէք: Ըա փարատը օլմասա, էա հապ գՆա կիւվէՆիպ մաբրաՃի էթմէք իսթէմէակ, իտատի էօՆիւՆիս քէտ. պիրիպ՝ իչի թէրսինէ աէօՆէՃէք:

Պիր թարիխաէ ատամաուման պիրի՝ աէօքմէ աէմիր՝ պիր էէՆի թօվ իՃատա էթմիշ. թուՃ թօվատան՝ հէմ պարուատս ազ կիաէր, հէմ մէՆզիլի չօգ ալըր. վէ հիւՆէրին էչիսի՝ էիրմի պէշ աէՃ'ա պիրի պիրի արտը սըրա աթըըր ատա, գը-

զըպ փաթըտոգ թէհլիքէսի էօգ : Նատըչ էթ. ակմ քի , պու հիւանէրիմի ակվէնէ անչափսաւ ակչի , կէլսի պէնաէն նախհսաի խաթէսի : Պու էթմէկի իճնաղը սարսուռմ ապաչըրտըմ . էյլէ պիր թիւֆէնք եափըշը . թիւֆէնկաե թէհլիւ. պէ էթմէմ քի , վագ՛ա հէմ թէրթիպի իճրա օ. լաճագ , հէմ փիք մաղաֆըզ օլաճագ : Էօլուե նու ապըզ վէրմիմ . վարոզ ակվէնէ ինֆաակ էթմէ , միւնասիպ կէօրմիւշէր . վէ իգթիզա և. ակն խարճը ամէչչի վէրմիշէր , թօփու եափըր :

Թէհլիւկէ կիւնիւ կէլսի , պուդա՝ պիր ճիւզ զուրուշ ֆիտա էյլէ . իւզէրինէ նագըր օլան թօփ. ճուդուն խաթըրընը էշէ ալ ակսիմ : Պայ . պէն պէօյլէ պիր մաթիֆէմ իճնաա էակչիմ ակ , Նագ. գըմ հիւանէրիմ օլսուզտա էէրսէ , էօյլէ աստա. լարա՝ ճիւզ աուչա մու ակօքրիմ ակսի : Կնօ. զիանիւ այչ . շու Նալինակ քէրէմ ուանզըքէն , ի. շինի պօզարըլար , ակնի թէփէ խաթիանէ կիւթի. րիլըէր ակչէ կնօրսիւմ . միւֆիա օլնաար : Թէհ. րիւակչէ վարարըլար . նագըր օլան եարսաճ թօ. փուն սիակինէ պիր գաչ ատմըա ատա ճիւրիւթ. միւչ , թօփ սագամ արր ակչի կէրի չէրիլսի . հէֆսի նագըրըն ազըզնաա պագայար , պու պիւն քէրէհ՝ ապը էօգ , պիր էյի պարըն ակչի եափը. րըր . օլմազ , օլմազ ակչէրէք . ճիւզիւ խաթիանէ պրագարըլար :

Խուրսաա հէր քէս քինաի պահիթըը քինաի եափար : Էուվէնաչ չակրիւն ակսիչի կնակ ՝ պա. սիրէթի օլանըն՝ ֆէչէչէ ինթիչաձը էօգ . էյ պահիթ , էյ պահիթ , ակնի եափան պիզ իզ. ակը : Փիչի էօրուձու պիրնակ , ֆէչէչիւն էլչէրինի գը-

մըլատաոա պիլտիքաէն ռօնկրա , քէնոի պախթը-
նը քէնոի եափար . շաիրին ոէ " Պասիրէթի օ-
լան " , ոէախի՝ գալնպա պու տուր . գիրաֆիէկէյ-
ին էլլէրինի պու լուպ գուլանմազա՝ կէօզ աչըգ-
լըղը , պասիրէթ խոթէր :

Պիլիրիմ . պու նէ է՛հլի ըղըրն էաէձէյի չէյ
ոիր , նէ պիր քէամիլ ատամըն վէրէձէյի նասի-
հաթ ոըր ոէյի , ողղընը պուրնունու էքչիաէ-
ձէքսին : Ցո՛ւր . պու պաշդա մաալահաթ ոըր :
Պէն սանա՝ իլէրի կէլէսին ոէյի պէօյլէ չիրքին
թարիգէրէ սիւրուք էյլէ ոէմէմ . անճագ պէօյ-
լէ աղաչարղընա՝ հադդըն էօգ տուր ոէմէք խո-
թէրիմ : Պէնիմ մէրամըմ՝ ֆէլէյի քէնոինէ եար
էթմէյէ՝ պուռնըարտան դըշըրը թարիգ՝ կիւճ պու
լունուր ոէմէք ոիր : Ամմա ոէն պու էօլտուրան
խօշլանմազ ըմրշըրն . էյլէ խէ , եա պախթը ա-
բանդատան վազ կէչ , եա սապր էյլէ պէքլէ քի ,
լյագաթըն մէյտան պուլսուն , վէ բադըմ՝ սանա
պու թարիգէրը իլէ էնկէլ օլմայարագ , ոէն ա-
բատըղըն իգ պալի էլէ կէթիրէ պիլէոէն :

Կէրչէք զէմանէտէ գուտրէթ վէ նուֆուզ սա-
հիպլէրինին հիմմէթի ծըմատըգ՝ա , ֆէլէք քիմ
ոէյէ եար օլմայօր . վէ քիշինին եալընըզ լյագա-
թընա գալըյօրսա , հիմմէթ իֆրաթ կէվզէք օլույ-
օր . զիրա չիմանիքի հիմմէթլէր՝ պիր ժինֆատան
ըլա ոէյիշ օլուր՝ էմմէյա նէվինաէն պիր . վէ էյէր
ոէնինն ոէյիշէ գոյաճագ չէյնին էօղուսա , եա ոէյի-
շի իրթիքաբատ էթմէզ , եա էտէմէզսէն՝ ոէն ոէ
ֆաոիշահըն դըղընա շապան օլան կիոի էյլէ . եա-
խօտ փէրվանէ միսալի՝ աշդըն աթէշի իլէ , հէչ
պիր խամինն օլմայարագ , քէնոինն քէնոինէ

ետան Թուխուշ, ևա ապլըն իչանըն ըլա աշգինըն հարարէթինի Թէսգին էլլէ։

Նօգ, էլէր պուն ըլսըլըն հինչ պիլինիճ միւհիմաճ օլմայարագ, իգպալէ մալիք օլսըլար սէրսէն, նօ ըլաճաւ սանա պէն էօղրէսէյիմ։ Էօմրիւն իչինսէ հէր կէլէնէ՝ ալէմին գըսամէթինի վէրէն Թանրընըն Թագուվի տէր սէչի, հէվսինի Ճանսաճ գաղուլ էլլէ։ Քիշիչէ ուճանսաճ սէվէճ՝ գըսամէթինէն սահիպինին կէօնաէրսէչի տէր, օնսաճ գիչասէսինէ արդու էմճէ։

Տիւնեսաճ մուբարընը Ալլահըն մուբարինա ուչաուբան առաճ կիսի՝ պախմէը առաճ օլսաղ. վիրա գայիպինաճ օնուն կէօնաէրսէչի գըսամէթէն գիչասէչէ արդու օլմաղ. վէ պաղէն՝ գիչասէչէ Թաղիսա օլմաղ իգէմիզա էտիս սէ, էլէ կէմիրէճէզսէ, էինէ բահամընը պօզմաղ, կիւճինէ կէլմէզ։ Վէ պու պէր բահամ պէր քի, Սէննէքանընը առազաղ սէսիչի՝ ուճանսա իգ. պալինաճ պու ըլաճաւ չէչ սէչիլ տէր։

Խուբսանի քէնսէ, նասդարսաճ պէրի սէօչէսինիճ Թարիգ իւզրէ. ինսան հիմմէթի իլէ էտինէլէն իգպալ՝ խարաքի օլան առաճընը արդու էսէճէք չէչի սէչիլ տէր. գիրա օ՝ իգպալ սէչիլ, խապարչէսէմ տէր. ասըլ իգպալ հաչիսիզէ միւնասիպ օլանը պիլիսլ կէօնաէրսէն Թանրընըն վէրսէչի գըսամէթ տէր։

Էօնէճ եաչխաճագընը. սէն սէ վուճուդիէ՝ բէսմէլէը կիսի, պախմա պիր Թաակիր օլուղ, օնաճ պիր Թաակիրնաճագընը. նօգսա պիր ալայ չաչ գընըլարա ուչուղ. Քէլէչէ՝ պիր էանսաճ սէն, օպիր էանսաճ պիւհիմաճ պիր էտէճէքսին։ Հինչ միւ-

լահազա էթմէզմիսին քի, օ առաամլար՝ առամ ակիլ, հայվան արըլար : Պէլի , հայվան արըլար. վէ էյէր առըլմազսան, հայվանտան ալէթէր տիր. լէր : Պագ էօյլէ տէյիլ մի :

Ինսան՝ քէնահի հարատան , քէնահի սէլամէ. թէ չըդարան թանկրընըն սայէսինտէ եաշամագ իչին հարատըլմըշ ատր : Հայվանլար չինթի տիւ. րէր , եիւք թաշըր, վէ սահր հիզմէթլէր էտէր, սահիպինին հէր սէօզիւնէ միւթիւ օլսուր, ծնուն. լա պօրձունու էտէր : Ինսանլար ըստա սահիպլէ. րինէ միւթիւ օլաճագ լարընա , էմրինէ իթաատ էտէճէք զաման՝ թէվինիրլէր , գաչընըրլար, վէր. տիկի գրամէթէ գանատաթ էթմէզլէր , պօշ չէյլէ. րին փիչինէ տիւչիւպ , ծնուն վէրտիկինի՝ եիւզիւ. նէ գադար կիպի չէյլէր էտէրլէր. պուռնլար հայ. վանտան ալէթէր օլմագ տէյիլ մի :

Ա՜հ, էյէր պու տիւնէա քէնահ վաթանը. մըզ օլմատըրընը տգլըմըզա գօսատ , օ պիզէ պէք. լէյէն սահիհ տէվլէթի ուղունէթտու բուճագ տիւն. եա իգտալինի՝ պու գատար հարատէթլէ արա. մազ ըստգ : Նէթիճէի քէնտմ պուրատա տէվ լէթ իգտալ արայան՝ պէնտպէլլի էօթէքի տէվլէ. թէ պիգայա ատր : Էօյլէ չինքին թարիգլէր իլէ ինսանտան հիմմէթ արայան առամ՝ գատըր Ալ լահըն հիմմէթինի արամատըղընատան մձատա , այ. ագ ալէթընա չինէր պիլէ :

Պու գատար լագըրտրատան սօնրա , քէնահի պիլէն առամ՝ էօյլէ թատա ըստ պախթ արատագ , քէամիլլիկ եագըչըր չէ օլմատըղընա տգլըն էաթատ ատնըրըմ՝ զիրա էօյլէ հիմմէթ իլէ իլէ. րի կէլմէք՝ քէնահի պիլէն առամա էտգըմագ.

վէ Տագ Էօլ ուլա Թաղխմ օլուպ տա, էլէ կելմի-
բէմէխլի Տալտէ. Թանկրընըն Էմրի օլտուղունու
պիլիր, կիւՃէնմէզ:

Էյլէ օլտուգտան սոկրա, չիքէտյէմի վազ կէչ,
նաֆիլէ քընամինի Էօրմա, օ պախմ սէվտասըն-
տա օլան սէլիլէրինի՝ սէն տէ պէնիմլէ պէրապէր
զէվգինի չըգար. գօ ծնլար պու ԹուԹտուգ-
լարը մուբտալ Էօլտուրտա իգպալ արտասընտար,
ինտաֆրընա էլ վէրմէն Էտէ կէօրսիւն, գալսի նա-
զիք օլան տաման՝ Ալլահըն մուբտալընա սըղընտըն:

Պէյլէ Էտէրսէն՝ գալսինի բահտի օլուր. վէ
պու նտախԽալըրը ոնդա վէրմէն՝ նէ տէրէՃէ-
տէ մուհտապպէմի ագրապան օլտուղունու անկ-
լարտըն:

85

ԳՈՒԳ ՍԱԼԱՄԱԳ

Ազիզիմ,

Պունտան ագաէմ եաղտըղըն մէքԹուպտուն
իգՔիսալընա կէօրէ՝ սէն քընամինի տաման օվ-
տուտ տանըյօրսուն: Տիւնեատէ Էտաշտանըն էօ-
լուննու էյրէնտիմ տէմիշտին. նէ՞ իլէ. հէր քե-
սէ գաուգ տալտամազ ըլա: Ա՛ֆէրիմ. էօլմինին
էօլուննու էյրէնտիմ տէսէնէ. զիրա սէն օ պուլ-
տուղուն Էօլ ուլա տիր կիւն պէլայէ ուղրայա-
Ճագընն:

Պևլիրիմ, սէն չիմսի ֆիքրինսէն՝ նէ չայդըն սըն սէյէճէքսին. լաքին պուդ սէօզիւմ հաղ մը տը: Տիւնեսսէ գաու գաղըմսադ, եանի, միւսահէ նէ էթմէք կիսկի ֆէնա չէյ օլմասդ. զիրա տիւնեանըն քէօթիւլիւյիւնիւ ատթըրմադա գաու էսէր սիր ամէլ սիր:

Պու լաֆըրտըմա սահա չօգ կիւլէճէքսին. վէ կերչէք ապլըմը չըղըրըմըչըմ սանսաճադըն: Լաքին կիւլ կիւլ, մանի սէյիլ. զիրա էյէր սէնին զէրրէ գաուար ապլըն վար ըսա, էն սօնուննա պա. նա հաղ վէրիր, իլգամ օլսըսուն: Հէլէ շու խապաթլըմա սիր էյի ատդամ էյլէ:

Կերչէք, զէմանէսէ հէր պէսխուչա պիրէր խոխ վէրիլմէյի կիսկի, միւսահէնէճիլիկ սէ սիւնեսսէ եաշամանըն էօլմէնու պիլմէք իւնվանըը վէրիսկ, չիքրինիլմինի օլսու գճա էօրթմիչէր. հաթթա մէմուհ սիր հիւնէր օլմուչ, քիւչիւքլէր պիւյիւքլէրէ էթմէք, պիւյիւքլէր քիւչիւքլէրսէն սիր էօյրէնէճէյի վար ըսա, ծնլոր սա ծնլարա էթմէք, վէ էմնալ ապրան ատսընսա հէվի սիր պիրինէ միւսահէնէ էթմէք սաէթ սիր: Հաղ, տօղուրուդ՝ ինսանլարըն սէվիլմէյի օլմաղլէքէն, հէր քէսին եիւզիւնէն սիւչ միւչ սիր սահիպ չըգանը էօգ. էօթէկ եանսա մուբահ եալսան՝ սիւրմիս իւնվանլար ըլա, տօղուրուդսա իւսթէ թարաֆընա կիչմիչ:

Տիւնեսսէ միւսահէնէճիլիկ հէր զաման վար ըմըչ. լաքին սէօյլէմէյէ ուԹանըրըմ, զէմանէմիզ կիսկի պէսխուչա սիրէր օլուսդ ֆաղիլէթի սահ. Թըրըպ, չէքինի Թանըրմադ էթաճէի չօգ աճաիպ չէյ սիր: Զէմանէսէ պէսխուչլարըն հէվիխինէ

պիրկը մը՝ թէպէտեւ խիտ վէրմիչքը. միասի ալա-
Հապչըցա էգիւեէմ էմամչէ, հապչընըն հապ գընը
քեամչէ, իչինի պիլմէք սէրչէը. խասինէ, իսըր-
սըզըզա, հէրէքէչէ քեար սէրչէը. առատ գէմի
էմամչէ, աճըմագ սէրչէը. սէֆահաթա թա-
պիաճի սահիպչիչի սէրչէը, զուլմա եարատմազը-
զա քիւարչըզդ սէրչէը. առատ ալտանմազա
իչկիւզարչըզդ սէրչէը. վէ պուռնա քեզարչէք հէր
պիր գապահաթա՝ պիրկը խոշ խիտ վէրտիքչէրի
կիպի, միւսահէնէճիլիչէ սէ՝ սիւնեատէ եաշա-
մանըն եօրուռնու պիլմէք սէմիչէը:

Պէօյէնէ պու ալտազըզա էօյէ պիր շէօհրէմէ-
լի խիտ սիպիը էմամչէը. պու վէճհ իչէ հէր
քեա սիւնեատէ եաշամանըն եօրուռնու էօյրէնմէք
պօրճ տուր սէչի, ալէմ պու սէնատէմ չըրադ
եազըլմըշ. վէ գաուդ սալտանայը քիմ չօդ էօյ-
րէնիրսէ, սիւնեատէ եաշամայը օ էչի պիլիը,
վէ քեամիլ ուսիա օլուր:

Պէօյէ պէօյէ սիւնեա միւսահէնէճիլէ սօչ
մուշ. հէվիսի միւսահէնէ էտէր, հէր քիմէ սօր-
սան՝ պէն միւսահէնէ էմամ՝ տէր: իչէրէ սէն-
տէքի թադսիրսա տա պու տուր. պէնիմ տէ
մէրսէլէ՝ պէյնիմիզսէ օլսըն տօսթլուդա հիւր-
մէթէն՝ պուռնուն կիսի հէր քեօթիւլիչիւ պէս-
լէր, սիւնեայը պէթէրսէն պէթէր էտէր՝ պիր
գապահաթան սէնի ումտըրըզդա, վազ կեչիր-
մէք օլր:

Պու իլէթէ չօդ առատլարըն միւպարէքա օ-
տուրուռ՝ սանա պիր էօզը օլա պիլսէ, գօրդում,
սէն եալընըզ տէյիլսին տէչի՝ սէնի թէհլիքա է-
տէրսիմ. յաքին տօսթլուդ օ տէչիլ իլա էլէ-

ըին թագսիրաթըը կեօզլուն էօնլունե գոյուպ
սա, նէ ֆէնա իլլեթե միւսլիէլա օլսուդունա
սանա անկլաթմագ ոլը։

Պուլթուն ալունա միւսահէնէձի իլէ ասլա
սուր. յաքին չօղուշ պէն միւսահէնե պիլմէմ
սէյլ սաւրուր։ Միւսահէնե նէ սիր. էլլին ֆէ.
նա էթմէյինե պէյէնմէք, էլլին բահրթասըղը.
ղընը ալդըշմագ ոլը։ Պիւյիւքլէր քիւչիք.
լէրէ միւսահէնե էտէր. էթրաֆի փէյսա էտէյմ
սէյլ. քիւչիւքլէր պիւյիւքլէրէ միւսահէնե է.
տէր, նազարընսա օլայըմ սէյլ. էմսալ էմսալէ
միւսահէնե էտէր, պանա թարաֆի օլսուն սէյլ։
Գարըսը գօճասընա միւսահէնե էտէր, թութ.
ղունա կէթիրէյիմ սէյլ. գօճասը գարըսընա
միւսահէնե էտէր, կէօնլիւնձէ կիտէյիմ սէյլ։

Սէն շիմալ եինէ ադըդընը պուրնունու էքչի.
սէձէքսին պիլիրիմ. միւսահէնե պաշգա շէյ սիր,
պէնիմ սէսիյիմ գաուգ սալըսմագ, սիւնեսաե
եաշամանըն եօղունու պիլմէք, պաշգա շէյ սիր
սէյէձէքսին։ Էօյլէ սիր.յաքին պիլիրմիսին քի,միւ.
սահէնէձիլիք սէ սէրէձէ սէրէձէ սիր. միւ.
սահէնէձիլիք սալթ էլլին ֆէնա խույունու թահ.
րիք էթմէք սէյիլ, հալթա օնա միւսահէնէ.
ձիլիք սէմդիլէր, պաշսան չըգարմագ սէրլէր։
Միւսահէնէձիլիք սէյլ էլլին խույունա ույմա.
ղա սէրլէր. պուգալէմուն սէսիքլէրի հայվան
կիսի, քէնսի իւննկինի կեօրսիւյիւ շէյին իւն.
կինէ թէպսիլ էթմէք սիր։

Պուսաուքուա ֆիլիէսօֆ սասթ ուլա միւսա.
հէնէձինին ֆարգընը սեօյլէսէյի եէրսե, միւսա.
հէնէձիլի իքի շէյ պէնդէսիր քի, պիրիմ պու

պահպանելու վրէժ ժլատնախանձութեան սլքը. պիտի՝ մայրենաց պէնզէսիր, ինքնանվաստան հէր նէ կեսրոջ թագվհիին էաէր. պիր աէ՝ սուրբ պէնզէսիր, ազատվը եալ, եահօտ առաքառուց գոպ՝ նէ պիչիմակ խաչ, քէնտի աէ օ պիչիմակ ագաբ, օ պիչիմակ առաքաբ աէր. օլառուց գոպ ուզուն ուսա, սու տա ուզուն օլուբ. գոպ խանէլի խաչ, սու տա խանէլի առաքաբ. գոպը աէօրթ քիօչէ խաչ, սու տա աէօրթ քիօչէ առաքաբ. գոպը աէյիրմի խաչ, սու տա աէյիրմի առաքաբ:

Եա պէն Պըզանդիոնան աշաղը առամ մըլըմ. պէն աէ պէնզէթախիմ չէյի աէօյէյիմ: Մխիթարհէնէճխի՝ պէն աէ այնայէ պէնզէսիրիմ. այնանըն իչինէ պագ, չէհրինի հէր հալի կէ յաֆարդ կևօսթէրիր, հէր գըմըլտանըչընը պէ՛ապէրատէր էաէր, հէր չէյինի թըպգը թըպգըյա ուչառուբ:

Պունտան անլա՛ք քի, միխիթարհէնէճի օլմազա՝ պիր առամա քևօթիւֆիւք կթախիմէյէ հաճէթ աէյէ, Ֆագաթ կթախի քևօթիւֆիւչ՝ էյի պիր կիսի, աֆէրիմ աէրսին, եահօտ զարարսըզ չէյ պիր աէյի իչմազ էաէր թընմազըն, միխիթարհէնէճիւք օ առաբ:

Եա պու գառագ առլառմագ թաախիրինէաէնքի նայէ պիր-գարշընառքինին հէր կթախի չէյէ պէյէնիր, պէ՛լի, էօյլէ պիր, էյիսի պու առաբ, հապգըն վարաէյի պաշընը սալառմագտան կևլիր. Իթալիան՝ Ձա առա պիր աճախ թաախրի վար, գուլաղընը գաչըմագ աէրլէր. պէնիմ գըյառըմ՝ քևաէյի քևօփէյի խօչհանարըրա ուչուշառուրմագ իչին, գուլաղընը օգչարըլար, պու թաախիր աէ օնառան առընմըչ օլմագ կևրէք:

վատ՝ ամենքն ալ պէտք է ամենքի
ամենքին համար ընտանեկան ուրախութեան
առիթ ըլլար։ Երբ պիտի քեմեկէ պատ՝ քա-
ղաքի ամբոխներուն միջեմեկի ատր, այդ ի-
դէալը քրիստոնէութիւն կոչուելու է ըստ ըլլալու
առաջ առաջ նէրքինէ գոմայանքն միջոցին
պիտի մնայ։ Գարշելին այդ առջեւ ան-
կէ առաջ ալա, էֆէնտիմ, պիտի քաղաք՝ չէ
քան էյլէք էթմէդ ատր, խաղերը խնդալուն
աֆվ էթմէք ատր ատր. լաքին միւսանձնէն էս-
կէ ուժդ, պէկի տուրքանքդ, հագդընդդ վար.
էօյլէ օլմազա, պիտի քիւչիւք նամըզ ֆոր-
ալուր. միւսաները պիտի նէրքինէ միւսար պիտի
էօքսիւզէ գաֆիման կէյսիւմէք ատր ատր։

Օպիրն ատր քի, պօրձալարդը վէրմէյօրում,
նէ էսփայըմ. մաղրաֆ նէրքինէ խաղէր. գա-
վուռմա քիւչիւլմէք շանըմսամա ատիկ, հագ ա-
լան՝ քիչի խալխտա քէնարկի ափուչանմէք ատր։
Խայր, քիչի պօրձունու վէրմէմէք՝ էլին մալդը
չալըմադ ատր. էսկօտ հագ օլան՝ քիչի պօրձու-
նու վէրմէք ատր, էլ մալի իչէ՝ խուսուսա ֆա-
դալա հագդընդդա սալըմանամէ էթմէքտէն խոչ,
գաֆուռնու քիւչիւլմանէն. ամէնա էյի օլուր։
Լաքին պուռնալարդը քիմ ատօյլէսին. միւսան-
նէնէն գաղդընդդա կիւլմիչ, էօյլէ ատր էֆէնտիմ,
հագդընդդ վար. վէրմէմէտիքտէն սոնկրա, քէն-
ան պօղազընտան քէսմէդ, պօրձունա վէրմէյէ
հիչ պիր քիթապ իչին վէրմէդ, ճամիյէ լաղըմ
իչին. մէսլեէ հարամ ատր ատր։

Էօթէքի թամամքէտար՝ մալին պահասդնը պր-
թըրմալը, էսկօտ միրի մալինի իչիմէ էսրտէ-

մաքրել, եւ զա եւ քրիստոնեայ ասէր. ապրիլ պէտ էր մարդ սուրբ կրօնքին համեմատ քրիստոնեայ կոչուիլ, խաչը վրան հանել չէր ուզեր, պէտ էին պարտքը ծառել պէտէր։ Ապրիլ հին ձեւ էր մահին համար պէտք պատրաստուիլը, պէտ ան քրիստոնեան եղուածու պարզ ասէր։ Մուսաձէյէն պէտ մալին եապածտա պուրնաթը, յուզուածու զան՝ մուսաձէյեան գալնագը ասէր։ Որ միսիւլի գան գուլլուգըդա վէրիէնէք չօք նէվապըդ վար, յոքին միւսահէնէդիլէր՝ պիրինէ՝ էյլէ սէր, սանա ատ եազըդ սէր, անոնէ էվ պարտ պէտրէյէնէքսին ասէր. ապրինէ՝ հէր քէս պազըդը աշամազըդա հէօփուհու աշըդ ասէր. ատանա ապրինէ՝ մալ ձանըդ էօնզագը սէր ասէր։ Հէր պէրինին էմանէթ հարամիլէյէ պէրէր էհուտէն հագ վէրիր։

Ֆէնա էօլսա կէզէն՝ թապիամէ զար օլմազ ասէր. պիղ թօփրագատան եապասըլըբզ. Ուլահ պու կիւնահը գօլայ ապվ եաէր ասէր։ Պէր տօզու անօյլէր տուամ օլսա, պու հէրհանգոա իմիդագատը սէր, հանգա Ուլահըն փէք զազագա էմանէթ կիւնահ պու տուր, պէր զաման տիւնէատը տուրա պօղան՝ պէր զաման կիւզաէն ամէջ եազըրան պու մուբարագ կիւնահ սէր, վէ քէչի թանրըդըն յուդգիւնա սըղընագատան սօնրա. թապիամէ գարշը գօյուպ էէնմէք՝ պէր իշտէն ալէյհ սէր ասէր։ Նապին միւսահէնէդիլէր էյլէ ասմագ, հանգա հագ վէրիր, էօզրինէ պէր ազ շէյ ատ քինան իշտվէ եաէր։

Գարընդըն պէրի զարիֆլէյհ տուշմուշ, նէ է վինէ կէօզիս վար, նէ գօձատընա իմաամէք

վար. քենան ապլընա պէյէնմիշ, սաէթ պու սուր սէյի՝ ապլընը ֆիքրինի էօսմալըդա վէրմիշ: Պու սէնին էթմէյին էօլսուզ սուր, պիր էնճ ըրզ խաթաունա էապըշմազ, պու գասընըդ սէյ իլ, էվինի էրգմագ սըր սէյէձէքլէրինէ, հէր էթմէյինէ փօհ փօհ էաէրլէր. նէ կիւզէլ օլմուշ սէյի պէյէնիրլէր. զահիր, սիւնեանընն զէվգինի չըգարմալը սէյերէք սահա զիյատէ պաշտան չըգարըրըմ:

Էօթէքի էկէղեցական սաամ՝ սիլինի սէ. լինի սիւնէվիսէն պէթէր էթմիշ. էկէղեցական սա թօփրագտան էարտաըլմըշ սըր սէր: Պիր քեամիլ սաամ օլսա, պու սանա էապըշմազ, սիւնեէվիսէ ֆէնա օլան շէյ՝ քահանասա սա. հա ֆէնա օլուր սէր: Լաքին միւսահէնէձի էօյլէ սէմէզ. հէվիմիզ ինսան ըզ. ինսանտան ինսանա ֆարգ օլմազ սէր:

Շու մայրսալա՝ էթմէյի նէյէէթի խաթիրին. տան չըգարմըշ, սիւնեանընն հէր իշինէ գարըշըր, պիր էվլի գարըստան ֆարգը էօգ: Պու թուն. տուզուն էօլ էթմէյինի նէյէէթէ գարշը սըր. կիւվէրձին գյատֆէթինտէ օլուպ սա, գարդա կիսպի լէշէ գօնմազ՝ սանա էապըշմազ սէմէսիք. լէրինտէն պաշգա. էօնիւնէ սիւշիւպ՝ պաշտան չըգարանլարը սէմէմ. ֆագաթ օ թուրթատ. լարը էօլսուզ էօլլարա պէյէնիպ, սֆէրիմ սէյէն միւսահէնէձիլէր՝ գէձուն պաղէսինտէքի մէյվէ. լէրի սահա զիյատէ չիւրիւթմէյէ սէպէպ օլուր. լար:

Նէթիճէի քելամ, Ալլահըն էմրինէ գարշը հէր նէ սէպէպսէյ պէտ սանը օլսա, հէվիսինի

մեռ էակն պատրաստուբ. մեռ էակն ակ ակյիկ խակ, պէչինիպ ուչան պատրաստուբ:

Պէչյէկ պէչյէկ կնրէկք գարբը, կնրէկք էլքէկք, հէր քէս քէօմիւ ֆինչինամէ ԹէմԷլէչիր, խամխատ լարտա գապահամ տրը ակյի վէռվէսէ էշմակք էչրի ամէլէրէկ՝ հէմ հաձէթսիզ օլտուրտար, հէմ վարա վարա էչի շէյ խոշ ակյի. գալմալէրինի բահամ էակրէչ: Պու վէձհ իլէ խալդ ֆինչինի Թաահիհ էակձէչինէ, կիշմակքձէ պէշմէչ էակր. վէ գառագ սալամագ ակպէպի իլէ, էառգարտա ակալիսիմ կիպի, ուիշնէա կիշմակքձէ պէշմէչ օլտուր:

Տիւնիատէ խալդըն իշ էչրինմէչիսի՝ ձահիլ էչրին սայտըրը սրշմտրտագա ակպէպին պիւչիւչիւ՝ կինէ պու միւսահինձիլէք տիր: Պազը ատամ հէր շէյի մեռ էշմէչի՝ քէնտէչէ պիր ակնամի էակինմիշ. վէ պագտըտր էիւզիւնէ կիսիլտագ, արարնատն զէվզէնմէք գառագչըտա էակր. իչքին պիզ էալընտըզ էարամնամագ իչնին միւսահինէ էակինչէրի ակօրէչէչիմ: Պիր իլիմ մատամէնտէ՝ քիպարտըն պիրի պիր շէյ ակօրէր, հէնտազ ակօրէչէկնի իպագտատընդըն իլիմի սանդը էօգ. քիպար տրը, կիսէձհմէսինի, տարտըմատըն ակչի, խամըր նը կիսօզէմանինէր. էակսատ քէնտիչէրէ ատտուտուրտա, իհմիմամ քի էշչէ օլա, իչքին պու պագտամ ալիչէրինի հէր պիրի պիրէր գըչտագա տրը ակաչէր ակ սամամտատ օլմուր ա. խայր. էշչէ պիր, ակօզ ադամընդն տրը ակչի հագ վէրիչէր:

Պիր էառտըզը շէյի օգուտատտար, հէր նէ գառագ բատրմատըզ օլտուրտա օլտուն, օհնէ կիս վէչ

պունաան էօթէյէ չէյ օլամազ տէրլէր, ամմա ան-
տան պունաան չալըըրը եէրլէրի պիլիրլէր. էն-
նէ չօգ պուլուշ տուր, հիչ սէօզ օլամազ տէյի
միւտահէնէ էտէրլէր: Օ տա քէնտիյի պիր ալիմ,
ապրլը եէրինէ գօր, պիլիրիմ զանն էթտիյինի
պիլմէտիյինտէն մ՚ատա, պիլմէտիյինի տէ էօյլէ-
նէմէմէյէ սէպէպ օլուրլար. տիւնեանըն Ճահիլ
լէրինին սայըսընը արթըրմազա գատտա էտէրլէր:
Վէ պու էօլու՝ տալթ քիպարա տէյիլ, ապրան-
լարը օլանլարա տա գուլլանըրլար:

Ըմմա նէ եափմալը տէյէՃէքսին. ալէմի կիւ-
Ճէնտիրմէլի մի. հէփսի իլէ նիզա էտիպ, տաբը
նադըս, գավգաՃը մը չըգարմալը: Եօգ ա՚ Ճանըմ.
նիզայէ՚նէ հաՃէթ. օ մատտէտէն վուգուֆում
էօգ տէյի տուա տուրմալը. էտիօտ հիչ օլմազ-
սա, յապըլմալը չինէյիտ՝ էտրը պուչուգ Ճէվապ
վէրմէլի քի, մէֆհում անլաշըլմատըն, յաբին
հագ օլանա տա գարշը օլմատըն. պիր ապրլը
աուատա՝ յապըլմա՚ գրմէլրը մը վար:

Ույբին նէ՚ եափըրը, խալգը կիւՃէնտիրիլիմ
տէյի գօրգար, հէփսինին սէպէպի պու տուր.
խալգը կիւՃէնտիրմէյէլիմ տէյի հագ գը կիւՃէն-
տիրիլիր. էլին տօսմլուպուտունու զայա էթմէյէ-
լիմ տէյի քէնտի գիմմէթլէրինի ինքէար էտէր-
լէր, քէնտի գօյուլէրինէ զօրպա օլուրլար:

Ինչէ վախրլէր պիլէ՝ վաղնմի տինլէմէյէ կիւլէն-
լէրի կիւՃէնտիրմէյիմ տէյի, խալգա էտրանմա-
նըն էօլուտնու արար. վէ պու վազ պէնիմ իչին
տէյիլ, էլլէր իչին պիր տէյի, խալգատա Թատիսէթ
օլան ֆիքրի՝ մուգարրէր էտէր: Կիւնահա գար-
շը չաղըրըր, սէօյլէր, տարըլըր. օնտան տօկրա

ինքն յապբատչայա նասիհաթքնըն մէյվէնին ջայ էաէր. «Պէնի տինըէյնէլրտէ պու միսիլլի տաամ էօգ. սիզտէ պու թագսիրատի վար տէնէմ, կիւնահքնըզա կիրիրիմ. հայտա քի սիզ ընտրտան օլաստընըզ»:

Հայ հայ. գառագ տալլամագ, միւտահէնէձիլիք. պէօյլէ ապից եէրլէրէտէք չըգտըգտան ասկրտա, արթըգ ընուն վիւճուտի տիւնեատէն գալգար խմիտի օլա սիլլիր մի: Միւտահէնէձիլիք պու գառար առէթի օլուռգտան ասկրտա, պու տիւնեա թագսիրատլարընը թատխիչ էմմէք միւտքին օլմըր մու: Չաթթա գապահաթա գարշը գօյան էօգ, գապահաթի արթմընդ տա նէ օլուր. փօխփօխլար, աքէրխիլէր, տէօրթ թարաֆտան էտդար տա, գապահաթի տիւնեատնըն տէօրթ քէօչէնին էտդըմընդ մը:

Վախտըէր վազ էմմէյի Սէնէքա կիտի պիր փուռթփէրէտաէն էօյրէնտիլէր տէ ուխտան պընդար. միւտահէնէձիլէր օնտան խպրէթ ալտընդար. «Միւտահէնէ իլէ խօշտանտըրտաձաղտա, ատդու տէօյլէյիտ տարըդմամ տաճա էյի պիր» տէր: Խայր տուդմանըտ, տէրսին տէն. գառագ տալլամագը, նաշտանընըն էօրտունու պիլմէդի: Պէլի, պէլի. նաշտանընըն էօրտունու էօյրէն քի, ըրդը էտէպի էօրտուրմէնին էօրտունու պուդասընը: Էօյրէն էօյրէն, նաշտանընըն էօրտունու էօյրէն քի, պէտտուչար արթընըն մէյտան ալտըն:

Չանվաղը փաղիդէթ. պէտտուչարը էէմէյէձէք միւտահէնէ վար իքէն, տիւնեատէ փաղիդէթին կիօչկեսի պիրէ գալմագ. հէր քէօթիւլիւկ խայր ատդըձէքտինէ գօր. Սէնէքանընը տէ-

ակի կիպի, "Ցիւշմէնիմ պանա ասօթ կիպի՝ կիւ
լէր եիւզ իւլէ կելիր. պէտիւչլար՝ գալսիմիզ
խայր ամէ աստըըա սօգուլուր,,: Պագաթը
սըն. միւսահէնէձիկ "կիւլէր եիւղիւ տիւ
մէն,, տէր. եանի, միւսահէնէձի ասամ՝ հէր
նէ գառար ասօթա պէնզիսէ, ասօթլուղու օլ
մաստըրընաան մնաա՝ ախշմէնլիկի պիլէ վար.
զիրա օլմայան Թապախրաթը՝ Ֆաղիլէթի տիր տէյի
էօյրէտիր, վէ օլանը Թէմիզլէշիրիր. պու
սուբէթաէ եինէ պու ալիմին պիր զայըը մահալ
տէ պէօյլէտիկի կիպի "Միւսահէնէձիլիք քիշիկ
օդշայարագ եարալար,, տէր:

Պիր առամը եարալամագ՝ պուննաան զիյատ
նամըզ օլուր. գառագհաթը՝ Ֆաղիլէթի տէյի ինան
ըըրմագ. քիշիկ քեօմիւլիւյէ պրագըը՝ էպէտի
էօլիւմիւնէ գառա էթմէք տէյիլ մի. մուալէձէ
տիր տէյի՝ զէհիր վէրիպ, զէհիլէմէք տէյիլ մի:

Ամմա խալգ պէօյլէ խաթէր, վէ հաթթա
նէֆիլէրինէ գարշը կելէնի՝ ախշմէն նաղտըյլա
պագար տէյէձէքսին. պուննուն իչին պիր ա
ատմ՝նագըա, խույսուզ կեօրիւնմէք խաթէմէզսէ
հէր քեսէ գառագ ատլատմալը քի, ախունէատ եա
շայա պիլսին:

Հադդըն վար. պու պիր ամահաթ հայ ատը քի,
ինսան գըսմը ախշարսան օլան շէյլէրին հէվասինին
սահիհինէ էրէյիմ. ատղուսատնու էօյրէնէյիմ
տէյի չալըշալըը նէբսէ, իչէրիսինսէքի նէֆիլէրի
հադդընսա՝ ատղուսատնու իչնէմէքսէն խօշլան
մագ:

Պի այնինի սըագա մարաշընսան եաթան ա
ատմ՝ատա էօյլէ եատը. էօլէձէյի կէօզլիւնէ կէօ

ըլլանդէզ, մանթլագա առ վէրին իչէյիմ տէր։ յոպին էթրաֆը եաշամասընըխոմէր, էօթէհանէն պէրիսին յոգըրտը պուլուրըմ, Ճանըմ ըլա՝ զիւմ իւլէ, զորտը պըր տէյի վէրմէզլէր։

Պունուն մարտը ԹԷՆԻՆի էօլմիւրէՆԷՔ։ Եա օղլիմին մարտը Ճանընը էօլմիւրիւյօր։ օնա ատա եօլու գաւլանատըր օլմըզ մը։ ՎէօԹիւ մէյիլէրէ էլ Թուհաստ, մարտըը Ճանա գատա էյմէՆինն ատըը նէ։ Պէր իտասթա Ճանը՝ ՀէՏՀԷՆՆէմ ալամագ կիտի՝ Թաշ նիւրէքըլիլը օ՝ ըա պիլիր մի։

Օնըտ ատըտատունու իչիմէտէն իտաչանմազ ըտր ըմըշ։ անն ատ ատըտատունու ակօյլէմէկ գօր գատան, եապընը ատ ակօյլէմէ։ ամմա պէնանէն էիւզ չէվիրիլէր, գօ չէվիրմինլէր։ անն պօրՃունու էյլէ, էլլին Ճանընա օլմՃագ զատա ատպէպ օլմա ատ, ընտըտ քենտի էրգըրմէտրընը ատատ ըմըշ, Ալահ ըտա Ճանըտրը։ անն տիւրքմիւշ օլմա ատ, նէ վազիֆէն։

Պօղոս առաքեալ ատ՝ նատի հաճըտրը ատպէպի իլէ, իտագ քենտուէն իտաչանմատըընը պիլիր իտի։ պունուն իչին վազը նատի հաճը վանգ մը կէճ ատի։ հաճատ Ալահա հիզմէթինի էտա էճ՝ ատիրինի՝ ինսանլարըն իտաչանմատըընտան պաշա էտէրտի։ "Քենտիմի ինսանլարա պէյէնտիր՝ ատի, Քնտուն գուրտ օլսունտ" ատը իտի։

Պու ատօրնիմիւ էյի պէյլէյէ ատսմտատ։ ատուն էտատ ատու գատատ գատագ ատրտյան օլմատա, ատուննա ատու գատատ պօղատըմագ ըտը։ Վէ քի՝ մի կիւՀէնտիրիլիմի գէրգատատըյտա, քենի իտաչանմատրտրտ ատվատատրտա, էլլին Թապխատընտա

գաւազ սալլանորգձա, տիւնեա պէթէր օլար։ Քէօթիւ օթա թըրփան վուրուլմազսա, հաթ֊ թա սուլանըլ թիմար օլուննուբսա, էլպէթ֊ ակ արթար չօլալըր, պիւթիւն թարլայը պա֊ ռար։

Միւռահէննէնին էն ֆէննա շէյի շու տուր քի, միւռահէննէակէն խօշլանան առամ միւռահէնէ խամինաէն էքրահ էառէր. հէր քէս պէն միւռահէ֊ նէակէն խօշլանմամ առէր, միւռահէննէձիաէն էքրահ էառէր. էօգսա էթակի ակօլէակի շէյին մէտի֊ նի տինըլմէյէ վէրք խօշլանըր. վէ միւռահէննէնին խամինաէն էքրահ էթակի էէրաէ, ձիամինաէն խօշլանարըղը իչին, միւռահէննէակէ գուռուր էակ֊ նէ ինֆաալ էառէր, իղանարըղ, էլքէանարըղ ալը առէր։

Պուննար հէվի քինաի նէֆսիմիղէ օլան մու֊ հաապէթին օյունըարը ալը քի, կիւլէրմիին աղարմըրըն։ Տէրլէր քի, պիր առամըն յապըր֊ ալարնը գարշըլամագ՝ էքրամարզըղ ալը, թէր֊ պէկէպիղլիք սիր, ատաթլուգա ինսանիյէթէ գարշը շէյ սիր. միսալ, պիր առամ բիւթակէպ֊ նէ մաղուրէն՝ հէր շէյի պիլըրիմ խատխաաչըա պիր թագըմ թուրահաթ ակօլէյօր. գարշըըն֊ տա պիր ալիմ առամ՝ ակօլէակի կանկըշ օլաու֊ զունու ուսուլ իլէ անկլաթմագ՝ էլքէանարզըղ թէրպէկէպիղլիք տայըլյօր. օ ֆագըր առամ իղանարզ օլույօր, հէր քէս կիւշ չէվիրյօր, հէր քինին կէօզիւնաէն չըգայօր։

Եա ա՛ շաշգընըար, միւռահէննէ ատանմագ աէյի պուննա ակմէղէր մի. հէնուզ յապըրարընըն ատղուսուսունու պինըլմէկը խաթէմէղէր քի, կէօշ

լէրի աջըլըն ուս, պայրի օլտուգլարը ահմագ-
լըգտան գուրթուլտուներ:

Գնգալիք միւտահէնէ էակն ատամ միւտա-
հէնէձի իսմինտէն իքրտահ էտէր. Ճանըն վար ը-
ստա, պիրինէ միւտահէնէձի սին ատ, պագ նատըլ
ալընըր. պիր ատ միւտահէնէնինն ատընը ատչիշ
ատ, ախնեատատ եաշտանընն եօլտնտու պուլմուշ
ատն ատ, պագ գօլթուգլարը նատըլ գատարըր,
անտատինտատ նատըլ ուսթատըգ թատարը: Նաքին
հապգա ատհիտ չըգտան եօգ, հէր գէտա էլինն թագ-
ախրտանընը ալգըշտարտ, գնտատխի պէչէնախրտէք
անվուտընտուս ատր: Միւտահէնէձիլիք ատախքէ-
րի պու ատչիլ մի:

Միւտահէնէձիլիք խրտրտգլըտա պէնգէր. չօգ
ատատ խրտրտգլըգ էտէր, վէ խրտրտգ ատընտատն
հէվինի իքրտահ էտէր: Հատատին վար ըստա, պիրի-
նէ խրտրտգ սըն ատ, չատրըն ատ, պագ նէ կէօ-
րինտուճն. յաքին էն պիչիւք խրտրտգլըգըն հարտա-
մըգլին ատընտա՝ պիր շէօհրէթլի խսիմ վէր, օ զա-
ման գնտատ ուսթատնտագ: Գնգալիք հէր գէօմիւ
ճինէլ պիրէր խօշ խսիմ վէր, օ զաման գնտատ
իքրտահ էմմէգ, հաթիա թատիգը օլտուր: Իչմէ
ախնեատընն շինտիքի հալն պու ատուր: Հէպ ա-
տը ատչինտիչ էատատատգլըգտատ ախնեատյը զատիթ
էմմիչ:

Պու գատատ էլ վէրիր. պատչընը չօգ ատիգլթ-
ատտ, յաքին ատնի խուշատ էթմէք իչին էթատսմ:
Վէ չինտքի պու մէգթուտպուտատ՝ ատն ատ պատնա
գատագ ատգտյօգտատն ատչէնէնք շէյին եօգ, ին-
շա Ղէյտ ատն ատ պինատէն խարէթի ատրը ատ,
օ ախնեատյը ատտատատն պէտխուչտատը պէտէչէյն.

խալգըն իլլէթինէ իլաճ գաապուլ էթմիրմէյէն, ալանըն տա սաթանըն տա էպէտի էօլիմինէ ակպէպ օլան, ուրնեատաէ եաշամանըն Տօլու տէմիյին՝ մուրտար սէնաաթտէն վազ կէչէր-սին:

Տօսթում, էյէր էյլիք էթմիրէմէզսէն, պէրի քեօթիւլիւք տէ էթմիրմէ: Հագդը տօղրուլու-ղու սկյանէթ էթմէնին տիւրլիւ եօլլարը վար վէ հագ տէմիյին պիր շէյ տիր քի, այագլար ալթըն-տա չէյնէնաիյի եէրտէ, էյինէ հագ օլտուղու պէլլի տիր: Պիր խաաթա իլաճտան նէ գաատար իքրահ էթտէ, հէքիմտէն նէ գաատար էիւզ չէ-վիրտէ, պիր կիւն օլուր քի, հէքիմին էլինի էօ-փէր, թէշէքքիւր էտէր:

Ինշա Ալլահ սէն տէ էօյլէ էտէրսին: Էյէր պու կիւնքի ռօհպէթիմ կիւճիւնէ կէլսի իսէ, պիր կիւն օլուր քի, միւատհէնէսիզ տօսթ կի-պի գաուգ սալտամատան սէօյլէմիշ օլտուղու-մու անլատըլըն:

86

ՊԻՐ ՁԻՐՔԻՆ ԳԱՐԸՆԸՆ ԳՕՃԱՄԸՆԱ

Ազիզ ասաթուա ,

Վաչ , զավակը . աշըրըմ սէնի . եաղըդ քի սէնին կիսալ պիր եկիտ՝ էօյլէ չիրքին գալըյա ախշամըշ : Էօմրիւնիւ կիւնիւնիւ էօյլէ պիր ձաղնըն սէվմէմիյէ ասամ ըլա կէչիրէձէյին՝ ագլընա կէլմիրձէ , այնասլա եիւրիյին նէ գալա եասալըա կիրիր : Իլլա ագրանըն օլան սէլի գանլըլըա պագըլա տա , պէլքի սէնատէն աշասալասը պիչէ՝ պիրէր կիւզել եօլտաշա ճալիք օլտուգընա կէօգուրձէ , նէ գասաթ էէրիմիյիսին :

Ապին չարսըմ նէ . չիրքինի սէ Ալլահ եալըաճմըշ . կիւզէլի սէ . չիրքին սէ քէնտի գըսմէյին պուլաձագ : Եա նէ եափըրը , չիրքին պիր սէյի՝ պաշագը մանասթըրա մը գափասըն : Կայէն կիսալ՝ մահտուլան քէօմիւսիւնիւ Ալլահա փիշքիշ սունաճաղընա , պիւնիւյէ ազուտ գըզընըն տա խաթըրընը իօշ էթակիյինէ Ջէննաթա կէթմէմիշ :

Պէլքի՝ պէնի մի պուլտուս վէրձէձէք սէրսին . պէնիմ կիսալ պիր եագըշըգը սէլիգանըգտա վէրմէյինէ , գօ պիր քէնտիյէ պէնզէյինէ վէրմիյիս : Եա , պուս գասաթ կիւզէլ գալըրսըն՝ չիր-

քին գօճայա ախըշէյօրաա էյի՞ մի ախը . էքսէրթ-
էա Թամա , պիւյիւքլիւք սէվմաչաղլըյլա ախն-
էայէ կիրէնլէր պէօյլէ պէլաչէրէ ուղրար :

Կէրչի պու ախԹէմիմ ան՞նին հադդընա ակիլ-
զիրա փէք էյի պիլիրիմ քի , պու պապէ ան-
նին գապահաԹին եօփ . գապահաԹին օլուրաու-
էյէր քիշի պապաըներն էմրինէ իԹաաԹ էԹմէ
գապահաԹ օլմայար :

Ընճաղ չիւնքի պիր քէրրէ պապանըն մուրա-
ըընա բիզա վէրիպ , սէվապ գազանըն ըստա , չիմ-
ան՞նին փիւշման օլուպ ատա , գազանըրըն սէ-
վապը զայպ էտէյօրաուն : Պապանըն բէյինէ բի-
զա վէրմէքճէն ասկրա , Ալլահըն Թադիրինէ
ն՞էչին մուհաալիֆէԹ էտէյօրաուն : Եօգսա ան՞նին
ախունայէ կիրմէնտէ՝ Թանկրըներն հիչ պիր մու-
տասէլիմ եօգ մուչուտաու ատնըրարն . պունու
ֆէքրինտէն պիրէ կէչիրմէ . ատհհ պիր քի , Ալ-
լահ ազիմ-իւչ-շան հադրէԹլէրի ալէմին փէտ-
րի տիր , ան՞նի տէ ունուԹմուչ ակիլ-վէ պէլքի
ատնա էօյլէ պիր գարը գրամէԹ էԹտիկի՝ ան՞նին
պատանա օլան իԹաաԹընըն իւՀրէԹինչին տիր :

Պէլի , էօյլէ տիր . ան՞նին տէրտին՝ ապլաչը-
ղըն գատար տէյիլ վէ հաԹԹա տէրա տէյիլտէվ-
լէԹ տիր . պէն ատօյլէյիմ տէ , ան՞ն պադ էօյլէ
տէյիլ մի տիր : Ամմա յագըրարդա չէրչիֆ վէրիր-
սին , մուապալաղա ատօյլէրսին տէմէ , զիրա ան՞ն
տէ պիլիրսին քի , պէն ատօյլէտիյիմ յագըրարընըն
ալԹընտան չըգարըմ :

Էվվէլա , հէր քէսին գրամէԹինի վէրէն՝ Ա-
լահ տըր տէյի ինանըրտան , ալէմին փէտրի օլուպ
հէր քէսին գրամէԹինի ատաալէԹ իւզրէ Թագ-

ախմ էաչն Աչտահատն կեչինէ՝ սէն նիշէ ակչա ոչր ուչկ ակիկսին։ Սէն հապդչ ակիմէզ ակր առամ ուչկսին քի, Աչտահ պաշչտա ակչա կեօն-աէրտի զատն էուէսին։ Վե էյէր Աչտահն կեօն-աէրտիսի ակչա ուչկ խուչ, քենտունէ նիշին աէրտա էուինկյօրտուն։

Եօզ, էյէր ինսան գամկինէ չիկին գորչոչ օչմոզ՝ պահմոչզչդ ոչր աէրտէն, ինսան գամ-կինէ ֆէնտա ատչչան չէչկէր՝ հապ գամկինէ հէմ էյիկ ակր։ Պիր չէյին էյիկսի քեօմիւչ-իւ, ատսմոչմ, մատունէին զահինատ ուչկ-կիկ նչա հէր քեսին էմտուկի էաչան էանչչէչ նմի-պարատ ակր։ ակր ուչ՝ կեօզիս ատչմոզ համա-համիմտատ ակր քի, ակիզ յազչմ օչանր ակիզէն չկյատ ակիչնին վէրտուկի գչամէմէ գանատ էմմէզ։

Պիզտէքի համգսիրատ պու տուր։ քինահ էչ-կիմիզատ օչանչ՝ չէչ նէչինէ գօմատչզ, հիւզիւնէ պապամատչզ։ ֆէնտա ոչր ուչկիզ։ էչին չէչինէ կէ-կինէ, կեօզիւմիւզ պիչչիւր, ակր ապտմ չէչ ակր ատնչրչզ։

Վապ՝ ատն չիմոկ՝ ակր կիւզէչ գորչոչ օչան ատամկատչն պաշչնա՝ ուչվէչէմ գօնմուշ ատնչր-սին։ ակր ուչ ընչատաւ ատր։ պապ պաշչնատաքինէ ուչվէչէմ սատտ՝ խօշնուտա ատամ, գաւչ քիչկ պուչտա ակիկսին։ հէչէ պէն հիչ հօգ ատնչրչտմ։ յազչն մուսպատատա էմմէչէչէտմ ուչրսէն, օչ գա-տար գչմի ոչր քի, պէնատէն ակիկինկ էօրնէքչնք խոմէնէն, պուչտատմ։ չէօչէ քի, օ ատնչն պա-շչնա ուչվէչէմ գօնմուշ ուչտչկին ատամկատչն չօ-ղու՝ ատնչն կիտկ չիկչն գորչոչ օչանչտատա

մուխլու վէրիր։

Ամմա ծնլարըն ագլը էօգ տէյէձէքսին. անին տէ օ գատար տատմա տէլի տէմին՝ վէք ագլ լըլըգ տէյիլա։ Ծնլարըն տա անին գատար, վճ անատէն զկատէ հադգը վար։ Անին էթմէյին՝ արագա մարազընատան էսմատ տատմա պէնզէր. շարտադ շիշէնին կէօրտիւքճէ, աման, իչէյիմ տէյի աղզընըն տուլարը ագար. սանըդ քի իչէրտէ՝ տուտուզլուղու թէզքին օլաճագ. հիչ տիւշիմ. մէզ քի, իչտիքճէ հարատէթի արթըդ, ճանը տահա չավուք չըդար։

Կիւզէլ գարըսը օլանլարըն չէքմէյի աէրտին պէլանըն հէվտինի պիլտէն, կիւզէլ գարըն ա. մագա իչթահըն չէքմէզ. վէ պու չիրքին գարըդ սանա վէրին էլի՝ էօվէր աննընա գօրտուն։ Անն արթըդ չօճուգ տէյիլտին, տիւնէ անըն չիմ տէքի հալէրինէ ագլըն էէթիշմէզ տէյիլ. օ միտիլի տատմալարըն նէ թէհլիքէլէրի օլտուղունու էյի անլատըն։

Պիլիրիմ, անն տէ չօղու կիտի՝ ագլ ըլա հէր չէյին չարէտի պուլունուր տէյի, պէլա պաշընա կէլմէտէն՝ էօնիւնիւ քէտտիրմէք գօլայ չէյ տիր իտտիտատընատա սըն։ Նէյ զավալլը, կիւզէլ գարընըն հալի տիր տճատիգ տիր քի, տիր քէրրէ կիւզէլլէնինէ կիւվէնէճէք օլուրտա, տէօզ անլատմագ վէք կիւճ օլուր։ Նտքին չիրքին գարընըն գօճատընըն մուհատագէթինատէն զայրը կիւվէնէճէյի էօգ. օնու տա իթթիրմէյիմ տէյի, չէհրէմինին չիրքինլիսինի՝ թատիտաթինին կիւզէլլէնի իլէ էօրթմէյէ պագար, գօճատընտա իչրատտա իթատաթտա գուտուր էթմէմէյէ չալընըր։

Տամեան, ախնեանցին անոր հալի պու առա-
ջիա՝ ձէիասլը օլմազ, ակիա՝ ակիասլը օլ-
մազ։ Պէն պու ակիալըլա ձէիանցին պիր պիրին
գօվալասլըլընը՝ հէր շէյտէն զկյասէ՝ ախնեանցէ
կիրմէք հոգգընաա ակնէմիշիմ։ Կերչէ ախնե-
անէ կիրմէք՝ Ալլահըն էմրի պիր, շաքին խալը
քնանցին ձէննէմասէյիմ գլյաա էմմէսին ակի,
ակիասընը ձէիալըլա այարլամըշ ոլը։

Իմոն պիր առամցին չկրքին գարըսը օլուպ առ,
էխբէչի բահամ օլմնգ մը էյի, եօգաա կիւզէլ
գարըսը օլուպ առ, կէօնիւլ ազասը չէքմէք մի
էյի. անդ համնկիսինի խոմէր խոսին։ Կէօզիւմիւ-
զիւ առլի քնանի ակրանիզէ ակրամէյէլիմ, պիր
ան էլլին ակրանինէ թէչսիզ էտէլիմ։ Քնանի
ակրանիզի էլլին բահամըչլա բուպար էմմէյէ-
լիմ. էօյլէ էտէրսէք, էլսէմտէ պիզիմ հալի-
միզ ալէմէր օլուբ։ Էտա նէ էտափալըմ, քնանի
ակրանիզ իլէ բահամըմըզը, էլլին ակրան իլէ
բահամընաա բուպար էտէլիմ. պիզիմ հոգգիմիզ
ընդատան էյի օլուպ զուռնու՝ օ զաման անկլըլը-
Էյ առամտա, ախնեանէ կիրմէնին էլլէյի
գարընըն կիւզէլլէյինտէ ակրէ պիր. օ պիր էլլէք
պիր քի, պիր խասմէլէյ իլէ մահվ օլուբ. օ առ
օլմազաա, էաչընը ալտըդնա առուշուբ։ Ցիւն-
էանէ կիրմէնին էլլէյի ակիասը՝ մէշրուպէլէրին
ուչդունլուզունաա ոլը. վէ օ իքի գալտի պիր
էտէն՝ էլլէն էաչըն պօզամայադաղը էամէլը մա-
հասպէմտէ պիր։

Սէն ան առ քի, զէմանէտէ օ ախոխինտա-
հասպէմ ակրիզ կիւն սիւրէյօր. գարը գօշա ա-
բասընաա մուհասպէմիզ էաշամագ՝ պասկըն

շարթը կիսոլ օլմուշ : Կիւզէլ. սէն տէ ծնլոր կիսոլ էտէձէք օլտուգտան սոնրա , էհլին խոթէր կիւզէլ օլսուն , խոթէր չիլքին , սանա հիչ պիր զարարը ֆախաէսի եօք : Ծնլոր թէրսլիէսիլ հայվան կիսոլ սուսմուշլոր սլըր , յապըրտը էթմէնին եօլուննու պիլմէզլէր , էվ օլուպ տա՝ սէօզ օլմազտան միւսլին տէյիլ . պիր պիրլէրինէ ինսանճա հալէշիպ սէօյլէշէձէքլէրինէ , ամմը յապըրտըլը պիր պիրինին ձինէրինի տէլէրլէր . կեօնիւլ պիր սըրչա սարայ սլըր տէրլէր , պիր քիւրէ դըրըրսա , պիր սահա էտափմազ միւսլին օլմազ , էլ պէհտէ մուհտապէթ սօուր , էօմիւրլէրինի խըրխըր ըլա կէչիրիրլէր , ախուէանլըն էն թամըլ հալինի՝ քէնտի էլլէրի իլէ զէհիրլէրլէր : Էյի սէն տէ օնլոր կիսոլ էտիպ , էհլին իլէ մուհտապէհտիզ էտաշայաձագտան , չիլքին տիր տէյի աղլաշմանըն տալը՞նէ :

Գարընըն կիւզէլինի նիչին խոթէյօրսուն . խալ դա իւնվան էտէյիմ՝ տէյի մի . նէ մուհթլու սա. նա . սէնին հալին նէ վագըթ ֆէնա օլուր պիլիր միսին . գարընըն զամի չէհրէմի չիլքին , սէն տէ միշրէպինի չիլքին էտէրսէն , օ վագըթ իչին խա. լպաղ օլուր . զիրա պիր չիլքին գարընըն միշրէպի՝ զամինտէ ֆէնա պիլէ օլսա , գօճասը քէտմիլ խտէ , խոյայէ կէթիրմէք միւսլին տիր :

Կէլ տօսթում , կէլ , էհլինին չիլքինէչինէ պագմա , միշրէպինին կիւզէլլէյինէ մուդայիէտա օլ , միշրէպինի կիւզէլ սագլամազդա ձահտ էլլէ. վէ ծուս սանա գըսմէթ էտէնին մուբտալնա ոլ : Պուննու պանա թանկըր գըսմէթ էթտի տէյիպ տէ, կիւզէլ գարըլտըր օլանլտրըն չէքտիյինէ պա.

գալուն, գրամեթինե չօգ շնաքը էաէր, քենոմ կերչէք տէվէմեին օլան չէյի՝ պաշընա պէլա զանն էթմայինե փիւշման օլուրսուն։

Պէն չօգ վիլայէթ կեզմիմ, չօգ աատամ ըլա գօնուշուսում, չօգ քիթապ տէվի էթմիմ. հէմ չէհրէմի կիւզէլ, հէմ մեչիէմի կիւզէլ ալիր գաըը՝ նէ կեօրմիւմ, նէ իչիթմիմ, նէ ալիր քիթապտա օգուսումում. մէյէր ալիր նը օլա. զիրա զէմանէմիզտէ ալիր գաըը՝ չէհրէտէ կիւզէլ օլուպ աա, եա քենոմիչ պէչէնմիշ, եա եալանճը, եա իքի եիւզլիւ, եա քիպրիլի, եա քենոմիչ տիւնեայ վէրմէմիշ օլմայա. էյլէ գաըը վար ըսա՝ պէլոր գասընա կեչմէչ իչտիգ տըր։

Չիմոխքի հայուտ պու ճահիլլիք հէվէսէրի հէր նէ գասար զալէպ էտէյօրսա աա, անն էկ նէ եէնմէչ չալըշ, գրամեթինե գանատմ էլմէ. ինշա Ալլահ կիւն օլուպ քի, պու տէվլիգանըլըգտ չալըշանլըգլարը սաուշուպ, լիմանլըգտա կէլիրսին, վէ չիմոխքի էթմէչինի՝ ճահիլլիք օլուպգուն կեօ-րէյէք, պու նասիհաթլարը սանա եազան՝ նէ տէ-րէճէտ տօսթուն օլուպգուճունու անկլատըն։

87

ՏԻՆԵՑԱՑ ՕՂՈՒԴՈՒ ՀԱՑԻ ՊՐԱԳՄԱՑ

Տնտեսում.

Այր, տիեզեր պօղոսիկ ըսնա տորը մագ պօշ չէյ ակը. տիեզեր ասըծաան պէրի ֆենա տըր. տիեզեր պէր խաաթա տըր քի, քենի իլլեթինաէն խօշանըյօր. պաղը հիլէքեար տիչենձիլէր՝ այլագ տիւրթիւնիէ պէր վեսիլե օլսուն տէյի, վիւճուտլարընաա օլան իլլեթ թիմար էթմէք խոթէմէղիլեր. պու տիեզեր աա օնլարա պէնզեր. թէրսիկ էթմէկ էօրուլմագ՝ նաֆիլէ զահմէթ պէր: Ա յնինի Եաայի մարգարէնին տէսիյի ,,Մէվլայէ եօլ աչըն,, տէյի՝ չէօլեմ չալըշան ատե տէօնէր: Պու մարգարէ ,, Չէօլե տէ,, տէր. ՝ըր Յոհաննէս Մկրտիչ՝ մարգարէնին տէսիյի տէս՝ քենաի օլսուդունու պէյան էթտիքլէրն ոնկրա, օ տա ,, Չէօլեմ ,, տէր. Եաայի մարգարէնին տէյդէսիյի Եահուտի միլլէթինէ տէյիլ մի. պէլի. Յոհաննէս Մկրտիչին էթտիյի վագ՝ Յորդանանըն էթրաֆընաա եինե Եահուտիլէրէ տէյիլ մի. պէլի: Եա իքիսի տե չէօլեմ վագ էտէյօրուզ տէտիքլէրինին ասլը նէ սոր: Պիր զաման պուննուն մանասընը անլամագ ըսըմ.

մէյէր վազէրի նաֆիլէ օլույօր , ալիր մէյվէ չը-
գատան էօգ ուէմէյիմիշ :

Պէն ընչարքեն իքիսինին ուէ այտարքեն թուլա-
պարքեմ , իքիսինէ ուէ Հազ թաալա էօյլէ իլհամ
էլմիշ , զայրէթլէրինէ ուէյէՀէյիմ էօգ , Հայա-
վէ ընչատան մնատա պուՆԱա վախզէր , իլմի է-
ուէպէ տաիր քիթապ նազան միւէլլիֆլէր , հիչ
պիրինին զայրէթինէ ուէօղլում էօգ . յազին չէբ-
ուիբէրի զահմէ թին մէյվէսինէ պագարքեմ , հիչ
պիր ֆարգ էօգ . ուխԱՆԱա խալահ օլմատըղընատան
մնատա , կիւՆԱՆԷՆ կիւՆԷ էանդքեն մէյատան ալըյօր ,
պուՆատան ուէյրա տու ուէօքմէք նաֆիլէ ուիր :

Զաղըրըրըմ , ուէյլէրէր , յազին Հէրի չէօլաէ
Էրմիշա մնարգարիներին ուէսիյի կիպի "Տիւչիւնէն
էօգ .. "Տինլէրէր , յազին իչիթաիչլէրի չէյի' ուիւ-
չիւնիպ միւյահազա էթմէքլէր :

Եալանճըլըգ , մինաֆըգլըգ , օյնագլըգ , ուէք-
պազլըգ , զինա , թաանի , զուրումքեարլըգ , իքի
էիւզիւչիւք , օրանըգլըգ , էաէպսիզլէք , գու-
մար , քիֆիւր , էէմին , Ընլահքեն լաանի չէրիֆի-
նէ իքրամըգլըգ . ուխԱՆԱանքեն չէվիէսինաէ պիր
զինճիր օլմաշ քի , յազըրսընըզ գէրըչը-չէյ
ուէյիչ :

Իչա քի թանրըքեն պու գաատար խըշմ ըչա
կէօնաէրտուիչի զազատլար Ֆախրէ էթմէյօրտա ,
պուՆԱա էօլէթլէր , էանդքենլար , էրլատըրըմլար ,
զէնգինլէր , գըլմըգլար , էվյատ էօլմուշլէրի ,
մալ զարատըլմըգ , էրգըմլար , վէ պին գաատար ա-
լահար հէրի նաֆիլէ օլույօրտա , խայալ էդդէ պիր
քէրրէ , պիր առատքեն էազատըգը , ուէյլէուիչի
յազըրսա' նէ թէսիր էտիպ , նէ խայր էաէՆԷ ,

Տինէէն ազ, օգուշան ատհա ազ. պիր զ. զաալըն գօրդուսու կէշակըէշն, հէվ ուռնուսու. լուբ, եվինէ հէր քէս պիլախինէ կիտէր:

Ղազաալ իւզէրէրինաէ էքէն՝ քիլիսէյէ սէյր. ակրէր, հէվ պէրապէր աուսայս ատրուրէրք: Պէլի. քիլիսէնին էտէձէյի պու գաատր զըր. յաքին հէր քէս քէնաի քէնակէ՝ Ալլահըն զ. զաալընը Թէսքին էթմէյէ նէ՞ էտափար: Դափի մարգարէ ակր քի «Ալլահ՝ փիւշմանլըգ վէ ազ չապ կէօնիւլտէն զայրը գուրպան իսթէմէզ. յաքին հանի փիւշմանլըգ, Թուվաուրու եօզ. ատան աէօնէ՞ն քիմ:

Պուռուն իչին ածաթուամ, ախունէայը օլտուղու հալտէ պրատմալը սէրիմ. զիրա նամիլէ ակր, խալահ օլաճաղը էօգ. հէր քէսին պիր եօլու վար Թուվամուշ կիտէր, խաթէր ատհիչ, խաթէր զայ. րը ատհիչ, քիսմէնին Թատհիչ էթմէյէ կէօնիւ էօգ. քէնաի Ֆիկիրնի Թատհիչ էթմէքտէն խէ, օ սէօյէյիպ եազանլարըն նանկըշը վար աէյի տու. բուր: Հէր քէս պիրէր շէյ գուրմուշ, գուրմուշ տա էյրի ատղու չէքախի չիզէյի՝ հէվ օ մէրքէ. զէ եանաշըրըը. եօլու խաթխունաէ պիր ատղու շէյ բաաթ կէլիպ, էնկէյ օլաճաղընը ապը քէս. տէքէյէն, քէնար չիզէր, ատլաշըր, եվինէ քէնաի պիլախի եօլա կիտէր:

Պիլիրիմ քի շու աատամ շու գաատր ալյապ. տան կիւէչիյօր, քէնակէ եխուզէն շու գաատր խօրլայօր, յաքին գալալի չէյԹանըն քիպիր եա. Թաղը ազր, էթտիկի միւրահիլքք՝ խալգա քէնակի մէտ էթտիրմէք իչին ակր: Պիլիրիմ քի, շու ա. տատմ Ալլահա սէձատ էթտիկի եէրտէ՝ ախունէայէ

Թափընը, վէ պու զահիրաէ էթմախի սէֆառէլե-
րի Ալահա ֆիսապա էթմէնին վէճհի՝ ախունէվի
մէրամլարընա գօլայլըգ օլմագ իչին ոխր։ Նէ սա-
նըրսըն, շու ֆաղիլէթ կէօսթէրէն առամը պիլ
մէզմիյիմ քի, ֆաղիլէթի քէնաի խուլլարընա
մանի օլմայաճագ քէօշէլէրաէ գուլաընը. վէք
էյի պիլիրիմ քի ծնուն մէրամը՝ սկյահ ըլա պէյ-
ազը, ըչըղ ըլա գարաընըղը պիր պիրինէ գաթ-
մագ սըր։ Օպիրինին ֆիքրի՝ ալթուն ուլա գուր-
չունու պիր պիրինէ այարլամագ սըր. ախունէայ-
ըլա ոխրէթի պիր էէրէ կէթիրմէք պիր։

Փէք էյի պիլիրիմ քի, չուհունուն վէրախի սա-
առագա՝ ալաղը հարամ մուսամէլէնին, էթմախի
գափըձըլըղըն, էվ զահ պիրի աէյիլ։ Չու առամ
չու զուլմու էաէյօրսա, էթմախի նահագ օլսու-
զունու պիրմէյօր մու. պիրիր առմա նէ էափըն.
էօթէքինին խաթըր վար. ինսանըն խաթըր իչին
պիր Ալահըն խաթըրընը այագ ալթընա ալըյօր։

Պիր առամա պագարսըն, պիրինէ պիր էյիք
էթմէք իչին, սըրրընը պիրինին գուլաղընա աէօյ-
լէր. սանըրսըն քի, էօթէքինէ մէրհամէթին՝
հալինի իփաաէ էաէյօր. օյուսա՝ չօղունուն սըր-
րընը օնա պուննա աէօյլէր, եայընըղ էրգըմլարը-
նա աէպէպ օլմագ իչին։

Պիրի՝ ֆիլան առամնան սագրն քինոինէ
աէյի օպիրինէ ասսթանէ պիր խաագէր վէրիր. աէն
սանըրսըն քի, էթմախի ասսթլուգ տուր, օյու-
սա մէնաֆըգլըգ սըր. իքիսինի պիր պիրինէ ախու-
շնուրսա, մէրամ՝ խաագէր վէրախի առամը էրգ-
մագ սըր։

Չու առամ քիլիսէսէ չու գառար խագառէթ

ինչ տուրույօր, Ճանըննա մուգայեէտ պիր ա-
ռամ առնմա, օնուն տուրէթին կեօսթէրթիք
իպառէթ՝ Ճանըննա մուգայեէտ պիր կեօզէ-
առամ վար, օնու աչմազա կէթիրէճէք:

Էյ ռօսթում, նէ տէրսին, պուննըր վազ-
սիհաթ տինլէմէյիլէ, էյի քիթապլար օգուն-
ըլա, հիչ պիրի իմէյէ կէլիր տէրսիննին: Հա-
Էօյլէ օլուգաան ոնկրա, սէօյլէմէնին, վազ
մէնին, քիթապ եազմանըն Ֆահրէտի նէ: Բա
վազըն նասիհաթըն պէօյլէրէք Ֆահրէտի էօղ
ուսա, օ եի-զէրինին փէրահէտի ելրիթըմըշ պա
խուշլար նէ Ֆահրէտի վար:

Տիննեա ապընաան պէրի՝ նէ պուննաան էյի
օղուշ աուր, նէ պուննաան Ֆէննա տէրսէրթէ,
Ճանըմ սըգըրըր: Տիննեա ասխա Ֆէննայըլը,
զիրա ինսանլար տիննեանըն իպիհտիսապնաան
Ալլահը ունութտուրար, քենոի հայվանի մէշ-
րեպլէրինէ ոխշաուրար. յապին Էֆէննամիզին
վագիթինաէն էվվէլինի տէրսէրթէ, էլպէթտ
գարանլըգտա կէզէն աառամըն կէօզիս շէյ կեօր-
մէզ, եինէ էօյլէ իթէն, Մըսըրլըտան, Եունանի-
տէն, Րօմալըլարտան նիչի Ֆէյլէսօֆլար չըգ-
մըշ քի, հալընըզ թաալիմէրինին թաղլիմի իլէ
իլմի էաէպի թէքմիլէն ինձրա էթմիշէր: Հաթ-
թա պու կինն Ալլահ պիր քիթապընը օ-
գունըրքն, տիւրլիս նասիհաթլէրի ապտալնաա,
պիր հաքիմին նագլինի օգուտաուր: Կէրչէք,
պու առամըն էապալընը շէյլէր փութփէրէսի
էապըշը տէյիլ, պիր քրիսթիան առամ էապմըշ
առնըրսըն: Հաքիմին հագգընա տէր քի, "Տա-
վայը հիւքմ էտէճէկ զաման մուսաէնինն նիճէ

օրուընդունայ Աստուած իսկ ինքնին կ՚ըսէ ,, ահա : Աշխատա գէտնալիքդ այդ օրէն մի՛ խնայելն ալ մի՛ հալածական կ՚ելլայ իսկ ինքնին վնաս մը : Սենեկա , Ձիչերոն , Տուվինալ , Փերսիոս , վէ ասոնց նման փոխ փիլիսոփայ ալ մնացեր են մեզի համար պիտի ըլլան պիտի վար քն . քրիստոնեայ յոխորտանալ օգնական պատճառն ասոնք ուրանալն : Պիտ է ինձ քեզ ալ ասոնցմէ հետ :

Գինուոյ կիրառելիութիւն ալ չունի . յաքին քրիստոնեայներն իրաւ սենեկէն իրե բուսած է ասկիմ ասիմ . գինուս օ ատեն ալ ծառնու կիւսքն իրե բուսած եղեռնք օրուր . Ֆագամ շինած քի վագրիներն թէքիլիշ հասկիմ : Պիտ է ատեան թէ վարիս կիսի ալիմ կիւնայ նայլ հասկիլեր , յաքին ամէնուն ակիլ իմիշ , պայը քիմ ակլերուն պուլունուր , օտա ապրելեմ փիւշման օրուրումուշ . յաքին գէտնեկիներն ալ ուզուգլուղունուն նայլ հասկ օրուրում , նէ թէվարիներ օրուր : Պէնիմ ապտալըմ ալարտը ուսմուսում . ատա ալիմըշ եղլլըգ շէյուն խուպէր վերն պիլիրիմ . ինուն պատա . ուրենանցն թատիր օր գատար քեօթիւյ թէհարիկ օրնուշ տուր քի . օ վագրի պիլինիլեր՝ շինուկն պօզուգլուղու էյի ճարգ հասր :

Պատա ատ ասմուսում , պատա ատ . ուրենա կիթանքն պէրէր օրուշատ , ուպէպն նէ՞ ակր ակլի ատ : Աստուած պիրիշատ , Աստուած թատիրմայատ . ուպէպն օտուր : Աստ հէր կիւնայ հրմըգա պիտեր գատա կիւնանուրքէ օրա , Աստ քիմ օրուրումն օ գատն անկատըգ . յաքին

յուԹիւն նէ քի, մէՃպուրէն էյի եաչամասա՝ իրատէմիլին սէվասը գալմազ։ Ալլահ հէր կիւն գազապ կէօնտէրմէյօր, կիւնահա տիւշմիւքլէյն, կիւնահքեարլըն հագդընտան կէլմէյօր աէյի, խալք Ալլահը ունութմուշ։ Քիմի Ալլահ վար օէ տուղունու, Ալլահըն Թէնպիհլէրի օղտուղունու բույա գէյաս էտէյօր. քիմի Ալլահըն էմրինի սէյէնմէյի կիւլի էրմիյատըզ՝ քէնտի մէշղուլինէ ույտուրույօր. քիմի ատ Ալլահը սէյիլ խոչ ատ, էմրինի մուտալ էէրինէ գէյուտ, ինսանըր հայվան կիւլի՝ քէնտի Թասիհմինէ պրագմըշ զիւմիլէ, հայվանատան պէԹէր օլույօր։

Ալլահա սատըգ օլան Ճանլար, հէր նէ գատար ազ ըսա տա, ինանմանըն պէհտուլլարընա գարշը հէր նէ վազ իչինտէ, հէր նէ քիԹապ օգուտա, հադ օղտուղունու սիլէր. զիրա տինանատէ սիրի սիրի տրար տըրա կէլիպ կէչէն վագ՝ատէրէ պագան տուտմ՝ մէյէր Ճան կէօղիւնիւ իրատէմի իլէ քէօր էտէ քի, Ալլահըն էմրինէ ասի օլա, եահօտա Ալլահըն էմրի օղտուղունա չիւպհէ էտէ։ Լաքին գուտուրու կէօղիւնիւ գուլաղընը գափար, արգատընը տէօնէրտէ, էօյլէ տատմըտա ագըլ էօրմագ, նէֆէս խարճ էԹմէք պօշ տուր։

Սէօյլէնէն, եաղըլան պուՃնա նասիհաթլէր քիմսէյի Թէօվհիյէ կէնԹիրմէմէքտէն ասնրա, ագըլըրըզ՝ սինինայը օղտուղու հայատ պրագմագ տըր։ Պիզ ատ ,, ինսանլարըն Ճիւմլէսինէ նուր վէրէն ,, Ալլահըն յուԹիւյլա, օ ,, գատանըզդէլարատա վարըյան ,, նուրա նիսպէԹ՝ եինէ գատանըզդէլարատա տուրուպ, օ ,, Ճնուրու անկ-

լայամայանդատա ,, ապգատաշ օչմոգ խամէչէն-
լէրի՝ քէնտի հալէրինէ պրոպալըմ քի , վալըտ
օ պրանտպգլալը կիրտապա կէօմիւշխինլէր :

Պիչ թանկըտան կէնճ կիւնտիւզ պաս նուբու,
պաս նուբուն էսէրինի նիյազ էտէլիմ : Ա՛է օն-
ատան ոնկրա էօմրիւմիւզ օլտուդ՚ա , պէնիմ ա-
նա ատապգամըմ օլտուղու գատար , պէնին ո՛է
պունա ատամըշտատա ո՛էվամ էմմէնի ըչ՚ա է-
ատըմ :

88

Է՛Լ ԱՂՋԸՅԱՆ ԱԼԼԱՀԱ ՏՈՒԱ Է՛ԹՄԷՓ

Պէնիմ ալիզ հալա զաուէմ ,

Ինձէ պիւ գէվգի . Ալլահան խնատաս
միւհթաճ ալն ատ , պէնիմ իչին տուա էտին
ո՛էչի , պունա վէ սախր ատամըշտա մը եավվատը-
օլտուն : Ֆաղաթա Ալլահան միւհթաճ օլտու-
ղունա քիրիմճէրէ նահէ օչմագ իչին , էլէրէ տուա
ըտանալատագ ֆէնա չէյ ո՛էչիլ . յոքլին պէն քէն-
ատիմ իչին ալիչէ էմանիյէ տուա՝ Ալլահա մագ-
սատ օլաճաղընը պիլմիյէճէկիմ քի , էլէրէ ա՛է քի-
բէմ ալը վէրէ պիլէճէկիմ : Սէն տուտուդ ատփատրըչ
էտէյօրսուն ատմա , գօրդատրըմ խամէտանկին քի-
բէմի էլէ կէլմէրմէք՝ վէ՛ք գայըրն օչմանագ
կէրէ՛ք :

Ատնա պու ատապա՛ կէրէ՛ք քահանալըգտա ,

կերէք ապրատալըղմա էագըղըդ՝ պէր աղ նատխ-
համ էաէյիմ, աինէէ : Էլ աղղըլա խոմէյկէյ-
ին քերէմի ալմադա՝ խոմխուա աչնաէ խոմէք օլ-
մալը . էյէր խոմէյին վար ըսա , հէր քեսաչն էվ-
վէլ աչն աուա էմմէլսին :

Պու նէ աճախ խասխա ապր , համթա թանգ-
ըղը զէվգէնմէք օլր : Իչրէմաչն վազ կէչմէք
խոմէրսին . յաքին պէր կիւն վէրմիշ էմախսին
էօգ . էլ աղղըլա թանգըղա նէյսազ էմմէնին նէ
ֆախաէսի վար . թանգրը շարսազ գասէհինի ղը
ուլա աղղընսան կերի մի չէքսին , էօգսա աչն
կիւնսաչն կիւնէ իչրէմի արթըղըօղսաւն աէյի՝
ախշնէսաներն շարսազընը թանգրը սիրքէ մի էմախին :

Պէր գուչյա ախշըմիշ օլսան , սանա էու-
գադսան իմ ուղղամազազ , աչն զայրէմ էախ
իմէ սարըլմայընճա , գուչյուսան չըգա պէնըր-
մէսին :

Պու պէր գապահամ ապր քի չօգ սաաղմա
վար . յաքին չօգ սաաղմա վար աէյի, գապահամ
աէյիչ մի . էինէ գապահամ ապր : Պաղը պա-
պալար վար՝ էվչյաապրղը ուալանօրն աէյի սուա-
չար ըսաղալար . յաքին քենաէչէր հիչ զայրէմ
էմմէաէքչէրինսաչն պաշգա , քիմի էմախսինէ խղ-
մազ էաէր , քիմի հէր խոմէաէսինէ կէօնչէնճէ
կիսէր, քիմի աէ քեօմէխ խպրէմչէրի իչէ սահա
պէմէր էաէր : Դաղրըղար վար՝գօճաղարընըն մէշ-
րէպինսաչն թաճըղ , թապխամէնին աէյիչսին՝
էմէմէղչէսի վազ կէչսին աէյի , օնա պուննա սուա
ըսաղալար . քենաէչէր էօմէչ էոնսաա՝ աճը սիչ
իչէ , սիմէմ չէքճայէմ իչէ , գավզայրըս , սահա
նագըս էաէրչէր :

Առաջա աֆեամ սէօյլէմիլիէր. քահանայա, մայրապետ առա ըսմարլամըր. պատարագըդ սէօյլէմիլիէր, բայի կելմէքլէրի առաջա պէ-նիմ իչին պիր չոյր ֆէր սէօյլէ. պիր ՈՂՋՈ. պիր ՈՂՋԷր ՆաֆՏահ սէօյլէ,, ամէն նալվարըրըմ. սանկի առա էֆամիմիզ՝ աշճըյա եէմէք ըսմարլամագ սըր, իսմէմիյինի սէօյլէմիքճէն սօնրա՝ աշճը պիչիլիր. քէնօթի ծնասան էօմէմինի ալա-չինամէյէ հաճէթ սէյիլ: Էօմէմ կանաա քէնօթլէր՝ նէ մէչքէպլէրինի ԹաստիՀ էաէրլէր, նէ պէհրուզլարընը պրագմագա չալըշըրլար, նէ էլ ազըյըլա իսմէմիքլէրի քէրէմի՝ քէնօթլէր Ձանանան Ալլահա նէյազ էաէրլէր:

Տիճնէաճա՝ սէվկի ըսուսունա սաբ, վա-միշահլար ըլա կէօրուշմէք կիւճ ալար. յոխին Աէ-լահ էօյլէ սէյիլ, հէր նէ վագըթի իսմէմէք կէօ-րուչէ պիլիրիլ վէ հէր նէ իչիաաէ էեմէյէք, գու-լագ վէրիր, բէՃամըզը պիներէր: Էօյլէ պիր ման-հատպէմի վիճակի Ճամլահամըմըզը քէնօթ-միզ լիսանէն, վէ գալմէն իչիաաէ էեմէչիակ, արայա առամ գօնանըն ապըր նէ:

Ամը նէ պիր պիլիմիյօրմուն. աղըրմըզ պաշկա պիլ սէօյլէր, գալմիյօրմ պաշգա պիլ. հէմ իս-լեմէյօրմ, հէմ իսլեմէմէյօրմ, մէրամ անլատամայ-ըզ, ապըօ սաբ: Վէ պէրէքի պագըլար առա պաշ էմէչէ իրլիքճաագ էեմէզ, աման աէմէչէ լեէ-նէզգիճիճա ճօգ: Աէլահ պէրսէչէ, պիր ապա, պիր գաարըն, տիրլինի գամ էաիագ, նիճագճանճա եէրէ գօսաճա. օ ազամէմ առչիալինէն հաճագ-լարընա քէնօթչի հիչ եէրինէ գօյաագ՝ հայի ի-ՀաաէՀ էեմէն. այլագ սէյիլ մի. "Տէրա իլէ ա-

յուտէ պիր առՃ Թօփրաղ ըմ . կիւնահըմըն չօփ-
լուղունչա սէնին հուզուրունսա էն միաքին ան-
լէնՃիսէն ալլաղ ըմ ,, ատմէք՝ պիր քիսար ա-
սամա եապըլըը մը :

Պիր ասըլզատէ առամ , պիր Թասլիսէ սա-
հիպի խանԹուն , էլլէր քինակէ էլ էմէք գուշ-
տուրուպ՝ էէր էօխէր լքէն , քինակ պու գա-
տար ալչապլանըպ խաքի փայ օլմադ , քինակէ
պիր գուբա , պիր պէօՃէք էէրինէ գօմադ , րէ-
զալէմ ատիլ մի : Օյուսա Գաւիմ մարգարէ
փասիշահ լքէն , էօյլէ էատըրսէ : Պիր առամըն
Ալլահատն միւրաՃաաթը վար ըսա , օ սէնաաթ
իլէ կէչինիր՝ Ֆուգարաատն առամլար վար՝ ան-
լարա էմէսիրը , էլ վէրմէզ մի : Թէրզի , քիւրք-
Ճի , գալփագՃը , հէր քէսին կիյէՃէյինի՝ բու-
պատընը սիքմէյէ Թայէին սիր . էօյլէ ատ քա-
հանալար , մայրապէալէր , Ջէրմէուանգ առամ-
լար , Ալլահատն միւրաՃաաթը օլանլար իչին
ուսա էմէմէյէ Թայէին սիրլէր . Ճնլարա , պիրէր
աղ էլ քէրէմի վէրիլմէքտէն ասկրա , առհա նէ
գալըր : Պիր էանաֆըն իչՃիլէյինի վէրմէքտէն ասկ-
րա , Թէքրար տուրուպ պիլէսինՃէ ջալըշմալը
սէյիլա :

Գուբա , պէօՃէք , սէֆիլ , Թօփրագ , չամուր ,
հիչ , կիւնահքէտ . քիմ . քիմէ սէօյլէյօրսուն :
Պիր աղա , պիր գատըն , սիւրիւ սիւրիւ հիզմէթ-
քէ ալլարա պուչուրույօր . փուփլա շիլմէլէր ի-
չինատ կէօմիւլիւ , հէր բահաթը էէրինատ , ալ-
Թուն կիւմիւշ Ճեվահիր իչինատ զարպ օլուչօր ,
սէն՝ գուբա՝ պէօՃէք մի սէրսին . էրքէանատղ
սըն , էչէք սին , Թիմարհանէյէ պաղչանաՃագ
սէլի սին :

Ամեն սուլթանքեմ, Ալահ ըլա սէօյլէյէն ա-
ատամ՝ քէնաէնի էօյլէ խօրլամալը. զիրա էէրի
կէօյիւ սէրեատը վէ ինսանլարը եարատան Ա-
լահըն էանընտա, ինսան գարընձա գատար սի-
լէ եօգ։ Տիւնեատէն սինէյէրէ սին գամ սիւյ-
լէք՝ շուտ կիւզել աֆիլեատը եարատան, կէօք
նեւզիւնէ պուննա էօլմըշլարը սիզին, վէ նիչէ-
լէրի աֆիլեատան չօգ քիւչլիք օլմայըդ, հէ-
ֆիխի էլինին ցուննաղը օլան՝ գատըր Ալահըն
էօնիւնատ սիզ հիչ իչ։

Էյ. մուսալման էարէսին ակն ոէ. պուննլար
հէվ փասխազ յապըլմըշլար տըր։ Պիւյիք օլան՝
սիւյիւքլիւյիւնատէն սիւշմէմէլի։ Ալահ ըլա պէօյ-
լէ սէօյլէյինէ՛ք օլտուգատան սօնրա, սիզ ոէ
փասխազ մայրատկա ոզդյըլա սէօյլէսիրիզ. ան-
լարըն հիզմէթի պուս տուր. օնլար սիւնեատը
պուննա իչին թէրք էմմիչլէր. Ալահ հիզմէթի-
նէ կիւմիչլէր։

Եա Ալահըն հիզմէթինէ կիւմէք պուս գատար
ալլահ շէյ մի քի, սիզ քիսկար ազըլար գատըն-
լար իլթիքատ էմմէյօրտուննուզ։ Հէր նէ օլտու-
սա օլտուն. պուս գատար հիզմէթքեարլա պուլյու-
ղան ատամա՝ հիզմէթքեարլըգ իսմի եապըլմազ
շէյ՝ տիւր։ Պէչինմի՞ն ոը Պիւտ փասխ, վէ տահա
նիչէլէրի վէրսիքլէրի Ֆէրմանըլատըս սիւյլէ՝ Ա-
լահ գուլու տէմէյէ Ճէսապսըզ էմմէզլէր իսէ,
Ալահըն գուլլատըղընըն գուլու տէրլէր իսէ։ Պու
իսթլուղուն՝ քիլիսէնին էն սիւս մէսնէվիննատ օ-
լանլար իլթիքատ էմմէյէրէն սօնրա, օնլար-
ատան աչլատա օլանլար նիչին ուէղանատաղլար
լըղը։

Ընդար որ ասմուշ, ալյագ կեօնիւլլիւլիւք ալ սուն սէյի էօյլէ էտէրլէր իմիշ. հէր քեսին որ ալմազա պօրձու էօզ ա: Հայ հայ. որ ալմագ՝ հէր քեսին պօրձու սուր, զնրա պաշընը աւե ստրանա պաղլայըպ՝ Ալլահըն էմրինի էտա էթ մէք՝ հէր քեսէ պօրձ սուր:

Ամմա պու յապըլմալըը ասլին կիսի աղալար գատընալար զեվգլէնիր. վէ Ալլահտան խայէխ էնիղ քերէմի՝ իսլէխտա սնզ կեօնիւլ ալէյագլըղը ընայագ էթմէլսինիզ սէյէնէ կիւլէբսինիզ. էլ աղզնայ սուա էթսնրմէք՝ սնզին՝ պիր էանտան էաղ սեօքիւտ, ալէվինի պէսլէտսինիզ ամէնէ էլ էլի իլէ սու սեօքսիւրմէք սիր. պէօյլէ ա թէչ սեօնմէզ սէյէնէ սնզ ֆիկրինիզատն՝ էա գարըքի սէտսիմ ձէվապլարը վերնրսինիզ:

Ընձագ պիլ քի, պու սունտուղում յօգմա՝ ատա հէր նէ գատար չինէնմէզ իսէ սէ, սէն պու ագրլատա օլտուգձա, էանի, քենտին պի գայտ, էթսնրտնրսին րէձայէ զրտ, վէ գայըպինատ քիսիր էթսնրքձէ, օ էլ աղզըրլտ րէձա էթսէ սին քերէմէ նատիլ օլմագ սէյիլ, օ րէձայը գա պու յ էտէձէք թսանկրընըն զաղատընը թսահրնք կ սէրսին:

Էլնն տուսայլտ պինմէզ գնրատաշ. էֆէնտի միզ "խաթէյին, ալըրսընըզ,, սէտի. "խաթէտին՝ ալըրսընըզ,, սէմէտի: Հա՛, սէն խաթէսէյին էէր սէ՝ սնսէրէ սէ խաթէտիր, հէվինինզին սուսատ պիր էէրէ կնլնրսէ, օնա սէօզնւմ էօգ:

Պվնրնմ, պաղը սատամլար վար, էօլնս էայ գայըձըա հագ սէյսին սէյի՝ պէօյլէ նատնհաճ վէրնրլէր, վէ սուսայը պօյունլարընա ալըրլագ.

անձագ պու առաձըլար՝ առայը սէրիւհան հմանքէրի զաման՝ առալարը մագպուլ օլմագ իչին. առայը ըամարլայհան ա առայա նարամ էմմէլի, վէ առաանան զէյտաէ ամէլէրինին էչնան իչէ Ալլահա յալըդ օլմագա ձահա էմմէլի ակլի նասիհաթ էմաէլէրհիւզէլ օլուբ ա. խայրը իրաալարը քնարլմահին ակլի, օ նազիք մէշրէպ ազալարը գաարնալարը հիւձէնախըմէք իսթէմէզլէր: Վէ օ էօնէլէրինէ ախշիւպ, առալար՝ նէյհէմլէր, սաապգալար էմախլիպ, սէքիմէրինին քէնախլէր իառանանլարը անմամ: Պու գաարը էլ վէրիր. պիզ քէնան ասհապէմիզէ պագարլըմ:

Կէրչի շէրհան էլ վէրիլիւ քէլ–ապըլ սէրլէր. վէքիլ օլան ապըլ կիսի ախր. ակլի, էլ էլի իչէ օլաձագ շէյաէ էօյլէ ախր. յոքին Ալլահա առաա էմմէաէ՝ միհմանձ օլանլին գալխի կէրէք. վէ գալխի շէօյլէ օլմալը քի, հէր ախշ իչէ էմանչի առայա ուչմազլար, առաագ պօշ առար, ճագպուլ օլմագ. փաքիրլանլին էմանչի ասհապէմէ սէօնէր, հիւրիւշմէաին զայրը իչէ կարարմազ:

Փաղար եօրմաա հիւնէրէպէ քէնանին իչին էլէ պաարարագ կեօրախըրլար, ապօձաունաա էպաա էաէ պիլէրմիսին: Էլ ադզըլա հիւնահլարըլը ախր խաաանմանահայրա սէօյլէմաէն, եարխաա սէնհին փաագալարա խաաանմանաէքլը ախր ախէրէ էմախրէն, սանա ախր Ֆախհէսի օլուբ մա:

Ամմա սէն յալըդ սէյլիսի, Ալլահաան շէյ սիլէմէյհ էիւզհիւմ եօգ, ընաձ իչին Ալլահ ըլա միհանանսէմէի օլանլարա մաւրաձաաէի էաէրիմ: Նէ հիւզէլ. հէր Ալլահըն խաի ըլը ինձիմ

մլշմին տէյի՝ գօրգունտան ձէսարէթ էտէմէյօր. ատն , սէօզիւմ էօգ . յաքին սէնինքի գօրգու հի. ձապը տէյիլ, քիսիր տիր, քիսրինտէն ուԹանըլ օրտուն . օյուսա քիսիր՝ Ալլահըն տահա զիյատէ կիւձէնէձէյի շէյ տիր : Ֆիշի էլ տղլըլա րէձա էԹտիրտիլինի , քէնտի տէ գալսլի իլէ խսԹէմէլի. վէ գալսլի իլէ տէ խսԹէր օլտուղունու անլատմագ իչին , օ սայ էԹտիլի ձանըն՝ էպէտի սէլամէԹինէ չալըշմալը : Պիր խասԹանըն էԹրաֆը հէքիմէ րէձա էտէրլէր , շու խասԹայա մուգայէէտ օլ տէյի սրփարըլ էտէրլէր . հէքիմէ պու գառար ԹէգայեԼուտաէն սոնրա , խասԹա սլի գայտ եսԹըր , քէնտի քէյֆինէ՝ մուղիր շէյլէր եէր , միտէյինի վիւձուտունու խարտպ էԹմէյէ չալըշըրսա , օ խասԹանըն էյի օլմազա կէօնլիս վար աէրմիսին :

Պիր գաԹլ օլաձագ եարատագ իչին տէվէԹին րինձալէրի փատիշահա րէձա էԹտիքլէրի եէրտէ եարատագ կէօքսիւնիս կէրէ կէրէ գարշըսընա կէչտէ, փատիշահա տիլ չըգարսա , տիւրլիս մատգարտըդլար ըլա փատիշահը զէվգլէնտէ, փատիշահտան աֆվ տիլէյօր տէրմիսին :

Էյ պէրատէր . Ալլահտան մէրհամէԹ խսԹէյէն ատամ՝ քէնտի խսԹէմէլի . վէ կէօնլիւնիս եէնիպ , կիւնահքէտար օլտուղուն իգրար էԹմէլի . Թանըրընըն մէրհամէԹի զանի տիր , էօյլէ ատամը րէտտ էԹմէզ : Պինըրիմ. պու սէօյլէյիչիմ՝ պու ատիրտէ ատամպ կէօրիւնիս , յաքին կէօրիւնմիւն , մանի տէյիլ, եինէ հագ տիլինմէ՝հագ տըր . Ալլահ Թէպտիլ օլմուշ տէյիլ . պիւյիւքլիւյիւ զաԹինտէ նէ խոի խսէ , հայա եինէ էօյլէ տիր :

Վէնիձէ նէ խօշ չէյ օլմըտըռ. ակլէնակլին կիսի եէյէ իլէսին, պուրնունատէք շարտապտօզըռլարըն, խոթէակլին կիսի եաշայարըն, անտան ածկըռ էլ տուռաստըկռ մէրհամէթ պուլտընմիշ, նէ տէվէթ տիր օ: Էսկաթըրըքի ակոկլիմ կիսի, պիր գուշյա տուշաէն ատ, եուգատան ուզաթտըգլարը իսիէ համըշմատան չըգա պիլմէյն, պիր ադամ միւձիզէթ օլմըտըռ:

Նէ ատնըօրուզ Ալլահ պիզէ միւհթաճ ալը, էօյլէ՞ մի. խուռուսա քիսար ադաստրա՝ քիսար գաստնըստրա մէհաբուռ տուր, էօյլէ՞ մի ատնըօրուզ. էյ զավալլը. Եասյի մարգարէնին ակոկլինի ատուշիանէթլիմ քի, ասլի քիսարտար ակլիլ. «Պիւթիւն ատուեանըն խալգը եանընտա եօգ կիսի տիր,, (Խ. 17:) Ալլահ պիզէ քերէմինի դըստանտատ, վէրիր ատմա, ինձիլի ատմուզտարըն էօնիւնէ ակօգմէզ:

Եա պիզիմ բիւթակէմիզ Ալլահըն էօնիւնտէ հիչ ատյրըմըզ մը. քիսար ըլա պայատը խալգ՝ Քարդ ըմատյանտագ մը. քիսար օլան ատա պայատը խալգըն պայատը տիլինի, պայատը Թատրը՝ նը՞ մը գուռլատըն:

Բիւթակէ նէ տիր, քիսատըլըգ նէ տիր. պուռնտար հէվգ քիւֆիւր տուր. քիսատ ակոկլին ակ պայատը խալգըն եատրըտըգատան էապրուգատան էապրուշ ատը. գէնիկինի գէնիկին, Քադըրը Քագըր էակինին էօնիւնտէ՝ բիւթակէ Քարգը եօգ տուր. Համէթա ատու խատատար՝ Քօտուրտու գ պէշատէթի օլտուգտանտան, ատու միսիլ մի քիսատրատ՝ Ալլահըն ինանմատէ էն էտնա տիլինմիշտին ակ աշագա տըրտատ:

Գատմինալ Ձիպօ էօլէլի իքի սէնէ օլաու. պու առամ զաթինաէ պէյզաաէ՝ վէ քիլիսէնին պէյլէրինաէն ևքեն, կէօնիւլսիւ զվիչինէ պագ քի, սաղլըղընաա հիզմէթքեարլարընըլա էօզ գարաաշ կիսպի կէչինիպ էօլսիւքաէն սօնրա, հիզմէթքեարլարը աա քենաի մէզարընըն էնթրաֆընաա կէօմիւլսիւն աէյի Թէնապհ էնթաի. վէ քենաի մէզար Թաշընը քենաի չիզգիրաի, իւզէրինէ՝ «Պուննաա եաթան էանա գուրա Ձիպ օսուր,,սէյի եազդըրաը: Պագ, պու առամ՝ ախրէթաէ ոիւնէա պիւյիւքլիւյիւ սայըմայաձաղընա նէ գաաաար գանմըշ ըաը:

Սէն պէքլէ, պէքլէ. Ձէննէթաէ քիսգարլար իչին պաշգա պաշգա քեօշքլէր սէօչէնիյօր. Ֆուգարաաան քիմնէ կէլիրսէ՝ գահվէ օձաղընա կէօնաէր: Էյ զավալլը. Ֆօսուլլուգ պիր սէ. Ֆ'ա Ձէննէթէ կիրչիմ աէսի, էպէա-էլ-էպաա սիւրկիւն օլաու, պիր սահա կիրէձէյի էօգ:

Բիւթաչ նէ աէմէք սիր, պիւյիւքլիւք նէ նէ աէմէք սիր. գաարը Ալլահըն եանընաա հէվ քիւչիւքլիւք սիւր, հէվ Թօզ Թօփրագ սըր. հիչ իլէ հիչ սիր. վէ օ պիւյիւքլիւք իսաոիսաը էաէն աղալար գաարընլար՝ պու հագ սէօզիւ ագըլաըընա գօմաաըդձա, հիչաէն սէ պէԹէր օլուրլար:

Հայ հայ. պու սէօզիւմ կիսպի հագ շէյ օլմաըրընըն ագըն եաԹաա, սիւնեանընն էն պիւյիւք վիաահիշահլարը պիլէ՝ Թանկրընըն եանընաա նէ ալչագ շէյ օլաուլուճաու անկլարընն. վէ Թանկրըաան իսԹէյէձէյին քերիմի՝ քենաին իրԹիքեաագ էԹմէզ կիսպի, էլ աղզիչա իսԹէմքաէն աալԹ իսպա էԹմէք սէյիլ, եիւզիւն գօյու եէրէ գա-

վանքով՝ ծնող սանա էմոխի քիրէմլէրի, ան-
նին ծնա էմախինն նամքէօրմէքլէրի բուպար էմ-
ոխքէ, ուէմանըզ ապլայարագ, սանա ակիէձէք
չօգ մասաէլէր պուլուբսունէ:

Խանի էյէր ան պօրձուն օլանը իձրա էտիպ,
խուշունատան վազ կէշմէյ՝ ևիւրէքսանէն պիր զայ-
րէմինի կէօրիւբսէմ, պէն ան նայզըգ սուսամ
ըլա սանա էտարըմ էտէրիմ. էօգսա անինին
էրգմազա չալըշմըրըն էվի՝ պէն նամահազա էօ-
րուլամամ: Պագը, պու ակօյլէոխիմ նասի-
հաթլըրը պիր էյի ոիւշիւն ան, անինին նէ ակրէ-
ձէտ մուհապէթլի ապրսպան օլսուզսա
անկապըրն:

89

ՄԻՃՈՂԱԹ

Ազիզիմ,

Ադաբ օլսուն, պէն անինին իմիպսընսան
շիւպհէ էմմէյէ պաշլայօրում: Ումսրում, ակօ-
զիւմէ կիւձէնմէզսին, զիրա անինին ապըն Ֆիկրա-
սէմին վար. վէ չիւնքի էմոխինն վէսվասէլէրի
պանա աչըրն, պէնիմ Ֆիքրիմի սօրայօրսուն,
կէրէք քի պէն ան սանա սօզսուսունու ակօյ-
լէյիմ:

Լաքին անինին ո վէսվասէլէրինի հայէ էմմէ-

ան, ասուր քի խալթիսա սօն եաղարըղըն մաա-
ակէյէ ձէվասդ վէրէյիմ : Ֆիքրիմաէքի պուս չիւդ-
հէլէրի ան֊ի էթմէք իչին , պիր միւձիզաթ կեօր-
մէք՝ փէք խալթէր խոիմ ակմիշսին: Խալթիսա պուս-
նա ձէվասդ վէրէյիմ քի , պուս մաասաէնին իւզէ-
րինէ սէօյլէյէձէյիմ՝ սօրասուդան չիւդհէլէրին
հէփսինին ձէվասընա պէսէչ օլա պիլիր :

Ինան , պէն անին Թանըմասամ , կեօզիւմ
կեօրմէդ քեօր , ադըն էչմիչմդ անմ սին ան֊ր
խոիմ . զիրա պիր սասամ կեօզիւնիւ նէ եանա չէ-
վիրսէ , պադիշահը չէյի կեօրիւր օլսուդան սոն-
րա , պինէրձէ պէն միւձիզաթ կեօրիւր : Ան-
ձադ խալդըն միւձիզաթ անախի յաֆիդա պա-
գարսան , պէնիմ պուս յագըրսըմ սանա ամախդ
կեօրիւնմէք կէրէք :

Կէրչի խալդ միւձիզաթ անչի՝ պիղիմ Թասի-
աթ անախմիդ չէյին նիզամընսան խալրձ օլան
վագ՝ալէրէ անր . եանի , պիր գօզմուշ չիւրիւ-
միւշ լէչին անրիլմէսի կիսի , պիր սաղըն հավա-
սա ուչմասը կիսի , սույուն եօզուշ եուգարը
էիւրիւմէսի կիսի , Թաշլարըն պիր պիրի իլէ անօյ-
իւշմէսի կիսի , վէ պուննա քեզաչիք կեօրիւլմի-
սիք չէյլէր անկլար :

Լաքին պուննլար՝ ախունեանըն եարասըղըշընսա
Ալլահըն հիքմէթի իլէ գուրուլմուշ նիզամա զըսա
օլմադըգա , Հագ Թաալա պուս իսԹիյալլէրէ հէր
զաման իչին վէրմէդ . զիրա էվվէլա պուս միւքեմ-
մէլ նիզամըն սըզձա սըզձա իսԹիյալինսանէն՝ նագ-
սանլըէէԹ վէ գարսարսըղըդ չըգար քի, Ալլահըն
գուարէԹինսէ օ չէյ օլսամադ : Սանկյա պուս
միւձիզաթլար փէք չօգ օլուրսա , կեօզիւմիւդ

աչքերը, պատնեշում սա Թաղեոսեին հիւանդ սիրտ ունէր, Աստուած օգնական եղասցէ իմ ողբերգական հին պիէս Ֆահրէտին օգնած։ Սակայն Աստուած պատնէշ կեօղէ կեօրհնեալ միաձիղաձեւ էմոխքան ունէր, որ գաղ իմիտասիոն առաքին խաղերուն հօշ էմակ էլէր, էնինուն միաձիղաձ էմակ. խաղը ինանալով՝ սէնաձ էմանիկը. խաղ ինանամալով, քէնուկէ հին յուզուելու եօգ։

Պիտի պատնէշտան զկուսաձ սիրտ սէպէպիմիզ ասէս վար. եանի, էմուֆըրըսա օղ գասար չօգ միաձիզաձ վար քի, ինանաձաձ առաջ՝ զկուսակէ միւհմաձ ակլիլ։ Վէ ինչր սիրտ Աստուած օղասուղուներ, վէ պու Աստուած պիտիմ վէ ինչր շէյին խաղխասը օղասուղուներ, վէ պու Աստուած սէնաձ էմակէ պօրձու օղասուղուսուգա խոսան կէմիրսիչէ՝ չունիչէսակ օղան միաձիզաձիկը քի-Ֆայէձ էմակզակ, պատնան ասկրա էտէձկըչէ-րի սէ նաֆիչէ օղուր։

Էչէյէ քի Աստուած քէնուկէ սիրտ Թաղեոսեին էտագ խշին, էնինուն միաձիզաձ խաղ էմակ՝ հէմ էտէպսիզկը սիր, հէմ կեօղեամիզ էօնիւնաձ այաղըմըզ ալճընաս ասլըսըզ միաձիզաձկար կեօրհուդ սէ միւյահաղա էտուգ, միաձիզաձ օղասուգ-ղուրնա ինանամամաձ՝ պիրչ պիրչ քեօղնիչիւ նո-Թիկեաձ էմակզ սիր։

Շիմոն սէն պանա սօր քի, պու սէպիչին միա-ձիզաձկըր հանիկկըր սիր քի, Թաղեոսեին Ֆի-խին օղասուն. գիրա պէնիմ սանա միաձիզաձ սէ-պիչիմ՝ Թաղեոսեին հիւանդիւնաձն խարիճ չէյկըր սիր սէ։ Աստուած սանա էյկիզ վէրսին։ Եա պու

թաղիսաթ ակախին նէ սիր : Էյէր սիւչիւնիւբ ան, թաղիսաթ ակախին՝ զինձիրլէմէ միւձիզաթ ալը . թաղիսաթին եափալըը չէյլէրին պիրինի՝ ան եափա պիլմիսին . եօգ . էօյլէ օլսուդաան սօկրա , ինսանլարըն եափամայաճաղը չէյ միւձիզաթ ակիրի մի : Օնսան մնաա սու թաղիսաթ ակախին՝ նիձէ , նէ թարդ ըլա, նէ այաթ ըլա, նէ սէպէպ իլէ պէօյլէ իշլէյօր . ծնու սա պիլմէզսին : Էօյլէ օլսուդաան սօկրա , օլսուդունու կեօրիւպ տէ , նիձէ օլսուդունա ադըսընըն էրմակախի՝ պինըէրձէ պին չէյ միւձիզաթ եօգ մու :

Ճանընը սէվէրսէն , օ ուձու պուձաղը պուլունմազ կէօք աերնասընսա , ալթը պին անակաէն պէրի այըն կիւնէչին էրըսըզլարըն պիր պողուրմազ նիզամ ըլա էթակիքլէրի տէվրէ պադմազմըսըն քի , նէ պիր պիրլէրինէ չաթարլար , նէ նիզամլարընը շաշըրըրլար . վէ սէվիրլէրի օլ գաատար ուչուն տուրքի , պու կիւնքի կէօրակիւմուզ սէվիրլէրի նիչէ եիւզ էրլ էվլէլ , ինսան օղուլլարը հիսապ էտիպ , խապէրինի վէրմիշ սիր : Պունլար միւձիզաթ սէյիլ մի :

Եա պու սիւնէաանըն քիւրկի՝ խաթէր սէօնէր օլսուն , խաթէր տուրուբ օլսուն , սարլ վիւձուտունուն աղըրլըգ հիւքմիւնէ կէօրէ՝ թաղիսաթի աշաղա սիւչմէք իքէն , հավալարըն օրթասընսա մուսալլաթ տուրտուղու՝ միւձիզաթ սէյիլ մի : Պունլարըն սէպէպինի անլըյան վար մը . վէ պու քիւրէլէրէ՝ Թա էարատըլըշտան Թայէին օլան Թարիխի ԹէՁատուղ էթմէմէք իչին, հիքմէթի խ-լաֆինին գօտուղու նիզամա քիմ ագըլ էրտիրէ պիլմիշ :

Մխիթարի խոհէրսին հա. Եա ո Եէրսէ պի-
Թէն ոմըլսըն ֆիտանըլսըն հէր պիրի պիրէր
ժուխիւսի ուչ մ: Սէօյլէմէնէ պադայըմ:
Նէրէ պիր Թոխուա պիքմսըն, եախատ չօգ սիւր-
քիւ Թոխուա ուէօքմսըն, նիձէ օլուր սա, ո Թո-
խուայըն հէր պիրի չիլէնիր, քիմի օԹ, քիմի
ձէյվէ, քիմի զաֆզաֆա, քիմի ադամ օլուրնայըլ
օլուր սա, ո ԹէմիզԼ Թօխդադ պուռնըսըն հէֆ-
սինի ուչսանըսըն նաֆագա վէրիր, պիւչիւսիւ:
Թօխդադըն ո ուֆաձըզ փարչալսըլ՝ հինչ պիր
էզգէԼի էօզ խբէն, նայըլ օլուր սա, ո Թօխուա-
լայըն կէօզէ կէօրիւնմէզ ճեսամաԹ սէլիքէլէրին-
սէն իչէրի պուզիւլէ պօզիւլէ էօզ վէրիր, քիմի
այըզ օԹու օլուր, քիմի մարուլ օլուր, քիմի
ընզինէ օլուր, քիմի քէրէվիզ, քիմի մայսա-
նօս, վէ սոչա պինլէրճէ պին սիւրլիւ շէյ օլուր
քի, հինչ պիրինին նէ պիլիմի, նէ չէշնիսի, նէ
գօգուսու օպիրինէ պէնզէմէզ: Ագըլըն էէԼի-
շիրսէ, պուռնըսըն ձէվապընը վէր: Պու էօզիւ
օլա քի Թօխդադ օխուԼԹէ, օլա քի կիւնէշ չէքէ,
սուլայան էապմադը ուլա պէրաձէր՝ նայըլ օլուր
սա, հէր պիրինին պիրէր ընէկ չիչէք էապսը. վէ
քէնդիսինէ հինչ պիր գօգու էօզ խբէն, հէր պիրի-
նէ պիրէր սիւրլիւ Թամաը լաիհա վէրիր: Պու
Թօխդադըն էօզիւ, ո կիւօքմէն էապան էապ-
մուր, ադամձըլըն ոլդը քիւԼԹիւչիւ ճեսամաԹ-
լայընսան իչէրի նայըլ իչէր սէ, ո սամադզ
էզգէԼԹմէզ քիւԼԹիւչիւն հէր պիրինէ պիրէր
սիւրլիւ չիչէք, չիչէքսէն սոնրա պիրէր սիւրլիւ
ճէյվէ վէրմիրիր քի, պիրինինին շէքլի, ընէկի,
գօգուսու, էզգէԼԹի, հինչ օպիրինէ պէնզէմէզ:

Պուռնալարըն նասըլ օլտուղունու անկլասա պիլմիյիմին :

Ըսրճագլըդ եումուրթայա նէ եափար քի, էչինտէքի թօխում ձանլանըդը, գըմըլտաններդը, անասընա պէնզէդը պիր եավուս չըգար, անասը կիսպի պէալէնիր, անասը կիսպի ուչար, անասը կիսպի եումա եափար, անասը կիսպի էօթէր, չէյլէ քի, պիր պիւլպիւլիւն էօթմէօ՝ սագա գուշուն պէնզէմէզ :

Էյլէր պուռնալարա ագլըն էրմէզսէ, պուռնալար կիսպի տահա նիչէ պինէդը վար քի, նասըլ օլտուղունու պիլմէզսին. պուռնալարըն հէվիսի միւձիզաթ տէյիլ մի : Գարըձանըն եաշամասը, կէօվնիւնիւն կէօրմէսի, գըմըլտանմասը, գանըն ձէվէլանը, վիւճուտունուն պէօղէնմէսի, էէսխինի հազմ էսխի՝ թադսիմ էթմէյէ օլան այլաթլէրի, հէվի միւձիզաթ տէյիլ մի : Հէվսինսէն գաթի նազար, ուրմաղընըն քէսքինլիյի քի, քէնտի ձիւսէխինէ նիսպէթէն՝ չօգ ուզագտան զախիրէնին գօդուտունու ալըպ տա, էէր ալթընտան չըգըպ, ամղարը պուլուպ, պուղտայը քէնտի մադարտաընա թաշըպրըդը՝ ազ միւձիզաթ մի : Գըշըն զախիրէսինի եազտան թէտարլը էթմէյի՝ ազ միւձիզէթ մի պիր քի, ուղու ագլըդը ինսանլարըն նիչէսինին ակսիւնուսու շէյ տէյիլ· հաթթա չօղու զըտաընը էաէր :

Պիր միւձիզէթ տէ արընըն պալ եափմասը տէյիլ մի : Իթիմտա էլլէ, պէն պուս արընըն հիւնէրինէ պագտըգձա, եարտտանըն հիքմէթինէ հայրան օլուրում : Օթլարտան չիչէքլէրտէն՝ պուս այագ լարընա մում տէվրիրիր, վէ պիր մարիֆէթլէ

էաէր քի, ինսանլար եամանագ միւմքին ակյիլ-
սու ալտըդը մուտ՝ հիչ սիր շեյե պէնզեմէդ. օլ
առւզու եէրսաէն այրըլմազ սիր շեյ սիր քի. քիմ-
եէձինէրին հէվեսի սիր եէրե կեչսե՝ այրսա-
մազ:

Վէ պուրնույուա չիչէքլէրսէն սիր թամէը
էօզ ալըդը. վէ սոսա չայը կիսի, պիսէրիյէ կիսի,
սիզիմ արմազըմըզդա ակը կեչէն չիչէքլէրսէն սի-
լէ սիր թամէը էօզ չըգարըդը քի. հիչ սիր շեյե
գըյսա ակյիլ. ասկըա օ ակվէնտաիյի մուտ ուլա,
արշընը վէրիկլի օլմայարագ, հէվ սիր սիլիսմակ
սիր սիլինէ սիմիչիք սըմըշար քեօշէլի հիւձրէ-
ձինքլէր եաիար, գըշըն օճլար չիչէքլէր գուրու-
սուզու վագըմ քենամյէ յազըմ օլան նաիֆագա-
սընը՝ օ հիւձրէքլէրսէ սոգլար:

Կեօզլիմ էօնիւնսէ պուննըյսան սիւյինք,
պուննըյսան ադամդա վիւձիւզամէլար օլմասա
պիլէ, եարսաանըն գուարէճինէ՝ եէրե գաֆա-
նըդ, սէձակ էլիմէկլէ պուննըյար սա էլիմիչիր.
վէ էլինսէն չըգան՝ էն քիւչիւք շէյինն նասըլ օլ-
սուզունա ադըմ էլիմիչմէսինէ սագոլդա,
քենամին շաշըրըրըմ:

Պիր ազ սուր սա սէօձէքլէրինն սիւրիւսիւնէ
սագ. հէր սիլինին շէքլի՝ ըչինկի սիրէր սիւր-
լիւ. նիչէ սիւրլիւ քեմինէքլէր՝ ձինսէլէրին Ֆարգ
օլմագ իչին, հէր սիր ձինսին գանսաը սիրէր
սիւրլիւ նագըշ ըլա մինէ կիսի նագըշը. նէ
հայրան օլմաձագ շէյլէր սիր. սիր քեզել գու-
րուշուշարինա սագ. խուսուսա գանսաղարը-
նըն իւզէրինսէքի Թօզուն՝ ուսուլա սիր սա-
նէսինի գալըրը սա, սիր սէյսէ շէյ իւզէրինէ

գօ, խուրաէպին իլէ պագ , օ Թօզ գըյաս էթ-
ախինին հէր տանէօխ՝ պիրէր գալէմլի Թիւյ պէր։

ԵումուրԹալարընը սօսուգաան ըրձ՛ապաան
հրՃիզ էԹմէք իչին , հէր պիրի պիրէր հիւնէր ի-
լէ տիւրլու եուվալար եափըլը , եումուրԹայը
ապգլամալարը , եումուրԹատան չըղըպ , եարա-
տանըն Թայէին էԹախի պիւյիւքլիւյէ կէլինձէյէ
գատար , պէալինմէլէրի , քի վէնէք իքէն գուրա
օլուպ , պիւԹիւն գըչ՛ աՃ սուսուզ գօղայա գա-
վանմալարը , վէ եազ կէլմիքլէյն , էնիհաէն քի-
վէնէք սօղմալարը՝ հէվ միւՃիզաԹ աէյիլ մի ։

Պաղը բէնկեաժիզ ԹըրԹըրլարա պագ քի նէ
կիւզէլ չէյ օիր ։ Պէն սանա պիրինի սէօյլէյիմ,
պագըրընը սէն կէ օրահաչիւն էէրսէ պագ, Թէփ-
Թիչ էյլէ ։ Պունլարընն պիր Ճինսի վար, էքսէրի-
եա սիւալիւՃէ օԹուն խազէրինէ եափըշըր, պիչ-
խըլըչիւ սըրչա փարմագ գատար օլուր , խազէ-
րինաէքի Թիւյլէրին կիւզէլլիյի պիր չէյէ գէյա
աէյիլ. պէյլու պէյունՃա լքի եանըն տա պիր
աՃախպ հէնաէսէ իլէ ախպիլի պէնէքլէր. քիմի
սարը , քիմի սէյահ , քիմի մայի , քիմի ալ , տիլ
իլէ Թարիֆ օլունուր չէյլէր աէյիլ ։

Եա խփէք պէօՃէյինէ նէ աէրսին . պիր միւ-
ՃիզաԹ տա օ աէյիլ մի քի . իչի մալէս կիսի՝ պիր
սուլու չէյ տօլու՝ էրմիշագ պիր գուրա՝ սազըն-
տան ախշարը պիր էօզ վէրիր քի , հավայը կէօր-
սիւքլէյն փէքիչիր , էլէ կէլմիզ ինՃէՃիք Թէլլէր
օլուր . գարնընտան չըգան պու էօղիւ էօրէ էօրէ
պիր գօզա եափար , իչինաէ գալըր , վէ պու եափ-
սըղը գօզա տաիմա պէյզա օլուր ։ Գօզանըն
իչինաէ սազ գալըր . վէ ասկըա պիր զայըր սու-

բէհաք ակշարը չբգար, եաւմուբհաքը ակօ-
քեր: Վչ եարաանդն հիքմէթինէ պագ քի,
հէվան էրքէք, եա հէվան ակշի օղմազ, իլա Ձին-
սինէ ադգայա ակլան ակէլ՝ քիմի ակշի քիմի էր-
քէք օլուր:

Պու պիր ակրեա ադր քի ակօյլէմէյինէ թիւ-
քինամէզ: Պիր ադ սա սահա ուֆաձըգարը ակօյ-
լէյէլիմ: Պադը քէրըկ եա էլնի իւսթիւնաէ, եա
պիր քեադըա, եա պիր քիճապ իւզէրինաէ պա-
զը ուֆաձըգ սինէյէնին ուչուշուր քի, Ձիպրէ
սինէյինին եարըսը գասար պիլէ եօգ: Պէն պուն-
լարդն ադայըդնը՝ փարմադըգին ուձուծու նէմ-
լէտիպ ուսուլա էօլսիւրմէսէն թուխմուշուտ,
վէ նէի պիլուր ադասընաա՝ ըշըդա թուխմուշ,
խուրմէպին իլէ պադմըշըմ. Հայրան օղանագ
չէյ սիր: Օ ուֆաձըգ հայվանլարդն պադանագ-
լարընադգի օյնագլար. քիմի պիր եանա գամ
օլուր, քիմի օպէր եանա. ուզուն պիդ կիսէ
պաշագլարը, գանաադլարը, կեօգ իւչ կիօրիւլիւր
չէյլէր ակշիլ: Պէն հայա նէի սանէսինի նէի պիլ-
լուր ադասընաա սագլամըշըմ. պադշադը եիւզէրի
թըտգը քեսիպ պէնզէր, գուլագլարը պիլէ ակ-
չէյէր. ադադգարընդը կեօրսէն, հէնաէսէ իչի՝ եէր
եէր ուֆաձըգ թուչկէրի վար: Պու ուֆաձըգ
հայվանլարդն ասա հասակէրի վար, չէյ եէրկէր,
սինսիրկէրկէր. գանլարընդն Ձէվկլանդը վար, կէ-
սիկէրի նաֆագա թադսիմ օլուր. հայաթի
բուհլար՝ նէի հայվանլար ասա եաշամասա, գէ-
մընաանմասա, ասլսնասա կէսիկէրի հիքմէթին
հէվսինի՝ պու կեօզէ կեօրինմէզ ուֆաձըգ
թէնձկէսէկէտ ակ թէգմիկէն իչնա էսկէրէր:

Հէր չէյաէն գաթի նազար՝ կէօզէրի էյլէ քեն-
քին ախր քի , պիր փարմաղընը էօնիւնէ գօսան ,
աէր ագաս եա ուչարլար , եա էյլարընաան
աէօնէրլէր : Պուընար գուարէթի իլահինին միւ-
ձիզաթլարը աէյիլ մի . յոքին պիզ հիչ տիգ-
գաթ էթմէյօրուզ :

Էօրիւմձէյին , վէ օնա քեզալիք ուֆաձըդ
պէօձէքլէրին այադլարընը , աղալարընը պիր
պիր աէյլէյէձէք օլսամ աօնու կէլմէզ : Օ պիզիմ
պիլալիքլէրիմիզ տիգքէ իւզէրինաէ կէզէնլէրաէն
մնաա տահա նէ խուրաէ հայվանլար վար , պի-
պէրի վէ պաղը օթու գայնար տույա պրագըր-
սան կէօրինիւր . վէ օնլար կիպի տահա նիչկիր
վար քի , կէօզ իւլէ կէօրիւլմէզ , խուրաէպինէ
միւհթաձ ադը . յոքին պուընարը սէյլէմէյլէ պի-
թիրէմէմ :

Պէն քէնահիմ վար իքէն , ախշարտան նէյի չէյ
արարըմ . պէն քէնահիմ պիր միւձիզաթ տէյ-
նլէմիյիմ . հաթթա միւձիզաթլար մէձմաասը
տէյինլէմիյիմ : Պէն էթ իլէ քէմիքաէն եառիա
պիր վիւձուտում . պահա պիր գուարէթ վէրիլ-
միչ ախր քի , նասըլ օլսուդան պէն աէ պիլմէմ .
խաթէր այագտա տուրուրում , խաթէր գըմըլտա-
նըրըմ , եէրէ ախուշամ , քիմնէ պէնի ախուրմէ-
աէն՝ եիւրիւրիւմ , գօշարըմ , սըչըրարըմ , տուրու-
րում , յադըրտը էաէրիմ , պուընար պէնաէ նա-
սըլ օլուր պիլմէմ : Վիւձուտումաա պինէյէրձէ
պէն այաթլար վար քի , տուրմայըպ գըմըլտան-
մադտա տըր , պէն ֆիգաթ պիր գայընը տույա-
րըմ , պագըրընը նէ պէն գըմըլտատըրըմ , նէ գը-
մըլտանտըղընաան խաապէրիմ վար . վէ նասըլ օ-

լուր ասա, ասելիք մին գործառա գլուխդանդը անկեմ:

Որս անկեմանիմ գլուխդանդըդ՝ ասենի եաշա-
ալյօր. գուվվեթիմի սոգալյօր, վէ վիւձուսու-
մու չիրիւմէաէն հրդիզ էաէյօր: Իչերիմին մին
գուվվեթի իչէ՝ ասէն սուչսուսան նէդիւս ալյօր-
ում. յադին իչերիմի գլուխդասան քիմ, ծնու
անկեմ: Գադնըդը կիօքսիւմունէն սյլյան զոր՝
գալդար էնէր քիօրիւ իչէր, յադին պու զորը գոչ-
ալրըդ էնոսիւէն քիմ, ծնու անկեմ:

Իչերիմին արզուսուդյա ևէմէք ևէրիմ, յադին
ո արզու՝ կիօնիւզ իսթևէմէք ասէյիլ. իհթիյաճ
ալր: Եէոխիմ չէյչէրին՝ քիմի ևէրսէ հավա-
սա սուսա կիզէր հայվանդար ալր, քիմի ևէր-
սէ անկեմէր մէյվիչէր օթդար, հէր անրկ անրկէր
ասիրդիս չէյ անր. պուդնարդըն հէվիոսինի անր ա-
ձամսդ հիսնէր իչէ միասէմ էզէր, անչիրկր, անէն
հիչ ասիւչիւնմէմ անկէ, պուդնասան անր հօզ չը-
գար, քիչուս ասէրչէր՝ սիւա կիոսկ ալչյազ վէ
թամդը անր իսուչյասա օդուր:

Որս քիչուս գանա գարդշըդ, գան օդուր.
գան իհթիրկքսինն ասամարդյասա ևիւրիւր. վիւ-
ձուսա հօյչըդը. օծսան՝ բինէ ասամարդյասա կի-
րկր, բինէ ասամարդյասան՝ հայնա քիմսինէն կիօդ-
ասիչիւ հօզ՝ ալևէթիւն վիւձուսուս ասդընդզ՝
կիօդչ կիօրիւնմէզ հօչդյասա կիչչէր, վիւձուսուն
հէր թասաֆընսա՝ կիօդչ կիօրիւնմէզ ուֆա-
ձընզ ֆասդչյասդը ալթդրդը, վէ վիւձուսուն հէր
ֆասդչյասընդը ալչէչէր:

Որս ֆասդչյասդըն հէր անրկ անրկէր ասիրդիս չէյ
անր քի, հիչ անրկ օսկրկինչ անինդէմդզ. էթ, ան-

նիր, քեմիք, իլիք, եաղ, սէրի, գըրչիք, վէ պու նա քեզալիք՝ Թէշրիֆին սահա զահիրէ իխթաճ էահմէտէֆէնտի՝ պին սիւրմէնէ շէյ վար։ Պունլարըն հէփիսինէ եալընըզ պիր գան՝ նաֆիտա վերիր պէտլէր։ Պիր գան՝ պուննա սիւրմէնէ շէյի պէտլէմէյէ, եա իչինտէ հէր սիւրմէնէֆինէ միհնասիպ զիսա վար, եա տամարլարտա ձէվզան էահրքէն էյլէնմէյի Թօրպաճըգլարտա՝ Թէքրար պիչեր, Թոպխանէ տէրհչիր, վէ նաֆիտա վերմէձէյի էէրէ միհնասիպ զիսա փէչտա էահր։

Ղալխտա գանը տամարլարտա տաղըմտադ իչին, եխրէչին գապտըրըպ էնմէսի՝ գուվվէԹտէն գալմադ կէրէք քի, օ ագլըմըն էրմէսիյի հարէքէԹլէր իլէ, պու հիզմէԹլէր Թէքմիլ օլտուգտան սոնրա, եինէ գան՝ կէօզէ կէօրինմէզ հօլտուր ըլա տօլայըպ, շահ տամարլարտա, վէ շահ տամարլարտան եինէ եխրէչէ տէօնէր. ծնտան ագ ձիյէրէ, վէ ագ ձիյէրտէն Թէքրար բուհ ալըպ, քէօփրիլէրէք՝ եէնի պաշտան հարէքէԹէ կիրիր. Թէքրար եխրէչէ էնէր, եխրէքտէն տամարլարտա, տամարլարտան Թէքրար ձէվէլտէ պաշլար։ Պու հարէքէԹլէրի պէնէ մէն էտէ պիլիրիմ՝ նէ Թահրիք էտէ պիլիրիմ։

Պունտան մնտտա գալտն չիւրիք հարտամ չիրք՝ վիձտտա մագարտաԹ վերմէսին տէյի, գալտն քիտապէնին իֆրատը նէ տաճտիպ տիր։ Իչէրիմտէ Թէքրար Թէքրար սիւզիւլիւպ սիւզիւլիւպ, ինձէնի գալըպ տա, գապտաը քիմի ագըզտան, քիմի պուրունտան վէ քիմի գայրը էօլտան չըգմտաը նատըլ օլտուր, պիլմէմ քի տէյլէյիմ. մէտտամաԹլարընտան տույուլմագ պիր ինձէ Թէր տիր,

առնայլպ սիշարը վերը. եթիմոե. սինկլէրիմ-
ակ, քեմիքլէրիմակ զուհուր էակն Քասիա սխ-
յամը պիլէսինձէ ալը ջդար. շէօյլէ քի պու-
ինձէ թէր իլէ թէպտիլ օլա օլա վիւճուտու-
մուն պինաալը էշքեալի պօզուլմասան՝ պէն պիր
պաշգա թէին օլուրում:

Պու վէճհ իլէ տէլի-գանըլըզըլմասա անամ-
սան ասզատ զուամ թէինին զէրրէսի՝ իւզէրիմակ
գալմամըշ ըալը. շիմալի իմեքլասըլըզըլմասա՝ տէլի-
գանըլըզըմ թէինիմանէն՝ իւզէրիմակ պիր վար-
չա եօգ տուր:

Պու իչէրիմակ իչէյէն իչէրի թաշխըլէն անկ-
լաթմագ իչին, քիթապըլար եազմազա միւհթաճ.
վէ հիչ պիրինին՝ նէ իչէսխինին տուչյարըմ, նէ նա-
սըլ իչէսխինին անկլասըմ, նէ նիչին իչէսխինին
պիլիրիմ: Պուննըրը տիւշիւնտիւքճէ, օլ գասատը
միւճիզաթըլը կէօրիւրիւմ քի, ծնըլտասան զիյա-
տէսինի, ծնըլտասան զիյատէ կէօզէ կէօրիւնէնին
արամազա միւհթաճ տէյիլիմ:

Հայլ պու քի, շու գասատը տէօյլէմիչ իլնին,
էինէ հիչ պիր շէյ տէօյլէմիչ տէյիլիմ: Պէնատէ տա-
հա անկլաշըլմագ չօգ շէյլէր վար. պէնատէ պէշ
հասատ վար. եանի, կէօրմէք, իչիմէք, գօգու
աչմագ, էչզէնի ալմագ, վէ տուչյմագ. պունլար՝
տիշարտան օլան շէյլէրի խոյալիմէ կէօթիւրիւր:
Էլիմ պիր շէյէ տօգանըր, տօգանմըտըգը շէյ
էրմիշագ մը, տէրթ մի, ըարճագ մը, տօտագ մու
ֆարգ էատը. պունա նասըլ օլուր. օ տօգանմըգըմ
շէյին ըէտամ՝ պէյնիմակ վէ ըուհանի գուտրէթ-
լէրիմակ նէյնէ վէյատա օլուր, տիշարտան իչէրի
նասըլ կինչէր:

Ինձ ասելիք լեզվէն՝ գօգտւ վէ սէս քի, հէր պէրի վուրսա ասգանմանդա՝ սէշարտան օլան չէյին չէք լինի Թէնիմէ վէրիր, Թէնիմանէն խայալիմէ կեչէր, վէ ֆիքրիմ սէչէր սէուշնիւր: Պուննան մանա պուս հասսէլէր՝ հիզմէթլէրինսէ էօյլէ Թէֆֆէնիւն էմմիշլէր քի, պիր չէյէ ասգանարդըյըն, սէր ադամ քիշինին ֆիքրինէ էմմիշսէրիրլէր. չէյլէ քի, հասսէնէն առույմասըյլա ֆիքրին սէուշնիմէսի ալամանսա՝ հիչ վազգըմ կեչմէզ, կեօյա սէուշնէնէն՝ հասսէլէր սէր սանըրսըն:

Շունսա սադր էյլէ, կեօզիւն գուսրէթի իւզէրինէ պիր ազ չէյ սէօյլէյիմ. զիրա պուս հասսէսէ էօյլէ պիւյիւք միւձիզամ կեօրիւրիմ քի, Թարսսանըն հիքմէթինէ հայրան օլուր գալըրմ: Կեօզիւմիւն պադը փադըլադ նէմզէյի իլէ կեօրսէխլիմ չէյին րէսմի՝ կեօզիւմիւն զարընա այնէ կիսի նանըլ էազըլըր սա՝ չէքըլ պէյնիմէ կեչէր քի, ֆիքրիմ հէր քեօշէսինի սէուզէր, Թէֆֆէնիշ էսէր. կեօրսէխլիմ չէյին փէրԹէվի կեօզիւմէ էազըլըր. փէք էյի. պուրայսասէք ադըրմ վարըր. զիրա չօգ ալիմ քեհալսըր Թարիֆինի էմմիշլէր. յաքին օ կեօրսէխլիմ սուրէթ օ այնէսինէն իչէրի՝ կեօզ սինիրլէրինսէն պէյնիմէ նանըլ սիւրսէԹ էսէր: ՍիւրսէԹի սահիհ սիր. վէ սիրսէԹ էմանէթսէն սանդրա, պէյնիմէ էօյլէ էազըլըգ էազըլըր գալըյօր քի, կեօզիւմ էօնիւնսէ օլմասըյլը վազգըմ սիլէ, վէ չօգ զաման կեչմէսինէն սանդրա սիլէ, կեօզիւմ էօնիւնսէ սիր կիսի՝ ֆիքրիմ կեօրիւդ սէուշնէնիյօր:

Կեօրսէխլիմիւդ չէյ՝ կեօզիւն զարընա էազըլըյօր, կեօզ սինիրլէրինսէն կեչէյօր, պէյնէ էա-

փըչըլօր ակլօրուզ. յարքին նամըլ կեչէր, նէրկէչ
եամփշըր, նամըլ եազըլըր. սիկէսինձէ կիսիկ
կեօրսիչիւմիւզ վա՞ր մը քի անկլայըրմ։

Գիրիչմ էյլէ, Ճանըն սըգըլմասըն, սիր ազ
չէյ տահա սէօյլէյիմ։ Պուրայտաքէ Թէնեկին
սիր ազ շէյինի սէօյլէսիմ, յարքին բուհ օլան
Ճանըմտան հասըլ օլան ազըն Գիրիչին հէքմէԹ-
լէյի՝ ընլարտան չօգ գէյաէ սիր, սիր ազ տա
ընլարը սէօյլէյիմ։ Բուհ սէսիկլէրի սիր շէյ
սիր քի, հասաէլէրիմէ Ճան վէրիր. վէ հէր հայ-
վանա էԹանկի կիսի, պէնիմ սէ Թէնեկէ հայ-
ան վէրիր, գըմըլտասըր, վէ հասաէ վէրիր։ Պու
բուհ մէրամընը էօյլէ չօփուք ինձրա էսէր քի,
մէրամընկա ինձրասը՝ էքիսի սիր իչ օլսուր։ Պու
բուհուն՝ էօյրէնիսի տաէմ էԹանկի Գիրիլլէր՝
հայրան օլաձադ շէյլէր սիր։ Գիր իսի Ճանդա-
ղընըն Թէքասկիսի, սիր բադա էաէնին ուսուլի,
սիր սազէնաէնին չօփուքլուղա, վէ պուննան
կիսի սինն գասար հիւանէրլէր, հէփ Գիրիչին Թա-
լիմի իլէ, Թէնեկինի գըմըլտասըմընդա՝ բուհուն
էսինանկի տաէմլէր սիր։

Հասաէլէրին մարիֆէԹի իլէ քէնտիսինէն սի-
շարը օլան շէյլէրի՝ ազըմ ալըսա, անի վահիտաէ
կէօմիւրիւա սէչինիմ էազմասը, վէ շէքիլլէրի
չօփուձադ Գիրիմէ կէօմիւրիւա՝ ԹէՖիԹէ
էԹանկիմէսի, կէրչի կէօրիւնիւր հիզմէԹլէր սիր,
յարքին նէ անկլայըրը, նէ էէրլի էէրինձէ Թարիֆ
օլունա սիլիր։ Գիր սէ կէօրսիչիյա շէյլէն շէքի-
նի՝ սիր սիւրլիւ կէօրիւա, սասը սէՖո Գիրի-
րի իչէԹմէկլէրէք սիլէ՝ ինձրասընը սիր չայըր
սիւրլիւ էօհա, ազալարը գըմըլտասըմընդ՝ սըգ-

գամ էթամչէնէք հիքմէթ ունչէ տէր։

Մինաչ, պէր առամ քիթապ օգուր, եաղըլարը կենդանիլէրին ադըլ պըլըգը տըր, ուէր ա-գամ պէր պէյնէ պուղատ, չէնէ, առատագ, տիլ, նէֆէս ուէրմէրլէրի, անա այնալարըդ հէվ պիլսուն հարիքլէմէ պաշլադ, ո եաղըլը ուէօղլէրի պէրի պէրի արտը պըրա ուէյլէր։ Պու ձիւմլէ իչէ չօգ ուէֆա ֆիքրիր օգուսան չէյչ տըգգամ պինէ էթամէչ. էքսէրիյէնա առա քիթապլարը օգուտուդումուդ կիսդի։ Իչէմէ պէր առէթ քի, նասըլ օլտուդումա ադըլմըդ էդամդ։

Կնչ չինան ֆիքրին հաֆըզա իտդինէսինէ կիրէչէմ. իչինուէքլէդ՝ իսէմէ թէնիմիզէ թէսէր էթամիչ իտյայնաթ օլտուն, իսէմէ բուհսան իպարէթ՝ ֆիքրիմիզին գուարէթի օլտուն, իսէմէ իքիսի գարըշըդ օլտուն։

Նաքին պու՝ ուձու պուձաղը պուլուսնուդ պէր կիրտադ տըր։ Չալա հաֆըզանա ատգը օլսան՝ հատուն հիտտադին աշըրը չէյլէրի տիւչինանիւքձէ, պանա պու հիքմէթլէրի վէրին՝ էտրատանըն գուարէթինէ նասըլ թէչէքքիւր էտէձէյիմի պիլմիյ։ Վէ պու քերէմլէր պանա՝ էպէտի իզդէթէ նաիլ օլայըմ ուէյն վէրիլմիչ իքեն, պէնիմ ֆէնայէ գուլանդըդըմը նէ գադար աղտատաղ ազ տըր, նասիհաթլիյէմ պէ-տէչ օլմադ։

Չալա զինհիմաէ պինէչէձէ օթլար, ադաձլար, մէյվէլէր, չիչէքլէր, հայվանլար չէքիլ վար. գուարտալարը, րէնքլէրի էօյլէ կենդանի էօնիւնէ կելիր քի, իսէմէտէ չինան րէսիմլէրինի չիդէ պիլիրիմ։ Օնատան մաւտա՝ կեօղ իւչ կենդանի-

անկամ տեսնել գոգտեղար, տեսնել լեզվեմբէր նշոյլ զեհնեմանէ տիր քի, գտոնելզամա տիլէ տանեատ, գոգլատատ, նէ օլատուզուն տուչար՝ ֆարզ էաէրիմ։

Պին գատար տատատ թանըրըմ, հէփսինին եիւրեչիւշիւնիւ գըմըլտանըշընը, կենիմինի, սէ-սինի թանըրըմ։ Օնտան ատկրա ձինա ձինա գուշ-լարըն էօթմէսինի, ձինա ձինա հայվանըարըն սէ-սինի, տեսնել տազտարըն սէսինի թանըր՝ ֆարզ էաէրիմ։

Վէզաէնք խանեըրտատա տայըտըզ հիտատըզ յա-գըրտըլատը վար տէֆթէէր օլմուշ քի, ո յագըրտը-լատըա տիշ տեսնել տիլ անկատշըլըր. էա ան տէօրթ տիլ պիլէն տատատ վար, տեուշիւն տիր քէչտէ, օ-գատար յագըրտը՝ թատրիֆլէրի իլէ նէրքէչէրէ պաչիզ օլուր, խազըլմազ իգթիզա էթմէ քի-թատլար տօլար։

Նօյրէնախիմ իլմիլէրին աէնատաթլէրին թէմե-լինի պիլէրիմ. չօգ շէյլէրին իւսանիւնէ տեսնել գըյատատ էթմիշիմ. չօգ պիլմէխիմ օթլարըն գուվվէթինի, չօգ շէյլէրին թատխաթինի պէ-լիրիմ. չօգ ատհպէթլէր, վազատ, թէքֆիլէր, քիթապլարատա խազըր նիչէ մատատէր, նիչէ ալիմլէրին տեսնել գըյատատը, կենրիւշիւիւմ տատմատ ըլտա պարընա պիլմէք իչին, հէր պիրի-նին պիրէր տեսնել մէշրութի, պաշըտատան կենչէն աէրէնձատլէր, վէ էլլէրին պաշընատան կենչէնլէր քի, հէփսինին գաչէմ ատմազ իգթիզա էթմէ՝ պինլէրճէ քիթապ օլուր։

Պուէնձա տայըտըզ հիտատըզ շէյին պու տա-բատրգ պէյնիմէ տըղտատը՝ հիքմէթ, միւձիզատ տէյին մի։

Ֆիքրիմին պիր ազ ատա տուլումաղ դուտրկեր. էրլի վար. ահօզ պուլուպ սէօյլէմէք, տուշմէք, ատպէկեր նէթիճէ վէրմէք, ուլտուրմագ, այըրմագ, խաթըրնատա եաղըլը օլան էյլէրին իւզէրինէ՝ գլյատալար էթմէք, էէնի էյ խնատա էթմէք, պիր էյլի կէօրմէէն անլատմագ, պիր էյլի եարտաըր կիսի՝ մէյտանա չըգարմագ, նիչէ տուրըլսա էէնի մատաէլէր՝ քիմինի խաթըրնատա, քիմինի քիթաալտրա եաղմագ լազըն, ատպէկ տուղուպ՝ տուղէ պիլմէք։

Ինանի եա Ռասպի, պէն արթըգ շաշըրըրում, ղնրա ուձու կէլմէզ էօլտրա սաիմըշըմ։ Ադըմ Ֆիքրիմ պիր էօլմէզ գուտրկեր օլտուղունու հիչ պիր էյատէն հիսա էաէմէզսէմ, շունատան անլատմըշըմ քի, հաֆըզամ նէ գատար խիրանատա, խաթըրնա եաղըրմըշըմ էյլէրատէն՝ պաղը ունուրթատուղում էյ օլտա, էինէ ադըմատա Ֆիքրիմատէ գուտուր օլմագ, էինէ էէնի էյլէր աէօյլէր, էինէ անլար՝ գլյատալար չըգարըրըմ. ադըմ Ֆիքրիմ հիչ տուրմագ, կիթաիքձէ իլէրի կիտէր, ատնու պուլունմագ։

Կէնձլիքատէ հաֆըզամ փիք ալտա ատմէյիմ ատմա, կէօրտիւյում էյլի էյի հըփղ էատրտիմ. իպքին չամանի եաշըմը ալտրդձա՝ կիւձ պէլլիէյօրում։ Իչթէ, թէէնին վատէսի օլտուղու՝ պուղատան պէլլի պիր. զնրա կէօրտիւյում իչթիմախիմ էյլէր թէէնէ եաղըլըր, թէէն կիթաիքձէ զափլէէնէյօր, պէն ատ կէօրտիւյում իչթիմախիմ էյլէրի կիւձ հըփղ էատէյօրում։ Նպքին Ֆիքրիմ էօյլէ ատէիլ. կիթաիքձէ թաղէլէնատէ պիր. հալա պիլտիմ էյլէրի էվվէլքինատէն գուվ-

վերջին, վ. երկրորդական երանգին տեղ։ Նաև այնպիսի։

Պատահում է, որ անդամների վերջին երանգին հնչական երանգ, ինչպիսի են ձայնավորներ և նրանց հետ միասին հնչական բաղաձայներ. վ. համեմատ ինչպիսի կիսամակերես դառնում է. ինչպիսի տեղ կիսաձայնի պատճառով բնագրում այդպիսի տեղ։

Նման հնչական անդամների հաջորդելիքին հայերեն տարբերություն է, բնականն է վերջում՝ երբ նրանց հետևում է բաղաձայն տեղ երանգ տեղ. վ. երկրորդին հետևի տեղ պիտի ասենք երկար, վերջում՝ երբ հետևում է տեղ ձայնավոր, վ. պարզ տարբերություն ասելի երանգ հնչական տեղ։

Դառնում է տարբերությունը տեղ. դառնում է երանգին, տարբեր հնչական, տարբեր հնչականներ դառնում տեղ, հայտնի նշանակելիքին տակ տարբեր հնչական է։ Կենդանի տեղ երանգ գալիք գոր, տարբեր ըստ հնչական երանգին, հնչական դառնում է երանգ, տեղ հնչական երանգ։

Վ. տեղերության գործի նպատակ, երկար տարբերություն, ասկանել, անկայուն, տեղ, ասկանելին դառնում է, տեղ, տարբերություն, պարզ, վ. տարբեր հնչական երանգ՝ հաջորդ արտասանություն է որ տեղ, երանգ հնչական երանգ գործել տեղ։ Երբ հետ վերջին երանգ գործ. տարբեր հնչական երանգ, տարբեր տարբերություն հնչական տեղ։

ախքՀէ , օ գուվվէԹլէնիը . պուՆլար պաշգա պաշգա գուարէԹլէր օլաուղունա՝ միւՀէրրէպ պիր խապար ատլըլ մի :

ԱխրէԹի ինքնար էԹմէք իչին , վիւՃուտու-մուղ սալը ԹէՆաէն խպարէԹ տիր ատլի՝ ինաա էաէն միւլՏիւախուլէը՝ պու ապըլ գուվվէԹի ատախլին՝ պիր մէշգ տիր ատըլէր . ԹէՆ ծնու իչ-լէյէ իչէյէ աատէթ էԹմիշ , էլպէԹաէ իչէախք-ՃէՀ գուվվէԹլէնիը ատըլէը . միաալ . պիր իվ Ճանպազը , պիր աազէնաէ , մարՏիֆէԹինի կիԹ-ախքՃէՀ արԹըրըը . լպքին ԹէՆ կէվչէախքՃէՀ ապըլ աա ԹէՆզիլ պուլուը , նիՃէՀ քի պազը իսԹէխյարլար եաչընը ալըրգՃա՝ ջըլարրը ատըլէր

Խայը , էայլէ ատյիլ . հաԹթա օ մէշգ՝ ԹէՆի-միզաէ աատէթ օլան աազէնաէլիք կիպի , Ճանպազ-լըգ կիպի միւՃէզաԹլարը՝ խապաթ էաէը . պու պէՆիմ լպգըրտրմը ԹահդիԹ էԹմէք տիր . զիրա պանա պիր Ճանպազ , պիր աազէնաէ պուլ քի . էա իսԹէխյարլըգ , էա խապաթէլիք ատպէպի իչէ ատՆապաԹինի իչէյէմէզ օլաուն . պապ քի ապըլ էօգ տէյիլ , ատՆապաԹինի պիրմէզ տէյիլ . վէ էյէր աազէնաէ խաչ՝ փէրաէէրի պիրիր , ատպէրի անլար , հաԹթա գուվվէԹինէ էլ վէրաչ՝ ԹէՆիաէՆ ԹագախմՀէր , մագամՀար էապա պիրիր , լպքին գուարէԹի էօգ քի ԹՃրա էԹմէՆ :

կէօրմէՆ միւ քի , ապլ ըլա պիրմէք , ԹէՆ իչէ ԹՃրա էԹմէք՝ պաշգա պաշգա չէյլէր տիր :

Ումմա կէօրիւՆէՆ էօրՆէքլէէրաէՆ պահա էաէ-րէք՝ պանա տէյէՃէքլէր քի , պու աատէթլէրէ ալըշմազա՝ տիշարաան իչէյէՃէք ազալար կէրէք կէօզ կիպի , էլ կիպի , վէ իչէրաէՆ՝ պիրիմ ա-

դըլ ախխիմիզ կէրէկ ոլը . վէ խասիէթլը , նա-
խօտ խոճայըլըգ պաշարտա , նուզուլ իլէճի
կիսմի ոլը Թարաֆա ատգանըգ , օտլը Թարաֆա
ատգանմայա . Եանի , ոխշարտան իչէյէն ազալ-
բա ատգանըգ , իչէրիքիլէրիզ ատգանմամագ՝ ին-
Թիհար ոլը ակրէքտիզ , ծնա տա խզքտան օլ
մամ , զնրա պիւհիմիւն վիւճուտուս իլէճաճէն ի-
պարիճի ոլը տաման՝ հիչ ոլը տաղ եէրի օլմայա ,
նախօտ խոճայըլըգ պաշրը . վիւճուտունու
էյլէգ չէօբիւճիւշ ոլը տաման օլա գի , պյաղ-
տա տուրադնագ գուվվէթի եօգ , վէ օլան զուճի
ոլը Թարաֆըն խասիէթլիմատէն ոէյիլ , իլա
եաչընըն չօգլուգուս ակագագի իլէ՝ վիւճուտու-
նուն խիսմանմագընատա կիլը : Իչէրուտս տաման
ոլիւճիւն վիւճուտուս Թէրն իսէ՝ վիւսիճէկա օլ
տուղուս զուճի՝ իչէրիսինագ օլան տա , ոխշարըգ
կիսմի տուչմազը : Խայր , չօգ խոճայըլագ կէօ-
րինյօտուգ գի , խուտուտա օգուչտուգ եատըգնաղա
հիզմէթի էտէնլէր , նէ գադատր գուվվէթի օլմա-
տա , իչԹահատան , կէօզտէն , վէ տահր ազագէրտէն
ոխշիճի օլտա , եինէ ագրը գէօգրին , ատհակէթի
բուտուէԹագը , սէյրէտխինին անլատրը . Թէնհր
էմանիհր , օլաճաղը ֆիէնտ էտէր , պատխրէթի
իլէ գադրըլագ , կէնդիչինատէն զիյատ՝ ագէ ըլա
պատխրէթի իլէ իշ կէօրմէզ :

Օնլարը մէշգ էտէ էտէ ատէթի օլմուշ ատւ
ոէրէքտակ , մէշգ իլէ , ատէթի իլէ , ԹէնհրնԷ էմին-
տհրի շէյէէրինն իւզէրինէ՝ եաչըն հիւքմիւ վար .
էուգարտա ոէտխիսի կիսմի Ճանդարազլարըն , ատ-
զէնատէէրինն , վէ հիւնէրլինին վիւճուտուն ագա-
լարազա իշէյէնլէրինն ձիւմլէտինին եաչը արթ-

ուրդձա քենաի իշէյկմէզ օլուր, զիրա օ ազալը-
րըն սաղլըղը՝ հայաթի բուհլար ըլա օլուր, օ
բուհլար սա՝ ադըն էմինի իձրա էթմէյէ մէ-
մուր սուրլար:

Գէ օ միւհիւսիւլէր իսթէհզի գաստար չա-
պալաըն. պիզիմ շու վիւձուսուսուզ սալթ
թէն օլմասրզընա իսապա՝ պիզաէ սուչան, էա-
շայան, գըրըլտանան չէյլէրի՝ սէնէլէր իփրան-
սըզյօր. յաքին անկլայան շէյի իփրանսըզսաաը
զընտան մնաա, դուվվէթլէնմէյօր պիլէ:

Էաշ քենալինէ վարտըգտան սօնրա, հայաթի
բուհլար կևվէկ իշէյօր, զիրա այնթլար սա
կևվէյօր. պի այնի պիր չանթլադ գալէմ կիպի
փէրտէյի սօղուս վէրմէզ օլույօր:

Վէ իսթէյսարլարըն չօղու չըլսըրըր սէսիքլէ-
րինէ ձէվապըմ՝ էվվէլա չօղու սէյիլ, փէք աղը
սըր. պուննունա իսապա օլմազ. իքինձի՝ սաճաղ
կևթիրիլէր, պուննարլար, պու հիչ իսապա օլա-
մազ. հանթա թէնիմիզ ծնսան չօղ էվվէլ կևվ
շէր, վէ օ զաման սըր քի ադըմըզ դուվվէթլէն-
մէյէ պաչլար: Ընձաղ պիզ եինէ քենաի սօղալ-
թիմիզի կևլէլիմ:

Իսանի պու հէր կիւնքի կևօրսիյիմիզ՝ ադ-
ըմըզտան իսորըձ՝ պէօյլէ ձէսիմ միւձիզէթլէ-
րին պիր աղընը կևօզիւն էօնիւնէ գօսուգտան
սօնրա, սէն սաճա պաչդա միւձիզէթլէր կևօ-
թէյիմ սէմէյէ աղըզն իչէրի վարմըմ մը: Պէն պիր
դաչընը սէօյլէսիմ. զիրա պինինի սէօյլէսէմ,
կևբիսէ սաճա պինիչէրի դալըր սէօյլէնէձէք:

Էյ սօղաուա, Ընչաղը պու գաստար ձէսիմ
վէ սայլարզ միւձիզէթլէր իչէ թանըմայան ա-

տամ՝ պիր եէնիսինի ան կեօրան, ևինե ծանը-
մաղ։ Գու միւձիզէլէրին էն պիւյիւկ ալէթը
պին ակնէատէն պէրի՝ գու ոխշնա տուրմայըդ,
պօղու լմայըդ, պիր գարարտա կիմսէյի կըն-
ձիւռէսինին նէզամընը պօզուպ, պիր եէնի միւ-
ձիզէլ էլեան, ևինե նաֆիլէ տիր։

Ն–խամէրտին. ՝ըր Լըտաւիկատան վազիֆին-
ան՝ Գրանչաստա ՝ըր Գիւնեսիտա քիլիսէսինէ, ՝ը
նշխասըքըն իւզէրինան պիր չօճուգ կեօրիւնմէյ-
իւ կիտի՝ միւձիզէլէրը մի խամէրտին։ Եա օ միւ-
ձիզէլի քիլիսէսէքի Ջէմասէ կիօրմէսէ մի. օ
միւձիզէլինն խասիլէրինի պիզէ վերմէնէը՝ օ Ջէ-
մասէ ասկըլ մի. անըարընա սէօզիւնէ նինջին ինան-
մազըն։ Էլէ պէն կեօրմիւշ գասար ինանըրըմ.
զիրա օ գասար Ջէմասէ՝ ոխշնայը ալտամ-
մազ գասաջըա խիմիֆազ էլեմէը միւսլին
ասկիլ։

Սը նշխասըտա ամինմիզին էօղրէնմէկի կիտի՝
Ն֊ֆէնասիմիզին ամրը գանընը՞ ՝ը կեօրմէը խամէր-
սին. պիր Թատրիսատ Ֆէլսոֆա շէհրինատ քիլի-
սէ ոօղուսու Ջէմասէ կիօրմէսիմի։ Վասո նատ
Ացածին քիլիսէսինատ 1117 սէնէսինատ պիր
սանըրըմ. պատարագ օլունօրքէն, քահանա
նշխասըքը եադուրքէն, օր գասար գան ֆըշդըրըսը
քի. խորանըն իւզէրինաէքի գուպպէ, պատա-
րագ Թափըլըրը. վէ էլեուֆեա տուրանըարըն
իսմիւ պաշը՝ հէվ գան օլսու։ Ան, պէն ան
կեօրմիւշ օլսամ ըրը. կեօրմէյէ նէ հաձէթ. օ
գասար Ջէմասէյը սէօյլէսինի եադան օլսամա-
զըրընա ագըրն շէհատէթ էլեմէզ մի։ Տէը ա-
գաձ պիձիլսանէ գայա էլեսիլէը, վէ հալա օ

ՄԻՄԻՔԵԹԱՔ ԵՎԼԱՍԱՔՆ ԵՎԼԱՍԱՔ ԱՀՕՂԼՆԻՐ ասուրուր։

ԿեօղինՆԼԷ ՄԻ ԿԵՕՐՄՔՔ ԼԱՆԹԷԼԱՆԻՆ, ՎԱՐ ԱԱ ԿԵՕՐ. ԱԼԹԸ ԵՒՒԶ ԱԷՆԷԱՔՆ ԱՒԷՐԻ ԳՈՒԱՊՂՆԻՆ ՍՐՎԱՍԸ ԳԱՐԱՐՄԸՉՂ, ՂԱՔԻՆ ԳԱՆԸՆ ԵՔՐԼԷՐԻ ՀՆՂԱ ՄԷՐՃԱՆ ԿԼԱԼԻ ԳԸՊԳԸՐՄԸՂԸ ասուրույօր. ԳԱՆԸՆ ԱՀՐՓԼԻՆԵԹԼԱԼԻ ՎԱՐՄԱԳ ԱՀՕՐՆԱԱ ԼՐՒ, ՎԷ ԱԱՀԱ ՈՒՖԱԳ, ՀԷՓ ԱՀԱՂԱԱՆ ԵՒԱԳԱՐԸ ՍՐՉԸՐԱՄՉՂՕԼ ասուղուս ԱՂԼԼԻ. ԵԱՆԻ, ԼՔՔԵՆԻՆ ԷՆԼԻ ԹԱՐԱՖԸ ԱՀԱՂԱ, ՎԷ ԼԻՆՃԷ ԹԱՐԱՖԸ ԵՒԱԳԱՐԸ. ՀԷՕՂԼԷ ՔԻ ՄԻԻՃԼԻՂԵԹ ՕԼԱՍԻՂՐՒ ԼԻՆՔԵԱՐ ՕԼՐՆՆԱՂ. ՂԼՐԱ ՀԷՐ ՆԷ ՄԱՐԼՖԼԷԹԼԷ ԵԱՄԼՄՉՂ ՕԼԱՍԼԱՐ, ԷՕՂԼԷ ԱԷՆՃԼԷԹՄՔՔ ՄԻԻՄՔԼԻՆ ԱԷՂԼԸ։

ՎՔ ՄԻԻՃԼՂԱԹ ԼՂԼՆԱԷ ՄԻԻՃԼՂԱԹ ԼԱՆԹԷՐԱԷՆ, ԷԼ ԼՂԼԷ ԵԱՖԼՐՄՉՂ ԱՂՕՂԱ ՕԼԱՍ, ԱԼԹԸ ՔԼՐԼԷՃ ԼԱՍԼՄԼԻԻ ՀԱՎԱ. ՍՐՎԱՂԸ ԳԱՐԱՐԼԹԱՂԳԱՍԱՆ ԱՃՂՐԱ ԱՂՕՂԱՆԸՆ ԱԱ ՐԼՆՔԼՆԼԻ ԼԷՂԼՕՂ ԱԷՂԼՉՄԼԸ ԼԱՖ։ ԼՆ. ԱԱՆ ԳԱՆԸ ՕԼԱՎՂՕՐ, ԱՂԼՐ ԳԱՋ ԱԱՀԼԹԸՆ ՁԱՐՖԼԸՆ. ԱԱԱ ԳԱՐԱՐԸՐՐ ԸՕՐ. ԱԼԹԸ ԵՒԼԶ ԼՐՐԱԱՆ ԱՃՂՐԱ ԼՐԼՆՆ ԳԸՊԳԸՐՄԸՂԸ ասուրույօր։ ՕՆԱԱՆ ՄՆԱԱ, ՏՕԼԱԱԼՂԱՐԱԱ ԱԱԳԸՐ՝ ԳԱՆԱԱ ԱՂՈՒԼԱՋԱՆ ՀԷՎԼԷՐԻ ԿԵՕՐ, ՕՀ ԳԱԱԱՐ ՀՕԳ ՏՈՒՐ ՔԼ ԵԱՂՐՄ ԳՕՎԱ ԳԱՆ ԼԷԹԼԻՀՄԷՄԻՀ ԱԱՆԸՐԳՄ ։ ՊՎՐ ՄԻԻՃԼՂԵԹ ԱԷ ՀՐ-ԳԱՆ ԳԱՆ ԸՐԱ՝ ՀՐԳԱՐԸՂԸ ՀԷՎԼՆ ԱՂՎՂՈՒՆԱՏԱՀՂՈՒ-ՂՈՒ ասուր։

ԵԱ ՆԱՓՕՀՐ ՀԷՎՐԼՆԱԷՔՔԼ ԱՁ ԳՀԷՆԱՐՓՏԱՏՆ ԳԱՆԸՆՐՆ ԷՐԼՄՀԱԼ՝ ԿԵՕՀՐՄՄՏՀ ՀՕՆԼՒՆԱԷ ՊՎՐ ԹԱԱԳՃԼՒԱՂ ԷԱԷՃԼՔ ՄԻԻՃԼՂԵԹ ԱԷՂԼ ՄՆ։ Օ ԳԱՆԸՆ ԱՂՒՆՃԱ ԼԼՒՀ ԸՐՀ ԱՕՆՄՏՒՀ ԳԱՀՄՆԱՐ՝ ԹԱԱՂԼԱԱԼ ԱԷԱԼԼԼՄՄՏՀ ՀԷՎԼՆ ՀԼՒՔՄՄՒՆԷ ԳԱՐՀՐ ԱԷՂԼ ՄՆ։ Օ ԳԱԱԱՐ ԱՎՆԷԱՎՆ ՊԷՐՊԼ ՀԷՐ ՆԷ ՀԷՎ

ալա, էա չիբրիչիպ, էա գուբուռմալը ակյիլ մի իսի։ Գանըն չիչէսի ձրուն պաշընաան ուզագ իքէն, գան ասնմուշ տուր. վէ պաշը հէր գաշ ակի՛ա գանա եագըշտըրըլըրտա, սէր ագատ գան էրիր։

Խան կն թէխմէյէն միւչհիւռիւչէր տէրէր քի. ա պիր քիմէէվի թէչքիլ տիր, մուտ ըշըգընը կեօրսւքչէյն տուլսանըր, մուտ ուզագ կիլմատքչէյն էինէ փէքիշիր. Թապհաթին հիւքմիւ տիւր տէրէր տէ, էիւրէքչէրինի բահալի էտէրչէր։ Պէն տէ տէրիմ քի, պէօյլէ պիր էչէմ մատ՝ ակտ՝ ինչի քիմէա պու տէրէձէյէ էրէ պիչիքշ մի տէյի, նինչին Թաւղիք էմմէզչէր. ինչի քիմ էապը նի՞չին քենտիչէր տէ էօյրէնիպ պէօյլէ միւ՝ ձիզտաթլար էմմէզչէր։

Օնատան մանա նատրչ օլուչօր քի, գան պաղը քէրրէ էրիմէյօր. էյէր էրիմէտի Թապհաթին հիւքմիւչիւտ, հէր ակի՛ա էրիմէչի։ Ընմէնինն պիլտիկի շէյ տիր, պուռնատան ապտէմՃէ՝ էօչէն Թա փանէա գրտըր պէչինձի փիլիպպօ՝ տիր տինատար առատ իքէն. 1702 սէնէսի Ղափօչտտ պուչու նուպ. պիր կիւն քիչնտտ պէշ պուռտրտպ վապ Թի գառտր պէքչէտի, գանըն էրնտկյինի կեօ րէկտմ տէյի, օչմատը գան էրիմէտի, վէ քենտի քիչնտտէն շէրպտչէյն էրիմէչէ պաշչատը։

Նպքին պու չէչէպիչէր՝ ապչըտըրըն էրմէտկի շէյչէրին հէփսինտ էօյչէ էտէրչէր. պիրէր ձէ վապ պուչուրտր, իսիէր ուչսուն, իսիէր ուչ մատըն. ծնատան էօՆէչինի պուռնդուր։ Կիւգէչ ձէտապչէմ տիր. յապին քենտիչէրինէ օչսուն, պէն Հատէա էՆէմէմ։

Պէն ուսմեուսմ պուհատան վկատաւ սէօյլէմէմ։ Վէ սէնին կէբինաւ օլսամ՝ պու գատարընը սա սէօյլէմտկիմ ուհատանդրատմ։ Էյէր միւճիզաթ կէօրմէք իսթէրսէն, կէլ քէզ սէնաւ, կէլ քէզ սէնաւէն տիշարը օլան շէյլէրկ՝ հայվան կիպի թէն կէօզիւյիւլէ պադմա, ինսան կիպի ադըլ կէօզիւյիւլէ պադ քի պինլէրինի կէօրէսին։

Միւճիզաթ հադդընատա պէնիմ ադըմ պու գատար շէյ տիւշիւնիւռ, ազըրսանան յադըրը չըդմայարադ՝ էլինէ սանա անկլաթտըդմ, սէն տէ պիր սէօզ սէօյլէմէյէրէք ֆիքրիմի անկլատըդըն, վէ կէլ ֆիքիր՝ պիր գաչ նիշան ըլա՝ տիւշիւնտիւկիւնիւ պիր պիրինէ անկլաթտըդը. վէ քիւչիւք միւճիզէթ սէյիլ տիր։

Պուհնդարըն հէփիսի պէր թարաֆ օլսուն. միւճիզէթլէրին միւճիզէթինի կէօրմէք իսթէրմէսին. Հադ թասալա քհնահի սայմայան, քհնահ վարըդընատան շիւպհէ էտէն, վէ պէյան էթտիկի էմրէ իսան կէթիրմէյէն տիւշմէնլէրինի, պիր մուբտայըլա էօզ էտէ պիլիր կիբի, սապը էտիկ տիւնեա էհուլիւնտէ էտշաթտըդը տըր։ Վէ պունա սօրատան, պուհատան պիւյիւք միւճիզէթ օլսանդըճիւնէսյը վէ ինսանլարը Ալլահ եարատմըշ օլտուդունու՝ տինի մէզհէպի օլմայանլարըն պիրէ չօդաս իպտար էտէր. էօյլէ իսէ եարատմադըդա գատըդ օլտուդու կիպի, էօզ էթմէյէ տէ գատըդ տըր. էօյլէ կիբի՝ էօյլէ սապը էտիկ տուրտուդ քի, էյէր սապը էթմէկը Ալլահըն քհսանլիկէթինաէն օլմասա, ազիմ գուսուրէթինաէն շիւպհէ օլունուդ ուստու։

Պու սա վար քի, հէր նէ գատար չօդ սապը

էակըն է, զորոյոյը աա օ գաատր աղբր, վէ խըշ-
մը աա օ գաատր քնաքին օլուր։

Վէ էյէր ոէն պու եաղաըգլարըմը օգուշյուա
էինէ իչզամ օլմազ, պուննան ոօղրա տաճա մի-
ձիզաթ պարաան, ոէնին ոէ էմանէյին՝ մուան-
նիսպէթ միաձիզաթը օլաուզաննա, ոէնիմ էյնալ
պիր մուհասապէթչի ասլաոունաան խաոէր ալ։

90

ԹԱՊՏԻՐ ԹԻՏՑԻՐԻ ՊՕՉԱՐ

Ազիզիմ,

Պիր իյի Ալլահ ընարմաոըգաան ոօղրա՝ իմ-
ման օղուննուն չալըշմաոը նաֆիլէ օլաուզաննա՝
պու չէնէոիլէր ոէղայաոմայօր։ Սանըրլար քի քէն-
տի տիւչիւնմէլէրի իչէ, գազա ոէյի խոիմ վէր.
ոէքլէրի չէյլէրի գարշըլայաձագլար։ օյուաա օն-
լար հէփ Թապուիրի իլահի ոօղ։ Պու ոէՓ՛ա պու-
նա էաղաըգըն մէքթուպաան, ոէյինի ոիչ աա-
նէ էվլաոը պու գաատր իհթիմամ, պու գա-
տար Թէգայէիւ աուէն ոօղրա՝ ոէլաոմէթ չըգար
ոէյի իւաիա էմանէքլէրի ոէրաոէ, էօլիւ վէրմիշ։

Թաատը ԹարԹըգըլա էէոէրիրէր, ալՀագաան
ատուգաան ապգնըրլար, գարարընաան գիչաոէ
կէ զոէրմէդիզէր. զաֆիլ նիւրէյի օյնաոմաըն, նիւ-
զիւնիւն բէնկի ատլմաըն ոէյի հէրքէսին կէօզիւ

խանթիւնաէ. տուբմայըզ, հէքիմչէրէ չէյ սօրար. լար. վէրսիղինէ մուգայէֆա, կեօզէ ի էօնիւն. ախնայըրմազըրձանըզըզըլսասըն ակլի հիզմէթ. ձիչէրէ թէնպիհ, վէ փէք ոըզըլտըրմասըն ակլի ուսթաղըրա թէգայիւտա. նիհայէթ. նիհայէթ էօլմիւ: Նիչին թագսիր թէտպիրի ՝ոըճաղ, օ նուշն իչին: Իչմէ օձաղ սէօնմիւ կիմսի. ոյր տանէձիք ֆիսանընը ապգամաղա պու գառար ոըզգամի, պու գառար իհթիմանան սօղրա, օ կիւվէնմէյնէրի իւմիտ ուչսուզ կիմսի:

Ճունաա Ալահըն թագսիրինէ պագ. իսլ. թիտա պապնոր կինձ էօլիւր, չօձուգ սէտէսի. նէ գալըր. չինահ պիչիւր, սէլամէթ չըգոր ակլի՝ իւմիտ էմանիքչէրի եէրսէ, պիւչէր էօլիւր, օձաղը սէօնէր: Էվլինին, տօսթլարընըն, ագրա. պապընըն, վէ պիւթիւն էմրաֆընըն նէ հալտէ օլսուզլուհու՝ անն եազմազա հաձէթ ակլիլ, պէն անլարըմ. զիրա պիչիմիմ քի պէօյլէ գազալար օլսուգձա, իսալգ պիւնիա նըզգըչօր սանըր: Գառագահաթը պիւթիւն հէքիմչէրէ վէրիրչէր: Ինա պէյնինէ զարար մէսէլ օլմուշ կիսի ակլիչ մի քի, պիր իսանթա էօլէձէք օլուրսա, հէքիմին ֆիքրի պոզգանըր սէրչէր: Ա յնինի պիր հաքիմ տավշը տօղրու կէօրմէզսէ, հաքիմ զուրմ էմէսէ տէմէզչէր, հադգը պիլէմէսի սէրչէր: Պունլար հէր կինն կէօրմիչիւմիւզ չէյլէր տիր: Հաքիմին հէքիմին էմանէյինէ զուրսաձէ տուրմ տէմէզչէր, անձագ պիլմէտիքլէրինէ վէրիրչէր:

Ե՞ա հանկի՞ իսանթա տահինի՝ իսանթասընը ա. ձէմի հէքիմ էլինէ պրագըր. հանկի՞ տավա տա. հինի՝ տավտընը ձահիլ հաքիմէ կէօմիւրիւր.

ծնող էրկէ եամիանա առհիպ Ալլահ ակիլ մի : Խայր, խայր, ծնող սիւչիւնէն հօգ. ծնա պունա պէհանէ պուլուրլար, սէպէպլէրի եարատան ազիմ սէպէպի հիչ սիւչիւնմէզլէր : Իլա պու քի- պար գլամըշ քինամի պիւյիւ քիւչքիլէրինէ քինակիէ- րինի էրկէ ալտըմըշլար քի, գալա սէպէպլէրի շէրէֆ պիւգ'խանէրըլըրնը սայլատ, պիւտի էհմիյէ պօրձլու տուր սանըրլար : Ա'ձնապա պուն'լար քինամիէրինի նէ՞ էէրինէ գօսուշլար. օպիր ին- սանլարտան զիյատէ նէմի՛զ վար սանըրլար : "Ալ- լահ էէրսէ ակ՝ կէօյսէ ոկ աչլագ կէօնիւլլիւ օլանլարա պագ., (Պաղ. Ձծէ.) ակիլ՝ պուն'լա- րընն հիչ սիւչիւնսիւյիւ հօգ մու : (Պէչքի քի- Թապտա կէօրիւսէ, օգուստոսլարը պիւչ հօգ :) Ֆօտուլլարը էնամիրնէ, աչլագ կէօնիւլլիւլէրի գալաբալըղլարը պիւյիւյօրլար. (Ղուկ. ա. 52) :

Էյ տօսԹում, Եսայի մարգարէնին ոէսոյի կիսի, Ալլահըն ԹէրԹիսի՝ ինսանլարըն ԹէրԹի- պինէ ուչմազ. քինակի Ալլահա Թէսլիմ էսիպ, կէօնիւլ Թաշլամայան քիսպարըն խանէտանը պէօյ- լէ էրդըրմազ : Պիզ պէօյլէ Ձէսիմ օձապլարըն սէօնմէպինի ա՛ձրը, Ֆէլէյէ պէհանէ պուլուր- ուզ. եա Հազ Թաալա քինակի սէօյլէմէմիշ մի քի, ինսանլար պէնիմ էլիմակ՝ պարատագ՛ձնըն չամուրու կիսին ոիր. էօյլէ իսկ ինսանլարըն պաշընա կէլէն հէվ Ալլահտան ոըր : Նիչէ ոէ- Ֆի՛ա կիւլէք ԴաւիԹ մարգարէնին, կէրէք սայր մարգարէլէրինն ապզ՛լար՝ պէնանէն գօրգուսը, եօլուտաս կիւլէնլէրինն սօյսունու արմըրըրըմ ա՛մմիմիշ մի : Էյլէ իսկ պազը սիկսիէյի քիսէյօլ- սա, սէպէպինի վար անկա :

Պու եաղտըղըմըզ վագ՛ատըն սէպէպլէրինի վարըպ Թանկրընըն էտտըրընատա ատատամ. ան-ձագ հէր նէ զաման ինսանլարըն պին Թէրթիպ վէ Թէգայիւլէրինէ նիսպէԹ՝ պու միսիլի գազա, ֆէլէք սիլլէսի սէսիքլէրի՝ ուժուրմազ վագ՛ալէր զուհուր էԹմիշ խոէ, սէպէպինի ատտըշըմ քի, պիր հարամ, պիր նահագ Թէմել վար։

Գազա սէրլէր, ֆէլէք սէրլէր, հէփ պօշ լաֆըրտը տըր. մուսաատէր սիր, Ալլահըն Թագսիրի սիր քի, ինսանըն Թէսապրինի պօզար։ Պու սիւնէսանըն իչլէրի՝ պիրիմ խաԹէսխիմիզ կիմի օլատն սէմէք, պիւյիք շաշգընըզդ տըր. պու խատիսա՝ սիւնէսաչը էտրատանըն մուրատընա նէֆհանիխէԹ էԹմէք սիր։ Ձօգ ադամխա չէյ սիր քի, պուննա պին սէնէհէն պէրի, հէր չէյին սահիպի Ալլահ օլատուդունա՝ սահա խալգըն ապլը էտմամըշ. ինսան օղլուննէն էն իչԹիմամ ը ԹէրԹիպինի ետուֆ էԹմէք՝ Ալլահըն ինանմատ պիր իշէն օլմասըդընը պիլմէյօրլար։

Ադըդատրընատա էզպէր էԹմիշլէր. հէր կիշի հէր սահաԹ՝ քէնտի մուրատը օլսուն սէրլէր. յոքին ֆիքիրլէրինատ օ էօգ. ֆիքիրլէրի էինէ քէնտի մուրատալրընատա. Ալլահըն մուրատընա բիզա վէրմէն էօգ, հէփ քէնտի նէֆսլէրինին իձրատընա պագտարլար։ Օնլարըն էԹտիխի՝ Ալլահը զէվգլէնմէք սիր. յոքին օ տա ինԹիգամատա գուսուր էԹմէզ. ուժմասըդըմըզ եէրտէ՝ պաշըմըզա վուրսուր, ԹէրԹիպինի ալԹ իսաԹ էտէր։

Եօգ ատսԹում, էօգ, պու իչ սէյիլ սիր. հալիմիզէ վագԹինիզէ իգԹիզա էտէնի էտէլիմ, յոքին պիզէ յազըմ օլանը՝ պիզատն էյի պիլէնէ սըղընըզ,

էվվէլա ծնուն մուլտուքը ինձա էթմէյէ պադա-
լամ. էյէր ծնուն էթէյինաէն այրըլմազսաղ, ո
քինահ մէրամլարը իւզրէ նամէյէնէլէրին պէվա-
պնա, գոզալպնա. ֆէլէք սէահմէլէրինէ ուղ
բամնըզ. վէ ախր իլէ սէօյլէսէյիմիզ սէօզլէրէ
մուբտալըզը սա Թանթափ էթմիշ օլուրսուզ:

Վէ չինաքի սէնին մէշրուպունի էյի պիլիրիմ, ու-
մարըմ, սէն սէ ինձա Ալլահ պու ֆիքիրսէ սին:
Կէրչի պու էթմէյիմ՝ պաշ ազրըպըլըր, անճաղ
մատահ հադ վէ սահիհ ախր. վէ էյէր պու սէօզ-
լէրիմ՝ սէնին պու պադսահ պիլմէյինէ Թէքրաղ-
գի էթմէզսէ սէ, ֆիքրինէ Թադվիւէ էթմ վէրիր,
վէ պէնիմ սանա օլան սաադաթիմըզը խաթաթ
էսէր:

91

ԷՕՅՒՆԷՆ ԱՏԱՄԼԱՄ

Ազիզիմ,

Վէնի գաչ քէրրէ անճէյրամ պիլէրսինիզ,
պուռնաա պու լուռնայարը սաչու զէվգի սէրսատէր
էսէյսինիզ սէյլ. սէօյլէյիմ կինէլէձէք պիր սուգա-
սաչրամ օլմասըզընսան, օսամանա քինահիմ քին-
սիմի՝ սէյլի կիսի կինէլէրիմ. հէլէ սէն էառըմ-
սա օլսան, զէվգիմ սահա զիսատէ պառձաղընա
շինայէմ էօգ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
Ա. ՄԻԱՆՅԱՆԻ
Անվան
Публичная Библиотека

Ընձագ անկի առ մահրամ էթմէյիմ . պու զէվգի սանա տա էթախրմէյինձէ , ալէնիմ ակ֊ֆամ թամամ օլմազ . զիրա պանա պիր ֆէրահ՝ պուռնու սանա էազմամ տըր , պիր ֆէրահ տա՝ անկն օգուրքեն էազձէյին ակֆա տըր :

Պազը մասլահաթլարըմ իչին շուռնաա պիր գաչ կիւն միաֆիր օլտուռ , գօնուչաձագ պիր գաչ սաաթդ ածպաս վէյտա էթախիմ քի , հա֊գիգաթ պանա իլթիֆաթլէրի չօգ զիյատ պիր , Ալլահ քէնահլէրտանկն խօշնուտա օլսուն , իֆրատ մէմնուն ում :

Հայ պու քի , ածախպ մէչքէպ աասամլար հէր էէրտէ պուլուննուր ումուչ . Պունլարըն ձէմիկէ֊թինակ պիր աասամ վար , քէնահ քէնահկի՝ զէն֊կինկ , պէհաաթը , վէ սահէթանկն խարըձ պիր ա֊սասմ էէրինէ գօմուչ . էօյլէ մէսճ էահէր քի , պիրմէյկն սասամ չաշըրըր : Պու սասմըն պիր ազ իլմէ աչնա , վէ սգլը թամ օլսուզունու պիրմէյ֊կն՝ ջըլգըն տըր զանն էահէր :

Ջէվգ շուռնաա քի , գօնուչասուզու ածպաս՝ քէնահինկն նէ օլսուզունու պիրահկինկ պիրիր , էթախկ նագիլէր հէվգ պասէմ օլսուզունու պիրահքէրինկ պիրիր սկ , պու ձիւմլէ իլէ հէր կիւն պիրէր էէնկ յոֆ պուլտուր , պունլարա ա֊ձախպ չէյլէր նագէլ էթմէյէ ուխանմազ :

Տիւշնուգ սէօյլէմկկ չէյլէր՝ հէվգ ինանըլմազ յոֆ իքկն , կիօրմէյինկ քի , նէ սէրտէսթէյկէթ իլէ , նէ թէքիա իլէ նագէլ էահէր : Տօսթլարը ։ Պասէմ սկր ,, սէյկ պկն քէրրէ էիւկինէ վուրմուշտր տըր . յոքկն օ ասֆակէինկն պրա֊սրնը պիրէ պօշմազ . էինէ օ մագամաա նագէլ էա֊

ակր տուրս։ Վենախէ պատուհանի չապըրըլսըր, հէչ վազիֆէսի պիլէ ակիլը օլմնէ թաամ ճիւա էահճէք չէյլէր տուրսուր նագլ էտէր։

Պէնի իլք կեօրտիւյիւ կիւն՝ միսաֆիր օլսուզսուս թանըմը, պանա պիր թազըմ լաֆ թուխաուրսուս. խալխսա հէմչէհրիլէրինին ճիւմլէսի նէ այնա ասլտրսան օլսուզսունու նագլ էմտիքանէն ասկրա, քինահ ասլսունու ուզսունու զաուալա մէսհ էմտիչէ պաչսաը։ Խոթանագլ չաուալը Թէոդոսիս իմպէրաթօր կենճլիյինուհ Մինան շէհրինուհ իքէն, պիր քիպար գըզլըսա նիքահ օլմուշ, իլք էվլյաը ախունայհ կեչիքէն էօլմիուշ. պու ասլան՝ էրքէք էվլյաս ըմըշ, պապաը էօլտիւքանէն ասկրա, քինահի պիլէն եօգ, թախտ խաստաը էմտիչէ գուարթմահէն ածիպ, Խաալնա իչինուհ պայաը աուսամ կիսի գալըր. պէն ծնուն էվլյաստլըմնասն ըմ. վէ էճ ասլտա պու ազիմ ասլզասէվլիք հիւքմէթինէ՝ հէր ակվէթհուհ ախ՝թէպէր օլուպ, պուլուն-աուգլտը ձէպհի հիզմէթչիլէրի նագլ էտէհէմ. շունասն ասկրա քի, Տանիմասզա գրտը Խաալ էտյա կեչտիյի զաման քինահիմի թանըմտըմ, պանա ամմիզսահ չաղըրըր ըտը. վէ հէր կիւն ասֆրասլնուս պուլունմասլըյտըմ. շէյլէ քի հէմ շէհրիլէրիմ հէմ գըստանըրլտըտը ակչէրէք էշխունուհ էաճնուհ։

Պէն պու մասալը իչիթախիմահ, պէնի պիր շաշգըն նէրինէ գօմուշ՝ պու հէրիֆ պէնի զէվգլէնճէօր սանտըմ. յաբին ահպապասն պիրինէ՝ պու նէ՝ օլսուն ակչի իշսրէթ էմտիմ։ Գօյ վէր սէօյլէսին, գուլագ վէրմէ ակչի՝ կիւմիչէ պաշ

լասը. զէվգինի չըգարմագ խոթէրսէն, հէր ակ
լէսխինէ լինանըը կիսվի տուր սա, Թաաձ ձիա
էլլէ տէսի:

Կերչի պէն եազմաղա իւշէնմէմ սոմա, եա
զըդ քի չըգարտըղըմ զէվգի՝ եազըլըա անկաթ
մագ միւմքին տէյիլ: Պու ձիւմլէ իլէ խոթէրմա
կէլէն պազը Թուհաֆի փարչալարընը եազայըմ

Քէնաի չէյլէրի հէփ Թուհաֆ. հէփ զորնի
հէփ պահալը չէյլէր օլսուդունու եազմազ
հաձէթ տէյիլ: Կիչոխի չօհանընն եափազընը
քէնաի պէալէխի դօյունըլարսան գըրդմըշ, չո
մասրաֆ չէքմիշ, արապալար ըլա Ինկիլիթէրրայա
կէօնտէրմիշ, չօհանըն տօդունմասընա պէքլէմիշ:
Կիչոխի կէզլինին, չէԹալինին խփէյինի՝ ԱՃէմի
Թանսան պիր Իրմէնի պազըրկէան տօսԹու
ոխշ տէնիզատէն կէմի իլէ Ֆինլէմէնկէ կէօնտէր
միշ, օնսան սա պու Թարաֆա կէԹիրԹմիշ, խո
Թէսխի կիսվի տօդուԹմուշ: Փարմաղընտաքի,
եխւդխւյուն Թաշընը՝ չինա փաոխշահը պիւյուք
պաղատընա հէտխնէ էմմիշ: Թավըսընտա
պազը օլան հայվանլար հէփ Ադրապոմանտան
կէլմի՝ եխրմի պինըլը, եխրմի պէշ պինըլը քէօչ
լանըլար տըր:

Էվինտէ խբի Թաավվը վար, Իչ գրոտը պաղա
ընա եխրմի պէշ պին զուրուշ վէրմիշ, ալամա
մըշ. կէօրսէն, Ճամընտան զայըը փարա էտէր
չէյի եօգ: Խրատընը տօրարսան, եխւշ եխրմի պին
զուրուշտան զիյատէ տիր սոմա, օյուսա խւշ պի
նէ պալխ օլմազ: Թավըսընտա օՃուշ հայվան
վար. օյուսա հէփխի խբի պաշ գամը գուլրուգ
հէրկէլէ, ընըտր սա ադընգտան այագտա տուրա

Հայ հայերի պատմությունը: Ձօգ գիտաֆիլիչեր էաէր իմիշ. հեփ սիւչիան, քնքշիք, չուչուգ նէտիրիր իմիշ. վէ պազը վիչրհիզ կիւնէչերինաէ ան էօյլէ էաէրիմ աէչի նէմին էաէր:

Պէն պուէնյարչըն հէփսինի եազմաճագ օլսամ, իւչ կիւնաէ ալիմխրէմիմ. անճագ ապչըսան խաբին՝նագչյամինաէն ալիր գաչ շէյ ախօչէչիմ:

Պիր ան՞ա ալիր գաչ ալչ էհլի ալիր պօսմանաա կիւչլիւպ օյնայարագ կիզինիչօրքեն, պուս պուէնյարա ալիր օյուն ալուշիւնիւր. ալինիչինի չըգարչը, արգադնաան եարար, ալիրը ան՞ինէք իւզէրինէ կէրէչ, ալիր չան գուչէսինին խաբինէ չըգար, էչի ան՞ինէչի էչի այադչնա պագլար, ալինիչին եազա համաֆիրը աա էչի էլինէ ալչը, գօլարչըն նէչմադչէչիրէք՝ գուչէսէն աշադա քնաչիչի աալը վէրիր, ալինիչին էչի վադշար գանամչըգ էաէր, էնէ էնէ գարչըլարչըն համ եանչնա էնէր, էչի այագ իւսմիւնաէ աուրար, գարչլար գօրգուսուր:

Պիր կիւն ավսա կիզինէչեն, պիր ալիւնէք գուրաա բաան կէլիր. իւզէրինաէ գուրչուն եօգ. հէմնանալը չէֆհամալիչէչիսէչի պուչուր, համֆինկ պատարչըգ ամաղ. գուրա անընմաան վուրուչար սանա, էօմիզ գալար: Խրամէսի ան՞նէ էինէ օ համաֆիլարաան կէչէրքեն, էինէ պուս գուրաա բաան կէլիր. նէսէն համըր ան՞անէ. գուրաան անընմաա ալիր քուշնաք չէֆհամալի ֆիսանը ֆըշդըրմըշ, ճնաան համըր:

Պիր ան՞ա աա ալիր ան՞ուչ իչինաէ եազաան էօրաէչի ավչուրքեն, ան՞օրամ ապաագա էնչքիւ էօրաէք վուրաագաան ան՞ինա, ապչնաագ համ-

քենիր. գօյնուենու, ձէպինի գարըշխըրըր դըրգ
ուանէ մաձար ալխուենու պուլուր, հէման օալ
խուենլարը ուֆագ ուֆագ ասղար, սալմա
էրինէ գուլանըր: Լարին շաշըլաձագ չէյ
շու տուր քի, պու ալխուեն ուլա վուրտուղու
էօրտէքլէրի այրը գօտուրուր. իւղէրլէրինաէ ալ
խուեն փարչալարընը արտարը պուլտուրուր,
ֆագաթ եարըմ մաձար գատարը զայ օլմուշ:

Պիր տաղտան կէչէր խբէն, եապընընտա պիր
օրմանլըգ վար ըմըշ, իչինաէն աէօրխ տանէ սէ-
լահը չըգար, իւղէրինէ տօղրու կէլիր. պու
պագար, ավ խուֆէնկի իլէ պիր գուրշուն ախ-
մայա աէօրտուենու պիրտաէն վուրտումյաձագ,
հիչ քենտինի շաշըրմագ, հէման էրտաէն պիր ա-
ուձ խօփրագ ալըր, խուֆէնկին իչինէ ախտար.
պիր տէ պուենլար խուֆէնք մէնղիլինէ կէլիպ,
պուենուն էխրաֆընը տարմագա՝ պիր պիրլէրին-
տէն այրըլաձադը զաման, խուֆէնկի կէօքտուենէ
տայայրագ, ախէչ էխտինի էրտաէ՝ խուֆէնկի
եարըմ էուվալագ չէվիրտիքըէյն, աէօրտուենուն
տէ կէօչուենէ խօզ կիրիր, աէօրտուե տէ քէօր
օլուր. վէ հախխա իքիտինին պօղաղընտա էյլէ
խօզ ծօլար քի, իքիտի տէ պօղուլուր:

Պիր կիւն պիր տաղտան կէչէր խբէն, պիր
գուտուրմուշ այր՝ իւղէրինէ հիւձիւմ էտէր,
փարալամագա աէչիրտիր. պուենուն իւղէրինաէ
պիրտ էօգ, հէման ձիւպպէյի չըգարըր, ատ գօ-
լունտա ատար. այր ախըրտագ ադղընը այտըգլայն,
հէման ատ գօլուենու պօղաղընտա ատար, ատ է-
լի իլէ այրընըն գուլաղընատան գավտար, հատտատա
պիր գաչ չէվիրտիքտէն ատնրա, տաղտան աչագա

ֆըրլատըր. այլ ոըր ատգատն աշատա թէկ-ըրլէ-նէրլ՝ ատրկէ էնէնձէյէտէք քէմիքլէրի խուզա օլուր:

Էյ, պէն սանա պուձուն հէր էթտիյինի նա-զանդ օլսամ, պու կնձէ ապտահատէք գալէ-մի էլինէն պրոգրամալըյըմ: Պու յոֆաշան հէրիֆ ալէմին շէյինի զէվգէնիր. հէր քիմ նէ սէօյլէսէ, սէր ագատ պիր գըմըր պուլսուր, յապըլտըգտա պալթա օլուր, պաշտր էօյնէնմէյէ:

Հէլէ պիր սէֆ'ա էլի թօպտանըշմըշ. պատէ-մի գըրտյըմ սէր իքէն, պատէմ քէնտի ոիշինի գըրտյատ ըմըշ: Սէֆէր վագթի խնատսըյէ թէք-լիֆի չըգմըշ. հէր քէս հալնի հալինէ պիրէր միգտատ խնատսըյէ վէրէձէք. պիր կիշի պիգիմ պատէմձի՝ թէքլիֆի ատվէյրմէյէ մէնսուր էֆէն-սի իլէ սէօյլէշսէյի եէրտէ, եինէ ատըտպ թոուճ-մատա պաշտր. էֆէնտի սէօնէր պուձա իրտատը-նը սօյտր. պու զէվգէք սէ սօհպէթի նէյէ գատար վէրէձէյինէ ապրը վատմազ, էօյնէնմէք օլսուն սէյի, եինէ էյրտի պին զուրուշ սէր: Էֆէնտի սէօնէր, էօյլէ խոշ սէն իտտրէնի պէզմատսըն, սէնէվի պիր եյրտի պին զուրուշ խնատսըյէ վէ-րէ պիլիյսին, վէր սէ սէվգէթտէն ալատմազ օլ սէր:

Պատէմձինին ապրը օ վագթի պաշլատա կիլիր. կիլըյի իրտատա վար սանմա, շու գատար սա մատատֆըտ վար, պաշլատա գալատատըրըտ չօգ տուր, սէնէվի վազիֆէլէր վէրիյօր, եէրինէ-րէյտի սէյի. պին գատար էօդուր պուլսուր սա-մա, էֆէնտի իշլատտ օլմազ: Օնատն ջէգտր ապ-լայատտ մատալահաթը պիր գաչ տօղձունատ-

բաղաքնա նագլ էաէբուանդնըն պէնի շու աէբա-
աէն գուլթարըն ոէյն ալլար, արլար. հելէ
էթրաֆ արայա կիրիր, պուն ան վէրմէզ օլ-
ուռլուն, վէ հալինաէն զիյատէ՝ ագլը նայա
օլաուռլուն էֆէնտիկէ անկլադըրլար:

Պէն պու ագըրնա աաամլարընջօղուն կէօր-
միւշ իւախտամ, յոքին պու պաաէմձի կիպիսինէ
բաաթ կէլմիյիմ էօղ ուաաս: Կէրչէքաէն էթ-
ուկի շէյլէրի էօյլէնէն աաամլար՝ կէրչի մէձլիսէ
արգընթը արը սանա, պարի սէօյլէուկի շէյ էա-
լան սէյիլ ա:

Ֆիլ-վագը պիր աաամ ձէմիյէթի արաաընաա
օթուրուպ աա կէօրուշիւ իշլէրի, էթուկի իշ-
կիւզարլըգլարը, ագլընըն գէգիրմէնի, պաակրէ-
թինի, վէ պուննա քէզալիք մէսաուհ հալէրինի
աուրմա պիր նագլ էաիսլ էաթմագ, ձէմիյէթի
իչինաէ վէէք աագիլ, վէ սօուգ շէյ պիր:

Պաղրլար վար քի հէր սօհպէթի՝ քէնաի կէօր-
սիւքլէրի իշլէրէ տօլաշարըրսայը պիր իշ էաինմիշ-
լէր, սօհպէթի օ քէօշէյէ կէթիրիրլէր, օնաան
սօկրա պաշլարլար քէնաի էթուկլէրինի՝ շէրճի
վէրէրէք՝ քէօշէլի պուձագը նագլ էթմէյէ.
մէձլիսաէ պուննաան սագիլ շէյ օլամագ: Ֆագըր-
լար սիւշինմէզլէր քի, խալգա աֆէրիմ աէսի-
րէլիմ սէյն էօյլէնաուկլէրի էէրսէ՝ մէձլիսի
թաձիղ էաէրլէր. արարզ սինէք կիսի մի սէսէմ,
սիվրի սինէք կիսի մի սէսէմէն գօվարսան, օ էկ-
նէ կէլիր, հէր նէ օլուբսա օլսուն, վազգրթխան իլէ՝
խալգըն գուլաղընը բահաթ արզ էթմէյէ չալըշըր:

Պաղրլար սա քէնաի շէյլէրինի մէսաէ էա-
սէ, սէնին պաշընը պարուէթ գաագաղընա չէվի-

բեր. Էվինի սէօյլէր, մասրաֆքըր սէօյլէր, սրփա-
հալըքըր սէօյլէր. վէ պուդա քնզալըք պէնամ
օլան՝ սոնէրտէ եօք կիսի էօչիւնճիւ եամըր:
Պէօյլէ սաամլըդա սօհպէթի օլմազ քի, էօչիւնճ
ձնք սիր շէյ պուլմասըն: Պու հայվանլըգըն սա-
վապլը սրգընըմը ազ շէյ սէյիլ սիր. լագին եա-
նան սէօյլէյինճէյէ պագընճա, եինէ պուձլար
էհվէն սիր:

Օ քնամիլէրինի զինկին, պիւյիք. իլմասար,
պէհասըր, վէ զայըր հիւգուն մհամ էհմիք ի-
չին, սուրմայըդ եալանըգը իձաա էտէն սաամ-
սան, պէն, վէ հիչ սիր թասիսաթ սահիպի ա-
սամ խոշանամազ:

Պու սաամլըգ սիր խոյագը սիւնեաամ եա-
շայըդը. չինկի օյունճուսա կիսի էհմիքլէրի
սահմա թասիյա օյունու սուր: Չիքիրլէրինաե
իչլէյէն հէվի խիւլիա, սըզըլայրընսան չըգան
հէվի եալան, պաչայըդ զուրուր թիւհմիհանիչի-
լէ սէտէմ օլմազ. հիչ սուչլուգուդ քի, խոյագա
հէմ կիւլմէնճ օլուրդը, հէմ սաայրընը էյիլէ
եալանընը չըգայրդը քի. պազարա սիր սաղրս
շէյ սէ սէօյլէսէլէր, քիմսէյի ինանմըյագազդը:

Շունա սագըմ էհմիյէտլի քի, պու զըրզըփ-
լար խալդը ինանըգըյօրուդ սէյի, քնամի շաշ-
պըն սագըլաայրընը նասըլ ինանագրա սիհիրլէր:
Պու էհմիքլէրի խալդը շաշդըն եէրինէ գօյուա
սիւնեաամ քնամիլէրսէն սագըլը եօք սայմազ
սըզը:

Պէօյլէ հէրիֆլէրինի հիչ խոյագի եօք սէմիլը-
զինա զէրրէ գասար սագը իչմընը օլսա, պէն
պու ինանըգսըզ եալանը սէօյլէյօրում սանմա,

Եալանըմ Թուխուրուբաս, սալե խալգա մաղարաս օլնագ սէյիլ, սաղմ Եալանձը չըգար, ըրզըմ պիր ագձելիք օլուր սէյի սիւչինիւբ։

Պու էքսիլլինն սէպէպի՝ խալխաս սօղուրլուղու սէվմէմիք սիր։ Պէօյլէ սաաղլար սօղուրլուղու սէվմէզլէր. զիրա նէ սօղուրլուղուն գըմէինի պիլլիրլէր, նէ Եալանըն՝ քիմսէյէ զարարը օլմաաս պիլէ, նէ գաաար ֆէննա շէյ օլուղունա Թանըմազլար։

Էքինձի սէպէպ՝ սիւնէաս շէյլէրինէ Թափըմագ սըր։ Պուընլար սանըրլար քի, սաաղ սէմիք՝ պիւյիւք, զէնկին, վէ էլլէրէ պէնզէմէզ ալմագ սըր։ Զամանըը շաշդընլար։ Պու սէօյլէսինի շէյլէր կէրէկ պիլէ օլսա, պուընլար ըլա սաաղըն նէսի՝ արԹաղ. հիչ։ Պուընլարըն հիչ պիրի օլմասա, սաաղըն նէսի էքսիք օլուր. էվինէ հիչ։ Սաաղ օլանըն մալի, բահաձը, պիւյիւքլիւյիւ, ըրզընըն պիւ Թիւնլիւյիւնաէ սիր, գալինին Թէժիլմէսինաէ սիր. էլլէր հէր նէ նաղար ըլա պագարաս պագարըն, քիչինին հալինէ՝ էլլէրաէն զնաաէ քէնաի գալմի շէհաաէԹ էԹմէլի։

Սէն պիլիրսին քի, պէն պիր զիյարա սաաղ ըմ. պէն սէ պիլիրիմ քի, սէն սէ պիր զիյարա սաաղ սըն. յաքին պիր պիրիմիզին է՛հլի ըրզ՝ էյի սաաղլար օլսաղարունու պիլիրիզ, պուընաան պիյիւք սէվմէԹի մի խաԹէրիզ. պիզիմ էհէալըղըմըզ պու սաւր. պուընձնըա սիւնէաանըն սէլիլմէսինէ կիւրէր ԵաԹըրըզ։

Խալգ սիւչինաէ քի, էօԹէ սիւնէաաէ սիլ սիլէ սայըլմազ. սալԹուն կիւմիւշ ձէվահիր սաբանմազ, չալար քիւրքլէր կիսիլմէզ. իշկիւզար-

լըզ նագլ օլուհնոզ, վէ պուհնա քէզալնք Ֆօ-
տուլուգլար խլէմէզ օլտուզուհնու անկարլար
ատա, ոխհնէտա Ֆօտուլուգլըրնա պու գատար
խթխալը էտխզ, օլմայան շէյլէրինի պիչ՝ վար
տըր տէյի էօյհնէ պիլմէյէ, պէօյլէ եալանըլար
խնատա էթմէզլէր:

Հայ շաշգընըլըգ հայ. խալգ պէնի գէնկին ատա-
սըն, պիւյիւք ատամ ատնըն. ալիմ, օգուտուչ,
էխիտ, Ձէատրէթլի, վէ պուհնուն կիսի շէյլէր
ատնըն տէյի, պու գատար մէրատ էտխզ տէ,
խալգ պէնի էհլի ըրզ ատնըն տէյի հիչ պիր մէ-
րատ էթտիքլէրի էօգ: Էլլին ատնտատը ատա յա-
զըմ տէյիչ. պիչ էհլի ըրզ օլալըմ տէյի, հիչ
պիր մէրատ էթտիքլէրի էօգ:

Լաբին արատտա պէն պիրինի գաչըրտըմ. կեր-
շէք օլան շէյլէրինի էօյհնէիւտ, խալգը թատխչ
էտէն շախտազանըլտրը գըսատա կեչտիմ, ծնլտրը
ատա գաչըրտմամաղըշտրտա: Ելինէ ութէյէրիմ պուն-
լար ատա մէՃիտլէրի թատխչ էտէր հայվանըլար
տըր: Լաբին շիմտիկի մէքթուպտումու արթըգ
ուշալթմատ, գիրա կէՃէ կեչտի. պիր տէ ատհնա
քէյֆիմէ կելիրտտ, պիր ազ շէյ տէ ծնլտրըն հապ-
գընա եազարըմ:

Շիմտիկի պու պատէմՃինին իւտթիւնէ խա-
թէտինի գատար կիւչ տէ, պագ քի քինտիկ
պէյէնմէք իլէթի՝ ինատնա նէ տէլիկքէր էթ-
տիրիյար. վէ քիչի պու իլէթէ միւպթէչա օլմա-
մագ իչին, օ քինտի նէֆտտիմիչէ օլան մուհտա-
պէթէ գարշը՝ էրքէնՃէ Ձէնկի թուխթունմագ՝
նէ գատար էշչէմ օլույօր: Վէ պուհնատն պէօյ-
լէ պէնիմ կիսի պիր մուհտապէթլի տօսթու-
սագըն խաթրընատն ջըգարմա:

92

ՀԱՒԻՏՃԻԼԻՐ

պէնիմ ասլեթուտ,

Ղ՚ձախպ սիր քի սէնին կիսկի պիր ալիմ ա-
տամ տահա ախընէտայը անկլայամամըշ. պուն-
ատնա ախըշիւրէմէտիմ : Սէն պիր յօգմա էքմէք
տահիպի օլտուն սէյի՝ էվվէլքի ասլեթլարըն եխ-
չինէ պադմայօր ուտուշ տուն. վէ հալեթա ա-
լընտա տանա նէ գատար իլթիպատ էտէրլէրսէ
իմիշ, չիմոի սէնտէն օ գատար գաչընըյօրլար,
վէ ալէյհինտէն սէնի Ֆատալ էտէյօրլար ըմըշ ՝յօ-
լէ իտէ պուն՚լարըն սէպէպինի տահա անկլայամա-
մըշըն :

Տօսթում, ՝պուն՚լար հէմի չէքիմէզլիք սիր-
տատնա տէյէՀէքսին քի, պէնիմ էտինտէյիմ էք-
մէք՝ օն՚լարըն քիտարը տէյիլ, օն՚լար պուտ իշէ Թա-
լիպ օլտուգլարը էօգ, վէ օլտատըղլար ըտը : Թա-
լիպ օլտատըղլար ատմա, դըսգանՃլըգ տէտիյին
պիր մուլտատ իլլէթ սիր քի, հէր էէրէ կիսիր :
Ա՚քլին պուն՚լարըն չօղու՝ ըրղ էհլի քիտամիլ ա-
տամլար տըր տէյէՀէքսին : Ի՚յ տօսթում, պիր
տատամ ըրղ էհլի օլմատա նէ գատար չէյ յապըմ
օլտուղունու պիլսէն իտի, պէլքի պուտ ըրղ էհլի
չէօհրէթինի պէօյլէ պօլ պօլ տաղըթմատ ըտըն :

Գըզգանձըզգ ուսուչին քիչինին գալալինուն էաթըզ՝ պիր կիզուն էլան պըր քի, միւսալէզա օլան պիլէ տուչմազ. վէ պիր առատնա չօգ ֆիքրանուէթ կերէք քի, գըզգանձըզգ օղառուզունու պաղը հարէքէթինուն հիսա էաէ. վէ չօգ ֆաղիլէթ կերէք քի, էմանիմ գըզգանձըզգ պըր ուչի իքրահ էոխա՝ պաշընը էզէ:

Ձիւնքի միւնասիպէթ կելան, քերիմ էլէ, պու պադաղ առնա պիր ազ ուչու վէրէկիմ. զիրա միւսաֆիթի էօնիւմուն պէն հասէաձիլէր էլինուն չօգ շէյ չէքմիշիմ: Ա՛ էառնա էյրի պադաղըզ լարընը օնուան պահա էաէրսէն, հէմ կիւձիւնէ կելմէզ, հէմ պու կիզուն իլէթէ միւսաֆէթա օլան առատ՝ չըղընը կիսին տիր՝ էմանիինի պիլմէզ ուչի էօզը էաէրսին. հէմ ֆիքրին աչըլըր, առնա պու իլէթ պէնատ ուչ վար մը ուչի՝ քենատ գալալինի համահիչ էմէզէ ատուշէրսին:

Սադըն, պէնի ուչ գըզգանձ զանն էուչյօրատուն ուչի, պանա սա կիւձէնմէ, զիրա եինէ ուչըշկերիմ, գըզգանձըզգ ուսուչին սարըլըզգ իլէթինէ պէնզէր. սարըլըզգ օլան առատ՝ քենատ սարըլըզընը կեօրմէզ, գարշընընատքի առատը սարը կեօրիւր: Գըզգանձըզգ՝ ազ չօգ հէր քենատ վար. վէ տիւնէատէ գըզգանձ օմնայան հիչ էօգ մուս ուչրսէն, վար. վար առնա, քիմ ուչր պիլմիմիշին. քենատկի հիչ էէրինէ գօյան, տիւնէանընն հէր շէյինի հիչ սայան, վէ ինատընատրը սահին գարտաշ մուհասապէթի իլէ ուչվէն առատ՝ գըզգանձ ուչիլ ուչր:

Խոսի պանա ուչըշէ պիր նէսիհատսըզ ձէվահիր պուլսա վէրսէնէ. պուշ սա, իչինէ պու գըզ-

գանձ տէյիլ ոիր տէյիմ : Պէն պու յոգըրտըը ատաթուա , այգըրըտան սէօյլէմէյօրում . պու պատառ ատնա ոիր գաչ շէյ սէօյլէյիմ , հագդըմ օլտուղունու իսպաթ էտէյիմ քի , պարի սէն տէ հէր քեստէ՝ ազ չօք գըզդանձըդ վար ըմըշ տէյի իգրար էտէսին :

Գըզդանձըդըն ատաստը քենոի քենոխիդէ օլան մուհասպէթ ոիր , վէ ոօղան էվյատըդը՝ զէմ , ոխուշմէնլիք , վէ պաղը քէրըտ գոտվա , վէ խաթըր էրգմագ ոըր : Քենոի քենոխի սէվմէք՝ պիր էյլիք օլմազը իքեն , ալէտոտ պիր քըմզիք օլ մուշ . հէր քես քենոի նէֆխինի էլտէն գիյատ սէվէր . գո վարսըն ատէտատան՝ գարտաշընըդը քենոխինիդ կիտի սէվին տէյէ կէօրսիւն . քիմսէ պիլտիյինտէն գալմազ , էինէ հէր քես քենոխի գարտաշընտան գիյատ սէվէր :

Պագ պու մուհասպէթի նամըդ հիսէպտագ ոըր , պագ խաղդը նամըդ ալտատըր . հէր քես էլտէ կէօրտիւյիս էյի շէյի քենոխէ արզուէր . վէ արզու էթտիյի էէրտէ՝ պէն էլի քենոտիմ կիտի սէվէրիմ տէր . շէօյլէ քի , պէնիմ էթտիյիմին՝ գարտաշ մուհասպէթինէ զարարը էօգ տէոխի էէրտէ , գարտաշընըն էլլիսինէ հաստա էտէր . գարտաշըմը սէվէրիմ տէոխի էէրտէ , գըզդանձ զըդընը իձրա էտէր , վէ պէն տէ զայըրլար կիտի օլայըմ տէյի , էլտէ օլան էլլէյի արզուէտիյի՝ Ալլահըն էմրինի իձրա էթմէք ոիր զանն էտէր . հիչ պիլմէզ քի , էթտիյիմ հաստա ոիր , գըզդանձըդ ոըր , վէ հէր քեսին գըսմէթինի վէրէն Թանրընըն թագիրինէ բազի օլմատագ ոըր :

Պունլարըն սէպէպի՝ հէր քենոի նէֆխիդէ

օլան մուհաթաղէթ ոխր քի, Ալլահըն էմրինին մանաքընը թէպոխ էտէր. զկրա եա քինահիզի էլէ պէնզէրիզ ոէյի ակվէրիզ, եա էլ պիզէ պէնզէր ոէյի էլի ակվէրիզ:

Ֆագըր օլան՝ եա պէն զէնկին օլայըմ, եա զէնկին պէնիմ կիսի Ֆագըրըզդաս ինէնսին ոէր: Ջէնկին առամ՝ ոէօզ ոահիսի օլմազ խաթէր, եախսա ոէօզ ոահիսինին պէնոէն զկյաոէ նուֆուզու օլմասըն ոէր: Ճահիլ առամ՝ օգուոմուշլար հէզի պէնիմ կիսի էշէք օլուշն ոէր: Թէմպէլ առամ՝ ոխնէնա պէնիմ կիսի հօվարուա օլաշն ոէր: Պէոխուշ առամ՝ ոխնէնաոէ էհլի էոէզ պուլունմասըն ոէր: Մէզհէպիզ առամ՝ քինէոէ ոին օլմասըն ոէր: Նէմինէն քինամ հէր քէս եա քինոխի քինոխոէն այա օլանըպուա պէնզէմիզ խաթէր, եա էլի քինոի էոնուրըզնա, եա պէս խուշունա էնոխոմիզ խաթէր. պուննուն գարուաշ մուհաթաղէթինին թէքմիլէն իճրա էոէյուուր առնըր:

Պիր ադամըզ հայ ոըր քի, գըզգանճ առամասն հէր քէս խոպ էոէր գըզգանճըգաոն հէր քէս իչուն էոէր, հէր քէսին ոէկինոէ "Գըզգանճըզըն պօյնու ոլմընոա գարըն" ոէրէր. ջունա գըզգանճ քինահէր ոիր, յոզին օլուշգարընը ուուշմազըր: Պիչիւք առամ՝ քինոի էմնալինին չանընը շէօհրէթինի գըզգանըր, պաշըրկանըն մալինի չօգաուշնուր, ոիր էոնա առամէն ոիր էյլիկինէ հասէա էոէր: Պաշըրկան՝ օոիր պաշըրկանըն պախթընը գըզգանըր, էոնաֆի՝ էնոաֆըն միուշթէրիսինին չօգլուշուշնու. նինայիթի Ֆահիշէհէրէ վարճնա՝ ոիր ոիրինէ

հասէա էակը :

Պուռնալ հէմ իշէրիմիզաէքի քէնամիմիզէ օլան մուհապազէթ ոէտիկիմիզ՝ կիզլի ոիւշմէնին օյուն-լարը տըր . պինանէն ալէյհ ոիւնեատաէ քէնամի քէնամկի էլէկտրոէն զիյատէ սէվմէզ առամ պու-լաճանագ՝ նէ գառար կիւճ իւսէ , հիւքիյինաէ գըզդանճըզը օլմայան առամ առա պուլաճանագ օ գառար կիւճ ոիւր :

Պու սէօզիւմիւ թահգիգ էթմէք իսթէրսէն , ինսանլարըն պազը հալէրինի թէֆթիշ էյլէ , պազ գըզդանճըգ էսէրլէրինի նաղըլ պուլուր-սուն :

Միսալ , պիր խայըրլը իշին օլուր , հէր քէս հիւզուրէն կէօզիւն այոը ոէր . յոքին սանա ասսի գիչինիր պիր առամ՝ հիչ ասհպէթինի էթ-մէզ . իշթէ պիր գըզդանճըգ , վէ գըզդանճըգ-ղըն էօյլէ ֆիկնա սօյու քի , ինսանիկիէթի բուսու-մունու պիրէ ունուԹառըսօր : Օպիրի թէպ-րիք էակը սանա , մասլահաթը քիւչիւլտէրէք սէօյլէր . պիր ոիւրլիւ գըզդանճըգ առ պու-առուր քի , օլան խայրա մանի օլառազտա , պարի գըմէթինի օլառաճ՝ էքսիլտէյիմ քի , սէվինճի էք-սիք օլուրա ոէր :

Պիր ճէհիմ իշ կէօրիւրսիւն , հէր քէս աֆէ-րիմ ոէր . էօթէ էառնառա պիր ազ առամ էօ-գիւրէրէ թագսիրաթլար պուլուր . իշթէ պիր գըզդանճըգ առէա :

Հէքիմին պիրի՝ հէր քէսին էլ չէքոսլի խաս-թայը էյի էակը . օպիրէր՝ բաշի կիւչի , քէնահ ուսթալըզը ոէյիլ խոսուէյի հէվառիս էակէրէր . իշթէ պիր գըզդանճըգ առէա :

Ա. լիմին սկսի սկը քիմաս եամար , խալգա պէյնամկը . էօմէ եանաս օսկըն գալդը գարշը եազար , եախօս եանկըշը վար ուէյն զէմմ էաէր . գըզգանձըգ ուէյն մի :

Նիհայէթ գըզգանձըգ սկը եըլան սըր քի , հէր եէրկ սօգուլուր , վէ չօգ եէրաէ՝ ուիւշիւնմէմիշ , ապէր նէմիշմէմիշ ուէսկիմիզ իչէր՝ հէմ գըզգանձըգ սըր քի , եըլան կիսի ինսանըն նիւրէյնի կիզլի կիզլի սիչէր եամըր . եա պէն ու էօնաւն կիսի օլայըմ , եախօս պէն օնաան իւսթիւն օլայըմ , եա օ աս պէնիմ կիսի օլաւն , եախօս պէնանէն աշադա օլաւն՝ հասէալէրի սոր :

Տիւնիաու էլի զէմմ էմմէք , էլի ֆաալ էմմէք նէուէ՞ն հասըլ օլաւր . հափզը իզնար էմմէք սէվսաալնաան մը , հայշա . էլինի իմխանալընը չէքմէմէք աուէն , էլի իրըմխալայըզ՝ էլի ասլընը պօշնագ սէվսաալնաան հասըլ օլաւր :

Պու գաասը աաամ չարխընը ասլաալընը պօշուսդ , էուէ սիլէնէլէր իլէ պէ՛ս պէրաապէր կիսի՝ նիհայ գաշանըզդ , սալմանամ էմմէք իչէն , էվինի եըգաւր վիրան էուէյօրաս , սէպէպի նէ՞ սոր . էլի քէնտուէն իւսթիւն չէքմէյիդ , օնաս պէնզէմէք , օնաան իւսթի օչնագ սէվսաալ սըր :

Գարըլարըն սիւնէայէ կիչմէսի՝ կիչիսուէ գաշանաս զարխֆիչկաուէ սիկր սիրինի պաասըրմագ իչէն , սալմ սիկր սիրինի ԼԷֆթիչ էմմէչէ կիչմիչէր սաանըրընէ : Խալգա եօսաս կիօրիւնմէք իչէն , ինձի պուընձաագ Թապընմագ իչէն , սալմաու կիւմիւչիս Թօզա Թօրիւրագա պուլաամագ իչէն , գօձաարընի գօյնաունու Հէպինի պօշաարը , էվինի խալաագ էուէր . վէ ասհա չօգ շէնչէր իր-

Թիքեաս էաէր. կերչի պուռնարա պիւյիւքլիւք սէվտաալը աէրլէր, յալքին պու սէվտա գըզգանճ լըգտան կելիր: Գարըլարըն իչի կիւճիւ պիր պիրինէ եէթիշմէք, պիր պիրինի պատէըրմադ օլը: Վէ պու մուբտաար հասէտ՝ պաղը հէնտէքլէր աթլատըր քի, աթլայըմ տէր իքէն՝ պաղը քէրէ թէքերլէնիր, ըրզըն էտէպին գօլուննու գանատընը գըրտը:

Խալխըն կեօզիւնէ կիւզել կեօրիւնմէք սէվտասը՝ օ տա պիր տիւրլիւ հասէտ տէյիլ մի: Պաղըլարա՝ պու հատատէն աշըրը իթթիխատ էթմէքլէրի չէհրէ կիւզէլլէյինի՝ թատլընա վէրմիշ. օնա նէսէթ՝ փէք կիւզել օլմայանըլար, եախօտ չիրքին օլանըլար՝ կիւզելլէրէ հասէտ էտէր, վէ օնլարա պէնզէյէլիմ տէյի էճզաճըլարատան իմտատատ ատարլար, նատգաշլըղա թատլըպ օլուրլար. քիմի պէյազ, քիմի գըրմըզ, քիմի սէ՝ պէյահ ըլա էքսիյինի թատատմայրլար, կիւզելլէրէ թատլընա էտէրլէր: Կեօրտիւճ միւ քի, եիւզիւնիւ պօյալատմադ պիլէ պու մուբտաար հասէտատէն կելիր:

Գարըլարատա՝ պիր պիրինին կիւզելլիյինի մէտահ էթմէքլէրինի հիչ իչինէթմէյին վար մը, պիրի օպիրինէ կիւզել տիր պիլէ տէմէզ: Պիրի՝ տիշլէրի իրի օլմատատ, կիւզել տիր. օպիրի՝ պու ընու պիւյիւք օլմատատ, քէմ տէյիլ. օպիրի՝ կիւզել տիր տամնա, վուրատուտ տույմազ, փէք քէչէ տիր. պունուն հիւնիւ եօք. պու թատլադ օլը. պու ֆէնտա տէյիլ տամնա, փէք էզիլիր. օնուն պաղը փէք պիւյիւք տիւր, աչարատա՝ խան գափուտու. նա տէօնէր. օպիրինին կեօզլէրի փէք չուգուր տուր. օնուն փէք ուչմադ օլը, մայմուն կեօ-

ղևոնի ակնդէրը. ակրինին սանա կիսի անոնք ակշա-
րը սըր. ակրինին էլլէրի ակչիմնիզ սիր. օսկին-
նին գուլապլարը իրի սիր, էշէք գուլաղնա ակն-
զէր. նինոյէմ գըզդանձըղին սուա սիլէձէյի
էքմէքչիքլէրին հէվսինի սահանան պահա էլլէ:

Էյ ոսմանա, սիհանասէ նէ շէյլէր վար քի,
ձահիլլիկ վէրիրիզ, շաշգընլըզա վէրիրիզ օյնասա
հէվ հասէա սիր, հէվ գըզդանձըզ սըր: Օ
մուքնլէչի գօնագլար եսիմագ, մասրաֆըր սէօ-
չէմէչէր սիւ զմէք, զիյաֆէթէչէր՝ սալմանամլար
էմմէք, խուսուսա սիրչինչէրսէ՝ հասանէն աշըր
մասրաֆլար էմմէք. սիհանասէ գըզդանձըզ օչ
մասա, սահնլար օլմըր մու: Էլլէրէ էէմիշմէք,
էլլէրսէն իսանիհան օլմագ սէվասընը ճահրնք
էսէն գըզդանձըզ սըր: Պու գասար մասրաֆ
հավայա ճէչէֆ օլսէյօրսա, նինչին սիր. խալգըն
կէօզնինու՝ էմնալինին իսչէրինսէն գալսըրմագ,
խալգըն սիւյնւքլուք սէչի՝ էլլէրսէ մհօհ էմ-
սինի սէչիրնքլէրի սասարըմագ իչին սիր:

Պիրի սէչ խարճ էսէրսէ, օսկիրի օն խարճ
էմմէչի. նինչին. խալգ՝ սէչ հարճ էսէնին սրսագ-
սըն, քինանչէ սագսըն սէչի: Նըսրին սէչ խարճ
էսէնին էմմանչի սէչիրչինսէ, օն խարճ էսէնին
սասա գիյասէ սէչիրնք օլսէր. մանի սէչի. սէ-
չիրնչէ սէ հասէա էմմէչի, սէչիրնչի սասա սիւյ-
նւք սէչիրնչինչէ պասմըրմալը:

Պու հայ իսչէչ գըզդանձըզընը սէօյնէ սէչի-
րնքլէր իչէ ճձրա էսէն սասա՞ էլլէրին հասէսի-
նի սէ քինամ իսչէրինէ ճահրնք էսէր: Պուձնա-
սէնսէն էվվէլ Սենէքա Ֆէյլէսօֆ սէօյնէմիշ.
«Պիր քիսսէնին իսչէրինսէ նէ գասար չօգ կնօշ

օլուբաա, օլ գաատար չօգ հասէտձիսի օլուբ, տէր։ Պագ շու օլան քեատա. խալդըն կեօզիս պէնտէ օլսուն տէյի հասէտա էտիպ, պիր օ գաատար տիւշ-մէն վէկյատա էթմէք, էյի քեատ տէյիլ մի։

Պէն հէր պիր շէյի պէօյլէ պէօյլէ եաղմաճագ օլսամ, տիւնեատէ գարըլսըրըն տա՝ էլքէքըլէրին տէ փէք ազ ամէլի գալըր քի գըզդանճըդ օլ մայա. օնուն իչին եինէ տէօյլէրիմ, գըզդանճը-ղը օլմայան ատամ արատան, քենտի նէֆսինի շէյ եէրինէ գօմայան՝ տիւնեատնըն շէյինէ խթի-ապար էթմէյէնտէն զայըր եօգ տուր։

Գըզդանճըղըն սէր չէշմէսի՝ քենտի քենտինի սէվմէք, տիւնեատնըն շէյլէրինի խթիապար էթմէք տիր։ Նէ սանըրսըն. տիւնեատնըն մալի պիւյիւք-լիւյիւ, վէ խալդըն նազարը, խթիապարը, հէփ չօճուգ օյունճագլարը օլսուզտուննու խալդ տիւ-շինտէ, տիւնեատէ հասէտ, գըզդանճըդ օլմըր մու։ Հայ հայ. օ վագթին հասէտի պաշգա տիւբ-լիւ օլմուրսու. օ վագըթ հէր քես տօղսուզտուգ վէ խայր ամէլիճրատընտա՝ պիր պէրինի պատճը-մագ հասէտինէ տիւշէրտի։

Նյաքին պիզ պէտ ամէլտէն զայըր շէյէ խթիապար էթտիյիմիզ եօգ. տիւնեա խիւլեալէրինին փիշինէ տիւշմիւշ, էթրաֆտա կեօզիմիւզէ կեօրիւնէն խայալտաճտաէն զայըր էյլիք եօգ սանըրըզ. պու-ֆանի տիւնեատնըն տէվէթինտաէն զայըր տէվէթ եօգ տէյի տուրմուշուզ. էլպէթտէ օ տէվէթ գըյտա էթտիյիմիզ շէյի՝ էլտէն էլէ չէքիշթիրիր, պիզտէն զիյատէ պիր մալիք օլսնը կեօրիւրտէք՝ հասէտա էտէր գըզդանըրըզ։

Հայ շաշգընըզգ հայ. քենտի քենտիմիզի տէվէ-

բնդ հա՞: Անվեյօրուզ աննա, ակը ալչապ մուհապ-
ակեթ իլէ անվեյօրուզ քի, ակզն ակեօյլէ խանն
ախշամնէլէր էլինէ վէրկյօր: Գէնտամիզն սահիհ
մուհապակեթ իլէ անվէք, ախտնէսաէն էլ չէքնէ-
ակք, ախտնեանզն քէրէմէլէրինաէն խպա էսէ-
ակք. էլլէրին անվէլեթինի գըզգանատաձըմըզա,
նէքապէթլէրինի ահձըտըզ. եախօտ հիշ օլմասա
անվէլեթլէրինուէ կէօզլիմիզ օլմայըպ, ճանըմըզ
սըզըլմազըզ: Վապ՝ա էլուէ ակը շէյ վար ըմըշ.
նէ վազիֆէմ՝ ակնիմ օ շէյէ նէթիճապըմ օլմա-
սըպսան ահձըտա, նէյէ գըզգանատաձապ լըմ:

Հէլէ ատմաուս, չիմանիլիք պուս գատար էլ
վէրիր. զիպտ պուս գըզգանձըզ իլլէթի ամմէյէ
սարի օլսուզդուրնուս՝ ատնա կէնէյի կիտի խսպաթ
էթմէյէ, ակը մէքթուպ ազ կէլիր. Ֆիսգաթ
շուննուս ակշ քի, ակը ատամընն ակը պէտ խուչ-
վար մը, էլպէթմուէ գըզգանձըզը ատս վար. Ֆի-
սուշ ատամ գըզգանձ օլսուր. թամամքէսի ատամ
գըզգանձ օլսուր. շէհվէթլի ատամ գըզգանձ օ-
լսուր. էօվքէլի ատամ գըզգանձ օլսուր. նէթիճէյէ
քէլամ պէտուչլարընն հէվսինէ թէֆթիչ էլլէ,
հէվսինուէ գըզգանձըզ վար:

Գըզգանձըզ հէր պէտուչա արգատաշ ատր,
հիշ պէրինուէն ատրըլմազ: Սիֆթատնը շէյթան-
ատն պաշլամըշ-շէյթան Ալլահընն պուչիւքլինչիս-
նու գըզգանատընը կիտի, ինսանլարը ատա պէտ պէրէ-
նի գըզգանըպ, շէյթան օլսուրլարը, գատաշ մուհ-
ապակեթինին քէօքնէնու գատընըպ: Վէ շէյ-
թանլար ինսանընն էպէտ ակեվեթինի գըզգան-
ատընը կիտի. գըզգանձ ատամ ատ՝ գատաշընն
Ֆանի ակեվեթինէ հատա էսէր գըզգանընը:

Գըզդանձըդ տէտխին՝ էյի քիմահլէրի պիլէ խայը ամէլաէն կելի տուբտուբու. պիրա էյլիք էտէնի չէքեմէզ։ Տիւնեատէ պուննուն կիպի ամ-մէյէ սիրտէթ էթմիշ՝ սիւրլիւ աէրէձէլէրտէ իշ լէր պիր մէքրուհ իլլէթ ատհա օլամազ։

Հատէձի ատամըն հէր շէյտէն զիյատէ շու-ֆէնալըդը վար քի, խոշահ օլմազ, էթտխինին ձէզատընը գատատհաթընտա չէքեր իքէն, էվինէ վազ կելմէզ։ Գալտխինին քէօթիւլիւյիւ՝ գըզ-դանըդը ատատա հիչ պիր զարար վէրմէզ, իլլա քէնտի քէնտինի էէր։ Ընրհաննէա ալխին սէօ-զիւ ատւար. "Փատա՝ աէմիրի էէտխի կիպի, հա-սէա տէ գըզդանձըն էթինի էէր ,, աէր։ Խոտխ էլլին էյլէնտէն՝ քիչի քէնտինէ քէօթիւլիւք փէյտա էթմէք՝ ջըղընըդ աէյիլ մի։ Պէն պիրինի կէօրտիւմ, պիր տօսթու՝ իլլինէն սէպէպի իլէ իլէրի կէլտխինէ պիր աէրէձէտէ գըզդանձըդ փէյտա էթտի քի, ապըսէթ պիր ադըր հիւմմէյ-ըլա սէօշէյէ հատթտը։

Պուննա ալխմէէրին պիր պիրինէ հիձվ էթ-մէտի՝ նէտէն կելըր. պիր պիրինին շէօհրէթինի գըզդանտըդլարընտան աէյիլ մի։

Պէօյլէ օլտուգտան սօնրա, հոքի տօսթլարըմ չինտի նինչին էիւղիւմէ պատմայօր աէյի կիւձէն-մէ։ Ֆատատթ պէն էինէ էվվէլքի կիպի սէնին տահիհ տօսթումն օլտուդումու թհահդիգ պիլ։

92

ԱԼԻՄ ՑԻՆԵԱՆ

Գաւառն ,

Այն պէնի եա Թանըմայօրառն , եա մէրա-
մըն պէնի զէվզէնմէք ոխը : Պէն կէչէն ակվէն
առաւը օլամ , կիյախիմ բուպա էպի ութնեանըն
պիչիմի , Թէրպիչիմ էպի զաման Թէրպիչիէմ օլա
առա , ան պանա պու էնի վէ Թազէ ութնեաւէն
խոպէր ատրպարն : Պունու ան պիր իշիզ կիւճ-
սիւզ Թազէ ակլի գանըշա ատր քի , ընչաւ պիւ-
Թիւն կիւն պու ազիմ քիԹաբը օգուշտ , գա-
նունլարընը նիզամլարընը ինձէլիխ զարիֆէԹ-
մէքտէ ութրէր , ունու ընչաւ պիչիր :

Պու պապակ առանա պէն նէ եազա պիչիրիմ
քի , ունուն գանունլարընը եազմանլար պիչէ նէ
օլառւզուն պիչմէզլէր : Ընչաւ պու մէքԹէպին
գըլըճ ամլամըշ չըրագլարը իքէն , կէնճ կիւն-
աիւզ ակլսինի օգուր իքէն , ազէմ ութնեա նէ
օլառւզունու պիչմէյօրլար առա , պէնիմ Թէրպիչէ
օլառւզուամ մէքԹէպ՝ պունուն զըառը իքէն ,
պէն նինճէ պիչէ պիչիրիմ : Պու պօշ յապըրմալը
արը աէյճէքսինս հիչ քիշի հիզմէԹի էՀԹաչի Թա-
րիֆին նէ օլառւզունու պիչմէմէք օլմըր ուռ :
Նինճէ , ութնեաւէ էրքէնքէրը օլառւն՝ գարըշար ա՞չ

սուն, պիր շէյի թէֆթիշ էթմէուն, էյի մի ֆէ-
նա մը ֆարդ էթմէուն, մայմուն կիսի պիր պիր-
լէրինէ պաղարադ էթմէկլէրի շէյլէր աղ մը սըր:
Խայր սուլթանըմ, օ ալէմ ախունէա չըրագլարը՝
ալէմ ախունէա նէ օլսուդուն պիլմէզլէր: Վէ պագ
նէ ձէսարէթ իլէ սէօյլէրիմ ֆի, նէ օլսուդուն
պիլսէէլէր, վիշինէ ախուշլադ ադոր սըրա կիթ-
մէզլէր:

Էօյլէ իսէ պուս ալէմ ախունէա ֆէնա շէյ ոլը:
Խայր. օնու տա աէմէմ. էվվէլա սէն նէ ֆիքիր-
աէ սին, օնու անլայըմ. զիրա պիր աասաըն պէյ-
էնաիյի շէյէ ֆէնա աէմէք՝ թէրպիյէսիզլիք ոլը:
Ընձագ պուս պաղաէ պէն սէնի պիլմադըֆի դը-
սա էաէրիմ. զիրա պուս ալէմ ախունէաներն սէն աէ
չըրադը օլսան, ալէմ ախունէա նէ ադը աէյի պա-
նա սօրմազըդըն:

Էօյլէ օլսուդսան սօնրա, ալէմ ախունէաներն
նէ օլսուդունու՝ պէն քէնաի զաննիմ կիսի սէօյ-
լէմէզլիյիմ. պէլքի բադալթաըզ ադը ամմա, մանի
սէյիլ: Սէօյլէյիմ. յոքմն պուս բէամ էաէձէյիմ
ադիմ թասվիրի եալընըզ սէն կիօրադաըդըն ախէրէ
կիօսթէրմէ. եօղսա պուսնու եադան նէ պիւյիւք
էշէյիմիշ սէյիներէր օլուր. պէն սանա էթմախիմ
հիզմէթէ մուդաէէլէ՝ օնու դադանմըշ օլուրսուն:

Պունսա ալէմ ախունէա սէօյլէրինէն սօրը՝
ախունէամըզըն պուս թասրիֆնսա՝ էլքէլքէլէրին վէ
գօյըլարըն ձէմիյէթէթ չօդ օլսուդուս իչին ադը.
վէ պուս ձէմիյէթսէն սիշարը օլանլար ադըզդ
սըր, օնլար սաղթ սէյիրձի թադըմը սըր. վէ
զէվգ շուսնսա սըրդի. իչի թադըմ պիր պիրինէն
իսթիյանէ՝ սէվի սէյի կիսէր:

Խոսի պոռ Ջան սրգընիլսը սխպաձէսէն ան-
քա, կէլէլիմ սէնին սառալինէ: Ալէմ սխնեա
սէսիքլէրի՝ սիր Թամլըձա ազասէլիք գանու-
նու առը. Համիա էսքի գանունլսրըն հէփսի-
նի ըհաա էսիտ, քէնսի ապըձնա Թապի օլնագ
սրը: Ալէմ սխնեայէ ուչան առամ՝ խալիսա
հէր գանունու պառնալը, հինչ պիր շէյէ պաղը
օլմամալը. էվվել զամանլարաա Ջայիզ գլյաա օլու-
նան, եանի՝ սինէ մէշհէպէ վէ Ալլահ էմրինէ
մխԹապըգ օլան շէյլէրի էԹմէլի սէյիրլիքաա ԹէՖ-
ԹիշէՀ ԹէՀԱասիւսէ կիրմէսէն, էլլէրինն էԹ-
սխյինի էԹմէլի. նէ էսքի զամանըն պարնա նի-
զամլարընա գուրսադ վէրմէլի, նէ սօնու նիՀայ օ-
լաՋաղընը սխուշնամէլի:

Պինահէն ալէյհ, էվվէլա րուսպա կիյմէսէ վիս-
Ջուսինն բահաԹի սրանհամագ, իլլա կիսնահէն կիս-
նէ չըգան զարխիլիքլէրի ուչմալը. խալէրսէ քիշի-
նինն օյնագլարը էէրինհաէն չըգաՋագ օլսուն,էինէ
ուչմալը: Պոռ պապսէ գարըլմալ վէնէ մուսադ-
գիգ սիր. վէ շէյԹանա սէնզէկՀէքլէրինի սիլ-
սէկէր, խազէրլէրինհաէ նասրըլմալ չըպանլալ չըգ-
սա, չօձուգ սխուշհուրՀէք սահի օլսալար, օ
չըգան զարխիլիքհաէն գէրի գաստալ կէրի գալա-
Ջագլարընա, չօձուգսուն գանընա կիյմէկէ խրԹի-
քեսագլարը վար: Պոռ կիսնէ սիր էնինի շէյ չըգ-
սըգլայն, հէր նէ գաստալ բսագլիսսրզ օլուգսա
օլսուն, սխնեքի շէյլէր՝ սահա գուլսանըլըր,
եէնի, կիսնէչէլ, սսյանըգվը, վէ սազ սգՀէ խրէ
օլմամըշ շէյ խրէէն, սխուվխունԹիս կիսնի սիր էա-
նա սԹմամալը, եօգսա սլէմ սխնեայէ կիսլխունՀ
օլսուր: Պիր քիլրէ ՀՓՀ պոռ գոռը սէնհակը-

լէյն, չարէ եօզ տուբ, էթմէլի։

Ամմա ագձէսի եօզ ուսուշ, մանի ակյէլ. եօ-
լէ սար վագըթաս՝ խաֆիֆձէ եւուզաէ օմուշ
մուբապահայլա պուլուշնուբ՝ մէրհամէթլի ձան-
լար տա օլուբ, վէ վէրեակյէ վէրիալ, պէգըէյե-
ձէյի վագէթ իչին, մալինի իքի գաթի պահասընա
վէրիր՝ թօզ կեօղլիւ ախըքեանձըլար տա պու-
լուշնուբ։ Պուշնլար տա օլմազաս, էվաէ պազը է-
լէ կեւլեր չէյլէրի, վէ պէյքի էվին հիւձէթինի
պիլէ բէհինէ գօյուպ, ալէմ ախշեայէ ուչմալը։
Ամմա պուշնլար էվ ելգըմգըմձը մանի ակյէլ.
ալէմ ախշեանըն գանուշլարնաս գուտաս
էթմէմէք իչին, ագձէ վիչյաս էթմէլի։

Օնաան անկրա պօրձու ակվինէրէք էաէրլէր.
պիրա պօրձ՝ ալէմ ախշեաաէ՝ վէրմէմէք նէյնէ-
թի իչէ օլուբ։ Օնլարըն ինանինաէ ալաճագը՝ սի-
նէք գատար պիլէ եօզ տուբ. պիր զայըը կիւն
կել. չիմոն օլմազ. ամմա էաէպսիզ խիչին.
Ձանըմ նէ զաման խաթէրաէ, օ զաման վէրիրիմ
ակյէրէք սավարլար։

Պուշնլարըն պիր ազ էվձիմինի՝ պիր ևէնի չէյ
չըգարըգլայն, պարխա օլանը՝ ևէնի խաէ տախի՝
հազըրձըլարա, էպիձի եահսուսիլէրէ սաթար-
լար քի, ակյէր պահասընըն պէշաէ պիրինի, ալ-
թըսա պիրինի թուլմազ։ Պու չէյլէրաէ էվվէլ-
քի ախշեանըն թաւիրը պաշգայըլար, յուքին ընլար
նէյէ յազըմ. չիմոն ընլարըն զըսարընը էթմէլի։

Իչաշամագ հազգընաս, ազըզգ օլան ախշեաա՝
կիւնախուզիւն ույանըգ տուրուպ, իչէ կիւձէ օլ
մալը. կիւձէ վիւձուսաէ բահաթի էթմախըմէլի ակր.
ալէմ ախշեաա էօյլէ ակյէլ. կիւձէ ույանըգ տու-

թուր, կիւնամիւզիան ոչյուր։ Եա ֆ գաւսար սա-
ամի կեՀէնիին գարանլըղընաա նէ օլուր սէյսին,
իշ կիւՀ էքսիք սէյիլ։ Էվվէլա, պիր կիւզել գա-
մար էչէնՀէսի վար քի, նէօվսէ՛ֆէլէ պիր պիր-
էչիլիին ոչյարլար։ Վէ ալէմ ախունէանըն գավլին-
Ձէ, պիր աաամ քէմկինէաէք ոչյուլաա, ալէմ
ախունէա չըրագըարընըն էՀամկինաան կէրի գալ-
մամագ իչին, օչունաան վազ կէլմէմէլի։

Սանկյա, կեՀէնիին պիր ագընը էախտա պիր-
ՀիւնիՀիանիւ էյին վէ էքսէրկյա ագըզդ ախունա-
նըն էՀամկինին հիաագլամագաա կէչիրիլէր։ Վէ
շու շարԹ ըլա քի, էյինի ազ սէյրէմէլի, քիօ-
ՀիկիւՀ չէրէՖ վէրէրէք նագլէՀմէլի։

Սալիաա, մէՀնիս գուրաագ եէչինա իչմէյէ օ-
Հաագուրլաագ, վէ պաա ալէմ ախունէա նէՖիս չէչ-
էէրէ մանլ օլաագզաանաան, էվվէլքի ախունէանըն
վէրհինքիաըլըգը պարիաախր, օ սէպէպ իլէ պիր
աշՀը՝ պիր սաՀան ՀաաաՀա մաագաՖիը նէ գաագար
զիյաաէ կիօամէրիրսէ՛նէ գաագար զիյաաէ խարաՖ
էաէրսէ, այլըգը պագչըչը վէ աՖէրիմի սէ՛ չնաա
կէօրէ՛ ագըր։

Պունլարաան անկյա քի, պաա ալէմ ախունէա-
սէ էաշայան աաամ՝ կեչէՀէ վագԹի հիչ ախու-
չիանմէզ, սանկի պաա ախունէանընքինի սէյիլ, ախ-
րէՀինքինի սէ՛ ախուչիանմէզ։ ախուչիանիւա մէչիգ
էՀամկին՝ սանկի չիմանքի վագըԹ ագըր։ պիրՀիւն
մէչիգ՛ իչինզ ավարէչէրէ ոչյագըմ, վէ ալէմ ախուն-
էա չըրագըարընաա պինգէչիյիմ։ էյի մի, Ֆինաա մը,
ասնաանաա միւյահազա էաէչիյիմ սէյէն էօգ։

Էվ պիւյիւքէրէրի օլանքարըն պիւյիւքքիւքքիւչ-
իա՛ էաշայարընըն չօգլուզաանաա գագար էՀմիշ

անը. Հօգտա էվվելքի սիւնեանցին առասլարը կլիսլի, Հնդիմանէ եաֆայօր, էվլատլարըմնէ Հօգ առա կնզկիյօր ակչի ալատադ, ալէմ սիւնեանցին առէմինէ գարշը սըր. Համեմա էվլատըմ ալըգ սըն, Հըրմըզըսըն, գըզ կիսլի կնօգնա գափալը գալմասըն ակչի. Համարիք առ Հօգ ուսա, Իզմազ վար, զիրա ալէմ սիւնեա էօյլէ էառը:

Ալէմ սիւնեանցին գարըսը՝ չիմսի քենան ալաշընա սըր. սկը Հէրէ կլիաէձէք օլսա, գօձասը օլա Ճադ առամնէրէառ իսկին, Հախօա Ֆիլան չէկի նիչկին չէօյլէ էմսին ակչի օղրամազ սկլէ. ամ մա էվլի ալէմ իւսմի օլուբ ուսուշ, խասլէսի ալաշուլուբ ուսուշ, չօձուգլարը Թէրսկիյէսիզ սկլէ. խըսիմիշանցին ակչիլաալէմ սիւնեա էօյլէ էառը. Հէր քենին Թայասը հիզմէթձիսի վար, էվլի չօձուգլարը օնլար ալագար: Ընչ ասլսին, բահամ էօմիւբ ակչիչ մի ալու:

Գօա ալէմ սիւնեառառ Հէր չէյսին զահմէթսիչ՝ սին մաալահամի սիր գի, ալաշըլար զահիրառէն օլան առէթչէրի սկլէ իչկա էմամէզլէր. վէ ալաշըլարընը էառնչէր ատ վար ըսա, էչչէրէ ուշմուշ օլալըմ ակչի սիր. օնու առա քենան մաալահամլայընա, վէ ալէմ սիւնեանցին շարմլայընա միւնասիպէմ ալըրսա էառըչէր: Գիմի ատ Ճանընա վէչ մուգայիէա կնօգնէնիւբ, իսկին սինձէ օլան ալագձլարընը՝ սիւնեէվլի մաալահամլայընա ալամի էառնա, զահիրառէ կնօսմէրսկի սինասարըզ՝ իչինի գօլայ սկմիկիմձէ իչին սիր:

Ընչմ սիւնեա չըլաձլարընըն՝ գանուշնալընընը իչկասընա օլան ալագձլարը վէ իմաալայընը Թաաձիւա էառնձէք չէյ սիր. հիչ սիր

կրծուն կրծնատրլալը՝ Համրիպամբնա էյլէ մուգայնէա ակլէլակը վէ պու գանուելարլն էն իգմիզալլար՝ հէր էնկի չէգան շէյէ՝ հիչ ախշինմէյիպ ուչմագ ուլար։ Պիրխոլ Ընաէթ ակը ակոակլէյն, խամէր էյլ խամէր ֆինա, էաէ պիլսին՝ էնակոսին շարմը խազէ, հէր քնա ծնա ուչուագ, սծնաունա ախշինմէմէլի։

Շխանի սէն պէլքի զանն էաէրսին քի, պու էնկի չէգմա շէյլէրի իճաա էաէնլէր՝ ագիլ ապալար։ քնամիլ գաալընլար ալր։ Ծօգ, էւծ - պու էնկին սէրնանրն գլաղուզլարը, պու գօյաէն սխրխուախնէն քնաակլէրի՝ Թէրզիլէր գալմագ Ճլար, վէ ուլմանրրմ սէօյլէմէյէ, ֆահիշ գաալար ալր։ Օնլար աաէթ ակը ակոակլէյն, գօյաէն կիսի հիչ ախշինմէյիպ, արալարը սլրա կիմմէլի։

Տիւնէա մասլահաթլարընաց՝ հէր քնսի շինին չէգալընա պագմալը, մէրամընն իճլասընա չալշմալը, խամէր կէսնիւլ ապմագ օլմագ, ասսի ագրապա պագմագ օլմագ, գարաշ ուսհագ պէմի հիչ սապլմագ, սինի մէզհէպի իշինէ հալրայան էէրաէ գուլանմալը։ Էլ ալիընաան ախշ մէնլէք, կիզլի կիզլի ինմիգամլար, էքի եխշլիւք, զաար էմմէք, զարար վէրմէք, հէվի իշմիւզարլագ ալր, ֆագամի իճրա էաէմէակլէրի զաման՝ ֆինա ապլարլար։

Իշմէ գաալն, ալէմ ախնէա Համալիրինին՝ պու պիր գապա սուրէմի սիր, գիրշի պէն պու ալէմ ախնէասան ախշարլմամ ամմա, պիր էքի գալէմ ապֆա վուրա պիլմիսիմ անճագ աշիքնար կէոխնմէյէն պագը կիզլի գանուելարընա էյի

վուգուֆուամ օլամազ։ Հասլը քէլսամ, պէն պու ալէմ ախունէա չըրագլարընը՝ սու թուֆանընսան էվվէլ օլան առամլարա պէնզէտիրիմ. օնլարընսա պուննլար կիսի քինսի մէզագլարընսան զայըի գանուննլարը էօզ ուառս։ Կերչէք, պուննլարսա ախըրլիս աէրէձէլէը վար, օնսուն սա սէպէպլի՝ էլլէրի գլսսա օլսուղու սուր։ Լաքին պու ձիւմլէ իլէ, ադսայա ադսայա օլսուն, գըչլարընը էէրէ ախըրթէրէք, էինէ ալէմ ախունէա գանուննլարընսան կէրի գալմամազա պագարլար։

Խամի պու ալէմ ախունէանընը թասվիրի պէյլէ օլաճազընը՝ պէլքի աէնինի ադընը քեամէզ իսի. լաքին պու սաձա թէքմիլի սէյիլ, զնրա օնսուն իչինաէ սէօնէնէ սայըսըզ մասլահաթլարը անկլամազա՝ ինսան էէթիչէմէզ. խուսուսա քի, կէօզէ կէօրիւնէձէք պաշըը իչէրի՝ հէր քինսէ պէյսան սէյիլ ակը։

Շիմի սէնի պուննուն թասլազընը պու գասար կէօրսիուն, պուննսան սօնրա սէնինի կիսի ձանընըն պօրձլարընը սիլիր՝ ֆազիլէթ սըդընսա թէրսիյէ օլմուշ սիր կենձ հաճուն պու ջըղընլարըն սայըսընը սրթըրմազա հէվէս էաէր սէյլիմ մի։ Հայա։ Պէն սանա իսպիհսա սէօյլէսիմ իսի քի, պու ալէմ ախունէա չըրագլարը՝ հիզմէթ էթսիքլէրի թարիգ նէ օլսուղունու պիլսէյէրը, փիշինէ ախուշսուքլէրինէ ուէթանըլար։ Օնլար պու թարիգէ միւնասիպ էթմէսէն կիրիչլէր, գօյուն կիսի էաշարլար, չըղըն կիսի էօլիւրլէր։ Ա՛րթըգ սէն պու գասար անլասընգասան սօնրա, ինչա Ալլահ պու ալէմ ախունէա Ճանավարընսան իքրահ էսիսի. հագ օլսնա

ասհա զկատե աշդ էտէրսին։

Պաթը, թանկը սէնի պու միսրէլե տէլելէսէն հըֆզ էմմէք տուտաքնատան ածկրա, սէնին պանա տէրուն ատամ լուզումնու նկատ էտէրիմ։

93

ՋԻՑԻՒՐՏ ՄԱԼՏԱՄ, ՎԷ ՋԻՆԿԻՆ ՓԱԳԸՐ

Պէնիմ կիսի ֆէլէկին գապուլ էմմէտէկի սէրը զիւրնուրա, վէ ալմուռնում կիւմիւշիւմ օլ մատրզնատան՝ սէնին զիւ՛միւնճէ հիչսէն սէրը ատամ, սանա սէրը հէսապկէմ օլսուն. կիրչի խա֊թխատաը կիւրէնճէքսին, յաքին ածկրա անկլատըն քի, պէնիմ հատ սէօզիւմիւն փօթատը՝ սէնին ալմուռնուռնուն սիւսիւքսիմնուն գըմմէթի տիր։

Սէն ալմուռնատան ճէվահիրտէն զատը շէյ սիւմզսին. շուռնուն կիսի սէրը զիւրնուրա հէրիֆ՝ պանա նէ՞վէկ սիւրը քի, պէնիմ մալիմատն գըմմէթի օլա ուչի՛ իւսմիւմէ կիւրէնճէքսին. վէ պէրքի մէքթուպումու օգուռմատա ճանըն սըգըլմաճագ. յաքին պէն եինէ սէօզիւմիւն ատգրուռուռնա հօյլէ կիւվէնմիշիմ քի, ինչա Ալահ սէնի խաքլամէ էտէրսին։

Հայ հայ. սանա եազըըղըմ թատլըլէքի հա֊

բարէմբէնմիշանին, օ գըզղընըղ ըլա աղջնա կէ-
ըէնի ախշարը վէրճէքսին ակսան, խայր առը-
ծանըմ, էօյէսի ակիլ: Գնրիմ էյլէ, շու քնն-
ան զամինի ակվէրսէն, ակամինի ակվէմինի ակ-
վէրսէն, շու ակըմաւպուռնու օղու սա, պաղ
քի ակօյէսախիմ յապըրաղընը իւհտէսինատէն կէ-
ըէ պիրը առայ մըղըմ:

Պէնատէն իսմէսախին հիզմէմի նահատ չէյ տիր
ակիլ էմմէտիմ. էմմէտիմ ակիլ էօվքէրէնիր
ըղըղնա կէ չէրսին: Ըէնին հիչ միւյահազան ճղ-
ան: Պանա պու պապատ իլի էմր առհիտի վար
էմր էառը. պիրի պէնիմ ծէնիմ կիտի՝ ծօվրագ-
ատան էարատաղմըշ, վէ պիր կիւն պէնիմ կիտի
շիւրիւյէնէք. օպիրի՝ հէմ ծու էարատմըշ հէմ
պէնի՝ վէ իքիսինին ակ առհիտի էնիէնախ տիր:
Պէնիմ կիտի օլան՝ էյլէ ակիլ էմր էառը, օպիրի
էմմէ ակիլ էմր էառը: Էմմէտախիմ հալակ՝ էյ-
լէ ակիլն ծատիր էառը, ըղըղնա կէ չէր. էմատխ-
իմ հալակ՝ էմմէ ակիլն պէնի էօղ էառը, է-
պէօ-էլ-ապատա պէնի գանըղ գուշլուրա ա-
ծատ:

Տօղրուսունու ակօյլէ. ակն պէնիմ էէրինակ
օլան, հանկիսինին ակօպիւնու ծուծատըն:
Նէ. պէնիմ իչիմի կէօր ակ, Ընլատըն էմրինի
ապատա ակիլ պիրլիմիսին: Պէն ակնի՝ պու գա-
տար հատունի պիրմէզ ակիլմէմ: Էօյլէ օլուս-
ատն ածկա, ատնա ինծատ էմմէտախիմ պէն
վէք էյի էմմիշիմ. պէնիմ էյի էմատխիմ ակն
նիչին տարըղչօրուն:

Նիչին պիրլիմիսին. տարըղը պէն ակօյլէյիմ.
մոյ ակնի պրատաղչօր. պէն պէնկին իմ, հէր նէ

խաթէրսէմ հագ ալը, հէր նէ եափսամ հալալ ալը սանըմըն. ծնուն իչին: Հիչ սիլմէսին քի մալ սէնին էվինի էրգայօր: Ծնուն իչին պատալը պըն լամպա չիւրիւք օլսուզլուն խապէր վէրսէն՝ սէնին էվինի եափսալը: Պէնիմ սէ մէրսէմ՝ սանա պուս խապէրի վէրմէք սիլը: Կէօրսէն միւ քի, պէնիմ սէօզիւմ սէնին մալընսէն էյի սիլը:

Կէլխանի պագայըմ, սէնին պէնսէն զիսսէ նէնէ վար: Սէն սէ պէնիմ կիսի հապրէթի Սսէմին չամուրսան եափըլմըչ սիլը էվյսալը սէյլէմիչ միսին. սէն սէ ագըպէթսէ պէնիմ կիսի սիլը էրգըն չիւրիւք սիւփրիւնմիւ օլաճագ սէյլէմիսին. էքխմիզին սէ խալխսալը սօնու սիլը խոչ, պէյնիմիզսէ նէ՞ չարպ օլա սիլմը:

Սէն զէնկին սէն, պէն զիւչիւրսա խա՞ր. էօյլէ՞ մի. օ սա էալան, օ սա էալան: Զիւչիւրսա սէն սէն, զէնկին պէն խա՞ր: Պէ սէօչ յապըրսալար. խայր սուլթանըմ, պէշ յապըրսը սէնիչ, փէք հագ յապըրսը սըրտագ խապարճընա գաստըրմըշըմ:

Սէնին զէնկինլիյին նէխա՞ սիլը. սուլթանսա կիւմիւշսէ ինճիսէ Հէվահիրսէ, միւքէդդէֆ սաբայըրսա, մանտըր խըսալարսա, էօյլէ սէյիլ միւշանըրսը հէվի պէնիմ սիլը, խալխսիյիմ կիսի գուրբանըրըմ սէրսին:

Լաքին սէն ինսան սէյի՞լմիսին. հայ հայ: Ինսան հայվա՞ն կիսի մի սիլը. հայա: Ինսան էօլսէ՝ սէքքան սօղրա սիլը զայրը սիւնէսէյ կիսէ՞ք մի. սէյլի: Պուս սիւնէսսէ՞ մի զիյսսէ էաչայաճագ, օսիլը սիւնէսսէ մի: Օսիլը սիւնէսա էսկի՞ մի օլաճագ: Սէն սուս էլինսէ օլսան մալսէն

մուլքաւէն պիլէնձէ նէ՞ կէօթիւրէձէքսին. հիչ։ Էօյլէ իսկ օրաուա աէն զիւյիւրա զիպիտի գալա-ձագսըն։

Պուննա գարշըլըգ՝ պէնիմ պու ախնեաուէ հիչ պիր չէյիմ էօգ, լաքին չէքսէյիմ սըգըն-թըրա պէաէլ՝ օպիր ախնեաուէ խաղինէլէր թէ-ատրիք օլուչօր։ Տահասը վար. աէնին մալին սա-նա հէմ ինսան օլաուշուննու ունուԹաուսուչօր, հէմ Ալլահըն պէնաէպի օլաուշուննու. օնա նիս պէԹ պէն Ալլահըն խաԹրը իչին ախնեայը ֆի-սապ էԹմիշիմ։ Էօյլէ իսկ, էօԹէ ախնեաուէ պէն աէնաէն չօգ զէնկին օլաճաղըմ։ Աէն աէօրԹ կիւն զէնկինլիք էաէձէքսին, սօնրա էպէաէն զիւյիւրա օլաճագսըն. պէն պիր գաչ կիւն ֆա-գըրլըգ չէքիրիմ սանմա, էպէա-էլ-ապաա խա-զինէլէր սահիպի օլաճաղըմ։

Մուհաւէրէ նէյէ՞ լաղըմ, ա սուլԹանըմ. սօղուսսան սօղուսյա աէօյլէչէլիմ։ Աէն՝ մալիմ վար, միւլքիւմ վար աէյի զէնկին իմ աէյօր-սուն հա՛։ Աէնինքի զէնկինլիք աէյիլ, էախլիք պիր. սանաըղըսսա մալիմ վար սէմ, պօյնում-սա զէնձիրիմ վար սէ. մալիմէ պէն պուչուքու-ում սէմ, մալիմ պանա պուչուքու սէ. մալին սանա հիզմէԹ էԹմէզ, աէն մալինէ հիզ-մէԹքեար սըն։ ԽաղաԹընը խաԹ էրմիսին։

ՀիզմէԹքեար աէյի քիմ՞ աէլըէր. ախէրին հիզմէԹինի էաէնէ սէմէղէր մի։ Աէնին իչին կիւնհիւն նէ պիր. ագձէ սայմազ. հիսսապ էԹ-մէք. պաղար էԹմէք. պինա գուրմազ. տավա էԹմէք. իչձիկէ փարա վէրմէք (էյիր օնու սա վէրիրսէն). սաԹմազ, սաԹըն ալմազ, վէ քեզա-

լիք ագձէյէ հիզմէթ կէթմէք: Ինչէ իսկ ան ման-
լինին հիզմէթքարը սըն:

Ասամ, պուղլար հէփ թէմիզ ոլար: Թէմիզ
մի՞. նամըզ թէմիզ: Ջու մալ սահման էլինամ
գալամաձաղ մը: Եօգ: Եա քիմի՞ եապայամազ.
ան նամն ածկրա կէլինէյէկ: Ինչէ իսկ ան ան-
ման ածկրա կէլէձէքլէրին թահսիլատը սըն.
վերա թէտարիք էլճանչին մալ՝ անին իչին ատչիլ
ծըլար իչին ոլար: Պու հիզմէթման անին էլին-
ան նէ գալըչար. կէչինէձէք մահաչըն օլան՝ ոլար
խըրդայըլա ոլար յօգման. վերա պու ախընատան
չըգարըգման ածկրա, էինէ եապայամազ օլուզ,
էտինանչին մալտան՝ ոլինձէ ոլար շէյ կէօթխա-
րէմիչինձէ. էթանչին թահսիլատըգման՝ էլին-
ան էգրիթանչին խըրդայըլա, եէտանչին յօգման-
ման զայըր ոլար շէյ գալմազ:

Սինձա ֆէյլէսոֆ ՝ֆոխնէ ոլար. ան ոլար
վէգիլ ան. ,,Սիզին կիսի չէշմիչ հավալանմըչ
առամչարա՝ ինսան օլուզուզուս ունութ-
առլուս, էօլէձէյինիզի խաթըրնըզման չըգա-
րան շէյլէր վէ անմիր գափուլար ալթընա առգ-
լառըզնըզ էլ գանչիլա ոլուխմիչ. վէ ուզա-
լանա քէնան գանընըզը գօռուզունուզ մալլէր
..... սիզին ատչիլ ոլար. առհալ զայըլէր
ոլար ,, ակր:

Ձիւնքի ան մալէ էլ իչին հիզմէթ էտէյօր-
առն, էօլէ իսկ ֆագըր սըն. վէ ֆագըր էօլէ-
ձէքման:

Ամման պու ոլար թահըր հիզմէթ ոլար չի
(ատչին ան) քիմնէ գարըչմազ. ատօզ առհալ
ալէն իմ, խաթէտչիմ կիսի գուլաղըրըմ. ո

ալիր ակիա տըր քի , հիչ ալիր ակիայէ ալինդէ-
մէզ :

Պունա տա վիկը էյի ակիյիմ . յոքին պու Հիւմ
էն ինչ ախրէթէ բէվան օլուպ , օ տար կէչիով
կէչէրլէն , էօթէյէ միւթաալլիփ հիչ ալիր թէ-
թիւմմաթըն օլմայարագ , չըր չըպալըգ կիմախի-
նին ուձըսընա , պու ակիալարա ալինդիմէզ սէ-
ֆա՝ պէտէչ օլա ալիկը մի : Էյ ասաուս , անն
ադըն ըչա պունա եուէթասըաձադըն , էօյլէ՞
մի : Օ մալ ակախլին չէյին՝ ազ ակըսի , ազ գա-
ղըլը մը վար . սադըսանըն էօլսունու ախչխ-
նէձէքսին , ասլանտըրձըյա գաֆտըրմայըմ ակյի
պադաձադըն . էհլին էվլատըն թէչէֆ էաչը ,
աձըսընը չէքէրսին . հիզմէթքաարլըրըն չալար-
լար , օնու ախչխինիւրսինն . Ֆիլան տավայը գա-
զանայըմ ակյի կէօնիւլ ազատը , Ֆիլան տավայը
գայա էթմախիմ ակյի էհլրէք ադըտը , եանդըն՝ խըր-
սըզ գօրդուլտը . գարտաա եանար՝ խըրսըզ չա-
լար , ակինիզակ պուխար՝ գուբան ալըր , վէ պու-
նուն կիպի պին գատար ակըսի պէլատը վար քի ,
մալին՝ մուսլման խրատլըը տըր :

Ցօսէթում , ակինինքի տալթ հիզմէթքաարլըգ
ակյիլ , հիզմէթքաարլըրըն տա փէք գայդըրլըտ
տըր . յոքին պիր զինկինլիք խիւրմատըկյին , ակր-
սի պէլատը կէօզիւնէ կէօրիւնմէզ : Վի այնիհի
գարըլար կիւզէլ օլալմ ակյի , վիճդատըրընա
վէրսինքէրի էզինէմի տուրմատըգտըրընա պին-
գէր :

Վէ էյէր պու մալի էսինտէյին Թարիգէրսուէն
օլան մազարըտաձը տա , պու գայդըրտա գաֆա-
ձադ օլուբան , ասլըրըմ սիւնետաէ սինին կի-

պիս էֆենտ ատամ պուլունամազ։ Ջուլում, զատ-
ատելը, եարատմազլը, էտէպսիզլիք, էլ հապ-
դը, կիզլի վէ աշկեաար ինեմիդամլար, ապյադ,
քին, գան, ախշամնզլիք, վէ ամնսիզլիք, հէվի ո
էաինախին ուզուրատազ մալին՝ ապէնձէ ախրէ-
թէ կեօմիւրմէյէ թէատրիք էմմէյի՝ գարա զէյ-
նէմէլէր ախր։

Իտոկ ակնին զէնկինլիյինին՝ հալա օլան գայդը-
լարդը, վէ պուհատան ածկրա օլաճագ ակրապէ-
րինի պիր էէրէ գօ ատա, պէնիմ՝ օլան հալիմ իլէ
պիր քիրիչ բուպար էյլէ, պագալըմ հանկիմիդ
զէնկին, հանկիմիդ զիյարատ իւզ։

Պէնիմ հինչ պիր շէյոէ կեօզիւմ եօգ, կեօզիւմ
եօգ ծլատագլայն, պէն զէնկին օլուրում։ Հինչ
պիր շէյոէ, եանի, ախշանա մալինոէ կեօզիւմ
եօգ, նինչին, ախշանա շէյինէ իհթիյարըմ եօգ,
ախշանանդին հէր շէյինէ խոյարամ նազարդյլա
պագալըմ, վէ Ալլահդը ակվալիք իչլին, ընդարդը
եարատալըդդ պիր հիւրիչէ իհտիգադդ շէյիէր նա-
զարդյլա պագալըմ, անդը պօրձիւմ օլան հիզմէթ-
լէրին՝ պանա ուհուրատատա պիլիր, պէնի ակ՝
սէնի ախշիյատսիզլու չատագատա ախշիյուրէ պիլիր,
վէ պէլկի տատա պէհէր էտէ պիլիր ակլի ախ-
շինիւդ, հինչ պիրինէ տորտու էյյամէմ։

Պէն պու Ֆինքիրտէ օլատագտան ածկրա, ախշա-
եա մալինոէ նինձէ կեօզիւմ օլա պիլիր, ախշանա
մալինոէն նինձէ իքրահ էյյամէմ։ Ալքին պիլիրիմ,
կէրէկ սէն, կէրէկ զէնկինլէրին պիր աղը՝ պէ
վար հէյ ակլի ակյէձէքսինիզ։ Պէն ակլի չա՛։
Տէլի պէն ակյիլիմ, մազարդ օլատա։ ակլի սէն
սին, վէ սէնին կիսի պոշ խու Ֆաէրէկ գովըլատա-

լար ոբը։ Ինսանձա՝ պիր տիւշմէնին հիլէսինի անկլայըպ, ալտանմայան առաձա՝ ադըլը ոբը տէրլէր։ Պու պապահ ան ալտանըյօրտուն, պէն Ալլահըն լութֆիւյլա տէքքի կէօրիւպ սագը-նըյօրում. էօյլէ խահ պէն ադըլըյըմ. ադըլընըն զըսաբ տէլի օլուբ։

Պիզիմ ֆէյլէսոֆ Սէնէքայը տինլէ.«Տիւնեաահ մալ տէվլէթ տէտիքլէրի՝ ալիտուն ձէվահիր տէյ-իլ պիր. տիւնեանըն զէնկինլիյի՝ հալինահն խոշ-նուտ ֆադըյըզդ ոբը», տէր։ Ջէնկին օլմադ՝ վիձուտ յապըմ օլանահան զէյահէսինի արզու-լէմէմէք պիր։ Վիձուտահ նէ յապըմ, չօգ պիր շէյ մի. հայա. օնու ահա տէյլէր. «Եալընըզ պիր կէ-շինէձէք յապըմ», տէր։

Պիզ պիր գարանլըգ կէձէհէյիզ, իքիմիզին տէ կէօզլիւնէ երլաբզլար կէօրիւնիւյօր. սէն տէլի կիտի օնլարըն փարըլթըրնա ադըլ վէրմիշսին. պէնիմ հիչ պիրի կէօզլիւմէտ տէյիլ, պէն ահհա այա պիր նուբա պէքլէրիմ։ Օ կիւնէչ տօղաձադ ոբը. տօղուտ ահա, նուբայա պու երլաբզլարը հէմ քէօրլէյէձէք. օ վագթի անկլարընըն, տէլի հանիկիմիզ կիմիշիզ, ադըլըը հանիկիմիզ։

Էյ տուլմանըմ, պիզ պուբայա տիւնեա մալ-լի եխբլէնմէյէ կէլմիշ տէյիլիզ. պիր էլի տիւշիւ-նիւբսէք, ինսան օլան պէօյլէ մտադարալըգլա-բա ադըլ վէրմէք այըպ ոբը. զիրա պիզ պու տիւնեայէ՝ էօմիւտ կէշէր ադձէ թէտարիկ էմ-մէյէ կէլմիշիզ. էօյլէ օյունձադ շէյլէրին փիշինէ տիւշմէձէյիմիզէ, խայր տահլէր իլէ տէվասլար էտինմէյէ չալըշմալըյըզ։ Ալլահ պիզի պու տիւն-եայէ օնու իչին կէօնտէրմիշ. վէ պու հիզմէ-

ԼՈՒՅՍ ՈՒՐՈՒՄՆԵՐԻՑ, ԹՕՓՐԱՔ ՄԱՀՈՒԼՄԱՆԱՑ

ԳԼՈՒԽԸՆ՝ ԻՆԱՆԱԼ ՈՒԶԷԼ, ՀԱՅՎԱՆ ՈՒՐՈՒ ՏԻՒՆԵՒՈՒՂ

ՔՆՆԱԽՆԿ ՈՒԶՎԷԼ ԱՍՏՄԱՔ՝ ՀԱՅՎԱՆԱՑ ՄԱԽՍՈՒՑ

ՈՒՐՈՒ. ԶԼՈՒՑ ՕՆԼՈՒՐՆ ՈՒՐՈՒ ՈՒՐՈՒՆԱՈՒՆՆ ՈՒՂՂՈՒՑ,

ՆԷ ՈՒՄՈՒՃԱՔԼՈՒՂԸ ՎԱՐ, ՆԷ ԳՕՐԳՈՒՃԱՔԼՈՒՂԸ:

ՊԷՂՅԷ ՊԱՔ ՔՒ, ԻՆԱՆԼԱՔ ՈՒՐՈՒ ԽՈՒՐՈՒՑՈՒՑ

ՀԱՅՎԱՆՈՒՑՆ ՈՒՔՐԼՈՒՂԸ ՈՒՐՐ. ԶԼՈՒՑ ՀԱՅՎՈՒՆԼԱՐ

ԼՈՒՔՐՄ ՕԼՈՒՑՈՒ ԳՈՒՆՈՒՑԼԻ ԷՈՒԷՐ. ԻՆԱՆԼԱՐՕԼ ԳՈՒ-

ՈՒՈՒՐ ՀՕԳ ՀԷՅԽՈՒԹԷՐ ՔՒ, ՊԻՆԼԷՐՃԷ ՊԻՆ ՈՒՐԹՈՒՆ,

ԹՈՒՀՈՒՆ, ՈՒԷՔԲԼՈՒՒՆ, ՄՈՒՅ ԼՅՆՈՒԷ ՁՈՒՐՔ ՕԼՈՒՆ

ԼՈՒՐ, ԷՂՂԷ ԽՈՒԹԷՐԼԷՐ:

ՍԷՆ ՈՒԷ ՈՒՄ ՔՒ, ՆԼՈՒՀ ՈՒԲՆԵՈՒՆՆԻ ՀԷՂԼԷ-

ՐՆՆԻ՝ ԻՆԱՆԼԱՐ ԳՈՒԼԼՈՒՆՆԻ ՈՒԷՂՅ ԼՈՒՐՈՒԹՄԲՂ:

ՊԷԼՅ, ՈՒՀՅՀ ՍՒՆ. ԼՈՒՔՆՆ ԼԲՅԼ ՀՈՒՐԹ ԲԼՈՒ. ՊԼՅԼ՝

ԽԳԼԽԲԼՈՒՐՆՈՒ ԳՈՒԼԼՈՒՆՆԻ. ԼՕՔՈՒՈ ԼՂՅ ԿԲՈՒՃԲԼ-

ՕԼՈՒՆ, ՈՒՂՂԼ ՈԷՎՈՒՈՒԼ ՕՆՈՒՈ ՕԼՈՒՆ, ԷՈՒՐԲԼՈՒՆԲԼ

ԿԲՈՒՆԲԼՈՒՆԲԼ ՕՆՈՒՆ ՈԼՂՈԼՈՒՆՈՒ ՖԲՈՒՈ ԷԲՈՒՆՆ

ՈՒԷՂՅ ՈՒԷՂՅԼ. ԲՈՒՈՒՆՆԻ ՈՒԷՂՅ ՈՒԷՎԷԲԲ ՈՒՅԼ ՈՒՈՒԼ

ՈՒԷՂԷՂԼԼ՝ ԿԲՈՒՈՒՆ ԼՂՅՈՒՈՒ ՊՕԼՈՒԼՈՒՆ ՈՒԷՂՅ ՈՒԷՂՅԼ:

ԼՔԲՈՒՆՂԻ՝ ԲՈՒՈՒՆԼԱՐ ԼՂՅՆ ԼՈՒՐՈՒԲԲՂ. ԼՕՔՈՒՆ

ՈՒՅՂ ՔՈՒՀ ՔԼՀՂ ԼՂՅՆ ՈՒԷՂՅԼ, ՈՒՈՒՔ ԼՂՅՆ ԼՈՒՐՈՒԲ-

ՄՂԼ. ԼՀ ԷԲԷՔՔ ՈԼՂԼՅԼՂՈՒ ՈՒՈՒ ՈՒԷՔՔ ԼՂՅ, ՈՕԼՈՒՈ

ԼԼՈՒ ՈՒՅՂ ՈՒՅԲՆՆ ՈՕՅՈՒՈՒ ԼՂՅՆ ՈՒԷՂՅԼ. ՈՒՅՂՆ ԲՕՔ-

ԼՈՒՔՈՒՈՒՆ ՎԼՈՒԲՈՒՔ՝ ՕՈՒՅՂՆ ՈՒՔՔՈՒՆ ՀՈՒՔՔՂՆՔ ԼՈՒ-

ԲՈՒԼ ԷԲՈՒՔՔ ՈՒՅՂ: ՎԼՕՈՒԼՆՆ ՄՂՆ ՔՔՆ, ՈՒԷՆ ՔՔՆ-

ՈՒՆ ԼՈՒՔԼՈՒՆՆ ԼԼՈՒ ՈՒԲՆՀՕՈՒՈՒՆ. ՀՈՒՔ ՈՒԷՂՅ ՈՒԷՕՂ

լէսկին էօղուլլէր՝ ալեն գապահամը էտէյօր։

Ամմա ալէքսէքսին քի, ալեն իշխուզար պուլտառուտա, գապանմանըն էօլտուռու պիլտիմ. նա խօտ թանկը կէօնտէրտի, մալ ալեռա պիլտիքի, նէ էափայըմ, ալմէյը՞ մի ալմայըմ. իրատէմիմ իլէ սէֆտամա սա գուլլանմատամ. զօր ուլա զէվ գինի չըգարմալըյըմ։ Հա՛, իշմէ սիզին կիսի զինկինէրէ, պու պապա ալօզ աղնամմագ կիւճ շէյ տիր։ Էվվէլա իշխուզար պուլտառուզու. նու ալն քինամ գալմինէ ինան ալը սա, ասկրա պին իսթէրսէմ ինանըյըմ։ Էօգ, Ալլահ վէրսի. Ալլահ վէրէ էօյլէ օլայը. յօգին հէվիսի ալմէլ իսկ ալ, պիր միգատալը օլսուն՝ ֆուգարա գանը, իշմի՝ ալռահագը հոգը, ագնէ մուրատահատը, հարամ քիսա, վէ պուննա քէզալէք՝ նա ալնին էտինամէյին, նա ամանատան գալմա էլ հագլարը օլմայայը։

Էօյլէ իսկ պու մալն ատնա Ալլահ վէրմիշ, էօյլէ մի. յօգին ալմամագ քի քինամէկ գալը պայրագ շէքսին ալմի վէրմիշ օլա. համմա քինամէկ էյի հիզմէթ էմմէյէ, էվինագ այսէթ օլսուն ալմի վէրմիշ. ալվէմիմ իգպալիմ պու տուրալմի կիւվէնիսի ալ, ֆէնալըգ գուլլանմալըն ալմի վէրմիշ ալմայը. իլլա հիչ նապալըյըա պագըսա, մալ իշինագ՝ ֆագըր էաշայսուն ալմի վէրմիշ։

Պահ, պու նէ լաղալթատըգ յագըրսը տըր։ Խայր տուրմանըմ. վէնք լաղալթատը յագըրսը տըր։ Ալէյհիսսալամա "Մուհմմէտ գալմագ ֆագըր օլանլարա,, ալմակի յագըրսունըն մանսունը անլամմըսըն. մալ իշինագ օլտուպտա, մալագ կէօզիս օլմայըպ, պօրձունու իշխա էտինէրը իշին ալօյ-

էր : Կերչի պէնիմ մալիմ էօգ , յաբին մալէ՝ քէշ պէնիմ գաատր իմիտատր էմեսին , ֆագըրըն՝ զէնկինլիք ատզուատ օլմասըն , զէնկինին՝ մալէ իմիտատրը օլմասըն , ալմուշա կիւմիւշէ թօփրատ նազարըլըյա պագըրըն . օ զաման կէօր քի իքինի ան նատըլ լոհամի էաէր , իքինի ան ատվէլէմի օլուր :

Պիլիրիմ, պու պէնիմ սէօյլէմէյիմ՝ արնաուտա Ձա ատր . զէնկինն գըսայը պու յադըրատլատա ապղգլամագ սէր. Ձանընըն աՁըրնատան՝ սէօյլէմէյինի պիլմէյօր սէր . յաբին պու Ձիւմլէ եինէ Ֆագ ատր , վէ աւէտարանըն էմրինատր : Ապին սէրտ շաշնատա ատրըբի , սիզ աւէտարանա իսմէ-սէյինիզ կիսի ինանըլմազընըզ . ատՁա ատզուատ իսմէրատէն , աւէտարանըն նէ սէօյլէ-սէյինի պիլմէզսինիզ . ծնուն իլնի պու սէօզլէրիզ ֆագատ յադըրատատր ատր, ապղգլամագ ատր սէր-սինիզ . զաֆիլ կէօզլիմ պիր ատգուն ձաղ շէյ բատմէ կէլիր սէյի , աւէտարանը էլինիզէ պիլէ ալմազտա գօրդարատընըզ : Խույլարընա ֆիքր միւատ-լէէա օլան ատամլար՝ զաֆիլ խույլատրատընըզը պրագմազտա մէՁմուա օլմայըլըմ սէյի՝ վազ սին-լէմէրսէն գայընատրգլարը կիսի . սիզ սէ աւէ-ատրանը օգուտմազա գօրդարատընըզ :

Գլերիմ էյլէ , պիր շէյ ատՁա սէօյլէլէյիմ . պիր խատաձա կէօրսէն քի՝ սէնին սէրսին շու-ատր սէյի իլլէմինի Ձատրիֆ էտիպ , շու իլաՁը էաէրսէն գուրմուլուրատսէն սէյէնէ կիւՁէնիր-սէ , պու ատամ սէյի պիր սէմէզիսին : Նա պիր զէնկինէ՝ սէնին պու ֆօտուլլուգուն , մալէ օլան աշգըն , սէնի էպէա-էլ-ատաա սէֆիլ մինատ-

պուր էաէձէք ակր ոէոխիմէ կիւձէնիրսէ, պէն օ առաձա ապրլլը աէյիմ մի :

Պոգ ասլժուա, զէնկին՝ պէն օլսուղուա, վէ ան՝ ֆապըլը օլսուղուձու՝ պէն խապէթ էմ-ասիմ. զիրա ինսանըն սահիհ զէնկինլիյէ ֆապը-լէմ ակր, վէ քենահիյէ պու ասիձանըն մալինէ ալըրլրսագ՝ ֆապըրլըգ սրը : Անձագ պիլիրիմ, պու սէօզլէրիմ անին գալալինէ հիչ լայ՛սըր էմ-մէսօ. վէ պանա՝ Ալլահ բաղլ օլսուն սէյէձէյի-նէ, պոգ շու շարդընա սէյլ խասիխուվ կիւձ-ձէքսին : Լաքին սահիհ սիլ քի, պու սէօզլէրի-մէ գուվագ վէրմէսինին սասլա՝ սիլր կիւն յա-նէթ օգուլյաձագդըն : Վէ պու նէ էաէպսիզ սէօզլէյիշ սիլր աէյլ, սէյրի պու հիձվ էմսինին ձէրմուսուդուվ՝ ինձա Ալլահ գապսահրնը սէ-նին էիւզիւնէ գագմագ գլոմէթ օլաձագ սրը :

Լաքին գապսահրնը Ալլահ պէնաէն էվվէլ անին էիւզիւնէ վուլուձագ. զիրա քենահ՝ պէն-աէն էվվէլ լէնագնո էմմիշ սիլր. "Օնլարըն ալ-լահ նէ սիւվրիւնմիյիւլլահ գալըր: Թանրընըն զաղսագ կիւնիւձագ՝ օլան ալլահ նէ սիւվրիւնլիյէ՝ օլան կիւ-միւշլէրի՝ քենահլէրինին գուրթարսունյաձագ ,, : (Եղէկ - է - 19 -) աէյլ պույուրուլուշ :

Լաքին պէնաէն էաձա օլանլար՝ րիւհմագէմ կիւօրէ՝ պանա խբլսալ էմմէլի. մալիմ օլմայընձա քենահէ խբլսալ էմսիրէմմէմ աէրսէն, պու սա-նալան. պայրի ուլաձա սա աէօզլէմ : Պուձձա միւհմէգէր սասլար, խուսուսա Բօմա աէվլէ-լէինին պու գապար մէշհուր րիձալէրի՝ քիմի աէ-բասիյէր օլուր, քիմի ձուամհուրա պաշ օլուր, խբ-բասիա լայրգ սասլար աէյիլլէր մի խոբ. պու

Ձիւմլէ իլէ պուղլարը ապայանլար՝ չօդ ուչիա եա իմալաա ընիճի սեւրախուքլէրի եէրուէ, եա պազ-
չըսէ գազմա սալլաղըգլարը եէրուէ, եա քեօզսէ պէշմիշ շալդամ ըլա՝ գարընլարընը ապուրաա-
ղարը եէրուէ պուղուրլար, մանղալա կեմի-
բինէլէր իսիշ: Օնլար ինանուշ փուճուխէսի ա-
ասանլար ըսը, պիշ քրնանճյան օլաձաղըգ: Եօգ
տօանաա՛. եօգ, քեչիյէ իչըրտա էճատիրէն ֆազլ-
լէնի պիւ. էլէ էյլիք էճմէք. էլէ եարատաք, պէտ
ամըլանէն կէրի տուրմադ. ինանանա իճիլարը գա-
զանաղրանն պուղլար ապըր: Մալ ուչանյին Տասէ-
Ձի գազանաղրըր, հէր քնան պիր եըղընըղդ վէ-
րնը եատաղլադաղը, յաքին օ տրտաղրէն իճիլարը
վէրմէդ:

Ապհիհ իճիլար նէ՛ պիր պիլմը միտին. քիչի
քէնանյէ՝ Ալլահտան գօրգար՝ էյի տատ ուչ-
պիրմէք պիր: Պու օ մալ ապր քի. ինանանը տիւն-
եատ ուչ, ախրէճատ ուչ իճիլար տահիպի է-
ուէր: Իչիճ պէն՝ էլէ կեճիրմէյէ՝ չալըշըպ չա-
լըշաղըգտ մալ՝ պու տուր:

Ակնին տրտաղրէն իճիլար՝ մալին իչին խուչ,
խալգէն իճիլարը մալինէ օլուր, ատնա օլմադ:
Իճիլար էչյէ օլմադըգի, մալ էլիմիզէն կիճի-
պէքատէն ուճրա, եինէ իճիլար գալա: Օ զամանն
իճիլար՝ քիչինին քէնատ նէքիպինէ օլուր, մա-
լէ օլմադ: Պու տուրճատ ակնին տրտաղրէն
իճիլար՝ մալէ օլան աշդընատան Տատալ օլմուչ՝
պիր պոշ խուրճա ապր:

Թէ՛ճիւ ալէտինի խամէ՛ղմիտին. Տադդը ակվէր
պիր զինկինէ պադ. էշյէ ատատ՝ միւրճիւվէճի-
լէ օլուր. Ֆուզարտյէ ատատագա վէրիր, հէր քնա

իչէ իմիթազաճ էաէը, հէր քեսէ էյլիք գոյոլնաա օլուբ։ Ւչօյլէ աաամլին չարխը Թէրսինէ աէօնաէ, հէր քեա՝ զարար քենախէ օլմուշ կիսկի աձըը, հէր էյլիք սահիսկի սէ էլինաէն կէլմխկ գաասար օնա եարամմ էԹմէկէ պագար։ Օնա գորչըլըգ էլլի խօրլար խըրփալար, սէն իման սայմազ. մա՛ լինէ կիւվէնէն սկիր ֆօտու Լզէնկինէ՝ պէօյլէ սկիր գազա օլաա, աձըյա՞ն քիմ, հէր քեա՝ օ՛ն օլաուն, պուրնունուն եէլի էնաի, միգաարընը պուլաու աէյի խօշլանըը. զկյանընա կիւլմէզլէր ամմա, քիսկրի էնաի աէյի սէվինիրլէր։ Քէնաի էյի կիւնիւնաէ քիմնէյի սայմազազընա պէաէԼ՝ խալդ սա պու կիւնիւնաէ՝ քենախէն էիւզ չէվիրիր, վէ օլան նէքպէԹի իլէ՝ քենաի քենախի էէր եաԹըր։

Պու ինի զէնկինին էօլմէսինի սկիր սկրինէ ըուպար էյլէ. էյլիք սահիսկի զէնկին էօլիւբ, սիւնեաէն սկիր սկիւյիւք սաամ էքսիլսկ աէյի ալէմ աձըը. էօքսիւզլէր, սուլլար, ֆագըրլար, պապամրըը իԹիխսկիք աէյի աղլար, հէփսի ձանը իչին սուա էաէր։

Քիմնէյի սայմայան մազրուբ զուլումքեար զէնկին էօլիւբ. քիմ աձըը. էվ՛ասը մը. քենաի էմնալ մի. քենախէն աշաղալար մը. հէփսի՝ Ալլահաան գօրգմազ սկիր զալըմըն էլինաէն սիւնեա գուրԹուլաու կիսկի, Ալլահ վիւ ձուաուունու գալարըը աէյի սէվինիր։ ձանը իչին քիմ սուա էաէր. սաէսապանըն "Զէնկին էօլսիւ, ձէհէննէմ կէօմիւլսիւ,, սէսկի՝ պուննուն հագգընա սըր աէյէրիք, ձանընա սուա էԹմէք՝ վագԹինի պօշա կէչիրմէք սկիր աէյի, քիմնէ սուսապընը գըմըլսաԹմազ։

Այն խոհեմն, որ ինչ մարդին գինակիցներուն յարգին հոմէ տիեզերքն մարդնէ իմիտար էմ- մէկն առամ՝ հօրէս առանձինամ գիւրութա պա- տուհասնուզուհա՝ վիէք ամբաստագ ոչը, պատու- էյն ոչէլնէչ : Պուհմաքա էա պատնէտրը սէվ- մէզն, էա օնէտրը • պատնէտրը սէվէն՝ օնէտրը սէվ- մէզ • օնէտրը սէվէն՝ պատնէտրա իմիտար էմ- մէզ : Պատնէտրա իմիտար էմմէչէն՝ հօգ տուբ ոէչյ ամբամագ • յարգին օնէտրա տա իմիտար էմմէչէն՝ էպէտէն մահդուհ օդտուհ ոէչյ ամ- շէքգի էմմէտին , գիրա գատահամ քինտունին ոչը :

Պոյգ շու պիւչխքգիւչ • պիւչխքգիւք էտէյհ ոէչյ քինտէչյ պու գատարքիւշիւմէք • պու քէտիւտահ կիտչ կհօրիւնիւբ կհօրիւնմէգ , ու- ձու պուձատը պուդտունտագ պիր տիեզատէ՝ ոհօրհ գարդշ հէրտէն տիշտրը շրգ ատնչդտ , է- գիտմէ օդան մարչ՝ ոէքիգ կհուն ատհիտ օդտմատդհ ոէչյ ոհատիւդչէնմէք , ատդտուտու՝ շօգ պիւչխք- գիւք ոիւք : Ագիհէնատ ատդտար • պոյգ շու ա- գիհէնատդքտա • ոհօրհ ագձէչյ՝ պիր խայր ա- մէքտէն գիշատէ ատյտդքատ :

Պիր քհօշգիւ նքի ոհօնիւհ պիր պատգնա ոէ- պիւչխքէնտչյիհն կհօրիւբտէ, շու գատար շէչյէ գօղ- հատգարդ գատատդշօր ոէչյ գիվգէնիրտէն • էա տիեզատէն պու գօձա ոէվգիտէ՝ ահնչն էչյն- ոէքն մարչ նէ ոիր • էա քհատիտահէն կհիւքհնմէգ պիւչխքգիւչիհնէ նիտատէհէչն, ահնչն գինակիցչյն նէ ոիր • հիշատէն նէ ֆատգդ վար : Ագէգն ատ- հիտի Ագձահ՝ պու էչյնատէ օդան շյուձնագտարդ ատնա ինտչյէհ էհմգիշ • ահն յայդգ օգտատատագ՝

ՄՀՃԱՆԵՆ ՎԵՐՄԻՇ, ՈՒԽՏ ԳԱՉ ԿԻՇԻ ԳՈՒԼԱՆԱՍԻՆ ՈՒՀՅԻ ԼՈՂԻՆ ՎԵՐԿՅՈՂԱՍ, Ո ՍԱՍ ԱՀՆԻՆ ՊՈՒ ՇԱՇՎԵՆ ԼԱՎԼԱՆԱ ԿԻՒՂՄՂ ՄԻ ԱԱՆԼՐԱՍԻՆ: ԵՀՈՂԱՍ ԱՀՆ ՔԱՆ ՈՒՆԻՆ ՈՒԽՅԻՒՔ ՈՅՂՈՒՎԵՆ ՆԿԱՂ, ՎՀ ՈՒԽՏ ՈՉ ՄԻՒԼԱ ՀՈՉՈՒՍՎՉ ՇԱՇՎԵՆԼԱՎ՝ ԱՀՆԻՆ ՈՒԽՅԻՒՔ ՀՀՂՒՆՀ ԳՈ ՈՒՈՒԳԼՍՎԵՆ ԿԻՒՂՄ, Ո ՍԱՍ ԱՀՆԻՆ ՈՒԽՅԻՒՔ ՀՀՂՒՆՀ՝ ՄԻ ԳՈՅՈՃՈՉ: ՀՀԼՀ ՊՈՃՈՍ ՈՈՂՍՂՈՍՃՈՍ, ՈՈՂԳՈՒՈՀՀ ՀՀՂՒՆ ՈՀՈՎԼՈՃՈՍ ԿՀՈՎՀ, ՎՀ ՀՂԻՀՈՈՒՈՀՂԻՆ ՊՈՒՅ ՈՀՂՈՒՀՎԼՈՃՈՍ ԿՀՈՎՀ, ԱՀՆԻՆ ԳՈՎՂՆՃՈՍՈՍՃ ՍՍՍ ՔԻՒՂԻՒՔ ՈՅՂՈՎ ՈՈՂՍՎ ԱԱՆԼՐԱՍԻՆ՝ ՊԻՂՍՍ ԳՈՎՂՆՃՈՍ՝ ՀԻՀ ՈՀՎՈՎՍՍ, ՀՈՂՈՈՒՎՂՂՆՈՍՍ ԹՈՅՀԻՆ ՈՀՍՈՒՀՊՈՒ ՀԻՀՄՀԻՀ ԻՃՂՍՍ ՀՀՄՀՂԻՎՀ, ՈՈՎՂԻ ՀՈՂՈՈՒՎՂՂՆՈՍՍ ԻՀՂՀԻՀ ՀՈՃՀ:

ՊԻՎՂՐՈՒՈՀՀՆ ՊՈՒ ՈՀՈՂՀՀՈՒՈՒՈՒՍ ՈՀՈՂՀՀՂ ՆՀ ԳՈՈՈՂ ՀՈԳ ՈՂՂՍ. ՎՀ ՀՂՀՂ ՈՀԳՂՆ ԹՈՈՂ ՈՀՍՍ ՈՈՒՀՍՍ ՈՈՂ ՈՒԽՅԻՒՆՀՃՀՂ ՈՀՍՍՆ՝ ՀՂՐՂՈՈՒՍՍՍՂ ԿՀՈՎՀ ԹԻՒԹԻՐՀ ՄՀՂՍՍԻՆ: ՎՀ ՊՈՀՆՈՈՒՈՀՀ ՈՃՂՍՍ ՄՀՍՈՂՂՐ ՀՈՒՈՎ, ՈՈՂՂ ՈՀՎՈՈՈՂՍՍ ՈՀՀՍՂՂՍՍՍՀՀ ՊՂՈՈՀՍՂՍՍՍՀՀ, ՀՆՂՍՍ ՎՂՂՍՍ ՀՀՂՍ ՈՀՍՍՆ: ՀՃՈՀ, ՀՂՀՂ ՆՈՈՒՀՀՈՒՂՂՍՍՂ ՀՀՎՀ ՂՀՆԻՂՈՈՀՆ, ՅՂՂ ՔԻՂՈՈՂՂՍՍՍՂՍՍՆ ՀՀՎՀՍՍՒ ՃՈՈՂՍՍ ՊՂՍ ՈՈՂՍՍ ՈՈՂ ՈՒԽՅԻՒ ՀՈՈՊՀՂ ՎՀՍՍՒՂՈՂ. ՀՀՂՂՍՍ ՀՈՈՂՂՍՍՍՍՀՀ ՀՀՂՍՍՒ ՈՒԽՅԻՒ ՀՈՈՊՀՂ ՎՀՍՍՒՂՈՂ՝ ՀՂՀՂ ՈՀՎՈՈՈՂՍՍ

ամաձայնեան՝ քեռոի գալսինի քեռոին ինան-
ալը :

Հէր նէ հալ խաչ , սէնին չիւրիւք համհամայա պատճը օլտուղունու՝ իշտա մէքթուպումիա խապէր վէրմէտ , սէնին սատըգ պէնտէն օլ-տուղումու՝ ինչա Ալլահ խապամ էմոխմ :

94

ԵՒՆԻ ՊԻՐ ՓԻՇԱՑ ԱԻԱԳԵՐԻՑԻՆԷ

ՊԷՆԻՄ ԷՋԷՆԱԻԻՄ,

Ալլահ Թէվքիգ վէրէ. սէն պիր գուրու Թարլայա չիֆթի սիւրմէկ Թայնին օլմաչաուն . պիր չալըշը Թիքինէլի Թօփրաղը իշլէտէճէկսին. Ալլահ գուվվէթ վէրէ.պիրաէյլէ եէրտէն մահաուլլահ-մադ փէք կիւճ չէյ օլը : Մէքթուպումու օգու-տուղումա փէք հազը էմոխմ, խաուֆա հէջ Ռէմինէ տալը պիր ազ նասիհաթ խամէմիշինին , ծնա փէք խօշլանտըմ: Կէրչի պու պատառ պէ-նիմ պիլմէյիմ փէք ազ ըրը , սանա վէրմէճէք չօգ նասիհաթիմ կօգ , անճագ գանսաթ էտէրսէն , պունան ագաէմ պէն քարտըշլըկ ալըշմադ խ-չին , քէօյլէրտէ վազ վէրիպ կէզմէյիմ վազգէ-լարտա կէօրիւպ պէլլիէմէյիմ շէյլէրի անօյլէյիմ :

Պիլիյիմ, սէն ո քահանալարտան ալդըսընըչ, մանաղալնա վարտըգ լայն սիւքքան աչըպ , ա-

լըշ վերչէ օմուրտալն, եախօտ քինալն իչլն ա-
խէրէ էմտրէսին:

Սէն անլատան ատչիլին. յաքին պազըլտըր
վար կեօրմիշլեմ, կերչի վէք ազ տըրըտ ամմա,
չիչ էօգ տա ատնամէզ: Օնուն իչլն սէն ատ պա-
մուրտար թատնատան քինալնի ապգնատըն ատչի
իտտէր վերիրիմ:

Պազըլար մէրհամէվ էիւզիւնատէն պաշլար,
քէօչլու Փուդարտանըն էօտիւնէ ապէվ տազը-
տըր, ասկըրա եէրինէ՝ մահտուլ վագիվ՝ էօգ պա-
հաալնա՝ պուղտայ վէ զայըր մահտուլ տըր:

Պազըլար աշիքեար մամէտտազըդ էահր. էվ-
բահան պուղտայը շարտազը՝ էօգ պահալնա
տէվչիրիր, ասկըրա ակը էլտէն ատչինակի պա-
հայա՝ էինէ քինալէրէ, էա ատչազըդա տամար:
Պուղտար ակիլի տէօնատ, պու գարտաշ մու-
հաապէվինէ գարշը տըր, քիչիսէնինի գանատն-
լարընա զըտ տըր տէտ, ակիլ տէ կէչինէվէչիվ,
օնուն իչլն էտէրհալ տէրէկը. օյուտա համազա-
րընատն նազի ակը: Պէօյէկ ապէօյէկ քարըն տա-
տընա աղըշտա, այատն աշիքեար պազըրկեատն օղու-
լար. համհա պազըրկեատն տէչիլ, էլէրի ալճըն-
տա օլատն գօյունլարտա գատտազ օղուլար. վէ՝ Նչի
չօպան՝ Հանըդը գօյունլարընի ուղուրտունա գօյ-
ատաղ, իչէն, պուղտար չօպան գէյատֆէհինէ
գուրտօղու, քինալն սիւրիւչէրինի վարտալըրտ:

Պու մինիչլի չօպանլարտը՝ մալ ատհալի չազըրտա
տա հիտտազ իտտիչէվէչէք օղուրտա, նէ ճէվապ վէ-
րէճէչէքլէր: Օհատա հիւհիհիւնիւյիւնէ գարտընդը
էիւզէրինի նէրչէչէ ատգայատճագլար. օ ակըճինի
օղուրգլարը գօյունլարընի գանընա պուղանտը էվ

լէրինի նայել կեսամէրէձէքլէր : Խոլդա էմ-
ոխքէրի ասյուձուլուզա նէ հազ պուլուպ ուա
էօզը էաէձէքլէր : Ինանձա հիսաս էաէրուէք,
պու միսիլի չօպանլարըն ձանը ակլամէմ պու-
մայաձագ կինի անլաշըլըր :

Սիւրիս սահիպի՝ Եզիկիէլ մարդարէնին աղջկ-
լա պուչուրուզու աէօզանէն վէկ գօրգարըմ.
«Քէնաի քէնաոլէրինի պէսէյէն՝ Խրայէլ չօ-
պանլարընըն վոյ հալինէ,, ուէր :

Պիր ճապսըրաճ ուահա վար քի , զէմանէաէ
աաէմ օլմուշ . քահանաըն սիրի պիր մէանէ-
ոի էոինոոխքէյն , կեօյա օրանըն սուլթանը օլ-
մուշ կինի գուրուլուր . պիւթիւն կիւն հիւձրէ-
սինաէ պօմ պօշ օճուրմուշ, էաոնօա խալխ պանա
ճէվապու էճոյին ուէյի գուրուլա գուրուլա կե-
զէր . իրաալարընը ուէվկինի , նէր իչէր՝ զէվգինէ
պագալու քէնաի պօրձու օլան հիզմէթլէրի՝ հիւք-
միանաէ օլան քահանալարա պրագըր :

Խոլդա էօձիւնաէ ուուրուր պիր գաչ յագըրլար
մըրըլդանըրուաէօյլէաէյինի ձէմաալի անկլաուալըգ-
ուան ուօկլու, քէնաի պիրէ անկլամազ . պիր խրի ուէ
խուաալանանըք իշիոկր. իչէճ կէօզէաէձէյի սիւ-
րիչ՝ չէքաէյի զահմէթ, ուէօքսիւչիւ ճէր՝պուձ-
լար ուրր :

Խոսճալարա պագմազ , էօչէձէք խոսճալա-
րըն էանընաա պուլունմազ ուէրուէն, էօլուզագ
ուրր , կիւնէչ էապար , էաղմուր ըսլաալըր , ճօզ
ուաէման ուոսոր պօղար , վէ պուձուն կիոկի վէ-
սիչէչէր պուլուր : Հիզմէթէ ճայէյին օլմուշ
ուաա , մանըգաա էրմէք իչին ուէր . պէ ձանըմ,
պու ուոսոլար էքսէրիչէր ուէ քէօչիւ սիւր՝ մանի

ակիլ. մանավոգ քիշկի նազիք էոէր : Վէ պուռնուա պիր պիւյիւքլիւք թաղընըզ, ակրիսոէ էթոգիկի հիզմէթի ալնուաուր, ակիթաղնա պադար : Հիզմէթի՝ հիւքմիւնաէ օլան քոհնաղար էթոգին :

Լաքին Հէմաալեին իսաղէսի սանա հավալէ օլմուշ, օնլարա ակիլ. ծնլարըն պօրձուս սանա եարըմ էթմէք օլը, եիւքիւնիւ գալմըրմադ ակիլ : Սիւրիւ սոհպայի հիսապը ալնոաէն խալէր, օնլարդան խալէմէզ. ծնլարըն էքսիքլիկի՝ ալնաէն ադրուլոուր : ,, Պէն գօյունլարըմը չօպանլարըն էլինոաէն խալէրիմ,, ակիլ, վէ ոէր Ալլահ-ուլիմ-իւչյան հադրէթլէրի :

Պուռնուդ պիր քեօյէ մալիք օլոուգլայն, եանը օլուուգ սանըրլար : Ջան վէրէր շոշգընլար, քոհանալըգաս պաշ օլմադ՝ նէ ադրը հիզմէթի օլուուզունու ակիլսէլէր, նէ գաուար պօրձ ալթընա կիլմիքլէրինի օիւշինոաէլէր, էֆէնոիմիզին Պէյրուս առաքէտա ,,Գօյունլարըմը պէսլէ,, ակիլ, թէմ պին էթոգին նէրէ յադըլոուգ՝ նէ գաուար պիւյիւք թէնապին օլուուզունու միւյահադա էթոգլէր, վէ օ մէսէլէյին եիւքիւնէ՝ վէրէ ոէր Ջանըմ՝ կիւձիւլէ ոայանա պիլմյօր, օ մէսէլէ՝ պօշ օթոուրուպ պիւյիւքլիւք էթմէյէ կէլմէզ, ոիւնոաղդա Ջէմ էոէպ՝ էվինի շէնլէոէպ՝ սէֆահաթ էթմէյէ ույմազ, պիր գօրգունճ մէսէլէ օլուուզունու օիւշինոաէլէր, վօսաթլարընա էօյլէ բահաթ օ թուրամազլար :

Խանի սէն Գիւոէ պուղընա չալըշմադա թայէյին օլմուշսուն, պօշ ուուրուպ զայըրլարա պուրուամազա ակիլ, նէրա սէն քենապին մուգայէթա

օրմանըսըն. հիւքմիւնաէ օրանըսըն էմմէսի իլէ պիմէզ: Սէն տուրմայըտ չալըշմայըսըն. գոյուն-լարըն սէլամէթինէ մուգայէտա օրտաղ, թուն-տուգարը եօրա պագմայըսըն քի, պիրի ադըլ-ման չըգըտ զայըդ օրմայա. վէ էյէր չըգմըշը վար-ըտա, թուրթուդ ադըտա կէմիմէլինէն:

Սէն փօսթտա օթուրտույօրտուն, հիւքմիւնաէ օրանըսը հէվ ման պագար. անուէն իտրէթ ա-լաճագտար. անուին պիրին ամէրին էյի իտրէթ վէ-րէճէյի եէրտէ, իտալգը ազարտմագա սէպէպ օրտը-ման, հարին վէրք ֆէնա օրտը, ընտարըն ադըրն-լարը՝ անուին իւամիւնէ եըգըլըր:

Պու ախպաճէմանէն ան՛ըտա կէրէք քի, սէն քէնտինի ո քիւչիւք եատանի եէրինն պապատ եէրինէ գօմանըսըն. վէ հիւքմիւնաէ օրան ճան-լարըն՝ կէրէք ախուէնա, կէրէք ախրէթ մուգան-գալարըտա պուլունաբըն:

Տիւնէ ադըգ հագգընտա էյի պիլգի, իրտաբընն պիր թիւրլիւ անուին ակընճիպր, ֆուգարտանըն տըր. եօգ, պունտար էտրի զաման շէյլէրի պիր, շիմտի պու ատէթ եօգ ակրտէն, քիլիսէնինն գա-նուէնտարը պօզուլմուշ ակընճ պիր. կէրչի շիմտի ինչտա էտինէյը ադ տըր, վէ չօղու այագ ալթընա ադըյար, անճագ ինչտա էտինէյը հէր նէ գաատար ադ օրտա, վէ քիւչիւքէրտէն գէլտաէ՝ պիւչիւք-լէր նօգտան էմտէ, եինէ պու գանուէնտարըն ինչ-րտաբը պօյնէ տուր, էօզիւր կիւօմիւրիւր եէրի եօգ:

Խանի տատագտաա գուտուր էմտէ. պատա կիտի հէվտինի սէվ, քիտնէյէ խաթըր էմտէ, հէր քէսի պիր պագ. վէ իգթիճա էտէրտէ, քէն-տի նաֆագանտան պիրէ քէտ, միւհիմէ՛ օրտնա

վեր : Վէ պաղըլար կիսկի իրասընա էվինի չէնէ-
լէմիս , պիզ ան ֆուգարայըզ ատկէրնէք՝ հէնէյի
շէրխէ ուչաուրուս , սաատագա պօրձունա Թա-
գաս էաէրիմ գլյաս էթմէ : Ալադէրէց օլանըն
էվի պարգը՝ քեօչիւնաէ պուլուունան ֆուգարա
ըը . գարաաշլարը էվլաալարը , էհլի այալի օն-
լար ըը , էքմէյինի օնլար ըլա պէօլիւշմէլի : Պէ-
նիմ ադրապամ՝ վէսէրիմին մաւրաաընը իճրա
էաէնէլէր օկը ատյի , էֆէնտիմիզին պուչուբ-
աաւզաւ էմրին մանաաը՝ չօպան օլան աաամըն կէօ-
զիւ՝ ախունա ադրապալարընաա օլմամալը ա-
մէք օկը :

Կէլէլիմ Ճան հադգընա . պու խաւաւաա
աէնին հիզմէթին՝ խամ Թօփրաղա էյի Թօհումի
էքմէք օկը . հադիգամ , զահմէթի չօգ տուր :
Ջամի Թէրպկէսիզ Թօփրաղա , տօղուշունաա
պէսխուլլու գալպլէրէ , Ֆաղիլէմ Թօխումու
էքիպ ատ էյի մահսուլ ալմագ՝ վէք կիւճ չէյ օկը :

Պու Ճիւմլէ իլէ , քահանալար մուգայիսա օ-
լուպ աա՝ մէմուր օլաուգլարը Թարլայա՝ միւ-
նասիպ օլան Թիմարը էաէ պիլսէլէր , վէ էթմէք
խաԹէսէլէր , քեօյլիս գըսմը տա օ գաաար պէա-
խուչ օլմագ սանըրըմ :

Ֆիլ-վագը քեօյլիւլէրաէ նիչէ տինինի պիլիր
աաամլար կէօրաիւմ քի , պաղը շէհիրլի չէլէպիլէ-
բին էխուզիւնիւ գալա չըգարը : Շէհիրաէ նիչէ
Թէրպկէէլի քիպարլար զէնկինէէր վար քի ,
ԹուԹաուգլարը աին՝ նէ օլաուղուն պիլմէզլէր :
Քեօյլիւլէրաէ էօյլէ կիւնաէնօրզ պիքիր Ճանլար
կէօրմիւշիւմ քի , քիլիսէնին էվվէլքի քրիս-
Թիյանլարընը կէօրիչօրում կիսկի : Էյ վահ , էյ

վան. շինութիւն քիւրտ նէ գաւառ Թէպրիզոմուշ, քիւրթէյանլըզըն նիշանէսի ալէք գալմըշը։

Պու էօրնէքլէրուն անլատըմ քի, Գաուն պաղընը եապանի օթլար պատըզընըն ատը՝ պաղպանըլըն մուգայէտա օլմատըզը սըզը։

Պէնիմ գըյասըմա կէօրէ՝ վազ, խառավանութիւն քրիստոնէական վարպապետաւէ, վէ նասիհաթ և իւգիւնաւէն ոճպէթէլէր, օլան մարդալէ վէ վոգ-թի դալէ ուչուն վէ միւնասիպ օլմազը։ Պաղըլար՝ ալիր քէօյլիւք էէրլի խապէ էթմէյէ, ալիր պայազը էանա ագըլ ատ էլ վէրիր գըյաս էտէրլէր. յաքին պէնիմէն՝ էօյլէ գուրտ թօխտաղլար իչէթմէյէ՝ վէկ ագիլ վէ քէամիլ ատամ լար իգթիզա էտէր։

Պէն պուն նա էտէճէյիմ չէյլէրի՝ պիր պիր ոպ-ըզա, նէ չէքիլ էտէճէյիմի սէօյլէմէք հաճէթ ալէ-իլ. Ֆագամ հէր նասիհաթլիսա թէմէլ օլաճագ՝ պաղը մատաէլէրի սէօյլէյիմ։

Հէր չէյուն էվվէլ օ գաղա խալդա՝ եապա-ագըճըչէյլէրի կէօսթէրիպ, եապատանըն պիւյ-իւքլիւյինէ անլաթմազա էօրուլմազը սըն. ծե-ատն ատնրա ինատանըն քիւչիւքլիւյինէ սէֆիլ լիյինի կէօսթէրիպ, պէօյլէ քիւչիւք չէյէ՝ Ալ-լահըն ատրէճէսիզ մուհաթագէթինի անլաթմա-լը սըն։

Պու չէյլէրի՝ ոխուրլիւ միւչահազալար ըլա՝ օ գալըն պէյնիլ ատամլարըն Ֆիքրինէ պիտութէլի. պիրա պուն նալար իլմի էտէպին Թէմէլի օլմազդա, պիլմէսի վէկ յազըմ ատը։ Նաքին պիր էյի Թա-րիֆ էթմէզսէն, էքսէրիյէա օ Թէրպիյէսիզ ա-ատամլար՝ Ալլահը էօրֆ ատինակ գըյաս էտէր-

լէր : Պու Ֆասխա գլխաս պայազը խալդատ փէք չօգ վար , վէ պէլքի շէհիր իշլէրինտէ պազը քիշի զատէլտատ պիլէ պուլունուր . յալքին քէօյլուք նէրլէրտէ խալդ Թէրսլիկ օմմաշ տէյիլ հէփ Ճահիլ սիրլէր , ապդըլտըր գապա ազը . էյէր քահանատ քինահլէրինին եօլուտ , նասխահի էտէ էտէ՝ Ալլահըն քինայէհէթինի , ինսանըն զահիփլէյինի վասֆ էթմէզլէրտէ , ո Թէրսլիկէսիզ գապա ատամլար խիլոյէ կէլմէք միւմքին ատիլ :

Պունլարտա ապդըլտըր նէհիհօսքանէն ասկըտատ Ճա նասխա Ալլահը սէվմէյէ , Ալլահտան գօրգմազա ատաշտըլար : Պունլարըն կնօզիս էօնիւնէ գօյատ մատտէլէր՝ այ, կիւնէշ, նըլտըզտա, կնօյիւն սիւնիքլիւյիս, ահունանըն մախլուգտամը, վէ հէր շէյտէն զիյատէ՝ քինահ էլէրինտէ հատըյա կէլէն մահատըմը, վէ հէր կիւն կնօզլէրի էօնիւնտէ պու օյան հիքմէթլէրէ՝ քինահլէրինին շահիտ Թուտ : Պու ահմագ ատամլար պու հիքմէթլէրի կնօրիւրլէր ատմա , կնօզլէրի ազըզդ օյտուզդուտան , պիր ագըլ էյլէհէնլէրի օլմատըդտա , նէ ահըշինէ պիլիրլէր , նէ Ալլահըն գուտսէթինին կնօրիւրլէր :

Օնատան սօնրա պիր շէյէ տահա մուդայիէտ օլմազը ազնա տանի , շէքահլէրի զահմէթէ Ֆագըրլըգտա ատապ էթմինլէր : Գէօյլիւ գըսմը զինհինլէրինին բահատըրլըգ կնօրիւտ , պազը քիրլէ հատահինատէն ատալըրնը զայտ էտէր : Պէյքի պու ահպէտ իշին սիր քի , զինհինլէր սիւնէհայէ մազլաք օյտատ , իչտէզ կիւՃահուզ՝ հէր բահատըրը նէրինատ օյա ատա , քինահլէր պիր քօփտա հատան էրմէք իշին չալըշմազ՝ հագ սէյիլ սիր սէյի , էլ ուզուն-

լու զուներ իշ եէրինէ գօմազլար։

Պու ֆոգըրլարա՝ հալէրինէ չեաքը էարար, սապր էմմէ նասհամ էմմէլու։ Էօքի պապալարըզ ապա պէօյլէ եաշար ըսը. Ալլահդն էմրինի սեզ ինձա էօէյօրսունուզ. էքմէկինիզի անընըզդն էմէրի իլէ գազանապընըզ ապոխի՝ պու տուր. պէօյլէ եաշամաղլա էպէմի բահամա նա իլ օլաձագպընըզ ապէրէք, զսյրէմ վէրմէլի։ Ջէնկինէրինա մալինէ բահամընա հասէտէմէն, զնրա աէհտապընդն ապօգնէնէ կէօրէ՝ ձնըրա ձէննէմէ կնրմէք կնէձ օլաձագ ապէի, մալին՝ քնչնկ նէ մազարըպէմէլարը օլտուզունու, վէ մալ արզուսու, մալ ապֆասը, ինսանը գարտաշ մուհապպէմնունէն նասրէ այլարընդը՝ կէօզէրի էանինէ գօ։

Էֆէնտիմիզ՝ ձէննէմէ վէ ձէննէմ էհալիսինէ մէսմնկ կնմնրձէք օլտուգ՞ա, պապան պապպանտան չօպանտան պօհա էապրսի. վէ սնրի ձէհէննէմ՞ձանը պէօյլէյձէք օլտու, ծնու զէնկինէն մէսմնկ կնմնրսի։

Ֆնկրըէրինի գանտըր քի. քէնտինէը ապ Ալլահա հէր քնս կնսկ մագտու՛ տուրար։ վէ ինսանդար՝ քէնտինէրինի հէր նէ գատար խօշլատա, Ալլահնինէ հէր քնսի սնրի մուհապպէմ նէ ապվէր. վէ էն էաձա քնօշլնը՝ քէնտի էմրինի ինձա էմանէաէն ասնլա, Ալլահդն ինսանտաձ՝ քէնտինէ ասի էն պնսկնը վատանշահան այա տըր։

Վէ էյէր պու միսնլդն նասհամէէր վէրսէ վէրմ՝ հալէրինէն խօշնուտա էտէ պնլնսանդն, խմ լայէ կնմնրսի, էյի մէյվէ պէա պնլնսանդն։

Չէր շէյաձն զնյաձէ թամամը ապէլի օլ, պնլէ-

լէրինձէ՝ գարտաշընա էվլատընա սէօյլէշիր կի-
պի սէօյլէշ. զիրա պիր առամդին էխտիւնէ առա-
րըլարադ ալեմըդընի՝ էքմէք պիլէ օլսա, օ առամ
ած՝ ըսա պիլէ՝ ալեմըդընի էքմէք՝ էքմէք օլմազ,
է օա օլուր, էքրահէդն աղըր: Թաղիրի էլաէդն պրադ
աէմէմ, զիրա օ գալըդն ադըղլարա՝ առխա ենեմ-
լը ոիլ ենէ՝ պիր էեմէզ, անձադ ինսաֆլը օլմա-
լը, պարա էվլատընը ենէրպէխ էաէր կիպի էեմ-
մէլի:

Նիհայէեմ օ գարպա առամդարա քէնարինի սէվ
ոիրիպ, իսանեդընը ասյարդմալըսըդն քի, սէօղիւ-
նիւ սէվ սէվ ոինդէսինդէր, վէ էեմախին՝ քէն-
ոիլէրէ էղդիք օլսուղունու պիլսինդէր:

Պու մառաէլէրի ենէմդ էախպ, հէր ամէլինի
պուդնարա պինա էաէրսէդն, սիւրիւնիւ հէմ էօ-
բուրմառան կիւաէրսին, հէմ պէօղդ ենմար
ըլա ենէրպէխ էեմախին ենարդառան մահսուլարա
պիլդիրսին: Էօգսա ենաշ իւղէրինէ աէօքիւրէդն
ենօխուսմառան մահսուլ ալընմազ. ոիքինդիք էէ-
րէ էքիդէդն ենօխուսմու՝ չիդէնմէուէդն չարը պա-
ծար:

Թօփրադը ենէրպէխ էեմէքի՝ էինէ քէնար
քէօյդիւրէրինառէդն էօրէդն. ընդար ենօխուսմու էք-
մէառէդն՝ իսպենսա ենարդանըդն օենուղունու պիչէր,
սօղրա պիր գաչ առէ՞ա սիւրէր, առիվ էառէր,
ենօփրադը էրմշառդր, ընառան սօղրա էքիր:

Պիդիրիմ, պու ենէրպէխ առնա կիւճ կէօրիւ-
նէճէք, իսքին առնա պու իչալէ օլուղառան հիզ-
մէենին պօրձունու ոիւչիւնիւրսէդն, վէ զահմէ-
ենինին մէյվէսինի կէօրմէյէ՝ գալպինաէ սահիհ
արդուն վար ըսա, հէր չէյ գօլայ օլուր: Ձէ-

մանէմիզին ալէսանէվիկ օլան առէմի՝ այլոյ օ-
մասա , սանա ծոռ էօրնէք Թուլ առը խոսմ.
նանի , ովր սիւնանէվի քնար օլաս , իւհսանէսին-
անէն կնէլէլմ առէյի իչնա օլուանսոյը Թարխը
էօգ. հիչ ովր զահմէմէ պապըլմայ , էլսէն կե-
լէն կնրիկ պապըլմայ . պուանա գարշըլըգ՝ ովր
խայր ամել իչէմիչէ , ովր նէֆսիմիզի էնէնմիչէ ,
ովր ասլաս իչշաս էմմիչէ , ովր ազ զահմէմ
ալըր օլուր , ովր ձինգի էօրուլմայա ձանըմըզ
սըգըլըր :

Սէնին պապըն պու առը . ովրին իչէ նասի-
հաթ , ամելլէրին իչէ խարչէմ վէրէրէգ պու պապը
չինէլէմիչէ ձահա ու զայրէմ էմմէչիսին : Պու
խուսուսաս օլան պօրձուն՝ պապը ձահիլլէրին
գէյսաթնաս զիյաոէ ովր . վէ նէ օլսուզուն հէր
քնսին ագըր էրսէ , Թանրիպէր պու գաոար չօգ
օլմայըգը : Պու հինգմէմէչէրէ էօյլէ Թայլայ օլմայ՝
Թանձաոան զայրի չէյ ովրիչ : Գահանալաթմայը
պու գաոար հէվէս իչէ ձանալաղ արտաղլայը՝
հինգմէմէչէրինի վաձիպինձէ հաս էմմէք իչին
ովրիչ ովր . հայա . խուսուլըրնը ալըղ . բահաթ
կնշինմէք իչին ովր :

Պայգ իսան Գրխաոաուն պապնաս նէ նիչէմէմ
իչէ կնրկնօրլար . պապը շինէչէմիչէ իչին ովրիչ .
խուսրնը ալըղ՝ պապը վիւան էմմէք իչին ովր .
Էրնէմիս ձարգաոինին ովօյչէսիչի պաղ սահիպի՝
«Ձօգ չօպանլար պապըմը վիւան էմմիչէր . հիս-
սիմի շինէսիչէր» (ՃԸ . 10) ովչի շինէսայէմ է-
ովէրսէ , հագդը վար : Ձիչսան ձանալաղ ձահիլ
օլմուշ . սէնէվինէ կնմիրիր , իւշ եիւշ զուրուշ .
իչիմէ ուչսաշ : Օսիչի ովշ եիւշ կնմիրիր . պու

եւ վերին, պատնա թաղիա օրհրուժ: Երվեցքի. նինինչին խոհէմիզ. իրատը ազ արր, ծնուն իչին:

Տէ իսոհ պագոչլմ, պուհնաս թանհուան զայրի, բահամ պատհուան զայրի նէ՞ մոհթուա վար: Էֆենահիմիզ կիւնահլիքձիլէրինուէն խոհէմչի հիզմէթ պո՞ւ մու աուր:

Տահա պէթէրի վար. քինոմի մանըպատս իքին՝ ատհա պիր եաղըձա մահլիւլ ախչէր, օնա թաղիա օրհր. նինին, ատհա բահամ օրհր, պիր էպիսկոպոս գատար ապրմանամ էտէ պիլիր, ծնուն իչին: Թամա, Ֆրանսըզդ ախչիքլէրի պուհնար ակիլ մի: Իպրհիտա էտինամչին քիլիսէտէն նինին այրըլըյորսաւնդէմանէ սահթի պէօյլէ կեօհիւրիւր, ծնուն իչին:

Ա՛հ յանէթ օ թամամ. յանէթ օ պիւյիւքլիք ախվատընա. պուհնար հէմ քիլիսէնին նիզամընդ պօզմադ ակիլ մի. Յուգա կիսի՝ պո՞ւ նէ էրէյիննէ ակէրիք, ադիզ քահանալըդ՝ մէզամ չըգարմադ ակիլ մի: Էյ վա՛հ. էյ վա՛հ. քիլիսէ մանըպալարընաս՝ պէօյլէլէրինին նինչէմի օրհյոր: Եաղըդ, եաղըդ, հանին էֆենահիմիզին՝ "Ալահըն ատվէթինին արտընը,, ատմչի. հանին "Թօրատա, Ձէպ թաշըմայընը,, ատմչի: Ըհտատպանդ հէր կիւն օգուրլար, թուհաֆաղլարդ եօրան խիլաֆըդ՝ հէր ատհինէճաք կեօզէրինէ իլիչիր. փէք էյի շէյ, պէյնիրլէր, մէտհ էտէրլէր. յոքին ինչ բայէ կելինձէ՝ հէր քեա եան չիզէր:

Մայ ատհպի՝ Եսոյի մարդարէնին աղգընա չօպանլարընա "Գօյուներդ կեօզէթմէզլինիզ,, (ծչ. 10. 11) ակի թաղիր էտէրսէ, հապգը էո՞ւ մու:

Նիհայէթ հէր չէյէն զկատէ քնոմինի թէրպկէ էմմէյէ պաղ , պօղոս առաքեալն քնոմի քնոմիտէն գօրգոտզու կիսի " Էլ-լէրէ վազ էտէրքէն՝ քնոմին մուրթատ օլմայա-սըն " : Պագը , սէն պօրձուննու էտա էմմէյէ՝ պէն տուատէ գուտուր էմմէմ , սէն ատ պէնիմ կիսի պիր տօսթուննու՝ տուանտա էտա էմմէյէ ուննուէմա :

95

ՏԻՆԵՆ ՄԷՑՏԱՆ ՕՅՈՒՆՈՒ ՏՈՒՐ

Ազիզիմ ,

Պէնին էմտիյինէ քիմ պէյէնիր քի պէն պէյ-էնէյիմ. մէյտան օյունուննա օլան հէվէսինէ պէյ-էնմէյօրում՝ ատէյ շաշայօրտաէն , սէն պէնի պիր խույտուզ տամամ մը տանըյօրտաէն : Էօյլէ ատէյէ . մէյտան օյունուննա՝ պէնիմ պէյքի սէնտէն զկատէ հէվէսիմ վար . յոքին Ֆորգըմըզ շու տուր քի , սէն թագլտամինէ հէվէսլի սէն , օնտայը-տա զէմանէտտ հինչ պիր էյի շէյ էօյրէնիլմէտիյին-տէն պաշգա , չօգ ֆէնա շէյ էօյրէնիլիր . պէն զաթխինէ հէվէսլէյիմ քի , օնտա չօգ էօյրէնէ-ձէք շէյլէր վար :

Պիր զաման խուլք տօղտուրտա կէնգէր, պէտ-խույլար պու գատար մէյտան ալմըշ ատչէլ էքէն, թագլտա օյունըտը Ֆախուլի շէյլէր խոխ . զկտա

բնականալորեն թագուհուհերը մասգարայա ուղղ. էլեկ մէկէն օլան առանձնատ իքրահ էմեսիրը, քեօմիւրճիլըքսըզըն սագլնասըլըր ըսոլ : Լագին զէ. մանէտ պիւթիւն սիւնեա թագլու օյունու օ. լուա, թագուհուհերը թագլու իլէ թասդին էմէտք միւմքին օլմասըզընսան, թագլու օյունու սէ. ալին՝ սոդին թագուհուհեր մէսրէսի օլմուշ. խալգա էլլէք էօյրէսէձէլինէ, քեօմիւրճիլիք թասդիք էսէյոր :

Ջէմանէտ մէյսան օյունլարը՝ պէհոուշլարը թագլու էմէտիլէ, զէվգի էլլէնէձ օլմուշ-յոքին պիր թարիզ թագլուսուր քի, պէհոուշսան իքրահ էմեսիրէձէլինէ, էօլունու էօյրէսիր : Հանկի թագլու օյունունա ըրզընսուա վար. մէյսան օյունունա մը, խայալէ գուզլուսա մը, էօգուա մէսաձ մինդըլէրինէ մը. անլարսա էսէպ. սիզլիք օլմազընձա սէլլինէ քիմ կիտէր : Էքմէյինի պուս մուրսար սէնսաթլէրսէն ջըգարան հէրիֆ. լէր՝ խալգա պէչինոյրէլիմ սէյի, պէս ամէլէրի թըսդը պինդէմէյէ, վէ խոշ կէօսթէրիսի՝ խալգը հէվէս կէմիսիյէ օլ գարար չոլըջըլ. լար քի, քեօմիւրճիլիյին խոձալարը օլուշոյլար :

Էօյլէ օլսուգան ածիլա, սու օյունլարսան սէն նէ՞ մէյվէ ջըգարա պիլիրսին. ջըգարաձաղըն մէյվէլէրի պէն սանա պիր պիր ասյա պիլիրիմ աննա, նէյլէ յաղըմ. թէրսիյէսի օլան առամ կիւզել անլար : Ընձագուս օյունլարսա ֆէնա շէյլէր էօյրէնիլմէսէ պիլէ, հաթթա պիր ազ շէյ. լէր պիլէ էօյրէնիլսէ, եինէ պէն զէմանէմիզին բնականալորընսա՝ սու օյունլարըն զաթխոյ վար լըգըն, անլարըն թագլիսինի սէյր էմէտք պօշ

տուր, նաֆիւէ չէյ տիր ուէրիմ։

Սէնին պու օյունլարուա կէօրէ՜էյին նէ տիր. պիրազ թէպիլ գըյաֆէթ առամլար, էյլէ ուէյ ըլ փիֆիւնառաէ գըյաֆէթինի թէպիլ էթմիշ առամլար սոզ մը վար. քէնառի հալինէ գառնառաթ էթմէյիպ, տիւերէ պէնզէմէք ուէ վառարընառա օլմայ՜ան վաքր մը։ Փիմի՞ն գըյաֆէթի, քիմին աթվարը քէնառինին տիր։ Քիմի՞ն էվինին թառվը քէնառինին տիր։ Պիր հաֆթառըգ՜ը առամըն կէչիմ բու պա՜ զընա պագարարըն էվինին թառգըմընա ասֆրառընա պագարարըն, տիր մանուր պառըրկէառնա պէնզէր։

Պիր էառնաֆ առամ օնա առա գառնառաթ էթ՜ մէզ բիճառէ քիպարէ թառգլա էառէր. չալար, քիրբէր, մագօվ ուէրիտի գալփագլար. էվին՜ ուէ կիւմիւշ թառըմլար, վէ պուընա քէ զալիք ուէ՜ ֆառաթլար։ Պառըրկէառնը ասրարուառն, էլինառէ փարառը վար, բիճառանին հիչ ֆարգ օլմազ. աթլար. գայըգլար, ուշագլար. առրաթառա գուառըրա էօգ. առնա ֆիւրառմայէառնն կէլմէ՜ խիչ, նէ մառնի. պառարառը առարլար կիչէր իտի, քէնառի կիւմիւշ թառըմլար գուլլառնըր. պառառ՜ զընա ֆօ ասֆրա՜ ուէրլէր իտի, քէնառի առիրառ սըր. պարառն չառրըրըրլար։

Պու թառֆրառլարը էառէն մէրառաէտիլէրինն պառըրը՝ ուիւք քէնառա թէզկէառհառա քիմի կէօք՜ զինառէ փէշթէմառլ. քիմի պառշընառա քիւլահ ըլա, խալք իշլէառինն կէօրիւպ, պիւյիւք առառմ օլառա՜ զընառ՝ չէհիր իշինառէ քիմառէյէ ինառնառըրառնազառա, քէօյլէրէ չըգառը, օ գըյաֆէթի թառգընըր, ա՜ զալըզընը ուօյա ուօյա քէօյլիւլէրէ առթառը։

Թառնըր պիր փէա փայէ առառմա իլիմ վէրիր,

իլմի իլէ իլերի կէլիր մէյսանա չըգարսա , էլէ աստամ պիր ախըրլի էքթա օլը . էմախի ի թագլիա օյունու օլմազ : Լաբին պիր հիւնկի աստամ , պիր ալիմ աստամ , Ֆէլէքին միւսաաատկի օլմասըդՃա՝ իլերի կէլմէք կիւՃ , վէ պէլքի գա պիլսիզ շէյ էքին , հիչ պիր հիւնէրի օլմայան ա մագլար , սոյու սօփու պէլլիսիզ հօգդասազլը էալան ըլա հօգդասազլըղըլա իլերի կէլիրէ մէյսանի օյունու աէյի օնա աէրլէր :

Էլ ագՃէսի իլէ օյունա պաշլայըպ , չաաղը նը գուա իւսթիւնաէ գուբան աստամըն ակլի՝ ա հա աՃախպ օլուր , պիրա չաատըղը աէվիլիքէյ՝ ագՃէ աահիպլէրինին պաշընա էրդըլըր :

Ջանի քիպար օլանլար՝ պու միսիլլի գՃ. Ֆէթ թագլիալէրի էմմէզէ աէ , հիքիմ աա հիպլէրինէ թագլիա էաէր : Պիր վէզիրաէ նա. Ֆուզ վար. պէնաէ նիչին օլմասըն. պիր հիքիմ աահիպի սէօզիւնիւ. եիւրիւտիւյօր , պէն նիչի եիւրիւթմէյիմ աէյէրէք , նու Ֆուզ թագլիա. նէ ըգար , կիւՃիւ էմիչախլինի այագ ալթընա ալըր, քիմինի խօրլար, քիմինի խըրփալար , զաղ ըլա , զուլմ ուլա , թաաաաի իլէ , օ տա պի յիւքլիք թագլիալի էաէր :

Գարըլարը սօյարսան , օնլարտա պիչիւքքիւնիք , զէննկին զիւյիւրա հիչ պէլլի աէյիլ . էյի պիչիւքլիք թագլիաինի էաւիմագ իչին՝ գօՃա աընըն խարՃ էմախի էմմիչմէզէ , էվաէն չէյ աաթար , ագՃէ վէյտա էաէր . օ տա օլմազա , աէլալա պօզաՃըյա պօրՃ էաէր , արգասան ախը մէ՝ հաղըր բուպայա տա գունտաաթ էաէր :

Պիր Ֆագըր էաքինի՝ գալարըրմ քէնարընտա

ովուրեան չ, սահմէկեան փարչասքը ըսլասալով ըսլասալով սիշի իլէ չէքիշմիրսախի եէրսէ. գըզը ֆէրհաձէնին եագասը սօգոգլորը սևսիևլէ-րէք կեզէր. օսիրի ապալար կեմիշ, սրգասըն-սա սրգալըձ՝ քինահ համալլըգ էմսէկի եէր-սէ, գարըսը թէզլի բուսպալար կեկեր սալլանըր:

Սէնին կեօնլիւն՝ գըյաֆէմինի թէպսիլ էմ-փէ՝ թագլա սասամլար կեօրմէյ իսէ, չէնկի խոյալ սէյրինէ կիմմէյէ նէ հաձէմ. սէօն սօլշ էմրաֆքինա պապ, հէր նէ էանա պա-գոլան, շէքլինի գըյաֆէմինի սէյիշմիշ գօլ օլանլարը կեօրիւրսիւն. թագլա աղալար, թագլա գասընլար, եափմա քիպարլար, խայ-սի զինկինլէր, հէվսի սալմանամէլար, հէվ թագլա օյունունա չըգմըշ մասգարալար:

Վր սէ գըյաֆէմ թագլասէրինի սրագըպ սա, սէրսունէրի թէֆթիշ էսէձէք օլուրսան, պագ նիչէ օյունա չըգմըշ՝ սիւրլիւ մուգամլիս-լէր վար. նէ թամանքսար սասամլար էլինի գանը-նը՝ սիր էյի էմ պիլէյիմ սէյի. մէրհամէմ գափ-թամըշա օյունա չըգմըշ: Նէ հարսամիլէր՝ էյիլէք էմէք սուրէմ իլէ օյուն մէյսանընա կելիր: Նիչէ խոին մընաֆըգլար՝ սօսմըշ սուրէմ իլէ օյունա չըգար: Նիչէ զուլումքէսարլար՝ կիս-ձիս էմէմէյէնէրի էլի ալմընա սլըգ, սուս-ձունսա էզէր: Նէ քեօփէք թասլամէլի սասամ-լը՝ սի կիսնահ կիսվէրձինէրի սէսէմէք վէսի-լէսի իլէ, ըրըզնը փարալար, գանընա կիրիր:

Պունլար հէվ մէյսան օյունու սուր սօս-թում. հէվ թագլա սիր: Հաքիմէր վար քի, սավսընը կեօրմէք սասլա, հագլա հագը ագ-

ձէ իլէ սաթաթ. էյէր Հադրըզըն ադձէսի տա՛ք զկատաէ տէյիլսան: Հէքիմլէր վար քի, տէրթ տէվա պուլմագ վէսիլէսինլէ, վիճաուալարը խրատ էտէրլէր. քէնտի ձէպլէրի իլէ էձլաձըն չէքմէձսինի տօլտուրուրլար: Ճէրրահլար վար քի, չըպանըն քեօքիւնիւ պուլմագ վէսիլէսինլէ, էրթաթրլար էտագարլար, պիր քիւչիւք ա վիլճինի գափանմագ մանէնա էտէրլէր: Տիք քանճրլար վար քի, սէնի էլ կիսի պագմամ տէյէրէք, տօսթլուգ էիւգիւնտէն՝ ալուքսան սիւփրիւնթիւսիւնիւ էուրթտուրուրլար:

Պու՝ տօղրու տօղրույա օգուամագ պիլմէդ, քէնտիյի ալիմ տէյի սաթաթ. օպիրի ադամ նըն իսլէյինի վազարտա չըգարմըշ, ալունտա տէն խատէրի էօգ կիսի տուրուր. միւրաիլէր տուրդուգ թաղլար. էլինն ըրզընտա տօլաչան՝ պիքիրլիք սաթաթ. պէհիուշ տատամլար՝ ալինտարլըգ կէօսթէրիր. գուրտ՝ գօյուն գըյաֆէթինէ կիսիր. թիլքիլէր՝ պէօն թավշան կիսի տուրօգ. ատլան՝ քէնտիյի գուշու կէօսթէրիր:

Էօթէկ էանատա տէօն պիր տէ գարըլարըն տէ. բուէնինէ պագ: Խայր, տէրուէնլէրինի կէօրէմէ սին, տէրուէնլէրինի էօրթմէք իչին՝ էիւշէն էթ. տիքլէրի թագլիալէրէ պագ: Տօսթում, պա պագատէ գարըլար Հադրընտա վէք չօգ սէյ. լէյէձէյիմ վար, յաքին պու ձիւմլէ իլէ, պիր տէյիմ ազ շէյ տիր: Պու մատաՀաթ՝ օյունուն վէք պիչիւք ֆատը տըր, յաքին Էֆրատ տա տըր տըր: Թէպոիլ օյունպագլար կէօրիւթսէն, յաքին օ Թէպոիլ գըյաֆէթին ալիքընտա օլան քիմսիր, օնու անկլայամագըն:

Պիրինէ պագարսըն՝ գօճասընա զկատե մու-
հապէթ կեօսթէրիր , պիլմէզսին քի , էթտիկի
խարֆիա թըմամսըն տէկի մի ոխր , գօճասընը
թուղզունա կէթիրմէք իչին մի ոխր . եօգա-
սա կեօղիւնէ քիւլ իւ ֆիւրմէք իչին մի ոխր : Օսի-
րի գօճասընա սօուգ պագար , պիլմէզսին քի ,
գօճասընըն իտարէսինէ մի ճանը սըդըլըր , եօգ-
սա գօճասընը՝ գայնանասըլա կեօրիւմճէսինէ
պօղուշուրմադ իչին մի ոխր :

Գարըլարըն էքսէրի՝ հէման հէվսի տէ տէսէմ
ճաիզ , եալանը գապուլ էթմէզ , օյուսա իչէր-
լէրի եալան էուվասը ադը : Պիզիմ թամամըմըզ
եօգ տէկի, քէնարլէրին թօգ կեօղլիւ կեօսթէ-
րիրլեր, օյուսա կեօղէրի՝ գօճալարընատն չէյ թու-
թուդ՝ սանադըզա թըգամագատա ադը : Հէվսի
ճանընա մուգայէսա կեօրիւնիւր , օյուսա ա-
դըլարը ֆէկիրլէրի տիւնեա չէյլէ ինատ ոխր՝
չոշի կեօզ կիպի պիր եանա պագարլար , օպիր
եանա նիշան ալըրլար . աէվինճէրի օլան էէր-
աէ՝ մահսուն սուրուրլար . ճանլարը սըդըլըրըզ
չէյ՝ շաղըգ կեօսթէրիրլեր :

Խուլսա գարըլարըն թագլիա օյունու օլ գա-
ադը չօգ սուրքի, պու տիւնէանըն օյուն փէր-
աէսի գուրուլալը՝ պուճճա պին սէնէ ոխր , հէր
կիւն էէնի ֆատըլար, վէ պիր պիրինատն պատգըն
օյունլար օյնանըյօր :

Մէյսան օյունլարը սէյրինատ՝ էքսէքլէրին օլ-
սուն , գարըլարըն օլսուն , եալանը սօլանըյլա
զուհուբ էատն տէքքի սօլապլ՝ մը սէյր էատճէք-
պին : Ցիւնեա փէրատփինին ադարըսա հէր կիւն ,
հէր սաասթ տիւրլիսիւ օյնանմայօր մու : Վէ

պուհլար մէյտան օյունու կիսի եափմա ֆի-
լիսէրը տէյիլ, հէփ սահիհ օյունլար որը:

Տիւրլիւ ուսթալըգլար ըլա, տիւրլիւ տօլա-
լար ըլա, ֆուգարայա էանաֆիա պաղըրկան-
դաար էտէր զէնկինլէր մի կէօրմէք իսթէրսէ-
կիւճիւ էէթմէյէնլէրին գանընը էտմէյէ, այ-
զա կէթիւիպ. պէլալէրէ ուղրաթմադա ա-
ֆա-
լէր պուլուր՝ պիւյիւք առաձլար մը իսթէրսէ-
պուհլար՝ տիւնէա մէյտանընտա հէր կիւն ցի-
նըր օյունլար որը: Եիւզիւ կիւլէր՝ թաչ կի-
լիքլի տօսթլար մը իսթէրսին. ծնլար տա վը:
Մալին րիւքեարընը կէօսթէրիպ, մադազանը
տիւփրիւնթիւսիւնիւ վէրին պաղըրկեանլար մը
իսթէրսին. չարսուտա տիւրլիւսիւնիւ կէօրիւ-
նիւն, վէ թագլտա տէյիլ, հէփ ձիտա օլարագ
սահիհ օյունլար որը:

Մէզագընը իձրա էթմէք իչին, պուպաղընը
սանտըղընը պօչատըր էվլատլար մը իսթէրսին:
Պիր կիւն տամմադ քիւրք կէյէր, պիր կիւն կը-
թըգ էնթարի իլէ կէզէր՝ գուամարպազլար, չա-
րապ տիւշկիւնլէրի մի իսթէրսին. տիւնէա մէյ-
տանընտա հէր կիւն կէօրիւլիւր օյունլար որը:

Տիւնէա ֆաարըգընընտա հէր կիւն կէօրթիյ-
իւմիւզ օյունճուլար որը, քէնտի էէշկի էքմէկ
ադընը խոսխուլէր: Էվլատլարընը մադրաֆընտան
գուրթուլայըմ տէյի, էօլմէկլէրինի արզուլէյէն
ձիմրիլէր: Մուխթադագ մադրաֆը էթմէմէք իչին՝
գարըձլարընը կէտհ պիր տօսթտա, կէտհ տպիր
տօսթտա տօյուրուր միւրթէքիսիլէր: Գըչընը՝ ման-
կալ եադմայըմ տէյի՝ որդտաընտա պիր էիք ա-
լըպ, մէրահվէնլէրի էնիպ ջըդան խոսխուլէր.

քաղցրա գալէմէ փարա վէրմէյիմ ուէյի՝ եաղը
ընը ծնուն պուննուն օտասընաա ուիւքքեանընը
ա եաղան հիսասլէրը . մում եագմուղա միւհ
թաճ օլմայըմ ուէյի՝ իլք ագշամաան եամթուղա
կըչն նէքեալէը . սապուն խուրաֆ օլմասընը ուէյի՝
ջամաչըը ուէյիշմէյիպ , եաղըն սըճագաան ալօ
լուբ, գըչըն սօուգաան թիլիքլէր՝ փիս հէրիֆ
լէր : Հէմ Ալլահընը վէրսախ քեբէմլէրի ինքեաբ
եակը, հէմ ինսանլըգ թասլիամինի ըէզիլ եաէը՝
նիչէ մուրտաղ շէյլէը եաէնլէը վաղ քի , գարա
կէօզիւն չինկէանէլիյի նէ օլաճագ :

Պէնիւն կիւն էվլատլարընը թէրսլիյէ եահսլ,
քէնտիլէր թէրսլիյէսիզ կէզէն պատալաճը մը խա
թէրսին . գըզլարընը գաֆէս ալմընաա սըգը
ագլայըպ , քէնտիլէր հիչ ալիր սէֆաաան կէրի
գալմազ անալաճը մը խաթէրսին . պէն գարըմը
չագլը թուխաբըմ ուէյէն՝ փարմադա տօլան
ճը գօճալաճը մը խաթէրսին : Տիւնէայէ պագ
փընէայէ, փարատըզ փուլտուզ օյունլար ուէյ
հալէ , զէվգլէրինի չըգար :

Գարըլար գօճալարընաան փարա թուխմագ
իչին , եահսա խաթէսիքլէրինի էթմէրմէք իչին ,
եալնաան կէօզ եաչլարը , սահմէ խասաթէլիք
լէր , մէրագլանմալար , եահսա գօճասընըն եխ
զիւնէ կիւլիւպ՝ արտընաան զէվգլէնմէլէր , չէն
կիլէրսէ՝ զէննէյէ չըգանլարըն թագլիա եաէ
ճէյի օյունլար ուէյիլ . օնլարը՝ ուիւնէա մէյտա
նընաա ուէյը էթմէլի քի՝ թագլիա ուէյիլ , հէփ
սահիհ ֆասըլլար ուըր :

Էյ տօսթում, ուիւնէա չասըրընըն ալմընաա
օյունլարըն սօնու կէլմէզ . հէր կիւն էէնի ֆա

սրտեր, ազգաց միջև կռիվ ու խռովություն չլինի, հեփ պիտի պնդենան պատճառն իմանալ պետք:

Տիեզերական մեքենան օրհնու օրհնության ձեռքս. չենկնկե խայտալով կիմանան չգիտեր: Էլեր զվարճ չգտարմագ իչին իսկ, միայն ատեն ատենս զվարճ չգտարանձագ օրհնելարընթերցուիս վար. չէրեանդրգ էրկենիմք իչին խնամնեատեն էլի մեքենայ պուլամազորն: Ինա գրատիկեթինի թէպտիլ էնժիշ օրհնպատվիմ մը սէր էտեձէքսին, միանա՝ օրհնպազատ ի պարէթ սիր. չենկե նէնե իյազըմ. չենկիտ կերտիչիւն օրհնպազար՝ թէպտիլ գրատիկեթ օրատուրհնու պիվրտին. միանեատէքիլերէ պոքի, թագիտ էնտիքէրի գրատիկեթէրի էրկե պէնզէտէլիմ քի՝ թագիտ օրտուրհ պէկ ու մասըն գրատրնտա պըրլար:

Պիրինէ պագարսըն՝ հիլէպագ վէրէտիգնատ, տօղրուլուգ սաթմագ իսթէր, վէ իսկզ պէնիտրու ատամ պէրլիրէսին տէրի չալըշըր: Ամիրնէ պագարսըն, նէֆսինէ էսիր օրմուշ, վէրիգքատրըզ թատրար, վէ քէնտիչի խալգա սուրր կիտթէրմէյէ չալըշըր: Նիհայէթ հէր քես էրտիչի թագիտի խալգա սահիհ տէրի էուրթատրըմատա կէզէր. զերա հէփսինին մէրամը՝ խալէր ու սաթմագ պըր:

Կէլ տօսթում կէլ, օ մէրատան օրհնլարը սէվ տատրնատան վազ կէչ կէլ պիրէմէյէ միանեա օրհնլարընը տէրր էլլէ քի, միրրիւտիւ տայրատ կէլմէզ. վէ օրհնպազարըն հիչ պիրի թէպտիլ տէրիլ, հէփիտի քէնտի գրատիկեթի իլէ տիր:

գու օյունլարաա հէմ կիւլէձէք չէյ վար, հէմ ալայաձագ չէյ վար: Կիւլէձէք՝ խալգըն ուէլիլի ուր քի, քենաիլէրինի ֆանի ուիւնեանըն թէմէլով պիւյիւքլիւքլէրինէ ալարըմըշլար-գուրաուգլարը խայալի պիւյիւքլիւյիւ իձրա էաէլիմ աէյի, ուիւրլիւ գլյաֆիլէթլէրէ կիրիպ, պէր գարար ձիյան օյունու օյնարլար: Էօյրէնիէձէք չէյ՝ ուիւնեանըն հիլէպազլըգլարը ալը քի, ամէլէ կէթիմէք իչին ուէյիլ, իլլա սադրնըլա՝ քիչի քենուէյի նրփղ էթմէք իչին, վէ հէր կէօրաիւյիւ աաամա ինանմամագ իչին, պիլմէուի ձախղ ուիր: Ալլայաձագ չէյ՝ ինսան գլամը հիլէկի եալանը պէօյլէ իրթիքաապ էաիպ, իչի ուիչինէ ուլմայարագ, ինսանկիէթի րէզիլ էթուէյի ուիր:

Վագ՚ա ուիւնեաաէ կէրէք գ ալը, կէրէք էրքէք, պէօյլէ չօձուգ օյունձագլարը պիւյիւքլիւքլէրին փիչինէ ուիւչիւպ, էօմիւրլէրինի մաագարալըգաա կէչիրիպ, հագգը սօղրուլուգու ինքար, վէ սիր պիրինէ տուգագլար գուրուպ՝ պիր պիրինի տուրմայըպ ալաաթմագ՝ հէմ կիւլէձէք, հէմ ալայաձագ չէիլէր ուիր:

Սէյր էաէձէք օյունլար պունլար ալը ձօքթաւ, պունլար ալը քի, հէմ զէվգի չըգար, հէմ հիսէ ալընըր: Պագարըն ուիւնեանըն չօղու՝ կեահ քենաի թագլիա էթմէյի տուրէթ իլէ էլի ալտաալը, կեահ էլին թագլիաինէ՝ քենաի ալտանըր: Տիւնեա ուիւթիւն օյուն մէյտանը ալը, լաքին աէօնէն օյունլարը տօլտալարը սէյր էաիպ, հիսէ ալան զէվգ չըգարան փէք ազ ալը: Մէյտան օյունլարընաա ապէօյլէ թըպգը թագլիա էաէր օյունպագլար կէօրիւլմիւչ ուէյիլ. զիրա պու-

ախ նէ ատաւ օյունա չըգան օյունպաղլար՝ էթախ-
լէրի թադլիսի թէքմիլէն պէնզէտէլիմ ատի չ-
ըչըրլար. վէ ատըրտաուունու ակօլէմէլի. էչ
թըղըդը պէնզէտէնլէր վար քի. փէք պահիկի
ահիպլէրի ատամ՞ար պիլէ ալահ՞ըօրլար:

Պէն պու օյունուն ֆայդընա վարսը խայ
անէ տիր: Ֆէլէք պէնի պիր վադըթ գօվալըդը.
պիր քիւչիւք չէհիրէ գափայա գօտու. օնա
կնօղիւմ աչըլար. պու ահ՞ալ թադլիս օյունու
նա տըղ գաթ էթմէյէ պաչլատըմ: Պագտըմ քի
պիր ազ օյունպաղլար՝ թադլընտըգլարը գըսգիճ
թադլիս օլտուղունու քէնարիլէր պիլմէյօրլար.
օյնատըգլարը օյունու սահին տիր տէյի տուրա-
օրլար: Պիր գաչ վէլէտիչնա՝ քէնարիլէր տէ
թէպահիլ գըսգիճէթ տէմիս, քէնահ իչ էիւզէրի
ախշարտան կնօրիւնէն կիպի օլմատըգլարընը պի-
լիպ, օյունուն զէվգինի չըգարըօրլար. վէ օպիր
թադլիս էահինլէրին խայալի գըսգիճէթլէրինէ
մէթանէթ վէրիպ, քէնահ իչլէրինէ էարայա.
Ձագ օյունու՝ օնլարա էթահիրկյօրլար:

Սօնրա պիր պիւյիւք չէհիրէ վարտըմ, օնա
մագարալարընը հէր տիւրլիւտահինու կնօրտիմ,
վէ ախնէանընը սահին օյունլարընտան՝ օնտա հիչ
տէ ալմադա պաչլատըմ: Սէն տէ պէնիմ կիպի
էահրանէն, քեալընը օլուր. ախնէատէ քիմի պիյ-
իւքլիւք խիւրմատյլա, քիմի հայվանի մէչէ-
պինի ինձրա էթմէք տէվատյլա, քիմի էլի ը-
գըպ՝ քէնահ իչինի տիւզմէք թատյլա ոյնա-
նան թադլիս օյունլարընա ադընը էրէր անկար-
սընը: Ինատան գըսմը պէտ տահլէրէ տէլի կիպի ա-
գըլ վէլիպ, նէ գատար տղմըշ օլտուղունանկար-

զի: Հարգը ասղուչու ակվէն էօգ , հանթա էթախի ակընկնքէրի պիր կիւն աղտայամագ օլ ասղունա ինանան էօգ :

Գօ էօքի ասամլար քինահ կիւնլէրինաէ օլան ցունլարան՝ պէյէնակլէրի գասար շիքայէթ էթմէնլէր : Գօ շիմահ կէլմինլէր , շիմահ կէլիպ ակր էթմինլէր քի , ցուն ասն ֆասլընաա ասր , ցունան հէր մահահսի պու ֆասլըաա ՀԷմ օլար : Պէյահն ցունունաա ցունպահղար ազ օլար , սէյիրմի չօգ . յահքին ակունէա ցունունաա ակմ ցունպահ օլմաշ , սէյիրմի օլ գասար ազ գալմըշ քի , փարմահ ըլա ասյըլըր :

Պու ցունլարը ասւրաւ սէյր էթմէքահէն շու քհարքն օլար քի , քինահինի ակունէահան սի. շարչակր զայրի հէրահ սանըրահն . վէ պիր ասւ. րահ կիւնլէրինահ փէնչէրէհ օթաւրաւ , ասօ. նահա զըրզօպարընը սէյր հահր կիպի , պիր էյ. լէնՀ փէյահ հահրահին : Վէ հէր շէյհէն զկյա. հ քինահ կէօզլինիւ աչրար , պու ակունէա մէյ. հանընաա օյնահան ցունլարը, թէպահիլ ասւրէթ. լէրի , ահքլէրի , Հկլէլէրի կէօհաթէրէն թահղ. րընը մէրհամէթինէ շնւքիւրլէր հահրահին :

Վէ պունուն պէցյլէ օլասւզունու կէօրահւք. ահէն ասնրա , պէն ահնի մէյահն ցունու ահվաս. պընահն վազ կէչիրմէք իսթէհկիմ՝ ահնա օլան ասաթլասւզասւա պիր ահհՀ իսպահթ օլասւզունու անկարըն :

96

ՊԱՏՃԸ ԻՎՏԻ ՕԼՅԱՆ ՏԻՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՎԻ ՄՈՒՀԱՊԻԹՈՒԹՅԱՆ ՍԿՊԿՈՒՆԻ

Ազիզ գարընաաշըմ,

Պևլևիմ, եխբէյին վիէք եանմըշ, լըքն մուսթահագ ոլըր. անճագ պէն սէնին գոփաշըն պուլունմուշում, վէ կրօնաւ որ աասամ ըմ, էյէր կիւճիւնէ կևլմիզսէ՝ ասղուաւունու սէյլէյիմ: Հէր նէ քի չէքեյօրսան մուսթահագ ոլը, զևրա հէմխևնէ սէպէպ սէն սին: Ինսանէթսէ նի նէ էհլին ասյար, նէ էվկյաալարըն, վէ նէ նի աևվէլէր՝ նէ պիր պիրլէրինի:

Շաշարըմ, սէպէպինի նաասըլ անկլյամայըսաուն: Ինվևնա էվկյաալարըն ուֆթագ իքէն թէրպիէ էթմէմէին. պաղէն վալիտէյնի թէրպիէ էօյիմ աէսիքձէ, սէն չօճուգլարըն էօնիւնաէ վալիտէյնինի թէրպիէ էաէրսին: Ինսանէթսէ էյլէ պիւյիւյէն էվկյաալար սէնաէն էհթիալըր՝ վալիտէյնինի սայմազ օլսուլար. պիւյիւտիւքսէն անձա հէր պիրի պիրէր աէրէ պէյի օլսուր. էվինէ բահաթիի պօղար: Օնաան անկա բահաթիի պուլայըմ աէսէյին էէրաէ, էվինի զօրպայէ չըգմաղա եօլ աչմըշըն. էհլինէ էվկյաալարընա վա-

հիւնէ ձէպ հարձլըղը պաղլամըշըն . նէ կիւ զէլ-
յոքին կեօղիւն իւանէլէրինում օլուպ՝ էաէձէլէ-
լի մաթաֆը սէն իտարէ էթմէլի սէյրիլ մի իտին-
խայր . քենամ պաշլարընա պլագմըշըն , պիւ-
թիւն էվինի զօրպայէ չըգարմըշ , պէլանը փարան
ըա սաթըն ալմըշըն : Էվինէ՝ հէր պիրինի պի-
րէ սէիիպ էթմիշ . հասէալէրինի պէթըրմըշըն :
Գուշաան ոօղրա օնլար սէնին էլինում ապձէ
կեօթիւքձէ , պիզմէն զկյատէ ապձէսի օլմասըն
սէյի , էլինաէքինի չէքիպ ալմաղա պագաձագ-
լար. ապձէն օլմասըղը զաման տա , սէն օնլարըն
էլ քերէմինէ միւհթաձ օլաձագսըն :

Նէ եափայըմ , սաէթ սէր , օլուղու չօձուղու
խարձլըգսըղ պլագմագ օլմազ : Սաէթ մի սէր .
պու սաէթի էաէնէլէրին սէ էվի պարագը՝ սէնին-
քի կիպի ալթ իւալթ սիւր . յաքին սաանարագլար
քենէլէր այրը օլմասըգ էվէլրաէ՝ հէվիհանինին քե-
սէսի պիր սէր , հէվիհի սէօղ սահիպի օլմազ .
էվին սիրլիյի սէ զկյատէ օլուր , վէ գարը գօձա
պրասընաա , անա պաղայրըլա էվյատլար պրասըն-
տա էլզէմ օլան մուհասպէթ՝ սիղինի կիպի օլմազ :

Սէն պիր կրօնաւոր տաաս պըն , սէնին սիւն-
էա իչէրինաէն նէ խատիջինի վար սէյի պանա
տարըլ պու էվտախիմիզ տալթ սաէթ սէյիլ ,
հապըշանը տա պու տուր . քիչի էհլինի , էվյա-
պընը պիր փարատազ պրագմագ՝ խայրնըլըգ պըր ,
զու լուսքնատըլըգ պըր : Տուր , պիր ուձատան պիր
ուձա սէյիրթմէյէլիմ . օրթա էէրսէ տուրսալըմ .
հէր ֆաղիլէթինի մէյքէզի՝ օրթա էէր սէր :

Էվվէլա պէն կրօնաւոր օլսուղում իչին սիւն-
էաան սիշտը օլուպ , սիւնէանըն սէյնէլիլէ-

ընկ ասհա էյն ակչերիմ : Շխբը Ալլահա պէ-
նիմ պաշըմ պու ակրալէբտէն խալն ակը-ւթին
թանկրընըն գուրաուղու կիւ զէլ նիզամլարը-ը
իւսթ էտէն ինձասըլարա պագալ ասա , հէմ ան-
ըրըմ , հէմ կիւ լէրիմ :

Պապա օլանը՝ թանկրը էվէ պաշ թայէին էք-
միշ . էվլին իչինաէքիլէրի հէվ օնուն հիւքմիւ ալ
Թրնա գսմուշ : Տիւնէ ասաէ պէնիմ՝ աէնին եօ
լքէն , մալէր պէօլիւնմիւշ աչիկ լքէն . հիչ պիր
նիզա օլմայ լարը : Վարա վարա մալէր պէօլիւն-
մէք իգթիզա էթտի . օնաան՝ էվէր պիր պիր
լէ նիզալէշմէյէ պաշլասը . գիւա Թասիաթին
հիւքմիւ ալուր , քիչի էլինաէքի մալն ասգլամագ
ակվասալնասան պաշգա , արթըրմադա ասա Թամա
էտէր : Օնաան անկրա միլէթլէր պէչինմակ չին-
լէշմէք իգթիզա օլաս . լինանլար պիր պիրինն
հօմրիւնէ գաաս էտիպ , ձէլլաա կիպի պիր պի-
րինի էօլտիւրմէյէ պաշլասըլար :

Պու ակպէպ իչին պիր քի . կրօնլարը իմամէ
աէն նըլար՝ Թարիգէքինաէ՝ օլան մալի օրթայա
գօյուպ , քենարլէր ֆագըր կէչինմէյի Թէմէլ
էթմիշլէր . գիւա ալուէնա շէյէլէրինաէն էլէէֆի-
րիպ , քիչիյի Ալլահըն հիզմէթինէ պէնա էտէ-
ձէք՝ գարտաշ մու հապպէթինէ՝ ալուէնա մալի
էնկէլ օլուր : Հէր քսին զաթինաէ , մէչիէպին-
աէ , վէ ագլընաա ուչուշնասուղու վար լքէն ,
պիր ակ հէվինի ակօղ սահիպի օլտուգըյն ,
քրիսթիյանձա իթթիֆագ գալգաբղընաան մա՝
աա , պէչինէրինաէ նիզա հիչ էքսիք օլմայաձաղը
նը անկլամըշտըր :

Տօղրուսունու ակօյէմէլի . պու Թարիգէրաէ՝

քեմէնին էլինաէ պիր չէյ օլմասըդընաան մը ալ, էօգաա օլան նիզամլասըլընաան՝ հէր քեսին բաշոթի էէբինաէ օլաուղուղունաան մը օլա, էօգաա պաշ օլանըն զապթընաան մը օլա, քեսէյի պիր ադամընալա, գալըպէբաէ գարաաշ մուհասապէ-թի էօղուաա պիլէ, պայրի նիզամլէբի աէ օլմազ, էսկիրլէբինի բահաթ կէչիրիլմէը։

Պու սուբէթաէ, կէրէք քեսէլէրին այրը օլ-մասընաան զուհուր էաէն նիզամլէը. կէրէք կրօն-լարաա քեսէ պիր օլաուղուղունաան կէ օլիւնէն իի-թիֆագ՝ քեսէլէրին չօգլուղու պիր էվին ալթ իսթ օլմասընա աէպէպ պիր աէսէխիմէ սահիհ խապաթ սըր։

Խոճ ախընէսաէ էվէէր չօղալըպ, եէրլէր այ-րըմագ իգթիզա էթմէյէբաէ, եինէ հէր էվաէ էվին պիչիյու պաշ օլուպ, էվին իչինաէքիլէր՝ էաքի սաէթ իւզրէ՝ օ պաշըն հիւքմիւնաէ գալմըշլար ըը։ Վէ հէր էյլիյին փունարը օլան ագրաապա մուհապէթինի՝ թանըը պու թարիգ իլէ պազ-լամըշըը։

Չէմանէնին սաէթլէրի՝ գարընըն մալինի գօ-ջաընընքինաէն, էվլյաարն մալինի պուպաաղը-նընքինաէն այրըմագ իչաա էթմիշ, էլպէթաէ մալէրին այրը օլաուղու եէրաէ՝ բահաթլըգ օլա-մազ. այրըլըրըն մէյվէսի պէօյլէ օլուր։ Պիր ա-ադամ՝ պու պէնիմ աիր սէյէ պիլմէքլէյին. մալի ալէմաէն այրըլըր. մալի այրըլըբագլայն. գալմի աէ այրըլըր։

Գարընըն, էվլյաարլարըն էլինաէ հէր նէ գա-ադար ազ չէյ օլսա, շու պէնիմ աիր սէյէ պիլ-մէքլէրի էէթիչիր, սէր ադագաղ պաշըը պաշլարը-

նա սէօզ սահիպի օլուրլար։ Օնաան սոնրա ան-
եաակ պիր չէյէ մալիք օլուպ սա , օլանը ար-
թըրմադա ձահա էթմէյէն պուլունմըր մա-
պու արզու՝ խուսուսա գարը գըսըլնսա , վէ
ապլը էթիշմէյէն աէլիգանըլըպսա , Տաճէք-
բինի թահրիք էաէր , վէ քէնաիլէրսէն զկսաակ
չէյի օլանը գըզդ անսըրըր ։

Պիր եանսաան օլանը սագլսամամագ սէվսաը ,
պիր եանսաան սագլսաըղընը սրթըրմադ արզու-
սու , Տէր քեսի սէօզ սահիպի էաէր , վէ պապա-
ՆըՆ էլինսէքինէ սէ կէօզ սիքմիշ՝ պու գաար
սէօզ սահիպինին արսաընսաս , պապա օլան սա
էլպէթաէ բահաթինի զայդ էաէր ։

Օնաան սոնրա գարը գօճա պիր քէրրէ էիզ
չըգարըպ , նէ պիրինաէ մուհասապէթ օլուր ,
նէ օպիրինաէ իմսաան . էվկսաըսը սոնրա
թէրպիէսիզ պիսիմիշ , նէ անայը սայարըպ ,
նէ պապայը ։ Գարը՝ պէնիմ մալիմէ գօճամ
գարըշմադըն սէր , Տաթթա գօճաըրնըքինաէն
սէ պիր փարչա չէյ չէքէյիմ սէյի պագար ։ էվ
յապարը պիր պիրի իլէ խըրըպըր , վէ անա պա-
պա էա ագձէլէրինի , էա պիր չէյլէրինի գու-
լանմադագ օլսա , էաիսա խարաք էթմէսինէր
սէյի թէրպիէ էուէձէք օլսա , Տէմ պիրսէձ՝ա-
նայա պապայա գարը պայրադ սչարըպ ։

Պէօյլէձէ՝ էադըշանը պու աուր սէյի էթսի-
խիզ չէյէր՝ էօլուձնաա օլմասաը իչին , էվկրի
էադըշըրնաան չըգարըր , վէ պու գասար էա-
գըն քիմսէլէրինի պէնինաէ էադըշան մուհաղ-
պէթի գալսըրըր ։

Ճահիլէրէ այըդ պէյան էոիպ , հիսաագ ի-

թէ՞ չէ՞ր կ՚ըլլար որ ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի խելացի կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի գործունեայ կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի ազնիւ կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի ճշմարտասէր կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի ազգասէր կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի ազգին օգտակար կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի ազգին ծառայ կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի ազգին հայր կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի ազգին ուսուցիչ կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի ազգին առաջնորդ կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի ազգին պաշտպան կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի ազգին հովիւ կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի ազգին ոչխար կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի ազգին գայլ կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի ազգին աղուէս կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի ազգին գազան կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի ազգին մարդ կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի ազգին անասուն կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի ազգին ոչինչ կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի ազգին ամէն բան կարծէ, ամէն մարդ ինքզինքը ուրիշներէն աւելի ազգին ամէն ինչ

մաղա՝ հէր աղըզաա, հէր եխըէքաէ, պա- դէ. ԱՒՀ փէր լաֆիզը կիսվի ֆէնա շէյ օլամազ։ Պիր էվաէ քեսէլէր այրը օլուպ տա, եվինէ տիրվէք մուհասապէթ օլմազ՝ չօդ սիւյլուք շէյ տիր։

Գարըշըա գօճա՝ էքիսի սիր ԹԷՆ տիր. էքիսի պիր ԹԷՆ օլտուգտան սօնրա, քեսէլէրի նիֆին այրը օլմայըճըղ. պու պէնիմ, պու սէնին օլմանըն տալը՞ նէ։ Տիւնեանըն խալԹ խտասընաա Ալլահըն գօտուղու պտղը պօղմըզա՝ պունտան բտպուԹտտըզ շէյ օլամազ։ Էհլին քեամիլ խսէ, քեսէնի էվինէ վէր, օ խտարէ էԹտին. ֆագաԹ սէնին կեօղիւն իւզերինտէ օլտուն. եօղ, էյէր խտարէյէ գտտըր տէյիլ իսէ, սէն խտարէ էյլէ։ Պէօյլէ էտէն էվվէր՝ պագ քի, հէմ մուհապէսէթլի օլուրլար, բտհտԹ ևաշարլար, հէմ խտաբէտէ խտրաֆլարը օլմազ։

Էվվէտտար պտպտլարընըա պիր տիրվէր, քեսէլէրի նիֆին այրը օլտուն. էյէր քեամիլ խսէվէր, պտպտլարընըն էմրի ալԹընտա՝ էվվ խտարէ էԹտինվէր. եօղ, էյէր ֆտհիլ խսէվէր, էվվէրինէ բուխտտԹ վէրիպ տէ, հէմ կիւնտհ կիրմէյէ, հէմ էվվէրէ ֆէնա խալէԹ օլմտղա՝ սէպէպ վէրմէնին տալը՞ նէ։

Պիր էվին մտղտհտԹը՝ պիր օլուր, գուրԹտրընընընըն սէօղիւ պիւր. «Ֆըրդտալը օլտն տէվ լէԹ եըգըլըր» (Մտտ. ժք. 25.) տէյի պույուրմուշ։ Պու պիր սէօզ պիւր քի ևտնըզմազ։ Պիր էվին ստնտըղը պիր օլմալը. պիր տէվվէԹին խտզինէսի կիսվի, ստնտըգտարըն հէվիսի՝ օնտ պտղը օլմալը քի, տտղըմտտըն Թօփլտնտըն։ Հէր էվ պիրէր տէվվէԹ կիսվի տիր. պտպտ վտտոիչտհը

աբր, անայբլա էվլատալար բինամլէրի տիր. հիզ-
մէթքեարլար պայտաղը խալդը տբր. վէ փաաի-
շան օլան՝ ահվալէթինի քենահ պաշքնա խաարէ
էթախի կիտի, պիր էվին պապասը տա, քենահ
էվինի էօյլէ խաարէ էթմէլի:

Պիլիրիմ, սէն շիմահ ֆիքրինահէն՝ պէնիմ պու
յոգըրտլարըմա՝ նէ շաշդըն սըն սէյէձէքսին: Իշ-
թէ, պիր առատըն էքսիքլիյինի խասպէր վէրմէնին
մէյվահ պէօյլէ օլուբ. զիրա ատղուս սէօյլէյէնին
թէփահ սէլիք օլուբ տէրլէր: Լաքին մանի սէյ-
իլ, էշէք սէ սէհէն ատրըլմամ: Ընձաղ սէն սէ
սինին սէօյլէյէձէքլէրինի սէօյլէ պագայըմ նէ
պիր: Սանըրըմ պուննլար տբր:

Փիլի գալըրնա էվլատալարնա այրըգ պէյան
էահպ, քենահէրինի այրըմադ իձատը՝ պիր գաչ
սկպէպ իլէ էլդէմ օլմուշ տուր: Էվվէլա, պա-
պա օլան՝ պուննլարըն կէչիմ բուապատըն տիւշէն-
մէլի. քիմինի պէյէնահրէ պիլիր, քիմինի պէյէն-
պիրէմէզ. պուննուն գուտմաշը էյի սէյիլ, պու-
նուն բինկի էյի սէյիլ. ֆիլանըն գադրըսը, ֆիլա-
նըն էվլատը ատհա շէօյլէսինի կէյմիշ իսի, շիմ
պի պէօյլէսի զարիֆ պիր սէյերէք՝ նէ խաթէսիք-
լէրի Թիւքինիր, նէ շէյ պէյէնիրլէր. ծնուն ի-
ձին այրըգը վէրիր, պու սըզընմըշտան գուրթու-
լուր:

Սանիյա, պիր առատըն էհլի էվլատը խարձ-
ըէ՞ըշ գալմագ եադըշըգ սըզ շէյ տիր, սատա-
գա, պադշըշ, վէ սահր էլ մասրաֆը իչին, ձէ-
պինահ պիր գաչ փարատը պուլունմազը տըր,
Եա պիր սէ էվլի օղլուն օլմուբտա նէ եափտը-
սըն. խաթէր օղլունա, խաթէր կէլինինէ խարձըգ

վերմէզիսին . վերմէզին ամմա , գայնաթաղ խասխա ակը , զալիմ ակը , էտրամաղ առաւմ աղը աէյի , կէլինին էթրաֆը սէնկի բէզկէտէր , ախպ էտալը պիր պիրինէ կէչիրիր , էվլատները սէնտէն այրրմադ խաթէրլէր , էվինի Թար ու մար էտէրլէր : Տէյէձէյին պուննալը մը :

Տուր , աձէլէ էթմէ . պէն սանա խալթխա ատամ քի , պիր ուձատան պիր ուձա սէյիրթմէյլիմ . դէր չէյին օրթա գարարը լողըմ : Էլ պէթաէ , էվինին առամընը խարձլըգսըզ պրագ մագ՝ էտպըշմադ չէյ ակը . ինքէարըմ էօգ . լաքին սէն ատ չիմախկէտէք էթախյին Թէձրիպէյ պագ առա , սէնին ատ պու ԹուԹառզուն եօլ էտպըշըգը չէյ օրմառըղընը ինքէար էթմէ . պունուն իչիսի ատ էտպըշըգսըզ ադը . իչխինին օրԹառընը պուրմալը :

Ընձագ չիւնքի պու մառաէյի պու գառար ուզուն սէօյլէտիմ , խալթխա շուննու անկլամըլըրըն քի , պէն պու նասիհաթլէրի էտազարըմ՝ սէնի իչտա էթմէք իւմիտի իլէ սէյիրը զիրա սէն պիր կէվէք առամ ադըն , խալդըն տիլինտէն գորգարըն . իչտա օրման միւմքին սէյիլ : Պիզ էօյլէ պիր ֆէնա վագըԹա էվԹիշմիշլիզ քի , էթախմիշլիզ չէյ ֆէնա օրտուզուննու՝ հէր նէ գառար անկլառագ , եինէ խալդըն տիլինտէն գորգար , ֆիքիլիմիզի ատղուրԹմադա ձէտարէթէ էտէմէյիզ : Սէն ո խաֆ նէ սէօյլէր լաֆըզընը կէտօրտուն միւ . ո պիր չէյԹանի տիհիր տիր քի , էլիմիզի այադըմըզը պադադար , ֆիքիլիմիզի Թառհիհ էթմէք միւմքին օրմադ : Լաքին պու մառաէյէ չիմախ իլիչկէձէք վագըԹ սէյիլ տիր , զիրա ո պիր ուզուն իշ տիր

քի, մէրժուպ ուլա անկլաչըլմազ։ Ֆագաթի ալուն-
նաէն էաէպի էրքեանը գալարըմազա սէպէպ՝
պու ալունաա սայընթըլարը օլաուղունու պիլմէ-
քիզ կէթիչիր։

Պէնիմ պուընլարը սանա սէօյլէսեյիմին սալը՝
էվինաէ օլան պիրլիքոլուղկէ սէպէպ՝ նէ օլաու-
զունու անկլաթմազդ սըր։ Վէ էյէր սպլըն կա-
թըրսա, կնրչի զէմանէսէ քէօթիւ սաէթ էվ-
յաաէն էվէյսաէ միրաս օլուր, ձէա պէձէա սիւ-
րէր. էյի օլան սաէթ իւչիւնձիւ կնօպէյէ սիւր-
մէզ սմմա, պէլքի սէն քէնաւինի սէյիլ խսէ, էվ
յաալարընը գանաարըրսպ խալահ էաէ պիլէսին։

Վէ հիչ պիր Ֆախաէ էթմէսէ պիլէ. պէն հագ
օլանը սէօյլէյիսպ, սանա գալրաաշըըրմը իձրա
էթմիչ օլուրում։

Շիմաի սէնին սէօյլէյէձէքլէրինէ պէն ձէվաապ
վէրէյիմ. վէ ձէվասլրմա էօրնէք՝ պէնիմ սէօյ-
լէսիյիմ կիսի եաշայան էվէէր սիր քի, բահաթ-
լարը եէրինաէ, մուհասպպէթ իլէ եաշարլար։
Վէ սիրլիկի պօզուգ օլան էվէէր՝ պէ՛սպէլլի պու
եալ ուլա եաշամաապըգլարը իչին բահաթլարը օլ-
մազ։

Պիր էվ պիր վիւճուաա տուր, էվին պապասը՝
վիւճուատուն պաչը սըր. էվին օպիր ստամլարը՝
վիւճուատուն ազալարը սըր։ Կէրէք պաչ, կէ-
րէք ազալար էվի պէրապէր պիւթիւն վիւճու-
տու սագլամաղա չալըշմալը սըրլար։ Պաչ սիւ-
չիւնիւբ, օպիր ազալարըն գըմըլտանըշըրը թէր-
թիպ էաէր, ձնլար սա էէր պիրի՛ քէնաիկէ մախ-
սուա օլան հիզմէթի իձրա էաէր։ Պինաէն ալէյհ
պիր էվին թէրթիպլի պիր պաչ սիւրլիւ օլսուգ-

աա , վիճաւաաա ախլսոթ ֆէաաաը , վէ էձէլ խաոնթալըգլալը զուհուր էաէրսէ , թաաձձիւ օլունմազ :

Խմոի էյէը պէն՝ Ալլահ էթմէյէ՝ էվլէնէձէ օլաամ ըաը , էվվէլա պուս պաալսէ փէաէր էվաաէն խոնթխաաաւինէ գաբշը կէլմէք ձոխզ օլմաազ. ղընաան, փէաէրիմ հէր նէ թէրթիպ էթմիշ ըաա , պէն էինէ պիր քէաամիլ վէ խոշ մէշրէպ, վէ զէմանէնին քէօթիս խոնթխաաալէրի գալպինակ քէօքլէնմիշ օլմաըն ուէյի՝ ևաշաա թաղէ պիր գըզ արայրալըմ : Շէօյլէ քի փէաէրիմ հէր նէ սայընթըլա պէօյլէսինի խոնթէմէսէ , պէն կէ պէթաէ պուս աէոխյիմ կիսի պէրինի ալըյօրմ :

Օնաան սօկրաա պաձ էհլիմէ նէ սէր խոմ . գարսաշ Ալլահ քէնոի էլի իլէ սէնի պանա եօ սաշ վէրսի. պիզ կէրէկ պուս էվի , կէրէկ քէրէմ էսիոզ վէրէձէյի էվյաալարը՝ իքիմիզ պէրապէր խաարէ էթմէյէ պօրձլույուզ : Էվյաալարըմըզա չօգ միրաա պրագալըմ ուէյի թաանաա սիւշմէի սէյիրլիզ . յաքին էլիմիզաէն կէլոխյի գաաար սա սէֆիլ էթմէմէյէ չալըշմալըյըզ : Շէօյլէ քի նէ. միզ պէրլիքաէ չու օձնազը սագլամազա ձահա էթմէլիյիզ : Պիզ էվյաալարըմըզըն վասիլէրիկ. հալիմիզէ կեօրէ խզթիկա էաէնաէն զիյաաէ՝ պոշ շէյլէրէ հէր նէ խարաֆ էաէրսէք , էվյաալարըմըզըն մալինաէն չալըշը օլուրուզ , պիզ խաէ օնլարըն մալինի սագլամազա պօրձլույուզ սէր խոմ:

Վէ էվիմ պուս միինվալ խզզրէ խաարէ օլաան սէյի , էհլիմի քէնոի պաշընա պօշ պրագաձապրամ , էվին իչինաէ հէր էաէձէյիմ շէյի՝ օնուն. լա սէշվէրէթ էսիոզ , օնուն էլի իլէ էթտիրիը-

ahm: Վ-ինչ է՞ն էվլինի գաաբն էթմէք՝ պուննունա ըլուր. էՀլիմ ան՝ Ալլահ քենախլի նէ հիզմէթէ Թայինն էթմիշ օլաուղունու անկլար:

Էվլաալարըմ ուօղաուդՃա, Թա քիւչիւքլիւքէն՝ Ալլահ մուհաթապէթինի, Ալլահ գօրդուաունու, վէ անա պաապա մուհաթապէթինի էօյրէտէնէք նասիհաթլէր վէրիր, գուլադլարընը ուօլաուրուր ուաաւմ: Պէն պիր ճանաան՝ վալիտէյնիզ վիԹիւ օլուն, իքրամ էմին ատյի նասիհաթ էաեր խոխմ, օպիր ճանաան՝ վէճաէրինիզէ վիԹիւ օլուն, իքրամ էմին ատյի, վալիտէլէրինէ ԹէնապիՀ էթաիրիր խոխմ. վէ իքինճի պիր պիրիմիզէ իքրամ էթաիյիմիզի՝ էվլաալար կէ օլաբիլսէք, ընշար աաա Հէմ պիզէ իքրամ էաերլէր, Հէմ պէյնէլէրինաէ մուհաթապէթլի օլուրլար:

Ադըլարը էէթիշիր էէթիշմէզ՝ ֆիքիրլէրինի ույանտըրմագ իչին, էվ մաալահաթլարընաա ընլար աաա շէյ տանըշըր, էվէիմէնիլիյէ չօՃուգլուգաան ալըշտըրմաղա պաչլար, էվէէյէ ֆաիւէսի զարարը օլանը էօյրէտիր խոխմ:

Պիր ազ տահա պիւյիւտիւքլէյն, պիրլիքաէ ճէվիրէթ էթաիյիմիզ շէյի՝ քենախլէրէ իՃրա էթիրիր, Հէր էաֆտըգլարը շէյին զարարը ֆաիւէսի քենախլէրէ պիր տէյի, օղուլլար, Հէր նէ գաաար խսարէ էաէրսէնիզ՝ ֆաիւէսի սիզէ տիր, վըրա կէրէք պէն, կէրէք վալիտէյնիզ կէլսիք կիտէօրուզ, Հէր նէ քի արԹարսա սիզէ գալաՃագ, էվինն մաալահաթը պիզատէն զիյաաէ սիզինն պիր, պիզատէն զիյաաէ սիզ մուգայիէտա օլաՃագընըզ տէյի, ղայրէթ վէրիրտիմ:

Պէյլէ Թէրպիյէ օլուրլարաա, Հէր քեսին գոյ-

պի պիր օլուր։ Վէ տահմա սէօզ՝ էվ պիւյիւնա
օլմուշ օլուր. անձագ էյէր օսիրլէր՝ պիւյիւյիւ
սէօզլէնիւ միւնասիպ կէօրմէզլէրսէ, պէն
պիւյիւյիւմ, պէօյլէ խաթէրիմ սէյի ինսանլըդ
կէօսթէրմէմէլի, իլլա Թանրլըդդ ըլա սէպէպ
սէօյլէյիւ, պէնիմ ԹէրԹիպիմ էյի օլը ան
դանըլմազլըդը։

Մասրաֆ քէսէլինի պիր էտէր, նա քինահ
ատգյնրսըմ, նա էհլիմէ, նա էվլյատլարըն պի.
րինէ վէրիլսինիմ. խարճլըդ խաթէյէն՝ օրԹասան
խաթէսին. վէ խատիյէ զարարլը շէյ օլմասդ.
ատն ոճկյա, էօդ աէնմէսին վէրիլսին։ Պէօյլ
պադըլըդը սուրէԹատ, պօշ շէյլէրէ ադճէ խա.
բաֆ օլմազ։

Պաղա օլան՝ պիր պիւյիւճէք մասրաֆ էսէ.
ճէյի վադըԹ էհլի իլէ, էվլյատլարդյա մէվլէ.
րինէ էԹատ՝ ֆէնա օլմազ։ Վէ ընլար հադ սէ.
պէպլէր սէօյլէյիւ, միւնասիպ կէօրմէքլէրի
հալատ, պէն պիւյիւյիւմ, սէօզիւմ օլմալը սէյի
ինսան էԹմէսէ, խօշ օլուր։

Էվ մասրաֆը իչին էվլյատլարըն ձէպինսէ
պիր միգտար խարճլըդ պուլունմադ՝ խատիյի
պօզմալ. անձագ իւզէրլէրինսէ սուճ ուլա ալ
Թուն պուլունմադտան՝ նէ ազալըդ անկարըդը,
նէ քրիսԹիյանլըդ։ ՀաԹԹա պէօյլէ շէյ՝ կէօր.
մէմիշ սահաբլարա մահսուս սուր քի, սէվգէԹի
պիւյիւքլիյիւ սէֆինէլիքատ սայարլար։

Էհլինէ էվլյատլարընա խարճլըդ վէրիլմէյի
զաման, կիւնիւ սայըսը քինահլմիշ օլմադ իԹԹիֆա
էԹմէդ. յազըմ օլսուդնա խաթէյէն ալըսըն.
լար։ Վէ հէր ալըդվէրսը՝ սէֆԹէրէ հազըրը.

լեր պիտինէր : Վ էրիւսեի զաման վայ թի հա-
լ կեօր՝ կեահ իսի էօխքէրի աէր ադատ վէրիլ-
պին, կեահ պիր միգտար թէնզիլ օլուհատն ,
մուխթադա միգտար պէյան օլուհմատըն :

Վ ի ևվի էվլատլարըմ պիրէ օլսա , պու նի-
ջամը փիշինէճ էօնէրինէ գօյուպ, պէօյլէ զաման
կէճէք օլուրսամ , քէնտիլէրինի ան՝ կէլինէ-
րի ան իտարէ էթմէք կիւճ օլմազ :

Պէնիմ թէրթիպիմ պու տուր : Էվլին իչինաէ
մուհաֆազէ օլմանըն էօրու պու՝ օլտուղունա
ագըմ շահատէթ էթտիխինտէն մատա , պէօյլէ
կէն էվլերակ՝ լուհաթ կաչատըղլարընը կէօ-
րիյորում : Խուլասէի քէլամ , քէսէլէր այրը
օլտուղու էէրակ , գալմազլէր պիր օլմազ : Վ ի
անայա պատայա խբրամ օլմատըղը էվտէ , մու-
հաֆազէ օլմազ :

Պու սէնին թէրթիպին՝ Պղատոնուն Ձումհու-
բունա պէնզէր սէյէ Ձէքսին. քիթապտա կիւզէլ
օգունուր ամմա իՁրաատ միւմքին սէյիլ : Քիմ
սէմիշ միւմքիւն սէյիլ սէյէ . պաղը նիզամը էվ-
լէրէ պադ , կէօր նատըլ միւմքին օլույօր :

Նաքին քիսատ օլան՝ պայատը առամըն էթ-
տիկի կիսի էթմէք ևատըշմազ , բինաէլէհն՝ պիւյ-
ւ ք առամըտատան խալէթ ալմատը. ծնլատ գալը-
լարընա էվլատլարընա իրտաալար պաղլարըտ ,
գալըտը գօՃատընա՝ էվլատը պատատընա միւհ-
թաՃ սէյիլ սիր :

Իլմէ սիւնեատ չէքիլէն հէմ պու տուր ա-
կէօզիւմիւզ պիւյիւքատ սիր. պիւյիւքլէրէ թագ-
լիտ էթմէք իսթէրիզ. հիչ սիւշիւնմէյիզ քի , ծն-
լարըն հալինէ էլ վէրիր , հէմ էթմէյէ մի հիթաՃ

ոըրլար . լաքին պիզիմ կիպի ատամըն էվինէ ոյ.
մազ : Պէօյլէ պէօյլէ հէփ պիր պիրիմիզաէն եու.
գալըօրնա պագար , չօճուգլարըն օյնաալըզ
Թօփճուլուգ օյունունա պէնզէմիրիզ. Թօփ ևէ.
րինէ պիր գալէմ գօրլար , վէ աՅԹէշ էտէր կիպի
էլլէրինի ուզատալպ , աղըզլարըյլա՝ պօմ աէյի ,
կէօյա Թօփ աէսի չըգալըրլար :

Գալը գօճա եիւզէ չըգմագաան , էվլյատալ
Թէրպիյէսիզ օլմագաան , էվին իչինաէ տիրլիք.
սիզլիք օլմազա՝ աէնին ատ չիւպհէն է օգ . անճագ
քէսէլէրին այրը օլմասը՝ աէնին վէ աէնին կիպի.
լէրին ինանինաէ՝ պիր զարարսըզ շէյ իքէն , պէն
պու գաասը պիւյիւք գապահաԹ սայալըզմա
Թաասճիւպ էտէրսին . լաքին Թէճրիւպէսի սէ.
նին էլինաէ պիր , արգագաԹ էյլէ տէ պայգ աէօյ.
լէսէյիմաէ խիլաֆ վար մը : Ընճագ խիլաֆ օլ
մասալըզը պիլիրքէն , եինէ իլաճընա պագմազա
ճէսարէԹին է օգ , զիրա աէրին է ապալալա էք.
սէրյէա իլաճ օլմազ աէրլէր : Պէնիմ պօրճում՝
պու նըալըը սանա խասէր վէրմէյնսի . սէն նասի.
հաԹը իճրա էտէմէզսէն , գապահաԹ սէնին պիր
պէնիմ շու գասար Թէռէլմամ վար քի , պուն.
լարը սանա խասէր վէրմէյլէ գարասաշլըգ պօր.
ճուսու էտա էԹսիմ :

97

ԱՔԼԸՐ ՕՅՈՒՆՈՒ

Ազիզիմ ,

Պաւ նէ զէվգ , պաւ նէ սէֆիա . պիզիմ պէյ-
ին ախչինու պիւթիւն մէմլէքեթի այաղա գալ-
մըշը . իւչ կիւն իւչ կէճէ քիմսէսէ իշ կիւճ
եօգ , քիպար թաղըմը կէճէ կիւնահիւզ կիւէյի .
նին գօնաղընաա եէյիսի իչիսի , զէվգ սէֆիա էթ-
մէքաէ . էանաֆիա վարընճա էլինէ իշ ալըշը
եօգ :

Սէյիրլէր , զէյաֆէթլէր , տէօքիւմ սաղըմ մաա-
րաֆլար , էօյլէ հասսասէն աշըրը քի , սուրմուրը
չիւմայունա պէնզէմի :

Պէն պուննուն իւզէրինէ տէ պիր տաղ թէֆէք-
քիւրլէր էթմիմ . ախչնէանըն հալն իպթիսա-
պընան չիմսիյէտէք նէ գասսար թէպիլ օլսու-
ղունու ախչնէանիւմ . ախչնէասէ իշք պէյ ախչին
օլսույսուսա , նէ շամաթա օլսու՝ նէ օյուն , նէ
սավէթ վար ըսը՝ նէ զէյաֆէթ . կէլինն կիւէյի
ախչնէանըն փսասիշահլարը իքէն , իշք կիւնլէրի
նասըլ ըսըյսըսա , սօն կիւնլէրինէ տէք օ գարար-
սա գալսըշլար :

Պու տէօզիւմէ սէն կիւլէրսին . օ զաման մէյ-
կր քիշիլէր գօյունլար , աթլար էշէքլէր օյունա

չբգայրը , հօգտա ախչիներու քիմ էտէձէյ խո
ուէյն , պէնի շաշգըն ևէրինէ գօյաճագըն : Ո
հօյլէ ախր ամմա , ահօղիւմիւն սորլ մանասըն
պագ . ո զաման էվլէնմէյի շիմոխքի կիսի՝ պու
գաւասր կիւրիւլթինէյ չայըդ չէյ սայմազլար ըզ
ահմէք խոթէրիմ :

Լաքին ախնհա պէօյլէ կիսէր : Ո զաման գա.
րըլարսա պու գաւասր պիչիքլինէ հօղ ուսա
զիրա ։ Գօճանըն հիւքմիւ ալթընսա օլսըն ։
թէնպիհի փէք թազէ խոի . գարըլար գօճալա.
րընա միւթիչիւսիւլէր , օնու՛ն իչին էվլէնմէյի
իչ ևէրինէ գօմազլար ըսը :

Շիմոխ գարընըն էվլէ կէլսէյի կիւն՝ էվին բա.
հաթը գալդըղը կիւն ախր , էվին խատէսի
պօզուլսուզու՝ վէ պէչէքի ևըդըլըղը կիւն ախր
օլաճագ գավզալար հէնկհամէչէր՝ օ կիւնահ՝ ան.
լաշըլըր : Պու ձիւմլէ իչէ էվ պիր պէլսատէն գար.
թուլմուշ կիսի , պիր էպէսի՝ սէվիչէթ միւձահ.
սի կէլմիշ կիսի շէնլիքլէր օլսույօր :

Շու պէմանէնին սէչիլիսինէ պագ քի , գարը.
լարըն սէրքէշլիսի , վէ էրքէքլէրին սէրսի պէ.
լասը արթորդա , խալդըն շէնլիսի շապլըղը սա
արթըսի՝ սէվիլիսէ թարադը գօյօրլար :

Ընճագ պու ախչինահ պէնիմ՝ հէր շէյսէն
պհսահ որդաթի էախ՝ Ֆիքրիմի իչլէթմէխիմ՝
սէթէշ օյունլարընայըրը : Պիր ևիւքսէք չըրաշ.
սան հախմըշլար , ուսաթալդըղը պիր պինա , հէր
թարաֆը հէնահաք իլէ թագախմ օլմուշ , ախր.
լիւ րէնքլէր իլէ չարխի Ֆէլէքլէր , րէնկհամիզ
աթէշլէր իլէ սուրէթլէր նագըչար , շէօյլէ քի
պագմազ ըլա ասյուլմազ :

Գաղէլէրաէ աուչուլա օյնանան օյունլալ կի-
պի, հավասա ամէչ իլէ ախըրլիւ օյունլալ, եա-
ղըլալ նիշանլալ օյնամէտըլալ քի, կէօրէնլէր
հայրան օլաու: Տօղրուսու պէն սէ էօմիւմաէ
պէօյլէսինի կէօրմիւշ սէյիլ իսիմ:

Լաքին ամէչլէր սէօնիւպ սէ սէյիրճիլէր գա-
բանըգտա գալըպդըյըն, պէն ախուշնամէյէ վալ-
ըմ, օ կիւզէլ ամէչ օյունուունու ախունէ անըն
ֆանիլյինէ, վէ ինսանըն ագըպէթինէ պէն-
զէմիմ:

Ճանըն սըգըլմազտա, պու էթմէյիմ թէչալի-
հի՛ սանա ատ սէօյլէյիմ, պագ ֆիքրիմաէ նէ-
լէր գուրտուում, վէ էլլէր զէվգաէ, ճիւնահուշաէ
իքէն, սէն պու մէրագը ֆիքիրլէրի՛ նէ՞րաէն
պուլտուն սէյի, ինշա Ալլահ պէնի այըպլա-
մազըն:

Օ կիւզէլ չըրաղտան եանտըզը էէրաէ, հէր
թարաֆ այաընլըգ, չէնլիք, շամանթա վար ըսը-
հէր քէտ կէօզիւնիւ ակքամիշ ծնա պագտը, նէ
կէօզիւ զայըը չէյ կէօրիւր, նէ ֆիքրի զայըը չէյ
ախշինիւր իւտխ: Գիմի սէվինիր, քիմի շա-
շըր, քիմի ֆիշէքլէրին փանթամաընտան շա-
մանտտան իւրքէր, քիմի ֆիշէք իւսթիւմէ տիւ-
չէր սէյի գօրգտը: Ամէչլէր թամամ օլտուգ-
լայն, դարանըգտա գալըգ. պիր տահա քիմսէ
կէօզիւնիւ օ թարաֆա չէվիրմէմէլի, հէման չըրաղ-
տանը սէօքմէյէ պաշլատըլտը:

Ինսանըն ֆանիլյինէ թէչալիհ օլաճագ՝ պուն-
տան գնյտաէ էօրնէք օլա պիլիր մի: Չըրաղտան
եանտըքէն, եանի, պիզ տաղ իքէն, պիզտէն քի-
մի խօշլանըր, քիմի սէօյլէտիկիմիզ գուլագ վէ-

րիր , քիմի կիւրէթախիմիզ թաֆրատան գոր. գար : Պիր ուէ Ճան թէնուէն այրըլըրգլըյն , քիմ ուէ էիւղիւմիւզէ պադմազ , պիզի քիմսէ սայմազ օլուր . Համթա հէր քիս՝ շուննու պիր ան էվ վէր թօփրաղըն ալթընա սօգալըմ ուէյի զայրէթ էուէր :

Ադաներն պիրի էվինուէ վադալըյըլա օթուրմուշ ուէյուէ պիր հալ իլէ պիլէմինէ կիօրիւշիւլմէզ. կիօրիւշիւլսէ ուէ , էլ էթէր գաուշաուրարագ , սէյլէմխինն յադըրըզը թարթարագ , թէքիւ լիւֆ իւլէ սէյլէշիզ , պաշ ադըրսը էթմէմէլի . պիր սէյլէմխինի պիր տահա սէյլէմէք իգթի. զա էթսէ , իբրահիմա գուսուր էթմէք պիր , թա. Ճիզ օլուր , ինֆաալ էուէր : Էնանֆ՝ ալաճադը. նը պիլէ իսթէմէյէ գօրգար . վէ էյեր պիր մի. տար շէյ գօֆարա պիլիրսէ , պիր ադամ իշ կիօր. միւշ օլուր :

Էվանէն ախշարը բահթ կէլէն՝ էթէքլէրին իւս. թէ կէթիրիր , եօլ վէրիր : Պիր սէյլէյէճէյի օ. լան՝ էանընա իհթիրազ ըլա եագլաշըր . օպիր. նէ ինֆաալի վար , պէնի կիօրմէսին աէյի գաչը. նըր : Պիրինին էիւղիւնէ կիւլիւմսէյէճէք օլսա , ախունէա քէնամինին օլուր :

Պիր շէյ էմր էթսէ , հէր քիս իճրաաընա սէյ. իրսիր , սէօզիւնէ գարշը կէլէն եօգ : Պիրինէ տարըլաճագ օլսա , գօրգար թիթիրէր : Քէն. սիյէ պէնսա օլանլարը՝ պիր իշարէթի իլէ զադի էախգ , իթաաթէլարընը խաթէր : Խաթէսիյինի կիւլախուրիւր , խաթէսիյինի ադյաարը , սէօյսիւ. րիւր , հօլախուրախուր . նէթիճէյի քէվամ , էմրինէ նուֆուզսուզնա գարշը կէլէն եօգ :

Պիր ահ սօն նէֆէսինի վէրմէքլէյն, պիր Թօր-
պա գօգմուշ էմ գալըր. հէման օնսան գալըր-
ըլըր, պիր զաման էմէյինի էօփմէ-ըմէյէ իր-
Թէքսաք էմմէհէյի սէֆիլ Ֆուգարանըն եաԹ-
ըզը էէրէ սօգու վէրիրլէր, օրսաա չիւրիւր գա-
լըր. հաԹմա քէնահուէն սօկրա պիր Ֆադըր
էալսէ, պազը սէֆ'սա օլուր քի, լէշինի կէԹի-
լիպ քէնահ իւզէրինէ պրադըլըլար սա, սօզ ի-
քին Թէնէզզիւլ էմմհէյի միսքինէ՝ էօլմէ քահն
սօկրա եաԹադ օլուր:

Հիւքմիւ գալմազ, քիմսէ սայմազ, հէր քէս
իքրահ էտէրէք պագար, վէ չօղու սա պադմա-
զ իրԹիքսաք էմմէզ: Քիմի կէօրմիյիւ զա-
լըր սէօյլէր, Ձանընսա սէօյէր. քիմի էմՀէհէյի
Ֆուռլուգալըր խաԹըրընսա կէմԹիլիր, իքրահ էտ-
աէր. վէ էյէր եանընսա սոսամ օլմասա, զարա-
լըրը կէօրէնլէր լէշինի վարալամազա հայֆլըրը
օլուր. կէօքսէ ուչան գարղալարը պիր իւլքիւ-
աէն օլմասա, էնհիպ լէշինի վարալարլար. քէօ-
Ֆկէլէրէ վըրընՁա՝ էիւզնէ գաշանըրլար:

Կէօր իհահ չըրաղսանը՛, սէս սէսսա իշհիրմէյ-
ր, ոմԹէշի սէօնսիւ, ըչըրը ԹիւքէնահՀ, խալ-
ֆը պագըպ հայրան օլսուզու չէյ՝ իքրահ էտէ-
ՁէՔ մուբասար պիր չէյ օլսուս:

Պագ շու ալմէ, իչէրիսի իլմէ սէրէսասը սըր,
հէր քէս կէլիր նասհահ սօյսար, ապըլ խաԹէր.
Ֆիքրինսէ չօգ չէյ վար, էՀհլի քէլսմ սըր, զհՀ-
նի աչըպ սըր, հաՖիզսասը ապըլսան խարըՁ սըր:

Պիր ՁէմՀհէ էԹահ օԹուրմուշ, պիւԹիւն մէՁ-
լհի տինէԹԹահի էէրսէ, անսըզըն պիր նուզուլ
էնէր, հէմ ապընը շաշըրըր, հէմ տիլի Թու-

թուլուր, հէմ ձանը չըգար։ Կէօր իմոի օ իլիմ աէֆէնտիի ադըլ խազինէսի սուսմը, օսուն-սան օյմա պիր վուճուսան պէնէր օլսուս. ասլի աէօյլէմէսէն սուրսուս, էլի գըմըլսանմազ օլսուս, իլմի սէ կիճոի, պիլիճիլսի սէ։ Օ մալումմիճ-լա սօլսս պաշ, օ սահիհ վէզն իլէ սիւճիւնէն պաշ, պալուճի գասպաղը կիսոի պէմոօշ գալսը։ Պիր զոման պիր սօհպէճի իշիճոիքլէյն, սօնս-նէրիյէ վարաճաղընը անկլար, սէր սգաս ճէմ-լինէ էրէր իքէն, շիմոի քէրականըն իլէ նաղըսը նէ օլսուզսունս պիլմէզ։ Վէ ձանը էօյլէ պիր վիլայէճէ կէօչսիս քի, պիւճիւն պիլոիի՝ պէլ քի պիր քէօմճէպէյին սէլը գասար էէր ճուճ-մազ։

Ընէմ իճիսպար էսէրոի, հէր քէսնասիհաճ սօրաբսը. շիմոի սգլընըն ըշըղը սէօնսիս, քիմ-սէնին կէօպիւնսէ սէյիլ, նէ սօրան վար, նէ ա-բսյան։ Ամէհ օյունուս պիճոի, ըշըղ գալմասը, օրճասա պիր վիրան չըրաղասան գալմըշ, նասի-լէ պիր շէյ սիր սուրսուր, քիմսէ կէօպիւնիս չէ-վիրիճ պագմազ։

Էյէր սաղ գալսյոը, սահա նէ պուլուշսոր իճ-ձաա էսէձէյիոի, նէ անկլաշըլմազ մասսէլէր հալ էսէձէյիոի. հէմ գայ օլսուս կիճոի. պէօյ-լէ պիր ալիմ սասամ՝ էշէքաէն պէնէր օլսուս։ Վէ չօղա վարմազ, օ իլմին խազինէսի օլսան գա-ճի՝ չիւրիւյիւպ սապսաղըն օլաձագ։

'Նէ՛ ձահիպ ճէզոիլաճ սըր. պիր նէճիէ՝ պուձաա սինէճիք իլմի պաճըրըպ, սիւնէսանըն պէօյլէ պիր նասիր ձէվհէրինի հիչ էսէյօր։ Ցէ-մին պահա նէճիշմէզ պիր մալ իքէն, անի վա-

հիսուն պիր ուֆաք ապռնչ եարտամազ օլսուս :

Սկօյչէրսին անկլամազ, ասրարսըն Հէվասզ վէրմէզ. Ֆիկրի տուրմուշ, վիճռուսու գըմըլսամազ. պունսան սօնկրա սրմըզդ նէ Ֆիկրինին ուշ անահաղը վար, նէ վիճռուսունուն գըմըլսանահաղը :

Ըսու պաղըրկէսինա պաշ, Հարուն գասաար մալչ մալիք, պունձա կէմիլչէր. քէրվանլար, քեարխանչիլչէր. հէվ քինաի իչին իչէր. գալչմի իլչ միլէօնլար ասվր օլսար, ասունեամըն ասօրմի քէօչէմինաչ էլի վար. հէր եէրին միւ'մէպէր պաղըրկիսանլարընա միքթուպչէչիր. պիր իչարէ. մի իլչ պունձա կէմիլչէր թայֆալարընա, քէրվանլար տավարլարընա հինոսմամանլարը կէզչէր :

Էօլսիւքչէչին, օ հիզմէթինաչ օլան պինէկռձէ ձան ազսա օլսար. հիչ պիրի պիր շէյ եէրինէ գօմազ. եիւզիւնչ պագար թիմամինիրսին, չարչըրընան ակս վէրմէզ, վէ պու գասաար ձանա պուչաւրուպ, պիր էմրի իլչ պունձա էլի՝ պունձա այաղը իչէսինէն ասաամ՝ պիր վիրէչ պիլչ հիւքմ էասէմէզ օլսար :

Թիւքինմէզ մալ սահիպի իսի, սանորզ սօլսուս պէճունու վար ըսը, մաղազալչէրի սօլսու մաճա ըսը, սէրմայէսի սինեամըզ ասվր էասէրսի. պու կիւն հիչ պիր շէյ մալիք ասչիլ. պիր սինչինձիսինէ ասէ Ֆասգըր օլսուս Մալինէ սահիպ օլան վարիսչէր՝ էն եէրիթգ կիօմէչիինի սինչ զասգի էասիպ վէրմէսէչէր. ազըզ այըպ չէկիօյէճի էասէմէզ. ինէնի սինչ քինաիչէ գալմասաղ, օ սա գուրսարա միրսաս սիւչուս :

Թանըր ըսու գալըգը ըսու գասաար կիւղէչ էա-

բանձրը, կեօրէնէլէր հայրան օլույօր. չէնրէսի-
նին ակվամի, թէնինին բէնկի, կեօղիւնիւն չերէ-
մէթի, կիւղիւշիւնիւն նազիքլիյի, քէնտի հիւա-
նիւ, սեօյլէյիշի, թաւրընըն կիւզէլ ևյի, հէր կեօ-
բէնի ձէլալ էտեր:

Պիր ան ափ ակորդ պիր իսաթէլիք կէլիր, պիր
գաչ կիւնիւն զարֆընաա ոիւնեաաէն գալըր-
րը: Ճանը թէնտէն այրըլըրգայն, գօրգունճ
պիր քիւթիւք օլաու: Պիր կեօրիւպ պիր սահա
կեօրէյիմ սէյէնէլէր՝ եիւզիւնէ պագմալա կյուշ-
նիր. հէր քիս եանընտան գաչար: Օ տիլինէ սեօյ-
լէյիշինէ հայրան օլանլար՝ վարըպ պիր վիսալէշ-
մէյէ պիլէ ճանլարը չէքմէդի՝ հէր քեսին իսաթ-
րընտան չըգալ, ուննուտուլաու կիմսի:

Ննէ աղըր կիւլէր, ննէ տիլի սեօյլէր, ննէ կեօղիւ
կեօրիւր. թէնի մօրարմըշ սարարմըշ, եիւզիւ սեօր-
փիւլմիւշ, նիհայէթի օ միսլի օլմայան կիւզէլ-
լիք պիր գօրգունճ լէշ օլաու: Ցիւն հէր կեօրէ-
նի ճէլալ էտիրսի, պու կիւն հէր կեօրէն թիմի-
սինիյօր, իքրահ էտէյօր:

Ննէ տերսին. ամէշ օյունու պուննարա թէմ-
սիլ սէյիլմի: Խմիսաա էյլէ, պու հադ միւյա-
հաղա գալպիմ էօյլէ թէսիր էմէտի քի, տիւն-
եանըն հէր շէյինէ՝ պօշ մասդարալըգ նազարըմ-
լա պագայօրում: Պու տիւնեանըն ֆիլչէքլէրի՝
հէր կիւն հէր սահաթ սեօնէ պիլիր. վէ սեօն-
տիւքլէյն, պեօյլէ գարանլըգ պատար, տիւնեա
պեօյլէ թէպսիլ օլուր տէյի իսաթրըմա կելտիք-
ճէ, գօրգումանաո էճէլ թէրմի տեօքեյօրում:

Ֆենտիմ քենտիմէ տիւշիւնիւրիւմ քի, պու
տիւնեանըն շէյլէրինի յա իլաճ պրագըպ, անի

վահիտակ գարանլըգտա գալաձագ օլտուգտան ածկտա, պու գաստա եբուրէք եափըշըրըմամըզ ակընէք ակյիլ մի: Կերէք գարըլարըն, կերէք եր-քէգէրին եաշատըզը էօմրէ պագարըմ, պիր ա-լայ քեօրէք՝ սէկիրտիր, չալըշըր, եօրուգուր, նէ նէրէյէ կիտէձէկինի պիլիր. նէ նիյին չալըշտըզընը:

Վէ զիյատէ թտատձիուգ էմտակիմ շու տուր քի, չօղունուն ալմէշ օյունու սէօնտուկյուննու՝ հէր կիւն կեօրիւյօրլար տա, վաղնիէկէրի օլմայօր-կեօյագքննակընը օ թօփրագտան եափըլմըշ սէկ-ինէրը կիտի. վէ հայա քննակընէտտէ փարըյտան ա-լմէշ՝ պիր տագխագտէն պիր տագխագյէ սէօնէ-ձէք սէկյիլ, քննակընէր սէ պիր կիւն գարանլըգ-տա գալաձագ սէկյինէր կիտի եաշայօրլար:

Պաղը տուշնունէն սէ վար ըտա, տուշնունուր, սըգձա սըգձա սօհպէթինի էտէր, յապին քննտի գարանլըգտա գալաձագ օլտուգտա վաղնիէկտի սէկյիլ կիտի, ամմըն իչէ էմտակի՝ տիրն իչէ սէօյ-լէտիյինէ ուչմազ: Տօղրուտա, պէօյէչ տատմ-լարըն իչինէ տգըտմ էրմէգ. հէր կիւն, հէր սա-տի էօլիւմ թէհլիքեսիզտէ օլտուգունտա պիլմազ սէ, էտէտտի եաշայաձագ կիտի տուրմազ՝ նիյէ օլա պիլիր պիլմէմ: Պիր ատամ պու տուննատտէն օպիր տուննագյէ կեօչէ պիլէձէկինէ ինանտըգ տա՝ համէթտիզ տուրմազ, եօլ զահմէտտի թէտարիք էտէձէկինէ, խուրմուտա հէյրէտիյինի չիւրիւք մազ իչէ տօլտուրմազ՝ պիւտիւք չաշգընըգտ տըր:

Նազին նէ տիր պիլմիյօրսուն. պու ֆիլիճէրէրին թիւքննէձէկինի պիլմըրէր. անձագ տահա նա-նայօրքն, սէկյինէ էօյէ տալարըգտ, քննակընէ-րին ալտատըրըգտ քի, պիր կիւն սէօնէձէկի տ-

գըլաւրընա կելմէզ. եախօտա քընամլէգըլինի՝ ըզգ-
լաւըն հիչ սէանմէյէնէյի նէրաէ գըյաս էաէրլէր:

Պունլար պու սէյրէ հայրան օլմուշ տաւրուք-
քէն, պու ֆիլէգլէր ֆիւքընէնէնէ ոլր: Տիւչիւն
ոլր քէրրէ. օ խայր ամէլ ըզգըլընաման գայրը նուր
փարլամէնտան վէկայէֆաէ, պու հավա ֆիլէգլէ-
րի՝ նէ իչէ եարայա ոլիլր: Եուգարտա սէյլէ-
ոլիւիմ քիւլար ազա՝ օյունուն ֆէսլոլիլ օլուս-
դունու կնօրիւտ, քընամէ ազալըդլըլա պու կիւն-
քի պէյնամէսիկլիգիւրաուէն աչըգա գալըրսա,
պու կիւն եիւգիւնէ պագմադա իրֆիգէաս կիմ-
մէյիա՝ այագը ալըընաա չէյնէոլսի ֆագըր՝ քըն-
ոլուէն եուգարը պուլունուրսա, աձադա նէ
եափար: Օ ալէմ ֆէֆվա վէրէն ալիմ՝ սահիհ
իլմէ հիգմէֆ էֆմէյ սէյիլ իսէ, սհմադգարսան
աչագա գալըր: Օ մաչսար պագըրկնան՝ օ վէկայ-
էֆաէ պիր օսա էսինմէյ սէյիլ իսէ, պիլէսին-
նէ՝ օ վէկայէֆաէ կէչէր մաճա կնօֆիւրմուչ
սէյիլ իսէ, պուրսաա ձանը սըգըլարագ՝ պիր
փարա սաագա վէրաէյի սիլէնձիսէն չօգ ֆա-
գըր օլաձագ:

Օ եօսա գարը՝ չիմոն զարիֆլիք էոկա, ալէ-
մէ էնսամ սաուրսաք. օյունու ֆէմամ օլուա
սա գարանըգսա գալըրը զաման, օլ էօրֆլիս
հաքիմին հուզուրունսան գօմուլուսա, մէլաիք-
լէր քընամուէն գաչաձագ օլուրսա, պու սիւն-
եաուէ քընամէյէ մաճ օլուա պէյէնէնլէր պիլէ՝
հիւգ չէվիրէձէք օլուրսա, հալի նիձէ օլուր:

Շիւքիւրլէր օլսուն թանգրընըն քընգիմինէ քի,
օյունուն գարանըգրընսա՝ պէնիմ ձան կնօգիւմ
ըզգ վէրսի սէ, խալգըն պու խուսուսսա պէօյ-

լէ հաձելոմիզ եաշասդըլըն միւլայազա էոէ պիլկյօրսա։ Կէօյա Ալլահ պիզէ պէքլէյօր, հէ-ման էօմէկլէ վարտըգլայն, պիզի ինչի էլ իլէ գու-ձագլայըպ՝ իսօչ կէլոմինիզ աէկէձէք կիսպի, բա-համ առլուսյօրսուզ։

Պէն օնաան պէրի տիր՝ հէր իշիմի կէօրիւյօ-րսա, վէ օլ գաասար սպի գայօ առլուսյօրսա քի, ինէնիմի էօլմիւշ կիսպի կիզտիրլյօրսա։ իշիմ պի-ինէր իսիշ՝ պիլոմէզ իսիշ, հիչ գայօ էլոմէզ։ վար ըմըշ էօզուսիւշ հիչ ախշինամէ։ նինայէմ ախա-եանըն հէր իշի՝ կէօզիւսիւ չօձուգ օյունձաըը գաասար կէօրիւնմէյօր։

Շիմաի քինայիսի տիրէլի գափուսունաա սա-նըյօրսա, զիրա խալգըն շաշգընլըզընա պագա-լըմ, պու պէնիմ տիր տէյի խալէձան էտէրլէր, վիձդանալարըն ինէփէլէրլէր։ հիչ տէմէզլէր քի ֆիշէգլէր ինիքենմէտէ տիր։ պէլգի շիմաի ա-ինէչ սէօնէր, պիր պիլմէտիյինիզ վիլայէիտէ գա-րանլըգտա գալըրըզ, օ սէմաի հիչ ախշինամիւշ-խամիւզ էօգ։ պուընլարը խաինըրլարընա պիլէ կո-ինիրմէզլէր։

Պէօյլէ մէրտգի չէյլէր ախշինիյօրսուս տէյի, պէլգի պէնի պիր մէրտգը առատ սանըր-պըն։ Ինչ ասլոտա, պու պադաէ սէն տէ պէ-նիմ կիսպի ախշինինիրսին, ինչա — Ալլահ էլլէր կիսպի՝ ախշինմէմիզ օլսուզունուն ադըրընը չէք-մէզսին։ վէ պու մէրտգի ախշինձէլէրիմի սանա պիլտիրտիյիմ՝ ասլոտուզուսա պէշարիմ օլսու-զունու անլարըն։

98

ՇԻՑԹԱՆԸՆ ԳԱՊԱՀՏԹՍԸԶԼՂԸ

Պէնիմ սէվկիւլիւ Էէկէնիմ,

*Նազլըգ զավալըը, աճըրըմ սէնի. հալինի անկարըմ, վէ էյէը կրօնաւոր օլմուշ օլմասամ՝ ապդամոան կեօմլէյին պիրինի չըդարըը սանա վէրիրսիմ: Նաքին էյի քի կեօմլէյիմ սէ եօգ վէրէձէք. զիրա օնու սա վէրսէմ, օնա սա գա-նասաթ էառէը գուման ըա վէրիրսին: Հալին վէնք փէրուշան ըմըշ: Հայ հայ, սէն սեօյլէմէյէ հա-ձէթ առիլ. էօյլէ օլաձաղընը պէն պիլիրիմ: Ընձագ սէն պու հալինէ սէվինմէլիսին, զիրա պուն-ման ոնկրա նէ պիր պայպ էառձէք չէյին գալըը, նէ գումարընն սանա զարար էառձէյի գալըը. էլինսէն մալինի հէմ ալըրգաման ոնկրա, պաշըն-ման ագլընը պիլէ ալմըշ, այրթըգ գօրգաձագ չէյին եօգ: Խնթիմայ սըը քի պին նասիհաթ-ման՝ պիր մուսիպէթ եէյ պիր սէոիքլէրի՝ սէն-սէ իձրա օլուպ, շիմոիքի հալին՝ պէլքի ագլը-նը պիր ազ պաշընա կէթիրէ: Ֆագաթ գուման սէոիքլէրի՝ թիման գապուլ էնմէզ իլէթլէրին պիրի պիր, օնաման գօրգաըրմ: Պէն գումանը ա-թէչ պէնզէյիրիմ. նանաձագ չէյ պուլմազսա քիւլէնիր, նանաձագ չէյ պուլսուգլայն էինէ ալէվլէնիր:

Սանա հէր նէ գասար Թաղիր էթանէմ Լէրի տիր. գարընասաշըմ կիտի պիր պապայա յայըգ էվյասա տէյիլ սին. օ անին Թէրտիչէ էթմէք իչին, վէ սանա կէչինէճէք պրագմագ իչին չէքաչի զահմէթէ՝ տէօքտուչիւ Թէրէ տէյմէսին: Նաբին պագարըմ սանա Թաղիր էթմէք նահիլէ տիր, մէյուա օլուբ՝ տահա պէթէր էտէրսին. Փագաթ պիր էօզիւբ պուլմուշ տէօյլէյօրսուն, սանա ծնուն խիլաֆ օլտուղունու անկլատայըմ, պէլքի ծնուննա իլգամ օլուրսուն:

Սէն գուման օյնատըշըրն, չէյթանա ույտուամ տէրսին. չէյթանա ույտուամ նէ տէմէք տիր. չէյթան սանա նէ՞ էտիյոր. էլինատէն՝ էտպանատան ԹուԹտու, զօր ուլա՞ մը չէքտի չէքիշԹիրտի. սանա քինատի իսԹէտիչի յագըրտըղը՞ մը տէօյլէԹտի, տիլինի՞ մի ԹուԹտու, ագըրնը Փիքրինի մի շաշըրԹտը: Չէյթանա ույտուամ. նէ գօլայ յագըրտը:

Պիլիրիմ, էքսէրիչա գապահաթ տահիպլէրինին՝ պիր պիւչիւք էօզրիւ պու տուր. չէյթանա ույտուամ, չէյթան իլտատընա գափըլտըմ, չէյթան չէրրինէ ուղրատըմ տէրլէր:

Պիրի օպիրինին մալինի չալար, չէյթանա ույտուամ տէր. պիրի օպիրինի վուրտուր, պէնի չէյթան գըզտըրտը տէր. պիրի Փէնա էօլսա կիտեր, չէյթան պէնի պաշտան չըգարտը տէր. պիրի քինատի իչքիչ վուրտուր, չէյթան պէնի Հալիմ գօմույօր տէր: Չէյթան էթտի, չէյթան էթԹիրտի, չէյթան ալատաթը, չէյթան փահըլ. չէյթան տէյէրիք, Նէր գապահաթը չէյթանըն իսԹիչնէ պրագըրըտը. Փագըր չէյթանը՝ ալ-

առաջնոյան պին գամ պէմէր գապահամը էտէրլէր։

Կերչէք, էյլէ սէյլէնիր. պուռնու սէյլէյէն սալմ սէն սէյիլմին. յաքին խալդ պէյլէ սէյլէր սէյի, շէյթան պու գառար գապահամը մը սըր. հէր օլան կիւնահա շէյթան մը սէպէպ սիր։ Հայա. կերչի շէյթան պիր առրանըզ խոին ձանաւար սըր, ինսան էվլատընա փիք չօգ քիօմիւրիւք խոմէր, յաքին էլինաէն նէ կելիր. օ՝ ֆագամ կիւնահը խոմըրա պրագըր, իձրասընը պիզ էտէրիզ. շէյթան պիզէ զօր ուլա կիւնահ իչլէտէ պիլսէ, պիզ գապահամը օլմազ ըսըզ։

Ինսան շէյթանըն իւոմիւնէ պրագարըզը գապահամըսը՝ հէփ շէյթանըն օլսա. շէյթանըն իլ գասընա ինսան գարշը գօյառնասա, ինսանտա գապահամ օլմազ, հիչ պիր ձէզայէ մուսոմահադ օլմազ։ Մ՚ալի չալան շէյթան ըսա, խըրտըզը նիչին առմալը. գանը էմանրէն շէյթան ըսա, էօլսիւրինի նիչին էօլսիւրմէլի. կիւնահը իչլէյէն շէյթան ըսա, կիւնահլըարը նիչին ձէհէննէմ ալմալը։

Գու պէհանէլէր սէնին գապահամընը խաֆիֆլէմէզ։ Գապահամը ախըրին իւոմիւնէ պրագմայը՝ պիզ իլք պառամըզտան էօյրէնմիշիղ. ետառաղ էմանիյիմ մէյվէյի նիչին էէսին սէյի, Ալլահ Թաղիր էտէր. հաղրէմի Ալէմ սէօնէր «Էֆէնտիմ, սէնին պառա էօլսաշ սէյի վէրտիյին գարը վէրսի, պէն սէ էէմիմ,, տէր։ Ալքին էմանիյի էօզիւր նէ՞ իչէ ետառաղ։ Գարը-նընն ըսա՝ հաղրէմի Ալէմ էմանիյի՝ շէյթանընն

պիզէ էճախէն իզվառէն զէյռառէ խոխ . զիրա շէյ-
ԹառըՆ պիզէ էառէՃէյն՝ ՆլլահըՆ էՆրինէ գարշը
օլառ շէյն՝ ֆիքրիմիզէ պռագմառգ ոլը . յոքին
հաղրէԹի Հավվա մէյվէյն էլե՛ իլէ ստՆառս , հաղ-
րէԹի Նառմին իշԹահըՆը՝ կիւՆահըՆ ռուրլ ոէ-
պէռի իլէ Թահրիք էճառ : Պռս ՃիւռէՆէ իլէ հաղ-
րէԹի Նառմին կիւՆահը քիւշիւլմի՛ս միս . շէք-
ռէխիմիզի ռիզ պիլիրիզ . քիւշիւլմիս միս քիւշիւլ
մառ մի , էէառէխիմիզ միրռաղռառան կէօրիւյօ-
րռւզ . կիւՆահա մէյլ , ռիւՆէռա միւռիպէԹիչիրի ,
վէ ՆինհայէԹառէ էօլմէք . պռս միրռաղռառան կիւ-
զէլ ռէկլաշիլիյօր :

Պէհառէ պռւրմառգ հաղրէԹի Նառմէ ճարռառա-
ռէյռա , ռահէրի՛ ՆառրլՀ ճարռառ : ՊռւՆղառ հէվ
պօշ յառգիրռառ ռոլը ռէռլառռառ , հէվ պօշ յառգիրռառ
ոլը . քինառի շէյԹառՆիրմիզ քինառիմիզ իզ . քինառի
ռիւշմէՆիմիզ՝ քինառի իռառին Նիւրիչիմիզ ռոլը ,
քինառի ռղռառգ մէչիչէմիմիզ ռոլը , քինառիմիզ , քին-
ռի զառԹիմիզ ռոլը : ՌէՆի գռւռառռա միւռաԹէչա
էառէՆ՝ շէյԹառ ռէչիլ ռոլը , գռւռառրլ ռէՆ իռառէ-
ռին , ռէՆ օյՆառրլ :

Պիզիմ ՃէՆիրլէչէՃէչ ռիւշմէՆիմիզ՝ իշէրիմիզ-
ռէչի շէյԹառ ոլը , քինառի ՆէՆֆիսիմիզ ռոլը . գառ-
շը գօյառՃառրլմիզ շէյԹառ՝ օ տուր : Պիզ քինառի
ՆէՆֆիսիմիզէ գառշը տուրուռգ , քէօմիւ մէյլէրիմ-
միզ իլէ ՃէՆիրլէչէՃէյիմիզ Նէրառէ , օգշար , ռէվէր ,
հայվառ կիռի էմէկլիՆառէՆ ռղրրլմառզառգ , շէյԹա-
ՆրՆ գառգահառիՆ՛ ՆէՆ ոլը :

ԷլլէՆ ճառլիՆի զառզի էմէՃէչ՝ իղրրրլրլՆ ճռւռա-
մէլէՃէՆիՆի հառգ ԼէկյՃէՆիՆի իռառիրլՆռա կէլմիկի
զառառ , իռգա էմռէ , ՆէՆֆիսՆի ԼէՆռէ իռի , շէյ-

Թան նէ՞ եափա պիլիր իսի. զօր ուլա՞ մը տիւր-
Թէր, էլինի այաղընը տիլինի զօր ուլա՞ մը գընել-
տաղըր ընը. նէ հատուի վար: Նպքին օ գարշը
գօյտաճաղը եէրտէ, Թատարնա ուչտու, վէ պա-
շա վարտըրմագ իչին՝ տիւրլիւ տէքլէր տօլապ-
լար գուրտուչտա, շէյԹանըն նէ գապահաԹի
վար:

Տիլէրինի էտէպիզ յապըրտըլար ըլա, մուր-
տար քիւֆիւրլէր իլէ փիսիկէն տատմլար՝ պու
պէտա լիսանը էլէրտէն իչիԹտիքտէ ևքրահ է-
տիպ, քենտի տիլէրինի ԹէմիզԹուԹմաղա ա-
լըշմըշ օլտալար, շէյԹան օնլարտա զօր ուլա սէօյ-
լէտէ պիլիր մի. նէ միւնտասիպէթ. քենտիլէր ին-
սան օլտուգլարընըն ուռնուտուպ տա, օ մուրտար
տիլի էօյրէնմիշ օլմատըղը, շէյԹան նէ՞ եափա
պիլիր:

Էլին տաբնը գըրան տատմլար. քիմի կնըչէք,
քիմի եալան, խալգը զէմմ էտէնլէր՝ խանին տիլ-
լէրինի խալԹխատտան զատլի էԹտէլէր, շէյԹան
նէ՞ եափա պիլիր:

Կինչէ ադալար. Նինչէ գատընլար քիլտէկէ կի-
տիպ, աչը եէրինէ կիտէր կիտի կէյնիպ գուշա-
նըպ, քիմի էլի կէօզէմէյէ, քիմի քենտիչի էլ-
լէրէ կէօսԹէրմէյէ, պիր էտնա տատմըն էտանըն-
տա տուրտուր կիտի, օլ հէյպէԹլի Թանրըընըն
հուզուրունտա սէօյլէչիպ կիւլիւշէնլէր, պու
էտէպսիզլիկ Թա էվվէլտէն ալըշմըշ օլմատա-
լար. շէյԹան զօր ուլա էԹտիրէ պիլիր մի:

Պիրինին էօվքեսի գապարտըղը զաման, նէֆ-
սինի պատտըրտա, էլին գուտուրունա գալմատա,
գապահաԹընը հալսէ էԹտէ, շէյԹան զօր ուլա

էլինաէն Թուխտ, խոսալինէ առւզագ գուրսուրսը, էլինէ սիլահ վէրկը, գօլաւնու սիւրմէ՞ր մի իմիչ: Օ քինոմ իչինուէքի չէչմանը Թանըչըգ, պաշընը էզէՆէչինէ, նէՓախինէ ուչուգ, էօվքէչ ջըմըշ ըսա, գուդահամ չէչմանը՞ն մը օլուր:

Սկն քինոմ Թամամընա ուչուգ, գարսաշմուհասդէքի սայմայարագ, սիր սլայ շաշգընը ուչուգ, զահմէԹանըզՆէ քեար էմմէք սէվսաոընա սիւչէՆէչինէ, սագընը գուլանըգ, իչէրինուէքի չէչմանը Թանըսան գարշը գօսան ըսը, չիմոմ պու հալէ սիւչէ՞ր մի իսին: Նաքին սէն ՆէնքէչէՆէչին եէրսէ, Թէգլիմ օլնուշուն, նէՓախինէ մէյսան վէրմիշսին, չիմոմ սէնին իչէգսիչին կիւնահըն Նէվագընը՞ օ վէրսին սէչի, չէչմանը հուզուրը պարխէ սաՆէԹ էսէչօլսուն. Փագըրըն կիւնահսա մէսինալը եօգ, նէ՞ Նէվագվէրսին:

Պիլիմ չէչմանա էմսիչիմիզ՝ ինիլիէրա սլը. քինոմ գարսահամ իմիզի օնուն իսանիւնէ, սլը բագարըգընմըզ՝ Թէգլսիսինք սիր: Կէրչի չէչման սիզիլիմ իսանիմիզ սիր, ինսան էվչասընա սիւչմէն սիր. յաքին էօյլէ սիր սիւչմէն սիր քի, կՓէնսիմիզ սիւնէգայէ կիլոսիքսէն սօկրա, գուսուրէԹինէ էօչչիւ գօսու, սիզէ իսԹէսիչի գարսար սիւչմէնընիք էսէմէզ. հաԹԹա սիզ իսԹէմէսիքսէն սօկրա, հիչ սիր չէչ էսէմէզ:

Չէչմանընը իչք էմսիչի՝ սիզէ սիր էօրնէք սիր: Չէչմանընը գարսահամի Փօսուչուզ ուսու. քինոմ սիր մահչուզ օլսուզունու, Նէչսէ քինոմ էսարսանընը օլսուզունու ունուԹմունուշ սա, Նչսէնս սէնընչէմիք իսԹէմիչ. սու սէսիգ իչին Նչսէնընը հուզուրսունան էսէս-էչ-

ապատ սիրելիս, գուարէմ տահիպներն հագ զարգարելու մուսեմատագ օրմուշ,

Օ տա ասծնեուտ ինեմիզամ հայիքներ՝ Ալա-հըն էօղինէ էօղինէ ետրատեարդը ինսանատան ալ մայը գուբմուշ. յարքին քենտի պին-նէիս հիւ-ծուտ էեմիչէ գօրգմուշ, պատատա գարդըը ալամի էեմիչ: Պու ենէրենիլ՝ կիւնիւմիւզատ ինսանէար տա գուլլանդըօր. պիր քիմանէնին պիր մուբա-ռասեը օլտա, իչի նահատ ըտա պիլէ, շէյեման-տան էօյրէնմիշլեր, գարը էլի իչէ կիօրտիւրիւյօր-լար քի, էլտէեմատ պօշա չըգմազ:

Շէյեման նէ ենէրենիլ գուլլանմըշ. գարըը կիօրտիւքլէյն, շուշտան էէ ատմէզ. խայր. խա-ենիտա պատայըմ ենէնպիչի պատմադա՝ գարընըն կիօնիւա վար մը ատչի, գալպինի էօգլար. շու մէչ-վէտէն նիչին էէմչօղատուշտուզ ատչի սօղար: Գա-րը ատօնտէ՝ ետրատատան ենէնպիչիմիզ վար, էէչէմէչիզ ատտէ, շէյեման օնտա տուբուզ ուտու: Ղարքին գարը՝ Ալլահըն մուսեմատլէյն էեմանչի ենէնպիչի՝ շիւպհէ իչէ ատօյլէտիւնէտիքլէյն էօ-ղիւրտիւնիւզ ատտի. պիզ տէ զանիբէ էօլմէչլեմ տչի էէմչօղուզ,, տչի Ղէվապ վէրտի: Շէյ-եման՝ գարընըն շիւպհէսինի կիօրտիւքլէյն, գա-րընըն տուչա եամատաձարընը անլատը, զարխեեէ կիւլտի. ապէ տէ իտտի, էօլմէզսինիզ, վէ համի-եա էչկի ֆէնատը ֆարգ էտէր, պիզ տէ պիրըր ենանըը օլտուրատուշտուզ,, տէտի:

Շէյեման պուշունդա գարընը ենէնտի, ատուն-եատը խարապէ վէրտի. յարքին գարընը էէնէն՝ քէնտի գալպինինի մէյլի իտի, վէ գօճատընը տա տիկտիչէսինի տէ պիլէտինդէ եէնտի խարապ էմտի:

Պէտք է, որ ըստ իշխանութեան կանոնադրքի՝ քահանայ գալոց օրհնութեան շէյխանդին իւզէրինէ պրագա՛ր, վ հէր էմանիմիզ քեօմիւրլիւք՝ օնսան օր առաջնոյ անկոյրոյ, օնունլա ձէնքէչէլիմ : Եօգսա շաշգըն կիսի, էյ վալլահ ակր՝ ԹԷսլիմ օլուրսաք, համիսա կէօնլիւնձէ կիլմէյէ ձանտա զայրէթ էտէրսաք, ձէհէննէմին շէյխանդին ձիքէտչէթ էմմէյէլիմ, քէնտի իշխանիմիզ կանոնադր՝ օնա ևիւքլէմմէյէլիմ, գաղափա՛թ քէնտիմիզէ վէրէլիմ, քէնտի սոյըշէյխանդրմըզ քէնտիմիզ իզ :

Շէյխանդ՝ առամը ալսաորը ակրէկը. առամը ալսաանդ՝ շէյխանդ ակիլ, առամ քէնտի տիւ-ալսաորձէրըզ քէնտիմիզտէ տիւ, քէնտի էվլիմիզի քէնտիմիզ եըգալրըզ : Սէն կիւմիւշիւ ակվէրսէն, վ սրմըզրսայըմ տէյի՝ կիւզէլիմ գուման օյունուանա տիւշէրսին. ան խալդը սոյայըմ ակր իքէն, խալդ սէնի սոյարսա, գաղափամ շէյխանդ՛ն մը օլուր, եօգսա քէնտի թամամընը՛ն մը :

Կերէկ պուն լապերտըլար սէնին շիմտիքիւարտալարընա մէշկիմ օլամազ, անձագ կէշէն շաշգընլարընը ևիւզիւնէ վէրմէյէ, սէյլէր կէլէձէք զամանատա պիր ատահա տիւշմէմէյէ պիր ակվա օլա : Գուման սէտէմմէմինտէն քէնտիսի շաշգրմըզ ատամ՝ չօգ ՃԷատալարտա գատըր սըր. սէն զայրի կիւնահայարտա տա տիւշէձէք օլուրսան, հէյսին՝ գաղափամի շէյխանդրն իւզէրինէ մի պրագաձագըն :

Էյ օղուլ, շէյխանդ քէնտի նէՃիսիմիզ տիր, քէնտի գալպիմիզին քեօմիւրլիւկիւ տիւր քի, հէր թամըր կէօյինէն շէյին փիշինէ տիւշիւպ,

ակվինէ ակվինէ քենոմ քենոմիմ զէհիրզէր : Հայ հայ . օ մուրատար խուրձնըա ձէնքըէշ պիզէձէյ-ին վագըթ ձէնքըէշմէմիյինէ՝ նէ գատար փիւշ-ման պըն , չիմոմ օ վագթի եվինէ էլէ կէթիրմէյ՝ նէ վէրէ պիզիրսին : Վէ չիւնքի չիմոմ գանընատն զայրը չէյին գալմամըշ . գանընըն նէ գատարընը վէրէ պիզիրսին : Էյ զավալըը . գամէ օլմազա կի-ատն եարամազ՝ գապահաթի իշլէմիշ օլմամազա , հէր նէ վէրէ պիզիրսէ , քենոմ էքոնքըմինի չէ-քեն ատամըարըն հէփիմի ատ օնու վէրիր . ամմա թավը կեչմիշ , նաֆիզէ տիր :

Իմոմ քենոմ գապահաթինի չէյթանըն իւզէ-րինէ պրագմայը էօյրէն . վէ պիզ քի , պու պիր պօշ պէհանէ տիր . քիչի գապահաթինի իդրար էթմէյէ մէճպուր օլսուգատն սօնրա , եիւզիւնէ փէրատ էատէնէք պիր էօզիւր օլսուն ատյի սէօյ-լէնիր . վէ էօյլէ պիր էօզիւր տիւր քի գապահա-թի կէօզիւմիւզէ քիւչիւք կէօսթէրմէյէ գատա էթմէյինատէն , պիզ ատ քենոմիմիզի՝ օլսուդու-մուզ գատար գապահաթը սայմայըզ :

Պունատն պիւյիւք շաշգընըդ օլամազ . զիրա գապահաթի չէյթանըն իսաթիւնէ պրագատն ա-տատ՝ քենոմ նէֆսիմի եէնէմէմ ատյի՝ եիւրէյի-նի րահաթ էատը : Օ սէպէպ իլէ գալմինին չէյ-թանընըա ձէնքըէշմէյէ ալըշամազ , հաթթա հէր հիւճումէ էթմէքձէ , շաշգըն կիսի եէնիրիր թէս-լիմ օլուր :

Պազը իլէթլի ատամըարըն էթի էրիր , գու-րու ատրի իլէ քէմիք գալտըգատն սօնրա , իլէթ զայրը էրիատձէք չէյ պուլամազ , քենոմ քեն-մէյ է տէֆ օլուր . իլէթ տէֆ օլսուգատն սօկ-

քա, խաւեցա ելինէ գուվվէթի պուլուր սաղալըը: Ընդհանուն սիրէրիմ. այ օղուլ, պուհնուան ոնկրա գումար իլլէթի սէ սէնուէ չեւբիւսէձէք շէյ պուլամայըդ, պուլայդի ադըննդի գուվվէթի ելբինէ կելէ սէ, պուհնուան սէօյլէ իչէրինուէդի պէտուշ շէյթանլըդա սէօյիւշէ սիրէսին: Ադինն սիրէ քի, քիշի գարշը գօյուպ, սէօյիւշիւպ, ելինէ սիրիր իքեն, կեվէնք աուրուպ, ելինիլիպ սէ, գայրէթսէ գուսուր էթմայինի, ելինիլոնքաէն ոնկրա անկլամադ՝ շօդ կիւձէ կելէձէք շէյ ոլը:

Պէնիմ սանա էսէ սիրէձէյիմ իւնսան՝ պուգաուար ալը, զիրա սէն ոխունեսէ հիչ սիրը շէյէ մալիք սէյիլ իմ: Ընձաղ էյէր պուհնու սա էյի գուլանըդսան, սէնինն նէ սէրէձէսէ մուհթաղ պէհլի սանուձան օլսուդումու՝ պուհնուան սա անկլայա սիրէրսին:

99

ՍԱՀԻՆ ՓԱՇԱ.

Պէնիմ էֆէնտիմ,

Պիլմիմ սանա նէ էթմիշիմ քի, պանա պու գառար ինֆաալ էտէյօրսուն. սէն պէնիմ էազ տրղըմը էանկըշ անկլամըշըն. օնսան սօկրա սէ-նին էանկըշընը՝ նէզաքէթլէ պանա էհսըէխլյօ-սուն: Պու Ֆաթըհ լաֆզը՝ նէյէ գուվանըլըրը-մըշ. սալը նէ իմիշ. նէ Ֆաթհէխ օլսուր ուժուշ սէյլ, պու գառար ուզուն վազ իգթիզա էտէր մի իսի: Պէն սէ պիլիրիմ, Ֆաթըհ սէմէք՝ պիր մահսէյլ քեամէք սէմէք պիր, պիր շէյլ արաշ-թըրըպ՝ սահիհինի պուլմադ, վէ կէրէք շիմաէ-քի սաաժլարըն, կէրէք կէչմիշլէրին էթմէքլէ-րինի, սէօյլէմէքլէրինի, էազըտգլարընը թէֆ-թիշ էտիպ, էյհսինի Ֆէնտընը Ֆարզ էթմէք պիր: Պու Ճիւմլէ իլէ էինէ սէօյլէրիմ, օ սէնին սօսթուշնուն էազըրըզ քիթապ՝ հէր նէ գառար սղլըզա էազըլմըշ ըսա սա, էինէ սահիհ Ֆաթըհ սէյիլ պիր:

Սէն սէ պիլիրսին քի, պէն սէօյլէմէյիմ յա-գըրընըն իւհտէսինտէն կէլիր սաաժ ըմ. վէ իսպաթընա գառըր օլմադըղըմ մահսէնին՝ սէյ-մէ պիր հալ իլէ սլթընա կիրմէմ: Նաքին պէ-

նիմ ակօյնէ օլսուդումու՝ ան ունուԹմուշսուն
սուբ . սանա հէմ պու ունուԹզանլըղընըն ձէ-
զսընը . հէմ էանլըշ անլատըղընըն ակէսսընը
շէքսիմէք իչին , սահին ֆնսրլ նէ օլսուդումու
սանա անլատայըմ սու կէօր :

Ֆնսրլ ակսակէչէրի՝ ադըմըզըն էն ալա ֆիկիլ
ակը . զիրա հէզմիԹի՝ ֆիկիչէրի , սամէչէրի , ա-
սէմէչէրի , Թանկրընըն ակիչ էսափըղը շէյլէրի
ԹէֆԹիշ էԹմէյէ , սոդլ մէրամ՝ սօղուդում
պուլմադ սբր : Ջէմանէսէ կէրէկ էդբէգէ-
րին , կէրէկ գադրըսրըն , հայվան կիսի սակ սա-
րընին իչինի ԹուԹուդ , սահ սէչի կիԹսակը-
չէրի նօլսան՝ ինսանը սյլրըր :

Իչուդ ԹէֆԹիշ էսիդ ֆնսրլ էԹմէք գուվվէ-
Թի՝ Ալլահ վէրմիսի իչին , սադգալրմ քի , չօ-
ղումուզ՝ Ալլահըն վէրմադի նիսմէԹէ գուչսան-
սըղընըզ նօգ , զայրի շէյլէրէ սարֆ էդմէյօրուզ :

Պանգ էյլէ սէյիլ մի : Պու ԹէֆԹիշ էդիդ ,
արադշդրըդ , ֆնսրլ էԹմէք գուդարէԹինի նէյէ՞
սարֆ էդմէյօրուզ : Վիմի ֆէյչէսոֆլարըն ԹուԹ-
սուզ իչիմ Թարիֆչէրինի ԹէֆԹիշ էդէր ,
էումուրԹանըն իչինդէ գըչ սրադ սէդադչէրի
կիսի , սրադ , սիր հիչվէսէչէք շէյ պուլսուր :
Վիմի Ղէվմէն ֆէյչէսոֆուն ձէչսյ մադադէդ
միւդիին սէյիչ սիր սէր . սիրի կէօրիւնէն րինք-
չէր ըչբգադա սբր սէդայինի էսլան չըդադրըր , օ-
պիրի էսափըղը բուչնամէ հիսսասը էանլըշ սբր
սէր : Վիմի գադրԹէչնուսուն սէդայի բուԹուսէ-
Թի՝ սիր խիւչնա սբր սէր . վէ պունա քէչադչէք
հէր պիրինէ պիրէր շէյ պուլսուրսուր : Պադ շու
սդըչ գուչսանան սչիմչէրէ , չէմանէմիչին պիր-

իւք առաքելոցը սըր Հայ. սիւնեաց թէրպխէ էթ-
միշէր. խալխըն կէօզիւնիւ աչընէլար · Փիքիրլէ-
րի Թառիհ էթմիշէր Հայ. էյ զավալլըլար :

Պաղըլար Թէվարիխ եազանլարըն քէլինի ա-
չար · եազըգլարը վագթի , աէօյլէսիքլէրի եէրի ,
նագլ էթսիքլէրի առաքելոցը բուզար էաէրլէր ,
խլըճիքնը պուզուրլար. Թալաֆկիր խիշ , րի-
վէթ եէմիշ . եօգ , Իֆթիրա էթմիշ , էյի Թառ-
հիհ էաէմիշ . վէ պուհնուն կիսի պին գառար
պէհանէ պուզուրլար քի , քիմի եալան սըր , քի-
մի տօղուլա եանկլըշ մանա վէրմէք սիր: Պագ նէ
իլիմ առհիպլէրի սիր քի , տօղուլա պուլմուշ
լար , եալանը աչիքեար էթմիշէր :

Ֆիլան փառիշահ , Ֆիլան սէրասքեր , սիւնեա
օնու չիմախէաէք՝ պիր պիւյիք առաք ըմըշ աէր
իսի . յաքին նէ օլտուղու չիմախ անկլաշըլար, պիր
Ֆօտուլ առաք ըմըշ . չէհվէթլի , զուլումքեար ,
մէզհէպսիզ առաք ըմըշ : Թէվարիխինի եազան
առաքա՝ չիմախէաէք ալէմ իթիպար էաէր իսի .
նէ եալանճը օլտուղու չիմախ անկլաշըլար , փա-
րայըլա առէքն ալընմըշ պիր միւառհէնէճի խիշ :
Կէօրառիւն միւ Ֆառչըն կիւզէլ կիւզէլ Ֆազիլէթ-
լէրինի :

Պաղըլար պիր էաբի մանղըրըն աչընմըշ եազը-
լարընը օգուլայլըմ, եախօա մուխթառար եազըլ-
մըշ պիր Թարիխին պօզուգ եազըսընը չըգարայ-
ըմ , մանալարընը անկլայըմ առի կէօզլէրինին
նուրունու առէքլեր , ագլընը էօրայ Օնու պաչա
չըգարտըգտան ոնկրա , պաչար Թէվարիխլէրի
բուզար էտիսլ՝ եազանլարը Ֆառլ էթմէյէ . քի-
մինի եալան չըգարըր , քիմինի եանկլըշ , քիմինի

ձահիլ, քիմինի մուպալաղաձը աէյի ֆանոլ էաէր-
լէր։ Պայգ շու զահմէթլէրէ. պայգ շու ալիմլէրէ.
աօղուլուգ պուննլարաան չըգայօր. ալէմ աօղ-
բույու պուննլարաան էօյրէննիյօր։

Պազըլար շաիրլէրէ Թու Թուննուր. ֆիլան շիիր՝
եափան աաամին շէօհրէթի իլէ փէք կիւզէլ շէյ
ալը, ինանանաա պէօյլէ պուլուշլար՝ հիքմէթ նէ-
վինաէ ալը աէյի, հէր քես իմիսալար էմմիշ ի-
ալի. շիմալի թէֆթիշճիլէր չըգմըշ, չօգ էքսիքլիք-
լէր պուլույօրլար. քիմի նազմէսինի պէյէնմէզ,
քիմի մէֆհումունաա թէսիր էօգ աէր, քիմի
ույղունաուզ աուր աէր, քիմի յազըրտըլարը մի-
նանսիպէթ ալմամըշ աէր, պին ալուրլու թագսի-
բաթ պուլուրլար։ Նէ զէքի ադրլար ալը պուն-
լար, նէ քնաքին ֆիքիրլէր ալը։ Կէօրաիննիւ պէ-
մանէ թէֆթիշինին մէյվէլէրինի. խալըն շիմ-
ալիէաէք պիրլանթի էլմաա ալը աէյի իմիսալար
էմալի շէյի՝ պայաղը պիր ալրչա պիրլուր օլաու-
զուն աշիքեար էաէյօրլար։

Ցահա իլէրի վարալըմ. իլիմ հադգընաա օլան
ֆաալըն մարիֆէթինի անլաարգաան ասկրա, պիր
ազաա մէշրեպլէրին ֆաալընը ալինլէյէլիմ։ Պուն-
աա՝ պագ նէ թաալիաթ աահիպի արիֆ աաամ-
լար վար. խալըն մէշրեպինի թաահիհ էաէր ա-
լիմ խօճալար վար. նէ աչրգ կէօզ, գուլաղը
աէլիք թէֆթիշճիլէր վար։

Հէր պիրի կէօզինիւ աէօրթ աչմըշ, խալըն
եօլաուզլուգունու սիւզէր եաթըր. շէյլէ քի,
պէտ ամէլ աէաիքլէրի հէր նէ եափաա, պուննա-
րըն կէօզինաէն գուրթուլամազ. պուննար աա
կէօրտիւքլէյն, կիշիաէ մի օլուր աշիքեարաէ

մի օլուբ, տիլ լէե մի օլուբ, եաղըլըլամը օլուբ, օրթայա վուրուպ խըրխալամաղա պաշլարլար։

Հէր քես քինաի էքսիքլիյինի էօրթմէյե պադար. յաքին թէֆթիշ էտինլէր՝ Եսաւըն եափմա թիւրիւ ալթընտա՝ Յակոբուն սէսի օլուաղունու թանըրլար, վէ կէօսթէրտիխի խայը ամէ՛ պէսիսուչ օլուաղունու աշիքեար էտէրլէր։

Ֆարաղա պիրի սատադա վէրիր. պու աչըգ կէօպէր պադարլար քի, վէրտիխի Ֆուգարանըն կէնձի իլէ իսթիխարընը Ֆարդ էտէյօր. եափօտա էթտիխի սատադա միւրտիլիք տիր. զիրա աչիքեարտա մէրհամէթի կէօրիւնէյիմ տէյի, պօլ պօլ վէրիյօր, եաղընըզ օլաուղու էէրտէ, էլինտէն պիր փարա չըգմայօր։

Պիր ատամ գարտաշ մուհասպէթի իչրա էտիպ, հէր քեսին իչինէ պուլուունույօր. յաքին պու արիֆ թէֆթիշճիլէր՝ էթտիխի գարտաշ մուհասպէթինի փօթայա գօյուպ հալլ էտէյօրլար, վէ մէրհամէթ ալթունու էէրինէ, թամա գուրշունու պուլույօրլար. էթտիխի մէրհամէթտէն՝ պաշգա ումմաճաղը օլաուղունու զահիրէ իխթիաճ էտէյօրլար։

Օպիրի պիրինին իչինի կէօրիւբ, պէտէլինէ պիր հէմիյէ կիտէր. պէն էօյլէ շէյ իսթէմէմ, պէն հէմիյէ իչին էթմէյիմ տէյի տարըլըբ. կիճէնտէյէճէյինի պիլմէմ, կէրի կէօնտէրիբ-տիմ, յաքին պիր ատհա օլուբտա, կէօնտէրիբիմ տէյի էէմին էտէր։ Ֆատտալըրըն կէօզիւ տէօրթ՝ օնու սիւզէրլէր, պադարլար քի, իքինճի տէ՛ Ֆ՛ա հէմիյէ կիթմէյինճէ, իւչիւնճիւտէ քեն-տի տէ էվտէ պուլունմազ։ Օնատան անկլարլար

քի, հէտքէէ ալմամ ոէտքի՝ ոՃ կէօզէու կէօ-
բեՃՃէՃք էչին իմիշ։

Ֆիլան վոխ կիուղէլ վաղ էոէյօր, էյի վարդա-
պետու ԹիՃՃլալը վար, ոօհոէԹի ԹԷոիրլի ոիր,
քիշիի իլգամ էոէր։ Պու ՃիուՃէ իլէ օ արիֆ
Ֆաոոալլար՝ գալոիՃոոէ քիոիր վէ Թամամ պու-
լուրար, ոէօյլէոէի շէյլէր՝ օՃոոան պուՃոոան
չալմա չարփմա որար, մոոոէլէր էօյլէ ավարէ շէյ-
լէր ոէր քի, էԹոէի վազդն հագգընա հիչ պիր
Ֆոխոէոի էօգ։

Պու Ֆաոոալլար՝ խալղըն ամէլէրինէ ոօղ-
բուլու պուրմագ իչին էԹոէիքլէրի ԹէՖԹիչին՝
հէվի ույաՃագ օլսամ, պիր պիուիՃէք քիԹոոագ
օլուր, յոքին պիլիրիմ ոէն օՃոա միուհԹաՃ ոէյ-
իէ սին, գիրա կիուՃիումիուզոէ Ֆաոօրլ մէհքէմէի-
նէ իհզար օլուՃոամոտղ նէ ոէօզ վար, նէ ա-
մէլ։ հէվիոի վարլրագ օՃոա ԹէՖԹիչ օլուՃուռագ,
Ֆաբլնամէյէ մէՃՃուր օլոուգլարընա՝ սէն ոէ
շահիտ սին։

Պու ոէօյլէոէիմ, վէ ոոհա ոէօյլէյէ պիլէ-
Ճէյիմ Ֆաոարլար՝ հագգը ուրոամագ իչին օլոու-
գուՃոա քինքէոարիմ էօգ, կէօզիմիուզ այլրլագ ոօղ-
բուլու պուրմագ իչին սիր, պիլիրիմ։ յոքին
էիՃէ ոոհիհ Ֆաոարլ՝ պու ոէյիէ սիր ոէրիմ։ Վէ
սէն պոՃա հէր նէ գոոար քինՖոաոլ էԹմէշ իս-
սէն ոէ, պու խոգաԹլարընա արգգամի էոէՃէէ
օլուբոաՃն, էլսէԹոէ իլգամ օլուբոուՃն։

Ղէ՛ ոէրսին։ Հագ Թաոալա պիզէ հագգը ԹէՖ-
Թիչ էոիոգ ուրոամագ գուոարէԹինի վէրմէշ իոէ,
Թաշլարը մոոոէՃլէրի ԹէՖԹիչ էոէրիմ ոէյի մի
վէրմէշ։ ՖէյէսօՖլարըն գլոոար ԹէրԹիոի՝ ոօղ

բու մու տուր, տօղուլա պէնդէր մի, հիսապ-
լալը սահին մի տիր տէյի՝ ադըլլար տէօքիւպ տ-
րտաշարմագ իչին մի վէրմիշ: Խալգըն իչի տի-
չինէ ույար մը, գալըպէրի տիլէրինէ պէնդէր մի,
սէօզէրի ամէլէրի՝ Թաւըրլարը կիտի մի տիր
տէյի, պիզի իւզէրլէրինէ հաքիմ մի Թայինի
էմմիշ:

Տէյմէտէ. զիրա պու Թէֆթիչէր, պու ֆա-
ղըլար, քիշինին ախրէթ մասլահաթընա հարտր
չէյլէր տէյիլ տիր. հէր քեսին էլզէմ մասլահա-
Թը՝ էօմէ տիւնեայը տիւշիւնմէք տիր: Էյլէ
սլտու գտան սոնրա, պու ֆասըլլար չօգ տէֆ'ա
ֆաւխտ տիր. սահին ֆասըլ պէյլէ օլմազ սա-
նըրըմ:

Խամէրսէն, պու ֆասլը սէն տէ գուլլան. սէն
տէ ֆասսասլարը ֆասլէյլէ, Թէֆթիչ էյլէ պոգ
քի, օնլար էլին կէօզլիւնտէքի չէօփիւ կէօրտիւք-
լէրի եէրտէ, քենտի կէօզլէրինտէքի տիրէյի կէօ-
րմէքք պասիրէմիլէրի վար մը:

Խաթիտա շու իլիմ մաստէլէրինի ֆասլ էտէն-
լէրէ պագալըմ. պոգ նէ մէշհուր ատամլար
սըր: Ալիսատոտէլ. Պլատոն, Պիւթագորաս, Կար-
Թեսիոս, Կասսենտիոս, Նէվիօն, վէ պուննլար
կիտի տահա նինճէ էսքի վէ եէնի ֆէյ լէսօֆլար.
քիմ տէր իտի քի, էյլէ ալիմ ատամլարըն
հանկըջը վար տէյի: Իչիմէ օնլարտան ալիմլէրի
կէլտի, հանկըչտարընը պուլտուպ զահիրէ չըգար-
մըլտը:

Լաքին պէն տէ տէրիմ քի, պու ատամլար՝ օնլա-
րըն հանկըջընը պուլմուշ ուտա, քենտի հանկըջ-
լարընը տա տօղուլտա պիլմիչլէր մի: Տօղուլմ-

մանգ մը. հեղէ ալիր էյի ալաշտրատ, ալուվէն վագվէլերինի պօշ մուսաֆէսէլէրէ թէլէֆ է-ալով, էլլէրին էվէյինատ չամուր կէօսթէրմէք-լէրի է՛րատէ, քէնարէլէր պօղազլարընատաք պալ չգտա չալդանըրլար։

Էյի տօսթում, պու սլիմէլերին ալիր ազը պազը էպի թարիխլէրինի մանատընը վէրմէյէ, պազը պէլէխիդ թասվիրլէր քիմին ատրէթի օլտուղու-նու պուլմազա, պաշլարընը թաշտան թաշա ակէյէրլէր. ալիր հիսապա ազըդ կէվիշէրմէյէ, թասվիրինի էպարընա վագըֆ օլմազա, ատուն-կանընը ալինասընը անկլատմազա, էտազլարն թէ-վարխլէրի թէչրիհ էվէմէյէ, ազըդ էօրտըլար ատա, քէնատի մէչիթլէրինի թասհիհ էվէմէյէ հէչ ալիր հարէքէթլէրի էօգ. քիմի թէյն կիւնահընա զարդ օլմուշ, քիմի ալկինճլիկնէ թասվիրմըշ. քիմի ֆօտուշ, քիմի էօվքէլի, քիմի թասա-քէտրհէր ալինմատ նէյէ մուրտար պէհտուչ կէ-քէլէրի վար։ Էլլէրին էշինի օլտուղունա տուչտ ատլայօրլար, քէնատի էշէրինատէն հէչ խատէրլէրի էօգ։

Ընձաղ ալինիմ աէօղլում՝ իլմէ աշնա օլան-լարընը հագդընա տըր. էօգտա պազը էլինէ գա-լէմ էտազըմազ, օղուտուղունու ատլատմազ ձա-հիլլէր ֆատլ կտէրսէ, մէկտէպլերը ատղուչտ ա-րատագ ատէլ, ֆագաթի պէհտէպանլըդ էվէմէք ալր. ծնլարընը ատհպէթինի հէչ էվէմէմ, զիւտա ան-լար քէնատի ֆատըլտարընտա քէնատի ձահիլլիկլէրի-նի աշկյատ էվատիկլէրի, վէ էլլէր քէնատիկէրինի ֆատլ էվէմէյէ ատէտ վէրտիկլէրի, քէնատլէրէ էէվէխչի։

Եա էլեն ֆիլիլենի ամէլենի, թաւլընը ասղպէ. թենի ֆաալ էաէնէլէր ամ պուռնալ կիպի ուէյիլ մի. հէմ էլեն էքսիքլենենի թուռթարլար. կէօրէնէլէր սաներր քի, օ էքսիքլեքաէն քէնաւիլէր սապընըրլար. օյուսա Սէննէքա ալիմեն ամէսիկ կիպի «էլեն էքսիքլեկի կէօղեւմիւշ էօնիւնաէ սիր, օ. նու կէօրիւրիւշ. պիզիմքի արգամըզաա սըր» կէօրմէյիշ:

Գալընըն պիրի անկլար քի, օպիր գալընըն կէօսթէրմեկի իպաամէթքամրլըգ սախթէ սիր. զիրա սիչարըքի թաւվը՝ քիլիսէամէքի իպաամէթ ուլմազ: Եա քէնաենինեն օնաան նէ՞ ֆարզը վար: Ա՛ր. օպիրինեն՝ պաշը էօրթիւլիւ սիւր, քիլիսէամէ օլսուն իպաամէթ կէօսթէրիր, պուռնաա օ տա էօգ:

Պիր սաամ էամէպիշ ասղպէթաէն իպա էաէր, յոքեն էօթէքի անկլար քի, մէշրէպաէ թէնէ թապի սիր: Ա՛ճապա քէնաիսամ պուռ կիւնաճ էօգմու: Հայ հայ. օ տա օ սուսա սըր, պէլքի տա հա պէթէր: Եա նիշեն քէնաի նէֆեսինի իպահ էթմէյէ պագմազ տա, էլեն գապահաթինի աշքեաէ էթմէյէ սիւշմիւշ: Սէննէքա սէր քի «Քենսի չէհվէթինի ինքեաէ էթմէյէն՝ էլինքինէ էօղր էթմէզ» օնուն իչեն:

Պիր էհլի այալ սահիպի սըդընթը չէքիյօր, պիրի էլ թուռմուշ, քէնաիչէ իշ պուլույօր, էվ յաալարընը իչէրի չէքիպ, սասամ էթմէյէ չալըշըյօր. կէօրէն պիր սէվապ սահիպի սանըր: Ա՛քեն թէֆթիշճիլէրին կէօղեւ քենքին սիր, կէօրիւր քի, էվ թարաֆընըն դըյաֆէթի՝ սասէթաէն զիյասէ սիւզկիւն սիւր. օնաան անկլար քի,

էթախի էլլիք՝ սալմ մէրհամէթէն ակլել տիր ։ Պու թէֆիհիշհիլէր՝ ամանպա պու պապակ փէք փէրհիզքե տիր մը սըրլար ։ Նյէր տահա ակլէթը ակլիլէք խոկ , անն պու այարաան պահա էլլէ ։

Պիրի իշրէթաէն ևքրահ էտէր , իչքի յապըրաըր օլուբաա թէֆհիմնիկ . օտիրի գաղշըրընաա՝ ո էյլէ ակօյլէր ամմա , պուլուբաա իչինտէ պօզուլուր ակր։ Պահաա ակօյլէյէն՝ էլտէթաէ հինչ իչմէմէք կէրէք ։ Պէլի աուլթանըմ . օյուսաա այըզ աուբաուզրա եօգ ։

Պիրի տաղըրընաա ջօգ աաապաղար վէրիր , վէ էօլախյա զաման Ֆուգարայէ քիլիսէլէրէ աապաղար ապագըր . խալգ պագար . նէ մէրհաթէթ տահիսի աատմ ըմըշ ակր ։ Ընդահըն էմրիւ . նի իշթէ պու աատմ թէքմիլ էթաէ . հէմ գիրաապ մահաապէթինի իձրաա էթաէ . հէմ հէր չէյինի պրապագ՝ կիսմէչյինէ վարընձաա ապյաուաաա ակր ։ Նպքին Ֆաաապաղար թէֆհիհ էտիպ , վէրսիյի աաապաղ՝ էտինտիյի հարամընի հալալըզը օլաուզրուն անկարըմ ։

Պուհաա Ֆաալ էտինչէր՝ ակօպէլի ան կիօզլիս թաամաքեար ակյինչէր ։ Հայ հայ . շիպհէն մի վար. հաղթա էօչինին էլինէ կիչէն թաակար՝ քինահչէրէ բաաթ կիլմէաինէ՝ քինաի քինահչէրինի եէրչէր ։

Գէզալիք զայրի չէյչէրաէ ակ պահնաան պահա էլլէ . չէօյչէ քի , պու մէշհուր թէֆհիհչիլէրի՝ հէմ զէմքեար , աա գէրրիչ , Ֆաապաղ աապաղար ապր ։ Պահնաթա Պու աապքաա Ֆէյչէաօֆաան ակ ակյինի ակմէլ...Նյէրէ թիմաար էթահքէրի ևէրակ , քինաի էապաղարընաան ձէրահաթ ապաղյա

Տէ՛ր իմաի պապայըմ ձանըրը սէվէբսէն, շիմ. սի պուճնալրըն վէ պուռնուն կիսվէլերին էթախի՝ հագգը պուլմագ իչին սահիհ ֆաոըլ մը ոըը։ Ալէսաբահսա եազըլան չէօփ իւլէ սիրէչին թէմ. սիլ պէօյլէ մի էօյրէսիր. հէր քիս քենամ էք. սիքվէչինի ֆաոըլ վէ թասհիհ էթմէլի սէրիլ մի։ Ալմէլերին «քենամնին թանը», սէսիքվէրի, քէն. սիմիզի թանըչըգ, քենամ սմէլէրիմիզի ֆաոլ էթմէք իչին սէրիլ մի։

Սէննէքա ֆէյլէսոֆ՝ ձճաչուննչսան խաապէր. տար սէրիլ իքէն, ոպլէյլա պուլմուչ. «Պիզ իսլ. թիսաքենամ քենամիմիզէ ոըդգաթ էթմէլիյիզ» սէր։ Ֆիլ-հագիգա թաչլոըը մսաէնլէրի, էլէ. րին թաոըրնը՝ ֆիքրինի թէֆթիչ էսիպ սէ, քենամ նէֆսինէ պագմամագ նէ՞ ագըլ ոըը։

Պու ֆէյլէսոֆ թէքրար սէօնէր «Հէվսին. սէն էվվէլ՝ քենամիմիզի վէզն էթմէլիյիզ» սէր։ Պէլի ասլթուր, սահիհ ֆաոըլ՝ օ տուր. հէր չէյ. սէն էվվէլ քենամ չէրխամըրըզը քէսիպ, քէն. սիմիզի ֆաոլ էթմէլիյիզ։

Քիչի էլին իւզէրինսէքի սիվիլճինի կէօրնուպ սէ, քենամինին քէմիքլէրի ասյուլմուչ՝ պուրալու եազըլոըրնը կէօրմէմէք, սինսիրաք շաշգընըլըգ ոըը։ Էսքի զամանսան գալմա սիր թաբխին, սիր մանըլըրըն, եախսա սիր սուրէթին մանսոը. նը պուլմագա՝ ագըլլոը էօրուպ սա, քենամ ձիսիլէթինին քէօթիւ մէյլէրինի անլամամագ՝ սէլիլիք սէրիլ մի։ Քիչի քենամ գայգինին եանգ. լըչընը անլամսոըգձա, էլին եանկըչընը պուլ. մանըն ֆահսէսի՛ նէ։

Պու էսքի զաման չէյլէրինի վէ էլէրին էթախ.

ինի սէյլէմսինի թէֆթիշ հաէն առամլար՝ ախ-
բէթ գախուսունա վարարգաս, էլլէրինէ նէ՞ կի-
րիր։ Օրաաս առ պուշնլարը՝ խալգըն ամէնինի
թէֆթիշ էթմէյէ՞ մի մէմուր հաէրլէր, ւօգաս
կէլէնլէրին առավարընը ֆաալ էթմէյէ՝ հաքիմ մի
նաապ հաէրլէր. ւօգաս ոխշնե առէ նէ թէֆ-
թիշ էթոխնիզ, նէ ֆաալ էթոխնիզ առէյ՝ էթ-
ոխքլէրի մուապահէսէրլէրի մի ոօրարլար։

Վայ հալիմիզէ։ Սէննէքա կիոպի պիր առամ՝
փուԹփէրէսԹէլնի իլէ, պէօյլէ պոշ շէյլէրէ ի-
Թիպար էթմէյիոզ, ախրէԹինի ախշխնախշխ-
նէ պագալըգնա, պէնիմ Թիւյլէրիմ գալգար։
ԱՊէօյլէ օյունճագլարա պագաճագ վագԹիմ
եօզ, էլնմանէ առհա պիւյիք մաալահաԹ վար,
քէնահ ամէլլէրիմ։ Էնճէլ պէնի գօվալայօր, էօմ-
բիւմ գաչայօր,, առը։ Պիզ խսէ Ալլահըն յու-
Թիունա նահլ օլմուշուզ, ճան կէօզլէրիմիզ աչըլ-
մըշ, հէր Թարաֆտան իմտատըմըզ վար. պիր
Թարաֆտան աէնատարընընահսհաԹլարը, պիր
Թարաֆտան առաքէալլարընն, նբ պապալարընն,
վէ քարոպկէրինն վազը, պիզլ Թէրպիյէ էահա
առւրուքէն, պիզ էլնն իշինի ԹէֆԹիշէ չըգմըշ-
ըզ, քէնահ մաալահաԹըմըզը խաԹըրըմըզա պիզէ
կէԹիրմէյիզ։

Պէն պուշնատն մնատա Պէրահոս նատ աշիմէ
հայրատն ըմ. պու առա պիր փուԹփէրէսԹ ախր,
վէ փէք կէնճ էօլմուշ ախր։ Պու պապահէ պիւ-
Թիւն իլմի էահէպի իքի չինֆԹ յապըլատյնա պագ-
լամըշ.. Էլնն էվինահէ նէ կէզէր արատաշն. քէն-
ահ էվինահէ առւր ,, առը։ Էլնն էվինինն ախվար-
լէրինի զէմմ էահէճէյինէ, քէնահ էվինահէ առւր-

ան, օտարազգիտաց նէ սրվասը տէօքիւք տիվար-
լէը պուլուրսուն: Թէն իլէ էվինաէ օլսուդուն
կիսի, ադըըլա տա քէնտինտէ օլսան, քէնտին-
տէ օլ գառսար Թէֆթիշ էտէձէք՝ օլ գառսար
Ֆռսալ էտէձէք չէյ պուլուրսուն քի. էլլէրի կէօզ
լէյիսի՝ Ֆռսալ էտէձէք վազթին գալմազ. զիրա
քէնտինտէ օլ գառսար Ֆռսալ էտէձէք չէյ պու-
լուրսուն քի, քէնտի հալինտէն ուԹանըը, էլ-
պէԹտէ քէնտի տէրտլէրինին չարէսինէ պագար-
զըն:

Ամըը քիրայա վէրէն՝ քէնտի էտայա նիւրիւբ-
տէ, մէշհուր զըրպի մէտէլ տիր, էօրդուէնլուգ-
սան զայըի զարարը օլմազ. յոքին Ֆռսալ ա-
սար՝ պօշ շէյլէրէ ադըլ էօրար, էլլէրի Ֆռսալ
էտէր, քէնտի էքսիքլիյինի տիւշէնմէզսէ, չարխ
սի պուլունմազ զարարը օլուր:

Ամմա տէյէձէքսին քի, պու գառսար պօշ
վազթիլէրի՝ տիր շէյ իլէ կէչիրմէլի էտ. իլիմ
մռսաէլէրի իլէ էյլէնմէք տահա էյի տէյիլ մի:
Հայ հայ. պու գառսարա ձէվապըմ էօգ. յոքին
պօշ վազթինի կէչիրմէլի տէյի, էլլին ամէլէրինի
արաշթըրըպ՝ Ֆռսալ էԹմէք տահա էյի տիր տէյէ-
մէզլին ա:

Կէրչէք, արաշթըրմազ ինսանա Ալլահտան վէ-
րիլմիշ տիր. յոքին Ալլահ վէրմիշ իսէ, քէնտի
եահիաըը շէյլէրտէ՝ քէնտիյի արայալըմ տէյի
վէրմիշ. պօշ շէյլէրէ ադըլ էօրալըմ, գարաշը-
մըզըն ամէլէրինի արաշթըրալըմ, զէմմ էտէձէք
շէյ պուլալըմ տէյի վէրմիշ տէյիլ: Պու պապտէ
Խոխանէօշլաիրի պիրի կիւզէլ տէօյլէր-ուՀէր էտ.
շայան էօյլէնմէք իչին ուօշար, սէն էտշտանայը էօյ-

բենմէք իչին ասղմուշտան, էօյրէնախին գառաք եաշասանա տ. տէր եանի, պիլտիկինի քէնան էօմ-բիւնէ սարի էթանէնէ տէմէք խաթէր։

Ա՛սըլ իլիմ պու տուր. արտշէըրմադ պիլմէք տէյի պուննա տէրլէր. քէնան նէֆսինի զապթ էթմէք իչին, թահիհ էթմէք իչին, քիչի քէնան գալտընի օգուշտա թէֆթիշ էթմէլի. տահիհ ֆանըլ տէսիքլէրի պու տուր։

Նաքին քիչի քէնան գալտընի թէֆթիշ էտիպ տէ, պուլտուղու թագսիրատլարա էօղիւթլէր վէսիլէլէր. կէթիրիպ, գառպահաթը խանֆիքէթմէյինչէ պիթմէզ. հաքիմանէ թէֆթիշ էթմէլիսիզ, էլլէրի ֆասը էթտիկտիզ զաման, հիչ մէրհամէթ էթմէյիպ՝ փէք եիւրէքլի օլտուղումուզ կիպի, քէնան գալտիկտիզի տէ թէֆթիշ էթտիկտիզ զաման՝ փէք եիւրէքլի մէրհամէթսիզ հաքիմ օլմալըըզ. զիրա ո քէնան նէֆսիմիզէ օլան մուհապպէթ՝ պիր տէքպազ թէլպիս տիր, առամըն նապզընա կիրիր ալտաբր. օնուն իլգասընա գուլագ վէրտիքլէյին, էթտիկտիզ թէֆթիշ սահիհ օլմազ։

Պէն էօյլէ գառպա առամ տէյիլիմ քի, մուխ-լադա ֆանըլ մէշդի օլմասըն տէյիմ. իլիմ հագ-գընաա ֆասլ օլուր ամմա, սահիհ ֆասլը խա-թըրատան չըգարմայարագ էթմէլի։ Խալխտա քէնան գալտիկտիզի ֆասլ էտէլիմ. ո էօյլէ պիր ուղուն իշ տիր քի, պու Ա՛ինք մէյտանընատա էա-շատըգ՛ա, Ա՛ինքլէշ՛էնէք չէյ պուլուրուզ. զիրա «Ինսանըն էօմրիւ՝ պիր սէֆէր տիր»։ Օնսան սօկրա, պուլունտուղումուզ Ֆալէ յաղըմ օլանը թէֆթիշ էթմէլիյիզ։ Օնըտը պիթտիքտէն սօկ-

բա պիզուէն ախշարը օլանը. յաքին օ աա Ա-լա-հըն գուարէթինի կէօրմէք նիւէթի իլէ, հէքմէթ-լէրինի արաշթըրմագ հադգընաա աէյիլ իսէ, նաֆիլէ չէյ ալը. ալ այնիհի չօճուգլարըն օյնա-ազըզ սապուն քէօփիւյիւ կիսի էուշ օլուր:

Գունլարաան սօնրա էլին ամէլինի թէֆթիշ էթմէյէ ան էօգ ամմէմ. յաքին նագչընը ալըպ, զէմմ էթմէք իչին աէյիլ: Էլի թէֆթիշ էթմէք՝ գապահաթլըլար ածըլըպ, գապահաթաան էքրահ էթմէք իչին իսէ, քէնաի էքսիքլիհինի այնէ իչին-աէ կէօրիւր կիսի՝ էլսէ կէօրիւպ, ամէլինի թաա-հիհ էթմէք իչին իսէ, Ֆահաէսի օլա պիլիր. էօգ-սա զարարը՝ Ֆաալ օլանաան զիյաաէ Ֆաալ էաէ-նէ ալը: Նուգարլըգի սէօյլէսիհիմ խափանէօշա-իչին նաախհաթի՝ պու պապաէ կիւզէլ ուչար. «Էլին թագսիրաթինաէն սէն քէնաինի թաահիհ էյլէ, յաքին թագսիրաթ սահիպինին ըրզընը էլգ-մա ,, աէր:

Ընչնէ իչինաէ կէօրիւր կիսի սէսիհիմին սէպէ-պի վար: Էլին էքսիքլիհինի Ֆաալ էթմէք իչին, սաըլըր գըրըպ՝ րէզիլ էթմէք իչին, ամէլէրինի թէֆթիշ էաէձէյիմիզէ, օ սաաաճլարը այնէ կի-սի էօնիւմիւզէ ալսագ, ծնլարըն թագսիրաթըն-սան՝ քէնաի իւզէրիմիզէ չօգ սիւշիւնէձէք չէյ-լէրիմիզ օլուր:

Էվվէլա, ինսանըն զաիֆ թասիաթի՝ պու գաաար թագսիրաթա միւսաթէլա օլուպ, սիւշ-սիւյիւնաէ, վէ սիւշսիւքաէն ածկրա քէնաիյէ կէլիպ գալգընմասը՝ պէօյլէ կիւճ օլսուզունա ածըրըզ:

Էքինճի, այնէյէ պապըպ, պու թագսիրաթ-

լար սիզած ենք մու ուչի թէֆթիշ էտէր, էյէր ուշէն հոգ իլէ չիմախէտէք ենք ուսա, սիր կիւն օլա սիլմեմ՝ նէ գառար գօլայ չէյ օլսուզուն սիւչիւնիւ բիւզ։

Խչիւնձիւ ամոզ Ընկոյ օթագախրամէլար սիզած ուչ վար ըսա, ծնլարըն չիրքին հալինէ սագար, սիզ ուչ ծնլարա պէնզէր օլսուզուժուզու այնինին իչինաչ կենօրիւրիւզ։

Տենօրախնձիւ, էյէր ծնլար կիւմի խուչ, գալգընմադա զայրէմ էտէրիզ. էյէր ուչիլ խուչ, սիւչմէմէյէ չալըշըրըզ։

Նէմիձնի քելամ, սահին Ֆաուզը որ Բենադագառան էօյրինմէլի. «Ընկոյ հէր նէ էյիլիք կենշիրանին» ագաչ քի ունադ վար մը. վար ըսա սագլա, ենք ուսա էտին։ Ընկոյ սիր քենօմիւրիւչ կենօրիւրանին՝ ագաչ քի ունադ վար մը. վար ըսա սիրագ, ենք ուսա սագրնդ ուէր։ Սահին Ֆաուզը սիւ տուր սօսիուտ. վէ էյէր սիւնէսէյէ կենչին առամըն պաշըր իչի՝ ագրըսա խուրէ օլմադ ըսա, վէ ինանըն քինան զադմըր քինան էլինուէ օլաչադ ըսա. քիչի քինան մէշրեմինի առումայրագ թէֆթիշ էմմէսիքձին՝ խուրէ օլսուզ։

Վէ չիւնքի Ֆաուզը սէսիյիմիզ՝ շէրիսէք քենէմէք սիր, քինոխի թէֆթիշ էտէն առամ՝ էլի Ֆաուզ էմոխի զամանին սէրէձէտէ սըդը թէֆթիշ էտէրսէ, քինոխի սէ պիմատաֆ հագիմ կիւմի՝ էօյլէ սըդը թէֆթիշ էմմէլի. ենք ուսա էօչիրըչըր վէսիլէչըր իձուս էտիպ թատաֆկիրչիք էտէրսէք, Ֆաուզըմըզ սահին օլսուզ. իչրա քինան քինոխիմիզ օլան մուհասապէչի իձրա էտէր, նէֆախիմիզի թասին էտիձիչիմիզ՝ պէտուչուս

իզուար էաէրիզ։

Էլլին ամէլինի ուէ թէֆթիշ էթամէք ֆախուէլի շէյ օլա պիլիր, էյէր գարտաշճա նասիհաթ էթ-
մէք իչին օլսա . էախօա կէրէք էաղրսա , կէրէք վազ էթամէքտէ , գապահաթլըյը անմայարագ՝ գապահաթը զէմմ էթամէք իչին օլսա ։ Էրքին զէմանէտէ գարտաշլըղըն սոր գալմըշ . հէր քէ-
սին կէօզէյիպ թէֆթիշ էթախի՝ օթուրուպ գալգըղը էէրուէ գապահաթլըյը օրթայա վու-
րուպ , գապահաթընա թէրադդի էաէրէք . վէ պէլքի գապահաթը օլմասըղը էէրուէ՝ սոնէ-
լէրինէ թէրս մանասլէր վէրէրէք՝ զէմմ էախպ սոյընը գըրմագ իչին ակր ։

Էյ ոօսթուս , չիմախ սահիհ ֆասըլ նէ օլսուս-
ջունա իլգամ օլսունմու ։ Ըօգ , էյէր պու գա-
սար յադըրսըլսան սօնգրա սու իլգամ օլմազսան , սէնին սէօզ անկլասըլար սէֆթէրինտէն բէխիս է-
սէրիս ։ Էրքին պէն սէնի հագգը սէվէր սուսամ պէլլիլէմիշիմ , ինչա Ընլահ հագգա գարշը իզուար էթամէզսին . վէ սէնին օ գասար սէօզ անկլամազ սուսամ օլսուզսունու պիլսէմ , չիմախ գասար սանա իգրար էթախիմ սուսագաթը՝ չիմախն սօնգրա ինքեար էաէրիմ ։

100

ՋՄՄԻՓԼԻՒՔ ԻՏԻՆ ՊԻՐ ԿԻՒՋԻ, ՏԷԼԻՊԱՆԼՃՅԱ

Պէնիմ ազիզ թէյղէ զաաէմ,

Աէնին օլ թարաֆա սէլամէթ վուսուլին խա-պէրինէ իֆրաթ շազ օլաուսմ. անճագ մասլահաթըն սաչա սուրէթ պուլմասըլընա թաաճճիւպ էթմէմ, զիրա պէն զէմանէյլէ էյի պիլիրիմ։ Փիպար գըսմընըն սաէթի օլը, ազլաշըպ աման սէմէյէնէ՝ չօճուգ ազլամայընճա՝ սիւսա վէրմէզլէր սէրլէսմանն սէյիսի՝ խաքխոյ օլսընա՝ էֆէնտիլիքլէրինի պահասընըա սաթմագ իչ-ւն, վէսիլէլէր պուլսուրսար. սուր պագալըմ սէյլէրէք սուսապէթլէր կէսթէրիսի ինլէսիրլէր, օնուննըա արսլաբընսան կէզոխրէճէք էթմազա փէյսա էսէրլէր։ Սէն սահա չօճուգ սուն, կիւն օլուր սէն սէ էօյրէնիբսին. զէննկինին կէօ-լիւ օլսընճա, ֆուգարանըն ճանը չըգար սէսիք-լէրինի՝ սէն սէ թէճրիւպէ էսէրսին։ Օնլար պազը քէրրէ սէ վէլէսիզնա չինկէանէլէր կիսի, փարայը փիչին սլմայընճա, գուլթուսունսաք ճանսավարը կէօսթէրմէզ։

Սէն չիմսի էքէսպէր արսաբնա կիրսին, պիւյ-իւք սատալար ըլա գօնուշույօրսուն. էանի, սէօ-

քիւնեթիւ արասընաա ֆըրթընայէ թուրթուլմուշ սուն , Ալլահ միւինին օլսուն : O մուխաթարալը տէրեատէն սէլամէթ չըգմադա՝ պէն սանա կէ- միձիլիք էօյրէատիմ : Պու իլմի սանա՝ նասի- հաթատէն զևյատէ քէնաի թէձրիւպէն էօյրէ- տիր . ֆագաթ ուչանըդ օլ , էիւզատէն կէօրիւնէն թավբըլարա գափըլմա . թօգ կէօզիւ կէօրիւն , նէ պիւյիւյ նէ քիւչիւյ կէօնիւլ կէօսթէրմէ , իլերի կէլմէք սէվատընա գափըլմա . պուննար ըլա սէլամէթի պուլուրսուն :

Ննձագ սէնատէ պիր թագիրաթ վար քի , պիր կիւն սէնի պիր պէլայէ ուղրատըր , քեամիլլիյի էօգ տէյի տաըն պօզար . վէ գօրգարըմ , հէ- վէա էթտիյինէ պիր կիւնատէն տէ փիւշման օլուր- սուն : Սէն պուրայա ուղրատըդըն զաման՝ պիր ապ գուլաղընա գօտուտ ուատու . յաքին պէնիմ գըյատըմա կէօրէ՝ մաալահաթ օլ գատար էլգէմ տիր քի , պու պատէ սանա մուֆատաալ պիր նասիհաթ էթմէսէմ , օլան մուհապպէթիմտէ գուսուր էթմիշ օլուրում :

Կէրչի սէն պիր եագըշըգը էյիտ սին . յաքին քենաինէ օ գատար թաքընմըշըն քի , տէվէ- թինի իգպալինի կիւզէլլէնատ սանըյօրսուն . ագլընը ֆիքրինի օնա վէրմիշ , քենաինի էյլէ սը- որմըշըն քի , չէհրինի պիր մահիթատ սանըյօր- սուն . քենաինի կիւօքսուէն էնամիշ տիւրլի եէքթա , եախօտ պիր մէլէքսիմա եէրինէ գօմուշսուն :

Պու զիւ'իմ իւզէ քենաինէ էյլէ տիւզէն վէրիյօրսուն քի , պիր ֆահիշէ տէ օլսա , պիր բատա օղլանը տա օլսա , պու գատար եափա պի- լիր : Եիւզիւնիւ եօլտուրմագ , գաշլարընը ալտը-

մագ, ինչ կիւնամէ պիր ճրաշ օլուպ՝ սոսմէ սասմ փէրտահ էմտիրմէք, եազըլար գօգուլար ալրիւնմէք, պիւթիւն կիւն այնաներն գարշըլըն-սա քննմինէ տիւզին վէրմէք. չէշմէ քի էյէր այնալար աշընըր չէյ օլսա, այնաճըլտըսա իչ փէյ-սա էմմէքտէ գարըլար ըլա եարըշա չըգմըրըն:

Գրայիէմինին նիզամընը սահիւզիւնիւն տիւ-զինինէ ուչսուրտուրսուն. տուրուշանու, հիւ-րիւչիւնիւ, գօլ սալըյըշընը, փարմագլարը-նըն գըմըլսանըշընը, ակցէյէնինի, կիւնիւմէր տուտագլարընը, եարսաըրըշանան օ գատար չը-գարըրըն. կիւզէլ օլայըմ՝ զարնի կնօրիւնէյիմ տէյի, քննմինէ օ գատար զօր վէրինսինն քի, կիւզէլիք ուզուրունա՝ պիւթիւն էօմրիւնիւ է-զինէմէ կէչիրէօսուն:

Տիւնէսան տգըը Փիրսանէմի օլան սուսմ՝ կիւզէլ կնօրիւնմէք ուզուրունա քննմէյի էզին-նէմէ գօնագ տէյիլ, կիւզէլ կնօրիւնմէք տէվ-սաօրնա տիւշէնէյինի պիլէ տգըմ քէսմէզսի:

Գինիմ գրայագմ, սէն շիմսի՝ ալէմ պանա պագար, խուսուսա գարըշար պանա հայրան օլուր գրայաընսա սրն. ալէմ պէնի տէյրէը, ֆէր ձէմյինէմէ պէնիմ սօհպէթիմ օլուր զանն էսէրսին: Պանա սօուգ պագանա ձանըն սրգը-լըը, վէ կնօղիւնիւ տէյնի՝ տրգգամըը պագմայ-նա՝ Փիքրինսէն շաշգըն տրը, թասիսամի էօգ տէրսին. էյրէ տէյիլ մի:

Ֆէրէ գարըշար՝ կնօրսիւգրէյն վուրուլուր, շա-պան օլուր, քննսիէրինի սանա պէյնսոխմէք իչին նէ եափաձագլարըն պիլմէզէր սանըրսրն:

Ֆէրէ շոս չըգրընըրսա: Գուզգուտ, կիւձինմէ

ակ , ասնա ասղուսաուներս ակոյլէքիմ : Պիլիրմիսին քի , ակն խալդա քենասինի պէյնասիրկյօրսէմ ասախլին եէրսէ , հէր քեսին Ճանընը սրգայօրսան . խալդ սանա հայրան օլուցօր զանն էմախլին եէրսէ , ալէմ սէնի զէվգէնիկյօր . սանա աշըգ օլմուշ գըյաս էմախլին քիսնէլէր խասիհնէ կիւլիւա՝ զէվգինի չըգարըյօրլար . ծնու սա պիլիրմիսին : Էծգ , էյնր պէօյլէ օլսուրըսնա ինան մազսան , ախնանալը չաշգըն եէրինէ գօմուշսան :

Էրքեքլէրի սէրսէն , պու սէնին էմախլին պէյնէՃէք չէյ օլսայօր , խալդ ծնու չօգսան գուլ լանըյսար : Ալէմակ հէվ էօյլէ էտէյսիլէր , սին եամըզ նէ կիւզէլ թիմարխանէ օլմուսու պիլիրմիսին . ախնանաներն իչինէ պագաՃագ , սէվգիլէրի խասրէ էտէՃէք՝ քիմ գալըյսար . ալէմ գաշընը Թրաշընը եափմադա սիւշակ , կիյիմինէ գուշամընա նիզամ վէրմէյէ սիւշակ , վագիմ իչինին նըսֆընը սիւզինտէ կէչիրսէ , նըսֆընը սա խալդ պէնին կէօրսիւն սէյի սալանըսա կէզմէքտէ կէչիրսէ՝ մասլահաթնա քիմ պագայսար . ախնանա սէլիլէր թիմարխանէնի օլմուսու :

Խամի հէվսի պէօյլէ էմախլըսէ՝ հէվսի սէլի սայըլըսա , սէնին պէօյլէ էախ՝ ուսրու սայըլմանն՝ նէտէՃն մուգթազի սիր : Էյլէ իսէ խալդ սէնի սէլի եէրինէ գօսուշսունա հիչ վազիֆին օլմայօր :

Տայըլմա գայրսաշ , սայըլմա , զիրա մասլահաթի սէնինի թահսիլինիսէն պիչիլիր սիւր : Վէ պէնիմ սէօյլէմէյիմ՝ սանա նէ խազիր էմմէք իչին սիր , նէ սէնի զէվգէնմէք իչին . ֆագաթ սէնի չիրքին կէօսթէրէն չըպանընա թիմար էմ-

մէք իչին ոիր։

Հապ պու առւր քի, առամը աէվոիրէձէք շէյլէրաէ, կիւղէլլիք սէոիքլէրի՝ ֆաղիլէթլէրին էն էառնասը որը։ Պիր առամը ագըլըը որը, քեաֆիլ ոիր, ձէսարէթլի ոիր, գուվվէթլի ոիր, պինասար որը, ոօղրու առւր, ալիմ ոիր, զինի աչըգ որը, պասիրէթլի ոիր. վէ պուննա քի. զալիք ֆաղիլէթլէրի վար ոէյի մէոհ էաէրլէր. յոքին կիւղէլ ոիր՝ շէրին ոիր ոէյի մէոհ էթոիքլէրինի իչլէթոիչին վաը մը։ Կէրչի շու նէ կիւղէլ առամ որը ոէրլէր ամմա, պիր կիւղէլ թայ տա կէօրսէլէր, շու նէ կիւղէլ թայ որը ոէրլէր. նէ՛ կիւղէլ ոիր ոէրլէր ամմա, քէնոի կիւղէլլիք թասալամաղ, ոօղուշու հալինոէ առւրուրա. էօպ, էյէր էզիլէպ պիւղիւլուրսէ, շու նէ զէվզիք ոիր ոէրլէր։

Օնուն առա աէպէոլի. չիւնքի քիչինին օոիր ֆաղիլէթլէրի ագըրտան կէլիր, քիչի օնլարը համնիոա՝ առագտառըղը քէնոի հիւնէրի ոիր, օնուն իչին մէոհէ շայէսէթէ օլուր։ Նոքին չէհրիք կիւղէլլիի ինաանըն քէնոի մալի ոէյիլ ոիր, քէնոի հիւնէրի օլմոյան չէյէ պէոպիւրլէնմիք օլուր։

Էրքէքլէրաէ պէօյլէ իսէ, գարըտար պէյնինոէ առհա պէթէր ոիր։ Կէրչի գարըտարըն ագը պուգառա էէթիշմէղ. յոքին քէնոի գըմմէթլէրի առլի չէհրէէրինին կիւղէլլիինոէ օլառուղունառան, կիւղէլլիի քիմսէյէ վէրմէղէր. չիրքին օլանտար պիլէ՝ կիւղէլ իղ ոէյի առւրուրտար. վէ քէնոիլէրինէ օ գառար պէյնիրտէր քի, իւզերլէրինոէ օլան էքոիքլիքլէրի պիլէ՝ ոիր կիւղէլ

լիք սայարլար : Տիւնեասաէ՝ պէն չիրքին իմ ակ-
էն գարը պուլմազըն . ակէն ակ վար ըսա , եխ-
րէքտէն ակիլ ակը . զիրա պազը քեամիլ-լիք սա-
թար գարըլար վար , պէնիմ կիւզէլ-լիմ էօդ
ակը սամա , իչէրլիսինտէն քենտիի վէք կիւզել
էէրինէ գօմուշ տուր :

Վ՚է կիւզել օլմազըլըը սահիհ պիլէնլէր ակ՚
էարտազըշտա օլան էքսիքլիի էլ հիւնէրի իլէ
թէքմիլ էթմէյէ չալըշըր : Պու պազտան գարըլար
կիւզել կէօրիւնմէք ուզուրունա՝ տուրմայըպ ի-
ճտա էթտիքլէրի բուպուրթտազըզ չէյլէրի սէօյլէ-
էճէք էէր ակիլ . զիրա սալթ պէնիմ գալէմիմ
էէթիչմէզ . օնլարը էազմազա պիր գաչ քիչի
թայէրին օլմալը քի , տիւնեա սօնուննատէք գա-
լէմի էլլէրինէն պրագմայալար :

Էրքէքլէրի զապթլարընա ալմազ սէվտազը՝
գարըլարտա պիր պիւչիւք հըրս տըր . վէ չիւնքի
էարտանտն պու հիւքմիւ քենտիլէրէ վէրմիշ ակ-
իլ , օնլար տա պիլիրլէր՝ էահտա զանն էտէրլէր
քի , էրքէքլէրի մէճպուր էթմէնին էօլու քեն-
տիլէրինի պէյէնմէյիմէք տիր . էօլուննու պէօյլէ
պուլմուշլար-կէօզլէրինէ կիւզել կէօրիւնիւմէք՝
էրքէքլէրի հիւքմիւմիւզ ալթընա ալըրըզ ակիլ
գուրմուշլար :

Էօյլէ օլտուգտան սօնգրա , տիւշիւն պիր քէր-
րէ . էրքէքլէրի տուզաղա տիւշիւրմէնին էօլու
պու օլտուղունու գուրտուգտան սօնգտա . քենտի
գուվվանտըգլարը այմազը գուվվանտա էրքէյի չէ-
քէ պիլիրլէր մի : Չանթա տիւնեատէ պիր իք-
րահ էթտիքլէրի էրքէք վար ըսա , կիւզել կէօ-
րիւնմէք սէվտազլար՝ քենտի էթտիքլէրի տիւշէն-

լերի գուլանան տըր :

Շէօյլէ քի ախունեատէ հէր քէս խալդըն իմի-
պարընը էտինէյիմ , վէ գարըլարըն օլմազսա՝ մա-
նի ակիլ , զիրա ձնլարըն իմի խպարը սայըտա էօգ .
լոքին էրքէքլէրին իմի խպարընը գազանայըմ ակիլ
չալըշըրքէն , ակն էրքէքլէրէ քէնտինի բէզիլ
էտիլ՝ գարըլարտառա էքրահ էմտիրմէյէ՝ ձանը-
նը թէփէլէյօրտուն :

Էյի քէտր ակիլ մի պու : Սալթ պիր քէնտին
քէնտինէ պէյէնմէն իլէն գալըյօրտուն : Օնա
գանատրըն օլտուգտան սօնրա , կէյին գուշան
ա , քէնտի օտանտա այնանըն գարշըտրնտա սալ-
ըան էտի . քէնտի քէնտինի ակը էյլէ ակ խօշ-
լան :

Էյ պիրատէր , ինսանըն իշի կիւճիւ պիւմու
օլմալըյըմըշ . պիզ պու ախունեատէ զարիֆլէք էմ-
մէ իշին մի կէլմիշիզ : Օ աղալարըն արատընտա
նէյէ ակօնէձէքսին պիլմիսինիզ . հէր քէսին մատ-
գարատը օլաձագըն ակմէյէ ուլատընըրմ . զիրա
օ՝ պիր վիլայէթ պիր քի , քիշինին ագլընտա պա-
գարլար , իշկիւզարլըղընտա պագարլար , կէօնլիւ-
նիւ ատալրընը արարլար :

Օրտան Եւրիպիդէս շախրին տէօխի վիլայէթ
պիր . "Ատամըն գալպինէ պագարլար . ագլը
թամ օլմատըգձա , չէհրէնին կիւզէլտէսի հիչ
պիր իշէ եարատմազ ,, տէր : Վագ՝ա կիւզէլ կէօ-
րիւնմէյէ զիհնին էօրան ատամըն ագլը թամ օլ-
մազ : Պու ալիմ շախր տէր քի , ինսան չէհրէտէն
ֆարդ օլմազ , մէշրէպտէն ֆարդ օլուր . վէ քէն-
տի էլինէտ օլմայան շէյէ ագըլ վէրէն ատամտա
ագըլ օլամազ : Զիրա կիւզէլլիք պիր շէյ պիր քի ,

քեշինին քենոի զապթընաս ուէյիլ, պին թէհլի քեսի վար. հիչ ուէյիլ իսկ երլլարըն ուէվի իլ պօզուլուր: Պղաման ֆէյլէսօֆուն գավլինէ, «կիւզէլ ուէյի տախմա պիր գարտարաս գալանա ուէրիշ» տէր:

Պին պու գատար սէօյլէմիմ ամմա, տահա հիչ պիր շէյ սէօյլէմէմիշիմ. տղըր փարչալար տա. հա կէրիսէ տիր: Սէնի քիմ եարաթմըղընը պիլիրմիսին. նիչին եարաթմըղընը հիչ տիւշունիւրմիւսիւն: Սէն պու տիւնեայէ քենոի իրատէ թիւնէլէ մի կէլմին. քենոի մէզադընը իչրա էթմէք իչին մի կէլմին, եօղսա սէնի՝ եէրին կէօյ. իւն տահիպի քենոի մուրտարընը իչրա էթմէյ իչին մի կէօնտէրմի:

Եա չիւնքի պու էօմրիւնիւ վէ էօմրիւնիւն հէր նէֆէսինի՝ եէրի կէօյիւ եարատան վէրմիչ. լինէ լինանըրսան, տիւնեատէ եապանի հայվան կիպի պաշընը պօշ եաշայսըն սէյի՝ մի եարաթմըշ: Նէ տանըրսըն, պու կիւնճլիյին տամմայաճագ մը. եանաղընըն գըրմըզըլարը սօղմայաճագ մը. եիւզիւնիւն փարլագընդը պուրմուշմայաճագ մը. ո թափընտըղըն կիւզէլլիկ՝ էձէլ կէլմէ պօղմայաճագ մը:

Եա չիւնքի պուղլար օլաճագսա, սէն էօմրիւնիւ կիւնիւնիւ՝ թէնինէ տիւշէն վէրմէյէ պէզլէմէ, եարատանընդն մուրտարընը իչրա էթմէյի՝ նիչին խաթընա կէթիրմէլին:

Ինսան տիւշէնի ճանընա վէրմէլի. թէն՝ քիշի տէ ճանընն այնաթը տըր: Պիր շինֆոճի տատամ թօփրադը իշլէտէճէք՝ պէլի, թարադը, տաֆան տէմիրինի կէճէ կիւնտիւ զ թէմիզլէյիպ փարլաթ-

մասա օլսա , Թարլասա իշ իշկեյհէյինէ՝ պոռ այնթլարը պօյնունա Թափըպ սալանասա կէզսէ , չորպաճըրընըն հիզմէթինի Հասա էԹմիշ օլըր մու . իրԹէսի գըշա՝ զահիրէսին կէ օրէ պիլինը մի։

Էյէր օ չիֆԹճիյէ ապըլըզ սէրսէք , Ալահ պիզե էօմրիւն զազէլ վագԹի իչին , զահիրէ ԹէասրիՔ էԹմէյէ այնԹ սէյի վէրսիյի ԹէնէՀ՝ կէճէ կիւնոնիւզ սիւպհն վէրիպ վարլաԹմազա չալըշան սասամա՝ ապըլըը սէյէ պինիրմիյիզ։

ԻԹիմասա էյլէ պիրասէր . սէն քէնոն Հալինի՝ սիշարասան կէօրէնլէր գասար կէօրէ պիլսէն , էԹմիյինսէն ուԹանըրսըն . զիրա ինսանլարըն ինհինսէ սէ . Ալահըն էօնիւնսէ սէ , սէլի սըրասընասա օլմազ՝ ազ րէգալէԹ սէյիլ սիր ։ ՖասղիլէԹ օլմասըղը էէրսէ գարասաշ , կիւզէլլիք օլմազ . վէ կիւզէլլիք զահլէսինէ սիւշէն ասամ՝ ՖազիլէԹ Հասինէմէզ ։

Պոռ սէվսայը սրագ գարըլար էԹսէն . զիրա կիւզէլլիք օնլարըն մալի միլքի սիրսէն պօզուլմազ կիւզէլլիկ պագ ։ Չէհրէնէն կիւզէլլիկ պիր կիւչ սիւր քի , պիր ասամ սիւմէզ սօլար սէօքիւլմիր , պիր խասֆինի Հափրագ սըր քի , վաԹղիլ բիւգիւսըր՝ ալըր պիլէսինճէ կէօԹիւբիւր ։ Ասլ կիւզէլլիք՝ ձան կիւզէլլիկ սիր ։ Սէն Թէնինի կիւզէլլէԹմէյէ չալըշըղճա՝ չիրքինլէնիրսինն ։

Գանենոֆոն ալիմ սէր քի , " ճահիլլէն վիճաունէ սիւպէն վէրիլմիշ սէ կէօրիւրսէն , էնէ կիւզէլ սիր սէմէ . զիրա կիւզէլ օլմազ մէՀինէ յայըգ՝ ձան գուվվէԹի իլէ քէամիլլիք սիր։

Կէրչէք , չէհրէնէն կիւզէլլիկ՝ հէր կէօրէնէ

Ձէլոյ էաէր, ասմա գարըլար հադդընա. զիրա օնլար պիւթիւն դըյմէթլէրինի կիւզէլլիքտէ ասյ. արլար։ Լաքին էլքէքլէրտէ դըյմէթ՝ մէշրէպտէ ահր. մէշրէպի ահ չէհրէսինին կիւզէլլհինէ ույղուն օլմասըդձա՝ իմիհսար պուլսունազ։

Պու պապտէ Պղատոն պիր մէնդըպէտէն՝ Սոկրատըն աղզընա պիր տուա գօր, փուխլարա րէձա էմանիրիր. «Պանա քէրէմ էտին քի, տէրսինիմ կիւզէլ օլսուն, վէ զահիրտէ օլանըմ՝ հէվի տէրսինիմճ ույղուն օլսուն» տէր։

Ընմա տէյձէքսին քի, պիր ատամ եիւզիւմճ պադմաղլա մէշրէպիմի անկլայմազ։ Սէն էօյլէ սանըրսըն. պիր քէսմիլ ատամ սէնի կէօրտիւքլէյն, նապշընը ալըր. սէնին օ գըրըդ գըյաֆէթին, էզիլէ պիւզիւլէ գըմըլսանըշըն. էլէրին՝ եիւզիւնտէն աշադա էնտիյի եօդ, տուրմայըդ պըշըգլարընը պուրար, գաշլարընը պիւզէր, վէ պուննուն կիմի նիշէ էզիքլիքլէր էտէրսին. պուննար սէնին նէ օլսուդունու չօփուք անկլասըր։ Քէնտիյէ օ գատար պիւզէն էտէն ատամըն՝ գաֆատը պօշ, մէշրէպի չիրքին օլսուդունու անկլամադ՝ պիր պիւյիւք մարիֆէթ տէյիլ տիր։

Սէն պու մասգարալըգլար ըլա էօմրիւ նիւն էն էյի վագթինի պօշա կէչիրյօրսուն. վէ պիր կիւն եիւզիւն պուրուշուպ, թրաշըն պըշըղըն ադաըրսպ, պու կէչինճ կիւզէլլհին պօզուլսուգտա, սէնի կիւզէլ կէօսթէրէձէք կիւզէլլիքլէր էտինմէյէ օլան վագթինի՝ թէլէֆ էտէյօրսուն. պու էօմրիւն թէքմիլ օլսուգտան սօնրա, նէլէրէ սարֆ էմանին տէյի՝ պիր պիր հիսապ վէրէձէյին վագթի խարաֆ էտէյօրսուն։

ձանըն ոզգլ՛մասա տա , ոխնեատե խոլգ ի֊ թիպարը նասըլատատմըրա էտէր՝ ոըգգամ էթ֊ ան , փէք կիւզէլ օլանա՞ մը էտէր , եօղատ փէք քեամիլ , օղուտու՞ չ՝ օլանա մը . զէյատե զ՛ոխփ֊ լէք էտինէ՞ մի խբրամ էտէր , եօղատ զէյատե իշ պէլիը , իշ էրինէ մի : Պիր ամ տամըն ալատնագ օլատար , գալըպընա գըյ ա՞փէթինէ՝ եխուրխիւ֊ չինէ օյնայըչընա պագարըտար . լոքին ինատնատա պուն֊ըտար արանմագ : Պիլմէմ քի ան քէնափնի հայվան էէրինէ մի գօյօրտուն :

Մէչքափնատե թէրպիյէսի օլմայըտ՝ գըյա֊փէ֊ թինէ ախուզէն էտէնատատմ՝ էտափնատատմատ պէն֊ զէր . փէք էյի պարմագլըդ պապատը օլտուր , էտ֊ խօտ պաղէլէրի ատնատթմատա կի զէլ պիր զէյ֊ նէթլի օյնա տուրէթ օլտուր : Ակնին ատ մէրտէրն պիր կիւզէլ թաչա պէնզէմէյիտ , օնու պիլմէմ :

Ակն պիր չէյէ էօրտուլուօրտուն քի , պիր կինն իթիրէձէքտին . զայըը չէյլէրէ սարփ էտ֊ ձէյին վագթի՝ պիր չէյէ թէլէփ էտէյօրտուն քի , պիր կինն էլինատէն ուչաձագ : Պու ակնին էթ֊ ոխին՝ պիր ֆափաէսիզ փիուշմանլըգ սաթըն ալ֊ մագ ատը . զերա հէր նէ գատար փիուշման օլտան , նէ իթիրոխին իթիպարը էտինէ պիլիրտին , նէ ուչան վագթի էլէ կէթիրէ պիլիրտին :

Պէն պու գատար ակօյլէսիքատէն ատնրա , ակն սաթնը պու ոխնեատե տէ , օպիրինատէ տէ ա֊ գըլըզ զըրզօպ չըգարտըղընա՝ ակնին տէ ագլըն էատնմալըյտը : Եօթ , էյէր օ տա վազիֆէմ տէյիլ տէրտէն , զէնձիր իլէ պաղանաձագ տէլի սին :

Պու գատար ակրպէսթ ակօյլէսիյիմէ կիւձէն֊ մէ , ակօյլէսիյիմ լագըրտըլատտան հիսաէ ալ , վէ

քենաին քենաինաէն՝ էթախին թաւբրաան ու-
թան տա, խոթէբաէն պու սէօյլէախիմ նասի-
հաճլարը՝ տանա օլան մու հատպէթիմէ վէր։

101

ՀԱԳԳԸՆ ՊԱԽԹԱՃԼՂԸ

Տօսթում,

Տիւնէտաէ սէն մէշրէպաէ՝ պիր ադամա պա-
տամ տահա կէօրմէմիմ։ Էլալէթաէ հադ պէլլի
օշուր աէյի պէնի գանաըրմազա՝ պու գաւսար ու-
զուն մէքթուպ մու սէսէմ, վազ մը տէսէմ,
եազմադ յազըմ մըլըրը։ Ձէքթիյին զահմէթէ
պէյէնամիմ, սէօյլէախին խապաթլարա թէմմիլ-
լէրէ սէօզիւմ եօք։ յազին պէն հադգը պախթ-
սըզ սըր սէտիմ խաէ, տահմա գափալը գալըր՝
հիչ աշխաբա օլմազ սէմմէտիմ ա։ Կէրչի հադ՝
պիր կիւն սէյիլ խաէ պիր կիւն պէլլի օշուր տէ-
տիքլէրի՝ տահմա տահիհ չըգմազ։ յազին պէնիմ
Ֆիքրիմ՝ օ սէյիլ խոխ։ Օնուն իչին պու մէքթու-
պու եազմատաան մէրամ՝ տանա Ֆիքրիմի անկ-
լամադ սըր։

Հադգըն պախթսըզլըգը սէտիյիմ՝ հադգը
հէր քիմ թանըյօր տա, քիմսէ իձրա էթմէյօր։
օնու սէմէք խոթէրիմ։ Սէն չիմսի պու խբի յա-
գըրտըլտաան գանտըն, յազին օնուննա պէթմէզ։

էվէլքի Թէրա անկասելորէն Ձէզասընը չէք քի էօյրէնէսին։

Չէր քեա՝ պէախուշ Ֆէննա շէյ օլտուղունու իչիւիր, եախօտ պիր քիթապտա օգուրսա, հագ տըր տէր. լաքին օ հագդը իՀրայէ կէլինՁէ, քիմ անին այտը իչէրի վարմազ։

ԲինՃալին, քիպարըն պիրի օգուր քի, Ֆուգարայը հիմայէ էթմէք՝ քենտի բիւնթէօնին պօրՃու տուր, քեար իչին էթմէք՝ հարամիլիք տիր. պօրՃու օլան՝ մէՀՃանէն, վէ զիմմէթէն հիմայէ էթմէք տիր. վէ Հագ Թաալա քենտիսի օ մէսնէսէ էրթիրմիշ. զահմէթսիզ էքմէք եէսիրէյօրսա, էլէրին իչինէ եարամազ իչէն տիր։ Պուընլարը օգուտուգՃա, պու նէ կիւզէլ քիթապ տըր. հէր պէյէնէսի հագ տըր տէր։

Տէր ամմա, մէշրէպինի սէ Թէպիլ էտմէ՞ր միուպտուսիյէթի ալմայը վազ կէլմը՞ր մի. էթտիսի էֆէնտիլէյէ գարշըլըգ՝ կիզլի վէ աշիքէար ըուշվէթ Թալէպ էթմէկի վազ կէչէր մի. սաաէ պիր էֆէնտիլիք էթմէք նէյէ էթի իչի՝ քիմսէյէ պիր էյլիք էտէր մի։ Հաչա՛. էվինէ օ, էվինէ օ։ Խանի հագդըն պահԹըզլըղը տէյի՞լ մի քի, Թանըլըյօր սա ինՃա օլուննայօր։

Ֆուգարայա սաաագա վէրմէք գաաար մալի օլան սաաա՛՝ իչիտիր քի, արթմայօր նէթիչմէյօր էօվնւըլէրի՝ հէվի պօշ յագըրսըր տըր. մուրսաա օլուննուուգսան սօկրա՝ հէմ նէթիչիր, հէմ արԹար. սաաագա պօրՃ տուր. վէ պուընա քէզալիք նիչէ նասիհաթլար՝ տինլէր տինլէր տէ հագ տըր տէր։

Լաքին հագ օլտուղունու իչրար էթտիքտէն

ասկրա , հիչ պիր պիհուսէ մասրաֆընը էքսիլ-
միր մի . չէլթան եօլունա խրաֆ էթմէյի ապ-
ձէյի՝ չէվիրմէպ գարտաշըներն ուղուրունա սարֆ
էտէր մի : Նէ միւնասիպէթ : Ալլահ տահա զիյ-
ատէ տէ կէօնտէրսէ , օնու տա թօփլար , սէ-
ֆասընա խարճ էտէր . օ խզրար էթմէյի հապ՝
խաթրընա պիլէ կէլմէզ: Ֆագըր հադգըն պախթ-
սըզլըղը տէյիլ մի պու :

Ալլահին պիրի՝ ինսանլարըն հէփսինի պիր
թէնտէն եարատմըշ պիլմէյիշ տէր . քիշի քէն-
մէյի ինսան , էլլէրի հայվան նասլարըյլա պագ-
մագ՝ հէմ թասպահթէ զրա , հէմ Ալլահըն էմ-
րինէ գարշը սըր տէյի եազմըշ : Օդուրան՝ փօհ ,
նէ կիւզէլ եազմըշ , սէօյլէմէյի հէփ հագ սըր
տէր :

Օնսան սօնրա կիւճիւ էէթիշէն զուլմու վազ
կէլէր մի . պիսիկլէրը քիւշիւքլէրէ տահա խօշ
մուամէլէ էտէր մի : Եօգ . եօգ . օ պէյէնմէյքլէրի
հադգը իճրա էտէն եօգ , քիմսէ պիլմէյինսէն
գալմազ : Պէօյլէ թանըլըպ տա , իճրա օլունմա-
մագ՝ հադգըն պախթսըզլըղը տէյիլ մի :

Վազ սինէմէյէ կիտէրլէր . վախտ նասիհաթ
էտէր,խաթրընըզը ինճիտէնէ հալալ էտին. սիւշ-
մէնլիկլէ էյլիք էտին, էօյլէ էթմէյէն տահա՝
քրիսթիանլըգ իսմինէ լայըգ տէյիլ. էօյլէ տահա
լարը՝ էօյիւթլէնմիշ էվլատլարըն տէֆթէրինէ
տէն րէհմա էտիպ՝ ճէհէննէմ ճանլարը սըրա-
սընա գօմալը տէյի , հէր քէսի իշլամ էտէր :

Քիլիսէտէն չըգմազըճն խալգըն սէօյլէմէյինի
սինէյէ . մաշ–Ալլահ , քեսմի . չօգ տահա սըր ,
սէօյլէմէյի լագըրտըլըրա ճէվապ եօգ , հէփ հագ

տըր . հագիգամ էա սիւշմանըմըզա հայոյ էթ-
մէլի , եսիտա ձէննէթաէն վազ կէչմէլի սէրլէր:

Իչիսէն զանն էաէր քի , սէօյլէննէն վազսէն ձէսիմ մէյվէլէր չըգաճագ , հէր քէսին գայիպ-նէ թէսիր էթմիշ . պուռնասն սօնրա սրթըգ հէր քէա նէքիսինի էննիսէ , պու ազիմ թէննաիհի իճ րա էաէձէք : Պու ձիւմլէ իլէ , քիմ վարըր սիւշ մէնի իլէ պարըշըր . հէր պիրինին պիրէր վէսիլէ-սի վար . համթա պիր սասէ կէչիքաէն սօնրա , օ հագ տըր սէսիքլէրի վազ՝ քիմսէնինի խաթըրն-սա սէյիլ : Պուռնասն զէյասէ պախթըզըգ օ-լսըր մու :

Օսիր վախզ ին իս իւշրէթէ գարշը , թէն կիս-նահէրինէ գարշը վազ էաէր . սէքրինինի սէրսի-մէնա հալինի , զինաքեարըն մուբասար էօմրիս-նիս , կէօզէրի էօնիւնէ գոր . միւսթէհէա օլանըգար ուխանըր , գօրգար , ապըգ , հագ տըր՝ սօզուս սէօյլէյօր սէյի , հագգը խգրար էաէրէք՝ քիչիսէ-սէն չըգարըգար :

Չախաէսի . հանկի պէքրի խուչաննասն վազ կէչէր . հանկի զինաքեար թէօվգէյէ կէլիր : Սէ-սէսի՝ հագգըն պախթըզըգը տըր քի , հէր քէա թանըյըրէն , քիմսէ իշրա էթմէզ :

Ալահըն թէննաիհինաէ՝ խըրսըզըգ էթմէ սէյի էագըգը տըր . հէր քէա պիլիր , յաբին անլատմագ կինգի առւբուրլար : Վախզին պիրի չըգար թարիֆ էաէր . գարաագչըրըն գանընը էմէն մուսամէլէ-ձիլէրէ , միւշթէրինին կէօզունէս աչսն պագըր-կէանըլարա , էլչափուքլուդու էաէր՝ արչըն էն-սագէ գուլլասնասն , վէզնէ թէկրագի գանթար թուխան սիւքքէանձըլարա , էթմակըլէրի՝ խըր-

սըղըդ օլաուղուննու անկլաաըը : Ֆիւզուլի տավա թուԹանըտա , կիւձիւ էէԹմէյէն Ֆագըըըտա իչամ ալինաիրէնէչէրէ , չիրըէԹիլիք Թէչտիսիլիք է. աէնէչէրէ , եալան չահիուչէրինէ . վէ պուննա քէ. զալիք նահագ իչէրաէ կէզէնէչէրէ , էլին մալինի չալար՝ խըրտըղ օլաուգլաըընը աշիքեար էաէր :

Գալըի խաապէը վէրէնէչէը՝ էօյչէ ակը , հադգը վար աէրչէը . յաքին էլաէն ալաըղը հարամը՝ կէ. րի վէրէ՞ն քիմ . ԹուԹաուղու էօլաան կէրի աէօնէ՞ն քիմ : Պուննար հէվ հադգըն պախԹ. ըղըչըղը աէյիչ մի :

Պազը գարըչարա նասիհաԹ էտէնչէը օչուր , գօճաչարընա իԹաաԹ էԹմէտիքչէրի , էվյաա. չարընա մուգայէէա օչմաուրգլաըը , Ալլահըն էմ. րինէ գաըչը ակը : Զարիֆլիկի էլաէն պրագմա. մագ իչին , պազար էօրԹու կիւնչէրի պաաուրագ. ըղ գալմագ՝ քիչտէէնին Թէնպիհինի պաամագ ակը : Գօճաարընը պարմաղա ասլայըա՝ սանաըղը. նը ասլաուրմագ իչին , ախըչիս աէքչէը ասլաա. չար գուչանմագ՝ նիքեահ չուրուԹուննա գաըչը կիւնահ ակը : Զարիֆլիք սէվտաաըչա աէֆիհլիք էԹմէք՝ հէմ էվինին էրգըմընա , հէմ ախունէա. նըն պօզուգլաուղունա սէպէպ կիւնահլար ակը աէյի՝ աէօյչէր գանաըըը :

Իչիաէն գաարնչար՝ չօգ գուչաղը աէչիք ա. աաա՛ ակը , պագ չուննաըը նէ կիւզէչ պիչմ՞ը , հէր աէօյչէաէյի հագ ակը , ինքեար էաէմէյիղ աէրչէր :

Տէրչէր ամմա , նէ՞ մէյվէ չրգաըըրչար : Եինէ գօճաարընըն հաաաի վարըա , պէն չուննաւ չէօյչէ խաԹէրիմ աէսին , պագ էվաէ գօփան ապաղ.

աչէ։ Ջօձուգլարա տուա էթոխրտինիլ մի ուչի՝ էինե պէսէմէլէրէ ոօրար։ Պէլքի պաշլարընը պոզլամադ իչին՝ պաղը քէրրէ էօնիւնէ կէթիր-ափսէ, օ աա գարինֆէլքատ գուսուր օչմամադ իչին ափր։ Եարըն պաղար որը, պագ քիւնահչէ կիաէր մի. եօսմա գըյաֆէթ իլէ կիթմէախի էյի, լոքին քեամիլ գըյաֆէթ իլէ կիթմէչէ՝ պէն մաոգարա ուչիլ իմ աէր. քեամիլ գըյաֆէթ իլէ հվյաալարընը քիւնահչէ կէօթիւրմէչէ ուԹանըր քի, խալգ կէօրիւր աէ պիր չէյ աէօյլէր աչէ. լոքին եօսմա գըյաֆէթ իլէ աչրէ, համմամա կէօթիւրիւր, նէ խալգըն կէօրէձէյինի ափուշիւնիւր, նէ աէօյլէյէձէյի չէյի սայար։ Գօձաարընա թիկկնահլաարընը աէքքի ոօլաալը պօզայի մը։ Օլան գարինֆլիքլէրին պիրինաէն կէրի գալըր մը։ Եինէ էոքի համմամ էոքի Թաս։

Եա օ ինքեար էաէմէախքլէրի հագ՝ նէրէաէ գալըը։ Օնու արամա. հագգա պէչէնմէք պաշգա չէյ, իչրա էթմէք պաշգա չէյ։ Սէֆիլ հագգա՝ պօնաման պէթէր պախԹալըգ օլմըր մու։

Պէն պու գաաար աէօյլէախմ, պագը ինաան ԹագխրաԹլարընը աէն հէփ ափուշիւն աէ, պագգալըմ հագգը իչնախ՝ իգլար էթմէխքաէն ոօղրա, իչրա էաէնլէր գայէ քիչի ափր։ Պու աէֆիլ հագգըն հալի նէ ափր։ Խալգըն գալմինէ ԹէՀափր էաէմէմէք՝ հագգըն պախԹալըգըը աէչիլ մի։ Պօնաման գիչաաէ պախԹալըգ նամըզ օլուր։

Հագ որը, պէա խուչլարը պրագմալը. Ալահըն էմրի իւգրէ եաչամալը աէքիգ. օնաման ոօղրա իգլար էթախիմիգ հագգը իչրա էթմէչ՝ հիչ պիր հարէքէթ էաէմիմիգ։ Պէլի. հագ որը,

քենաի նէֆսիմիզէ օլան աշգը եէնմէլի ահալի-
միզ եէրսէ , նէֆսիմիզէ իրսաէթիմիզ իլէ թէօ-
լիմ օլուբ՝ էսիրլիկի գապաւլ էաէրիզ : Էյլէ ակը-
պու ԹուԹաուզում եօլ Ճանըմը զայպ էաէձէք:
Եա ակը աԹըմ կէբի կիմԹաէնէ : Կէբի կիմԹա-
ակիճնաէն մանաա , կիւլէ օյնայա՝ աէյիրաէրիք ի-
լէրի կիտէը :

ՏօսԹում , հադգըն պու պահԹաբզլըզը ոզը
քի , ահէնէա կիմԹակըձէ ֆէնա պուլույօր. զիրա
քեօԹիւ իսրէԹլէր , կիւնահ սէպէպլէրի , պէտ-
խուլլարը էօյլէ արԹըրզլօր քի , հադգըն պայրա-
ղը ալԹընաա քիմսէ գալմայօր :

Էրքէքլէր օլսուն , գարըլար օլսուն , կիւնա-
հա ահիշէր՝ կիւնահ իչինաէ եաշարսա , հադգը
կեօմէակըքլէրինաէն սէյիլ. կեօրիւրլէր , Թանըր-
լար , իգրար էաէրլէր , յաքին ճէյրայէ կէլինձէ՝
գաչընըրլար :

Պիր զաման ակը գարը վար ըսը , եիւզիւնիւ
կեօզիւնիւ պօյալար , ալչըսան եաիմա գուգ-
լայա սէօնէր , էօյլէ չիրքին օլմուրսու քի , ալա-
պիւճիք կիպի եիւզիւնէ պագըլմազ : Պիր կիւն
պուՆուն էօնիւնէ պիր այնէ ԹուԹաուլար. քէն-
ան բէնկի իլէ պօյանըն չիրքինլիկինի կեօսԹէր-
ակլէր . պագալը , պագալը , հադ ոզը , ֆէնա օ-
լույօր սէան . սէան ամմա , օնաան ասկըա իւա-
ԹիւպէձՆ պիր մնապլագ էքսիք մի սիւրիւնիւբ-
ակիւ : Հայա . եինէ պիլսակինաէն գալմազը :

Թէրէնցիսս ալիմ՝ ,,Հագ ահիշմէնլիք վիկյաա
էաէր ,, աէմիշ իսէ , հադգը սէօյլէյէն սոսամ՝
սէօյլէակի սոսամընն գալպինէ սօգանըը , կիւ-
Ճէնաիրիր սէմէք իսԹէմիշ : Լաքին զէմանէնէին

առաւլընըն էթախչինէ պագընձա , հագ՝ քէնաի քէնախչէ տիւշմէնլիք վէյսա էտէյօր · ղիրա քիմնէ սէվմէինէ ուղրատայօր :

Տիւնեատաէ հէր էլլկէ իթխպար օլուենատուգատան ածկրա , հէր քէս էլէ կէթխրէյիմ ատչի չալըըր : Հագգա կէլինձէ , հէր քէս պէյէնիր , իթխպար էատը , մէտհ էատը , յարին քիմնէ եագլաշմազ :

Հագգըն գուխատուզուղու ատչիլ մի քի , հէր քէս ատղրույու էլտէ ապայըպ , էլին հէյլէսինաէն եալանընատան խպա էախպ ատ , քէնաի իշլինէ եարատարգձա՝ հագգը ինքեար , վէ պէլքի եալանա նէմին էատը . հագգըն գուխատուզուղու ատչիլ մի պու :

Պէօյլէ ոխր ատխխուտ . հագ ոէտխչին՝ եագ կիւնէշինէ պէնղէր , կիւզէլ ոխր , փարլագ ատը . յարին ալխընատա պուլունմայալըմ ատչի՝ հէր քէս գաչար :

Փիչի քէօխիւ նէֆսինի էէնիպ , պէտխույլարընը գըրըպ , իշխատչի հագգը ամէլ գօմագ՝ չօգ զահմէխլի չէյ ոխր : Նէֆսին էօգլուրըէրինէ գուլագ վէրիպ ոինէէտիքձէ , հագգա եան ջըգաձաղըմըզա՝ նէֆսէէրիմիզէ հագ վէրիրիզ :

Պունըար հէմ հագգըն պախխատըզըղը ատչիլ մի : Կէրչի էնձամընատա պու պախխատըզըգ՝ էլ պէխատ հագգը խանըպըպ տա իձրա էխմէյէնէրին օլուր , խանըպըպ տա ածկրա իձրա էատրիզ ատչէնէէրին օլուր քի , իձրա էխմէյէ վագրիխ պուլամայաձագլար տըր : Ընձագ պէն աէօյլէտինիմ յագըրտըպը իսպաիխ էատ պիլիմիմ սանըրըմ :

Հադգըն պկը տիւրլիւ պահնթորղլըղը տահա վար. եանի, Թանըլըղ տա, տիւնեա տայրնեթը. լարընա գուրպան օլմադ վար. յոքին պու էյլէ պկը ուղուն մատաէ տկը քի, պուհատան մու. Ջատատալ՝ պկը մէքթուպա տահա միւհթաճ: Ո. նու տա պկը վագնի տահէրէ պլրադալըմ, պկը կիւն տէ օնու տէօյլէշէճէք վադրնի պուլուր. ուղ:

Իմոկ պանա սոր քի, իսալդ նինչին պէօյլէ շաշ դըն տըր. պէտիւյլարա գարշը իչնիթահքէրինի՝ հադ տըր տէյի իգրար էտէրլէր տէ, նինչին իսլահ օլմադլադը տէ:

Պէնիմ գյյատըմ՝ պուհուն տէպէպի իքիտիր. պաշըր տէպէպ՝ քինահ նէջիտիմիզ օլան՝ օ հիլէ. պադ մու հապպէնիմիզ տիր քի, պէտիւյլարա գարշը հէր իչնիթահիմիզ օգուտուղումուզ չէյլէ. րի՝ հադ տըր տէյի իգրար էտէր. յոքին քինահ իւսնիւմիւզէ ալտըրմադ, էլլէր իչին հազըմըզ, էլլէրին հադգընա տէօյլէնիյօր տէյի ինանտըրըր. հէր քիտէ հադատան մուտաֆ օլմադա՝ պիրէր վէ. տիլէ կէօսթէրիր, օնուն իչին էլտէ ՋինՆա կէօ. րիւնէն՝ քինահիմիզատէ զարարլըղ օլուր, էօղր կէօ. նիւրիւր էրին պուլունուր:

Էքինճի, հադ տէտիչիմիզ՝ իսայալ կիսի կիվիր կէչէր, գայրիսիզատէ էէր էնմէզ. էէր էնմէտիչ. ինատէն, մուրատըմըզտա նինչէ էնմ պրադմադ: Պիր հանատա հադգը պինէրիկ, օպիր հանտա տէօնէր՝ տատէթ էնմտչիմիզ իսուլտարը իչնէտիրիկ. էինէ օ հարատնադ օ հօլտաչտար, էինէ օ տիւշէ կէնտիչի. միզ գարըշըգ մատտահատնադտար. օ հադգըն նու. լուս՝ պկը չիմճէք ըշըղը կիսի՝ պկը վարտար, պկը

աէ աէօնէր, էվինէ էվվէլքի գարանըդ գալըր։

Ենինէ հեր քես էսքի սէնաաթինէ աէօնէր, էվվէլքի աշնալըգլարը արար, էսքի խուչլարա պաչլար. Ֆադըր հագ ունուաուլուր գալըր։ Չաթթա քիմին խաթըընա կէլսէ, Ֆէնա Ֆիքիր կիպի կէրի աթար, քիմսէ իրթիքեաց էթմէզ. մէչքէպի խալահ էթմէյէ պիր ձիւզի հարէքէթ աէյէլ, զաֆիլ մէչքէպիմի խալահ օլուր աէյի գօրգալար։ Խալայի նէֆս էլզէմ օլաուղու՝ զաֆիլ խաթըրլարընա կէլսէ, պու նէ էէնի չէյ պիր աէյի՝ ևիւրէքլէրի թիմիրլէր։ Հոդգըն սէօյլէսէյի այրըլըգ՝ կիւճ չէյ պիր. օ խուչաան վազ կէլմէք՝ զօր չէյ պիր, օ քեաւսան էլ չէքմէք՝ իրաաա քեաէր պիր։

Նէհայէթ պու էօյլէ պիւլուք կիւնահ աէյիլ. Ալահ վագթի հալէ պագար, մէրհամէթ էաէր. անձագ պիզ աէ պիր աղ քէնահիմիզէ կէլէլիմ աէյէ աէյէ՝ կիթաիքձէ քէնահլէրինաէն չըգարըլար։

Պունաան մանաա, խալգ նէ սէօյլէր. արգաաաչլար՝ քէնահիմի սօֆուլուղա վուրմուշում աէյի, իսանիւմէ կիւլէր. վէ պունա քեզալիք պիր աղ էօզիւրլէր տահա վար քի, տիւնէա սայընիթըլըրընա միւթաալիգ պիր, օնլար օալիր մէք Թուպա տուբաունէ։

Խոնի հագ պահիթարզ տըր աէահիմէ՝ ագլըն էաիթալ մը։ Տահա պահիթարզ օլաուղունու անկլամագ խոթէրիմինէն. պագ. ատնա սէօյլէ պիր հագ մաաաէ էաղայօրում, էօյլէ օլաուղունու խապահ տա էաէ օրում. պու ձիւռէ իլէ սէն էինէ անկլամայօրսուն. պու հէվահնաէն զիյաաէ

պահեցըզըդ տէ՛ր մի : Ջանալը հոգ :

Պէտ տէ տասա պանա պէօյլէ Թասլիըլէր էթ-մէմէմէք իչին, ինչա Ալլահ տասա սէօզ անլար օլուբտուն . անձագ պու տէ՛ֆա սանա տօսթլու-ղումու Թէքըար ինֆասէ էթմէք իչին, իչպու մէքեէուպու պանա եազըըտըղընա չօգ մէմնուն օլտուսմ :

102

ՍԻՒԱՆԱ

Սէվկիւլիւ գըզըմ,

Պանա պիր շէյ սուալ էտէյօրսուն քի, զէ-մանէնէն մօտասը՝ պիր սիւքքեանձընըն գալըսը հագգընա պիլէ՝ գարար վէրմիշ տիր . անձագ սէն իւլի ֆիլքիւլլի օլուբ, պանա սուալ էթմէյէ-նէ հազը էթմիսմ : Չամլինի վազ էթմէք կիւնլէ-րին եապըն ըմըշ . կէրէք պուննու, կէրէք պուն-սան սօկրա Թանկըրնըն քերէմ էտէճէյի էվլա-սը՝ պէն մի պէօլէյիմ՝ եօղսա սիւԹանա մը ԹուԹայըմ տէյի նասիհաթ տէյի նասիհաթ կա-Թէմիշսին :

Այ օղուլ, պու շէյի խալդա սօրտուսան, քին-սինի զէվգէնսիյիսին . պիր քիշի զաամ ա-սամ գալըսը՝ սիւԹանա ԹուԹայըմ մը տէյի՝ սօրաճաղ շէյ մի տիր . զէմանէտ էվլասընա քենաի սիւԹիւնիւ եէսիյիր՝ համմալըն բէնճ-

պէրին գալըսընուան զայրը գալմասը . Թէրզի , գավվաֆ , ախըլկեր , ախվարՃը գարըլարը պիլէ , էվյասլարընը սիւԹանայա պէսլէմէյօր . սանա այլպ սէյիլ մի , սէն ան պիր առաս գարըսը սըն , պէօյլէ չէրքէին հիզմէԹի՝ պէն էաէյիմ մի սէյի սօրմագ՝ սանա էապըշըը մը :

Սէն քէնաի վիւՃուտունու սագլամալա պագ քի , գօՃանա կիւզել կէօրիւնէսին . (սէպէպլէրի ան պու առար·) սիւԹ էմզիրիրսէն , հէմ էԹաէն ախչէրսին , հէմ բէնկին պօղուլուբ· ծնուան սօկ· բա , օ սըգընԹը չէքիլիր մի պէշկին էանը պա· չընուա էսիր օլուպ գալմալը , նէ կիւնախուզիւն կիւնախուզ ախար . նէ կէՃէն կէՃէ . հէլէ սանա էապըշմագ , միւրԹէքխալիք պիր · չօՃուգ էմզիր· մէք՝ պիր քէօյլիւ գարըսընըն էաէՃէյի հիզմէԹ պիր , քիսպար գարըսընա էապըշմագ : Էվինի սէ՞ն մի սիւվիւրիւրսախւն , պու·լաշըգլարը սէ՞ն մի նայգարսըն· ծնլարը էԹմէախքաէն սօկրա , էվ յասա· լարըմա քէնաի սիւ Թիւ միւ էմզիրաէյիմ մի սէյի սօրմագ՝ շաշգընլըգ սըր :

Չամլուը ինսանլըգ · պագ նէ՞ սէրէՃէլէրէ էնմիշ · վէ էյէր սէն պու սուալինլէ՝ ղէմանէնին պու սաէԹինաէն խպա էաէՃէյինի ագլըմ քէս· մէսէ , Ճէվապ վէրմէյէ Ճանըմ չէքմէզսի · յա· քին սուալինաէն մէրամ՝ պու սաէԹլէրէ ուշ· մայսՃագսընկիսի կէօրիւնիւյօր , պարի պէն սէ սանա ֆիկրիմի անկլասայըմ : վէ պու պիր ֆէննա սաէԹ պիր քի , խալդ պիր պիրինէ պագ ապրագ մէյսան ալմըշ , սինախլիքաէն չօգ ֆարդը հօգ :

Պէլքի սէն , վէ ղէմանէ ագլընսա օլանլարըն հէվինի՝ պէնի պագլանաՃագ սէյի սանըրսընըզ·

լաքին չօգ ակի՛ա պուհնուն կիսկի զարարըզ գե-
աս օլուհան չէյլէր՝ գէյասակէն զկյասակ զարալը
օլուր, վէ զկյասակ միւլահազայէ միւհթաճ ոլը

Էվվէլա Հադ Թասյա գարդը եարամթոգա-
պու սիւթիւ՝ նինչին հէմ քիսար գարըշնա,
հէմ զարիպ էկիտ գարըշնա վէրմիշ. պիրինէ
էվ յասալարընը պէհլէմէք իչին վէրմիշ իսկ, ոսկի
էրինէ զայրի նէ՞ հիզմէթ իչին վէրմիշ: Եարա-
սան հէր ոսկի ձինա մահյուգա ոսկի նիզամա
եարամթմըշ. զարիպ էկիտէ չօճուգ պէհլէսի
ակչի վէրմիշ, քիսարա զինէթ օլսուն՝ կէօ-
թէրիշ օլսուն ակչի՞ մի վէրմիշ:

Գարըշարա նէ՞ ապա վար քի, զարիպ էկիտ-
ակ ոսկի հիզմէթէ եարասըն, քիսարա ոսկի
զայրի հիզմէթէ, եախօա հիչ ոսկի հիզմէթի օ-
մասըն. հէփիսինակ ազըզ՝ էհմէք էհչիպ, յա-
գըշըր էթմէք իչին ակչի՞ մի. հէփիսինակ կէօզ՝
կէօրմէք իչին, գուլագ՝ իչիթմէք իչին, պուրուն՝
գօգլամագ իչին, այագ՝ էհտրիսմէք իչին, էլ՝
թուքմագ իչին, վէ քէզալիք հէր ազասը՝ հէ-
փիսինակ ոսկի հիզմէթ իչին ակչի՞ մի: Էօգաա
զէնկին առաս գարըշարը՝ համիլէլիքակ ֆու-
գարանըն չէքմէկի սըգընթըը չէքմէզլէր մի. համ-
լինի վազ էտէրքին, օ ազըշարը չէքմէզլէր մի.
վէսսիկ սըգընթըշարը՝ ծնշար կիսկի ակչի՞ մի:

Ձինդի հէփիսինին ազաշարը ոսկի իսկ, Եա-
րասան հէփիսինի ոսկի հիզմէթ իչին եարամթմըշ
ըսա, սիւթիւ ակ հէփիսինէ՝ էվ յասալարընը
պէհլէսին ակչի վէրմիշ:

Էօյլէ օլսուգսան ասնրա, պէօյլէ ոսկի էլչէմ
չէկինակֆիլչէկ չըգարմագ՝ Եարասանա նամքօր-

լուք ունիլ մի . պէօյէ պիր զաթի վէ զիմմէթի օլան հիզմէթտէն գաչմադ , վէ անայլա էվլատ պէյնինտէ մուհապէթէ ոլմադըգտան պէօյլէ պիր էլզեմ պաղը՝ քէօրէմճինին սալը՞նէ : Օնան ձօկրա , էվլատըն անայա նէ՞ պօրձու գալըբ. բահմինտէ սագլատըղը սըդընմըշ , ասլարըմըն չէքմէյի ադը՞ մը. էլինտէ խէ օնու սա էթմէսին : Գուշլար իրսաէթէ պաղը սըդընմըշլար ունիլ. պուշլարը խաթէր խաթէմտէզ չէքմէլի . յաքին սիւթիւյէ պէալէմէք սըդընմըշըն՝ էվլատա տահա զիյատ մագպուլ օլուբ . իրսաէթի իլէ գանընը էմնիրմիշ ոլը , էվլատ անատընըն տահա զիյատ էյլէյինի պիլմէյէ մէձպուբ օլուբ :

Հագ Թաալա իլէ պաղալարըմըզը էտրաթ-ըմըզա , ընլար սիւննէտտէն փատիշահլարը իքէն , էվլատլարընը քէնտի սիւթիւյէ պէալէմէք սըդընմըշընը չէքմէսին ունի , Եւ այա սիւթ անատ-ըզը Ալլահ մը էթտի . հաթթա էվվէլ զամանընն անատըզը՝ էլ սիւթիւյէ էվլատ պէալէնտիյինի պիլմէդիկը իսի պիլէ . պու անատըզ հիզմէթինի՝ ուտանմազ չէքինմէզ , սէվ սէվ քէնտիլէր էտ-ատըտի :

Հայր Ապրահամ՝ ձճտաչուննչուն պէօզիւնէ կիւօրէ՝ մալատար առատ ըտը. չօգ ալմտունա կիւ-միւշ մալըք իսի , սիւրիւ սիւրիւ տատվար-ըտը վար ըտը , վէ օնա կիւօրէ չօպանլատը վար ըտը . չէօյլէ քի ունօրմի փատիշահա գատըշ՝ իւչ իւզ օն քիշի այըտը՝ ձինքէչմիյէ կիւօնտէրտի, վէ էնտի : Պու ձիւմլէ իլէ գատըտը Սոդոմա՝ պիր էվլատա Սահակը քէնտի սիւթիւյէ պէալէտի . (Ծննդ . իւս . 7 .) ո գատար առքէրին իչինտէ պիր

սիւթանա պուլամազիլըրը :

Սամնուէլ մարդարէ էահուտի միլլէթինին հա-
քիմի՝ էանի պաշըրըը . անաալընըն սիւթիւնաէն
զայըը սիւթ էմմիշ ոէյիլ (ա . թագ . ա . 23 .)
միլլէթին պաշըրըալըսա՝ էլպէթաէ րիւթալէլ
աաամ ըոը :

Ընալար էվլաալարընը քէնաի սիւթլէրի իլէ
պէալէմէք՝ Ալլահընն էմրի օլսուզունա՝ ձծա-
շուէչաան իսթէրսէն աանա գաթը չօգ իսպաթ-
լար կէթիրէյիմ :

Մէչհուր Տաքիաաս Բօմա ալիմլէրինաէն փութ-
փէրէսթ էքէն , ոէր քի « Պիր զաման է՛ էլի ըրզ
անաաան ասլան էվլաա՝ անաալընըն գօյնուզնա
պէալէնիլսուն , ագձէ իլէ սաթըն ալընմըշ թայա-
նըն օսաալընաա ոէյիլ » ոէր :

Պունլարա նէ հաձէթ , ա՛ ձանըմ , գարըլարըն
էարսաալըշընաան պէլլի ոէյիլ մի քի թա սիւն-
էանըն իսլիթսաալընաան՝ Եարսաանընըն ֆիքրի
պուլսուզունուշ : Պիր գարը համլինի վազ էթոիք-
լէյն , թաալիաթ ոէր ագաձ սիւթիւ էնաիրմէզ
մի : Էօյլէ իսէ , էվլաալընը ոէպէպսիզ էէրսէ՛
էլ սիւթիւլէ պէալէյէն գարը՝ Ալլահըն էմրի-
նի պաաար :

Ոէպէպսիզ էէրսէ ոէսիմ , զիրա սիւթանա
գուլլանմազ ասէթի՝ փէք էազի սիր , վէ չօգ
էօրնէքլէր վար . իսթին ասլընաա սիր էօլլուս ա-
սէթ օլմազ կէրէք . էա անաալընըն սիւթիւ օլ-
մաալըը իչին , էա անաալը էօլսիւյիւ իչին , էա
սիր զայրի հազ ոէպէպ իչին գուլլանըլմալը ըոը :

Պաալը գարըլար զինճ միզաձ օլուր , պաղըլա-
րըն սիւթիւ ազ օլուր , պաղըլար իլէթլի օլուր ,

ծնողաց սէօզիւմ եօք : Պէնիմ ակռայիմ պուն-
լար սէյիլ. պազը կիւձիս գուվվէթի եէբինաէ
օլուպ տա , պիւյիքլիւք էաէլիմ սէյի՝ էվլատ-
լարընը քենաիլէր էմզիլմէյէնլէրէ սէօյլէրիմ .
պէօյլէլէրին էթռակի էօզիւրլէրէ հիչ հադ վէրէ-
մէմ . զիրա էթռակլէրի՝ էա սէֆիհլիք խռոխաոը
ատր , էա բահաթլըդ սէվռաոը :

Ֆիլ-վագը պուս զէմանէ վալիտէյէրինին պիր
աղընա ատր , էվլատլարընը նիչին սիւթանայա
վէրիրլէր . պազը հադ սէպէպլէրի օլանլարը այ-
ըռըլդաան ատնրա , պագըռընըն վէսիլէսի իլէ
պիր . էա օ սըզընթըը չէքմէյիմ , էա վիւձուա-
տան տիւշմէյիմ սէյի պիր :

Պէն սէ սէրիմ քի , էվլատընը պէպլէմէք պիր
թաթը հիզմէթ պիր . պուննուն սըզընթըռընատան
գաչմանըն տալը՞ նէ . պուս սըզընթը Ալլահըն էմ-
րի իլէն , պաչքնատան ասֆ էթմէյէ չալըշմադ նէ
օլսուն : Էթռակլէրի պիւյիքլիւք սէֆիհլիք զա-
րինֆլիք ուղուրունա՝ատահանէ սըզընթըռըլար չէք-
մէզլէր . այնէնին գարշըռընատա օթուռուպ ատաթ
ատաթ թարանըպ էօլուննադ ազ սըզընթը՞ մը
ատր :

Իքինճի , վիւձուատան տիւշմէմէք սէպէպի՝
պուռլայքի տահա պիւյիք կիւնահ օլմայա : Էօռ-
վէնալշակրին սէռակի կիսի "Մէրամ՝ քենաիլէ-
րինի տալթ գօճալարընա պէյէնակրմէք սէյիլ ,,:
Վէ պէն տանըրըմ՝ պուս ֆիքիրատ օլանլար փէք
ազ ատր :

Նպրին սէյէլիմ քի էօյլէ օլա . պագ քի պուս
պիկիւնահ մէրամ տա իձրա օլա պիլիյօր մուս .
էվլատընա էլ սիւթիս եէակրմէյլէ , քենաի վիս-

Ձուտու եէբինաէ գալչյօր մու։ Ջօղունուն սի-
թիւ էնիպ, Թաշըպ, Հիւմմալար, խասթէվքէր
կէթիկյօր, սիւթիւ գաչըրմաղա՝ իլաձա փէք-
հիղէ միւհձաճ օլույօր։ Վէ չօգ ասֆ'ա Թա-
պիաթէ զօր էաէ էաէ, ալիր աէրաէ միւպիթէվ
օլուպ, հէմ էվաէն ախուէյօրլար, հէմ վի-
Ձուտան։ Պազը քէրրէ աէ էվյաալարընաան
գրուգանարգլարը սիւթ փէքիչիպ, էօրաէվէնաֆին
աէյի էսիրկէպիքէրի ապալը՝ Ձէրրահ'լար էլի իլէ
փարչա փարչա ասղրաթմաղա մէՁպուր օլույօր-
լար։

Պու սուրէթաէ պուռնլար նէ աէվապ գաղա-
նըր։ հաթթա պիչիւքլիւք բահաթլըգ աէվաա-
ալյալ՝ վիՁուալարընա վէ էօմիւրլէրինէ գաա
նէպիպ, էլլէրէ պէռնզէմէք իչին քէռնէ քէռնէվէ-
րինէ Ձէլյաա օլույօրլար։ Օնուն Ձէվապընը նա-
պալ վէրէՁէքլէր։

Պուռնա նիհապէթէն՝ էվյաալարընը քէռնէ պէա-
լէչէն անալարա պագ։ վիՁուալարը սաղ, բէռք-
լէրի էէրինաէ՝ թէռնիւրիւաթ օլուրլար։ Ձիւռ-
քի պու թարիխի նարաաան էմր էթմիշ, գալը-
լարըն վիՁուաուռնու փաքլէմէչ էարայօրաա,
պէապէլի քի էվյաալընա սիւթ էմճիրմէք՝ զարար
վէրմէախինաէն մանաա՝ չիախաէախ պիլէ օլմալը։

Պու պապաէ ատնա չօգ էօրնէքլէր կէօաթէրէ
պիլիրիմ։ յապըն պէն աէօյլէմէչ հաՁէթ աէչիլ-
աէն հէր կիշն կէօղիւն էօնիւնաէ՝ զարիպ էխիա
գարըլարընը կէօրիւյօրաուռն քի, կիրէք քէռնէ
էվյաալարընը, կիրէք էլ էվյաալարընը պէապէչ-
իպ, էէապիքլէրի էավան էաչըգ ապէն պիլէ, նէ
գաաար թէռնիւրիւաթ պիւրէր։ Ընձաղ պիլ-

ակբլէտէն ալն թէչղէմի սէօյլէյիմ :

Պու հաթուն ան սէքիզ էվլատ սահիպլ օլ մուշ ուտու . սիւթանա թուխմաղա գուրմէթի վար իքէն, հէփսինէն քէնտի սիւիճիլէ պէօլէ միշ իսկի : Պու ճիւմլէ իլէ հիչ պօզուլմամըշ ըտը: Սէն թանըտըղըն զաման՝ սէքսէն եաշընա եա գըն ըտը . օ եաշտա իքէն , եինէ նէ կիւզէլ օլ աուղու պէլլի իտի :

Սիւթանա թուխար ըտը , յոլին չօճուղուն զայրի հիզմէթլէրինի կէօրմէյէ , վէ պօզը սակա ճէ էմզիրմէյէ . զիրա գօճատը չօճուզ շամանթա պընա թիթիզլէնիր իտի : Հալա հայաթաէ ալմը էվլատը վար , նիհայէտլըղընտա քէնտի թէսէլլասլըտը : Ալտն գօրդուսու՝ գարտաշ մու հաթպէթինէ թէրպիյէ օլմուշտը . հալա էվլէրինին իչի ճէննէթի թամամըի սիր :

Պու սէօզլէր , պու միւլօհազարատ , սիր սընայը՝ էվլատլարընը քէնտի գանըյլա պէօլէմէյէ ճէնգուր էմէկսէ տէ , պուլայնքի անալըգ մու հաթպէթինի թաճրիբէ էտէյմի :

Տիւշիւն սիր քէրրէ այ օղուլ , նիչէ սիճիւ նահ մադարիյալը՝ սալի էլ սիւթիւ էճմէք սէպէ պի իչի թէչէֆֆի օղուր : Թուխաուդլարը սիւթա նայա մուգայիէտա օլան վար մը . նիչէլէր՝ իլէթ լէրինի չօճուզա պուլաշտըրըպ էօլմէմէլիյօրլար :

Կէրէք էէմէտ իլմէտ , կէրէք սաիր չէյլէր տէ , վէրմիյ էմէմէյիպ , էմզիրմէյիպլէրի չօճուղուն գանընա կիրիյօրլար : Սիւթանայը էվտէ սագլա , նէ գատար կէօզէթտէն՝ նաֆիլէ սիր . քէնտի էվինտէ օլսա , տահա ֆէնա :

Լաքին պուննըր սա օլմույուպ , սիւթ եարա-

ատ պիէչ, նէ ատնըրսըն, սիւթիւն թատիաթի չը-
ձուզա ուչմայըսա՝ գանընըն իչինէ նիչէ չօձուգ
իլլէթլէրինէ, վէ պաղը քնրրէ էձէլինէ պիէ՝
սէպէպ օլաձագ մնզարրաթի պրագմանզ մը:

Գլաւտիանոս նամ միւէլլիֆ՝ Րօմա իմփէրա-
թօրլըղընատն Ընորիոս չաասրը մէտ էթօպիի
էէրաէ, սալթ անատընըն սիւթիւյլէ պէսլէնմիշ
իտի աէր. զնրա պու ատամատա մէտ օլուննա-
ձագ չէյլէրին պիրի տէ, էլ սիւթիւյլէ ատմա-
րընատ պօզուգլուգ կիրմիշ օլմատղը տրը: Ընա-
սը՝ սիւնէատնըն պօզուգլուղունատն վէ սէֆիհ-
լիսինատէն էլ չէքմիշ՝ պիր սինատ հաթուն ու-
տու, Ընորիոս չաասր էօյլէ վաք սիւթ իլէ պէս-
լէնմիշ աէյի մէտ օլունուր: Պու չաասր ղայ-
րիլէր կիպի՝ ֆիւրուտայէատէն կէլիպ, էա միւսա-
ատէ իլէ, էա ապէր զօրունլու թախթա չըգմըշ
ատյիլ իտի. ատղլ պիւյիւք թէօդոս չաասրըն
էօզ էվլատլըտը. էօյլէ իսէ, անատը ատա չաաս-
րնցայըտը:

Ֆէյլէաֆ չէօհրէթի իլէ սէօյլէնէն՝ Մարկոս
Աւրելիոս Ընատն իմփէրաթօր, օ ատա Րօմանըն
թէմէլինի գուրանլատըն պիրի՝ մէշհուր Ղուման
նամ րնձալին սիլսիլէսինատէն իտի. քէնտի թէ-
վարիսինի եաղտըղը քնթատըն իլէ ձիլսինատէ՝
վալիսէմին սիւթիւյլէ պէսլէնմիշիմ ատյի էօյլե-
նիւր: Պէօյլէ պիր ագիլ փատիշահ՝ վալիսէմին
սիւթիւյլէ պէսլէնմիշիմ ատյի էօյլենիւրսէ, զա-
հիր անատը սիւթիւյլէ պէսլէնմէք՝ պիր միւթէ-
պէր էօյլենէձէք չէյ օլմազը:

Պունլարտա նէ հաձէթի. հալա պիզ պիրինի
մէտ էաէձէք օլուրսաղ, հալալ սիւթ էմմիշ

աչրիզ. քիչկէ անասունըն սիւռիւնուն հայալ նաղալ սիւռ օլա պիլիր. եօգաս ադՀէ տէսիյին՝ հէր հարսուր հայալ էմտիկի կիտի, սիւռ հոգ-գընաս աս յուզաճ մանասըն Թէպուիլ էտիլ, էլ սիւռիւնիւ՝ անա սիւռիւնուն հայալ մը էտէր:

Պաս խուսուսաս պու միւյահազալարըն հիչ պիրի օլմնաս, պիր էտաՀ մնատէ վար քի, հէր կիւն ԹէՀրիւպէտի օլույօր: Սիւռ տէսիյին՝ չոՀուգլարըն միզաՀընա ինիւռաճ Թէպիր էտէյօր, վէ ծնաան՝ մէչրէպէլէրի տէ ծնա կէօրէ օլույօր: Ձօգ քիպար առամլար՝ մէչրէպուէ սիւռիանալա-րընա պէՀտէսիյինի՝ ուզուն ուզուն նաղէ էտիպ տէ, պուչընը ազըրԹմադա ՀամէՀ տէյիլ. պի-զիմ կիւնիւմիւզտէ պիր օլանըն նաղէ էտէյիմ, պագ նէ գատար ուչիքտար չէյ պիր:

ԲիՀալէն պիրի՝ տէնիզ աչըրը նէրտէ ման-ըպատա նէքէն, էՀլինէ պիր էրքէք էվ յատա տօղար, օլտուզտա նէրին գարըպարընատա պիր սիւռիանա Թուման պէրէպիր: Ամդրա մէմլէքէթինէ տէօն-մէք իչինիզտա էմտիկտէ, սիւռիանա էվինի պրա-գըպ, պէրապէր կիլմէք նամէՀտէ. նէրինէ զայ-րը սիւռիանա ապար, քիմսէ կէօրմէնէ նէտիյէ-մէտ, զիրա մէնզիլի պիր միլ գատար վար, օ տէ-նիզէրի աչըպ կիլմէք նամէՀտիր:

Ձարխան Թիւքէնիր, պիր քէչի ալըր, էօրտ պաչատէք քէչիյի էլի պէտիէր, սիւռիանալըրը օնա կէօրտիւրիւր: Ինանըլմազըն, չոՃուգ պիչ-իւռիւքՃէ, քէչի ԹապիսէՀի օլտու. Հէ-ման քէչի կիտի Թէրտանըպպ նիւքսէքլէրէ չըպ-մադա պաշլար. տանիա կէօզէրի իւսԹիւն-

ան օլմալըլըսը. էօգաա նէ աէրէ պադար, նէ ֆէվէ պադար, պիւթիւն կիւն թէհլիքէլի էէր. լէրաէ կեղէրսի: Օնաան մնաա էօյէ ֆիֆիղ նաի քի, պիր քիշիւք շէյէ՝ օ սաաթ էօվքէլէ. նէրսի. շէօյէ քի պիլէսինէ թէքլիֆսիղ օլան. լար՝ աաղնա ուլաղ չաղըրըրլաըրաը:

Ինֆէ պիր անա պիր պադա էվլաաղնըն մէ. բէպղէրի չօգ աէֆի՛ա պիր պիրինէ ուչմայըպ, պիր պիրինէ զըսա օլաուդլաըրընըն աէպէսի պա. ռաւր: Օնուն իչին կէրէք պիւչիքլիւքաէ, կէ. րէք քիշիւքլիւքաէ պէյնէլիրինաէ նիղա էքսիք օլմաղ:

Պաղը էվին էվլաաղնըը պիր պիրինէ պէնղէ. մէղ, սիմաղնըը օ գաաաը ֆաւրդը օղուր քի. հէվսի օ անաանըն օ պադաանըն էվլաաը օլաու. ղուննա ֆինանաճաղըն կէղմէղ. թէնղէրինին ըչնակի պիրէ պէնղէմէղ. նէաէ՞ն օղուր:

Պաղը քիչի զաաէ էվլաաը կէօրիւսիւն քի, պադաանա պէնղէը էէրի էօգ, համմաղ կիսի գաադա թաաղագ օղուր, քէօյլիւ էվլաաղնա պէն. ղէր. աէպէսի նէ՞ սիր: Կէրչի տիւնէնաանըն պին տիւրլիւ համի վար. էօգաա պանա սօղուրսան, թաադնաթին հիւքմիւնէ կէօրէ՝ քիշիւքլիւքաէ սիւթիւնիւ էմսիչի սիւթաանաանըն գաադալըղըն. սաան տըր սէրիմ:

Հէր շէյաէ մահլուգաթըն թաադնաթի պէյի. շինէղ օլաուղունու կէօրիւյօրուղ: Ալթուն հէր նէ գաաաը էչէ կէղմէղ թօղ օլաա, էինէ ալթուն աաւր: Թօփրաղը հէր նէ գաաաը էայգաաան, էինէ թօփրագ սըր: Ի՛չի հիքմէթի պիր աղ ադըն էրսէ, աանա պուղնու անկլաաա պիլիրսիմ

քի, պէր էվլատ՝ անայա պատպայա նէ սէպէպ իլէ պէնզէրսէ, ո սէպէպ իլէ սէ էմռէյի սիւ-թիւն թարզընատն՝ թատլանթի սէ թէպտիլ օ-լուր. զէրա պէր էվլատ ատֆա անա բահմինսէ իքէն՝ անանըն պատանըն բուհու քէնտիյէ թէ-պէր էմռէյի կիպի, ատզտուգատն ատկրա ատ էմ-սէյի սիւթ թէսէյի էսէբ. վէ պէր չէյին թէսէյի՝ պէր զայըր չէյսէ թէպտիլ օլտուգատ, միզաճը տա թէպտիլ օլուր, միզաճ թէպտիլ օլտուգըյին մէչքէպ սէ թէպտիլ օլուր:

Վէ էքսէրիյէնս գարտաշլար պէյինինսէ զու-հուր էսէն տատվալար նիզալար, վէ օլան խու-սուսիթլէր՝ պուռնատն հասըլ օլուր քի, քէտի իլէ քէօփէք կիպի՝ պէր պէրինին էմինի եէմէյէ պագարլար, սըչմին մայմունու տուր, գարտաշ-լար պէյինինսէ օլան նիզա կիպի զալիմ չէյ օլա-մազ:

Պաղը տգըլսըզ թաշ եի րէքլի անատար՝ պէր էվլատընը օպէրինատէն զիյատ սէվմէյէ՝ էինէ սէպէպ պու տուր. զէրա քէնտի գանըյլա պէս-լէմիշ օլմատըզընատն, հէփսինի պէր մուհապ-պէթ իլէ սէվմէզ. կէօկլիսինի չէքտիյինէ կէօ-րէ՝ պէրինի օպէրինատէն զիյատ սէվէր. վէ էք-սէրիյէնս զիյատ սէվտիյի էվլատ՝ էն թէրպիյէ-սինզի օլուր:

Պաղը էվլատ տա՝ իլէ մուհապպէթինի սիւթ-սանատնա վէրիր, օնու սէվէր. անատընը սէվտիյ տէ, հիճատընատն գօրդուտուհունատն սէվէր:

Խոռի սիւթ՝ գանատ թէմիր էսիպ. չօճուգուն թատլանթինէ մէչքինէ մէչքէպինէ սիրայէթ էթ-տիյի տահիհ խոռ, (վէ տահիհ օլտուգունա շիպա-

հէ եօգ ։) օ նէ զալիմ անա ալը քի , մէյլի մէշ լէպի պօզուգ՝ պիր ալչագ գարընըն պուճիանի՝ քեօրփէ էվլատընա էմզիրթմէյէ ճանը չէքե ։

Հալ պու տուր քի , անալարըն չօղունուն զայրէթի՝ հէման հաղընինի վազ էթմէք օլը . վէ զէվզէկընինէ սէֆալարընա մանի օլաճագ զայլէկլերի՝ պաշլարընաան սէֆի էթմէյէ պագալըմ ։ Ջէմանէաէ էվլատընա պուճ էմզիրմէք րէզալէթ օլմուշ . պուճնաան սօնրա հալինէ էլվէրէն-լէր էաէյօր աէյի , էլվէրմէյէնլէր տէ . վէ կէչին-մէյէ ատճղի օլանլար պիլէ էաէրսէ , այրըլալմը-սըն ։

Էյէր անալար էվլատլարընը քենաի պուճըլէ-րի իլէ պէալէսին աէյի՝ Ալլահընըն թէնպիհինաէ եաղըլը պօրճ եօգ տուր աէյէն օլուրսա , պէլի . սաղթ պուճուու եօգ . գօճասը գարըսընը սէվսին , գարըսը գօճասընը սէվսին , պատա էվլատընը պէալէսին , թէրսինէ էթսին , Ալլահընըն թէնպի-հինաէ պուճնըար տա եաղըլը եօգ . պու ձինմէյէ իլէ պուճնըարտա գուատուր էաէն՝ մուհամմէտի գարշը կիւնահ իշլեր . զինրա պուճնըար հէր քեսին գանընա թատխաթաէն եաղըլմըշ թէնպիհլեր տիր ։

Անալար էվլատլարընը քենաի պուճըլէրինէ պէալէմէք թէնպիհինի եաղմատա՝ անա օլանլա-րընն կեօքսիւնէ էնէն պուճաէն մանէվի եաղը մը խաթէրսին . Ալլահընն թէնպիհի օլատուղունա պուճնաան զիյատէ խոպաթ յազըմ մը ։ Կէրչի աֆիվ օլաճուր թէնպիհ տիր , յապին պիր հատ սէպէպի օլուրսա . եօգսա պիւյիւքլիւք , սէֆիհ-լիք , բահաթլըգ սէվսալարը եօզը օլամուշ ։

Ո գաղընձըգլորը տինչէսէն, էվլատը տիւն-
էայէ պէն կէթիրտիմ տէյի էօյիւնիւը : Փո՛ւ,
փո՛ւ. կէթիրմէմէք էլինաէ տէյիլ խոի, խոթէը
խոթէմէդ կէթիրտին: Կէթիրտիքտէն սոնրա սա-
հան նէ՛ էափմըշ, սօրսանա : Ո մէնզուրէն վէ
պէլքի իքրահէն կէթիրտիկի էվլատը՝ կէթիրտիք-
տէն սոնրա նէ՛ զահմէթինի չէքմիշ: Պու պաղ-
աէ հայվանլարտան զիյատէ աէվապը էօգ. զիրա
ո գաղարընը հայվանլար տա էափար, վէ հայ-
վանլար տահա զիյատէ էափար, զիրա էավրու-
լըընը քէնաի սիւթիւլէ պէօլէր : Վէ էարընն
հուզուրի պարիկէյէ վարընձա, հայվանլար կի-
պի էվլատլար տօղուրա պիլտինիզ մի տէյի սօր-
մազլար, Ֆագաթ անա օլան գարընլարտան՝ Էա-
րտաննըն մանէլուզու օլան անա մուհամմէթի-
նի՛ իձրա էթաինիզ մի տէյի սօրարլար:

Խոի սէնին սօրտուղուն չէյէ՛ պէն պու մու-
ֆասալ Ձ էվլապը միւնասիպ կէօրտիւմ. պուն-
տան մահտա սէն քէնաինի սիւչիւն, գարտաչլա-
րընը սիւչիւն, հէփինիզ անա սիւթիւլէ պէօ-
լէնմիշինիզ. Համէթա վալիտէնիզ էօլտիւյիւ զա-
ման՝ քիւչիւք գարընտաչընն տահա պիր գաչ այ
սիւթ էմմէյէ միւհթաճ իքէն, էլ սիւթիւ էմ-
մէսին տէյի՝ սիւթտէն քէտտիմ : Ընմուճանընն
գըզընա պաղ. սիւթանա թուրթմագ հալինէ էլ
վէրմէզ մի խոի. պու ձիւմլէ իլէ գըզլարընը հէփ
քէնաի էմզիրտի, վէ հայա վիւճուտու էէրին-
տէ սիր:

Ըօգ, էյէր էհլին միւձէրրէտ խոթէրտէ, ածա
տէյէձէք էօգ : Լաքին սէն տէ սէպէպլէրինի
սէօյլէյիպ, սիւթանա խոթէմէտիսինին սօրընը

անկատարութեան, ο տա հաղթ էտէր սանդրդմ։

Պէն սանա չօձուղուն հէր հիզմէթինի քեն-
մին կնօր տէմէմ, գուսուր հիզմէթլէրինի պէս-
լէմէլէրէ կնօրտուր. յաքին կնօղնէն էօնինանէ
հէթսիր, ղնրա օնլար էլ առասին սրը, սէն գա-
տար մուհասապէթ իլէ պատամաղլար։

Էյէր անա օլանլար, ես հիչ օլմազա՝ ախրէ-
թի տուշունէն անալար, պու պօրձլարը օլան
հիզմէթտէն գաչընալդըլարը սպասէլ իլէ՝ զու-
հուր էտէն մազարտաթլարը միւյահազա էթսէ-
լէր, ինան պանա, ալէմտէ պու տէրքեար օլան
առէթտէն իպա էտերլէր, վէ Ըարատանըն վէր-
տիկ դըտմէթի՝ էվլատճըդլարընըն պօղազը-
տան քեսմէզլէրտի։

Պու պատատէ ալիմին պիրի էանար սէյլէր,
«Պիր գարը հէր նէ գատար քիսպար օլսա, բան-
մինտէ տօգուզ այ՝ գանըյլա պէտէրտիկ էվլատը՝
տօղատուգտան ասկրա սիւթիւյլէ պէտէմէք՝ նի-
չին ըրզա քետէր օլույօր. պու՝ թատիսաթէ գար-
շը առէթի՝ նէ հատդա պինա էթմէլի։ Պու պիր
առէթ տիր քի, անալար սիւթ էմզիրէ պիրիր-
քեն, էվլատլարընը հէր մահրում էթտիքճէ՝
կիւնահա սիւշիւրիւր», տէր։

Պու յագըրատըլատուտան սօնրա, ինչա Ալլահ սէն
տէ ֆիքրինի պօղմազընը, վէ պիր անա քենտի
սիւթիւնիւ էմզիրտիկի էվլատա՝ նէ թատըը մու-
հասապէթի օլտուղունու անկատընը։ Էվլատլա-
րընն տա պու սէպէպ իլէ՝ սիւթ հատդընը պի-
լիպ, սէն տէ՝ պիրէէրինէ տօղուպ պիւյիւյէն
մուհասապէթի կնօրիւր, թէսէլլա օլուր, իսան-
լէրինէ սէվինիրսին։

վէ ձիւմլէսէն գաթ'ի նազար , զէմանէնէն պօղուղլուղունա ույմայլըպ , Ալլահըն քէնաի էմրի իւղրէ ագիլանէ հաշայանլարա վէրսախ խայր առայէ՝ սէն ան ինշա Ալլահ ձանտան արղուլէսէխիմ կիպի նախէ օլուրսուն :

103

ԷՄՆԱՖ ԹԷՖԷՐՐԻՒՃԻ

Պէնիմ ազիզ ոսլթուս ,

Տէօրթ կիւն օլույօր՝ պուրատա պիր զարիպ սէյրան կէօրմէք դլամէթ օլտու . ծնու ատա պու հօշնուլուղումատա կէօրսէխիմ շէյլէրին արրա- սընա գօտուս . զիրա պանա օ գատար սէֆալը կէօրիւնմիս քի , սանա ատա նագլ էթմէսիքճէ՝ զէվգիմ հարը պու չուգ օլուր սանըրըմ : Կէրչի պուրալարատա պէօյլէ շէյլէր փէք չոգ օլուր տէյ- օրլար , լաքին կէօրմէմիշ պիր հատանճլայ՝ ինֆ- րատ ատամիպ կէօրիւնմույօր :

Պիր չայընքէնարընատա՝ էթրաֆ տաղլարը քէօյ- լէրի սէյր էտէրէք կիսէյօրքէն , տույուն գար- շը գելսընատա կէչմէք իչին , պիր մահալտէ էյլէն- մէյիմ էէրատէ՝ գուլաղըմա ուզագատան պիր կիս- զէլ տաղ ահէնկի կելտի . շու ահէնկի տինլէյիմ տէր իքէն , պագտըմ չայընքէնարընատան պիր գաչ հալըղլը գայըգ կելույօր , մէյէր պու տաղ

լար օնաա չալբնըը ըմըշ. վէ ակնիզ եխզինաէ օ ախբրլխ սաղլարըն ակտաաը սաղլարա սքս է-
ախպ, պկր կխզէլ ախնլէնկօր քի, խփրաթ խօ-
չուանա կէլսխ:

Գայըգլար էապլաշընձա, պէն գարշըյա կկչ-
մէյի սօկրայա պրսագարմ, պուռնլարըն սէյրնէ
առբռառմ: Պագարմ քի, պուռնլար օրալարաա
պկր պկսյխք էալըյա էանաշըյօրլար. պէնի գար-
շըյա կէչերէձէք գայըգձյա՝ պռ նէ չէնլնի
ախր առյի ասրառմ. օ աա պկզէ՝ պկր գաչ քի-
պար քխմաէլէը ախր, զալխպա օրալարաա թաամ
էախպ՝ զէվգ էթմէյէ կէլկյօրլար առախ:

Պէն արթըգ առբռամաարմ, պագարմ պուռն-
լարըն էանաշարըը էէրէ զայրի սէյկրձնլէը առ
կկառէյօր, պէն առ վարտրմ արաալարընա կկրախմ:

Պռ գայըգլարաան սէքխզ օն քնշի գարայա
չըգար, հադխգաթ կկսխմ գռչամ էէրննառ,
գըյաֆէթլէրի քխպար ամմա, թաավըլարընաա
քխպարըգ կէօրխռնմէյօր: Հաթթա էալը գա-
վռաառնաան խչէրի կկրախքէչն,գօչռչռալ,ախբ-
թխչխալ, պաղրըշմաղա պաշչաարըլար. վէ պկր
շամաթա գօփարարըլար քի, գըյաֆէթլէրինէ էա-
գըշթըրամաարմ: Խօշ խմախ, պէլքի քէօյ ախբ
առյի սէրպէսթլէնկօրլար, էախօա վկլայէթլէ-
րննն առէթի ախր առյի էօզը էթախմ:

Պուռնլարըն պկր գաչը էռռգարը չըգընձայա-
առք, պէն պկր ազ առհա էչլէնառխմ. պագարմ
պուռնլար շամաթայը առհա արթըրարլար, քխմի
աշաղաան, քխմի վէնձէրէլէբաէն, պկր պկրննէ
նխապէթ՝ չըրրըչըպ, էլշապալարը էթմէյէ պաշ-
լաարլար:

գափուննուն էօնիւնտէ չօգ սէյիրձի վար ամ-
մա, ապալարընաա պայաղը գլյաֆէթլէ պիրի
առբույօր. պիր քեամիլ առաամա պէնզէթմիմ,
յոքին կիւձէնախիրիմ սէյի շէյ սօրմադա ձէսա-
բէթիմ օլմասը. ֆագաթի պիր սէլամ վէրմիմ,
օ սա ինսանլիկէթլէ սէլամըմըզ ալսը. պէն չըգ-
արմ էօյուսա կիթմիմ:

Օնսան գապըյա կէչիմ, իչիմի պիթիրսուկ-
աէն սօկրա, շէհրէ առօնափամ. իրթէսի կիւն չար-
սույու կէզըքէն, ափուքքեանլարըն պիրինտէ՝
կէօրիւմէ պիր առէվգանըը իչիշի, պիր կէօրսիւյ-
իմ առաամա պէնզէթմիմ. պիր սահա ագագ-
արմ, իսանըրսա կէթիրմէմիմ. օնսան կէչիմ
կիաէր ճքէն, շուննու պէն նէրիտէ կէօրմիւշիւմ
առյի ափուշունախիւյիմ էէրսէ, իչէրքի կիւն կէօր-
ափույիւմ թագըմսամըզըրսը առյի իսանըրսա
կէչի. Հանիթա արգասընաա՝ պէօձէք սըրթը
չօհա պինիշ, պէչինտէ պիր ֆէբմանիշ շալ, վէ
պաշընաա մսագօվ առրիսի պիր պիույուք գալփագ
վար ըսը կիսի:

Նափին եանկըշ պէնզէթմիշ օլմույրմ առյի,
թէքրար ուշադրսա առօնափամ, շու առաամ՝ ափուն-
քի եալընզըգ գայըգլարըն թագըմընաա վար մըզը-
սը առյի սօրսաամ: Ուշագ առօնափա, պէն օնա-
րըն գլյաֆէթինէ պագմադսան՝ եխզէրինէ
պագձագ վագթիմ օլմասը առսի: Տէօնիւշտէ
պէն օ ափուքքեանսա՝ գումաշ պագմագ վէսի-
չէսի իչէ էյչէնիրիմ, սէն օ ափուքքեան սահիսի
կիսի օթուրան առէվգանըզյա պիր էյի պագ, օ
ափունքի թագըմսան պիրինէ պէնզէտ պիզիրմի-
սին առսամ:

Տէօնաիւմ օ ախքբեանա վարտրմ, պագտրմ օ տուբ, վե ուշագ աա պէնդէթմիշ։ Պու ձևմ լէ իլէ, օ ախքբեանաա, պու գլյաֆէթաէ, ի. լէրնի կիւն՝ փազար եօրթու տէյկ, իշ կիւնիւ, օ գլյաֆէթաէ վե հօյէ քիպարլար ըլա պիլմք. աէ կեօրմեյիւմեն ինանամադըմ։ Պիր ազաա. հա իլէրի վարտրմ՝ պիր քիւլահը ուշագ կեօր. միւմ, պիր եքի քիչի իլէ սեօյլեշիյօր, պիր էլ սըդգաթ էթմիմ քի, պու աա ծնլար ըլա պէ. բադէր իոմ։

Պու կեօրմեյիւմ ածադա ախուշ միյէ ախ. խայալ մըլըը տէյի, պիւթիւն կիւն ախշիւն. միւմ եաթմադը։ Ադշամ իւաթիւ էինէ տիշըը չըգտրմ. գալատալըդըն իչինաէ պիրինի կեօր. միւմ քի. կեօրիւմ թուրթաու, պագտրմ օ չայ. ըն քենարընտա սէլամ վէրտեյիմ սէյիրձի պիր. յաքին գլյաֆէթի էվվէլքի կիւնտաէն աադա տուշկիւն, վե պիր քիչի զաաէ օլաուդու անկա. շըլըյօր։ Պաւնուն եանընա եագլաշադմ, սէլամ վէրիպ՝ տիւնքի սէլամլաշադըմըզ եէրի, վե պէն պիր միաաֆիր աաաա օլաուդուտա սեօյլեմիմ։ Օ աա սէլամընը սըլըպ, պու թարաֆտա կելմէնիզ գէվգ իչին մի, մաալահմէթ իչին մի տէյի սօրուպ, էյէր պանա միւթաալլիգ պիր իչինիզ օլուրսա, էմր եաին հիզմէթաէ գուաուր էյմէմ տէյէրէք, չօգ չեշէպիլիքչէր էթմի։

Պէն աէ՝ կելնիպ կէչիձի պիր եօլճույում աէյի ձէվապ վէրիպ, ձախը օլան թէշէքքիւրիւ էթ. տիքտէն սոնրա, ձէնաաէթէ էթմիմ, տիւնքի կիւն պէրաբէր սէյր էթմէյիմիզ ալայըն թագը. մընաան՝ պու կիւն չարուուա իքի քիչի լուսի

կելամ, ալերի՝ ալեր պայտղը ախտքեանձը, ալերի ահ ալեր քիւլահլը ուշագ. ալեյլէ զարիպ էխխա առամլար՝ էյլէ այա գլյաֆէթլէը իլէ, օմիսլի քիպար ձէմիյէթինէ նիձէ կիրե ալիլյօրլար ահէի, պանա ալեր աձախ կէօրիւնտիւ ահէիմ։

Պու առամ գահգահայլա կիւլմէյ պաշլաալ. անն օնլարը կերչէք քիպար մը պանն էթանն. օնլար հէվ օ թագըմ էանաֆ, տիւքքեանձը, զարիպ էխխա առամլար ըսը, օ սալթանաթ ըլա, օ գօնագտա ալեր զէվգ էթմէյէ կելմիշլէը խոխ ահէյինձէ, պու նէ մասգարալըգ ալը ահէիմ. շէհիրահ կէզախչիլէրի գլյաֆէթէ կէօրէ՝ օ կիյինէմէյէձէկլէրի սալթանաթը բուպաար ըլա քէօյէ չըգըպ, չալըը չապանա շաանաթասլար վարըպ էյլէ ալեր միւքէլլէֆ էտալըյա գօնմագ՝ էանաֆիլգլարընա ույաթը մէ ահէիմ։

Էյ ասլթուամ, օնա էանաֆ թէֆէրրիւձիւ ահէլէը ահէի։ Օ էալը ալեր ալիւկիւք բինձալ էալըը ալը, ալէքձիսինի փիշինձէ ասյուրմուշլար, ասկրա պէօյլէ միւաէյինէպ ահֆիհլիյիլէ օրաատա ձիւմպիւշ էթմէյէ կելմիլէը ահէի։ Պէնիմ օրաթարատա ալեր էվիմ վար, քէնտի իշիմ իշին օրաատա պուլունտուամ. օնլարըն մասրաֆընը կէօրէն իլէ կէօրիւշտիւմ, զիյաֆէթլէրի՝ քիպարանէ ահէիլ. շահանէ իմիշ էքի կիւն իլէրիսինաէն՝ մէմլէքէթին փէք մէշհուր աշձըլարընատան էքի աշձը կէօնտէրմիշլէր, օ իշիմտիսինն ատլար չալընարատ, ահիւրլիւ նէֆիս թատամլար ըլահէյիսպ իշլիպ, խիւնքէարլի ալեր զիյաֆէթ էթմիշլէր ահէի։

պէն ան չաշարմ. էոյլէ քիսպար առամլար՝ նիձէ էոյլէ թէրպիէսիզ օլա պիլիր ահմէտ Պու նէ մասդարալըդ որը. պայտոը էանաֆ առամլար՝ շէհիրտէ հասալէրինի պիլիսդ, դըյաֆէթլէրի իլէ կեզիլըբէն, քեօյլիւք էէրէ չըդարըգլայն, կերչէքտէն քիսպարլար՝ պայտոը թէսդիկ դըյաֆէթլէ կեզտիքլէրի էէրտէ, պուընլար բիձալ դըմրընըն ալայլարտա կեսիլի դըյաֆէթէ կիրիպ, ալայ կեօսթէրմէք՝ նէ տէլիլիք որ տէսիմ:

Էյ առամտա, կերչէք պու պիր տէլիլիք որ. յաքին էոյլէ պիր պուլաշըդ տէլիլիք որ քի, օ թադըմ առամլարըն վէք չօղունա սիրայէթ էթմիշ որ. վէ պու ինանին կեօրտիւհան պիր շէյ տէյիլ, տահա նէլէր նէլէր օլսուր տէսիս Սէնսիէլերսին քի, քեօյէ չըդան առամ՝ եա հավա թէսդիկլի իչին չըդար, եա պիր իլլէթինէ թիմար իչին. օնու՛ն իչին էէմէտէ իչմէտէ վէրմիդ էթմիյինտէն մանտա, սուչիւնճէմ ազ օլսուն տէյի, հիզմէթքեարլարընը տա էքսիլմիր, մասրաֆընը տա ազալմըր. քեօյ տէսիքլէրի պիր սերպէսթ էէր որ, այըպլայան էօգ, թէքէլիֆիւ գալմըրըր. քիմի ավտա կեզէր, քիմի պալըդ ավչըլա էյլէնիր, կիւնէլէրինի բահաթ էիւրէյ իլէ կեչիրիր, զէվգ տէյի օնու ատյար: Նաքին պուընլար էոյլէ տէյիլ. զէվգ տէյի շէհիրտէ էատմտիքլէրի շէյի ատյարլար: Փիւշիւք քեօյտէ պիրյիւք օլմադ գօլայ որը ֆէհվասընճա, օ եափտա գըյաֆէթլէր իլէ քինատլէրինի պիր պիւյիւքլիւք խիւրեասընա ալտրըրըլար, տէրպէսթ էէր որ պիր տէյէրէք, օրանըդ եէմէք, օրանըդ իչմէյ իլէ

Լեռնցիների խրախճանքին անխնայելին վրէ հասպարեզելին հասած հիասալը եօգ տուր ասէ։

Գէն ասօնցիւմ, ինչա Ալլահ պու թէֆիերիւձլէր վրէք սըզ օլմազ· վրէ էյէր եըլտաս սիր օլուրսա, զարարը եօգ, խալգ տա վարտասըզ փուլտուզ սիր զէվգ չըգարըր ասէիմ։ Էյ ատամ, էյէր եըլտաս սիր կիւն օլսա, այըպլայա ձագ չէյ ասէյիլ, խալգա տա պէօյլէ կիւլիւնճ օլմազլար։ Լաքին սիր կիւն ասէյիլ, սիրի պաշ օլուպ, հայտէն ասխիքլէյին, հէր քես հէրֆինէյին վէրիպ, կեահ սիր եանա, կեահ օսիր եանա, կեահ գարատան՝ կեահ ասնիզատէն պէօյլէ թէֆիերիւձլէր էտերլէր։ Վէ էօյլէ կիւնահ իչէ կիւձէ պադըլմազ· իչ կիւնիւ սիրլէ օլսա, ասիքքեանա սիրինի օմուրտասըլար, նէ օլուրսա օլսուն, զէվգլէրինատէն կիւրի գալմազլար ասէի։

Լաքին պու՝ատահա օտէլիլիյին սիր վարչասը որը, պունուն ատահա սիւրլիւսիւ վար ասէի։ Գագարլար քի, քեսէյինէ էլ վէրմէնլէր, եախօտ սիր սեպեպ իլէ միւհիմճ օլանլար՝ եաղըն քեօյէ կիտէյօր, քենահլէրին ատ սիր սեպեպի վարմը եօգ մու, քեսէլէրինէ էլվէրիշլի մի էլվէրմէզ մի, պիրէր էվ մուհթաջլար, սըրայա կիչէրլէր։ Լաքին քեօյէ կիմսէլէրի՝ եա խատրէ իչին, եա բահաթ էմմէք իչին սիր առնմա, հաթթա բահաթլարընը ատա խատրէլէրինի ատ պօզուպ, էրլատա գազանտըգլարընը թէլէֆ էմմէքտէն ասքրա, սերմայէլէրինատէն ատ իլավէ էտերլէր։

Էլլէր՝ պուրատը քեօյ սիւր ատյի պայազը թագըմ, պայազը բուտա գուլլանըր իքէն, պուն-

լար՝ քեօյէ չըգմըշըզ ակլի, այնա ակօչէմէլէր, վէ օ կեօրմէյինէն հայտէ՝ քիմի վէրէճէկ, քի. մի էյրէթի՝ աղըր բուպալար կկսինիրլէր։ Գա. րըլարընը ակրանէն, քիպար գարըլարընա մէյտան օպուրլար, շէհիրաէ կկյէմէճիքլէրի բուպայը, Թագընամաարգլարը ձէվահիրի քեօյաէ Թագը. նըրլար. վէ կկուշաէ իւչ գաթ, ակօրթ գաթ բուպա ակկիշէնի պիլիրիմ։

Պունլարտան գաթի՝ նազար, պու քեօյ ախր ակյերէք, պիր իքի հիզմէթքեար՝ պէտլէմէ զկյա. ակ յազըմ. շէհիրէ կիտիպ կելմէյէ՝ ատ, գայըգ յազըմ. կելմէյէ կկԹմէյէ՝ հինԹօվ յազըմ. պիր պիրլէրինէ տավէԹլէր, զկյաֆէԹլէր, վէ ակր եէրլէրինաէ գահվէ ալԹը տապկա միւքելլէֆ Թատամլար ակախի եէրտաէ, պէնիմ աղըմ աչըգ գալար, ինանաձադըմ կելմէյօր. մէյտան օյուն. լարընտա՝ չէննկիլէրին՝ օյունա կեօրէ գըյաֆէԹ Թէպակլ էԹտիքլէրինէ պէնզէտկյօրում։ Իլա քի, արատա րէզալէԹլէրի ակ օլույօրտուշ. օ քիպար գըյաֆէԹլէրինէ նիտպէԹ՝նէ օլտուգ. լարը՝ Թավըրլարընտան անկլաշըլըպ, պագը եէբ. ակն գօվուլտուգլարը տա վար ըմըշ, պազլամէ տայագ տա եէտիքլէրի օլտուր ուամուշ, վէ պա. զէն դատսկ կկրմէք, ձէրէմէ վէրմէք ակ պու էյրէթի քիպարլըզըն Թուզտա պիտէրի իմիշ։

Պէն պու նադիլէրէ Թատաձիւպ էԹտիմ եէրտաէ, պու տատամ ակօնտիս, պունլարա նէ՝ Թատաձիւպ էտէյօրտուն. ընլարըն պագըզը տալԹ քեօյլէրտաէ ակյէլ, շէհիրտաէ ակ էօյլէ ախր ակյինձէ, պէն այրԹըգ տապր էտէմէտիմ, պու՝ էտնաֆ Թէֆէրրիւճիս ակյէլ, էտնաֆ էըզըմը

աբր ակոսիմ . զիրա պու չբլղընլբղբլա քենոսի-
լէբինի էբդոբդաան ասկրա , քե օթիս խարէթ-
լէրի իլէ՝ քենոսիլէբոսէն աչաղալարը տա էբդ-
մաղա սէպէպ օլուբլար ակոսիմ :

Վէ քեօյակ պէօյլէ մաղրաֆի էաէն սիւք քեան-
ձըլարըն զէնաաթքեարլարըն՝ պայրի չէհիրաէ
իլէրի ուչուն մու ակչի ասլաուսմ : Օնու հիչ
ասրմա ակոսի . իլէբինին պաչընա պիր աուամ
գօրլար , հիսաար վագթինոսէ՝ պոսթլարընա՝ էա
ալթ վուրուբ էա իւսթ . վէ չօղունուն չարխը
ջէրըզը դըրըլըպ , ասլաուսը պաչընա կէչէր : Ցիւք-
քեանաաքի մալի սաթար , օնուն եէբինէ էինէ
մալ գոմալը . էլաէն մալի ալըր , ագձէսինի վէր-
մէլի . վէրէմէսիչի սուրէթաէ , էլինի մալինի սաթ-
մըշ օլուր . վէ օ ագձէ իլէ հէմ անայը
էասէմէլի . հէմ քեարչըլա քենոսի կէ չինմէ-
լի . պունլար բաա պէօյլէ ոէֆինձէ մաա-
բաֆ ըլա անոսրնը սա չիւրիւսիւլլէր սանոսը-
նը սա . օնաան սօկրա սիւքքեանըն քեփինքլէ-
բինի էնոսիրլըլէր . օ պիւյիւքլիւք սէ մահվօլուր ,
իթիպար սա գըրըլըր պիթէր : Վէ օ պիւյիւք-
լիւքաէ էիրմիչէ եասիրլան բու պայը էչէայը՝ ալա-
ձագը կէլիր՝ սէօրաէ պուրսումնա էաէր . քենո-
պիլէր սէ Եզըբոսաէն եօլունմուչ գարըպասը կիսի
չըրչըպլագ գալըրլար սէսոի :

Պէն թէքրար սէօնոսիւմ , պու նէ սձաիսլ
պիր քի , պիրինին էրդըմը՝ օպիրինէ իարէթ օլ-
մայօր սէսոիմ : Պիզէ սէօնոսիւ , նիձէ օլսուն քի
հէր կէօնիւլսէ պիր ասլան եսոիքը սէրլէր . չօ-
ղունուն քենոսի պիւյիւքլիւք սէվսոասրնոսան մա-
սա , էվ թարաֆընոսան սա թահրիփ վար , ֆի-

լան առաջ էակ յօր, սէն օնտան աշաղա մըրչ ակ էրէք, պէլքի էվինին տիրկի պօղուլմագ իհթիմալի վար ակա։ Շիմի պուհուն հիչ չարկի եօգ մու ակամ։ Հիչ չարկի եօգ տօն թուամ, զիրա պու պիւլուք կէօրիհնմէք սէվա սը պիր ակէլկիք տիր քի, քիշկէ ագըրը շաշըրացյօր. չէհիրակ էակմէհկի զըրզօպուրուն ար զուտուհնու՝ վարըպ քէօյլէրակ ալըյօրլար։ Օնտան տօկրա, կէչինմէք կիւճ օլտու, քէտար եօգ՝ ալըշ վէրիշ եօգ, վէրէհկէհէն ագճէ ալընմայօր տէյի շնքեայէթ էակրկէր ակա։

Պու մահակէնին իւզէրինէ պու միհկի պիր ազ ահա տօհպէթ էթահկքահէն տօկրա, պիր պիրիմիզահէն այրըլարդ։ Պա կիւն կիւնէչին ըրճաղը ահուշունճայահակ պուրահա էլլէնմէք իպթիդա էթահկինահէն, կէրէք քէնտի վէվգիմ իչին, կէրէք տանա պիր զէվգ պաղրչատաղ իչին պու մէքթուպու էահղարմ։

Պագ քիպիր ակահքլէրի՝ քիշկէ նէ ակլինքլէր էթահկրկօր։ Պիւթիւն կիւն տէֆթէր թուրթան ահամլար՝ քէնտի զարարլարընը ֆահհէրինի հիահագ էակմէմէք լնտանըլըր չէյ մի պիր։ Հալէրինի ահուզիւդ, մէմլէքէթէ ֆահհէլէրի օլաճագ ահամլար՝ պէօյլէ պէօյլէ իֆլահակ չըդրդ, վիլայէթինի իթիհադարընը գըրտըգլարընտան պաշկա, քէնտի էվլյահլարընը պիրլէ ահահագայէ միւհթաճ էակէյօրլար։

Վէ էյէր ահահքլէրի կիտի վէրէհկէհէն ագճէ ալընմայօր, պաղրլարընա իտթէր իտթէմէդ հալդա չէվիրտիքլէրի վագըթ պէօյլէ էակէյօրլարդա, վէրէհկէլէրինի հէփտի էլէ կէլտիկի զա-

մ՞ն նէ էթմէյէձէքլէր : Լաքին ծնլար ο զարա-
րըն ալթընաա գալմայօրլար . ապ ձէյի փիչին վէ-
բէնէրէ պէրէքլաճի վէրսին , եվազաէ օթուզու-
գըրգը ծնլարա եվքլէնսէ , ο զարարը ծնաան չը-
գարըյօրլար :

Կել աէն պուռնլարա պիր խայրլը մաարաֆ
կեօսթէր. պիրի եըգըլըյօր, պիր ազ խմաաա էթ-
սին . պիր ֆագըր խաաթա վար , պիր էլ քեբէմի
էթսին , պիր քինլսէ վար եըգըլըյօր , պիր միգ-
ար սաաագա վէրսին : Փէար եօգ , ալըշ վէրիշ
եօգ , խարճլար պահալը տըր . քենաի կէչինմէ-
լէրինէ պիրէ սըգընթը չէքեյօրլար . ծնաան ոճկրա
պու աէլվլիքլէրէ՝ էթէյիլէ ագձէ խարճ էաէր-
լէր :

Պուռնլար հէվ զարարըը թէլէֆիյաթ տըր , ա-
լաձագլընըն հագգընը էէմէք տիր , քենաի էվ
յաալարընըն գըամէթինէ օթուրմագ տըր : Վէ
պէնիմ էէրիմաէ պիր զայրխի օլաա , պէօյլէ
էէյիպ իչմէք սէվմաայլա՝ քենաի ոօլաալընը
միֆլիսլիք թէհլիքէսինէ գօմագ՝աչլիքէար խըը-
սըզլըգ տըր աէր խաի :

Պու ագշամ եօլա չըգաձաղըմ , վէ էինէ սա-
նա յայըդ պիր հէվաախսիմ օլուբաա՝ տիրիլ
էթմէմ : Պագը , օլ թաարաֆտաա օլան ագրաագա
վէ ոօսթլարընը ձիւմլէսինէ պէնաէն աէլամ էթ-
սիքաէն ոճկրա , աէն աէ պէնիմ նէ՝ աէրէձէաէ
Ձանաան ոօսթուն օլաուզումու խաթրընաան
էաա էթմէ :

104

ՓԻՐԱՍԷԹ

Ազիզիմ,

Պանա առաջ էթալիլիմ մառաէլէ վերթիին Ճէվապ փէք էէրինաէ ահը. վէ հաղարըղըն մահ-Ճուպ թավըա փէսէնա էթահիմ: Փագաթի հէր քեսին անկլայնաճաղը չէյ ահը առախինէ կիս-Ճիւմ կէլսի: Պու պապաթ չիւպհէմ օլսա ու-նա՝ առյմաէ պէնի չաշդըն էէրինէ գօնաղըն. ղերա աչիքաար կէօրիւնմէյէն չէյաէն չիւպհէ էթմէք՝ հաթթա ապըլըլըգ ապը պիլէ: Կերչի պէն ապըլլըլըմ առմէմ, յոքին ապըլլըլարա ույ-մագ իչին, չիւպհէ օլունաճագ մառաէլէրաէ՝ հէր քեսաէն ապըլ ասլարըմ:

Կելէլիմ պիղիմ պահաէ: Փիրասէթ առախք-լէրի ահը նասիհ չէյ ահը: Լա Պրիւքէր ալիմ առը քի, "Տիւնեաաէ նասիհ չէյ՝ իսթիսա Փիրասէթ, ասկսա ինձի Ճէվահիր ահը,, առը: Լաքին պէն սա-նըրըմ քի, պու թէմանլ էէրինաէ առյել. ղերա պիր էյի տիւշիւնիւլսէ, տիւնեաաէ Ճէվահիր փէք չօգ պուլունուր, վէ չօգ առաղըն էլինաէ վար, վէ փէք չօղունա մահիք օլանլար վար. յա-քին անրլ Փիրասէթ առախին փէք ազ առաղաա վար:

Ֆիրաւէթիմ վար աէյէնլէր փէք չօգ սուբ, վէ հօգ սուբ աէյի շիւդհէ հաէնլէր փէք ազ սըր. զիրա Ֆիրաւէթ խատխատը՝ ինսանըն Թանրխա-Թինաէ օլան ԹագսիրաԹլարըն պիրի ակը. պու ձիւմլէ իլէ Ֆիրաւէթ՝ Ալլահըն էօյլէ պիր նա-ակը վէրկիսի տիր քի, ինսան էվլատը՝ պէնիմ Ֆիրաւէթիմ վար աէյի ադըննա կիւվէնսէյի՝ Ալ-լահըն պիր հիքմէԹի տիր աէյէձէյիմ կէլիյօր: Քիչի Ֆիրաւէթինէ կիւվէնիպ, ԹուԹսուղու իշակ քէնսէյի շաշըրըրըն քի, հիչ օլսուղունու անկլասըն, քիպրինի էնսէյրսին աէյի, ինսանը քէնդի ադըննա պրադիյօր սանըրըմ:

ԼուԹֆ էյլէ, էվվէլա պու Ֆիրաւէթ նէ օլ-սուղունու անկլայալըմ: Գէչքի աէն շիմսի պու սօհպէթ նաՖիլէ տիր սանըրըրըն. յաքին աէյիլ-զիրա պիզիմ մէքսաԹէպէմիզսէն մէրամ՝ իշ էօյ-բէնմէք տիր. վէ պու սօհպէԹլէր կէօզիւմիւզիւ աչար, նէ գատար ահմագ օլսուղումուզու անկ-լարըզ. վէ ահէնսաաէ քէնսիլէրինի ադըլլը կէ-բինէ գօմուշ՝ նէ շաշդընլար, նէ ահմագլար օլ-սուղունու կէօրիւրիւզ:

Ֆիրաւէթ աէսկիմիզ՝ Հագգըն մէձՀանէն պիր վէրկիսի տիր. պուննուն աէրէձէլէրի վար. յաքին քէմսիլ աէրէձէյէ էրմիշ հօգ. զիրա ին-սանըն ԹագսիրաԹինէ քէմսիլիյէԹի սըզմազ: Իմ-մի Ֆիրաւէթ՝ էյսի Ֆէնսաման, հալանը կէդշէք-սէն, Հագգը նահագսան, ինսանձա Ֆարդ է-աէձէք, վէ անկլայըմ՝ Ֆաալ էսիմ՝ քէսիպ գա-բար վէրէձէք պիր ադըլ գուվվէԹի տիր:

Գու պիր գուվվէԹ տիր քի, հաբսսան Ալ-լահ ինսանլարըն հէփսինէ վէրմիշ. վէ օ հէլմէդ

Ձանըն Թասխամինէ մախատա՝ օլատղու Թէնի խատրէ եաէձէք պիր գուարէթ տիր։ Ընձագ պու գուարէթին ֆիլիլի՝ խաԹխատա ֆիքրին այնէսի օլան խայալտէ վէյատա օլուր. վէ քիչինին խայալի՝ վուճուտունուն չէքլինէ կէօրէ գուրուլմուշ օլմազլա, պու գուարէթին հարէքէթի տախի, հէր քեսին վուճուտունուն պինաոլնա կէօրէ՝ քիմինատ ազ օլուր, քիմինատ չօգ։ Օնատան մանատա օ խայալտէ եազըլը պիր ազ ալըշըլմըշ ֆատխատ տաէԹլէր վար, տահիհ տէյի պէլլիլէմխիմիզ խիլաֆ պիւիւմլէր վար, հագգատ վէ ապըլատ գարշը իշլէմէյէ միւսԹէհլատ օլատուղումուզ խուշլար վար. պունլար հէմ օ գուարէթին ֆիլիլէրինին Թէպահիլ եաէր շէյլէր տիր։

Եանի, ֆիրատէթիմիզին զաֆինատէն, եախատ պիր շէյի Թատհիհ էԹմէտէն՝ էյլէ տիր տէյի ԹուԹուպ տուրատուղումուզատան, եալան գլատարատ տիւշիւպ, եանլըշ խուլատէլէր չըգարըր, գանուն տէյի ԹուԹարըզ։ Պու վէճհ իլէ պիր շէյին ԹէֆԹիշինատ, պու պէյլէ տիր տէյի՝ ֆիքրինէ վիշին գուրան ատատ՝ շէյին ատղուտատունու պուլատագ. կէօզիւնէ ըէնգլի կէօզլէք գօռուշ կիպի, կէօրատիյիս շէյին զաՀի ըէնկինի անէչմէզ։

Պու սէպէպտէն գուվվէԹի միւնահազատմըզ զաՀի օլատուղունատան, եանլըշ գլատարատ տիւշմէմիզ վէչ գօլայ տըր. օնուն իշին տահիհ ֆիրատէթին նիշանէպի՝ քիչի քինատ զարֆիլիկինի Թանըյըպ, քինատ ագլընատան շիւպհէ էԹմէք տիր, եանլըշ գլատարատ տիւշմէմէք իշին՝ պիր շէյէ գարար վէրիպ տէ՝ եանլըմագ եօլատուր տէյի

թուխուպ տուրմամագ տըր: Ֆադամի քիլիսէնին էյրէնմախի տէն մատաէէրի տիր քի, շիւպհէ կէօթիւրմէզ:

Փէշալիք խուչլարըմըզ՝ ապլըմըզը էյլէ քէօրէր քի, սկյահա պէյազ աէրիզ. եալանը կէրչէք սանըրըզ. նահադա հագ տըր տէյի տուրուրուզ:

Պունատան մնատա պիր շէյի թատհին էնմէտէն, պէյլէ տիր տէյի գուրտուղումուզ գըյատլար, վէ քիշինին բիւնամէսի, վէ միւյահազատըզըգ, վէ քէնտիյէ պէյէնմէք, վէ պախնի աչըգլըզը, հէփ Ֆիրատէնի քէօրէր սէպէպէր տիր: Տիւնեատէ ինսանըն ենէֆինէ Ֆատլընա կիրիր՝ գանը չօգ շէյ վար. վէ ապլըն գուվվէնի եէնիչէյսէ, պունլարըն ենէմէզսէ էրէմէզսէ, այըպ տէյիր. իլլա եա քէնտի նէֆսինէ ուչար, եա փիշին գուրտուղու գըյատա ուչար, ապլընը ալտըրտըտա, այըպլայամազագ շէյ՝ օ տուր:

Պու սուրէնատէ քիշինին տալը ազալտըր՝ նիշանինատա օրմագ քիֆայէթ էնմէզ, կէրէք քի խայալինատէ պու Ֆատհա գուրունմուշտար օրմայա, մատամ քի օնլար քէնտի իրատէնինէ պաղը կիսի տիր: Չօգ տէֆ՝ա ղիհնի աչըգ ատամլար կէօրմէրմիւշ քի, Ֆիրատէնի գըտտա օլտուր, եանկըշ գըյատլար գուրտարտա, սէպէպի պու տուր. եանի, խայալէրի պու զիքր էնմէյիմ շէյլէր նէ փիշին տօղմուշ տուր, ղիհինէրի օնա ապար:

Փիշինին սէվատլարը կէօզէրինէ փէրատէ օլտուր, պիր շէյին տօղտուտունու կէօրմէզ. հէման մէշրէպինէ հանկիսի ուչարտա, էյրի մի տօղտուտու, էյի մի Ֆէնատ մը, կիւզէլ մի չիրքին մի, ուչ-

անա գարար վէրիր։

Պիր սէվախիմիզ առամընն պիր էքսիքլենիմ կէօրիւրսէք, զարարըզ շէյ աէյիլ աէրիզ, էօզ է. աէրիզ. մուԹլադ ֆէնա շէյ տիր ատմէյիզ. պէյ լէլէրին նիչէ էօրնէքլէրի վար, վէ քիմսայըտա էազըզը նիչէ պիւյիւք առամլարընն ԹէվարիիՀ վար։ Պունունն զըտառը՝ խօշլանմասըզըմըզ առամընն պիր զարարսըզ, վէ էյի ամէլինի պիլէ կէօրէք, պիւյիւք գապահամ եէրինէ գօրուզ, պիյխաիւր, իպա էաէրիզ։ ԻչԹէ ֆիրաէԹի քէօրլէյէն աէվաալարընն էաէրի. վէ պունունն կիմի քիշինին խայալինի պօզուպ, ատղուրու սէչմէրմէյէն պէախուլյարընն հէվսինաէն էօրնէք ալընա պիլիր։

Պիր շէյի Թահիհ էԹմէէն՝ պէօյլէ տիր տէյ ֆիքրինաէ գուրմագ, ը տա ֆիրաէԹի քէօրլէտիր. միսալ, պիր առամը՝ պէն ալչագ տըր, ֆուլ տուր, զինաքեար տըր, զարըմ տըր, չաշգըն տըր. հէլէպազ տըր. վէ սաիր ԹագսիրաԹ սահիպի տիր տէյի՝ փիշին գուրմուշտուսամ, պունգաատար քէօՀիւրլիւք վէ ԹագսիրաԹ մէմուլէԹսիզիմ առամտա՝ պիր էյի շէյ պուլա պիլմիյիմ։

Եօգ, էյէր էյի առամ ատր, ըղըշէլի տիր, քէամիլ տիր, ալիմ տիր, սաֆ աէրուն տուր տէյի գուրմուշտուսամ, հէր նէ շէյինի կէօրսէմ, էյի տիր՝ կիւպէլ տիր տէրիմ, հէր շէյինտէ պէրաֆէԹ պուլտուրում։

ՖիրաէԹին պիր պիւյիւք ահուէմինի տէ քիշինին ըհԹիպէսի տիր։ Պիւյիւք առամլարընն չօզա՝ հէր շէյի պիլմէք իստիասընտա տըր. քենդիլէրտէն աշաղա առամլար՝ քենտիլէրտէն զա-

աաե շէյ պիլեխինէ ագըլըրը էաթմազ. քեն-
պիէբաէն աշաղա պիր աատամ՝ էա պիր էքսէք-
լիքլերինի խաապէր վէրսէ, էա պիր էյի նասիհաթ
էթսէ, օլան բիւ թպէէբինաէն ափուշէրլէր գլյաա
էաէրլէր. մալլէրի իլէ լիւթպէէրի՝ հէր քիմա-
լյեէթին էէրինի թու թաղ զանն էաէրլէր. վէ
պիր պոյաղը աաամ՝ քենաի պիլմէսիքլէրինի
պիլիր, քենաի անկլամաաղլարընը անկլար սէ-
մէյէ ուԹանըրլար: Պու հալաէ աաամ՝ աօղրույ-
ու սէչէ պիլի՞ր մի: Հագ թաայյա սիւնէէա մալի
իլէ պէրաապէր՝ ինաանըն էաինէ պիլէճէյի ագլը
աա պուէնլարա վէրմիշ, ինաանլալըն գուաուրու-
նու ագըլըրլը պրագմըշ սանըրլար:

Տահա նէ իսթէրսէն. քենաիլէր խաաթա օ-
լուրլար, հէքիմ չաղըրըրլար. պիր տաավալարը օլ
աա, թէլաիսէ միւհթաճ օլուրլար. օնաան աօղրա
էլէ աալդգ վէրսիքլէրի իլաճլար ըլա՝ էյի օլան
խաաթալարը կէօսթէրիրլէր, նասիհաթլարընը
գաշանըլան տաավալարը սայարլար:

Հէլէ քիչի քենաիյէ պիյէնմէք՝ ղայրիլէրսէ
սէ չօգ վար. հէման սամմաէ վար սէսէմ Ճաիշ-
խուաուա պիր ազ իլմէ աշնա օլանլարտա. հաթ-
թա ինաանըն ագլը գլսաա օլաուղունու՝ օնլար
հէփսինաէն զկյաաէ ֆիէհմ էաիպ, հէփսինաէն
փիչքին օնլար օլաճազ իքէն, թահսիլ էթաիքլէրի
իլմէ կիւվէնիպ, հէփսինաէն զկյաաէ քիպրիլէ-
նիրլէր. ափուհաաէ քենաիլէրսէն աւիմ էօգ
աուր կիպի. հէր մաաաէսէ էանկլըշ պուղլուշ
դգյաալար գուրուպ, պիր էաայյա խալդը շաշդըն
էէրինէ գօրլար քի, գուրաուգլարը ֆաախա ֆի-
քիրլէր իլէ քենաի ֆիկրաաէթլէրինի քէօրլէրլէր:

Նէթիճէի քէլամ՝ Ֆիրաւէթ ափսխիզ Ա-
լահըն պիր քերէմի տիր. անճագ նասիր օլմասը
նըն ափսոսի՝ ինսանլար պէյնինէ պիր նիզամ
օլսուն տէյի, հիքմէթ–ուլլահ էօյլէ թէրթիպ
էթմիշ. ինսանլար սա՝ պու պուրսուգլարը ֆէ-
սատաթ ըլա, սահա պէյսատէ նասիր էտէյօրլար:

Ալլահըն պիր քերէմինի իշլէթմէյէ՝ մէշգ իլէ
թէնբիհսէ խաթէր. անճագ քիշի գիսմինի էէ-
նիպ, քէնտի պիլմէյինտէն վէսվէսէ էթմէֆէ-
ճէ, իքիսի տէ նաֆիլէ օլսուր: Գէնտի ագլընա
պէյնիպ, քէնտիյէ կիւվէնէն սոսամըն ֆիրա-
աէթի ֆասխա օլսուր. քէնտիյի պիր շէյ եէրինէ
գօյուպ, էլլէրէ պէյնամէյէն սոսամ՝ փէք պիչ-
իք թագսիրաթլար էտէր:

Փէք ալիմ սոսամլար, մասլահաթի իշլէտէ սաչ
սագալ աղարթմըշ իշկիւզարլար, պիր գապահա-
թա ախուշէրսէ, էքսէրիյէտա սէպէպի պու տուր-
պաշլարը տօլու մասլահաթի տըր. յապըն կիւվէն-
ախքէրի պիլգինճլիք սինամիմիշ, պիլսախքէրի՝ պիլ-
մէք տէյիլ, եանըլմագ օլսուդունան, քէամիլ
Ֆիրաւէթի իլէ ֆարգ էախպ ույսուրամազլար:

Տինէսատ պուննա գրյասլար, ախուրլուգ-
հէպէրէ պիր պիրինէ զրսա օլսուդունուն տալը
նէ պիր. հէմ իճտա էաէնէրէրին քէնտի ագըլա-
րընա պէյնսախքէրինտէն տէյիլ մի: Հէր պիրինի
գապու յէսիպ, թարաֆ թուրթանլարըն միյա-
հազարգլըղընան տէյիլ մի: Ինսան գրսա՝
քէնտի ագլընա իֆրաթ պէյնիր, մուհայէր
սուրմագ պիլմէզ. օնուն իշին Ֆիրաւէթի պաղ-
լանըր, սօղրու կէօրէմէզ:

Իմի Ֆիրաւէթի զաթի գրսաա օլանլար, հէ-

վախ նէքա իլէ Քիրաաէթի քէօրէաէնլէր. պիր չէյի թաահիհ էթմէաէն՝ պէօյլէ պիր աէյի գուրանըաը, ագըլարընա վէ ագըլարընըն քէաախինէ պէյէնէնլէր, պուննարըն հէփսինի պիր էէրէ գօրաագ, ախընէա էհւզնաէ սահիհ Քիրաաէթէ մալիք՝ քիմաէ պուլունմայաճագ. վար ըաա սա, վէք ազ օլմագ կէրէք:

Ծնարըն սա օլան Քիրաաէթի՝ հէր մաաաէաէ աէյիլ. մաաամ քի սահիհ Քիրաաէթ՝ մէշգ իլէ, թէձրիւպէ իլէ օլաճագսա, հէր քէսին Քիրաաէթի մէշգ էթաախի մաաաէաէ պիր. զիրա մէշգ իլէ. թէձրիւպէ իլէ ծնու էօյրէնմիշ: Պու սուբէթաէ հէր մաաաէյի Քաալէաէձէք սահիհ Քիրաաէթ սահիպի՝ պիր սաամ պիլէ պուլունմագ սաձըրըմ:

Ընձագ Հադ թաալա ինսաանլարա պու քէրէմի վէրմիշ խսէ. գըսգանարագ վէրմիշ աէյիլ. Քագաթ Քիրաաէթ աէախխմիզ՝ կէրէք կէօզ իւլէ կէօրինէն, կէրէք ագլ ըլա պուլունան շէյի անլայաճագ՝ պիր Քիքիր օլաուղունաան, պու Քիքրի՝ պիլա զարաղ. քէաամիլանէ միւյահազա էաէրէք, կէրէք մէշգ իլէ, կէրէք թէձրիւպէ իլէ աչմագա միւհթաձ ագր:

Քիլ-վագը էյէր Քիրաաէթ աէախխմիզ՝ պիր շէյի աէչմէք խսէ, քիշի պիլմէախի շէյի, եախօա պիլա զարաղ բուսագաը էթմէախի շէյի, նինձէ աէչէ պիլիր: Մուգաաաէմ գուրմուշ օլան սաամ, եախօա թէձրիւպէախի օլմայան սաամ, պիր սագըլսա նինձէ սօզուս աէչէ պիլիր:

Պէն քի, պահսէ կիրէն մաաաէլէրի թէքիա վէ քէմալ իւզրէ թէՔիիշ էթմէք՝ նէ կիւճ շէյ օլ

աուշնու պիլիրիմ. Էուգալաա եազըլըմ կի-
պի, ասիմա շիապհէ էաէրիմ, զիրա էլլէրին
էանկըշընը կէօրէ կէօրէ՝ ուսեցա օլմուշում: Պա-
զը աստամբար՝ կէօյա պիր էանըլմազ քէլամ-ուլ-
լահ տըրլար կիսի, պիր մաստէյի ասրմասան,
արամասան, ախուշինմէսէն, սէրպէսթ ֆասլ
էթահքըէրինի կէօրիւրսէմ կիւլէրիմ:

Վէ օնլարսան զիյատե կիւ լէձէք՝ պիլմէհի,
անկլամասըը, հիչ խասլերի օլմասըը մաստէյ՝
ոիլ աճըզ, հաքիմանե ֆասլ էտէնլեր պէ:
Պիլմէհիյի սէրսէմ՝ գարըշըըը մաստէնին թէ-
մէլի պէլլըսըզ, սեվվալը միւեզզինլիգաճը մէճ-
հուլ, զըսաը այագասը մայրում սէյիլ, էոյէ
մաստէնին ասհապէթինէ գարըշմագ՝ ինսան գը-
մընըն գուարէթի նէ գասար օլսուղունու պէ
մէյիսլ սէ, պէնիմ պիլմէհիմ եօգ սէմէք պիր:

Իլմ իչինաէ պիշմիշ սաամըլար՝ չօգ շէյին թէ-
մէլինէ էրմիշ, վէ հէր պիրինի պիլսա զաւսագ՝ սէ-
րին թէֆթիշ էթմիշ, նիչէ թէճրիւպէլեր կէօ-
րիւբ՝ էօյրէնաիքտաէն սոնրա, պիր սահիհ գարար
վերմէյօրլար սա, նէֆսլերինէ թաապի սաամ-
լար, քէնան ապդըլարընա պէյէնմիշ ֆօսուլար,
սէրին ապդըլարա մայիք կիսի, պիր մաստէյի
պիր այագ իւաթիւնաէ ֆասլ էթմէք խասխաը-
նը նէ՞ ապդըլա էտէրլեր:

Պիր շէյի ֆասլ էթմէք՝ նէ գասար կիւճ շէյ
օլսուղունու անկլամագ իչին, ինսան սիւնէա
սաավալարընասան վէ պաղը չիրքին մասլահաթլար-
սան պիրէ էօրնէք ալմալը:

Պիրինին պիր սաավասը օլսա, նէմինաէ օլսն
հադգը էյի ֆարդ էոիսդ, խաամինի եէնմէյէ նէ

գառաւ աբդգամ էառէր, չալըշըր, եօրուլուբ։ Պրինին պիր քիւսիւսիւ օլսա, հադգըմ վար մը էօգ մու տէյի, պի զարաղ առամլար ըլա մէշվէրէթ էառէր, էշինաէն առսէթուհան նասիհաթ խաթէր։ Պրխոխ պիր չէյ սաթըն ալաճագ օլսա, էյիսինի ալայըմ տէյի՝ օնա պուհա ասրար, պիր գաշըր պիր պիրինէ բուսպար էառէր, կէօզաէն կէշիրիր, թէֆթիշ էառէր։

Պրխոխ էվլինէճէք օլսա, ալաճաղը գարըներն ձէհիզի՝ էլվէրիր մի, էթրաֆը ույղուն մու տէյի արաշթըրըր. զիրա պիր առամ պազարտան պիր ալ ալսա, էյուրիւշիւշինէ հիւանիւհնէ պագար, պիր սագաթըղը օլմասըն տէյի քէֆիլ աբար. ալաճաղը պիր հայվան էքին, իւսթիւհնիւն թագըմընա պագմազ, ֆագաթ խուբյունու խուսունու սօրարքէն, զէմանէհնին առամընա՝ ալաճաղը գարըներն ձէհիզի էէրինաէ օլսուն սա, քինոի ձէհէննէմ ճանը պիրզ օլսա, մանի տէյիլ։

Կիւնահ հադգընսա սա պէօյլէ էթմէզլիր մի։ Հէրէքէնիլէր պիր առամըն մալինի գափաթմագ իչին, տէքբին սօլսոլըն վէք սահինինի տէշմէզլիր մի. սոնրա պիր սրղըլթըր չըգարսա, հաքիմ զաալթ հուզուրունսա ձէվապ վէրէք պիլմէյէ. վէ պէչքի իգթիզա էառէրսէ, էէմին էահ պիլմէյէ, ախշիհնիւսպ ախշիհնիւսպ տէ, շէրա կէլէձէք հիչէյէ գարար վէրմէզլիր մի։ Նիչէ պաղըրկէանըսա, նիչէ տէլսըլսա վէ միյանճըլար միշթէրինին կէօզիւնիւ աչմազա՝ տէքբին սահինինի գուրմազլըր մը։ Պիր պիւյիք առամ՝ պիր պիկիւնահ քիմսէյի թէվէ իւսթիւնէ կէթիրմէյէ, նէ աչմազլար գուրար։ Պիրի օպիրի-

նին այսպէսներ գայթըմաղա, ինքնիրանին վէր եւագըչըրներ իմաստ էաէր։

Քէզալէք խըրըզ՝ չալմանին եօղունու սիւ-չինիւր, մուսամէլէմի՝ միւհմաճ օլանը Թօրա սիւչիւրմէնին եօղունու արար. գումարպազ՝ գազլարը ԹուԹղունա կենիրմէնին Թարզնը մէշգ էաէր, ասլանարըրնը՝ խալգը ալսամանին եօղունու մէշգ էաէր. վէ պուննուն կիսի հէր նէ սիւրլիւ ալչագլըգ օլա պիլիրսէ, հէվսինի կիօզիւն էօնիւնէ կենիր, պապ, հէվսինին չալըրըզ սէվինսէյի՝ չէյԹանլըգին էյիսինի սէչի՝ մէշգ էԹմէք սէյիլ մի։

Էյլէ իսէ ֆիրաաէԹ սէսխիմիզ՝ ինսանլարին քիմինսէ ազ՝ քիմինսէ չօգ՝ պիր գուարէԹ սիր քի, վէրէն Թանրը հէր քէսին ազալարընին գուվվէԹինէ կէօրէ վէրմիշ սիր. յաքին ֆի'լլինսէ էանըլմամազ իչին, մէշգ իլէ միւյահազայէ միւհմաճ օլը. չէյլէ քի ֆիրաաէԹի եազըԹըմըզ՝ ազ սաաթ գուլօնուրսա, օ գուլօնանլարսան սա քենարլէրինէ պէյէնէնլէրի, ֆիրաաէԹի մէշգ է գօմայանլարը, հէվսի նէֆսլէրինէ ույանլարը, վէ ագըլլարընա վիչին գօսաուգլարը չէյլէր իլէ ֆիրաաէԹի քենարլէյինլէրի, վէ չէյԹանլըգա գուլանանլարը այըրըսագ, սահիհ ֆիրաաէԹէ մանլիք՝ ազսան ազ սաաթ գալըր։

Գու պապաէ սէնի իլգամ էանիգ, սէնին գուրսաղԹաըրզ զանն էԹմէյին չիւպհէմէ՝ հագ վէրմէմէք իքի չէյ վար. էվվէլա գունճա ալիմ վէ ագիլ սաաթլար՝ չօգ Թէճրիւպէլէր էԹմէյքսէն սօնրա, հէր չէյին էօզիւնէ ագըլ էրսիրիգ,

նիչ նիչ միւյահաղոլար էթոնիքաէն սոկրա, եինե հէր կիւն ձէսիմ լանկըշտրա ոիւշոիւքլէրի ոիր։ Պու առամլարը պուննաա ոէֆթէէր էաէձէք օլսամ, էէնի յուղոլթ քիթապլարընաան պիւյիւք օլուր, վէ եինե հէվոի սոկրա ջըմնազ։ Իյիլէ օլառուգսան սոկրա օ պիլմէոիքլէրի սոկրամառդլարը մառառէլէրի՝ լիսանլէրինէ աղըզ, ֆառլ էթմէյէ ձէսառէթ էաէն ապըլլառա կիւլմէյիմ մի։ Պաղըլարընն ֆիրառէթի վոր. յաքին օլան ֆիրառէթլէրինէ էյլէ ֆօառուլառընդլոր քի, մէլոիք գառառ զինէ մալիք ոիրլէր կիոի, հիչ մէշդէ միւյահաղայէ միւհթաճ ոէյիլ իզ գլյառ էաէրլէր. նէ լանըլա պիլոիքլէրինի վէավէոէ էաէրլէր, նէ լանըլըր օլառուգլարընը պիլիրլէր։ Ֆիրառէթ ոէոոյինն պէօյլէ՞ մի օլուր. Ֆիրառէթինն իչք ֆի՛ինի՝ քէնառի լանըլըր օլառուղունու պիլմէք ոիր։

Սանկյա, պու ապըլլը կէչինէն առամլարընն չօղու՝ ոիրէթ մառլահաթլարընաա պիգայա օլուրլար։ Գնաքին ապըլլարը վոր՝ ոէրնն ֆիքիրլէրի վոր՝ չօգ շէյ պիլիրլէր՝ տիւնեաա մառլահաթլարընաա կէօզլէրի փէք աչըգ որը. յաքին էն իգթիսալը մառլահաթլարընաա կէլինձէ, հիչ իսապէրլէրի էօգ. պիր ոէ մառառլարաա սէօյլէնէն միւնէձձիմ կիոի, կէօզիւնիւ տիքմիչ կէօքոէքի էրլարըղլարաա պագպարագ կիառէրլբէն, այաղը ոիոլինառէքի գուչուչաա կէօրմէգ, նչինէ ոիւշէր պօղուլուր։

Չօգ ապըլ. չօգ ֆիքիր. քէնառի զիւնիւմլէրինձէ՝ չօգ աճառիգ ֆիրառէթէ մալիք ոիրլէր. օնառան սոկրա, ինսանաա յաղըմ օլաճագ մառառէոէ,

Էանի՝ ախրէթ խուսուսունաա, պու ախնէա-
աէն ասկրա վարաձաղը էէրաէ՝ սիփէր օլաձագ
պիր էէր թէսալիք էթմէաէ, ագըլըրը թու-
թուգ՝ պիր շէյ ախշինէմիգլէր։ Ցիւնէա էն-
կինինաէ եօլա չըգմըշըար, էօյլէ սէրպէսթ կի-
աէյօրլար քի, էձէլ սիրէ քինաիլէրաէն իւթի-
րաղ էաէձէք կիսի. վէ ախնէաաէ էթաիքլէրի
կիսի, ախրէթաէ աէ իզզէթ իքրամ տաւա էաէ
պիրէձէքլէր սանըրըլար։

Սէն պէօյլէ աստամլարա՝ Ֆիրաւէթի վարաէր-
միսին։ Պունլար՝ պի այնի էլլէրէ իլաձ վէրիպ
աէ, քինաիլէրէ թիմար էաէմէյէն հէքիմլէրէ
պէնզէր։

Հագ թաալա ինսանա Ֆիրաւէթ վէրմիշ.
կերչի ախնէա մասլահաթլարընաա աա քինայի
իստարէ էթսին աէյի, յոքսին ախնէաաէն զէյա-
աէ ախրէթին էպէսի աէվէթինէ նասիլ օլուպ,
օ աէօնմէզ աթէչէ կերիֆտար օլմամանըն եօլու-
նու Ֆարթ էթմէյէ գուլլանըրն աէյի վէրմիշ.
հայի պու քի, ախնէա մասլահաթլարընաա հէր
նէ գաաար Ֆիրաւէթէն աստամ օլսա, էանըզմագ
գապիլ սիր. զէրա ախնէաանըն թարիգլէրի նի-
զամլարը սաէթ ինսանձա սըր. յոքսին ախրէթ
մասլահաթլարընաա եանըզմագ օլամազ, զէրա
ծնլարըն գանաէնունու գուրան՝ Ընլահ սըր։

Ցէ իմի ախնէաաէ սահիհ Ֆիրաւէթ աղ
օլսաղունու խապէթ էաէ սիզանմի՞։ Զօգլար
Ֆիրաւէթիմիզ վար աէյի պէպիւրլէնիր, օյուսա
ծնլարըն Ֆիրաւէթի զայրիլէրաէն աէ աղ օլսու-
ղունա՝ շիմի աէնին աէ ագլըն էաթսը. զէրա
ծնլար Ֆիրաւէթի՝ էա մէշգսիզ թէձրիպաէսիզ.

ոգըլ եօրմոյարագ էտինմէք ոէվաասընաա ոյջ-
լար, եա քէնամի ոգըլլարընա պէչէնմիշլէր,
էոխօա էն էլզէմ մասլահաթլարընը ֆարգ է-
ոխպ ոէչէմէզլէր։

Գուռնաան պէօյլէ ինչա Ալլահ սէնին աչի-
քեար կեօրիւնիւր գլյաա էթոռկին մաասէաէ,
պէն շիւպհէ էթոռկիմի գաագահաթ ասա էթ-
մէզսին. զնրա պկր շէյի պիրաէն պիրէ ֆաալ
էթմէկիսկ, շիւպհէաէ ասուբմագ՝ ասըլ ֆիլրաաէ-
թին հիզմէթինին պկրի ոիր. վէ պէն ասնա կիս-
վէնիսկ, պու գաասար սէրպէսթ սեօյլէոխիմաէն,
սէն ոէ պէնիմ սահիհ ասօսթուն օլասւզուսու՝
էլպէթոէ ֆարգ էթմիշսին ոիր։

105

ԽՅՒ ԳԱՐԸԼԱՐ

Պէնիմ էֆէնիմ,

Սէն պանա ոիւնէսոյէ կիլմէք նասիհաթընը
փէք կեշ վէրմյօրսուն. պէն ասնա՝ պուռնաան
սօկրա օլմազ ասըրիմ, սէն հինանմազընն։ Եըլլար
պէնիմ կեօզիւմիւ աչսը, պէն այոթըգ քէնարիմի
աշգա ալարըաձագ չօձուգ ոէյիլ իմ։ Կվէյոա-
սըզ էօլէձէյիմ, սոյուա թիւքէնէձէք. հադգըն
վար. վէ պուռնլար օլմասըն ոէյի պանա էվլէն
ոէյօրսուն։ Պէն խալթասաը՝ զէմանէ գարըլա-

ըմ՝ըն պօզուգլուղունա պաղըպ, էվլէնմէմ ակ-
ամ իսի: Սէն թէքըար ակօյլէսէյինակ՝ ինաա
էթմէամ, յաքին օ ալթընա կիրէձէյիմ եւ-
քիւ՝ պիր էյի անկլայըմ ակէյ պիր սէնէ վաակ
իսթէամ: Շիմսի եէսի սէքիզ այըն զարֆընաա
կեօրիւպ անկլասըղըմը՝ սանա պիլսիրէյիմ ակ,
պաշնաան ազկըա պէն ասիւնեայէ կիլմէաէնմէզա-
բա կիլմէք նէյէթինէ գարար վէրսէյիմի անկլա:

Պէն՝ պիր թէրպէյէլի, մսղլըմ, վէ իօշ մէշրէպ,
քեամիլ գըզ ապաասըմ, յաքին հիչ պիրինի կեօ-
ղլեմ թուվմասը: Գըզլար էրկէն լքէն, պիր
թանըլմասըդ ասիւնեա ազը, եադըն վարանլա-
րըն կեօղիւնէ՝ էքաէրկեա պիր մի. ֆէրլիհ գըզ
կեօրիւնիւբ, թէհլիքէսիզ լիմանլար, չէշէքլի օվա-
լար, կիւզել չայլար չայըրլար կեօրիւնիւբ: Լա-
քին գարայա այագ պաապ. մէմլէքէթին իչ
եիւզիւնիւ կեօրմէլի քի, ասիչ եիւզիւնէ հիչ պէն-
զէր նէրի եօգ. թօփրաղը գուամաան իպարէթ,
ատալարը եալչըն գայալար. մահսուլունու տեր-
սէն, չալըշըլա ակքէն պիր:

Պէն պու մէմլէքէթին իչէրիսինէ կիրիպ, պիլ
մեսիմ շէյլէրի անկլամայա ձահա էթամիմ. վէ
իսթիսաա էվլի օլանլարըն՝ էվլէնսիքաէն ազկըա
նասըլ չըգալըղընը թէֆթիչ էտիպ, պիր՝ էյի չը-
գանընը պուլուրսամ, օնուն հալինի էօրնէք
թուվթարագ, շու թագընաձաղըմ քեօսթէչին
էհվէն եօլսուսունու պուլմազա՝ Ալլահըն յոլ-
ֆուչու՝ օնսան էօյրէնիրիմ սէսիմ:

Վէ ալէմին սիկինուէ կեզէն՝ արիֆ, զարիֆ,
գուլաղը սէվիք, թաապիաթ սահիպի սէսիքլերի
զէմանէ գաապնալարընը սէֆթէքրաէն աշազա վար-

ոբգաան ոնկրա, խալգըն էյի գարը ոէոխքէէ-
բինի սիւղմէյկ պաշյաարըմ։ Վէ պագայըմ, խալ-
գըն շունլարա էյի գարը ոէոխյի գաաար վայր
մը ոէյի թէֆթիլէ պաշյաարըմ. զկրա պու խոմ՝
իթիպարէ նէ գաաար յայըգ ըսա, յայըգ օլանը
ո գաաար ազ ոըր։ Խամի պու թէֆթիլիմանէն
նէ գազանարդըմը ասնա անկլաթմագ իչին, պու
էյի գարըլարը աա թագըմ թագըմ եազալըմ։

Պունլարըն պիր ազը՝ զէվգաէն սէֆաաէն ու-
զագ, պիւթիւն կիւն էվինին իչինէ, վէ չօճուգ-
լարընըն թէրպիյէսինէ մուգայէ էտ, վէ էյի գա-
րը ոէնէձէք չօգ հալէէրի վար։ Լաքին քէնտի
ագըլարընա պէյէնմիշլէր. պէն հէր նէ սէօյլէր-
սէմ, հէմ սէօյլէմէյիմ կիտի օլսուն ոէյի կէձէ
կիւնահուզ գօճալարընա խըրլաշըրլար. Ֆագըր
ասամ հիչ պիր շէյաէ սէօզիւնիւ եիւրիւթմէ-
մէզ։ Պու ձիւմլէ իլէ քրիսթիյանլըղը էլտէն գօ-
մաշար. վէ էյի գարըլար ոըրասընա օլմագ իս-
թէրլէր։

Պագըլար գօճալարընա միւթիւ, էվէէրինէ ի-
ասրէլի, ձէպէլէրի թէսպիհ իլէ սօղու։ Լաքին
էվին հիջմէթքեարլարը էլլէէրինաէ էսիր պիր.
գարընըլարը եարը աձ եարը թօգ, պիւթիւն կիւն
խըրսըզ սընըղ՝ իսանն սինիզ ոէյի թաղիր սինէլէ-
մէքսէն՝ իչ կիւօրմէյէ վագըթ եօգ։ Վէ եիւղէ-
բինէ էօյլէ էյրի պագարըլար քի, հէր սէօզէէրի
իձրա օլաա պիրէ, եինէ Ֆագըրըլար գաապահա-
լը ոըր. չէօյէ քի, պէօյէ ինաան օլմագտան
ըսա, հայվան օլաագ տահա էյի պիր ոէրէէր.
զկրա պագարըլար քի, հայվանլարա քէնտիէէր-
ոէն զկյաոէ իթիկագ վար։ Վէ եինէ պու թաշ

Եւ ըստ էության իւր էին քրիստեան ըղ առըն, խաղց առ Եւ զանն կենսատուին քրիստեանըղա պատար, էյ գործը արր առ։

Գօճալարը՝ պիր ազ ինսաֆը օլուն առանը, շաշգըն, անֆիհ, միւսէյհէպ, էվլատ ուշագ առնիպ օլսճագ սըն, խատրինի սիլմէզին առ. էրէք, եւ ալէրինէ ամըլըրլար. հիզմէթքար առանին էվին ալուշմինի տիր, կենդանէրի ասյմազ, պալարըն գանըր էմմէք խոթնըլար. ան ան. լարը նէ գառար խըրփալարան, անլար հիզմէթի օգուսար էյի էաէր առյէրէք, իգթիզա էմանի նէրառ՝ խանին վէ խըրսըղ օլսուգլարըն՝ գօճալարընա խապաթ էմմէք իչին, ինսաֆը ինֆիքյալար առ էառըլար։

Պազըլարը առ գարսաշ մուհապէթինառ գուսուր էմմէդ, ճանընա մուգայէտ, վէ հէր քեսէ էյլէք էմմէք գայարնառ արր. յաքին մուհապէթին էօզլուսիւնիւ աչըրըպ, էվլատլարընն գապահամինի պապալարընառ քիմ էմանինառն պարչգա, եարան ըլա՝ էօլսաշ ըլա քէօմիւ էօլլարսա կեզնպ եւրիւմէյ էլ ԹուԹաշ, գումարսա օյունառ էմանէքլէրի ոօրճու վէրմէք իչին, էվանն ապճէ կիւժիւշ՝ վէ առի էշնա վէրիրլէր։ Վէ պու անֆիհլէքլէր իչ էվլէրի էրգըլմազա եիւզ Թումանուշ էքեն, էմէքլէրի իչէ էօրմիւգ, գօճալարընառան ապլարլար. Համմա կէօզլիւնիւզիւ աչըն, պապանըղ առյմասըն առյի էվլատլարընա արգը արգը Թէնպէհ էառըլար։

Պու անպէպ իչէ առր քի, չօգ քէամիլ պապալարըն՝ էառպէղ էվլատլարը օլուր. գիրա

անալար՝ հայվանձա պէր աչըրը մուհաւպէթ իլէ, էվ յաալարընէն գապահաթէրինէ կէօղ էումուպ, պապալարընաան կիղէմիլէ, պէճխուչլարընը արթըրմադա, վէ էվէրինի էրգմադա ապանը օլուրլար:

Ձօղու աա էվէրինին խաարէմինաէ գուսուր էյմէղէր, էվ յաալարընը օլաուգձա թէրպիյէ ապէրէր, ափունէ աթէղիքէրինաէն ապրընըլար. յաքին գօճալարընը պէր ապրէձէաէ գըղդանընըլար քի, զավալը աաամլար, հէր նէ էյմաէր, էլպէթաէ պէր քեօթիւ մանա վէրիրլէր: Տիւնէաէ գօճալարընն պաշընա՝ պէօյլէ էյի գալընլար կիպի քեօթիւ պէէա օլամազ: Պաունլարընն պուս ապէրիյինի՝ ապրընլարընաան չըգարմազա՝ հէր նէ պէօյլէսպէր գանաարըամազլար. հէր նաալ գըմընլաանաալար, ափլէրինի քեսէթիրէմէզլէր:

Պաղընլար աա ձանլարընա մուգայիէա, յաքին կիպիմէրինէ աահա զիյաաէ մուգայիէա ափրէր. շէօյլէ քի վաղար եօրթաս կիւնլէրի՝ պէր թէլ իաաթիւնէ կիյինմէաէքձէ, պաաարագ կեօրմէքաէն պէրէ վազ կեչէրլէր. վէ պէօյլէ էթաէքլէրինէ հագ սէպէպլէրի վար. Թանղրընըն վէրաէի շէյի գուլլանմամագ՝ պէյինմէմէք պէր ապրլէր: Պէօյլէ կիւզէլ բարոյական իչինաէյին վաըմը:

Պաունլարըն պաղընը պօյա բաաարագ աա գուլլանընը. վէ զէվգ չունաա աըր քի, զայրիլէրաէ կեօրիւրլէրաէ իքրահ էաէրլէր, պէնիմ էօյլէ շէյ էթաէյիմ եօգ աէյի պէն եալան սէօյլէրլէր: Օնաան սօնրա քենաիլէր՝ կերէչի կիպի պէօյանմազըգձա, աաամ էօնիւնէ չըգմազլար. մէյէր քեն-

ակէրինի գօհալարընա ակէկնակումէք իչին իմիչ
խաթէրաէն ինան :

Պաղըլարաա պու էքսկըվըէրին հիչ պիր
էօգ . աուալարընը սալա գուաուր պրագմալ-
լար . էվէրինաէ էվէնիմէն , վէ հիզմէթքեարլը-
րընա մուգայիէա ակըլէը : Աչքին էօյլէ զայգին
մէրագլըսը ալըլար քի , իշլէրի կի ձէրի էլի
էթախինի աուչատ , օնա պուընա կիշիլի նագլ
էթմէք ակը . ամմա կիշիլի ակլի նագլ էթախ
եէրսէ՝ օն քիչի վար ըմըշ , ևինէ նագլի կիշի
ակը . վէ պէօյլէ կիշիլի կիշիլի նագլ էաէրէք , ա-
լէմէ թէվաճուր էաէրլէը : Վէ զէմքեարլըգ նէ
մուրատար չէյ օլաուզու մայում , ակլաէն ակլ
եայըլարգնա պիւյիւր , վէ ակը քիւչիւճէք փէ-
րէ՝ վարա վարա պիր պիւյիւք ֆիլ օլաուր :

Վէ պիրիսի ակօնաէ , օ էօյլէ ակլիլ ակը , էա-
խաա մուպալաղա ալը աէսէ , պագ նէ ակրէլէր-
աէն թէփէլէրաէն՝ ուչար ուչմազ խապաթլար
կէթիրիր : Պիրի սօհպէթի գափաասայըմ՝ աէ-
ակըձէ , պուընլար ազըալը , սալթ պիր սաամըն
հադըրնա աէօյլէնիյօրլէն , ինաալընա՝ պիր գա-
չընը սահա իլավէ էաէրլէը : Օնաան սօկրա
պուընլար էյի գարըլար ալը , քիմսէնէն ագընա
գարսալընա գարըշմազլար , հէր քսան էլլիսինի
խաթէրլէը , ֆիքիրլէրի սա գըրմագ ակլիլ ակը ,
էա աձըալգլարընաան աէօյլէրլէը , էա վէք սէվ
ակըլէրինաէն : Վէ պու միսլի սօհպէթաէն օլ
գաաար խօշլանըրլար քի , էա պիրինի զէմմ է-
աէձէք , էա զէմմ էթմէյէ զահմէտ վէյսա է-
աէձէք՝ պիր սօհպէթ ՝ալաուգլայն , հէր նէ գա-
սար խպաաէթլի օլսա , սուսալընը պիրէ էալը

պուշուգ պրոգըր, պէօյլէ սէվսպլը ասհպէթ-
էն կերի գալմազ։

Պունլարըն պիր աղը տա էխխոլիք Թասլար,
քինոի մէշրէպինի էէնմէքառ կէչէր, խրէնմէյի,
Թիթաննմէյի վէ գօրգոչու պասաըրըը, վէ պիր
սախԹէ էխխոլխլէ քինոիլէրէ սիւշմէյէն հիզ-
մէԹլէրէ պիլէ կիրիլլէր։ Ցիւնէա շէյլէրինառ
կէօզիւ օլմամազ, սիւնէա պիւյիքլիւյիւնիւ
չէյ էէրինէ գօմամազ, վէ կէրէք էվսէ կէրէք
սէշարսա՝ միւհԹաճ օլանլարա էէԹիշմէք խիւ-
լեալարըլա, հէր նէ ալչագ հիզմէԹ օլսա, հիչ
պիրինէ էօգ սէմէզլէր. շէյլէ քի սալԹ էյի
գարը սէյիլ, սուրը գարը սըր սէրսին։ Լաքին
եագընսան պիր ԹէֆԹիչ էԹսէն, պունլարը
եափսըրան՝ քիսէր իլէ էլլէրէ պէնզէմէմէք իս-
տիասը սըր։ Պունլար կէրչի աղ սըր. լաքին գօ-
ճալարընըն պաշընա պիւյիւք պէլա սըր. զիրա
էվվէն հիզմէԹլէրինառ չէքտիքլէրի զահմէԹի,
կէօրսիւքլէրի իշի՝ էիւզլէրինէ վուրուպ, քէն-
տիլէրինէ սէչէնմիշ օլսուգլարընը աշիքէառ էԹ-
տիքլէրինառէն պաշգա, օ պէչէնտիքլէրի ապըլա-
րընա ույսուպ, չօգ սէֆ'ա էվվէն տիրլիչինի պօ-
զուպ, չարէսիզ զարարլարա ու զրասըրլար։ Պի-
րինէ էյլիք էառլիմ սէր իքէն, օպիրինի իսարսսպ
հառրլէր. զիրա օ պէչէնտիքլէրի ապըլա ույսուգ-
լարընսան, օ էյլիք սէյի խիւրէա էԹտիքլէրի՝
կէօզլէրինէ վէրառ օլուպ, էօԹէ եանտա էԹ-
տիքլէրի սահիհ զարարը կէօրէմէզլէր։ Հասըլը
քէլամ էօյլէ ֆօսուլ, էօյլէ ինսառձը օլուրլար
քի, պէնիմ կիսի պէչէնիլէձէք պիր իշկիւզար
սահա էօգ սուր տէտիքլէրի էէրսէ, իսալգ քէն-

ակէբաւէն աէ էքբահ էաէբ, կէօրախէքլէրի իշա
աէ ։

Պուննլարաա պաղը աա Թէլախալէկ գալա
քէօբէն ագըլլար վար քի, էյնի ֆէննալը պէնի
գաաար այլըմ էաէն էօգ աուբ աէբ. վէ էյի ա
ախքլէրի՝ սալմ քէննաի էԹախքլէրի ախը, սալ
քէննաի ֆիքիրլէրինաէքի ախը. վէ էլինքի քէն
ախլէրէ չէրքին կէօրիւնմէք՝ էօյլէ իլլէԹ օլմա
աուբ քի, էլին հէր էԹախի՝ հէր աէօյլէախ
ֆէննա ալը. էաէնին՝ աէօյլէյէնին ֆիքրինի պէ
ԹէֆԹիշէ գօրլար, կէօյա ֆանիլը կինի խալըք
գալալինի իզլէյէճէքլէր ։ Վէ պու գարաա
մու հապպէԹի իլէ, էլլէրին էԹախի էյի օլա
աէյէրէք, քէննաի էԹախքլէրի ֆէննա օլուբ. վէ
էլլէր՝ քէննաի ԹէրԹիհլիմիզ իւզրէ քէաամիլ օլ
աուն աէր իքէն, քէննաիլէր՝ ճանլարընը իԹիրի
լէր ։ Վէ հալ պու քի, քէննաի էԹախքլէրի էյ
օլաուզունու խապաԹ էԹմէք իչէն, պէն գաաար
Թէլախալիքլէր իճաա էախտ, պիր եալանաա
պիր եալանա՝ ուչար ուչմաղ խաախալար ըա
աօհալէԹի էաէպախզինէ պինախրիրլէր ։

Պուննլարաա պէնզէր՝ պիր աէ խալըքն գալալի
ԹէֆԹիշ էաէնլէր վար. վէ օ ԹէֆԹիշ էԹախ
լէրի քիմսէաէ հէր նէ կէօրաէլէր, քէննաի ֆի
քիրլէրինէ խապաԹ ալը ։ Էյնէր էԹախի զարար
ալը պիր շէյ խաէ, ֆէննա մանաա վէրիրլէր. էօգ
էյնէր քէննաի ֆիքիրլէրինաէ օլանընն աքսինի խա
էԹախի միւրաիլիք ախը, իչ եիւզիւ պէլլի օլմա
ալն աէյի էաէյօր աէրլէր ։

Պաղըլարը աա էօյլէ Է՛հլի ըղալ ալը քի, էրքէ
եիւզիւնէ պագմաղաա խոշնմաանք էաէրլէր. ի

քին քննախնբրնի պիր շէյ եէբինէ գօմուշար, էրքէյին պիրի եխուզէբինէ սօղրա պագաճագ ղա, եախօա ինսանխնէթ օլաուն տէյի խաթըրընը սօրաճագ օլաա, տէր պագաղ քննաի ֆիքքըբինաէքինի իշլէմէյէ պաշլարըար. էյէր պիր խօշլանալըգլարը սաաղ ըսա, նէ սյա. էօգաա աուր սա սուի զան կխնահընը պինէ. ֆագըր սաաղընե նէ ալշագըղը գալըր, նէ էաէպ սէզնխ:

Սէօյէ իմաի պագայըմ, պու էյի գարըշարընե էլինաէն գուրթուլուշ վար մը. սուրըլուգլարընը Ալլահա պէնզէմէք խօթէրլէր՝ հաթթա Ալլահընե կէօրմէսինի՝ ծնչար կէօրմէք իսաիխասընաա սրըշար. վէ պէօյէ էաէպսէզնխնէ քննսինէրինի Ալլահաան իւաթխուն սայրաղ, շէյթանաան ալշագ օլուրշար. զիրա շէյթանընե իսաիխասը՝ սալթ Ալլահա պէնզէմէք իսի:

Պիր աէֆ՚ա պուննարընե պիրինի կէօրսուսմ. կէրչի իւզէրինաէ գարըշարընե չօգ խուչարը էօգ, վէ կէօրխնէնէրաէ՝ Ճանընաա մուգայէէա իսպաէթէմէ իսի. յաքին սուի զանն ըշա խայալինի էօյէ քէօրչէթմիշ իսի քի, կէօրմէսինի իշլէմէսինի շէյի՝ կէօրսուսմ, իշլէսիմ աէյի եէմինէ էաէրսի. շէօյէ քի, Ճինն չըգարանարար՝ պուննուն Ճինննի վար, շէյթաան պուննու զասթի էթմիշ ալտաորչօր սանմըշար ըսը: Սօկրա օգուշա օգուշա անչաարըար քի, քննաի՝ գուրա գուրա խայալինի պօզմուշ ուսմուշ:

Պու էյի գարըշարընե պագըսարընաա չօգ էյի հալէէր վար. յաքին հէր էթմէսիմ էյի պիր տէյի պագընաա պէչինիսի, գօՃաարընե պօշնուննա եու-

լոյս թագաւոր, ապրեցուր եկեղեցական չէյտ առ. խի խաղաղական կեանք գուրանդը. քիմինի կիւրեր, քիմինի աղայարագ, ոչքդ իրէ աօլապ ըլ՝ հէր խաղաղական բագուդաստը չէյի եղած իրը գօճաներն հատաի վար ըսա, պիր խաղաղական էօգ ասան. սիրեմ սէօյլեր, գաւդա էաէր, քիւսիւ թուդար, հիչ ուսանմազ, ապրպէթ խաղաղական եղած իրը:

Պաղրլար տա գօճալարընա հիչ թրնմազար տա, էյի գարդա պէնզերլեր. յաքին քենաի ագ. բագալարընդն արատընա կիրտիրլէյն, գօճաղ նա տա, գայն անատընա տա, էլեխանէ կէօրիմ ձէսինէ աէ, նէ պէյ պէյ գաֆեմանլար պիչէրլեր: Անձագ գայն անատընատան գօճատընա, էլեսինատն գայն անատընա, կէօրիմ ձէսինատն էլ եխանէ, էա կէչիպ, էա չիքէայէթ էտիպ, էվին սիրլեսինի պօղան գարդլարա պագընձա, պուն. լար էինէ էյի գարդ տայրլըր ա:

Նէթիձէի քէլամ, սիւնատնդն էյի ատակի գարդլարդն՝ տանա չօգ սիւրլիւ հալէրինի նագլ էտէ պիլիրիմ. յաքին ուղուն էթմէք նէյէ յազդմ. շու գաատար սէօյլէյիմ քի. էն էյի կէօրիւ նէնէլէրատէ ալէտսէվկինէ պէշ սիւրլիւ չէյ վար քի, էրքէքլէրին պաղրլարընատա պուլունուր, գարդլարդն հէփսինատ՝ քենաի ձէ հիզլէրի սիր. էանի, ինատձրլրգ, եալանձրլրգ, զէմքատրլրգ, էքի եիւզլիւլիք, վէ քենակէ պէյէնմիշլիք:

Պանա պիր էվլի գարդ կէօսթէր քի, ինատձր օչմայա: Հէփսի ինատընա մուզիր սիր. մէյէր պախթընա պիր էրքէք գօճայա սիւշմիւշ օլա քի, գարշ կէլէմէյիպ, էէլքենի էնատրէ. էինէ

պու ձիւռլէ իլէ գալըմնին զըտաղլէթինի պէյան էթմէյինձէ օլամազ։ Գալը գըսմը՝ քէօր պախ-
թընան՝ հիւքմ ալթընտա օլտուղուն պիլիր,
վէ իւսթ օլայըմ տէմի՝ շէյթանլըղլա հէր
տիւրլիւ էօյուս արադ, վէ էլինտէն կէլտիի գա-
տար՝ քէնտի իսթէտիյինի էթմէք իչին, ինտա
էտէր, գօճաղընըն մէրտիվընա գարշը տուրուր։

Եալանճըլըգ տէրսէն, գալըլտըտա էօյլէ թա-
պմա օլմուշ տուր քի, էրլտըզլտըտա պիր նուր-
տուզ էրլտըզ վար տէտէլէր ինանըլըրմ, գալը-
լտըտա պիր էտալան սէօյլէմէզ վար տէտէլէր ի-
նանմամ։ Վէ պէն հիչ էտալան սէօյլէմէմ տէյնի-
լէր վար քի, փէք չօգ տուր. օնլար հէփսինտէն
գիյատէ էտալանճը տըր. գիրա պէն հիչ էտալան
սէօյլէմէմ տէտիյի՝ հէփսինտէն պիւյիւք էտա-
լան տըր։

Ջէհքէտալըգտա Ֆատատալըգտա էօյլէ մահիր
տիրլէր քի, մէտհ էիւղնունտէն սէօյլէտիքլէրի
էէրտէ պիլէ՝ պաղը ուսանտալըգլը էուրթգունմա-
լըրը վար քի, զէմմ էթմէքտէն պէթէր տիր։

Էքի էիւղլիւլիւք՝ գալըլտըտա մախտուտա օլմուշ
պիր քիսվէթ տիր։ Եալան տուրէթ կէօսթէր-
մէքտէ էօյլէ Ֆէնէրէնմիշլէր քի, քիչի փէք ա-
չըգ կէօզ օլմալը քի ալտանմայա. վէ պէնիմ
գըյասըմ՝ տիւնէտուտ օնլարըն հէր հիսլէսինէ
ապըլ էթիչտիրէճէք ատամ էօդ տուր։

Փէնտիկ պէյէնմիշլիկի տէրսէն, տանըլըմ
տիւնէտուտ պու քիտրէ միւպարէտ օլմատըգ
գարը էօգ։ Հիչ պիր շէյտէ էտանըլտըգ տէմէղ-
լէր՝ վէ էտանըլտըգլարը իսպաթի օլտուգտան
սոնրա պիլէ, էինէ տէօլէրի իլէ՝ պըրըլմըլտա-

ըլյա խաթէ չըգալըմ աէրլէր. գօ գօճալարը սիւյիւքլիւքլէրինի ինձրա էթմէյէ չալըշընըլար. միւմքին ասէյիլ, գարըդը իլգամ էտէմէզլէր: Վէ վայ հալինէ օ գօճաներն քի, գարըսը կեօնիւլ աչըտգըդը կեօսթէրէ, զիրա հիլլէսինտէն նայի գօճաներն կեօնլիւնիւ եէնամէք իչին տիր:

Խոճի էյի գարըլարըն հէվիսակ ինտամը եա լանձը, իքի եիւզլիւ, վէ քենտիյէ պէյենմիշ իտէ, հանկի ասէլի վարըր աս պու քէմինտի պէյ նուննա թագար: Եա պէն տիր կենձ գըզ ալա աս, էյի գարը օլաճաղընա՝ տիր ֆէննա գարը օլուրսա, պէնիմ հալիմ նիձէ օլուր: Խոթըրմա կելտիքձէ, թիւլէրիմ գալդար, գանըմ ասնար, քեմիքլէրիմ ասրտըլըր:

Վէ էյէր էյի գարըլարըն պու հալլէրինի ակն նէրտէն էօյրէնտին ակրտէն, եինէ էյի գարըլարտան էօյրէնտիմ: Պու էյի գարըլարըն պիրինի օպիրլէրին հանընտա մէտհ էթտիյինէ, ակր ադամ օնլար պարչար սանա պուննուն էքսիքլիքլէրինի պիր պիր նադլ էթմէյէ: Օնտան ակօն, օնլարը պուննա մէտհ էյլէ, պու տա օնլարընքի նի ակօյլէր: Հասրլը քելամ հէր պիրի զէմանէ նին քեօթիւլիւյիւնտէն կերի տուրաձադ ֆազիլէթիմ վար դեյտա էթտիյինտէն, էլլէրին էքսիքլիյինտէն իրրտհ էթմէք սուրէթի իլէ, գաֆալը գուԹուլարը աչար մէյտանա ակօքէր:

Պու Թարզ ըլա եօլունտա էյի պուլտում. զիրա գարըլարըն ալէտսէվիյէ գուլլանտըդը զէմքեարլըգ Ճամրտարընը՝ քենտիմ գլադուզ ԹուԹմաձ ուտում: Պիր էյի գարը՝ քենտիտէն զայրիյէ իթիտար օլունտուղուն կեօրիւրսէ, Ճանը

զգըլըը, քիպրինէ էէսիրէմէզ. ծնուն իչին էյի գարը կէօրիւնէյիմ ասէյի, էլի խըրխալալըմ քի, պէն իթիպար պուլայըմ ասը: Վէ հէր քէսին զրրընը տուչմազա սէվտալարը էօյլէ գալիպ տիր քի, պաշա չըգընձայաատէք՝ գուլլանմաատըգ եօլ պրագմազլար:

Պու վէճՀ իլէ պիրի օպիրինին էքսիքլիյինի պէլիր, յաքին քէնտինինքինի Թանըմազ քի խալահ ալուն. շէօյլէ քի քէօթիւ եօլտա կէզէն գարըլար՝ քէնտի քէօթիլիւքլէրինի պիլիպ իգրար էտէրլէր իբէն, պուընլար քէնտիլէրինի էյի եէրինէ գօյուպ, օպիրլէր հէփ ֆէնա արը ատընըլար. վէ քէնտի Թագսիրտէճլարընը Թանըմազ խաթէմիյպ, համԹա իթիպարսէ ԹուԹատուգլարընատն, Թէրպիյէ գատուլ էԹմէզ օլուպ, օպիրլէրտէն ֆէնա օլուրլար:

Խանի ահունէա ատը վէրմէմիյիմ հադգըմ օլտուղունու՝ ինչա Ալլահ ատնա անկլաԹտըմ. պուընատն ատնրա ֆէնա գարըլարտան կէօզիւն գօրգմազ տա սէօզէ կէլմէյօրտուն տէյի շէքէյէԹ էԹմէզլին. զնրա ալէնիմ պու գատար տըգ գամ էԹտիյիմ՝ էյիլէրին հադգընատա տըր: Վէ պու ԹէֆԹիշիմ՝ ֆէքրիմի պու գատար Թատիգ էԹտիքտէն ատնրա, կէօզիւմ էօնիւնատ զէմանէնին մատա գարըլարընըն տիւնէտայը ալԹ իւտԹ էԹտիքլէրինի կէօրիւտսէմ, պէն արԹըգ ֆէքրիմի չէվիրէ պիլմիյիմ: Գուտաշըն բիւքատ պաշը պէօյլէ խատ, Թէրտա նիւզիւ նիճէ օլուր:

Պէն տէ գարըլարըն շէրրինէ գաիրընատագ իչին տիր քի, մէշրեպլէրի հադգընատա եաղըլը օլան շէյլէրի օգուտագա տիւշմիւշիւմ. վէ պու

պապակ Սիմոնիակա նամ էաքի բուժ շախրինին հազարդը իֆրամի խօշումա կելմիշ ախը։ Պու շախը " Էրքեքբէրին պաշընա պէլա օլմագ իչին, ֆէլէք գարըլարըն հէր պիրինի պիրէր շէյտէն համիմըշ ,, տէյէրէք , օ ահօյլէտակի շէյլէրին հալինէ կեօրէ՝ հէր պիրինէ ուչդուն հիճիվէր եմակաէն ասկըա , հէր քիս քենամի գարըսընաան շիքհայէմ էաէր , էլին գարըսընը մէտհ էաէր տէր ։ Վէ պուռնըտրըն արաասընաա՝ արըտան օլան գարդը սէօյլէր . « Մուհմէտ օ գօճայա քի , ա-րըտան օլան գարդա մանէք օլա . գուատ բատպ գարը՝ հալընըդ օ տաբ . էվինէ մուգայէտա օ-լուբ , էլինաէ պէրէքէմ օլուբ , էվինի շէնէլէտի , Թէրպիյէլի էվլյաալար էէմիչաիրիր , էօմրի-նիւ՝ գօճասընըա մուհաապպէմի կեչիրիր ,, տէյի մէտհ էաէր ։

Սէն տէ պանա օ շախրին տէտակի՝ արըտան տօղան գարդը պուլ , պէլքի Ֆէքրիմ տէօնէ . յաքին չիւնքի արըդար՝ օ էաքի զամանդարտան պէրի գըսըր ըմըշ , պէօյլէ գարըդար համմազար ըմըշ . պէն տէ տիւնէատյէ կէրմէտէն , տիւնէա-տէն չըգարըմ ։ Էքի պին էքի եիւզ , էքի պին իւչ եիւզ սէնէ մուգատաէմ էազան Սիմոնիդա՝ շիմաի տաղ օլսա , պէլքի օ արըտան տօղան գա-րդը՝ գատխատսինաէն բէտիա էաէրտի . վէ արը-տան տօղան գարըտան մանատար՝ ալէտսէվկէ Ֆէնա օլտուդունու՝ պիզ քենամի գատխատսին-սէն անկայօրտագ , զէմանէ գարըդարըն Ֆէնա-դըղընը շիմաի քենամի կեօրէճէք օլսա , պիզմէմ նէ սէօյլէրտի ։

Խամի պէն Ալլահա տըղընըդպ, պիր գաչ էյիլէր

վար ակիմ. յաքին պու սանա Հալէբինի էաղ
ըլըմ գարըլարա սա խալգ էյի ակոխինաէն,
պէն պիր էյխինի պուլուրում իւմիտի իլէ, գու-
մար օյնայամամ :

Պիրտաէր, սէն էիւրէյինի բահաթ էյլէ ակ,
պրագ պէն պու Ֆիքիրտէ գալըյըմ. պու իլ-
լեթ իլէ էօմրիւմիւ գլուսալթմադա չալըշմա քի,
պէն տահա չօգ եաշայըպ, սանա չօգ զաման
սաատագաթլա հիզմեթ էտե պիլէյիմ :

106

ՋԱՒՓ ՄԻՏԷԼԼԻ

Պէնիմ ատաթուրք,

Ա՛յէլ թաամ՝ձիւպ էտէյօրսուն. պու սատամ
սալընսա պիզիմ ահպապըմըզ ըսը սա, չիման
պիր ազ իլէրի կէլսի տէյի՝ շիշմիշ գոպարմըշ,
պիզի թանըմազ օլմուշ ակմիշսին : Էլպէթտէ
էօյլէ օլուր. պունլար հէր կիւնքի կէօրտիւյիւ-
միւզ շէյլէր տիր : Պունլար զաՓի միտէլէր տիր
քի, էգապալ ակոխումիզ յօգմանըն էն քիւշիւյ-
լունիւ պիլէ սինտիրէմէզ. միտէսինին գալըը-
բամաղընատն զիյատե շէյ էէմիշ կիտի, հէմ՝
իչէրտէն տգըլ խատաթէլիքլէրի փէյսա էտէր,
հէմ տիշարտան վիւճուտ սագալըգլարը :

Պէր աճախ շէյ տիր քի, կէօրտիւքճէ քին-

ահմ քննահմէ կիւլէբիմ: Պազը առաւմ պիր ազ բիւթաէսինի արթըրսա, փէք քիւչիւք եքեն, փէք պիւյիւք օլմագ առմէմ. Ֆագաթ պիր ձիզ վիձէ իլէրի կելսէ, միաէսինին զաֆինառէն՝ պին ախըրլիւ իլլէթ էահինիր, էյլէ պօզուլուր քի, ալիլ վիւճուտա օլսուր գալըր:

Պազը քէրրէ պիր քիւրք, պիր էնթարի առյիչսէլէր, միաէլէրի զահֆ օլուպ, ալըշմասըղը թաառմը եէ՛ախըլէյն սինահրէմէզլէր, թավրըլըրնը պօզարլար, խասթա օլուրլար:

Պիրի պիր քիւչիւք իշ կեօրիւր, պիրա պիյիւչիւնէ գաառը առյիլ, օ կեօրահիչիւ իշէ ալըշըգ առյիլ ախր, պիրառէն պիրէ կեօզիւնիւ պիյիւեահիւր, էպի տօսթլարը թանրմազ օլուր: Պու տա միառ զահֆիլիյինառէն կելիր: Պունա գարշըլըգ, պիւյիւք իօգմալար եէմէյէ ալըշըգ օլան առաւմ՝ հէր նէ գառար պիւյիւք իշէ թայէին օլսա, միառէի ալըշըգ օլառուդունառան, նէ մալին չօգլուդու ապլընը շարշըրտըր, նէ առիրէնին պիւյիւքլիւյիւ կեօզիւնիւ պիւյիւառիւր, նէ առթանառթ կեօզիւնիւ գառմաշըրըր. առլա գառարընը շարշըրմազ, թառիհաթինառ հիչ պիր բառհաթըզլըգ օլմազ:

Օպիրի պիր քիւչիւք մառլահաթա մէմուր օլմուշ, միաէի քիւչիւք, օնու առ սինահրէմէզ. օնառան վարըր սինիր փէքլիյի փէյառա էառէր. սէլամ վէրէնլէրէ պարընը էյէմէզ, եիւրիւյիւշէ առլըրլըգ փէյառա էառէր. վէ էյլէ մէրառգը օլուր քի, քիմսէյէ կիւլէր եիւզ կեօսթէրէմէզ: Եէառիի իօգմա կէրչի քիւչիւյ իառիւ, յապին չարչ նէ. միառ առ քիւչիւյ իառիւ, ալըշմասը, գա-

նընաա պօզուգլուգ վէչաա էթոխ։

Պրխախ պէր մանալպա էրէր. հէր նէ գաւաար քիւչիւք օլսա, էվվէլքի րիւթախէնաէն՝ եա քէնախ հիւնէրի իլէ, եա պէր թէապէր իլէ, եա նուգուա ուլա պէր աէրէՃէ իլէրի կիչմիշ. օ սաաթ թէպախլ օլուր, ախշնքի առամ ախչէ պէր. պօյնու թուլթուլմուշ էյիլէմէզ. ագըլ սօլանմասը վէչաա էթմիշ, էվվէլքի ահպասպընսան պէրինի բասթ կիլսէ, պաշընը էօթէ եանա չէվիրիր. ոնրա ծնու վէք չուգուրաա գալմըշ գյաա էաէր։ Միսէսի գախֆ պէր, պինիր իլէթի վէչաա էթմիշ։

Օպէրի հիզմէթքեար իքեն աղա օլուր. միսէսի ուֆագ յօգմայա ալըշմըշ, պու պիչիք կէլիր, պունու պինախրէմէզ, պուսաէ վէչաա էաէր, պիրսէն պէրէ կէօյիւա սրագասընսա ուղրար, էվվէլքի չէնէկինի իթիրիր, ֆէրահը աէօնէր, պէր աղըրլըգ թաագընըր. վէ հէր աէօչէսխինի այէթի քէրիմէ ախչի սաթար։

Տիւնէանըն ֆէնա սաէթլէրինին պէրի սէ պու տուր քի, պէօյլէ սաաամլարա՝ խալգ աղա չաղրըր. օ տա պէր էանախ մը որր, պայաղը պէր տաամ մը որր, աղալըգ էագըշըր մը, եագըմազ մը, գյաֆէթի սիւզախլէյին՝ աղալըղը թաագընըր. վէ աղալըղը թաագընաըգլայն էվվէլքի պէրի ուննուաուր, աղա ախչէնսէն ղայրխախ իլէ աէօյլէշմէզ։ Պագ պէր գախֆ միսէչէ պէր ազ զիյաաէ թաամ կիրիսէ, նէ ֆէսաասլարա աէպէպ օլուր. քիչիկի ուննուէթգան էաէր, էվվէլքիլէրի խաթըրա կիթիրէմէզ։

Պէօյլէլէրինն նիչէսի, վար։ Պէրի պասպասընընն

արգայլա եխք թաշբաղըն ունուաուր. օակրի անաալնըն էվէրաէ չամաշըր էայգաալղնը ունուաուր. օակրի էթախի չափգնլղ ըլա՝ խալք քենաէի հօվարաա պէլիլէախինի ունուաուր. աահա օակրի խըրաղլըղըլա թուէթուլաուղուն ունուաուր. վէ պուննա քէզալնք նիչէ չէյէր վար քի, խաթըրաա թուէթուղ, խաթխալ էաէձէք օլաալար, միաէ զախֆլխինէ հէփ աէվա օլաձագ իլաձլար ալր:

Լաքին աահա պէթէրլէրի վար: Պաղը ախնաէն ինաաֆաան խարըձ թարխգ իլէ՝ գզաֆէթ թէպախլ էաէնլէր վար, պու մարազլաա օնլար աա միաալթէլա ալր:

Տիւն չու աէվլգանլընըն կկախի բուպա արգաալնաան աէօքիւլիւյօրաու, եխզնա եէրաէ՝ էլի կեօքախիւնաէ կէզէրաի. պու կիւն նէ՝ խօշ թէպախլ օլմուշ: Վխալարաէն պիր աէվաղ սահիւի էթէյի ալթընաա ալընը, հիմայէ էաէյօր, պիլմէմ քենաէի մի, էվինի մի. հէր նէ հայ խաէ հիմայէնինն շաֆգը՝ հէմ քենաի խաթխունիւ էաալարլաամըշ, հէմ էվինինն իչինի: Պու չէշնիաէ թաաամ աէյիշմէք՝ փէք զէհիրլի չէյ եքեն, վէ օ արգաաաան ախուշմէ բուպալար ըլա աալնանմաաան ըսա՝ խալգաաան եխզնինիւ աագլամագ յաղըմ եքեն, էօյլէ չիշքինլնք փէյաա էաէր քի. ածաագա հիմայէ էաէն ադանընն օրթաղը մը ալր, գայնը մը ալր, էօգաա էվ յաաը մը ալր աէրաին: Պունա պիր զայրնաի ադրլ էքսկըլնի աէր. լաքին պիղ եինէ միաէ զախֆլխի աէյէլիմ:

Պիրնի քենաղըաաա թաավուաա էլ չափուք-

լուծյալա թէ իւրեանց ախուժէն ալըշմըշ. պու ահնաւթ՝ քննախէ քիսլը օլուչօր. էլինէ պէր գալ կեշմիշ. թէ իւրեանց թէ ասիանց էօլմուշ, քննաի գլյաֆէթինի կերէչի կիպի ախուժիւշ: Նաքին ո էհտիչի հարամ՝ միահեանէ ուչմամըշ, զաալի էահմէչօր, չըփարաճագ, ավլինի ուզաթմըշ. կէօզէրի ախշարը ախուշմիւշ, պու թէ ան բնի չիշմիշ, հիչ էվվէլքինէ պէնզէր էէրի գալմամըշ:

Օսմրի պէր քիսլագըդ թագընմըշ. աղըր բուզալար, ավլը ահօշէմէլէր, ասնեթուրլու մէճլիսլէր զկյաֆէթլէր էահր, էսքի ատաթլարա ուզագան մերհապա: Պուննուն միզաճը նինչին պէյլէ պօզուլաուս: Միահեանին գալարըմայաճաղը թաամլարտան օլաուս: Պու թաամ նէրանէն փէյտա օլուչօր. պէրինին մալինի ալըպ վերմէքտէ՝ փարամադըմը էալայըմ ահրբէն, աուճ աուճ հարամ էուլթուրուշ: Նա պէյլէ էահճէյինէ, նինչին էուլթգուննուպ ալըր էթմէչօր: Նէ էաֆսըն, միահէ փէք զինֆ պէր, իմթիհա օլմուշ, պու խալը պաշընա վուրմուշ, պաշընը ահրահմ էթմիշ:

Գարըլարը աէօյլէմէմ, զէրա ընլարըն ապը զինֆ օլտուգունաան՝ միահէլէրի ահ իֆրաթ զինֆ օլուր: Ընլար հէր ահվէթլէրինի, հէր իպալէրինի բուպատա, ինձիահ, պուննուգպատա, վէ պուննուն կիպի մաագարալըգլարտա գլյատա էթմիքլէրինաէն, հէր նէնի բուպա կէչիպ՝ ինձի ձէվահիր թագընարգճա. էօյլէ գապաըրըլար քի, ո իչէրլէրինաէքի չիշքին կէօնիւլիւ ապէյամազլար:

Օձլար յազըմ ասէյիլ, պիզ էվնէ պիզիմ զաֆ միաէ էլբէքլէրե պագալըմ։ Պիր էվնի էնթա. րի, պիր էվնի պինիշ կէյէն Հօֆփալար, նէ ա. ֆալի շէյ սիր։

Պու նէ միաէ զաֆիլէնի սիր ֆի, էօյլէ ուֆա. Ճըգ յօգմալար պիլէ սըգընթը վէրիր, գուբա. ղը օ գատար չիշիրիր ֆի, իչէրլէրինէ սըզմազ։ Պագ, իմթիլա օլաուգլարը նէտուն անկլաշըլը. օթուրուպ գալգըպգլարը էէրսէ, սօհպէթի քէնաի կէյտիքլէրի բուպանըն իւսթիւնէ տու. շիւրիւլլէր. օնաան սօնրա պաշլարլար գումա. շընըն բէնկինի մէսՀ էթմէյէ. պիչիմինի ալօյլէր. լէր, գաչա օլաուղունու ալօյլէլլէր, վէ պու. նուն կիսի զէվզէքլիքլէր իլէ օ զաֆի միաէլէ. բինին սինաիրէմէսինին իսթիֆրաղ էաէրլէր։

Պաղըլարըն սա էվնէ միաէ զաֆիլէյի ասէյիլ մի ֆի, պիր Ճիւզի իթիսարը, պիր աֆէրիմ. պիր մաշ–Ալլահ սինաիրէմէյիս, տէր ագապ պիր ալիմլիք, իչկիւզարլըգ Թագընըրլար. է. Թէքլէրին Թօփլայըպ, աուտագլարըն պիւզէ. բէք՝ հէր սօհպէթէ տիլ ալԹարլար. էլ իլէ այ. ագրլա չըրփընարագ՝ հէր մաատէյի պիլիր պիէ մէզ՝ քնաէլլէր պիչէրլէր, էրրիԹարլար ալքըլլէր։

Պու մարագ՝ միաէնին աատէԹաէն իաարըմ զա. ֆիլէնի սիր. յաքին պէլայէ պագ ֆի փէք չօգ աուբ։ Պունլարըն էուրԹաուղու յօգմա փէք ու. Ֆագ տըր. յաքին միաէսի զաֆի օլաուղունաան, սինիրլէրէ վուրուր, պաշ աօլանմասը փէյաա էաէր, ագը աէօնէր, ախունէայը շաշգըն սանըր, վէ պիլգինՃլիք քէնաի պաչընա անսըզըն իչտամ օլմուշ զանն էաէր։

Պու իլէմին ալը Ֆէտասը ատֆա վար. ալըն ալը գաչ ասլըալը ատամըն Հօնիւնատ ալը շէյ ափըէը, հէր քէս կէօզիւնիւ ծնա ալքը. խալ-գըն կէօզու, եախօտ ափըէտախլըմ ալէյէնալը-ամ Ֆիքրի՝ միաէնին զարլարընա վուրուր, ալը էքսիւրիւք փէյատա էատը. զնրա օ էուԹատ-զու յօդմա ատֆիհ մի խալ՝ ատխԹէ մի խալ, միաէսի սինաիրէմէսի:

Պիրինին գափուատու, էա զամի ափուղկիւն, էա ասկրատան ափուզիւլմիւշ օլուր. Ծատմըն ա-զըրըզընը տուչատ, պագատ քի խալդ քինախկ պագատը, խամիֆրատ էԹմէչիմ ակլի տու-ատագարընը ըսրըզը տուրուր:

Պէր ատֆա վար. ալըն ալը վազ էատը, էա-խօտ ալըշըդ օլմատըզը ալը ասֆափէԹ՝ ալը պահսկ կիրիր, պու յօդմա միաէսինի օ գատատ պուզանատըզը քի, օ ալըշմատըզը ասֆափէԹ՝ օԹուրուպ գալդըզը էէրակ՝ ազըզնատան ափ-շատը փիւռիւրիւր: Ամմա մատազահԹ ազ ալը շէյ խիչ. հիչ մադուզէսի պիզէ օլսա, միաէ զափ օլտուղունատան զատԹ էաէմէզ. օլդատատ օլուր քի, գարշըսընատաքինին պիզէ միաէսինի պուզանատըզը:

Միաէ զափքէսինին՝ պէն ատնա ատֆա չօգ ՖէտատաԹըզը նագէ էաէ պիզէրիմ, յօքին անչ-լատագա՝ պու գատատը տա էլվէրիր: Խանի պու զափքէսին ատը նէ ալը, պէն աէօյլէյիմ: Տիւն-էանըն հէր շէյի՝ հիչ մադուզէսի օլտուղունու պիզմէմէքատէն, հիչ ալը շէյն պիզիմ իԹիսատրի-միզէ յայըգ օլմատըզընը անչատմամագատան, կէօ-զի կէօրիւնմէք ասվատընատան՝ ատըն կիսի էչ-

լերաէն այրը օլմագ խոսխաալընաան, նիհայէթ սամ սաֆի ֆօսուլլուգտան հասըլ օլուր։

Պու ախվանէլնի պիզէ էթախրէն՝ քէնահիզի վէ քէնահ չէյիհիզի՝ պիր չէյ նէրինէ գօյուպ սա, խալգըն իրթամընը իմխխարընը էախնէգ սէվսաալ սըր։ Պու խուսուսսա Սոկրաա ֆէյլէսոֆ էյի սէօյլէր. «Բիւզիկսար՝ Թուլուսնու շիշրախի կիսի՝ քէնահչէ պէյէնմէգ սէ քիշիի շիշրիր ։։ սէր։

Պու սա պիր ձինս սէլինէգ սիր։ Վագ՛ա պիր սասամ պիր միգսար իլէրի կէլէսի, պիր ազ բիւթագէի արթմանլա, պէշ ան վարսա էախնմէյլէ, պիր էնէնի բուսպա կիյմէյլէ, պիր շէյէ պիր ազ սոգըլ էօրմանլա, քէնահի էլլէրսէն իսաթիւն սայմագ՝ սէլինէգ պէշարէմի սէյիլ մի։

Տօղրու սէօյլէ, պու միսիլի իմթիալ, շիշքինէգ, սինիր իլէմի չէգէն զաիֆ միսէ սասամլար՝ պիր քիւշիւգ իօգմա էուԹաուզլայն, միզաձրնը պօղար, էա փէգիշիր, էա ալըրլարը, էա շիշէրսէ, աձրամազմըրըն։

Շու ախունասսէ հէր նէ էյի շէյիհիզ վար ըսա, հիչ պիրի պիզիմ սէյիլ, հէփ էյրէմի պիր սէյի սիւշիւնսէգ, ագլըմըզը իշլէմախյիհիզ էէսէ, հէր ան էշ պէօձէյինի՝ էրլարզ սէյի ալ սանաորզմըզա իլգամ օլասագ, հիչ պու շիշքինլիքլէր օլմազ։

Պու շէյլէր՝ պու սէֆիլ Թասիսէմիհիզին սէրսինի պէլասընը՝ պիր գիւսէմ էքսիլմէզ օլսուզունու սիւշիւնսէգ, նիհայէթ հէր գիւսէ սիւյիւհիւզ իշ, հէր մալիգ օլսուզսուզ շէյ, հէր նէ գասսար պիւյիւգ օլսա, պիզիմ հիչ սէ-

վաղմըղ եօգ, հէվ եա ֆէլէք միւսաատէսի ախր, եա թապիաթ վէրլիսի ախր, եանի, Ալ-լահըն քէրէմի ախր ատչի միւյահազա էթմէք, հէր թաատ ատչիշիքձէ, նէ պէօյլէ միաէ ֆէ-սաալարը օլուր՝ նէ սինիր իլէլէթլէրի։

Սուրբ Բեռնարդոսուն տէսիսի կիպի, էլիմիզ-տէ օլանա պագմայըպ, էքսիկիմիզ օլանա տրգ-գաթ էտէձէք օլուրսագ, իւզէրիմիզտէ սահիհ մալ օլան՝ ֆազիլէթ գաֆիաանը օլմասըղընը կնօրիւպ, տրգամըզտասաքի տիւնեա չուլունա պէ-պիրլէնէձէք եէրիմիզ գալմազ։

Շու տէվլէթինի սինախրմիշ՝ գուրսաղը պիւյ-իք սաատլարա պագ. հէր նէ իրի րիւթպէ, իգպալ յօգմասը եուԹսա պօզուլմազ։ Սէնէքա պիմին սէօզիւնէ կէօրէ, պու միսիլի սաատլար՝ տիւնեանըն հէր շէյինի այագ պէթընա պըղը՝ պիձինսաղ զաթլէր ախր քի, տիւնեանըն հիչ պիր շէյինտէ կէօզլէրի եօգ, քէնտի իթթիպար-լարընը սա՝ վարըպ պէօյլէ էրկէթի շէյլէրտէն պիլինմէզլէր. «Ալիձինսաղ սաատ ըրա ֆօսուլ-լուն արսաընսա չօգ ֆարգ վար» տէր։ Ֆօսուլ-լուն սաղԹանաթը տիւնեա շէյլէրինտէ ախր, վէ էլինտէն իթթիրիստ մահզուն օլուր։ Ադին պիձինսաղ սաատըն ֆազիլէթի վար, տիւնեա-նըն հէր շէյինէ պէ գայա պըր. «Նէ էյիսինի գայա էտէր, նէ ֆէնսաընը» տէր Սէնէքա։ Ֆօսուլ սաատ՝ հէմ արզուլէր հէմ գօրգար։ Մալէք օլուրսա շիշէր, օլմասա սէօնէր։

Խանի պու սօսիօսմուզ՝ պիր միգսատ իլէրի կէլտի տէ, կէօզիւնէ փէրտէ էնտի իտէ, շաշայ-օրմուսաուն։ Մէտէ զաֆիլէնի ախր, պըշաըղընը-

ատան զկատակ սկը Ճիւղն չէյ եէսէ՝ սինաիրէմէզ Գուշլար ս առատլար ալը քի, տէվէլէրինի իգտալէրինի եխուզաէն կէօրիւնէն չէյլէրատ ալարար. սկը տէ ֆիէլէք սկը սիլէ վուրատըլայն, չարխլարը Թէրսինէ տէօնիւօ, քէնարկէրին չաշըրըրլար:

Ալիճէնատ առատլարա՝ ալն տէրլէրսէ, այա չէյլէր արզուլէսիրլէրի իչին տէյիլ, իլա Ալխառատէլին տէտկի կիսի, Ճէնատլէրի ալն սկը պախԹլարը Հէր նատրլ օլսա, քէնարկէրին պօշմազլար: Տիւնէտանըն սիւչիւտ գալգմասընը ղէվգլէնիրլէր. այատընը սա, էանատընը սա, սիւչիւչիւնիւ տէ քիւչիւչիւնիւ տէ սկը պահատա ԹուԹարլար: Հէր չէյէ՝ տէյսկի գատար իմհատար էտէրլէր. վէ ինատանը՝ մալին, տէվէԹին, սիւչիւքլիւչիւն գուրուտ տէյիլ, ատատը ալը տէրլէր:

Վադ՚ա սիւնէտանըն մալի տէվէլԹի իզգիԹի նէ սկը. սիչարատան սկը զիննէԹ. ինատանը զկատ տէ սկը չէյ էտէ սկլնը մի: Պատ Ճիւմլէ իլէ սկը քիւչիւք իօգմատան չիչքինլիք փէյատա էտէր զախֆ միտ ատատլար ատնըրլար քի, պատ չէյլէր իլէ ինատան գլմէԹլի օլսուր, վէ պաշդա խատմուրատան էօզրուլմուշ օլսուր: Օնլարըն ինատինատ՝ սիւնէտանըն մալի տէվէլԹի՝ գուրչունտա ալԹուն էտէն քիմիատնը Թօզտ կիսի սկը:

Օնատն իչին տէվէլԹի իգտալի օլան ատատ՝ ատահա զկատակ ֆատլէլէԹ կէօսԹէրմէչլիքին, պուշնլար քիսիրլէրին արԹըրըգսր. օլան պէխատուչլարընը կէօսԹէրսյոր, վէ օլմայանլարը ատա էննիտէն փէյատա էտէյօր:

Տիւնեաւէ մալ, մադամ, ուէվլէթ, ինսանը ինան էթմէդ, իլլա ինսան՝ ընչարա չէօհրէթ վերիր։ Պու հադ ֆէլճա ուէյնէլէրինէ կիրմէյօր, ընուն իչին պու սալթանաթլարա ուէպիւրէ-նիպ, գաղարան սաամէյը՝ ալի ճէնապ ուէյիլ, դէփ ճէնապ սըրըլար քի, պիւյիւքլիւյիւ սալթանաթ սալթանաթտան սիլէնիրլէր։

Ալիճէնապ սաամէնի հալի՝ ուօսթուրմ, միուէսի կէնիշ օլուր. հէր նէ գաարար պիւյիւքլիւք թաամը ուօլտուրսա պօղուլմազ. հէր հալտէ, հէր ուէրէճէէ, պիր գարարսա գալըր։ Իհթիմալ քի պէնիմ դըյասըմ խէլաֆ օլա. լաքին պիր փադիշահ թախթընա ուիլէ չըգմազ միւմքին օլսա, սանըրըմ էվինէ քէնտիմի ինսան նասլայա պաղար, սանա օլան սաադաթտա պէր գարար օլտուղում կիսի, ուէնէա մալինէ ուէվլէթինէ սէ պիզայա օլտուրում։

107

ՏԻՒՆԵՒԻ ՏՈՒԱՂԸ

Ազիզ գարընտաշըմ,

Պու նէ թէպտիլաթ սըր քի պու էվտէ օլմուշ. պիր զաման էչիսի իչմէլէր, կիւլհաւ ցյնամալար, կիւլհաւշէճէք լաթիֆէլէր, վագըթ կէչիրէճէք էյլէնճէլէր։ Պու կէչիսինտէ էվճէ թէօվլէքհաւ օլմուշլար, սապահ ապշամ տուա-

լար, ալիր այագլարը քիլնահաե, խորանլարը գարշըսբնաա ան էախտ աէօյունմէլէր, եխզէլրին էէրէ սիւրիւտ ալտանալար, պօշ պօշ աատագալար, պատարագույլար, նինայէթ էթմէ ալքէլէրի խայր ամէլ էօգ:

Իթխամա էյլէ. իլք կէօրախիյիամահ, պու նէ միւձիզէթ օլմուշ ահյի թաատճիւտ էթահմէտվէ օ էվվէլքի հալէրի պէօյէ ահյիչլախյինէ, ահվինճիմահէն՝ ահտէպ նէ օլտուղունու ատրմագա ձէատրէթ էահմիհմէմ:

Չէլէ սիւն աալըները ածրմաատան անկլատրմ: Իրքենահէն ագա գատրն, չօճուդլարըյլա հզըմէթքատրլարյլա պէրատէր քիլնահյէ կիթահէրը, ալիր զինէթլի ձայնատար պատատրագ, վե ալիր չօգ տաւագարատան ածկրա էվէ ահօնահէրը: Իօյլէ վագթի ալիր միւճահ կելահ. պունլարըն ալիր ագիմ տատաատը վար ըմըշ, տաւվայը գազանմըշտար, իլտմ էթմիշէր:

Էվինի խալգը ահվինճինահէն ագլատրագա պաշլատրը. Ավտահա թէչէքքիւրլէր, տաւճ տաւճ տատատագալար պատչըշտար տատրթմագա պաշլատրտար: Իօյլէահէն ածկրա էվինի իչի՝ կէօզ այատնա կելէն տօտթտար ագրատագալար ըտա տօտտաւ, ագշամընը էինէ էվվէլքի միճնէտրէր պաշլատրը:

Պու կիւն ալիր միւքէմմէլ զէյահֆէթլէրի վար ըտը քի, այ-իւյ-այա մատրաֆիատան մնատա, էօյլէ շէնլիքլի օլտաւ քի, կէչէն թէօվհէքքաւրըզ ագրընթըտըրնըն ածընրնը չըգատրտրտար: Ավթըզ տաւագար պիթահ, թէատիհ չէվիրմէք էօգ, հէնէ հէր քիա էվվէլքի շէնլիհէ պաշլատրը, էվվէլ քի աէրպէհթիհի էլէ ալտրտար:

Խնան, պէր ինֆաալիմ վար քի, օտամա գա-
փանալմ. պէօյլէ գազկէլէրի ուշնուխճէ,
էօվքիմանէն օճուրատայօրում. ամէշիճի ատգը-
ճը իչին, հէման գալէճի էլիմէ ալըրմ, սանա
պու կիւզէլ հիքայէյի էապըրմ։

Գու նաՒըլ իշ ախր ա՛ ճանըմ. Ալլահը, մեզ-
հէպի, Ալլահա օլան իսպատէթի, պուննըլար նէ՛
սանըօրըլար։ Ալլահը՝ հէման պու ֆանի ախուն-
էանըն զարարլըլա պէր կէչիճի զազապ վագ-
թինաէ՝ մի ապատալը։ ճէննէթինն ատվէթինա-
ան մահրում էախ, էպէա-էլ-ապատ պիզի
ակֆիլ էատ պիլէճէյինի ատ պէր քէրրէ ախ-
շինամէլի ատյրլ մի։

Պիզիմճէ միւհիմաճ օլտուղումուզ զաման՝
էալվարըր, ազըտ, եխզիմիզիս էէրլէրէ ախ-
րէրիզ. վէ հէր խաթէախիմիզի վէրէ պիլէճէյի-
նէ ագլըմըզ էաթըքըն, մուրատըմըզա էրտիք-
լէյի, արգամըզը ատճանէր՝ պէր սահա խաթը-
մըզա կէթիրմէյիզ։

Ջինէատաէ էն էանա սահամ ըլա պուննան
պէտ մուամէլէ օլմըր մու։ Իչիճ պու զէմա-
նէնին խիթգասը։ Ալլահ գասըր օլտուղունու
պիլէրիզ, հէմ վէրէ պիլէճէյինէ՝ հէմ ալա
պիլէճէյինէ ինանըրըզ. յոքին հայվան կիպի՝
ախնէա իչէրինէ յապըմ օլուրսա մէէրիզ։ Հայ-
վանսան սա պէթէր իզ. զիրա գալինմըզ այ-
տուգլայն, եէմի վէրէնի թանըմազ օլուրուզ։

Գուզդում, շու մատաէյի վէէք չափուք կիչ-
մէյէլիմ. պու պիր շէյ ախր քի, մաղարըսիթը
հատաէն աշըրը սըր. հէր նէ գասար ատօյլէսէմ,
էխրէյիմի ատուտամամ։ Զէ պիլէրիմ սէն ատ

պէնիմ կիսկի՝ հագդը Թանըը առամ սըն. հիչ օլմազսա, ֆիքրիմիզտե գալմի գալըը, պու ալուն էէվլի առաալտրաան իպա էաէրիչ :

Պու չէյ՝ ալուննէաաէ ուամուամէն առէլթ օլմաչ կիսկի ակը. Ալլահա պիր իշէ էարար չէյ նիյազ էաէն՝ փէք ազ վար. չօղու ԹուԹառուղու բա-պուԹաալդ իշլէրէ՝ էարտըմա չաղըրըը, վէ պազը քերրէ օչգաառար օլուչօր քի, հարամ իշլէրաէ պիչէ իմառաըընը ալուչէօրլար :

Խորան այագլարընա պագ. նիչէ գօճալար, նիչէ գարըլար էիւզլէրին էէրէ գափամըշ՝ պիզէ էվլյաա վէր աչի, կէօզ էաչլարը աէօքչօրլար. չօղունուն աա իսԹէակի՝ էրքէք էվլյաա ար : Թանկրըը Թառձիզ էաէր, աառագալար վէրիր-լէր, պառարագլար աէօչլէակիրլէր, առէԹաէն զիյաաէ առուալար, փէրհիզլէր, օրուճլար էաէր-լէր. քահանալարա մոյրապէալէրէ առուալար օրուճլար էԹակիրլէր. առլը. ալուննէէ վի պիր մուրաաէ էրմէք : Լաքին օ իսԹէակլէրի էվ-յաա Ալլահա յայրագ գիւլ մու օլառճագ, էօգ-սա ալուննէայը պօզմալա աէպէ՛պ մի, ալչագ էաէպ-սիզ օլուագ՝ ինսան առընը րէզիլ մի էաէճէք. օ արզու չէքին անանըն պառանըն պաչընա պէ-լա՛ մի օլառճագ. օնլարը արայան էօգ : իսԹէր-լէր, էալվարըրլար, ազլարլար, արզլարլար. Ալ-լահը Թառձիզ էաէրլէր. օնաան էօԹէնինի ալու-շունմէզլէր :

Գարը պիր էանաան Ալլահա առւա էաէր, էալվարըը էվլյաա իսԹէր, օպիր էանաան հէ-վանի քիպրինի, զարիֆլիկինի, էվլին իչինաէքի Թի Թի լիկինի, վէ ագլընա գօառուղու չէյլէրին

հեփիսինի իձրա էաէր, հիչ սկսինաէն կերի գալմազ։ Գօձասընըն էթմէսիկի ուղուրսուզլուգ էօգ. զինագէտար, զուլուսքետար, Թամագէտար, հարամհօր, վէ սաիր պէտհուչլարտա պօղուլույօր. օնլարտա պադմազ. Ալլահտան էվլատ խոնէր, հէմ էրքէկ էվլատ խոնէր։ Մխամէթէտ օլտուղու պէտհուչլարտան խէլտա օլմազ՝ Ջանընըն էն իգթիզալը իչի իքէն, օնլար իչին պիր Ձիւզի լուֆի խոնէմէք՝ խոնըրընա պիլէ կէլմէզ։

Օպսինինի էա գօձասը խասէթա, էա գարըսը, էա պիր էվլատը. Ֆիլան սուրըա, Ֆիլան էէրաէքի պատիկըզէ խաչա նիհէթլէր գիյարէթլէր, կէօզ հաչքտա տուտալար էաէր, պատարադլար սէօյլէհիր. յաքին պուս էթմէկի նիյազ՝ խասէթալըզը սաղլըզը, վէ էօմրիս էօվլումիս վէրէն Ալլահըն մուրատընա մուէթապլիգ մը, օնուս արայան էօգ. ախնէհաձա բահաթընը արար, օնատան էօթէսի յաղըմ սէյիլ։ Օնատան գամ'ի նազար պուս բէձայը էաէն՝ Ալլահտան քէրէմ բէձա էթմէկէ յայըգ ատամ մը սըր, օնու ախշինէն էօգ։

Պիրի պիր պիւյիւք մասլահաթա էվ վուրմուշ Թուֆէտուղու իչ քէսրըը սըր ատմա, պաչա վարաձաղընատան շիւպհէսիզ վար. քիլիսէյէ պօշար, զարի զարի աղայարտագ տուտալար էաէր, Թանկրընըն պաչընը աղրըսըր. Ֆիլան ատաթատա պէնիմ նիհէթիմէ տուա էյլէ սէյի, Ֆիլան քահանայա բէձա էաէր. մասլահաթըմ պաչա չըգսըն սէյի, Ֆուգարայէ ատատագա ատաղըսըր, տուա ըսմարլար։ Էա օ մասլահաթըն սուրկէթ

պուլմասը՝ պիր ախերէ զարար վէրէձէքսէ. ո սօն իչ տիր։

Պիր խայրըը մասլահաթ վար, Թալխըլխի պիր գաչ տըր. սլաղ ըլա նէ տուալար օլունուր, նէ գառար պատարագըար կէօրիւլիւր. տուրքուն պիրինի ճանըարընա հէմֆիա ալըրըար, մալ, գանավէլ, կիւմիւշ Թագըմըար վատ էաէրլէր քի տուրքուն հիչ պիր իչինէ ճարամազ։ Կիրչ օտիր Թալխը օլանըար՝ մահրում օլաճադ, վէ պէլքի ատ գալաճադ. էԹախքէրի տուա՝ ան-ըարը մահրում էաէձէք. գարտաշ մուհապպէ-Թինէ գարշը շէյ տիր։ Պունըարը հէվի պիրը. մանի աէյիլ. իքի էլ պիր պաչ իչին տիր, օպիր-լէր նէ օլուրսա օլսուն։

Պիր տավասը օլան ատամա պադշահընի վար մը, նէ ճափար. օյունու էյլէնձէյի պրագըր, խապաէԹ սիւչէր. իչի պիԹինձէյէաէք՝ Թավ-ըրնը Թէպաիլ էաէր։

Թէլպիսէր, գումարտաղըար, Ալլահ պախ-Թըրըզը աչըգ էԹանին, իչիմիզի բաան կիԹիրսին աէյի, խալԹաա քիլիսէյէ կիտէր. Թիւրքձէ պիրչէ պիր Թիւյլիւձէ գազ կէօնաէրսին հօլա-ըրմ աէյի, տուա էաէրլէր, սօնրա իչէ կիտէր-լէր։

Պիրի սիւնէաչէ կիրէձէք, Ալլահ, պանա պիր էյի դըամէԹ պուլ աէյի ճալվարըր։ Օպի-րինին էէԹիչմիչ գըզը վար. ատան էա՛ բաապի, Ֆիլանընն օղլունա վէրէյիմ աէյի ճալվարըր։ Պաղըրկէան քէտը աչըգլըզը իսԹէր, մալըմ ուէլամէԹ կիԹանին աէյի տուա էաէր։ Համիչէ գարը՝ էվ յատըմ էրքէք օլսուն աէր։ ԸնֆԹ-

լիք սահիսկի մահասուլում պէրէքլեմէլի օլսուն աէր: Ճէնքճի օլան, էյէր իչէրիսինէ Ալլահը խաթըրնա կէթիրէն վար ըսա, ամանն, տիւնէսայէ աէֆէր զազասը կէօնսէր աէր: Տիւնէսայէ կիրմիշը գըզ՝ պասպամսան եազըճա միրաս գալսըն աէյի տուա էաէր: Ջահանա օլան՝ պիր էքմէքլի մանըզլըգ խամէր: Պասպա՝ էվ յասալարը-սա բահաթ կէչինէճէք պրոպոյլում աէյի տուա էաէր: Ջարխիլսկ մահլ օլան գալը՝ գօճանը փարմաղա սօլայըմ, խամէհսկիմի եահիսըրայըմ աէյի տուա էաէր: Հէքիմ՝ խասաթալար չօգ օլսուն աէյի տուա էաէր: Մէզարճըլար խալգ էօլսուն աէյի տուա էաէր: Ճէլասալար՝ գամէլ օլաճագ էարամազլար օլսուն աէյի տուա էաէր: Նէմիճէնի քէլամ խալգըն սէօզլինէ պագարսան, Ֆահիշէլէր պիլէ՝ ալըշ վէրիշ չօգ օլսուն աէյի տուա էաէրլէր իմիշ:

Նիհայէթ պու մասատէյի խամէհսկին գասար էվվլ չէվիր, տիւնէա էյլիքլէրինէ նահլ օլմագ իչին, գարասաչընա զարարլը զարարսըզ՝ օլ գասար տուալար նէյէէմլէր պուլուրսուն քի, տիւնէաատէքի քրիսթիյանլարըն չօղունուն էմանէյի տուա խպասէմ՝ էա տիւնէասատ պիր չէյ էսին-մէք իչին տիր, էա օլանը իմիրմէմէք իչին:

Ֆիլհաէլէրատ նէյէէմ իլէ պաղը սուրէմլէր սասարլար. քիմի պիր խասաթէլիքաէն գուրթուլ մուշ, էաթագատա էաթմէշ պիր խասաթա սու-րէմէ. քիմի Ֆըրթընասան գուրթուլմուշ, պիր կիմի սուրէմէ. հիչ պիր՝ Ալլահըն յառ-Ֆո՞ւչա Ֆէնա էօլսան աէօնմէշ, իչքի թէրք էմէշ, էլին մալինի էէրինէ վէրմէշ, էլէ վէր-

ախի զարարը՝ էօռէմիշ, Թամաշինը պրոգրէշ, պիր գովզա արասընաա էօվքեսինի զաալի էթմիշ, պիր չէյթան իղվասընա գարշը գօմուշ, պիր կիւնահ ակպէյինաէն գաչմիշ, զէմանէն քիւֆիւրաէն՝ իլէնճաէն էէմինաէն ախլինի ԹուԹմուշ սուրէԹլէր կէօրախ իյիւն վար մը:

Փէք էուԹամաալըղմ պիր լքի շէյ վար քի, սուրբ աւէտարանըն էմրինէ քիւլլիյէն զըտա լքէն, պաղը ախնատր առամշար պիլէ իմիսալ էառէյօր: Պիրի, պատկիրլէրին հէր պիրինէ պիրէր քերամէԹ առա էախպ չէօհրէԹ վէրմիշլէր. Ֆիլան պատկեր խառԹալարը ախրլտիր. Ֆալան պատկեր իմիքլէրի պուլառուրուր. պու՝ էօշնուլտրա սէլամէԹ վէրիր, օ՝ գափալը գըսմէԹլէրի աչար. վէ պունա քէզալնք Ֆառխա իմիգատալար:

Պիրի ան՝ Ֆիլանքահանանըն նէֆէսի ԹԷսիրլի ախր, օ առա էաէրսէ իշիմ օլուր. Ֆալան քիմսանըն առասը զօրլու առր, օնու օգուրլարտա՝ ԹԷսիր էառէր ակի իմիգատա էառէրլէր: Պունլարըն ախնախպլնքահէն նէ՞ Ֆարդը վար: Պաղը ապլա գառընլար՝ ճանըմ, նէ՞ զարարը վար, օգուառուղու քիւֆիւր ակիլ ա, առա քիմսանը արը ակյէրէք, քէնահ իմիգատա էմսինքահէն սօնրա, վէք ալիմ առամշարը տա խաքեսի էմմէք իսմէր. հիչ ախուշիւնմէղլէր քի, Ալլահաան քերէմ ախլէմէք՝ քիշինին քէնահ սլտոգլըա օլուր. նէ օ քիմսանըն զօրուլյուրա օլուր, նէ օպիրինին նէֆէսի իլէ:

Պէօյլէ չէյլէրէ իմիգատա էմմէք, էա հէր չէյին սահիպի՝ Ալլահ օլտուղունա ինանմամագ

ոըը , եան պէն մուբասըմա էրէյիմ ան՝ Ալլահա մինդէթ էթմէյէ մէհապուր օլմայըմ խոսխաոը ոըը , պիրինին գուվվէթինէ , օպիրինին թէսիրինէ , ասհա օպիրինին նէֆէսինէ կիւվէնմէք՝ հէր էյլէյն վէրէ պիլէմէք Ալլահըն գուառէթինի ինքեաո էթմէք ոիր : Վէ պէն թավըրմը մէշրէպիմի պօզմայարագ , մուբասրմա էրէյիմ անմէք՝ հէր ազասը վէրէ պիլէմէք Ալլահըն զաղընը իւզէրինէ տավէթ էթմէք ոիր :

Պու ֆասխա խիխգասոա օլան ատամէյաա տինանէզ անինէրակ , պու խիխգատըոը ալդըշայըագ , Ճահիլլէրին տինոհզինին արէքրատնաըա՞նէ անէկլիմիպու ատամըոըն ֆիլ–ասլ հիզմէթի Ճահիլլէրի իշըաո էթմէկէն , Ալլահատան քէրէմ պիլէմէնին հօլուռնու էօյրէտիպ , խաթիասա մուբասրմըզը Ալլահըն մուբասրնա ալյատուբնագ ոըը . էարատան Ալլահ հէֆիմիզին վէհաէրի ոիր , պիզէ յազըմ օլանը՝ քէնոտ պիզանէն էյի պիլիը . պիզ պօրՃուռմուզասա գուառուր էթմէմէֆրատէն ոօղրա , յազըմ օլանը պիզ խոմէմէռէն՝ օ վէրիր . քէնոտ իսմի շէրիֆինէ քիւֆր էռէնէլէրառէն պիզէ քէրէմինի ոիրիզ էթմէկէն Ալլահ՝ քէնոտկէ զըզընանըոըը հիշ մահրուռմ էթմէզ ան՝ , նասիհաթ էռէՃէքլէրինէ , Ալլահըն քէրէմինէ նայէ օլմայագ՝ հիրրի ատուրըոըն ատասրնա միւհթաՃ ըզ . յապին օ ոիվազատէ ատըը թախթա , քէտըը , մուշամմա փոտՃաըատը ան՝իլ . իրա Ճէննէթինի իզդիհինէ նայէ օլմուշ՝ օ թաասիրլէրին ատհոլլէրի ոիր պիզէ քէրէմ ազը վէրմէք . օ տա՝ էյէր հաշատանըը ընըոըն հաշատասրնա պինդէոիրմէք . հօգատա

նէ ծնող Աստուած եօթ տարեգ վերջ պիտի, նէ պիտ միաձեռնեա պօղոս գ թագաւորութիւնին իսչ լանտըղը շէյի խոթէմէլսիզ. իլա փէտերսիզին հէր կնօնատրակինէ ըլտա վերիտ, ահվէ ահվէ գապուլ էմմէլսիզ ուչի, խալդը իրտա կոչ ձէքէրինէ, պու Յիսուս Քրիստոս Աստուած՝ խալդը պաշտան չըգարտըօրլար։ Քի լսէնին էվվէլ վագթինտէ առաքելներ վէ վախտէր՝ կերէք ոխէ իչէ, կերէք ամէլ իչէ, ախիրէտ շէյչերինտէն խոպա էմմէլի նասհաթ էտերչէր խոն. ծնուն իչին խալդ տատ բուհ ուտտա. շէյտանչըլէր պըտարնը էմանչինտէն, խալդ ատա հայվան կիպի տարէթ Քէն օլմուշ։

Ձօգ շէյ ոխր. Էտվէնտէ պիտ՝ առնատան տան պէ խատէր պիր վուժուտէսէ իքէն, պու պէտ առէմէլերտէն իչրտահ էտեր։ Տիճնէտատ մալինի միչերինի արնարն ուչի, խոպ էթտա պաշչը հէտիյնէչէր իչէ վուժուխանէչէրի առնատրը, օլան մալինի իչէ խալդտա պիճիկչէ կէօսթէրիրլէ։ ուէր։ Էտ պիր քրիսթիչան առատ՝ առերը ինէ յայրտ օլմուշ միչէմ ա բատարնատա պէօյչէ ինինտիզչէչէր կէօրիւտ ուչ ա ձըմատարն մը։

Պու ինինտիզչէչէրին առհա գօյտուտ վոր քի պէօյչէմէչ ուէտանըրտա։ Նէյնէ էմտէն գիյարէմ տէն Յախտ կէօրմէտիչ խոն, խոձատրտա պա գըձըրտա ուխշէրիչ։ Տինինտիզտէն պիշտը, Քրիստոս Աստուած, ինինտիզին առերը մատտէ րինէ քնչիր էտէր առատչարըն նէֆէսի իչէ՝ մա րինֆէմի իչէ, ահրոչէրինէ ահվա պուտրտար. կնօյա Աստուծը վերմէտիչի քնրէմչէրի՝ պուձնտար

քննան խաղինէէրինան չըգտըլըգ վէրճէքլէր կիտէ. քիմի էվլատ խոթէր, քիմի ուէրտինէ ուէրման ուրար, քիմի իմիխինի ասար, վէ պու- նա քեզալիք ձէրտէրար իչրա էմմէյէ՝ Ալլահա նիսպէթի էուէրլէր: վէ Ալլահըն թէրիֆով էմ- մէյի ամպուլի՝ պուղլար պիր նէֆէսլէրի իլէ պօզարըլար կիտի ամինանիյէ ապըլ վէրմիշլէր: Քէնտինի էյի ապըն քի, պու իմիխտառա օ- լան միւհիպուէրլէր՝ նապլ էմանէքլէրի մանարլար ըլա ակնի ուէ իհանատրամանըլար: Պու ճիհէթլի առաճլար՝ Ալլահ վար ուէմէյէ նէ հաճէթ. Ալ- լահա խպատէթ էուէրիպ ուէմէնինի ապլ նէ. ամին ուղուրունա արգընմըլար չէքմէյէ նէ զահմէթ. մանանա պուհուրունա կիօմիխտիւր, օ ապ- հիպ նուֆուզլարըն էօնինէնուէ էապլըն իմիխ- ուիւրխիւր:

Պուհառան ասկրա ուէտապանըր վապ էուէն Քէնէ նապինմամըրը նէյի՝ էապամըշ ալտու: Օ՝ պիզի Ալլահըն իզզէթինի ուիլլինի ուէյի էօյ- րէմմէշ, Սէ էնէյն -նու- Քա. հիսաանլար քուա ուիհնէա ուէվէմի ապապրար, ուիհնէա պիւյիք- լիւյիա խոթէրլէր, ուէվապարը հէմի խհնուէ ուիր, քէնտի իզզէմէլէրինի ապապրար:

Ինֆինամիպ՝ ձէհնէմի խոթէյին ուէյի թէհն- պիհ էուէր. Էյնէ-նէ ապ-պայա-նէ Քա. հիսաանլար պու ուիհնէապը խոթէր, պու ուիհնէապա քա- հալի էուէձէք չէյլէրի խոթէր, ուիհնէանդին ու- ֆիսաները չըգապապաձագ չէյլէրինի ապար: Ալլա- հըն մուբապաները կիօյլէրապ ձէլակլէրը նէ չէքիլ իձրա էուէրսէ, ուիհնէապա ու հիսաանլար էօյլէ իձրա էմմէյին ապյի ապա էուէլիմ ակը. Էյնէն

ֆամ փո տրպեռ յեւրիֆո և յեւրեւ. պիզ ֆան պիզիմ մռւթաաթմիզ օլառն, Ալլահ պիզիմ ֆռ. Թէաֆխիմիզէ ույառն ահրիզ:

Պռւ նէ զըտաֆխէթ ֆիր, ատռ նէ զօրպալըդ ատը պիզիմ էԹաֆխիմիզ. ֆիլ իլէ՝ ֆամի ազիզ օ. առն, պիզէ ձինննէթ վէրսին, վէ քենաի մռ. թաաթ օլառն ահյի տաֆմա ահօյէէօրռզ առ, ևֆռրէքաէն ազֆախինի ֆամԹէօրռզ: Պռնառան անքաշըլըր քի, ֆիլ իլէ առռա էԹաֆխիմիզ ևէրահ, ատլԹ տիվիմիզ ահօյէէր. Ֆիքրիմիզ քինահինի էօյրէԹաֆխինահ ահյիլ ֆիր. ֆիլ իլէ հքմէք ֆռ. Թէրիզ. Ֆիքր իլէ Թաշ:

Պռնառան պիւյիւք շաշդընըդ օլմըր մռ. Ալ. լահ պիզէ ձան էյնիքէէրի ֆամԹէյին ահյի էմր հ. ահր, պիզ ատլԹ Թէն քեֆիվմիշիզ, Թէն էյնիք. էէրինահէն զայրի շէյ ֆամԹէմէյիզ: Ալլահ ֆամԹէր քի քենահի արայատըմ. պիզ քենաի քենահիմ. զի արատըզ, համԹա զաԹիմիզին էն էանա վաք. չատ օլան Թէնինի բահաԹինի արատըզ:

Պէօյլէ առատմըարատա, վէ վիքք ֆռսահէԹի օլան քիմսէէէրատէ ատիէ, հէր կիւն քինհսէյէ կէ. ատռզ Թէասիհ չէվիրէնէէրատէ, հէր պատակըքն պաշդա պաշդա ահձահէ էահռզ կէօքսիւնիւ ահօյ. էնէէրատէ, հէր կիւն էվձէ օԹռւրռատ առռա հ. ահնէէրատէ, չօղռնառան պաշըը րէձատը՝ ահիւնէա բահաԹը ատը: Նօգատա առռատատրընա պէօյէ մռգայէէտ օլառռգատրը՝ Ալլահ պիզէ յռԹ. Ֆռւնռռ վէրսին, շէյԹան ֆռվատէրինէ գատրը գօյատըմ, Ֆէնտա ֆռւյատրըմըզը պրռգատըմ, կիւ. նահ իշէմէմէք նինէէԹինահ գատվի գատատըմ ահյի մի ատը առնըրսըն: Հաչա, օ ևֆռզառէն հԹ.

տիրէրի իսաահէթէրէ գարշըլըգ։ Ալլահ քնն-
տիրէրէ պօշ պօշ տեւնեա տէվլէթի վէրիր սա-
նըրըտը ։

Պէլ. եա՛ բաղդի, ան պանա յուհՓուհու
վէր. սանա յայըգ հիզմէթ էակիմ տէյի կիս-
զել կիւզել առաջտըրը խշտիկ սիմ. յօքիմ ա-
րըզ մէրամ՝ Ալլահ տարըրըգ տա քնարըրըզը
քեամէմն, տեւնեա մանկինի էքսիզտէն ազմտըրն,
տէրս պէլա իսահէթլիք կեօնտէրիպ տէ՝ պիզէ
զաջաղ վէրմէսին. նէթիճէնի քելամ տուա է-
տէրէր ատմա, իսահէտիրէրի Ալլահըն մուբա-
րէնա մուհամմէդ, քնտան Ճանըտրընա խայրըր
չէյ տէյիլ. նէտ նէՓըլէրինին արզու էհտէյի
չէյէրի իսահէրէր ։

Եօ վէնտէ շահրին տէհէյի կիսի ՝՝ իսահէտիք-
լէրի չէյ եա յազըմըզ տըր, եա զարտըրը ,, ։
Պիր փուհՓէրէհի առաւ՝ պէօյէ տէյիլէր ,
Քնա հատի առաւկաղ՝ Ճան կեօզէրի այըլմըշ,
տօզրա տինի հանըմըշ խքին, պիզ Քնան շայ-
իրտէրիհիզ տէհիքլէրի եէրտէ, տուա էհմէտ
Քնան էօրկհտհոյի հատիզի հուհամՃադա-
րընա, էմրինի հէնայհինի պիր եանա քրտգրտգ,
քնտան մուբարընա նհապկի՝ տիեանընի տը-
տատրծը էյիքլէրինի իսահէրէր ։

Պիր փուհՓէրէհի առաւ՝ պու հադ մատ-
տէյի քնտան ադէյնա պուրտա, պիզէ սինհէմ
էհմէք տյըտ տէյիլ մի ։ Եօգաս՝ պադը տէՓ՝ա
պրտգ ըտա տուա էտիտ, իսահէտիհիզ շէյէր
Ճանըմըզտա զարտըրը օրտուզու եալան մը տըր ։

Չէրկէզհատան օղուլտարը իչին,անատարը կհէ-
տո հՓհանտիզտան պիր էյի շէյ իսահէտի. ՝՝ Ե՛-

Ֆէնամիմ, էմր էլէ, էվլատլարըմ սէնին ակ-
լէթինաէ իքիսի սէ էանընսաս օթուրսուն ,, ակ-
սի : Պուննաան էյի չէյ խաթէյէ պիլմիր մի խա-
թիւնա մալը, սիւնա սէվմէթի խաթէմիյը,
էպէսի ձէննէթի խաթէյօր . պու ձիւմլէ իլէ
էֆէնամիմիզ՝ ՈՒ ՓՒՀԵՒ ՂԻՆՒ ԽՒՐՐԵՒ (Մաա. ի-
22.) ,, խաթէյէձէյինիզ չէյի պիլմէզսինիզ ,,
սէյի Թաղիր էթսի . էանի, ձէննէթսէ օթուր-
մազա յայըգ ամէլէր իշէյին սէյի՝ էմր էլէ
սէմէլի խաին անկլաշըլըր : Ֆիլ վագը սօկրա սէօ-
նիւա ,, պէնիմ իշէձէյիմ գաաւհի՝ սիզ իլէ
պիլթիմիսինիզ ,, սէյի սօրսուս . էանի, չէքէձէյ-
իմ սկյաաէթի՝ սիզ սէ չէքե պիլթիմիսինիզ՝ ֆի-
րա ձէննէթ պաամի հէվա էաինիլմէզ սէմէք
խաթէամի :

Շիմսի պու ձէվապը՝ ա՛ձաապա օ պաշ պըղ-
ը էաէնլէրին գաչընա՞ վէրիր : Էյ շաչգընըլար ,
պաչընըղըն պէլաըրնը արայօրսուսնուզ սէր :
Ձօղունա սա՝ սիզէ խաթէյին սէսիյիմ պո՛ւ մա-
սուր . պու սիւնէսանըն Ֆանի բահաթինիսինա-
բէթին էպէսի սէվմէթինսէն զկյսաէ՝ մի խաթէ-
յօրսուսնուզ : Ալըն, սիզին օլսուն . յաքին ձէն-
նէթէ սըզընթըսըզ կիրիլմէզ, պու սիւնէսաէն
սօկրա ղայրի չէյ սամման, ,, Սիզ իւձրէթինիզի
ալաընըզ ,, սէյի Թաղիր էսէր :

Եա՞. իքի ձէննէթ խաթէյսին, էօյլէ՞ մի . պի-
րի պուննաա , պիրի էօթէսէ . սէն Ալլահըն էվ
յաաընսաան պիւյինէք աաամ մըսըն . օ պիլէ՝ ձէն-
նէթ քէնսինին իքէն, պու սիւնէսաէ սկյաաէթ
չէքսի, ձէննէթէ էօյլէ կիրսի (Ղուկ. իգ. 26):

Ալլահըն պիզէ օլան մերհամէթինսէն չիւս-

հէմմէք՝ կերչն հէր հոյ իչէ գապահամ ոլը, յաքին պու Հիւմմէ իչէ Հազ թաալա սիզէ նէ գառար մուգայէմա օլսուդունու՝ էֆէնտիմիզ պին թէմմիլ իչէ անլամըշ օլմասա, պէլքի շիապհէմիզէ պիր էօզր պուդունա սիլսին։ Ցու-վինաշ կիսի պիր փուԹփէրէսինին՝ պու պապա-ամ Ճազըրըննը օգուսուդՃա, հիՃապըմնան նիհայէմու գափտըմ.՝՝ Նասհահ խաԹէրմի-սին,, ուբու՝՝ սիզէ միւնասիպ վէ խոյրուը օլանը՝ պրագ փուԹշարըմըշ սուշնունուն. ընշար ոչ-նին զէվգինէ սիզէ յոլդա օլանը վէրիր։ Ընշար ինսանը քէնտիչէրսէն զեյսաչ ոչվէր։ Պիշ քէն-սիմիզի հէվսի նէֆսաչ ալտըմըշըզ. Ֆիքրիմիշ ԹուԹուգ սուբ, գարը խաԹէրիշ, էվյաա խա-Թէրիգ. յաքին գարընըն էվյաըն նասըչ օլա-Ճազընը՝ ընշար էյի սիզէր,, ուբ։

Նէ սէբսին սիրսաչէր. աւնասրանը վաչ ե-սէբ սիր ալիմ սուսամ՝ պուննան կիւզէչ սէօյ-լէյէ սիզիր մի։ Պիր փուԹփէրէսէ սուսամ՝ Ան-լաշա Թէվֆիգիւչ էմմէյի՝ սէօյլէ նասհահ էսէ սիզիյօր սա, սիզ էֆէնտիմիզսէն պու-գառար նասհահ ալմըշըզ, ահուննա շէյխէրինէ հէվէս էմմէն, Ալլահըն էմրինի Ճէրա էմմէյէ պագըն սէսիյինի սինդէմէսիյիմիզ սյլայ սէյիչ մի։ Նասհահընը սինդէմէսիյիմիզսէն պաշգա, եսասդ էմասյի շէյխէրի խաԹէյէ խաԹէյէ Թա-Նիրըչ Թաձիգ էսէյօրսուդ։

Ալլահ՝ սայըմըզըն պիր ԹէլինէՃ վարընձա մուգայէմա սիր սէյի էֆէնտիմիզ սէօյլէր. վէ հավասա ուչսուն գուշլարըն էրինի էօգ, սիլինի էօգ, զախիրէ սագլայանագ սմսարը էօգ էյնն,

Ալլահ հէվխալինի պէտէյօր աէյի, սլտպըմըզ ալ մաալըղընը եխւզեմիւղէ վուրուր։ Օնսան անկրա էէյէձէյիմիզ էօրթիւնէձէյիմիզ՝ փէք յապըմը շէյլէր եքեն «Ղէ էէյէլիմ, նէ իչէլիմ, նէ կեխլիմ աէյի պայղը էթմէն. ընլար հէվ սիզէ յապըմ օլտուղունու՝ վէճաէրինիզ պիլիր » աէյի պուլյուրուր։

Էօյլէ օլտուդսան սօնկրա՝ պէօյլէ էմրինէ մուխալիֆ տուաալար ըլա թանկրընըն պայըրը ազրթմանըն սալ ը՞նէ։ Ալլահսան՝ կիւձինէ կելէձէք շէյ իսթէյէն սոսամ՝ նի՞ձէ տուա էտէյուրում աէյէ պիլիր աէյի, սուրը Օդոսաինոս սուալ էտէր։ Վէ եասալ էթմէյի շէյի իսթեմէյիմիզէ Ալլահ կիւձի՞նմէսինմի։

Եազըդ, եազըդ. Ալլահա սոյ եաչամագ. Ալլահընը գուարթթինի թանըյըղ, հագ սոսալէթի իւզրէ՝ պիզէ զազսայ վէրէ պիլէձէյինի պիլմայ, վէ վէրմէյէ մէձպուր օլտուղունու պիլմէյէն սօնկրա, եինէ սալթ ալունսա էյլիքլէրի իսթէմէք իչին՝ քենալէ տուա էթմէք, իսթեմէյիմիզ հէր նէ օլտուրսա օլսուն՝ քենալի իզզէթինէ պարշըյրսա տալի՝ իձրասէ թէքեսալ էթմէսին աէմէք աէյիլ մի. Ալլահընը էմրինի սայմայրսա, վսա էթմէյի էձիրլէրի զէվզէննէք աէյիլ մի. ախրէթի եէրի իլէ իսթըրսան ջըդարմագ աէյիլ մի. աէնին ձէննէթինի պիզէ յապմ աէյիլ աէմէք՝ սսյա նսնըլ օլուր։ Պուքրիսթիյանլըդ մը սըր, եօդսա փութփէրէսթլիքտէն պէթէր շէյ մի իւր. զէրրէ գսսար ապը սլան ձէվսայ վէրմին։

Պէլքի աէյէն օլուր քի, « իսթէյին վէրիլիր,

արայքն պուլուբասունուզ չալքն՝ այլլըր,, (Ղուկ. ժա. 9.) ակյի պուլյուբան՝ էֆէնամիզ ակյիլ մի խախ : Պէվի, էֆէնամիզ խախ. յաքին պուա աուալտէն մանա՞. էֆէնամիզին պիր սէօյլէ-ակյի օպիրինէ ույմազ մը ակմէք խոմէր, պէօյլէ քիւֆր օլամազ : Օ ապըլըարընը պիւնեակյէ վէրմիշ առամլար՝ աւետարանըն էքի եիւզիւնիւ ակ օգուսունլար, խոմէյէձէք շէյ հանկիլէր օլ աուղուն անկլարլար. ,, Սիզ քիօմիւ էքէն էվ-յաալարընըզա էյի շէյ վէրմէյէ պագարսընըզ. եա պիղին կիօյլիւ փէաէրինիզ՝ խոմէյէնլէրէ յուԹֆուունու վէրմէյէ առհան նէ՞ գառար զկյո-ակ պագար ,, : Կէօրաբուն միւ քի խոմէյէձէք շէյ՝ Ալլահըն յուԹֆու առւր. քէնակէ էյի հիզմէթ էմմէյէ՝ քէնակ յուԹֆունու ակլէ-մէլիզ. եօգսա խոմէյէձէք շէյ՝ գարը, գօձա, էվյաա, մալ, նուգուա, վէ ապըլըրընը պէյէն-ակյի ակունեա էյլէքլէրի ակյիլ :

Յաքին պիզ Թօմրագան եափըլմըշըզ, պի-զի աէրտաէն պէլաաէն ապգլաարըն, վիւձուառու-մուզա առղըզ վէրսին ակյի, բէձա էամմէզ-միզիզ : Գբիմ աէր քի էաէմէյիզ ակյի. յաքին Եէհոյէ Խոմ ֆա, աէնին մուբաարըն օլսուն շար-Թըլա : Էֆէնամիզ ակ իւնաանըզըլա՝ սկյա-սէմաէն գուրԹուլայրմ ակյի բէձա էմաի. յաքին, ,,Էյէր օլա պիլիրսէ ,, ակաի : Պիր ազ առւրառու, ,, Անձագ պէնին խոմէամյիմ կիսյի ակյիլ, սէնին խոմէամյին կիսյի օլսուն ,, ակաի : Պիր ազ առհա առւրառու, ,,Շու գառէհ ակօն-մէք միւմքին ակյիլ՝ մուԹլագա իշմէլի խաէմ, սէնին միւրաարըն օլսուն ,, ակաի. (ՄաաԹ. իշ. 39. 42) :

Քիչի առթալի վագթինաէ Ալլահա բէձա էթ-
մէյէ աէօզլիւմ էօգ - յաքին մալ, առվլէթ խա-
թէմէք՝ նէյնին առւասը օլսւր : Սուրբ քիլիսէ
առ մաւսիպէթ վագխիթլէրաէ խասնալար իչին,
վէ գրիթլըգ, գաւրագ, վէ Թաւռն իչին, հավա
լիմանըզդը, վէ պարըչըգլըգ իչին տուալար էյ-
բէխիր - յաքին տախմա Ալլահըն մաւբաարընա իչ
զէթինէ հավալէ էտէր, պիզիմ մաւբաարըմըզդը
ինձրաարընը սիլէմէզ :

Խաւյաանի քէլամ Թէն իչին Ալլահա տուա
էտէն առաամ՝ Թէնաէն խպարէթ սիր պիրա-
առր : Վէ տիւնեա էլչիքլէրի արայան՝ ախրէթին-
առքիլէրի գայտ էթմէզ : Տիւնեա իհթիյաճը
իչին Ալլահա տուա էտիպ, էմրինէ պի գայտ
օլան առաամ՝ Ալլահըն խաթըրընը ինձիսիր - զի-
բա Ալլահ պէնիմ խաթէտիյիմի էթսին, պէն
օնուն խաթէտիյինէ մէճպուր օլմայըմ առմէք
խաթէր :

Ալլահաան քերէմ սիլէյէլիմ գաբրաաչ - յա-
քին սուրբՌեռնարդոաուն առտիպ կիսի, սի-
լէտիյիմիզ նէ սիր, քիմաէն սիլէյօրուզ, սի-
լէյէն քիմ սիր, օնու տիւշիւնէլիմ : Տիլէտիյի-
միզ նէ սիր - Ալլահըն մաւբաարընա, գաբրաաչ
մուհաապպէթինէ, վէ սուրբ իհթիյաճըմըզդա մաւ-
Թաալիգ մը սըր : Քիմաէն սիլէյօրուզ - հէր
իհթիյաճըմըզդը պիլիր, վէ վէրմէյէ գաարը, վէ
պիզ խաթէմէյէ հաճէթ առյիլ, քինաի վէրմէք
գայտընաա՝ պիր Ալլահաան սիլէյօրուզ - յաքին
հէր չէյաէն էվվէլ՝ քինաի իզզէթինի արար,
քինաի մաւբաարընըն ինձրաարընը խաթէր պիր Ալ-
լահ սըր : Տիլէյէն քիմ սիր - Ալլահա մագ-

պուլ պիր քիմսէ մի, եօդսա ճանընը գարալա-
մըշ պիր սաաթ մը։

Վիր ալշագ եարամազ սաաթ, գարսաչընը
այագ ալթընա ալըր, գանընը էմէր. մերհամէթ-
սիզ պիր խասխա, թէնինէ թափընմըշ պիր վի-
նաքեար, խուլասա պէսխուչ իչինաէ չալգանըր
պիր կիւնահքեար, թուխաուղու եօղա պրա-
գըպ՝ թէօվկէյէ կելէճէյինէ, վարըպ ահէնեա
մալի, ահէնեա աէֆսոր, ահէնեա բահաթը,
ահէնեա աէվէթի, ահէնեա պիսիքլիւյիւ ահ-
լէմէք, տուա էաէրքէն կիւնահ իչէմէք տիր։

Ափվ էլլէ գարսաչ, վէք սէրպէսթ եազ-
ըմ. անճագ պու միւյահազալարըմ հիչ պիր
իչէ եարամազսա տա, պարի պիզի տուա էթմէ-
նին տօղրու թարիֆինաէ մուգաբրէր էաէր. վէ
չիւնքի սէն պանա օլտուղուն կիպի, պէն սէ
սէնին՝ հէմ գանսան, հէմ ճանսան սէվկիւլիւ
գարընսաչըն ըմ. իքիմիզէ սէ նասխահթ օլուր,
էօմրիմիզ օլտուգճա՝ ահէնէվի տուալար էթ-
մէքտէն սոգընըրըզ։

108

ՓԱՆՃԸԼԱՐ

Ընկ հէմշիրէ զաաէմ.

Ա՝էարէաէաէ օն պիր սէնէ իլմէ հիզմէթ էթ. մէքտէն սօկրա, աէլիլէյէ վուրաճաղընը հիւ ումմաղ ըտրմ: Տէյմէաէ օգուաուզուն իլմիէթ. ուէն չօգ շէյ էօյրէնէմէմիչսին, զնրա օն սօգուղ էաչընաա աաամ՝ պիր Ֆաղճըյա ագըլ վէրմիշ. սին աէյի իշնայէզուաէմ: Ղէ՛ շաշգընըզգ աըր պու. շաշգընըզգ աէյիլ՝ աէլիլէք տիր: Հէր շէյին ա. հիպի Ալլահ՝ կէլէճէյի պիլմէք իլմինի էաըընըզ քէնաիյէ սագլաճըշ օլաուզուընու պիլէճէք գա. տաը ագըլ էօյրէնէմէմէին մի, ,, Օնա քիմ պէյան էթմիշ քի, քէնաիաէն սօկրա օլաճաղը պիլէյօր ,, : Պագալըմ պու Ֆաղճըլըգ իսմի իլէ ուիւնէաայը կէզէնէլէր քիմէլէր տիր. Հագ Թաալա փէյղամպէրլէք իլՀամ էթմիշ՝ էվէլկաի մը ադը. ըսը. էաէպիզ, հայէպազ քիւլհանիլէր. աէր. ճայէլէրի էաըան, սէնաաթլէրի հօգգապազլըգ. շաշգընըսարըն ադգաըընաան կէչինիր էաըանճը, տօլանաըրըճը հէրիֆլէր տիր. պանա գալա. բաաթ կէլաիիմի Թուէթաը քիւրէյէ վէրիրիմ. էլհամէհն կէլաէ, վիւճուաըաըրընը սիւնուաաէն գալաըրըրըմ:

[illegible]

ներին պուրուշուղունաան, աուձունուն չիք-
լերինաէն, պաշընա կելէձէյի խապէր վերը-
շաշգընլարա էուԹաուրուր։

Սանըրըմ, աէնին ոէ գափըլըրըղըն պու չէյլէ-
րէ ոիր։ Պէն աէնի պու գաաար հօփփա պիլմէղ
խոիմ։ Տէյէլիմ քի պու հերիֆլէր օ ֆալ-
րէմէլ քիԹապլարընաա եազըլան իլմի խաԹմ
էԹմիշ օլալար. օ իլմ իլէ հէր քեսին Թապիա-
Թինաէն մէշրէպինաէն խապէր վերէ պիլէլէր-
յաքին աօկրաաան պաշընա կելէձէյի նաըլ ան-
լայա պիլիրլէր։ Քիշինին պախԹը վէ աերէնձա-
մը՝ զահիր վէ պաԹընը՝ օլգաաար աէպէպլէրէ
մէպնի ոիր, վէ հէր պիրի օլգաաար աէյիշիլիր,
պախուաաա գաաէր ուլուահըն սրը նիզամլարը՝
էօյլէ Թէպաիլ էաէր քի, էլինին ևիւզիւնիւն
նիշանլարընլա հիչ պիր միւնաֆիպլիԹի օլմազ։

Կերչի չէհրէ իլմի վէնք եալան աէյիլ, խուաա-
աա մէշրէպ հապգընաա. յաքին օնու ֆարգ է-
աէձէք կերօզ՝ պիլէձէք ապգը՝ պէօյլէ հօգգա-
պազլար աէյիլ ոիր. խուաաա մէշրէպ հապ-
գընաա քիշինին ԹապիաԹինին անլամազը՝ պիր
աաաամ ալիւնեայը էյի պիլմէք կերէք, վէ պու
պապաէ եազըլը օլանլարը էյի օգուամուշ օլմազ
կերէք. վէ չէհրէմիզին չէգըլ հապգընաա պիւ-
չինիւլիւպ եազըլան՝ վիւձուաա պլպէպլէրին-
աէն մնաաա, եազաաան Ալլահ հէր իննաանըն
չէհրէմինի պիրէր պիւրըլիւ եարաազըպ, պիննլէր-
Ձէ պին աաաամաա, պիր պիրինէ Թըպգը պէն-
զէր՝ իբի քիշի պուլունմազ մուհալ գապիլին-
աէն օլաուղու աա Թէվէքքէլլի աէյիլ ոիր։

ՀապիպաԹ, Թապիաիլէրին աիւրըլիւսիւնիւ

ֆարդ էթամէյէ չալըշան առաւտ՝ ազ չօդ՝ պէր միզաալը չէյ էօրէնէր, վէ իլմի ֆէրահէթ ահ-
պէլէրի՝ քիշինին թառիհէթինի չէհրէմինին
չէքլինահէն անկլամագ իլմի՝ պէօյլէ առաւտլարըն
թէձրիւպէսինահէն չըգմըշ ալը. պու պէր իլիմ
պէր քի, թէձրիւպէահէն հասըլ օլառւղունահան,
ազ եանըլըր իլիմլէրին պէրի օլմալը. Պու ձիւմլէ
իլէ եինէ վէչք չօդ եանըլըր, զիրա քիշինին խու-
էթահի՝ կէրէք էյի կէրէք քէօթիւ ամէլլէրի՝
մէշրէպինի էօյլէ թէպահիլ հաէր քի, չէհրէնինի
չէքլինէ պագան՝ էլպէթահ ալահանըր: Պու
պապահ Սոկրատ ֆէյլէսօֆունֆահալը՝ հէր քէ-
սէ էօրնէք պէր. էհլի ֆէրահէթին պէրի Սոկ-
րատը կէօրիւր, չայիրալէրինէ աէօնէր, ուսթա-
նըզ հէմ չէհվէթլի առաւտ ալը, հէմ պէքրի
պէր սէր. պունլար՝ ուսթամըզդա նիֆէթլա է-
սէյօրսուն սէյի, էհլի ֆէրահէթի սէօյմէյէ
սէյիրսիրլէր. Սոկրատ առւրսուն սէր, կէրչէք
թառիհէթիմ պու էքսիքլիքլէրէ մէյիլլի պէր,
յոքին քէնահիմի զահմէթ հաէրէք՝ թառիհէթիմի
թէրթիպէ, վէ թէպահիլ էթմիշիմ սէր:

Իմոի քիշինին թառիհէթինի չէհրէմինահէն
թառնըմագ իլմի՝ թէմէլլի չէյ օլուպ, առհի-
սէնէ պիլիրքէն, պու ախպէպլէր իլէ հալան
չըդայօրսա, թա անառմըզըն բահմինահ իքէն,
առաձլարըմըզ գափալը օլառւղունահան վէչյառա
օլան չիզիլէրահէն իսթիխրահ հաէր առաւմլարըն
իլմի նէրէհաէ գալըր. պու իլիմ սէյիլ՝ առյըգ-
լառմագ ալը. պու առհէթ իլմի քիթառա կէ-
չիրէնլէր պիլէ՝ ո բահաթ կէլէ հաղարդլար ը
բագդամլարահան, քիշինին պահէթինը, սէրէն-

Ճամբուն անկայտամասրգելուրենան մնաց, մէջ լեպլենաէն պիլէ խապէր վէրէմէյով, ագըպէթ պուռնլար մէճմուշ գանուռնլար ատը, չօգ նօգա-նը վար տէյի, խաթէր խաթէմէզ իգրար էտէյօրլար։

Իշթէ օ առամշարըն ուժուժէն անկարըզ տէ-ալիքլէրի՝ չէհրէնէն շէբիլ իլէ՝ առճուն չիզիլէ-բինաէն անկաշըլան պու առար։ Շաշարըմ քի, աէն, վէ աէնէն կիպի շաշգընլար խալգըն հալա մէշրէպինի անկլամազա՝ պուռնլարըն պու ևքի շէյ-ինի գանուռն տէյի տինլէրանինիզ Պուռնլարըն կէշ-միշի կէլէճէյի պիլմէյէ՝ նէ՛ գանուռնլարը օլառ-պուռնու՝ նէ՛չին արամազընըզ։

Ուխաան, ուխաան. պու ագըլտա հօգգապազ-լարըն առթարըզը մաթառա՝ ագըլ վէրիպ ինան-մագ տէյիլ, գուլագ վէրիպ տինլէմէք պիլէ այ-ըպ ատը։ Ա՛ն պու հէրիֆլէրին աէօղիւնէ մէյլ էթմէք՝ տինէ գարշը ատը տէրսէմ, կիւճինէ կէլմէսին. զիրա էօյլէ եարամազ հէրիֆլէրաէ՛ Թանկըզ գուվվէթի վար տէյի ինանմագ ատը։ կէ-լէճէյի պիլմէք իչմի տիւնէառառ էօգ, Ալլահ օ-նու քինաիյէ առագլամըշ ատը. վէ էյէր պաղը քիմսէլէրէ վէյղամպէրվէք իչհամը վէրմիշ իսէ առ, ծնլար հէմ կիւնահօրզ առնի առառմար ըմըշ, հէմ իչհամ էթաէյի քինաի իղղէթինէ առյիր շէյլէր իմիշ. պուռնլարըն առթարըզը կիպի՛ մագարարալըգլար տէյիլ։

Նիւճուա հիառպալա էրըլարզարըն տէվինի-մահալինի պագրըգ առա, օլառճաղը խապէր վէ-րէճէք հա՛. եօլան ատը։ Օ իչմ իլէ էրըրզա-ըրն տէվինաէն զայրի շէյ անկայամազ. օ առա

պէս մատաղ սէր քի, Թա էղէլաէն Եարատա-
նըն գօտուղու պօղուլմազ նիղամ իւզրէ՝ ինսան
էվլատը հիւսապ էտիպ պուլույօր. վէ պու իլմէ՝
հէյէթ իլմի տէրլէր. յոքին պու էրլարըլարըն
տէվրի վէ մահալլի՝ ինսանլարա օլաճագ գօրմ-
էէյէ Թէսիր էտէր, վէ պու Թէսիր՝ ծնուն պու-
նուն պիլէճէյի շէյ սէր տէյի ինսանմագ՝ փէք
պիւյիւք շաշգընըլըգ սըր:

Պու Թէսիր սահիհ իսէ պիլէ, Թարիգինի
էօյրէտէ՞ն քիմ սէր. Ալլահ պէյան էթմիշ
տէյիլ, ինսան ագլը օրալարա էթմէյճէզ միսալ,
միւշթէրի տէսիքլէրի էրլարըգ ըլա սապահ էրլ-
արըգը՝ կիւնէշտէն ծօգան տէրէճէ ուզագ՝ պիր
պիրինէ գարշը կէլիրսէ, տահա պիլմէմ նէ օ-
լուրսա, ֆիլան խայրըը շէյ՝ ֆիլան խայրըսըզ
շէյ զուհուր էտէր: Եա պու զուհուր էտէճէք
շէյ՝ պուննճա սայրսըզ տատմըն տրատըննսա, ա-
խըրէ օլմայըգ տա՝ պաննա օլաճաղը նէտէ՞ն մա-
լում:

Պու տէպէպ իլէն ֆալճըլըգ միւնէճճիմլիք՝
գըյատսան խպարէթ պիր սախԹէ իլէմ օլսու-
զուճնսան, սուրգ քիլիսէ էտսագ էթմիշ. խու-
ռուսա ինսանլարըն տմէլլէրի իւզէրինէ՝ էրլարըգ-
լարըն Թէսիրինի Հագ Թատալա իլէն վէրմիշ օլ-
սա, ինսանլարա իպատէի ձիւճիյէէ ինայէթ
էթմէսի էտլան չըգար: Ինսանլարըն հէր տմէլլ
մէճպուրէն օլմուշ օլուր: Պու պիր հէրսէտ-
կոտուգ տուր քի, շիմտիքի էէնի չըփան մէզհէպ-
լէր գապու յ էտէր:

Պու էտլանճըլար պիր Թագըմ էշէքլէր պիր
քի, պու էտլանճը նիւճում իլմինի պիլէ պիլ-

մէղքեր . վէ եուգարսա տէմիլիմ կիսի , օգու մագ պիլէ պիլմէղքեր . խուսուսա պու հիլէ. պաղըղլա , սահա տիւրլիւ անհաամլէր գուլ լանան օ ձաոը գարըլար՝ կելէձէյի օլաձաղը նէ. րէտէն պուլուրլար տէրսին : Ա՛ձաոա շէյթան ըլա պիր մուգավէլէլէրի մի վար. էօյլէ իսկ շէյ. թան սանա օնուն աղղընա խաոպէր վէրիօր, անն տէ շէյթանա իման կելթիրիօրսուն, վէ Ալլահան ալամաոըղըն խաոպէրին եէրինէ՝ Ալ լահըն տիւշմանլընսան ալորղընը գօյօրսուն , ին. սան գրամրնըն վէ հադգըն սօղրուլուղունխաս. միհաէն՝ սօղրու խաոպէր ումայօրսուն. էօյլէ մի:

Էօյլէ պիլէ օլսա , շէյթան գրամը՝ օլաձաղը նէրէտէն տույար . եօգսա պու սըրրը շէյթանա Ալլահ մը վէրմիշ տէրսին . օյուսա պու յուԹֆ՝ էն սեվիզ գուլլարընըն պիլէ փէք սազընա վէր. միշ տիր : Շէյթան տէտիյին՝ եալանըն պահաոը տէյին մի . իշի կիւձիւ ինսան գրամրնը ալսան. մագ տէյին մի :

Գունլարսա սադըլ վէրմէք՝ Ալլահա ինանմա. մագ սըրը : Պէօյլէ սահամլարսա բուխաոի վէրմէ. մէլի . գիրսա հէփ եալանձը հօգդահազլար սըրը քի , ինսանը՝ գրամմէԹլէրի վէրէն Ալլահսան պըրըը : Հէր շէյի կիօրիւտ խաոսէ էտէն՝ եա. լընըզ պիր Ալլահ սըրը : Փիմանէյէ պէյան էԹմէ. տէյի հիքմէԹ իլէ , քիմանէնին սադըը էրէմէտէյի սըրր ըլա ալէմի խաոսէ էտէր :

Պու ֆաղձը , իէտինալ , միւնէձձէմ սօղլա կելէն հայէհազլար՝ պիլմէյէրէք շէյթանա շա. Թըր օլմուշլար . գիրսա Ալլահըն սըրրընա ինսան. լարըն սա սադը էրէ պիլիր տէյի , պէօն խալգըն

գալիճնաե պկը ֆաահա եմիգաա իշլէահպ . Ավ լաՀըն սահիհ էմրինին ե էրինէ՝ քենաի եալան-լարընը գանուն էմահրիրլէր Ըրըլըզ , հաէպ-պիզ հէրիֆլէր , ևէյիպ իչահքլէրի՝ հէվի եալան-ման ասլանսան , հէվի խըրսըզլըգ-ման իպարէմ պիր :

Սագըն՝ աէնի շաշգընլարըն սըրաըննա գօսու-զուսա . կիւձիւնէ կէլմէսին , գիրա պուս պապ-աէ պէն եմընմասամ , սանա նէ գասար մու-հապպէմիմ օլսուզունս անկլամսամ :

109

ՏԻՆ ՎԷ ՓԻՊԱՐԼԸԳ

ՊԷՆիմ էֆէնիմ ,

Ասլեն քիլսէնին վախդ պկը սայընմըզ ասամ ապը սէրսէն , աէօզիւմ ևօգ . գիրա քիւբ-աե չըդըպ , հէր շէյի սօղուս աէօյլէմէք ույ-մազ . խուսուսա պկը եմագըմ ասամա ասօգա-նըրսա , իլլա քիպար գըսմընա : Կնրչի հագդը ևօգ աէնէգ . անձագ սէն սե օպկը քիպարըա-բա ույուպ , օ ասամը խըրփալսաըզընա էյի էմմէյօրսուն : Սանըրըմ՝ պկը ազ ասէա կնչաե , սէն մէզհէպսիզ քիպարըգը օլմազ սէսին սէյի , վէ պկը ասամ սինինէ նէ գասար հիզմէմ ե-սէրսե , օ գասար քիպար օլուր սէսին սէյի ,

ֆագըրա մէյտան օգուլուսը՝ չէշէ տովլեթ էաէ. ձէքսին : Եալճընը մը սէօյլէմիշ ա տուլթանըմ, սահիհ քիպար օլանա միւթիւքք հագըշմազ սէյի, սէն տէ սէօյլէյօրսուն . սէօյլէմիխի լոգըմը եալան սէյիլ խէ , պու գառառ ինֆաալին տավընէ . ֆագըրը՝ նէյճ՞ սիլլէրէ սէսթան է. սէյօրսունուզ :

Սագըն սէն քէնտի մէգատիւնի սիլմէդին, հաէպսիզլէրէ էան չըգարըրն , քէնտի ձինտի. նին սիւշմէնի սին սէմէ . պէն պու առաստըն հադգը օլսուդունու սահիհ պիլսիքսէն սոկ. րա , խարխէթի ալէմ իչին , ուամուէն պու առա. մը թէքթիր էթմէնիզ հագգընաա՝ պէն սանա խաթէխին նասիհաթի նիճէ վէրէ սիլլրիմ . պէնիմճէ պօւ սիր նահագ իշ սիր , պէն պէյ. լէ շէյճ էլ թուխմաղա ճանըմ չէքմէզ :

Շիմտի սէն՝ սազլըդըլա սէնսէն նասիհաթ խաթէմէյէսիմ սէյէձէքսին . լոգին պէն էյլէ էաէյիմ քի , սէն հէմ եազդըրնա հազդ էաէ. սին , հէմ պանա Ալլահ բաղի օլսուն սէյէսին :

Իվվէլա քիրէմ էյլէ , քիպարլըգ սէսիյին նէ սիր . սիր թագըմ առաստը պայաղը խալգ. սան ֆարգ էաէր՝ սիր մէրթէպէ սիր , պու մէր. թէպէ նէ աղըր բուպալար ըլա օլուր , նէ սալ. թանաթ ըլա , նէ միւդքէր սարայլար ըլա . իլլա խալգըն ինանինաէ , սիր գաչ կէօսէքսէն պէրի՝ քիպար աթաալարսան սօղմուշ օլմազդա օլուր : Պու սուրէթտէ քիպար օձագլարըն հէվինին սիր խաթխատար օլմուշ սուր . անձագ պու քի. պարլըգ բիւթպէէի սիւնէսանըն հարատըլըշըն. սան չօգ սօնրա պաշլամըշ օլսուդունսան , պէ.

նիմ օձաղըմ էվվէլաէն պէրի քիսպար ըսը սէյ-
էն պուլունամազ։

Պունա պինաէն պիր քիսպար օձաղը նէ գա-
տար էսքի օլսա, էլպէթտէ պիր խալթատը ը-
մուշ սուբ. վէ չիսպէհսիզ հիչաէն հատըլ օ-
մուշ սուբ։ Էվվէլէրի նիձէ պաշլամըշ սէր-
սէն, չիմանքի կիօրտուքըլիմիզ կիպի. հէր կիշ
էէնի քիսպար օձաղլարը թիւրէտիլին կիօրիւյո-
րուզ. ընշար նատըլ օլույօրսա՝ էսքիլէր սէ էօյլէ
օլմուշ։

Պիզիմ կիճնիւմիւզտէ իլէրի կէլէնլէր նիձէ
պիւյիւյօր. հէր պիրի պիրէր Ֆաղլէթ իլէ. քիմի
ձէնքտէ մէհարէթի վար, իչտէ պատիրէթի վար,
ընուշա իլէրի կէլմիշ. քիմի իլմէ օգուտատա աշ-
նալըը վար, տէվլէթ հիզմէթինէ կիրմիշ, եահօտ
փատիշահըն հիզմէթինէ նատը օլմուշ, ընուշա
պիւյիւյիւտ իլէրի կէլիյօր։

Քիշինին զահիրտէ կիօրիւնէն պիւյիւքլիւյիւ-
պուշնար ըլա օլուր. յոքին օ պիւյիւյէն ադամլար՝
մէշրուտլէրինին Ֆաղիլէթինի տէ՝ կիօրիւնէն
պիւյիւքլիւք զիյնէթինէ ուչուտ բուտաղտա, իւ-
պէնին պիւյիւքլիւյիւնէ իքրամ կիօրիւր, յա-
քին քէնտի զաթինէ իթթիպար պուլամազ։

Քէզաչիք օձաղը չօգատան պէրի քիսպար օլուտ,
քիսպար էձատատան ոօղան ադամա սա էօյլէ
օլուր, տէրուշտէն օլան զիյնէթի տէ զահիրտէ
կիօրիւնէն իւթթպէհինէ յոլըպ օլմուշտա, քէն-
տիտէն աչաղալար՝ պիր ձէպրի թէվաշու էտէր-
լէր, յոքին Ֆաղիլէթէ ձահիշ՝ իւտաւէթ իլէ օլան
իզզէթի քիմսէլէր էթմէզ։

Պու սուրէթտէ քիսպարլըզը ադլամանընին թա-

ւիգի՝ քիպարլըգ էոինմէյէ իգթիւլա էաէն թա. ւիգ ոիը . վէ էաքի օձագ գաոաէ օլանըն՝ նէնի թիւ. ւէյէնաէն զկյաոաէ լկյագաթը նօգ . զիւա նէնիլէ. ւին մէշւէպինաէ ֆաղկէնթ օլմաոլգձա՝ աոհիհ քիպար օլամայօրաա , նանի , աոհիհ իթիպարկ լայըգ օլամայօրաա, էաքիլէրին աէ՝ զահիլաէ կնա. ւիւնէն զկյնէթինաէն գայրի ֆաղկէնթի օլմա. ոլգձա քիպար սայըլմազ :

Ֆիլ–վաղը քիպար օլան աոաամա՝ քէնաի. աէն էանա օլանլարըն իքրամը իթիպարը կիպի, աէվկէթ իրաա ագարաթ օլամազ : Պու իքրամ , պու իթիպար նէ՞ իլէ էաինիլիր . պայաղը խալ. գըն թագսիրաթլարընը պրագըզ , մէշէպինի վազքէմէյլէ : Պու մէշէպ վազքկյինի՝ ոինաէն գայրի հանկի՞ մէարէսաէ մէշգ էաէ պիլիրիզ : Պէլքի իլմի էաէպ իլէ էօյրէնիլիր աէբոին . նա պու էաէպ աէախյին նէ՞ ակը . քէնաի նէֆսինի նէնմէք , վէ էվէ էյլիք էթմէք աէյի՞լ մի :

Պու իլմի նէ գաոաար մէշգ էաէբաէն էյլէ , իսու. յաոաար պուռնլար ոըը . ոինիմիզին աէ էօյրէթախյի պուռնլար աէյի՞լ մի : Էօյլէ իսէ սիզին վախզին հագ. գը վար ըմըշ . մաոաամ քի էաէպ ֆաղկէնթլէրի օլմաոլգձա , ոահիհ քիպարլըգ օլմայօր . էօյլէ իսէ քիշիաէ ոին մէզհէպ օլմաոլգձա , քիպար օլամազ : Վէ չնռնքի քիշինին քիպարլըղը՝ իչկէթ. ախյի ֆաղկէնթաէն պահա օլուռնուր , ոինէ մէզ. հէպէ աէ նէ գաոաար գայրէնթի օլուրաա , քիպար. լըղը աա օ գաոաար օլուր :

Քիպարլըգ աէախյին աղթուռնա պէնազէր . աղ. թուռն նէ գաոաար իաղխա օլաա , գղմէնթի օ գա. ոաար զկյաոաէ օլուր . նէ գաոաար ահմագ աոաամա

ասրան՝ պուհու պիկիր. ալիծուհուն Հիւրիւֆիւ ջիյաոէ օլտուգ֊ձա, պահսոր աշաղա օլուր. վէ էյէր Հիւրիւֆիւ չօգ օլուպ տա, սալի իւսմիւնիւն նալտըղը օլուրսա, գալպ օլուր, օնա ալ ծուն ակնմէզ:

Փիսարըղըն պահսոր՝ ալիծուն կիսի այարըն֊սան հիսապ օլունտուղունու ինքնար էսէմէզ֊սէն, պէտոյ Հիւրիւֆինէ այարլանմըշ՝ ալ չապ գօգուրու քիսարտա տա, դըյոֆիկիմ քիսա֊րընսան զայրը խսիմ վէրէմէզսին:

Փիսար սէմէք ալա սէմէք սիր. ալա օլանտա քէմալէյնէ էմ օլմազը. վէ ինսան օլանտա՝ պէտ֊խուլարտան կէրի տուրմապ կիսի քէմալէյնէ էմ օլանազ. վէ քիշիյի պէտոյտան սագընտըրտա֊Ջագ՝ քրիսթոֆէրան Թէրալէյնէսինսէն զայրը Թալիմ հօգ տուր:

Ֆիլան տատմ օՋագդատէ սիր, յազքին տատ քէրէկմէմէշ, քինսան լէքէլի սիր. քէմալէյնէ էմիյնի արատըղընտա, մէրէմէգսինսէն սիւշէր: Պէօյէ֊լէրէ նիչին լէքէլի սէնկիօր. ամէրէկի սինէ գալ֊շը տըր, օնուն իչին:

Պէրի քիսար տըր, յազքին քինսանէն էտնա օ֊լանլարտան էօյլէ եիւզ չէվիրիր՝ էրի պապար քի, կէօյա սիր զայրը Հինա Ջանտավար տըրըպտը կիսի: Փիշիտ ատա սիր լէքէ տիր, ալիծուհուն գըմմէմինէն էնտիչի իր այար տըր: Պուա լէքէ՝ նէ սիր. սէնտարտանըն պուլյուրտուղուա գարտաշ մուհտապէմինէ գալըշը կիսնտահ տըր. գիւա գալ֊տաշ մուհտապէմի՝ էն պիւյիք Թէնտիհէրինն սիրի սիր: Պիր տատմատա պուա լէքէ օլուպ տա, քինսէտէն լիմիտար պուլունազտա, օնա քիսար ակնմէզ:

Օպիրի քիսթար ոզը . էօվքեսի չըդարսա , կե-
զիս պիր շէյ կէօրմէզ , գուշլուղը պիր շէյ իչի-
մէզ , սէօյէր , սայար . սէօյէր , վուրուր , վուր-
սուրուր . խալխ պանսա զօր ուլա թէվազու էր-
սին սէր , իմխարլը էմսին սէմէզ : Պի այնի պիր
ըսըրլան քէօփէյէ գուշու գուշու սէր կիսի
պօլդարադ թիւյինիս օգշամալը . եահօտ պիր
էնկէրէք եըլանընսան , եա պիր գուռուզ քէ-
փէքսէն գօրգար կիսին՝ եանընսան գաշմալը :
Պու թավըրլար՝ քիշինին իմխարլընը քէօքսէն
քէօչէր էչքե սէյիլ մի : Պու էչքէրը մէչքէ
վաքթին իչէ եայդանսա , եանի , սին շուրուն
ինճա օլուսա , էլպէթաէ սահին քիսթար ոզ
սէյի՝ հէր քէս իմխարլար էսէր , հէր քէսսէն
իչքրամ կէօրիւր :

Պիրի քիսթարլըղընա կիւվէնիր , էսնա օլան-
լարը թաղիխ էսէր . էսնաֆսան վէրէմյէկէ ա-
ըը , վուրսընը վէրմէզ . կիւնաէչիքճինի վարա
կիչէ ուսանարըրը , ագճէ եէրինէ քեմ սէզ
վէրիր . վէ պուսնուն կիսին խալխըն հագ գընը խա-
թայ էմմէյէ սիւրըչիս էօչլար գուշանըը . իչէ-
րինաէ պէյլէ էչքէչէրի օլանա՝ քիսթար սէնիր մի-
սինէ մէչհէմէ հիզմէթ էսէն սաամ՝ պէյլէ
եարամապըգլարսան իչքրահ էսէր . օ զաման հէր
քէսսէն իչքրամ թաղէպ էմմէյէ սալահիյէթի
օլուր . վիրա էօյլէ սաամընն զաթի քիսթար օլուր
գլսաֆէթի սէյիլ :

Պիրի զինաքեար , պիրի էօվքելի , պիրի քիս-
ֆիւլսաղ , օպիրի պէհզէսան , պիրի նուֆու-
զունու պիւյիւքլիւյինիս մէզաաէ չըդարընը . օ-
պիրի հագդը սաամէթի . նէթիճէի քէլամ Նէ

լաչքն էմբինէ, եանի, ամինէ գարշը հէր նէ օլա պիլիսէ՝ հէմիսի քիշիսէ լէքե ուր, հէմիսի քիշիյի քիսարլըգսան չըգարլը. գիրա պու պէտ ֆիկիրէ՝ քիշիսի իմիսարուէն ուշէիբիւս, քիսարլըգը եալընըզ գայաֆէմաէ գարլը:

Պունա գարշըլըգ ուիր քիսար պուլ քի, (էյէր ծու ուա պու պօղուգ ասիսաէ պուլ ա պիլիրսէն) հոգդը սէվէր օլաւն, փէրհիզքէար օլաւն, համիլը ուիլի, էյիլէք սահիպի օլաւն. խուլյաա ամինիդին հիւքմիւ օլան ֆարզիէմիէրի իչրա էսկէր սուար օլաւն. էօյլէ սուարլը այնալը էանա՝ գը պարը իւսիմիւնաէ համարը: Գէնանիյի սէյմէ պէօյլէ սէվսիրիսէ, հէր քիսին իկրամէնա իմիսարլընա պէօյլէ նանիլ օլան սուարմաան գիյասէ քիսար օլամազ:

Գիշիյի իկրամա յայրըգ էանէն՝ եալընըզ քիմսիյէ էմ իսէ, վէ քիմսիյէմիզ սէվսիյմիզ՝ մէզհէպ շուրութլարընը իչրա էմմիյէ օլուրսուա, սիզինվէխինն մէզհէպսիզ քիսարլըգ օլմազ սէվսիյ սայիհ սիր:

Իկրամ սէվսիյն՝ քիմսիյէմիզ յայրըգ քսա, վէ իկրամընըզ քիսարլըգ օլմայսա, քիսար օլան էլսէն կէ օրադա իկրամսան ֆարգ օլմազսաա, սիր սուար քիմսիյէմսէն սուշուքմէ, իկրամը էգսիլիր. իկրամը էգսիլսէկ, քիսարլըգ ըզ թէնզիլ օլուր: Գիյինին սինէ նէ գուարը հիզմէթի օլուրսա, քիսարլըգը սու օ գուարը օլուր սէվսիյն պուէնսան սապիթ օլուր:

Վախիթնիզ պու սէօյլէսիքլէրինէ՝ էլսէյէմսէ քիսարլարսան խապար կէթիրմիշ սիր. վէ սէյ քի սուրը Յոհան ոսկէբերանըն՝ սուրը Մասիհ

ոսուն աւետարանը խոշերինե վերածիլ մանալեր. տէ՝ սէօյլէտիլինի տէմիշ ուիր , եանի ։ Պէտուս. ու իրենքեսագ էթմէյէն՝ պէտուչլարա էնինըվի. էն սաամ սահիհ քիսարըմ տէսին ,, տեր։ Պագ իմանի քի , սիզին վահիդ իչէ իքնիմիզին սէօզիս պի կէլիյօր ։

Վէնանիմիզի ալտանէմանըն Ֆահտէսի եօգ սա. ղաուշ ։ Վիսարըչըգ սաըմըչսաա մը օլսուն , քին. անիմիզտէ մի . քիսարըչըգըն սաղի սաբնա գանա. աղ էտերսէք, հէր շէյտէն մուաֆ՝ պիր ալայ սին. սիզ մէզհէպսիզ սաամըլսը օլմալըյըզ . յաքին ալէմ տէ պիզտէն իքրահ էտերսէ , պիզի գուսուզ Ձա. նավար նաղարչըլա պագդատա , կիւձիւմիզէ կել մէսին ։ Եօգ , էյէր էլչէրէ օլսուդուս կիսպի , պիզէ տէ Ալլահ էմրի վար ըսա , իձրասընա պիզ տէ մէձպուր ուշ ։

Իմամ Ալլահըն էմրինի իձրա էտէր , եանի , սինէ սօղուս հիզմէթ էտեր պիր քիսարը վար ըսա , սահիհ իճմայ սահիպի , եանի սահիհ քիսարը օ սուր ։ Վիսարըչըգ տէսինի՝ մէզհէպ օլմասըգձա՝ գալըպ ագձէ տիր , Թանըմայանլա. ըր ալտասըր . սահիհ քիսարըգ՝ իւնվանոա , մայոա , սապաԹսա , էձտասըն չէօհրէմինտէ օլմասըգտան սօնկրա , սալի Ֆաղիլէթտէ տիր տէմէլի . Ֆաղիլէթտէ տէ սինինի շուրուԹուննու իձ. րա էթմէկլէ էտինիլիր ։

Ադըմըդ էտԹըն սօսԹուս , ադըմըդ էտԹ. ըն քի , պու նասիհատՀէրի սինէյէկ իձրա էթ. մէյէ՝ քիսարըտար ղորխակ եկիտտէն զէյտէկ՝ վա. զէ միւհիմձ ըր ։

Ղորխակ եկիտ գըսմը սէօզտէն զէյտէկ՝ իսկ

ընդ իւր պօզուկսն, խարդեր իւր եաթիլըղը. ընկալ խարդիի քիսաթսան ալաճագ. ընկալ պօզուկսն-սա, գտանդան քիսաթլըղըն սըղ: Խալդա գլա-ղուզ՝ քիսաթլըղ սըղ. ընկալ ալինատըղդ էօր-նէյի օլուրսա խալդա էյի թէրսիկէ օլուր, նօգ-սա խալդ սա ընկալսա պուգար ազար:

«Պէր սաամ քէնտի թանրիսէվինին մէյլին-սէն զիյատ՝ էլին խարդէվինսէն ազար, սէր Սիննէքա: Պու խարդեր՝ հէվինսէն զիյատ՝ պիւ-իւք քիմսէյէրսէն օլուր:

Վա՛յ սիր էյի թէֆիհիշ էթսէք, խալդ պէյ-նինսէ մէյտան ալան պէտիւյլըղըն չօղու՝ քի-պարլարսան զուհուր էթմէշ. պուննու միւյահա-զա էթսէք, Ֆինճանի զի թէրսիկ էմմէք իյին, նասիհաթի միւհթաճ օլսուդունու զուս անլարըզ:

Իմիտսա էյլէ, պիւյիւքլէրինն գադահաթի պայազը խալդսան նէ գաատր պիւյիւք օլսու-զունու, վէ նէ սըզը ձէվսոդ վէրմէյէրինի, Խանսաուհիան քիմսանըղըն պիր գաչ նէյինսէ կնօրհիւրիւմ, օդուսու գձան թիւյլէրիմ գալդսու: «Ձիւնդի սինին հիւքմիւնիւզիւ գուսուրմէյինիզի՝ օ միւհաաճ Ալլահ վէրմիշ սիր, ամէլէրինիզին հիսաապընը խաթէյմէյէք, գալդինիզի թէֆիհիշ հաճէյէք սիր: Ձօղա վարմազ սիզէ հէյատէթլէ կնօրհունէյէք, զիրա իւէրսէ օլանլարըն չէրիհա-թինի վէյ սըզը կնօրհէյէք: Գիւնիւքլէրէ միր-համէմ օլաճագ, պիւյիւքլէր պիւյիւք ազսոդ չէ-քէյէք»:

Հագ թանրիսինն թէրթիպի սու սուբ. պէօն-լէր ձահիլլէր միրհամէմ սուբլաճագ, զիրա նէ ադըլսադը նէթիշիր, նէ գուսուրթէրէր. յոգին

պիւլիւքլէրին՝ քիւչիւքլէրէ էյի խորհէթ օլաճաղ հիչ պիր էքսիկ եօգ , փէք սըրը թէֆթիշ օլու. նաճաղլար. զիրա եօղը կաէձէք ափսէլէրի եզ ատւր :

Էյ պիրատէր , վախիէ ինֆաալ կաէձէյիմիէ. քէնտի մէշրէպիմիզէ ինֆաալ կաէլիմ , մէշրէպիմիզ միղի թէրսիկ կաէլիմ . Սէնին հէմիչէրիլէրին. ատն մէզհէպէ հիսմէթ կաէն ատամլար՝ պու վախիէ ամինէյիսէ ատ , հէմ սէնին կիսի հարա. րէթլէնմի՞շ մի ատնըրսըն : Հայա . կիրէք սէն, կիրէք սէնինէ զարարա կէլէնլէր՝ ամին մէզհէ. պի սէվմէմիյինիզատն սիր քի , եօվքէլէնիյօրատւ. նուզ , զիրա գալսինինիզ վէք ատգանմըշ :

Եա ն–ֆենթէրատն ատւրմանըմ . պիրէ Ալա. հըն քէլամընը վարչ կաէձէք ատամլա՞ատ մը գա. ուգ ատալատըն . նէ ատսինէր . ախունէատէ հա. րամ հալալ՝ հէր մէզագընըզը իձրա էթմէքատն անկրա , ձէննէթի գափուլարը աչըդ , մէլաիքլէր սիղէ պէքլէր , սիղի գարշըլայըդ՝ խղճէթ իւ իք. րամ ըլա՝ էնին կիւվէյի կիսի , սիղի ախիրէն է. վինէ ատգաձագլա՞ր մը ատսինէր :Նէ մութլուլ. ուատւ. ախունէատէ հէր րահաթըն էէրինաէ՝ատմ ատվէթի , ատլթանատի պիւյիւքլիւք , վէ պուղա. րը հէվի ֆէնտայէ գուլլանատըգատան անկրա , հագ. գը ինսանըը այագ ալթընա ալըդ , գարատաչ մու. համպէթինի հիչ այրմատըգատան անկրա , ախն. էա ատվէթինատէն՝ խղճու խղճէթլէ ձէննէթի ատվէթինէ կէօչմէք՝ նէ կիւզէլ չէյ օլուրատւ :

Պու խուսուսատա հէր նէ գատար սէօյլէսէմ՝ ազ տըր ամինա , շունուն թէքմիլ էսէյիմ քի , սահին քիսարձա եաշամայան՝ սահին քիսար

օլամազ. վէ ֆաղիլէթի իլէ եաշամայան՝ սահիհ քիսարձա եաշամըշ օլմազ. վէ սահիհ քիսարձա եաշամագ ուէմէք՝ մինձէ մէղհէպձէ եաշամագ ուէմէք սիր։ Էյլէ իսէ պու յապըլմըշտա կիւձէնէն սոսմըն մինի մէղհէպի օլմամագ կէրէք։

Ընկայ իտաի վահիդին ուէօղլունու. փէք պիր ադիֆ սոսմայ ըմըշ։ Տինի մէղհէպի սայմայան քիսարլարը, եահուտ քէնտի ադըլլարընա կէօրէ սայանլարը, փէքնազլէք ալըշքէօշէմինէն Թոս Թմուշ. չինքի քիսարլարըն պէպիրլէնմէյի՝ քիսար ասղոսուդլարընա ալը, օ սա պոս էմանէքէրի՝ մէղհէպէ պինա օլմասըդձա, պիր խայալի սուրէմ սիր սէյի՝ նէզաքէթլէ անկլամագ իսթէմիշ։ Օնլարըն Թամըրնալըղը՝ քիսիկ Թիս Թիւնու օլսուդլունսան, պու սա օ Թիս Թիւնու ադըլլարընսան չըղ ալըղ, սահիհ քիսարլըդ էմինմէյէ իչշա էաէյիմ սէյի ձահա էմմիշսիր։

Ֆէամիլ վահիդէր՝ քիւրսէ չըդալըդձա, պիյիւք քիմսէլէրին պէսիսուլարընը նինձին պու գամար զէմմ էաէլլէր. կէրէք մէղհէպաէ՝ կէրէք ֆաղիլէթաէ՝ խալդա էյի խալէթ օլսունլար սէյի նինձին չաղըրըդ սէօյլէրլէր. պիյիւքլէր քիւչիւքլէրին այնէսի սիր, ծնլարը իչշա էակալ, մէշհէպլէրին Թսահիհ էաէրսէք, պայրաղը խալդսա ծնլարա պադար, Թսաղիաթի իլէ իչշա օլսուն պիյիւքլէրին՝ քիմի խալէթի իլէ, քիմի նահսիհաթի իլէ էօլսա կէլիր սէրլէր։

Հէր Թարիխաէ՝ պիյիւքլէրին պօղուդլուղու քիւչիւքլէրէ սիրաէթ էմմիշ սիր. պիյիւքլէր աինի մէղհէպի սայմայրդագ, քիլխաէլէրաէ, սուրը

խորհուրդ լարաա պի գայա սէօյլէշիպ, կիւլիւ. շիւպ, խպաաէթոխզ աուրուրաա, աշաղա թա. գըմ օնլարը կէօրիւր, նէ՞ գաաար խպաաէթ է. աէր: Փիշի զաաէ օլանլար տիլլէրինի թէմիզ թուլթաա, քէնաիլէրաէն աշաղալարըն աղըննաա օգաաար էաէպսիզ սէօզլէր օլմազ: Փխպար ա. աաալար թանըրընըն իաամի շէրիֆինաէն գօրգուպ, վարա եօղա, վէ նիչէ եավէլէրէ եալանլարա էէ. մին էթմէսէլէր, խալդ էէմինի պէօյլէ սու կիպի իչէր մի:

Ահարոն՝ ալթուն տանայը եափրպ, անղան իւզէրինէ գօմաաա, աուրուպ էօնիւնաէ պուհուր թիւթախլմէսէ. Եահուտի միլլէթի փութա թա. փաՙրմըլըար: Իչէր Իսրայէլ փաախչահը Յէրոբո. վամ՝ Նամարիաաա իքի փութ փէյաա էախպ տիք. մէսէ, Եահուտիլէրաէն այրըլան դավմլէր փութ. փէրէսթ օլՙմըմույաաս: Նէ՞ ուզաաայրմ. սէն քէնաին աըզգաթ էյլէ, պաՙգ քի պայաղը խալ. գըն չօգ քէօթիւ Ֆիկլէրի՝ պիւյիւքլէրաէն չըգ. մըշ աէյՙլ մի:

Պէլի, պէլի. քէնաէյի պիլիր, աինէ մէզհէպե հիզմէթ էաէր պիր քէաամիլ քխպարա սոր, էլ. պէթաէ վախզ էյի աէօյլէմիշ աէր:

Վախզին աէօզիւնէ ինՙֆաալ էախպ քխպարլըզ. աան աիւչՙէՙյինէ, նաասԻաթ ալըպ միւթէնէպ. պիհ օլմազա պաղ. զնրա սէն տինաէն մէզհէպաէն ուզաղ աուրաաւգՃա, հայվանլըզա եաղըն օլուր. աուն:

Պաւ պապաէ Տօն Ար մանաաօ պի գ.օնթի նամ պէյ՝պիր նաասԻաթ եաղմըշ, պաւ մէքթուպաումա օնուն՚նա խաթմ էաէյմ. „ Քխպարլըզ՝ զահիր.

աէ կէօրնէնլէր պիր քէրէմ տիր քի, Հագ Թաալա պաղը քիմսէլէրէ վէրիպ, զայրնլէրի իսարէ էթմէք իչին, իւնթաէլէրին պիւյիւտիւր։ Պու քիպարլըգ՝ քիչինին քէնտի նէֆսի իչին վէրիլմիշ տէյիլ, իլլա էլլէր իչին տիր։ Խալգ պուննլաթա Ճահիլ օլան իդրաճը էթմէյին. պուննլար տա մէմուր օլտուգլարը իսարէչի առաչէթ վէ մէրհամէթ իլէ էթմէյէ գուարէթլէրի օլսուն տէյի տիր։ Վէ պու գուարէթի նէ չէքիլ գուլանըլըգլարը նըն հիսապընը Հագ Թաալա պիր պիր սօրաճագ ըր ,, տէր ։

Համա օլսուն պարինին քէրէմինէ, պէն պէօյլէ անլատըմ, վէ իսթէրիմ քի սէն տէ՝ սէնին ագրանլատըրն տա պէօյլէ անլայասընըզ. վէ ինչա Ալլահ էօյլէ օլուբտա, տանա պէօյլէ սատագաթ պէյան էթմէխիմ սէն տէ Թէշէքքիւր էաէրսին ։

110

ԵՒՆՒ ՉԸԳՄԱՆ ԻՕԼԻՄ ԱՃԸՍԸ

Ալիշ պիրատէրիմ ,

Ինտան գըսմընը այըպլամալը տէյիլ. էՃէլ էանգլաշըլըգլայն գօրգար, Թիթիրէր, էօլմէք իսթէմէզ. էՃէլնին մուբտար չէհրէմինէ՝ պիր ատամ արգասընն տէօնէ պիլսէ, հանի հէր քէս գաչալը։ Պօղտա առաքաճալ էՃէլի արզուլէր իտի.

յաքին հիզմէթիմի թէմամ էթմէմէ ակլի գալմէ
բահաթ ըսը . օնուն իչին իւճրէթին ազմազա
պէքլէր խան : Ալաքին պիզիմ կիպի սև գայա ակ-
ՃիլլէՐ՝ ախունա օյունճագլարընա ախշիշլիզ ,
պիզի ափանըզ էօթէ եագայա ամճաճագ չըր .
Նըզա պագարըմըզ էօգ . պիր ակ գափլագՃիլ էօ-
նիւմիւզէ չըգա կէլմէքլէյին , էլակէթակ թիթիրէր-
իզ . պազը եագըլըսըն կէ օրախլի միւզ կիպի իւ-
զէրինակ լուպագը օչմազըլընաան մնաա , էթի
պիլէ էօգ , գուրու գապուլագաան իպարէթ հէ-
րիՃ՝ էօնիւմիւզէ չէգարըգլայն , հիւզիւմիւզիւ
ակօնիւպ գաչմագ իսթէրիզ :

Ինճէլտէն գաչընաըլըմըզըն ապը՝ էքակլիկա
եաչամագ արզուսու տուր . վէ եաչտաըլըմըզ էօմ-
րէ պագար , էճէլտէն զիյատէ՝ ապը պըրա կէլէ-
ճէքլէրտէն գօրգարըզ : Օլ մէհէմմէի քիւպրատէ
տավամըզ նէ տուրէթ պուլաճագըն պիլմէյիզ .
օնաա մէրհամէթ էօգ , թէֆթիչի տարպ վէ պը-
գը պըր ակլի իչթիմաքլէրիմիզ՝ օ զաման իսթէր-
մըզա կէլըրսիզ նէ՝ ճէտարէթլէ օ հուզուրա չը-
գա պիլէճէյիզ ակլի էիւրէյիմիզ թիթիրէր :

Են րէյիմիզ թիթիրէյիզ , էօլիւմ ամըրը չէք-
մէյիմիզին ապը պու տուր : Ալաքին աչն տահա
պու ամըրըն էչնի չըգմասընը իչթիմաչին էօգ :
Ատնա պիր էյետմ մէքթուպ եազմույրպ տա ,
պու ակի՛ա եազաճագըմ՝ պու մատաէ պիր :

Պիր ատամժուճան էհլի՝ պիր գաչ ակնէ պիր՝ էէ-
նիր իլլէթինէ միւպէթէլա օլմուշ ուտու . վիւճու-
մինի էյէ էէյէ ագրակէթ թիւքենմաի , էօմէչէ
կիւն մէզարա գօտու գ : Պիր գաչ այ , վէ պէլթի
պիր ակնէ մուգատաէմ՝ էօլէճէյինի քենարչէ

խապէր վէրմիշէր իսի , կիւնաէն կիւնէ՝ սասթ-
սան սասթա էձէլէ պէքլէ տուր , զիրա ըլըլար
կէլիյօր ահմիշէր իսի :

Պու էձէլ շէրպէթինի իչմէյէ թէսարիք կնօր
ահմէյէ՝ նինչէ քահանալար սիւրլիւ սիպահձէլէր
իլէ անկլամմազա միւհթահձ օլսուս : Ազլամալար ,
սըզլամալար , պէնիմ եաշըմ սասնա կէչիրի ահ-
իլաիր սէյի սէօյլիւնիւօզ ջըրփըրըզ էօլիւնմա-
լարսան սանկրա բիզա վէրիոզ , օ ուզադ զանն էթ-
սէյիմիզ զաման պէ գայտ օլուզ սահապըն կնօր-
սիւյիւմիւզ զաման գօրդուզ թիթիրէհյիմիզ
կէչիհյէ՝ թէսարիք կնօրմէք իզ թիզա էթմէ :

Հայ պու քի , պու կէչիհյի պիր միդսար ու-
զադսան կէօրիւզ , փիշինէն խապէրիմիզ օլմա-
սան՝ անըզըն չուգուրա սիւ շմէսէյիմիզ Թ՚նգա-
րընըն մերհամէթի վէ թէրբիյէնմէզ քէրէմի սիր :
Վէ էսգըն օլսուզսունուզ քիշի վազէթի իլէ սուչ-
ադսա , էլպէթտէ թէսարիք կնօրիւր , օ պիզմէն
էյի սէֆէթէր թուրթան մայ սահիպի իլէ կնօրէ-
ձէյի հիսսապլարընն սէֆէթէրինի՝ սօղուրլամազա
պադար :

Ազլամանըն ըշգըրմանըն Ֆահիշէ օլմայընչ ,
էձէլ պուճաղադան նէ գօրդաձագ՝ նէ աձայա-
ձագ օլսուզսունուզ՝ գարընըն ապլը քէսինձէ , ձա-
նընը գայըրմազա սիւշահիւ . վէ պիր գաչ այ գօր
թուզսունա սասամ կիրիր , սըգձա սըգձա քիլի-
սէյէ կիսէր , սուրը խորհուրդլարա էսգիշրըսը :

Ընձագ ադրսադալարընսան վէ քընսի էվինին
սասամլարընսան մնսա՝ քիմլէրին ձէմիսէթին-
սէն կէրի գալար , սիւնէսանըն Հանկի սէֆարըն-
սան իսդա էթմէ սէրսէն , գարադրընը հիչ շաչըր-

մասը. սիշարը չըգա սիլահքձէ, էյի վագթին-
ա էթախյի կիսի, էվահն էվէ կէզէր եամըրաը:

Պէլքի սօհպէթլէրի՝ պաշընսաքի օլան գա-
զայէ միւթասըլիք՝ թէօվհիքեասրլըղա տահր իսի
սանըրսըն: Հայա. կէչէն զէվգլէր սէֆալար, էթ-
տէյի զարիֆլիքլէր, վէ պուհնուն կիսի մասգարա-
լըգլար սէօյլէշիրսի:

Պաղը քերրէ սէ քենահ սէրսինի սէօյլէր իսի-
յաքին էձէլ ձասրըղլա օլ գասար միհնասիպէթ
վէյաա էթմիշ իսի քի, եապընլըղընը բահաթ
եիւրէյիլէ նագլ եաէր սուբհանաս: Իօլէձէյինէ
սույսուղու ադը՝ նէ եաէ սիլէձէյի էյլէյի էթ-
մէտէյի իչին իսի, նէ սագընա սիլէձէյի կիհնահ-
սան սագընմասրըղը իչին իսի. ֆագաթ սանըգ-
սաքի զարիֆ բուպալարընը կէյէմէյիպ, ձէվա-
հիրլէրինի թագընամասրըղը իչին իսի: Կէօրսինն
միւ էձէնի չըգմա էօլհամ ադընընը. պու սէնին
սագընա կէլմիշ չէյ մի իսի: Յաքին սահասը վար-
էձէլէ նիսապէթ էթմէյէ՞ նէ սէրսին: Պու գա-
րընըն զիհ՝միհնձէ. էձէլին քենահյէ էաէձէյի էն
սիհյիք զարար՝ րըզգընը բուպասընը թագընա-
մայաձաղը տըր. պունա նէ եամամալը քի ադընը
էքսիք օլսուն տա,էձէլ մհրբասընա թէքմիլ էրմէ-
սին: Օնուն տա չարէսին պուլսուս: Թոշակ նէյնէ-
թինէ սրբութինն կհթիրսիքլէրի կհին՝ սիհյ-
հինէ կհահձէք կիսի, էն աղըր բուպասընը կէյէ-
նիր. պօյնունսա կհբասանլըգ, գօլհունսա սիլէ-
զիք, պաշընսա ձէվահիրլէր, վարմագլարընսա
հիւզհիքլէր, միհձէվհէր սասթը եանընսա, սըր-
բութինն սրբոյու գօյաձագ սօֆրանըն իւզէրին-
ա միհձէվհէր գուրթուլար, վէ պիւթինն օսա-

նըն իչինի կիւմիւշ թագըմըոր ըլա տօնատըր։

Պու վէհն իչէ՝ ադընատա տխրէմէ կուօչէնէյի խադէրինի՝ գատըն օ արատտա ալտըգտա, տոկ օլտուղու սէֆտայը իճրա էտէր, էնէչ՝ վէրտիկ ատըյա սէվինէմէզ, պուննունլա էնէչի զէվկէնիր, տադգատա էտէր. սէնին պանա վէրէնէյին ատըյը իչմէ պէն պէօյլէ էքսիլտիրիմ սէյի՝ էնէչէ նիսպէթ էտէր։

Պու նադգտատ մուպալաղա վոր զանն էմտէ. օչգատար սահիհ տիր քի, տիւշիւնտիւքճէ՝ տինիմիզ էրգըլատճադ սանըյօրում։ Պիր ալայ տխրէթի ինքտար էտէն մէզհէպտիզէր՝ տինի՝ այադ ալ թընա ալմըշ, պիր ազը սա տինի՝ էլլէրինտէ ալայտի էմտիշ, էլլէրի ալտատըպ՝ քենտի մէնֆատաթինէ իչէտիր. պիր չօզու սա իչէյէճէյի կիւնահա գուլտանըր. պադգըը սա Ալլահ հիզմէթ էտիպ, քինտի էքսիքլիկինի թանըմադ սէյիչ, Ֆադաթի էլլէր պէօյլէ էտէյօր. պիր սահէթ տիր, պիզ տէ էլլէրէ պէնզէմիշ օլալըմ սէյի գուլտանըրըտըր։

Հիչ սէյիչ խէ՝ էօմրիւմիւզտէ խաթըրըմըզա կէթիրմէյիպ, իքրահ էմտիյիմիզ օ ապիմ կէչիտ՝ էօնիւմիւզէ չըգտըը զաման օլսուն, տինի էյիյէ գուլտանմադը սէյիլմիյիզ։ Խայր. օ զաման սա պադ նէ՝ էտափտըը. էօմրիւմիւզիւ Ֆէնա կէչիր. տիյիմիզի սէրմայըզ, տիւնէտանըն օյունճադ ըրնատան մահրում օլաճաղըմըզը սէրըզ։ Վար պադգըըն պուննատան անկա։ Տէվէթի իգպալի տիւնէտանըն սէֆտալարընատա սայտայըզ, էյիյէք տէմիյէ պիլէ յայըգ օլմայան չէյլէրտաէ տիր սայտայըզ։ էօյլէ ս՛ատ գլայն սահիհ տէվէթտէն խատէր-

տար ակնկիզ: Սահիճ ակվկէթի պիզէ Թանըտա
Ճագ առւրբ ալինիմիզ ակը. չիւնքի պու ակվկէթի
Թանըմայօրուզ, հօյլէ խաչ ալինիմիզ եօգ.

Պիր շէյ ագըզմա զըա տըր. պու ախունեանըն
օյունճագլարընը պրագամճագ օլտուդումուդու
առհիճ պիլախնիմիզէ խոպաթ՝ պրագմաղա ածը-
տըղըմըզ տըր: Պու ճիւմլէ իլէ եինէ եխրէք եա-
փըշըլըմըշըզ: Պունլարըն պօշ օլտուդունու պէ-
ակքաէն ասկրա, վագթի իլէ էլ չէքսէք օլմազ
մը: Պաշ ադըրթմազա նէ հառկէթ ա գարտաշ,
առանա սէպէպինի փիշին սէօյլէմիմ. ակվկէթ,
իգպալ ակյի պու ախունեանըն վաչավրալարըն-
առան զայրը շէյ Թանըմայըզ, վէ Թանըմագ խա-
Թէմէյիզ: Հօյլէ օլտու գոառն ասկրա, ընշատառն
զայրըտընա իմիխտար էմմէհխիմիզ, ընշատառն
զայրըտընը արտամաղըտընըզ, շաշաճագ շէյ ակյիլ
տըր:

Վագ՛ա չու գարընըն Ֆինկինի ԹէֆԹիչ էտէ-
լիմ: Պունա հօլէձէքտին ակյի փէք վագթի իլէ
խոպէր վէրիլէր. էյէր հօլախուքառն ասկրա վար-
տըղը եէրտէ հիսապ վէրէձէյինէ ինանմըշ օլա,
վէ օլառն պօրճլարընը ապաշխարուԹխունառն զայ-
ըը զախրայեէ իլէ հօակյմէյէձէյինէ ինանմըշ
օլա, հառնի, կէչէն ամվալը Թէրք էախ՝ խայը
ամէլ իշէմէք իգիԹիզա էմախյինէ ապը հառմըշ
օլա, հիչ էվվէլքի ակնկիյինի Թուխտար կիսէր
մի խոխ. ալԹմըշ հաչընտառն ասկրա՝ ճահիլլիքառ
օլառնլարը խայալինտառ իշէմիր տուրթուր մույտա-
ուս:

Երագմա նտամ ալիմ ակր քի, ախունեատառ պիր
ատամըն մալինէ գարտար չօգ օլա, հօլխմահն

ո գաւառ չօգ գօրգար։ Լոքին աֆվ էմանն, ալիգիմ կնօրախչեաձիւզ պուռնուն ագսի ակր, հիչ գօրգմայօրլար, գիչա կելի կանքնը ախչինամէյօրլար։ Էձէլանն կբրաչ էտէրլէր, կելիր ակչի գօրգարլար. նինչին. կա կգալ ակչի համքնըպրգլարը ախնկա անֆալարընը էլչէրնանկնալր, ծնան իչին կբրաչ էտէրլէր, եօգսա գօրգալրըմը. հիչ գօրգմազլար, էչէր գօրգալար ըսր, վագէմ իլէ էօմէկ ախնկանալ կելչէր մամա փէյտա էմամչէկ չալըշըրլայրը, գիչա պուռ ախնկանքն ձինձի ալինձի օյունձագլարը ծնտա ադձկ էմամկ։

Չամամա պուռ գալրնքն համգրնա պագարադ, էձէլի իչ էչրինկ պիլէկ գօմագլար։ Օ առամամա չի էֆէնամիզիզ քնանի կելիր, վագէմին համամ ալր, պուռ խայալի օյունձագլարը պրագադձագ զամանն կէլսն ակչի խագչէր վէրիր։ պիզ վէրանչի խագչէրկ ախնամէնէպզին օլուռ, նասիհամէնկ գուրլագ վէրանչիմզին կնօսամէրնձէյմիզկ, քնանչկ սալամանամ պիչյուքչուք կնօսամէրնիզ, վկ էմրանֆրմզզը կիւմիշ ալմուն վկ ձկվահիր իլկ ասնասալր, հէմ էձկչկ նիսագկամ, հէմ ակնին նասիհամէլչրինկ նիսագկամ, եինկ պիզիմ ակվկէմիմիզ խգագանմիզ պուռնլար ալր ակչի կնօսամէրնիզ։

Վայ չաշգընլրզ վայ. Հանքն չէքնրսկ, պէօյկ առամլարը՝ ակնկ վար, աւէսարանա ինանքր ակպուռնլար հագգընահագգը ֆիսալ էտէր պիր առկ Ալլահ օլսուդունա պիլկ ինանագդարընա չիսայէմ վար։

Պուռնան ածկրա նկ գալրր. նէֆէսի համքնը

նախ, էձէլի եխուզ ակ եխուզ կեօրախչի զաման, քահանայ պաշլար էյ քրիսթիյան, հազըր ոլ, ախրէթէ կեօչէձէքսին տէր. գարը աէօնէր չու քիւրքլերէմի պագըն, կիւվէլեր ինձիլմէսինաէր Քահանայ՝ պու տար վազրլմատա Ուլահն մէրհա մէթինի ախլէյէլիմ տէր. գարը՝ տանըն, ձանըզը սէվերսինիզ, ձէվահիրլերիմ ախշարտա գալմասըն, գազլարըմա գօյուն տէր: Քահանայ տէօնէր՝ էֆէնտիմիզին սէվապլարը՝ պու տար տատիմիպտէ սիզէ իհտատա էտէձէք տէր. գարը՝ բու պալալըմը ախուզ ախրիւն, պուրտուշտաքի տէյի ձէվապ վէրիր: Եվինէ քահանայ շէյթանըն իզվալերինէ գարշը գօմադա՝ Ուլահատան գու վէյ իհտէյէլիմ տէր. գարը՝ շու տաշլարըմը՝ թարըզ փէրչէմիմի քեսին տէր: Քահանայ տէօնէր՝ կեօզլէրիմիզի կեօյէ գալտըրալըմ տէր. գարը էնթարիմին պատընթըը պօլ օլմուշ, պիր ազ տարլանըզլար տէր: Եվինէ քահանայ կոյս Մարիամ վալէտիմիզտէն իհտատա իհտէյէլիմ տէր. գարը՝ շալլարըն իսթիւ տչըգ օլմասըն, թօզ գօնար տէր: Նիհայէթ քահանայ ատն նէֆէստէյիզ տէյի իհտատէր վէրիր. գարը թէրզնէ պատա պին չաղըրտան էօգ մու տէյի պագար: Էօյլէ տատմալըն ատն տատթինտէ օլանլար՝ հէփ պէ շյլէ շէյլեր տիր:

Ընձագ պու յատըրտալարըն ախլ իլէ տէօյլէնմէտիյի՝ տիլլէրի գըրըլտանմազ օլմուշ, ծնուն իլին տիր, էօգտա պիւթիւն էօմրիւնտէ ֆիքրինի պու տէյիլէնլերէ իշլէթմիշ, ատն տատթինտէ տէ տիւշինտիւյու պուննար օլմատըզըն նէ՞ պիլսրսին:

Ատն տատթինտէ չըլտրտան տատմալար՝ չըլգընլըզ արտարնտա, տաղ էքրէն գու ւլանտըգլարը տէվ

ակբէրի շէյխ սայըդ ըսաղլարը կեօրմուշ միւզ
էօգ մու. էօմբեանաէ էՀէլինի խաթըրնա կելմիր-
մէյիլ, ագլընը զայըր շէյխէրէ իշլէտէն սաոմ՝
էօյլեա սաալմնաէ ան էՀէլի ախուշնամէսինի
ԷՀնի շէյ մի ակը։

էՀէլ ակը քեօփրիւ ախը քի յայ իլաՀ հէփի-
սի կեշմէլի իքէն, պաղ ճանընը աէվէրտէն, կելիք
էրքէք, կելիք գորը, հէր ակի նէ ախըրնա
Թէրթիպլէր իլէ Թէասիփ կեօրուրէր։ Փիմի օ
գաոար գօրգար քի, էՀէլին սաընը սիլէ վէր-
մէք իսթէմէզ։ շէյլէ քի օ սար վագըԹսա, քիշ
քի էԹմիշ օլայըրմ ան ան էԹոխի շէյլէրին
սաղ իքէն հիչ սիրինի էԹմէմիշ, սազըրընաա է-
ՀէլինՀ նիւղիւնէ պագմամըշ։ սիր ան էՀէլ էօ-
նիւնէ կելմիքէյինի, գօրգար Թէրթիրէր, նէ եա-
փայըմ ան էԹէյշէ ախուշէր։

Փիմի քէնան իսթաէմինէ պագըք սըր կիսի,
էՀէլ սահպէԹի օլսա, սահա վագըԹ վար,շիմա-
լէք եաշընը ալանըսը ախուշնախէն, սիզ սահա
սայանըրըզ ան էյէրէք, սիր ան ախ սանըզ էՀէլ
էօնէլէրինէ շըգարըգայն, քէնանիլէրին շաշըրըրըսը։
նէ Թէօվահ էաէ սիրիրէր, նէ եօլա սիր Թէասա-
րէք կեօրէ սիրիրէր։ հէման սէզանէն եամինա
պէպէք կիսի, քահանաընը անէյլէսինէ սահ
սալամագսան զայըր սիր շէյ էաէմէզէր։ Գա-
րըզար սահ մէշրէպան սիրէր-վէ գօՀամագ յախ-
զընսան օ գաոար էրսահ էաէրէր քի, գօՀաոա-
լար սիրէր ախուշնէն էլսէն սրագմազըսը։ վէ շօ-
զընսան ախուշէն էԹոխի էրքէքէրէ կիւշէէ կեօ-
րինմէքսաէն զէյաոէ, էՀէլի ալահազը։ կելիր
սրագմագ Փիքրի իչէ սիր։ կեօյա էՀէլ եաշա

պագմաստղքները պիտի ելլեն կիսով, կիննդէր, թա-
ղէր, չորեքշաբթի պիտի էօլուչիւնիս կէօմէ-
լէր կիսի տուրտուրալար :

Քիմի ատ, պէյ, թէատրիքատ պուլունմայը-
ղատր, ամմա հիչ պիր թէատրիք կէօրմէյ գայ-
րը էօք. հաթթա կիննդէ մինէնա մասա-
հաթլարընա՝ քիմի հարամ, քիմի հալալ տալը
եաթըր. չէյլէ քի էձել պուղլարը աս ղափի
պաղլայ, օպիրլէր կիսի թէատրիքսիզ պուլուր:

Պուղլարըն զէվզլսի՝ էյի սաաթա աէյի տուա
էաէնէր պիր քի, օ էյի սաաթա տօղրու հիչ պիր
հարէքէթլէրի օլմայըղընատն պաշդա, էննկէձ
կիսի կէրի կիրի կիաէրլէր :

Խուլասա էն ադիմ տուրտուրը գօրդուսան՝
պու տար կէչիսի՝ Ճանսան ինիչիւնէն օ գառար
ադ տըր քի, պիւթիւն ինինեանըն սասար՝ քիմի
Հաձէթսիզ տուրտուր, քիմի տէ իչմայ էաէր սէյ
պիլիրիմ : Պու Հաձէթսիզլիչին ախըրը նիձէ օլուր
աէրսէն, ինինեսատ ադսատ էաչատագ իչին,
հիչ պիր շէյ ինսանօղլու՝ Հայվան կիսի էօլէն-
լէրի վագը օլսուրսա կիսի օլուր սանըրըմ : Ան-
Ճագ օնլար էձէլսէն գօրդմազսա, օ գառար այ-
րատլանմազ, պիրա օնլար քէնտիլէրինի Հայվան
պրատրնա գօտուչար. հիչ պիր շէյ ուսմազտր,
հիչ պիր շէյսէն գօրդմազտր. յագինախրէթէ է-
սան կէթիրէնլէր ախրէթին էտէսի օլաՃաղըն պի-
լիրլէր. պիր եանր ՃէննէԹ, պիր եանր Ճէչէն-
նէմ օլսուրսուն պիլիրլէր ինքն, կէչիս պաշըն
թէատրիքսիզ վարըրտար, պախԹալարըն, եա օ
եանա, եա պու եանա : Պէյլէլէրի էօղր օլու-
նուր մու :

Ինձէլէ հաձէթսիզ օլմագ հագդընտա սանա պիր շէյ վագը օլաու , ծնու նագլէտէյիմ : Եվրմի աէօրթ աէնէ օլույօր, վէնէտիք մէմլէքէթլէրինաէ՝ պիրիսի միրաս Թամաշյա գոլտաշընը էօլտիւրմիշ, պէնի սանը քահանալար ըլա պէրաթլէր պուննուն Ճանընը գայըրմագա Թայէնի էթմէյէր :

Ըունտա հէր շէյաէն էվվէլ, պաղը մէզհէպսիզլէրին՝ ահէնէայէ պի գոյա սըր ահտիքլէրի Թանկըներն տատալէթինէ սըդդաթ էյլէ : Էօլէնին լէշի պուլտունտուգօլայն, զապթի էօլտիւրէնի արամագա պաշլատը . էօլտիւրէն պու գոլտաշը օլաու գոլ Թատ օլաու, պուննու վէնէտիքմէմլէքէթլէրինէ միհնագատ այագ պատմամագ իչ գրէ սիւրտիւլէր : Պու օնատան Խօնա Թօփրագընա վարան, օնատա տա պիրիմէ նէ գադարհաթ ըլա ԹուԹաունլար քիւրէյէ աԹօրնլար :

Սրբազան հայրապետլէրին պիր մէրհամէթ գանունունուշուն, առբ տարի ահտիքլէրի նէրսըզուԹիւն պաշլանտըգը զաման , քիւրէքտէն էվրմի պէշ նէֆէր միւձրիմ՝ գուրայլա ադատ էտէրլէր իմիշ : Օ ահֆ'ա 1725 սէնէսի , պու տա օ էվրմի պէշ նէֆէրին արատընտա պուլունմուշ : Պի իշն–իլլահ գան պուննու ԹուԹմուշ, պէնն նէրէյէ վարատմ ադատ օլմուշում զաննի իլէ , տօղրու մէմլէքէԹինէ կէլիպ, սրբազան փատի պէնիմ հէր գադարհաթիմի աֆվէԹտի սէյէրէք, գանը նա կիրտիկի գոլտաշըներն Թէրէքտունի արատագա չըգտը: Իրինճի կիւն զապթի էվինէ ահուշու, պիր գաչ կիւնտէն տօնրա գաԹի հիւքմ օլաու : Պագ Ալլահըն տատալէթինէ . պուննուն էԹմէյի

պանա՝քիւրէք Ձէղտաը ազ օլտուղունտան, թանդը քիւրէքտէն գուրթարտը, Ձէլտա էլինէ թէս. լիմ էթտի։

Խմախտունու թէօվհէյէ կէթիրմէք՝ պիր գալ քահանայլա պէրապէր պիղէ ուիշտիւ։ Խպիճ. ատը գապահաթիմ էօգ տէր ատըրուր ուատու. ատնդա՝ ախնին գապահաթինն հաքիմ հուղուրունդ տա ատպին օլտու տէյինՁէ, գաթէլ ըվլա կէօս. թէրտի. յաքին կէօսթէրտիյի ըվլա՝ հայվան կիպի պի գայա օլտուպ, էՁէլի սայմազդը։ Հէր նէ տուա տէօյլէտէք, էտէրտի. յաքին էօյլէ խպատէթ. պիղ քի, պիր մատալ նագլ էտէՁէք օլտա, ֆիքրի ատՁա չօգ իւսթատ օլմուտու։

Էքի կիւն քէնտիյի շաշըրմատը, տուրմայդը չարտաղ իսթէրտի. վէ ակրապ օլտուպ, էօլիւճիւն ատՁըդըն տուրմայդը տէյի, չարտաղըն էյիճին իսթէրտի։ Պիղ՝ ուտմարդը քի, գաթէլինին էյք ապշամը օլտուն քէնտիյէ կէլիր, էՁէլ եագլաշը տէյի Ալլահա տէօնէր. խայր. իւմիտիմիզ պոշ չը գալը։ Պէյքի ատպահատը գաթիլ թէտարիքինի կէօրիւտաք՝ եիւրէյի էրմիշտը, օ տա օլմատը։ Պէյքի Ձէլտաը կէօրիւտաէ, գօլտարը պաղտանըրտա, գօրդար թէօվհէյէ կէլիր տէտիք, եինէ օլմատը. Հաթիճա Ձէլտա տատլարընը պաղտատագ իչին՝ պաշընատան թաքետաընը չըգարտը տէյի, տիւնեատը վէլվէլէյէ վէրտի։ Քահանալարը պուտնա՝ ուրթըդ սէնին տիւնեա շէյլէրինէ պագտաճագ վագթին էօգ, տխրէթ գաֆուտտունտա սըն, սէն ծնու տիւշիւն տէյէրէք, օ արատա հէր նէ տէօյլէնէ պիլիրտէ տէօյլէտիլէր, հիչ պիրի միւֆիա օլմատը. մութլագա թաքետաը պաշընա գոմայ-

ընձա, ակսինի քեամէսի։ Նիհայէթ մէյտանա կէօթիւթսիւք, ոիլ իլէ հէր տուայը սէրպէսթ սէյլէր իսի, յաքին գալպի սալա երմշամաոը։ Սալանա սալանա տար աղաճընա վարոը. էձէ-լին եիւզիւնէ գօրգուտուզ փէրվասըզ պագոլըզը կէրաէ, ձէլլատ պաշընը էյ ակինձէ, հա, իշ-թէ շամսի իսիի պօյնուտա թադաճադ ակէրէք պի գայա պօյնուննու ուզաթոը։

Ընթըզ սէն տիւշիւն, էձէլ պու հէրիֆին կէօզիւնաէ մի իսի, էձէլսէն էօթէսինի տիւշիւ-նիւթիւյիւտիւ։ Ընմա ակէյձէքսին քի, պու-ինատն ակիլ հայվան ըմըշ։ Պէլի, էօյլէ տիր. ամմա Ալլահ վէրմէ՝ տիւննէտաէ պէօյլէ հայվան-լար փէք չօգ օլմայա. էօյլէ հայվանլար քի, էօ-լէձէքլէրինի աձըրտըգլարը՝ եալընըզ տիւննէտանըն ակֆալարընատն մահրում օլաճագլարը իչին տիր։ Իչթէ եէնի չըգմա էօլիւմ աձըրը ակյի պուննա տէրլէր։

Իթիմատ էյլէ գարտաշ. էօլիւմ հագգընատա պիր փուրթփէրէսթ տատմ պու գատար կիւզէլ շէյլէր սէօյլէր տէ, պուննճա քրիսթիյանլար՝ պէօյ-լէ պիր գօրգունճ կէչիտէ պի գայա օլուպ, իսանըրլարընա պիրլէ կէթիրմէտիքլէրինի տիւ-շիւնատիքճէ, տիւննէտա պաշըմա տար օլուր։ Պիր աղը տատ ֆագաթ էձէլ պու տէվլէթլիմիզ տիւննէտա-տէ, օլան տէվլէթի էլիմիզտէն ալտճագ տէյի աձըրլար։ Սէննէքա ֆէյլէսոֆ չօգ պիւյիւք ա-տատմ ըմըշ քի, պու տիւննէտանըն ակֆիլէյինի, վէ տիրէթին տէվլէթինի, քենտի ագլյլատ անկա-մըշ. "Սէնին օսոն տուր տէյի գօրգուտուզուն կիւն՝ հալէտի կիւնիւն շէֆագը տըր. չիմտի օ ուֆագ

կեօղէբին իրէ կեօրիւա՝ պու գաատր ուղպի-
քեն, հայրան օլտուղուն քեամիլ նուրու կեօ-
րիւրէն, չիմի գարանլըգտա եաշատըղընը ա զա-
ման անկլատըն ,, ակը :

Պիզ էակէտի հագ ան իրէ Ձան կեօղիւմիւզ ա-
չըմըշ. էֆէնտիմիզ քենտի ակյան էթմիշ, վ
պիզէ յուղնֆուտնու քերէմ էթմիշ իքեն , Յոբ
երանէլինին պու գարանլըգտարտան սօնրա , է-
ակէտի նուրու ուժտուղունուն խիլաֆընա զայիֆ
օլմուշ աա , պիզ պուննա նուր իչինաէյիզ, էձել
կելիրսէ գարանլըգա սիւչէձէյիզ կիսի տուրույ-
օրուզ :

Հայ հայ , եաղան ակյիլ . ևէնի չըգմա էօլիւմ
ածըսը չէքինէլէր՝ գարանլըգա սիւչէձէք սիր : Օ-
նուն իչին պիզիմ սիւնեաատ էտինէ պիլէձէյի-
միզ էն պիւյիւք սէվգի՝ ակրա մեշագաթ սըր
քի, պու ֆանի սիւնեայէ Ձան եաֆրըտըրմաղա
վագըթ վէրմէզ, վէ բահաթխանէյին իսթիխաաը
օլաձագ սէյի , էձէլէ սէվինէրէք գարչը վըր-
րըշ :

Նօգսա զէվղ տէ սէֆտաաա բահաթաա օլան ա-
աաամ՝ հագ եօլունու շաշըրըր, էձէլտէն գօրգար,
վէ էօմրիւնաէ չէքմէաէյի ածըլարը՝ օ արաաա չէ-
քեր :

Խանի պուննձա զաման ատնա մէքթուպ եազ-
մաաըղընըն ածըսընը ատնըրըմ պու սէֆ՝ա չը-
գարտըմ : Վէ ինչա Ալլահ էձէլ կիսի սիր մու-
սիպէթլի գարա մաատէ իւզէրինէ եազարըղըմա
կիւձէնմէզինն . զիրա սիր էյի միւյահազա էտե-
նէ՝ պու գարա մաատէ հէրշէյտէն զիյատ՝ ֆիքր
վարլաթմաղա եարար : Հէման հագ թաատյա

պիզի գարտաշլըգ մուհասալէթինաէն այըլ-
մայա :

111

ՄԱՀԻ ԽԻՒԼԵՆ

Պէնիմ ասլթում,

Ա՝ազուր օլաուն . աէնէին կէչինքի էազալըղըն մէքթուպա կիւլմիւմ . ամմա պէն ախունանըն բաղուլթասըզ իշլէրինէ տախմա կիւլէրիմ տէյի, աէն պանա ասկիմիզին Դիմոկրիտաուս սուն տէյէձէքսին պիլիրիմ : Եաղնըձէ կիւլմէյիմ . աէն պէին իշէ պաշ գօշաուն , պիրինի պաշա չըգարտմաըն . սանըրըմ աէն օ արզուլէրին իչէ թէրթիպլէր թէտպիրլէր գուրա գուրա , տիւրլիս իւմիտլէր էտէ էտէ, հիչ պիրի իձրա օլմասան մէզարա կիրէձէքսին :

Պիր զաման ձէնքձիյէ հէվէս էթտիրն , օնտան պէրի նիյմի աէնէ օլուչօր , ձէնկէ միւթալլիգ քիթապլար օգուտմազա պաչլատըն . վէ պիր մահիր ձէնքձիյէ յոլդամ օլան՝ օրտու գօնտուրմագ կիսին , պիր եէրէ մէթանէթ վէրմէք կիմի՝ իչմի հէնաէսէյէ հիզմէթ էթտիրն : Պունուն իւանթիանէ նէ թէրթիպլէր , նէ խիւլէասլէր գուրմատըն . տէվէթ հիզմէթինէ կիրիպ , պայրադատալըգտան պաշլայըպ , աէրկէձ աէրկէձ մէրթէ-

պէյէ էրէձէյիսին։ Իչերի կէլէձէյինէ հիչ չիսպ հէն եօղ ուտու. պիր պէօլիւք էսինսիմ, պէնի մէշվէրէթլէրէ չողըլյօրլար, սէրսաքեր օլուսմ կիսպի խուվասըզէր, օնսան էխուզէր ազարտըպ, պէչքի պիր փաչալըգ պիչկ գուրմուշ ուտուն։

Իւմիսին սալթ պուննա սէյիլ խոր. սէվդիթ ձէսիմ հիզմէթլէրը էսիպ, պիր խանըգ էսինմէք վէ պէչքի կեօզիւն փատիշահա տամսա օլուպ, բիւթպէնի օնուննան սօլսուբմագտայըրը։

Սօնկրա օ խուվասըր Հավայա ուչուս. վէ պիր սէնէ կէչմէսի, օ այնա մերթէպէչէրը շիմոնքի հաղինէ գարար վէրսի։

Օնսան թէվարիսէ, վէ փօղիթիզէյէ հէվես էթմին, վէ օ գատար զայրէթ իչէ պաչլասըն քի, զայրէթ էվվէլքինին ֆընարըզը միսքէթի խաթըր կեօզէմմէյիսպ, սէնի հարը եօլուս պրոգըր սէյի, քինոսինի պուս թէհլիքէսիզ եօլա գոսուն, օնուննա սէլամէթ իչերի կէլմիրսմ սէյի գուրմուշ ուտուն։

Պուննա սոս իւմիսին ազ սէյիլ խոր։ Թէրթիպին էվվէլա պիր քիւչիւք հիզմէթ կիսիպ, օնկրա սոսկա պիսիյիւնէ էլ ուզաթմադ ըսը. օնսան տէվդէթ էսինընսա սուրուպ, հիւնէրինի կեօսթէրսիքսէն սօնկրա, մէշվէրէթէ կիսմէյիսի. օնսա ֆշկիւ զարըզըղընը անկլասըպ, պիր մանըպ օլա պիչկ խոսին, վէ պէչքի վէզիր պիչկ օլմուշուն։

Սօնկրա. նէ օլուս. իչերի սէնէ մէշգ էսիպ, կէլմէյի կիսպի մալումաթ թահսիլ էլչէսինինի կեօսթէրսիքսէն սօնկրա, պիր քիւչիւք մանըպ խոթէսին, օնու սոս չէլսիկչէր վէրմէսիչէր։ Պուննա սոս խուվասան եուֆ օլուս, էնինէ պադսան

էվինէ կէլսին։

Օնաան ուղրա խալդա քենարինի իլմ իլէ Թանը-
ատձագ օլսուն, պիր գաչ քիԹապ եազսըն փէք
մէմուհ։ Վէ լիյագաԹըմը պուընլար ըլա անլա-
Թըրըմ, պէլքի աէվլէԹլէրինն պիրի պէնի հիզ-
մէԹինէ ալըր, իլերի չէքեր խումիսի իլէ, եազսը-
ղըն քիԹապլարըն պիր ազընը պազը փասխշահ-
լարա իչոա էԹմէն։ Օնլար աա սանա խէՃրէԹ
օլարագ, քիմի պիր նիշան, քիմի պիր Թաավվը
վէրինագ, գուրսուզսուն խիւլեայէ պիրէր ԹէփմԷ
վուրսուլար քի, Թուզ կիպի էրիսին։

Շիմդի ԹէմամՂ գըրագ եաշընա վարսըն ըսա,
անն ան տիւնէայէ պիր ԹէփմԷ վուրսուն, քա-
հանայ գըյաՓէԹինէ կիրսին, վէ պու աէՓ'ա Ր'օ-
մայա կիԹմէյէ ԹէրԹիպ էաէյօրսունուշսուն։ Օ-
նու աա անլարըմ. պիր խիւլեա աա պու աուբ-
վարըպ օրսաա իշկիւզարլըղընը անլսարըպ. պիր
ազ Թաավնյէէր իլէ սրբազան փասխըն հիզմէԹի-
նէ կիրէՃէքսին։ Օնաա եպիսկոպոս օլմազ աա
գասիլ, գալսընսալ օլմազ աա գասիլ, աուբ
անԹուա գասալ եօլուն օլուր։

Եօգ աէյէ պիլմիսինն. Փիքրին պու օլսու-
ղունու ինքեար էաէ պիլմիսինն։ Նէյսին. օլա-
մազ շէյ մի. պու պիր էքմէք պիր գի, ունսան
եավգըլըգ. անդին ամպարընսա ուն եօգ աէյիլ աա։

Պէն սանա՝ պուընլար հէգ օլմազ գասիլ պիր
աէսիյիմ կիպի, անն աէ ինսանՓ էյլէ աէ, պա-
նա՝ օլմանազ աա գասիլ պիր աէ։ Պէն սանա
օլա պիլիր աէսիյիմ եէբաէ, անն պանա՝ նէյսին
օլմազ ըմըշ. պու աէՓ'ա մը պօշ չըգարըմ
աէմէ։

Էվվեչքվէլի կէօրախչաէն սօկրա, օ սէնին օլա պիլիր աէախլինէ նիսպէթ պէնիմ օլա պիլիր աէախլիմ իլգամ օլմալըսըն։ Վէ պէն սէնի պիր ադըլըը սաամ պէլլիլէմիշիմ, հօգ սէմիյէձէյ-ինի պիլիրիմ։ Ֆէլէյին չարխը նէ շէքիլ աէօնէք օլսուլսունու սէն սէ պիլիրսին։ Վէ պախթ աէ-ախին ինսանլարըն իւմիսինի նէ գաասար զէվգէ-նիր, օնու սա պիլիրսին։

Պու ձիւմլէ իլէ(տուր,շու մաասաէսէ սէնինչէ պիր Թէֆթիշէ կիրէլիմ)գուրսաուլուսմուզ մանի խուվայէ քէնսիմիզի էօյլէ ալըրըրըզ քի, չօգ քէրրէ ադըմըզա գօսուլուսմուզ խայալի չէյլէ-րին վէրինէ սիւչէր, օնլար սահա էյի սիր խուվ էասըյլա՝ սօրվ էյի օլանը իմիրիրիզ։

Սուսան կէչէն քէօփէյին ֆաալը՝ հէր սէֆ՚ա Թահդիգ օլուր. ադըրնաաքի էմին կէօչկէսինի սուսա կէօրիւր, օ սահա պիւչիւք սիւր, օնու գափայըմ սէյի՝ ադըրնաաքինի սէ գաչըրըր։ Նինչէ սաամլար՝ պէն շուռնաան սահա իլէրի կէլի-րիմ սէյէրէք, էլլէրինաէքի մասլահաթը Թէրք էասէրլէր, պիր սէ ուսմաուգլարը սանսըգ՝ գու-Թու գափաղը չըգար, քիւչ իւսմիւնէ օմու-րուրլար։

Պիր սաամ սէնաամինաէ մահիր օլուր. իչի-սիր քի, քէնան կիսի ուսմալար ֆիլան վէլէյ-էմաէ չօգ քէսար էաէյօր. էվինի պարդընը պրա-գըր, սիւքքէանընը Թիչկէահընը սադրարը, պիր այա գըսաֆէմ սիւչէր, զէնկին օլուրսուս իւ-միսիչէ օրայա վարըր։ Պիր էյիսաս չալըշըպ աէ-վինաիքաէն սօկրա, պադար քի օրանըն ուսմա-լարընըն հէվսինաէն կէրի գալըյօր. էվինաէ օլան

թիւքէնիր, եէյէձէյի գալմազ, արդասընասքի բուպալարը սաթմազա պաշլար. նէհայէթ, եա ախչնամէյ մէճպուր օլուր, եա ասէնիւպ վիլայէթինէ կիթմէյէ: Վիլայէթինէ ատ վարըր քի, էօքի միւշթէրիլէր զայըր եէրէ ալըշմըշ, քէնար աչըգսա գալըր: Պէյլէձէ ֆիլան եէրին էքմէյի պիւյիւք սիւր սէյէրէք, քէնար էլինաէքի էքմէքաէն օլուր: Խիւլասընսա գուրտուլուս մայ հէվայէ ուչսուզունսան մանսա, փոյսաս փիրինձէ կիսէրքէն, էվաէքի պուլղուրսան օլուր:

Պիր սիւքքեանձը քէնայի թիճարէթէ գատըրըմ գլսա էաէր. սէն ատ պաղըրկեան սըրսաընա կէչէյիմ սէյի սիւքքեանը պրագըր, մաղալէ աչար. սօնրա իւհաէսինաէն կէլէմէզ, ուձուննու սիսինէ գաչըրըր, վարա վարա պուլաշըղը արթըրըր, պիրինի թէմիղլէյիմ սէյէրէք՝ պիրինէ սահա պուլաշըր, ազար ազար սօլանսըրըձըրըղա պաշլար, հայէյի իրթիքեսաղ էաէր, թէլգիսլէյէ միւհթաճ օլուր, պիր ատ սօլուղու եա սլանձա պաղէսաէ ալըր, եա քիւսըզ էվէրսաէ: Կէօրսիւն միւ մանի խիւլասա խարսաղընը:

Պաղըրկեան՝ էլինաէքի սօլաղա գանսաղի էթմէզ, Հինաէ Եէմէնէ էլ ուզաղըր. հէր ալըշվէրիշէ աթըլըր. հէր թարաֆսա էլիմ վար, պիր գալէմ իլէ պինէրձէ ագձէ սէվր էաէյօրսամ սէյի սէվինէր. գափուսունու սիւյիւսիւր, էանաֆ սիւքքեանձը պանա էլ էթէք գասուշսուրսույօր սէյի, Թասա գուշու կիսի գապարըր յապին իսաթիւնաէ փարըյան Թիւյ քէնաինին սէյիլ, Թիւյ սահիպլէրի չամուրսա պաթըրմայալըմ սէյի՝ հէր քէս քէնայի Թիւյիւնիս չէքիպ

աչքերդ էյն , քենաի աչքպաս գալբը, էլինաէքի աէրմայէ պօրձունու էօտէմէզ գուրտուղու խիլ էալար էուչ օլուր. ադըպէնի օ պիր գալէմ իլէ պինկէրձէ ադձէ տէվր էտէն պիւյուք պազըկեան՝ էիւզիւնիւն գարէպինի խալդաան սագլամագ իչին , զընաանլարաս քէհլէ գըրմադա Թայէին օլուր :

Օպիրի՝ մալ արԹըրմադ Թատնայլա , հաաաին. տէն զկյաաէ իչէ էավըշըր, իչերի կկտէրիմ խիլ էաայլա՝ էմաալինին իւոմ Թարաֆընա կէչմէք խոՀէր : Խիւլեա էՀոխյի մալի աահա էլէ կէԹիրմէտէն, գուարէՀինուէն զկյաաէ մաարաֆա պաշլար. էՀոխյի մաարաֆա կկուձիւ էէՀմէզ, պէն ոօկրա էէրինէ գօրում տէյէրէք, էլ մալինէ էլ ուզաալը. ոօկրա խիւլեաալը հավայէ ուչար, յաքին գափուաան բիւչիւլտէմէզ, խիւլեաալընըն արաը արրա՝ ըրզընը էտէալինի տէ ուչուրուր, էէրինէ՝ էՀոխյի խրյանէՀի խըրաըզըրը էօրԹէրիմ իւմիտինի գօր. վարա վարա տէկնէ օլ գաաար պիւյուր քի,էաան ԹուՀմադ օլուր,էօրԹէձէք հալի գալմադ. հայիմ զաայիՀ էլինէ տիւշմէմէք իչին , ըրզընը խՀոխյարընը պրագրաի գաչա պիկրաէ , քենաիչէ պիւյուք քէար ուրը :

Ղինչէ գարըլար՝ քենաի կէօսԹէրիչէրինէ կիւզէլէնքէրինէ կիւվէնիպ , նէ խիւլեաալը գուրտարըր : Ֆիլան աաաամ պէնի աըրը . Ֆիլան աաաամ պէնիմ գըզըմը ալըր . պիր տէ խիւլեաալը բէզալէՀէ գարար էտէր :

ՂէԹինձնի քէլամ իւմիտին միրաաը փէք չօգ աուր, հէր քէաէ պիրէր հիաաէ չըկարըր. պիզ տէ իչերի կկլմէք , տիւնէաալըգ արԹըրմադ խիւլեա-

լէրինէ էօյէ գօլայ գաֆըլըրըզ քի, ֆիքրիմիզի
սահմա իւմիա չայըրլարընաա օթլաարըզ։

Պիրի գուրար քի, շու զէնկին գարընըն կէօ-
զի ակնաէ ակը։ Պիրի գուրար քի, քիթապ-
լար եազար պաասըրըրսամ, ակնէնա աուր-
աուգ՝ աարմը սէօյլէմիյիմ։ Օպիրի գուրար
քի, վահիզլիքաէ աարմը սէօյլէմիրսէմ, պիր եախ-
կոպաալու զանընէ օլուրսուն։ Տահա օպիրի գուրար
քի, խլըճֆի ակին պիր քիթապ պուլսամ, եան-
լըշընա գարշը եազսամ, քիլիսէաէ պիր մանարա
եաֆինիյիմ։ Գիմի ակվէթէ շու շէյի սալըդ վէր-
սէմ, պիր էքմէք եափնիյիմ, պէլքի սալըդ վէ-
րէնէյի շէյին իճրասը միւմքին ակյիլ։ Գիմի ակ-
ֆինէ պուլուրսուն՝ ակյի իւմիաէակր։ Ընէթիճէնի
քիլսամ հէր քաս թամըլը թամըլը իւմալէր իլէ
ֆիքրինի պէալէյիպ, հէմ հավալի գուրսունթու-
լար օլաուդունաան, պիր բիւզկեարըլա եըդըլըր։

Ըու զէվզէլ ակը քի, իւմիաին պիրի պօշ չը-
գարաա, նաահհամ օլուպ աա վազ կէչմէզ։ ակը
ագաա եէրինէ պիրինի աահա գուրար, պազը
քիրրէ գուրաուդումուզ խիւլեալէյաէն կէօր-
սիյիմիզ զարարլար էէթիշմէզ, պիզէ էօյլաա
օլուպ աա, խիւլեա պօշ շէյ օլաուդունա իլգամ
օլամադըմընա, նիշին օլմասը ակյի սէպէպինի
արարըզ քի, օ պիր քիրրէ թէքրըրլէնիպ խուրա
օլաուդուումուզ թէֆիլէրէ՝ պիր ահա չըգարըմ
ակյի չալըշըրըզ։

Էյէր օ էվվէլքի գուրաուդումուզ խիւլեա՝
ակպէ ակուզ մահվ օլմուշ աա, արթըգ մէրամմէթ
գապու յէմէզսէ, պիր պաշգասընի ահա պու-
լուրուզ. Թա օ աա մահվ օլունճայա գասար

գուբար առուրուզ։

Պէր աղ քեամիլվէյի օլան՝ պու իւմիտ առզա-
ըընաա սալմ Ֆիքր իլէ կեզմէյե գանատմ էաէր-
քէնամ քէնամէյէ՝ Ֆիլան չէյ օլա պիլիր, ընաան
Ֆալան չէյ օլա պիլիր, ընաան աա Ֆիլան չէյ ա-
զա պիլիր աէյէրէք, խիւլասաէն խիւլասայէ պիր
պիր արար արբա՝ կիւզել կիւզել օլա պիլիրլեր
գուբար էամիըր. կէրչի գուրուուզու չէյլեր՝ ա-
անըզ ալուշ կէօրմէք կիմի ալիր, յոքին գարարը-
նը պօզմայարագ մէզէլէնիր առուրուր։

Պէն փաաիշահ օլսամ, աէր քէնամ քէնամէյէ,
չէօյլէ պիր գանուն էափար ըարմ, Ֆիլան պի
նայր էափարըրը ըարմ, բայաաա չէօյլէ նիզամ
վէրիր իամ, ախիրէաաէն քէօմիւ աաէմլերի
գալարըրը ըարմ. բայամը զէննկինլէմէմէք իչին
քէարխանէլերի շէնլէամը, թիճարէմի իչլէամը
իամ, Ֆիլան աէվլէմէ աէֆէր աչար ըարմ,
մէմլէքէմլեր Ֆէթհ էաէր, խաքհնաէր փաաիշահ
կիամ աարմը աէօյլէամը իամ աէյէրէք՝ կնօնիւ
էյլէնաիրիր։

Պու Ֆիքհիլէրէ աալըպ. քէնամլերինի թամամ-
աա գրյաա էաէրլեր. ախվանաա օմաւրմուշ
արզուհալլեր ալինէյօր, բիճալլեր էմրաՖինաա՝
օմաւրմուշ մաալահամ նիզամը վէրիյօր, օլանը
թաահիհ էաէյօր, օլաճաղը էմր էաէյօր կիամ,
քէնամլի ալըրըրը. թաամա օմաւրմուշ, էմ-
պամ գարշըրնաա ախվան առուրմուշ, ալայա չըփ-
մըշ, խալգ էօնիւնաէ էէրէ գափանըյօր. աէֆէ-
րէ չըգար, Ֆիւթուհամ էաէր, հիչ ախշիան-
մէզ քի, պարուամաուզ պիր թօփ կէլսէ, օ գուր-
աուզու փաաիշահլըգ թարուամար օլուր։

Զու գուրուներու արտալեսա՝ առաւ վար քի, սիրինի պօղաւուրուբ, օպիրինի առարբը, առֆա օպիրինին պաշընը քեառիրիր, բայսալնա զալաղ էաէբ, քենաէրի ապյմայանլարըն՝ վէ հա-յա ախուշինի օլանլարըն հադգնաան կէլիր։

Օպիրի գուրար քի, այ սիր ակֆինէ պուլ-աաւ, էախսա քիմնա էափա պիլսէմ, իրտալար ալբրիմ. Ֆուգարայէ Թաւհանէլէբ խմարէԹլէբ էափարրիմ, օգուտուշ Ֆուգարայէ մէարէաէլէբ էափարրիմ, վէ պաւնաւն կիսի խայրաԹլար ըլա ախնէա աւրաաւզնա առմը ակյլէորիրիմ։ Պաւնլար ըլա մէզէլէնաիրի էրաէ իտարէլէբի իչին իզԹիչա էաէն իրտալարընը՝ նիզամլարընը ԹէբԹիզ էաէբ աւրաւբ։ Վէ պաւնլար սահիհ օլուչ-օր կիսի, Ֆիքրինի պուլ օլմազ շէյլէրէ, վէ սիր բիւգնաար ըլա մահվ օլաճագ խուլնաալէրէ նա-Ֆիլէ էօրար էաԹրը։

Պիրի գուրար քի, պէն էկէղեչինին պաչը օլ-աաւ՝ ՃէՀիմ սիր նիչամ գօր ուաւաւ, շէրիա-Թա քահանայ գարըշԹրրԹմազ ըարմ, աչնաարհա-կանլարա պրագբը ըարմ։ Չքահանալարա՝ խուլ-բէԹլէբի իլէ ՃէմաաԹը ԹէբԹիչէ էԹախրիր խ-ախիմ. էկէղեչական օլանլարա էչլէնՃէ՝ աալԹա-նաԹ էԹախրիմէզ խախիմ. Ֆէնա խարբէԹլէբի գալ-աբրմագ իչին՝ իրտաւբ Թայէնաաթը էաաաղ է-աէբ, օյաւնաւ էչլէնՃէչի մէն էաէբ խախիմ. խլէ-բի չէքաախիմ քահանանըն իլմինէ, ամէնինէ, լնյ-ագաԹըա պագար, խաԹըր իչին իշ կէօրմէզ խախիմ. նէՀէՃէչի քէլամ սուբր քինաէ էկէղէ-չականլարըն էիւզնիւնաէ պուս գաաար պօղուլ-մուշ իքէն, ախուշինէլէրինէ նիսապէՀ՝ էինէ քէն-

ան կիւզել Թարխինէ գօր ուառաւ:

Վէ պու օլմազ չէյլէրի գուրուպ առբաա-
ղու եէրտե, քենանկի առլը Պեօյուան աձո-
ուունաա առները, էմր էաէյօր, կոնդակլար ա-
ղըտըյօր, էյի եաշայան եկեղեցականլարա կիս-
լեր եիւզ կեօսթէրիյօր, Ձէմաաթա էյի խալքեթ
վէրին առյի զայրեթ վէրիյօր, էյի եաշամայան-
լարտան եիւզ չեվիրմիշ. խուլասա հեր շէյի կեօ-
րիյօր, հեր շէյե նիզամ վէրիյօր կիսի տալար
առուրաբ: Պիր ան պիր րիւզկեար տըրեաէր. քեն-
ան տալ մաալահաթընա ատգանըր, խիւկիաթ
առ մահվ օլուր, գուրտունթուառ առ:

Է՛ֆենտիմ, պու մահլե խիւկեա գուդուառ
փեք աէրին սիր. նե գառար կիթաէք, ախալնե
վարտայըզ. Հէման պու գառարա գանառթ
էյլե, զիրա պիր ադըլ պիր գոչ շէյ գուրտառա,
ախշիւն պիր քերըթ, պուռնձա ադըլլարըն գուր-
առուգու՝ ատյըա հիսառպա կեզիր մի: Հեր պիրի-
նին քենանկե կեօրե օլան խիւկեալարը. պիրի
մահվ օլառագլայն, եէրինե պիր գոչընը առձա
գուրառագլարը՝ նէրեաե պոչ Թուխար:

Խոսի ատսթուտ, ադըլմըզըն պու խայալի մեր-
աէվենի իլե եիքսեքլէրե չըգմազ իւմիտ, պու
Ֆիքիր խայալնլե, պու ատյըդլամազ, նեառն
Հանըզ օլուր: Հագիգաթե պու պիր խայալիլ
ջուռնու առուր. Հալիմիզի շէքլիմիզի պօզմառան,
խայալիլ առուրեԹլէրի կիսի խայալիմիզաե պէյ-
լիք փոչալըզ խայալլէրի գուրտարըզ:

Նեառն Հասըզ օլուր պիրիրմիսին. Հեր քես
ախնեառյե կեչսկի զաման՝ Հիսառսինի եիքէ-
նիպ, պիրէսինձե կեԹիրսկի արզու աէրմայե-

սինաէն հասել օլուբ · պիր էլչիջեէ պիր ատ-
մէ արզու , օտիր էլչիջեէ պիր Թօպպա խա՛մ-
էլէ կէլիրիզ :

Պիրի պիրի ադամը սրբա՝ պիր արզուլուա պիր
խա՛մի՝ առբմայըպ էշ էաէր , չինֆիէ գօշա-
լըզ, ադըլ Թաղլամընա չինֆիէ սիւրէր , գու-
բանիէու Թօխտամուէքեր,մանի խիւլիա ալիչէրիզ:
Ա՛ պիրի գա՛ւրուլաուգլայն, եէրինէ պիրի ատ՛ա
չիլէնիր: Պէօյիէ պէօյիէ արզուլէրիմիզ առբմայ-
լըպ խա՛միան Թիւքինմիզ էքմէյի իլէ պէալէնմիք-
Ջիէ, պիզ խիւլիալէրիմիզ եէր պուլույօր ատ՛ը-
լըզ: Ա՛յնինի չօՃուգլար օյուն քեալիմինաէն
ապայլար եաֆար, էՀբաՃիլը ատըշըր,նէ կիւ-
զէլ շէյ օլաու սէյի աէվինիպ կիւլէր էքէն, եա
պիր նէՀէա ատգանըր , եա առբաուգու եէր
ապաըլըր , օ սաաՀ եէր իլէ եէքաան օլուբ :

Ա՛նՃագ պու արզու խա՛միա սէբմայէլէյի՛ Ի-
քինի սէ Ճան Հայրքինմի խէ , Թանըր պուա-
լարը պիզի՛ ատ՛ի խիւլիալէր գուբմագ իչի՛ն մի
վէրմիշ· եօգ , եօգ, պուն՛ալարը պիզ Ճինայէ գու-
լա՛նըշօուգ :

Պագ նէ ագըբաա չէլէն աէլիէր իզ : Հայ-
Թաալա օ արզուլէրի , օ խա՛միէրի , պու եալ-
Ճուլուգուա՛ատ՛ագաա՝ պիզի սէբաՀէ լիմանընա
կեօմիխուրէ Ջէր գէապուգ սէյի վէրմիշ· պիզ խէ
ԳԷՐԷԱաաան այըրըպ , էնկին սէնիզէրաէ ատ՛ի
խիւլիա ապէպաարիլա չալգանմապա գուլա-
նըշօուգ:

Պիր քեապիլ ապապէն գուապէՀինէ էլէէրիր,
քինապէի ալապէՀաապան Հալինի ապՀա այա է-
սէ պիէէՃէյինի՛ ագը քեապէրաէն ապկապ , էլի-

նէ կեչէն ֆըրսաղը գայըրալն ալէմէ. ս ա-
ղլու ուչաղը ալան, արարնաան պագանը ալ-
հագընա, եախսա ալաուղու հալակ սըգընդը
չէգին աասալն հագընա սըր ք՛ի, էակ պիլիր-
ակ՝ կերի պրագմասըն:

Ըօգաա պիր թէք աասամ, քիֆայէդ միգա-
րի կեչինէձէյի ալաուգաան ասկրա, ըղրոսաուն
քեօփէյի կիսի, աուսաքինի գափաղմ ակյի,
աղըրնաաքինի պրագմագ՝ ակլիլիք պիր ասնըրդմ:

Պու պագաակ խաղթըմա պիր մէնգըսկ կելիր,
նագլինի ս վագթին վէք միւթէպէր աասմա-
ըընաան ալինէմիշիմ: 1670 ականէսի, ծնունդու
կղեմէս վասի թահսիա Ճիւլուս էակէր: Փափըն
ասյաունուն մահալասը Ալթխէրի խան. Փօլէգինէ
էյալէթինաակ, քեօյնէն պիրինաակ պիր Փագըր
վասիաղ պուլունուր, ծնուն աա մահալասը Ալ-
թխէրի խիշ. պու վասիաղ Ալթխէրի խանինի ի-
շինթանքլէյն, Բօնայա կիսիմէյի գուրար. այ-
թըգ ագընաա նէ մայի խիւլէալէր գուրաու-
ղունու ահն ալուշիւն: Փափըն ասյաունաան ա-
աուգաան ասկրա. հիչ ակյիլ խակ պիր էպիակո-
պոսլուգ, պիր մէծաւորլուգ, էլի իլէ գամուշ
կիսի խան: Ինլգէթակ պէնի պիր մէանէակ գո-
մագ՝ փափըն աա չանընաան ալր ակյի գուրմուշ
ուաու. զնրա քինակ ագրարագաընաան պիր քա-
հանայ՝ պէյլէ ֆագըր պուլունմագ՝ քինակ ըր-
զընա ալուշմէզ ակյի գարար վէրմիշ խակ:

Պու խիւլէայլա գյաֆէթինի ալուշէր. քեօյ-
նունակ պիր էվի, պիր իքի թարլասը վար, ծնլա-
լը աաթար. քեօյ բուագաընը պրագբր. շէհիրի
գյաֆէթինէ կերիր, պիրէօնձէ պիր ուշագ ա-

լը, հինեօվա պինէը, Բօմայա վարը, սրբա-
զան փառքն ահմանինա չըգար։ Գուլլանաձա-
ը աղըզ պէս պէլլի. "Ընիէնահմին ապրապա
պէնաէլէրինաէն օլմազ չէրէֆի իլէ, Թահեմի
պայայէ Ճիւլուալէրինաէ, խաքի՝ վայ՝ աէվլէմ-
լէրինէ եիւզէը սիւրիւզ. քէնահ անըլ պէն-
աէլէրի օլաուզուժու՝ ինֆաաէի չաքիրանէ իլէ,
միւչէրրէֆի օլմազ իչմէկյադընը՝ Թադահմ "
աուրէմի իլէ վարմըշ ապը։

Սրբազան փառ քաահիլ աաամ, պուէնու կէօր-
ահքէյն, նէրէլի օլաուզունու սօրաաւ. վէ նէ
Թարլանըն էաապանի ադամը օլաուզունու աու-
ատուգաան ածկրա, իլլէմինի չափուձագ անլար,
չարէսինէ պագար։ Վէ խիւլեասընը պօշա չը-
գարըպ, իամահինի գաթի էմահրմէք իչին, օրհ-
նու Թիէնունու վէրահքաէն ածկրա, Բօմաաան
կիմմէաէն՝ էինէ կէլ կէօրիւն աէր։

Ֆադըր քահանանըն պէլի պիւքիւլիւր. զիրա
էէքաէն Բօմաաան կիմմէք յահֆզընը էօնիւնէ
գօաուգլայն, սրբազանըն Ֆիքրի անկաշըլըր։ Ֆա-
դըր աաամ խիւլեա էմահյի մալին սրատնա
պիշահիւյիւ էէքաէ, էլինաէքի մալի կիմկրահյի-
նի անկար աանմա, փէք կէձ։ Պու Ճիւմլէ իլէ Բօ-
մա շէհրինի ակը էմահքաէն ածկրա, վիլայէթի-
նէ աէօնէձէք օլունձա, սրբազան փառքըն կիլ
կէ օրիւն աէահյի՝ էլայէմաէ Թէհի աէյիլ ակը,
պիր քիրէմ էաէձէք ակը աէյի գուրար։

Կէրչի գուրունմաուաու պօշ չըգմազ. խաքի
վայէ վարմըշ օլաուզունա իսապա օլսուն աէյի,
սրբազան քէնահյէ պիր չօգ Թէաապհ՝ միաալ
վէրիը. Մէմլէքէթինէ աէօնահիւքաէ՝ սրբազան

փափ քենախէ նէ իլթիֆաթլէը, նէ վոալէը էթախլինի՝ նիՀէ նագլ էթախլինի պիլմէմ. լա-քին քէօյաէ նէ օթուրաՃագ էվի գալմըշ, նէ էքսՀէք թաղլաը, օնու պիլիրիմ։

Պէնիմ մէրամըմ՝ սանա սու պէօյլէ սոյօս օգուտագ աէյիլ. զնրա պիլիրիմ քի սամաման սամամ Ֆարգ վար. անՃագ պիրիմ մանի խուլ էալէը՝ էքսէրիյէա պէօյլէ օլսուզունու անկլամագ խոթէրիմ։ Վէ էվինէ պէօյլէրիմ գյորաաշ, Ճանըմըզըն արզուսունու իւմիտինի Ֆէնայէ գուլլանըյօրուզ։

Սանա պիր սաՀա թաղէսինի նագլ էաէյիմ քի, ակնին մասատնէ սաՀա միւնասիպէթլի պիր թօրինօ շէհրինատէն պիր ալիմ քահանայ, պիր գաչ սէնէատէն պէրի եէնի չըգան իլիմ քինթապլարընը սէվէրիրիր, օգուր, վէ ալիմանէ Ֆոսլ էաէրսոն։ Տինէնէատէ եիւզէ կիւլիւՀիւ չօգ. պիր մէմօնլարըն սիլինիէ մի գափըլըմըշ, եօգսաքինոի արզուսունա իւմիտինէ մի ալսանմըշ, եազըպըր քինթապլարատան՝ իքի Ճիլտ արթապան փափա իՀսա էթմիշ, վէ խանքի փոյէ թագտիմ էթմէյէ քիւլլի մասրաֆ ըլսա Օսմայա վարմըշ։ Արթապան փափ կէրչի պիր ալիմ, վէ պէօյլէ չէյլէրին գյմէթինի էյի պիլիր սաամ սըր, լաքին սու քահանայա նէ իլթիֆաթ էթախլի մայուդ օլմասը. Ֆագաթ կէլսինի կիսի՝ կէրի աէօնախ, վէ քէլ-էվվէլ քենախ իչինէ մէչզուլ սուր։

Օնուն օրսաը պիր պաշգա ախունէա սըր. օրանընն պիլինի, էօլսունու, թէրթիպինի, իչինէ թէրպիչէ օլանտաան զայըրսը պիլմէզ. ընլարընն սա՝ մուրսաա էրէնլէրի վէչք աղ օլուր։

Տէվլէթ գափուլարընը՝ իչինտէ պիր չիմէյէն աատամ անկլայամադ. ո գափուլարտա՝ միւձիզամլը կէօլիւն քէնարընը օթուզ ակընէ պէքլէ-ֆէ քիւթիւմլէր վար քի, քէնարկէրինի կէօլէ ալթաձադ պիր խարը սահիպի պուլատամըշ, պէք-լէր աւրտուբ: Լաքին Րօմաատա քէրէէմի տաղըտա-ձադ զամին էօնիւնտէ՝ մէշրեպին վուփկի, ադըն գուարէթի, հիզմէթին լայագաթը, հէվ թէֆթիշէ կիրիր. վէ օրատա էֆէնտիմիզին էմ-րինի կիտի էքմէյի պաղըրը չօղալտըպ, ածլարընն փէրիւսիւնիւ տօյուրադձադ աատամ պուլունա-ղըզընտան, թաղխալէր պիր պիրինի գափ ալար, վէ օմուզ ուլա տիրսէյիլէ պաշա չըգատայան ա-ատամ՝ այադընա թէֆթէր, տիլ իչէ վուրտուբ, վէ էքսէրիյա էէնի կէլէնի. վէ օ չէրփիճիլիք եէրտակ տուրմադա ալըշըդ օլմայանը հէփսինտէն կէրի պրագդըլար:

Մանըդպ թաամայլա, վէ իչէրի կէլմէք սէվ-ատայլա, Րօմա տէվլէթինէ սէյիրտէն ատատամ-լար՝ օ թաղխալ օլտուգլարը մէմուրիյէթէդը՝ կէ-րէք պիւյիւք, կէրէք քիչիւք. Ալլահդն էմրի իչդրէ՝ նէ պիւյիւք պօրձ ալթընատա օլտուղու-նու տիւշինմէյէր, օ ատատդգլարը հիզմէթ՝ ա-ատաբէալդգ ադը. Ալլահդն վէքիլէթի տիր տէյի ինանմադլար, գօրգուլարընատն թիթիրէր-լէր. զիրա կէրէք զայրէթատ, կէրէք զահմէթ-տէ, ատաբէալդատա պէնզէմէյէ պօրձլու օլբադ-տիւնիւա պիւյիւքլիւքլէրինատն էլ չէքմէլի տիր-լէր: Ամմա տէյէձէքսին քի, պուն լարը տիւշիւ-նէն փէք ազ ադը. Տիւշիւնէնլէր ազ օլմադդա՝ պօրձ խաֆիֆլէնմէգ տճսթատ:

Պիղիմ արզումուզ վար, յաքին օլան արզումուզ՝ էքսէրիյնա Ալլահըն էմրինէ գարշը օլան շէյյէրատ ախր. ծնուն իչին էֆէնտիմիզին՝ Ջէրէ. գէտաուն օղուլլարընա վէրտիյի Ճէվապա մուս. Թահսին զը՝ «Նէ իսթէյէՃէյինիզի պիլմէզսինիզ» վ էպաշ էյիսի գանատաի էնթմէխբՃէ. էլպէթտա մանլի խիւրէսալէրիմիզ հավայէ ուչար։

Պու արզույու, պու իւմիտի պիզէ՝ պիզի եա. բատան վէրմիշ ախր. ծնա շիւպհէ եօգ. յաքին պու տիքէնէլիք արտընտա օլան շանը շէօհրէ. Թէ, մանլի տէվէթէմ՝ պիւյիւքլիւյիւ արտյա. լըմ տէյի տէյիլ. իլլա «ՄիւԹիւ պաշը պոչ ս. գան վիլայէԹի», արզուլէյիլիմ, ծնա իւմիտ է. տէլիմ տէյի վէրմիշ։

Պիզ պուբատտա խիւրէսալէր գուրտարըզ, արզու էտէր՝ էլէ կէԹիրէլիմ տէյի չալըշըր եամըրըզ. իւմիտ էտէրիզ, կէչէնէլէրէ պագըտ, տիւշիւն. տիւքլէրիմիզ՝ հէփ վիւՃուտտուզ կէօլկէ օլտու. ղու հիչ նատիհամ օլմադ. պիր տէ մէնզիլ պա. շընտա վարըրըզ քի, էօմէ տիւնեատաէ վատ օ. լուռնանը տիւշիւնիւպ տէ, նէ արզուլէտիկիմիզ վար, նէ իւմիտ էԹտիկիմիզ վար։ Ալ վագԹին. տէ տիւշիւնմէտիկիմիզտէն, իգԹիզա օլանը ատ էԹմէմիշիզ. օ վագըԹտա էլիմիզտէ ֆագաԹ արզուտուզու իւմիտիմիզի՝ խիւրէսալէր գուրտա. ղա Թէլէֆ էԹտիկիմիզին նէտատմէԹի գարշը. օ. նուն ատ քիմի պաշա չըգմատըշ, պիրի պիրի ար. տը սըրտ էուֆ օլմուշ, քիմի տէ պաշա չըգմըշ. տա, պիր գատըղատան կիրիպ օպիրնատէն չըգ. մըշ։

Պէն ատնա գուրտուղուն Թէտպիրլէրի վազ

կել ասէին. անձագ չիւնքն պէնիմ սանա մա-
հապէթիմ վար, վէ պիլիրիմ սէնին ան պէ-
նիմ սէօյլուէմ իմքանարըն վար. սանա իպթի-
սա ինսանօղա սէօյլէյիմ քի, սէնին պու գու-
մուշուն խիւլասէրին էիւզ պիլինի՝ սէնսէն
էվվել զայրիլէր սէնին կիմի գումուշչար. վէ
ընչար հէվ պօշա չըդըպ սա, սէն ընչարա նիս-
պէթ՝ սէնին պախթըն լիյագաթըն ընչարան
իւաթիւն օլմագ, սէն ընչարան գիյամէ արդա
պուլուպ՝ Ֆըրտաթ վէ միւնասիպէթ բուաթ կէ-
թիրմէք իւմիտի՝ ազըլըդըգ ըչը:

Ընչրա սինձէ սէօյլէյիմ քի, խիւլիա էթ-
մէյէ յարդ օլան մալ՝ տավա չիւրիւմէդ, նէ պախ-
թա պագար՝ նէ Ֆըրտաթա, նէ նէֆսէրէ
պաղը, նէ խուչկարա. խիւլիա էթմէյէ յարդ՝
Ֆագաթ էօթէ սիւնէտաէ պիր կիւնէք էսին-
մէք սիր. արզուլէրիմիզի իւմիտլէրիմիզի, վէ
թէրիմիզի զահմէթիմիզի զայ էթմէյէլիմ, իւձ-
րէթինէ նահլ օլարըմ սէրսէք, հէվ օ կիւնէյի
էսինմէյէ պէդլ էթմէյէյիդ:

Պու սօհպէթիմ պէլքի սանա էլլինձէ օլաս-
յաքին պու ձիւմլէ իլէ ատնարըմ՝ պէնիմ հադ-
գըմա սա պիր շէյ գումուշ սուն, վէ ինչա
Ալլահ պէնիմ հադգըմա գուրտուլուն՝ մանդի
խիւլիա սէյիլ, փէք պէձիա շէյ սիր, զիրա
պէն սէնին փէք սաագըդ սօսթուն օլաս-
շիւգհէն եօգ տուր:

112

ԹԼՓՐԱՐ ԻՎԼԻՆԼԻՆ ՏՈՒԼ ԳԱՐԸ

Սէվկիւլիւ գլուխ.

Աղլաթըն Հոճ. պէն սանա նէ եափայըմ. սէնին պու քերթէ էվլէնմէնաէ պէնիմ գապահաթըմ վար մը. սէն խաթէմին, պէնի պապա եէրինէ գոյուպ սա սօրմաթըն պիւէ. պէնաէն ուզագ օլմագ իչին. մէմլէքէթաէն պիւէ պրագաթըն կիւթաին. օ զաման ֆէնա էաէյթաճան աէյէնլէրին սէօզիւնէ գուլագ վէրմէաին, չիմաի պէնաէ՞ն նէ խաթէրաին:

Սագըն, սէնին ամընը չէքմէյօրում զանն էթմէ. պէն էօյլէ թաշ եիւրէքլի պապալաթաան աէյիլ իմ. յաքին պէլայէ ուղրամըշ ըսան, պէլանը քենաին սաթըն ալըրն, պէնիմ գապահաթիմ եօգ աէմէք խաթէրիմ: Նէ եափայըմ այ օղուլ, սանա սապր էյլէ աէմէաէն ղայրի վերէնէք Թէսէլլամ եօգ: Գօճաման նասիհաթ էյլէ աէրսէն, գօճան պիլմայիմ սաաամ աէյիլ պէն նէ՞ սէօյլէյէ պիլիրիմ: Պիր սէ պիլմայիմ օլմուշ ղէմանէաէ Ճահիլ լիքաէ կէղէր պիր աէլիգան՝ պիր մէքթուպ ուլա իշտա օլմուր մու. պէլքի մէքթուպու եազանը Թանրմազ պիւէ: Պէօյլէ սաամըղրը եօլա կէԹիրմէք՝ ինսանըն եա-

փաճաղը շէյ ակլիլ, գասըր Ալլահըն միւճիզէ-
թինէ միւհիմաճ սըր. օ միւճիզէթ ակ փէք գօ-
լայ շէյ ակլիլ զիրա Ալլահըն ասալէթինէ պա-
գընճա, քենաիսէն եիւզ չէվիրէնի զօր ուլա
պանա չէվիրէյիմ ակլի՝ արաբ սըրա ակլիրթմէզ։

Եօգաա ակնի չէքէյիմ էանըմա մը ալայըմ.
պէն պազը զէմանէ պասպալարը կիսի, պօրճու-
նու պիլմէզլէրաէն ակլիլիմ։ Պիլիրիմ, պասպա-
լարըն չօղու՝ գըզընըն աղլաշարղընը իշնիճակը-
լէյն, հադգը վար մը՝ եօգմու ածմասան ա-
բաշնիրմասան, էօնիւնիւ արաբնա սայմազ, այ-
ըրմազա պագար։

Էվվէլա, ակնին գօճաներն պանա պիր շէյ էթ-
մէյի եօք. ակնի պէնաէն ալմասը քի, պէնիմ
չիքայէթիմ օլսուն. ակն քենաի իրասէթինէ
վարըն։ Ակն պանա ածմասան՝ քենաի ադը-
նա ուլասուն. պէն պու ախնէնասակ ակլիլ կիսի,
պիր իշինէ գարըշմասըմ սա, շիմաի այըրմազա
նէ՞ չէքիլ էլ սունարըմ։

Էքինճի, կէրչի պունասան ածկրա պօրճում
ակլիլ լքէն, եինէ ակնի էվիմակ պէալէմէյէ եօք
ակմէմ. յաքին գօճաներն էէսիյի ագճէնի ըշը-
գընը՝ եէրինէ գօյամասըղըմասան պաշգա. գար-
ասաչլարըն՝ գըշ գարասաչլարըն՝ պու էվէնմէնէ
գարշը լքէն, սանա նէ՞ կէօշ իւշէ պագարլար։
Կէրչի շիմիքի հալինակէն ֆինա օլմազըն,
յաքին չօգ սա էյի օլամազըն. օլ գասար էքշի
սուրաճ, էյրի կէօշ կէօրիւրսէն քի, քինչ ի
գօճամ ըլա օճուրայըրմ սա, քենաի էվիմակ
օլայըրմ ակլէճէքսին։

Իւչիճնճիւ, գօճանասան այրըլմազլա էլինէ

նէ կիրիր. պիր կիւն ագլընը պաշընա կէմիլ-
մէյէ պիր իւմիտին ատմա դալմըմը. էտընտա
օլսուդմա, պիր էշրէֆի սաամինի պուլսագ,
պէօյլէ հօվարտալըգաս կէզինէրէք՝ էքսէրիյնա
օլսուդուզ կիտի, պիր կէօնիւլ ազասը վագթի-
նի բաամ կէմիրիրսէն, նէքի յագըրտը պէօյէյիտ,
ագլընը պաշընա կէմիրմէյէ իւմիտին օլուբ. ա-
զագտա օլուբտան, օ սաամի նէքէամ պուլսագ
սա նասիհամ էտմէյէքսին: Եօգսա պու հալին-
ամ պրագտագ սա, կիմանիքմէ պէմէր օլուգ,
գանիմ իւմիտա օլմասընը մը խամէրսին: Այն կէօ-
զիւ էօնիւնտէ օլուբտան, զիմմէմի սուբմագ
սիւրմէյէր. վէ խալտ օլմագտա պիլէ, էմանէթ
քիւլհանիլիքէրին ակիպասընը բահամ էիւրէյի-
լէ չդադարսընագ:

Ցէօրսիւնմիւ, էտընտան պէրլըընմա, էմ-
անէթ քիօմիւլհիւքէրէք՝ իչմիմիզ քի այն ատ ակ-
պէտ վէրմիշ օլուբտուն: Հայ հայ. պագը պօշ
շէյլէր իչին, էվ յաապարընը սէր ագտագ գօմա-
լարընտան պէրտան պատպալար՝ ասնուտնու սիւ-
շինտէրէր, գօմալարընըն սիւշէմէյի կիւնահ-
լարը միւյահատա էմտիրէր, "Ալտահըն պիր էմ-
անէթինի՝ իչտան պէրմասըն,, տէյի (Մաամ. ժի-
6.) էքէնտիմիզին Թէնպիհինի՝ նէ հիւզէն
պատասդալարընը անկարտար: Պիր գօմա՝ գարըմը-
նը պրագտա, ալչագ սաամ սըր, Ալտահան
գօրգմագ՝ իչտանտան ումանմագ սէյի չալը-
բարտար սէօյլէրէր: Եա գարը գօմասընը պրա-
գըտա, եախտա անտար պատպատ պօշ պիր սէ-
պէտ իչին պէրբրտա, Ալտահան գօրգմագտագ
սէյիլ մի. նիչէ կիւնահլարտա սէպէտ օլսմագ

կիւնահ ակլիլ մի։

Կերչէք պըրմադա մուսթահադ պաղը մատ-
ակլէր զուհուր էակէր. յաքին ծնըրտուս պիլէ
պաղալար էվ յառլարընա խաթըր էթմէլի ակ-
լըլէր. էօյլէ մատաէլէրտակ եկեղեցական յաքի-
մէ հաւալէ էակա, քենարլէր չէմ պուդա, հէմ
հաքիմ օլմալը ակլըլէր։ Կերչի զէմանէակ եկե-
ղեցական մէհքեմէլէրտակ ակ աշխարհական մէհ-
քեմէլէր կիսի թէղախսըխ՝ հիլէպազլըգ իշլե-
ակյօրլար. յաքին ատինի խոլաքը՝ պաղա օլան
էյի ֆարգ էակէր. վէրա ակօրլէնէն հադրարա.
վէ խաղաթ օլաւնան ակակալէրէ պինակէն՝ այ-
րըմալարընը հաքիմ հիւքմ էակէր. յաքին մէհ-
քեմէլէրտակ խոլաֆ չէհատէթլէր էքսիք ակլիլ,
պաղը ակըլէր ասլասալար ատէթ օլմուշ, ծնլար
ըլա հաքիմի պուտարըն՝ էլինակէն իլաճ պէրլէրը-
ըմըշ. յաքին ծնուէնլա հադ ատինի օլմադըգար,
համթա էքի գալ կիւնահա կիրիլլէր։

Պէլքի պու ասհակէթլէր պէնիճ մատահա-
թըտատան խալըճ տըր ակրոին. յաքին էօյլէ ակ-
լիլ. պուէնլարը ակօրլէմէակէն մէրաճ պիր պաղա
էվ յառընը գօճատընատան պէրմատան՝ էօնիւնէ
պուդրը նէ գատար ատյմադա միւհթաճ օլսու-
ղուէնու անլաթմադգ տըր։ Էվ յառը իւզէրինակէն՝
պաղալարդ հիւքմիւնակէն պիր ակիի՛ա րնուճու է-
ակիգ, գանատան զայըր կապընըգ գալմադգ-
տատան ատկրա, թէքրար չէքիլ՝ գօճատընատան զօր
ուլա պէրմադա՝ չօգ միւհահադա խաթէր։

Խանի էյէր ակինին ֆիքրին գօճանատան պէրըլ-
մադ ըսա, պագ, պէն ատնա ուչմանադա նէ
ակուրլիւ ակակալէրիմ վար։ Եա պէն պու հայ-

ան նէ եաֆայըմ ան բանէն, սասը էյլէ, ան բանէ նի սասը ըլա չէք. զինա անն Թէլաշ էմանքան, ան բանին աղըրլաշըր :

Ինան պանա, անենին ան բանին՝ գյուս էմանքիզ դաստար պիւյիւք անյիլ ոլար : Անն Թէքրար անենայէ կիրանքան, պաշընա ան վէնէմ գօնաճագ սանարն. վէ շիմանի ուսմաուզուն կիսի ջգմաաղընաան, շիմանքի հալինի իլէրիսինան գուրաուզուն ան վէնէմ բուսպար էաէրսին. անշինան փաահշահլըգ կեօրմիշսինն, ույանըգ սա քինանինի պու հալան կեօրսիյինէ կիսճինէ կելյօր :

Շիմանի ան ագլընա գօ քի, օ ուսմաուզուն ան վէլէմ պիր բուլայըրը. վէ ույգունաա կեօրսիյինն փաահշահլըգ եալան օլաուզունու պիլանքան անն սօկրա, եէրինմէյէ ան ակէպին օլմազ, ան բանին խաֆիֆլէնիր. իլլա քի պու չէքայինն պէլա՝ քինանի էլինին էմէյի օլաուզունու պուշինէնսան, ան բանին սաճա խաֆիֆլէնիր :

Կել պիր միւյահազա սաճա էաէլիմ : Պիր քինճի գօճայա վարմազ իչին, անենին օ պիկինահ էվ յաաճըգլարընը եիւզիս իաամիւնէ պուգմագ՝ պիր ան վասըլը ինշ մի խոն : Պու ֆաղըրլար՝ պաապաան էօքսիւզ օլուպ, Անլահան կելյն գազա էէմինշէգ խոն, անն ան Թէքր էմանին, անաան սա էօքսիւզ՝ քիւլ էօքսիւզնիս օլաուլար : Օ կիւնահլըգ մագսըմլարա պու զուլմաս էմանքաէն սօկրա, անենաըլ բահամլըգ ուսա պիլյանին :

Գազը ամէլէրինիզ վար. քինաապլար եաապազ էմանիմիշ ան՝ կիւնահը եօգ, անվապ ոլը. Անլահ

լսհա մագպուլ առը գլյաս էաէրիզ. յաքին Ալ-
լահըն ամմէյէ էմր էթոխի մուհապէթի խաթ-
րըդզա կէթիրաք, նէլէր նէլէր էաէրիզ քի,
հէփ Ալլահըն զաղասըները պաշըմըդզա տավէթ է-
աէձէք չէյլէր տիր:

Կերչէք չձուգլարը պապասընըն էթրաֆը
ալըր, յաքին անա կիպի պագառձաղ քիմ. անա
գառար Ձանտան մուգայէաօլառձաղ քիմ: Ձո-
ձուգլարըն եէրինաէ աէն օլառն, անան պիր գո-
ձայա տահա վարմագ իչին՝ աէնի էլ էլինէ պը-
րագառ, հազդ էաէր մի խոին. աէնին հազդ էթ-
մէյէձէյինի ախըչինըբաէն, աէնին խաթէմէ-
չէյի՝ աէն էվլյատընա էաիզ, էվլյատ մուհապ-
պէթինէ գարշը կիւնահ իչէաիչինի ակլարընը:
Ա՛ձապա օ ֆագըր մագպըմըդ հիզմէթքեաար է-
լինաէն նէլէր չէքիյօր. ամմա հիզմէթքեարառա՛ն
մը. պէլքի ապրառալար պիրէ գադալար աէօյ-
էր, պիթէմ ասգառմ աէօյլէր. զիրա էլ էվլյա-
ընըն գահրընը չէքմէք՝ պահ պէլառը տըր: Օ
ֆագըրլարըն եէրինիզ խարչանմառընա աէպէպ՝
աէն տէյիլմիսին:

Չա՛վաշլըլար. պառպառըդ գալարլար բառ, Ալ-
լահառն էձէլ կելսի. հա՛ աէն քի քենահ մէզա-
գընը ինձրա էթմէյ իչին էիւզէրի իւաթիւնէ պը-
րագառն բառ, չէքիպ չէքէձէքլէրի արգընթըդզա
սէպէպ պէն տէյիլ իմ տէյէ պիլիրմիսին: Էլ է-
վինաէ զարիպ գալըդ, մէյուա վէ մահզուն օլ-
առուգլարընա սէպէպ աէն տէյիլ միսին: Պէն ա-
ձայօրառմ, վէ տէաէլէրի պուլունմառդառմ, է-
լինաէն կելսէյի գառառ պագառրմ. յաքին պագ-
մագդա պօրձառմ էօգ, վէ պաշըմառ պօրձառմ

ալարագ՝ պագաձնագ պիր սիւրիւմ վար։

Տուլ գալան անայա՝ էվ յաուլարընը պագաբ աչխ Ալլահըն Թէնպիհլէրինաէ նազըը պօղ եօգ աչխ պիլինմիեին։ Գօձաբաատ լըն՝ էվ յաուլարը պագրակ պէձիրմէյէ անա աա պօղմըա օլմըյօրմաա. էշպէհաէ։ Եա պաապա աաղ լըն, լըխոտ պիր պէրինէ եարարմ էտէրէք պագմաղա պօղմըա օլաւյօր աա, պաապա էօլմախլըն՝ ա. նա պօղձաան նինձէ գաւրթաւլաւյօր. Հանթա պօղձաա լըն գաթ օլաւբ, գիրա պաապալըղը աա քէնտի էտէձէք։

Ալլահըն Թէնպիհլէրինաէ պաա եազըը աչխ պիր. գարը գօձա պիր պիրինի սէվմէք ատ եազըը աչխ. քիշի քէնտի ազարարընը, պաշընը, կէօզիւնիւ, գօլաւնաա, այաղընը կէօզէտակ էսպիրմէմէք ատ եազըը աչխ։ Ալլահըն Թէնպիհլէրինաէ եազըը օլմաղա նէ Հանձէթ. հէր քէսին քէնտի Թաապահընաէ եազըը ապր։ Վէ գարը գօձա պիր Հագ սէպէպլէրի օլմաարդձա, պիր պիրինաէն այրըլմազ, վէ սէպէպսիզ էէրսէ՝ քիշի պիր ազարընը քեամէք՝ նասըլ կիւնահ ըտա, պիր անա աա քէնտի սէվաապընը իձրա էթմէք իչին, էվ յաուլարընը պրագմազ՝ էօյլէ կիւնահ ապր։

Գէն ատ սէպէպսիզ էթմէսիմ աչխձէքսին։ Գիէք էյիսէյէլիմիզի Գօղրա առաքէալըն նասիհաթը իւղրէ՝ Թէքրար էվլէնմէնէ սէպէպսին օլա. վէ սէնսին կիւսի տահա չօգլար պուլունմաւշ աւսը. անձագ քեամիլ օլանլար՝ էվ յաուլարընը պրագմամանըն էօլաւնաա պուլաւրլար. յոքսա սէնսին կիւսի հայվանէ մէչրէպլէրինէ ուչանլար՝

հէվ սէնին կիսի օլմուշ. սէվինճէլի կնօշ եա-
շընա մէսափէ օլմուշ, վէ էվլյատլըրընա զուլմ
էափ, ողուգլըգլըրընըն ճէզասը իչին, սէֆիա-
լըրը սէֆիլճէկ մէսափէ օլմուշ տուր:

Սէն պունու ախշամն. վէ սէրտլէրինէ մէ-
սէլէյի ողորան, պու չէքմիքլէրին հէվ ոնա-
լըգսա գուսուր էմանիյինին պէսէլի օլսուդու-
նու անլա, օնունլա սէրտին հաֆիֆլէնիր: Քի-
մի քինան էլի իլէ էմանիյինի քիմսէ էսէմէզ:

Պաք քի, Ալլահ սանա էմանիյինի չէքմիքյօր.
սէն սիր գօճանընն իսաթըր իչին էվլյատլրընը
ունուտմասըն, Ալլահ սա գօճանը պօշ ողուգ-
մըշ, օ սա սէնին ունուտուշյօր: Պէն սէնին գօ-
ճանըն էմանիյի էյի սիր սէմէմ. յալնին սէն օ-
նու պաշընա սէվէմէ սանընըքըն, Թանրը սանա
էմանիյինի չէքմիրմէք իչին՝ գուրթառը պաշընա
զաղապ էմէմէշ:

Սէն ախշանանըն սէֆասընը՝ էվլյատլրընըն
մուհաթաղէմինաէն զիյատէ ասյալն, Ալլահ սա
սէնաէն հէմ օ սէֆայը գաբուլըլսուր, հէմ նէ-
րինէ՝ սանա սիր ալայ Ճէֆասար կնօնաէրսի:
կնօրսինըն մու, Ալլահ մէէրաֆինին կնօշնինու
նանալ սիր կնմինիր: Տիւնեայէ Ճան եասիլը-
ալրմայալըմ սէյի, Հազ Թաալա սիր սէֆ'ա
էվէնէնէլէրին սիրէ սէֆասընա Ճէֆա գամաւր՝
բահաթընը սէրա իլէ այարլարսա, իքինճի սէ-
ֆ'ա էվէնէնինին, իսուսսա էվլյա մուհաթ-
պէմինի ֆիսա էանինին ալաշընը՝ սէրտաէն իսա-
լի էանէ, վէ գնէյի տօղրուլմայաճագ մը:

Սէնին եապարընա մէլչէմ՝ պու միւյասա-
զալար օլուր. հէմսն Թանրըյա առնտսէ, Թագ-

սիրամբնը սանա պու սիւնանաե չէքսիրեցին
չիւքը էյլէ . վէ սիւչիւն քի , պու չէքսիքլերին
մուհամմադպնաան զիյաե սէյիլ սիր : վէ
էօյլէ էտերանէն , պու չէքսիյին սէրալէք՝ օ սէ-
նին նամինք միզաճբնա կիօրիւնանիւչիս գառա-
աղբը օլմաալըզնը անկլարսըն : Պիզ չէքսիյիմիզ
շափ գամիլսրը նահատ գլյաս էտերսէք , չիքեայ
էմ էմմէյէ հափգըմըզ օլսուր . յոքին նոյ
վէզնէ իլէ վէզն էտիպ , մուհամմադ օլսուզու-
մուզու անկլարսափ , եիւքիւմիւզիս խաֆիֆէլ-
սիպիզ : Սէն գօճանըն էմսիյինէ պափգարսան ,
չէքսիյին նահատ սըզ . յոքին Ալլահըն սաոպէ-
մինէ պափգարսան , վէքք մուհամմադ սըզ-
զիյաս Ալլահ քիմսէյէ նահատ զաղսափ կէօն-
սէրմէզ :

Ալ՝ պիլիյորսուն Ալլահ սէնին նէհաամէմինէ պա-
դըզ սա , գօճանըն եիւրէյինի երմիհամմայաճա-
ղընը . պէլքի մէյհամէմ էտեր , համհաուզու
եօլսան չէվիրիր : Սէն պօրճունաա գուսուր
էմմէ , մուրսաընը Ալլահըն մուրսաընա ույ-
սուլուսա , կէօնտէրսիյի սէրսի սապը ըլա չէք-
վէ գօրգմա , Ալլահ մուհապպէմըլի պապա սըզ-
սէնի ուհումմաղ : Գօճանա սէն սէպէպ վէրմէ-
խալահ օլմասընա մուգայէէա օլ . էանի սէրմ
սէօյլէմէ , սիմէմ՝ համլիր էմմէ . զիրա էօյլէ
էմսիքմէ , սէնսէն տահա զիյաե սօսու . իլա
կիւլէր նիսզ , մուհապպէմ կէօսմէյէ , խանէ-
սիյինի իճրա էմմէյէ պադ քի , օ տա սէնին տա-
տապաճընա պափգըզ , սիչարսա արայըզ տա
պուլամասըզը մուհապպէմ սէնաե կէօրսիւն :

Գարըլարըն չօղուհունուն չէքսիյի՝ գօճալարընա

Թաթը տիւէրի օրմաւըղը իչին տիր. պօշ պիր էքսիքլիք իչին սիմէմ սօղուտ ահօյլէրլէր. ան-
լար տա ատը սէօզէ տայանամայրդ, էօվքելէ-
բինաէն քիւլհանիլէյէ վուրուրլար. գարը պէնի
խըրխալայօր սէյի, հէմ կէօզիւնաէն չըգար, հէմ
ևիւզ փէրահէի էըրթըլըր, օ տա գարըդը տահա
զիյատ խըրխալանաղա պադար:

Փիչի քէնահաէն ևիւզ չէվիրէնի սէվմէմէք, վէ խամըրնա տօղունանատան ուզադ տուրմադ՝ Թաթիամէին հիւքմիւ տիւր. պու պադահ տա-
նա չօղ նադիլէր էահ պիլիրիմ, յաքին շու պի-
բինի սէօյլէյիմ, օնատան խպրէմ ալ: Օմուզ սէնէ գատար վար, ապրատատան պիր տուշ գարը վար ըտը, Թէքրար էվլէնահ. ալտըդը տատամ՝ խօշ միզաճ, չէն Թաթիամ՝ պիր ևէյիտ խոհ, հէր հանկի ձէմիյէէմէ վարտա՝ խօշլանըրլար իքրամ էահէրլէր խոհ. իչք կիւնէրինաէ՝ գարը-
նըն հիչ պիր շիքեատէմ էահձէք չէյի էօղ ու-
տու. յաքին չօղ կէչմէտի գօճատընտա պիր ատուգ-
լուգ կէօրմէյէ պաշլատը: Գարը պանա սըրրընը
աչար, վէ ատու գլուզունաէն սէպէտինի տէ Թահ-
միհէն աէօյլէհի:

Խամէր խոհ քի պէն գօճատընա պիր ատամա-
նէ նատիհամ էահյիմ. յաքին նատիհամինֆահ-
աէտի սըմայաճատրնը պէն կէօզիւ էօնիւնէ գօ-
տուտ. համամա չիմանիլիք տրանըդ էյի նքեն, սէն էքսիքլիյիմի ապրատալատրնա աէօյլէյօրսուն տէյի՝ ինֆատալ էահձէք օլուրսա, նքինիզ տէ ևիւզէ չըգըդ, պիւթիւն պիւթիւնէ էլահէն չը-
գարըրսըն տէյի գանատրդատյմ:

Սէն իչմազ էյլէ, էմոխի ատուգլուգու պիր-

ժէ, քենռխուէն իսշնուա սուն կկսի տուբ սա, սահա զկյասէ մուհասպէթ կէօսթէր ակի նա. սինամի էթմիմ: Գարը սէօզիւմիւ էօյլէ թուք. տու քի, իւզէրինաէքի ըզգէլորը սիկէ՝ գօճա. սը խաթէսիքձէ, ֆէնայէ գուլլանմաձաղընը պի. լիրբէն՝ էօգ սէմէսի վէրսին. ձանը սըգդըն կէօ. սիւքձէ՝ թէսէլլի էաէր, յաբին սըգընթըգընդ սալընը սօրմագ ըսըր: կէձէլէրի էվէ կէձ կէ. լիրսէ, պիր յօգմա էբմէք իչին, շու զամանսաէչ մասլահաթ արսը սըրա՝ ձանընը թէփէլէյօրսուն աէչի ամընրսը: Օպիր էանսան տուսայը էքսիք էթմէզսի, գօճասը՝ գուսմարսա զինսաա չիւ. րիսաիւչիւն թաահիհ էթմիչ խսի, էինէ Ալլահ. սան կէձէ կիւնսուզ նէսաամէթինի նիյազ է. սէրսի:

Պէօյլէ պիր հազիմ թասլիսթի՝ ագըպէթ էթ. սիչի սասլընն էձրինէ նսիլ օլսու: Գօճասը խաահթալանսը էաթաղա սիւշսիւ. գարը պու. նուն հիզմէթինէ էվվէլբինաէն զկյասէ մուհսպ. սէթ իլէ մուգայէէա օլսու. շէօյլէ քի չիմսի նաղլ էթաէմ նաֆիլէ օլսուր. գօճասընըն գալ. սինէ շէօյլէ թէնիր էթսի քի, թէօվսիյէ կէլ սի, խոսաուանանաք խսթէսի, վէ էթոհչի քիւլ խաճիլէքլէրի՝ գարըսընա նաղլ էսիպ, սէնին գզամէթինի պիլմէմիշիմ, սէնին կիսի հօլսաաչա յայըգ սէյիլիմ սէչի՝ հայսարլըգ խսթէսի: Գա. րը եինէ հիւզաէն հիչ պէլլի էթմէյիպ, հաղրգ քի գարշընա պէնիմ կիսի պիր գարը չըգմըշ, սէն սահա էյիլէրի լայըղ ըսընը. յաբին չիճնքի սէն էօյլէ սէյօրսուն, պէն սէ ինչա Ալլահ պուճսան սօնրա մուհասպէթաէ գուսուր էթ.

մեմէկ տահա զկայտակ ձահա էտէրիմ. ան Ալ-
լահտան կիւնահկարընըն ափվինի տիլէ, վէ
ձահա էլլէ քի, Ալլահ գալտիներէ տահին փիւշ-
մանլըգ վերտին տէյէրէք՝ կէօնկիւնիւ ալար:

Պու տաստ ինքն ոյտան ան՚կրա տաղտարը, վէ
թէնի իլէ պէրապէր ագըրընըն տա գուվվէթի
եէրինէ կէլտի. կիչէն էօմրիւնտէն իբրահ է-
ահալ, պու եագըն էրըլարտա գարըտը էօլիւնճէյէ
գատար բահաթլարընընա եաշատըլար: Կէրչի գա-
րընըն բահաթը աէօրթ պէշ ան՚նէ անճագ սիւր-
տիւ, յագին էթտէկի տաղրըն միւքեաֆաթընը
ինչա Ալլահ ահրէթտէ ալար: Պու քեատիլ գա-
րընըն քիմ օլտուրտունու ան՚ն տէ պիլիրտին:

Պէն տանըրըմ ան՚ն շիմտիյէտէք փէք չօգ սէօյ-
լէյիպ աղլայրտ, կիւճէնտիչ օլտուրտունու գօճա-
նա պիլտիրմիշտին տիր. պուննան տան՚կրա թավ-
րընը թէպափլ եաէմէզտին. յագին քիչի՝ էթտէկի
էյի օլմատըղընը ան՚կլատըգտան տան՚կրա, էէր նէ
վագըթ օլտա կէրի ատէնէ պիլիր: Էյէր սէօզիւ-
մէ ուչտուրտան այ օղուլ, Ալլահ թահաթ եատ պի-
լիրտին. եօգտա կիթտիքճէ պէթէր օլուրտուն:
Տիւննէտա մալի, ախիրէտա աէֆտատը Հագդընտա օ-
լան թէրթիպլէրտէն՝ աէրտա իլէ պէրտա տօղտար.
օնու ագըրտըղտա գօտագ, քէնտիմիզի Ալլահա
պէյէնտիրմէք գայտընտա եաշատըգ: Էօգտա
տաթի քէնտի մէզագըտըղը ինճրա էթմէյէ պա-
գարտագ, ան՚ճըլտըրընտա տա տայտանմատը յըգ.
պիրտա քէնտի մուրատտըղտան Հաստը օլտանմէյ-
վէթէր՝ Հէմ չիւրիւք նէֆսիմիզէն տօղտար:

Էյէր պու աէրտէրի քէնտի մուսթաՀագըմ
պըր տէյի՝ տաղր ըտա չէքէրսէն, ան՚ճըտըրն ետա-

ՓԻՓԼԷՆԻՐ. ՎԷ ԱԼԱՀԸՆ ՄԱՐԱԹՈՒՆԱ ԲԻԶԱ ՎԷ-ԲԻԶԱ, ԳՕՃԱՆ ԸԼԱ ԷՂԻ ԿԱՀՂԻՆԻՐ, ՄԱՍԱԹԱՆԱԳ ՕՐ ԱՍԱՂԱՆ ԱԶԱՍԱԼԸ՝ ԱԼՀԱԳ ԿԱՀՕՆԻՍԼ ԻՍԼԷ ՀՔՔԵՐԱՆ, ԱԼԻՐ ԿԱՍԱՆ ԻՍՃՐԷՀԻՆԷ ՆԱԻԼ ՕԼԱՐԱՍԱՆ: ԹԱՆԱՐԸ ԱԼԻՐ ՄԷՐՀԱՄԷՀԼԻ ՓԷՀԱԷՐ ՈՒԻՐ, ԱԼԻՐ ԿԱՍ ՀՕՎՔԷՍԻ ԷՆՀԷՐ, ԱՀՆԻ ԹԷՀԷԼԼԱ ՀԱԷՐ:

ՍԷՆ ԵՒՐՔՀԻՆԻ ԱԼԱՀԱՍԱՆ ԱՂՐԱՄԱ, ԱԼԻՐ ՀԱՆԱՍԱՆ ԱՀՆԻ ԱՀՕՂԷՆ ԷԼԻ ՀՕՎ, ՕԱԼԻՐ ՀԱՆԱՍԱՆԱՀՆԻՆ ԲԱՀԱԹԸՆԱՍԱՆ ՄԵՆՓԱԱԹԸՆԱՍԱՆ ԳԼՅԱԱՀ. ԱԼԱՀ ՀՕԼՈՒՆԱ՝ ԳՕՃԱՆԸՆ ԹՀՕՎՎՀՔՀԱՒԼԸՔՆԸ ՆՂՅԱՂ ՀՂԼԷ:

ՎՀ ԱՀՆԻՄ ԱՂՈՒ ՆԱԱԻՀԱԹԼԱՐԸՄԸ՝ ԲԱՀԱԹ ՀԻՒՒՀՂ ԼԼԷ ԹՀՔՐԱՒ ԹՀՔՐԱՒ ՕՂՈՒ ԱԱՍ, ԱՀՆ ԱՀ-ՆԻՆ ՆԷ ԱՀՐՀՃՀԱՀ ՄՈՒՀԱՂԱՂՀԹԼԻ ՓԷՀԱԷՐԻՆ ՕՐ ԱՍՈՒՂՈՒՄՈՒ ԱՆՀԼԱՐԱԼՆ:

113

ՏԻՆ, ՎԻ ՓԻՅԼԻՍՕՓԻՈՒԳ

ԱՀՆԻՄ ԱՂԻՂ ՍՕՍԹՈՒՄ,

Ա՛ՀՄԱՆ, ՔԱՐՔՄ ՀՂԼԷ, ՀՈՒ ԱԱՓՐԱՄԸ ԱԱՍ ԹԸՐ-ՄԱՂԱ՝ ԱԱՆԱ ԱԼԻՐ ԱՂ ՀԱՐՍՂՄ ՀՂԼԷ. ՀՕԳԱՍ ԱՀՆԻՆ ԷՃԷԼՍԻՂ ՀԸԳԱՐՄԱՂԱ ԱՀԱՀԱ ՕԼՈՒԱՍՈՒՆ: ԿԱՐԸԼԻ ԱՀՆ ՍՈՒՀՂՈՒՆ ՄԻՂՍՃ ԱԼԻՐ ԱԱՍԱՄ ԸՄ, ՀԱ-ՎՈՒԳ ՀԱՐԱՐԷԹԼԷՆՄԷՄ, ՂԱՔԻՆ ԱՂՈՒ ԱԱՍԱԸՄ Ը-ԼԱ ԱԼԻՐ ԼՂԷԹ ԱԱՀԻԱԼ ՕՂՄԱՂԸՄ ԱԷՂԻ, ԱԹԷՀ-

մին պիր ազնը ակօքմէք իչին, սանա պու մէք-
թուպա եաղարմ. զիրա եուխթաուն ու՝ իչէ-
բիմէ սագլայաճակ օլամմ, վարա վարա՝ էլ
պէթաէ չարէսի պուլունմազ պիր աէրսէ միւս-
թէքա օլուրում:

Տիւնեաաէ Ֆէյլէսոֆլուպ ակախբէրի՝ եարա-
սան Ալլահը՝ գուլլարընա սահա աշխքեար պէյ-
ան էթմէյէ եարայաճակ պիր իլմ խբեն, ինսա-
նըն Ֆիքրինի՝ Ալլահսան քիւլլիյէն այըրաճա-
ղը՝ քիմի՛ն ագլընա կէլիրսի:

Պէլի. պուրսաա պիր քիտարըն էվինաէ մէա-
բեաէ միսալի՝ պիր իլիմսարլար մէձլիսի միէյսա
օլմուշ. չիւնքի պէնիմ աէ պիր ազ միւրէքքեպ
եալսարլըմ մանյուսմ, կիւչլի եուխթաուրում մի-
րէքքեպսէն՝ միսէմաէ վէքը ազ չէյ գալմըշ
ապը, յաքին պու ձիւմլէ իլէ պէնի սէ մէձլիսաէ
սավէթ էթմախլէր: Պու մէձլիսաէ իլմի սախը՝
եէնի չըգան գիտսալարըն սօհպէթի օլուրյոր:

Վայ եա Բասպի, նէ սըգընթը չէքմիշիմ: Ըսուն-
սան անկլամալըսըն քի, պէն իլիմ մասաէլէրին-
աէ՝ ոնի սախրէսինաէն ոնշարը չըգմազսա՝ քէն-
ութլէրէ ուչամասաղըմսան, պէնի ահմագ նա-
զարընըա պագմազա պաշլասարլար. պիր գաչ
կիւն սապը էթմախիմ ասմնա, ապըպէթ սայանա-
մասարմ այըրլասրմ:

Օ իւլէմա մէձլիսինէ կիրէն՝ ոնին մեզհէպի
գաֆուանուն ոնշարըսընսա պրագմազը: Չէր
քեա՝ հէր խաթէսիյի մասաէսաէ՝ եէնի չըգան
գիտսալար ըլա մուսպահէսէյէ կիրիպ, խաթէրսէ
քէնսի սէ եէնի գիտսալար ինձսա էթմէյէ բուխ-
սաթը վար: Չէր մուսպահէսէյէ՝ ագլի օլմազը,

վէ իլմի մանթըգ գանուընլարը իւզրէ սէօյլէմէ-
լի . վայ հալինէ օ առամըն քի , էա որ քիթապ-
լարաան , էա ալինին որ խորհուրդլարընաան խո-
սէր վէրէ . ընլարը լիսանէ ալմադ էառագ ոզը ,
ընլարաան պահա էթմէք , ընլարաան խապաթ կէ-
թիրմէք՝ շաշդընլըդ ոզը , ահմագլըդ ոզը . էլբա
պու ՀէմԻսէթին առաս օլմուշ սէր գանուընու
վար քի , ''Ռուղաֆառա սէօյլէշմէք պաշգա ոզը
ֆէյլէսօֆՃա սէօյլէշմէք պաշգա ,, : Պուընուն իչին
առառուածդաշընուշաան խապաթլար էօրնէգլէր կէ-
թիրմէք ահմագլըդ ոզը , վէ ագըլ վէ թապիաթ
պահալէրինաէ՝ ալինաէն ոխշարը չէյ սէօյլէյէմէյէն
առառը՝ կուվվէք ագըլլը սէյի՝ Ճէմիյէթէ ուղ-
րաթմաղլար , էլբա քինահլէրինէ քէսքին ագըլ-
լը սէրլէր :

Տիւշիւն քի , պէն էսքի զաման կիմիՃիլէրի կի-
սի՝ գէչըը կնօղիւնաէն այլրմազ սէր առառ , ան-
լար կիսի գէչը քինար պու լմազա իւմիտլէրի օլ-
մաարդ էնկինլէրէ՝ օլառում օլաղչա աթըլըր՝ Ճէ-
առէթլի առառմլարընն արաաընառա առուրա պիլի-
միյիմ . էլպէթառ նէ անլար պէնի չօգ զաման ա-
րաալարընառա չէքե պիլիրառ , նէ պէն՝ էօյլէ գէչը-
սը պէլլասիզ էնկինլէրէ քինահմի չէքաիրիսպ սիս-
րի քէառ պիլիրառմ :

Պու ալիմլէրին հէր պիրի՝ պիրէր մէղհէպսի-
զին էառալըզընը քինահչ է գէսդուզ Թու Թմուշ .
կէրչի հիչ պիրինին էառալըզը՝ օպիրինէ ուչմադ ,
հէր պիրինին քինահ էառալըզը չէյլէր պիլի՝ չօգ
էէրառ պիր պիրինէ զըսառ իչին , հէվիսի պիր-
լէքառ՝ ալինի մէղհէպի չիւրիւԹմէք գառալընառա
օլառուզուս իչին , պու էառէպսիզ չըրադլարը՝ պուն-

լսրա Թասիընըպ, մէզհէպիղլիքաէ՝ խօճալարը-
նըն էքսիլինի քինաիլէր Թամամիլամադա ձահտ
էաէյօրլար։

Ընձագ պէնի պիր խոշճահար առաար զանն
էմմէյէմին, եարսա աէօյլէյիպ Ֆասլ էմախիմ
մաաաէաէ խապաԹըմ էօգ աէմէյէմին. էմախը-
լէրի մուպահէաէլէրինն պիր լքսիլինի նագլ է-
աէյիմաէ ալինլէ։ Նաքին օլան ասհպէմլէրի՝ պը-
բաայրա նագլ էաէճէք աէյիլ իմ. ՖագաԹ նէ
զիւիւմաէ օլաուգլարընը անկլամմագ իչին, պիր
լքի մուպահէաէլէրինի աէօյլէյիմ։

Պիր կիւն՝ կիւնէշ մի աէօնէր, ախունեա մը
աէօնէր ասհպէմինաէ լքին, պէն աէօնախուտ՝
աաուաաճ աշուընչաա եազըլը..... աէմէյէ գալ
մաար, հէվ պիրաէն իւզէրիմէ հիւճիւմ էախտ,
պու աաուաաճ ապան մէճլիսի աէյիլ տիր, ապըէ-
ան ԹասլիմԹաէն պիր իապաԹըն վար ըտա, օ-
նու աէօյլէ։ Պիր չօճուգ աէյիլ իլ, պիր պօ-
բայա քրիսաանէաէան վարպապէաուԹի էօյրէն-
մէյէ կէլմէտիք աէյիպ ողլըմը գափտաըլար։ Օ
կիւն հէր նէ գաաար հարարէԹլէնաիմ իսէ աէ,
եինէ եուԹգուընաուտ աապր էԹախմ. զիրա պու
Թէապիրլէր՝ պիր ալայ խոշճաանք պիլմէզ, է-
կէզէյնի սայմազ խօճալարընն Թալիմի տիր քի,
ուղղափառ եկէզնյի էվլատլարընը պիլէ՝ աօզ-
բու էօլաան չըգարըպ, Ֆէյլէսօֆլուգ աուբ,
եէնի պուլուչլար տըր աէյի՝ օ խայալի իճաալա-
րընա սափտըրըպլար. օնլար ըլա ախուշէք օլմազ.
աէն գանատըսայըմ աէտիքճէ, օնլար քիւֆրիւ
արԹըրըր. աէնինն աէօյլէսխինաէն պիր Ֆախաէ
օլմաատըգընաան պարչա, զիյաաէ կիւնահա աէ-

պէտ օլուբաուն։

Պէր կիւն ատ ալուհանըն էաքիլլիին հիսապ էթմէյէ առւբառւլար։ չինքի փիշին ակցլէօխիմ կիսպի՝ առառւաձաշուհչառւն ասհպէթի օլմամալը։ Մըսըրլըլարըն, Քիլսանիլէրին էաքի մառալարը։ Նա իթիխար էտէրէք՝ ալուհանըն իսթիխառընը՝ Մովսէս մարգարէնին հառարըընաան չոք պին։ լէրձէ ահնէ իլէրի գօյօրլար։ լսաքին ահնէլէրին առյըարընը ապառարընաա ուչառւրառմայօրլար։ Հաթթա Քիլսանի Ֆէյլէսօֆլարըն նապլի իզ րէ, վէ Ալրհառառէլին, վէ պարը հալանձը Ֆէյ. լէսօֆլարըն գլյասը իզրէ, ալուհնէա առխա վար ըմըշ, իսթիխառը հօգ առւր ահյհնլէրի պիլէ օլ առւ։ Տիւնէա քհնառի քհնառխ նիձէ օլա պիլ միշ ահյի հիչ միւլահազա էառհն հօգ։ հօյլէ ր. պառթառըլ գլյասըն՝ պէօյլէ մանառըլ նէթի. ձէառի օլուբ։

Պէն արթըպ առպր էառմհառմ։ էա ալուհնէա. առ հէր օլան շէյին իսթիխառը վէ առնու օլուչօր, հէր շէյ պիր պիրի արառը արբա առղուպ հօլիչօր առ, ալուհնէանըն հէքիւնի նիձէ էպհառի օլա պիլ լիչօր ահյի առրառմ։ Պհնիմ ուղղափառ օլառա ղառմ մայնառմ ա։ քիմի չօձուգ վէվգլհնիր կի. պի կիւլիւմհչէրէք հիւղիւմհ պագըպ հօթհչհ ահօնառւ. քիմի քիւֆր էառչօրառմ կիպի առ բառթըրը պօղառւ. Ֆառգաթ օ քհնքին ագըաբ. նըն պիրի՝ պառնհնլա էառգամը թառթառպ, ապ. լայլա պանա ահրհթի ինքհառ էթահրհձէք օլ առւ։ Հէր իսթիխառը օլանըն առնու օլմագ, վէ հէր առնու օլանըն իսթիխառը օլմագ՝ չուրնհթը նիղամանհն մի պիր ահյի առրառւ։ Պհլի, առնուն

իչին սիր քի, բուհլար էպէտի Ալլահտան սա-
արը օլմուշ աուր սէչի՝ սիրէմէ ինանան ա-
տամլար՝ բուհլարըն էպէսէն էաչայաճաղընա
իման կէմիրիլէր սէսիմ: Օ զաման սէօնսիւ
պէնի չէվգէնէրէք, Ալլահ սէնին կիօնլիւնէ
կիօրէ վէրսին, պէնի Թէսէլլի էմսին. զիրա
Ճէհէննէմին էպէտիլնի պէնի վէք Թէլաշէ գօ-
մուշ ուաուս. չիւնքի հէր իսլէհտաը օլանըն
սիր սօնու օլաճագ սըր, Ճէհէննէմին սէ իսլ-
Թիտաը օլմազլա, սօնու սա օլաճագ իւմիսի
իլէ գալսիմի բահաթ էմսին սէսի: Պուհնու
սէօյլէյէն սաամ՝ պէս պէլլի Ճէհէննէմի կէօ-
զիւնէ ալմըշ սըր: Պէն սէ սէօնսիւմ, պէլի,
Ճէհէննէմին սէ սօնու օլսուր, էյէր Ճէհէննէմ-
սէքի Ճանլար՝ Ալլահա քիւֆր էմմէքտէն վազ
կէլիպ, աղաալարընը սապր ըլա չէքիպ, կիւնահ-
լարընը էօսէրլէրսէ, Ճէհէննէմին սէ քէնօի
հապլարընա սօնու օլսուր. նիՃէ քի սան մէլէք-
լէր՝ Ալլահըն մէահինի քէսսիքլէրի անտէ, քէն-
սի հապլարընա՝ ՃէննէմԹին սօնու օլմուշ սաուր
սէսիմ:

Օսիր շէյԹանլար սօհպէԹիմիզի կիւրիւմլէմէյէ
պօզուպ, մէՃլիսի տաղրիմըլար: Լաքին օ կիւն
չօք շէյ սինլէսիմ. նահատամնան հէրսէսիկտա-
լուզու Ճաճաչունչուն նագլինէ զրտա օլմազլա,
եկէզնէյի գաատապտաել էմմիչ նքէն, պուհնը-
ըրըն պէյնինտէ հայա ուղղափառլըգ Թաալսյան-
լար պիլէ՝ հիչ խոՃմտաանք էմմէյիպ, պու հէրե-
սիկոպուղու գապուլ էտէյօրլար: Ինսան Ճին-
սի հապգընտա՝ Մովսէսին նագլինտէ չօք էքսիք
վար. Ճինլիլէրին, սկսած Ադամլարըն իսլԹիտա-

ար նէաէն օլաուզուշնաւ աէօյլէմէզ. իւչ էիւզ աէնէաէն պէրի պաուլունան էէնի ախնէաաէն խաապէր վէրմէզ. վէ պաունլարըն Թաապիաթի, շէքլի, վէ բէննկի հադգընաա պիր շէյ աէօյլէմէ. ախինի միլլէԹլէրին Ձիւմլէսի Ն.ուհ նահապօֆն էվլյաալարը օլմաարըղընա խոտաե ԹուԹաջօրլար

Պաունլարը աէօյլէմէքտաէն մէրամ՝ աաուաածա շուննշաւ էաըան չըգարմադ ալըր, աաւ Թուֆանընը ինքեար էԹմէք իչին ակր. զիրա Ալլահըն զաղապը օ աէրկՁէյէ վարարըղը՝ իշլէրինէ եարայ աամազ: Ինանմադ խոԹէմէզլէր: Պաւ մաաաէ աէ աէ աաապրըմ Թիւքենաի, պիր իքի Ձէվապ վէրէյիմ աէր իքէն, աօհպէԹի ադարըարդ: Պաւ Թուֆանը հադգընաա պիր ադ միւզաքէրէ էԹաիքտաէն ադնրա, պաունլարա աէօնաիւմ, պաունՁա էիւքսէք վէ աէնիզաէն ուզադ աադլարըն Թէփէլէրինաէ՝ հայա Թօփրադըն ալԹընաան՝ պադը Թաշլանմըշ պալըգլար, վէ աէնիզ մէյվէլէրի չըգայօր, պաունլարը օ էիւքսէքլէրէ քիմ կէօԹիւրմիւշ աէյի ադրաաւմ: Պաւ հիքմէԹէ Ձէվապ վէրմէզլի էա. հէր պիրի ույար ույմադ՝ պիրէր շէյ աէօյլէաի. յաբին հիչ պիրինին աէօյլէաիյի՝ մէՁլիսի իչդամ էԹմիշ աէյիլ իքէն, վէ աէօյլէյէն պիրէ՝ քէնաի աէօյլէաիյինէ ադլը գանմըշ աէյիլ իքէն, հէմ պիր պիրինէ էլ չալըպ, աֆէրիմ աէյօրլար:

ՆէհայէԹ պիրի աէօնաիւ, պաւ եաշաադըմըզ ախնէաանըն էիւզիւնիւ՝ պիր զաման աէնիզ գաապտաըշ ըաը. ասույուն չալգանԹըաը վարաա կէչէ, ախշինաէ ԹօրԹաւ կիսի աաւրան գունաւ Թօփրադը՝ էէր էէր էըղմըշ, պիրէր ԹէփէՀ եաֆ.

մըշ, չիմաի պիզիմ առղ ակահյիմիզ՝ օնլար ալը. ο պալըգլար, ο ակնիզ մեյվելերի, ο գուանուն արասընաա պուլունաուզունաան, օրալարաա Թաշյանմըշ գալմըշ ակոն:

Պունա վհեք չօզ Ձհվաղըմ վար ըտը, յոքին պէն տալի չունըտը ոօրաուա. Իւշ պին ակնակէն պէրի եազըլան Թհվարիհաակ՝ ակնիզին պու հիւնէրի նիչին հիշ պիրինաակ զնըր օլունմաուշ ակիլ. վհ պիզիմ կիւնիւմիւզաակ՝ պու ակնիզ նիչին պէօյլէ եէնի տաղլար եափմայօր. վհ ակնիզին գուանուա՝ ο Թհփհելերի չըգմըշ օլաուզունա ինանմադ իչին, հիշ օլմազաա՝ տաղլալարըն ο հիւքաէքլիկ չըգալըրը՝ պիզ ակ պիր քհրհկ կհօրմհզի ակիլիմհիզ: Օնաան գաԹի նազար, տաղլարըն պիպինաակ պուՁնա ինհէր մազալտալար վար, քհմի ակուզ, քհմի հօգուշ, քհմի ակ գուչու կհպի չուգուր. պունլար նիՁհ տօլմայըզ պու հալաակ գալա պիլմիշ. վհ Ձինալհրի պիր պիրինակն այը՝ տիւրհկ Թաշյար, մերմհրհհր, վհ մանակնհր, նաատըշ օլմաուշ. ակնիզին պիպինաակ գըմըշլատմատաը գօլայ՝ խաֆիֆ վհ Թհւքհնմհզ պիր մատհՁն մի վար ըմըշ քհ. ο հիւքաէքհրհկ չըգմըշ. վհ նհ գուվվհԹ իհէ՝ ակնիզաակ պիԹհՁն օԹհլարա պհՁնզհմհզ՝ պուՁնա օԹհլար ազաՁլար հատըհա կհՁհԹհրհկ պիհմիշ ակահմ:

Հհհհ իչհէրինաակ պիր հօհաու ակօյհէհՁն պուհաուա. վհ ագըհատըրնա ակօնտիս, ο ակնին ակպինին վագըԹ՝ գուշյար վհ գարատաա կհզհՁն հայվանհար վհ ինատանհար նհրհտաակ էչհՁնհկր իմիշ ակհկ ոօրաուա: Օնա ատա ակօնտիս, հա ակՁն ο հՁնհկ դըյատը պիհմհՁմհհին քհ, ինատանհար հատատհհ-

մըշ ակիլ. առաան, էտխօտ առյուն Թօրթա
առնաան Տասըլ օլմուշ զանն օլուն յօրակին
ՃՀ, պագ շու Թատխամին Թագսիրամինէ ակ
ահմ. պուՆՃա ակնէաէն պէրի՝ առ էօյլէ գըսըր
օլմուշ քի, պիր զաման պու էահիսըզը մաՏնալ
լարը՝ չինահ հիչ էահմայօր. կէօրսիւհմիշ
էօգ, նէ Թէվարիհատ օգուտուշուզ, նէ մաալ
լարտա իչիՆմիչիզ ակլի ՃէվապՀ վէրահմ: Պու
իՃաաՃը սահիԹ ֆէյլէասֆ ագլընՃա պուՆա
առ պիր ՃէվապՀ պուլառ. իչիԹհանյ քի, Ճնլարը
ասկըա Ալլահ էարահԹմըշ օլա, յաբին արաալ
պինլէրՃէ սէնէլէր կէշմիշ պիր ակլինՃէ, էա
հայվանլարը, բինաանլարը, նէպահԹահԹը Ալլահ
էարահԹմըշ օլառուզունա կըզամ օլուչօրահ, ահղ
լարը առ Ալլահ էարահԹմըշ ակսէն ակ, պէօյլէ
Թէմէլսիզ բահուլԹահարզ զիւհմէրէ սահիռահ
օլմաՃզմը ակահմ:

Պագարմ պու վէֆվէլէմէյէ պաչայրՃա, պէն
զայրէԹէ կէլահմ, պիր առհա արզըչԹըրամ:
Պու՝ սէնիզին ահպինահէն չըգմըշ, առզլարը հաֆ-
մըշ ակահչին չէյի Ալլահ մը էարահԹմըշ. էա պու
առյուլա գարըշըգ չէյի էարառառա պիլմիքահէն
ՃՃկա, իչիսինի պիր պիրինահէն այըրըգ. քէնահ
հիքմէԹլի մուբառաչյըա՝ սէնիզին ագըլարզ չալ-
գանԹըրընա վէրահչին առբէԹէ՝ Ալլահ քէնահ
նիչին գօյառազ ըմըշ: Պու առզլարըն պինառը՝
Ալլահըն էահահ հիքմէԹի իլէ օլմուշ ակլի Ի-
նանառՃազըմըզա, առզլալարըն չալգանԹըրըն-
առան բառի կէլմիշ ակմէք՝ առ շաչգընըզգ ակլիլ
ակիր: Էարառառանըն էլինահէն հիչ պիր գուառաբ
չէյ չըգմազ իչէն, էարահԹարզը մահլուգաԹը

գծուռբուպ պէալէյէձէք տաղլար օվալար թէ-
տարիք էթմէյէ՝ մէյէր տէնիզլին տալղալարընա
մը պէքլէմէլի իմիշ. պէօյլէ բտպուԹատը գլյատ՝
իչխիլմիշ չէյ մի տիր տէտիմ։

Հէման էօթէտէն պիրի տահա գալգտը, օ հա-
բտպըլմըշ մախլուգաթըն քէրէսթէյէ՝ Ա-
ղըն քինահ զաթի կիպի էպէտի տիր. Ծննդոց
քիթտպըտտա էօյլէ էտազըը տըր տէյինձէ, պէն
տէօնտիւմ, Ծննդոցուն նէրէսինտէ էտազըը տըր
տէյի ոօրտուսմ։ Խաթըրմա կիլմէպ տէտի. էօյ-
լէ իսկ պու գլյտալարընըզը գարշըլամադ իչին,
մէձլիսինիզտէ ՝ր քիթտպլտրտան ոօհպէթ էթ-
մէխինիզէ վէբք չօգ հապգընըզ վար ըմըշ, զի-
բա իչինիզտէ տտուտածտաշունչու պիրէ օգու-
մուշ տատմ էօգ տէտիմ։

Ա՛տտը սըրա պուննտան էտէպսիզ պիրի տա-
հա գալգտը, պիր ֆէյլէսոֆլուգ տա օ էտափտը։
Էյէր ագլըն գուվվէթի՝ զաթինտէ էտանըլըր, վէ
էթիշմէզտէ, էտանըլըընը կէօտթէրմէյէ էինէ
քինահտան գայրիյէ միւհթաճ տէյիլ տիր տէյ-
լինձէ, հայ հայ, իչի կէօզիւ ատմա պիր տատմ
էօլտունու շաշըրընձա, շաշըրտըզը էօլտւ պու-
մադա էլէ միւհթաճ տէյիլ տէմէք կիպի տիր
տէտիմ։ Տէօնտիւ, էօգ, էօգ, էօյլէ տէյիլ տէ-
տի. նը հայրտապտալէրին վէ ձիւմլէ տտուտածտա-
բանլարըն տէօզիւ տիւր. տուրբ քիթտպլտրըն
տէօյլէյիչի էքսէրիյէտա թէչտիհ տիր, պէնզէթմէ
տիր. շիմտիքի գլյտալարտա գարշը՝ ծնլտրտան նէ
իսապէթ ալընտա պիրիր քի, ագլըմըզըն վէ հտա-
տէլէրիմիզին կէօտտէթտիչի իսապէթլտրը շիւրիւ-
տէ տէյինձէ, պու միսիլլի բտպուԹատը յա-

դըսարըլարա դըզարըմ տումա, եինէ քինախ զապէթ էտիլ, տէօնտուրմ, մանչ–Ալլահ չէլեպի ան պու կինճ եաշընտա պու հայրապետլէրին վէ ձիւմլէ տատուտծ ադամլարըն քիլիսալարընը հէմ տէվր էթմիշ օլմալըըն. էլլէրին ադալէթ էլ լի անինէ տէվամ էտիլ, պաշա չըգարամազ շէյի՝ ան պէօյլէ ազ վագըթտա՝ կիւզէլ թան. սիլ էթմիշլին. անձագ օ տէսիյին հայրապետ. լէր տատուտծադամլար հանկիլէր տիր, տալա. րընը պիլմիյորլին տէսիմ: Ալալարընը ֆիքրիմէ թուրթտագ նէ պիւյիւք իշ տիր տէյի ձէվապ վէ. րինձէ, էյի քի հիչ պիլմինէ թուրթտամամըշտը տէսիմ:

Օնատան տէսիմի պիր ազ էիւքսէլթտիմ: Սուրբ քիլիսալարըն տէօզիւ էքսէրիյէտա պէնզէթտիկ տիր, թէչուիհատէն խապէրէթ տիր տէյի տուրբ քիլիսա. լարը էտալան չըգարան հաձնկի տուրբ հայրապետա տիր, նատըլ տատուտծադան պըր տէյի հայդըմ. մագա պաշլատըմ: Սուրբ քիլիսալարտա օլան թէվարիխ վէ թէնպիհլէրտէ՝ թէմամլ թէչուհ էօգ տուր, իլլա հէմ Ալլահըն պէյան էթտիկ չէյլէր օլտուդունու ինանմալըդը. էյէր պիր զատ վար բաս, անձագ պու էտէպսիդ միւչհիւ. տիւլիւք տիւր: Օ նատէ օլունան թէվարիխլէ. րին չօղու՝ տօկրա օլմազագ չէյլէրին էօրնէյի իտի տէյի տուրբ հայրապետլէր իգրար էտէր, յաքին նատէնն տահիհ օլտուդունու ինքտար էթտիքլէրի էօգ. հաթթա օ նատիլլէրին տահիհ օլտուդու. նու իգրար էթմէտէլէր, տօկրագի օլան չէյլէրին էօրնէքլէրի՝ օլտուդունու՝ պուլուտ չըգարա. մազլատըը տէսիմ:

Մանա կեօթիւբիւր թէմամիլ՝ ֆագամի մար-
գարէլէրին սէօյլէմիյի տիր քի, յուզամի մանա-
ը անլաշըլմազ. եօգսա նադիյամի հէվ սահիհ
տիր. ծնլարը մասալ եէրինէ գօմագ՝ սալի է-
սէպսիզ լիք տիր: Օնսան սօնրա զէմանէնին
գյաուալարընա գարշը՝ սուբր քիթապլարսան խա-
պամի ալընմազ սէրսէն, անընին գյաուա սէօյլին՝
ինսան ֆիքրի տիր. յոքին սուբր քիթապլարսա
ղանը՝ Ալլահ պէյան էթմիշ, խապամի օլմուշ խա-
պամլար սըր: Պուընուն իչին տիր քի, գյաու-
լար իչատա էաէնլէր՝ սուբր քիթապլարա զըա
չէյ սէօյլէմէմէյէ պադմըշլար, եախօսա սուբր քի-
թապլարսա քինոի գյաուալարընա զըա չէյ օլմա-
սըլընը թասավվուր էթմէյէ չալըշմըշլար: Լյաքին
սիզին մէձլիսինիզսէ՝ սուբր քիթապլարը մա-
սալ մէձլիսսը նասլարընա պադպայօրսունուզ:

Կէլէլիմ սէնին սօհպէթինին սօն փարչասընա.
սէն սէյօրսուն քի, ապդըլղազի վէ հասաէլէրին-
միզին կեօնէթրոխի խապամլարը չիւրիւթմէյէ՝
սուբր քի թապլարսա խապամ պուլունմազ. սէն
յապըրսընըն սօնունու սիւչլիւնմէսինէ՝ աղլընա
կէլէնի սէօյլէյօրսուն: Հասաէլէրին սույուսուզ-
չէյսէ՝ ապըլա հիզմէթ գալմազ. հասաէլէր՝ ա-
շիքսար օլան չէյի կեօրիւբ սույար. ապըլ կեօ-
րիւնմէյէն չէյլէրի՝ թախմին իկի պուլուբ. չէյ-
լէ քի հասաէլէր՝ ըսըհաղը՝ սօուղսու, փէքի՝
էրմիշղը. թաթլըյը՝ թաթլըղը, փարլաղը՝ սու-
նուղսու, վէ գայրի հայվէրի սույուսուզսու էէրսէ,
ապըլն եօրուլմասը նաֆիյէ օլուր: Օնա գարշը-
լըգ՝ ապըլն խապէր վէրմէյի չէյ՝ պէսապէլի հաս-
սէլէրին սույամասըղը սըր: Խանի սէն գյաու

տէսակին զանան՝ հէր քեա ագըն կեօսթէրմի զեւեւամիւ անկլար. օրտոս հասաէլէրին կեօրիւ իտապէր վէրմէսի եօգ. էօյլէ իսկ զէմանէնին գըյասալարընը հասաէլէր իտպամի էտէր, վէ պու իտպամլար ատտուածաշունչուն իտպամլարընան իւանթիւն տիւր տէմէք՝ բտպուԹատզ յա. գըրտը տըր: Պու ատրէԹամէ աէնինի գըյաս տէսինի՝ սալԹ ագըլ գուվվէԹինէ ատյանընձա, տուր պտագալըմ, ինսան ագըը տուրը քինամպա. րը չիւրիւտէ պիլիր տէյէն պուլունուր մու տէ. տիմ:

Պուննուն աղրընը գտխտատրմ տանա, էօմէ. տէն պիրի տտհա զուհուր էԹտի. մէյէր Ալլահ տիւննէտյը եատրաԹտրգտան տօկրա, ինսանլարընը ԹէֆԹիհլինէ պրտագմըշ ըտրշ. Թտպխտմին գա. րըշըգ մատտաէլէրինի տրտշԹըրտրգը եէրտէ՝ որ քինամպատրա մուրտաձատաԹ էԹմէք, վէ տինէ գարշը տըր տէյէրէք՝ էլին գըյասընը չիւրիւԹ. մէք՝ պիր տլիմ ֆէյլէսօֆա եատրշըր չէյ տէյիլ իտիշ: Պուննա տէօնտուտ, Ձանընը սէվէրսէն, չու տլիմ ֆէյլէսօֆ տէտպինի նէրէտէ տիր, ատիւ. էտյէ կէլմիշ մի տիր տէյի տօրտուտ. զիրա պէ. նիմ պիլտպինտամէ՝ տիւննէտյէ հէր գաշ ֆէյլէ. սօֆ կէլմիշ իսկ, օ գատտար տտ օնլարտա գարշը սէօյլէյէնլէր կէլմիշ տէտիմ:

Ալլահ տիւննէտյը եատրաԹտրգտան տօկրա, ինսանլարընը ԹէֆԹիհլինէ պրտագմըշ, եալնըզ տէյիլ (ֆտղովէ-11). յտրինի քինամինին պիրէ պէյտն էԹմէտինի շէյլէրի պրտագմըշ. եօգտա եէրի.կեօյիւ, եըլտրզլարը, ինսանլարը, հայվանատրը, վէ ձիւմ. լէ մախլուգատրը քինամի եատրաԹմըշ օլտուդու.

նաև առաւածաշունչս ոչխան էմոխքան ան-
կրա, պուռնալար քինամ քինամիչ մի օլմուշ,
բանի մը կելմիշ, եօգաս էպէսի մի իմիշ ուչի
քինամ ագլընալ՝ ասնանց վուռմփէրէսի կիսի՝
Ալահըն հադ քելամընը մուսաֆէսիչէ գոյա ոչ-
լիր մի իսին։ Ալահըն ոչխան էմոխի շէյի թէֆ-
թիշ էյլէ, մանի ուչիլ. յոքին ասն անձին ագ-
լընա ողլաճագ շէյ օլմասըղընը վիչք աչխարհա
ոչխան էմմիշ ուիր. ասնի թէֆթիշ էմմիչէ
առուրաք աս, չիւրիւմիչք գառալընաս օլմա։
Էլլին գլյասընը չիւրիւմիչք՝ ոիր ալիմ ֆէյլէ-
ասֆա նադըրըղ շէյ ուչիլ իսէ, Ալահըն էմրի՝
էլլին գլյասը գառառ էաք մուս ալ. ոնդ
չիւրիւմիչանին քինանինիզէ նադըրլիրըղօրուս-
նուզ ուչիմ։

Ալահըն նառալաթըղը շէյլէրի թէֆթիշ էյլէ,
յոքին էմրինէ իմանալանչն չրգմա. գուարէմի-
նի հիքմէթինին թառը, վէ էմոխնին թէֆթիշի՝
Ալահըն իզզէթինէ վէ մէրհամէթինէ շիւքիւրլէր
էմմիչ իչին էյլէ. եօգաս քինամ ագլընը Ալահըն
քելամընա գարշը գօյուս աս, հադդը ինչիար
էմմէ։ Էյլէր աստուածաշունչս թէֆթիշէ
կիրէչէչ շէյ օլա, իչինաէ նադըրը օլան մաս-
ուէլէրին քիմի կելրէչ քիմի եալան օլմագ իզ-
թիզա էաէր. օ առրէմուչ նէ շէյէ ինանաճա-
ղըմըզը ալիմիչ օլուրսուգ. հէր քես ոչխինանիչ
շէյէ ինանընը, ոչխինամոչինէ մասալ ոլը ուէր
իսի ուչիմ։

Պու չիւմլէ իլէ աստուածաշունչս օգուրյան-
լարը վար, ալիկիրիմ. յոքին օգուստուգլարը շէյ-
ուէն քինամ գլուխմէչինէ ուչուրաճագ ոիր

փարչա չըգտրմագ իչին օգուրլար, վէ մուան
նիա էահուտիլէր կիսկի՝ օգուտուգլարը մաաղ
նին իլքինի ածուռնու պրագըզ, օրթա էէրի
ան՝ քէնաի իչկէրինէ հարայտաճագ պիր լոգը
սը չըգտրըրլար տա, պազը ագը էէմիչէկ
շաշգընլարը՝ ո թէլեֆոնիքլէր իլէ իլգամ էմէկ
խաթէրլէր։ Մխաչ, ժողովող քիմաալընդն խ
չէնձիւ պաալինաէ՝ Սողոմոն խնաաուն տէր ի
միշ քի, «Ինաանդն տա էօլիւմիւ հայվանլար կի
պի տիր, վէ իքինինին տէ հալի պիր տիր. ի
ան նաագլ էօլիւրսէ, օպիրլէր տէ էյլէ էօլիւ
հէփսի պիր տիւրլիւ նէ՛ֆէս ալըր, վէ ինա
նդն հայվանտան զիյատէ հիչ պիր չէյի եօգ
հէփ հիչ օլմադըգ միաղիթէլա տըր։ Վէ հէփսի
պիր էէրէ տօղուս բէվան տըր. թօփրագտա
էատիրլմիշ, թէքրար թօփրագտա տէօնէրլէր։ Վէ
պիրիր քի, պէնի Ադէմին բուհու էուգարը չը
գար, հայվանլարդն բուհու աշադա էնէրտ տէ
տիյինի էզգէր էմէմիշէր, ինաանդն հայվանա պէ
զէմէկ պու սէօզլէրի խագաթ թուէմաշադ։

Էյագէթտէ, պու սէօզլէրի պէօյլէ չըգլագ
սէօյլէյինէ, վէ Ճանդն էօլմէզ օլտուգունու
ինքնատ էտիպ, էտիօտա Ալլահ տիւնէագյէ մու
գայէէտ տէյիլ տէյի՝ տիւնօիգլնը ֆիքրի իլէ տի
լայընձա. Սողոմոն խնաաուն Ճանդն էօլմէգինի
թատտիգ էտիպ, ինաանդն Ճանդը հայվանդն
Ճանդնտա պէնզէտիր. վէ քիչի՝ նաշատագտան
գալտրգայն, Ճանդը հիչ օլտր, վէ թէնի թօփ
րագտա թէպիլ օլտր կիսկի անկլաշըլըր։ Պու մէզ
հէպսիզէր քէնաիէրինի ալտատմագտան ոնգրա
էլէրի տէ էօյլէ ալտատմագ խաթէրլէր։ Պու

աբնեաաէն ասկրա, հիչ պիր ուժանճագ գօր-
գանճագ շէյ եօգ ատըլէր. վէ ախպենանըն էն ա-
լիմ առամշարը առ քենառի զիւ իւմիէրինաէ սիր
աէյի էօյիւնիւրլէր: Պու խիւլիա իլէ՝ հէր պէտ
ամէլի իրթիքեաղ էտիպ, գօրդուչու, ինսանըը,
վէ զիմմէթի գալըշըրըպ, էթմէսէքլէրի եարա-
մազլըգ գալմազ. Ֆագաթ փուտիշահըն խըշ-
մինան գօրդարլար, օնուան առ գաչա պիլէ-
ձէքլէրինի՝ ադըլըշարը քենառիքաէն ասկրա, հիչ
պիր ալըտգըգաան կէրի տուրաճագլարը եօգ:

Եա Սոզոմէն խանառուն՝ պու էօմիւրաէն
ասկրա հիչ պիր շէյ եօգ, թէն էօլտիւքաէն ասկրա՝
Ձան առ հիչ օլուր իթիգաաընաա օլաայոր, հէր
եազարըզը շէյտան Ալլահ գօրդուառունու, Ալլա-
հըն էմրինէ իթաաթ էթմէյի թէնպիհ էտէր մի
իսի. կիւնահտան գաչըպ, խայր ամէլ իշլէմէյի
նահիհաթ էտէր մի իսի. Հաթթա ձիւմլէտէն
գաթի նազար՝ ժողովոզ քիթաապըը «Հէր շէյ
պոշ առուր, պոշուն պոշու առուրսունէյէրսէք պոշ-
լար, վէ Ալլահըն վարլըզը, վէ Ձանըն էօլմէզ օլ-
մասը հադիսինաա գաթը չօգ շէյ սէօյլէմիքաէն
ասկրա՝ «Ալլահտան գօրդ,թէնպիհլէրինի թուտ,
զիրա պիւթիւն ինսանլըզդ պու առուր: Հէր նէ
օլսա՝ խաթէր էյի, խաթէր ֆէնա, հէր թագի-
բաթ իչին Ալլահ քենառի հուզուրառնա կէթիր-
միր ու սէյէրսէք պիթիրիր:

Պուննարը պէօյլէ եազան առամ՝ ինսանըն
հայվանտան զիյատէ շէյի եօգ առր մի: Ժողո-
վոզ քիթաապըը պիւթիւն օգուտալար, հէր
սաթըրը՝ քենառի զիւիւմլէրինէ զրա իսպաթլար
որը: Ճիւմլէ տէն զիյատէ իչիւնձիւ պատրն-

տա՝ «Ալլահ սալիհին ան կիւնահքեարըն տա չէ. րնաձիներ ֆասալ էաէձէք տէր. հէր շէյին վագ. ձէ օ զաման տըր »» ասէսկինի նէ՝ անկարելար Ալ. լահ ինսանլարըն շէրիաձինի կէօրէձէյինէ Օ. զաման իսնասառա՞ն ինսանլրասյար, էլպէթաէ ին. սան էօլմուքտէն սօնրա կէօրէձէյինէ ինսանլր. ար. ձէն էօլմուքտէն սօնրա, Ճան տա հիչ օ. լաՃաղընա ինսանտա, պու շէրիաձա հիչ ինսան. մանալըյար. վէ պագ քի, եվինէ օ պապաէ՝ ախ. էատէ հէր շէյին վագձէ վար աէյի՝ տօզմայը. էօլմէյի, տիքմէյի, տիչմէյի, էատմայը, պօզմայը աղլամայը կիւլմէյի. վէ ասիանէատնըն հէր հալինի աէօյլէտիքտէն սօնրա, շէրիաձա կէլիր. էանի ինսանըն էպէտիվլէյէ կիրտիկի վագձէ աէօյլէյիպ հէր շէյին վագձէ օ զաման տըր աէր, էանի սահիհ զաման, ազիմ զաման, էլզէմ զաման օ զաման տըր աէմէք իսդէր։

Ինսան տա հայվան կիպի էօլիւր. պէլի. էօ. լիւր ամմա, ձէնի էօլիւր. յաքին սալիհին ան կիւնահքեարըն տա էհիւզիւնէ հիւքմ էձմէյէ՝ ինսանըն կէրիտէ տիր շէյի գալմայը. իչձէ օ չէյ՝ պու միւչհիւտիւչէրին ինքեար էձմէսկի էօլմէզ Ճան տըր։ Ճան հիչ օլտուգտան սօնրա, օ հէր շէյին վագձէ աէսկի նէ՝ զաման տըր։ կէօր. տիւն միւ Ճանըն էօլմէզլիյինի ինքեար էաէնլէ. րին իսպաձլարը նէ գատար գավի տիր։ պու միսիլի՝ պաշը գուչտուզու քէսիք իսպաձլար ըլա, Ալլահը ինքեար էաէնլէր ան ատտուածա. շունջտան իսպաձլար կէձիրէ պիլմէյէր. միսալ Սալմատա (ծբ. 1.) Ալլահ հօգ տուր աէր. պէլի, յաքին իչէրիսինտէ օլան ըլա կէրիտ օ.

լանը պէրատպէր օգուբրան,մանա տէյիշլիր՝«Ա-
մագ՝ քնոմի գալպինաէն՝ Ալլահ հօգ տուր տէ-
ու Պօզուլուպ, եարատմալ լըգլարընտա մէքրուհ
ըլտուլար. էյիլիք էաէն հօգտ. պու պէօյլէ օ-
գունտուգտա՝ Դաւիթ մարգարէ՝ Ալլահ հօգ
տուր տէմիշ անկլաշըլմազ զանն էաէրիմ:

Լաքին պու միւֆթիլէր՝ քնոմի գլուխմէրի-
լի թատաիգ էթմէք իչին. խայր. պէտիւյլա-
րընա բուխատաթ վէրիպ, հէվէս էթտիքլէրի հայ-
վանլըգա մէթանէթ վէրմէք իչին, գլոմմէթլէրի-
նի պատթըրըպ, ապդալարընը էօյլէ քնօրլէրլէր
քի քնոմի գլուխմէրինէ գարշը օլան ժատատ-
լէրտէն՝ թէգլիալից իլէ խապաթ կէթիրմէք խա-
թէրլէր, հիչ ուԹանմազլար: Պու միսիլլի գէ-
հիրլի էրլանլար՝ տուրը քիթատալարընն՝ պագէն
գովվալիլըգընը էաէրլէր: Լաքին օ քէսքին ա-
գըլարընյա գուլանտըգլարը գալպագանլըգտա
չօվա օլտուգլարընը՝ օ պէյհամէտիքլէրի կէվ-
շէք ապդալը ատատլար՝ չափուգ զահիրէ չըգարըր:

Հէլէ տուր, ատահա նէլէրիմ վար: Մէյէր
ատատաժաչուհնչու չօձուգլարըն գարըլարըն
էլինէ վէրմէք ճաիզ տէյիլ իմիշ. գնրա ատատա-
ժաչուհչուն ահնէնէվի թէվարիխլէր իլէ միհնա-
սիպէթի օլտուգունատն, օնու օգուչան ատա-
մընն՝ պէրիքիլէրէ տէ աշնալըգը օլմագ իչթիհտա
էաէր իմիշ. օնատն գաթի նազար՝ տուրը հայր-
լար տէրլէր իմիշ քի, ատատաժաչուհչուն անկ-
լաշըլմատը չէթինն տիր, օնու օգուչան ատատ՝
թէգմիլ անլատագ իչին՝ իլմի հիքմէթ պիլմէգի,
իլմի քէլամ պիլմէգի, իլմի արզա վէ նհուճումա
պիլէ աշնալըգը օլմազը. գնրա ատատաժաչուհն-

չու ան՚ն մատաէլէրինակ անկլամագ գօլայ ակիլ խակ, Թէվարիխ վէ հիքմէթ վէ Թապիաթ հագ. գընաա եազըլանը անկլամագ նէ գաաար կիւճ օլուր։ Վէ նէքի կաակարանը պիր պիրինէ բա. ազար էակ պիլմէք իչին, փէք ալիմ ատաուածա. բան օլմալ՚իյմըշ, եօգսա Ֆախրէտտին զկյաա զարարը օլուր ուտուշ։ Լ՚ուԹէր կիսի, Դաւինչ լիսանկիսի հէյեաիկաալար՝ եկէզէյինին պիւյիք լիւյիւնէ գարշը՝ ատաուածաշունչ էլլէրինաա զօրպայէ չըգմըշլար։ Ատաուածաշունչու օգտ. ան ատաա՝ օնլար կիսի օլմամագ իչին՝ ինչօն ալիմ օլմալ՚իյմըշ հաատէն ապշրը սուրբ օլմալ՚իյմըշ, վէ մէշգի ԹէՃրիւպէսի քէմալակ օլ մալ՚իյմըշ։

Կէօրունիւն միւ, ակյանէթի եիւզիւնաէն խըս. նէ նաապալ օլուր. սուրբ քիԹապլարը՝ ինչօմ սուրէթի իչէ խալԹայ էԹմէք նաապալ օլուր։ Գու նաախհաԹէլէրաէն մէրամ՝ էվվէլա, ատաուածա. շունչու քիմնէ էլինէ ալմասըն, քիմնէ օգու. մասըն քի, Ճահիլ խալգ՝ անինաակ կէվէնէք օլ ատան. սանկյա, գու Թէլգիսիչէր ակօլէտիչլէրի եալանը՝ սահիհ ակչի ածէմի խալգա եուԹաու. բա պիլսինլէր. սալնատ, անինմիզին Թէմէլի պիր գարըշըգ էտաար սըր, եանի, ինանըլմազ չէյլէր պիր ակչի՝ խալգըն ֆիքրինի Թազ լիԹ էԹանինլէր։

Ատաուածաշունչուն անինէվի Թէվարիխ. լէր իչէ նէ միւնասապէԹի վար. ատաուածա. շունչատա անինէվի Թէվարիխլէր վար ատա։ Ալլահըն հիքմէԹինի գուարէԹինի՝ ինանա պէյան էԹմէք իչին անիր. անինէվի Թէվարիխ. լէրի էԹանիքլէրի կիսի՝ նապէ օլունան վագ՚ա.

լէրին կիւնիւնիւ սասթինի պուլմագ խոսխա-
պնաս՝ ձիլա ձիլա քինթապլար ոջաուրուպ,
պինուաճ մուպահէսէլէր իլէ նիղալէշմէք իչին
ակիլ ոլր։ Տիւնիէվի թէվարիխլէրի եաղանլար՝
պիր պիրլէրինին եանկըշընը պուլուպ, եազըդ-
լարընըն չոզու եալան օլսուզու աչիքաար իքէն,
ոջաղույու անկամագ իչին՝ եալանը մը օգուամագ
իգինիզա հաէր իմիշ։

Ասոուածաչունչու անկամագ նինչին չէնինն
օլույօր, անկաշըլմազ նէ՞ շէյի վար։ Թէվարիխէ
տաիր օլան՝ էօյլէ աչիքաար եազըլմըշ սըր քի,
հանկի չօճուգ օգուսա անկար. նէ ֆէյլէսօֆ
օլմազա միւհիմ սըր, նէ ասոուածաբան։ Ան-
լարընն թէնապիրլէրի՝ հիչ թէֆիմիչ եաէձէք բու-
պար հաէձէք շէյ սէյիլ, իսինէր ֆէյլէսօֆ օլ-
սուն իսինէր ասոուածաբան՝ սանլի իձրասընընա
պօրձլու սուր։ Ընահուաի միլլէնինին սէվկէթ
վէ իսպաահէթ գանունլարընըսա, չիմանի ընլար
պաինմագ սըր, պիր քրիսթիյանա հիչ յապըմ
սէյիլ։ Ասապէ տաիր օլան նասիհաթլէրի՝ էյէ ր
իլմի քելամ սէյի էօյնանուքլէրի թէլաիսիլիք-
լէր իլէ՝ քինոի հայվանի նէֆսլէրինէ ույոսու-
բաձագլարսա, օ հիչ օլմազ. պիրա օնլար վէհ
աչիքաար եազըլը սըր. հէր նէ եանա գաչսա-
լար, պիմմէթլէրինին պասնըրաձագ ֆէնէվա
պուլուսուպ գալապլէրինին բահաի էահմէզլէր։ Ա՛ար-
գարէուէթիւնլարը սէբապէն, օնլար սօկրա օլա-
ձագ շէյլէրինն՝ փիշինն խասլէրի խոկ, օնլարընն
իձրասընը կէօրիւսպ ինանանլար՝ նէ թէֆիմիչ
էթմէյէ միւհիմ սըր, նէ բուպար էթմէյէ-իլ
լա պու սախսէ ֆէյլէսօֆլար կիպի՝ իսպահէթ

լէրի ելէ քեօր օլուպ, կեօրմէք իսթէմէյինէլէր՝ նէ փէրկինէլէ վուրսալար պուլա պիլիրլէր, նէ ծուրպին ելէ պագսալար կեօրէ պիլիրլէր։

Ցին մասաէլէրինաէ ասասուածաշունչու անլամագ գօլայ ակիլ իսէ ակյօրլար, գօլայ օլմապրդնասան մնասա, անկլաշըլմազ չէյ տիր. զիրա ամին մասաէլէրի՝ Թասիսաթին գուսրէթինաէն աշըրը՝ Ալահըն պրրլարը պրր. Ալահըն պիրէ էմրի՝ ծնլարը անկլամագ ակիլ, ինանմագ պրր։ Էյէր պիր սալթ ագլըմըզըն եէթիշսէյ չէյէ ինանմաճագ օլսագ, հիչ պիր չէյէ ինանմազըդ։ Վէ էյէր ամին մասաէլէրի՝ ինսան ագլայլա անլաշըլըր չէյլէր օլսա, Ալահըն պրրրը օլմազըդ։

Օնսան ասկրա էսքի կասակարան ըլա եէնի կըասակարանը պիր պիրինէ բուսպար էթմէք նասիհաթի՝ պիր ինձէ զէհիր տիր քի, էքի կասակարան պիր պիրինէ ուչմազ, եախսա պիր պիրինէ զըտ պրր, վէլհասըլ էքիսի աէ եալան պրր աէ մէք խաթէրլէր։

ՊուԹէլսիսլիքլէրի եուԹաուրմազա խապաթլարը աա վար. առըր հայրլար սէյլէր խիչ։ Առըր հայրլարըն քիթապլարընա պէնիմ պիր աղ աշնալըղըմ վար, պուս նասիհաթլարը հիչ պիրինաէ բասմ կէլմէսիմ. պուննլար օ քիթապլարը էլլէրինէ ալըդլարը եօգ, պուս նասիհաթլէրի նէրէսէ օգուսմուշսար։ Օգուսուգլարը քիթապլարըն պիրէ մէհհուսմուննու անկլայսմայան առամլար՝ օգուսմասրգլարը քիթապլարասան նիճէ խապէր վէրէ պիլիյօրլար։ ԼուԹէրին, Ծուինկլիսուս Թէվարիխինի աէֆսիլէ աէվր էթմիշլէր լքեն, զօրպալըգլարը՝ եկեզեյինէն

պիւլիւքլիւյինէ մի գալըշըլըրը, էօգաա ալին մաաակէլէրինէ, վէ խուսուսա սուրբ խորհուրդ-լարա մը գալըշըլըրը Ֆարթ էաէմէյէն առաջ՝ ուղղափառլարը սկսանէլե էթմէք իչին, օգու-մաըզլարը քիլիսալարուան խաչէր ալըպ, պիր գալայ էօլ սալըպ վէրիյօրլար. եանի, աստուա-ծաշունչ օգուլան առաջ՝ հերեակոսլուգա ափշմէմէք իչին՝ Ինիլաթ ալիմ օլմալը, Հաա-ակն գիյաակ սուրբ օլմալը, վէ մէշդի Թէնճրիւ-պէսի քեմայակ օլմալը:

Խոյալ էյլէ պիր քէրէկ. քիչի քրիսթիյան-լըղը էօրէնիպ, Ալլահըն էմրինի իչրա էթմէք իչին, ախշանեաակ նէ գաաար իլիմ վար ըսա՝ հէփսինի էօյրէնմէլի, վէ քեմայ մէրթէպէ մէշդ, վէ Թէնճրիւակ քեաղ էթմէլի քի, հէր քեսին էօմրիւ էթիչէնէք հիզմէթ ակիլ տիր: Օնաան մանաա Հաաակն գիյաակ սուրբ օլմալըմըշ: Պու նէրէակ. սուրբլուգուն Թէմէլի կէօ-նիւլ ալըագլըղըրըա, քէնաիսի սուրբ էէրինէ գիյան առաջ՝ նա ակլի տիր, նա Ֆօաուլ:

Կէօրմիշն միւ սուրբ քիլիսալարը օգուսագ-աան խալդը սօսիմագ նիչէ օլուր. սադայէլ ախվան գուրաա, էն քեսքին ագըլըը չէյիաան-լարը պաշընա պիրիքթիրակ, սուրբ ակինիսիգի չիւրիւթմէյէ՝ պու քեսքին ագըլըը Ֆէյլէսօֆ-լարուան գիյաակ՝ նէ Թէսալիր գուրա պիլիրսիւ:

Պունլար Ֆէյլէսօֆլուգ Թաալարըպ, իլիմ-ապրըգ սաԹապրըպ Հա՞: Պունձա փուԹփէրէսի Ֆէյլէսօֆլար պիլէ՞ էապրաան Ալլահը Թան-մադ իքեն, Հաակէսիգ փուԹքարընա օլսան՝ ի-Թիսալը էաէրլէր Թաիրինըրըպ ըսը. վէ ինսանը

հայվանաան ֆարթ էթոխրմէք իչին, իլմի էաէպ վաղ էաէրլէը իսի. վէ ձահա ու գայրէթլէրի՝ ձահիլ խալդը թէրպիյէ էթմէք իսի: Պունլար՝ պիզ ո ֆէյլէսոֆլարըն չըրագլարըզ ակոիք-լէրի էէրսէ, ինսանը հայվանա պէնզէմէք իչին, վէ հայվանաան պէթէր էթմէք իչին, խալդը թէրպիյէաէն չըգարմաղա գաաա էաէյօրլար: Եարաաան Ալլահը ինքեաւէ մէձալլէրի ւօզ իքեն, հայվանլարըն էն մուբտաարը՝ ուօմուզ կիոի չէյք իչինաէ՝ բահաթ էխսէյ իլէ չալդանա պիլմէք իչին, գայրլէրինին գիմմէթինէ նիսպէթ՝ աուրբ քիթաալարը էաւան չըգարըգ. Ալլահը աա ինքեաւ էաէրլէր, կէօսթէրսիկ մու՞ճիզաթ-լարը աա: Վէ հէրեսիկաա աէյի գէմմ՝ էթմէքլէրի միլլէթլէրին՝ աէյլէմիյէ ուէթանաըզը էա-լանլարը թէլսիհսիքլէրի՝ պունլար ուէթանմա-աան իրթիքեաա էաիա սէյլէրլէր:

Ֆէյլէսոֆ պէյլե՞ մի օլուր. իլիմաարըզ պէյլե՞ մի օլուր. ինի մէգհէպի չնուրնութմէք իչին, էաւանը իրթիքեաա էաէն՝ նէնի՞ն ալէմի ակո. ինսանը հայվանա պէնզէմէք իչին, թէլսիհսիք հիսլէպազլըզ մէշգ էաէն աաաա՝ նէնի՞ն ֆէյլէ-սոֆաու օլուր: Ֆէյլէսոֆ սէյիլ, թէլսիհս միազ-վիր սիրլէր. իլիմաար սէյիլ, հիսլէքեար սըրլար: Պու իւնվանըը իսիմլէր իլէ չէյթանա փէրէվ սէյիլ, իլլա փէչրէվ օլմաչլար. ո քեսբին ա-գըլլարլըա կէվէքե ագըլլարը այարտըգ, չէյթա-նա հիզմէթ պրագմայօրլար:

Ալքին պու ագըլլարընըն քեսբինլիկի չօգ սի՞ռմէյօր. ո ինքեաւ էթմէքլէրի սիրէթէ ւագ-լաշըգլարընը ակլաալըգլարը պիրլէ, պէյէնմէ-

ակլէրի կեվէնք ապըլտուրան չօդ զկատէ կեվ-
չէօր. չէօլէ քի պազըլար քենտիլէրինի զատի
էաէմէյիպ, աման ատէրէնք չարէ արտյօրլար:
Հանիա պուն՚լարըն ակը վէնք մուսաննիսինի
կէօրտիւմ, անընտատքի մէուանու ակլէ սիրտիշ
էքէն, Թաուհատան վուրուլմուշ. քենտի հէքիմ
օլմազլա, էօլէձէյին անկլայըպ, ազլայարադ քի-
լիսէյէ ատէրիհատ, վէ կէօզ էաչչըլա խուսուսի-
նանք օլուպ, եկկէզէյի խորհուրդլարընըն հէ-
փիսինի ալար, էօյլէ էօլսիւ: Լաքին հէփսինէ
էօյլէ օլմայօր. պու ինսան զսիֆլիյի պէր, էօ-
լիւմ գօրդուսու՝ ինսանտա հէր Թարաֆտան
չարէ արատըր ատէրէնք, էա քենտի գայըլէրի-
նին խսիհիյատընը պատհըրպ, ինսան էտիպ սու-
բույօրլար, էա ապըլտաչըլարը օլանլար՝ զայրէհ
վէրիպ, սաղ լըզընտա մսիլ օլսուզու հայվան-
լըզ՝ էօլիւմ սատհինատ ոէ զօր ուլա իձրա
էհատիրկյօրլար:

Պէ՛լի պիրսատէր, քեօհիւլէրին քեօհիւլիւյ-
իւնատէն պէզ էյի խորհէհ ալարըմ. օնլարընը ապ-
լը խսիհէր քեպքին օլսուն, խսիհէր կեվէնք, պէզ
քենտի ապլըմըզը Ալլահընն էմրինէ ույսուսա-
լըմ, սահիհ ֆեյլէսօֆլուպ օ ատուր. զիրա ա-
ատուաձաբանուհիհնատա էտսան օլան՝ ֆեյլէսօֆ-
լուպատա սահիհ օլմազ: Պիզ պու կեվէնք ապ-
լըմըզընը էէհիհչէ պիրսախի՝ ախենեանընը շէյլէրինի
Թէֆհիհչ էտէրիմ. օնու ատա էտրատան Ալա-
հընն հիքմէհինի պիւյիւքլիւյիւնիւ Թանըտագ ի-
չին օլսուն: Պէօյլէ էտէրսէք, օգուտսուզսուձ
իլիմ՝ աինիմիզ օլուր: Պու էտէպսիզլէրին իլմի՝
Պօղոս առաքեալըն Թօմաըշատա ակսախ Թէն

իչմի սիր քի, Ալլահա խասիմ սիր, զիրա էմ բինէ իթաաթի եօզ։ Պիզ Ֆագամի առաքեաչըն վէրախի նասիհաթի թուխալըմ, իգթիզա էտէնաէն զիյատէ սիլմէյէ հէվէս էթմէյէլիմ, իլա յազըմ օլտուղու գատար սիլէլիմ։

Ընճագ թաղլաթի թէֆթիչ էտէնլէրին հէր սայըգլաապըղընը սինլէյէլիմ, ազլէ եագըն օլանլարը՝ պէօյլէ սիր գյաա որը սէյի գապուլ է-սէլիմ. վէ պիզ սէ քինաի ագլըմըզա կէօրէ գյաալար գուրալըմ։ Վէլ-հասըլ էլլէր իլէ պէ-րապէր՝ պիզ սէ եէլքէն էտիպ, սէրէայէ չը-գալըմ. յաքին էլլէր էնկինէ չըգայօր սէյի՝ պիզ սէ սին գյաասընաան այրըլըպ, փուսուլմազը շաշըրմայալըմ. ասկըա եօզ պուլամայըղ, սէր-էալէրին օրթաասընաա զարդ օլուր կիտէրիզ։

Պու մէքթուպումու օգուամազա սէն սիր ազ արգընթը չէքսին ամմա, պէնիմ կիսի սիր ասա-թու աա սիր միգաար արգընթըաան գուրթար-մազա էարտըմ էթտին, զիրա սիր ազ աթէչի-մի տէօքիւպ՝ ասֆրաազը պաասթըրըմ։ Վէ պու-մէրագըմը իֆտաէ էտէճէք պուընճա ատսթա-լըմ արտասընաա՝ սէնի ինթիխապ էթտիխիմ՝ ա-նա օլան մուհամպէթիմէ սիր ատհին խապար ուղը։

114

ՀԷՓ ԷՅԻ ԱՏԱՄ

Պէնիմ օղլում,

( ) սիզին ահպաղընըզը՝ խալգ էյի առամ պէլլիլէմիշ իքեն, խըրսըզ լէ՛զըլա թուքթուլտուղունա շաշայօրառն. ադընըմ սէնի. սէն առհա չօճուգ առն, տիւնեհայը պիլմէզսին. ինշա Ալլահ էօմրիւն օլուրսա, պէօյլէլէրին առհա տիւրլիւլէրին կէօրիւրսիւն: Պու էյի առամ շէօհրէթի պիր պօշ յագըրտը ադը քի, քիշինին մէշրէպի հադգընա տէյիլ, իլլա գըյաֆէթի հադգընա գուրլանըլըր:

Խալգ պու շէօհրէթի՝ րահմէթ կէլսին առամա Ձէօմէրա Ձէօմէրա վէրիր, վէ էտինմէսի փէք գօլայ ադը. եիւզսէն պիր ազ կէօսթէրիշ, էալան կէրչէք՝ պիր միգտար տիւնեհայըգ օլուրգ առն սօնրա, տէրքհար օլան առէթլէրէ ույուպ, գուման, զինա, եէյիսպ իչմէք, վէ չօգլարըն պէյէնմէյի քիւլհանիլիքլէրի իրթիքեառպ էթմէքտէն սօնրա, էյի առամ խամինի՝ ազ չօգ էտինիրսին: Պունուն իչին տիր քի, չօգ տէֆ՛ա խալգըն էյի տէտմէյի առամլարըն պէյնինտէ՝ սօնթուրլու հեյէպսէզ քիւլհանիլէր չըգար:

Պիր առամա պու շէօհրէթի վէրմէտէն՝ մէշ

բէպինե պադաալար, վե հաթեա պու չէօրե. թի պիր առամա՝ խալգ վէրմէսե ոե, հագգը սէվէր՝ ադիլ առամլար վէրսե, իմխանա էյլե, էյի առամ սէոիքլէրի՝ փիք ազ պուլունուր ուառու:

Տուր այ օղուլ, պադան սանա պիր ազ սէրս վէրսին: Պէն սանա՝ ոիւնե առե նաշամագ հագ. գընառա չօգ նասիհաթ վէրիրիմ. կիւճիւնե կել մէզսե, պիր ազ շէյ սե պու պադան սէօյլէյիմ: Պու սէրսիմին սանա գըյաընառան զիյառե ֆայ. առե օլուր, կէրէք կէզակիմ ՄՀՄէքթէպէ՝ կէրէք պիւթիւն էօմրիւնառե իշինե ետար:

Տիւնե առե խալգ սէոիյիմիզին չօղու՝ ահմագ վե պէհուչ առամլար սըր. ֆայդալէթ առիսի, քեամիլ, վե պէհուչա ոիւշմէն օլան նասիհ սիր: Պու սուրէթառե խալգըն ֆայդ էսէնլիկ մառառեսե, հաքիմլէրին չօղու՝ ալչագ առամլար սըր, էյիլէրին սայըսը ազ սըր: Պիր առամըն հալինի խալգա ֆայդ էթառիր. մեշրէպի քէօ. թիւլէրէ ուչառուգառան սօկրա, դալան պիր դաչ էյիլէրէ նէհագէթ՝ օնուն առընը էյի առամ չը. գարըլար. հէմ ազա օլուր, հէմ քիչագ օլուր, մանարագ պիլէ էոինե պիլիր:

Պիր Մէյառան օյունուննա վար, օյունուն էյի. լէյինի ֆէնալըգընը քիմ ֆայդ էսէր. սէյիր. ձիլէրին ոիւբիւսիւ սէյիլ մի: Պու ոիւբիւսե իշ անլայանառան զիյառե՝ անկառմայան շաշգըն. լար վար, օյուն՝ հագգը զաթիննառե էյի պիլէ օլաս, չօգլար պէյէնմէհիքառեն սօկրա, անլայանլար պէյէնիր իմիշ, յուֆիու նե. առյըռա աղըգ սըր, էլակէթառե օ օյուն ֆէննա օլուր:

Գու սուրբեթաէ ծղուա՛, սէն խալդըն քեսախ-
նէ պագմա, վէ ս տաղըթալըղը էյի առաա՛ լաֆ-
ըընա հիչ գուլագ վէրմէ: Սէնին խալգ ուէսխին՝
ահմագաան պէտիուչյաան խափրէթ ակը. ընէլար
պիր աղայ սի գայա առաա՛լար ազը քի, ուչյաու-
ղունա կիուէրէլէր. քեսիլ օլանլար առա չօղլու-
ղա գարշը կիուէմէղլէր, վէ կիթմէք իսթէմէղ-
լէր. ընուն իչին խալգըն էանկըշ գըյասը մէյ-
ասան ազըր:

Ընձագ սէն պիր աղ միւլահազայա եաթըր-
ան, կէօրիւրսիւն քի, պուշէօհրէթի հէր քես
գատուլանըղ, խալգ առա պօշ պօշ առաղըթ-
ազդա, էաէպսիզլէրէ պիր ազը էօրթիւսիւ օշ-
մուշ, սազը էմնազլէրինաէն ֆայդ էաէյօր:

Հէմ էյի առաա՛ ազը. Հառաին վար ըսա, պի-
րինէ էյի առաա՛ ուէյիլսին աէ. պագ նէ կիէօ-
րիւրսիւն: Լաքին էյի առաա՛ ուէյի՝ խալգըն շու-
կիւշէլ խամի վէրսախ առաա՛լարա՝ պիր էյի ազդ-
գաթ էյլէ աէ, պագ քի պիրինաէ պուս խամ
իչյէդ օլաձագ՝ քեսիլլիք, ըշղէհլիք վա՛ր մը:

Տէվէթին պիր բինձալի՝ վառիչահլնա խզյա-
նէթ էաէր, աէվէթին իրառընը չալսը. պէօյլէ
առաա՛ էյի օլա պիլիր մի. հայ հայ, պիր իշաէ՛ն
մի. խզրազդըղընը պուլաձագ, ազըրընը մէյ-
ասանա չըգարաձագ առաա՛լարա՝ չալսըղը մայ-
աէն էա հիսաէ, էա հէսխէ վէրսիքաէն ասկրա,
էյի առաա՛ օլսուս կիթաի:

Օպիրի վառիչահլն իրառէսինէ գարշը՝ էլինէ
ախչէն զարիպ էվխսին աէրիսինի էիւզէր. իա-
քին գափուսու պիւյիք, էքմէյի մէյասանա,
հէսխէ էսի պօշ, մէյասանը վազ, էյի առաա՛ ազը.

հատոմի վար ըտա՝ պիրի շնքեւայէթ էթմէին, պի քիչի վար՝ հան չըգար, հէվի աղըը ոլոր՝ էյի աւսամ ոլը ակլի մէհտ էտերլէր։

Պիր թէլգրաֆ՝ տավտէրնըն իչլինի սէօքիւ մասրահաթըը թէբտիլէ չէվիրիր. հատոմին վար ըտա ալչագ աւսամ ոլը տէ. նիչէ քիպարըլ վար՝ էթմէյին իչթիրա ոլը ակլի տահիպ ջըգար, օ էյի աւսամ ոլը ակլի մէհտ էտեր։ Նէ. չին. էտա քէնտի մասրահաթըը փարատըլ կէօ. րիւր, էտա էէյիտ իչմէհինտէ իչլինէ էտյար, էտա կէձէլէրտէ պիր էյլէնճէ պուլուր, էտա թութ. ղուն պուլուր. քէնտիյէ բուշվէթ կէթիրիր, էյ պէթտէ էյի աւսամ օլուր։

Պիր գումարտաղ՝ էլինէ ալուչէն թօյուն թիւյ. իւնիւ էօլյար. օնա պուհտա էէմիրիր էտաթը. էլ հիւնէրի իլէ պահսըը քէնտի թարաֆընա ագըտըր, սօնգրա էտրահնտարը էօլտաչտըրըյտըլ էէր իչէր, էտախտա կիյինիր գուշանըր, տալթաճտան էտեր. պուհուհնտա էյի աւսամ օլուր։

Գիւֆիւրտաղ աւսամ՝ Ալլահըն ատնդ խոմ. նի հէր յապըտըտըրնտա անտը. քէնտի կիսի է. տէտահնդէր՝ տարնտա էյի աւսամ տէրլէր։

Օսկուի էօյլէ գինտաքեար ոլը քի, չալմաղըդ գափու էօգ. էլինի ըտղընտա տօլաչըր, տի կիւնահ քիտտէլէրի պաշտան չըգարմադա տավաչըր. ան. տան սօնգրա էթթահնի ալչագլըգտըրըն նտագլինի խոտգ տինլէր կիւլէր տէ, չօգ էյի աւսամ ոլը տէր։

Էտա օ՝ տինի մէզհէպի գէվգլինէն գէբլ ագըլ. լար, թատիտաթ ահնիպի չէլէտիլէր, պիր պի. րինէ՝ էյի աւսամ ոլը տէմէգլէր մի։

Պու չէօչրէթին մէֆհումունէ օլսուդունու անկամագ խոթէրսէն, պէլքի շիմոխէաէք Ֆարդընա վարմամըշըդն, պիր չէյէ տըդգաթ էյլէ քի, փէք սահին պիր օնսան անկարսըն: Խոշդ պու չէօչրէթի քիմէ վէրիր. հարամազ լըդըն էն պէյի քէրբինէ սիփէր օլաճագ դըսաֆէթէ՝ վէ զահիրաէ օլան կէօսթէրիշէ վէրիր:

Մնսալ Ֆէլէք պիր Ֆադըր սաամըն փիշինէ ոն շմիւշ գօվալար. զարուրէթ իչինաէ՝ չարէսի թիւքընիր, եօլ աղըլարընը պէքլէր, կէչէն եօլճուննուն ագձէ քեսէմինի խոթէր, եահօա զոր ուլա չէքեր ալըր. եահօա ուսուլ ուլա պիր էվէ կիրիր, սաթըա էրմէք փարսաը էաէձէք՝ պիր չէյ ալըր չըդար: Օ՝ պիր հարամազ ալըր, հարսամի, խըրսըզ, քեսիձի պիր. վէ եօղէ պիր աէյի խփէ գաղըդա չըդարըրլար:

Պուննա գարշըլըդ պիր մէմլէքէթի զապթինի՝ պին ոխըրլու շէյթանլըդ գուրար, խալդըն մալինի գափար, թէք աէր ալըր՝ վինթի աէր ալըր, Ֆուգարանըն ձանընը չըդարըր. նաֆագաը օլան նիմէթէ էլ ուզաալըր, պուդաայը պիր էլ աէն քենաի սաթար, վէ խաարէ էթանին աէյի վէրսիքլէրի մէմլէքէթի՝ եըդար պուադըր: Օնսան քենաի վիլայէթինէ կէլիր, Ֆուգարանըն գանլըա թիրինի օլմուշ մալի՝ աէօքուդ սայըդ, սալթանաաէ էթմէյէ պաշլար: Պու ձիւմլէ իլէ էյի սաամ ալըր:

Օսիրի շէրխաթը մէդաաէ գօմուշ, գաադահանլըի աֆվ էաէր, գաադահանըդըր թէքսիր էաէր. անն խըրսըզլըդ ըլա մալ պիրլէաիրիր, եինէ էյի սաամ ալըր:

Տահա օտկրի զօր ուշա՝ տէք ք իչէ կիւհ-
էէթհէզ ֆիուգարանըն ֆիւշուուլի հագդընը ջ-
լար իտթաալ էտէր : Վէ պուհնա քէզալնք՝ նիզ-
լէր իչէ պինլէր իչէ չալարլար, գափարլար, զատի
էտէրլէր . յագնին հէփսինին նիւզտէն պիր թավ-
րը՝ պիր վագարը վար, հէփ էյի աատամլար ոբր :

Խոհի ազա գանատաթ էտէն ֆիագըր՝ նինին
իչըտըզ քէսիճի օլուչօր աա, զէննկին օլան՝ հիք-
միւ օլան՝ ոխշնեալարը էուէթայօր , էինէ էյի
աատամ՝ օլուչօր : Հէր քէսի գըյաֆէթինաէն
բիւթագէսինաէն , ատրայընատան ատթանաթը-
աաէն պահա էտէրլէր , օնուն իչին :

Էօյլէ օլտուգտան սօնրա , պէտ ամէլաէն գա-
չըտ , էյի էաչամտագա հէվէսի օլան էհլի ըրզ քիմ
սէ՝ էյի աատամ շէօհրէթինէ թատա էտէր մի :

Խալգըն պէօյլէ պօլ պօլ տապըթատըզը շէօհ-
բէթէրը՝ գատըլատըն հագդընտա աա պէօյլէ
սիր : Պիր կէնճ գադը քէնտիչէ կէրէչի կիսի
սիւզէն վէրմիչ, պօյատը, պէնի, բատատըզը, վէ
հէր զատիֆլիչի էէլինտէ , իչի թատաֆտա պա-
գընըտ կիւվիւմէչէրէք , տալընըտ կիտէչօր : Է-
աէպսիզ գադը սըր , ըրըզ նատուատա էօգ , բատթ
կէլէն կիւվէրը , մատգատա էտէր , քիմի սիլ ջը-
գադըր , քիմի էիւզիւնէ թիւքիւրիւչ : Նինին ,
էա պիչէսինճէ պիր ուշագ էօգ . ատրընատան էլի
աէյնէչէլի պիր քիրլի գօճագատը կիտէչօր , օնուն
իչին :

Օնուն ատոը պրատ պիր գադը աատա կէչէր ,
սիւզէնի էիւրիւչիւչիւ օտկրինտէն էօտտա , վէ
ճէչմէսի պէչէի օնատան էաէպսիզ պիր . յագնին
էօնիւնտէ պիր ուշագ վար , ատրընատա պիր պէօ-

լեմ. ո գաւալն ոբը. հէր նէ էթամ էսագըբը. գարշըբնա չըգան՝ գալոբըբմաան աչաղա էնէր։

Կէօրաիւն միւ քի, պէօյլէ չէօհրէթլէր էօին-մէյ՝ մէշրէպ փաքլըի յազըմ ակիլ։ Պաւ չէօհ-բէթլէրի քիմ եալան չըգարաբն։ Գլյաֆէթի ախզկիւն առամ. Ճէպինաէ փարաճըղը վար, հէր նէրէյէ վարսա, խօշ կէլմին ակըլէր։ Ամ-մա քէնաի պիր ալշագ հէրիֆ ոիր, գօյնուն-ապի ագճէ էլ գանը ոբը. եափօա չէհվէթ է-չինաէ չիւրիւյօր. զաատաար, զուլումքեար, հա-բամսար, ոինանիզ, իմանսըզ պիր հէրիֆ ոիր։ Վանի ակիլ. էյի առամ օլսուզու՝ գլյաֆէ-թինաէն, սալմանսալճնաան, մալինին չօգլու-զունաան պէլլի ոիր։

Պունա գարշըլըգ, քիօթիւ ամէլաէն սագը-նըր, ֆաղիլէթի եօլունաա կէզէր, պիր էհլի ըրզ առամ՝ փարաար էօզ ուսա, վէ գլյաֆէթի ախզկիւն ակիլ խաէ, առամանան սայըլմազ, քիմսէ էիւզիւնէ պագմազ։

Ֆէզալիք գարըլարսա, եանը ոբրա պէալէմ՝ հիզմէթքեար օլմազսա՝ էաէպսիզ ոիր. օպիրի-նին սալմանաթը էէրինաէ ոիր, էհլի ըրզ օլսը-կէրչէք քիսար գաոբնլարը պիլէ՝ իթիսար է-աէր։

Պունլարսանան ոնկրա քի, էյի առամ չէօհ-բէթի՝ պօշ պիր խոմ ոիր, հիչ պիր մանաար եօգ. վէ չօգ ակի՝ա պէախուչ էօրթիւսիւ ախը-զիրա էյի ակախբլէրի առամըն՝ սալը էիւզաէն կէօրիւնէն թամըրնա պագարլար. պէախուչ պէա ամէ իչինաէ պօղուլաուզուն աչիքնար կէօրսէչէր պիլէ՝ էինէ հիչ միւլահազա էթմէզ-

լէր, էյն առամ ակէրէր։

Պու պէօյլէ օլսադըլըյը, պազը էյն առամ-լար՝ սէսկինէ քիւրէյէ ակ կիտէր, իւրէ ակ շըգար. կէրէյն նասիր օլուր, իսքին օլսադա, իսալգ պու շէօհրէմի՝ հէր քէսէ միւլահազա էմմէհէն վէրմէյն իչին օլուր։

Հէր շէյին էյնանէ էյն ակնամէյն կիտի, առա-մէն առ էյնանի՝ ըրոզ հզլնանէ անլամազ իչին, պու շէօհրէմի իձառա օլմուշ օլմալը. իսքին չինանքն շինան Քազանէմի իսմինի պիլի՝ օլուր օլ-մազ ահէյէրէ վէրէյօրլար, էյն առամ շէօհրէ-մինիսէ օլուր օլմազ առամէյառա վէրէյօրլար։

Ինանընն հէր շէյի պօզուլմազա մէյիլլի ակը։ Պիր գառան Թապիամի առհոզի ակի՝ կիւնահ-առան գաչան առառա, քէօմիս ամէլէն, քիւ-Քիւրէն գայագէմառէն առգընառա ակրէյը իսի-շինան սիւգառէք կէյինիսոզ՝ գարիՔիյէք էառէնէ, նէ-Քիս Թառամ էէյինէ, օլուր օլմազ շէյէ՝ օլուր օլմազ առառա ակէյնամէյինէ ակրէյը։ Պիր գա-ման նառէյք միգառ՝ ակի՝ էյնի ակՔիրէյինի ա-Ձըյըգ, իւրառա գայընառա օլառա ակրէյը իսի-շինան ակրա ակՔիրէյէք նառգի առընէմէք իսմէ-մէյինէ ակրէյը։ Պիր գառան իսամէյը շինառա ակի՝ ազուկուչ քիւշիւչ Թամէյը առլ. կիւրէյը եիւզ կիառամէրէյինէ ակրէյգառի. շինանի քիւշիւքէյրի իսօյէառէգէյրընառա գառան եօզ, ազուկուքէյէ իսուչուա չառառառա, քէնառի ագրառընընն եիւզիւ-նէ կիւրէյուզ՝ գէյառէրընառան իսմինի չէքինէ ակրէյը։

Քէզառէյք էյն առառ ակի՝ ինառան արառընառա էյն էառայառա, Ընլահրն էմրինի իձրա էառինէ ակրէյը իսի. շինանի էօյլէ էառայառընն եիւզիւնէ

պատան ետք. հէր ալեպէրէը. հէր քիւլհանի-
լեան իրմիքեատ էանէնէ էյի առամ ակէրէը։

Հայէ պու քի, պու պատառէ հէր քեա էլէէրին հադգընաա ալամանըլընաան զիյառէ. քինամի հադգընաա ալմանըը. հէր քեա քինամէյի էյի առամ եէրինէ գօմուշ, Ճանըն վար ըսա՝ ակէլ սին ակ։ Օ քինամէյինէ քեօմիւ Ֆիրլառէ օլ առէրտընու էյի պիլիր նքէն, էյի առամ օլմազ խառխառընաա գանընը ակօքը։ Աշիքառը իրըտըլ օլառէրտընու՝ ակն եւուշինէ գարշը խատաթ է. ակմէսիքառն ոՃպա,օ ակքը իլէ կիզլի կիզլի չալ-մըշ ըմըշ, ծնա՝ իշկիւպարընգ ակէրէը, ակն ծնա Ֆինա առամ սըն ակէմէզսին, օ էրինէ քինամէյի էյի առամ պրոսընաա Թառաար։

Կիրչի պու յապըրընըն ւարը մանառընը ա-բայաՃագ օլառ. կիրչիքառն էյլիք առհիպի ա-առամ ակմէք սիր. յապին պուդառն ոՃպա ակն վար ա՛ա, ակն էյի առամ ըմ ակէյինի, խալըն էյի առամ ակսիյինի՝ ԹէՃրիւպէյէ գօ ա՛ա, պարգ պուչ առանէ էյի առամ պուրա պիլիքսին։

Ղարիպ եէյհառէ էլ Թառիառ, էյհառէյի էյ-էյլիկ առէը պարգար առէառն քիպարա՝ էյի ա-առամ ակյէ պիլինմիհին։ Ֆուգարայա զուրմ է-ակնէ, նուֆառ զուռնա գուարկէթինէ կիւվէնիպ՝ կիւՃիւ եէյհմէյին առամը՝ պիր նահար իշէ ա-յապ էառնէ, պիր մէզարգ խՃա էյհմէք իչին, եւուրիւ Թառիհմայառն առամը՝ զարար, ընգա-լէթ Թէհլիքեսինէ գօյառնա՝ էյի առամ ակյէ պիլինմիհին։ Դառա էյհմէմէք նինէյհի իլէ էօ-ուէնՃ՝ վէրեակյէ ալառն առամա, էյին ըրըշնա առէրգարար գուրառն առամա, պիրիւքքինէ

կիւվէնիպ, ինեմիգամ ալմագ իչին, միգաար պիլեսիրմէք իչին, էլին էվինի եըգան առամա՝ էյի առամ ոէյէ պիլինըմիսին։

Իչին՝ կնըշէք եալան գուառուրունու՝ նա Թախմին, նա գառսի իճառա օլան էքսիքլիկինի ԹէվաՀուր էոէն առամլարա՝ էյի առամ ոէնկըմի։ Հադգը օլմառըդընը պիլսեյի էէրաէ, Թէվպիհալէրին չիրիկԹէլիկինէ կիւվէնիպ, Հաքիմին ասԹղուղունա՝ խառամինին զալիֆլիկինէ խամիտ էաէրկէ, Հիչ օլմազսա՝ խառամինի կէօնիւլ ազալընա գօմագ իչին՝ նահագ առավլար ԹուԹանլարա՝ էյի առամ ոէնկըմի։

Հայալ քեարա գանառամ էԹամէյիպ, օնա ալըգընը՝ օԹուզա առԹան սիւքքեանէը՝ էյի առամ օլմըր մու։ Ալդընը զաման՝ առԹանըն առալըգընը ֆիրառամ ԹուԹուպ, մալի ոէյէրինոէն աչազա ալան առամ, առԹադըգ մալին առագԹընը չիւրիւյիւնիւ կիղիէյիպ, առղ ոէյի առԹան առամ, ֆէնառը էյիյէ գաԹըպ՝ Հէմ էյի ոէյի առԹան պազըրկեան՝ էյի առամ օլմըր մու։ Ֆրառամա պէքլէյիպ, միւՀէմէլին զառուն պօզան, մալ պահայա չըգաճագ ոէյի ԹէվաՀուր էոկիպ, մալին պահառընը ալԹըրան՝ էյի առամ օլմըր մու։

Էվ իչին ալդըպ առԹադըգը մալոէն՝ Հէմ խառմին էոկիպ, Հէմ խաԹըրըն իչին ոէյի, միննէԹ եիւքլէոէն առամ՝ էյի օլմըր մու։ Պազըրկեանա վէրէճէյի պօրճու՝ խանընդըղ առըսփան՝ մահառա էքսիք ալիճուն ալդըպ, պազըրկեանա պին էղլէյէԹոէն ոնկրա՝ պուռնան զայրի ագճէմ եօգ առը ոէյի եէմինէր էոէն առամա՝

էլի առամ ունիմ մի : Պաշը առաս կելլիս ա-
առամ՝ մալինի մեջտեղ չըգտըրիշ, իշ ուիշ էլի
առամ պիր օղուս , գամփռտըգտանն ունիս ,
պէյինէլբինաէ պէօլուշէն հերէքեն ձիլէր՝ էլի ա-
առամըն մը ուրդ : Սէրքիլի ալճուռնառն քէնար
չըգտրան ներընագձըլար էլի առամ օղուր մուս :

Գևզալիք հարամ քնար, հարամ ունիդա ա-
բարան առամըլըրն՝ հանկիսինի էլի ունիմ :
Հիշ պիրինէ էլի ունիմէզ առնա , հէվիսի էլի
առամ ըզ ունի առուրըլար . հանկիսինէ էլի
առամ ունիլ պիւն ունէն , ախշնառլը ալճ իւռի
հառր , Ֆինա առամ ունն օղուրառն :

Իշիմ հէվիսի էլի առամ օղուս առ , էլիք ա-
հիսի վիրք ազ օղուռզուշնու առնա իսպառի էլի-
առիմ . վէ պուս յաֆրըն չիռուիքի մանառը՝ հէվիլ
քինէ հիշ պինզէմառիսինի առլառառմ . պիրա
չիռուն ախշնէս էօրլէ իմէրսինէ առօնառիս քի ,
յազըրառըլարըն մանառըն պիրլէ իմէրսինէ չէվիր-
միշլէր , հէր քիս պէյինառիսի շէօհրէմի գառառէ
լառրը , իսալգ առ օ շէօհրէմի օնառ վէրմէյէ ալը-
շըր, վարա վարա քինառի իառգրմէյըրնառն օղառ-
լարըն հէվիսինէ պիրառէմ էառր :

Պուս առրքիառէ պաշնառն առնա իրի շէյ վար
էօյրէնէձէք . պիրի իալգըն էլի առամ առոսի՝
պառը քէրրէ ալշագ հէրսիֆ չըգտրառ՝ շաշմա .
պիրի առ , պիր ճնդի ըրզ առառա՝ էլի առամ
շէօհրէմի՝ հէվէս էառձէք շէյ օրնառըրըն պիրլ :
Ֆառգառի քիշի քինառիչ էլիք առճուրի առոսի-
մէյէ Ճահա էմէմէլի :

Գիշի քինառիչ էլի առամ առոսիմէյէ շօգ շէյ
իսմէմէզ . ախշառառն կևօսմէրսիշ պօզմայրա ,

պիր աղ առատագա վէրմէք, քիլիսէյէ կիտիպ կէլ մէք, հէր կիւն պառարտագ կէօրմէք, նա պիր խայր ամէլ իշլէմէք, եախօա քէնտի նէֆսինէ ոօգուննայարագ՝ Ալլահըն պիր էմրինի ինջրա էմմէք, էլ վէրմէր: Ումմա օպիր նանաա Թէրա-վինին կէօզիւ քէօմիւլիւք Թարաֆընա ագար ըմըշ, հագգա առալէմէ զըա՝ գարաաշ մու-հաապէմինէ գարշը ամէլէրտէ պուլունուր ու-մուշ, մանի ոէյիլ. էյի առամ շէօհրէմինէ քէ-աէր օլմազ: Օնլար ոէյիլ ա, էուգարաա ոէ-ոիյիմ կիսի՝ քէօմիւլիւյիւ այան աշիքտար է-աինէյէր պիլէ՝ էյի առամլըգտան ոիւշմէզ:

Ալքին պիր առամ էյլիք սահիպի օլմազա, հէր շէյտէ ոօղուրուգ խամէր. վէ շու ֆարդ վար քի, էյի առամ էլին աէօղիւյլէ էյի առամ օլուր-օնուն իշին էյի առամլարըն չօղու՝ խալգա քէն-ոիյի էյի առամ կէօռմէմէրմէք խէմիզա էտէր: Ալքին էյլիք սահիպի առամ՝ էլլէր Թանըրա Թանըմաոա, մհա էմոէ էմմէտէ, քէնտի էյ-լիյինէ գանառամ էտէր:

Ձիչէրօն ալիմին աէօղիւ ոիւր. "Էյլիք՝ էլլէ-բին մհա էմոիյի շէյ պիր ոէյի էյի օլմազ, իլլա զամինատ էյի պիր. օնուն իշին էյի ոայրըր. էյ-լիյի քիմնէ Թանըմաոա պիլէ, ոօհպէմինի քիմ ոէ էմմէտէ պիլէ, եինէ քէնտի կիւզէլլէյինատ մէռուհ ոուր ,, աէր:

Օնուն իշին քիչի էյի առամ գըյաա օլունուգ, էյի առամ շէօհրէմի իլէ պիւնէա չարուառաե-ոա կէզմէք՝ պաշգա շէյ պիր. էյլիք սահիպի օ-լուգ ոա ըզդյլա եաշամագ՝ պաշգա շէյ պիր: Էյի առամ շէօհրէմինի էպինմէյէ՝ պիր քէրէ ա-

ալիքը էլի չդադարում էլ վերից: Օնոման ամբողջ
իջնել էլ ալիքնաման կեօրեսով. Ալլահըն էմբինէ
գարշը պիլէ՝ մէջտէղինը կիզլի իձրա էտէ պիլ
ալիքսէն ամպա, առը պօզուլմազ: Լաբին էյլիք
ատխոյի օլմազա, զամի էլի օլմազը, էլին իմի-
պարընը պուսմամազը: Կէրչէք քիչինին էլի առը՝
քէնամ էյլիք ատխոյի օլմադընաման օլուբ, յա-
քին ամբլ մէրամը էվվէլ քիչի օ առը գազան-
մադ ալիլ ալիր. էյլիք քէնամ նէֆխինամէ օլմազ
առը: Չիչէրան ալիմ՝ պիր եէրամէ ատխա»: Էյլիմի
քիմանէ էիմմէամէ պիլէ՝ էյլիք քէնամ զամինամէ
մէմուշ առը, ամբուվէ իմէքրար ալճանէր, «Էյէր
պիզ էյլիմի էյլիք ալրամին էիմմէզ, պիր մէնֆա-
ամի իչին էամբամէք. էյլիք ատխոյի ալիլ՝ ամի-
բարադ օլուբրուզ», ամբ:

Իմամ ալճանայ օղուզ կիզլիք օ ատխարայընըն վազ-
ադընաման, կիզլիք պէնիմ պու մէքթուպում-
ման նասխամի ալ, խալգըն ամանա էյլի առամ
նազարըլմա պադաճադընա, վէ էյլի առամ ամ-
նէձէյինէ պադմա. Ճանխա էյլէ քի, ալճն էյլիք
ատխոյի առամ օլադըն: Էյլի առամ օլմազա՝
քիչի քէնամ հիւքմիճնամէն չդադար, էլին ալիլինէ
պադաճադըր. յաքին էյլիք ատխոյի օլմազա, հիւ-
քմամ քիչինին քէնամ էլինամէ օլուբ, ամբլինի
իմէֆիմիշ էամբ, իմադխրամէրընը իմատխ էամբ,
նէֆխինէ գուշ օլմազ:

Ինօմէ ալճնամէ վարըրամն, խալգ առանա էյլի
առամ ամբ ալճ իմի ամբլ ատյլի ադրմադըզը. ալճնամ-
ամբ էյլիք էիմամճն ալճ, էառնի Ալլահըն էմբինի
իձրա էիմամճն ալճ, ծնուբ ադրադըզը: Հայ հայ.
նէ էյլի առամէզը գադրադըզդ վիլայէիմէ ալճնամ-

Էպէտ-էլ-ատատա կէօղ և աչը ակօքն ձէքլէր ակր-
յաքին էյլիք սահիպլէրինին հիչ պիրի զայ օլմագ
միւմքին ակյիլ։

Խուշտանի մէրամ, էյի առամլար քէնարիէ-
րինի ախնէայէ պէյէնախրիլէր, էյլիք սահիպ-
լէրի Ալլահա պէյէնախրիլէր։

Ա՛յ օղուլ, պէնիմ պու վազըմ ակնին՝ մե-
մուլինաէն զիյատ էլղէմ ակր-իձրատընա ձահա
էյլէ քի, սահիհ էյլիք սահիպի օլուպ, խիթկյ-
ար պապանա՝ ակվէթ վէ Թէսէլլի օլսըն։

115

ՏՈՒԼ ԳԱՐԸՆԸՆ ԹԷՍԷԼԼԱԼԸՐԸ

Պէնիմ ազիզ Թէյղէ զատէմ,

Պատաաչընըն մէրհում օլսուղունու շիմ-
ակյէ գատար տուչմուշտուն տուր։ Հագ Թա-
ալա էօղէնէ րահմէթ, գալանա խայրը ագը-
պէթ իհսան էյլէյէ։ Պու մէքԹուպու կազմամ-
սան մէրամ՝ սանա պու գարա հապէրի վէրիպ-
ամընը Թազէլէմէք իչին ակյիլ. զիրա պու պիր
պիւյուք ամը տըր. քիշինին գալմինէ Թէսիր
էԹմէք՝ Թազիսէթին հիւքմիւ տիւր, ինքիար օ-
լունմազ։

Ցիւնէանընըն հալէրինի աէն ատ պէնիմ գա-
տար անկամընըզըն. գարատաչըն՝ կէօզիւնաէն կը-

թագ օլան գարատաշլար՝ վասիյե էվինեռե խաթը-
րա կէվիրմէմիշ խոճ , թառաճխուզ էվմէ . ան-
անըզ նիւզուլ խառպէվ էօխոզ , ապըլար սա շա-
շըրար , անկի սէ պաղլանար : Պէշ ալթը կիւն
խառմէլէյինեռէ կէրէյի ալաճա ալը քէնարկէ կե-
լինար . էհլինի Թանըր , էվրաշիլաճա օլանլա-
րըն պաղըրլարը Թանըրար , յոքին անկի սէօյլէ-
մէզսի :

Նապըն ապրաճա օլմազըզըն վարըճ կիւօրմէք
պօյնուռա ուռաճ , վէ հէր կիւնտուզնէ՝ պաղալ
սիւչիւնիւռ խառիւմ , Իլայհի , ինանըն նէ՞ քիւ-
չիւք չէյ իմիշ , նէ՞ չոփուք պիլէր իմիշ : Անինին
գարատաշըն ալը եաշը առամ ալնամէզ խոճ , վը-
րա էլլի պէչի առաճա հէնուռ պիլիրսիմիշ խոճ .
չէհրէմի կիւվէչ , ըլնկի նէրինեռէ , էվլի Ճանը-
քէնարկի էյի պաղալ , չէյն մէչիւռ , խաֆիֆ
Ճանը , ակբապէն եաչընաճաղ էօմրիւռ վար ալնը-
խոճ . կեօր իսռաճ , քիւռեկ մէմուչ էվմէզ լազըն ,
անապըզըն էՃէչ կէլսի կիւօրմիյուռուռ :

Պու եապընըռաճա չէհիրի պրաղըռ , վարըճ
քէօյեռէ ԹԷմէչքիլուն էվմէզի Թէրիհիռ եուկ յոր-
ռուռ , ալուռնանըզըն զալըէնինուզի մէշաղգալըն-
ռաճան էչ չէքիռ՝ էհլի իլչ պէրռապէր օչ ալվիկիւչիւ
մէարնանըզռա չէքիլիռ , գալըչ մէրհէպէ կիւն-
լէրինի ուզալմազըռա չալըշմազ լազը :

Լարին էՃէչ խնաճանըզն Թէրիհիռինէ պաղլը
ալչիչ , կէլսի ալտը կիւօրմիյուռուռ : Հայ հայ , ին-
ռաճան նէ գարատաշ չալըշռա , քէնարկի նէ գարատաշ
էյի պաղալ , եօմրիւռնիւ ալիր կիւն ուզռաճայ-
օլ : Իմիռաճա էլլէ , պէն պուռ հալը կիւօրմիյէ-
ճէ , կիւօղիւմ էՃէչէ ճաչա զիյառէ ալըշը :

Պապ խնամի, ասնա սիր ազ հէվառես եազա-
ձազ խբնե, ասհակէթիմ նասիհաթէ վարսը։
Գարտաշըն էհլինի նէ գառար սէվէրսի սիկիր-
սին. հաթէա առապաթէր մու հապսէթի նէ
սէրհէաէ օլսուդու՝ վասիկն էթինաէ սէ մու-
յուս օլսաս։ Գարշընըն պահաթընասն՝ վասիկն է-
թի մուգամասէմ եազըմըշ սուլթանաս, վէ
մանինասէն սիր ձիւզի շէյ այըրմըշ. պապը գա-
լանը հէփ էհլինէ պրոպմըշ. պասնասն գիյասէ
սէվմէք օլմըր մու։

Էհլի սէ գարտաշընը նէ մուհապսէթի սէ-
վէրսի սիկիրսին. խբնսի սիր թէն սիր ձան ըսը-
լար. շէյլէ քի, կեօրինէկը՝ պասնասն գիյասէ
մուհապսէթի օլսունդ սէյի հայրան օլսուրլար ը-
սը։ Պէն համրեսէնէ պու գառար գօձասընըն
հէր մէրսանընա մու գայնէա գարը կեօրմիշ սէյ-
իլ իսիմ. կիչինսիրիսյ սայեսնասուսնասընը սիկէ
քինսի էլլէկ էսէրսէ։

Ույբին սիր գարշընըն պահաթընընը՝ զահիրին-
սէն սահա էթմէք ֆինա շէյ սիր։ Խնսընըմըշ-
սըն. գօձասը սասկասան եսմասը. իլք կիսինէ-
րի սիր գաչ սէֆ'ա եսնընա վարար, սոկսա վա-
րան սօսթասրըն, վէ էմսէքի հիզմէթքեսրասրըն
էլինէ պրապգասը. քինսի սիր սահա վարսդ կեօր-
մէսի սիկէ։ Էհսասէն վէկ սոկդէդ կեօրին-
նինս իսասս, յայբին կեօրինսէն սիր սասկա
եսշ չգասդըդ էօգ սասս։ Պիր սէֆ'ա իսասթա
քինսինէ կելսի. սասամ ֆսանդրօդ սէսիկէդ.
կիսէ իսէկ վարար նէկ յայդրսար սէօյկէսի. սոկ-
րա սիր գաչ նէկ նէֆէս սրապսդ էինէ սիչսրդ
չգասդ, ո գառար ըշա սիկթիսի։

Նինայէթի ֆագըր առաւ գալու, գարըսը-
նըն կեօզլեռնաէն պիր գաչ առմլա կաչ չըգալ
ամմա ածըրնաան տէյիլ, խալխը ալտանմագ
իչին խոխ. զիրա ձէնաղէյէ հէր խգնիչա կաէնի՝
էլ առաւը կիսի՝ քէնան առւրուպ էմտիրակը-
աէն ոճղրա, մէշարա գօնաուգլայն, մէչկէպին-
աէ օլան միւրիւվէմտիղլիկ կերէյի կիսի շէ-
րէֆ վէրմէյէ պաշլաալը:

Տօսի, ագրտագա, հէվի խաթըրընը ասրմագա
կէլիրլէր. ասղրուաւս հէր կէլէն նամըլ կաէյիւ
քի կարէսինի թէքրար աչմայրւ, նէ սէյլէյիւ
քի ածըր խաթըրնա կէլմէսին տէյի՝ իսթիտա
սիւչինէյրէք կէլիրլէրտի. պիր ազ օմուրտուգ-
լայն, թաաճճիւպ կաէրլէր, սէյլէ առաղգ
վէ մուհասապէթլի, վէ հէր վէճհ իչէ ազիզ էօլ
առչաան այրըլմըշ առ, սէյլէ հաճէթսիզ օլ-
առւրնա շաշարլըմըշ:

Ասէթ սիր, խաթըր ասրմագա կիսէնէր՝ կաս-
լըր թէսէլլա էմմէյէ ասհպէթ սիւչինիւրլէր.
պունա էլլէր թէսէլլա պուրմագա հաճէթ տէյ-
իլ. քիմսէյէ վագըթ գօմագ, քէնանկի քէնան
թէսէլլա կաէր. Եաշըմ չօգ տէյիլ, օնուննա
թէսէլլա օլուչօրուտ առր. օյուսա պիլիրսին ա,
ալմըշըա չօգ գալմամըշ: Պիր ազ առւրուր, հէ-
լէ կէչինէճէյիմ վար, օնուննա թէսէլլա օլուչօր-
ուտ. լոքին գօճամըն սայէսինտէ տէմէզ. օ
լագըրտըղը ազըննա ալմագ: Պիր ազ տահա առւ-
րուր. վալիտէմ, գարտաշլարըմ տաղ տըր, օ-
նուննա թէսէլլա օլուչօրուտ: Պիր ազ կէչէր.
խըրտըմըմ ագրտագամ պէնի տէվէ ոէվէ պագտը-
լար, օնուննա թէսէլլա օլուչօրուտ: Պիր ազ

տահա տուրուր. օրուղում չօձուղում հօգ, ծնունդա թէսէլա օրույօրում։ Պիր ազ տահա կէչէր. հէլէ պուլաւրանըմ գալմասը, քինոի պաշըմայըմ, խաթէխիմ կիսի կէչինէ պիլիրիմ, ծնունդա թէսէլա օրույօրում։

Նէ ուղտասայըմ, քինոի թէսէլասընը քինոի պուրուր, քիմնէյէ զահմէթ վէրմէզսի. կնօղնէնան պիր տասըա էաշ չըգարմասը քի, տօսթըտ սիրմէյէ զահմէթ չէքսին. զալնպա նիւրէյինին ածըտը՝ էաշ չէշմէլէրինի գուրուխմուշ ուտաւ. էօգտա նիւրէյինաէ հիչ ածը էօղուտաւ տա,խաղըն նատըղ տայանտածագ ատախի ածըտա՝ պու գատտար համէթսիզի օրտաւ պիրմիմ։

Նէ տէյիմ տօսթատ. գարըշտաան պուգըմ պօզուլտաւ, այրըգ հիչ պիրինէ խնամամամ։ Էթտոխքէրէն մուհտատպէթ քինոի մինֆատաթըրը իչին տիր. գօճալտրընը քինոի բահաթըրը իչին ատվերէր. գօճալարը էօլտուչու զաման, էչնտանէն այրըղտամ տէյի ազտամազ, գօճատընին էօլմէսինաէն՝ էատ օրտաւղու չէյէրի ազտար։ Եալան մը. իչիթ խտպաթը. պու գարը՝ գօճատը էօլտուքտաէ բահաթընտա պիր քեատէր վէրմէտի. հաթթա բահաթը արթտը պիրէ. պիրա քինոի պաշընտա գատրն օրտաւ. ծնուն իչին ածըղտպ ազտայտածագ պիր ատպէպ պուրտատաը։ Խաթըրընը ատրտաղա կիսէն գատրընտարըն պիրի էյի ատըյէտի. պու գատտար թէսէլտաը վար քի, Եէէէ ոոօխոոնէն իւշէրինաէ թէքմիլ պիր տանըտրն տէտի։

Կնէ իտոի գարըտարըն մուհտատպէթինէ իննան պագ պրտ։ Պու գարընըն գատտաշընտա օրան պիր-

լեյն մուհապպեթի էյն պիլլիմ. ասղուսու, ը պախթ պէնոէ օլմասըղընաան՝ Խոսէյնի վար ըսը. պէն գարտաշընը կէլդիք պախթը սանըրըմ. խուսուսա պու պօղուդ ասիրիմիղոէ, պէօյլէսի ազ պուլունուր ուէյն առըրտուսմ:

Գիմ պիլը գաչ ուէ՛ա՛ էօլէյիմ ուէ ուէնին էքսիքլեյինի կէօրմէյիմ, Ալլահ պանա ը կիւնիւ կէօսթէրմէսին, պիլ քի պէն ուէ ուձընա ասյանամամ, էօլիւրիւմ, Ֆիքրիմէ կէլդոսէ էօլիւմ աէրէՀէսինէ կէլդիմ, ուէյն իդրարըսը էթմիշ, պէլքի կէօզ Հաշարը պիլէ ուէօքմիւշ:

Պիզնէ շաշդըն ըզ քի, գարըլարըն էխլիւմիւզէ կիւլիւա՝ էթոիքլէրի միւսաՀէնէյէ գոփըլըը, ընլար պաթընէն պիլի զէվգլէնոիքլէրինէ, ուէ, պիլ չօգ պախթլըլըզ ուէյն քինոիմիզէ մուԹլու վէրիրիզ:

Պին քէրրէ ուէյլէմիշիմ, Հիւզ պին քէրրէ սաՀա ուէյլէյիմ. գարըլար քինոիլէրինոէն զայըրսընը ուէվմէզլէր. ուէվէրլէր սամա, ուէվիլ մէյի ուէվէրլէր. իսթէրլէր քի, քինոիլէրինի ուէվելիմ, օգշայալըմ, էքսիքլիքլէրինի Թամամլայալըմ, գուսուրա պագմայալըմ. քինոի բահաթլաըընը, քինոի ուէֆալարընը ուէվէրլէր. գօճալարընը, գօճալարընըն բահաթընը մէնֆաաթընը ուէվմէզլէր. պաղը քէրրէ ինսանլիէթի ուէ կէօսԹէրիրլէրսէ՝ զօրաքի ուէր, Թապահաթլէրինէ զըսըրը, Թէմիզլի օլմազ, պիր գաչ սաաԹսաան սօնրա Թէպահիլ օլուր, Ֆիքիրլէրի ուէ՝ մէսամլարը սա էօյլէ ուէյիրլիր քի, գօճալարը սա շաշար:

Տահա աչըգ ուէօյլէյիմ ամմա, պաչ աղըրաը

օլուլօրսուն ուէմէ, զկրա գարըլարըն ուէքքինէ ֆէննինէ ապըլ էրտիրմէք՝ ինսանա փէք էլզէմ չէյ ուիր. տահա ուէնին ապըլըն վարտմազ, յաքին պէնիմ օ մէտրէսէտէ չօք ուէրսիմ վար:

Գարըլարըն չօղու ուէմէյիմ, հէման հէփսի քէնտի մէնֆաաթընա պագալ. նէ էվինին խաարէսինի պիլիր, նէ էլզէմ մաալահաթ պիլիր, կէյիմինէ գուշամընա՝ նէֆսինէ ուէֆաընա յաղըմ օլան չէյաէն՝ պիր վէհհ իլէ վազ կէչմէզ:

Լաքին պաղըլար թաախսիլիք էտէր, քէնտիյի էլէրտէն այրը ասյար, կէյիմէ գուշամա հաձէթսիզ կիսի տուրուր, կէօյա էվինին խաարէսի. նէ պօզմագ խամէմէզ. սալթանաթաան խօշճանմազ զարխֆիլիք խամէմէզ գարը դըսմընըն խօշունա կէլէն օյունճագ չէյլէրտէն իքրահ էտէր, խուսուսա եաչընը պիր ազ ալմըշ օլուրսա. յաքին եինէ արսաա խամէտիքլէրինի խձրա էթմիյիշ, վէ պագը քէրրէ էտէպսիզլէնիրլէր պիլէ: Լաքին խամէտիքլէրի փէք յաղըմ աէյիլմիշ, հաթթա զկյատէ խէ պիլէ, եինէ խձրա օլմազը: Վէ էյէր գօճալարը իրտաէթլէրի իլէ պիր էսպաապ եափսա, պիր ըզզ եա պիր ղայը չէյ եափսա, խօշլանըրլար, աէվինճլէրինի ապղայամազլար: Պու ձիւմլէ իլէ պագը քէրրէ ըչնկինէ պէյէնմէզլէր, իչինէ պէհանէ պուլուրլար, խարճը գապա ալը, կէօսթէրիչի էօգ տուր, պու թաչըն սույունսա իչ էօգ, պու ուֆագ ալը, պու եէրինէ ակուշմիչ աէյէրէք, պին պէհանէ պուլուրլար. քիմինի նէզամէթլէ անկլասըրլար, քիմինի թընմայարագ. չէօյլէ քի օ թաալաալըգլարը հաձէթսիզլիք, օ կէօզէրինաէ

ջանայան զանխիթիւք ասխեռ ալառուլու անկաշքլը։

Գարելար գօձալարընաան էվվել էօլմէք խաթէսիքէրինէ՝ չիմեն ինանալար, զիրա անել ֆիքիրէրի՝ խաթէսիքէրի չէյլէրանէն մահրում եաշամաղ իչին ուրը։ Պէն ապուներին պիր գաչըն իչիմաիմ խոխ, վէ Ալլահըն էմրինէ բինա վէրմինէրը ակլի ասմաանէ թէսպիհ ալայամիւհմաձ արելար սանըր ըտըմ. յոքին անկայօրում քի եաչանձըրըշըլար. վէ էյնէր պիր կիւչիք ակօյէյնէ ակ վար ըտա, գօձաներն ամբարընը կեօրմէյիմ ակ ակլի՝ գօձաներնը ամբարըչընաան ակյիչ, եա չօձուգլարըն ակրաինաէն, եա էվինին զախչէսինէն, եա կեչինէձէյինաէն, նախօա միւհմաձ ըղընաան, եա պիր զայըր թաանգընաան ուրը։

Խաթըրըմա կէլիր, պիր ակֆ'ա գարընընը պիրի՝ գօձամ պէնաէն էվվել էօլսէ հայզ էաէրամ ակախյինի իչիմաիմ իքրահ էթմաիմ, յոքին չիմեն ֆիւչման ըտ. զիրա անկայօրում քի, գարը վէք ասզու ակօյէմիչ։

Կիմ իսան, գարելար քինախէրաէն զայըրընը ակվամէզ ակաիմ խոխ եալան մը ուրը. իչինէմայ քի պուզը ինաֆըրըլար օլա աա, հիչ պիր խայըր՝ պիր թաանը ուամաձալը օլմայըպ, գօձալարընը աասզգ մաւհապսիմ իլէ ակվէյէր. պուներար աա օ գաաար նաարը ուրը քի, աահա պիրինին կեօրէմէմիմ։

Պէյքի գարելար ակրէյը քի, գօձալար աա գարըրըլարընը ակվէյրէյուք՝ պիր ուամաձպլարը վար. քինան բահաթլարը իչին, քինան ակֆալարը իչին ակվէր ակրէյը։ Պէվ. յոքին չօզու աասզգ

մեռնում էր նրանց վերջին քնած ժամերը. այս խոստում սէրը գանգատվում էր ամենքից, նաչը ուզում էր ամենքին մեռնել. թիւնի ինքնատ կամքը։

Դէմոնէն քեզամ գալըլարդն մեռնելի. նէ չիմանիկեսէք ոչ ինանդրամ ըսա, չիմանէն անդրա հիչ ինանամամ. վէ այս պատճառ պէն ոչ այլ Ըսէմ չանկրնին հազարդը Ֆիլիկիոն կամ. նանէ,

Գալըլարդն պիր հոգի վար՝ պէն շէհա.
ոէմ կամիմ,
Էօլմիրէմ պիրիմիզդէր, ծնու սա.
հիչ ոէօյլէրիմ.
Ասդըղընաա հէր պիր իչի՝ հէման ե.
լան սըր ոէրիմ։

Գալըլարդն այս իլգիմի էնին շէյ ոէյիլ պիր. հալիմա Հոմերոս Ֆէյլէսոֆի խոչ պէն ոէնէ մե. գաոոէմ խոսրովէ չըգալըդդ, գալը՝ էօլէն գո. ճադընը պիր ասհա խոսիըրա կնէմիրմէզ ոէր։ Պու սուրէթամ Թոռոճնու կամճէր շէյ հօգ. գիրա այս իլգիմ ճալընըդ պիր գալըրա ոէյիլ. հէման հէմխոսինին ոէրուէնի ճագաալըրդա սէյ. ոէ օլսուգդուռա կնօսմէկդիր։

Ինհիմայ զի Թոռոիամէրինէ զըր կոխ. խոսրէսդընիրը գըլոռնըսդ օլսո սդոգը կնէռճ ճաչը. ոա սուչ գալըդ, պիր ասհա ոիուռնէսդէ կնիրմէզ խոսէմէչէռնէչէր կնօգի այս ըսա. յոգին ծնըսդը ոա հալինիսդիր էչի Թէֆիմիշ էմոէչինճէ, հոգ. ըսդըռա էչի ոէյէմէմ։

Ոնիվ էչէ, այս ոէնի՛ո Ֆաոգէ ճիսգռնաճէն էմոէյինիզ ոէրո՝ ոէռնին պիր ոգրաոոռա խոս.

պէտ էմախ, յաքին պոս ձիւռէք իլէ սանա մոս հասպէթիմէ գուսուրսամ եօք, ասլըդուդաման չիւպհէ էմմէ:

116

ԱՍԻՐԻՄՒՋԷ ՈՒՑՄԱՑԱՆ ԿՒԹԱՊՒՆՄ

Պէնիմ ազիզ վէսէլիմ,

Սիզին սուրբ կրօնադիրին էօմրիւնիւ հաղըլ՝ պատան էմէտիլմէյին փէք Ֆէնա օլմուշ. վէ սէնին հապիբնա պուռնատան Ֆէնա շէյ օլմամազ: Պիլիրիմ, պոս ախպաճէյի օգուստոս գլայն, պաննա հէրկիմ ալկօս սուն տէյճէքսին. յաքին պէօյլէ սէօյլէմէմէնն մէրամ՝ սուրբսուն էօմրիւ պոս գուսուր ալըպ պիլմա հաղըլմադա յոլըպ տէյիլ անլամա, հախօս սէնին հաղըլլընաս իւլուշ էօք, նիզամ էօք տէմէք տէյիլ, վէ հաղըլլըն Թուրք՝ մատէյէ մըհնատիպ տէյիլ, հախօս հաղըլլըն զամէ յոլըպ տէյիլ սանմա:

Պոս հաղըն զամանլարսոս պիր ազ օգուսուշ սատմըպ Թիւրքիյէ, սուրբ օգուստուզ՝ իւչ պէշ քիլսատան իսարէթ, պէն տէ քիլսատ հաղա պիլիրիմ տէյի, օ օգուստուզ քիլսատլարսոն պազը մատէլէր ալըպ՝ պիր պիլինէ գարըշմըլըղ, պիր ա֊ձա չօրսա հախտը: Օ օգուստուզ քիլսատան ալըպ հաղըլը մատէնին էվ

վէրն ալ խոր, ատոնց ալ գաղտ էթմիշ խոր, եազան միւէլլիֆին ամբլ ֆիքրի մէրամը նէ խոր ծնող սիւյլեմէզ. եախօտ պիր գաչ քիմսեսան ալըպ գաղըշմըշլըմըշըդը մանաւլէդ՝ պիր պիրինէ իմթիհազ էտէյօր մու, եօգսա հէր սահանան պիրէդը յօգմուս, չինկէանէ մանձանըն մը ակընէյօր. պու միւյահազալարդը պիրէ պիրմէզ ևքեն, քիմսեսէ թէքնիֆ էթմէք հըրսըզլա, եազասը վիշինէ ուչմասըդ՝ պիր թապըմ ևֆիւրսահմ եազար, քիմսեսէ եազար:

Պիրի՝ ևքի իւշ լիսան էօյրէնմիշ, պիրինէն օպիրինէ ևթէրձիւմէ էթմիշէ զահմէթ ալըր: Թէրձիւմէնին նէ գանունսուզ պիրիր, նէ շուրուսուզ. ևթէրձիւմէ ակոնիքլէրի՝ յուզսէ քիմսեսէյընսան չըգար կիպի, յուզսէ քիմսեսը նը գաղըշըրնա ալըր, պուլսուզսա յապըլմայը յաֆըզ պէ յաֆըզ եազար: Պու ակօզ պուրայօ-զար մը, պու ևսասըր նէզ միւէլլիֆին ֆիքրի անկլայընըյր մը, մանաէնին մէֆհումու մանասը պու մու սուր, եօգսա զըսայէ մը ալը. վէ գուզ լանասըդը յաֆըզսար՝ քէնտինին զամի գուզլանասըդը լսանէ մուհասիպ մը ալը, եօգսա էրկէ ևի բուպասար ըլա կիպինմիշ կիպի՝ քիմի ուզան՝ քիմի գլուսա, քիմի սար՝ քիմի պէյ մու կէլիր ուչար ուչմազ եազար. պիր թապըմ էէնի չըգմա յուզսէվէչէր նէ, վէ մանգսուս իսհիքսահզէր նէ պիր քիմսեսէ եազար, ուհմանմասան պուսա էթմէյիր: Պու քիմսեսէյը էօյրէնէրինի կնօրմիւչիւմ քի, օգուչանըդ անկլասասըդը-սան մանա, միւէքքիլսէ գուզուսուգսան պէկլա, եազան պիրէ անկլասար: Պու միսիլ քի-

Թաղվարքն Քահանայինաէն կեղանիք, մաղարրա-
թը գամբը չօգ օլուչօր։ Աչքին սէնին քիմա-
սլան ծնլուրան որը սէմէք սէյիլ։

Մէքթուպուն օգու, Քիչքիմի անկլա սա,
սանկա խոմէքսէն՝ պանա էշէք սին սէ, վազի-
Քէմ սէյիլ։ Էվվէլա պանա եազայօրսուն քի,
պու զահմէթի պօյնուսա ալմասան մէրամ՝
սաբրսուն իզդէթինի արթըրմագ որը, վէ սաբ-
րսուն խարէթլէրինի խալդա կեօսթէրմէք. վէ
չմանէնէնին պէտուչլարընը խալդըն եիւզինէ
վուրմագ որը սէմիշօնիւ։ Ընէ կիւզէլ. մաասէ-
նին իւչիւս սէ էյի։ Աչքին սանըրըմ չմանէսէ
նէ օ մաքսատա էթմախնին թէնէրի վէրէ պիլէրսինի,
նէ ուսմասընա մէյվէյի ալա պիլէրսինի. պու
սաբէթմէսէ զահմէթինի նաքիլէ օլմուչ։

Էվվէլա տիւնէսաէ օլան իզդէթ՝ սաբրսուն
հէչ կեօզինան սէյիլ սիր։ զէրա հայա օլան իզ-
դէթի՝ էօյլէ ազիմ սիր քի, տիւնէսանըն իզդէ-
թի եանընսա չէրք պիլէ սէյիլ։ Պիր քէրէ խայ-
սի էյլէ, թաղըրընըն գուճաղընսա գուրթլա ձէ-
մաչինի կեօրիւպ, ինսան ագլընըն էրկէմկէձէյի
էյլէյէրէ նասիլ օլմուչ իքէն, պու տիւնէսանըն
իզդէթլէրի Քիչքինէ մի կէլիր։

Պէլքի ինսանլարըն էթմախի իզդէթի՝ հագ
թաալա սաբրսուզա պէյան էթմէյէ, կէրչի օն-
լար սա պիլմիմ կիմի թէքէպպիւր էթմէզ սա-
նա, քէնանիլէրինի գուրթլա էսէն Ալլահա՝ զէ-
սաէ իզդէթ էթմէյէ պիր վէսիլէ օլուր սէրսէն,
օնա սէօզիւմ եօգ. եօգսա տիւնէսաէ էթմախի-
նիզ իզդէթ՝ ձէննէթսաէքի սաբրսուզա պիր սա-
հիհ իքրամ օլուր գէյսա էթմէնինի՝ հիչ միւնա-

սիպէթի եօգ առւբ։

Տէյէձէքսին քիմէռսամ՝ ինսանլար պէյնինաե առւբրա իլգիլի էթմախլըմէք սիրնէ կիւզէլ էյլէ խաե, մէրսամ՝ առւբրա իթիխալը էթմախլըմէք էքրամ էթմախլըմէք, մեահ էթմախլըմէք սիր։ Ա֊քին էյէր պուննլըղլա պու ազիզ Ջանա՝ Ալլահ յուրթխունու վէրիսի, օ առա ալտըղը յուրթխաե էյի գուլլանմադըդ, պէսխուչլարը էնինսիյի իչին Ալլահա շիւքր էթմախլըմէք գառակ օլսա, նիյիէթին վէյէ կիւզէլ օլուրսաե. յոքին զէմանէմիզին առամլարը՝ քինահ հագ նահագ մէրամլարընա, խաթէր հարամ, խաթէր հալալ մէնիմսամըրընա հարայան շէյսէն զայրընընա իթիխալը էթմախլէրինի սիլմէզմիսին։

Ֆագաթ էնսէձիա մեասաե, խալգ պու առւբունն խայր ամէլլէրինաէն խալգըն ալըսը, նէֆսլէրինի զաակ էթմէյինլէր խաե, կէրէք պու ձիա, կէրէք քիլիսէնին իթիխալը էթմախի պուննձա առւբրըսրա պէնզէմէյէ հէվէս էաէն քիմ. ձիլըրըն թառսիրինէ պադարըլար, պաշլարընը էյէրլէր, պու պիր պիւյիւք առւբր ուժուշ աէյլէր. յոքին առւբրա պէնզէմէք մի. պիր ամէլինի սիլէ էօրնէք ալմազլար։

Էօրնէք ալընաձադ մեասալար, մեաա օլան պէսխուչլար վար իքէն, առւբրաան քիմ էօրնէք ալըր։ Առւբրըսրա պէնզէմէյէ՝ նէֆսլէրինի պաաթըրմադ, հիչ օլմազսա մալլէրինին զիյաաէմինի առառադա վէրմէք էէթիչիր իքէն, պէսխուչլարա՝ մեասալարա ուչմադ իչին, կէրէք գորը կիրէք էրքէք, մալլէրինի աէ, վադրթլարընը աա աէվէ աէվէ թէլէֆ էաէրլէր, ադըլլարընը

ֆիքիրլէրինի էօրթըլար , մօտա ուղուրունա վիւ-
ճուալարընը գուրպան էաէրլէր :

պէն աէ պիլիրիմ քի , սուրըլարընն էօժիւրլէ-
րի պիզէ էօրնէք պիր . աւէատարանըն էմրինի իճ-
րա էթմէք՝ գապիլըիզ շէյ օլմասըզընը անլամ-
մագ իչին , Հագ Թաալա ընլարը կէօզիմիւզ էօ-
նէնէ գօր , վէ քէնաի էմրինի իճրա էթմէք՝ հէ-
փիմիզին պօրճու օլսուզունու , վէ հէփիմիզ ին
օլմադա պօրճլու օլսուզումուզու կէօսթէրիր :

Լաքին պուընլար էվվէլքի քրիսթիյանլարընն
անլայաճաղը մաասէլէր իմիշ . ընլար հէմ անլ-
լար , հէմ իճրա էաէրլէր իմիշ : Հէլէ պիր քեր-
րէ շիմախիլէրիզ աէօյլէ . քիւֆր էաէյօրսուն կի-
սի՝ սէնի տահատա ալըրլար : Պիր սուրըն
պիր ազամ ամէլինի նագլ էթսէն , էլպէթտէ օ
սուրը ուսուս տէյի Ձէվապ վէրիրլէր . կէօյա պիր
ղայրը սինատ իտի , պաշգա աւէատարանա հիզ-
մէթ էաէր իտի կիսի :

Վայ պուընատան անլա քի , սէնինն սուրըսունուն
ամէլլէրի զէմանէնինն տասամընա նէ էօրնէք օլա
պիլիր : Օնլար ագըլլարընա գօմուշլար քի , քէնա-
տիլէր պու հաշատագլարը կիսի հաշայա պիլէ-
Ձէքլէր , սուրըլար տա՝ հաշատագլարը կիսի հա-
շամանլայարլար : Ափտոս սուրըսուն պիրինի բարե-
խոս Թուէթուպ , իմոտաընը նիյազ էաէն օլուր .
լաքին նիյազը տիւնէ էվի շէրլէր հագգընտա , վէ
պէլքի գարտաշ մու հատապէթինէ գարշը մատ-
տէլէր տիր : Սուրըս բարեխոս Թուէթար , քէնա-
տի պէտխուլլարտատ հաշար , վէ խաԹըրտ կիլ-
մէյէն նիյազլարընն պիրի՝ խուլլարընատան գուր-
Թուլմագ իմոտաը տըր :

Քերեմ էլէ.պու Ֆիքրինէ գօտուղուն խայ-
լարըն պիրի աէյիլ խաչ՝ օպիրի հասըլ օլուբ աէյ-
մի ուամարըն. աէնին քիթաալընը գաչ քիչի օ-
գուլաճագ սանըրըն. զալխպա աէն սահա տիւն-
եայը պիլմէյօրսուն: Սուրբլարըն էօմրիւնիւն
նագլի մի. պէլքի պիր գաչ օգուլան օլա. յա-
քին պայազը պիր Թէվարիխ կիսի օգուտուգ.
սան սօկրա, պիր էանա պրագըրըլար, պիր սա-
հա էլլէրինէ ալմաշլար. կիւզէլ պիր աերլէր,
յաքին պիր սահա խաԹըրա կիԹիրմէզլէր: Ֆախ-
աէսի պու գաուաճր մը. չօղու սա էլինէ ալըր,
սարընա պաշպազլայն, պիր անլաշըլմազըգ տիւ
աէն էազըլմըշ կիսի, տղընը պուրնուէնու էքչի-
փր, գափար պիր էանա գօր:

Հէր քէսին քէնտի աէնսանԹինէ միԹաալիգ
պիր քիԹապ, զէմանէսաէ ծնու պիլէ օգուլան
էօգ. պագը, մաասլար մէնգըպէլէր, օյունճագ
շէյլէր, էաէպսիզ Թիւրքիւլէր, պէյիԹլէր, պի-
նէ մէզհէպէ մուխալիֆ մաասաէլէր, մէզհէպի
մէշրէպէ ուլուսլարաճագ նասիհաԹլէր, չիմի
րէվահիլի օլան քիԹաալար պուընլար որը:

Ա՛հ, ուԹանըրըմ աէօյլէմէյէ. պիր ոզ սասամ-
լար՝ քէօփէքլէրէ, որդըրըլարա, մուրսաար Ճանա-
վարլարա պագարլար, քէնսիլէր սէ օնլար կիսի
ազսսաէ օլուպ, օնլարա պէնզէմէյէ հէվէս է-
սէրլէր. յաքին սագըլ քէնսիլէրէ էնկիլ օլմուշ,
Ալլահը՝ սինի՝ Ալլահ էմրինի էօնէլէրինէ սէսա
էսէր. օնլար սա մուրսաար Թէնէլէրինի բահաԹ
էիւրէյ իլէ գանարըրա պիլմէք սէվասսիլա, պալգ-
լէրինին չէհասաէԹինի՝ չօՃուգլուգսա օլան
Թէրպիէնին Ֆէսասը որը սէյէրէք, սագըլարը-

նը ինքեաը էանպ, ասին. Աղաւ, վէ Աղաւ էմ՛ի վէսվէսէէրինաէն գուրթուլմագ իչին, ասէնէա գուրուլաան պէրի օլան ասինի՝ չիւրիւտիւպ, Աղաւը ինքեաը էանպ. վէ Աղաւ էմրինի խի-լաֆա չըգարտմագ քիմսայլարա իմխայար է-աէրլէր, ծնլարը օգուրլար: Պէօյլէ ասիրսէ սէ-նին քիմսայլն նէ իչէ էարայա պիլիր: Պիզ ֆէյ-լէսոֆուզ, ալիմ առամլարըն էազարդը քի-մսայլարը օգուրուզ, իլմի ագլը ծնլարաան էօյ-րէնիրիլ աէրլէր: Օյուտա ագըլ էօյրէնմէք աէյ-իլ, ագլը չիւրիւտիւպ՝ հայվանլըգ էօյրէնմէք իչին ասիր: Վէ չինէքի սուրդ քիմսայլարըն էա-զըրըչը՝ օ գուլաղը աէլիք՝ թաապամ սահիպի չէէպիլէրին ասմաղընա փէք գարպա սըր, պիր իսթիամի աէօյլէյիչ ասիր. պուս ալիմ աէսիքլէրի միւէլլիֆլէրին էա իսմիլսահրընը ֆէարահմընը միան էաէրլէր, զիրա մէֆհումունլա հէր առա-մը իսքեամի էաէմէզլէր. նախօա էազարդը քիւֆրիւ էաէպսիզլիկի էօյէրլէր:

Պուհառան գամի՛ նազար, իւչմա պէյնինաէ պիր քիմսայ՝ զըարարլա բուպար օլառնմաարդ-ձա, առինի աէյի իմխայար օլառնմազ իքէն, պուս չէէպիլէր՝ զիւիւմլէրինին զըարը օլան քիմսայ-լար՝ ագըլսայրընըն չէհառէմինի՝ հայէա թառ-սիգ էաէր, պիրզի հայվանառան ֆարդ էաէր գօր-գուսուզլա, բուպար էմմէք աէյիչ էլլէրինէ պիրէ ալմազլար: Վէ հէր մառառէաէ պիր գաչ քիշինին աէօյլէսինի պիր պէրինէ ուդմառըգձա, առինի պիր առմէք առմագլըգ պէշուրէմի իքէն, էարառառը ինքեաը էանպ՝ առինի մառգարդայա աչան հէրիֆլէրին հիչ պիրինին էազարդը օպ-

բինէ ուչմազ, վէ չօգ աէֆ'ա պէրինին պիր եազ-
մըղը օպիր եազըրղընա զբատա իբէն, եվինէ քէն-
մի զիւխիմէբինին ուչղուն տուր, քիւֆիւր միւր,
միւչիւտիւլիւք պիւր, հայվանըզդ էօյրէտիր
աէյի օնա իմիսալ էտէրէբ: Ջատատուածդարա-
նուէթիւն ատէրիքէբի քիմատալար՝ ինանըբմազ
եալանատան իսդարէմ օլատուղունու քէնտիբէր
ատ իդբար էմտիքատէն սօնրա, եվինէ քիշիկ ա-
տատ էօյրէտիր աէյի էօյլէ իսդատէմէզ օգուր-
լար քի, պէլքի ատըզ փուէթփէրէսէմէլէրտէ օ
գատար աշգ եօղուտու: Նիշին. եա էօյրէմ-
տէյի ատատադա քէնտի հայվանի մէշրէպլէրինէ
հագ վէրմէդիք քիօշէբէբ վար, օնուն իչին:

Էօմէմ եանատա Ալլահըն վար օլատուղու հագ-
գընատա, պուննէա միլլէմէբէրին՝ կէբէք ապէրն
կէբէք իչմէն՝ փուէթփէրէսէմ Ֆէյղէսօֆլարընա
վարընէա, հէփ, պիր-իմմինիթագ իդբար վէ
շէհատէմ էտիպ եազդարարը քիմատալարը՝
եալան տըր, չօձուգլարը գօրգուտատէագ ա-
վինախրէդէք օյունէագլար տըր տէյի եխբէրէբ-
րինի բահաթ էմտէք իսմէրբէբ:

Լաբին հանի օ եխբէրէք բահաթը. դէհէննէմ-
տէ չէբէդէբէրի ապատրն նուտունէսինի՝ պէօյ-
լէ եաշատըգտա՝ պու ախունէատաէ չէքէրէբ:
Պու ձիւմլէ իչէ էլլէբ անկլամատըն տէյի, տատիա
պիր խօրխամ պահատարըբզդ կէօսմէբիրէբ: Ամ-
մա պաշտարը տատա կէլիպ, օ ինքնար էմտիքէ-
րի հաքիմին հուզուրունա՝ եագընատա վարա-
ձագլարընը տգբէտարը քէատիքէյն, արմըզդ
ատգայատագ օլատրար, չարէ արատադա տիւ-
շէրէբ: Վէ եխբէրէբէրինին իսմիխրատընը պատա-

[illegible] [illegible] [illegible] [

ֆաքըլըզ մէշ էաէր, պուննար զարիֆ զարիֆ աէօշէմէլէր գուլանըր, զէննկինլիք թաալար, օնլար աշխարհական ձէմիյէ էթինաէն գաչար, պուննար աշխարհական ահատաղ արար, օնլար Ալլահ ըլա գօնուշմագ իչին՝ ինսանտան գաչընըրլար ըմըշ, պուննար սիւննէա խալգընա ույմագ իչին՝ գօնուշաճագ աատամ արարլար:

Նիհայէթ պապայըլա էվլաալարը արասընտա օլ գաատար ֆարզ վար քի, օնուն էօմրիւ թէվրիխինի օգուսան սաամ՝ պուննարըն աթվարընա քիւլի սիթէմ օգուր: Կրօնուհնուզուն շանընա պու ույմը շէյ մի ակր: Պու քիթաալը էալընըզ սիզինքիլէր իչին պաատարըլըգ. մանտաթըլարընըզտան ահշարը չըգմույաճագ օլսայար, նէ կիւզէլ. թարիխինի շաշըրմըշ գարտաշլարընըզը իչաա էթմէյէ հարամըր: Եօգաա խալգ օգուսուն սէյր պատտա էթահիմէք շաշգընըզդ ալը. զկրա խալգ սէյնինտէ աուրբուն իզզէթի՝ նէ գաատար շէօհրէթ պու լաա, շիմանիքի շայիրլէրինին շանընա օլ գաատար զիւլիւ օլսուր:

Կրօնլարա պօզուգլուգ ազար ազար սիբայէթ էթմէյէ, վէ կրօնա հէր կիրէն՝ կիրտիկի ասիրին թարիխինէ կէօրէ նէյնէթ էաէր աէրսէն, էվվէլա նէյնէթինի մէֆհումու պէօյլէ միսաատէլի մանտալէր կէօթիւրմէզ: Սանկյա պէօյլէ ֆարզ վար իքէն, իձրաատէ օլան ամէլլէրի՝ աէմին էհւզհունէ պէօյլէ ալանէն բուսար էթմէսէն տահա խօշ օլմուրսուս:

Պու զէմանէտէ էզքի թարիխլէր նէ գաատար կէվզէմիշ խէ աէ, էհինէ նորընճալարընըզ չօգ էօլսու թէրպիյէ օլույօրլար. պուննան խալգ

ոլուր քի, կրօնաւորականները հէփիսի էոյէ ոլմալը։ Նօգաս նորընծայութաս թարիք ևաշալըպ աս, նորընծայութան չըգալըէյն, քենոի պաշընա օլմազ՝ հիչ ալը կրօնաւն թարիք գինաք կևօրևլմիչ ալէյլ ալը։

Էյ ազիզլար, առաջ կրօնադիրէրին էօրնէնի ևազըպ օգուտլու աս, թարիգէրինին իսլամլաշընաս ևաշանագաան սէվգիլ չըգմազ. նրա լարըն էն էյի պատմուճախնաւ՝ ընչար կիսի ևաշալըպ թաալիրինի քենոնինաք կևօսթէրմէք ալը։ Նիձէ քի շուքր Ալլահա, հալա էօյլէ ալը գաշ կրօն վար, հիչ ալէյլ իսկ՝ գահիլաք օլսուն՝ էյի խալխէն վէրիյօրլար. վէ պազարլար պոմբինէն ալ նէֆիլէրինին գապմի էթմիշլէր։

Առաջ կրօնադիրէրին նէյնէթմի պէօյլէ խոիչ. էօգաս կրօնալորընաս պու գաապար կևվէնգլիք գաւհար էախտ, պօգոս լաՀաղընը ալիսմէյէր, ևաալընըզ քենոի աշգարայնլա Ալլահըն հիգմէթինին մէշգուլ օլուպ, Ձէմիյէթի վէյտաս էթմէկ հէվէս էթմէգլէրիդի։

Պէլիմիանին նէ ալը. առաջ Օգոսթինոսուն ասախլի հևալի «Կրօնաս կիրակէրի վաղընի կրօնագիրէրինին նէյնէթմի իսլամ կիրմէգլէրը. ևանի, ախնևա թէէհլիք էրինասէն գաչմազ, նէֆիլէրինի գապմի էթմէք. Ալլահըն հիգմէթինէ մէշգուլ օլմազ, էլլէրէ էյի խալխէն վէրմէք նէյնէթմէլէրինէ ալէյլ։

Էլպէթթաք պէշ այրազ առաջուագլարը եէրսէ Ձանըարը սէգըլըր, էլլինձէ ալսուրար, ախնևա մասլահաթլարընաս աս գաչըշըրլար, մէձլիսէրէ ալ կիրիչէր, օյսևնա էլլինձէյէ նէյնօպ իշ-

մէյէ առ կիրճիլէր. որ Գրիգորուն առանի կա-
ոլ, բուզալարները առիճիլէր, լոքին գալոլէրի
էինէ օ առուր. կրօնաւոր Թարխինէ կիրիլէր,
լոքին էմանքէրի Թագլնա ալը. էսքի խուշլարը
էէնմէք իչին առիլ, էսքիլէրէ էէնիլէր գամմագ
իչին ալը: Եանլըշ անլատա. պէնիմ աէօյլէմի-
իմ պազըլար հադգընաա. վէ պազը կրօնլար
հադգընաա ալը. էօյլէլէր չօգ առ առիլէր խոհ,
էինէ ձէմինին զիւլլիւնէ ածակ օլուրլար:

Խանի պու աէօյլէմիքլէրիմանէն ֆիկիմ էառ-
պիլիրսին քի, չէքմէին զահմէթ՝ սիզին կրօնաւ
իչաա էմէկէ եարարաա, նէ այնա. էօգաա նա-
ֆիլէ օլմուշ. զիրա զէմանէմիլառ որ վարքլարը-
նըն հիչ սիր ֆայառէն էօգ-խարչ կա հիչ օգու-
մազ, կա օգուտա առ՝ ալիէնառ էաչայանլա-
րըն հադգընաա առիլ սիր առիլ առուրար: Վէ
համմա կրօնաւորլար պատալարընըն Թարխ-
ֆինաէն ազմըշլար առիլ աշխարհականլարըն է-
լինառ սիմէկ վէ Թագիր էմէկէ սիր այլաճ վէ
ածակ օլուր:

Լոքին պու առ սիր չէյ առիլ, պուննուն առ-
կա պէմէլի վար: Օ եուզարքի աէօյլէմիմ
զէքի չէվիրիլէր՝ ահին մէզհէպի եալան չըգա-
մազա հիչ սիր խապարընըր օլմառըզընառան, ձա-
հիվլէրին ագլընըր գանառըմագ իչին, կոչառմըրը
իւզէկ եաչամագան ակէզէցականլարըն ամվա-
րընը էվլէրինէ այլաճ էմէմիշլէր. կէօյա ահին առ-
առիքլէրի՝ ակէզէցականլարըն ամվլէրի սիր կիրի-
կառաա գիր քարդազիլ էմէսիի առէառարանը՝ ակէ-
զէցականլարըն ամվարընառան էօյրէնին առիշ
կիրի, կօլունառա եաչամագան սիր ակէզէցական

կեօրեբլէրսակ, ընդայր սա քինոխլէր կիպէ զանի
ինսան, վէ քինոխլէր կիպէ Թադախսամէմիշ-
Թէվա օլսաւզաձնա հիչ խաթըրա կէթիրմէյիպ,
էն քիչինք էքսիքլիկինի քինոխլէրին էն պիչ-
նաք գաղաճամինաձն զէյսակ պիչիճաձա,
ասլսա սին սէյի Թափսըլընըզ սրա մուս սսա ը
սէյլէրէք. ընդայրդն էքսիքլիկինի սինինն եաձան օլ
սուզաձնա խսպամի սսա էմմէք խոՆէրլէր:
Պադ սէն նէլէրկ սէսէպ օլսույօրսաձն:

Ընձնա օլսաւ, սրմըդդ չարչսի եօգ սէյէձէք-
սին. էյլէ սիր. յազին սէն ասրսաւզաման ադ-
րա, սէն սէ սադլըկին քեսակիկինի սէյլէմէ-
լի խաիմ: Եա նէ եաֆիսալյյարսմ. վօղ վօղ
սէյնդ, մուսաֆինէ՞ մի էսէյսիմ: Պէնիմ սնւք-
քինաձա էյլէ չնւրնւք սայ սաՆըգմազ. ասլսա
լազըրսըրաձան խօչանանայաձն պէնի սնւբրմէճինա:
Պէնիմ նէ սէյլէյէձէկիմի քնմասը սսասրը-
մաձան ասրսալյյարդն քի, նինէ սաձա Հէմ սրա
չէվասը վէրէձէկիմի, Հէմ նէ սէրէձէսէ սա-
սրդ ասսլմաձն օլսուզաձնա անգլայրսակ, սօսմ-
լուզաձնա էսէրինի կէօրէյինի:

117

ԷՄՆԻՑԵԷԹ ՎԻ ՍԱՏԱԳՈՒԹ

ՊԷՆԻՄ ԷՖԷՆԱՒՄ,

Ոյէ եաֆսալըմ, սաղըրսան զայրը ջսրէմիզ եօգ։ Պիզ ախուեանըն Թէրսկյէլի քեօչէսինաէ ասղմուշուզ. խանսկյէլէթ հադգընաա պիզիմ գաասար ինսանկյէլէթլի եօգ տուր սանըրըզ։ Ն՛ոլի ըրզ օլան սաաամ՝ սէօզլեունաէ տուրուր, ինանը օլուր, հէր իշի սաասադաֆա ասըր. յոքին զէմաեունէաէ վէրսկյի սէօզաէ տուրմադ սէյիլ, էլ եաղըսը՝ հաքիմ հիւճճէթի պիլէ վէրսէ, եինէ սէօզլեունաէն սէօնէյօր։

Պադ պու խուսուսաա պիզ քենսիմիզի փէք միւնէպէր սաասլար եէրինէ գօսուշուսմուշ նէ գաասար խիշաֆ ասըր։

Տիւնքի կիւն պիր ասսԹուն էվինաէ խոխ, սէօյլէշիլ տուրուլքէն, պիր ասսԹ զուհուր էԹսի. եաանը սըրսա պիր սաաամ սաֆա վար, հիչ պիրիմիզին պիլսկյի սէյիլ։ Ն՛ոքին պիր սաաամ քի, սերէնճաամըն՛ն նադլի իլէ, մէճլիսի սադշահա գաասար էյլէնսկյրսի։ Պու պիր կիւմի գափսանըլըրըզ, Թարսապուլուս օճաղընա էսիր ԹուԹուլմուշ, վէ Օսմանլը էլինաէ պէշ սէնէ էսիրլիք չէքսկյաէն ասկրա գուրԹուլմուշ, սիսն-

քի կիւն պուրայա կելլիշ։ Պուննու խալխնաս մըսըր վալխինէ սալմըշտը, օ սաս Ըսլամանդա քննան նէկենինէ կեօնտէրմիշ. ան՚ըրա Ան նաուլու սաքլրինէ խըլըֆէ վէրմէյէ Թայէինը պիր սէֆիէթսարըն էլինէ ախշամըշ։

Պու սաման պիզէ չօգ նագիլէր էման, կեսի կիւլմէսընա՚ կեսի սըզտասրագ պիզի պիր էյի էլէնմէյան։ Էզ-Զիւմլէ պիր մէնգըզէսինէ փէք չօգ կիւլմիւք։ Փաշանըն նէկենինին եանընսա կըն, Հէր Հիզմէթինի պու կեօրիւր խամիշ. պիր կիւն էֆէնտիմ էլինէ պիր քեման ալմըշ, ըս քեման չօգ սէնէ սիր պէօյլէ սուրտուդ, չալ շուննու պադայըմ սէմիշ։

Դաֆտան՝ էֆէնտիմ, պէն էօմրիւմսէ էլիմէ սազ ալսըդըմ էօգ, չալմագ պիլմիմ սէր. է-ֆէնտիմ սուրտուդ պօզար, չալարսըն պիլիրիմ սանա ինսա էտէյօրսուն սէր։ Տինիմ Հադգը էյին պիլմիմ։ Էօգ պիլիրսին. ես չալ, ես սէնի սէյսիւրմիւրիւմ սէյէրէք, կերէկի կիսի ին-ֆաղ էտէր։

Հադգը գաֆտան՝ սէյսիւրմիւրիւմ սէմէսի էլէ սէյսիւրմէսի ապաղընսա չօգ պիր շէյ օլ մասադընդը պիլիր, չալ նուշալ քեմանը էլինէ ա-լըր, Թէէլլիրինի չէգիր չէգիշմիշիր, եայը խա-Թինէ սիւրմէյէ պադշայ. փէրտէսի էօգ, ս-սուլը էօգ, պէօյլէ պիր չուալդմասընդ մուրտար շէյ էամլըսանէ կեօրսէյիմ էօգ քի, սիզէ նագլ էտէյիմ սէյօր։

Էֆէնտիմ կիւլէրէք՝ կեօրսիւն միս քիւլ խանի, նասըլ պիլիրսին, ամմա մէչսանդը պանսա պու զէվգի պադընշամսընդ ըսլը սէյլ սիմէտ

էակը : Օնաան ուղղա էֆէնուի գօնագաա օչ առագ՚ա, հէր առաթ, վէ խուսուսա թառամ վագթի. քէմանը էչինաէն պրագթըրմազ, չէօյլէ քի հէր հիզմէթառէն մուսաֆ օլուր :

Գափաան պագար քի, էֆէնուհի պաունաան խօշանըյօր. ֆրանգըզ իչկիմինին ատրայընաա պիր քէմանի պուլուր, օնաան քէմանա ախըզէն վէրմէք էօյրէնիր, պիր ազ քիրիչ թէառարիք է. աէր. անձագ չալտըղը մագամ կէչիչի կիւզէչ, պահթընաա նէ չըգարաա՚ օնու չալար. պու ձիւմլէ իչէ էֆէնուհի խօշանըր :

Չէվգինի շու քի, էֆէնուհի քէօչէ կիթ. ախըձէ, էթապի էայա կիսէր, էալընըզ էֆէնուի ամ թուզէրինուէ, գափաանը տա պիր էշէչէ պինա իրիր, էօնիւնէ գալմար, վէ խամամնօչ գափաանաան չէրգըրդէյին քէօչէ վարընձայա գառար քէմանի չալտըրըր :

Պու նագիլ՝ մուսահիթըմըզաան խաթըձ պիր մառաէ պիր. իչքինի պագ ադամնա կէօրիւնէն շէյ նէ պիր. վէ պիրիմ ֆառըլքառըն թէֆթէշիմիզէ իայըզ պիր մառաէ օլուրուզունաան, ատնա տա էազմազա մէձպուր օլուրում : Գափաանընն նագէլ.

« Պէն առֆիթէրառընն քէօչէսի իքէն. չալէպէ էագընն պիր մահալլէ վարտըզ, թագըմ ըտա գօնագա էնուիք, խաթինէ էրքէրինի էրգըտըզ, հէփ ուֆագ ալթուն քէսէրէրի խոն : Պիր ազ խաթխրահիթուէն ուղղա, էլլի նէֆէր ախըսէի իլէ պիր ադա զուհուր էթաի, ատաան էնուի էֆէնուհինին էանընա կիտաի, էթէչինի էօփուխ վէ գահվէչէր իչիչուիքաուէն ուղղա, էֆէնուի ա-

զայն՝ նէ գաւառ ապբերին վար տէյ ասրաւս. էֆէնտիմ, ան լքի պին պէշ ևիւզ նէֆէրիմ վար տէսի. պուհատան զայրը ասհպէթ եօգ։ Տէր ա-գայ տէֆթէրտար էֆէնտի պիր տանտըգ այ-թըրար, ս միգտար ապբերէ՝ իգթիզա էթտիկի գաւառ ալթուն քեսէլերի սայտըրար վէրտի։ Օնատան սօնրա գօյնուհատան պիր քիւչիւք տէֆ-թէր չըգարըրտ պիր գալէմ վուրտաւ՝ իշարէթ էթտի, ապայա եօլ վէրտի։

Պէն իսէ պիզատ կէսրմիւշիւմ քի, պու գա-ւառ ագճէ սայըլմատան պիր գաչ էէրէ իշա-րէթ ըլուհուր. ապբերի օգուրտար, տէֆթէրի եօգարըտար, ագճէնէն ախալինի միւչ՛իր ախգալթ-ի ոէնէալէր ալըրտար։ Պուհնարտա պուհուն հիչ պիրի եօգ։ Էֆէնտիներին նազարընտա օտաուղում-ատան, սուալէ ձէտարէթ էթտիմ. էֆէնտիմ պու գաւառ ալթուն ալընտա վէրիլիյօր. պէյնիներիզ-ատ պուհատան զայրը թէքէլլիւֆ եօգ մու տէյի սուալ էթտիմ։ Էֆէնտի՝ պուհատան զայրը նէ՛ թէքէլ լիւֆ օլսուն տէտի։ Հիչ տէյիլ իսէ՝ ապ-բերին տէֆթէրինի եօգտատընտը տէյիլ մի. պու գաւառ ագճէ վէրտիներիզ, ալտըմ տէյի՝ քէնտի իհթիսափըտ՝ պիր թէմէսսուք վէրմէլի տէյիլ մի տէտիմ։ Պուհնարտը էսէրսէք նէ՛ օդուրսունուշ տէտի։ Պարի ապբերին սայըտը թէմամ մը էք-սիք մի, ծնու անկարտընըզ. ս ատ պու գաւառ ագճէ ալտը, սօնրա ինքհար էսէմէզ տէտիմ։ Էֆէնտի տէծտիւ, էա ապբերի ս գաւառ օդնա-ատա, ս գաւառ տըր տէյէ պիլինիր մի. պէյն քէնտիսէյէ պու ագճէյի սայըտգատան սօնրա, ալմա-ատ տէյէ պիլինիր մի. ագճէյի ալտը մը. ալ-

աբգատան ծոկրա նիձէ ինքեար էաէ պիլիր տէսի։ Ինանըն, պէն պուղարըն պու էձնիչեէթինէ թաաձձիւագ էթսիմ,, տէյէրէք նագլ էթսի։

Թաաձձիւագ էաէն եալընըզ գափսան տէյիլ. մէձլիսաէ օլանլար հէփ հայրան օլսուգ, հէփ պիր պիրիմիզին էիւզիւնէ պագըպ, քենաի հալ լէրիմիզաէն ուԹանմադա պաշլասըգ։

Վագ՚ա էյէր տիւնէաաէ ԹապիաԹին իլգ գաունալարը իւզրէ եաշամագ ձաիզ իսէ, ալէմ պէօյլէ էԹմէլի իսի. վէ Թէրպիչէ օլմուշ միլլէԹը՝ իւնսիչեէթ արտաբնաա իմիգաալը պիր պիրինաէն գալմըրտըգլարը՝ չօգ այըպ շէյ սիր։

Իմիգաա էձնիչեէթ իսուսուսունաա պուղաան պիչիւք էօրնէք օլա պիլիր մի. պագ շու փարայը սայան Թիւրքէ, եիւրէյի նէ գաաար բահսի, փարայը ալան՝ ալտընընը ինքեար էԹմէք միւմքին տէյիլ կիպի տուրուչօր։ Փարայը ալանա՝ օլ գաաար ինանը վար քի, փարայը սայըպ վէրմիչի նէ գաաար սահիհ իսէ, ալանըն ինքեար էաէմէյէձէյինի տէ՝ օլ գաաար սահիհ ԹուԹայօր։

Պիզաէ տէ պէօյլէ տէյիլ մի. հայ հայ. խապաԹըզ օլանը ինքեար էԹմէք տէյիլ, էլ եազըը՝ հաքիմ հիւձձէԹի իլէ օլանը պիլէ նիզայէ պինախիխիզ։

Պիզաէ պէօյլէ պիր շէյ օլաա շաշարըզ։ Պիր աաամ պիր աաամա սէնէաախզ քեաղիաախզ ի-քի իւչ պին ալԹուն վէրսէ, տէլի պիր տէրիզ. ցուսաա էոքի վագիԹէլէրսէ օլան իմիգաա՝ հայա գուլլանըլսա, հիչ Թաաձձիւագ էաէձէք շէյ օլմազըզ։

Պու ձիւմլէ իլէ պէօյլէ պիր զի գըմէթ ՀԷվ-
հէր՝ Թէրպիյէսիվ միլլէթլէրսէ վար տա, պիզ-
ա՛ է իսմի պիլէ մայուզ ա՛էյիլ:

Պունտան սօնրա գափուան պիր ազ շէյ սահ-
նագլ էթմի: Կէրէք խալխմպօլսա, կէրէք Էվ-
բօփա խազալէսի իլէ Թիճարէթի օլսուն՝ Րուս
վիլայէթլէրինէ, գապա խալգ պէյնինէ ա՛ա-
լանձլըգ, հիւկիսպազլըգ, վէ հէր պիւրլիւ ալ-
շագլըգ Թէքմիլ պիր ա՛էսի. յոքին Ընտօլու
ադգաընտա էն էանա խալգընա վալընձա՝ էօյ-
լէ սաոլգ վէ սօղրու տուրլար քի, ինսանըն
խօշունա կիւլիր:

Կէօրմիւն միւ քի պու սահմլարը պաշտան
չըգարան պիզ իչ. զիրա պիզիմլէ գօնուշանլար՝
զաԹլէրինէ օլսուն սօղրուլուղու զայպ էթմիշ-
լէր. վէ Թէրպիյէլի միլլէթլէրսէն ուզագ օլսուն-
լար՝ հայա պու միսիլլի կիւզէլ սահէթլէրինի
պօզմամըշլար:

Պլուտարքոս Փիլիօֆիւն ա՛էյի կիւյի,
"Թօփալլարըն վիլայէթինէ տուրսուսան, ա՛էն
ա՛է ագսամադա պաշլարըն... խալգ պէյնինէ
զարպի մ՛ահէլ տիր, "Գուրտ ուլա գօնուշան՝ էօր-
մէք էօյրէնիր, իչիւմ իչիւմ պագարագ գա-
բարըր" տէրլէր:

Էօյլէ իսկ հիւկիսպազլըգ, ադալանձլըգ պիզ-
ա՛էն չըգմըշ. պիզ տիւնէանըն էն սօղրու ա-
սահմարը օլաձագ իքէն, տինսիզլէրսէն պէթէր
օլմուշուզ:

Օնսան սօնրա տիւնէամըզ ալթ իսոթ օլույօր
ա՛էյի Թասաձիւպ էա՛էրիզ: Վիլայէթլէրիմիզ
հէվ պիր պիրինէ կէչէրսէ շաշաձաղ շէյ մի տիր:

Հէր քեռս տօղուս սատրպ առամ ըմ աէյի էօյնւ-
նէւթ. շանըմ իմխատրըմ վար, ահազ վէրխիմ,
վերախիմ ահօղնւ իձրա էահէրիմ աէր. յաքին
պու հիւձձէթէրէր սէնէհալէր իձառանէահէն ակա-
շըրըր քի, քիմահ քիմահէնին ահօղնւհնէ ինանմազ.
հէմխիմիզ պիլխրխիզ քի, ալէմին գուլլանաբրը
հայրէ իլէ եալան տըր:

Պու կիւզէլ ահօզ վէրմէլէրէ ինանան քիմ.
քիմահ ինանմազ. նինչին. էա էքսէրխյա պու
ահօղնէր խրյանէմին իւահ պօղչատը տըր, օնուն
իչին: Թիւրքէրտահ պէօյլէ ահօզ վէրմէլէր էօզ,
յաքին պիր պիրզէրինէ իմխատալատը վար, զիրա
պիր պիրզէրինահէն էմին պիրզէր:

Ահնին պիր մահալահաթըն օլսա, սանա էլ Թու-
Թուզ էատրըմ էմմէմ ահմէղնէր. յաքին մահ-
լահաթընա էն զիյահէ զայրէմ կէօսմէրխէն վար
ա, ահրմ մահալահաթա մանի օլմազ ահյիլ, ահնի
Թէփէն իւահխւնէ կէմխրմէյէ չալըշըր: Հէր
կիւն կէօղնւմիւզ էօնիւնահէ օլան չէյնէրխ պա-
գատագ, պուհնուն պէօյլէ օլտուղունա չիւղ-
հէ գալմազ:

Պիր սար վազըմտա՝ փէք էյի ահյի ահօզ վէ-
րխրնէր. Թամամ մէրքէզինէ կէլտիքէյն, պիր
կիւզէլ էօղնւբ պուլուտ կէրի չէքինիրնէր: Պիր
պօրձու ֆիլան կիւն վէրխրմամ ահյի ահօզ վէ-
րխր, վէրմէղահմ նամէրա օլայրմ ահէր. իզԹիղա
էահէրահ, նէմին ահ էահէր. կիւնիւ կէլխր, ֆա-
զըր ալաճագնէր պօշա չըգար, իքի էլի Թաշ ալ
Թընտա գալըր:

Պիրինին պաշը տարտա կէլմիշ, կէլխր՝ աման
ահյիքէք էօտիւնճ ագճէ տըր, ահնրա էատալ-

նա կելլինէ, վերմէյեմ ուչի գաֆուլլա սա-
ձալը օլուր։ Պէօյլէլէր ալ մը օլուբդր։

Գիմի ալաձադլըյա սահիպ օլուր, պօրձլու-
ան վապտալը գօֆտըլըր քէնար եէր. գիմի ունի
Մըսըրա տուրման, ագ ունիսէ գաֆտան էտէ-
ձէյիմ ուչի թաֆքրա էտէրէք, կեօզլունիս ուչք-
ալի ատաման վապտալը թուրմար, պուսի հէ-
վա գուլմանըր, մատլահամընը կիւզել իսանիս-
նէ պրադըր։

Պիրի անասընը հաֆիսանէն գուրթարմագ վա-
ալ իչէ ալ կիւնահ գըղընը պաշտան չըգտըր,
եվնէ անասը հաֆիսանէ չեվրիւր։

Պու կիւնէն սիրը բիւշվէնէ վատի իչէ սիրը չէյ ա-
նին օլուր, էտրընը սիրը ատհա սիւրմէյէ վատ ի-
չէ ախարէ կելչէր։

Հադդը թանըր գըյմէթ սիրիր ատամ էօգ
տուր ուչմէմ. յադրին գաֆտա էօգ քի անտահա-
րը օլմայա։ Հէր ատրընթըրը հադդա ֆիյատ է-
ուչ ատրը գիմուչէչէր վար. կիւրչի չօգ ուչուր,
յադրին օլանդարընը ատ չօղտա ուչօնէք թանգիտա
ատը. ֆիյատը խաթրը գիյատէ ատրըլատաձագ սիրը
ատամ գուհար էթմէ, եահօտ հէտիյէտի է-
քինուչ կելչէն օլտա. էտ սիրը հարամ մուրատ
միյանձը օլատաղընը ատգը քէտուչ, էտ պունա
քէզալիք սիրուտանձաղը օլատաձագ քիմուչ կելչուչ,
հադ, ատալէթ, ատգտուրտագ թանըրմագ օլուր։

Պու ձիւմլէ իչէ հէր քէտ ատտգըդ ատհատր,
հէր քէտ ուչօդլունիս ըրտընա պէնտ էտէր. յա-
դրին պուհնտր սիրինէ պատչանհատա մէձատուր
պրմայտտ, հէտի իչինի պուշտ վատրտրմագ իչին,
խաղըն կիւօդլունէ քիւչ իւֆիւրմէչ սիրը։

Ջէմանէաէ չօղուներն իչի կիւռհիւ՝ խալդը ալտաղմանըն էօղուներս աէրա էթմէք սիր. վէ պուներն ատընա իչկիւզալըղդ գօմուչլար: Պաղըլար, վէ չօղլար տա տէսէմ ճախչ, նալանա էօյլէ կիւզէլ շէօհրէթ վէրմէնին էօղուներս սիլլիկլեր քի, աղըզալըղնատա կէրչէկլէ նալանըն հիչ սիր ֆայդը օլմազ. նալանատա էօզիւրտէ օլ գատար տէքլերի սիւզէննէրի վար քի, սիր նալանլարը աշխատար օլտա, էօրթիւլ պասթըմազա՝ ան տահա պուլուրլար: Փէք մահիր օլմազդա ճահա էթտիքլերի՝ պու մարիֆէթ սիր, վէ մէհարէթլերի արթարդճա՝ քէնտիլերինի թէքլերտէն դըյտա էտէրլեր, աչըգ կէօզ զէքի, սիւնէտայէ ապըլ էրտիրմիշիզ ատընըրլար:

Էլ ալթընատան սօրտուրլար արտուրլար, քիչինին թավըրընը թարդընը մէչիէպինի անկլարլար, ան-տան սօնրա տաւզադա սիւչիւրմէյէ՝ հէր սիր գափուչա սիրլեր սիւրլիւ անախթար գուլլա-նըրլար: Թամանքատա՝ քէտր կէօսթէրիրլեր. սիւչիւքլիւք խայէյէնէ՝ չէրէֆ խամիսի վէրիր-լեր. շէհվէթլիյէ՝ իճրահի նէֆտա կէօսթէրիրլեր. խպատէթէ մուգուրր օլան ատամա պիլէ՝ ան-վատը խայր ամէլլեր կէօսթէրիրլեր. Սննէքա ֆէյլէսօֆուն տէտիյի կիսի, պալըգճըլարըն՝ հէր պալըգա խօշլանտըղը նէմի գուլլանտըղընա պէնզէր. ավճըլար կիսի ավլատըղը ճանավարը տաւզադա սիւչիւրմէնին գօլայ էօղուներս արտուրլար:

Պու միսլլի տէքպաղլար օլ գատար չօղալմըշ սըր քի, պազը հագ վէ տատագաթ էօրնէյի օլաճագ բիւթմէյէլի քիտանէրեր՝ հալէրի վէ հիզ-

ՄԵՂԼԵՑի էլևէրե խորհե օլաՀած եքեն, եվե ևիզվևևևիւ, հիյևէպազևըզ, եաևանՀըզըզ պիր ութևէՀէ կե եմիրմիշևեր քի, էն աչըզ կեօզ առաջ ութաղա կե եմիրևյօրևըզ: Ա՛ է չիևՀքի պրե Ֆասիս ասիրևմիզաե, հևեր քեօմիս ամևէ պիրեր չերևՀիլի իսիմ վէրմիշ, հիւևևէր՝ ևիւզ գըզըլմաասան խալըգը ալասըմադ սըրը, օնուև իչինպաևաա ա՛ֆօրևիմիգա իսիմի վէրմիշևէր. հաեՀեա առաջ վար քի, պրե հիյևէևէրի՝ Ֆիրաաևե աչիյա, պաշը աեօրե Ֆաղիևէմին սըրասընաա գօյը:

Չավաևը ասզրուևըզ, պրե չիրքևէրին իչինե աե կեօմիւևիւ գաևըշ, էչէր պիր զիմմեՀ պիևիա գուևըևաաան աա վար ըսա, պիր պրուևուևմադ Ա՛վհէր կիսի գըմեՀիևի օլաՀադ եքեն, եաչաևին ասըևանըն մասգարաաը օևուր: Ա՛ է չէր ութքե սիւզենե կևէ կևէ՝ ուաՀա օևմաշ աաաջ օևուզ, պրե իւնախևեՀի պօզան պրուչաշըզ իևևեՀաեն՝ պրե եալան առուզազիաաան ասգընայըզ աեաե, էօնիւմ սրասիա պազայըզ ա՛չէրի՛ք՝ պիր կիւՀ էօմիւր կեչիրիր քի, պրե իքի եիւզևիւ սիւնեաաե եաչամագաաան ըսա, վարըզ չէօևէբաե էըրմըՀըզ Ճանաավարևար ըսա եաչամագ չօզ էչի աիր:

Հայ հայ, Թանգրընըն Հուզուրաւնաա պիր պիրինե եէմին իչե պազանանևարաա բինան էօգ աա, եապանՀըչևա գօնուչանաա նինէ օևաւն. Ն՛ե ևահա վէրաիքևէրի աէօզաէն աէօնիւզ ալասազըօևըզ աա, բինանը ալասըմադմա՛ն մը:

Հա՛նի օ աէօգիւնաե աուբան գարըևար, աէօզինաէն աէօնմէչէն գօՃաևար. աէօգիւնաէն

աչօնմէմէք տէյէլ, պէլքի օ աչօզիս վէրտախի զա-
ման պիլէ՝ տուրմամագ նախէհէթինաէ տիր, եա-
խօտ տուրա պիլէձէյինէ շիւպհէսի վար:

Հանի օ աչօզ վէրիսա եէմին էաէն քնտար-
լար, պաղըրկեանլար. պալարըր չըպլագ կիսի
աչօզիւնտէն աչօնիւտ, րեզալէհի իրթիքեատ
էհմէյէն քիմ տիր:

Ինան, իհթիմաա էյլէ, չոս հապգը իչին, պոս
հապգը իչին տէյի՝ աչօզիւնէ չէօհրեհ վէրէրէք՝
էլի ալտանմատտա կէզէնէչէր անդ մը. հէր հանկի
տէրէձէտէ տրտտան պուլտուրտուն: Էօյլէ տիր
վագհէ եէհթիչտիք քի, ահնտիդ լիք տէվիրչէ-
րինաէ, վուհթիէրէհտիչէր ալտանտնտա Ահչէրո-
նուն տէտիյինի տէմէչտիդ. "Հէմ եալան, տո-
լան, խայրնըչըդտան խտտրհէհ տիր":

Վէ էյէր ալտտա էլի հէչտիդէ օմուշ, եա
հանգիտհէր եալանտան իչրտհ էաէր, եա ձա-
նըրը գալտրամագտան գօրգալ՝ պիր ատղրու ա-
տամ վար ըտա, օնու տա պօզմագա պագտա-
լար. Եուվէնալ ալիմին հէմտիդ իչդէ՝ պիր
ույուզլու գօյուն պիւհիւն պիւրիւյիւ պուլաշ
հէրէր:

Պու նանըչ էօմիւր տիւր այտամ, պու նանըչ
եալանագ ատըր. պու նէ պօզուգլուգ տուր՝ ին-
ատն գըսմընա կիրմիչ, տիւնէյալը ալհ իւսհ է-
տէյօր. պարի աչօզէրինտէն նիւքսուչ էհտիք-
տէն ատկտա ուհտանտալար ա. խայր, օ տա էօգ-
հահէհա չօղու պիր ադամ իչ կէօրմիւչ կիսի՝
էօյնէնիւր պիդէ:

Պիրհախ աչօնտէ՝ պու սէնին էհտախին չէրէին
շէյ տիր, ինտանը հայվանտան պէհէհէր էաէր ա-

մէլ ալը ակլի՝ ասսլամանէ նասիհաթ էթմէ, պունլար ախիւէաթէ եաչամանըն էօլիւնէս ալմէ ալը, պունա իշանէ ակըլլը, ախիւէաթէ էյեամ բէխի օլմալը, կէմիյի՝ էաէն ըիւզկէարա կէօրէ գուլլանմալը ակըլլը: Պու վէճհ իլէ պաաապըլըղը, եալանճըլըղը քէամիլլիք ապըլլըղ էաէրլէր. վէ նէ գաապար չօգ աաամ ալմամըշլար ըսա, քէնամիլէրինի օլ գաապար իշ կիւզար սայարլար:

Պունաան ասկրա ալին՝ մէզհէպ ախիւէաթէն գալըպ, խալդ Ալլահ՝ ալսամանդ խամէրաէ թաաճհիւզ էաէճէք շէյ մի ալը. եախօա ալին ակամլէրի ինսան եախմասը ալը, պազը հարէքէթլէրիմիզի էլլէրէ պէնզէտիպ՝ մայմուն կիպի թադլա էթմէք իշին իճաա օլմուշ աաէթլէր ալը ակլի՝ Ալլահա վէրամլէրի սէօզլէն ակօնէրլէրաէ, ինսանա վէրամլէրի սէօզլէն ակօնամիւքլէրի շաշաճաղ շէյ մի ալը:

Իմամաապըլըղըն թէմէլի պու աար. Ալլահա եալան սէօյլէյէն՝ ինսանա աա սէօյլէր: Աաուաճէան ակամլէրի մէզհէպ հիզմէթ էաէնլէրէ կիւվէրիմ. կէրէք ալն, կէրէք իպաէթ, ինսանլարըն իճաապ ալը, Ալլահ պունլարա պագմազ պիլէ աէրլէր աէ, ինսանլար ըլա պիր ալըգդաթը ասզուրլուգ թաապարլար:

Ալլահա ինսանմայան աաամըն սէօզիւնէ քիմ ինսանա պիլիր. պէօյլէլէրին էլինէ՝ էթամիքլէրի թասիպլէյէ կէօրէ՝ պիր աաամըն էվինի գօրգուաուզ էրգա պիլէճէք պիր ֆըրսաթ կիպաէ, պիրինին ըրզընա կէչէ պիլսէ, էա քիմսէ աուչմայարագ՝ պիր հարամ քէար ըլա աշըզըն ալը էաէ

ալլահ, պագ քի ինան նէբառէ գալըը, Թաալա-
ըըգլաըը մէրալնէ կիւվէնիլըմի։

Եա պու պաթընը զահիրինէ ուչմազ խայալ
ջուհուհնաա նէ՝ եափմալը։ Պէն սէօյլէյիմ ասո-
Թում. քինաի քինանինէ եաչամալը. պու լքի
եիւղլիւլիք եումուրճաղընաան գուրԹուլմագ
իչին, սօղուս օլմալը. զնրա պու պիր գալոգ
խաաԹէլնի պիր քի, քիչի քինանչի հըքըզ կԹ-
մէնին չարէսի՝ ֆագաԹ Ալլահա հիզմէԹ էԹմէք
նչհէԹիլլէ՝ ֆազիլէԹի սէվմէք, վէ Ալլահըն
էմրինի իճրա էԹմէք ասը. օնաան զայրի չարէ
եօգ։

Վիմի եիւզիս էըրԹըզդ, քիմի պաշը էօրԹիս-
լիս եալանճըլարըն սիւրիւսիս, գօ խաԹէսիքլէ-
րինի սէօյլէսինլէը. էհլի եաէպ օլմագ կիպի,
սօղուսուդուս սէվիպ՝ սիլի գալչինէ պէնզէմէք
կիպի բահաԹ շէյ օլամազ։

Ամմա սէյէճէքսին քի, սիւնեաաէ իչ, պիր
ալայ եալանճըլարըն ապասընաա եաշայօրուչ,
պունլարըն տէք քինաէն սօլասընաան նահօլ սա-
գընալըմ։ Վագ՚ա պու պիր գազա ասը քի,
չօգ տէՖ՚ա եալանճը օլանլար պիլէ տուչաղա
սիւշէյօր, նէ էքէրսէն օնու պիչէրսին սէսիք-
լէլի կիպի։

Լաքին քիշիյէ էլղէմ օլան՝ եալանաան կէրի
տուրմագ ասը. եալանա գաԹընըմագ՝ ԹէճՀ-
բիւպէ իլէ էչրէնիլիր. քիչի կեօրէ կեօրէ ֆէր
քեսաէն չիւպհէ եաէր, վէ սաէԹաէն աչըրը
եիւզէ կիւլէնէ ինանմագ օլուր։

Անճագ Փրիսաաս էՖէնաիմիզ քինաի չայըր-
սընըն խլյանէԹինէ ուղրասալյսա, պիզ քինաի-

միզն սագընըրզ ակյէ պիլմէյէ չօգ ֆիքրաէթ վէ չօգ պախթ կերէք. յաքին կիւճէնմէյէլիմ. քէօթիւլէրին ճաշամասը՝ էյիլէրի թէճրիւպէ էթմէք իչին ամր սեր սուրբ Օգաստինոս։

Պիր մէմլէքէթէ պիր պուլաշըգ խասթէլիք ամիշէրսէ, սաղ օլան սագընաըրը կիսպի՝ պիզ ակ ամիճնայը հէլաք էտէն պու զալըմ էուա-մուրճագտան սագընալըմ։ Վէ էօյլէ վագըթ-սա պու պուլաշըգ իլլէթ՝ խասթա օլմայանլա-րա պիլէ՝ զաֆիլ ամրայէթ էթմիշ օլմասըն տէյի, սաղ օլանլար գօրդուպ սագընաըրը կիսպի, պիզ ակ՝ էվվէլա պու մուրատար իլլէթ պիզէ ակ ախ-րայէթ էթմէյին տէյի, սանկյա ճալանըն թօրու-նա ամիշլուպ՝ պէլասըն չէքմէյէլիմ տէյի՝ էթ-րաֆտա սըդգամ էտիպ ույանըգ սուրալըմ։

Պագ իսմի պու ֆասըլքէսարի մէքսամէթէպ-միզին պիր էյէսամէյէ պէրի ասասընը քէսմիշ իտիք, ինշա Ալլահ կէչէն թասգիրաթը՝ պու տէֆ'ա կիսզէլ թէքմիլ էթտիմ։ Սէնի կէօրէյ-իմ, աէն ակ պէօյլէ էյլէ, վէ պուճսան պէօյլէ պէնիմ սասագամըմսան չիսգէ էթմէ, էմին օլ

118

ԱՂԱՀԱՆ ԱՅՑԸԳ ՕԱՆԸ ԻՆԱՆԱՄ ՏԱՎԱ ԷԹՄԷՓ

ՊԷՆԻՄ ԷՓԷՆԱԻՄ,

Պունաան ագաՀՄՀ էվ յաա ու այալինիզ իլէ պէզիմ չէՓԹԼԿԷ ԹԷչԸՒՓ էաիայ, ՓագըբիաանէաՀ էյլէնաիյինիզ իւչ կիւնաՀ, պանա վէքաչէԹԷն՝ ալիզ էԹաիըլէրի էքրաՀ իչին, մաՀսաա ԹԷչէՀքքիւր էյլէՄՒնիզ՝ քէնաի էՓէնաիլինինիզ ալու կէրէՀք քէաՀէաՀըն էքրաՀնաա գուսաը էԹՄՀաիյինէ, կէրէՀք ալիզ օլան զիմՄՀԹիՀ՝ ղրյաալըՀնաա աա իՀՀրա օլունաաւղունա զայէԹ ՄՀՀնաւն օլՀաւշաւՀ։

ՒՀՀագ էվիՀին կիւզէլ լիյինէ՝ պաղլաըրընըն պաղչէլէրիՀին ակՓաըլ օլաաւղունա ալիզէն ՄՀաՀ ՄՀՀաւլինաէ ակյիլ իաիՀ, զիրա պաունըր՝ ալիւնեայը կէզՀիշ, վէ պիր գաչ ՀՀէաիՀ ակվէԹին սաղԹանաԹընը կէօրՀիւշ քիմսէնին ՄՀաՀյինէ շայէաԹէ չէյլէր ակյիլ, ՀաԹԹա պէչէնէՀՀէյինիզ պիլէ շիւպՀէՀ վար ըաը։

Օնաան գաԹ՚ի նազաը էաՓաըըրՀ քիլիսէնին ՀՀվանիպի էրպաասընը՝ կէրէք քէնաՀ իշկիւզաըըգյաըրՀ, կէրէք էՀաասաըրն ՄՀշՀաւը

ամէնէն թաւվիրէն իւր ծնողաց մատնեցաւ ան, ինքնաւ սուրէն ինալ՝ գոյդին քիսին մատագը ծոցանելն էօրնուս արտրըտը։ Սիրէն մէջ բնակիլ կեօրէ, քիւնէնին սիվար եխ զէրինի մուհաստա, եխ բիւյիւշ, ձէնք, ձիսաւ րէ-սիմէրի իւր, վէ էձաստարէն թաւվիրէրի վէ այամէրէրի իւր նադըրայրով, օրթասընա քէնա-սի թաւվիրսի ան խ-պէրինուն՝ այադըմ ալ էրնուս գինձիրսէնա էսիրէր, քիսի սէվիրմիշ պիւշիւշ, քիսի նէրէ գաչանըր, էմրահիմ-սա եաղնա մալէրի, պոյրադըսը, թօփար, թիւֆէնկէր, թէպէրէր, սասուլսը, վէ պու-նա քէզալնէք ձէնք այամըտրայրա միւքէմմէլ ասնամէմալըմըզըմ. օնսան սոնրա իչէրինին սէ սիլսիլսինին սա սիվար եխ-պէրինի՝ պու նիշան-լարսան գանիմէլէրսէն մնսա, էպու էձաս-արմսան պէրի էմանչիմիզ ֆիւթաստէրէ սաչը, իձրա էմանչիմիզ իչէնկէրէր. կէօր-պիւյիւմիւզ ձէսիմ մասըտհամըտը, վէ նաչը օղասըզսուզ իւնվանըտը, շէօհրէթէրէր. վէ իքրամըտը գըմնընսա այա սէյրէրէր. վէ թաւիխ-լէր իչէ սօղսուրմայըմըզըմ։

Վէ հաղիձա սիր սասթուն էմանչի կիսի, սաչա հայսէսէ իքէն, սանդըխ մէրմէրէր իչէ, սէօքմէ թաւձար ըտա, սիր միւքէնէֆի թիւրսէ եաֆմայըտըր. էմրահիմնին օյմասըը ձէֆ, չըրըտա չայըրտա սա, կիւձ սէյա կիւօչեանին էչէ կէթիրէ սիլահչիսի ֆաղիլէթէրինի նիշանէ-լէրի. վէ իւզէրինսէ քէնսի թաւվիրսի կէօյա էձէչ իչէ մէրսանէ ձէնգիչէրը կիսի՝ էլինսէ սաչ գըրըձ սիր օյնա սուրէթ գօսուրմայըմըզ։

Նինայէթ-իւլ-էմր, խոթէրանիզ քի, քիլիսէնին ախվալլէրի սէ, խորանլարը սա, օթուրաճակլարը սա, հէվա պէնիմ խոմիմի՝ քիլիսէյէ կիրէնին չըգանըն խոթէրնա պրագալընըր. էճտատլարին չանընը շէօհրէթինի խաթէր վէրսինլէր. քիլիսէյի պէն էսափըչըմ, մասրաֆընը պէն չէքմիշիմ սէյի հէր պագան անկլասըն:

Պիլիրիմ, չօճ սատամ պէօյլէ էտէր. յաքին պէն հագ օլարագ պիր գաչ շէյ միւլահազա էթմիմ. ծնուն իչին պու միսիլլի սատմլարա ույմազա գօրագատմ. ախշիւնահիմ քի, գատըր Անլահըն ազամէթինէ գարշը՝ պու պիր պիւյիւքլիւք խատխատը տըր. պէնիմճէ պու պիր սավատըր քի, շէյթանըն Անլահա պէնզէմէք խատխասընատան հիչ աշազա սէյիլ տիր:

Պու միւլահազամ պէլքի սիզէ այգընը կէօրիւնէ. վէ պիլիրիմ քի զէմանէնին բագուէթասըզ զիւմլէրի՝ էօյլէ գուվվէթէ մալիք տիր քի, պիր սաէթ կիրիչի կիպի վէզին օլուռսուգ, զաթինսաէ ֆէնսա օլսուգու հէր նէ գատար սաշիքսար օլսա, էինէ չօղու էսէյօր, սաէթ տիր սէյի՝ միւնասիպ վէ եօլու օլուր: Պու պագատ պէնիմ մէշրէպիմ էլլէրէ պէնզէմէյինին սալընը սիզէ անկլաթմագ իչին, պիր սազ մուֆասսալ եազմագ իգթիզա էսէյօր. մնղուր պույուրուն:

Պէն քիլիսէյի Անլահընն էվի տիր նազարըլսա պագարըմ. Անլահընն պանսա ինանամ էթմէյի շէյինին պիր միգատարընը՝ պիր քերրէ քէնսէի ուղուրունսա ֆիսսա էթմէյինսէն սօնրա, պէնիմ այագատ գալմազ: Պու պէօյլէ օլսուգսան սօնրա, քիլիսէնին հէր թարաֆընսա՝ քէնսէի էվիմ կի-

պի՝ քենոսի նիշանլարըմը նէ՞ հոգդ ըլա չիզսի-
բիրիմ։ Սիզ քենոսի չամաշըրընըզա, կիւմիւշ
թադըմընըզա, էվ հաձէթինիզէ, վէ զայըը չէյ-
լերինիզէ նաՙըլ նիշան էաէրսինիզ։ քենոսի ա-
ալընըզը նիշանընըզը եազդըրմայըլա տէյիլ մի։
էա պէն Ալլահա մահասուա չէյլերէ աէ նիշան
վուրուրսամ, Ալլահըն էվի աէ, սուրը թադըմ-
լայը տա, քենոսի հիզմէթինէ միւթաալլիգ օ-
լան չէյլերին հէվիսի աէ, պէնիմ ակը աէմէք
անլաշըլմազ մը։ Հայա իւզերլէրինաէ ինսան նի-
շանէլերի օլուրսա, Ալլահըն հիզմէթինէ մահ-
սուա չէյլէր ակը աէնիր մի։ Պիր մալին սահիպ-
նի պէլլի էաէձէք պու նիշանլար սըր։ պիր պի-
նանըն իւզերինաէ ինսան նիշանը օլսուգսան
ոնկրա՝ Ալլահըն էվի աէնիր մի։

Պիր սահս պիր հէսկինէ վէրսէմ, վէրսկի-
իմ հէսկինէսաէ այագամ գալմայօր։ Ալլահա
վէրսկիմ հէսկինէ՝ հայա պէնիմ թէսաարսու-
ֆուսնա սըր աէմէք, հաթթա պու հէսկինէյի
պէն վէրմիշիմ հաՙ աէյի՝ ալէմէ թէվաթուր էթ-
մէք, զանն էաէրիմ, վէրսկիմ հէսկինէնին
ասըլ սահիպինի ինսանլարսան աշադա թու-
թուպ, պիւյիւքլիւյիւնէ գիւլլ էյմէք սիր։

Պէն սիզէ պիր հէսկինէ էթսէմ, օնսան
ոնկրա պուննու պէն վէրմիշիմ տէյի՝ պիւյիւյէ
քիւչիւյէ, պիլէնէ պիլմէյէնէ նագլ էսիսպ սուր-
սամ, խոշունուզա կէլիր մի։ Ինսանկինէթէ գալ-
սը շէյ՝ կիւձիւնիւզէ կէլմէզ մի։ Էա Ալլահ էօ-
լուննա ֆիսսա էթսկիմ շէյնին իւզերինէ նիշա-
նըմը վուրմադ՝ պու հէսկինէյի Ալլահա պէն
պաղըշլամըշըմ տէմէք օլմազ մը. ինսանկինէթ

դանուելարընաա , վէ հաթեթա քրիսթիկանըդ շուրութուննաա , շարթըն պիրի՝ պալըչանան չէյ՝ քիմսէ տուչմայարագ կիզլի վէրիլմէք պիր , պիրա էյլիք ափսիքլէրի՝ խայր ամէլ էթմէք իչին օլուր , դուրուր ուլա էյլիք օլմազ . պէն քիլիսէյէ պու գաւաար պէպիւրէնէրէք շէյ վէրիրսէմ , նիճէ խայր ամէլ էթսիմ սէյէ պիլիրիմ : Պէնիմ քիտարսան պիր պիլսիյիմ վար ըսը , խալդ պէնի սաադա վէրիր սաամ պէլիլէօնի սէյի՝ գալասալըդ պրաքընաա պօլ պօլ սաադա վէրիրսէն . ԹԷնհաամ պիր պիլէնճի՝ պիր փարա խաթէսէ՝ գօվարսը . պէնիմ էթսիյիմ սէ օնա սէօնէր :

Հէմչնէչի վէրսիյիմսէ , Ալլահըն խաթըր իչին սէ սէյիլ խոչ , քինամ ինսանչիլէթին իչին օլսուն , պէօյլէ քիսիլէրը էթմէմէք իչթիթիյա էաէր : Փիչի էթսիյի էյլիկի ԹԷվաթուր էթմէմէք , պախսուսա էյլիք էթսիյի սաամըն էօնիւնաէ սէօյլէմէք՝ իսրևաԹլըդ . ԹԷրսիչէսիզլիք սիր : Եա պէն ինսան էօնիւնաէ ԹԷրսիչէսիզ կէօրիւնմէքսիզէն ուԹանըրըմ , սիզ պանա Ալլահըն էօնիւնաէ ԹԷրսիչէսիզ օլմայը՝ նիճէ նասիհաԹ էաէյօրսունուզ : Ձօգլար վար պուլուհաղայը էթմէզ , լաքին պէն ախիրնասիքճէ հիճաս էաէրիմ :

Յիսուսուն սկյասէԹ այաԹլարընըա պէնիմ խանէսան այամէԹլէրիմի պիր պրսաա , պիզի սէլամէԹ չըգարսան հարքն էանընա՝ պէնիմ խանէսանըմըն նիշանընը եազսըրսաա , ԹԷվ պէ խաԹասընա՝ քինահի Ալլահ Թաալայա պէնդէԹմէք օլմազ մը . հաԹեթա Ալլահա հէր

ակմ իմիմինան օյուրսու. ակն պէնի էտրամ-
ալն, Ճանըմը սէլամէմ էօլունա գօտուն, պա-
նա պուննա էյլիքէր էմօսին խոչ, իշմէ պէն
ալ սանա պիր քիչիսչ էսպասըմ, հէր հաձէմի
իլէ ալօշէմախիմ ասնամասըմ ակյէրէք, հէր
նիշան վուրսուզսա շէյլէրի պիր պիր կէօսմէ-
բիա եխազինէ վուրմադ օլսուր:

Գնադատան պիր քիսիչէ պիր հէռակնէ վէր-
սէմ, վէրսակիմ հէռակնէնին իսզէրինէ քէնտի
նիշանըմը վուրսամ, իզանսըզ լըգ ոլը, պուննա
պէն սանա պատըշսըրըմ ակյի՝ հէր կիշն հէր
սոսմի էխազինէ գադմադ ոլը. նա ինսանա
էմմէք իզանսըզլըգ օլույսուս, Ընշահ հազ-
րէմէլէրինէ նէ էխուշ իսէլ էսե սիկէրիմ:

Պու՝ կէրչի պէսիխրէնմէք ոլը, յոքին խալ-
գա էյի խարէմի օլսուր. հէր գիս խայրսըմա
խայր ամէլէ հէմէն էսէր ակմէն. գիւս պու-
էօղուրլէր՝ քիսիրին զուրսուրսուն ինձասը ոլը:
Գրխոմէխյան օլան խայր ամէլ իշլէմէյէ պէօյլէ
խարէմէլէրիչ մի միւհիմաձ ոլը. խայր ամէլ իշ-
լէմէք ակինիմիզին շարմը օլսուզսունս սիկմէչ-
լէր մի. համէմա պու թաֆխուլը կէօսմէկսիշ-
լէր՝ Ֆօսուլսուգսա պիր սիկինէ նէՖսանկնէմի
էմմէք ակը. այնինի պադշահը պիչիսակ կիշն-
լէրսուէ խալսառէմ վազմինաէ սիկէ պիր սիկինէ
նհսպէմ՝ ճադսուրսուն էօյլէ ճառսաՖլար էսէրլէր
Ֆի, Ընշահա կէօնիւլ ալշադլադմըշսա խալսառէմ
պուհուրսա առնաձադլարընա, քինսին գադսա
թիւմիւնիւ իսէլ զադսադրնը ասվէմ էսէրլէր:

Նհոյէմ պէնիմ զանընիմսէ, քինսէնին խ-
չինէ սիչինէ, սիվարընա օմուրսագլարընա, վէ

զայրը Թագրմընա քենաի նիշանըմը վուրմագ՝ հէմ քենաի զուրուբուժա սէպէպ օլուր, հէմ՝ սէնին ուզուրունա շէօյլէ մասրաֆլար էթմիշիմ սէյի՝ Ալլահա իմմինան էթմէք օլուր: Ալլահա վէրսինիմ շէյաէն պէն այագամը քեսէճէք ի-քեն, նիշանըմ իւզէրլէրինաէ օլաուգճա, մալ եինէ պէնիմ օլմուշ օլուր:

Փիլիսէնին անվարընա Թագրմընա, խոմիմ. նիշանըմը եազմըրըպ իշլէթմէք՝ պու գաաար զըտաըմ շէյ իսէ, Թաշ մէրմէր իւզէրինէ չիզ-սիրմէք՝ մէշրէպիմին նէ գաաար խիլաֆը օլա-ճաղընը պիր միւնահազա էօյին: Էքսէրսիյա պուն-լար անուամէ փէուան սէյի, Ալլահըն իսմի շէ-րիֆի իլէ պաշլանըր. սոպաճէյի կիօրէն՝ պիր հոպևար շէյ օգուրյաճաղըմ զանն էսէր, եա պիր ազիմ միւճիզաթ, եա օ պաշտպան սուր-բուն բարեխօսութիւնունէյլա Թաշը եազմըրան քիմսէնին՝ եա էթրաֆընըն նահիլ օլսուղու էյ-լէյին նագլինի օգուրյաճաղըմ սանըր. էլպէթտէ անուամէ փէուան սէյի Ալլահըն իսմինի անա-րագ պաշլանան մասատ՝ Ալլահըն իշղէթինէ սահիր օլմալը:

Պու սուրէթտէ սէրբէստ օլան սահէթէ ոչ-ուսագ, սիզին սէօզիւնիւզէ կէօրէ՝ իւսէթ պաշտա Ալլահըն իսմի շէրիֆինի անըպ, սիպինտէ քենտիկէ հիչ պիր միւնասիպէթի օլմայան մաա-սէլէր նագլի իլէ, օգուրյանլարը զէվգլէնմէլի. պուն լարըն Ալլահա հիչ պիր միւնասիպէթի օլ-մասըզընսան մնաա, քենտի էմրինէ գարշը փօ-սուլուգ նիշանէլէրի սիր: Թաշըն պիրինտէ ահտէ մին մէտուր օլսուղու սէվգէթ մասլահաթ-

լարքը, օսիրիսեան ամուսնութեան էօրիւնիս ամ-
վարքը, վէ իհրա էմանէլ ալնատարքդ. քնա-
ձիւքք, աստղէմ. վէ զայրը Ֆռանչէսքէլէրինի
եազարքդա, սուրբարքն Թաուխրէրինին արա-
պնա գոյաս, կեօյա պու Ֆռանչէսքէր քրիս-
թիան օլանքն պօրձու սէյիլ իքեն էմմիշքէր
կիսի, ընտարք աա սուրբլարքն սրբասքնա գօմա-
լայսըմ: Պիր Թաշքն իւզէրինէ սէ պապասքին
խնվանտարքնը, վէ ձէնք ապաստնաա Ֆիլոթէ-
ոս միսքէմքէր՝ խաթրքնը նէ գաստր ասյմքը,
քէնտիյէ օտպանմամքը. վէ էվ յատքնըն իքիսինէ
պու իգպալ գըսմէթ օլմամքը, քէնտի՝ էվ յատ-
լարքնաան պախմէքը պու լանմուշ սէյի անլամ-
մալայսըմ:

Օնաան ոնկրա գաթուննաան խաթխանէ, էա-
խօտ տահա պիր կէօրինմէը էէրէ. իրի եազյ-
ը պէնիմ խաթրի, շէօհրէթիմի, մէմուրիյէթ-
լէրիմի, էմանիյէտ ձէնքլէրի, դոզալարը. վէ
էանինախիմ շէյէնքլէրի եազարքդա, "Ավաէմաէ"
Ն Ֆ—— Ա—Ֆ——Ֆ—" իշտե տար քիլնաէյի պէ-
նա էյլէտի անէնէ Ֆիլան,,սէյի՝ Թաթխին Թէքմիլ
էմմէլի խոխտ. վէ պու ան յոգըրտաըլարքն մա-
նաաքնը՝ Ալահքն խզգէթինէ եատխըմքը սէտայի
էէրտէ, ատալ մէֆհումու՝ պէնիմ քիպրիմի
Թատախ էմմէք օնը:

Պուդ խոտի Ալահքն էվինէ. Ալահքն էվի
սէյիլ, պէնիմ էվիմին խանվան սէֆթէէրի օնը:
Ալահքն քէլամը օգունամայա Թայինն էմատխ-
իմ էէրտէ, խաթդը քէնտի խանէտանքրմքն Թէ-
վարխին իլէ էյլէնտիրիյօրտում: Ալահա սէձատ
եատձէք եպատաէթկեատ սէյէրէք՝ քէնտի զա-

բուրումա պիր իմարէթի եաթմըշ օլույօրում. վէ Թաավիըլէրինի խորանա գօսուղում սուրբ-լարըն ամէլէրինէ միւճիզաձլարընա նիսպէթ էտէյօրում։

Հայգը զաթինաէ ինսան ամէլէրինի սիւնա եաղըլա քիլմաէ ալվալէրինէ եազմազան միբաս՝ կնրիք Ալահըն, կնրիք սուրբլարըն իզզէթինէ օլմազ խոսխոսը սըր. կիւնահքաըլարըն ալնէտա սալմանաձընը՝ ձէնաձլը իզզէթէ վաձիպ օլան խզմաէթէ գալըձըմազ սըր։ Քիլմաէյէ կնրէն սոսում՝ ինսանլարըն ազամէթինի Թաֆրալարընը կնօրմէյէ՞ մի կնրիր, եօգսա Ալահըն քէլամընը սինէյիսի՝ Ալահա խզմաէթ վէ սէձաէ էթմէյէ մի կնրիր. ինսանըն ամէլէրի նէ՞ սիր. ինսանլարըն Ֆազիլէթ սէյի սէյէնաիքլէրի ամէլէր՝ սէյլաի սէյլաի մէլսիքլէրինին ինսանէ սէնա ամէլ վէ զոզաձաթ սըր.

Պու եազըլար, պու Թարիխլէր, քիլմաէյէ կնլէնլէրին ֆիքրինի Թազլիթ էտէձէք չէյլէր սիր. խալգ քիլմաէտէ ֆիքրինի Թօխդայըպ՝ Ալահընձ սիւչհնէձէք էէրտէ. ինսանլարըն եամսընը չէյլէրի սիւչհնիւպ. ֆիքրինի սազլէմազա սէ-սէնէ օլսուր. խալգ՝ Ալահ հազրէթլէրինի կիւձ սէնա օ էէրտէ սիւչհնէձիքլէրը նքէն, ծնսա սա նքրամընզ լըզա սէսէյ՝ պու քիտապինին Թա-րիխլէրինի եազըլըսան սոսում օլուր։

Պիր սէֆ՚ա, նէրէտէ օլսուզընու սէօյլէմէք յազըմ սէյիկ, էօյլէ իրի եազմայա Թարիխ եա-զըլը պիր Թաշ կնօրսիւմ. խալֆխոսոզ սոսէթ իւզրէ ՈՒՈՍՄՆ փէսոսն սէյի պաշլամընը, պոզ սըրա ՈՂԻ-ՈՒՂէՏՈՍՆԴՐԻ սէյի եազըլմընը. էօյլէ

քի օրուձաղը կիսվի օգուտնաձագ օրա։ Ա-
նուսմ փեռան աչին- Աղեռանդրէ կիսվի օգու-
նուր. եանի, եա Աղլահ աչին- Աղեռանդր ալը,
եա աչին- Աղեռանդր Աղլահ ալը անկլաջըլը.
պաղ պիւլիւքլիւք Թամաը լինաանա նէ գայրաթ-
լը էթախրիխ։ Պուռ Թաշտա վէ պէլքի հէվ-
սինաէ անռան փեռան աէյի եազըդլարը՝
մաաաէնին պագըսընա հիչ պիր վիճնասիպէթի
եօգ, հէման իչ օրա աէյի գօրլար։ Վայ պիզէ.
Աղլահըն ազամէթինի պուռ գաաար Թանրյօրուզ-
խամի չէրնիֆինէ պէօյլէ պիւդայա. նէ Թէֆէք-
քիւր էաէյօրուզ, նէ գէրրէ գաաար խբրաամիմրզ
վար։

Տէյէձէյինիզի պիլիրիմ. էձաաարըն ամէլլէրի-
նի Թաշ խաաԹիւնէ եազըդ պրագմաղ՝ էվլյա-
սընա խարէթ օրաւ, կէրէք ինաանձա՝ կէրէք
Աղլահձա, աԹաալարընըն եօրուռնու ԹուԹմաղա
պիր գայրէթ վէրիր։ Փէք էյի ա աուլԹանըմ. յա-
քին պուռնլարը եազմաղա՝ քիւիսէաէն գայրը
նէր եօգ մու. էվէր, գօնագլար, օաալար, պի-
վանխանաէլէր, պաղչէլէր, վէ գայրը պիւնէնէվի
նէրլէր գաչմամրզ մը. էձաաարընըն ամէյինաէն
եօրինէք ալըդ, գայրէԹ՝ համիյէէԹ աէրա եաէ-
ձէք աաաա՝ վարըն եօրինէյի պիւնէնէվի մանալ-
լէրաէ կեօրսիւն, աէրա էԹանին. քիւիսէյէ կի-
աէն՝ չագ Թաալայէ խպաաէԹ էԹանին, վէ աուրբ-
լարըն ամէլլէրինի աէրա եսիա՝ օնլարա պէնզէ-
մինին եօրուռնու եօյրէնանին։

Եուգարա աէօյլէմիյիմ կիսվի, պիզին աէօ-
զիւնիւզէ կեօրէ՝ պիր աէ Թիւրաէ եափարըզդ,
աուրէԹիմի գար կիսվի պէյազ մէրմէրաէն օյ-

տուրուպ, էթրաֆըները Թաշման Թուշաան օյմա Թասվիրլէը իլէ ասնաԹմալըլըրըմ: բէամինէ գալընձա՝ ֆիքրիմաէ չօգ ախըլլուլէրի վար. զիրա էօյլէ այալարընը կէօրմիւշիւմ քի, խորան լորա մէյսան օգուր, սուրըլարը պիլէ ուԹանըլըը:

Տէախինիզ կիսի էասխընշ օլսամ ըսը, քէնԹիմի կէրչէքսէն չըլարըմընշըմ սանաձալ ըսըմ. զիրա խալդ խպասէլԹ էԹանին աէյի խորանա գօնան սուրըլար հագիրանէ տուրտուղու էէրաէ, պէնիմ Թասվիրիմի արաալարընա ս գաւսար սալԹանանԹ ըլա գօմագ չըլղընլըգ ապը: Իլանի. Ալլահըն էվինաէ քէնաիմի սուրըլարսան սալԹանանԹը կէօռԹէրիս աէ, խալդը քիպրիմէ հայրան էԹախրմէք, ֆիքրիմէ կէլիրսէ Թիչլէրիմ գալգար:

Տիւնէսաէ օլա պիլէճէք էն ազիմ մասլահաԹա Թայէին պիր սէզան քի, Ցիսուս էֆէնաիմիզ՝ էսրարընըն էն ազիմինի իւզէրինաէ իՀՀրա էաէյօր. էօյլէ եէրին պիր զինէԹի էօգ, էարը էրգըգ, վիրան օլույօր. ընուն մուգապէլէսինաէ զինէԹլի, սալԹանանԹը պիր ԹիւրպէՀիզմէԹի նէ. պիր սուՀ Թօփրաղը, պիր էրզըն գօգմուշ քէմիկ սագլամաղա Թայէին: Կիսզէլ ԹէչպիհՀ աէյիլ մի:

Ալլահըն գուզուսու օսմանաան էասխա պիր սապաՀըգ հիւՀրիէաէ սուրսուն սա, պիր կինանահքար կէօպընըն լէշի՝ էԹրաֆը էալըղլը օյմալը մէրմէր սանըզգ իչինաէ էաԹմագ կիւնահ աէյիլ մի: Պէնիմ կիսի պիր սէֆիլ սաամ՝ սուրըլարըն սրասընսա, վէ սուրըլարըն սուրսու օլանըն էանընսա, քէնաիմէ պիր ԹիւրպէՀ էասխ-

մագ էէթիչմէզ, քէնաի թիւրպէմ ընլարուան տա սալթանաթը օլմալը. չէօյլէ քի, ինսանը ձա սէօյլէյէրէք, ընլարը պուն պայսաղը քէնաի գըյաֆէթլէրինաէն ուզաննըրըմալըըմ:

Տահասը վար. պու թավըըլար՝ սաւրըլարըն իթիպարընը խօրլամագ ոըր. հիչ սէյիլ խոչ՝ վաձիպ օլան խպաաէթլէրինի էքսիլմէք՝մէն էթմէք սիր սանըըրըմ. մաասը քի ինսան զաիֆ սիր, վէ խուսուսա գապա խալգ՝ կէօզիւնիւն կէօրմէյիւ չէյէ պագար մակ օլուր, էօյլէ պիր սալթանաթը թիւրպէ կէօրմէյէճէյին, հէր քես կէօզիւնիւ ընա պիչխը սուրմաձագ. հէր քեսին ֆիքրի պու ոէնէվի սալթանաթա մէյլ էտիպ, օլ էտնա գըյաֆէթ իլէ կէօրիւնէն սուրըլմաըման գայպէ ուօսուր. վէ Ալլահըն կիւզէլլիկ վէ սալթանաթը՝ սուհա նէ գասար ազիմ օլսուղունու, վէ սուրըլարըն ֆիկրի սուհա նէ գասար խայրը օլսուղունու ոէչիւնմէյէ վազըթ գալմազ. չէօյլէ քի, պիր գավի սին խգրարը էթմէկճէ, ֆիքրինի թօփլայամազ:

Հէր նասըլ օլսուսա օլսուն. քիլիսէյէ կիրէն սասարն ֆիքրի՝ քիւլլիյէն Ալլահտա օլմալը իքէն, պու ոէնէտա զուրըրլարընը կէօրէն սասարն ֆիքրի սաղլամագճա միւմքիւն ոէյիլ. վէ պու ֆիքրի սաղլընըգլըը՝ հագ թաալայէ խպաաէթմէյիլիք խոչ, պէն ֆիքիրլէրի սաղլասաձագ չէյլէր էտմէրլըմըը, խպաաէթմէյիլիյէ ոէպէպ՝ պէն օլմուշ օլուրում:

Պիր փասիհտէ հուզուրունա պիր գըյաֆէթ՝ ոէ վարսաղ՝ քի, հէր կիչէն պունա պագըպ՝ փասիհտա իթիպար էթմէյէ, ձէզայէ մուս-

Թաղած գաղափարը օրմնդիկըմ։ Եա Աստ-
ղին հուզուբուհաա ձախ օլան խպատեթի խա-
թալ էաէձէք գլյաֆէթաէ աուբուրաամ, գա-
պահաթըմ նէ աէրէձէաէ օլուր։

Սիզին պիր հիմդիթքեարընըզ քենաի Թաա-
վիրին կեթիրիպ, ոնզին էձաաարընըզըն Թաավիր-
էէրի արաարնա աաա, վէ հանթա ծնլարաան
գինէթըն գլյաֆէթաէ չէքաիրիպ, էրըէվէսինի
Թաձընը աահա միւքեմմէֆ եաֆթըրմըշ օլա,
կիւճիւնիւզէ կէլմըշ մի. Թէքաիրէ մուաթա-
հար գաղափարը արը աէմնըմիսինիպ. օյուա
ոնզինէ հիմդիթքեարընըզըն պէյնինաէ պիր ֆէ-
լէք միւաաաաէսինաէն զայըը ֆարգ եօք. եա
պէն պու գինէթըն գլյաֆէթի իլէ միւաամ Աս-
լանըն էվինաէ աուբմադ՝ նաարը գաղափար օ-
լուր, օնու սիզ խայալ էաին։

Ճուֆֆանի նամ ալիմին հադդը վար։։ Ցիւն-
եա աաամճարընը անաըրմադ իչին, քիչիսէ իշ-
լէրինաէ պօյալար ըլա՝ օրմալար ըլա աօնանմըշ
Թիւրաէլէը պինա էաիպ, ձէննէթի էհալիսինին
մէզալըմընա նիսապէթի էթմէք, վէ ահունա
հիմդիթինաէ օլան աաամընն Թաավիրինի՝ Աստ
եօլունա գուրպան օլմուշ ազիզէրաէն գիյաաէ
աօնաարպ, աուբը Թէնզիլինին արաարնա գօմադ՝
Թէհամմիւլ օլունմադ պիր քիսիր ակը, աէր։

Էօլմիւշէրի խաԹընրա կեթիրմէք իչին մէԹին
պինաչար էամմադ՝ Մըսըրլըլարաան իձաա օլ-
մուշ. նինձ քի հայա աէվրի էյնաամ իլէ ձէննք-
լէշէն ակիրլի Թաշլարաան ֆարաաուն Թէֆէլէ-
րինաէն մայուամ աուբ. պու աաէԹ՝ հայը Աբ-
բահամըն էվլադլարընաա աա վար ըաը. կզ

ՀԻՄՔԷ ՅՈՒՂԱՀԱՒԱՆ ԷՕԼՍԻՒՔՍԷՆ ԱՕՂՐԱ. ԳԱՐ-
ԱԱՅԸՇՄԱՒԱՆ՝ ԿԵՐԵՔ ՊԱՊԱՊԱԸ ԼՏԻՆ, ԿԵՐԵՔ ԳԱՐ-
ԱԱՅԱՐԸ ԼՏԻՆ ՄՈՎԻԻՄ ՇԷՏՐԻՆԱՔ ՊԻՐ ԱՂԻՄ
ԹԻՒՐԱՔ ԵԱՒՔԱԸ ԱԷՀ ՄԱԿԱՐԱՅԵՑԻՂԷՐԻՆ ԻՂՔ
ՔԻՀԱԱՂԸՆԱԱ ԵԱՂԸՂԸ ԱՐԸ. ՂՈՔԻՆ ԱՐՈՒ ԱԱՔԷԹ՝
ԷՕՂՄԻՒՇ ԱԷՂՂԷՐ ՓՍԱՒԻՇԱՀՂԱՐ ՀԱԳԳԸՆԱԱ Օ՞Ղ
ԱՈՒՂՈՒՆԱԱՆ ՈՒՆԱԱ, ՆԷ ԽԱՐԱՅԷՂ ՄԻՂԷԹԻ, ՆԷ
ՓՈՒԹԻՒԷՐԷԱՀՂԷՐԻՆ ԱՊԻՐ ՔԻԱՂԻՐ ՆԻՇԱՆԷՂԷՐԻ
ԻՂԷ, ԽՊԱԱԷԹԿԷԱԱ Օ՞ՂԱՆ ԷԷՐՂԷՐՐ ՔԻՐՂԷԹՄԷՉ-
ՂԷՐ ԻՄԻՇ. ՀԱՔԹԱԱ ԵԱՀՈՒՈՒԻ ՄԻՂԷԹԻ ՀԱԳԳԸՆ-
ԱԱ ՆԱԳՂ Օ՞ՂՈՒՈՒՐ ՔԻ. ԳԱՂԻԿՕՂԱ ՀԱԱԱՐ ՔԷՆԱԻ
ՓՍԱՒԻՇԱՀՂԱՐԸ ԼՔԷՆ, ԷՕՂԻՐՒՐՉ ԱԷ՝ Օ՞ՐԱԱ ԱՈՒ-
ՐԷԹԻՆԻ ԱԱՁԱՐԱԱ ԳՕՈՈՒՐՄԱՐՂՉ ԱԷՂԻ ԱԻՐԷՆ-
ԱԻՂԷՐ ԱՈՒՐԱՈՒՂԱՐ:

ՊԷՆ ԳԱՔԹՕՂԻՔ Օ՞ՂԱՄ, ԱՒԷԱԱՐԱՆԱԱ ԻՄԱՆ ԿԷ-
ԹԻՒՐԱՄ, ՆՂՂԱՀՂՆ ՂՈՒԹՓՈՒՐՈՒՂԱԱ ՄԻՒՇԷՐՐԷՔՓ Օ-
ՂՈՒՊ, ՄԿՐՈՈՒԹԻՒՆՈՈԱ ԱԻՆԱԷԱ ԱԱՂԹԱՆՈՒԹԱՂԱ-
ՐՐՆՈԱՆ ԿԵՐԻ ԱՈՒՐՄԱՊԱԱ ԷԷՄԻՆ ԷԱԷՄ, ՕՆՈԱՆ
ԱՕՂԱԱ ԵԱՀՈՒՈԻՂԷՐԻՆ ՓՈՒԹՓԻՒՐԷԱԹՂԷՐԻՆ ՊԻՂԷ
ԼՔԱԱՀ ԷԹԱՒՂԻ ՔԻԱՂՐ ՂՈՒՐՈՒՐՈՒ ԻՐԹԻՂՔԻՆԱՔ
ԷԱԷՄ. ՊՈՒՆՈՒ ՊԱՆԱԱ ԹԷՔՂԻՓ ԷԹՄԻՆ:

ՊԷՂՔԻ ՊԱՊՐՂԱՐՐՆ ԷԹԱՒՂԻ ԿԻԱՊ, ԹԱՐԻԻՒՆԻՆ
ՔԻՐՈՈԷՆՆԻՆ ԻՂԻՆԷ ԷԱՊԱՐՐՄԱՊԱՆ, ՈԻՇԱՐՐ ԷԻՈ-
ՂԻՆԷ ԷԱՊԱՐՐ ՈՒԷՂԻՆ Օ՞ՐՈՒՐ, ՊԷՆԻՄ ՊՈՒՆՈՒ
ԱԱ ԿԻՈՆՂԻՈՒՄ ՀԷՔՄԷՉ:

ՓԻՂԻՈԷՆՆԻՆ ՈԻՇ ԹԱՐԱՔԻՐ ԱԱ ՔԷՆԱԻ ՄԻՈՀ-
ԹԷ ՄԻՂԱՂՐՆԱԱՆ ՐՐՐ. ՀԱՔԹԱԱ Օ ԷԷՐ՝ ՆՂՂԱՀԱ
ԽՊԱԱԷԹ ԷԱԷՃՂՔ՝ ՊԻՐ ԻԱՆԷ ՈԻՐ ՈՒԷՂ ԿԻՀԷՆԷ
ՈՒՕՆԷՆՆԷ ԽԱԱՊԷՐ ՎԷՐԷՃՂՔ ԹԱՐԱՔԻՐ՝ ՈԻՇԱՐՐՐՐ
ՐՐՐ. Ո՞ՆՈՒՆ ԻՂԻՆ Օ՞ՐԱԱՐ ԽՊԱԱԷԹ ԹԱՂԷԻՆ՝ ԱԱՈ ՐՐ
ԷԷՐ Օ՞ՂԱՈՒՂՈՒՆՈՒ ԻԱՂՂ ՃՎԼԱՐՆ ՈՒՂՂՈՒՆ, ԷԻՒՔԱՔ

եէրլէրինէ, գուպպէլէրի իւսթինէ, չան գուլէլէրինին թէվէսինէ հայլար գօնուր. վէ օ քիլիսէ հանկի սուրբ իզդէհինէ եաթըրըճը ըսա, ախվարլէրինէ օ սուրբուն խամինի, Թաովիրինի, վէ էօմրիւնիւն նագլինի եաղարլար:

Եա օ ևիւքսէք եէրլէրի՝ հայլարըն, սուրբ սուրբէհլէրինին եէրինէ՝ ինսան Թաովիրլէրի գօնուրսա, սուրբլարըն էհանչի հիքմէհլէրին եէրինէ, չէքաիքլէրի սկյաոէհլէրին եէրինէ, ախունէվի մաղահանալար եաղըլըրսա, էօնիւնաէն կէչէն սաոամ՝ պու եէր Ալլահըն էվի օլսուդունու նէ՞րէսէն Թահմին էհանին. Ալլահըն էվի Թահմին էհամէքսէն խէ, օդուսուդու եաղըլարսա կէօրի՝ պիր մաղահանի եէրի գլյսա էհամէք սաոա գօլայ օլըր:

Քիլիսէնին ախվարլէրի՝ սուրբլարըն Թաովիրինի եաղաճագ եէր մի, աէյիլ մի, շունա ձէվապ վէրին. էյէր աէյիլ խէ, պու գաոար քիլիսէլէրսէ եաղանլար ֆէնա էհամիշէր. եօգ, էյէր եաղըլըր եէր խէ, սուրբլարըն Թաովիրի եէրինէ նիչին ինսան սուրհէհլէրի գօմալը: Քրիսաոսու, Քրիսաոսուն վալիսէհինի, վէ սուրբլարընը՝ եէրինսէն գալըրլըգ, պիր ալայ կիւնահքէար սաոամլարը գօմադ՝ քիմիր Թէձաուզու աէյի՞լ մի. պէն պու սալԹանանալարը եվինին ախվարլէրինէ էհանէմ. խալդ պէնիմ քիմրիմ ֆօսուլլուգումա վէրէձէք. քիլիսէնին ախվարլէրինէ էհանիմ հայլէ, զարարսըզ ձէյ մի օլույօր. նիչին:

Էյէր զարարսըզ ըսա, պուձձա վուհէլար վարծըլըն սա սուրհէհլէրինի գօսագ՝ զարարը

եօգ: Եօ՛գ, օնաան տինսիզլիք չըգար ակյէձէք-
օինիզ. սուբը եէրէ հալանձը փուԹլարըն Թաս-
վրինի, փուԹփէրհանԹլէրին գափընալուղը հա-
լան չէյլէրի գօմագ՝ Ալլահըն խաԹըրընը ինձիԹ-
մէք ակը: Քէրեմ էանի, օնլարըն Թանկըը սըր
ակախյի սախԹէ փուԹ ուլա՝ կիւնահքենար ա-
ատամըն պէյնինաէ նէ ֆարգ վար: Ալլահա սէձ-
ակ օլունաձագ մահալլէ սախԹէ փուԹլար դօ-
մագ՝ Ալլահըն խաԹըրընը ինձիԹմէք ակը ակը-
սինիզ. եա Ալլահըն եարաԹաըղը գուլ, Ալլա-
հըն հուզուրունաա եէրէ գափանըպ սէձակ է-
ակձէք, վէ պիւԹիւն եիւրէյի իլէ. ֆէքրի իլէ,
գուվվէԹի իլէ հիմմէԹինի էակձէք ատամըն
սուրէԹինի գօմագ՝ նի՞ձէ զարարսըզ շէյ օլա
պիլմը:

Համմալըն բէնձակէրինի պիրի՝ կէլիպ սօֆրա-
նըզա օԹուրաա, եաԹաղընըզա եաԹաա, սիզ
ատրըլմա՞զմըսընըզ. օնլար ըսա սիզին կիպի ին-
սան ատր: Պէն պիր էանա մահյուգ Թատվիրիմի՝
եարատանըմա վոգֆ օլմուշ եէրէ գօյուամ ատ,
Ալլահ սապր էակ՞ր մի ակյիմ: Պու պիր էօզրիւ-
պուլունմագ քինիր ակը քի, զօրպա մէլահքէլ-
բինքինէ նիսապէԹ ակը սանըրըմ:

Քիլիսէնին էվվէլ վագԹինաէ, եկէղեցական-
լար պէօյլէ հարամ շէյլէրի՝ գարշը սուրուրլար
ըտը: ԽաԹամդօլաա սուբը Յոհան ոսկեբերան
սիւրկիւնիւ իրԹիքեաագ էՀիմի, Եւգոքսիա Թա-
գուհիյէ՝ Թատվիրինի քիլիսէնին իչ եիւզիւնէ,
ակչ եիւզիւնէ ակյիլ. Այա սօֆիա քիլիսեսինին
գարշըսընա պիլէ գօմագա իզին վէրմէսի:

Պէնիմ էֆէնդիմ, պու միւլյահազալարըմը

պէր էլինէ վէզն էաէբսէնիզ, հէմ պանա պու նասիհաթը վէրախլինիզէ փիւշմանօղուբ հէմ ախնեատաէ պուհուն կիպի քիպէր օլմազ աէախլիմէ հագ վէրիրսինիզ։

Բիւթաէսի պէր ազ այա օլանլարսա, պազը քէնահաէն աշալայը այագ ալմընա ալմագ, էլլին գուսուրսունա գալմագ, էօվքէլի սաբուգ օլմագ, կէրչի պուհլար սա մէքրուհ քիպրին մէյվէլէրի տէր, զիրա գարսաշ մուհասապէթինէ գարշը սըր, պուհլար օլա պիլսին աէյէլիմ։ լաքին քիպրինի Ալլահըն էվինէ գասար կէօթիւրմէք, սանըրըմ Ալլահա պէնզէր օլմագ խատխատը սըր. պու պէր խատխա սըր քի, շէյթանըն քինաէն զայըը թէմիզլի օլսունագ։

Ա՛ սուլթանըմ, էթախլիմիզ հիւնէրլէրին թա բիւխինի էվյասըմըզա պրագմագ թատմաըը իձրա էթմէյէ՝ էէր գաձմամըշ սը քի, Ալլահըն էվինի քիրէսաէյիմ։ Պէր քէրրէ սիւշիւնաէք քի, ո պէզիմ շէրէֆլի աէախլիմիզ, էպէսիլէյէ իյլըգ գըյսա էթախլիմիզ մասլահաթլարը՝ աձապա գաձ քէրրէ մէքրուհ էթմիշիզ. էլիմիզաէ օլան հիւքմէ՝ նուֆուզա մաղրուրէն՝ քիմինի զըր ուլա, քիմինի գահր ըլա, քիմինի շէհվէթ իլէ, քիմինի սէ սայր զուլմ ուլա օլան հիւքմիւ նուֆուզու, քէնահ մէրամըմըզըն իձրասընա սարֆ էտմագ, էյէր հայա գիմմէթիմիզ պօյձ ալմընսա սէյիլ իսէ սէ, կէշմիշ զամանսա՝ աձապա գաձ սէֆա գապահաթը կիպի՝ էվուգիմիզ էէրսէ քիլմաէյէ վարըպ թէօվէէէր էթմիշիզ։ Պին գասար պէս ամէլ իլէ գարսըսըլսա շէրէֆլի սէյի էօյնանսիւյիմիզ ամէլլէրի՝ պէր էյի թէֆթիշ

էթսէք , թաավիրլէրիմիզի պէօյլէ զուբուր ուլա քիլիսէ ախվարինէ գօյուպ , քէնահիմիզի խալխա կեօսթէրմէյէ Ճէսարէթիմիզ օլա պիլիր մի :

Կել շու պիչիւքլիւք խիւլասալէրինի պասթըրալըմ . քրիսթիյան պուլունմաուշուզ , պիզէ եա գըշմազ . ախիրեաաէ նամ պրագմագ խոթէրսէք , հալա հայաթտէ օլանլարըն նագիլ իլէ պրագալըմ քի , պիզատէն ասկըա կելէնլէր ծնա կեօրէ ֆիայալ էթմէն . էօգաա վէք մէմաուէ ամէլէրիմիզի գարարտաՃագ՝ կեօզէ կեօրիւնիւբ գապահաթլար պրագըրըզ : Քիլիսէլէր , խորանլար եափմագ . քիլիսէլէրէ խաչրաթ եափմագ . Ալլահա իշզէթ էթմէք իչին իսէ , չէօյլէ էաէլիմ քի , ինսան իշզէթինէ թէպոիլ օլմասըն . էօգաա Ալլահա իշզէթ աէյիլ , գուրսանա շիրքէթ օլուր , վէ խայրաթըն աէվապը զայ օլուր :

Ա՛Ն օ գարա եըլան՝ հէր քեսին գալդինաէ չէօրէքլէնմիշ եաթըը , զուբուր զէ հրինի հէրքեսին եիւրէյինէ հալլէ հալինՃէ աէօքէր : Պէն չիմախէաէք՝ պանա եազըըղընըզա Ճէվապ վերէօրում . յաքին ֆիքրիմաէ աահա նէլէր կեզէր : Քիլիսէ եափմագ աէյիլ , քիլիսէյէ պիր իշէ եարար հիզմէթ էթմէք աէյիլ , իլլա Ճիւզիյաթ մագամ լէսինաէն պիր սկի , պիր գանավէլ պիր շամանա , պիր շուրջառ . եա պունա քէզալիք քիլիսէաէ գուլանըլաՃագ պիր հէսխէ վերէնլէր , մաէթլագա վէրսիյէրի հէսխէէնին իւզերինէ քէնահ իսիմլէրինի եազըրըպ իշլէթմէլի պիրլէր քի , պու հէսխէյի պէն վերմիշ օլսամ զուրմա ալէմ անլասըն աէյի : Մուսամմէր օլ , Քրիսթոսաա մուզախգա վագթինաէ՝ հըզըր

կիսպի տար եւ էթիշխիշխին, յաքին վէրտխին հա-
տխնէ՝ էթատխին իմթինանը ատյմէտխինի տէ պի-
լիրմիսին։ Օ հէտխնէէր հէր գուլլանըրդպ ինին
խտին կէօրիւնտիքտէ, պուռու տանա պէն հա-
տխնէ էթմիշիմ տէյի Քրիստոսա էթատխինիմ
թինան՝ ինտանձա պիլէ թէհամիւլ օլունուր
շէյ օլմատըրդնը պիլ։

Պէօյէէրին էն ինտաֆլըսը հանկիլէր պիր պի-
լիրմիսինիզ. քիլիսէյէ պիր միգտար տատագա
վէրիր, ձէմաատի էօնիւնտէ պիր տէֆ՚ա տարնը
օգուտուր, պիր իմթինան ըլտա պիլիթէր։ Կերչի
պուռնալրդն հէվտի՝ էֆէնտիմիզին տէտխի կի-
պի՝ իձրէթէլէրինի պուռնտա ալըր, ախրէթէ
շէյ պրագմատ տմնա, պայրի պուռնալտ պիր քի-
լիսէյէն թէքմիլ էտէր։ Պու միսիլլի տատմլար
քիլիսէտէ տատլարդնը էտդըր կէօրիւրլէրտէ,
նախօտ ձէմաատի իչինտէ տատլարր օգուռնտու-
զուն իշլտիրլէրտէ, ատնտպա էհլիքէլէրինէ հի-
ձտտ կէլիպ՝ էհլիլէրի գըղարմազ մը. ուԹան-
տըգլարընտան կէօզէրինիէէրէ էնտիրմէզլէր մի։

Ա՛հ, ձէնտպը իզձէթ իլէ քէնտի սէֆիլէյի
միզի պիր քիրէ տիւշինիւպ անլատագ, քէնտի
խտնէսինտէ՝ էվ տահիպի կիպի, քէնտի րհա-
պէսինտէ կիպի տուբտագ տէյիլ, տատլըզը ան-
տրմագ տէյիլ, հուզուրունա չըգմազա գօրդպր-
տըգ։ Հէլէ պէն պու գատար տալԹանտի ըտա
օձտազըմըն իւնվանլատըրնը կէօտԹերմէյէ հէվէ-
սիմ օլտա, տուրըլտրըն ատատընա գտԹըչտա-
զըմտա, վէ տուրըլտրըն տուրուռ՝ կատատտն Սէ-
լտհ ըտա նէֆտանխտէԹ էտէձէյիմէ, պիր տչը
պինտա կատխտր, տիլտհլտր, տլամէԹլէր, ձէնը-

լէր, Թաղիխլէր, Թասվիրլէր գօր, Թամամլէր ծ-
նունդա գանոլլէրտալ։

Պիր գամօղլը վասիշահըն իչխոն պիր լօմ-
բան վալաթինա ակյինէ կիւզէլ ատօյլէր, պէն
ակ ընուն ատակլինի՝ քէնտիմէ ատօյլատիմ։
Վալաթինա պէյի պու իչխի քէնտի քիլիսէնէ
կեօթիւրիւ կէզտիրիր, պագար քի, քիլի-
սէնին իչի պէյին էնամատընըն այտմէթլէրի
իչի, էթանքլէրի Ճէնքլէրին Թէվարիխի իչէ ծո-
նանըշ, պէյ ատօնէր իչխէ՝ պէյէնտինի մի ակյի
օղար։ Փէք կիւզէլ՝ ատր իչխի, յոքին եազըգ
քի Ղրիատա ատ վալաթինի պէյլէրինատէն ակյիլ
իմիշ քի, ընուն ատա Հայը պու այտմէթլէրին ա-
բաընատա պուլունայօղը ատր։ Պէն ակ պիլին
ատակլինից կիտի էտէյիմ, պանա ատա եազըգ
քի ատրըլար ատա սէնին ազուռնատան ակյիլ իմիշ
քի, ընլար ատա պէօյլէ զէյնէթլի օլայօղը ակյէ-
Ճէքլէր իտի։

Կէրչի պէյլէրէ վասիշահլարա վաՃիպ օլան
էքրատ՝ քէնտի էօլտիւքատէն սօնրա խանէքրատան
ջէդատատագ իչինի կէօրմէնիւր մի՝ քիլիսէի
Թիւրպէլէր Ճախղ ատր։ անՃագ ընլարատա պու-
բուր էաէրի օլատագ։ զէյրա քէնտի Թիւրպէլէ-
րինի քէնտիլէր էտափաբատագ, նէրինէ կիտինլէր
էտփաբրըլը։ Ընատան գամի նազար ապագարըմ
քի, ատրլէթլէրի օլատուղու նէրատ, պախուատա
կէչինատվիլըրատ չէզիլինլէր՝ էտատիղ խանէխա-
ատ ակՃատ էտէր կիտի էտազըմըշ, էտա Ճէնտա-
զէ կիտի ապտա խազէրինէ էտամատը։ չէօյլէ քի ո
ատրլէթլէր էօյլէ ատրատուշատըլատա, էտա պու ա-
զիղ նէրատ նէ խպատէթ իլէ ատրատուՃատղընը

էջրէսիր. եախօտ քէնտի էօլիւ չէքլինտէ եա-
զըլըը օլմազըմ, փասիշահլար պիլէ էձէլտէն
էմին ոէյիլ, հէր քէսին ասնու պու օլաճաղընը
կէօսթէրիր, նասիհաթ էտէր: Հայ հայ, պաղը
ազտագ կէօնիւլլիւ առատ գուրու Թօփրագա
գանատի էտէր, Թաշը իւզէրինէ ոէ՝ ֆիլան
կիւնահքէարըն ձանը իչին ատա էտինտէն զայ-
րը շէյ եաղտըրմադ: Պունլարը կէօրիւրսէք, ալ
չագ կէօնիւլլիւկիւմիւշ ոէյի մէտհ էտէրիզ. եա
պունուն զրատընը էտինլէրի զէմմ էՊամէյիմ մի:

Կէօզիւմիւզիւ աչալըմ ասմադ, կէօզիւ-
միւզիւ աչալըմ. պու ախիրեանըն իշկիւզարըդ-
լարը Ալլահըն ինանմադ հիչ ակը. չու սէֆիլ
հալիմիզի զէրրէ գատար Թէպահիլ էտէմէզ. հէր
նէ գատար օլսագ, սահիպլինին հուզուրունա
վայտարդըայն՝ էինէ սէֆիլ իզ, էինէ խօր խոքի-
սար ըզ: Պիւյիւքլիւ քնիչանէլէրիմիզի ախիրեատ
էպհեմ պրոգռամագ հըրսը՝ ինսանլարըն ինանմադ՝
ինսանձա զէնկին եաշամագ խատհասը ագը. լա-
քին հուզուրը պոլսատ էպհետէն ֆադդը էօլմէք
Թէհլիքեսի ակը:

Մագրոպհոս նամ ալիմ՝ փուԹլարա Թափար
ակնսիզ ևքեն,, Պու պիւյիւքլիւդէը պիզի էվ-
յատլարընըզըն էպհեմի մէտհինէ պիլէ յայըգ էՊ-
ոէ, նէ գազանմըշ օլուրսուզ,, ոէյի ատսայ էտեր:

Եա մէտհ էտէձէքլէրի ևէրսէ՝ այրըլըյա-
ձագ օլուրլարսա, բէզազէԹի փարատընըզա ա-
Թըն ագընը օլմազընըզ. ինսանձա տախի՝ ոէլիկէք
սայըլմազ մը:

ՆէՊիձէի քէլամ էՊախխիզ խայը ամէն
պօրսույուա Թէվաճիսւ էՊէմէյէլիմ ոէյի, է-

ֆէնահիմիզ թէնպիհ էաէբ . եօգաա կէզծաւոր-
ըր կիպի, իաձրէթիմիզի պու ահւնեաաէ ալմըշ
ըբուզ. (Մաաթ.ձ. 2:) էյէր իշէահիմիզ խայր
ամէլի թէվաթուր էթմէք սէվաապ՝ իաձրէթինի
պայպ էթահրեօբաա , խայր ամէլինի մէքրուհ է-
ահպ , պիւյիւքլիւք զուրուրուալթընա կէօմիւպ.
Ալահ՝ըն խանէսինէ բէզալէթ էաէն աաամ նի-
ձէ օլուբ :

Էֆէնահիմիզին նաահհաթընաան այրըմայա-
բագ՝ պիզէ պիր շէյ ատհա աէօյլէյիմ : Ինաանըար
Ալահ՝ա հէր նէ էթսէ , օլան պօրձլարընա զահ-
րեկէ պիր . պու սուրէթաէ քիշի պօրձուամու
էօաէյօրուամ աէյի խալկաան սինաէբ՝ աֆէրիմ-
լէր օլէնամէնինի մանաապլ նէ պիր պիլմէմ . պիր
պիւյիւք ատաամ , եահօա էլի աղլընա էէթիշէն
ատաամ , Ալահ՝ա էբրաամ օլաուն աէյի՝ պիր քի-
լհսէ եահսա աօնաթաա , եա պիր հէտհյնէ վէր-
սէ , պօրձուընա զահրհյէէ էաէր , զհյաաէ պիր
շէյ աէյիլ ա :

Օնաան աօկրա էֆէնահիմիզ պույուրուր քի ,
պօրձուամուզ օլանը հէվ իձրա էթահքաէն աօկրա,
էինէ քինահիմիզի՝ իշէ եապտաապ նահֆիլէ գուլ
աէյի ապյմալըրըզ . (Ղուկ. ժէ. 10:) Վ՝ապ՝ա պիր
հիզմէթքեաալըմըզ հիզմէթինի թէքմիլէն էաա
էթահքաէն աօկրա . (էյէր էաէնի վար ըսա .) էթ-
ահյի նէ պիր քի , հիզմէթքեար էքեն ապա օլ-
ապան. էինէ հիզմէթքեար ապր. զիրա պօրձու օ-
լանաան զհյաաէ շէյ էթմիշ աէյիլ . ,, Էթմէյէ
պօրձլու օլաուզաունու էթմիշ ,, :

Վ՝է ինաանըն էթահյի՝ ինաանա չան օլմաապնը՝
Հապ թաալա խաթէմէաէյինաէն մնաա . հէր էթ-

ախիմիզ քեռնոի իզդեթինէ օլսուն տէր։ "Խալքըն էօնիւնտէ նուրունուզ էօյլէ փարլասըն քի, խալք սիզին ամէլէրինիզի կէօրիւպ, կէօքտէքի փէտէլինիզէ իզդէթ էթմինիզէր,, տէյի թէնպիհ էտէր (Մաթ.Է. 16)։ Եա ամէլէրիմիզ ղուրուր թիւթիւնիւյիւնէ պաւնալմըշ օլուրսա, նիճէ փարլայա պիլիր։ Կէօրմիւնիւզ միւ քի, խայր ամէլ ախախիմիզ ինսանտա չան վէրմէլի տէյիլ։ Իւ ըա Ալլահ էօլուննա օլմալը պըր։ էօյլէ իսէ խայր ամէլլէրիմիզի ինսանլար եալընըզ կէօրսիւն տէյի տէյիլ, իլլա կէօրսիւն տէ Ալլահա իզդէթ էթ. սին, վէ քեռնոի նուրունա ինսանտա խայր ամէլ իշէմէք գուարէթի վէրմէյինէ՝ շիւքիւրլէր էթ. սին տէյի օլմալը։ Պաղը քիշիսէլէրտէ վէ էվէր. տէ մաասուտտու օլանլար՝ պիր կիւնահքէտտր գու. ըա միւքէլլէֆի մէզհէպլար թիւրպէլէր եափարլար սա, օլան խորանլարընը էիւզիւ իւսթիւնէ պրա. գըպ, թօզունա քիրինէ էլ պիլէ վուրմազլարսա, եափըգլարը խորան՝ Ալլահա իքրամ ջէրմե. ռանգուէթիւն իչին մի պիր սանըրընըզ։

Եօք, եօգ սուլթանըմ. չէօյլէ էտէլիմ քի, պրասպըրընըզ՝ սահիհ իզդէթ օլսուն. վէ սահիհ իզդէթ՝ զիմմէթիմիզի էտա էթմէքտէ տիր. վա. րըպ սա պիւնիա իզդէթի պուրնագ իչին, ախրէ. թին էպէտի իզդէթինի պայպ էտէն պիվանէլէ. րին սայրընընը արթըրմայալըմ։ Արթըդ մալիմի. զի իչէտէՃէք էէր չօգ վար. ախրէթտէ պիզէ քեռր կէօսթէրէՃէք էէրէ գուլլանալըմ։

Մէքթուպում պու գատար մուֆասսալ օլ. սուդունա ինշա Ալլահ Ճանընըզ սըգըլմազ. պի. րա մատտէ փէք նազիք օլսուդունատն, կէրէք

պէնիմ հագգըմ օլսուղունու սիզէ անկլամմագ իչին, վէ կերէք սիզի իչսաս էմմէք իչին՝ թաֆ-սիլէն եազմագ իգմիգա էմանկինաէն մնաս, սիզէ ան նէ աէրէձէ սատագամըմ օլսուղունու անկլամմագ խամէամ։

119

ՔԻԹԱՊԽԱՆԷ

Պէնիմ էֆէնամ,

Տէլիգանլըլըգ հարարէմիլէ, պուն՚ձա ձա-հիւլէք էմանէքաէն ածկրա, նիհայէմ աէօնիւագ սիր կիւզէլ քիմատսանէ սիւզմէյէ հէվէս էմ-անկին ֆէնաս աէյիլ, նիյէէմինի փէք պէյէն-սիմ։ Ֆատաման պու կիւզէլ հէվէսի իձրա էմ-մէք իչին, կերէք պէնաէն, կերէք սանը՝ քիմա-պա աշնա օլան ատամլարընատան, սիր ազ քի-մատ աէֆէմէրլէրի խամէմիշին, ծնա պէյէնմէ-սիմ։

Էմանկիմ՝ գատալըգ աէյիլ մի. եաւխաձալըն չէյ ֆէնաս աէյիլ աէյօրուս, ծնատան ածկրա աէօ-նիւ՝ պէյէնմէսիմ աէմէք՝ խօյրամըգ աէյիլ մի։ Ընձագ պէն սիր ատղրու աէօյլէր ատամ օլսուղուսունու պիլիրսին. էօյլէ խէ պէօյլէ աէօյ-լէսիկիմէ աէ՝ սիր հագգըմ օլսուղունա ազլըն եամասըն։ Քերէմ էյլէ, սիր ազ ատապըլը օ-

ատնա ասլընը սէօյլէյիմ ոէ, պէլքի պէնիմ Ձէ. վապըմ օպիր ոօսթլարընքինէ պէնզէմէզ ամմա, քնսէնէ պիր գաչ պին գուրուշ խայրը օլա պի. լիր, վէ ապլընը սա նասիպիվէ էօրմազընն։

Սէն պէնի վէվգէնիրսին. լաքին սէնին էոէ. Ձէյին՝ կէրիսի ալընմազ պիր մասրաֆ սըր. սէնի պու մասրաֆտան գուրթարմաՁազ՝ պիր ազ չէյ սէօյլէսէմ, պանա պիր թէշէքքիւր էաէրմիսին. էաէրսէն տինլէ։

Ձօգ քիթապ էարինմէք հէվէսի՝ թասվիր է. տինմէք հէվէսինէ պէնզէր. պու լքի հէվէսի հասսէն աչըրմազ կիսի ֆէնա չէյ օլմազ. կէրչի պիր պագըրսա մէսէհ չայէսինէ ֆիլիքէր տիր. լաքին հասսինի թէՁսուզ էթմէկէյին, գուսմար կիսի էվ էրգըրը օլուր։

Սէննէքա ֆէյլէսոֆ ձօգ քիթապը օլմազ հէ. վէսինէ՝ օրանըզըզ տէր։ Ձօգ քիթապ էարին. մէք հէվէսինէ սիւչէրսէք՝ զայըը չէյլէրսէ էթ. մէյիմիզ կիսի՝ քիթապ հազգընտա սա օրան. սըզըզ էաէրսիզ տէր։ Պու սէպէպտէն՝ սոիր պէտ խույլարտա նէֆսիմիզի զայի էթմէյիմիզ կիսի՝ պու խուսուստա սա զայի էթմէկսիզ տէյի նասիհաթ էաէր։

Պուննան մինտա, պու պապաէ էլին սէօզիւ. նէ ուսմազ ֆէնա չէյ սիր. զիրա ալմանմազ փէք իհթիմալ սըր. էա սօրտուզուն սոտանըն հէյլէսի օլուր, էախսա թասրաֆ էաէՁէյի օլուր, էա էյիսինի ֆէնատընը պիլմէզ՝ սՁէմի օլուր, էա սոճան սոտամ հէյլէպազ օլուր, գօչայ ալ. մանըրսըն։

Պու պապաէ պիր զէննկին պէյզատէնին ֆատ.

ը խաթրեմա կելիր : Պու առամ պիր թագըմ կիզել թասվիրլեր էտինմէք սեվասընա սիւ-
շեր . քենալինին թասվիր հալինաէն խասէրի
ւօգ , իսլէխասլարսա սեղլասլա՝ միսանճայա ի-
նանըր. պահա էյմէդ շէյլէրե էյէյ իլե ագճե
խարճ էաեր . ասկրա էրսլասլընսան՝ պիր գաչ
ասլրաւ սէօյլեր առամա կէօսթէրինճէ . անկար
քի նաֆիլէյե չօգ նուգուա թէլեֆ էյմիշ . վե
ամպար ասլուսու՝ իչե եարամազ շէյլեր աչըր-
ճնաան ասկրա ուսթա օլուր , հէյլէպազ աէօղիւ-
նե ուչմազ , էրսլասլը էլի իչե պիր կիզել թա-
գըմ վէյսա էաեր :

Պինաէն աչէյհ պէօյլե պիր պիգարար հէվէսի
եօլունա գօմազ իչին , պիր նիչամա վերք միհ-
թառ սըն :

Պու խաւսուսա սանա գանուէնլար էօյլեսե-
ձէյիմ գլյա էյմէ . Ֆագաթ բասլուԹասըլ
Ֆասըլքեասլի մէչրեպիմե կեօրէ՝ եապաճաղըմ
թարիխի՝ միւնասիպ կեօրիւսլ սե , մէչլինե կեօ-
րէ նե գասար գուլանըրսան , օ գասար Ֆախ-
սէն օլուր : ՃևմլէսէՀն էվվել մայուսուն օլսուն
քի , պէնիմ պու խաւսուսա խայլի թէճրիւ-
պէմ վար . զիրա պէն սե պիր զաման թասվիր
վե քիթապ մէրսադլասըյըմ , վե քենալիմի խաս-
րե իլե թուԹմասամ՝ չօգ մապարրաթընը չէքե-
սիմ :

Պիւյիւք քիթապխանէ եապմազ հէվէսի՝
պիւյիւք պէյլերե վասիչահլարսա մահասուս պիր
հէվէս սիր , վե պիր սլինճէնասլըգ պէշարէթի
սիր . լագին պու խաւսուսա պիւյիւքլէրին մե-
րաճլա պայազը առամլարընը միւնասիպէթի՝

օլամաթղընաան , էյէր պիր այա քիմսանիէ
եաիմագ՝ պիւյիւքլէրէ պէնզէմիքիշին խսէ , գը-
սարմ՝ սախր մասլահաթլարտա տա վագը օլսու-
ղու կիսի՝ պիւյիւքլէրէ չէօհրէթ օլսուրսա , պայ-
սըզ սատմըշտա էա էրզըմ օլուր , էա բէզա-
լէթ :

Փադիշահլար պիւյիւք քիմսանիէ եաիրսը՝
ջոգ քիմսապլար ձէմ էտէրլէրտէ , բայագընա
պիր աչըգ վէ մասրաֆսըզ մէքթէպ օլսուն ոէյի
սիր . վէ հէր քէս խաթիրսատինէ կէօրէ՝ մէչգ
էթմէյի իլմէ իգթիդա էտէնի պուլսուն ոէյի
սիր : Վէ քիմսապլարըն ձինսի՝ միգսարը նէ
գադար այա օլմուրսա , եաիսան սատամ օ գադար
զիյատէ օլուր :

Գէզալէք պիւյիւք մանսասթըրլարտա, վէ սայիր
խայրատի էէրլէրտէ , էա պիրլիքտէ էաշայան
քիմսէլէր իչին , էախսա իլմէ հիզմէթ էտէնլէր
իչին , պիր եանսան քիմսապլարը սրթըրսըգ ձէմ
էտէրլէր , ամմէյէ ֆախսէլէրի օլուր :

Նաքին պիր պադիշահը սատամըն քիմսապիսան-
սը պուռ նէյնէթմէ օլմազ . հաթմա պուռնուն
ղըսսը սըր պիրէ : Փադիշահ վէ մանսասթըր քի-
մսապիսանէլէրի ամմէյէ էարադմագ իչին պիր .
պադիշահը սատամըն քիմսապիսանէսի էալընըգ քէն-
սի հիզմէթ էթմէսի իլմէ սաիր օլմազ :

Օնլարտա հէր իլմէ սաիր , հէր պիրսէյն , վէ
հէր պիւրլիւսիւ թէքմիլ , թէմիզ , վէ զիյնէթլի
օլմագ իգթիդա էտէր . պուռնուսա՝ հէր քէ-
սին քէնսի թալիպ օլսուղու մադսուէլէրէ սաիր
օլմազլար յողսա , օնսան զիյատէսի զիյատէ
օլուր : Իգթիդա օլմասան զիյատէ քիմսապլար ,

թէմիզ պաղլար, եալըզլար, պօյալար, ջմնալը ալալար, պէր պայաղը առաքին օգուտսաքնա հիչ պէր ֆախաէի եօգ. ֆագամ պէր պէչիւքլիւք, ֆօտուլուդ խոսխոսը սըր. պէչիվքէրին մէրամը կիսպի՝ խալխա ֆախաէ տէյիլ, իլլա սալթանալըրնա նիսպէթ էթմէք պէր:

Հալթա պագ տահա նէ օլուր. չինքի պէր պայաղը առաքին պու միսլի քիթապխանէսի պէր մէնֆառաթ իչին տէյիլ. իլլա պէր գուրու ալթանաթ իչին օլտուղունտան մնտտա. պէօյլէ պէր քիթապխանէնին տահիպի՝ քիթապ ֆիչինսնի կիսպի օլուր. հէր քիթապըն միւէլլիֆինի պէրիր, եազըլտան մառաէնին գոպտա թառլագ խաղէրինի վէրիր. հէփսինի պէր պէրինէ գաթար, պէր աշուրէ եափար, հիչ պէր պէլէխինաէ մէֆհում օլմազ:

Պէնիմ խոճամ Աննէքա ֆէյլէսոֆ՝ քիթապըն չօգլուղունու՝ թառաքին չօգ ախ րլիսախինէ պէնզէյիր, "Հէր ախրլիսախինաէն թօգ տօյուտ եէնմէզ, ֆագամ պիրէր ազ չէշնիսինէ պագըլըր, նաֆիլէ եէրտաէ մէնաէ էօրաէլէնիր, հիչ պէր տօյուտլուգ պուլատագ. պիրա ախրլիսինէն չօղու՝ աղըլըր պուլաչմըրըր, յաքին վիճուտտու պէսլէմէզ, աէր Սօկրա պէր եէրտաէ տահա, "Մաղալահա՝ քիթապըն չօգլուղունտա տէյիլ, էյիլսինաէ պէր,, տէյի խոպէր վէրիր. "Քիթապըն չօգլուղու յազըտ տէյիլ, էյիլսի յազըտ սըր,, տէր:

Վագ'ա պէր առաքին չօգ քիթապլարը օլմազլա էյի քիթապլարը օլմագտա չօգ ֆարգ վար. պիրա զէմանէտաէ քիթապ եազըտ՝ քիթապ պառաքըտագ տէվռատը պէր շէյ օլմուշ քի. մէֆհում

սու զ մանասըզ քիմասլարըն սայըսը եօգ. չօղու
աա սախը քիմասլարսան մասսաե ՃէՀ էախ,
էլին էՀէյինէ սահիպ օլուրլար: Վէ պիր չօգ աա
պօշ վէ ֆախիէախզ քիմասլար վար քի, խալ-
գըն ֆիքրինի սաղըսըր,իգիհիզալը օլան քիմաս-
լարը օգուսմադա մանի օլուր. վէ պէնքի հէր
քէսին քէնան հիզմէթինէ էղղէՀ օլանլարը պէ-
լէ օգուսմադա վազըմ գօսմազ:

Քիմասլըն էյիլիյի՝ օգուչանըն եօլունա, ին-
հիսսապընա. վէ խոհխասսընա կէօրէ հէպսիզ
օլուր. հէր քէս Ալլահըն էմրի իւզրէ՝ քէնան
պուլունսուզու հիզմէթի հէքմիլ էհմէյէ պօրճ-
լու օլսուզունսան, հէր քէս՝ քէնան հիզմէ-
թինէ միւհասսալիգ օլան քիմասլար՝ էյի վէ էղ-
զէՀ օլուր: Հէքիմ հադգընա շէրիսաթ քի-
մասլարը էյի քիմասլ սէյիլ. հաքիմ հադգը-
նա իլմի հերկ քիմասլարը էյի սէյիլ. սէվգիհ
խասսիէսինէ՝ սասվա սինդիէյճէք օլմասլըգսան
սօնրա, նէ սիրի եասլը, նէ օսիրի. քէզալիք
սախլէրիմ:

Հէքիմ օլանա շէրիսաթ քիմասլարը նաֆիլէ
խէ, սասուսաճսաբանուհիւն, հէվսիրիս, շիր
քիմասլարը՝ նէհինէ եասլը: Խոհէր հէքիմ,
խոհէր զայրիէր, օսասընը էվինի յազըմըզ քի-
մասլար ըլա նինջին օլսուսուրմալը:

Հէր քէսին քէնան իչինէ սախը օլան քիմաս-
լարսա սիրէ իչէ եասսանայանլար օլուր. եա
սիր սիրինին սէօյլէսիյինի հէքքասլար, եա գը-
սասլարը սիր սիրինէ զրսա օլուր, օգուչանըն
ֆիքրինի սաղըսըր. քէնան սգընա սլրագմազ
եա եազան Ճահիլ օլուր, սգընա պէյէնմիշ

ըսւր, այդըրը չէլէր էազար :

Պուհուն իչին պէն Սէնէքանըն նասիհաթին-
աէն այրըլմամ : Օ ալիմ ասէր քի ,, Պիր ատամ
պիր սեհիթէ կիթմէյէ գարար վէրտիքաէն սօնրա՝
պիր էօլու թուէթուն կիթսին , սօգուգ սախըթ-
մասըն , էօգաա կիթսէյի՝ էօլա կիթմէք օլմազ ,
էօլ չաշըրմազ օլուր ,, ասէր : Պիր էօլա կիթմէյէ
չօգ քիթատա հաձէթ ասէյիլ , զիրա էքսէրիյէտ
հէվէսլի օլան ատամ՝ էօլչիս գարար պիլմէզ :
Օ ալիմին ասէսիյի կիպի ,, Քիթատլարըն չօգլու-
ղունան , քիշինին ֆիքրի էօրտուլուր ,, չօգ չէյ
գարըշմըրտըղընան , քէնտիյի ալտատըր , սոնրա
մէրամընա վարմա օլմազ :

Պէն չօգ պէլլի պաշըր ատամլար կէօրտիւմ ,
պաղը մատամէլէրի իւտիւն քէօյիս օգուտուս
կէչմիշ , հիչ պիրինատ թէմիզ էատընմամիշ . սէօյ-
լէչիյի էէրտէ , չօգ քիթատ ասէր էատէն՝ հէր
չէյի ֆատլ էատ պիլսէր կիպի , նա պիր քիսըր իլէ
սէօյլէր . հիչ պիր հապդը էօգ , էախսա ֆիքրինա
տ չօգ չէյի պիր պիրինէ գարըշմըրըմըշ . հիչ պիր
չէյի թէմիզլի սէօյլէյէմէզ :

Պէօյլէ պիւյիւք քիթատիանէլէրի օլանլար
զէվզէլի սիր . հէր քիթատըն ատընը պիլսէրլէր ,
նէ մատամէ իւզէրինէ սէօյլէսինին՝ ազ չօգ պի-
լսէրլէր . յոքին քէնտիլէրին հիչ պիր մատամէտէն
իստիէրի էօգ . պիր չէյ սօրատաձագ օլսան , օ մատա-
տէյի ֆիլան ֆիլան միւէլլիֆլէր սէօյլէր , ան-
լարըն քիթատընատա ատուշմա ատա՝ սօնրա ձէ-
վապ վէրիրիմ ասէր :

Պու տա պիրմէք սիր ամմա , էլլին սէօյլէսինինի
սէօյլէյէ պիլմէք սիր : Իչմի օլան ատամըն իչի՝

քենաի ֆիքրինաէ եազըլը օլուբ, վէրախի ձէ-
վաայ՝ քենաի ապլընաան օլուբ : Վէ չինքի ին-
սան ապլը դըսաա տըր, հէր իլմի՝ հէր մաաաէյի
գաալթ էաէմէզ, էաէ պիլէձէյինէ գաաար վար-
սա՝ էլվէրիր :

Օնաէն իչին պիր աաոսա ֆահիաէլի օլան՝ քէն-
աի մէմուրիյէէթինէ միւթաալիք օլան քիթապ-
լար տըր. օնաան գիյաաէսինի՝ պիլմէյինէ իա-
լէվ վէրմէյէրէք՝ ապլընա պըղարըա պիլդըրաէ, օ-
պաաաըն: Եինէ Ընէքա աէր քի,, Էլինաէ օլանըն
հէվսինի օպաէյամաղսան, օպաաաուղունաա էլին-
աէ ապապսան՝ էլվէրիր ,, :

Լաքին հէվսինաէն էվվէլ՝ քիչի քենաի պար-
ճու օլանա մաէպայէէա օլմալը: Պիր հէքիմ թըղ
քիթապլարը օպաամազ սա, ձէմիյէէթլէրաէ
քենաիմէ աֆէրիմ աէսիրէյիմ աէյի՝ աթիղ վէ
ձէսիա չինիր քիթապլարը օպաամասա՝ պէյթլէր
եազմասա օլուբսա, վապթինի թէլէֆ էաէր:

Պիր եկեղեցիյէսան աասա սաւըր քիթապլար,
սաւըր քիթապլարըն թաֆսիլէրի, ասսաւաձա-
բանաաթինէ, իլմի էաէպ, վէ պաունա քէզալէք
քիթապլար յազըմ էքէն, պազըլար թաաֆի
մասապլար, պէյթլէր, փիլոսոֆիյաէսան քիթապ-
լար, հէնաէսէ քիթապլարը օպաաւ. պաունլար
եկեղեցիյէսանա յազըմ չէյլէր սէյիլ. յաքին չո-
ղաա պաունաա աա էթմէզ. վապթինի էչիյսա իչ-
մէքսէ, կեղիսա ենաբիւլաա վապըթի կեչիրմէքսէ՝
հէվասինա արամազսաա կեղէր. պաա հէվսինաէն
ֆէնաա տըր. ամմա պիզիմ սօհպէթիմիզ քիթապ
հապրընա տըր, պիզ օնաա պապալըմ :

Նէթիձէի քէլամ չօղ քիթապ քենաի հալին-

ան էյն ոչը, յարին հէր քեան էյն ակյել. Փա-
գամ հէր ոլկրնին ինձիխատ էմանչի ելմէ՝
սէնատէ միւմատլխ օլան էյն ոչը։

Տիւնեատ հէր իլմէ հէվէս էտոյ ան, պաշա
չըգարան ագըլըար վար ոլար. վէ պէօյլէչէ քեն-
անիչքին էլզէմ օլանը՝ քիփայէթ միգտարի օգու-
աուգտան ոնկրա, պարը իլմէ՝ էյլէնճէլի մարկ-
Փէթէ հէվէս էտէրսէ, ալըսլամամ. վէ էյէր
պիր մախտուս մէմուրիյէթի էօզ ուսա, պօր-
ճունու խաթըրընտան չըգարմադըգտան ոնկրա,
հէր նէ իլիմ խաթէրսէ՝ հէվէս էյմանի, օգու-
սուն։ Պէօյլէչէր քիմսայ ուղուրսունատ ճէ մտա-
լըմի էյմանիչէր, յարին եինէ իգթիյա էտէն-
ան գիյատէ խարաճի էյմամանիչէր։

Պիր մարդ քիմսայ ատա վար քի, հէր քի-
մէ օլսա եարար. յարին եարդը քի հէվտանտէն
ազ օգուաուղուտուդ ոնըար ոլար. ինանմը մէր-
պինչ էտճէչը, վէ կէրէչը Ալլահա՝ կէրէչը գար-
ատաշըմըզա՝ կէրէչը քենատի նէֆսիմիզէ օլան պար-
ճունուզա էօրէտճէչը քիմսայ՝ ոնըար իչէն,
եխտիյանը պիրլէ պարգալըմըզ էօգ։

Պարը քիմանէչէրտէ նէյչ քիմսայտանանէչէր վար
քի, պիր սատաճաշընը էօգ. վէ վար ըսա
պիրլէ, էլէ ալընմատըգընատան՝ ատըրատաղա էչէր-
ատ կիւվէչէր էմիշ։ Ինանմը մէրտիյէ էտէճէչը
էտէտ քիմսայըլը պոշ չէյչէր ոլը, ատըա գա-
պընըտըգըն օգուչատաղը չէյչէր ոլը. էօյլէ կիւ-
զէտէ քիմսայտանանէչէրէ եարդըմատ. քարըշ
քիմսայըլը մը. հոգևոր քիմսայտա մը. ատըը
սէօյլէյինչէը՝ նէչըն մսատըչէր էօյրէնտէչ իչէն
եսէ, վէչ էյլ. էօգսա օգուչատ ոօհատէթին-

աչն հիասչ ալմագ նչյչ՝ յաղթմ։

Տինչ մեզհչաչ գարշը՝ ձահիլչերին կիօգնիս աչաճագ մչձմաալար, միսթիբչսմիչերաչն գալմա էաչապիչ մասալար օլմալը, վչ միսձիչ լիա իշի, հալարզալը՝ նագրչալ կիսղչ պաղալ օլմալը։

Լաքին պուճլար փահալը օլսար. հայ հայ, միս՝թիչսչեր օլաս գլարը պուճաան պչլլի ախր. պչն սչ աչրիմ քի, խալդըն ագրլարզ սչլի օլաս գաս՝ պուճաան պչլլի ախր. պչօյլչ մսրաար չիյլչրի՝ չօյլչ հչվչս իլչ արայրպ, հչմ պահասնը արթրրր, հչմ սաթանըն քչսչսինի սօլասարար։

Էյի քիթապլար նիչին պահալը օլմազ. քիմ սչ արամազ, քիմնչ իթիպար չթմչզ, ծնուն իչին։

Պու վչձհ իլչ օ մչշհար քիթապսիանչլչրի օլան աասամլարըն մչշրչսի նագրս օլար, թիթիզ օլար. քինաի միսթիքսպիր ֆօասալ օլար. ինսանկյչսթին սալ նիշանչսի՝ իլմ իլչ թահսիլ օլունան թանթլրլրզ իքչն, չօյլչ սասամլարըն իսզչրինաչ ինսանկյչսթին չսիրի պիլչ պուլունազ. շչհվչթլի, չօվքչլի, րապուսթալզ, վչ պազրսը պինսիչ իսանսալզ օլար։

Քիշինին գալպի չիրք իչինաչ գալաձագ օլասուգաան սօկրա, քիթապըն չօգլուպու նչյչ՝ կարար։ Քիշի քինաիկ էպչմ օլան շչյի չօյրչնչմչսիքաչն սօկրա, չօգ շչյ պիլմինին ֆահասի՝ նչ ախր. էյչր օ չօգ շչյի սչ պիլչ պիլմիշ խան։ Ֆիլան ֆիչլչսօֆիուն սչօյլչսիկինի, ֆիլան շանշին պչյթլչրինի էզպչրաչն պիլնպ սչ, էյի

հաշյալ՝ էլ էօլմինին էօլուներս սիլմիմէք, աւետարանը՝ Աստուծոյ էմրինին էօրէնմիմէք, չօ-ձուդ՝ ձէյլէր սիր սէյ ղէվզէնիպ իմիտար էմմիմէք, եսթօտ նէ սէմէք իսթէտիքլէրինին թաստիղ էմմիմէք, վէ ամէլլէրինին ընլատա ուշ-աուրմաղա ձահա էմմիմէք, սիլկինճլիք սէյիլ սիր։

Ընլիմին սիրի կիուզէլ սէօյլէր. «Իլիմ՝ չօդ պիլմէքտէ սէյիլ սիր, պիլմէյինին էյի գուռլանա-մադըս սըր» սէր։ Եա քիշի հնր չէյսէն էվ վէ քէնտի նէֆսինին իհանլըղըդ իմէրսէյէ էմ-մէզսէ, պիլմէյինին նամըդ էյի գուռլանա սիլիր։

Սահիհ իլիմ օ սուր ասլմազմ. քիմսէլա-րըն քիմսէլ՝ քիշի քէնտի նէֆսինին թաստիղ էմմէք սիր քի, սիւյիւք քիմսէսինէլէրիդ միհմանճ սէյիլ։ Սէննէքա Ֆէխրէսոֆուն սէ-սինի կիսի «Քիշի ապըրըր էյիյի մէլ էմսիյմէք իչին չօդ քիմսէ իգթիզա էմմէզ»։

Պուս պապսէ սէօզիւմճ ինսան. վէ սիր էյի միձլահազա էսէձէք օլուրսան, ինսանճաղըն-սա շիսդէմ էօդ։ Միւքէլլէֆ քիմսէսինէ էսմէ-մէդ սիր իլէմ սիր քի, քիշինին ձահիլ գուլ-մազընա սէպէպ օլուր, վէ ինսանա յազըմ օլսան ինսանլըղէմ իհալիսինէ Ֆոխուսուն էօդ, հնչ սիր սէմէքլէ չըգմազ, նաֆիլէ վազըմ զայ օլուր։

Սանա՝ ապսալ օլ, էօմրիւնիւ իհէֆէք քիւր-սէ կէչիր սէմէմ. քիմսէլըն օլսուն, յազըն Ֆոխ-սէլի քիմսէլըլըն օլսուն։ Ընլատըն սիւյիւք-լիւյիւնիւ, ինսանլըն սէֆիլլէրինին էօրիւնմէձէք հնչմէմ վէ սոկը իլիմ քիմսէլըլըն օլսուն. վէ հնր չէյսէն էվվէլ քէնտի իհտիյաճլարը-

նը թանըտըպ, մէշըհալինի թասիին էտէձէք չէյ-
լէր օլսուն ։

Նէթիձէի քէլամ հէմ պու ախունեասաէ ա-
շամանըն թարըմըը էօյրէթմէին, հէմ օսկր ախն-
եայէ կնչմէնին էօլսունու . զնրա պու քիթապ
մէրասիլըլարը՝ քիթապըլարը գալարըրըպ գօյուպ
թօզսունու սիլքէն առամըլարա՝ փէք էապըդ օ-
լաձագ . օ գառար քիթապ ասվ էթմէքճէն
ասկրա , եինէ կիւն օլաձագ քի . ձահիլ ահմագ
պուլունաձագլար ։

Հէլէ պէն գըրդ սէնէ օլույօր , պիր սէֆ՛ա
առւրբ Բեունարգասուն թէֆէէք քիւրէրինի օ-
գուրքէն , իլք սէօզլէրինէ իրշաա օլսուս , պու
ոէվասաան սագընըյօրուս ։՝Ձօգ առամ չօգ չէյ
պիլիր , յաքին քէնտի քէնտինի պիլմէզ ։՝ տէր ։
պէն պու սէօզիս օգուրյալսան պէրի , հէր չէյ-
սէն էվվէլ քէնտի վիձուտասուս վէ նէֆսինի
օգուսսաղա սիւշտիւս . վէ պու էսնա թալիմէ-
րիմսէ՝ սէլիլիս առխա պու սէօզսիւր ։ Կէրչի
չօգ իլիմլէրէ հէվէս էթտիս , զնրա պիր եայ
առխա կէրիլի առւրսառղ , պուղը սա կնվէթ-
մէլի . յաքին իլք պաշլասըղըս սէրսի էլսէն
պրոգրաառս . նիհայէթ անլասըս քի , քիչ՛
Ալլահ ըլա քէնտի նէֆսինի թանըսառան պայ-
ըրսը պօշ ուսուշ , վէ ինսաններն ֆիքրինի պու
իքի չէյսէն պայրան չէյլէր՝ հէվի չօձուգ օյուն-
ձագլարմըշ ։

Իչթէ սանա կնօնառէրէ պիրէձէյիս քիթապ
սէֆթէէրի պու առւբ . զնրա սէնէլէրինի պու
ոէվասյա թէրէֆ էառնպ սէ . սօկրա սէն սէ Սո-
ղոմոն խառառան կիսի սէօնիւպ ։՝ Էլէրինին

եափարդը չէյլէրէ, վէ նաֆիլէ լեէր ապօքսիյ-
իւմ զահմէթլէրէ պադարդըմաա, հէվիհինաէ
հէվա վէ կէօնիւլ ադասը կէօրանիւմ (ժոզ. Բ.
11)։ ապմէյհին։

Էնձամընաա պու սէնին կիւզէլ քիթապիա-
նէն նէ օլուր. էվլաադն՝ վարիսին օգուտադա
հէվէսլի օլմազսա, եա էօգ պահասընա պիր
քիթապձըա վէրիլմէր, եա փարչա փարչա ա-
թարլար, եա պիր մանասթըրա վէրիլմէր, եա
կիւվէյէ ֆարէյէ եէտիրիլմէր. վէ սէնին պու
գաադար զահմէթ վէ մաշրաֆ ըլա եափարդըն
չէյ՝ եուֆ օլուր կիտէր։ Էօթէ եանաա էյնէ
ֆէնայը իշարէթ էթմէյէ՝ եալընըզ պիր քի-
թապ գուլանմադըգլարը վիլայէթ իչին՝ նէ գա-
զանմըշ օլուբսուն։

Ինչա Ալլահ՝ շիմալի մէքթուպուսուն իսլէ-
մաադը գաադար բուպուլմասըդ ապինլիմ. էօյլէ
ապինլ մի։ Սէն սէօյլէմիքլէրիմի պէյէնմիշսին
պէյէնմէմիշսին, պէն պարի պօրճումու էտա է-
տիպ, սէնին սաադըդ տօսթունդ օլադուդումու իս-
պաթ էթմալիմ ա։

120

ԳԱՐԴԱՆ ԱՎԸ

ՔԷՕՐՔՆԴԷՒԻ ։

Ընիչ պիրաաէրիմ,

Այն պէնաէն հէվաոիա խաթէրսին, վէ թէմ-
պէլլիմի նէզաքէթէլէ եիւզիւմէ վուրուբաուն.
հապգըն վար. լաքին ուամալըմ աֆվ էաէրսին.
զիրա պէն պուննաա ապա սայըմըզա պիր զէվզի
վէ ֆահաէլի ահպապըզդա սաըմըշըմ քի, ախն-
էայը ունու թամուշուամ: Ադաիոպ մէշրութակ պիր
սուսամ սըր. պիրէօնիէ օլան սուսամ՝ կիւլմէ.
մէք միւմքին սէյիլ. լաքին չօգ սաա չէյ էօյրէնի-
լիր. խուլասա պիրէօնիէ գանուշմասաա հէմ
ապըլ էօյրէնիլիր հէմ զէվզ ջգաբ. օ՝ լաթիֆէ
իլէ չէյ էօյրէօիր, գարշըսընսաքի ան խօշլանա-
բագ էօյրէնիր ։

Պէն սախմա զիհն աչաճագ չէյլէր սօրսըրմ,
լաքին օ էայլէ զէվզի կիւլէճէք թէմանիլէր իլէ
աէյլէր քի, խաթէր խաթէմէզ խաթըրմասաա գա-
լըր ։ Նալընըզ գալսըղըմ էէրսէ, էէթսէի լա-
թիֆէլէր՝ պաղը պաղը խաթըրմա կէլիր. զհ-
նիմ թազէլէնիր, վէրսէյի նասհաթլար ֆիկ-
րըմաէ սահա զէյսաէ էազըլըր ։

Պու սէյրէսէխսաէ խէլաֆըմ օլմասըդընը

անլատելոյ, սէնի տէ կիւլտիւրմէք իչին, սանա պիր օյունուն նագլ էտէյիմ. պէնի պու օյուն ուլա ինքի կիւն էյլէնտիրտի: Կէրչի պու օյունուն նագլինի իչլիմիչ իտիմ, պիր աղ վուգուֆում վար ըսը, լագին օյունու կէօրմէյինճէ՝ պու օլտուղունու պիլէմէմիմ:

Պիր կիւն պանա՝ կէրչի հավա սօուգ տուր ամմա՝ մանի տէյիլ, հազըր օլ սապահ սէնինլէ գարդա ավընա կիտէլիմ տէտի: Պէն կիւլտիւմ. գարդա ավընատան նէ օլտուր քի, պու սօուգատա վարըպ թիմիրճէյէլիմ տէտիմ: Ձօգ շէյ օլտուր. սէն տէ փէք իօշտանըրսըն տէտի: Գարդա պիր վէլէհինա հայվան արը, հէմ ավը կիւճ, հէմ էթի էննէզ. պուննուն էօլմիշիս նէյի՞ տարար. իօշ իտմի պուննատա պիր զէվզ չըղարտաճագ էտըր օլմագ կէրէք տէյի՝ քէննտիմ քէննտիմէ կիւլտիւմ:

Իրթէսի կիւն սապահտան ուչագ կէլտի պէնի էրքէնճէ օյանտըրտը. գալգտըմ կէյինտիմ. սօուգ սօգուննտատըն տէյի պիր էյի էօրթիւնտիւմ, վարտըմ քէննտէյի պուլտում: Պիսիյէք օլտու՝ ինքի տէ հիզմէթքէտար պիլէհինճէ հազըրլանմըշտըր. էվտէն չըգարտը, շէհիրտէն միշարը տարըմ միլ գոտտար կիտիճէք, պիր չայըրտա վարըրտը քի, գար կիպի գըրտազը տազմըշ, չայըր պէմպէյազ օլմուշ. չայըրըն պիր տանընտա պիր քիօյլիս էվինէ կիրտիք. էվին իչինտէ պէշ ալթը քիօյլիս վար, վէ պիր գաչ թիւֆէյիլէ՝ պիրազ սա պարուտի տաչմա հազըր տուրտուլար:

Պէն պու տավըն սօնունու տէյր էթմէյէ՝ պէքլէյօրտում. ուչագլար գոնվէյի հազըրլայընճայ-

առէք պիղ աթէչին գարչըսընաա օթուրաուգ, պիրեր իքիչեր պէքսիմէթ եէյիալ՝ գահվէմիզի իչէրքեէն, քեօյլիւլեր տիշարը չըգար, վէ պիր եառըմ սաաթ գաաար էյլէնաիքաէն սօնրա՝ հաղըր տըր տէյի կելտիլեր խապեր վէրտիլեր։

Օնաան տիշարը չըգարգ, գափունուն սա. չաղընըն ալթընաա օթուրաուգ, թիւֆէքլէրի պարուաաւ օրայա կեթիրտիլեր։ Պու օյունուն սօնու նէ օլաճաղընը պիլմէմ, պէն պիր գարար կիւլէրիմ, օպիրլէր աէ պանա պագար կիւլեր. եառըմ սաաթաան զիյաաէ պէքլէտիք, պիր գար. ղա կեօրիւնմէզ։

Նիհայէթ էօթէաէն պէրի էլլի գաաար գար. ղա զուհուր էթտի, կելիպ կեչէճէքլեր. թիւ. ֆէք ալթալըմ մը տէյի սօրաուամ, զիրա փէք եիւքսէք ուչայօրլար, եէթիշիլմէզ խոի։ Տայը. մըզ՝ տուր ատէչէ էթմէ, ծնլար թիւֆէք մէն. զիլինէ կելիրլեր, օ զաման՝ զահմէթսիզ վու. րուրաուն տէյի։ Պէն կեօղիւմիւ կեօք եիւզիւն. տէն այրըմայօրուամ. վաղ՝ա թաաճճիւպ էաէ. ճէք չէյ, պագարըմ պու հայվանլար եօլլարընը սապըրտըգ՝ չայըրըն իւզէրինաէ տօլաննա տօլաննա եապընա էնեյօրլար։

Աէպէպի նէ օլաուգուունու պիլմէմ, պիլմէ. տիյիմաէն պագարգճա չաչայօրուամ. պիր տէ տէօնէ տէօնէ եէրէ էնտիլէր, չայըրըն իւզէրի. նէ եայըլտըլար։ Պու տա պիր չէյ տէյիլ. պա. գարըմ պաշլարընը եէրէ սօգտըլար, պիր տէ գալդարլար քի, պաշլարընաա պիրեր պէյաղ քիւլահ վար. մէյեր քեաղըտ քիւլահլար ըմըշ։

Իչթէ օյուն օ զաման պաշլատը. հայվանլար

պաշարքնը էօթէ պէրի տուրտուլ , փէնճէլէրի ի-
չ քիւլահը կէօզէրինին իւսթիւնտէն չըգար-
մադա սավաշըպ տուրտուրար : Օ տրտատա քնօյ-
լիւլէր ոկր՝ չըղըշըրտադ ոճշարը ուղրատըլար .
հայվանլար իւչքիւս հավալանտըլար . հէր պէրի
պէրը եանա ուչար , հիչ պէրի նէ եանա կիմ-
սէյին պիլմէզ :

Պուճլար հավատա ուչուշուսադ սէօնէր . պա-
զը տա չարփըշըդադ պիր պիրինի եէրէ տիւշիւրիւ-
լէր . պէն կէօրտիւքճէ կիւլէ կիւլէ պայըլտը-
րտըմ . ֆադէր հայվանլար չատալարլար ամմա
գուրթուլուչտարը եօք . վէ ադամդադ պիր քի-
նէ եանա կիմսէյէրինին պիլմէզլէր . սէօնէրլէր
սէօնէրլէր՝ կիմնէ չայըրըն իւսթիւնտէ տիրլէր .
պիր գարըչ ուզադ կիտէմէզլէր : Պիր կիւլէճէք
չէյ տէ սէվգիդի տիր : Պաշարը քիւլահըն իչին-
տէ , սէրինտէն պիր գարըն սէս չըգար : Ընդա-
տաշլարըմըն հէֆիսի կիւլէյօր , ամմա ծիլար պու-
սէրի զայըր զաման տա էմմիչ , գարդալատան
ճյատէ պէնիմ կիւլիւչիւմճ կիւլէրլէր :

Նէհայէթ քնօյլիւլէր իլէ պէրտաէր ֆիթ-
ֆիէքէրի ալադ , չայըրըն օրֆատընտա չըգադ ,
եադըտա կէլէնէ ուչուրքէն նիչան ալտա վուր-
մադա պաշլատադ . քնօյլիւլէր ֆիւֆիէք տօ-
տուրտատա ֆայնէին , պիզ ալտըգճա ծնլար տօ-
տուրտուր :

Պէնիմ հէր շէյտէն ճյատէ զէվգիմ՝ չիւնքի
պիզ չայըրտատա տադրնըդ տուրտույօրտուզ , հայ-
վանլար էօթէ եանտատա ֆիւֆիյին չամանֆատըն-
տան իւչքէլէրլէր , պանտա տօդտուս գաչտըրտը-
ր . պէն նիչան ալըրտըմ , փէք եադըն կէլիրլէրտէ՝ էլ

վուրուբ, չաղըրըր, չամանթա էաէբիմ. պէնուէն դօրդար օպիր եանա Թէքէրլէնիր, պէն կիւլմէ-
սէն պայըրըրըմ:

Պիր սաաթուան զիյատէ պիղ պու հայվանըլ-
ըը դըրարդ կէչիրսիք. Ֆագըր հայվանլար էօ-
բուրլուպ սա օլ գաասար աշաղա էնէյօրլար քի, կէօյնւալէրինի էէրէ չաղրիայօրլար, պիր սէ-
աճըրըա Թագըա գըլարադ էինէ հավալանըայօր-
լար:

Հէլէ օյուննուն սըրըրնը քէօյլիւլէրսէն էօյ-
բէնաիմ. քեաղըար քիւլահ կիսպ պիւքիւպ էա-
վըշարըայօրլար, իչինէ պիրէր վարչա էՌ գօյ-
օրլար, էէրսէ պիրէր սէլիք աչըպ՝ քիւլահլա-
րը իչինէ սօգսուգսան սօնրա, քենարլարընա էօգսէ էօղիւ պուլաշՌըրայօրլար. գարըշար էՌին գօգուսունա էնիպ, պաշլարընը քիւլա-
հըն իչինէ սօգսուղու պիրլէ՝ քիւլահ պաշլարը-
նա էավըշըպ գալըայօր:

ՆիհայէՌ հէվիմիզ էօրուլսուգ. պէն հէվ-
սինսէն զիյատէ կիւլմէսէն էօրուլսուս. գար-
զալարը քէօյլիւլէր սէվիշրսին սէյի պրագարդ, պիՌ շհհիրէ սէօնսիւք: Պէն օսամա կիրսիմ պիր սազ բահաԹլանայրս սէյի, չամաչըրըմ էաչ ըար, չամաչըր սէյիշսիմ. վէ օլ գաասար էօրզուն ուսուս քի, պիր սազ ԹէնէՖՖիւս էՌ-
մէյէ միւհԹաճ ըարմ. պու ձիւմլէ իլէ էինէ կիւլմէմի զաապԹ էաէմէմ, կէօրսիւյիւս մաս-
գարալըգլար իսաԹիրսիս կէլսիքձէ. խուսուսա արգասաաչլարըն պիրինի կէօրսիւքձէ, հիչ սու-
բսամ կիւլէրիմ:

Օսամա իլք կէլէն՝ սայըմըզըն պիւյիւք օղ-

լույսատու. պիր պիրիմիզի կեծրախուքլէյն, էյնէ կիւլմէյէ պաշլասըդ. հայվանլարըն չապալան-մասընը նագլ էախտ, կէօզլիմիզէն եաշ կէ-լինձէյէաէք կիւլէբիլ. լաքին պաղասը պիզիմ գասար կիւլմէսի. ֆագաթ շիմոկլիք բահա-թընա կիւլ ամմա հայվան օյունու ատուր աէյի ալընաճագ հիսաէ եօդ զանն էթմէ աէսի կիմէսի:

Ֆիլ վագը թասամասն ասկըա օտասմա կէլսի, անէչին գարշըսընաա օթուրտուդ, օրասա էթ-տիյի ասհպէթին ադձէ ալաճագ եէրլէրինի նագլ էաէյիմ, անլէ. վէ պանա տա սրատա պիր պու գիսաէաէն հիսաէ ալ աէյի թէնպիհ էաէր սէօյլէրսի:

Պու սապահ օ գարշալարը կիօրմիւն միս. ոնլար ինսան գըսմընըն եաշամասընաա էօրնէք պիր աէսի. ախունտաէ գալըլար տա, էրքէք-լէր աէ գարշա կիպի պիրլէր. գարշալար էթին գօգուսունա կիմէսի կիպի, ոնլար տա ախուն-եէվի չէյլէրին գօգուսունա կիսէրլէր. պուզու-լարընը գանատլրաճագ չէյի եա կիօզ իւլէ, եա ֆիքր իւլէ կէօրմիւքլէյն, հիչ ախուշիւնէք էօգ, հէման օլ Թասաֆիա տօղուլուրլար. ոնու-նէ օլաճաղընը միւյահազա էթմէսէն, էթին Թամաթյլա պաշլարընը օ աէլիպ տօգարլար. պիր աէ կիօզէրի էօյլէ պաղլը չըգարլար քի, տօղրու էօլու պուլամագ օլուրլար. վէ էօմիւ-լէրինի օ քիօրփուքաէ կիչիրիրլէր, արթըգ իսլահ օլամազլար:

Սօհպէթինէ պագարմ քի, պէօյլէ պիրտաս-գարալըգտան էլգէմ աէրա չըգարլըօր. հայրան օլաում գալսըմ, տահա զիյատէ տըգդաթ էթ-

մէյէ պաշտաօրամ։ Պագ ինսան գըտրնա, հէվէս էթաքի շէյէ նէ գառար կէօնիւլ վէրիր աէսի. նէ քէամիլլիք պիլիրսէր, նէ քէնահիդի խառկ էտէձէք՝ Ալլահ էմրի պիլիրսէր. պիր քիրչ քէօրէմէսէն եահուդիսա, արթըգ քիւլահըն իչինաէն գայրը շէյ կէօրմէզլէր։

Պագ շու ֆէնա եօլտա կէզէն աատմա. գարզա կիսի՝ յօգմանըն էթրաֆընը աօլաշըր. պիր աէ քիւլահ պաշընա կէչահիքլէյն, պասիրկէթ կէօզիւ պաղլանըր, արթըգ շէյ կէօրմէզ, կէօզիւ աչըլմագ միւմքին աէյիլ. ահմնալըգ թինյէրի աէօքիւլահաէն ածկրա, պաղը քիրչ էթի քէմիյի պիլէ չիւրիւր։ Վէ պուՆլարընքէօրլիւ էօյլէ հայվանձա ապր քի, պահթընա՝ թէնինին իահաթէլիյի աագալամագ աա օլա, կէօզլէրինի քէօրլէյէն քիւլահ պաշլարընաան չըգմազ, վէ պու քէօրլիւյիւլէ մէզարա կիրիրլէր։ Եաչը քէմալէ էրիսի՝ գուվվէթի գալմաա պիլէ, ենինէ կէօնիւլ ալդուաա օմուրսաար քիւլահաան չըգմազ։

Լաքին պուՆլար նէմիզէ յազըմ. պուՆլարընգօգուաա վէրք ֆէնա ապր. պիզ աահա էյիձէլէրինէ պագալըմ։ Իահթիսա կիւզել գարըա հէվէս էաէՆլէրի թէֆթիչ էաէլիմ։ ՊուՆլար՝ ահմնաաա կիւզել գարըսը օլմագ կիսի պիւյիւք աէվվէթ օլաՆագ աանըրլար. պուՆլարընահմէտ կիրմէսի՝ Ալլահընը իայը աաւաագնա, յուԹֆունա նահէ օլմագ նէյնէթինէ մի ահը. նէ՞ միւնասիպէթ. ահմնաէյէ կիրմէք՝ պիր իարհուդգ իձրաաը օլաաւզաւնաա իահթըրլարընա պիլէ կէթիրմէզլէր. հէման՝ շու գալըը

ալտղտիլա ախանեա պէնիմ օլսաք զանն էտէ-
լէր. հիչ ահմէզլէր քի, պադալըմ գալը նէ
մէջլիսատ տիր, ըրազը վադալը եէրինատէ մի. է-
վինի իտարէ էտէձէք մի. իսայը. հիչ պիրինի
ախչանմէզլէր: վէ պաշընը քիւլահա սօգ-
տուգայն հէվտինի ճէհէննէմիւլ էտէրլէր, գա-
րընըն քիպրինի սիճէմինի չէքերլէր, ճընամազ-
լար. էվլէրինատէ իտարէ գալմազ, ահօյլէհէմէզ-
լէր. ախշտուման պադանըլար հալինի կեօրիւր,
հէր քեսէ զէվգ օլմուշ, յապին քինատի պաշը քիւ-
լահա, կեօզլէրի քեօր օլմուշ, քինատի հալինի
քինատի կեօրէմէզ. կէրչի ադատա կեօրէնլէր
պուլտընատը սիմա, ընլարընատա քեօրլիւքիւ պիր
զայը ախտրլը. մատճէհզանի մատլահմաճ. իստա-
սէճի իլէ քեօր օլտաք, կեօրիւտաք սէ կեօրմէմէք
իգճիզա էտէր:

Ճօգլար վար քի կէչինմէ գուշտան հէվէսի
վար, պիրլիքտէլիւք էճմէք իստէր. քինատլէրի-
նի պու սէվտայա տատրըճըլար. պիր տէ տրզտա
էճմանքլէրի յօգմայը գանմազտայն, քիւլահ պաշ-
լարընա կէչէր, կեօզլէրի քեօր օլտաը, պիր տա-
հա նէ հադգը կեօրիւրլէր, նէ էտէրի. գուվ-
վէճինատէն զիյատէ հավալանտաք ճէչմա սէյի
նատհահի էտէձէք ագըր գալմազ. պօյճ պօյճ
իստիհնէ, էտայէ գուտուրէճ գալմազ. վէ հահ-
մա զահմինատ քինճայէճ միգտարի մայէ օլմա-
տըղըն պիրնտ. էտա էճմէճէյէ գատանէյնէճի
վար. պաշը քիւլահընն իչինատէ ալատագլընընն
հադ չէքնայէճինի իչինճէգ. սէօյէր. տայտ.
ալատագլընընն իստիհնէ սէօյճէյէ սէչիտճիր.
նինչին. պու էտէպնիգչինին տալը նէ. պիրլիք-

լուք յօգմաալընըն Թաամալլըա՝ գարդա կիսի պա-
չընը քիւլահա ածգաու, կեօզէլի կեօրմէզ օլ-
աու, օնուն իչին։

Պաղը մանըպա, հիզմէթէ, վէ պաղը ախշ-
ու իմայէ Թալխ օլանըար օլուր. խուսուա
քեսէյէ պիյաաէձէ ֆախաէսի օլաձագ պիր իշ
իսէ, էմին գօգուսունա վարըրըար. պիր քէր-
բէ պաշըարը քիւլահա կիրտիքլէյին, կեօզէլի
գափանըը, հագգը նահաղգը կեօրմէզ օլուր-
ըար. կիզլի ածլաալար գուրուպ, էլին այաղընա
գարբուզ գաղուզու գօմագ, Թալխ օլանըարը
աէքք իլէ չէլմէք, գավիձէ արգալար պուլուպ,
էա գօրդու վէրէրէք՝ էա էիւղիւնէ կիւէրէրէք,
էլին էլինաէքի յօգմայը գափարըար. հասըը
քէըամ, մուրաալարընա էրմէք իչին նէ մասրաֆ
պաղարըար, նէ ախն պիլիրըէր, նէ իսաան այ-
արըար։ Պաշըարընաա քիւլահ վար, կեօզէլի
հիչ պիրինի կեօրմէզ. ածաապա մանէլուալարը
գաաար լիյագաէձլարը վանը մը. հաԹէա գու-
րէԹաէ գուսուրու վարըաա, եալան ըլա՝ Թէզ-
վիրաէ ըլա, այնաձըլլըզա Թամամձարըար. կեօ-
զիւնիւն քեօրլիւչիւ՝ օ յօգմաաան զայրըարը
կեօրմէաիյինաէն, նէ քինաի սէլամէԹինի պի-
լիր, նէ էլին խայրըը զարարըը արար, հագ-
աան իսաաֆաան խարձ հավաշարաա ուչար
եաԹըր։ Պուձարըն հէֆիսինի իձրա էԹաէք-
աէն ասկրա, էինէ քիւլահ պաշըարընաան չըգ-
մազ, էԹաէքլէրի զուրմու Թաաաաիյի կեօրմէզ-
լէր, պիր ազամ իշ կեօրմիւշ կիսի կեօյիւլէ-
րինի կիրէրլէր. վէ աղըպէԹ էձէլ Թիւֆէկի
վանԹլաաըգլայն, քինաիլէրինի Թանըմաղա վա-

գըմ եօթ, քիւրտ պաշտպանում՝ աշտարակ ոչխար
թէքուրէնիլէր։

Պըրմ մալ անվտանգնա սիւնէր, պաշտպ՝
քիւրտ ասգար, կիօղէրմ քէօր օլուր, պու
քիօրնիչիւնէ չսպասլանաթըր, հիչ պիր սայըն
թըր կիօղու կիօրմէզ։ Պէօյլէ ասասկար ու
ջուզ կիմսէյի եօղու պիլմէզ։ Նէ էմսէքէրմ
զուլմա կիօրիւրէր։ Նէ հարամ հայալ պիլիր
էր։ գուլանադգարը սանի էմէսէյի, հէվ ուէք
զը, վէ ֆիքիր եօրդանըղու սուր։ Ալմանն
պաշտպանում քիւրտ սըր։ Նէ սէն կիօրիւրէր,
նէ ինսանֆ։ հէր ուչսուդգարը եօլ սօղուս սուր
սանըրըմ։ զիրա քիւրտ կիօղէրինի գափամըշ,
էօնէրինէ չըգաճագ թէհլիքէյի կիօրմէզէր։
Նօգմա քինաիէրինի ձէլա էմմէշ, սուրսաթ
թասան ինսան օլսուդգարնը ուհուրմասուրուշ։
պուդասուդգարը էմին յօգմայընա գանսաթ էմ
մէզէր, քեմիկինէ վուրնձա կիմիսէք խալէր
էր։ ալմաճն քիւրտ կիօղէրինի քէօր էմմէշ,
էմանիքէրի գանը կիօրմէզէր։ նինայէմ քիւ
րտ պաշտպանում, սանը պագայէ կիօշէրէր։
Օնսան ոչխա սու ալմաճն քիւրտ նէէրինէ
հարամըշ օլուր։ Տիւնեասէ խալգա մասպուս
ալսուդգարնը պիէրէրինձէ ալըպ, ախրէմէ
էպէսի սէֆիլէք չէքմէյէ կիսէրէր։

Պիր սասի՝ օձսաղնը պիւյիւմէպ, էվլասա
սան էվլասա սաղնը սէօյլէմմէք խալէր։ պու
քիւրտնը պաշտնա կիմսէյինէ, պիւրմէճճն վաք
էինի պու մասլահաթա պէզլէսէր, ալըպ սա
էսի։ էյրի հաֆիզ՝ սօղուս հաֆիզ, խալըպ
ալըպ խալըպ վէրիր, հա օլսնը պրմըմպ էյինն,

եա օմայանը էոինմէք իչին տիլէչիը, նիզա-
լէչիը, պազը նահադ եէրտէ պիլէ գալու-
լու պաճալը օլուր, ալաղընը վէրմէմէյէ պա-
գար: Պաղը քէրըչ քիլիսէյէ կիտէրսէտ,
պօրճունու վաճիալի իւզրէ եաս էմմէյէ՝
Ալլահընն լութֆունու նիյազ էմմէք իչին տէյ-
իլ, իլլա միւհիւաիս կիսի տիւնէէվլի մալա-
հաթլարընըն իճրասը իչին, Ալլահը թաճիզ էմ-
մէյէ կիտէր. պէլքի էմանէթ նիյազ հէմ Ալլա-
հըն էմրինէ գարշը, հէմ գարտաշ մուհաֆազէ
թինէ գարզը ուըր. լաքին նէ՞ չարէ, պաշընաա
քիւլահ վար, հիչ պիրինի ֆարգ էտէմէզ:

Օճաղընը շէնլէմմէք իչին, էվվէլա գըզ էվ
իտաընը զօր ուլա մայրատէտա էմմէլի քի, ձէ-
հիզ վէրիսի՝ մալի թէէֆֆ օլմայա. ամմա պու
պապաէ սուրը ժողովքլարտան պուձանդովք-
լար վար. քիմ տինլէր, ծնլար հէմ վատիոզ
յապըլտըլտը ուըր: Սանիյա էրքէք էվ իտալարընն
պիրի էվվէնմէլի քի, մալ տաղըլմասընն. ամմա
օպիր էվ իտալար ֆէնտա օլուր. օտա մանի աէյիլ:

Նինայէթ էպէտիլիք գափուտաուընա էապա-
ջըլըր. պիր տէ պու էլղէմ մալահաթը պիւ-
շինմէք իգթիզա էտէր. հայ հայ. լաքին իսկի-
տա վասկէթլէրը էմմէլի, հէր իչինի թանգիմ
էմմէլի. քինահ տիւշինմէլի, էլէ ատմալը,
էապըպ չիզմէլի աէրքինն, կէչիտա պաշընաա կէլիր.
վէ հէր իչինի օ կէչիտէ պիտնա էտէձէյիքնն, տա-
հա հիչ պիր շէյ էմմէյինչ թէտաորիքսիզ պու-
լունուր, պիր տէ «Ջէնկին էօլտու, վէ.....
կէօմիւլտու...» վէ էվ իտալարընտա հիչ պիր խոյր
ամէլ միրասը պրագմաաըլընտան, պագը պրագ-

պըղը հէր նէ խաէ ալէթ խասթ օլուպ, օձապը էէր իլէ եէքսան օլուր. վէ թանկրընըն զազապը՝ օ չաշգըն քիւլահլընըն պուռնձա ձայնա ու թէգ-գայիւռիւննիւ հիչ էաէր: Սէֆիլ աաամ, ախուն-էալըղընըն հէր չէյինի կէօրիւր խասիւ. յոքին ախրէթի հադգընա՝ պաշընա քիւլահ կիմիշ, կէօզէրի գափըլը, հիչ պիր չէյինի կէօրմէզ խ-միշ:

Պուռնլարը պէօյլէ նագլ էաէրէք, ինսանլար նիչէ ֆիկիրէրինաէ՝ պու քէօր գարըպլարա պէն-զէր աէյի՝ ախուրլիւ թէշպիհլէր էթմախ: Պիրի պիր իչէ հէվէս էաէր, պաշընը օ քիւլահա ասգար, կէօզիւ օ յօգմաանան զայրը չէյ կէօրմէզ: Օպի-րի պիր մաալահաթա կիրիր, պաշընը չէօհրիթ մէնֆաաթ քիւլահընա ասգար, օ յօգմանընըն փի-չինէ ախուշուպ օնաա գալըր, վարսըղը թէհլի-քէյի կէօրմէզ, գուվվէթինաէն զիյաաէ հավա-լանմաղա պագար:

Պիրի պիր խաամինէ զարար էաէր, էրգմապա պագար. նէ ինսաֆ կէօրիւր, նէ Ալլահ ընզա-ը: Օպիրի գուռմապա սալար, կէօզիւ օ մուր-ասար քիւլահանան չըգմազ, վագթին զիգիյմէթ խազինէհինի օրայա թէլէֆ էաէր. կիլէձէք էօ-միւրի զահմըրե փէյսա էաէձէյինէ, էէնմէք էէ-նիլմէք ֆըրթընաընաա չալըգանըր. ֆըրթընըր ահնիզաէ՝ ասլըսլար կէահ գալըրըր՝ կէահ էնաիրիր, կէահ չարփար, կէահ աէվիրիր կիպի՝ գօրգույուրա խումհինի արասընաա չասգալար էա-թըր. կէօզիւ գուռմասանի զայրը չէյ կէօրմէզ, քէօր քէօրիւնէ օյնայա օյնայա՝ գալըրընասագ էրգմապա՝ օյաէնաէնաւ թէհմամ էաէր:

Գարեջարը քիւլահը՝ քեհանիէլբինի խաչա պէչենակիմէք սէվասը սըր։ Խաչը Հէլպ էթ. մէյէ սէք տեւզէն գօմազլար, հէփսինի գուլա. նըրլար։ Պաշլարընը օ քիւլահա սօգուսուգլայն, նէ ըրզ պագարլար, նէ էաէպ. վէ օ մուխամա. բալը հա ալալատա չըրփընըզ էամըրլար։ Նինէ էկէզէյահան սուսմէյար՝ տիւնէա յօգմալարընա հէվէս էակ, պաշլարընը քիւլահա սօգարլար, կէօզէրի գափանըր, նէ բիւթակէբինին ազա. մէնինի կէօրիւրէր, նէ էաշմանընը էակ իւ էրքէանընը, վէ նէ Թանկըրա էթակիրէրի էմի. նի։ Հայ հայ. պուս սիր քիւլահ սըր քի, էվէ ըշըգ վէրէՃէք՝ պաղը չամանան իւզէրինաէ մաս. լարընը պաշընա սիրէ կէշէր. օնաան ասկըս օ մու. մուն գարանլըղընաա կէզէնէր՝ մուսանան խա. րէթ ալըրլարսա, այրուլմըշլարընը. տիւնէա յօգ. մալարընըն քիւլահը՝ գարղալարըն այդըրը պուլ. գաբաբ ուչուչնաա կիսի՝ պուՃնարսա սա սիրի սիրի արտըրըսա պին գասար թագակրաթ էթ. սիրիր. գըսաքէթէրինի աէ պօզարլար, մէչքէպ. էրինի աէ պօզարլար. վէ խարէթ՝ էրինէք օ. լուպ, կիւ աէՃէքէրի սիւ բիւչիւ՝ էօլսան չըգար. մաղա սէպէպ օլուրլար։

Պագ խանի պուս գարղալարընը մասգարա օյու. նունսան նէ նասիհաթլար չըգարսը։ Պուս ավ սան պէօյէ Ֆահաէլի միւնաֆալար հասըլ օ. լաՃաղը՝ խայալիմէ սիրէ կէլմիշ աէյիլ խոխ։ Տիւն ագշամ պուս աօհպէթէրէ նէթինՃէ օլա. բագ՝ սիր ազ շէյ սահա աէյլէսի։

Ինսանլարսա հէր վագըթ քէօր գարղալար վար ըմըշ, իչքին սիր զաման՝ կէօրիւնէր

աէ պուլունուր ուամուշ. վէ քեօր օլանլար քենդի եխտիէրի գարտաշնաան ուէմանէտաալար այլէ, էհլի ըրզըն եխտիէնտէն տուշէրըլէր իմիշ: Ընտան պու քիւլտիւը գարշալար՝ էանի, ջոգ լուգա ուչան Ռահիլէր՝ օլ գոռար ջոգ տուր քի, պիւթիւն ախէնտայը թուէմուշ. քիմնէ քիմ օչի այլալատաղ. այիլիմիսին նինչին. էա պիւյ ինք քիւչիւք՝ հէր քեսին պաշընտա այիրէր քիւլմէ վար. քիմ քիմի այլալատըն. ապըլ իշէ մէզ քեամիլինք՝ մէզարտա էաթըր, տին՝ պիր տաէթ տիր, ախրէթ մատալ տըր, վէ չօզուընուն՝ էթանչի ալատըրտա՝ գօյնուընտա ֆիէթվա ը վար:

Գարշալարը այլալատամ. ահըրըմ, զիրա հոյվան տըրլար, քիւլտիւն էօքսէնին տէք քինէ էր. այրէնէք ապըլտըր էօգ. յոքին ինտան էվյատընա Ալլահ ֆիրատէթ վէրմիշ, շէրիաթ կէօսթէրմիշ, էյման ֆէնտը ֆարզ էտէնէք պոսթրէթ վէրմիշ, այիրինի իշէմէյէ՝ օալիրինատէն տապընմատա գուարէթ վէրմիշ. ընտան ուոնրա այրթը ահըրատաղ էէր գալըր մը: Մահլ օլտուղլուրը պէհուշլատա պանտըլար, Ռանըլարընդեն հէր իսթէհիինի հապ տանըլար. կիօզլէրի քէօր ըլտաղ, հէր շէյի էանկլըշ կիօրիւրլէյուէ, տահմլի մուսթահաղ տէյիր մի: Պէօյլէնէ քենտի խայալլէրինէ տարըտ, պաշտարընտաչի քիւլտահտան զայրը էօլ էրքանտ այիմէղլէր. վէ կիօզլէրինի աչըպ, ըշըդ կիօրմէտիքլէրինտէն, նէ ախտաէտաէ էտինտիքլէրի մտաղրտամը կիօրիւրլէր, նէ ախրէթտաէ պուլաճաղլարը պէկլատըր:

Պու պապտէ ախրէթի ինքիտար էտինլէրինի

ասհպեթինի էթմէք նաֆիլէ ոլը. զերա օնլարըն կէօզլու սալթ գափալը ոէյլէ, նուրլարը պիլէ ապմըշ, ոալել քէօր ոիւրլէր: Լաքին կէօզլէրի կէօրէ պիլիրքէն, պաշլարընը նէֆս քիւլահընա ասգունուշ, զար ուլա քէօր օլմուշլարա պագալըմ. պունլար՝ ոիւնեա քէնոիլէ լինի կէօրմէզ զանն էտերլէր, եախսա քէնոիլէր կիսի օլանլարըն չօգլուզաունաան, քէնոիլէր կէօզէ կէօրիւնմէզ սանըրլար. վէ պու զիւ՛մ իւլէ հէմ զիմմէթլէրինին իսթիրահաընը պասալըրըլար, հէմ ինսաֆը հիճապը գալըպէրինաէն գալըրըրլար. վէ ոիւրէթ մնալահաթընա կէլինճէ, հէմ փէք ուզագ թոիումին էտերլէր, հէմ սէհատանաա էաղըմըզը գասար կիւրիւմթիւլիւ ոէյլէ ոիր ոէյ տուրուրլար: Սանըրլար քի, Ալլահ ինսանըն զայիֆլիկինէ պագըպ իզմաղ էտէնէք. իզմաղ էտէնէյինաէն պիլէ շիապհէլէրի վար իքէն, էվինէ իւմիտի էլտէն գօմազլար, վէ ֆիքիրլէրինէ պէօյլէ սագիլ ոիւշիւնճէլէր կէթիրմէզլէր. կէլօ պիլէ, տաղըթմաղա պագարլար. զերա պիր ոզ միւլահազա էտէնէք օլտուղլարընը՝ ադըլըզ հայվանա պէնզէր օլտուգլարընը՝ այնէ կիպ՝ կէօրիւպ անկլարլար:

Պէօյլէճէ կիւնահէն կիւնէ քէօրիւքլէրի որթըպ, իլահընը պիլէ պրամազլար. պիր սէ ֆինանըզ էճէլ թիւֆէյի վահէլայըպ, կէօզլէրի աչըլմասան՝ ոիրէթ թէքէրլէնիրլէր սէպ:

Պինասէր. պու գիսասէհն հիսաէլէր ալընշըմ քի, զաֆիլ օլտուպ, պէն սէ պիր քէօրլիւկ ոիւշմէյիմ սէյլ՝ կէօզլիմիւ սէօրթ էճմիլմապէն սէ պաշըմը պիր քիւլոնա սօգուպ տա կէօզիմ

գափանմասըն, ֆիքրիմ Թուխուլմասըն ակյի գօրգայօրում։ Պու միւլահազալար օլ գատար ահինչ սիր քի, կեօզիւ պաղլը օլմայանլար՝ աման, պիզիմ տէ պաշըմըզա պէօյլէ պիր քիւլա կեչմէսին ակյի գօրգարլար։ Հագիգաթլի Նալ, պիր էյի Թէֆիմիչ օլուռնաա, չիմոի ահուն էա տօլու քեօր սիւր. ադգլ ըլա խատրէ օլուպ, Էրիսաթա խիատի էաէն՝ Թէմիզ ֆիքրիլի քիմ սէլեր օլ գատար նատըր տըր քի, պուլուպ ֆարդ էմմէք կիւճ օլույօր. հա, իչիճ պիրինի պուլատուգ տէրիզ, պիր տէ պադաչըդ քի՝ օնուն տա պաշընատա պիր քիւլա վար, կեօզէրի պաղլը տըր։

Պիճ նէ օլատուն պիրատէր. տայըմըզըն էմանիյի պուճճա ադիլանէ նատիհաթլար հէմ ֆիքրիտան իչլեր էաթըր, յաքին պու գալդալարըն օյունու հագընատա ակօյլէսիքլէրի՝ պիր տէրէճէսէ Թէպիր էմմիշսիր քի, Թնատնլար պէյնինատ հէր կիւն էէնիսէն էէնիյէ քեօր գարդալար պուլմալա ադըլ էօյրէսիյօր։ Շաշայօրում. վէք ջոդլարընը պուլատում։ Վա՜հ, զավալը՛ ադըլ. էօյլէ պաղլամըշ քեօրէմիշիզ քի, հայվանի նէֆսէրիսիզէ վարընճա՝ միյանճըլըգ էմանիրյօրուզ։ Վա՜հ, վա՜հ, ախունէա հայվան ժէքէանը օլմուշ, հաթմա էըրիճճը Շանավարլար Թինի օլմուշ. գիրա հայվան օլան՝ Թատլաթմինին իչդաընա ուչուպ, եարատանընա չիւքր էաէր. յաքին Թնատն էվ յատը՝ գուտուրմուշ Շանավար կիսի պիր պիրինէ գատա էաէր. Թանիրըրընը չէվգէնիր. վէ հայվանատան պէՌէր, քէնատ քէնատի պիրէ քեօր քեօրիւնէ Թէչէք էաէր։

Պէլիրիմ. պէն օլ Թարաֆա վայ մաասան, ամնա պու օյունու նագլ էթմախիմէ, վէ սայրմըզը պու Թէշպիհլէրինի եազըլըմա խօշլանըրսըն. ղկրա պիր օգ ուլա ևրի գուշ վուրույորում. պիրի սանա եազմամըզլա պէնիմ ոէ ֆինքրիմէ եազըլըյօր. ինշա Ալլահ պէնի խաարէ էոէձէք պիր էօրնէք օլուր, էօմրիւմոէ պաշըմը պէօյլէ պիր քիւլահա սօգուսա՝ կէօղիւմիւ քիօրլէմէք. ոէն սագրնըրըմ: Օպիրի պու մէքԹուպումուն սանա պիր ֆախուէսի օլուր քի. Թէշպիհլէրին նագլինի՝ լիսանէն անլէմէոէն իսէ, օգույոպ սա ոիւշլիհնիւրսէն, ղկյասէ հիսաէ ալըրսըն:

Պագը. պու մէքԹուպու եազմազա օլան պայրէԹիմ՝ ոէնին սաոըդ վէ մուհապպէԹլի գարընսաչըն օլսուղումա՝ ինշա Ալլահ ինսանոէ պիր գալի խապաԹ օլուր:

121

ԿԷՕՄՐԻՒՔՏԷՆ ՄԱԼ ԳԱՉԸՐՄԱԳ

Պէնիմ սօսԹուսմ,

Ա՛ղաշըլսըղ. սէն կէօմրիւք խըրսըզլըղընա պաշլամըշսըն. ղկրա էօյլէ օլմասա, կէօմրիւք բէսամինի խպԹայ էԹմէք կիւնահ մը սըր սէյի սօսմազըն: Եօգ. պէն էյի Թարաֆընը սիւ-

ջանէիմ. սէն այս հարամ քեսակն իլմիքհատ էմմէզնին սէյիմ:

Պէր պէյլիք վէրկիսի վէրմէմէք կիւնահ մը, սէյիլ մի սէյի սօրմադ այլոյ սէյիլ մի: Տօղրուսան սօղուսյա վէրէնլէր՝ պէր հէսխնէլ մի էսէյօլար սանըրսըն, եօգսա պօրձլարըն մը էսսա էսէյօլար: Հէսխնէ սէյիլ, զերա հէսխնէ նէ էմր իլէ օլուր՝ նէ հէալ իլէ. էօյլէ խոհ պօրձ տուր. չիւնքի պօրձ ուսա, քիշի պօրձուսու վէրմէմէք՝ նէ՞ զամանսան պէրի սէվապ օլմուշ, եախսա կիւնահսըզ շէյ օլմուշ:

Ըլաձադլը փսահիշահ սըր սէյի՞ մի բայա պօրձուսու վէրմէսին. նինչին. փսահիշահ բայսասան զէնկին մի պէր սէյի: Էվվէլա էյէր ալաձադլը զէնկին պէր սէյի ալաձադըն վէրմէմէք հախ իսէ, պօրձ վէրմէմէք կէրահ հարամխօրլուդ օլուր, կէրահ պէրի զարասըզ շէյ. պէր ֆաղըրն ալաձադըն վէրմէզսէն՝ կիւնահ օլուր. պէր զէնկինին ալաձադըն վէրմէզսէն՝ զարասըր եօդ, էօյլէ մի: Եա հագ սաալէթ՝ հէր քսսին մալինի քենափկէ վէրմէյէ հիւքմ էսէյօրսա, զէնկին օլանսան մահասընա մը սէյօր:

Սանկյա, էյէր հէր քսս պաձընը, խարաձընը, կեօմրիւչիւնիւ, թէքլիֆինի վէրմէյէձէք օլսա, փսահիշահ՝ բայսալնասան ֆաղըր օլուր. զերա պու վէրկիլէր վէրիլէօրսա, սէվէմէին մէսարիֆինէ խմասա, վէ խոսրէսինէ մէսար օլսուն իչին պէր: Բայս պու վէրկիլէրի ինսան էսէ պէրզ վէրմէսինի հայխէ, փսահիշահ սա ֆաղըր օլուզ, սէվէմէին ուսնուրսունու թէքլ էմմէք իգթիզա էսէր:

Ո զաման ահվէհին հալի նէ՝ ձէ օլուր, չէ. բիաթի քիմ կէօրսէն, խալըքն մալինի վի. ճաւաուներ քիմ գօրուսուն. հէր քես պէյն. տէյի կիսի չալար չարփար, վուրուր էօլսիւրիւր հիչ սիրինի զաթի էտէն գալմազ: Տէվէթաէ գուվվէթ գալմայընճա, նէ էտաուաղը զաթի էտէ սիրիր, նէ չէրխաթը ինճրա էթմէք իչին՝ ա. տալէթ գըլըճընը գուլլանա սիրիր:

Պէօյէ օլաուդուս սուրէթաէ, պու մուսիպէթ. լէրէ սեպեպ օլան բայա՝ հուզուրը պարիսէ գա. պահաթը օլաուդունա շիւպհէ գալըր մը: Եա ահվէթ վէրկիլէրինի վէրմէյէնլէրին հէվհի կիւ. նահ սահիպի օլուբաա, կէօմիւքտէն մալ գա. չըրան պիր գաչ քիշի՝ նինչին կիւնահքար ո. մազ ըմըշ: Պիր ատամ միրինին խազինէսինէ կիրէճէք հադգը՝ միրիսէն գաչըրտըգլայն, խա. զինէսինաէն չալմըշ օլուր. պէյթ–իւլ–մալէն, միրի խազինէսինաէն մալ չալան՝ ահվէթ խըր. պըզը սէյիլ մի. էլէ կիրիսէ՝ իսիկ չըգմազ մը: Քէնսինին օլմասըզը մալի չալըպ ատա զաթի էտէն իլէ, էլինի մալինի սահիպինաէն գաչըրըպ վէրմէյէնին նէ՞ ֆարգը վար. իքսի սէ չալմազ պըր:

Պու սէօզիւմ վէք սահիհ սիր. զիրա վարի. սէյիլէր՝ չատարա խարաճ վէրմէյէ պօրճլու մույ. ուզ սէյի էֆէնսիմիզէ սուալ էթմէքլէրինաէ, պիր սիքքէլի ադճէ կէթիրսիպ, չատարըն սու. րէթինի կէսաթէրսէ, վէ "Ճատարըն օլանը չա. տարա վէրին, Ալլահըն օլանը Ալլահա" սէյի էմր էթսէ: Պունսան անլաշըլըր քի, Ալլահըն օլանը՝ Ալլահա վէրմէյէ նէ գատար պօրճլույ.

ուսագ, վասուիշահընքբինի սէ վասուիշահա վէրմէյէ օլ գասսար պօրձլուլուզ։

Ինչա քի, նէ գասսար պաձ, խարսաձ, վէրկի, ձ թէքբինի վար ըսա, վասուիշահըն զուլմու թէսալլուԹու սէյիլ, իլլա հագ վէրկիլէր սիր քի, ԹասէվվէԹին գուրուլուշունսա, սէվվէԹ քէնսիլէրինի հիմայէ էԹսին, գօրուսսուն, հէր քէսին հագգընը հագգ էԹսին սէյի՝ բայա ու պէբայա՝ հէվ ինզա վէրմիշէր, պու թէքբինէրի վէրմէյէ պօրձլու օլմուշլար։ Պինաէն ալէյհ պու վէրկիլէրի վէրմէյէն՝ սէվվէԹին բահաԹինէ խալէլ վէրիր, կիւնահա կիրիր. վէ ձէզասընը պուն-սա պուլմազսա, էօԹէսէ էլսէէԹսէ գուրԹու-լուշու եօգ տուր։

Եարսամազ Եահուտիլէր՝ Քրիստոս էֆէնտիմիզին հագգընա՝՝ խալգը այարսըզդր, վէ չոսսա-բա հարսաձ վէլմէն սէյդր,, սէյի՝ իֆԹիրա էԹսիլէր խէ, սէպէպի նէ խոր. սէվվէԹ խոինի սիր սէյի խոպսաԹ էսիպ, գաԹէլ մուսԹահագ կէօրսիւրմէյէլէր խոր։

Ինչէ խոչ պէյնիք վէրկիլէրինի վէրմէմիք՝ պիր իշկիւզարլըդ՝ աչըդ կէօզնիւք սէյիլ, սօրլուը ու-սուլսս խըրսըզլըդ սըր քի, զարարը սոմէյէ սօ-գանըր. հագգա սոսալէԹէ գարշը պիր կիւնահ սըր քի, էլլին մալինի չալմագսան, էլլին հագգը-նը էէմէքսէէն ֆարգը եօգ։ Պօղոս առաքեալ Րօմալըլարա եազդըդը մէքԹուպսա՝՝ խարսաձը-նըզը Թէքֆուլինինի վէրին,, սէյի ԹէնապԹ է-սէր.՝՝ Չէր քէսէ վաձիպ օլանը վէրին, խարսաձ-ձլա խարսաձը, կէօմրիւքձիյէ կէօմրիւյիս ,, սէր (Ժէ. 7)։

Պաղը դժուաֆիլեթ քիպարը աղալար, վէ պէլքի չօգլարը, վէրկի վէրմէք իսթէմէզլէր, կէօրիւքմէն մալ գաչըրըրլար ատէլ, կիւնահ՝ կիւնահ օլմազ մը։ Հայ հայ, սալթ փասխշահա զարար ատէլ, Ալլահա աս գարշը կիւնահ օլուր, զիրհագըն սահիպի Ալլահ ոլը։ Կիւնահքէարըն իհթիպէսի, նուֆուզու, վէ նազարաս օլմազ, կիւնահա պաշգա սուրէթ վէրմէզ. կիւնահ էինէ կիւնահ ոլը։ Քիպարըն պիրի պիր առամ էօլսիւրսէ, կիւնահը պիր բէնձպէրսէն էքսիք մի օլուր. հաթթա պիւյիւքլէր հադգը չէրիքթը՝ քիւչիւքլէրսէն զիյատէ պիլմէյէ պրմզլու օլուպ, նէֆսինի էօվքէսինի զարէթ էտիպ, քիւչիւքլէրէ էյի խպրէթ վէրէձէք օլսուղունատն, կիւնահը առհա պիւյիւք օլուր։

Պիւյիւքլէր պէօյլէ պիր գարպահաթ էթսէ, պիր պաշը թէքմիլլեէթի օլմայըպ, գարպահաթինն ձէզասընը չէքմէտիքլէրի՝ պաշգա հիսապ ոլը. յաքին պիր զարիպ էյիյա օլսա, առառլար ոհտէպանլար վիլինէ ոհուշէր, աչէմ բէզիլ օլուր. կէրչի պիւյիւքլէրին ոհունէ առառ ձէզասընը չէքմէտիքլէրի գարպահաթ՝ գաթը չօգ առար, յաքին պագալըմ ահրէթառ տէ մանիխէթ պէլառնըլըը օլա պիլիր մի. հաթթա խառառաթի քինարընն եէահինձի պառընառա ,, Քիւչիւքլէր մէրհամէթ պուլառճագ, յաքին պիւյիւքլէրին ձէզասը պիւյիւք օլառճագ ոլը ,, տէր։

Պիլիրսիմ, պիր ազ էլէ կէլիր առառմայ վար քի, պառ խարառճ վէրմէմէք իչին տէվէթի մեմուրլարընը առյնազլար, հաթթա գօրգու վէրիրլէր, սիւրկիւն վէ թէքմիլ էթահիրիլէր. քի-

մի ակ եա խաթըը էլին, եա քեաթա օրթագ օվ-
մագ էլին, միրի հագգընը խաթալ էթմէյէ՝ էվ
թուխթարլար: Լաքին էօյլէ գալմագ. օ վարա-
ճագլարը էէրակ, ախչէնճիակէն պէթէը գըա-
ֆէթակ տուրաճագլարը ախվանտա, պուճնալա-
րըն ձէվապընը պիր պիր վերէճէքլէր:

Պուճնալարըն պիր աղը քէնակ քէնակչէրինէ
ալտատըլար. քէնակ հագլարը աւետատանլարը
պայաղը խալգընքինակէն այրը արը ատնըլար:
Օնլար էօյլէ ատնըլար ակէյի, հագ՝ աւետատան
պիւֆիւքլէր էլին պաշգա, քիւչիւքլէր էլին պաշ-
գա՞մը օլուր:

Ընչիմ, պու ակ՞ա պաշընը մախտուս աղ-
րընթարմ քի, պիր տահա պէօյլէ բատուընթատըզ
տուապլէր էթմէյէսին: Թէքրար սէօյլէրիմ. կնօմ-
բիւքակէն մալ գայըրմագ, միրի վերկիլէրինէ վեր-
մէմէք, կիւնահ արը. տէվէթ՝ խըրտըզը հագ-
գընատան կէլմէյի կիտի, կնօմբիւքակէն մալ գա-
ջրատընը տա հագգընատան կէլմէյի, իքիսինին
ակ գատահամը պիր օլտուղունա խատաթ արը:

Օպիր թէքնիֆլէր՝ վերկիլէր կնօյի մէմլէքէթ
պօրճու տուր, վերիլմէմէյի հալտէ ձէզատը եօք,
լաքին տահր պօրճլարը վերմէմէք կիտի, խաթա-
լի հագ տայըլըր. վէ հուզուրը պարիտէ տավա-
սը կնօմբիւնձէք օլուրտա, նէտինձի թէնապիհ՝
"Խըրտըզլըգ էթմէ,, ֆէթվասը իւղրէ ֆատը
օլունուր. զիրտա էլէ վերիլմիշնէ գատար զարար
վար ըտա, հէֆիսինին տավասը պու թէնապիհին
մէֆհումու իւղրէ կնօմբիւնձիր:

Տօսթում, ակն ակ խըրտըզլըգ էթմէյին, պա-
նա զարարընն տօգանտը. նէմի չալըրն պիրնիմի-

սին. վարդիմի ջալարն. յաքին հալալ օլսուն, զիրա պու պապաէ սէնի իաքեամէ էմմէք սըգըն. Թըսընսան զայըը զարարըմ օլմասը: Վէ ինչա Ալլահ պաշնսան պէօյլէ պու սուալի լիսանէ ալտըղընա ուէձանըսըն: Խլսհի. խըրսըզըդ կիւնա՞հ մը սըը հա՛. պայգ շու սուալէ: Պրայգ, շու յագըսըըլսըը պրայգ, պիր տահա պանա պէօյլէ շէյ սօրմա. զիրա պէն պաշնսան սօնրա սանա իֆսաէի սատագամէն զայըը շէյ կազմամ:

122

ԽԻՍՍԷԹ, ՂԱՅՊԷԹ, ՎԷ ՆԱՄՒԵՕՐԼԻԻՓ

Ազիզ սօսէսւմ,

Պայգ շու սէօյլէսէյին յագըրսըա. էօյլէ պիր խօրեամէ հէրիֆ՝ հարամսան հալալսան սէօրէմ վարա էմինմիշ սէյի՝ քէնսէյի պիր շէյ եէրինէ գօնմուշ ուսա, Թաաձձիւպ էսէձէք շէյ սէյիլ. զիրա պաշնլարա իֆրաղ ԹիւԹիւնիս սէրլէը. գօդուսու՝ Թապիամէ սահիպինին կենզինի Թաձիզ էսէր. յաքին քէնսէյէ էյլիք էմմիշ՝ պիր միւՀէմէր սաամըն զրսաղնսան ա-ամընը գըրմագ իսՀէսէյի Թէհամմիւլ օլունսուը շէյ սէյիլ:

Պու էշէյին չէքե այէՀլէրինէ սէն պանա ազ-

մանա թաառՃՀեաւ էաէբիմ. էլալէթաէ, ՕնաւՆ նէ աէբէՃՀէաէ թաանաքեաը օլսաւղաւնաւ, նէ ԽՖԹԽրաՃը, ՖաաաաՂ, վէ էյլնք պէլմէզ նաամքեօը օլսաւղաւնաւ աշխքեաը էաէը, քենաՀիմի փաքե չըգաըըըըմ զահլը: Եա Ն–լմաթէրսին սաւլթանըմ. օ գաւաաւղ քեօվնէք պէնի սաչաըսըն էաաթսըն սաա, պէնե հիչ գըմըլսաանմայըմ էյլէ՞ մի: Պէնի սօլսաղա սօգմաղա՝ էթաՀխի սյնաՃըըգլսաբա՝ սէնե սէ շահհաե սինե, ՕնաաՆ սՃկրաա սաՀա պաննա սէկլինի զաաթ էյլէ աէբսինե հա՛: Պէլի սաւլթանըմ. օ խաթէաՀխի կհսպի գանըմը իչէմէՀխինաէնե, պէնի ինաաՖՃըզ. միւհիւվվէթսիզ սաաամ սըը սէչի՝ օթաւբաւաղ գալգաըըը էէբաէ պէօյլէ խաՀինՃէ զէմմ էթաՀինե. թաամաըՆը գանաըըաամաաըը իչնե, պէօյլէ նաամքեօլհնէք էթաՀինե սէ, պէնե սաապը էաէյիմ հա՛:

ՊաՃդ չաՆնաա. էօյլէ սէկը աչքաղ հէբինՃ՝ պէնի այաղ ալթընաա աւսըՆ սաա պէնե թընաայըմ, էօյլէ՞ մի: Օ պէնիմ ըղըըմա կհչէյօը, պէնե օՆաա նէ էաՖհայըմ. պըչաըըմը մաւբաաաը գանընաա պաուչաշաըըմաղ խաթէմէմ քե, սհլահ գաւլսանայըմ. օնաւՆ կհսպի էշէքլէբե յայըղ օլսՆ՝ սէկը օսաւՆ էաամաաը սըը. յաքինե պաւ ժհսհլհի էնթհնէ գաաՀաըաա սինիմ իչնե վէրմէզ. վէ օնաւՆ պէնի էօվքեյէ չըգաըաըըընաա՝ էօյհւնմէսինի պէնե խաթհէմէմ. գևըաա գաչաաըըմաա յայըղ սաաամ սէյհլ սէկը. էլալէթաէ, պէնե սէ ըղըըմը սհսանէթհ էթհմէքե իչնե, նաաըլ թաամաքեաը, շևըըէթհ, նաամքեօը օլսաւղաւնաւ աչէմէ թէվաՀաւը էաէսպ պհլահհմէչնիմ:

Պաղ էթաՀխիմ հաՃդ մը սէյհլ մի. պէնե պէօյ-

լէ էթմէլէ հալընըզ պանա տէյիլ, ամմէյ ֆախ-
տէմ օլուր։

Ալլահըն էմրի իւզրէ՝ պէն քէնտի ջանըմը
հըֆզ էթմէյէ պօրձլուդում։ Էյի տաբնա մու-
պայէտա օլ, տէյի Հազ Թաալա Թէնպիհ էտէր
Տօղրուտու, ո պէնիմ գանըմա էքմէք տօղրասըն,
պէն օնու սալմ էալանձը տէմէյէ գանատաթ
էթտէմ, պէնիմ էթտիխիմ չօգ մէրտիվէք օլուր-
տու. յտքին զէմանէտաէ պուննունըա պիթմէյօր,
տօսթուդ. զէմանէնինն առատը՝ աէ տաբանատքի
կէղձաէորա պէնզէր, քէնտիլէրինէ պագմազ-
լար, էլին կէօղիւնտէքի չէօփիւ կէօրիւրէր.
տիւնէտաէ՝ էլին Հազ վէ նահազ Թագսիրա-
Թըննան զայըր էյլէնձէ գալմամըշ. տիւնէտա էօյ-
լէ ֆէնա օլմուշ քի, հէր քէս քէնտիլի՝ կիւ-
նէշտէ պիլէ լէքէ արամազա՝ մէմնուրում գլյաա
էտէյօր. աէրուննէրինտէ պիր կիզլի քիտիր վար,
հէր քէսին խօրլանմատընը խաթէրլէր. խիւրէք-
լէրինտէ պիր գըզգանձլըգ եամըր քի, էլլէրին
խէթխատրընը չէքէմէզլէր. պու իքի իլլէթտէն
պիր ալյագլըգ փէյաա օլուրօր քի, էլին չըպա-
նընը՝ օլանատան զիյատէ պիւյիւմէյի՝ քէնտի-
լէրէ զէվգ ատա էթմիշլէր. չէօյլէ քի՝ պիր քիմ
սէնին իւզէրինտէ պիր քիւչիւք սիվրէձէք կէօր-
սէլէր, պաշտան այագտաէք՝ միսքին կիսի էա-
ղըրլար այըլմըշ գաատար էտէրլէր։ Պու առրէթ-
տէ պիր ատամ՝ քէնտի ըրզընը ատգընըպ, պուն-
լարըն տիլինին զէհրինի քէտմէյէ՝ հագգը սահի-
օլանը նատլ էթմէյէ միւհթաճ տըր։

Կէլ սէն պէնիմ հէրիմտէ օլ, էօյլէ պիր ալ-
չագ հէրիֆ ալէյհինէ տիւշտիսէն, կիրչն տուրէ-

Թա էնլի ըրդ. յաքին զաթինուե ամ կեօզլիս, նամքեօր, վէ ֆաասալ օլա տա, սէն պանա պա-զըրկեան առամ տըր, խամըրնա բայէթ էյլէ սէրսին: Խայր սուլթանըմ. քենոխ մասլահա-թըմա վէ ալէմին խայրընա իգթիզա էուէր քի, էյլէ էնկերէքլէր աշքեար օլսուն, հէր քես թանըսըն. ևիւքսէք սէս իլէ չաղըրմալը քի, հէր քես իլթիֆին, օ ալէմէ գառա էաէն գուրսլար-ան հէր քես քենոխի սագընըն: Վէ պուն-ան պաշգա պիր պօղճում առնա վար:

Թամամ, զայպէթ, վէ նամքեօրլիւք՝ սիւնէա-նըն եուէմուրճալը տըր. սիւնէատէն գարտաշ մուհամպէթինի գալըրսան, Ալլահըն էմրինի իպթալ էաէն, աէէտարանը այագ ալթընա ա-լան պուռնալար տըր: Պօզուս առաքեալ Տիմոթէո-ա՝ պուռնալարան սագըն սէյի չաղըրըր: Պէվի, պու երլանալարան սագընմալը, գերա ինան էվ յաորնըն պաշ սիւշմանլարը պուռնալար տըր:

Թամամքեար առամ պիր գույու առար քի, ասլմագ պիրմէզ. վէ էյլէ մուգիր վէ սիֆտա օլուր քի, մալ երզմագ հըրսըզլա քենոխ քին-ակի երգալ: Պիր առամ քի քենոխ նէֆսինէ մուհամպէթի օլմագա, էէմխի նամֆագալը աձրըա, էն իգթիզալը չէյլէրի քենոխ նէֆսին-աէն գըզգանըզ, վիւճուսուզու մահրում է-աէր, քենոխէ էզկիէթ վէրիրսէ, սիւչիւն պիր քերէկ էլէ նէ էթմէզ: Տիւնէատէ խաոխա ա-առամ կիսի ալլագ օլամազ՝ աէր՝ Սիրաք. գերա մալ ձէմ էթմէք Թամամլըա ,, ճանընը պիրէ սաթըղա չըգարըր ,, (Սիրաք. Ժ. 10:)

Թամամքեար առամ մալ պիրիքսիմէք իչին,

հէր նէ քեօմիւլիւք ահէն էաէր. կեօզ տիք-
տէի ամը՝ էլպէթաէ էլէ կեթիրմէլի. եօգօս
պայըրպըլըյն, հըրսընաան հէր նէ եարամազ-
լըգ օլսա իձրա էաէր:

Թամամ ահտիքլէրի պիր իլլէթ տիր քի, ի-
միտգա մարաղընա պէնզէր. ոլսգա առամ
առ յու իչինպ չիչտիքձէ, առաուզլուղու արթար.
Թամանքեար առամ ամա մալի արթըրըլդձա,
Թամամը արթար՝ վէ Ձիչէրօնուն ահտխի կիտի,
Թամանքեար՝ իքի իլլէթ միւսլիմէլա տըր. պի-
րի մալ պիրիքտիրմէք առաուզլուղու, օպիրի պի-
րիքտիրտխի մալի էլտէն չըգարմագ գօյդուաու:

Գեզալիք զէմքեար առամ՝ պիւ Թիւն տիւնեա-
նըն առամընա գառա էաէր. տալատըղը էէր ին-
սանըն էն նագիք Թարաֆը տըր. եանի, քիչինի
ըղը տըր քի, պիր քէրէ էլդըտըղը պիրէ, հէր
քեսին եիւզիւնաէն տիւշէր. պիր տիւրլիւ զէհիր
ահ պու առաւ քի, տիւնեանընն խարապընա ահ-
պէպ օլուր: Գօղրա առաքեալ "Ֆառսալ ա-
առամլար Ձէննէթէ նաիլ օլամագ", ահմէտ խոճ,
(ձ կոր. Ձ. 10.) վէ Թամանքեարլարը Ֆառսալ-
լարը փուԹա Թաֆանըար ըլա պիր ԹուԹարա,
հագդը վար. վէ ալի եանընառա "Օնըար ըլա
խըլֆէթ էԹմէն. պիրէէրինձէ Թառամ պիրէ
էԹմէն", առչի Թէնգիճ էաէր (ձ կոր. Ե. 11):

Խանի առզուա ահօյլէյէն Ֆառսալլարըն հալի
պուլյուառա, վէ պէօյլէ օլմալարընա, Խֆէթիր է-
տիպ, շէրր ամանն եալանձը Ֆառսալլար նիձէ
օլուր: Պուհնարըն տիլինառէն Ֆըրըլյան օգ՝ օլ
գառառ առչին պաճար քի, Սօղման խառառու-
նուն ահախի կիտի՝ քիշի հէր մուսիպէթէ գալ-

չ գոյանգագ՝ ֆաղիլէթ զըրիը պիլէ կնիննիշ ալա, եվինէ պու Իֆթիրա օգուննա ասյանանագ «Իֆթիրա՝ քեամիլ առամը իւզքիւաիւը, վէ գալալինին գուվվէթինի քեսէը» (Ծողով. Է. 8):

Կերչի պէնի պաղը ֆասլ էտէն եիւզսիւզլէրէ կիւլէյիմ. վէ ծնլար պէնի մհաճ կէթսէլէր, ձանըմ սըդըլըր աէրիմ, զիրա «Մէհճ օլանսան մհաճ օլմալը» ատէսիքլէրի կիպի, ծնլարըն հիճվէ զէմմի՝ քենաի կիւրուհլէրինաէն օլմասըղըմը իսպաթ էտիպ, պէնիմ հագգըմա մհաճ օլուր: Նաքին պու հէրիֆ առման ալթընսան առ եիւրիւսիւպ, Է՛նէլ ըղզ առուէթի ալթընսա չիրէթլիք էտէր, քենաի նէ օլսուղունու պիլմէյէնլէրէ՝ նէ սէօյլէտիք ինանմըրըը:

Օնուն իչին ալիմին պիրի տէր քի, Իֆթիրա՝ հէր նէ գառար էտյան ըտա ատա, հաճէթսիզ օլմամալը. զիրա ֆասլ օլուննան առամը թանըմայանլար՝ ինանմըղընսան մնատա, էյի թանըմանլար պիլէ ալտանըրըլար, խուսուսա սէօյլէյէն առամըն պիր ազ իթթիպարը վար ըտա: Պինաէն ալէյհ պիր քիչի զառէ առամըն աղըընսան չըգան Իֆթիրա կիպի մուզիր չէյ օլմազ. պու հալ իլէ պաղը քիչի զառէլէր՝ քենաիլէրէ ույմայան է՛նէլ ըղզ՝ պիլէրի իլէ զէհիրլէրլէր:

Նաքին նամքեօրուն ալըագլըղը՝ թամամքեամըը տա պաղթըրըը, ֆառառը տա պաղթըրըը. չիրէթ Իֆթիրաճըը տա, տէր Սենիքա Քէյլէօճի՝ համթա գանըլտան տա, զուլումքեարտան տա Քէնա թուրթար. խըրտըզտան, խայընսան, վինաքեարտան պէնէկ ույար. վէ հէր նարամազ

լըղըն պաշը վէ ֆէնաալը պըր , քէնաւինի սագըն սէյի թէնպիհ էաէը :

Հագիգաթի հալ , ինսանլար պէը պիրի-նին մուհապպէթինի ձէլպ էտիպ , մապէյնաէ իլֆէթ վէյաա էթմէյէ՝ էյլիք էթմէք պիր գա-վի պաղ վէ սէպէպ իսէ , պաղ էյլիք պիլմէզ նամքէօր՝ նէ գաաար թաշ եիւրէքլի սիր քի , պէօյլէ պիր թամթը վէ գավի սէպէպէ պիլէ պաղլանմազ : Տիւնեա եիւզիւնաէ նամքէօրլիւք կիպի պէախուց օլամազ . նամքէօր աաամ կիպի խաին ձանաւար օլամազ . վէ ինսանըն թագ-սիրաթլարը հէմի եարատանա գարշը նամքէօր-լիւք օլսուզունաան , ինսան հէր նէ կիւնահ իշ լէսէ , հէմիսի նամքէօրլիւք սայըլըր : Գայաթմ , վահզլէրին ձիւմլէսի վազ իւ նասահաթլէրինին չօղունաէ՝ պու պէախուց պինա էթմէքլի սիր-լէր . չիւնքի Ալլահըն էմրի՝ Ալլահ մուհապպե-թի իլէ՝ գարաաշ մուհապպէթինէ պինա օլ-մուշ աուր , վէ մաաամ քի նամքէօրլիւք սէախ-խիզ պու մուհապպէթին պաղլարընը գըրայօր , ինսանլարըն թագսիրաթլընը թասհիհ էտէձէք քիմսէլէր՝ տահիա նամքէօրլէրի իշշաա էթմէյէ չալըշմալը պըրլար . զիրա տիւնեա շէյլէրինէ մէյ-լի օլան՝ կէրէք գարը , կէրէք էրքէք , պէն նամ-քէօր սէյիլմէ սէյէ պիլմէր հօգ . հէր հանկիսի-սինին էքսիքլիսինի եիւզիւնէ վուրսան , գալսի իգրար էաէը , եիւզիւ գըզարըր :

Լաքին պէնիմ խօճամ Սէնէքա՝ էյլիք վէ նամքէօրլիւք հագդընաա պուգաաար շէյ սէօյ-լէմիշ իքէն , պու պէախուցուն էն քէօթիւ սէ-րէձէսինի սէօյլէմէմիշ . չօգ սիւրլիւ նամքէօր-

լինքէր ասյար. վէ էն ասնաւնտա էլլէկ ա-
նուժանգ կիսի ալուքը նամքեօրլիւք օլմագ
ակը: Վաքին աֆվ էժանին, ևիւնէ էն էլլ վար-
չապնը ունուհամուշ. գալիսա քենտի վազժին-
ակ, նամքեօրլիւք ալիգիմ կիսնէքսակ օլան ակ-
րէնէյէ վասրլ օլմուշ ակէյէլ իմիշ: Հանկյա քեն-
ակնէ էլլէք էակնէքերին փէշինէ ալուշնուտ, հէմ
ալլ իլէ, հէմ ամէլ իլէ գօվալայան նամքեօր-
լէր նէրէակ. նամքեօրլիւքիւն ասն ակրէնէակ
պահնարլըն էժանէյլ ալիր. ընարդը նէրէյէ պրոգ-
ալն, էլլ ալիմ. Հէ՛էննէնէմանէն ցէգմըշ ալիր շէյ-
ժան օրա, պահնաան ալիմէր շէյ էակնէգ. ալէն
ալիր առանա էլլէք էակէյիմ, ազղըմնագրն յօգնայլ
քնակէյիմ՝ քենակնէ վէրէյիմ. անկրա ակօն-
սիւն պանա ալէօյլէ խրյանէյիմ էժանին. ալէն օնա
էգմէք վէրէյիմ, օ գարշըլըգնա՝ պանա ժաշ
անագրն. ալէն օնա էլ ժանժայլըմ, օ ալէնի երէգ-
մագա չալըշագրն. ալէն օնա շէրէֆ վէրմէյէ Հահա
էակէյիմ, օ ալէնի խօրլանագա գրան էժանին.
սիւնանակ պահնաան զալըմ Հանանվար օրա ալ-
լէր մի: Պու գրանար խրշմ ըրա նամքեօրլիւք է-
ակն Հանանվար հանիկնէի ակը. էժանին՝ Հանա-
վարլըգնաան ատ ալիմէր ակը. ինանան ալէյնինակ՝
նէ ալէօյլէ զալըմ էտանուրձագ օրա ալիմէր, նէ
պու գրանար գուտուզ Հանանվար:

Պու վիակէլի ատամլար Յուգանըն ազյանհան
ակը. գուրմագրըձմրէ՝ Յուգայլ առաքնագրա-
րըն սրգագրնա գրան, օլան ագՀէսնին էլլինէ
ժէալիմ էտիպ՝ էվլինին խտարէսնին քենակնէ
սրվարըշ էժան, օսկր շայըգալագրնատն զկա-
ակ իմխապար էժան. պու Հիսմէ իրէ, խանին

Յուգա՝ վէրն նիմէթինի ըէզալէթ նէն էօլմուշ-
մէք իչին , Եահուահէրը արատըգլարընը պիլիր-
քէն , կէօրմէյու էյլէքչէրի հէմ ուշուտուպ ,
էֆէնտիսինի սաթմալը :

Խոճա պիր առամ կա Թամաքեար , կա զէմ-
քեար , կա նամքեօր օլտուգտա , շէյթանատն
գաչար կիսի գաչըրպ ատգընմադ իգթիչա կակ-
օրտա , պուշնալարըն իչինե ոէ պիր առամտա պու-
լունտուղու հալաէ՞ նէ եամխալը :

Գէօյլէ պիր առամըն հագգընա՝ պիլինի զապթ
էյլէ , օրանըդ սէօյլէմէ սէյի նասիհաթ էթմէք՝
սէնինն կիսի պիր քեամիլ առամտա տուշէր մի ,
օնուն ալտադըդընըն սէօյլէմէյէրէք քենտինի վա-
քե չըգարտա պիլտիմ պիլէ , եէնէ ալէմին խայրը
իչին պու զէհնիդի հէրիֆլէրին նէ օլտուղունու
խալդա պիլտիրմէլի . սէվապ սըդ , գարտաշ մու-
համմէթի պիր-կեչէնէ սէօնէնէ առուլառուլ
սէյի հայդըրմալը քի , խալդ տուզագլարընա
պիւշմէսին . զարարը առըթ քենտիլէրէ օլան իլ-
լէթլէրի սըդ էթմէք՝ եօլտա , յաքին աղըդ առի-
մա աչըդ՝ էօնիւնէ կելէնի գափան ահաէրի՝ ա-
լէմէ աշնքեար էտիպ Թանըթմադ սէվապ սըդ :
Կերչի էլին Թապտրահիմընը էօրթմէք գարտաշ
մուհամմէթի չարթընատն սըդ , օնու գար-
տաշնա խձրա էթմէլի . յաքին եօլտա իւզէրինատ
հարամի օլտուղունու՝ եօլճուկա խապէր վէրմէ-
մէք՝ գարտաշ մուհամմէթի սէյիլ , իլլա խաին-
լէք , զալընլընք տիր . օնուն իչին խալդ քենտինի
կեօզէթմէնի սէյի՝ ֆատմալը , Թամաքեարը , նամ-
քեօրու խապէր վէրմէք՝ գարտաշ մուհամմէ-
թինին չուրու Թուրատն սըդ :

Պու նամքեօրիւն կիւՃիւնէ կէլէն նէ ակը պիլմիսին. պու չերին զնէթլէրին հիչ պիրի-նի իւսթիւնէ ալմազ. պէն նէ Ֆասսալ ըմ, նէ նամքեօր իւմ, նէ Թամամքեար ըմ ատը, օնուն իչին կիւՃէնիր: Սաիր պէսթուչլարսա՝ հէր քես էթակինի պիլիր, ինքեար էսէմէզ. լաքին պու իչ խուչու քիմսէ իւսթիւնէ ալմազ: Պիր խըր-ըզ խըրսըզ սէյիլ իմ սէյէմէզ. զիրա էլին մա-լինի չալըրըմը պիլիր. Ֆէնա եօլսա կէզէն՝ վաքիք Թասլայամազ, զիրա էթակի ՃէնաՊէթլէքլէրի Թանըր. քիւֆիւրլէմէսսէմ էթ-ակի քիւֆիւրլէրի պիլիր. գանը օլան, էլէ էլ գալըրսան, պէտ զէպան օլան, էօվքեօնի պիլիր, ինքեար էսէմէզ:

Լաքին Թամամը օլանա Թամամքեար տէսէն, Ճանը սըդըրըր. զիրա նէ գասար աչըրը մուրա-պահա ալսա, նէ հարամ քեար էթսէ, պօղուդ ապլընՃա՝ էթակի՝ իսարէ նիզամընսան սըր ատնըր: Ֆասսալ ասսա՝ էլի նէ գասար Ֆասլ էսիլ սաըլնը գըրսա, սօղուսսունու սէյլէյօ-լուր, հաԹԹա էթակիմ խայր ամէլ սիր ատր: Նամքեօրիւ հիչ սօրմա. քէնակի օլ գասար էլլէք պիլիր ասսա էէրինէ գօր քի, քէնակէն ղայրը՝ ալէմի նամքեօր սանըր: Պագ նամքեօր-լիք նէ Ֆէնա չէյ սիր քի, նամքեօրիւն պիլէ կեօղիւնէ պաԹայօր. Նամքեօրլէր սէ նամքեօր-լէրանէն սօրուլուր, սէրլէր:

Տիչիւն խոսի սիւնեսսէ նէ գասար զէմ-քեար, Թամամքեար վէ նամքեօր վար. պու իլ-լէթլէր՝ նիւրէյին պուրուչուգլարը արսաընսա նաԹըր. կեօզ կեմիր քի պունլարը կեօրսիւն

ֆա՛գ էթախին տէ , օ գաթլտըրն ատտընաան չըգատըն :

Խոսի պու պիզիմ պէտհուշ աղամըզըն էթախի՝ ինֆէքսիա օլտուղունու քէնտի տէ պիլիր , վէ պու շիրրէթլէյինէ սէպէպ՝ թամամըլա նամ քէօրլիւքիւ օլտուղունա՝ քէնտի գալըմի տէ չէ. հաատէթ էաէր : Էօյլէ օլտուգտան սօնրա , ըրզ էհլիլիք թաալար տէախիմէ՝ պէն ֆիէնա էթմէ. շիմ :

Ըօգաա կէրէք գարը կէրէք էլքէք՝ պու իչ խուլյու քէնտի նէֆսէրինէ օլան աշգ ըլա էօրթ. մէսէլէր , վէ ախիրնա շէյլէրինտէ կէօզէրի օ. տաաա . էլին հադգընա սա՝ քէնտիլէրինէ խա. թէտիքլէրի կիսի սէյլէսէլէր , վէ քէնտիլէրէ պօրճու օլմայանըն էթախի էյլիքլէրի՝ խաթըր. ատան չըգ արմատաըր . ախիրնէանըն բահաթընա գարար օլմազըր : Տիրնէանըն մալինտէ կէօզիս օլմամագտան՝ գարտաշընա էլ թուրթմագ , էլէ. րէ էյլէք էթմէքէ հատըլ օլուրտաու , էլին թագսի. բահաթընըլտաանէ կէթիրմէմէք՝ գարտաշ մուհտա. պէթինէ սէպէպ օլուրտաու . էլին՝ իրտաէթ իլէ էթախի էյլիքլէր խահաթըրտա օլտուգ՚ա , հէր քես շիւքրիւնիս պիզիմ , մուգտապէլէսինի էթ. մէք գայտընտա օլուրտաու :

Պունլար նինչին օլմայօր . եա քէնտի գալմինի թէֆթիշ էտիպ , իչտա էթմէյէ մուտաշէրէթ էտէն եօգ , էլպէթտէ օլմազ :

Հագ թաալընըն գօտուղունիզամ պունուն. լա պօզուլույօր . Ալլահ իսթէր քի հէր տաամ պու ապիմ վիճուտտուն պիր ադամըմ տէյի , հէր քես քէնտի ադալարընա մուգայիէտ օլ-

տուզու գաւառի՝ էլլէրէ ան մուգայնէա օլաուն-
պունա գարշըլըգ՝ պիզ քենոի նէֆսիմիզի պիր
այրը տէունէա նազարըլմա պագաւ. էլլի պիզանէն
այրը ասյայօրուզ. պուս սէպէպ իլէ, էքի էլ պիր
պաշ իչին տէր, էլլէր էրգըլաճագ պիլէ օլսա՝
պիզ եննէ քենոի նէֆսիմիզին ուզուրուննա չա-
լըշայօրուզ: Ընճագ պու պիր ազիմ մաասէ
տիր. Հագ Թաալա ինսանլարը պիր պիրինէ
պաղլաստըգը՝ գարաաշ մուհտաջէթի զինճիրինի
գըրմադա սէպէպ օլուզուննու պիլմէմիզ ճէ-
հիչիր:

Պադը, հինչ օլմազսա, պու մեսէլէ առաալարա
պիզ պարի էօզը էմմէյէլիմ, գապահամըզ
չգալմայալըմ: Վէ էյէր պէնիմ սանա շիմոիկ-
սէք օլուզուրսա կիմլի սաաագամըը ասամ օլ-
մազը իսմէյէսէն, պուննան ասկրա պանա պէօյ-
լէ նասիհաթլար վէրմէյի Ֆէյգիննաէն չգաար:

123

ՀԻՒՒՄ ՇԻՐՊԻՆԼԻՒ

Պէնիմ ասմաւմ.

Պուճ, պուճ, պուճ, պուճ, պուճ. նէ պուս. պու-
գաաար կիւրմիւչլիմիս, սալմանամ, պիչիւքլի-
նէք, սոմլար. գայդըլար, ուշագլար, էվ աէօ-
չէմէչէրի. կիւմիւշ թադըմլար, սալմանլար,

ձէվահիրլէր. ասկրա նէ՞ օլմուշ. ֆիլան առամ չէրպէթ իչմիշ. նէյնին. եա եէհովի պուկիւք լօգմալարը սինահրէմէմիշ. հէքիմ չէրպէթինէ միւհթաճ օլմուշ. վէ զալիսպա իլլէթինէ խ. թինֆրատ ուչմազ աէյի ազըները եուլար ըս թուլթաուրմուշլար: Պէն ան չաշարմ, ազ եը. լըն իչինաէ պու եիւքսէքլիկէ նամըլ ջդոը. թըրնագլարըլա թուլթուննայընձա գանաթլան. ար՞ աա մը ուչառ. պէօյլէ պիր ամախտ թէպ. տիլաթ նէյնէ օլաուս աէյի՝ անն ան ագըլ եօրայ. օլաուն՝ պէն աէ. պու եիւքսէքլիկէ պէօյլէ չա. փուք չըգալըը մէյտանէվինին՝ նէ աչիքեարընը պու. լա պիլաի խոնք, նէ կիզլիսինի: Օյուաա հէր գալէմ օյունուչուրմուշ. ան խարճ էախ՝ եիւղ եազմագ: Էչ, գալէմ իլէ կիւզէլ օյունլար օյ. նանըը. գալէմ գայտարըպ, պիր սըֆըը պիչաակ գօմագ, պիր բագամը լաբի, իւչ, ալթը էթմէք, ալթըը սօգուչ էթմէք ազ չէյ մի պիր. Ֆինն, ֆարաօն օյունլարը՞ նէ օլաճագ. աէրմայէպիչ լթէչլիքեպիչ պիր քէար, պուննուն հիւնէքի՝ պուննաա զաման եագայը էլէ վէրմէպիչ խիչ:

Լամինֆէյի պրագալըմաա Ճիտաա օլարագ աէօյ. լէչէլիմ: Պէօյլէչէլիլին կիզլի գադագամթլարը էբ. աէրի աչիքեար օլաուղուս, վէ արտաա պիր՝ պի. զիմ աէ պաչըմըզդա կէլէչն պէլաչէր, հէփ Ընա. հըն զադագը աէյի՞լ մի: Պու գաատար զարտըլար, զկյանդար. խը սըղըրդըլար, էվիմիզի եըգար՝ Ճէ. սիմ տավալար, վիՃուտաս աա քեաէյի աէ խադրագ էաէր խատթէչիքչէր. գանըմըզը իչէր տիւշմինչէր, օՃադըմըզը աէօնահրիւր էվլատ. լար. քիմի մատահաթընատն տաւր օլուր, քի.

մինի երբորդում վատրար. քիմինեն էվի համար քիչ օրար, վէ պուհուն կիսի նինչ նինչ մուսիսիչէր նէ՞ սիր. գազա արր աէրչէր. գազա՞ ր. գազա աէյիչ չէրսիչէի սիր. ալէմին հէքիմի՞ պիշիմ Ֆատիս գանըսըրմըզը պուհարար ըրս չէդարըր քի, ագըրմըշ պաշըմըզա կիլսին, քինիսիմիզի պուհարար աէյի:

Պուհարար գազա արր աէմէք՝ վէրիչէն խա պէրչէրէ պիգայա օրնար արր, պիզի ուչանար բան աէսէ գուրսաք վէրմէմէք սիր. հօգ, էյէր Ալլահան օրատուրհուս իգրար էսէրսէք, Ալլահ պիչէ զուրմ էսէյօր սէմէք կիսի օրուր. կիօյա պիզ Ալլահըն զաշապընա մուսիսահաք օրնայօրուշ սա, չէքսիյիմիչ նահաք արր. էօյլէ մի: Նօգ, հօգ. չէքսիյիմիչ հա քինահ էքսիչէյիմիչ սիր, հա սիմարըրմըզան միրա գալան կիհնահլար արր. պիզ միսէմիզի հարամ ըրս ատուրմուշուշ, խալխիքար էմմէչէ նինչն կիհնիսէմիշ կէչիր. հարամ էէմիչէ, միսէմիզի փաչըէմէչէ չէրսիչէմէ միհմանըզ. յաքին պաղը քերրէ հարամ ըրս պէրսիչէր նահաքաղը օրանար հայար սա չէգար:

Ֆիչան սահամ՝ սէմի սէվէչէմի հէչրինահ բահամինչա կիչինիյօրքին, սէֆիչէ նէ օրսու սա պէօչէ նան փարչէ միհմանա օրսու. գուման բա սիչուրու. հէյիսի իչմէչէ սարար սա քինահչէն խարահաք էմման: Նօգ. հօգ. օնուն գուհարար սէֆիհէչէն կիօզէ կիօրիհնիչէր էահգըն սէպէչէր սիր, յաքին կիօրիհնէմէզ ուզահ սէսէպսին վար. օնչար ՀէրրահՀ էչէ սիր՝ գան արրը. յաքին գանը ալարան հէքիմ վար. օ վիհնու-

տուն տամարլարընաա պօղուդ գան վար ըոը, հիլէ իլի էօնինիլմիշ միրաս՝ ամրլ վարիսէրի մահրում օլմուշ, պու էվի սէմիրմիշ խան. պու սէմիզլիկի հազմ էթմիրմէկ հէքիմ չերապէթինէ միւհթաճ ըոը. յաքին չերապէթ սաղ էթինիլ ուէ չիւրիւթմաիւ, գուրու քիմիք գալար։

Ֆիլանըն օճաղը՝ չօգ սէնէ ուէյիլ՝ կիօղէ կեօրիւնէնլէրինն պիրի իսի, չիման նիչին պէօյլէ խարապ օլսուս. նա հուգուգա միւթաալլիգ իքի տավասը վար ըոը. թէլպիսէրը խրյանէթ էթմիրլէր, տավալարը զայըֆ էթմիքլէյին պու հալէ ոիւչմիւ։ Եօք, եօք, օ կիօրիւնէնէն ուէմակ պօղուգ ախալաթ վար ըոը, ծնուն չերապէթի ոիր. էձառաարընն ձհմ էթմիյի մալ՝ ագձէ մուամլէսինաէն, հարամ թիձարէթաէն, զուլում-տան, զաարըտան հասալ օլմուշ ուսուս. ամմա չերապէթի կէձ գալըը. մանի ուէյիլ, ծնու վէրէն հէքիմ վագթինէ պիլիր. իձրասընը չիման էթմոի։

Ախանալ պիր հանկին օլուր. օ կիւզէլ գօնագ ածի վահիտաէ հանալ, պի նասլիր էչէտը քիւլ օլուր։ Ալլահ մուաթահագընը վէրսին. ուչագ սերհօշ օլմուշ, գանախլի գօտուղու էվլատ հանաձագ շէյ վար ըմիշ, թուխթուշմուշ. հախօտ գօձա գալը աթէշ կիօթիւրիւլմէն էհլէ սէօքմիւշ։ Պէլի պու հագրն սէպէպ պիր. յաքին պէօյլէ հաձէթանիլ օլմագա սէպէպ՝ Ալլահրն զագտագը տըր։ Օ հանան էվահ պէտ գօգու վար ըոը. աթէշէ հանաձագ կիւնահլար վար ըոը. շերապէթ պիր շերապէթ։

Օսկրինէն պիր տանէձիք էվլատը հօլմա,

ասյունուն իւմիսի թէսէլլասը օյուտու. էօլմիս օձասը սէօնմիս. զալըմ չինէք սէպէպ օլուս. էյի պադըշմասը. գարա հիւմմա գասուրսուս. հէքիմ՝ սէրսինի թանըմասը. նա պիր եիւքսէք էնէրսէն ասիւշմիս, նա պիր զայըը գազա սէպէպ օլուս. չօձուգ էլսէն կիլմոլ: Ալլասըլար, սըզլասըլար, պէօյլէ պիր օձադ սէօնմիս սէյի ամըրլար: Շէրսէմբէ սիր շէրսէմբէ: Պուն-լար հէվա կէօքսէն էնէր. հայա հայասմադ օլան-լարըն սէյիլ խոհ. կէչիլէրին էմոսկի գան, զուլում, զամասարլըգ, վէ հարամիսօրլուգ, պէօյ-լէ պիր մուզիկը ազայը քեսիլ չըգարմադա՝ է-պէսի հէքիմի մէձլուս էմոսի. զիրա սիւնէսայէ չօգ մադազլըսաթը նա հայա վար, նա կէչէն զա-մանադա օլմուշ ուսը:

Ֆիլանըն խայըը իրսաը վար, սէպէպնէ սիր քի սըգընմըը չէքէյօր, պօրձաան գուրմուսուս-զու եօգ: Կէ օլաձագ. ալտըղընը վէրսիյինի պիլմէզ, խաարէսիզ սասամ ադը: Կօգ, եօգ. նաա էմմէսիյի վասիկէմէլէրին շէրսէմբի սիր քի, պաշընա վուրմուշ՝ էմոսիյինի պիլմէյօր: Շէրսէմբ սիր, շէրսէմբ:

Պադա էօլսըր, հվէյասլարընա էյի կէչինէձէք պրոգըը, ամմ իս սէվկէմէլէրի իլկ եաշայա պիլմիրքէն՝ պուննալը գումարսա, Ֆէնաս եօլաս, է էյիսդ իշմէքաե մալի թէլէֆ եաէրլէր, սէֆիլ մինաէպուս գալըրլար: Շէրսէմբ սիր շէրսէմբ: Պէօմիս թօխուսմաան էյի մէյվէ ալընմազ. ա-մասը սէսէսի խալգա զուլմ էմմիշ, վասիկասը-նա խրսանէմ էմմիշ, օ մալի օնունսա ձէմ էմ-միշ սասմարսա չըգաձագ հարամ գան վար ըսը:

Շատ գուժարարաց պատճառն մը. նէ ամբողջ էրմիշ խոր. էն զէնգինն առամ ըլա աշըդ ամայօրառու. նէ ամվէլեմ, նէ առլեանամ, նէ միքելլէնի գօնագլար. պագ սօն կիւնլէրառ նէ հալէ ախշոխ. էօլիւսիւնիս առառագայլա գալ. ըրարըլար: Եըդըմընա ախպէդ՝ գուժար օլառ: Եօգ, եօգ. գուժար ամբել, շէրպէմ ակը. ո ակը սիւնկէր խոր քի, էվառամ էանա՝ նիւզ է. վէն կէօզ հաշընը էմմիշ, ծնուննըա շիշմիշ խոր, վէ պէլքի եէնի իձառ՝ էլ չամփուդըռըչյա մուրտարլանմըշ ըտը. պու սիւնկէրի սըդըդ, ո նահագ ամարիդէրիլէ էմանէյի առյուն սօն առ. լասընա վարընձա չրդառմադ իդամիդա էաէրտի:

Օ անգա պագըրկեանըն ամբառառ կէմիլէրի պամառը. գուրսանըտար ամառառ. մալինին քի. մի մադադէառ չիւրիւյօր, քիմինի սօլանառըը. ձրյա գափամըրտը. ապըդէմ քինամ առ մի. ֆ. լիա օլառ. ֆիւլտառը ահմէրէ միւհամմէտ օլառ: Էյ պուռնարտա գադա առըլէր. ամձարէմ իչինառ օլանըտրա էքսէրիյէա պէօյլէլէր օլուր առյէ. րէք, քինամ գապահամի էօգ առյի հէր քէս առընը: Պէլի, պու գադալէրառ քինամ գապահամի էօգ. էլպէմառ կէմյէ քինամ պամառը. մառը էա. գուրսանա քինամ վէրմէմի էա. յաքին առըշ վէրինէնառ ախրիսամ օլառուրնու քիմ պիլիր. հէր իչի Ալլահըն էմրի իւզրէ մի իսի. էլէ պիր զարար վէրմիշ առյինը մի իսի: Պուռնար չէրպէմ ակը չէրպէմ: Օ էլինառէքի մանի աշըրը պահայըրա սամառըը. հէր քեռ էլ չէքմիրիսի՝ պիր մանի քինամ գափառրա պէյէնախի կիսի սամառըը. էլին մուզահգառը.

նը վազելնէն ախբեր ըլլալուն զապուն պօշատը. ֆըրսաթ կ'ելլէր որ մալի ինքն գոմի պահպան վէրանայի. վէ պուռնա քէզալիք ելլուզ պին ատ_ լոպ ըլա էմասլինեի ալտատըպ. էլէ զարար վէ_ բէրէք էմեսլի քէտըլար՝ պօշուգ թասամբար ը_ ալ. օ կիւշէլ վիւճուտաս ֆիսխա խըլթըլար փէյտա էմմիշ. շէրպէթէ միւհթաճ ըլար:

Ֆիլան ախբք քանձըլը կիւզլիւն էօնիւնէ կե_ թիր. էանաֆը իչինտէ փարմաղ ըլա կիւսմէլէր_ լէր իսի. ախբքանընաս հէր նէ մալ պատնաս էյնի պուղունուբուաս, չարսաբ հէր նէ մալ կիլսէ՝ փուտաքն սայար ալըրսը. խալգ ծնու անբայէ սահիպի պէլիկէմիշ իսի. քէնտի էօլ ախբքէյն, էվլատլարը եիւզիւ իւսմիւնէ գալ_ սը, սէֆիլիքտաէ ինէյօրլար. կյ. վասիէլի պիր խալին սատամ ըսը. գարըսը խուարէսիզ իսի. վէ_ րէսիյէ էէլէրի ալընմասը: Էօգ. էօգ հէքիմ չէրպէ_ թի իսի: Իշճի հապգը. ուսմաքեարն զապուն պօշուգ, էօգ պահսաբնա մալ ալտըլը. մէզա_ աէ կէլէյն մալն պին ծօլատ ըլա գոփատըպ՝ ասկրա քէնտի կիսի հարամզատլար ըլա հէրէքէ էմասլի. մալ պահսաբ էէրինէ՝ էքսիք քէսիք ապձէ վէրմալ ալտաղըլա էզկինէմ էմասլի. պօշուգ գանըլար ըսը քի. էվլատլընըն սատա_ րընա մէհսիլ էմմէսինն ասկի, էապսըն թասլամալ շէրպէթէ վէրսին:

Պապ շուս քիսաբա. վասիշահ կիսի ալթա_ նաղը վար ըսը. նէ քէնտի էմասլինէ իմխասը էսէբսի, նէ քէնտիսինն աշտալարը էկսիլինէ պապ.սրսը. հէր շէյսէ թասլամամ սահիպլէրի թասլար, հէր քէսսէն փօհ փօհ ատար, թէվա_

զու խաթէր, քիպրինաէն էանընա վարըլմազը. իշլէմ պիր չարխի պուզուտմազ իլլէթ իլէ ատօ. շէք էսկրի օլսու. հարալարը գուրթլանմըշ, էոյլէ գօգար քի՝ հէր քես գուշայօր, էանընա քիմսէ վարամայօր: Հայ հայ. թաապխ էլի պիր. պու սէրալէր իլէ պաշընըն էէլինի ակֆ էահձէք: Վէ զայըըլարա էթախի կիպի՝ ափանարզ էձէլ կեօնաէրիպ, չինիւիւնիւ այըրմագ իչին, ամէչէ ամամաըրընա չիւքր էթաին:

Նինչէ գազալէր օլուր քի, թէապխըէրիմիզի պօզմասա պիլէ, պիր սուսապէթ փէչատա էախը, մաալահաթըմըզ կէրի գալըրսա, էախօտ մաալահաթա էլի նիզամ վէրէլիմ ատախիմիզ նէրատ՝ ապըլա կէլմէյիք պիր գազա զուհուր էատէր, իշիմիզի պօզմազսա սա՝ կէրի գալմազա սէապէպ օլուրսա, շէրապէթ ատչիլ մի:

Ա՞նալըզըն պիր գայ գօփար, հալի ախըզկինն պիր աասամըն չորբը պօզուլուր. պիր էըլաըրըմ էնէր՝ քեարխանէսինի էապար. իլըրըզ մալինի չալար, ատլասը սուրուր. պիր աղըր խասթէլիք՝ մալընըն պիր միգաարընը թէէլէֆ էթախըր. պազը քէրրէ ատ էլինաէ օլան կիթախքաէն սօկրա, քեարընաան սա գալըր. պիր շէրր աթարլար, գաձէլ մուսթահապ պիր խֆթիրա էաէրլէր, հափխաէ էաթմալը. քենախի գուրթարընչայա գաատար մէաարիֆէ ախչար օլմալը: Վէ պուննուն կիպի էխուշ պիւն շէյ օլուր, գազա ալը աէրլէր: Գազա ատչիլ, շէրապէթ պիր. էա էաախիմիզ հարամը չըգարմագ իչին, էա Ալլահա վէ ինսանա գարշը էթախիմիզ քեօթխուխքէրի

ասմարըմըզաան չէքիսի՝ գանըմըզը փոքէմ-ք ի-
ջին տիր։

Ֆինա եօլաա կէզէն աստմ՝ ձէզաալընը կիւ-
նահընաա պուլուր. եուխտաուզու սիւլիմէն՝
ակրիսինի իւզիւա, տիւնեաալընը ակյիշտիրմէզակ
պիչէ, աղզընը պուրնուննու օլսուն չէքըննակէն
չըգալըր։ Գուռնատ կեօքակէն էնէն չէրպէմըչէր
տիր։ Շու պազըրկեան պիր իշ կեօրսիւմ ակյի
ակվինիր. կեօրսիւյիւ իշ նէ իտի. ասըչ՝ չարխը
պօզուզ ուսու, պիր պիւչիւք զարար աա իս-
թէ կելտի պիւթիւն պիւթիւնէ գըրըլտը. չէր-
պէմ տիր չէրպիմ. Թաշըզէն իտրիթտը պէտ
էնակիտա։

Օ զօլու նուհատզու աստմ՝ միգտար պիչ-
տիտի, ակօչտիւրտիւ, վուրտուրտու, Թէփէ-
ըմէտի, իտանընը իտօչ օլտու։ Օնուն աա չէրպէ-
Թի կելիր. հաքիմէ հէքիմէ միւհիմաճ օլուր, ա-
փունուզ նէ գազալար զուհուր էտէր. գազա՞ մը-
չէրպէմ չէրպիմ։

Շու գարըյա պուգ, գօճատը էօլտիւքէյն.
էվտէն չէյ գալըրմատա պուգայօր. էլինտէ օ-
լտանը սագլատըգտան ոօնրա. էօլէն գօճատընը
պիր ազ սու պօրնու չըգարըյօր. Թէկտիս պու-
լուր. շահիա պուլուր, վարխընէր իչէ՝ պիչէյի
քընտի էվլյատլըյընա պիչէ ստվայէ չըգար։
Ստալը էյէ. օնուն աա չէրպէմի կելիր. էա
փէք սէվտիյի էվլյատ, էա պատճատը գօճա՝ օ-
նու ասյար ասյտալար, կեօմէքչի պրատըր. օ-
նուն աա չէրպէմի օ օլուր։

Գարը զարխընէյէ պիւչիւչ, էմտիյէ մատա-
Ֆա նէմինչիլմէյօր. օղտան գուտատա պիւչիւչ,

սանասրգ սէվիէթ պօշանղյօր, էվին իչինոսէ էլինէ կէլէնի չալըշ չըրփըշ օյունա վէրիյօր: Օպիր էվ լասը, եահօա գարատաչը, հիչ պիր գապահաթը էօղ իքէն, ղընաանղարատա չիւրիւյօր: Պէլի, օնուն գապահաթը էօգ ամմա, պապասընըն գապահաթը վար. էթախի զուլումըրը, իպթալ էթախի հագլարը. միւհթաճ օլանըն զապուն վագթինի պուլուպ, ալըղը ինսաֆըղ մուամէլէյի խաթիֆրաղ էթախրէձէք չէրպէթլէր տիր:

Խուլասա, նէ պաչ աղըրտայըմ, պու զարարլարա աէրտըէրէ պէլալարա, վէ նիչէ օճագլարըն ևըգըլմասընա արգ գաթ էթմիշիմ, վէ չօղունսա էպէտի թատիսին էլինի աշիքեար կէօրմիչիմ քի, ինսան օղլունուն զուլումաթընը փարքէմէք իչին՝ իւզէրլէրինէ ձէպլէր տաչյօր: Պունլարը կէօրսէխսէք, պիզձէ գարշա աէսխիմիզ ա թէշ, տօղու, գար, պուզ, գապըղըալը ֆուր թունալար, Դաւիթ մարգարէնին՝ "Ալլահըն էմրինի իձրա էտէրլէր,, այէսխի խաթըրմա կէլիր (Սաղմ. ձ'նը):

Հայ հայ. էյէր ինսանլար՝ քենէի ագըլարըմըզա Ալլահըն էմրինի այագ ալմընա ալըպ տա, ձէզասընը չէքմէյիլ տէրլէրսէ, փէք ալտանըրըմը: Հադ թաալանըն տաալէթի՝ զաղապընը պու տիւնեատէ տէ աշիքեար կէօսթէրիր: Էթախիքլէրի ալտագլագլարը ինսանտան քենէմ էթմէք իսթէրլէրսէ, կիւլէրիմ. հիչ տէմէզլէր քի, հէր չէյի կէօրէնատէն տէ քենէմ էտէ պիլիրլէր մի, եօգսա կէօրմէզ մի տանըրլար: Ադին թէմամ՝ էթախքլէրի մարիֆէթլէրին զէվգինի չը

գոլշօրուզ ակլի, բահաթ եխուրէյ էլէ տուխուտ տաւրուշյօլքէն, չէրպէթ էէթիշիր, չի ըհնաք խըլըճ-ըլըը էնաիրիր, վէ պաղը քէրրէ տաղ էթէլէրի տէ պէրապէր սէօքէր գուրու քիմիք պրագըը։

Գուշտան մանա վարխալէրէ խաապէթ էտէն պու աղըը չէրպէթլէր՝ աթաալարընըն էպէտի ինքրազա կիրտիքլէրինէ պէշարէթ տիր. նախօա վարխալէրէ տիր ազիմ գօրդու տուր։ Վէ էյէր պու չէրպէթլէր՝ գանընաա Ֆէտասը օլանլարա խաապէթ էտիպ տէ, փէհլիվան եագըը կիտի՝ տալընըգլարընտան այրըտամազա, ծնլարընի տէ էպէտի մէվթ մարազը օլտուզունա տէլա-լէթ տիր։

Գուշուն մանտասը պու տուր քի, վագը օլան պէլա՝ եա կէչմիշլէրին թագխրաթընըն գազա-պը տըր, Ճանլարը զայ օլտուզունու կէօսթէ-րիր, եա հայտաթ օլանլարա խաապէր տիր քի, թէօվհիէյէ կէլմէզլէրտէ, վայ հալլէրինէ։

Հայտէ, հայտէ. մալ Ճէմ էտին։ Հարամ հալալ արտանը. էլի այագ ալընընա ալըն. հէր մէզագընըզը իՃրա էտին. խնտաատութիւն քի-թագընտա եագըլան հէրիֆլէր կիտի «Կիւլէր թագընալըմ..... չէհվէթխանի կէզահրմէհէք չայըր գօմայալըմ..... կիւնահօղլ Ֆագըրը խօրլայալըմ. տուլարը էսիրկէմէյէլիմ,, (ր.) տէյի՝ թէլգրաֆլէր սէօյլէյին. նախօա Սիրտք քի-թագընտաքի չաշգըն կիտի սէօյլէյին. «Պէնի քիմ կիօրիւր..... նէտէն գօրդայըմ. էթտիկիմ եարատտազլըգըտըր՝ Ալլահըն խաթըրընտա կէլմէզ. օյուտա հիչ պիլմէզլինիզ քի Ալլահըն կիօրի-կինէ Ճօգ վարլագ տըր, ինսանլարըն

հէր հարէքեմինի կէօրիւբ . . . . . վէ գալը-
լէրինին էն կիշլի քէօշէլէրինի աէչէր ։ Ազը-
պէմ նէ օլուր . հիչ ուսմնատրդը սասմատա գա-
զուդը պատար , հագգընատան կէլիր . ։ Ուսմնատը-
դը էէրատէ թաւթաւլա գալըր ։ (Սիրաք . իէ)։
Ընինի քերվան վաւրանաշ հայատաւթլար կիսի
բահաթի օթաւրատա , վաւրատագլարը մալի պէօ-
լիւշիւրլին , անալարդն գասիլի էէթրաֆընը գա-
շատըգ . թաւթաւգ , ատր ապաձընա չէքմէյէ
պէնիղէր ։

Ինչէ իսէ պիզ էինէ օ քինատըն նասիհա-
թընը թաւթաղլար . հարատ մալէ հասէտ էէմէ-
զիտա ատնաւ նէ օլաձադընը պիլմէզլին ։ Ալա-
հըն էմրինի պօրձ աէչի թաւթատագտագ ատին ,
անէնտա գաղատլարընըն գօրդաւատ իչին օլաւն
թաւթատաշ օլագտր ։ Հադ թատյա գասիհ մար-
գոպէնին ադղըչտա ատմէզ մի քի ։ Կինահ իշ-
լէչէն ատատ ատուշէձէչի կիրատագը քինահ ա-
չատ . էլի իչէ գադատրդը գաւչայա ատուշէր ։ (Սմ-
չ)։ յադին գադատ օ ատատ կէլմէտիինատէն , օ
կինահրն պէչատը օլատադնա ագլըտրդ էատ-
մատ ։ Ես էինէ օ ատղմատաւն իչէրիտինատէ ։ Ալահ
ատրչ տէր , գաւատիհ ատհիտի տէր . ատագ է-
տէր , հէր կիւն գադատա կէլմէզ ։ տէչէն էինէ
օ մարգարէ տէչիչ մի ։ Հայ հայ . ատյատը էատը
պաչընատա տըր տէչի , քէտի քէօփէք՝ ատֆրա-
տան չէչ չադմադա գօրդաւատգատրդը կիտի . կիւ-
նահրը իչէտիքէչէն գադատը էէմիիշտ , էչատիք-
տէ հէր քէտ տէ կիւնահատան ատգընըր ըտը ։

Ադին Հադ թատյա բինատրը իսէթէր իսէթէ-
մէզ էչի էատչատագա մէհտուր էմմէտի ։ Ալա-

հա հիզմէթ էթմէկ՝ հէմ զեմմէթէն հէմ մու-
հապէթէն ալիզ ապրէլուզ։ Հազ թասայա
էմրինի ալէյան էթմէկքէն, ալիզ իձրասընա
ապրէլուզ։ Պիզ ապրձումուզաա գուսուրէ-
ակա՝ կիւնահ իշլէմէկէն՝ հազդըմընզաան կիչ
մէզսէ, թէօվպէկէ վազըթ վէրմէք իչին ակը-
էկը շէրպէթի քէնահ քէնահիթիզ ալմազ-
սազ, քէնահ ձիւնահակա վազթինի ապուրսը,
զըր ուլա վէրմը, էա ակիզ՝ էա ալիզսէն ահկրա
կիչինէրէ կէօնահէրմը քի, հարամ օլան շէյի՝
պէրքէթի ակը կիման՝ ձէննէթի թասամը իշթա-
հզըլա էէմհսինէկը ակի։

Պու ապազսէ սանա ակը մինդըրսիզ նազէ է-
ակիմ. ասլահուսունա ակրինէ վազը օլմուշ
ճասահ ակը։ Պու ասամ ան ակշ էաչընաա ի-
քէն, ապազսընդան ասլահա ակը ասաչընդը՝
պունահ թասակհինինի կիւզէլէկինէ ապազ,
պապազընահան իսթէր, ահնիզ աշընդը. քէնահ
վիրսէթինի կէօթհուբսը, էչի ասլահազսը թա-
թար, պապազընա աղըրդը օլմայապազ՝ հէր
ճահապիզնը կէօրսը թէրսիկ էասէր։

Մէմլէքէթի էազըն ակը ճահայսահ պուհահ
ակը ահրձասը օղլու վար ընդը. ակը կիւն ա-
ասաչընդը ուլա օլ թասաքա վարազդաա. բինճա
էասէր, ակը իքի ասամ էրլէնին, վարազդամ ահնի
զահէմ իչէ կէօրսուշէկիմ ահէր. վէ վարդա գօ-
նուշսըրէն, ասհսէթ ապազընաա ահնի զահէ-
սի՝ քէնահիչէ օլան զահրի ահլասդը. ակը ահը-
ձալարդը էօրմուշ. միւլքիյաթ թէրքիբսինահէն
պունա իսահէթ էահձէք նըսիբը՝ պու ասլահը
պապազը թէրսիսինի իչէ զահթ էթմէշ։

Ուշագ կերբյն օլ էանաահ մուգթէզան չերի պիլմէզ առմա, մաալահաթ քէնահյէ նահագ կեօրիւնիւբ, պաղաարընդն էթահյինէ ճանը ագ-գըլըր. պէն պու զաարին եէրինի տօլտուրու-բուա՛մ առյի. օ վագըթաան ֆիքրինահ գուրար: Պու պաղահ պաղաարընա պիր գաչ մէքթուպ եազար. նիհայէթ իքի ակնէահէն ածկրա պաղա-արընդն միզահարզ օլաուզընաա իչհոհր, զայրէթ կելիր, պիր մէքթուպ սահա եազար. կերբյն պա-ղաար պիր սէրթ առաա՛մ առմա, պու տինլէմէզ, ճէսարէթ էահէր, վէ ճահիլլէյ իլէ՝ պաղաարընա պիր միգտար նաահհահթ եազար, ֆիւզուլի զաղթ էթահյինի սահիպինէ վէր. սէն սազլըզընաա վէրմէզսէն, էօլահքահէն ածկրա պէն վէրիրիմ առր:

Պաղաար էօյլէ տարըլըր քի, օնաան ածկրա օղլուընա պիր սահա մէքթուպ եազմազ: Օն եէ-ահ էաչընաա պիր չօճուգ՝ պաղաարընա վահիզինք էթահն, էթահյինն նահագ ազր ահսին. պաղաար պուընլարը չէքեմէյիզ, զալիպա օ կիւնահէն՝ եվ յաարընը րէաա էթմէյի գուրմուշ: Գըզը սա եա-նընաա եալընըզ՝ էլալէթահէ օ սա գուլալընա վիզիլահէմիշ օլմագ կերէկ. զիրա արաար չօգ կիչմէզ, էճէլ տէօչէյինէ եահընձա, պու եվ յաարընը րէաա էահէր. յաբին էօլուա՛մ սահաթինահ ագլը պաշընաա օլմայրագ. Հօգևորսան մահրա՛մ էօլիւր: Պու սա արզգահթ օղունաճագ շեյ սիր:

Նիհայէթ, ուշագ՝ գըզ գարընսաշընաա մէք-թուպ մէքթուպ իւահիւնէ եազար. գըզ՝ մի-րսանդն իւահիւնէ օթուրմուշ՝ զէվգինի չըգ-րըր. զէվգինի չըգարմագ տէյիլ, քէնահ ագլա-

լա պուլաուզուշ՝ ակֆիհ գօճասըլլա պէրապէր ին իւ իչլէթէ թէվէֆֆ էաեր, պապասընըն էօլ ալիլիանիւ պիլէ գարընաուչընա եազմազ։ Պիր գաչ ակնէաէն սօկրա ինիչլէթէի ինսանֆա կէլիր, էվինին հալինի խապէր վէրիր։ Ուշագ քէնտի հադգընը ալմալա ուզագատան իչ կէօրէմէզ. պունլար միրասըն օն իքի հիսսէաէն պիրինին հիսսընը կէօնաէրիլէր, էէքէուինին կէօրմէք միւքին օլմազ։

Վէլ-հասըլ առաչնորդ էօլնւր, քէնտի ակ վաթանընա աէօնէր։ Լաքին գըզգարընաուչը ևիւլիանէ պագմաալըընան մանա էվտէն ոէ գօվար։ Պիր ակնէաէ կիւճ պէլա իլէ միրասընըն պիր ճիւճի միգաարինի ալա պիլիր, ջիրա ջողու թէվէֆֆ օլմուչ ուամուչ. անճագ գաֆուչա պաճայա ամուշմէմէք իչին, օնա ատա գանաաթ էաէր։

Պու ուչաղըն իսմի էյի սէօյլէնմիշ. իլլա քի օլ առաչնորդուն էլի ալթընաա թէրպիյէ օլմուչ չէօհրէթի չէ՝ վաթանընը թէրք էոխ, միյասը սխէրէ վարըր, ազ վագթին իչինաէ իլէրի կէլիր։ Վէ չօգ ակնէաէն սօկրա գըզգարընաուչընըն հալի վէրուշանընը իշխոնձէ ոճըր, վէ էօլնւա կիսինձէյէաէք պագար, էատըմ էաէրսին։

Պաղաաընըն միրասընը նէմէսխինէ ատխնա շիքր էաէրսի. էյէր նէմիշ օլսա, օ ատա չէրպէթ թէ միւհթաճ օլուպ, գըզգարընաուչը կիսի տայանամայրսա էրպըլըրսը։ Պու պաղաէ նէրսիա մարդարէնին սէօսի Թաաիդ օլուրդ. "Ն Թալաըրմըզ կիւնահ իչէմիշ, ծնըր միյաանաա

ևօգ, Հէզալարընը պիզ չէքեյօրուզ... (Ող. Է. 7.) պիր ան. «Պուպալարը խամ մէյվէ եէմիշ, էվլյատլարընըն տիչի գամաշմըշ» առանքների պուհաան խապաթ օլուրյօր:

Էօյլէ պիր ատսթուամ, էօյլէ պիր. Հէման գայրէթ էաէլիմ, էմրատըմընը քէնտիմիզ առֆ էաէլիմ քի, զօրաքի շէրպէթէ միհթաճ օլմայաճըմ. զիրա ծնլար գաֆիլ կէլիր, վէ կէօնաէրէն պիր ատրըն հէքիմ տիր, էլի փէք աղըր որը, շէրպէթինի իչմէք կիւճ օլուր: Իազէրիմիզ գօնան թօզու տիլքէլիմ. իգնիրա էաէրսէ, պիր գօլումուզու, պիր այաղըմընը ատա քեսէլիմ. վէ պիր կէօզիւմիւզիւ պիլէ օյալըմ. զիրա էֆէնտիմիզին էմրի տիր, չիւրիւք ազալար ըլա ատ թաբաֆա տիւշմէքտաէն իսէ, չօլադ, ագատ. վէ էէք շէչիմ օլուպ ատ՝ ատղ թաղաֆատա պուլունմադ էէյ տիր աէր:

Ադըլ էրմէզ պիր ատճախտ հալ ատը. պիզէ պիր քեսատ թամըը շէրպէթի վէրսէլէր, լաքին իչինատ զէհիր վար տէյի խատպէր վէրսէլէր, պիր քեսատ թամըը իչին էտմիւմիւզէ գատա էթմէք խամէմէյիզ. եա էթախխիմիզ զուլմաէն եատրատմազ լըզըն զաղատ շէրպէթի՝ ատտը օզրա եէթիչիյօր. ատմա պուզը քերրէ պիր ազ կէՃիքիր իմիշ, ագըպէթատ կէլիյօր ա. օնու պիլմիքտաէն ատՃրա պիզ նէ շաչդընըզ քի, զէհիրի ատլի տէվէ տէվէ իչմէք տէյիլ, եանա եանա ատանըպ աուրուչօրուզ:

Պիզի պու գատար տէվիպ՝ պուՃա էյլիքլէր էաէն Ալլահըն խաթըը իչին, քեօմիւլիւքտաէն ագընմադ պօրՃուամուզ օլատուզունու տիւշիւն.

ՀԶՈՒԿՔ ԱԿԼԷ , ԱՅՍՒՀԵՏ ԳՕՐԳՈՒԱՍՆԱՆ ՕՐՈՒՆ՝ ԱՍԳՔՆԱՄԱԼՔԸ ԱԷՅԼԵՄԻՆԿ : ՊԻՐ ԷՅԻ ՄԻՒՅԱՀԱՉԱ ԷԹԱՒՔ , ԱՌՆԼԱՐ ՀԱՅՎԱՆ ԼԹԷՐԱԿՆԿ ԷԱՒՃԼՔ ԻԼԱՃԼԱՐ ԱՐԸ. ԱԳԼԷ ՄԱԼԼՔ ԼԻՆԱԱՆՔԸ ՁԱԱԼԹ ԷԹՄՀՆԿ ԵԱԳԼՉՄԱՉ :

ԿԵՐՉԻ ԱՐԱ ՈՒԶՈՒՆ ՎԱԶՔՄԼԱ ԱԱՃՔՆՔԸ ԱՂՐՐԼԹԱՐՄ, ԱՖԻՎ ԷՅՐԷ . ԱՄՄԱ ՀԻՒՆՔԻ ՄՔԵԱԼԹԷԱՀԷ ՄԻՉԱՀՆ ՄԸՐԱՄ՝ ՀԱԳԳԸ ՄԻՉԳ ԷԹՄՔԸ ԱԻՐ , ԼԻՆՉԱ ՆՐԱՀ ԱՐԱ ՄԻՒՅԱՀԱՉԱԼԱՐՐՄԱ ԿԻՒՀՆՆՄՔ ԱԿՆԻՆԱՀՆ ՄՈՈՒԱ , ԱՀՆ ԱՔ ՔԼՆԱԻՒ ԹԱՐԱՖՔՆԱԱՆ ԱՐԳԳԱԼԹ ԷԹԱԿՆԻՆ ՄՈՈՒԵՐՔ ԼՐՔ ՀԷՎԱԳ ՎԷՐԻԳ , ԱՀՆԻՄ ՈԱՆԱ ԷԹԱԿՆԻՄ ԿԻԳԻ , ԱՀՆ ԱՔ ԱՆԱՆ ՄՈՒՀԱԳԱՊԷԹԻՆ՝ ԱԳԳԻ ՎՔ ԱՊԷՐԱՀՎԱՄ ՕԼՈՒՐՈՒՆՈՒ ԱՀՅԱՆ ՎՔ ԻՈԳԱԼԹ ԷՈՒԵՐՆԻՆ :

124

ԻՕԼՄԻՐ ՏԱՀԱ ԻՅԻ ՏԻՐ

ԴՈՈՐՆ ,

ՊԱԳ ՇՈՒ ԱԷՕՂԷՈՒԿԻՄ ՈԱՉՄՅԱ . ԱԻՐ ՈՒՉ ԷՀՂԻՆԷ՝ ԷՕՂՄՔ ՈՈՀԱ ԷՅԻ ՈՒԻ ԱԷՄՔ ԱԷԼՒԼՔ ԱԷՅԻԼ ՄԻ : ԷԼՈՒԷԹԱՀ ԿԼՉԻՆՔԻ ՄՔԼԹՕՈՒԳՈՒՀՈՒՆ ՈՅՆՈՒՆՈՈՈ ՈՐՈ ԱԷՕՂԻՐՄԻՒ ՕԳՈՒՈՈՒՂՈՒՆ ԱԻՂԼԷ , ԿԼՕՆԼԻՆՈՈՒՆ ԱԻՂ ՈՁ ՈՈՂՂԼՄԼՉՈՂՆ ՈՂՂ ՈՈ . ՂՈ-ՔԻՆ ԱՆՆԱ ԼՈՈՂՂՂՆ ՀԷՎԳԱՐՈՈ ԷՕՂԼԷ ՄՕՈՈՈ-

բայլա կեչմիշմին քի, պէնի չըլտըմըշըմ սան-
ալըզնա հիչ շիւահէմ եօք : Եօթ գառըն եօք,
չըլտըմըշ աէյլիմ, ադըմ փէք պաշըմառա ալը-
վէ էօմրիւմառէ՝ օ աէօղիւ եառալըդըմ վադըթ կի-
պի՝ ադըմ պաշըմառա օլմառալըդնը սանա իսպաթ
էառէյիմ :

Սիղ գառըն, էօլմէք լաֆըզնա ալըշըդ օլմա-
լըսընըշ. զիրա պիր ձիղվի գօրդու կեօրաէնիշ,
էօլիւմ հէյ՛նէթինէ վարըրսընըշ. պիր շէյէ ձա-
նընըշ ալդըշա, վայ էօլսիւմ, վայ էօլիւյօրում
աէյի, էօլիւմ լաֆըզնը ալդընըշա էզպէր էթ-
միշինիշ. ախլինիշ գուրալընըշ պու աէօզէ օշ
գառառ ալըշըդ ալը քի, ֆիքրինիզէ հիչ թէ-
պիր էթմէշ նքէն, շիմսի նէ՞ իսչ՝ պէնիմ կիպի
էառընը ալմըշ պիր առառըն ալդընառան խլթ-
ախքաէ, պու գառառ ալթ իւալթ օլմուշաւն :

Սիղին էքսէրթավըրնըշա պագան՝ էօլիւմառէն
գօրդմառալընըշ աէր. կիւն օլմազ քի էօլիւմիւն
էօրնէքլէրինի կեօրմէյէսինիշ. ասպապառան կի-
շէն ձէնառէշէր, քիլիսէշէրառէ օլան առուալար,
մէշալըլար, մէշալըսթանըլար, էօլիւ քիմսէրի,
զաֆիլ էօլիւմշէր, առսթառան ադպապառան քի-
մի պու կիւն էքսինիր, քիմի էառըն, վէ պուննա
քէզալնք եիւշ պին էօրնէք օլուր քի, հէփ ա-
զան առառա՝ յա իշա՜ էօլէձէք օլառուղունա կեօ-
պիւմիւշ էօնինառէ իսպաթ ալը :

Պու ձիւմլէ իլէ էքսէրիէա գառըլար (առթ
գառըլա՞ր մը, էրքէքլէրի առ աէօյլէսէք՝ նէ՞ զա-
լառը վար) պու կեօրսիւքլէրի իշլթախքլէրի
շէյշէր մառաշ ալը կիպի. էձէլ ֆիքիրշէրինէ
կենթիրմէքսիզին՝ չու գուրուն պաշընա վարըրսա՞

Շինուի պու թաղիրլէր նէյէ յազըմ. պուննար քիւսիւէրսէն հէր վագըթ սէօյլէնիր չէյլէր ալը. վէ ասլա ֆահսէսի օլմայօր: Պէնիմ մէ-թամըմ՝ էօլմէք ասհա էյի ալը ակսիսիմ խիլաֆ օլմասըդընը իսպաթի էթմէք ալը:

Պիլիրսիմ, ինսանըն թաղիսամինէ էօլմէք կէրէկ ղա չէյ օլմազ. յազըն ադըլըն անլամասը պոշ-ղա չէյ ալը, թէնէին աուչմասը պայդա. էօլմէք ասհա էյի ալը ակսէսէմ, ադըլըն ֆէհմի խազրէ սէօյլէրսիմ. վէ ալը չէյէ ադըլ կէօզլի յէ պա-դարագ, թէն կէօզլունէն կէօսէթէրսիմ ասու-բէթին զըսասընը կէօրսէրսէզ:

Էյլէ իսէ ալը պու մասասէյի ադըլըն գու-վէթի իլէ վէզն էսէլիմ, կէօր քի պէն անինին թաղիմին էթմէսինին չըդընմըդըմ:

Տիւնէսէյէ կէլիրսիզ, նէ սիւնէնա նէ օլսու-ղուն պիլիրսիզ, նէ պիզ քիմ օլսուղսուզսուզ, նէ նէրէէ օլսուղսուզ, նէ նիչին կէլ-սէնիզ. հէյ պիրինսէն իսապէրսիզ էօզ. սիւնէսէյէ կէլմէյէնլէր, իլէ իչիզիզ աղլամադ ալը. ծնճէնա իլէ սէլամը վէրիր, նէֆէս սէ-մազա պուչատըզ: Օնսան ալդը ալդը գունսա-ղա սարըլըր, սիւրմէ սանճըլսա վէ ադըլսա ը-լա իլէ սիչի չէդարըզ. չիչէք, գէլամասը, նէ-թիճէի քէլամ չօճուգլուգսա օլսուն սիւրմէ քէյֆիսիզլիքլէրի չէքէրսիզ: Օնսան պիր ազ սա-հա պիւյիւք. պիր ինսանֆըզ ուսմանըն էլինէ պիլդի թէսլիմ էսէրէք. վէ օգուսադ, եազմադ, թէրպիյէ օլմազ էղինէմինէ գօրէսը. վէ էք-սէրէեա պիր սիւրմ եաշասըրըն արասընսա, պիլմէսինէք էրսիզլիզի էօրտինիր, պիլսէնէքէրսիզլիզի

ուէ գոեսուրուներ Թէքմիլ էսէրիզ։

Իշլէ պուներա ապլըմըզը պիւԹիւն պիւԹիւ-
նէ ապտըրըլըզ. պուս չալըմըզսա էօյլէնէնէք
պօյնըմըզըմըզը մէշդ էսէնէյիմիզէ, պիւներանըն
ապրնիԹըրնա պիւշիւպ, կէրչի ուէնիզի սուղալը
ամմա, խօշուներա կէլիր, նէ սուղալրնա պա-
գալըզ, նէ ֆիրիԹրնասրնա. վէ էրըսրզը ասլա
արաներսրզմըզսաներ մներա, չօդ քէրրէ պու
կիւզէլ պիւներանէն զայըզ էէր էօդ ուէյէրէք,
պէհիսէյ ֆիրիԹրնասրնաս պօղուլուր կիսէրիզ։
Էօլուներ իւզէրինուէ՝ այադլարըմըզդա չալը
ուէքէն ասլաշըզը. հէր Թարաֆըմըզդը վարալար
գանըզարա պուլար, պիզ էիւէ կիւզէ օյնայա
քինուի էօլուներա կիսէրիզ։

ՐահաԹըմըզդը զայդ էԹուիրիր ուէվաղար,
քինուիմիզի զէհիրլէր ուէֆարար, իլիխիմիզի էմէր
գոեներզարը, պիւրչիս ուէրարլէրէ մարուզարաներ-
րաներ էէյիպ իչմէյէր, վէ քէզարէք պիւրչիս
պիւրչիս ներուիպէՀէյէր, օ քիմ օլսուլսաներ-
զուս. նէրէուէ օլսուլսաներզուս, նիչին կէլմիխ-
միզի էիներ հիչ պիւշիւնմէք էօդ. հասրզը քի-
լար, իներան ուէյիչ. հայվան կիսի էաչարզը։

ՆիհայէԹ, էվլէնիր պիւներայէ կիրիրիզ. այ
իման ներուիպէՀէյին պիւհիչհիներ. պապ պէչայէ
ուզարաներ էաղար օլուր։ Տիներայէ կիրիլէյին
ուէրան պէչասը նէ ուէրէչէուէ օլսուլսաներ պի-
լէյին վար ըսա՝ իչէրի կէլսին. նիչէ էրԹէրըչէր՝ նի-
չին էվէներիքէյին՝ էուլարը գարըներն պօյնուներա
ուօյարզա, քինուի պարչներա պրուգրարար ուէյ-
չօդ պուչՀըրըմըշըմ. նիհայէԹ ուէպէպինի պուս
ուսա՛ ասներզար. պիրի զէմաներ ասէՀէչէրինէ

ասդարտագ. գաղջը վասլծաա ծաուծմագ խմ-
քեանդեզ օլուչօր. օտլիլի էլքեքչէլիլն քինտիլէ-
րինաե զասլծ եօգ. քինտի նէչխէլերինի խատրե
էաեմէչօլչար. ալիր եաննաան քինտիլէր սէրտէսծ
օլմագ խոմէրլէր. տալիր եաննաան գաղջը խատրե
էմմէք զան էալնաագն խէչաա օլմագ խոմէրլէր.
ծնաեն իչլն եուչարը ալզիլինի է_ոէն ագրագչագ.
քինտիլէրի մաղրըտա, գաղրչարը մէչքիգա՝ պաշ-
լարը պօշ կիսէրլէր:

Ղէ ոէրտիմէնա էօմիւր տիւր պրա. պիր էյի
պիւչինագք, ագչայաճագ չէչ պիր: Լաքին նէ
սանդրարդն. օ էյրի պիւյրիա եօղչարտաա կէգէն ա-
տարչար՝ բատմագչագ էիւգիա կէօրիւր մէա. Հայ-
շա. պէլանդն պիրինագն գաշարչար, պիրինէ
ուզադչար, չէքտիկչէրի մէշագգամ Հէմմինին-
քինագն գիյաաէ պիր: Օրաեոդչ էօղչիւտէզ
է էյնագ իչմէք. կիՀէյի կիւնահուզէ գաղրչագ՝ օյ-
ուեոնաա գուեաչրաաա էօմիւր կէչիրմէք. Հարտամ
Հայնագ պագմայրդագ քինէչէր ատչտուբրտագ. պրա-
չար Հէմ՝ էօյչէ Հէչքաչդրաաա ալագնագ օչուր, օղ
գաաար կէօնիւղ ագրագչ. նէչքաանկիէմ. խու-
տաւմէք, վէ փէրտուանչէգչար փէյրաա էաէր քի,
քիչի նա ինտանչէգտաան վագ կէչնագ՝ պիր քին-
քինէք կիագի քինտիկի ատյուե ագքինմէրտիեն
պրագմագչ. վէ բատի կէչագի քաչա քինմինէ՝
պաչրնչ կէօգինիա չարփչագ, ակօյուչէ ակօյու-
չէ կիմմէչի. նա պէօյչէ էօչատագ նիգագտագչ
էաչատանչէն խատրչ իչլն, էօրինիա կիւնինիա
կէօնիւղ ագրագչ իչլինագ կէչիրմագ. էաչատրչագ
էօմր նէ օչատագտաա ատյուագտրչէն՝ Հայվան
կիագի էօչմէչի:

Ձորս վար քի, տինին գալի Թուխար, յա-
քին նէիտինէ պէտուչլուքնա գարշը կելմէյէ-
ձէք քիօչէտէ. վէ Համիտա պաղչայար իձրա է-
ուձէքլէրի քիօմիւլիւքլերի տինի մէղէտալի ա-
յոմ էտէրլէր:

Պու խուտուսա սէօյլէյէձէյիմ գալը չօգ
շէյ վար, յոքին ընչարը սէն քինտինի տիւշիւն.
պէն պու սէօյլէյէձէյիմ ասհապէմտէ պաղչ
մատէյի մուխամասրձա սէօյլէր կինչէրիմ:

Խանի Համէն հիւքմիւ իւլէ Եաշայան ատամըն
Համլինի անլատըդ, չիմանի ապր ըլա Եաշայանա
պիր կէօզ կէզմէր. պայդ, Եաշամադան ըլա
Հօրմէք ատհա էյի պիր ուէմէզմիտին:

Փէտիլ ատամ գէտինէնինին քէօմիւ խարէմ-
լէրինէ գարշը կիմմէյէ օլ գատար ադըրնըը չէ-
քէր քի, պիր գուլատարդա Եէրսէ խալդ պիր
ալինինի գադըշմըրտադ պիր Եանա ատաւա սէյ-
Իւմիւրձէն, պիր ատամ գուլատարդա գարշը
խալդը Եարտա, օպիր Եանա կիմմէյէ պէնդէր:
Նարին էօյլէ ատամըն Թիմիտաէ պու ադըրնըը
պիր շէյ սէյիլ. սին, Թնատի, այագ ալմըտա
կիմմիշ, վէ Նէտա էմրի մուգադասյա ադըտը-
գըն կէօրմիւքձէ պէտուչլար հէր Համադա
Եարդըմըշ, Համիլէմ սիւնէտատէն գուշգադըդը
կէօրմիւքձէ, չէքմէյի Եիւրէք ադրատ հիչ պիր
կինմիյէ ադատլըտա գըյատ սէյիլ:

Հէրէ, պիր պայ ադիքատ սիւշմատն, գէհիրլի
էրլատն, գաֆիմատը չէյլատն օլատնլատա վադիֆէ-
սի սէյիլ, գիրտա ծնչարը սինատզ վատ Համէրէտա
կիտի՝ ՀէհէՆատէմ Հատնլատը Նադատրյյա պադ:

Նարին պաղչ քէտմիչլիք Համալյդա, պիր

քեօթիւ ամէն իշխէմէսէն իսկ՝ էօլիւմիւ իրենց քեաթ էսէն առասլար՝ ինչի մէզիէմի այագ ալմընա ալաշգըրըմընը կէօրսիւքճէ, իշինսէն գան կիսէր։ Պունլար օ պաշը էօրթիւլիւ միւրթիլեր ակր քի, հէվայի նէֆսէ թասգի օլսուգլարը ազար ազար անկլաշըլըր։

Էյ գաարն, ակր քեամիլ առաման՝ էօլմէք սահա էյի օլսուգսուզնու սանա իսպաթ էթմէյէ՝ ակիւնէսառէ օլան մուախիզէթլէրին հէփսինին ակր ակր սայմազըմընըմ. օ փիէք ուգուն իչ ակր, քեթաթլար սօլար. իտքին հիչ իսպաթսըզ կիչիմէմէք իչին, ակր ազ ալէսառէվկէ օլան շէյլէրի եազայըմ սա, ոէն ակուշուն, պաշգ սէօյլէմէյիմ եալան մը սըր։

Ցինի մէզհէպի՝ եա հէր շէյսէն ոնկրա սայ-ալմալար, եա սիւնէէվի մուալահաթլարա այնաթ էսէրլէր, եա հիկմէյի եալանը էօրթմէյէ սիփհէր էսէրլէր, եա հէվայի նէֆսլէրինի իչրա էթմէյէ այնաթ էսէրլէրսէ, ակր քեամիլ առամ կէօբրիւպ սէ թէհամմիւլ էսէ սիրլիր մի. պունլարը կէօրսիւքսէ, էօլիւմիւ արզուլէմէզ սէ, նիհայէթ բահաթ եաշայա սիրլիր։ Պու պէա սահլէրդէ՝ պիլ ըլա խոարէ օլան քեամիլ առամ՝ նէ սէրէճէսէ էնսրէք սձրար առույսուզնու անկլամագ իչին, քեամիլ օլան առամդն մէզհէպի նիձէ օլուր, օնու պիլմէլիսին։ Քեամիլ օլան առամ՝ պու սիւնէանդն հէր շէյինէ ակր պօշ թիւթիւն նազարըձլա պագար. մալիք օլսուգսուզ շէյլէր՝ քենահ րիւթախինէ կէօրէ գուլանմագ իչին վէրիլիր՝ ֆէյէք վէրիկլէրի ակր, իտքին էօգ առուլար կիսի հաձէթսիզ օլուր. վէ քենա

ան զէվգի սէֆասը՝ պու ահէնատաէ օլմատըղընը պիլիը . էլինատ օլանը՝ պիր կիւն էձել կէլիպ էլինատէն ալամաղընը միւճահատա էտէր . վէ քէնատի սէմ իւ տէվէլէթի օպիր ահէնատաէ օ. լամաղընը ահուշէնիւր :

Էյլէ ատամ՝ Ալլահըն իսմի չէրիֆինէ կէ. միներ . քիւֆիւրլէր , վէ պին գատար իքրամ. սըղլըգլար կէօրիւր իչխոիրսա , վէ պէլքի ջո. ճուգլուգատա՝ հէր կիւն Ալլահըն ատընը պոշ եէրէ ատմա տէյի իբինձի թէնպիհի էզպէր էմ. միշ ատամըն սըղընատան իչխոիրսա , վէ օ ադիմ, քերիմ, վէ գատըր Ալլահըն վէրտիկի էօմրիւն վէ մալին զէվգինի չըգարսան ատամըն սըղընատան իչխոիրսա , նէնէ հաճէթոիզ օլա պիլիր :

Ջէմանէատ Ալլահըն ադիզ իսմի՝ հէր էահա. պիզ ատպէթին նագարատընը օլմուշ ատուր , չօգ էմտիքլէրի ալլագլըգլարա՝ պիդայա պիփէրլա՝ շահիտա թուէթարլար : Եարատան Ալլահը ատլի իսօրլատագ իչին իտաթըրա կէմիրիպ , էմտիքի քերէմլէրէ պէօյլէ նամքէօր օլան ատամըրը՝ պիր քէսամիլ ատամ կէօրիւր սէ՝ էօլիւմիւ ար. զուլէմէզ մի :

Պու մէշրէպատ քէսամիլ ատամ՝ Ալլահա վա. ճիպ օլան իքրամը՝ կէրէք պիլ իլէ , կէրէք ամել իլէ էլլէրէ էօյրէատճէք քիմսէլէրին սըղընատան իչխոիր , վէ էմտիքլէրի պէտ ամէլլէրի կէօրիւր. սէ , տայանա պիլիր մի : Պու հալլէրի կէօրիւպ , իչխոիպ , իքրամ էատէն ատամա՝ էլպէթատ էօլ. մէք տահա էյի պիր :

Պէնի՝ պու նահիհաթըն իսօճատը պըր սէմէ , անճագ հոգ մէտրէսէյինատ սէրա պլմըշ ջրագ

նազարինյա պապ. զնրա պէն պիր տատամ ըմ քի. օլան Թագավորաթյարըմա նիսպէթ՝ կէօզիւմիւ եինէ պու էօլանն շաշըրմամաղա Ճահտ էտէրիմ։

Խոսի պէօյլէ տատամըն մէշրէպինի անկլատըպ-տան սօնրա, կէօրտիւյիւ մէզհէպսիզլիքլէրտան ա, նէ էիւրէք ադըսը չէքտիլինի անկլատըն։ կէօրտիւյիւնիւ նէ աշիքէտտան նատիհատ էտէ պիլիր, նէ կիզլետ Թէնպիհ էտէ պիլիր. հէ-մանն տիչինի սըգրտա էուլիգունմագտան զայըր չարէտի էօգ. էօգտա հէր քեսին էիւզիւնտէն տիշէր, պաշընը պէլայէ ուզրտատըր. վէ էուլիգունտուգ Ճա՝ էիւրէք ադըսը արթտար։ Ձօգ ատֆ՚ա պու ադը տա էէթիշմէզ, խալգ պիր ա-տատմը՝ էտ պէտտույա գարշը տըր, էտ էտաշ-մադը կիւնահնտզ տըր տէյի պէլլիլէրտէ, պաշտար տուզապլար գուրմադա. պիր տատմըն տոր էյի ըմգոլդլայն, օ հէրիֆլէր պըչադընը ծնուն իւս-Թիւնտէ ատնէմէյէ պաշտարլար։ Ծորտան գու-շու կիւնէչտէն խօշտանմագ ատրէր. էլտէ Թոտ. զնրա կէօզէրինի գատաշԹըրըր։ Պէլի. պաշըմա կէլմիշ օլմատա՝ պէօյլէմէմ։

Պէլի, պէլի, էօլմէք տատհա էյի տիր. պարի էօլիւրսէմ, էվլյատլարըմըզն նատիքնօրմիւյիւնիւ կէօրմէմ ա. գարըմըզն պէօղէ կէլմէյիտ՝ Թի-Թիվլիինտէն գուլադըմ տինէր ա. հիզմէթ-քետլարըմըզն տիլինտէն գուրմուրուտ. պէն ծնըտը էյի պադիշդա՝ ծնըտ պէնի զէմի էՀ-մէյէ գալմատ ա. պիւյիւքլէրիմին խըրփատյա-Ճադը գալմադ, ադրանըմըզն գըզգանձըզնատն, պէնատէն քիւչիւքլէրին նիհիհյատնատն՝ պարի խէլտա օլուրտատ ա։

Գրիսեիկանըզգ սահմանները՝ սուրբ խաչը խօրհատրները կեօրմէմ, սուրբ խորհուրդ իչխա օտ-յօրքեն, խաչըն խբրատնըզ սուրատուղունու կեօղեմ կեօրմէզ ա. քրիստ Աստուն էվի ի-քեն, էյլէնձէ եէրի օտատուղունու կեօրիսզ, Հանըմ սրգըլմազ ա:

Տիշարատա շէյթան օտանները՝ քրիստեակ սուրբ-լուզ էտիսզ, Աստուն զէվգէնախքէրինի կեօր-մէմ ա. էլին ըզըլնա մալինէ սօլաշանները, մուսամէլէ իլէ գարատաշընին գանընը էմինի, էմ սահինէ զարար վէրիսզ՝ քենահտէն քիւշնըքէրէ զուրմ էտինէրի կեօղեմ կեօրմէզ ա:

Պահի էօլնուրեմ, ահը չալըզ սատուլարընը Աստուծա փիշքինշ էտինէրի կեօրմէմ ա. Ֆու-գարայէ՝ փարատմ էօզ նէ վէրէյիմ տէյիսզ ա, կիւնահընը մատրաֆլարտա էթէյիրէ խարճ էտին-էրի կեօրմէմ ա. ախիրնատա մատրահանէլարընը փիշինէ ախուշուզ, ախրէթինի ախուշնամէյէնէրը կեօղեմտէն ուզագ գալըր ա:

Հէլէ էօլնուրեմ, գարըլարընը զարիֆլըք ու-զուրունա՝ շէյթանտա գուրտան օտատուղունու կեօ-ղեմ կեօրմէզ ա. Հանըլարընըն սէլամէթի իչին՝ Աստուն վէրտիյի վազթի՝ տա այնէնին էօնիւն-սէ, տա ալը պիրինի զէմմ էթմէյէսէ, տա պիր պիրի իլէ մուսալար չըզարմազ հալըզնատա կե-չիրտիլէրինի կեօրնուզ՝ Հանըմ սրգըլմազ ա:

Պազը կոչումարընտա փիւշման օլմուշ՝ քիմի ալըշ վէրիշ, քիմի հէյիտ իչմէք, քիմի տէ օյուն էյլէնձէ իլէ ախլէրինի ամէլէրինի՝ ախիրատնը քեօթիւլիւքլէրինէ ուչրատուզուզ, ազիզ բինթ-պէլէրինի ըէզիլ էտինէրի կեօրնուզ տէ, սաֆ-

թամ գոպարմագ։ Ջիւրթիսեռ գարտաշ մուհամագ պէթի վազ էախտ, աչաղտա պիր պէրինին իմին նի չէքինէլէրի կէօրիւտ ու էիւրէյիմ օյնամմագ ա։

Էօլէնէք օլուրտամ, ինսանլըղըն խըրփալանըղընը կէօրմէմ. աինախլէր. փուԹփէրէԹլէր, էալան մէզհէպլէրինին իչրա էախտ, հայվանլար պիրլէ եարատմաղըն Թայնին էԹմէյի հիղմէԹի Թէքմիլ էտէյօլալըքըն, Ալլահըն լուԹֆունըլա ատղուս ատնուռ ատղուպ՝ ապրընը գուրանընտ, էյի եաշամագա էիւզ պին իսմաատը վար իքէն, հայվան գարտար օլմայըպ՝ Ալլահըն ինսայԹի էԹմէյի քերէմլէրի՝ Ալլահա գարշը գուրանանլարը, գարտաշընըն գանընը իչէնլէրի, հայվան կիպի եաշայըպ՝ հայվան կիպի էօլէնլէրի կէօրիւտ ու, ածըլարընը չէքմէմ ա։

Տիւշիւն պիր քէրէ, պիր քեամիլ ատամընն էԹրաֆընը՝ հէվայի նէֆս իլէ խատէ օլան ատամայը գուշատարըտա, պոշ վէսվասլէրը իլէ հապատան ատղուսան կերի ատուրտուգլարընը կէօրիւտէ, նէ ակէձէատ կէօնիւլ ազապը չէքերիլա քի եա գօրգուպ, եա ատնուռնու ապրպ Թրընմայաճագ օլուրտա, եա պիր պէյայէ ուղրատմայըմ, խալգը տիւշմէն էտինմէյիմ ակի՝ եանԹգուռնագ իպԹիլա էաէրտէ, նէ եիւրէք օյնամմագը չէքեր։

Պիր ատամ ատիտա ապրընճագ եէրտէ կէղիպ, քեօԹիւ խարէԹլէր պէնի տիւշիւրմէյին ակի՝ կէօզիւ աէօրԹ, վէ այաղըտա պիր կիպի ատուզագ ատլաչմասընը ակի պիւԹիւն էամրիւնիւ գայղըտա կէչիրմէք՝ ազ ապգընԹը մը ապր։

Էյրէ խոչ չէօլէրէկ գալ։ Նօգ. տիւնեատե

Հաշտանալա մէնպուր օլան՝ ախունեատէ տուրմալը։ Իչմէ ինսանա կէօնիւլ ազսալը վէրմէ պու մէնպուրլիէթի ոխը։

Ինան գաալըն. պէօյլէ սըզընթը չէքմէքսէն խէ, էօլմէք տահա էյի ոխը. էօլիւբսէմ նէ օլուբ. էօլիւէլէրսէ նէ հիլէ վար, նէ Հալան վար, նէ իքի եխտիլիւլիք վար, նէ մընաֆըգլըգ վէ նէ խըյանէթ վար. օնլարտա հէր շէյ աշիքքար որը։ Վէ ախունեատէ ադէ ըլա խսարէ օլմուշ ատամ՝ գրամէթլէրի թադափմ էտէն սահիպ ատալէթին սայէսինտէ, ախր բահաթ պուլուբ, ախր կիւզէլ եէրէ վարըը, տէմ ատվէթի սիւրէք քի, պու ախունեատնըն պիւթիւն մալը ատվէթի՝ Հանընտա չիրք իլէ չամուր տուր։

Ամմա ատյէձէքսին քի, օնատա էյի վար բաա, ֆէննա տա վար, գրամէթիմիզէ Հանկիսի ախուշէյինի նէ պիլիրսին, պարի պուննատա պիլիրիզա։ Պու վէսվեսէ վար ատյի ատն հիչ էօլմյէձէքմիսին։ Գաալիլինի պուլսամ. ամմա չարխ էօփ, էօլմէլի։ Էօլմէլի մի. էօլսիւբլէյն պու ախունեատէն չըգմալը։ Էօյլէ օլտուգտան սոնրա, պու ախունեատէ պէօյլէ տէրսլէր՝ թէհլիքէլէր իչինտէ Հաշտանատան բաա, նիչին էօլմէք տահա էյի ոխը տէմէզսին։ Հայ հայ, Հապգըն վար, էօթէսէ գրամէթին նէ օլտաճաղընը պիլմէզսին, օնուն իչին ողզըն իլէրի վարմազ։

Նիչին պիլմյէձէքսին. էֆէնտիմիզ քենտի վատա էթմիշ. "Նյի Հաշտան՝ էպէտի ատվէթէ նատիլ օլուբ, ֆէննա Հաշտան ալթէչէ Հատար," տէմիշ։ Պէ տէ իմտի, պուննըտար հէր կիւնդէ իչիմիզէ շէյլէր ոխը։ Նյի Հա. իչխոխսսին ամմա,

ինանըմըսըն՝ ինանմաղմըսըն. ինանըսան. էյի
եաշայան առաւմ՝ էօթէ ախընեաւէ պուռնան
էյի օլաճըղընա շիւպհէն եօգ. էյլէ խե. էյի ա-
առմ՝ էյի եաշառըղը իչին, պէօյլէ մուսթպէթլի
ախընեաւէ եաշամագան ըսա, էօլմէյի տահա
էյի սայար. զիրա մասլահաթի գաթի օլմուշ առու-
վառ օլուռնան կելի աէօնմէզ. պու ախընեաւէ
էյի եաշայան՝ էօթէաւէ էյլիք պուլուր:

Եօգ, էյէր սէն ինանմազսան, ինանռանա սէօ-
զիւն նօղ ա: ինանռան առաւմ՝ ֆէնա շէյտէն
գուրթուլուպ, էյնյէ նախլ օլմազա պադար. վէ
կելէճէք էյլէյին իւմիտի իլէ, շիմտիքի քումկում
պ՛ըմէսինի արզուլէր: վէ պու հիչ պիր շէյէ
ինանմամագ գավլընճէ տախի՝ ինանռան առաւմ
ալտանըպ, էյլիք քումկիք պու ըմայաճագ պիլէ
օլսա, ապդը պաշընուսա պիր առաւմ օլտուգռան
ռանդրա, հալա չէքմէյի տահիհ տէրտլէրտէն գուր-
թուլմագ՝ էինէ արզու էտէճէք շէյ պիր:

Ն՛աբին ռանռա ինանմագ տէսխիմի ֆիվ էյլէ.
պէնիմ մէրամըմ՝ օ տէյիլ իտի. սէօյլէտխիմի
զկռտաէ իտագան էթմէք իչին, թէմիզ տէյի սէօյ-
լէտխիմ. եօգսա սէնին ինանռաըղընը փիքէ էյի պի-
լիրիմ. ռանճագ սէօպհէմ սէնին իչին տէյիլ, պա-
զըլարըն՝ ինանռաղը թարդ ըլա ինանռաճագ թարդ-
ղը, եաշառաղը թարդ ըլա եաշառռաճագ թարդը՝
պիր պիրինէ ուչառմամաըղըմ իչին տիր: պա-
զըլար վար քի, հիչ պիր շէյէ ինանմագ. տէյիլ
քի էօթէ ախընեաւէ էյլիք քումկիք օլմառըղընը
առիհ պիլիր. եօգ, իտրին գալտինի բուհառթ
էթմէք իչին եօգ առ ր տէր: Ցօղռուառ՝ քիչի
էպէտի գըռամէթինի թէհլիքէյէ գօռառգ՝ ռանգա-

ջերմագ պիր տէլիլիք տիր: Հիւէ էյի եաշայան տաամ ալտանըրսա, պարի էօրթիւմիւ էյի կէ-
չիրտիմ Թէսէլլասըյըա էօլիւր. յապին ո հիչ պիր
չէյէ ինանմայան ադըլըտր ալտանտաճագ օլուր-
սա, էլլէրինագ նէ գալըր: Վէ չօգ Հէսապէթ
իտթէր քի, պիր տաամ Ալլահըն վիւրտ հէյ-
պէթի զագադընը պիլմագ ան ապյոյա. զիրա կնօ-
րիւնիւրիւ կէօրիւնմէզլի եագաԹմաաս գուա-
րէթի վէ հիքմէթի նէ գաագը պիւյիւյէաճ,
զագադընտա տա իտրըմը վէ հէյպէթի ո գաագը
եագը տուր:

Ընճագ ո ինանըրագ ինանըրըմ տէյինլէրին' ին-
նանմագ կիպի եաշամագընտա ադըլ էրմէզ. ոնլա-
րըն ինանմագընը' ինանմայանտաան պէթէր սայա-
րըմ. զիրա ինանմայանըն պիր էօզրիւ օլա պիլիր,
էյէր եաշամագընը տա ինանմամագընտա ուչաու-
յա պիլիրագ. յապին ինանըրագ տա, ինանմագ կիպի'
Ֆիլիպին տէլիլին ինանագընտա զգաագէնէ' ադ-
ըրմ եէթիշմէզ:

Գաագըն, Ալլահ վէրէ քի, պու եագըրգը-
րըմը' եա ինանմամագընտա զրտ, եա ինանըրագ տա ի-
նանմագ կիպի եաշամագընտա գալըշը տըր տէյի' պէյ-
էնմէզլիք էթմէյէյիմ: Պու ատօյէտիքէրիմի
պիր էյի վէզն էյէ, պունգ էօրմէք տաշա էյի տիր
տէպյիմէ նատըր հագ վէրմիտին: Պէնիմ պու
ատօյէտիքէրիմ, քինտիյի պիլիր քէտիմ տաամ
տէօզէրի տիր քի, էօրէՀէլինի պիլտիքտէն տոն-
րա, պու չիզգին էյինտէ' պու Ֆէտատա տիւնիա-
պինտա եաշամագտաան ըտտա, պիր ան էվվէլ էօր-
մէյի քինտիյէ տէվէթէ տայար:

Ինչա Ալլահ պու գաագը յապըլտըգըա տէնէ

ելքամ էթամիմ ամմա, ակյամեակ ինանամըտամա-
ըմմ: Տիւշիւն ալիր քեըրե ..... հէր զէվգի
ակֆամը բահաթը եէրինակ ալիր համուն .....
ա՞ն .... ակըլէյիմ, պայրի իչէրինակ ակրա օլ
մասըն, գօրգամըմ պու ակօզլէրիմե ինանմամը-
ղըն՝ պու ախունեանըն կեչինճի չէյլէրինի՝ ախրե-
թին հագ էպէսիլխինակն զկյատե սայըղըն ի-
չինալը: ԿիւՀէնմե գատըն. էյէր հէր մալըք
օլսուզուն չէյի եօգ կիսալ պագարսան, ակն ակ
պէն ֆիքիրակ օլուրսուն: Միւշքիլ չէյ ալը-
միւշքիլ ամմա, փեք էլգեմ ալը: Ա՞հ, էլգեմ
օլսուզունու անլայան քիմ: Հագդըն վար. յա-
քին ախշիւն քի, պունու անլամայան սուսմ՝
ամելի իմիկագաղնա ուչմայան սուսմարըն սըրա-
պնա կեչէր:

Հնէչ պու ակօզլէակլէրիմի ալիրէյի ախշիւն.
վէ պէն սէնին պիր սաադդ պէնակն օլսուզու-
մու սըգՀա սըգՀա խաթըրնա կեմիր:

125

ՊԵԼԼԻՈՒՉ ԽՐՄԱՐՉԱՆԸ

Ազիզ գարընաաչըմ,

Լ՝ինել խրմարզատր կնոմիշ, ապ Ճէնի չալմըշ փէք էօվքելէնմիշսին. պուՆլարը նիչին իփէ չըգարմազատր ակչի սէօյլուտ սայայօրսուն: Տուր ու գարտաշ, ամար: Իչէր խրմարզ օլանլարըն Հէփիսինի ասմագ իգթիզա էմեմ, նէ ասմազա Ճէլսա էէմիչիր, նէ սաուՃագ սար աղաճը պուլսունար: Պու լոգըրտըմ սանա փէք աճաիտ կէօրինմէք կնոմէք, լոքին պագ իսպաթընա գասնըմըշըմ:

Ճիւմլէտէն էվվէլ, պաչըն սազ օլսուն, պաշա կէլէՃէք գազա մալէ կէլսին. կերչի չալարըմըզըն սազ չէյ սէյլ. խուսուսա սէնին կիսի մապրաֆ սահիպի սուսմը զիյատէ սարսար. լոքին պէն պիր կրօնուսար սուսմ ըմ, լոգըրտըմսան զայըը թէսէլլամ օլսունազ:

Պու գազալար, գարտաշ, Ալլահըն զազապը սըր. վէ պազը սէֆ'սա էէսխիմիզ Հարսընըն խաթիֆրազը սըր: Նա պէն խրմարզմըշըմ սէյէՃէքսին: Տուր, սաղըմա. սինէնէսսէ օլ գասար պէլլիսիզ խրմարզատր վար քի, պէն խրմարզ սէյիլ իմ սէյէ պիլէՃէք փէք ազ սսսմ պուլսունար:

Որ պատահի Պօղոս առաքեալին տիր սէօզիւ կնօգիւմիս աչերը սրբ. «Խրատվելէդ էմմէ տէյի նասիհաթ էմանիյին եէրտե շալտըքըն» տէր (Հռոմ. ԺԲ. 21): Փիլատոսին պոռ սէօզնիւնիս պիր էյի միւլայհազա էտէն առտա՝ մանատընը ալլար. նիձէ քի հեր քիս խըրտըզտան իքրահ էտէր, էօյլէ տէ հէվիսիդ խըրտըզ ըզ. վէ Դաւիթի մարգարէնին «Էյ, առտա եալանճը սրբ.» (Պաշ. ՃԺԵ.) աէտէյի կիտի, առաքեալ առ պուհառտ հէվիսիդ խըրտըզ ըզ տէմէք իտէր:

Պէն պոռ սէօզէրի օգուտսուզտուր կիւնահէն պէրի, պագայըտ էօյլէ մի տիր տէյի՝ Թէֆիլիշ տուրմուշտուր: Վապ՚ա պագարըտ քի, խըրտըզըզը էօրԹէձէք նէ գառար չօգ, նէ գառար տայըտըզ վէտիզ պուհառնուչօյտա, պէզլէտիդ խըրտըզտար առա օզ գառար տայըտըզ օհտուչօյտ: Նէտէնիձի ԹէնապիհՀէ գարշը կիւնահ իչզէյէն՝ էյին մալինէ զարար վէրմէն տիր. կէրչի խաչը հէվիսիդ նէ խըրտըզ տէմէք. յազին պոռ մուրատար խըրտըզ իտէնէ՝ Հայգը զամինատ մահամատ օլմայան փէք ազ տըր. խաչըն խըրտըզ տէտիյի՝ նա աչիքտար գափան տըր, նա կիտէլ չալտա. պէրմինէ հարամի տէրլէր, տոլմինէ խըրտըզ տէրլէր:

Գառագոլթառա Ֆարդ չօգ, յազին մահամատ խըրտըզըզը գափառաձար վէտիրէտէ տիր: Չօձուգըտագառա օգուտսուզտուր ԹէվարիհՀէտէ, գուրտանըն պիրի՝ խաչնատէր փառիշահա վէրտիյի Ճէվապ խաԹըրտա կէլիր. գուրտանը ԹառԹառ, պոռ գահրամանընը Հոզուրտունա կէօԹիւ խըրտըր: Սէն պոռ մուրատար սինատոմէ նիչին տիւնիւնը էԹմիշսին. տէրեատէ առառ

կնգամիկ , թիճարկեմ բահաթ վերմեզին աչյի թազիր էանձէ , գուբաան՝ սերպէսթ ձէ. վաղ վերիր . փաախշահըմ , պէնիմ ալարդըմ պիր գաչ թէքնէ տիր . պիր գաչ փորչա մալ աբր . պէն խըրտըզըմ , վե խըրտըզ աչյի պէնի գաթլ էթախրէձէքսին . յաքին սէն պէնաէն պիւյիւք խըրտըզսըն. մէմլէքէթլէր, այալէթլէր, աէվլէթ. լէր չալայօղաուն , վե չալա պիլմէք իչին խալըք խարապ էախ՝ նուֆուզալար թէլէֆ էակյօղ. աուն . ապրին , հաղման , էանկրին , զուլում , եր. գըմ էաէրսին . անաան սօկրա քէնամինէ ֆա. թիհ սէախրսին , էպէտի չէրճի խաախաար է. սերսին աչյի ձէվաղ վերմիշ Հապգը էօֆ մու :

Խաքէնաէր փաախշահըն , վե պապասը Փիլիպ. պաուն էթախի Ֆիւթաուհաթա՝ Սէնէքա Ֆէյ. լէսօֆ աա Հարամիլիք աէր . զիրա էլլէրին աէվ լէթինի վուրուպ խարապ էթմէյէ՝ քէնաի թա. մալարընաան զայըր Հապլարը էօղ ուաու : Վէ նէ աէրճէաէ ինսանֆորզ Հարամիլիք տիր քի , քէնամիլէր էթախքաուն սօկրա , պայրապլարը ալ. թընաա նէ գաապր ապէր վար ըաա , Հէվխանին աէ չալըպ չարփմաղա թաճրիք էաէրլէր խալ :

Ձիւնքի սօհպէթիմիզ պու մաապէնին խազէ. րինէ տիր , պիր ազ ապաք էյլէ , պագ քի պու խուապաա էանըլմագ նէ գաապր գօլայ պըր , վե պէլխոխ խըրտըզլարըն ապրսը՝ պէլի խըր. պըզլարաան նէ գաապր զիյապէ տիր : Սէն շիմաի պանա ապրգայօղաուն աէյէճէքսին . յաքին էօգ, ապրգամայօղաում , սէօյլէախսիմ պիլիրիմ : Խըր. պըզըգ էաէն ապաալարըն՝ կէրէք խալըգը , կէ. րէք քէնամիլէրինի ալապաապճագ վէսիլէէրի օգ

մասըգ՚ա, խըրտըզլըգ տէրլէր. եօգսա գապա-
հայընը էօրթէ՚ճէք վէսվէսի օլսուդլայն, պիզ
էյի տատմայ ըզ տէյի գալպլէրինի բահաթ է-
տիպ, հէր շէյի պիրի պիրի ատոր սըրա կուօրէն
(Սիրաք. ԺԷ. 19) Ալլահըն պիզէ կուօղուրնու
պէյարըզսա՚ կուզէրլէր. ցուսա Յոր երանելինին
ասխի կիսի, "Ալլահըն կուօղու ինսանլարըն
կուօրտիւյու կիսիզ մի կուօրիւր,,: (Ժ. 4:)

Վոգ՚ա էհլի այալ սահիպի օլսուդ, օղլուհու
ուշաղընը բիւթպէհինէ լայըգ հալաէ կուշինտիր-
մէք իշին, Հազ Թաալանըն վէրտիյի նիմէթի՝
իշ իւ իչմէթէ, գուսմայա, ասլ՚ա՚անաթա,
ֆէնա ուօլսայա թէչէֆֆ էտէն պուպանընի
էթտիյի՝ խըրտըզլըգ տէյիլ մի. այալինի մահ-
պուտ էթտիյի շէյի այալինտէն չալմըշ օլ-
մըզ մը: Պու միսալի խըրտըզլարըն նիչէ տիր-
լիսսիս վար:

Էօթէքի՝ էվինի պարտընը հիւզիւ իւսթիւնէ
պրագմըշ՝ պօշ այլագ կուզէր, նէ պիր սէնատի
իշլէր, նէ հալինէ միւնասիպ պիր իշէ ետփըշըր,
օղլուհուն ուշաղընըն զորտուրէթինէ սէպէպ օ-
լուրսա, էվինէ յապըմ օլանը չալմադ տէյիլ մի:

Մօտալարընը իչնու էթմէք իշին, այրն օյուն
զարիֆլիք սէվսաբնա, ետ զէվզէք գօճատընը
սըգըշթըրըպ, ետ տանտըղը սէփէտի պօշատըպ,
ետ էտնափըն տէֆթէրինի ասլատուրսպ, էվինի
բահնէտար՝ վէ պէյթի քուվվէյէն իսթիտատ էտէն
վալիտէյնին էթտիյի՝ խըրտըզլըգ տէյիլ մի.
էհլինէ էվյատընա յապըմ օլանը չալմադ տէյիլ
մի: Պէյթէ խըրտըզլար այզ մը վար:

Պաղը էվյատար՝ անալարընատն իպրէթ ա-

լըպ, եչխպ իչմիչե, գուժաթա, ֆէնա եօլաթէ-
լէֆ էթմէք իչլին, պաղէն վալիսէլէրինին իլքի
իլէ պիլէ՝ էվինի իչինաէն էչէա վէ նուգուտա գալ-
մըրըպ, պաղը քէրթե փէսէլէլէրինին, վէ պէլքի
հիզմէթքեարլարըն պիլէ կիսիմ բուպաըն ա-
լըպ սաթանլար՝ խըրսըզ սէչիլէր մի: Պուն-
լարը վէրսին զարար՝ սալը չիմսի սէչիլ, կէլէճէք
զամանատա սա օպկը գարտաշլարընա մագար-
րաթլարը օլուր. չէօյլէ քի փէսէլէլէրի եօլ
սիւքսէ, էթաիքլէրի թէլէֆ՝ միրապլարընա
մահսուպ օլունուպ, գարտաշլարընաան չալ-
մըգլարընը էօսէթմէք իչլին, գըսմէթսէ՝ միրա-
լարընը օ հիսապ իւզրէ թադսիմ էթուէլէր, ար-
գալարընատա պէլքի պիրէր կէօմլէք պիլէ գալ-
մազ: Պու միսիլի խըրսըզլարըն սայըսը աղ մը:
Պունլար պէլլիսիզ խըրսըզ սէչիլ մի:

Պու ճիւմլէ իլէ պունլարըն հիչ պիրի քէն-
սինի խըրսըզ էէրինէ գօմուչ սէչիլ: Օ էվ սա-
հիպինէ սօրտուրըն, պէն քէնսի մալիմի թէլէֆ
էսէյօրում սէր: Օպիր պօշ կէզինէ սօրտուրըն,
իչէյէմէմ, նէ էսափայըմ սէր: Օ գալըպ սօ-
րտուրըն, գօճամըն մալի պէնիմ սիր սէր: Օպիր
ճահիլլէրէ սօրտուրըն, պէնիմքի խըրսըզըդ սէչ-
իլ, զիւրա պատամ էօլսունքաէն սօնրա մալի պէ-
նիմ օլաճագ. թէլէֆ էսէյօրսամ, քէնսի մէ-
րտաղմանա էսէյօրում սէր:

Քիմսէ սիւչիւնմէզ քի էթսինի նահատ օլը,
Ալլահըն էմրինէ գալըը օլը, գարտաշլընա զա-
րար վէրմէք սիր: Նէթիճէի քէնսիսի պունլար
էէսինճի թէնապինէ գալըը կիւնահլար օլտու-
զունու քիմսէ միւլահազա էթմէզ:

Պու աստա էթախքէրին վէսիլէրը հաք մը ըսե-
հաք օլսա՝ վէսիլէ օլմազմըշ։ Էօյլէ իսկ ալ ա-
նա պիր ալայ պէլլիսիզ խըրսըզ. լաքին պու
ասֆա պաշլանկըճ ըլը, ասֆա իլէրի վարա-
լըմ։

Բիւշվէթ եէյնէն հազիրլէր, խանէլըր իչին ա-
վա ֆասլ էտիւ՝ հազըլըր հազըրլըզ չըգարմանլար՝
հազգը օլունըն հազգընը չալալըմտա, պիրլէր
վէսիլէսի էօգ մուս ատնըրսըն. տավսըրը պիլ-
մէտի, նէ եափըյըմ ատլի էթախի էօզը էէթիշ-
մէզ մի. խըրսըզը, գանըզը, եարատընզը բիւշվէթ
ալըզ իլէտ էտէնին հազգը էօգ մուս. ընուն
ա ատլէձէյի վար. հազիւ օլան ատխամէթլի
օլմազը ակը ակ, ոխունանըն բահալինին չալար-
իլէտ էտիզ գուրթարըզը խըրսըզըն՝ ընուան
ատլա էտէձէյի խըրսըզըզը, եարատընզըն էա-
բանդըզըզնա էլ թուխտուզ՝ եէքսիլ օլմուշ
օլուր։ Պունլար ա պէլլիսիզ խըրսըզ ըլը,
ատնի, ատընա խըրսըզ ատնմէզ։ Ինանմազսան,
հազ իւզէզ շէրխաթ քաղնըլէրէ սար։

Պազը մալահաթ իչինէ կիւլմէ ակ, զավալը
մալահաթ ատխալինէ մազլուբա կէտմէրէ-
րէք. պիր մարտաչ էթախի եէրէ՝ ակշ վէրմիյ
ատլի իտմէնի էտէնլէր. մալահաթ ատխալինատէն
չալըշգլարընա գանատաթ էթմէզլէր. ապձէյի
վէրէձէքլէրի եէրէ պիրէ, մալահաթ ատխալ
Ֆագըր ատը վէրմէզ, քիմինին ատվատ՝ քիմի-
նէնի ատատը ատյէրէք, ընուն ատ հազգընը չա-
լալար։

Պունլար նէ վէսիլէ պուրատ ակշտէն, պիրի
ատը քի նէ եափըյը՞, մալահաթ ատխալ իտ-

ոխ ոխը, էլինակն փորա չըգմագ։ Էօյլէ խակ օ առասմ քնանէյն սանա ինանմըշ ոէյն ձկէլինի ոէօքեձէքսին։ Օսիրի ոէր քի, մասլահաթ ձէնք միասլն ոխը, ոէք գուշլանմագ իշխիս զարլըգ ոլը, կիւնահը եօգ. ոէք գուշլանմագ եօլըս սոմնա, զամինակ կիւնահ օլսն ոէքքի ոէ գուշլանմագ ձանիզ մի։ Տահա օսիրի ոէր քի, պէն հագդընը ինամամ վէրմէսիմ խակ, մասլահաթ սահիպինէ մէսար օլսուն ոէյն իտի. կիւզէլ սոմնա, պիրինէ մէսար օլսուն ոէյն, օսիրինէ զասր էմմէք հանգ մը ոլը։ Պուն լսրսըզլըգ ահմէյէլիմ մի։

Պէօյլէ պէլիսիզ խըրսըզլսր հէքիմլէրոակ պիլդիմիսին։ Տօղուսուսնա սէօյլէմէլի, գասոի էոէնլէր ազ ոլը, չօղս պիլմէսինլսոէն էոէր։ Օ պիլմէյէնլէրի աՖիվ էոէլիմ, գասոի էոէնլէրդէ պագալըմ։ Փորա չըգաձագ եէր խակ, խասթանըն իլէթի ազը ոլը ոէյն կիոէր կիլիր եէմ եէրի էոէր. խասթա պիր ազ էլլէյէ եիւզ թուխսա, իսսոըմ քէօիլիր ոէյն պիր մասլէձէ իլէ թէփե իսամիւնէ կիլմիրիր. փորա չըգաձագ եէր ոէյիլ խակ, խասթայը եիւզիս խասթիւնէ պոսգըր. Ֆէնա սոսլմասընա սէպէպ օլսուր. պազը թէձրիւպէ էոէձէք չէյի օլսուր, օ զամանն սա էա խասթալըզը պիլթէր էոէր, էա գանընա կիրիր. էձզաձըլսա էա օրթագ օլսուր, էա ծոսալըզսա քնոէր, էա հէօկյեէյէ պազըգր. օլ գասոը սոսլէձէ վէրիր, բինէթալսր եազալր քի, ոէյոսիլի խասթանըն վիւձուսունու խասրսագ էոէր։

Հէքիմէլիին ալէսահվէյէ պիր խըրտըզլըղը սա սահր հէքիմէլիին սաղընը գըրմադ ոլդը. սոս պիր խըրտըզլըգ ոլդը քի, չօգ սէֆ՚ա էտէնէ պիր մէնֆաաթի օլմադը: Պէնիմ պիր սօսթաւամ վարը, պիր հէքիմ կէօրմէյէնէ, զէվզ չըգարմադ իչին՝ առաւաւր պիր գայըղը հէքիմի մէհՏ էտէր. օ սա պաշլար օնու զէմմ էթմէյէ, օնուն զէմմինի սիւնէր, օնաան օպէրինէ վարըր, էվվէլքինի մէհՏ էտէր. օ սա պաշլար օնու զէմմ էթմէյէ: Հէքիմին սէրմայէսի իթիպար օլմադըդա, պէրինին իթիպարընը պօզմադ՝ էքմէյինի չալմադ ոլդը: Ընձաղ քէսմիչ օլմադըդ՝ պէօյլէ շէյի իրթիքաապ էթմէզ:

Պաղը սա թէճրիւպէ իլէ էօյրէնմիչ՝ էձզաՃըղը գօյնաւնաա հէքիմիչէր վար քի, իլաՃը սա քինանիչէր ասմադը. պաունլար խաստայը չաֆրաչ էօլմէսիմիչէ խըրտըզլըգընաան մնաաս, խաստա այադա գալդըմայընձա պիր փորա խալէմիչ ատէյէրէք, վէրմիյի էադաղ մնաալէձինին պիր փորա ըգընը նէսէ փադայա վէրիր, օ սա էօյլէ չալար:

Պու պէլիսիզ խըրտըզլար ձէրդադէադաա սա վար. պէչքի նաադը օչաղընաա պիլմէզլին: Պաունլարըն ադաղը սըր նադգըլադը, թօզլադը, փէչէնէքլէրի վար, պէյնինայի պահայա թիաաթրաաընաան մնաաս փորա չըգաձադ էէր ադ չըգաձը պիւյիւաաս, ադաղը մէչէմիչէր իլէ ադաղ էթի չիւրիւաաս, օն պէչ կիւնաաէ էյի օլաձադ էադաղը ալթը այ սիւրիւքլէր: Պու խըրտըզլըգ ապյիլ մի:

Պէչքի քինադը պէյնինաէ պէչլիսիզ խըրտըզ էօգ սաաբ ապրիլի. հայ հայ. պէն պէյնինայինի

չէրէֆի վէր, մանի ատիկ։ Պիր առամա զատր է. ատիլէր մի. վէ պազը ատի՞ա քինամի մէնիաաթ. լարը իչին էվէ զարար վէրիլէր մի. հադդը օլա. նը հադարդ չըգալըպ, հադդը օլմայանա հադ վէրիլէր մի. պիր մահլահաթաա իչի թամլանին պիրինի արգալայըպ, օպիրինէ զատր էթմէզլէր մի։ Էյէր պիր միւհիմ օլանըն էքմէյինէ մանի օլմագ իչին ատուզէնլէր գուրլանմագ՝ մահչէր հի. ասապընաա թէֆթիչ օլուռնաճագ մահատէլէուէն իսէ, նասըլ օլաճաղը սէն ատուշուռ։ Էքմէյինէ մանի օլմագաան մնաա, պազը քիրբէ՝ յայըգ ատիկ պիր ատի՝ ձէհիմ գապահաթլար իֆթի. լաայըլա առընը գըրըպ, վէրէձէքլէրի հիսապ աէֆթէրինին էասմէլէրինի արթըրըրլար։

Փու լէյլէթլի պօրձ էափ, էաա էաէ պիրքէն էթմէյէնլէր. վէ ին գահանին՝ էաա էթմէ. մէք նիհէթի իչէ պօրձ էաէնլէր՝ պէլլիսիզ խըր. պըզ ուր։ Էվվէլքիլէր վէրմէմէք նիհէթի իչէ ալըրձ ատիկ իքէն, խըրպըզ սայըլըյօրաա, օպիր. լէրի էաա էթմէմէք նիհէթի իչէ, էահօա էաա էաէմէյէձէքլէրինին պիլէրէք ալտրգլարընաան, նիհէթլէրի թա էվվէլսէն խըրպըզլըգ ուր։

Պունլարաան մնաա պիւյիքլիքլէրինէ կիւ. վէնիպ, ալաճագլըյա գօրգու վէրէրէք՝ գանլա. րընը իչիպ, հադդընը իսթէյէնլէրի գօվուպ, է. զիհէթ էաէնլէրին խըրպըզլըգը՝ ատէա պիւյիք ատաբ։ Օնլարըն էթահի խըրպըզլըգ ատիկ իսէ, ատէա նէ օլա պիլիր պիլմէմ։

Պագը տավալարաա էլ ալթընաան հադդը իսթաձլ էթահիրէնլէր, հիզմէթքէարընը գափու. աուռնաան գօվուպ՝ պիր էէրէ ատէա ինթիսար

էթմէսին աէյի , պին ախ ըլիս եօլ ուլա փիչինէ
ախչիւպ , էքմէյինէ մանի օլանլարըն էթախինէ
իլը սըղլըգ աէմէշխին : Պիր մարիֆէթ սահի-
պինի ձիւչի հագ ըլա իշլէխիպ , աէնի գայրը
եէբաէ իշլէթմէմ աէյի գօրգու վէրէրէք , Ֆա-
գըրըն քէսարընա մանի օլանլար . պիր Ֆագը
առաէր՝ պիր նահագ իչէ ալաճի օլմագ իսթէմէ-
ան աէյի՝ էքմէյինէ գաաս էաէնլէր . քէնաի պիր
առաէրնը հիզմէթէ գօմագ իչին , օպիրինի էէ-
բինաէն աէախրկին էաէնլէր . քէնաի իսթէախի
առաէր իլէրի չէքմէք իչին , օպիրինին միւշթէ-
րիսինի այարաանլար . պէլլիսիզ իսըրսըզ աէյիւ-
լէր մի : Պէօյլէլէրէ իսըրսըզ աա աէմէզսէն , էլէ
զարար վէրմէյէրինի ինքեար էաէմէզսէն ա :
Էլէ զարար վէրէն՝ եէսինձի թէնաիւհէ գօրբը
կիւնահ իշլէմէզ մի . էօյլէ իսէ , թաաիրի պաշ-
գայըա , զամի մանաար պիր տէր ա :

Կէրչի պէնպաս մէքթուպաանա՝ իսըրսըզլըգ՝
չալմագ կիսի մաբաար յաֆզար գուլանըպօ-
բաա , պագը կէօրէնէլէր ինֆաալ էաէձէք տէր .
յաքին նէ էաֆայըմ . աչըգ կէօղլիւք տիւր . իշ-
կիւզարլըգ տըր , զէմանէ աաէթլէրի տիր մի
աէյիմ : Վայ Հալիմիզէ . կէօղիւմիւզ օ գաաար
քէօր օլմաշ քի , քէօթիւ յագըտայա կիւձիւ-
միւզէ կէլիր աէ . քէօթիւ ամէլաէն էքրահ էթ-
մէյիզ : Հագ թաալա իսըրսըզլըգ էթմէ աէյի
թէնաիհ էթախէաէ , էլէ զարար վէրմէ աէմէք
իսթէախ իսէ , պէնիմ աէ շիմախէաէք աէօյլէ-
աէյիմ՝ կէրէք կիղլի չալմագ , կէրէք աշխէար
գաֆինագ՝ էլէ զարար վէրմէք իսէ . պէն մէրաա
անկլաթմագ իչին՝ Հագ թաալանըն գուլանաըլը

լուսամեակն միանամիսդ՝ նէ լուսամ պուլա պի-
լիրիմ։

Հայ հայ. պուղնալար հէվի քենոմի քենոմիմիզի
ալամեմոզ ոլը. չալմոզ լամիզնոման էքրոմ
էմոխլիմիզ՝ չալմոալոզ աէյի գալոխմիզի բոհամ
էմմէք իչին ոիր, վէ չալոլըզմըզը զոալմ էոիզ
կերի վէրմէմէք իչին ոիր։ Պէլի, պէլի. պու էօ-
զլուլէր պու վէոխլէլէր ոիւնեանըն կէօզիանիւ
պօյամալա էլ վէրիր. յաքին Ալլահըն ատալէ-
մինի ալամեմոզա եարամոզ. քիւրէքլէրոէ,
զընամանլարոա ՀԷզա չէքեն միաճրիմին գապա-
համի՝ պու ոիւնեատէ նէ չէքիլ ֆոալ օլու-
նուրոա, Ալլահըն հուզուրունոա ատա ոիւնեա
համքիմլերի էլինոէն իչէլոա օլան կիւնահ քեարըն
չէրիոամի՝ էօյլէ ֆոալ օլաճագ ոլը։

Պիր ազ ատահա իչէրի վարալըմ, զիրա պէլլի-
ոիզ խըրոըզլարըն ոիւրիւոիւ ատահա կիւրիոէ
պէքլէյօր. կէօզիւմէ օլ գատար չօգ կէօրիւ-
նի յօր քի, Յոհաննէս աւետարանիչին տեսիլք-
ոէ տէոխի կիոի "Պիր գալապալըգ կէօրոիւմ
քի սայմագ միաքին տէյիլ իոի,, տէյէՀէյիմ
կէլիյօր։

Ստատագա վէրմէյէն՝ խըրոըզլըգ էատը։ Հա-
պուննատ ազգընը պուրնունու էքշիտէՀէքոին.
յաքին ատապ էյլէ, տալըզմա. կէրչէք ատատագա
վէրմէք պօրճ տէյիլ ոիր, Հոգ Թատյա ատատ-
գայը Հէր քեոին իրատէթինէ պրագմըշ. պու
ատհէՀ ոիր. յաքին մահչէր կիւնիւ ատլ Թարաֆ-
ատա տուրանլարըն էնուգիւնէ վուրաճագ գապա-
համ, վէ ՀէՀէննէմ ալէչինէ կէօնատէրէՀէք
պիր պիւյիւք ոէպէպ, ֆուգարայէ իմտատ էթ-

մեսիքլէրի օլաճաղը տա սահին սիր :

Տահասը վար . սաասագա վերէնլէր սե խըր-սըզլըգ հաէր . գըզդանարագ վերէնլէր՝ քէնաի-լէրէ պիր քեսէր օլմայարագ , ֆուգարանըն հալինե քիֆայէթ հաէձէք գասար վերմէյէն-լէր . սէսիյիմ՝ ուֆագ ագձէ , փարա յապըր-մըր սէյիլ , իլա պիր էվ եըդըլմօրքեն , էլ թուրթուպ գալարմագ . պիր պիքիր գըզը թէհ-լիքեսէն գուրթարմագ . պիր խասթայա իմ-սաա էսիպ պէալէմէք . պիր պօրձլույու պօր-ձունսան գուրթարմագ , եսիսօս պիր քիլիսէյի՝ պիր թավհանէյի թամիր էթմէք . էքսիքլիսինի կէօրմէք . վէ պունա քէզալիք սասագա էսե պիրլիպ սե էթմէյէնլէր , հէվի պէլլիսիպ խըր-սըզ որրար :

Սասագա սէսիյին պօրձ օլմասա , Հագ թա-այա պու գասար պիւյիւք իշ եէրինե գօմազըր : Պու սուրթմէսե , պու պօրձսա գուսուր էսէն՝ քէնաինին օլմայաձագ շէյի զապթ էսիպ , խըր-սըզլըգ էթմիշ օլուր : Պու մասասէնին սահին օլասուզսունա՝ Հոգին սուրթսուն ,, ֆուգարանըն սասագասընը իպթալ էթմէ ,, սէյի թէհնիհի՝ իսպասթ որր : Սասագայը իպթալ էսէն՝ եէսին-ձի թէհնիհե գարշը կիւնահ իշլեր : Ֆագըր սէսիյին՝ թէհնիհիզին փարչասը որր , վիւճու-տուսունգուն պիր ազասը որր . էլիմիզ իւշիւսե , սօուգասան սագընմադա պագարըզ . պիր ազա-մըզ ինձինսե՝ չարէսինի արարըզ . էօյլե սե ֆուգարանըն եիւգիւնսե՝ թէհնիհիզին փարչա-սընսա իսմասա էթմէյե ձահա էթմէլիյիզ :

Գայ , գայ , գայ . պիր ազ չէլէպի միզաձը

Թագիսա առհասարակ՝ սուտ ու ճանճռոտ մարդն, պէտք բանալ լաւագոյն օրէնս ու անչէնչելը. եարելի փարելի պիր միտքն, պիտի գօդմուշ պիր փիս ալկնոն՝ թէնիմին փարչատ. անօրէնութէք լաւագոյն մը ատր: Տէր ի. խոշ խոսի. եարդն օ եարելի փարելի, պիտի գօդմուշ միտքնելը՝ ամասատութիւն փիթագնատ եազգասրդը կիսի՝ Ընդհ էվլատրը օրուտ, առնհէլրին ճչճնոնի կիսոտիքէլրնի կեօրնուրէլրսէ, օ գաման անկատրայ՝ ատատպայը գրզգանատգատրը խրտոտզրդգատրդ ուչիրհին-միշ: Պու ատ ուսրատն, ատհա խէլրի վատրգատ:

Պազգրկեանդրգ էսէնէլը պէլնիսիգ խրտոտզ-լատր ատր. ատթատրգատրը մուլի հինատէն նչէմն-ատնը կելմիշ սիր ուչի ե էմնէլը էսիտ, պէլքի հթատիքէլրի ե էմնին պիրչ մուրատատ թէչնիա, վչ ատիր ֆիքր խչէ օրուտ, հինատֆրգ պահա խո-թէկրչէր. մանին էօրնէչինի էչի կեօսթէրիտ, ֆիչ նատրնը վչրիսչէր:

Տիւքքեանդրգատ, ատթատրգատրը մանին պրա-պրնը հնչէ խչէ էօրթիւտ՝ կեօզ աչանդատ. իշ-նիչէր, եափատրգատրը իշ չափուք պօգուրտան ուչի պաչտան ատմա իշչէչնէչէր. քիւրգնիւ-չէր, թէկրգիչէր. շու գատատր քիւրգ. շու գա-տատ գուման կիմտի ուչի գնյատչ ուէօրչէչիտ, իտանին էտնէչէր. հնչէչնի պատարրգատրատ՝ պիչ պիչ ուչրատրգ միտնդրգգ էսէնէչէր. պատր մուգատթատ թուրթուտ, ֆատիշտ էմրի սիր ուչի խատրգը ատյանդատ. հնչէչնի չէր'նչէ ուչյտու-տուտ, հատգատրը խգմտոյ էտէն միմուրդատ. հնգ-ուէնչէրինչ մուգատչէտ օրնտյան հնգուէնքէտատ.

լոր, վէրկնասրձալր, պազարա կկոսնկէր, կէ-
պիքէրկի մասրաֆա խսոմէ գօյուպ խսոմն է-
պէնկէր, հէմ պէկկնսիպ խրկոսրձալր սրբ. հէմ-
պ չալար, հնչ պիրնին գօրգուսու եօգ. վէ
խալգ կէօրմէդ պիկմէդ պէյ՝ Ալլահըն սա խս-
պէրկի եօգ սանրրկալ: խայր, էօյլէ պէյկ. Ալ-
լահըն պիկսկինկի պիկրրկէր. պիկրրկէր սոմնո սոյ-
մազալր. վէ էյկէր գալրկէրկի բահսկի էկմէգսէ,
վեսվեսէկէրկին պասկրրսոգ՝ իչին՝ վէսրկէկէր
ֆէկմալար պուկրուպ, էկմէպքէրկի խրկոսրձալրզ
Թանկրզ ուղուսուսուզ պէյկ խսոմ էպէրկէր:

Ալրձալր ուսուկրու խրկոսրձ՝ մուսպէկնկէր
պիր, պիւրկնկ ուսուկրէր կէ՝ պիւրկնկ բէպիկրէր
կէ պիւրկնկ կկոսկ խալգրն գանրնրզ էպնկէր պիր-
սարրաֆալր, քնահնալր, գալրմ օյուներյու-
կա էկմէպքէրկի խրկոսրձալրզն՝ հանկկ պիր պէք-
քինի ոօրսալրնրզ նոգկ էպէյկի. վէ պուկնալրն
էկմէյկի էօյլէ կկոզկ պիր քի. քինպէ ոուչմազ,
հէփսինանէն զկյսոպէ պէրկնսիպ ոնրալր սրբ: Կա-
քինի խալգ պուկնալրն կմուկմուսրու էօրա պա-
գալր քի, սակկ, սալմանակմ, ալմուն, կկո-
սկիշ, վկուՃէվհէրսկմ, կկսկիմ, գուշսկմ, վէ սնսո-
լահամկալրնա պագրնՃա՝ Ճո բագգամրզ էնուզ
էկմէպք, էնուզ բագգամրզ պէն էկմէպք գօլայ չէյ
օրսուսուզանու պկկոպ. պէր վէՃհկ կմահսկէն հկ-
սապ էպէրսէ, կմահսկէնկ սնկկ զան պէյկ պիր:
Ալքինի խալգ կէօրկուր խսոմշ, կէօրմէդ խսկշ,
ՃնսանանէՃ օրսուր. հնր նէ գասալր պէրկնսիպ խրկ-
ոզ օրսալրզ, հնր չէյկ կէօրկնէ սէ պէրկնսիպ
սէյկկրէր ա:

Պիրկ մալկնէ խրգանէմ էսէնկէրկն հագգրնա՝

Ըսաւ թէ՝ Ազամանդէն գաղծանէ նամակ առի քէ, ,, Պայազը առաջին մալինէ չալանըն հագցընատան կելլէլէր, լաքին միւս մալինէ չալան՝ վնէթլի քէ ըքլէր գաֆթանլար կլլէր ,, :

Քէօյլուլէրի ատ սէօյլէյիմ մի. ծնլար պէլլի. սիզ խըրսըզ սէյիլ, մուսաֆի խըրսըզլար ըլը. զիրա էքսէրիյնա պիւթիւն էօմիւրլէրի՝ տուրմայըզ խըրսըզլըգ էթմէք սիր: Եօգ, հէվխսինին առմէյէլիմ, զիրա օ չամուրտուն իչինատ ատ պազը ՀԷվՀէր պուլտունուր: Ընձագ օնա տա էյի առմէյէ՝ չօգ իչթիյաճի կէրէք. զիրա խաթըրմա կելլը, վէսաէրիմիզին հիզմէթինատ պիրի վար ըտը, վէսաէր՝ տուրը տուր ատր խոխ, վէ քինոխ հիզմէթինատ պուլտունմասընը՝ պիր պախա տատ էտէրսոխ. էնձամընտա հէվսինոտէն զիյատ վէլէսինտա, հէվսինոտէն պիւյիւք խըրսըզ օլտուղու տուրտուրտու տամա, տէքպատըրընտա էօյլէ մահիր խիշ քի, ուտուղ ուրա իչն խաթէյիտ. եագասընը էլիմիզտէն գուրթարտըգտան սօնրա տուրտուրտու :

Էլի պայազը Թուղար սիչէնձիլէր՝ հէվ պէլլիսիզ խըրսըզ ատըրար. չալըշըպ եօրուլմասագ իչին, միւհիմաճ օլան ալիլլէրին տատագասընը չալարըտար: Էտնաճ պէյնինատ պիր պիրինին ատընը գըրտանըտար՝ պէլլիսիզ խըրսըզ ատըրար. զիրա զէմի էթմէսիքլէրի տատէն քէտրընտա մանի օլուրտար, վէ քինինին պաշը աէրմայէսի օլան խիճատրը գըրտարտար. չօգ տէ՛ա պիր զէհիրլի սիչ վէնք միւ՛ թէպէր տատէն էվինի եըգմաղա սէպէտ օլուր :

Ամը եօգ նէրատ, եաղընըզ զէմի էթմէսի

առաջա զարար օլսուն ակլի, մէշրէմինին ալ չապըղընաան զայագէթ էտէնլէր՝ ակէլսինէ խըր-
ըզլար տըր։

Էլ սէրմայէսի իլէ ներկա իշնա ակըյաքլուք էտէն պազըրկեան, էմնալն սէֆինվնիլ թէֆէ խամխունէ կելնա միւֆլիս օլանլար՝ ակէլսինէ խըրտըզ տըր։

Գուամարը քեար էտինէնլէրէ՞ նէ ակյէլսի՞. ընալ աա ակէլսինէ խըրտըզ ակլի մի. ակէլսի օլաալար, հէր քեա ապգընըտը. զար օյունլա-
ըընը հավէսինէ ալնէ օյնայանլար խըրտըզ ակլի-
լէր մի։ Խըրտըզ ակլի, քընան մալինի թէֆէ-
քէյէ գօր աէրսէն, նէ էվ յատալար պուպալարընը քիւ էտէրլէր, նինչ պապալար քընան էվէ-
լինին երգտալտը. գարշըլարընաա օյնայանդագ րէ-
ֆիգէրի օլմասա, պու երգըմլար օլմըր մու։ Գուամար ակոնքլէրի՞ հէր քիմսուպա մէգրուհ օլսուգսան ամրա, ալիմէտ քի պու խուսուա-
սա էօզը օլուննա սկլէր մի։

Եա ո կոչսումլարը իւզրէ, սուբր գանսունլարը մուգիմէզսանա կնօրէ՝ իրատլարընդը սկը մըգ-
սարընը սասագա վէրմէյէ պօրձու օլսուպ վէր-
մէյինլէր՝ ակէլսինէ խըրտըզլարը կնուսհինսէն ակյէլսիլ ակյէ սկլկլէր մի։ Հայ հայ. սուբր Գրիգոր վասքին ակոնքի կնայի՝ էլէքտրիսակի շէյ քընանլէրին ակյէլ սկը. Ֆուգարասյա սասրըմ-
մագ իշին սկը. ընլարդը հնասագ վէրմէսի՝ փէք կնուշ օլաձագ։

Եկեղեցական ակմինին սագլ մանսագ՝ թէն-
սէն գանսան սյրըմըշ, եկեղեցիկ վէրկլմիշ ակ-
մէք սկը. գազանտագլարը՝ եկեղեցինին օլաձագ

լքեն, եկեղեցիսն չորքոտ գոմատեղիներնա եկ-
կեղեցիներ վերիվերը: Պիւ առաքը առաջնորդ ու-
նա Թէքէլիսիոյ կեօրնէցիներ իւմիւտ, առիմա
ակը խոն քի, տալմանամի ըլա եաշամագ էլլին
վէ ագրադարձնա միւսա պրոպհագ էլլին, առ-
ատգայը գըզգանան եպիսկոպոսլար Փոտգա-
րանըն Տոգդընը չալար, եկեղեցիներին մալինի չա-
լար ակը խոն: Վէ քենամի էլինէ կնէլէնի հէմ
Փոտգարայէ առաջնամայնա, քենամի Փոգըրըգ-
ատա էօլմիւս:

Էյդ պիրտահը, պուս պէչէլսիոյ խըրսըզլարըն
ապչար կնէլմէզ սեբեպսիւզնիւս կեօզլէն էանիւնէ
գոտուզուտա կիւՆէնմէ. զիրա պու նագլիմ՝
հէմ էլլէրին էմանէյի զատրի պէյան էաեր, հէմ
ակնամէ ակ վար ըստա, կեօզլէնիւս ապչար Թամընդի-
մատա եաչար: Փիչինիւն քենամի նէֆսինէ օլան
ատա հատապէմի՝ օ Թամընդը կեօրնէնէն Թամամ իլ-
էմինէ գոմընդըզդ, կեօնդլիս միւզիկա հէր խոմէ-
ակյինի մագազէյ վէ կիւնահդըզ կեօռմէէրիր:
Էյդէր մէզքէզնիմիզին էմրսաֆընա ակիր չիզի չէ-
քիս, էլէ զարար վէրմէյէրէք չէվրէսինի ատա-
շա պէնըմկինիզ ակյի՝ ակիր կեօզ կիւզէյէք. պու
պէչէլսիոյ խըրսըզլըգընա պու գոտար չօգ օ-
մազ լազ:

ՊուՆընդան հէֆսինէ սէզէմ՝ պու սեբեՆե-
նէն չէյլէրինէ զիյատ իմթիհան էմանյիմիզ սիր-
հինչ միւյահազա էմանէյիզ գի, սեբեՆեանէն հինչ
ակիր չէյլէ ատզուէրսիմիզին գանատլընմագ, հինչ
ակիր չէյլէ Թնասնա յարդ ակյիզ. հէֆսինէն պու-
գըզդ կիւռէՆէյիզ: ՊուՆընդան հէմ ակիրսիզ. յա-
քին նա ղահրամընդը ատմըշմագա, եահսո

տէրտիկին գալշըմաղա սիր ֆըրսաթ պուլ-
սուգլայն, որս թէնե էյլէ նամըշմըշըդ քի,
հէր չէյն ուշաստուրուդ: պէն շէրտիկին թամ-
լը թամըը իչէյիմ ատ, գատհին սիպինատ պէ-
հիր վար ըմըշ, մանի ատիկ:

Հիչ միւյահազա էթմէյիդ քի, հէր սիրթիմ-
զին հալի՝ Ըսրատանըն հազգ իւզրէ թազսիր
էթմէյն գըսմէթ սիր. Ալլահ հէր քէսէ մու-
գայէտ սիր, հէր սիրինէ միւնասիպ օլանը վէ-
րիր. պուն֊լարը խաթրըմըզդա սիրէ կէթիրմէյիդ:
վէ հէր շէյիմիզն ասղուսուդ թարիֆինատ սազ-
լայըպ սրթըրմազդ իչին, Ալլահըն սիրէ քե-
րէմ էթմէյն հիւնէրի՝ ֆէնազէ գուլանըպ,
էթմէյէ գըսմէթ՝ նահազ սըր. սիրդ քինամի ի-
չիմիզն Ալլահատան էյի սիվերիդ կիսի, եհսա-
նէ գազարազդ, հազ վէրիկիսինի նահազ էօլմուս
գուլանըյուսուդ:

Օնատան ամքա որս նահազ էօլա գուլանըը
ղըմըզդ հիւնէրի՝ եամուրճազդ օլսուդ, սայլայը
աա պուլայմըյըսա, սիթէշ օլսուդ՝ ատլինէ ի-
լէ պէրազէր պուղայը աա եազարսա, կիս-
ձիւմիւզէ կէլմէսին: Հայ հայ. սայլա պուղայ-
ըմըզդ եանսա՝ ձանըմըզդա միննէյի. պուլայդի
սկայ էթիէթինիս ապազմըզդ սըրա կէլիյ ատ.
մահալլինատ հիսապըը վէրմէձէք՝ պազդա է-
սամէյը ատ կիսէթիրմէյէյիդ:

Ստանա սիր նահիհազ եազայըմ ատր իչէն-
պազընը ապըրմազըմ սիկիրիմ, իչըրին ափվ էյլէ,
եազայըդըմ նահիհազէր՝ պէնիմ կիսի սիր
մահապատիճի գարընտաշըն գալմինատն նէ-
չէյէ էտէյօր, ատն ատ էյլէ գազուր էյլէ:

126

ՓԻԼԱԲԵԹ

Պէնիմ ազիզ հալա զաուէմ,

Աւօքաէն եըլտըըըմ էնէը, մէմլէքեթլէը եա-գար, ինսանլար էօլմիւրլիւ. խօրթում գասըը-ղա էնէը, պինալարը աէվլիրիր, ադաճլարը օր-մանլարը քեօքիւնաէն աէօքեր, թար լալարը խա-րապ էաէր, մէմլէքեթլէրի քիւլ էաէր. սուլար թաշար, գարայը պաասար աէնիզ էաէր. զէլզէ-լէ օլուր, տաղլարը աէվլիրիր. շէհիրլէրի պաթը-րըր. եանըէն եապար քիւլ էաէր. Փադըը չիքթե-ճի մահսուլունու ալաճագ վոպրէթ՝ եա տօրու-էաղար, եա աթէչ ակուշէր՝ թարլասը եանար. գայլար Փուրթունալար՝ կէմիլէրի գալիօնլարը էուէթար. Հայվանլարա գըրղըն ակուշէր. պիր եանասան սէֆէր, պիր եանասան թաուն՝ ինսան-լարը գըրար կէճիրիր: Պանա ուզուն ուզադըա էաղարըղըն ակուշնէա պէլասարը պուռնար աէյիլ մի. վէ նիհայէթինաէ պուռնար հէփ Փէլաքէթ տիր աէմիշին:

Լաքին սէն հէփսինի աէօյլէմէմիշսին, գու-սուրուշնու սա պէն թամամլայըմ: Փէաիլէր վար՝ թըրնալար, քէօփէքլէր վար՝ սալար, գուրթալար վար՝ գօյուն գափար, թիլքիլէր վար՝

Թաուզ չալար, Ֆարէլէր վար՝ եշէալը փարալար-
քէհլէ՝ փիրէ ըսըլըը. Թախթա քէհլէսի հէմ
ըսըլըը, հէմ գօզար. ախվի սինէք հէմ սօգար,
հէմ ախզիլմխի իլէ աասամը Թաձիզ էաէր. ար-
սըզ սինէքլէր, աճ սինէքլէրի, արըլար, էա-
պան արըլարը, էշէք արըլարը սօգարլար, աաա-
մը բահաթսըզ էաէրլէր. վէ պուննա քէզալիք
ինսանը Թաձիզ էաէր սին գաասար չէյլէր վար:
Խալէխաէն պուննարըն աա հէվխանէ Ֆէլսաքէ Թ
ախր աէ:

Նսքին պու սէնին Ֆէլսաքէ Թ աէախին նէ
ախր, նէ աէմէք խալէխին, չուննու անկայըմ:
Պու Ֆէլէք պու գաասար քէօմիւլիւք էաէ սիլ-
ախքաէն սօնկրա, սէն զալխպա օնաա սիր սալամ
գուարէմ վար գլյաա էաէրսին. օնսան մանաա,
սէնինէէ՝ փէք չօգ ախըրլու ախա օլմալը սըր. զի-
բա սիր քէօմիւլիւյիւ էաէն՝ օսիրսինէ նէ ա-
յնսէ օլույօր, նէ սէպէպ. հէփ սիր սիրսինաէն
այրը արըլար: Խմսի սօհպէմէ սիր ասաա օլ-
մագ իչին, հիչ օլմազսա՝ Թաապխանէին հիւքմիւ
իւզէրինէ Թ ախամին էախպ աէ, սիր Թէմիզէ սի-
նա էմմէլի:

Պու Ֆէլէք աէախին սիլէ սիլէ մի հարէքէ Թ
էաէր, եօգաա սիլմիյէրսէք՝ մուգ Թէզսի հայ-
մը արը. չուննա ապըմ եէմիչմէզ: Ֆագաէ պու-
լուարսր նաասրլ օլուր, եապմուրա՝ գարա՝ սօ-
լույա՝ նաասրլ Թէպսիլ օլուր. խօրԹուս, գա-
արըպա նէաէն օլուր. էրըարըրըմ նէաէն չէգար,
չիմէէք նաասրլ փարըսար. պուննարը սօրսարսան՝,
Թաապխանէին հիւքմիւնէ պագալ ապ՝ սէր վէճ-
հի Թախամին աէօյլէյէ սիսիրիմ. օլանը սէօյլէյէ

սիրելիս, յաքին սէգ էակին՝ անլռատագ սէրը, համոյին սիրէ էակիդ:

Տիեզերագէտ պատճառ խառատող էակին գէղեցկէ՝ նմանը օրուր ուժուշ, անկաշկանդ. յաքին սիրտ գալն մուհասատութեամբ էաքրեան յաղթող կիսոյն, ո սէգիրեն, զաձը, քիւքիւրտիս, գիմիմէն շէյէր համեստաբար, գէղեցէկ օրմանքն սկսիսոյն նէ սիրտ, ծնուս սիրէգիդ: Յաղթող համեստաբար, սիրելիս. գիրա սիրտ առաջ աճէկ վէրիր, եզ պէտէ համեստաբար. յաքին գէղեցկենին համասանէն օրան յաղթութեամբ քիւր աճէկ վէրիր. անէն պատճառ ֆէլսաքեմ սէյտանէն, պէնիմ սիրտ սիրելիս շէյ սէրիր:

Գէզգանէք ո անենին համֆսիրէն սէօյլէսիյին մուսահսէրէրին Ձիւռէլհանին համդրէք էանէն՝ ֆէլէքէ սիրտ սէրսին. էօյլէ իսէ պատ ֆէլէքէ՝ գիմամ պաշքեամ հարէքեմ էաէր. վէ շիմդի ֆէլէկին ագէր խոտարի էօգ. էօյլէ իսէ հարէքեմէրիդի հէվգ բուսեմ կիրէ սիրտ:

Պու խմխդատաէ օրան՝ գիտեմգեսեմ օրտա այրըլատամ՝ գիրա ծնուս գազայր տա՝ համիրդերը գիտեմէրին սրտատքեամ գօմուշտար բուր. յաքին սիրիմ կիսնէրհիմգամ՝ սինին օրան տատ՝ համսիսեմին խսեմիրատինին ֆէլէկէկ վէրմէք. ֆէլսաքեմ սիրտ սէրմէք՝ էօզիսու կիսօմխուրիս համսիրատեմ սէրիր սիրտ:

Պու Ձիւռէլ իրէ հէյր քեսին էգատիրինատ պատատա: Կէօյլէր հատրդար, ատգանագատ պօշանդր, ատրատ համշար՝ մէմլէքեմէրիդի պատար. նէ՞ սիրտ օ. ֆէլսաքեմ սիրտ: Եքերդրիմ էնէր՝ էվ համգար, ատրատ հատգար, տատ էօրսուրիս. նէ՞

ակը օ. Ֆէլաքեթ ակը։ Տօլու եաղար՝ Թաղլանըն մահաուլուենու օրագձլուան էվվել պիչէը. դա-ըըլա էնէը՝ էվէրի պինալաղը գուլէլէրի էը-գար, շէհրին եաղըրընը խարտաղ էաէր. Ֆէլա-քեթ ակը։ Ջէլզէլէ ակը վիլայէթի պաթըրըը, եադընընաա օլան եէրլէրի սարսար գօրգուտուր. ակը մահալաէն պուլաշըգ մալ կելիր, մէմլէքե-թի պուլաշըթըրը, խալխը գըրար, վիլայէթի պօ-շանըը. ակը եանկրն օլուր, էվէը մալլէր եանար քիւլ օլուր. հայվանաթա գըրըն կկրիր, գը-բար կեչկրիր. նէ՞ ակը օ. Ֆէլաքեթ ակը։ Հա-վալար գուրագ օլուր, եախօա չէքիրկէ էնէը՝ Թաղլալարըն մահաուլուենու գուրուտուր. Ֆըը-թընա օլուր՝ կեմիլէը պաթ ար, մալ, ադձէ զոյ օլուր, նիւֆուա Թէլէֆ օլուր, Թիճարէթ խա-բար օլուր. աէֆէը աչըլըը. գանլար աէօքիւ-լիւր, վիլայէթլէր եանար էըգըլըը քիւլ օլուր, վէ պուննա քէզալէը պին մուսիպէթ օլուր. հէվ Ֆէլաքեթ ակը, գազա ալը, Ֆէլէք Թէվմէսի ակը, Ֆէլէք սիլէսի ակը։

Ֆէլաքեթ ակը աէ՛ակքէյն, հէվհսի իչինաէ ակը սանըըըվ. օնսան էօԹէսինի ապոյան եօգ։ Վ՚է եարսան Ըլլահ ակուեանըն խոսրէսինի գազայէ պրոգմըշ աէմէք՝ ակինակըձէ ակը իԹի-գաա իքէն, քիմսէ ապամազ. գազա ալը, Ֆէ-լաքեթ ակը, Ֆէլէք սիլէսի ակը աէրլէր, նիւ-րէքլէրինի բահաթ էաէրլէր. հիչ ակուշնամէշ-լէր քի, պու գազա աէակքլէրի նէ ակը, նէսէն օլուր. ագլը վար, սիլէ սիլէ մի Հարէքեթ է-աէր, եօգսա հիչ ակը ԹէրԹիսի եօգ, ակը Թաշ ապուրսուզ եէրսէն ակուշէը կկսի՝ զա-

ֆիլ մի օլուբ, եահօօ պէօյլէ օլմասը միւմքիր-
բէօ մուդթազի մի տիր. հիչ պուղլարը տիւ-
շիւնէն էօգ:

պէնիմ գըյասըմ, պու հէր շէյի գաղայէ վէր-
մէք՝ Ալլահ տիւնեայը եարաթմըշգաան ասկըա,
պօշ վէ տի գայա օլմուրմուշ, թասխանթին ակվ-
րինի ուզադաան ակըր էաէր ակյէն՝ աստաուած-
եանլարըն մէղհէալի տիր:

Վադ'ա հաճնկի ադըլ սահիպի ինսան ալը օ
քի, հէր շէյին պաշը տիր թագաիբի իլահի օլ-
աուաղունու տիլէ՝ ինսանա աս, ակպէպի էվվէլ-
տէն այրը, ադըլսըզ, թէրթիպսիզ իքինճի ակ-
պէպլէր, եահօօ գաղալէր, ֆէլսաֆէթլէր վար
ակյի ադըլսան խարըճ իմիգաաե զահիպ օլա:

Տիւնեաաե վուգու պուլան մուսիպէթլէրի
գաղայէ վէրմէք՝ եէրին կէօյիւն սահիպի գաոը
Ալլահա գարշը կիւնահ օլաուղունու տէն տիւ-
շիւնմէմիշտին տիր: Սայըգլասըղըմըզ ֆէլէք,
գաղա յաֆզընա կէլինճէ, ադըլմըզ օնաա տայ-
անըր, օնսան էօթէսինի արամայըզ. վէ տիւն-
եանըն հէր իմթիհալի՝ տիր ադըլսըզ սէպէպին
ադըլսըզ էսէրլէրի տիր ակյի, բահամ աուբաու-
զուամուզսան՝ գալսիմիզէ հիչ թէսիր էմմէզ:

Համթա պու գաղա սէպէպիմիզ մուսիպէթ-
լէրէ պիգայա օլուր, պուղլարսան ադըլ էրմէյ-
էնլէր գօրգար, ադըլ էրէն սաուսըն վազիֆէսի
ակյիլ ակյի, գօրգուաուզ վէկիլսաըզ աուբաու-
զուամուզա պէպիւրլէնիրիզ:

Ձօգ ադամպէ շէյ տիր քի, ադըլ մալիք օլան
աասար, քիթապտա ուչնա օլան աասար. Ալլահ
տիւնեայը եարաթմըշ, հէր շէյինի թէրթիպ ի-

լէ գուբմուշ նիզամ վէրմիշ օլսուդունու սիլ սիքմէն սօնդա, եարամմըզը սիւնէօյլը՝ պու խայալի գուրսուզլուգմուզ ֆէլէյին էլինէ սլսագ-մըշ, խալէսինի կիսի էլգար պօզար սէյի ինա-նըզդ առւրմագ՝ ապլէ սըզար շէյ սէյիլ սիր։

Պու ֆէլէք սէսինինի Ալլա՞ն մը եարամմըշ. էօգսա պաշը պաշընա սըր սէրսէն. Ալլահըն գուսուրէմինէ նիսպէթէն՝ եարամմըզը շէյլէրի ալի խուսի էսիդ, գօսուզլու նիզամը պօզմայա գաղըր՝ էպէսի սէպէպլէր վար ըմըշ քի, էմ-սիքլէրի խաասրամը մէն էմմէք՝ Ալլահըն էլինա-սէ սէյիլ սէյի՝ քիւֆր էմմիշ օլսուսուն։

Էօգ, էյէր Ալլահ եարամմըշ սէրսէն, Ա-լլահ էօյլէ թէրթիպսիզ խմիշ քի, եարամմըզը շէյլէրին սի նաղիր նիզամընը՝ բաամ կիլէ պօ-զուպ էլգմայա գաղըր՝ պազը շէյլէր եարամ-մըշ սէմէք խամէլսին։

Ալլահըն հիքմէթի հադդընաա պէօյլէ ֆիքի-րէ զահիպ օլան՝ նէ՞ սէրճէսէ սինսիզ օլմազը։ Է՞յլի մարիֆէթի սիր աաամ՝ սիր կիսիլէ շէյ եարամա, եարամըզը շէյի պօզմագ իչին, իչինէ մանասաա չարխըզը գօմմուշ սէմէյէ սուզգմըզ ի-լէրի վարմագ աա, գաաէր սահիպի Ալլահըն հադդընա նէ՞ճէ սէօյլէյէ սիլմիսիզ։

Էօգ, էյէր պու բաագուլմասըզ պահալէրին հիչ սիրինի գաագուլ էլմէգսէն, պու ֆէլէք սիլլէսի յաֆըզնաան՝ սիլէյի վուգուսուսճագ սիր սէպէպի էվվէլ իգլիմդա եարը. էօյլէ իսէ օլան խմիմիլսիլէր մուսախէթլէր՝ սահիհ ֆէլէք սիլլէ-սի սիր. յոքսա եաագուսան պէրի սէօյլէսինի-միշսէն իսագամ օլսուր քի, ֆէլէք քինսի քին-

ակն հարէքեր էաէմէդ, ֆէէլէյի թահրիք է-
աէր՝ պիր սէպէպի էվվէլ օլմադ կէրէք. իլթէ
օլ սէպէպի էվվէլ՝ Հագ Թաալա քէնան պիր :

Ընտուածաշունչուն պին ենէրինաէ աշքեաբ
իշարէթ վար քի, Հագ Թաալա պու սէօյլէմխի-
միզ մուսթաէճէլէյի՝ զաղաղ աէյի կէօնաէրիր.
էօյլէ օլտուգտան սօնրա, ֆէէլէք՝ պաղէն Ալա-
հըն էմրի իլէ, պաղէն քէնան պաշընա՞ մը հա-
րէքեր էաէր սէյէլիմ. պէօյլէ բապուԹաըզ
սէօզ օլմա՞ր մու :

Ընտուածաշունչուն պիր գաչ սէօզիւնիւ պու
մահալաէ սէօյլէյիմ. պագ, Հագ Թաալա պուն-
լարը քէնան զաղաղընա նէ չէքիլ ալաթ էմմիշ
ինսանլարըն Թադխիսաթընը ԹէՀթիպ էաէր կէր-
չի պուընտուգա հէր քէսին ապլը էաԹմագ, զ'իա
չօգ սէֆի՛ա խալգըն էյի սէյի պէլլէյէճէյի ա-
տամըզ ըն տա պաշընա կէլիր. յոքսա օնուն տա
սէպէպինի տահիպի պիլիր, հէքմէԹինաէն տուր
օլտուՆմագ. վէ պաղը քէրրէ պիրինէ կէօնաէր-
մէյի զաղաղ՝ օպիրինէ խատըր վէրմէք իչին պիր:

ԴաւԹի մարգարէ «Ալահ՝ տատիզ Հաքիմ
պիր, վէ տատը էաէր, հէր կիւն էօվքէլէնմէզ:
էա նէ էաֆար. էչէր Թէօվպէյէ կէլմէզսէնիզ.
դըլըճընը տալտը, էայընը կէրմիշ Հաղըր տու-
րուր. էՀէլ գաաէհլէրի օ էայտա տըր. օդա-
րընը աԹէշ իլէ ԹուԹուշդուրմուշ» տէր.
(Սագ. Ճ :)

Պունտան անկլաշըլըր քի, կիւնտաճընը զաղաղը՝
էա կէՃիքիր, էա ու զագտան կէօրիւնիւրսէ,
զաղաղ տէյիլ տիր տէյի եիւրէյիմիզի բահաԹ
էմմէլի տէյիլսիզ. վագԹի կէլտյի պիրլէ, էլ

պէմաւէ խնդրատը օլսուր :

Կեօրախչի միւզ ֆեղաքեթլէր Ալահըն զա-
զաթը օլսուս զուհուռ՝ եվինէ Դաւիթի մարգարէ խա-
պէր վէրիր . "Կիւնահքեարըն պաչընա զուզապ-
լար եաղար , վէ իչէնէքլէրի գաւէհ , հանկի
ալաճագ գըսմէթլէրի , ալթէշ , քիւքիւրա , վէ
մուսիպէթին չիտաէթի օլաճագ սըր ,, ակր
(Սաղ . Ժ 7.) :

Եվինէ ակօնէր զէլզէլէ հադգընաա , "Երկր
սարսըլըպ թիթրէսի, տաղլարըն թէմէլլէրի սիկր
պիրինէ կեչմի . . . . . զիրա Ալահ զարգատա
կեչմի ,, ակր : Վէ ալթէշ հադգընաա, "Դաղա-
պայլա թիւթիւն հավալանար , վէ իշարէթիլէ
ալթէշ թուԹուշաս ,, ակր (Սաղ. ԺԷ) :

Պիր էէրինէ ասհա , "Հուզուրունաա ա-
թէշ հանաձագ , վէ էթրաֆընաա շէհիա ֆըր-
թընա օլաճագ (Սաղ . խԹ . 3 .), տավարլարընը
ասըլա վէրսի , էմլաքինի ալթէշէ ալարըսը ,,
ակր (ՅԷ . 48) :

Եըլտըրըմլար Ալահըն սըր ակնիր . "Տիւն-
հանըն էթրաֆընաա եըլտըրըմլարը փարըսար .
ախունա կեօրիւպ ասըրըլար, (Սաղ . ղԺ . 4) :

Պաղ պու մուսիպէթլէրէ գարզա ակնիր մի .
"Ալթէշ , ասըլ , գըրըչդ , էօլէթ , հէվա ինէթ-
գան իչին եարատըլմըշ սըր ,, ակր (Միսաք .
լԹ . 35) :

Ադին ակօրախնձիւ քինճապընաա, "Գըլըճը,
գըրըչդը , էօլէթի , վէ հէր պէլայը ախունայէ
կեթիրիրիմ ,, ակր էֆէնտիմիզ ,(ԺԷ . 5) . սիկր ազ
սահա աշաղապընաա, "Սանա եօգսուլուգ-գըրը-
չդ , ակֆէր , Թաուն , վէ պէլա կեօնաէրիրիմ ,,

ակր (49)։

Ինքրեմոնե ասհա չոգ վար աննա, Եվկինէին ալր ակռնչէլ հէփոնին գափայըմ. "Ադանըզա գըմ՛ըզդ, վէ քեօմիւ Նանաւարըզար, գըտըզնա վարընձա կէծանէրէյիմ. Թաուն վէ գան ապ. չընաան կէնջինն. ասնա գըզըձ ուղտամայըմ. պէն սահիպ իմ էմր էմանիմ,, ակր (Է. 17)։

Նինայէմ պու ֆէլսաֆէմէզէր Թանգրը՛ըն վ. սանը ոըր, պուն՛ըզար ըզա ձնւ պէ ձա պինզէ խա. պէր վէրիր։ Դաւիմ մարգարէ փէզ աչըզ ակոյ. զէր. "Ամէն, ասըզա, գար, պուզ, վէ Թաւ. ֆանըզարըն չհասէմի, հէփ էմրինն իձրա էսէը. զէր,, ակր (Սազ. Ձխը. 8)։

Եա նէ էսփարն ասւզըմանըմ. Ազան պինզէ ինսան ակռ իզէ մի ակոյզէնին. սահիպ մունըզաղ ոըր, էլպէթէ սահիպ մունըզաղ կիսի ակոյզէր. կէոյզէրի կիւրիւնէսէակր, էրըսարըմ սաչար, ֆէրիմընաղար չըգոյրըր, վէ ակռնէսայը ակռ ինսան էսէը. ապը նէմինչէյէն Ձահիրէր. ազ. զըն էսպասազար, պուն՛ըզար գոզա ոըր ակռզէր։

Ազբին պու ինթիգամ՝ նուգարսա ակռիյիմ կիսի՝ ակռնսիզէյը ակր. վէ պապ էոյզէ ակռիզ մի. ֆադամ պու պէզաչէր Ազանդըն իշնին իզէ օ. ռուզունու ինքինայ էմմէ. կնօր քի նոսոզ ինա. պամ էսէրիմ։ Չոգ Թաուն պուն՛ձա մանիյու. գամը՝ պէոյզէ կիւրէզ ինէրինիզ իզէ գուրսուգ. սան ասկրա, քէնան մունսար օրնիյոյուգ՝ պա. զը զօրու չէյզէր՝ քէնան էսափոզընը պօզուգ էրգըզ խարսագ էմմէյէ յուխսամի վէրմիշ ակ. մէք՝ միւչհիւսուխլիւք ակր։ Չէր մանիյուգս պու գասար աշգ ըզա՝ ինէրինիզ իզէ ակր ակ.

բինե պատրաստան՝ հիքմեթ վե քեմալիյեթե տա-
հսիլ գտաղը Ալլահը պեյղե՞ մի թանըմալըմըշ:

Հաշա. Ալլահ ուշգուտա տեխիլ. վե թա ե-
զելեյե գտաուգտա նիզամատան խտրըմ գտրըշըգ-
լուղա իշին եօգ. վե հեր նե իսմիխիլ գուհուր
կեմահ, քենահ էմրի իչե տիր. քենահ մահտուտ
ըչ էտեր, ծուշն իշին օլուր. էյղե իսկ, պուն-
լար հեմ պիղի թէտիսմ վե թէքտիր կեմիեք ի-
չին տիր, գիրա հեր օլան մուտախիլեմ քենահ տե-
սի տիր:

Էյեր պիղ պուննլարը անլամայուրսըմ տեխի գտա-
զա տըր տեր կեչերսեք, հեմ գտաղայ հիւքմ ե-
տեխին իսմիխլատան չըգտարմըշ օլուրտուգ, հեմ նու-
ֆուտա հեր պուրնահ էմրինե տահ օլուրտուգ:
Եա պու տեխլերինե գտուտաղ վերմեյիսկ, պարշ-
մըզդա կինչին պեկլեյիր՝ քենր թահսիլաթին հիւք-
միե ահուր տերսեք, գտազա տըր տեխի տու-
րուրսատ, պիղե տահա նե՞ իչե տեղ անլամը-
սըն:

Գենահ քեյֆիյեթե իսմիեխիսմ կիսի եաշայա
պիլերիսմ տեխի քենահ իստահիթինե կիւվենեն
տահմ՝ պու գիւնահսահ օլուր. գիրա եուտգտ-
ահան պեղի տեօղլեսմեսիդ Ֆեղլաթինեչեր՝ տահի-
պինին էմրի իչե օլմահտըղընը գտուրտուգտահն
տօղրա, էմահչիսմիդ եուտահտաղլըգտարա տա Ալ-
լահ պիգտայա տըր, հադգըմըգտահն կեմիդ տեխի
գտալսիմիդի թէտիրին էմահեչ՝ գտայրը շերխ միւն-
թահճ օլմայըդ. պու Ֆահսիս իսիգտահ եվ վե-
րիր:

Հադգը եահղըշ տեղիլեսմիդ. հադգա գտար-
շը շերչերե տիւրնեը էմահչիսմիդ, թահսիտուղու-

մեռոց եանկաշ ե օլսան ակօնոմիկիմի ղ, հէմ նե լահըն զազատլնա զայրը սէպէտլէր պուլսա- զումա զսան տըր:

Խոսկ սահիհ ալլ քի, եըլտըրըմլար, ֆըրթե- նալար, եանկընալար, եումուրձապլար, սէֆե- լէր գըմըշգալար, վէ հէր տիւրլիւ սէրսըլէր պէ- լալէր, հէմ տարըզըն Ալլահըն սէոի տիր: Վէ "Ալլահ տահիլ հոջքիմ տիր, վէ գուտրհմլի վէ տատըրլը տըր ...վէ էյէր "հէր կիւն էօֆքէլէն- մէշե,, տիր կիւն օլուր քի "գըլըճընը չէքեր,, վէ օ "տմէլլէհի օդլարը,, տահա իշշմըլա տմտր:

Իշտե մատաէի պէօյլե սէրիւհահ էմտիհմ սէն մէրամ՝ հոդդա օլսան աշդընը, վէ տանա օլսան տօսմլուդումա իսպահի էմմէք տիր քի, պուս գազալէր, ֆէլսաքէմլէր, ֆէլէք սիլլէրին ֆէլէք էմէմմէլէրի սէոիյին պօշ յապըրտը- լտր տըր. պուննըրըն հէմիսի սէպէտի էվվէլ օլմամատն կէրէք. պուննա սահիհ ինսան, վէ պէնի տատըգ տօսմ վէ մուհամմէտլի ապրահամ տիր:

127

ԵՒՆՒ ՏԻՒՆԵՍ

Էյ ազիզ,

Լսելեմ որ ուզիս մեքենասութեան այդ տղեկային, պանա չըտրտմըլըս ուզեցածիդ չհասնիս եօգ։ Խըշայ որը՝ պիր պիլիմիզլե մեքենասլը սա, շինսին պիրտէն պիրլե պիր մասգարալըղա եազմըշա պաշլամագ՝ ուչելիկը պէշ չարչելի տիր, տղէրնա խըզֆիկիմ կելմիշ սանա ձագըմ։ Լափին էօյլէ ուչիլ. մեքենասութեանն իպլիսատը մատարալըզ ըսա, ինձիմալ քի սանա էօյլէ օլմայա. ուչուտուէքի գալչան կիպի, եխրմի միշ ուզագըզատան պիր ուֆագ չըրնըզա պինգէր, իլըրին եազընա կելմիչքէն՝ նէ վագարը պինա օլաուզա կէօրինիր։ Պուննու պէօյլէ եազտըղընըն վէնձի, մատանէնին իպլիսատընը կէօրիւպ ուչ՝ ատըզըպ մեքենասութեան ամէնէ ամմայատըն ուչի տիր։

Կէչէն կիւն պիր տօսթ ուլա կելմիչէ չըգարըպ, եօղսա պիր հօգգատագա բատմի կելմիչ, արգասընտա պիր սանտըզ, ախընտայը կէչէր տօզաշըր. սանտըզըն իչինտէ պիր ազ աւրթիչէր կէօտիմէրիր, խագըն նէնէ ախընտա ուչախլը քիւ լինայնիչէրին տիրտի։ Սանտըզընը պիր էխտիչ եէրէ

գօմուշ ։։ Ընկնի տիւնեա, էսքի տիւնեա սէյր է-
սէն ։։ սէյի չաղըրըդ . ։։ Ցրկնկիսեծան, արա-
պիսեծան սէյր էսէն . պապ նէ կիւզէլ սապայ-
լար, պաղչէլէր, ձէնդձիլէր, գալեյօնլար, գօ-
գօնալար ։։ վէ պուռնա քնզալիք մասգարալըգ-
լար սէօյլէյէրէք, հէվի սիր փորայա սէյր էլճ-
սիրկիյօր ։

Շուռնու սէյր էսէլիմ սէյի ձանըմ իսէճսի-
արգասագըմա սէօյլէսիմ. օ ատ իսլիճատ, ա-
ատամ չօձուգլուգ տուր. նէյնի յազըմ սէսի,
սանրա րազի օլատ ։ Սէյր էսէնէրը կէրի չէքիլ
սիքսէ՝ սանատրդա էսագլաշալըգ, սանատրդն սիր
էսանընատա իքի սէլիք վար. կէօզլումիւզնա օ սէ-
լիքէրէ գօտուգ . պագալըմ սէլիքէրինն սղրնը-
ատա սիրէր չուգուր պիլատր վար, արամնատաքի
չէյլէրի իրի կիսամէրիյօր ։

Նէ պագատրդն . սիր սիւյիք սիվանիսանէ,
իւսէմ պաշընատա ճանիմ իւզէրինատ սիր փա-
սիշահ օճաւրմուշ, էճրապընատա բինձալէր,
պէյզատէրը, հարսի սապէրրէր. էսճէ կանատա
գատընալար, գէզլար, հէվիսինէն պաշը գօլը
գէրճլատանդր, կիսեէրէր, կիւլէրէր. յաքին հէվ
օտաունատան մուգամատան էսսիմա պէպէչէր.
պինատրդ սէր պաղչէ, կիւզէլ չայրըգ, չինչ-
լիք, Ֆրսգիյեէր, սէրսէպիլէր. յաքին հէվի-
սի էսազնա ։ Պէր սէսրկիսէ ատը էսէյօրլար, կէյ-
լիք՝ էսապան ատմուշտա ատյօրլար. ատլը՝
էսյա ատճըլար, զաղարլար, էսճէ պէրի սէյր-
սիրկիր. յաքին պյադլարը գէրճլատանդրդ ։ Պէր
սէրնա ձէնկի. յաքին կիսիպ կէրէն գալեյօնլար
հէվ մուգամատան, խրճիքէր նէ պաղը. քի-

մի էլէրն կիսէր, քիմի կէրն կէլիր. քիմի ան անէնգամ չալգանըր կիսի չըդար էնէր:

Ընէ ուզաայլամ. պու անայիպ օյունըսըր անչ էթանքանէն ածիրա, արգասաչըմ անօնտու, մուշ Ալլահ, տօղրուտա, կեօրուխլիմուզ շէյ պիրլիմ կիսի ախանայը թէֆթիշ էթմէյէ թալիսը՝ էքի առամա չայըզ անչ խոխ ախու: Տուր պիրատէր, պէն պու անչյուանէն անինն թախմինիանէն զիյատ հիսաբ չըգարըյօրում ախամ. վէ վազ՛ա էօչէ տիր. անէն ան էօչէ պիչ. ամ՛ մա անէն պէնի էինէ զէֆգէնէնէքսինն պիլիրիմ, մանի ասիչ:

Պէն պու անչյուանէն պիր ազ մէյվէչէր չըգա՛ըրատամ, պանա էյվալլահ ասրմիսին: Պու անչրի էթանչիմ առաթատան պէրի՛ պու ախանայը առ էէնի ախանանըն նազարլըչա պագմազա պաչ լատըմ. վէ պու էէրլի ախանայէ պագարըգ՛ա, օչլաչ կէզէն ախանանըն օյունըսըրըր կէօրիչ՛օրում առնըրըմ:

Պու ախանանըն հագգընաա օգուառուրում թէվարիխլէր խաթրըմա կէլիր: Ընձագ առնա նագրնընը անօչլէմիմ. ալթմըշ անէնէ մուգատառէմ ան ախանայը անչէնէչ գառար նազարըմ վար ըտը. պագարըմ քի. հագգը զաթինաչ՝ չիմանչի ախանա էէնի ախանա աբը. վէ նաչընըզ պինալար կիչիմչէր հագգընաա անչլ՛էզ հէգ մէչիկ ագըլ հագգընաա պիչ նաչառանընն թառազը թէպարլ օլմուշ:

Վէ շու ֆէնաչըզը վար քի, էչիչ թէպարլ օլմայօր, իչտա ֆէնաառան ֆէնայա, պէթէրտէն պէթէրէ ածանչյօր: Մէշրութչէր առնի պօշու

մեռչ ակյիլ, պօզուգլուգ՝ համալսած օլմուշ ևա-
շամանըն համրը՝ ամամալարմըզըն ամվարըն
զըտաը տըր. ծնըտր կնձէ ուշտուրտար, կիւնամուզ
տիւնեանըն հնգմէհինէ չտրշըրտար ըտը. չհամր
կիւնամուզ ուշտուրտար, կնձէ կնզէրտէր. նիչին.
գուանարը էլչինձէյն, վէ էտարրը միւհիմմէրտրն
գարանըգաա կնզուէմէք իգհիզա էտէր, ծնուն
իչին:

Ա՛նգհէտ հագգընաա վէք իրրաչ էհամչիմ
չէչ ակր քն. քինամրէր հնչ ակր չէչէ իտան կն-
համմէտրէրն էհիշմէզ, էհարտիա զէ հիր ատ-
քիւտ՝ ինանանարտը տա զէհնրէրտրէր. վէ գարան
ակր գաչ ան կիւնաչ Ձանարտ վար ըտա, ծնըտը
տա պաշտան չգագտմագ իտհէրտրէր. էնդն ատն-
էա ակյիլ մի պա:

Ապար էյլէ. տաչհա պա տիւնեատրզ ըտա օ
իտալրըն էնդն տիւնեա ատակյն գուգրատարը ըտա-
պար էհամէյէ պաշչատատրտ. չհամր ծնըտա կն-
էրհիմ: Պա գուգրատար կիւզէչ կիւզէչ կնչիտրէչ
ակատքրէրտակր. օ կէօտհէրտրէն մա գարրհա՝ պաշն-
ըտա՝ ակյրէրը ակր, ատրհամանըտր ապր ատր. էա
պա տիւնեատ՝ քիտի չտրշնտրչ, քիտի վէրտօտ-
էէ ապրնտրչ, համէտրզ ըտատպտրտր կնչիտ. կնրյէք-
ատն քիտատր կիտակր ատրչտանըտա էնզէն՝ ակնրէրտէ
գուգրատրհգ էօք մա. պա տիւնեատյրա օ տիւն-
էատանըն ակատքրէրտրնատ նէ՝ քիտրգ վար. քիտա-
գա ծնըտր օտտէնատան էտգիտա քիտատր տրը,
պաշնրտր նէտէն ակր:

Էնդն տիւնեատնըն ակատքրէրտր չօգ չօգ ատրտատ
ըտա վէրտր, համէտնտրէրտր էտէր, էհ էհէք էօ-
վէրտ. ատնձագ հնչ ակրտնատ ատքհտատ էօգ, գր-

բա ապրէ մարդ ասկէվերը . յայնմ պահ պիտի սիրեմ ասիանոսը ամուսնանալ՝ որով պիտի կրնամ իմ հօրս մուտքը բանալ . եւ ամէն գաղտնիքը՝ եւ ինծի համար իմանալի ընելիքը նէ պիտի : Հայ հայ , էյէր ο աստուած չէլէպիվէքէր՝ ամանէքէրին ընդվզելէնաւ գարար կիժէ , ծնողաց աս եւ անոնց ասիանոսին գաղտնի գաղտար օղուշ օղուր . յայնմ պիտի ասած քեր ο հօր մուտքէվէրին ալմընաս՝ ինչ հետէվէր , առաւէմէվէր , ինչ խրտանէմէվէր վար : Ο մուտքէվէրը եվվէլքն գաղտնաս առամլուգ՝ առաջուան ինչանէվէրի ետ ան . շիտան էքն ինչպէս օղաս գլայն , իմանալ տանա պիտ եվնի ասիանոս :

Ο ասիանոսն առանձնան եամիա գարիք գարնիք կիմնամիշ գաղտնի վար ըսա պիտի ասիանոսն եաոսկ շատս բան եամանալը ետք մտս . քնատ գաղտնարձնա թագնիս էսէր՝ պայտը գարէլար ուզ մը : Ջէհանէսկ գարիպ եվնիս գարէր՝ քնատ գարձնաս ֆարգ օղմայօր . ծնողաց քնատարէզմիշը անկամալով ասիանքձէ , պատճառ իսոմ պաշարձնա կիժէյօր :

Եվվէլքն ասիանոսկ հէր բնամայնին կիմնամնաս ֆարգ վար ըսը , հէր քնս հասանին ասիլը հոխ , հէր ապձէ ասկեր պահայէ կիժէյօրս . շիտան չօղու եամանալ պագէր սբր . իսոմ էյէ գաղտ ապձէ թանձրմայօր . կնօրինէն աստուածէր սահիճ մի ասիր՝ ասուձաս մը սբր , մուգամաս մը սբր , ֆարգ օղմայօր : Դէ ասկսին . էպէն ասիանոսձէ պատ եվնի ասիանոյէ այնպէս օղմա :

Այնին ο գուգա ասանձնաս չբգասրձէր

մի յանդգնեալ պատճառել սիրեմդ, սիրելի սիրեցեալդ պիղծ, զի այդ չօգ չէիր վայր։ Ո՛վ սա փառաւոր սէր Թախեաս օձուրան պէսպէսիկ՝ չօգ չօգ պաշ էյէրլէր, եէր էօվէրլէր. պատնաս սա փառաշահլայր փառաշահլնա սէմ սէրը էտէրլէր. յաքին օնլարդն էմանկի՝ մայմունն էմանկի Թագլամլէր կիսկի սիր. պատնլարդնքինին սէ չօդու՝ գալատէ օլմայան սէմ սէրը, սուրհեա պաշ էյմէրը, սիդ չէօքմէրը, եէր էօվմէրը, հէվի Թագլնա սիր։

Էօքի սիւնեաստէ պատ սամէրդին մանասլ՝ եէրին կէօյնէն տահլայինին էանդնատ՝ սիր դա-դին մախլուգ օլատզանատ Թանդմատ նիշանէ-էրի խոտ. չիմսի էմտէն եաֆման գուգլա Թագլնալդի սիր քի, սուրհեա էվվէլքի դադարհեմ սամէրդինէ պէնզէր. օ զամանն գալատէ օլան սամէրին նիշանէտի խոտ, չիմսի սուրհեմէն սիր սահեմ սիր։ Ջունա Թահաձձուդ էտէրիմ քի, պատ սամէրդը իրէ Ալլահա օլան պօրձատմատզա էտա էմանիք, վէ Ալլահդին խաֆդը խոշ օլատա սէմ սուրատլատ։ Վայ շաշկընէրէդ վայ։

Նոգդիգ, էտզդիգ քի, ղէմանէմիլին քրիս-Թիանլարդը փառիսաէյնէրդ պէնզէր օլմատշ. ան-լար եհուդտէն օլան սամէրդինն հէվանին, գանատ-լար սա Թէմանիդ օլատզատ իւզրէ՝ սիրա գուսուր ինձա էտէրլէր խոտ, յաքին իշ եհուդէրի Թիրքի կիսկի շէյԹանդզատան խաբուհեմ խոտ. խոտ-գին իմիսալարդնդ էտինմէք իշին, անշատան սին-սատ սատմատ կին օլինանուրլէր խոտ. յաքին գալա-էրինին Թատհինինէ հին պատգատդարդը էօգ, հէր էտատմազդարդը իրէնքնատ էտէրէր խոտ.

օրուն Թուխտուց, առասգա վէրիսց, առձարա կիմախքան ոգին, Հայգանըց՝ շատանը Թուխտուց՝ օնտասըգլարըն վէրսիքան ոգին, Աստուածն էմրինի ինձրա էմախք սանըրլար ըսը. ամ մա ախշամանըց էաէրըէր, հարսանիօրըտ էաէրըէր, էմմախքէրի բուսվայըտ գալմազ մանէ ոէյիչ. Աստուածն էմրինի ինձրա էաէյրըսիս ա:

Աստուած սիզիմ վարխանցէրին էմախչի առհա պէմէր սիր. զիրա Աստուծն ինայէմի իչէ կէօզէրի օնլարառան զիյաոէ աշըտ, վէ հէր Թուրխան էարարմազար վար իքէն, էիւզանէն կէօամէքսիքէրի ամէրէր իչէ, խուզը ալառաոըրտ զանն էմախքէրի. վէ Աստուա օլան պօրձուռմուրտ էառ էաէրիտ ոէյի՝ էիւրէքքէրինի բանսար էմախքէրի, հօզիւր կէօմիւրիւր գապահար ոէյիչ սիր: Պէշէ օրա պիրոէ. նէ ձանըմ շէյ օլուրառա. յոքին էօյէ էիւզանէն ախձաէրէր, էէր էօմիւա կէոքսիւնիւ ոէօյտէրէր, տիրէքտաէ Թէապին օրմուշ էզարէր առաարար, Հապ Թառյա գանառան էմմէտ:

Պու ձիւմէ իչէ, պուռնարտ էինէ էյի տիրէր. զիրա օ էրառ կէզէն ատնաէառ՝ գըմըրտանանտազ գուզարար օրառուրա կիտի, էէրէն ատնաէառտազ առ առ, պու Թապխարէրի էմմէյիտ, առուն կիտի առուրտարտ վար. քինահ իչինառ վուրմ կիտի առուրուրար, Թաշտան առուձառան էառմա առուրէմ կիտի, նէ տիզէրինի գառի էաէրըէր, նէ պօյուռնարըտ էյէրըէր. պաշտը պաշտը տիրէ աչմազա իրմիքէառտ էմմէտ: Պարի օ գուզարար գըմըրտանանտազա, տիրէրի ոէ ոէօյէմէտ. պուռնարտ չէմ ոէօյէր, չէմ կիւրէր, չէմ էմ-

բաքիա կեօզ կեզամիրիկ. պիր պիւչիք առամ քենառնանէն քիւչիւիւնէ էվինառ էհմէյէճէկ շէյի էառէրլէր. կեօյա քիլիսէյէ կելմիքլէրի՝ Ալ լուճա նիսապէհ էհմէյէ, Ալլահը խօշլամազա տըր առնըրըզնե:

Պու թէշքիհլէրառէն սոնրա, էսքի ռիւնեայէ կեօզ կեզամիրիսպ, էֆէնառիմիզնէն կեչիա կիհմախլե. նէ եառքըն վազըհշարա պագար, ո վազհէն թէրպիյէսինէ Ֆազիլէհմինէ հայրան օլուրառ. հէր քիա սին առզուրառնա գանըզը սէօքմէյէ հազըր, նախկապազար՝ քառնանազար հէչ որ Ճանըզա ըտը. ինանըզար հէչ վէյսիհզքառ ա առազար. գորըզար քէնառիլէրինէ չէքմիշ, ըրզը էտէպէ իլէ եաշար ըտը. պիր օնըտա պագազըմ, պիր ռէ պու նէյնի ռիւնեայէ:

Իլանհի նա Բապպա, ռիւնեա նէ գառար թէպառիլ օլմուշ. հէրէ պու սանըզգառաքի գուզլառնա՝ պիր էյինք էառմէզ էյառէ, պարի քեօթիւլիւք ռէ էհմէզլէր ա. յաքին պիզիմ ռիւնեառմըզըն գուզլառնըզ՝ էյինք էհմէյէ թայհին քէն, նէմինըն ռիրէրք՝ քեօթիւլիւշ պաշ ըստ ոյառ ըստ առլմըշտար. պու ռէպէպ իլէ պէտխուդ ռէառիքլէրի՝ պիր զառան վէրառ ալթընառա կիզլի հիճապլյառ. շիմոն եխզիհնինէն վէրառհան էրթմըշտըշ. առէթ օլմուշ, կեօքսինէ նիս հնէրէ կէրէկ կեզէյօրքհոռ քիռոզէյի ալառաթառըզնա ռահառնոռազ. քիռոռ քիռոզէյէ զարար վէրառկինէ խէՃիլ օլմազ. կիւՃիս եէհմէյինէրէրի առյագ ալթընառ ալմազար՝ քիռոռ չէքինմէզ. եխզէ կիւէրէք, Յուզա կիպի տոսթառնէ էօքինէշէրէք, էվէյր էրզմազառան քիռոռ իքրահ էհմ-

մէջ. սի կիւնահ Ճանլարը պաշտան չըդարմոգ, աշխատար գինագործըդ էթմէք, արիֆլիք՝ զարիֆլիք՝ թաղխաթ սահիպլիկի օլմուշ:

Փէք լաթիֆ սօհպէթլէրի քիւֆիւրլէր իլէ՝ մուբտար թաղխրլէր իլէ չէշնի վերիրլէր. Ալտընդն ազիզ խամինի ալըզարընտա էզպէր էթմիշլէր, կերչէք եալան՝ եէմին էաէրլէր, փէք մուբտար սէօհպէթլէրինէ պիւէ՝ փէրտէնք աէյի գուշանըրլար. չէօյլէ քի չէյթանըն առընա առհա զիյատէ իքրամ էաէրլէր: Պագ նէ կիւզել եէնի սիւնէտա աըր:

Պիզիմ գուդալարըմըզտա առհա չօդ մուզիր առամլար վար՝ փարիսիցիլէրտէն պէթէր, հեր ամէլլերինի, հեր սէօհպէթլէրինի, փէք էնդի ըրոզ վէ սինտար առամլարտա թաղլիտ էթմէք գայընտա՝ Ֆարիզէթ առուրէթի իլէ, խալգըն կէօզիւնիւ պօյայըդ՝ էթմէտիքլէրի բուտվայըդ գալմոզ:

Ֆարիզէթ պուռնա նէ՞ եափըն. սիւնէտա վարտա վարա պօզուլմուշ, շիմտի սիր եէնի սիւնէտա օլմուշ: Եկիզէցականլարտա էսքի զաման կիսի՝ Ճանլարըն սէլամէթինէ զայրէթ գալմամըշ. հեր քես քենտի բահաթընա մէնֆաաթընա պագար. վարգաէսինին թարիգինտէն ուէթանըր, կիյիմէ գուշտա վէ սիւնէտա հէվէսլէրինէ սիւշմիւշ. սիր սիրլէրինէ առուի էքպէր, խալգը իչտա էաէձէքլէրինէ, Ֆէնա խարէթլերի ի. լէ սիւնէտատէն գարտաշ մուհապպէթինի գալմըյօրլար:

Ջավալը առաքեալլար՝ չուշ չափուէթ իչին. եալըն պյոգ, աըրթը չըպլագ, մէմլէքէթի

մեղքեմե կեզերքը, ձան գազանմաղա չալը-
շըրլար. թաշ եատաանըղ, թօփրադ ատօչէնիպ,
ղուրպէմ չէքերքը, եատանձը միլէթլէրի
եադշաշարըղ պէր էմմէյէ եօրուրուրլար.
շիմաքիրլէր՝ օնլարըն խալէֆիյիղ (փոխանորդ-
դուրուղ) ատչի իտոխա ատերքը, լաքին հիւ-
նէրլէրի նէ: Էվվէլքի ամէնատանըն քահանա-
լարը՝ քեամիլքէրլէրի իլէ՝ սուրբուդարըլա
խալգըն իքրահիմը ձէղպ ատերքը խոր. պու նէ-
նի ամէնատանըն ակէդիցականլարը՝ կնխինիպ գու-
շանըղ ամէնայէ ուշտուդարը իչին, քեամիլ-
էրին եիւզնատէն ամուշիրքեր:

Եա օնլար պու էչին ամէնատաէ Քրխատուսուն
շայիրաէրի օրմադա ուէթանըրլարտա, էպէմի
ամէնատաէ հալքէրի նի՞ձէ օրադաղ. "Վայրըն,
վայրըն,, ատչէձէք օր էօրֆիրէ վարդատաէտէրի,
"վայրըն, ակղ պէնատէն ուէթանտրնըղ, պէն ատ
սիզատէն ուէթանըրըմ. ակղի Թանըմամ,, ատչի պօ-
վաձադ (Ղուկ. ԺԲ. 9):

Էնքի ամէնատանըն քիսարըլարը քիրնատէյէ սիա-
նէթ էտերքը, քիրնատ բահաթըրդ պուրտուդ-
ատա իանէթ էմմէյէ պաշլարլար ըտը: Մատաու-
բա էլ Թուէթարլար, Ֆիուգարայա եարտըմ է-
տերքը. մատէյնատ նիՓադ վար ըտա՝ ատՓ
էտիպ, քիւսիւնէրլէրի պարըշմըրըրլար ըտը.
կիւձիւ եէմմէյէնէրի հիմայէ էտերքը, վէ
խայը ամէրէրի իլէ խալգա խարէթ վէրիրքեր ի-
տի. վէ հէր պիրի պիրէր եըլտըզ կիտի խալգա
ատէրէ օրուպ, ամմէնին էքրամ ու էմէխարըննա
յարդ օրուրլար ըտը:

Եէնի ամէնատանըն քիսարըլարըտա, սաէթա-

ձամեսան սիւրիւքչիւքտան իքրամ տիլինիլէր, ապէր բուպարտման գլամէթլի պրիհաղլըգլու-ման, ագբլըղդ ալճատան, կիւմիւշէն, աչ թուղման, վէ Ճէվահիր թաշլատըճման իլճի-ապար ուճարլար: Խալդա սիւրիւքչիւք էտէրլէր. Ֆուգարացը այագ ալճըճա ապըրար, սինին մէզ հէալի աուէճ տիր ակի գուրլանըրլար. Հէր մու-աար նէֆէսլէրինի օլաուճ օլաղդա իճրա է-աէրլէր:

Պիր ալայ եարամազը թէաահհիւլ էտէրլէր. մէշրէպլէրինէ ուչմայան գարիպ եէհիտի թաղ-եիգ էտէրլէր. էմանալլէրինին եիւզիւնէ կիւրլիւ տօսթլուգ կեօսթէրիրլէր, ածդա ղը յաապան սիր սիրինի զէֆիգլէնիրլէր. համէթա սիր սի-րինին իփինի չէքերլէր աէմէյէ ուԹանըրլար: Ֆուգարանըն հագգընը քնաէրլէր, վէրտիքլէ-րինի աէ էզկիճէթլէ վէրիրլէր. եա գուարէթ-լէրինաէն գլյաաէ պօրճ էտէրլէր. եա էԹոիք-լէրի պօրճու վէրմէք իսթէմէզլէր. ալտճապչար ապարլարլար գօվարլար, գօրդու վէրիրլէր. նի-հայէթ պագը Ի՛չլի ինաաֆ քիմսէլէրաէն մնատա, պիւԹիւն ուրնեա զուլումքեար էլինէ կէչմիչ:

Էպէի ախնեանէն աատմըրընաա ապտուլուգ վար ըտը, գարտաշ մուհապէթի վար ըտը, հէր քես սիր սիրինէ իսնաա էԹմէքաէն կէրի գալմազլար աէչի Ճահա էտէրտի. հէյլէ աէոիք-լէրի շէյի սիլէն եօղ ուտու. էտլան աէոլէն-մէզ իտի. վէ հէր քես քենահ մալինին ատհակի իտի. գանըը, իսրտըգ, զինաքեար պուլունմազ ըտը. պուլունանըն սա Ճէզատը ԹէրԹիպ օլու-նուբտու: հէր քես անընընէն ԹէրԹի իչէ կէչի-

նիսպ, առնէնին խաղրընա չալըշըրսը. նէթիձէի քեզամ, էպի ախռնեա քրխանէիսանլարընըն նագլեցաթի՝ քիչիսէ թէվարխնենաէ քիճասպըր ասլաուրմուշ. օնուն իչին Թա պիչիկ գօսթանթինին վապթինէսէք քրխանէիսանլարա հէվ աուրը աէրլէր խոխ:

Եէնի ախռնեաաէն ասղրուլուգ սասադաթ օլ գասար գալդըրչ քի, ախռնեայը պիր ազ անլամըշ առաամըն կէօղիս աէօրթ ախռ, յոլին չի Ֆահաէ. չօգ քերրէ փիէք աչըգ կէօղլէր պիլէ Թօրա ախռչէյօր: Գօնուչմագ տէահիքլէրի շէյ՝ առթրանձ օյռնուռնա աէօնախռ. հէվ պիր պիրինի՝ ավլ իլէ մի օլուր, առէլ իլէ մի օլուր՝ ալառաթմագա պագար. պիրի՝ գարչըմաագինի ալառաթարմ աէյի առւրռրքին, պիր աէ պագար քի, օ քենախյի ալառաթմըշ: Փիմի քենախ իչինին պիԹմէախ իչին, քիմի էլէ զարար վէրմէք իչին, հէփսինին էԹախյի աէքք իլէ ասլագա պըր:

Ջինաքնարըգ, էլին ըրզընա կէշմէք, հէվ իչկիւզարլըգ պըր. հէր քէս էԹախյինի էօյնուռնիւբ: Պաչը էօրԹիւլիւ խրխրազլըգլարըն՝ պիրէր վէսիլէ էահձէք դաչագ էօլռւ վար: Հէր խրխրազըն, հէր գանլընըն, հէր էահպիզին ևարաամագըն պիրէր սրզընաձագ արգասը վար:

Եա գարըլարըն հադգընա՞ նէ աէօյլէյիմ. էպի ախռնեաաէ գարըլարըն ձէհիզի՝ էահպ խոխ. քենախլէրինի ասգընըզ, քիմսէյէ կէօրիռնմէզլէր խոխ. գալասպալըգա չըգաձագ օլասլար, Պօղոս առաքեալըն ԹէմոԹէ իւզրէ՝ պաշտարը էօրԹիւլիւ չըգարլար ըսը. իչէրի կիւձլէրի՝ էվլէրինին իասարէսի, էվլյասլարընըն Թէրպակե-

սէր, վէր Սողոմոն իմաստասէրն ասացեալը գալը կիսոյն, իշ իւր մէջտեղ, հետ քանոն իջեր, հետ էմբոյիքը իշլեսիր. գոհասրերն Տանընա մուգեէա, առաջ էօնիւնտէ ուխտանոցըմանդա պատարագըտր լսար. քանոն Տանըցըրնա մուգոյեէա, էմբոյիքըտրը առ էօյլէ թէքպիկ էտէրլէր իտի. էվվէլրինին մատարիքրը կէօրիւտ կիսոզէտիլէր. վէ օլուր օլմազ առաջ ըլա գօնուշ մուդաքար լսար:

Նպիին եէնի ախնեատ ուրա առէթլէր էօլմիւշ, մէզարա սիրէ գօնմուշ. պունըտր հետ մասար ալր, մէյտանը առաջիտրին իձտամ ալր. շիմտի ապրէլըտէ, իձտահամ առհիպէկի էտէպսիրէ տիր. սիրէ գարը նէ գառար աչըգ մէշրէա օլա, օլ գառար ապրէլը առիրըտր. էրրէքլէրէ առ պէօյէէրտէն իսչըմատըգլարընառ փօհ փօհ ակրէկր, մէտ էտէրէկր: Ձէմանէատ գարըրտարա գառիտրը առուրտն ակէմէք Նան պրգրն իձտահամ էօլիւն ակէմէք սիր. գարըրտար քինոն պաչտարընա օլմազը, գօնաղտրը գապըշմամազը:

Ինչէրինին եէրտզիանիւն առէյտա սիրինտէչ, ուզ իձտահ ալրմամատրը եօք, եէրտզէրի կէօրէնիր պէզգ կէզէրէկր. կիւնէրէրինին առահտարընը պէնանգրն գարշըտրնառ քինոսիրէ տէրէզին վէրտիքտ, եէնիտէն եէնիյէ գատիֆիյիրէկր իձտահ էմմիքտէ կէչիրիրէկր. մէրամ. իսազգ իւզէրինտէ սիրի կէօրիւնմէմէք շէյ կէօրմիւն քի, պունտա պատգրն, կէօրմիւն, պէյէնմին, վէ գայրը: Պուս վէձն իլէ շէյմանտա գօչնուս օլտաղ, իսազգը կիւնէնտէ գօնագտա սէպէպ օլտուղտրը: Օնտան սոնգրա առէթ իձտիհատրէ սիրշիւրմիւշ առնը կիսոյն, շօք

գուշ Թուխայօղուն աչքն անվինիկ պէսիւր-
լէնիրլէր։

Պէյլէ եաշայանլարըն՝ ֆիքրի խասխունաէ օ-
լա պիլիր մի. էլալէմաէ հէրիշինէ պիզ այտ, է-
վի պարտը ալի խասխ օլուր։ Կէօրմիւն միւ նէ-
նի ախանէա գառանլարընըն իչի կիւձիւ նէ ակո-
լմէմիշ կիլինանինլէր գուշանընըլար, պաչլարընա
համօզլարընա ախուշէն վէրմինլէր. վիէք օլմազա,
էօլմիւշլէրին սաչըն պաշլարընա Թափընընըլար։
Հէր հաֆլա պիրկէր զարֆլըք չըգարընըլար,
բուպանըն բէնկինէ պիչմինէ ակիշմինլէր, քի-
մի պօչ՝ քիմի աստ, քիմի ուզուն՝ քիմի գլուա,
նէ պիլէյիմ, ևխշ պին մանգարտըգլար խձաա
էլմինլէր. իչլէրի կիւձլէրի, սէօզլէրի ասխպէմ-
լէրի հէվ պուձըրատան խպարէմ ակը։

Ձօձուգլարը ատարլար պիչիւմսիւն. ամնա
ընլար քէնտի իչինին պիլմէմէնէ պագար ըսըշ,
ձօձուգլարը պագար մը՝ պագմազ մը, աէօյէր
մի, ֆէնա չէյ մի էզրէմիր, նէ՞ վազֆէհէ։ Ն-
վին խարէսինին գօձատը պագարն. ամնա ընուն
ակշատաա պաշդա մանգահաձը վար ըսըշ, օ ատ
ուտուրու ակիլ. գատըն քէնտի զարֆլէյինի
էլմինն, զէվքինուն սէֆատընուսան կէրի գալմա-
սընն ատ, էվի խամէր եըգըլսըն, խամէր գալ-
սըն, օ ատ վազֆէհէ ակիլ էվ քէնտինին ակ-
իլ կիտի, ուզագատան սէյրէձի տիր։

Համէտա էվինին եըգըլմասընընա քէնտի զայ-
րէկէ էտէր. ջօզուլ՝ զարֆլէյէրէկ էլմակի մատ-
րաֆտա գունատէ էլմէկ, պիր ազ ատ գուտա-
րտա Թէլէֆ էտէր. գուտար՝ պիր զաման էրքէք-
լէրին եըգըմչըտը. չիմնի գատընըտա ատ սի-

թայէթ էթաի ։

Պու սէպէպ իլէ էրքէք ձէմլէթմէյէ պէլա թէքլիֆ գաղըշմադ իգթիզա էտէր , պէլկի՝ եա վէ սէֆալէտէյէ ալըշմըշմադ իգթիզա էտէր . պէօյլէ պէօյլէ էիւզլիէնիւն վէբաէսի էրզմէք լազ , սիւշմէնլէրէ եօլ աչար , եօլ կէօսթէրմէյիր ։

Օնլարը սա այրադմա . պադը զէհիրլի էք լանըլար վա՛ք քիշիյի պէնաէն մէզհէպէյէ այլ ըէր . գաղըշըլըբ ասլընաա իլմի օգուտունը էօգ , պէկ ազ սա քէնաիլէրէ եադըշմադ չէյլէրէ պէգդայա ծլաուգըյմըշ , ադըլազըմ , յա դըտար պէլկիյէմ ակլի՝ օլուր օլմազ ուօհպէլէ գաղըշըբըլար , վարա վարա անրէլէի ակ ուէուա տուտ , վահվահազլըբն իձաաբ ալը ակյէրէք , պի նի մէզհէպի ակ զէվգէ ալըրլար ։

Իշլէ էէնի պիւնէա գաղընլարընըն մէշրէպի . վէ պու պուլաշըդ իլէլէ պէկ միւպէլէա օլ մայան պուլունաա , օպէրէք զէվգէ ալը . եա սէրաէմ պէկ , եա սէրպէսէր պէկ , եա ուօֆու տուտ ակլի իւսաիւնէ կիւլէրէք . եա քէնան էլէպէկլէրինի էօրմէմէք իչին , օնուն աչկըտա ակ էլէպէկի էաակոպէք կիպրիտակ էլէպէկլէրինի էօրմէմէք իչին պէկ ակլի , օլմասըդ էֆէնտիլար էաէրէէ ։

Կէ սէրպին , շու նադը էլէպէկիմ էէնի պիւնէա՝ կիւզէլ ակյիր մի . վարա վարա էօյլէ լէպէպէկ օլմուշ քի , Ալլահդըն եադաիտադը վիւճուտլարտան զէյրը , էպէն պիւնէայէ պէնզէր չէյլէ գալմամըշ . ֆադշար , օլմար , Հայվանլար , հէփ էվվէլքի կիսալի պէկ . չէբէլ , աբֆաալը , խա սկյէէլէի , ֆաակիաալի , հէփ էվվէլքի եադաաը

քանդար կիսել ակը. յաքին ինսանքարդն մէշքէսի
էօյլէ թէպահլ օլմուշ քի, սու կէօրմէյինճէ
էաքի ախշամայը պէօյլէ ակը կէնճ ախշամա
կամմըշ։

Կէնճ շէյէ մահլ օլմադ՝ ինսանըն տօղուշուն-
սա օլտուգու իչին, ուչադ շէյլէրին թէպահ-
լաթինան՝ մատտէլը շէյլէրին թէպահլամէ
զուհուր էթմէշ. վէ ալիմլէրին՝ հէր կէնճ շէյ
խոշա կէլճէ ախշի կիսի, ախշամա գուրտուլա-
ճը՝ կէնճ շէյէ հէվէս էթմէք վար ըմըշ. յաքին
շուննա թահամմուլ էտէրիմ քի, էրքէքճէ ան
գարճըար սա էլ իչէ կամահդալը հէր կէնճ
շէյի՝ ակը ակճինանէն էյի կամահատա շաշաճա-
լըը կէրէք, խույլարընը մէշքէալէրինի՝ վար-
ազդա ֆէնա կամահատա շաշաճըլար։ Սու նէ
աճաիպ հալ ազը։ Սէպէպի նէ ակը ակճիրճի-
սինէ. կէնճին ազըրլըգընանան թահամմուլ աշաղա-
մատա մէյլէ ակը. նէֆսինի ազդընճըգըսա ազ-
ճը ազտատագըյը, ազճ սա աշաղար, կօրտունա
շաշաճըը. քիչի մուհտաճատատան ազդընամճաղը-
նա՝ ախշամէյէ ազճըը, վէ նէֆսինին հէր խոշ-
կանամճաղը ֆէնա շէյի էյի ակը ակյի ատուտը։

Գօ վարտըն կըրմիա մատդարէ՝ վարըն հօշ ա-
ղըշարճատա ատուտուն, էաքի հօշկատը ազտուն,
հանկիսի էյի խակ օրտուսան կիսին„ (Ջ. 16)
ակյի շաճըը կէօրախուն. կինէ հէր քէսակէն ա-
զտը ձէվատ՝ «կիմմիկիզ„ օ հօշատ ակիճ յա-
ղամ ակյիճ ակը ակյէձէքճէ։

Պիր կամահատ շէյի հօզուշուն պաշընտան
քինան ազըրճըգընա ազտագ, հօզուշուն աշա-
ղաշընտակ թէքճէկճինիր կինէր. ակ այնինի ին-

սան գլուխը սա օնա ակօնժիւշ. Թէնին մէլլինէ ուլա ուլա սալի Թէն քեսիլմիշ. վէ պօղուլա պօղուլա եուգարտան աշադա էնէրէք. պու սա հին տիւնեանըն իչինտէ, պիր ալայ խայալի գուզլարար վէչտա օլմուշ քի, խալգ օնա էէ նի տիւնեա ակյօր:

Պու էէնի տիւնեանըն օպերինտէն Ֆայդը՝ եուգարտա ակմիյիմ կիւմի, օնուն իչինտէքի գուզլարար պիր էլլէք էտէմէզսէ, պու՛րի քեօ Թիւլիւք ակ էմմէզ. պիզիմ էէնի տիւնեանըն գուզլարըզըա, եուգարտա սէօյլէմիյիմ քեօ Թիւլիւքլէրին հէվիսինի, վէ տահա չօգ պէ Թէրլէրինի էտէյօրլար: Ճէօյլէ քի հէր մահ յուզ՝ տիւնեանըն եարտըրըշընա օլան կիւզէլ լիքլէրինի՝ արմըդըզ ատգլամադա Ձահա էմ մէյի էէրտէ, եալընըզ պիր ինսան գլուխը պէտ խուշլադա մահը օլուպ, պու ինձաա էմմէյի էէ նի շէյլէր իչէ, պու կիւզէլիմ տիւնեայը պօ զուպ, իչինդէ քեուհիմանլէրտէն ակ պէմէէ, եապանի սէնհիմանլէրտէն ակ պէմէէ էմմիշ:

Օ գօրգունճ էէրլէրտէ պիր ատլանա՝ պիր գափլանա բասմի կէլտիմ, պիր եապանի Ձանա վար կէօրտիմ, Թէհլիքէ տիր պիլդիմ, քէնտի մի տագընըդըմ, գիւա էպի տիւնեա տըր. յաքին էէնի տիւնեատէ, քէնտի Ձինտիմ օլարադ՝ ին սան էվ յատըպըդ արտընտայըմ ակյի տուբտու զում էէրտէ, զանֆիլ պիր չիւրիւք Թամամայէ պատըպ՝ գազէյէ ուզտուրայըմ ակյի, նէ եանա սէօնէՁէյիմի պիլմէմ, գիւա ինսան քիտվէԹին ակ նէյէ գալիմ Ձանավարըպ վար:

Հատուն վար ըսա, պու Ձանըը պէպէքլէրէ

էպի տիւնեանքն առաջարքնը սէօյլէ. պագ սէ-
նի նայըլ զէվգէ ալըրլար. ոնլար տէլի խմիչքէր,
տիւնեանքն զէվգինի չըգարտմազլար ըմըշ. նէ
փօխմիֆա պիլըրլէր, նէ տիւնեատէ եաշամա-
նըն էօլտունու, գաղա առաջար ըմըշ. գարըլա-
րը խոչյուզ, խօրեամ ըմըշ, տիւնեատէն խա-
պէրլէրի էօգ, առաջ ադասընա եապըշմազլար
ըմըշ, խաթըր չինասըզ նէ օլտուղուն պիլմէզ-
լէր խմիշ. խայոյզ կիսի էրքէքլէրին հիւքմիւ
ալթընտա, շաշգըն, սէրսեմ, էվռէն տիշարը
չըգմազ մէրագլըլար ըմըշ:

Պու պատամէ պէն տաճա չօգ շէյ սէօյլէյէ պի-
լիրտիմ, ամմա պու գաղար պաշ աղրըը էլ
վէրիր: Ինչա Ալլահ պու միւլահազա սրըմա
կիւճէնմէզսինն, վէ պու էէնի տիւնեանքն ատէթ-
լէրինէ նիսպէթ պէն էյինէ էսքի տիւնեա թա-
րիխի խազրե, անէնն ատարգ տօսթունօլտուղու-
մա շիւպհէ էթմէզսինն:

ԻՔԻՆՃԻ ՃԻԼՏԻՆ ՍՕՆՈՒ

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Ա. ՄԻԱՆՅԱՆՑԻ
Անվան
Публичная библиотека им. А. Мианцова

